

GELIJKENIS VAN DE WIJZE EN DWAZE MAAGEN

**VERKLAARD EN TOEGEPAST;
ZIJNDE DE INHOUD VAN VERSCHEIDEN
PREDICATIES OVER MATTHEÛS 25:113.**

DOOR

THOMAS SHEPARD

Predikant te Cambridge.

**In het licht gegeven uit des schrijvers eigen aantekeningen, op verzoek
van velen, en tot algemeen nut van het volk des Heeren**

DOOR

**JONATHAN MITCHELL,
Predikant te Cambridge.**

**THOMAS SHEPARD,
Zoon van de Eerw. Schrijver.**

UIT HET ENGELS VERTAALD

DOOR

**ALEXANDER COMRIE,
Predikant te Woubrugge.**

**Te Leiden, Johannes Hasebroek en
te Amsterdam, Nicolaas Bijl
1743**

J. H. Donner, Leiden. Ca. 1890

**Fotografische herdruk:
W. M. DEN HERTOOG – UTRECHT 1975**

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2017**

Titelpagina van de eerste Nederlandse uitgave 1743

De gelijkenis der tien maagden, verklaard en toegepast.

Waarin het onderscheid tussen de oprechte christen en de doorslepenste geveinsde, de natuur en de merktekenen der zaligmakende en algemene genade, de gevaren en onheilige die in de bloeiendste kerken of onder de christenen ontstaan, en andere geestelijke Waarheden van het grootste gewicht, duidelijk ontdekt en tot de oefening aangedrongen zijn.

Lukas 21 vers 16. ***Waakt te aller tijd, biddende dat gij moogt waardig geacht worden te ontvlieden deze dingen die geschieden zullen, en te staan voor den Zoon des Mensen.***

Herdruckt en zorgvuldig verbeterd in het jaar 1695.

Uit het Engels uitgegeven door
Alexander Comrie, A. L. M.
Filosofisch Dr. en predikant te Woubrugge.

Approbatie.

Terwijl de Classis van Leiden en Neder-Rijnland in dit boek niets heeft gevonden, dat tegen de rechtzinnige leer der waarheid die naar de Godzaligheid is, aan loopt; maar veeleer strekt om elk daartoe op te leiden – zo heeft zij de uitgave van hetzelfde wel kunnen en willen toestaan.

Terwijl zij de verantwoording van enige daarin voorkomende onschriftuurlijke woorden en spreekwijzen, die de zin hier en daar verduisteren, veeleer laat voor rekening van de vertaler of uitgever, als van de schrijver zelfde, haar uit vergelijking van zijn andere vertaalde stichtelijke en godvruchtige boeken ten goede bekend.

Copie van dit privilege.

De Staten van Holland en West Friesland, doen te weten: alzo ons te kennen is gegeven bij Johannes Haasbroek, burger en boekverkoper binnen de stad Leiden, hoe dat hij ze het land onlangs hart gedrukt zeker boek, genaamd het ABC des geloofs, of verhandelingen van de benaming des Zaligmaker nog geloofs, volgens de letter van het alfabet, door Alexander Comrie (Scotto Britannicus) enzovoort.

.....

Gegeven in Den Haag, onder onzen groten zegel hieraan doen hadden de 15e juni in het jaar onzes Heeren en Zaligmakers 1739.

Was gearafeerd,

J.H.V. Wassenaar.

onder stond, ter ordinantie van de Staten, was getekend,

Willem Buijs.

Aan den Suppliant zijn nevens dit octrooi ter hand gesteld bij extract authentiek, haar Ed. Gr. Mo. Resolutien van den 28e juni 1715 en 30 april 1729 om zich daar naar te reguleren.

INHOUD

1. EEN KORT VERSLAG OVER DE SCHRIJVER.

2. AAN NEDERLANDSE LEZER

3. AAN DE LEZER, EN INZONDERHEID AAN DE INWONERS VAN
CAMBRIDGE IN NIEUW-ENGELAND.

4. AAN DE LEZER

Voorrede in de Engelse editie

DE GELIJKENIS VAN DE TIEN MAAGDEN VERKLAARD EN TOEGEPAST UIT MATTHEÛS 25 VERS 1 - 13

HOOFDSTUK 1.

Mattheüs 25: 1 - 13

HOOFDSTUK 2.

Van Gods zichtbare kerk

HOOFDSTUK 3.

Aangaande de komst van Christus, en de zorgeloosheid der belijders.

HOOFDSTUK 4.

Aantonende dat de ziel, die met Christus gemeenschap wil genieten, van alle andere afgescheiden moet wezen, inzonderheid van de begeerlijkheden en van de wet. Daarbij de wijze om zich met Christus te verloven

HOOFDSTUK 5.

Aantonende de merk- en kentekenen, waardoor de ziel kan weten, of zij met enige begeerlijkheid of enig schepsel in verbintenis of liefdebetrekking is; dan of ze met de Wet gehuwd is

HOOFDSTUK 6.

Behelzende beweegredenen en bewijzen om ons tot de liefde van Christus aan te moedigen en om ons met Hem te verloven

HOOFDSTUK 7.

Aantonende dat een mens geen macht in zichzelf heeft om enig geestelijk werk te doen, maar dat hij alles van Christus moet verkrijgen.

Aangaande de plichten van een Christen om standvastig en gestadig gereed te zijn om Christus te ontmoeten en gemeenschap met Hem te hebben.

HOOFDSTUK 8.

Een viervoudige vermaning aan de gelovigen

HOOFDSTUK 9.

Aangaande de onmiddellijke vereniging der ziel met de Persoon van Christus, als het eigenlijk Voorwerp van het zaligmakend geloof

HOOFDSTUK 10.

Aantonende dat de ware gelovigen door de hoop, dat is door begeerte, de tweede komst van Christus verwachten.

HOOFDSTUK 11.

Dat de gelovigen naar de verschijning en de tweede komst van Christus verlangen en dezelve wensen

HOOFDSTUK 12.

Aantonende dat er geveinsden in de beste en zuiverste kerken zijn
HOOFDSTUK 13.

Behelzende een ontdekking van de evangelische geveinsden
HOOFDSTUK 14.

Aantonende dat er een zeer groot onderscheid is tussen een oprecht Christen, en de meest verborgen geveinsde
HOOFDSTUK 15.

Aantonende dat de geveinsdheid des harten uit een gemis van zaligmakende verlichting in het verstand ontstaat
HOOFDSTUK 16.

Dat de geveinsden zich in een vruchteloos gebruik van de middelen der genade ontdekken
HOOFDSTUK 17.

Dat de harten der gelovigen gemaakt zijn tot vaten, alleen bekwaam tot de ontvangst van Christus Geest en van Zijn genade
HOOFDSTUK 18.

Dat de Heilige Geest in de gelovigen is, als het beginsel van hun geestelijk leven en heiligheid
HOOFDSTUK 19.

Aantonende dat er zulk een volheid of mate van genade in de harten der gelovigen is, waartoe de aller-fijnste geveinsden nooit kunnen geraken
HOOFDSTUK 20.

Waarin een broeder en meer volkomen bericht wordt gegeven van die volheid der genade, die in de gelovigen is, ten aanzien van haar onderscheiden delen. En hoe de aller-heerlijkste geveinsden in dit alles tekort schieten.
HOOFDSTUK 21.

Dat de ware zaligmakende genade, in de harten der gelovigen, hen nooit kan begeven

INHOUD 2^e deel

HOOFDSTUK 1.

Van de vleselijke zorgeloosheid in de maagdelijke kerken

HOOFDSTUK 2.

Vleselijke zorgeloosheid neemt toe bij trappen

HOOFDSTUK 3.

Zorgeloosheid de laatste zonde, zowel ten opzichte van de goede als de kwade mensen

HOOFDSTUK 4.

Christus afwezigheid, de oorzaak der zorgeloosheid in zijn kerken

HOOFDSTUK 5.

Van Christus ontwakend geroep vóór Zijn komst

HOOFDSTUK 6.

Van de zekerheid van Christus' komst

HOOFDSTUK 7.

Van Gods mededogen jegens de wijze en dwaze maagden

HOOFDSTUK 8.

Van Christus toekomst en het doen ontwaken van de slaperige Christenen

HOOFDSTUK 9.

Van de Christenen, die hun lampen bereiden. En hoe de heiligheid de heerlijkheid der Christenen is

HOOFDSTUK 10.

Aantonen dat nagebootste genade niet duurzaam is

HOOFDSTUK 11.

Do onherborenen kunnen van hun gebrek algemene genade en enig gevoel hebben

HOOFDSTUK 12

Van de begeerte naar genade, die in de geveinsden kan zijn

HOOFDSTUK 13.

De begeerten en pogingen der geveinsden naar de genade zijn niet duurzaam

HOOFDSTUK 14.

Aantonende dat de genade die iemand bezit, een ander persoon die de genade ontbeert, niet zal begunstigen. En dat zelfs de beste Christenen, de genade niet kunnen meedelen aan hen die dezelve ontberen.

HOOFDSTUK 15.

Van de overvloedige bedeling der genade in de bediening des Evangelies.

HOOFDSTUK 16.

Na de tweede zaak in dit tweede gedeelte der gelijkenis, volgt de derde, namelijk de komst van Christus Zelf

HOOFDSTUK 17.

Van Christus' komst als Bruidegom tot de Zijnen

HOOFDSTUK 18.

Toont aan dat Christus niet zal vertoeven, als zijn tijd eenmaal gekomen is; de dwaasheid van hen wier werk dan nog te doen is; dat de gelukzalige staat der heiligen, in de onmiddellijke gemeenschap met Christus bestaat

HOOFDSTUK 19.

Aantonende, dat niemand Christus hiernamaals zal genieten, dan zij die hier daartoe bereid zijn. *Vers. Die gereed, (Grieks Etoimoi) bereid waren.*

HOOFDSTUK 20.

Vers 10. De deur werd gesloten.

EERSTE DEEL, Blz. 15

1 Alsdan zal het Koninkrijk der hemelen gelijk zijn aan tien maagden, welke haar lampen namen en gingen uit, de bruidegom tegemoet.

2 En vijf van haar waren wijzen, en vijf waren dwazen.

3 Die dwaas waren, haar lampen nemende, namen geen olie met zich.

4 Maar de wijzen namen olie in haar vaten, met haar lampen.

TWEEDE DEEL, Blz. 336

Thomas Shepard. Wikipedia

1. EEN KORT VERSLAG OVER DE SCHRIJVER.

Om de lezer genoeg te doen zal ik, uit enkele van de beste gezaghebbende bronnen, een kort verslag geven van de zeer godzalige, oordeelkundige en vermaarde schrijver van het volgende stuk.

Dr. Cotton Mather verhaalt ons, dat hij de 5de November 1605 te Towcester, bij Northampton, in Engeland geboren is; dat hij naar de Universiteit van Cambridge ging, toen hij vijftien jaar was, daar in 1624 tot God bekeerd werd en de graad van M(aster) of A(rts) haalde; daarna de bediening aanvaardde. Dat hij van Harwich, in Engeland, in het laatste van 1634 onder zeil ging naar Nieuw-Engeland, in Amerika, doch, door een zware storm overvallen, gedwongen werd te Yarmouth in Norfolk te landen, en de winter te Bastwick in dat graafschap vertoefde; in de lente van 1635 naar London vertrok; in Juli van Gravesend afvoer; 3 October te Boston landde, van waar zijn vrienden in Cambridge, die hem daar opwachtten, hem met blijdschap afhaalden, en wier herder hij werd totdat hij stierf.

Maar wij zullen nu van zijn leven en karakter zoals die ons door die geleerde schrijver zijn beschreven, afstappen, en de lezer liever een korter verslag geven, dat wij ontleen aan die eerwaarde en beroemde mannen William Greenhill van London en Samuel Mather van Dublin (welke laatste in ons Cambridge, in Engeland, verscheiden jaren onder zijn bediening heeft gezeten) in hunne voorrede voor de preken van Shepard over "het onvruchtbaar horen van het woord en de onderwerping aan Christus in al zijn inzettingen", te London uitgegeven in 1657, als volgt:

"Aangaande de schrijver, het zou de moeite waard zijn ondertussen de geschiedenis van zijn leven te beschrijven.

Het is onnodig iets tot zijn lof te zeggen. Zijn werken prijzen hem in de poorten. Zij die hem gekend hebben weten, dat hij zulke wezenlijke bevattingen van de dingen Gods had, en evenzeer, ja meer, bij God en bij zijn hart leefde, dan de meeste Christenen.

Hij had zijn opleiding aan de Universiteit te Cambridge, in Engeland. Zijn bekering en hartsverandering werden uitgewerkt in de tijd, toen hij aan de Universiteit was, en de predikdienst van Dr. Preston genoot, waardoor God het beste en de kracht van zijn leven en van zijn gaven ontving.

Toen hij eerst werd wakker geschud om naar de godsdienst om te zien, waar hij te voren rustig met de stroom des tijds afdreef, was hij geheel de kluts kwijt welke weg hij moest inslaan, daar hij zeer werd geplaagd met godslasterlijke ingevingen (in

welke diepte Junius voor een tijd geheel buiten raad was), en ook werd aangezet en verzocht tot het familisme. Hij las onder anderen de boeken van H. N. waarin hij deze uitdrukking vond: "Dat een Christen zo in de Geest is verslonden, dat, veronderstel, dat de Geest hem aandrijft tot hoererij, hij het mag doen en het geen zonde is".

Dit was genoeg. Dit toch tegen het licht van de natuurlijke consciëntie ingaande verwekte het in hem een hevige walging van die loszinnige en goddeloze wegen en beginselen, die hem altijd bijbleef.

Hij had ook het voorrecht, dat hij onder leiding stond van Dr. Tuckney, wien hij zijn toestand bekend maakte, en wiens besturing en bijstand hij had in die ellendige weifelingen en moeilijkheden welke hij doormaakte. Gelukkig is hij, wiens twijfelingen eindigen in bevestiging: Maar wanneer de mensen in twijfel vervallen als het eindpunt van al de redeneringen en gedachten huns harten over de godsdienst, dan zou het dezen goed zijn geweest als zij nooit geboren waren.

Na de verandering zijns harten merkte men op, dat zijn gaven veel groter waren geworden. Hoewel de godgeleerdheid voornamelijk op de wil inwerkt en dien bestuurt, nochtans verheft en volmaakt zij ook het verstand; daarom schrijven wij het hieraan toe, dat de vreze Gods hem vast stelde, en ernstig maakte, en leerde overpeinzen, zijnde dat het voornaamste middel tot vermeerdering van het verstand. Daarom raadde hij hun, die tot hem kwamen, om bestuur te vragen ten opzichte van hunne studie, dat zij veel moesten overpeinzen. Hij beleed, dat hij nu reden had God te danken, dat hij in zijn eerste tijden dagelijks enige tijd aan overpeinzing besteed, en zijn gedachten opgeschreven had.

Hij werd tot het werk der bediening toegelaten in een plechtige vergadering en bijeenkomst van verscheidene leeraars, die daartoe waren samengekomen. Daar waren er twaalf in de vergadering, die ernstig aanraadden, dat hij de Heere zou dienen in het Evangelie Zijns Zoons, waarin zij menige ziel tot zaligheid zijn geweest. Want daarop begaf hij zich tot het werk met die wezenlijkheid en ernst om zielen te lokken en in te winnen, dat zijn woord diepen indruk maakte, en zelden of nooit leeg wederkeerde.

Hij was enigen tijd hulpprediker te Earles-Cone in Essex, die wij beschouwen als zijn eerste standplaats in de bediening, waar hij veel zegen op zijn werk had. Hoewel het lang geleden is en velen niet meer zijn, toch heeft het volk daar tot op deze dag, namelijk 1657, nog een zeer dierbare herinnering hoe krachtig God door hem werkte. Maar Dr. W. Laud, toen Bisschop van London, stopte hem spoedig de mond en verdreef hem, tegelijk met veel andere godvrezende leeraars. Hierna verbleef hij te Butterchrome, in Yorkshire, ten huize van Sir Richard Darley, totdat de ongerechtigheid van die tijden hem ook van daar verdreef. Daarop ging hij naar Northumberland, totdat hem ook daar het zwijgen werd opgelegd.

Aldus in zijn eigen land geplaagd en heen en weer gejaagd zijnde vlood hij naar Nieuw-Engeland. Na veel moeilijkheden doorgemaakt te hebben en opgehouden te zijn door zware stormen en rampen op de zandbanken en kusten van Yarmouth, waardoor zijn reis tot een volgend jaar werd vertraagd, kwam hij daar ten slotte aan, waar hij ongeveer veertien jaren, te Cambridge, herder was van een kostelijke kudde.

Zijn prediktrant was getrouw en onderzoekend, en vol van toegenegenheid en ontferming over zijn hoorders. Hij maakte veel werk van zijn voorbereidingen tot zijnen openbaren arbeid en achtte het een vervloekte zaak nalatig te zijn in het werk des Heeren. Hij besteedde daarom gewoonlijk twee of drie gehele dagen aan zijn voorbereiding tot het werk van de Sabbat, en had zijn preken gewoonlijk des Zaterdags te ongeveer twee uur klaar.

Hij drukte zich soms in het openbaar aldus uit: God zal de arbeid vervloeken van hem,

die zich de ganse week met allerlei wereldse dingen bezig houdt, om dan 's Zaterdagnamiddags naar zijn studeervertrek te gaan, wanneer, God weet het, die tijd kort genoeg is, om te bidden en te wenen en zijn hart rechtgesteld te krijgen.

Hij hield van klaarheid in zijn prediken, gepaard met kracht. Hij zocht geen diepzinnigheden, noch had hij lust duistere uitdrukkingen te gebruiken en daarin op te gaan, om, zoals zoovele predikanten de gewoonte hebben, zodoende zijn pijlen over de hoofden zijner toehoorders heen te schieten.

Het is voor velen een ellendig struikelblok, dat zijn preken nogal streng en, zoals zij dat noemen, wettisch zijn. Sommige zielen vinden nergens smaak in, dan in zoetsappige predikers, die met zachte, schone en geen zeer-doende woorden komen, Maar wij hebben in deze tijden behoefte aan een vernederende bediening, en Gode zij dank, dat er nog enige zijn, want waar geen wetpredicatiën zijn, zullen maar weinig evangelielevens worden gevonden. Als de wet krachtiger werd gepredikt door mensen, die daarvoor gaven hebben, zij zelf en het volk zouden meer in overeenstemming met het Evangelie wandelen. De wet prediken, niet gedwongen en gemaakt, maar met wijsheid en krachtig, gepaard met het Evangelie, zoals Christus zelf dat placht te doen (Matth. 5 en elders), is de weg, om gevoel van ellende, de toepassing van het middel, en de vruchten van dankbaarheid en plicht tegelijk te bevorderen. Geen leer is vertroostender dan deze vernederende weg Gods, indien die recht wordt gebruikt.

Zijn ziekte begon met een zere keel, daarop volgde keelontsteking, en toen een koorts, waaraan hij stierf, op de 25ste Augustus 1649. Hij zeide onder andere op zijn sterfbed: "Heere, ik ben gering, Maar Gij zijt rechtvaardig."

En tot hen die bij hem waren sprak hij: "Hebt Jezus Christus hartelijk lief, dat weinigje dat ik in Hem heb, is mij nu tot geen geringe vertroosting."

"Op zijn sterfbed zei hij onder meer: o, kon ik mijn bediening maar opnieuw beginnen. Ik zou veel minder preken over het gebed en de andere plichten, maar ze veel meer in het verborgen beoefenen.

Een paar jonge leraars uit Nieuwe Engeland bezochten hen. Hij zei tot hen: uw werk, onthoud dat, is een groot werk. Het vereist een ware godsvrucht en ernst, kracht des Geestes en van hart. Wat mij betreft, ik zocht altijd mijn ziel terechtgesteld te krijgen bij de voorbereiding van mijn predicates.

Jongens, wat mij betreft, ik ging altijd naar de predikstoel alsof het mijn laatste predicatie was en ik rekenschap zou moeten geven van mijn bediening voor de heilige rechterstoel van God.

Zijn laatste woorden waren: o mijn zonde hart! O mijn vaak gekruisigde, maar nooit geheel gedode zondigheid! O mijn levens lange schade en schande, dagelijks. O, mijn inklevende verderf en boezemzonde!

Uw snode heerschappij is nu haast voorbij. Want het is nog geen 2 uren van mijn einde en eeuwige verlossing. Want ik ben vast verzekerd, dat tegen de morgenstond in de eeuwige rust zou zijn ingegaan. En dan, o mijn vrijgekochten ziel, in de hemelen zal mijn ganse hel hier op aarde doen vergeten.

(Uit Alexander White. Thomas Shepard, His spiritualiteit en experiments en experimental preaching)

Tot dusverre deze eerwaarde en voortreffelijke mannen, Mr. William Greenhill en Mr. Samuel Mather in 1657.

Bij vergissing veronderstellen zij dat Mr. Shepard 46 of 47 jaar was toen hij stierf; Maar hij was in werkelijkheid slechts 43 jaar, 8 maanden en 20 dagen. Hij nam zoodanig toe in heiligheid en goddelijke kennis, en te midden van veel kwellingen die hem werden aangedaan en overvloedige ambtelijke arbeid, bracht hij zoveel tot stand, en deed hij zoveel, en nam hij in zulk een korte tijd zodanig in achtting toe, en ging er zulk een naam wegens zijn godsvrucht van hem uit, dat ik hem moet beschouwen als een van de bewonderenswaardige mannen van zijn tijd.

Bij deze gelegenheid zal ik de volgende paragraaf overschrijven, voorkomende in het leven van de Wel-Eerwaarden Heer James Fraser, te Brea in Schotland, uitgegeven te Edinburg in 1738:

"De Heere heeft het lezen van practische werken aan mij gezegend, en mijn hart is daardoor dikwijls verlevendigd en ik heb daardoor dikwijls veel kracht en licht ontvangen, zoals door Isaac Ambrosius, Thomas Goodwin, Andrew Gray, en boven anderen zeer veel door Samuel Rutherford. Maar het meest van alle door de werken van Mr. Thomas Shepard van Nieuw Engeland. Hij is door de Heere "een uitlegger, een uit duizend," voor mij gemaakt, zodat ik onder Christus aan zijn geschriften zoveel, en meer dan welk middel ook, te danken heb tot ontwaking, versterking en verlichting van mijn ziel; de Heere heeft hem in al mijn benauwdheden op mijn reis door de wildernis tot een fontein van water voor mij gemaakt."

Dat het dagboek werkelijk van deze uitnemende godgeleerde is blijkt uit een oud handschrift, dat meer dan dertig jaar geleden te Cambridge is gevonden en dat op het titelblad aan hem wordt toegeschreven; alsook uit dit verder blijkt, dat de gevoelens, de geest, de stijl en de wijze van uitdrukking in elk opzicht van Mr. Shepard zijn.

Wie de moeite wil doen het met zijn preken over de "**Gelijkenis van de tien maagden**" en andere van zijn geschriften te vergelijken zal duidelijk de zuivere overeenkomst zien.

En boven alles blijkt het hieruit, dat Dr. Cotton Mather, toen hij ongeveer vijftig jaar geleden Shepard's leven beschreef, ten minste dit gedeelte van het dagboek voor hem had, waaruit hij verscheiden paragrafen heeft overgeschreven, namelijk die van 1 Dec. 1640; 19 Maart, 10 April, 10 Juli, 15 Aug., 10 Oct. en 3 Nov. 1641. Maar het overige werd nooit tevoren uitgegeven.

Wij moeten van rechtswege in aanmerking nemen, dat de eerwaarde schrijver deze in afzondering opgetekende overpeinzingen slechts voor zijn eigen gebruik heeft geschreven. Wij moeten veronderstellen dat hij niet met zoveel behoedzaamheid en nauwkeurigheid heeft geschreven, als wanneer hij iets voor de pers klaarmaakte, anders zou hij ongetwijfeld veel plaatsen hebben verbeterd en ze duidelijker en nauwkeuriger hebben gesteld. Ja, waarschijnlijk zouden zij ook nauwkeuriger en duidelijker zijn geweest, als wij het handschrift van de schrijver hadden kunnen vinden. De onpartijdige en eerlijke lezer zal wel zo rechtvaardig en vriendelijk zijn hiermee rekening te houden. De naam van Shepard is genoeg om deze zijn persoonlijke overdenkingen aan te bevelen bij hen, die zijn geschriften hebben gelezen, ernstig te doen hebben met hun zaligheid, en bang zijn zich in de zaken die van eeuwig gewicht zijn te bedriegen.

De uitnemende voorrede voor het dagboek geeft er nog een nader verslag van, en hoewel de eerwaarde schrijver uit zonderlinge bescheidenheid, die niet met zijn naam wilde ondertekenen, neem ik toch de vrijheid, aangezien hij nu overleden is, de lezer mee te delen, dat het die buitengewone man, Mr. David Brainerd was op dertigjarige leeftijd gestorven, tot grote droefheid van allen die hem kenden, zowel

onder de Engelsen als onder de Indianen

THOMAS PRINCE.

20 October 1747.

P.s.

De crisis met de Antinomianen vormde Shepard onder meer tot een geoefend leraar in de kerk van Christus. Hij had in zijn jongere jaren sympathie voor de Familisten zoals men toen deze groepen noemde. Thans stond hij vast in het geloof eenmaal de heiligen overgeleverd. Een van de middelen waarbij hij het Antinomianisme in eigen gemeente bestreed, was de prediking van de beroemde serie over de *Gelijkenis van de tien maagden*. Hij begon over deze teksten te spreken in 1636 en in 1640 beëindigde hij deze serie.

Jonathan Edwards erkent publiek dat hij van dit boek gebruik maakte, meer dan van alle andere.

Zie AUTOBIOGRAFIE VAN THOMAS SHEPARD. Zijn leven en arbeid als predikant en schrijver. www.theologienet.nl

2. AAN NEDERLANDSE LEZER

Waarde lezer

Wij bieden u hier aan en geven u in handen, een van de aller-nuttigste boeken, die ooit in de Engelse taal geschreven zijn; wij kunnen u verzekeren, dat het uw hart door en door zal onderzoeken en u klaar zal aanwijzen hoe het met uw ziel gesteld is. De bijna Christenen zullen hier genoeg vinden om hun voor ogen te stellen de aller-verborgenste droggronden, waarop zij rusten. De klein en zwakgelovigen, zullen hun zwarigheden opgelost vinden, en de sluimerende Christenen zullen genoeg tot ontwaking vinden; redenen waarom dit boek hij allen, die tot Godzaligheid geoefend zijn, in de drie koninkrijken van Engeland, Schotland en Ierland, zeer hoog ja naast de Bijbel in achting is, en ik geloof niet, dat u ooit enige bladeren daarvan zult kunnen lezen, of u zult het een of ander vinden tot zegen voor uw onsterfelijke ziel.

De stijl is kort, ofschoon de verhandeling lang is. Daarom zult u het met veel bedaardheid en inkeer tot uw hart dienen te lezen, en op de vragen, uit de bevinding en gestalte van uw ziel, dienen te antwoorden.

Het grote oogmerk van de Eerwaarde schrijver is, om de praat- en bijna-Christenen, hoe nabij zij ook mogen komen te ontdekken, en om de allerkleinsten der ware Christenen zorgvuldig op te beuren. Lees het, terwijl u dit gedurig in het oog houdt.

Wij hadden gedacht overal enige opmerkingen tot uitbreiding en opheldering daarbij te voegen, gelijk men die ook in het eerste deel hier en daar ontmoeten zal, doch bevindende, dat het boek daardoor te groot zoude worden, hebben wij dit moeten staken.

Ik bid God, dat hij voor u en mij, Zijn Goddelijke zegen over dit werk overvloedig moge uitstorten, en ik blijf

Uw dienstwillige dienaar in de Heere,

ALEXANDER COMRIE.

WOUBRUGGE, de 23 Juni 1741.

3. AAN DE LEZER, EN INZONDERHEID AAN DE INWONERS VAN CAMBRIDGE IN NIEUW-ENGELAND.

Dat het zich verzekeren van het eeuwige leven, de éne nodige zaak is, die wij kinderen des doods in deze wereld te doen hebben, zonder wat al onze tijd hier beneden erger dan verloren is, zal ieder verlicht gemoed gewillig bekennen. Dit tegenwoordige leven is ons gegeven als een tijd van beproeving, en moet met alle naarstigheid doorgebracht worden, ten einde ons in staat te stellen, om Hem te ontmoeten, die ten enigen dage in de lucht zal gezien worden. En hetzij dat we ons gezicht opwaarts ten hemel, of benedenwaarts ter hel slaan. Hetzij dat we onze eigen onsterfelijke zielen in aanmerking nemen, of dat we ons gezicht vestigen op de grootheid en goedheid van die God in Christus, met Wie wij te doen hebben. Hetzij dat we de tijd, tussen deze dag en die dag des oordeels, overschrijden, of dat we onze gedachten wenden, om de eeuwigheid te beschouwen, die hiernamaals zal volgen; al deze dingen verbinden een noodzakelijkheid, een plechtigheid en een heerlijkheid aan dit werk.

Doch, *difficilia quae pulchra*, (voortreffelijke zaken zijn moeilijk). Het is een der Godsspraken door onze Heere met Zijn eigen mond uitgesproken: *De poort is eng en de weg is nauw, die tot het leven leidt, en weinigen zijn er, die dezelve vinden*. Het is geen lichte zaak in de hemel te geraken, noch is het geen zó brede weg daarheen, als de verachtelijke en lichtvaardige gevoelens van sommigen, en de praktijken van veel anderen, die wilden maken; noch gelijk de vleselijke harten van allen, die wel wilden doen wezen. Hoewel dit, als het onderzocht wordt, het gemeenschappelijk doelwit is van alle dwalende begrippen, en hoe rusteloos hebben de bedorven gemoederen der mensen in alle eeuwen daaraan gearheid, tot in onze dagen toe! om de weg ten leven te verbreden, de grenspalen van dit smalle pad omver te halen, en het breder te maken dan God het ooit gemaakt heeft.

Het vleselijk hart van de mens, vindt zich gekluisterd en benard in die weg, de goede oude weg van dadelijk geloof en gehoorzaamheid, die God voorgesteld heeft; hierom barst het aan deze of genen kant uit, en wil liever de oude grenspalen van Gods waarheid omver rukken, dan die niet breder te maken. Het Evangelie zal de mensen geen weg verschaffen breed genoeg voor hen, tenzij de wet ten enenmale weggeruimd worde, niet alleen als een verbond, maar ook als een regel des levens, en dat die, als het ware, gelijk een oude heining plat neergeworpen worde, opdat zij daarover naar hun believen zouden kunnen gaan, geen meerder acht dezelve gevende, dan hun geest zelf behagen daarin schept.

De rechtvaardigmaking door het geloof, is een al te eng pad, niet ruim genoeg, tenzij ze te voren en zonder het geloof, gerechtvaardigd kunnen worden. Zij klagen daarover, alsof die hen onder een Verbond der werken bracht.

De voorwaardelijke beloften zijn al te bekrompen. Zij moeten alle volslagen wezen, en ons vrede geven zonder enige bevoegdheid in ons, of anders zijn ze niet groot genoeg. Bekommerd te zijn over de heiligmaking en de aanklevende genade is al te lastig. God naarstig te zoeken in het gebruik van al de middelen, in een dagelijkse en hartelijke betrachting der heilige plichten, in een strikte heiliging der sabbatdagen, in een gestadige waakzaamheid, enz., dit moet als een wettische bezigheid afgeschaft worden. En indien de Geest ons onmiddellijk zal doen werken en op een bed van gemak ten hemel voeren, zonder dat we ons bekommeren om te werken en te strijden, dan is het wel en goed; anders zullen de mensen de kracht der Godzaligheid verlaten, en veeleer in hun eigen verdorvenheid doervloeien.

Doch als men alles het onderste boven gekeerd heeft, zo zal men bevinden, dat de weg

ten hemel een nauwe weg is en blijft. De mond der Waarheid heeft gezegd, dat dit zo is. God heeft het zo verklaard, en al de inbeeldingen der mensen zijn niet machtig, die weg anders te maken. Daarom zijn die plechtige onderrichtingen der Schriftuur: Werkt uws zelfs zaligheid met vrezen en beven. Benaarstigt u te meer om uw verkiezing vast te maken; strijdt om in te gaan door de enge poort. Loopt also dat gij de prijs moogt verkrijgen, enz.

Hoewel die door de ongebondenheid dezer tijden weinig gadegeslagen worden, echter van een eindeloos gewicht en nuttigheid, en behoorden met ontzag behartigd te worden door allen, die hun eeuwige vrede liefhebben.

Hij derhalve, die met deze grote zaak ernstig bezig is, zal zich over enige goede hulp verheugen, om hem in deze weg, deze flauwe weg ten leven, te leiden. En hoewel er reeds veel voortreffelijke hulpmiddelen voor dit doel in de kostelijke werken van verscheiden van des Heeren getrouwe dienstknechten voorhanden zijn, waarvoor deze eeuw reden heeft de Heere met gebogen knieën te loven. Welke werken een zodanig getuigenis tegen de dartelheid der eeuw zijn, dat dezelve nooit in staat zal zijn die te verantwoorden; echter van dezen, die duidelijk, bijzonder levendig en nauwkeurig deze nauwe weg ontdekken en afperken, met de onderscheidene aanleidingen om die te bewandelen, die toeliet waar zij, die op het laatst het einde missen, daarvan afgaan, hoewel zij er reeds ver in gevorderd waren. Van dezen, die ons tot een loods verstrekken, als wij in de enge doortocht, zelfs op het punt van de ingang in het leven komen, die ons de wederzijdse klippen en ondiepten onderscheiden aantonen. Van dezen, zeg ik, is er geen al te groot getal. Van enige goede en nuttige waarheden te spreken, is goed en prijzenswaardig, doch het is een andere en hogere zaak, met de kaars Gods arme volk voor te lichten, zelfs voor de geringste, om hen ten hemel te leiden, of de ziel als bij de hand te nemen, en haar van stap tot stap voor te gaan door alle zwarigheden, bedriegerijen en bijwegen, waarop de meest verborgen geveinsden hun weg missen en zichtelven verliezen. En dit zo overtuigend, volslagen en onderscheiden te doen, dat de geheimen des harten daardoor geopenbaard kunnen worden, de zorgeloze zelf bedrieger ontdekt en wakker gemaakt, en echter de ootmoedige oprechte Christen bevestigd en aangemoedigd kan worden.

In deze ervaring en in dit werk, waarin de Schrijver der volgende predicaties bekend was onder de eersten te wezen, werden ook zijn lessen over van de Maagden, geacht uit te munten. Daar zij zulk een smaak aan de toehoorders van dezelve nagelaten hebben, dat ze de geur er van tot op de huldigen dag nog niet vergeten hebben. Het is derhalve de aanhoudende begeerten van velen geweest, die hem gehoord hebben, en van sommigen, die van hem slechts hebben horen spreken, dat ze aan het volk meegedeeld mochten warden. En voorwaar, beide het onderwerp en de manier van behandeling is zodanig, geheel en al over die dingen handelende, waarin het hart en het leven van de godsdienst bestaat, dat wij de gedachte niet hebben kunnen wraken, van hen, die dit zo ernstig begeerden. Alle predicaties en boeken, die van de godsdienst des harten spreken, zijn weinig genoeg om dat te voeden en daarbij het leven te houden, Inzonderheid in deze kwijnende en stervende Eeuw, waarin, hoewel er geen licht en uitwendige belijdenis ontbreekt, de liefdeloosheid en inwendige doodsheid echter zo algemeen zijn. Dewijl het werk van een tamelijke lengte is, en niet gemakkelijk bekwame schrijvers in deze woestijn te bekomen waren, zo heeft dit enige vertraging veroorzaakt; echter hopen wij, dat het nu niet onaangenaam nog ontijdig zal wezen.

Deze predicaties zijn door ervaren en verstandige personen uitgeschreven, en zorgvuldig nagezien en verbeterd geworden. Zij zijn uit des schrijvers eigen

aantekeningen opgemaakt; alleen heeft hij zelf een blad bij zijn leven geschreven, van gedachten zijnde, naar het schijnt, om zich naar de begeerten van hen te voegen, die verlangden om ze in het licht te geven. Waardoor, hoewel de lezer enige verkorte bewoordingen zal ontmoeten, en enige krachtige spreuken ontbreken, die in het preken uitgesproken werden, hij echter dit voordeel zal genieten, om veel in het klein te hebben.

Ook zal men lichtelijk bespeuren, dat hier geen keur van woorden, maar het gewicht der zaken nagejaagd werd, zoals die uit het hart en de pen des schrijvers vloeiden. Hetwelk nochtans de beste en waarachtigste, dat is, de wezenlijke welsprekendheid veroorzaakt. In het kort, hoewel er veel onvolmaaktheden, gelijk meer in zulke werken voorkomen, die na de dood der schrijvers uitgegeven worden, niet zullen ontbreken, zo twijfelen wij echter niet, of het werk zal tot de verstandigen en oprechten lezer voor zichzelf spreken.

Wij zijn er niet onbewust van, dat er enigen zijn, die in de toepassing van deze gelijkenis en de oplossing van een gedeelte van de samenhang, met deze schrijver enigermate verschillen, daar zij die tot de tijden *van de te verwachten roeping der Joden brengen*.

En indien dit zo is, dan kan de inhoud van dit werk gehouden worden als buitengewoon voor deze tijden dienstig en geschikt te wezen. Maar daarin wordt een iegelijk de vrijheid gelaten tot zijn eigen nauwkeurig onderzoek. Ook is het zozeer niet ter wille van de blote verklaring, veel minder van de tijdkundige vergelijking van de tekst, dat wij deze dingen in het licht geven, in dit soort is de arbeid van anderen overvloedig. Maar om de geestelijke, werkdadige, levende, zielonderzoekende waarheden en toepassingen, die daarin begrepen zijn; terwijl de inhoud dezer waarheden door de onpartijdige lezer lichtelijk zal bekend worden, als beide, uit deze en andere schriftuurplaatsen, klaar bewezen.

Deze predicates, die door de schrijver in wekelijkse lessen gedaan zijn, werden in Juni 1636 begonnen en in Mei 1640 geëindigd, in welke tijd hier te lande een zuurdesem van Antinomiaanse gevoelens, of die van het zogenaamde *Huis der liefde*, aan het gisten was, gelijk de wereld reeds daarvan in druk onderricht geworden is. Uit deze oorzaak zal de lezer verscheiden plaatsen ontmoeten, welke dienen om enige van die dwalingen te bestraffen en te wederleggen, en de tegenovergestelde waarheid te bevestigen; die wij niet doorstreept, maar doorgaans zo gelaten hebben, gelijk wij die vonden; aangezien de wereld reeds weet, dat er toen zulke dingen onder ons waren, en hoewel die storm, ten aanzien van zijn openbaren invloed, verkwikkelijk bij ons overgewaaid is, zo zijn echter dergelijke dwalingen, indien maar niet heimelijk onder enigen hier, door de "Nieuwe Lichten" dezer tijden elders verspreid waarom deze hulpmiddelen tegen dezelve vooralsnog noodzakelijk zijn.

Wij twijfelen niet of de inhoud der waarheid, die hier door onze schrijver verdedigd wordt, zal in stand blijven en de proef doorstaan. Ja, ik veronderstel, dat ik de vrijheid wel mag nemen om te zeggen, dat onder de voortreffelijkheden, waarmee de Heere dit zijn kostelijk werktuig begaafd had, deze geen van de minste was, dat God hem leerde en bijstond, om anderen de waren middenweg des Evangelies tussen de wettische aan de enen kant, en de Antinomiaanse, of zogenaamde ongebonden Evangelieleer, aan de anderen kant, met grote en zuivere klaarheid te leren. Gelijk in de ganse loop en de manier van zijn spreken gebleken is, en enigermate in zijn boeken, voormaals gedrukt, en in de volgende predicates, kan blijken.

Andere leerredenen, insgelijks toepasselijk op dit Land, en op zijn eerste tijden, hebben wij gewillig toegestaan te laten drukken, omdat ze voor anderen in dergelijke

gevallen, elders voordelig en van een bijzonder nut voor de lezer zijn of kunnen wezen. Want waarom zouden wij niet wensen en hopen, dat de gepaste plechtige onderrichtingen en vermaningen, hier aan de kerken, door deze Ziener in Israël, ten opzichte van de voorname stoffen des levens en der Godzaligheid gedaan, nu voor haar een levendig, ontwakend en zielonderwijzend nut, (och, mocht het zo zijn!) in veel geslachten zou wezen!

Indien gij u hier ten doel stelt, lezer! om te bedillen, en te haarkloven, of op iedere bijzondere onvolmaaktheid te vitten, zo is dit werk voor u van geen dienst. Maar zo u een oprecht en ootmoedig hart met u brengt, hetwelk begerig is, dat uw ziel naar het gevoelige zoekt; dat zijn wonden doorvlijmt, uw geestelijk werk en uw geestelijken weg aangewezen, en de belangen van uw eeuwige vrede bevorderd zouden worden; indien u in goede ernst begeert met God te wandelen, en al de strikken van een verachtelijk en sluimerend geslacht te ontvlieden, voor de Zoon des mensen met vertroosting te staan in de dag zijner heerlijkheid; dan kunt u hier vinden, wat u passen zal, en waarvoor u de Heere zult loven; zelfs woorden, die gelijk prikkelen, en gelijk nagelen zijn, diep ingeslagen door deze meester der gemeenten, die, gegeven zijn van de enigen en voornaamste Herder. De Heere hechte en bevestigde dezelve in onzer aller harten, opdat zij als die daar beklijven en ingeplant zijn, behulpzaam mogen wezen om onze zaligheid te bevorderen; dat, noch gebrek in het voornaamste noch vadsige zorgeloosheid, ons in ons gewenst oogmerk moge verhinderen. Maar dat, wanneer de opperste Herder en de Hemelse Bruidegom zelf, die nu door zoveel van zijn dienstknechten en gezanten ons neerligt, beiden door woorden en geschriften, in de heerlijkheid zijns Vaders en van al Zijn heilige engelen zal verschijnen, wij insgelijks de onverwelkelijke kroon der heerlijkheid mogen ontvangen. En als laatste voltooiing van dit gelukzalig huwelijk, met Hem naar zijns Vaders huis mogen gaan, om daar in zijn rust te blijven in de verzadiging zijner vreugde, en om zijn lieflijkheden eeuwiglijk te smaken.

En gijlieden, die een korte tijd de kudde van deze schaapherder was en deze dingen met de levende stem van deze zielroerend predikant hebt gehoord, die u nooit kunt vergeten; laat het als een welaangename Voorzienigheid voor u wezen, dat u deze waarheden dus herleefd voor u verkrijgt, en neemt die in uw handen, opdat hij, die dood is, echter nog tot u en de uwe moge spreken. Brengt die in uw huizen om ze te lezen, ja in uw harten, om die daarmee als een uitverkoren en dierbare schat te voeden. Laat die steeds tot levendige en gedurige vermaning strekken, om de kracht der Godzaligheid, de dagelijkse betrachting en uitwerking van uw zaligheid met vrezen en beven, de liefde tot de waarheid, de haat tegen alle leugenpaden, de achting en waardering van Gods instellingen, en het ongeveinsd, ootmoedig, hemels leven des geloofs in Christus Jezus, werkzaam en levendig te houden.

JONATHAN MITCHELL.

4. AAN DE LEZER

Voorrede in de Engelse editie

Indien u iemand zijt, die weet wat het is ernstig te wezen in de grote zaak der voorbereiding voor de eeuwigheid zo is het zeer waarschijnlijk, dat de naam van deze eerwaarden schrijver, die nu bij God is, u niet vreemd zal wezen, daar Zijn Naam in beide de Engelanden als een olie uitgestort is; dan zult u niet een ijverige begeerte aangedaan worden, deze volgende Predicatiën te doorbladeren, om tot verdere aanvulling van uw voorraad van geestelijke olie te dienen.

En als u die gelezen en de zoetheid en het voedsel, dat dezelve behelzen gesmaakt zult hebben, en door de bijstand des Heiligen Geestes in goed en gezond voedsel voor uw ziel hebt doen gedijen. Zo twijfelen wij niet, of dit zal de waarde van de schrijver in uw gedachten en schatting verhogen. Doch mogelijk hebt u nog nooit deze bloemen bemerkt welke deze heilige man in Gods hof geplant heeft. En dan zijn wij verzekerd, dat u zulk een smakelijke zoetheid in deze leerredenen zult ontmoeten, dat het u zal doen wensen, dat Christus kerk deze uitverkoren en ervaren arbeider langer had mogen genieten.

Indien u iemand zijt, die tot nu toe weinig om God en uw ziel, en de belangen der eeuwigheid gedacht hebt, of alleen nu en dan enige gedachten, gelijk morgendauw hebt gehad, van hetgeen de voortreffelijkste en krachtigste werkingen uwer ziel verdient en vereist, zo wensen wij, dat gij u zie naar Gods goedheid, met u dit boek ter hand te stellen, wilde schikken, en uzelf, wij menen uw ziel uw betere persoon, met deze verhandeling over te lezen wilde begunstigen; in welke u deze ernstige en zieldoorborende waarheden zult ontmoeten, welke door Gods zegen als een vergif voor uw begeerlijkheden kunnen verstrekken, en u tot een ernstige en hartelijke verbintenis met dat werk doen ontwaken, waarvan nog nooit iemand berouw gehad heeft.

Wat aangaat de gelegenheid waarbij dit werk in het licht gegeven is, zo verwijzen wij u naar de voorrede van onze eerwaarden broeder. En voegen alleen daarbij, dat alhoewel er een ader van oprechte, bondige en hartelijke godsvrucht door het ganse werk van deze schrijver loopt, hij echter de besten wijn tot het laatst bewaard heeft. De Heere helpe u en ons, om deze en dergelijke arbeid van Gods oogstlieden, zodanig te lezen en te gebruiken, dat wij met de wijze maagden de lampen onzer zielen mogen bereiden en van olie voorzien, opdat, als de Bruidegom zal komen, wij gereed mogen zijn om met Hem in Zijn Koninkrijk in te gaan.

Hetwelk is en zal zijn het gebed van ons, die hartelijk het heil uwer zielen wensen.

WILLIAM GREENHIL.
EDMUND CALAMY
JOHN JACKSON
SIMON ABEL
WILLIAM TAYLOR.

Den 24ste december, 1659.

DE GELIJKENIS VAN DE TIEN MAAGDEN VERKLAARD EN TOEGEPAST UIT MATTHEÛS 25 VERS 1 - 13

EERSTE DEEL

- 1 Alsdan zal het Koninkrijk der hemelen gelijk zijn aan tien maagden, welke haar lampen namen en gingen uit, de bruidegom tegemoet.*
- 2 En vijf van haar waren wijzen, en vijf waren dwazen.*
- 3 Die dwaas waren, haar lampen nemende, namen geen olie met zich.*
- 4 Maar de wijzen namen olie in haar vaten, met haar lampen.*

TWEEDE DEEL

- 5 Als nu de bruidegom vertoefde, werden zij allen sluimerig, en vielen in slaap.*
- 6 En ter middernacht geschiedde een geroep: Ziet, de bruidegom komt, gaat uit hem tegemoet!*
- 7 Toen stonden al die maagden op, en bereidden haar lampen.*
- 8 En de dwazen zeiden tot de wijzen: Geeft ons van uw olie, want onze lampen gaan uit.*
- 9 Doch de wijzen antwoordden, zeggende: Geenszins, opdat er misschien voor ons en voor u niet genoeg zij. Maar gaat liever tot de verkopers, en koopt voor uzelf.*
- 10 Als zij nu heengingen om te kopen, kwam de bruidegom. En die gereed waren gingen met hem in tot de bruiloft, en de deur werd gesloten.*
- 11 Daarna kwamen ook de andere maagden, zeggende: Heere, Heere, doe ons open!*
- 12 En hij, antwoordende, zei: Voorwaar, zeg ik u: Ik ken u niet.*
- 13 Zo waakt dan. Want gij weet de dag niet, noch de ure, in welke de Zoon des mensen komen zal.*

HOOFDSTUK 1.

§ 1. Deze woorden zijn ten dele het antwoord van onze Zaligmaker op twee merkwaardige vragen, welke Zijn discipelen Hem voorstelden, hoofdstuk 24: 3.

De eerste betrof de verwoesting van de tempel te Jeruzalem.

De tweede, het teken van Zijn toekomst en van de voleinding der wereld.

De eerste schijnt veroorzaakt te wezen door de redevoering van onze Zaligmaker, hoofdstuk 24:2.

De tweede door Zijn gesprek, in hoofdstuk 23:39 aangetekend.

Op de eerste antwoordt Hij derhalve van af het 4e tot het 23e vers van het 24e hoofdstuk

Op de tweede antwoordt Hij, van het 250 vers van hetzelfde hoofdstuk tot het einde van het 25e hoofdstuk Waarin Hij hun te kennen geeft,

1. Enige dingen, die vóór Zijn toekomst zullen geschieden, namelijk, listige en geweldige bedriegerijen, vermengd met vreselijke angsten en verdrukkingen, inzonderheid in de tijd der regering van de Antichrist; mitsgaders grote verwarringen in alle harten en kerken, zo niet door de ganse wereld, na de verdrukking van die dagen. En alsdan, zegt Hij vers 30 *zal verschijnen het teken van de Zoon des mensen, en zal gezien worden komende met rook kracht en heerlijkheid*. Maar als u voorts begerig zijt om de dag en de ure te weten, wanneer dit zal geschieden, zo is dit een zo groot geheim, dat Mijn Vader het aan niemand geopenbaard heeft, ja zelfs niet aan de engelen in de hemel. Derhalve is het niet nodig, dat u het weet, noch dat u het zou zoeken te weten. Het is genoeg voor u te weten, dat er vóór Mijn toekomst beklagenswaardige en droevige tijden zullen wezen. En dat, wanneer die het ergst zullen zijn, de zon en de maan, door de volharding van de harten der mensen en de algemeen verwarring in de wereld, zullen, schijnen verduisterd te worden, enz. Dat het dan de tijd voor mij is om te komen, en alles weer in orde te stellen; dan is de tijd Mijner komst nabij. Dit nu doet Christus van vers 23 tot vers 37 van het 24e Hoofdstuk

2. Van Zijn komst aldus gesproken hebbende, breekt Hij zijn redevoering van de beschrijving zijner komst af, en begint de staat der tijden in en nabij de dagen Zijner toekomst te ontdekken. En dit doet Hij van hoofdstuk 24: 37 tot hoofdstuk 25: 31. Met het oog hierop vermaant Hij, om ten tijde Zijner komst te waken.

1. Voorts, zegt Hij, zullen de tijden op sommige plaatsen der wereld zeer deerlijk en verdorven worden, gelijk in de dagen van Noach, hoofdstuk 24: 38, hetwelk Hij door twee gelijkenissen verklaart; hen derhalve vermanende tot waakzaamheid, en dit doet Hij tot het einde van het 24e hoofdstuk

2. Of, daar zal grote zorgeloosheid in andere plaatsen, en onder andere personen wezen, die niet aan de wellustigheden, gelijk in de dagen van Noach overgegeven zijn, die de kuisen, de maagden, de zuivere kerken der wereld zijn, niet besmet met de hoerijen der wereld. En dit ontvouwt onze Zaligmaker in deze gelijkenis.

3. Of, indien enigen ontwaakt zullen zijn, gelijk sommigen zullen, om die komst tegemoet te zien, zo zullen er echter enigen onder deze wezen; die zulke harde verbeeldingen van de Heere Jezus zullen hebben, dat zij moedwillig zorgeloos zullen zijn en hun talenten voor de zaak en ten nutte van de Heere

Jezus niet besteden.

En dit is in de volgende van de tien talenten, van vers 14 tot 31 aangetekend. Dus ziet u hoe het met deze gelijkenis gelegen is, en met welk oogmerk zij ingevoerd wordt. Waarin twee zaken te overwegen zijn.

§ 2.

a. In de gelijkenis zelf, aangaande de tien maagden, van vers 1 tot 13.

b. Het oogmerk der gelijkenis, vers 13, hetwelk niet alleen een bloot vermanen tot waakzaamheid is, maar tot duurzaamheid en volharding daarin door een wijs vooruitzicht van Christus' komst.

a. De gelijkenis zelf is beschreven volgens de gewoonte dier tijden, waarin onze Zaligmaker leefde, daar in die tijd de bruiloften gewoonlijk des nachts gevierd werden. Zij, die de bruid was, werd door verscheiden maagden vergezeld om de bruidegom tegemoet te gaan. Deze maagden aangezien het nacht was, namen derhalve haar lampen met zich. Deze, die gereed waren en de bruidegom ontmoetten, werden tot de bruiloftszaal en het avondmaal toegelaten. Zij, die na die tijd kwamen, als de deur eenmaal gesloten was, werden niet ingelaten, hoewel zij luid klopten. Dit alles weten zij, wie de Joodse geschiedenissen en gewoonten bekend zijn, die wij moeten gadeslaan, omdat ze niet weinig licht over de ware en eigenlijke verklaring dezer gelijkenis geven.

b. In welke gelijkenis twee delen op te merken zijn.

1. De voorbereiding der kerk om Christus te ontmoeten. Van het 1e tot het 5e vers.
2. De komst des bruidegoms om haar te ontmoeten, van het 5e tot het 12e vers.

§ 3. Ik zal eerst spreken van de voorbereiding door de kerk gemaakt, om Christus Jezus te ontmoeten, waarin insgelijks drie zaken op te merken zijn.

1. De plaats waar deze voorbereiding gemaakt wordt, namelijk, in het Koninkrijk der hemelen, vers 1.
2. De tijd wanneer die gemaakt zal worden, aangewezen door het eerste woord, Alsdan, vers 1.
3. Dat de personen, die deze voorbereiding zullen maken, geen bedorven leden der verbasterde kerk zullen wezen, waar de belijdenis der mensen door lang gebruik bezoedeld is. Maar het zijn belijders van een bijzondere aard geworden, waarvan enigen oprecht, anderen heimelijk ongezond zijn.

Van dezelve wordt een dubbele beschrijving gegeven:

1. Van enige zaken, waarin zij allen overeenkomen.
2. Van enige andere bijzonderheden, waarin zij openlijk verschillen.

Ten eerste, Die zaken, waarin zij allen overeenkomen, zijn drie in getal.

1. Ze zijn allen maagden; maagden, die belijdenis doen.
2. Zij waren allen wakker, en waakzaam voor een tijd, gereed om de bruidegom te ontmoeten, gelijk blijkt, omdat er gezegd wordt, dat zij haar lampen namen.
3. Zij hadden allen zoveel geloof, dat ze uitgingen de bruidegom tegemoet.

Ten tweede: De zaken, waarin zij verschilden zijn,

1. In het algemeen, vijf waren wijzen, en vijf waren dwazen, vers 2.

2. In het bijzonder, de dwazen namen wel de lampen, maar geen olie. De wijzen namen beide, vers 3, 4.

Dit is de ruwe schets van het eerste gedeelte der gelijkenis, waarvan dit de samenvatting is: Dat de staat der leden van enige kerk, omstreeks de tijd van Christus toekomst zal wezen. Zij zullen geen openbaar goddeloze, bedorven en schandelijke, maar maagdelijke belijders zijn; ontwaakt voor een tijd uit de vleselijke zorgeloosheid; opgewekte, levendige Christenen, die hun kuisheid en reinheid niet slechts door een nauwkeurige betrachting der wet bewaarden, maar op Christus in het Verbond der genade wachten. Alleenlijk zullen enigen van hen en een goed gedeelte van hen, inderdaad wijs, met geestelijke wijsheid toegerust en met de kracht der genade vervuld wezen.

Maar anderen van hen, en wel een groot gedeelte, zullen bij de toekomst van de Heere Jezus bevonden worden dwaas te zijn.

Derhalve ga ik nu over, om de eerste bijzonderheid in dit eerste deel te verhandelen.

HOOFDSTUK 2

Van Gods zichtbare kerk.

§ 1.

De plaats waar deze toebereidingen zullen gemaakt worden, om Christus te ontmoeten, is niet in de koninkrijken dezer wereld, aardse koninkrijken, maar in het koninkrijk der hemelen. Daarom wordt er gezegd: *Het koninkrijk der hemelen zal zijn gelijk, enz.*

Ik zal u niet lastig vallen, met u te zeggen op hoe velerlei wijze het koninkrijk der hemelen in de Schriftuur voorgesteld wordt. Door het koninkrijk der hemelen wordt hier niet gemeend het koninkrijk der heerlijkheid in de derden hemel. Want daar zullen gene dwaze maagden wezen; niets onreins zal daar inkomen; daardoor wordt evenmin het Hoofd van dit koninkrijk, enz. Christus Jezus bedoeld. Want hoe kan Hij op tien maagden gelijken? Door hetzelfde ook niet het Evangelie des Koninkrijks gemeend, hetwelk Matth. 13: 47, het Koninkrijk der hemelen genaamd, en bij een visnet vergeleken wordt. Want hoe kan dat met tien maagden vergeleken worden? noch ook het inwendig koninkrijk der genade, hetwelk opgericht is in het hart van ieder gelovige en een mosterdzaad genoemd wordt, Matth. 13: 31, want hoe kunnen daar enige dwaze maagden wezen, of wat deel hebben zij daarin?

Daarom meen ik, dat het klaar is, dat door het Koninkrijk der hemelen hier verstaan moet worden het uitwendig Koninkrijk van Christus in deze wereld; dat is, de zichtbare kerk, of de staat der zichtbare Kerk, die dikwijls in de Schriftuur het koninkrijk der hemelen genoemd wordt, als Matth. 8: 12, 21: 43, in welk koninkrijk enigen wijs, enigen dwaas zijn, allen die Christus belijden, de toekomst van Christus verwachten. De staat dezer zichtbare kerk zal gelijk tien maagden zijn.

§ 2. Hierover zal ik deze éne zaak aantekenen:

1. Leer, (doctrina). ***Dat Gods zichtbare kerk op aarde, inzonderheid ten tijde van het Evangelie, het koninkrijk der hemelen op aarde is.***

Want beschouw de gedaante van de ganse aarde, u kunt daar de koninkrijken der mensen, en het koninkrijk van de satan, der zonde en des doods zien, waarvan de Apostel zegt Rom. 5: 14, dat het over alle mensen heerst. Hier is alleen het koninkrijk der hemelen op aarde, namelijk in de zichtbare kerk. Het is niet alleen de plaats, die of de hemel of de hel maakt, ofschoon beide plaatsen en niet staten zijn, maar de staat voornamelijk maakt beide. Iemand kan op aarde in de hel wezen, gelijk Christus in zijn angst was, en niemand kan in een soort van hemel op aarde wezen, gelijk Christus aan zijne toehoorders verhaalde, dat het koninkrijk der hemelen nabij was. Iemand kan onder het koninkrijk van de satan en der duisternis op aarde wezen, Col. 1:13. Hetwelk een soort van hel is. En waarom zowel niet onder het koninkrijk Gods op aarde, hetwelk een soort van hemel is; inzonderheid, zeg ik, nu onder het Evangelie, waarin de Heere begonnen heeft datgene te vervullen, hetwelk alleen maar beloofd was onder het Oude Testament, wat in de vierde en laatste monarchie (Dan. 2: 43) in de tijd van het nieuwe vervuld zou worden, in de staat van Christus zichtbare kerk, die allengskens al de andere koninkrijken der wereld zou overwinnen.

§ 3. Eerste reden.

Omdat dezelfde Koning die in de hemel heerst ook hier heerst en tegenwoordig is, Ps. 2: 6. En hier wordt de heiligen gelast vrolijk te zijn, te juichen en blijde te zijn van ganser harte, om de tegenwoordigheid van deze hun Koning onder hen, Zef. 3: 14, 15. Weliswaar is Hij de Koning der ganse wereld. De onmiddellijke uitvoering, zowel van

Gods algemene, als bijzondere Voorzienigheid is in de hand van deze koning, de Heere Jezus, gesteld. Maar wat zijn vijanden en andere schepselen aangaat, over hen regeert Hij als een Koning van macht, maar Hij regeert over hen niet als een Koning van genade en liefde. Want aldus regeert Hij over Zijn volk in zijn kerk, Deut. 33: 26, 27. De Heere is bij ieder van Zijn volk in het bijzonder tegenwoordig, doch veel meer, als twee of drie van hen in Zijn Naam bijeen vergaderd zijn.

Tweede reden.

Omdat hier de wetten van de hemel zijn; Hebr. 12: 25, Ziet toe. sprekende van de bediening des Evangelies in de gemeenten, dat gij die niet weigert te horen, die van de hemel spreekt, wiens wetten niet alleen hier verkondigd zijn, gelijk zij onder de vijanden van Zijn Koninkrijk zijn, maar ook ontvangen en aangenomen worden. Zonder welke wetten, Zijn Koninkrijk daar niet kan wezen. Christus koninkrijk in deze wereld regeert noch door dwingelandij, noch door willekeur zonder wet; neen, neen, maar voor zoveel Hij onze Koning is, zo is Hij ook onze Wetgever, Jes. 33: 22.

Ja, dezelfde wetten, waardoor wij in de hemel zullen geregeerd worden, hebben wij hier en daaronder leven wij. Evenals onze Godgeleerden tegen de Papisten zeggen, hoewel er voor Mozes tijd geen *scriptie verbi* (geschreven Woorden) was, zo was er echter *verbum scriptum* (beschreven Woord), hetwelk de Patriarchen vóór de zondvloed en naderhand tot Mozes tijd hadden; dus zeg ik hier ook, hoewel de uitwendige letter en de beschrijving, beide der Wet en des Evangelies, in de Hemel vernietigd zullen zijn, nademaal die na het opgaan der Morgenster niet nodig zullen zijn, 2 Petrus 1: 19, zo zullen echter de levende voorschriften van beide, voor zoveel het wezen betreft, in stand blijven, omdat het oogmerk der bediening is, ons tot de enigheid des geloofs in een volmaakten staat te brengen, Ef. 4: 13.

Daarom zal het geloof niet ophouden, als die volkomen Man zal komen. Weliswaar zal ons geloof, Christus alsdan door zodanige, spiegels niet aanschouwen, noch zullen wij Christus door zodanige middelen van beloften en inzetten, gelijk nu door ons geschiedt, aankleven. Maar wij zullen zonder dezelve, beide Hem zien en voor altijd Hem aankleven, die te die dage onze Koning is. En hoewel het zeker is, dat de Wet, als een verbond des levens, nu vernietigd is, zo zal ze echter altijd een regel des levens blijven; volmaakte onderwerping aan dezelve is de gelukzaligheid der heiligen in de hemel, 1 Joh. 1, gelijk een hart strijdig met dezelve, de grootste ellende der heiligen op aarde is, Rom. 7: 24.

3e reden.

Omdat hier de onderdanen hemels, Ef. 2: 19, niet alleen medeburgers der heiligen op aarde zijn, maar gelijk Paulus spreekt, Fil. 3: 20, *Onze wandel* (of, gelijk het overgezet kan worden, onze vrije burgerschap) *is in de hemelen*. God zelf heeft al de ware leden der zichtbare kerk de naam van heiligen in het ganse Nieuwe Testament toegekend. Hier zijn de grote erfgenamen van de hemel, ja, de bezitters van de hemel door geloof, gelijk anderen het door genieting zijn, even nabij en dierbaar voor God, in enig opzicht, als zij die reeds in de hemel zijn; omdat dezelfde beweegredenen, waarom Hij hen lief heeft hem deze doet liefhebben, hoewel ze arme verschovelingen en uitvaagsels der wereld zijn. Daar is maar een papieren muur van hun lichamen tussen hen en de hemel. Het onderscheid is alleen hierin gelegen, dat zij daar onderdanen zijn in hun eigen land. Deze hier, zijn dezelfde landslieden, doch vreemdelingen, die maar voor een tijd hier op aarde zijn.

Enigen bepalen een koninkrijk te wezen: *Domina tus Regie in populum subjectum*. Als Christus, de koning, tegenwoordig was en Zijne wetten liet afkondigen, maar er

geen volk was om hem onderdanig te wezen, zo kon er geen koninkrijk zijn. Maar als de koning, de wetten en de onderdanen van de hemel hier in de zichtbare kerk samen vergaderd zijn, zo is hier nu het koninkrijk der hemelen.

4 reden. Omdat hier de heerlijkheid van de hemel zelf begonnen is. Dezelfde zon, die de sterren met heerlijkheid vervult, bereikt ook met haar stralen het aardrijk; aldus schijnt dezelfde heerlijkheid, die in de hemel schijnt, ook hier in de arme kerk. 1 Petrus 5:10, God heeft Zijn volk geroepen tot zijn eeuwige heerlijkheid en Rom. 8: 30, Die Christus gerechtvaardigd heeft, deze heeft Hij ook verheerlijkt, dat is, hier heeft Hij het begonnen. Hier is, op een bijzondere wijze, de tegenwoordigheid der engelen uit de hemel, Ef. 3: 10, Hier zien de reinen van harten God, en dat wel op een andere wijze dan zij menigmaal in hun eenzame afgezonderdheid kunnen doen, Ps. 63: 2, 3, 4. Wat is dit anders dan de hemel?

§ 4.

Gebruik 1. Zie daarom de gelukkigen staat en de eer van hen, die God uit de wereld geroepen en in zijn kerk geplant heeft. En wat de Heere voor hen heeft gedaan. Hij heeft de weg tot de Boom des levens geopend, en u, kind van God, daar toegelaten. Ja, wat meer is, Hij heeft u in het koninkrijk der hemelen aangenomen, waar u de Heere der heerlijkheid hebt tot uw Koning. De wetten van de hemel worden aan u bekend gemaakt. Zijn hand heeft Hij voor u geopend; gij zijt in dat Koninkrijk, waar u de erfenamen van de hemel tot uw metgezellen en de engelen van de hemel tot uw wacht hebt, zij, die begerig zijn in te zien in die dingen, welke uw ogen aanschouwen en uw harten gevoelen, 1 Petrus 1: 12. Waar de liefde van een Vader u verschijnt, de Zoon Gods bij u inwoont, en de Geest van de hemel u vertroost.

HEERE wat is de mens dat Gij zijner (aldus) gedenkt! Dat daar de Heere het ondienstig oordeelt, u vooralsnog uit deze wereld in de hemel op te riemen, Hij de hemel tot u in deze wereld laat nederdalen, daar u eenmaal vijanden waart van dit koninkrijk, besloten onder het koninkrijk des doods en der duisternis, vreemdelingen van het burgerschap Israëls, zonder God en Christus in de wereld, zonder belofte, zonder hoop.

Ik roep niet, *des Heeren tempel*; ik maak de Orde en de Kerk niet tot een afgod, gelijk de Libertijnen zeggen, maar ik zeg u wat uw voorrecht is, en te gelijk wat Gods goedheid is. Ik weet, dat de wereld een dergelijke hemel op aarde niet ziet noch gevoelt, maar beslist heimelijke verachters van alle inzettingen zijn die, indien zijzelf met hun vleselijke harten in de hemel waren, daar niet zouden kunnen blijven.¹

Maar voorwaar Gods verborgen hebben bevonden en bevinden hier de hemel, als zulk een zaak die het oog niet gezien noch het oor gehoord heeft. En indien het met u niet aldus gelegen is, zo beschuldigt uzelf, en treurt des te meer, omdat u te midden van het licht in de uiterste duisternis zijt. En dat op een plaats, waar enigen een voorsmaak van de hemel hebben, terwijl het voor u een kleine hel schijnt te wezen.

¹ De Auteur ziet op de wetbestrijders van zijn tijd, die, onder andere verraderlijke dwalingen, deze hadden, dat zij stelden, dat de gelovigen Die Saltmarsch en Doctor Crips heeft, kant deze verfoeilijke dwaling woordelijk vinden. Mr. Rutherford heeft die ook in het brede weerlegd, als iets dat de Satan verzonnen heeft, onder een gedaante van geestelijkheid, om de armen zondaar onder zijn macht te houden. God laat zich in en onder het gebruik dor middelen vinden. De belofte luidt ook, dat die Hem zoekt, dat is ernstig en aanhoudend met worsteling in elk middel, die zal Hem vinden. Het zoeken is niet het waarom, maar de weg waarin God de zijnen ontmoeten wil.

2e gebruik. Draag zorg, dat u Gods kerk niet heimelijk besmet: want als u Gods kerk besmet, wordt het koninkrijk der hemelen zelf bezoedeld. Want hoe voortreffelijker een zaak is, des te groter is de besmetting, die haar aangedaan wordt. In 1 Petrus 1:4 wordt gezegd, dat het koninkrijk der hemelen daar boven, een onbevlekkelijke erfenis is.²

De plaats, waar nooit enige zonde bedreven werd, en dit is een gedeelte van deszelfs heerlijkheid. Daarom, draagt zorg, dat u in de gemeenschap der kerk niet komt met een besmet hart, om aldus de heilige dingen te besmetten, want, weet u wel waar gij zijt?

Ik weet wel, dat het in die hemel niet is, waarin u niet kunt zondigen. Maar het is echter in zulk een hemel, waarin u niet behoort te zondigen, veel minder Gods kerk te besmetten. Het was een van Gods zware beschuldigingen tegen de Joodse kerk, dat toen de Heere hen uit een land van kuilen in een vruchtbaar land gebracht had, zij echter zijn land verontreinigden. De priesters noch het volk zeiden niet: *waar is de HEERE!* Jer. 2: 6, 7, 8. Het zal u ten enigen dage veel zwaarder vallen, dat, terwijl u in de gemeenschap van Gods volk gewandeld hebt, u schuldig bevonden zult worden het koninkrijk der hemelen besmet te hebben, hetwelk u als een onbevleete erfenis zorgvuldig had behoren te bewaren; welke besmettingen, hetzij dat ze geestelijk of vleselijk zijn, gelijk ze de heerlijkheid van de hemel zelfs bezwalken, zo beletten ze in u het gevoel der waarheid dezer leer, namelijk van deze hemel op aarde door eigen ondervinding.

3^e gebruik. Laat al de leden der kerk hier leren hun omgang in de hemel te hebben, en te wandelen gelijk mensen, die uit de hemel gekomen zijn en weer derwaarts zullen keergin, en die, als het ware, reeds in de hemel zijn. Paulus heeft also gedaan en weende, omdat hij zag, dat er zoveel waren, die dit niet deden, welke aardse dingen bedachten, Fil. 3: 19, 20. Verzaak niet alleen, maar vergeet zelfs uw vaderland, en uwe, vaders huis, zo zal de koning der heerlijkheid lust hebben aan uw schoonheid, Ps. 45: 11, 12. Laat het verwijt van aardsgezindheid hetwelk, de Christenen in het aangezicht geworpen wordt, door uw gedrag uitgewist worden, waar u hemels heilig, ontbonden van de ondermaanse dingen zijt. Zijt u met een aards hart in de hemel? Is de hemel voor u niet goed genoeg? Kan u dat niet vergenoegen, wat velen begeerden te zien en niet konden zien, namelijk de Heere Jezus, de Koning der heerlijkheid in zijn schoonheid in de vergaderingen zijner heiligen?

4e gebruik. Zie toe, dat u dit koninkrijk niet vernietigt. Getrouwe onderdanen willen liever hun leven verliezen, dan dat hun Vorst Zijn Koninkrijk verliest. Vreest geen vijanden van buiten, maar uzelf van binnen. De vijanden der kerk hebben nooit de kerk beschadigd, maar wel de kerk zich zelf met haar zonde, Zach. 7: 14. O, overdenk welke genade de Heere ons geschonken heeft, dat al ware het, dat de Heere ons van stonden aan met engelen vleugelen ten hemel voerde, Hij ons geen groter uitwendige gunst in deze wereld kon bewijzen dan ons in dit koninkrijk der hemelen op aarde te brengen. Ik belijd, dat één dag gemeenschap hier, met een deel teerhartige Christenen, het zij dat ze samen treurig zijn, of in hun God zich met elkaar verheugen, veel jaren heerlijkheid van de ganse wereld te boven gaat, (hoe verborgen het voor de wereld ook zij. En zult u dit Koninkrijk verraden?

2

Enigen menen daarom, dat de gevallen engelen in de derden hemel niet vielen, maar op een plaats van de aardbodem. Want de hemel is een onbevlekkelijke erfenis.

§ 5. Vraag: *Welke dingen zijn het, die het koninkrijk der hemelen kunnen verraden?*

Antwoord:

1. Onkunde van die zonden, die hetzelfde kunnen beschadigen en verdelgen. Daar zijn gewone zwakheden, die alle gelovigen gemeen hebben, om welke de Heere medelijden met hen heeft. Maar enigen zijn er, die eigen zijn aan enige bijzondere personen, Ps. 18: 24, om welke de Heere op de Zijnen toornig is. Zo ook zijn er enige zonden, die gewone kerkelijke zwakheden zijn, om welke de Heere Zijn volk niet zal verwerpen. Maar soms zijn er in onderscheiden kerken, eigenlijke kerkelijke zonden. Het voorschrift nu of de algemene regel in dit geval is, indien dezelve niet gezien, betreurd en weggedaan worden, indien de Heere om dezelve toornst, gelijk Hij zeker doen zal, en zij in al die tijd niet eens weten wat hun deert. Zo zullen deze zonden in de wortels voorteten als een kanker en de allerbloeiendste kerken doen verstuiven, Eféze, Openb. 1: 1, 4, had zijn zonde; Sardis, Openb. 3:14, 16, had zijn zonde; onbekend is het of zij die ooit gekend, of zich daarvan bekeerd hebben. Maar wel dat te Eféze de kandelaar van zijn plaats moest geweerd, en Laodicéa uit Christus mond gespogen zou worden.

O, dit was het verderf der kerken. Toen zij haar vrijheden genoten. Zij konden, ja, in waarheid! zij wilden, ten dage toen Christus haar bezocht, niet weten wat zij ontbeerden. En hieruit ontstond haar ondergang, waarvan zij de oorzaak niet zagen; alleen is het een overblijfsel geweest, waaraan de Heere genade bewees, die hun zonden in hun plaatsen konden lezen. Het is een beklagenswaardig schouwspel de ondergang van Duitsland te zien, en dat zij na zulk een grote slachting en na zoveel bloedvergieten niet kunnen zeggen wat hun deerde en wat hen nog gestadig verwoest.

2. Eigenbaat, zelfzucht. Ze vertoont zich, evenals in een koninkrijk, als een algemene vijand het aanvalt, en ieder man van het gros des legers, hetwelk hem gezamenlijk behoorde aan te vallen, voor zichzelf bezig is, en zich bekommert hoe hij zijn eigen tent zal bewaren, en ze hun krachten samen niet verenigen tot hun algemene behoudenis, zo moet het ten ondergaan, en het koninkrijk zal gemakkelijk overwonnen worden. Of gelijk het is met het lichaam, als ieder lid zichzelf alleen tracht te bewaren, en niet dat wat hen allen bewaart, namelijk het hoofd, zo zal het lichaam omver vallen en binnen korten tijd sterven. Christus Jezus is het Hoofd van dit lichaam, zijne kerk. Nu is het zeker, als gij uw eigen naam meer dan die van Christus wilt bewaren; meer voldoening aan uw begeerlijkheden wilt geven dan aan de wil en het hart van Christus; als u zorgvuldiger zijt om schatten te vergaderen, alleen maar voor uzelf zorgt, en een iegelijk op zijn standplaats, het openbare goed der kerk en Christus in dezelve niet gadeslaat; ik zeg, dan is het zeker, dat God u zal verlaten en alles schielijk zal verdelgen, 2 Kron. 15: 1, 2.

Kerkleden die het welzijn der Kerk behartigen, zijn altijd voorspoedige mensen. Wel moeten zij varen, die u beminnen, Psalm 122: 6; die uit gevoel van Christus liefde in hun harten zeggen: *Heere! wat zal ik voor U doen?* Hoe zal ik nuttig voor uw volk wezen? Maar als het hebben en bezoeken is, zo zal u dat bederven.

3. Verbintenis en vriendschap met de vijanden van Christus Koninkrijk, of vrede met onze begeerlijkheden. Het is niet de zonde zelf alleen, maar een heimelijke vrede met de zonde, en een stille gerustheid onder de zonde houden, het mijn en dijn, dat is uw voornaamste zonde. Dit keert het koninkrijk van Christus het onderste boven. Hoezeer hebben de Kanaänieten, die in het leven gebleven waren, omdat ze, gelijk gezegd

wordt, die niet hadden kunnen verdrijven, menigmaal het Israël Gods geplaagd, bespied en onder het juk gebracht? Die zonden, waarvan u zegt, dat u ze niet kunt nalaten, waaraan gij u dus overgeeft, zonder dezelve te betreuren, zullen Christus Kerk bederven. Enige zonden hebt u verzaakt en kon u verzaken. Maar hierin ligt het gevaar niet alleen. De toornigheid ging uit tegen Josafat, omdat hij hem liefhad, die de Heere haatte, 2 Kron. 19: 2.

4. Als de Kerk haar geweer terzijde legt. Geen koninkrijk kan op een gewone wijze veilig bewaard worden, als het van alle tegenweer ontbloot is, of indien de wapenen door de ingezetenen niet gebruikt worden, als hun vijanden op hun grenzen zijn. Als de Kerk het geloof gering acht en ter zijde legt, het schild, waarmee wij ons verdedigen, en het gebed, waardoor wij op onze vijanden aanvallen, welke: veiligheid is er dan in de Kerken te verwachten? *Alleenlijk* zijt sterk, zei de Heere tot Jozua, toen hij zich tot die groeten dienst des Heeren begaf, Jozua 1: 7, en 6: 13. Daar is geen gevaarlijker teken van verderf voor een Kerk, dan wanneer de Geest des gebeds begint te bezwijken. En waarlijk, zo er enig volk onder de hemel genegen is om hier een misslag te begaan, zo zijn wij, die onze zekerheid van de vrede en ons juk van onze schouders losgebroken hebben) het meest in gevaar. Maar indien het al zo is, zo zoek naar zulke aandoeningen des harten, en naar zulke Kerken, welke gij uw tongen en knieën én harten mogen doen weervinden, zo de Heere bij u zal wonen.

5. Het niet voortbrengen van de vruchten des koninkrijks, Matth. 21: 43. Houwt die Kerk uit, die na veel jaren snoeien en besproeien ten onnutte de grond beslaat. Dat koninkrijk, waar het kerkgaan geen aanmerkelijke winst geeft, zal metterhaast verteren, en van zelf sterven. Het laatste oogmerk met de boom, is de vrucht: al de plichten, die u doet, waarin gij uw laatste en uiterste einde niet bereikt, of ten minste niet bedoelt, maar u zelf tot oogmerk stelt, geven geen vrucht. De vrucht verkwikt anderen, die ze proeven. Als een Christen zodanig wandelt, dat iemand anders niet beter, niet zeer verkwikt, daardoor wordt, maar hem dit, door een slap en krachteloos voorbeeld, eerder verhardt, zo is hier geen vrucht. En dit eist de bijl om de boom uit te houwen.

6. Verdeeldheid. Deze zullen koninkrijken verdelgen, zonder de hulp van vijanden. Als de ingezetenen van een koninkrijk elkaar met degen bevechten, zo zal het dat rijk wel haast te niet maken. Het is de toelag der Jezuïeten, om door heimelijke verdelingen diegenen ten onder te brengen, die zij door de kracht der wapenen niet kunnen overwinnen. Het zou de satan het liefst geweest zijn, indien hij Christus had kunnen overreden om zichzelf van de tinne des tempels te werpen, liever dan dat hij Hem daarvan afgeworpen had. Het is het vermaak der hel, de kerken in onderlinge onenigheid te brengen en te zien; dit is de eerste zaak, die satan in de beste kerken onderneemt, en waarin hij gewoonlijk zijn oogmerk bereikt, indien de Heere het toelaat, dat de wachters sluimeren, niet waakzaam en vreesachtig zijn en niet schielijk voor het geringste beginsel hiervan gevoelig zijn.

Het is opmerkelijk als men ziet welke geringe oorzaak van ergernis hiertoe aanleiding geeft; één woord spreken, het vertrekken van een gelaat, een kleed, een beuzeling. Het is verwonderingwaardig als men ziet hoe zulke kleinigheden kunnen steken, als de kop van de satan in hen is, en hun zijn hoornen opgezet zijn, inzonderheid in kerken, waar de mensen vrijheid hebben en die genieten. De een moet vrijheid hebben om het een, en de ander om iets anders te zeggen; ik ben van dit gevoelen, zegt de een; ik ben van het tegenovergesteld gevoelen broeder! zegt de andere. Het is

bewonderenswaardig als men ziet welk een vuur, welk een verborgen wrok, welk een rook van wantrouwen dit alles te weeg brengt. Maar o, ziet toe, Gal. 5: 15. Bemin de waarheid, neem niet schielijk een gevoel aan, hetwelk van hen verschilt, die voor Godzalig in de kerk gehouden worden. Maar waakt en bid, vraag om raad, en schrik terug om de minste gedachten van twist te huisvesten. De eerste zonde, die in de eerste christelijke kerk ontstond was murmuring, Hand. 6: 1. Wat was het gevolg? Stefanus, een aardse engel, vol zijnde van de Heilige Geest, werd gemarteld en van hen weggenomen, Hand. 7. En hierop werd de ganse kerk verstrooid, Hand. 8. O, bewaar de vrede der kerk, en scheur die niet van een om beuzelingen; bemin elkaar oprecht, het kan niet anders of u zult alsdan samen gerust leven. Zoveel van de plaats.

HOOFDSTUK 3. Aangaande de komst van Christus, en de zorgeloosheid der belijders.

§ 1.

Laat ons nu de tijd overwegen, wanneer de toebereiding gemaakt is, uitgedrukt door dat woord, **als dan**, welk woord betrekking heeft op het 37e vers van het 24^e hoofdstuk, namelijk, op de dagen der toekomst van de Zoon des mensen.

Vraag. Wanneer zijn nu deze dagen?

Antwoord. Wij kunnen beide in de profetische en apostolische Schriften lezen, dat de ganse tijd van af de hemelvaart tot de tweede komst van Christus, de laatste dagen genoemd worden, Hand. 2; 16, 17. Vandaar hebben de eerste kerken, lang geleden, daarop gewacht en al de kerken behoorden op de huidige dag in een dagelijkse verwachting van Zijn toekomst te leven, gelijk deze maagden hier gedaan hebben.

Om deze reden denken sommigen, dat deze gehele tijd de dagen van Christus' komst zijn, waarin al de kerken naar de komst van Christus uitzien of behoren uit te zien. Hoewel ik nu deze dagen, in een ruime betekenis, niet durf uitsluiten, dat ze zowel betekenen de dagen van Christus' komst, als zijnde de laatste dagen, en dat het evenzeer de plicht van ons allen is op de toekomst van Christus te wachten, als van hen, die lang voor ons geleefd hebben, 1 Thess. 1: 10, 1 Cor. 1: 5.

Echter geloof ik, dat hier meer bijzonder het laatste gedeelte van die laatste dagen bedoeld is. Want onze Zaligmaker, veel dingen voorzeggende, die vóór Zijn tweede komst zullen geschieden, schijnt echter een bijzondere tijd van deze laatste dagen af te zonderen, welke hij bij dit alsdan voegt.

En het blijkt klaar, voor een iegelijk die deze tekst wel inzielt, dat door die tijd de dagen van Zijn toekomst bedoeld zijn. Want hoewel al de dagen van het Evangelie, de dagen van de Zoon des mensen genaamd kunnen worden, en enige dagen inzonderheid, waarin een soort van komst van de Zoon des mensen is, bijv. als Hij komt om de gebeden te verhoeren, Luk. 18: 8, zo zijn deze echter, eigenlijk gesproken, de dagen der komst van de Zoon des mensen niet. En het schijnt dat, gelijk de dagen van Noach niet al de dagen van de schepping tot de zondvloed waren, maar die bijzondere jaren vóór de vloed, dus ook hier enige bijzondere tijden vóór Zijn komst, zijn of worden bedoeld door de dagen van Zijn toekomst.

§ 2. Vraag. *Maar wat is deze komst van Christus?*

Antwoord. Daar is een tweërlei komst van Christus.

1. Zijn komst om de **Joden te roepen** en om de volheid der heidenen te vergaderen, welke de verschijning Zijner toekomst genaamd wordt, 2 Thess. 2: 8, wanneer er zulk een glans van de wereld zal verschijnen, met zodanige werktuigen gewapend, als welke de **Antichrist, lang vóór Zijn komst**, ten enenmale zal verdelgen, Openb. 19: 19, 20.

2. Zijn komst ten oordeel, Hebr. 9: 28, 1 Cor. 15: 23, 24, wanneer er een algemene opstanding der goeden en kwaden zal wezen, 1 Thess. 4:15, 16, 17. Hoewel het waar is, dat ten tijde van Christus' komst om de Joden te roepen, de kerken gelijk de kuise maagden zullen wachten en zich voor de bruiloft des Lams zullen toebereiden, Openb. 19: 7.

Zo schijnt echter de tweede komst van Christus, de tijd te wezen, die hier eigenlijk aangewezen wordt. Dan zullen die kerken maagdelijke kerken wezen, wachtende op de komst van Christus, beide tot haar bijzondes, maar voornamelijk tot het algemeen

oordeel, wanneer Hij zal verschijnen als een heerlijke Bruidegom, tot vertroosting en zaligheid dergenen, die op Hem ten tweeden male gewacht hebben.

Want deze komst van Christus, waarvan in deze hoofdstukken gesproken wordt, is die komst, die met grote kracht en heerlijkheid is, niet geestelijkerwijze in de kerken, maar op de wolken van de hemel, hoofdstuk 24: 30, waarin Hij de schapen van de bokken zal scheiden, de laatsten om bij de duivelen te liggen, de anderen, niet om hier een *aards* koninkrijk duizend jaar te bezitten, gelijk enigen zich als de mening van het 20 hoofdstuk van de Openbaring verkeerd voorstellen.

Maar, om het koninkrijk te beërven, hetwelk voor hen van de grondlegging der wereld bereid is, Matth. 25: 34, hetwelk niets beters, en niet anders dan de derde hemel kan wezen, waar Gods aangezicht gezien wordt en waar Hij een onnoemelijk heir heerlijke engelen, als zijn onderdanen om Hem te dienen, heeft gehad, niet alleen sinds de eersten tijd van de schepping der mensen, maar van de eerste grondlegging der wereld, Gen. 1: 1, waarheen Christus ook heengegaan is om plaats voor ons te bereiden, Johan. 14: 2, 3, en die Abrahams geloof alleen verwachtte, namelijk een stad, die niet aards, maar hemels was, die fondamenten heeft, welker Kunstenaar en Bouwmeester God, Hebr. 11: 10.

Zodat, hoewel deze gelijkenis eigenlijk op die tijden schijnt te slaan, welke nog aanstaande zijn; echter, gelijk al de voorbeelden der verleden tijden, in de heilige Schrift aangetekend, voor ons toepasselijk en nuttig zijn, zo zijn deze, die nog toekomend zijn, even leerzaam voor ons, inzonderheid in deze tijden en plaatsen, waarin de Heere, volgens zijn gewone wijze om grote dingen te werken, een zo kleine doch levendige gelijkenis van die dagen onder ons geeft.

§ 3. Leer. Dat in die dagen van Christus' komst, waarin de kerken van Christus en de belijders van het Evangelie, maagdelijke kerken, en allen zichtbare heiligen zullen worden, wanneer al de leden met Christus zullen schijnen verloofd te wezen; dan zullen er echter enige gevaarlijke dwaasheden gevonden worden, en mettertijd zullen zij allen met grote zorgeloosheid bevangen worden.

Sommigen zijn van gedachten, dat de dagen, waarin wij nu leven, niet alleen de dagen van de Zoon des mensen zijn, maar een gedeelte van de dagen der komst van de Zoon des mensen, waarin de kerken, inzonderheid in deze plaatsen, maagdelijke kerken worden. Dit stemt met ons oordeel overeen; onze praktijk beweert dat; alle kerkleden zijn en moesten zijn zichtbare heiligen, en zichtbare gelovigen, maagden aan Christus verloofd; die de besmetting der afgoderij der wereld ontvlieden. Draagt zorg, dat de Heere niet velen van u dwaas vindt; draagt zorg, dat u geen zodanigen zijt, die mettertijd zorgeloos worden; u hebt het oorkussen des vredes, om er op te rusten, de zorgvuldigheden der wereld zijn het, waardoor gij uw tijd verdroomt; u hebt geen droevige vervolging, die u doet ontwaken. En zonder inwendige strijd levende, zult u niet zelden zorgeloosheid vinden. De dwaasheid zal de dood en het verderf van enigen wezen. Daarom, roemt niet. De zorgeloosheid en slaapziekte zal de kwaal van anderen worden, indien de Heere dat niet belet. Doch ik meen hier niet te blijven ankeren, maar alleen enige bakens op deze klippen te zetten, opdat u dezelve zou mijden en niet te na komen.

Noot van Dr. A. Comrie

Onze schrijver (Shepard) was een Independent gelijk Goodwin, Owen en meer andere uitnemende Godvruchtige mannen. Deze hadden die orde in hun kerken, dat niemand tot de gemeenschap van hun kerk werd toegelaten, dan zij, die

openbare belijdenis, niet alleen van de stellige waarheid, maar bijzonder van het werk des Heiligen Geestes in hun harten deden. De wijze hoe dat toeging kan elk zien in een boekje, dat wij voor deze uitgaven in de Nederduitse taal, genaamd de Beking van Mr. Salomo de Jood, welk boekje nuttig is om de zaken, daarin vervat, maar vooral om de zeer dierbare geestelijke en verstandige voorrede en de aanmerkingen, waarmee de voorbeeldig Godvruchtige heer Hoogerwerf het versierd heeft.

Dit gebruik, waarom de kerk van Schotland, die misschien de allerzuiverste op de aardbodem is, nooit gemeenschap met de Independenten wilde hebben, schijnt thans in de Nederlandse kerk, onder een schijn van ernst, in te dringen tot grote beroering, van tedere gemoederen. Ik merk hierbij op:

1. Dat het wel te beklagen is, dat velen zo slordig handelen in het aannemen van lidmaten. Het ware te wensen, dat alle leeraren de waarheid en de godsvrucht zochten in te prenten in het hart der leerlingen, opdat die uit en volgens Gods Woord mochten overreed zijn van de noodzakelijkheid van het geestelijk leven, om op een geestelijke wijze te kunnen eten en drinken. Werd dit meer gedaan, de kerk van God zou door zoo. veel onnutte, natuurlijke belijders niet overbevolkt worden, en de heilige dingen niet aan de honden gegeven worden, ja de kerk zou haar aller-bitterste vijanden in haar eigen boezem niet koesteren. Gelijk het gebrek hierin een oorzaak is, dat vele, niets dan de uitwendige klank der woorden verstaande, de aller-bitterste vijanden zijn van alle bevindelijke Godsvrucht en wezenlijke hartsverandering; die, ofschoon zij het in de letter belijden, als het op de zaak zou aankomen, met betrekking tot zichzelf, alle Godvruchtigen voor fijnen, femelaars en geestdrijvers, als rustverstoorders uit de kerk zouden bannen; dat dit de toestand is, weet bijna elk, die enigszins ogen heeft om te zien. God zelf make al de herders schapen van zijn kooi, en geve hun bevindelijke kennis, opdat ze voor de zielen mogen waken, en de ware vromen niet langer door letterknechten onderdrukt mogen worden.

2. Dit nauwkeurig onderzoek, dat men in de kerk wil invoeren, waarbij de mens zulk een verhaal van zijn verandering zou geven, kan nooit het einde bereiken om iemand tot de tafel des Floeren, als een waar wedergeborene toe te laten. Want daar is geen leraar, kerkenraad of ganse gemeente samengenomen, die onfeilbaar uit zulk een verhaal besluiten kan, dat de verhaler waarlijk die zaken ondervonden heeft, ofschoon ze volgens het Woord van God besluiten kunnen, dat zij die zulke zaken ondervinden, waarlijk gelovigen zijn. De ondervinding heeft geleerd, dat in de allerbeste independente kerken de gemeente veeltijds bedrogen werd door hen, die het verhaal van eens anders bekering van buiten leerden en dat opgaven, alsof zijzelf hot ondervonden, en onze schrijver geeft dit niet duister te kennen, als hij zegt, dat ofschoon zij voor heiligen gehouden worden, er dwaze maagden onder waren.

3. Zo'n handelwijze is strijdig met de handelwijze van Jezus Christus, en strekt om de ware gelovigen zelfs dikwerf buiten de gemeenschap der zichtbare kerk te sluiten, ofschoon zij leden van Christus lichaam zijn.

1. Christus heeft zo niet gehandeld. Want ik houd het voor een klare en bewezen waarheid, dat Judas het Nachmaal genoten heeft. Is dit nu waar, gelijk velen van de voortreffelijkste Godgeleerden beweren, zo vraag ik op welken grond Christus hem tot het Avondmaal toeliet

immers niet omdat hij waarlijk bekeerd was. Want hij was de zoon des verderfs. Daarom liet Christus hem toe om het Avondmaal te gebruiken, wegens zijne belijdenis en omdat er tot nog toe niets in zijn gedrag openbaar was, om hem daarvan te weren. Ik wenste wel, dat zulke leeraren en Christenen dit in bedaardheid des gemoeds zochten te overwegen, en daarbij mochten overdenken wat de zin van die gelijkenis is, Matth. 13:24 31. Waarlijk, wij weten dikwerf niet door wolk een geest wij gedreven worden, en wij zijn in het allergrootste gevaar om vervoerd te worden, als de zaken een gedaante van geestelijkheid hebben.

2. Maar de ware gelovigen zelfs zouden dikwerf buiten de gemeenschap der kerk gesloten worden,, zie de aangehaalde gelijkenis. Hoezeer kan een gelovige, een ware dochter van Sion door verdorvenheden soms de aarden flessen gelijk zijn; hoeveel gelovigen zijn er, die beven zouden door de kracht van hun ongeloof, om te denken, veel minder te zeggen, dat zij veranderd zijn. Hoeveel gelovigen zijn er, die juist geen rekenschap kunnen geven van alles, omdat de een in zijn jeugd, de ander op een zoete, zachte wijze getrokken wordt.

Om er geen andere zaken bij te voegen. De ondervinding leert, dat de tijdgelovigen dikwerf hun bevindingen te koop kunnen dragen, terwijl ware oprechten zo gereed niet zijn, om voor allen in zulke vergaderingen van de bevindingen tussen God en hun ziel te spreken. Het wil het best gedaan worden met een vertrouwd vriend, omdat ze door bevinding weten, dat zij een bedrieglijk hart hebben.

4. Daarom houd ik mij aan de leer van de Schotse en van de Nederlandse Kerk, dat elk door *zijn Doop verplicht is belijdenis te doen en de dood van Christus te verkondigen, totdat Hij komt*. Dit gebod nu eist, dat men de zaak doen moet door een waarachtig geloof, of dat men zich anders het oordeel eet en drinkt. Dit is de aller-krachtigste band om de mens aan Gods instellingen te houden en hem zijn gevaar voor ogen te stellen, indien hij het niet doet in de gestalte, die God van hem eist. Veel was er te zeggen, maar ik vrees dat ik u te lang van de schrijver heb afgetrokken.

Toelichting op het oorkussen des vredes.

De ondervinding en Gods Woord wijzen het aan, dat uitwendige vrede en toejuiching aller-gevaarlijkst voor de vromen zijn. Wij beleven heden ten dage een tijd van vrede en de droevige ondervinding leert., dat de kerk overvol wordt van hen, die onder de naam van vromen doorgaan, en geen de minsten strijd naar het inwendige hebben, een geloof of liever een namaaksel des geloofs hebbende, waardoor zij, ofschoon zij slordig, oneerbiedig en los in de wandel zijn, alles terstond met de gerechtigheid van Jezus goed maken, ofschoon zij met Moab gerust zijn van hun jeugd af aan en niet van vat tot vat ontledigd worden. De kennis des geloofs is thans groot, maar de oefening weinig; die het best praten kan en de meeste verzekerdheid met zijn woorden uitdruk wordt voor de grootste Christen gehouden, daar oprechten die veel te worstelen hebben, weinig geteld worden. Ja, het is de sterke geesten van onze tijd bijna de moeite niet waard hen te horen spreken. En wat is hiervan de reden? Deze sterke geesten hebben een geloof, dat niet beproefd wordt. Die in beproeving zijn, worden op zijn best geteld, maar als kleingelovigen, bij wie weinig te halen is. En dus

wordt het erfdeel van God onderdrukt door mondbelijders en ongeoeffenden.

Ik heb dikwijls, de toestand der zaken nagaande, gedacht, hoe zulke boze mensen goedkeuring kunnen vinden in landen en steden. Maar er is thans een oorkussen onder de oren, en de waarheid der zaken wordt niet getoetst aan de bevindingen maar aan de woorden, en die het best praten kan is de grootste Christen. Velen, die duivelen in de wandel in hun huizen zijn, levende in verzuim van de borgen plichten in hun huisgezinnen, worden door de gave, die zij hebben en het vermogen om te kunnen spreken, voor heiligen gehouden. Daar de ondervinding leert, dat er veel straatheilig en zijn, die de naam van huisduivelen verdienen.

Laat dit een ieder opwekken om nooit op enige *oorkussens* van toejuiching gerust te gaan neerliggen en niet licht te geloven, dat zij inderdaad heiligen zijn, of het moet in de wandel zowel als in de woorden uitblinken. Het zal niet zijn, dat allen die er voor gehouden worden, en *Heere, Heere!* uitroepen, zullen ingaan, maar die zijn wil gedaan hebben.

De zorgvuldigheden der wereld, enz.

Van deze zegt de Apostel, dat velen daardoor in de strik des duivels gebracht worden. Daar is niets kennelijker voor iemand, die de kracht der hartveranderende genade ondervonden heeft, dan dat in die tijd het hart van alles, wat in de wereld is, afgetrokken wordt, en de ziel in niets dan in God enig vermaak kon vinden. Ja, het wordt van God geleerd, dat God en de Mammon niet samen gediend kunnen worden. ik wilde eens in ernst vragen aan de Christenen in deze tijd, of dit in hun wandel uitblinkt, of men hen ziende, wegens de afgetrokkenheid van de wereld, de nederigheid in gewaad en huissieraad, zou kunnen zeggen: dit is een zaad, dat van de Heere gezegend is.

Laten wij maar onze ogen slaan op dit Christendom. Is er bij de leeraren die nederigheid en verloochening aan de wereld? Wordt de wereld niet in de vollen top gediend door hen, die de nederigheid zowel met baar wandel als met hun woorden behoorden te prediken? Laten wij onze ogen gaan over de belijders, hoe zijn ze onder de zorgen der wereld! Ik wenste wel, dat men deze éne vraag zijn geweten voorstelde: wie zij meest dienen, wiens onderdanen zij zijn? En dat zij haar wandel en gedrag hierop wilden laten antwoorden. Dient u de wereld meer dan God? Brengt u meer tijd door met het zoeken der wereldse dingen, het opvolgen der wereldse mode, enz. Dan in de dienst van God? Het is alsdan klaarblijkelijk, dat u Gode niet toebehoort. Wij moeten ons in deze nooit behelpen met uitvluchten, die zouden kunnen voldoen aan losse, onbezadigde en onheilige Christenen, maar steeds zee op de zaken antwoorden, als wij eens ten genen dage daarop zullen antwoorden voor de Alwetende.

Dit wil ik zeggen en bevestigen, zijn wij Christenen, het moet dan uit de gespeendheid van alles, wat in de wereld is, blijken dat wij zoeken de dingen die boven zijn, waar Christus is, zonder ons met enige wereldse optooisels of versiering op te houden. God zal het in degenen, die naar deze regel niet wandelen, thuis zoeken.

HOOFDSTUK 4.

Aantonende dat de ziel, die met Christus gemeenschap wil genieten, van alle andere heren gescheiden moet wezen, inzonderheid van de begeerlijkheden en van de wet.

Tevens de wijze om zich met Christus te verloven.

§ 1. Om dus tot de derde zaak te komen, zo worden nu de personen voorgedragen, die deze toebereiding maken, waarin zij allen overeenkomen, en dat is, eerst dat zij allen maagden zijn; wie zijn deze? Om de paapse uitlegging, die dit van haar nonnen en zogenaamde maagden wil verstaan hebben, voorbij te gaan, zo zal ik van de Schriftuur liever gebruik maken, om licht te geven tot het verklaren van deze plaats.

Tot dit einde moet men aanmerken, dat de ganse kerk Christus bruid kan genaamd worden, en insgelijks, dat ieder lidmaat op zichzelf een maagd is, die deze bruid vergezelt, Ps. 45, ja de Apostel, 2 Cor. 11: 2, noemt de ganse kerk een maagd. Zodat door maagden, ganse bijzondere kerken van Christus, mitsgaders verscheiden leden derzelve verstaan worden.

Maagden nu zijn zij, die in staat zijn om te trouwen en door geen man geschonden zijn, gelijk van Rebekka gezegd wordt. Dus worden door maagden diegenen verstaan, welke met het kwaad der wereld inwendig of uitwendig niet besmet zijn, Openb. 14: 4. Maar men moet hierdoor meer verstaan, 2 Cor. 11:2; als ze eens getrouwd zijn, zo zijn ze niet langer maagden, maar worden vrouwen. Maar als ze aan Christus verloofd zijn, zo worden zij geestelijke maagden, waardoor deze hier alleen de maagden gelijk zijn. Zodat de betekenis van maagden deze is: *Door maagden worden zulke kerken of leden der kerken verstaan, die van alle andere minnaars afgescheiden, en met Jezus Christus alleen verloofd zijn.*

Deze alleen zien naar de komst van Christus uit, en hebben gemeenschap met Hem. Deze alleen worden in de gemeenschap aangenomen.

§ 2. Opmerking. Al degenen, die naar de eeuwigdurende gemeenschap met de Bruidegom Jezus Christus trachten, moeten maagden zijn, die van alle anderen gescheiden en alleen met Jezus Christus verloofd zijn.

Weliswaar, dat onder haar hier dwaze maagden waren, doch hoe blind en dwaas zij waren, zo zagen zij echter, dat dit het middel was, om zowel als de wijzen, maagden te wezen, Ps. 65: 11, 12. Jer. 3: 19, 20. Gelijk een vrouw trouweloos scheidt, alzo ook gij. Maar hoe zal Ik u onder de kinderen zetten? enz. U zult tot Mij roepen, mijn Vader, dat is in plaats van alle andere dingen, en u zult van Mij niet afkeren, Hos. 2: 16, 19, daar is gemeenschap; hierom zal de Heere: 1. De namen der Baäls weg doen; 2. Hij zelf zal haar ondertrouwen,

§ 3. 1. Vraag: Wat is het, van alle andere minnaars gescheiden te wezen?

Antwoord: De afgoderij wordt in de Schriftuur hoererij genoemd, en dit is een zaak, waarvan de ziel gescheiden moet wezen, voordat ze met de Heere verloofd kan worden, Hos. 2: 2. Het zal niet nodig wezen dit hier aan te dringen. Maar daar zijn twee andere dingen, die ieder mens doet voordat hij met de Heere Jezus verloofd wordt:

Eerst, óf hij wijkt af en hoereert door ongeoorloofde begeerlijkheid tot het schepsel, Ps. 73: 27. Jac. 4: 4; óf, ten tweede, hij is gelijk hij meent, wettelijk met de wet getrouwd, Rom. 7:3, 4. De wet wordt daar met een man vergeleken, van wie Christus inderdaad de Zijnen wel verlost; nochtans zullen enigen zich daaraan houden, hetzij

dat de ziel meer vergenoeging in een schepsel dan in Christus vindt, of in enige gerechtigheid, meer dan in die van de Heere Jezus.

Om nu van alle andere dingen gescheiden te wezen, moet eerst het hart van alle wereldse voldoeningen ontledigd worden.

En ten tweede, moet het zich met zijn eigen werken en gerechtigheid niet vertroosten. En dit moet in allen gevonden worden, die de gemeenschap met de Heere Jezus Christus onderhouden.

§ 4. Het hart moet van de begeerlijkheden naar en de gemakkelijkheden in enig schepsel gescheiden wezen: ten bewijze hiervan moeten wij dit weten:

1. De ziel van ieder mens moet iets hebben om haar, gelijk de maag te stillen en te verkwikken. Het is de dood en de hel dat te ontberen, gelijk de Israëlieten in de woestijn. Zij moeten iets hebben.

2. Dat er niets is, hetwelk het dorstig hart kan verkwikken, of het is, 't zij in de bron of in de waterbak, in de fontein of in de flessen, in God of in het schepsel.³

3. Vandaar dat de mens God en alles goeds verloren hebbende, zo gestadig naar hetzelfde zoekt in het schepsel, en omdat hij in het ene niet genoeg vindt, zo zoekt hij naar hetzelfde in het andere, Ps. 4: 7, Wie zal ons het goede doen zien? en de ziel, omdat ze zelf die oneindige zoetigheid in God nooit gesmaakt heeft, begeert het schepsel en vermaakt er zich mede; ze bemint vermaak uit vermaak, en ze verlustigt zich in het schepsel, niet om God. Waarom zou zij dat doen, aangezien zij daarin nooit vergenoeging vindt?⁴

Hieraan is de ziel van de mens nacht en dag verslaafd, bedrijvende geestelijke hoererij voor het aangezicht Gods. Indien nu een ziel nooit gemeenschap met Christus heeft, zo moet ze van al die schepselen gescheiden wezen. Want de wellust is een begeerte naar, en een vergenoeging in het schepsel, enkel om des schepsels wil.

1e reden. Omdat, terwijl het hart met enig schepsel in verbintenis is, benevens de Heere, het in een dodelijke vijandschap tegen de Heere is, Jak. 4: 4. Als een man enige kostelijke koopmanschap, heeft, en iemand hem de helft van de waarde daarvoor biedt, zo houdt hij dat voor een verachting. En stond het aan hem, hij zou liever in het geheel geen bod gehad hebben. Zo is ook de Heere al onze liefde, ons leven, onze ziel waard, al hadden wij er duizend. En zal een mens voor Hem niet van zijne lusten scheiden? Ik zeg u, de Heere houdt zich hierdoor voor veracht, versmaad en verfoeid; indien Hij niet al de liefde van de mens waardig is, zo rekent Hij het, alsof Hij niets waardig ware. Het schepsel wordt door de zodanigen tot een God gemaakt, omdat het

³ De ondervinding bevestigt dit overvloedig. Hoeveel mensen ontwaken dikwijls uit de slaap van zorgeloosheid, door de benauwdheid van een beschuldigend geweten. Nu roepen zij om rust, ja kermen, dat de knaging van het beschuldigend geweten moge weggenomen werden. Maar dit niet geschiedende, zie n wij, dat velen, omdat zij het bij God niet allereerst vinden, zo snel zij kunnen, gelijk Saul, tot de duivel gaan. De een tot de drank, de ander tot spelen in dartele gezelschappen enz., zodat het waar blijkt volgens de ondervinding, dat als de duivel enigen tijd uit het huis gedreven wordt en het hart als met bezemen gekeerd wordt, en evenwel tot de rust in God niet is gekomen, de duivel dan wederkeert, en zeven duivelen medebrengt, die erger zijn dan de eerste. Hiervan zullen wij meer spreken in een traktaat over de *Eigenschappen des geloofs*.

⁴ Zolang het hart geen genoegen kan vinden in Christus, in die mate, dat het ganse schepsel verdwijnt, zo zal nooit/ het hart Jezus om zijn zaligheid zelf begeren. En wordt de ziel daartoe niet gebracht, dan zal zij zich nooit oprecht aan God in Christus in het verbond der genade kunnen overgeven. Het schepsel moet dalen, ja wijken, zal ooit Christus boven al wat schepsel is geliefd worden. Het zal niet nodig zijn te zeggen, dat ik hier het schepsel in een allerruimste zin neem, voor alles, wat God zelf niet is.

tot zijn laatste oogmerk gemaakt wordt, hetwelk aan God alleen eigen is, wan 't God, die de Alfa is, moet ook de Omega zijn, dat is het voornaamste, wat de mens bedoelen moet.

De grootste toorn is, de mens zijn bekomst van het schepsel te geven.

Noot dr. Comrie

Toorn. De mensen oordelen doorgaans, dat de liefde van God kan en moet besloten worden uit de uitwendige voorspoed. Asaf zelfs in Ps. 73 was zo ingenomen met dit vleeselijk oordeel, dat hij bijna wankelde en dacht, dat hij zijn handen tevergeefs gereinigd had. Maar als wij bedaard de zaken van nabij beschouwen, zullen wij zien, dat de mensen door voorspoed op zeer gladde plaatsen gesteld worden, en in de hoogte geheven om des te deerlijker neer te vallen. Davids en Salomo's voorspoed en val bewijzen dit klaar. Wij zouden meer voorbeelden kunnen bijbrengen uit de ervaring. Gods gewone weg met Zijn volk, welks hart en genegenheid Hij voor zich bewaren wil, is hun weinig van het schepsel te geven, of het daarmee zó te maken, dat het schepsel door deze of gene omstandigheden weinig van het hart ontvangt. Daarom,

1. Kruisdragende Christen! zijt niet bedroefd, dat u niet meer van het schepsel hebt, maar donk, dat de lieve God, uw hemelse Vader het alzo bestuurt, dat u al uw genoeg, troost en vermaak in Hem zou hebben, en uw tijd besteden in verborgen gemeenschapsoefening met de Heere, en hier leven als een vreemdeling en reiziger. Wie weet of u zo dikwijls in het verborgen zou gevonden werden, als u nu zijt, zo u meer van het schepsel laadt; aanbidt dan liever de liefde van uw hemelse Vader; rust in Zijn wil, en geef u aan Zijn leiding over. Hij maakt het goed met dat Hij het wil.

2. Voorspoedig Christen! onderzoek vrij hoe het met u gelegen is; hebt u die tedere gesteldheid niet, om nauwkeurig al uw plichten ernstig waar te nemen, en te staan naar gemeenschapsoefening met God in elke plicht, maar wordt u slordiger, minder opgewekt, meer wereldsgezind, hoogmoediger in uw gewaad en huisraad; kunt u het stellen, ofschoon u Gods liefde niet ondervindt, heeft het schepsel meer van uw gedachten, overlegging en tijd dan de Heere, het is een blijk, dat het schepsel meer uw schat is, dan God. Het is een teken, dat u het schepsel in Gods gunst niet bezit, maar tot uw beproeving; geloof, dat God, indien u Zijn kind zijt, wegen met u zal inslaan, om u te doen wederkeren tot uw vorige Man.

2 reden. Omdat, zolang de ziel niet kan zien, noch met het oog en de voet des geloofs tot de Heere Jezus komt, Johan. 5: 45, en Christus beter dan alles acht te wezen. Zo zal ze gelijk de vogelen, die aan een touwtje gebonden zijn, wel hoog kunnen vliegen, maar het touwtje ten einde zijnde, zullen ze neervallen. En dus, hoewel de ziel naar Christus vliegt, valt ze echter, wanneer ze aan het einde komt, om van alles af te zien, van Christus af. Gezonde mensen hebben geen lust of begeerte naar de medicijnmeesters; als al de leden gezond en sterk zijn, begeert niemand pleisters. Zo ook als enig ding het hart verlicht en tevreden stelt, zo is er geen begeerte naar Christus, Hos. 4: 2. Hoererij en wijn hebben het hart weggenomen.

3 reden. Omdat, zolang het hart, indien het tot Christus komt, bij Hem niet blijft om voor Christus iets te doen, Matth. 6: 41. U kunt God en de rijkdom niet dienen, dat is, twee heren, die gestadig werk hebben, en Christus heeft ons aan zulk werk gesteld. Vandaar zijn de mensen op hun ziekbedden zo gedwee als mogelijk is. Zij beloven alles, omdat hun vreugde in het schepsel verdwenen is. Daarom ook aan de andere kant, worden veel mensen na veel opwellingen des harten en groten schijn van de allersterkste begeerten naar Christus, door de doornen der wereld verstikt.⁵

4 reden. Uit de overvloedige liefde, die de Heere Jezus hun betoond heeft, die naar zijn gemeenschap trachten of getracht hebben. Van diegenen, wie wij veel liefde

⁵ De tijdgelovigen hebben dikwijls uitnemende aandoeningen door de liefelijkheid en zielsstreling van het Evangelie, maar gelijk ze schielijk veroorzaakt worden, zo verdwijnen ze ook schielijk; niet één zonde wordt er door verbroken, noch het hart tot één enige plicht aangespoord, om daarin meer dan ooit, God te dienen. Alles, wat de gelovige ondervindt, is bedaard en zielheilgend.

betonen, verwachten wij ook veel wederliefde. Als een mens genomen, of in dienstbaarheid gesteld wordt, verwacht men niet van hem bemind te worden. Maar als een mens zichzelf heeft overgegeven, en al zijn goederen aan een ander heeft afgestaan, zo schiet alle liefde tekort. Dus was het met de Heere Jezus, Joh. 6: 67. Wilt gij ook weg gaan?⁶

§ 5. (B) De ziel moet van de Wet gescheiden wezen, dat is, zichzelf met de rechtvaardigheid uit haar daden te vertroosten. Om dit te verklaren, moeten wij deze dingen opmerken:

1. Dat de Heere niet altijd toelaat, dat een mens vergenoeging in zijn zonden en begeerlijkheden heeft. Maar om dezelve. kwetst hij het geweten.

2. Dat zolang de Heere het geweten van de mens kwetst, geen schepsel aan een mens vergenoeging of troost kan geven. Een verslagen geest, wie zal die opheffen? Spr. 18: 14. Judas wierp zijn zilverlingen weg, en Belsazar sidderde, toen hij zich nauwelijks met zijne drinkschalen tot brassen en zwelgen had gezet. Wat zal een mens, die tandpijn of gebroken benen heeft, daarin vertroosten?

3. Hierop begint de mens weer om de wet te denken, of ze komt een mens weer voor. Want gelijk al de droefheid een mens overkomt, omdat de wet overtreden is, zo is al de zorg van een mens, hoe hij die wederom zal onderhouden. Wat zal hij doen? als een mens om schuld in de gevangenis geworpen is, dan wordt alles openbaar, en de wet is gelijk een streng vervolger.

1. Dringt zij sterk op liefde en gehoorzaamheid aan.

2. Belooft zij veel. Het eeuwige leven, als hij haar kan onderhouden. Zo niet, dan moet hij verdoemd worden. Daarom haat het; verzaak uw zonden, enz.

4. Hierom geeft de ziel, geen beter man kennende, haar toestemming en besluit de wet aan te kleven, Rom. 10: 3, Bent. 5: 27. Al wat de HEERE onze God tot ons spreken zal dat zullen wij doen, hierop steunt zij en wordt vertroost; hierop rust zij, gelijk ten tijde van Asa al het volk zich over de eed verblijdde, 2 Kron. 15: 15. Jes. 58: 1, 2. En zo ze geen volmaakte vertroosting krijgt, uit oorzaak van haar onvolmaakt werk, dan verenigt zij zich met Christus om alles goed te maken en te helen, Gal. 5:1.

En nu zeg ik, vertroost zij zich met wat zij heeft en doet, en hierop steunt zij; hiervan nu moet zij gescheiden wezen. Wat behoef ik het te bewijzen, daar de Apostel het zo

⁶ De tijdgelovigen hebben dikwijls uitnemende aandoeningen door de liefelijkheid en zielsstreling van het Evangelie, maar gelijk ze schielijk veroorzaakt worden, zo verdwijnen ze ook schielijk; niet één zonde wordt er door verbroken, noch het hart tot één enige plicht aangespoord, om daarin meer dan ooit, God te dienen. Alles, wat de gelovige ondervindt, is bedaard en zielheilgend.

⁷ Verenigt zij zich, enz. Dat is niet in waarheid alles schade en drek rekenen, maar de ziel ziende, dat haar werk onvolmaakt is, wil zich met Christus in zo ver verenigen, dat Hij haar onvolmaakt werk volmake en haar munt door zijn gerechtigheid gangbaar make bij God. De mens heeft een bijzondere geneigdheid tot de weg der zaligheid door de werken der wet; kan hij zijn eigen zalmaker niet geheel zijn, zo wil hij het ten de ele zijn, daar nochtans de weg der rechtvaardigmaking alles uitsluit, wat de mens doet. Niets van de mens moet in aanmerking komen om met Christus gerechtigheid enigen invloed tot het rechtvaardigen der ziel te hebben, al ware het een honderdduizendste deeltje van een traan van een mens, het zal verworpen moeten worden, als strijdig met de genadeweg, waarin alle roem ten enenmale buitengesloten wordt. Zie ons *ABC des Geloofs* pag. 140 tot 140, waar wij dezelfde zaak, waarvan de Schrijver spreekt, breed beredeneerd hebben.

volslagen in de ganse brief aan de Galaten bewezen heeft? Let op het verhaal van de jongeling, Matth. 19: 16 -21. De ziel, zeg ik, moet hiervan gescheiden wezen:

a. Omdat, die anders doet en zichzelf tot zijn eigen Zaligmaker maakt, zich bedriegt. Kan de Heere Jezus zulk een ziel in zijn gemeenschap opnemen? Onderstel, dat een vorst door Zijn volk van zijn troon gestoten wordt, en dat ze een ander godvrezend deugdzaam prins in zijn plaats zetten om te regeren; zal het hun kunnen baten, zelfs als zij zeggen, dat het een deugdzaam prins is? Zo ook, al zijn de diensten nog zo goed, indien ze echter Christus niet verhogen, zo is het niets anders dan Christus vernietigen.

b. Omdat zulke personen de Heere Jezus gewoonlijk ten opzichte van het geloof tegenstaan, al is anders hun gedrag geregeld. De Heere heeft veel moeite om enigen van hen te recht te brengen en tot Zich te verzamelen. Zij hebben krachtiger tegenweer, enz.

De Schriftgeleerden en de Farizeeën verwierpen de raad Gods tegen zichzelf. Hierdoor is geen volk aan zulke diepe dwalingen overgegeven dan zij, zo de Heere hun geen genade bewijst. Want zij hebben meer nodig dan anderen.

Noot Dr. A. Comrie

Hoeren en tollenaars worden eer zalig dan werkheiligen. Want zij willen tot die laagte niet komen om zich te onderwerpen aan de gerechtigheid van Christus, en te kopen zonder geld en zonder prijs: overmits zij het leven in hun hand vinden. Zij zeggen niet, het is buiten hoop; och, of het Gode behagen mocht hen, die dit lezen, van alles te ontbloten, en hen krachtig te bewerken om tot een vollen Jezus te vluchten, zó als zij zich bevinden, zonder eerst te staan naar gestalten. Want geloof het, al had u het allerweekste hart en u daarop steunende tot Jezus zou komen, u zou ten enenmale onvatbaar zijn voor de genade. Maar als u komt, zoals gij u bevindt met een hart krielende van verdorvenheid, zonder daarin een gestalte te kunnen veroorzaken, en u als een goddeloze hel- en doemwaardige wilt gerechtvaardigd worden, dan moet ik u zeggen, die zó komt, zal geenszins uitgeworpen worden. Gave God, dat u het zag en geloofde dat uw eigen werk, en staan naar voorafgaande gestalten, meer uw zalige komst tot Christus belet, dan al uw zonden.

c. Omdat de mens hierdoor niets anders dan een aanslag doet tegen Gods grootste ontwerp, hetwelk Hij ooit ter neder gesteld heeft, namelijk zijn vrije genade te verheffen, Gal. 5:4. *Gij zijt van de genade vervallen*. Want niets is de mens meer eigen, dan zich op zijn werken te beroemen, en zich op dezelve te verlaten. De zonde maakt een mens beschaamd, en Daarom, als zij in de hemel trachten te komen, hebben zij een grondslag daartoe gelegd, zodat zij nog iets hebben, waarvoor zij zichzelf kunnen danken; men vindt dan ook in deze gesteldheid geen gemeenschap met Jezus Christus; neen, de Heere zal deze grondslag vaneen scheuren en de ziel schuldig doen wenen. Hij zal deze man, de Wet, tot rechter maken, om te onderzoeken, en te veroordelen, en aan haar te vragen: wat hebt u voor uw leven en vrede in te brengen? Ze heeft geen tegenweer dan om genade te roepen, enz. Ze heeft wel haar plichten, maar die getuigen tegen haar.

§ 6. 1. Na dit alles komt de ziel om met de Heere Jezus verloofd te worden.

De vraag is, hoe zulks geschiedt?

Antwoord: De ziel, aanschouwende Christus heerlijkheid, verkiest Hem, gelijk in alle huwelijken een keuze gedaan wordt. En als de liefde groot is, houdt men zich niet lang op met de voorwaarden. Laat ik Hem maar hebben, heet het, al zou ik met Hem bedelen. Zo ook ziet de ziel met zoveel welgevallen op de Heere Jezus, dat ze bij de voorwaarde niet lang stilstaat; laat mij Hem maar hebben, al ware het met Hem in de hof in zijn groten angst, al ware het aan het kruis in verlating met Hem. Hij is voor

haar genoegzaam, evenals Petrus, toen hij Christus op de zee zag, en hij daar bij Hem mocht komen, Hebr. 11: 26, verkiezende de versmaadheid van Christus, enz.

En, gelijk Christus de ziel verkiest: 1. De gehele ziel. 2. Eeuwiglijk. 3. boven alle anderen, zo verkiezen zij Christus, de gehele Christus, Fil. 3: 9. Ze doet dit voor eeuwig, *De HEERE is mijn deel in eeuwigheid*. Ps. 73: 6. Eer u ooit kunt trachten gemeenschap met Hem te hebben, zo moet u Hem op deze wijze verkiezen, en verheugd wezen, dat u Hem op enige voorwaarde, welke die ook zij, moogt hebben; ja, stel die aan een ziel voor, aan wie de Heere goed gedaan heeft, en vraag haar: wilt u Hem hebben? Het is een zo grote genade, antwoord zij, dat ik niet begrijpen kan hoe iemand, die zo verachtelijk is, als ik ben, die zou hebben.

En het weer antwoord is: bezit Hem, de Heere der heerlijkheid, de Vorst des levens en des vredes. Vandaar dat Petrus vroeg: *Heere, wat zullen wij hebben, die alles hebben verzaakt en U gevolgd zijn?* Waarop hij ten antwoord ontving: *Gij zult met Mij op tronen zitten.*

Gelijk nu Christus de ziel, volgens onze voorgaande opmerking, boven anderen verkiest, op aarde zowel als in de hemel, Joh. 15: 16 zo verkiest de ziel Christus. Wien heb ik nevens U in de hemel of op aarde? Velen, als zij om de dood denken, of sterven, verkiezen Hem dan, maar nu niet; of ze verkiezen Hem om uitwendige zegeningen, niet om geestelijke gunst en geestelijk leven, Joh. 6: 26, 27.

2. De ziel geeft zichzelf gelijk een verloofde aan haar man over, namelijk aan de Heere Jezus Christus, Hoogl. 2: 16. Ik ben mijns Liefsten. De dienstboden geven arbeid voor hun loon, en de heren geven loon voor hunnen arbeid. Maar een man en een vrouw geven zichzelf aan elkaar. Zij, die iets te verzoeken hebben, geven geschenken, niet zichzelf, om daardoor genegenheid te verwekken. Zo doen ook de dienstknechten in de kerk, op hoop van beloning.

God zegent hen mogelijk ook uitwendig, maar hij, die met Christus verloofd is, geeft zichzelf: "ik kan niets voor U doen, U niets geven, maar ik geef mij zelf aan U, opdat u in mij en door mij moogt werken," Rom. 6: 13. Aldus komt de Heere tot menig mens, die zichzelf nooit aan Hem geeft. Hij geeft hun enige vertroosting, enige trekkende, verzachtende goedertierenheden, maar niet zichzelf. Zij geven hem enig onthaal en goede woorden, duizend wensen, gelijk Kapernaüm gedaan heeft, maar niet zichzelf. Maar dit moet geschieden, zo gij ooit in enige gemeenschap met Hem tracht te komen: Daarom zegt David: *Ik ben de Uwe behoud mij*, Ps. 119: 94. Om deze reden hebben enigen in het geloof schipbreuk geleden. Zij waren niet des Heeren; hierom zegt de Heere, dat Hij degenen kent, die de Zijnen zijn, 2 Tim. 2: 19. De Zijnen zenden hun geschenken weer terug. Want gelijk het een bewijs van veel liefde is, als een mens de kostelijkste zaak, die hij heeft; namelijk zichzelf geheel aan de Heere Jezus geeft, zo is het evenzeer een bewijs van weinig liefde, als hij inzonderheid eens anders eigendom niet wil geven, u behoort uzelf niet toe; u hebt maar weinig liefde, zo gij uzelf aan Hem niet geeft, zonder hetwelk u nooit enig leven in de gemeenschap met de Heere kunt verwachten.

3. Hieruit neemt de ziel een volkomen vergenoeging in de Heere Jezus, gelijk ene bruid, die met haar bruidegom vergenoegd is en hem voor de ganse wereld niet zou willen ruilen. Evenals Petrus zeide, toen hij een schemering van Christus heerlijkheid aanschouwde Heere, het is goed dat wij hier zijn; of gelijk Simeon, die de vertroosting Israëls verwachtte, toen hij Christus eens in zijn armen had: "Nu laat Gij, Heere, uw dienstknecht gaan in vrede; ik heb genoeg, laat mij nu sterven en niet leven om ooit weer te zondigen."

Voorzeker, gelijk er voor een onherboren mens iets in de schepselen is, dat het hart vergenoegt, buiten en benevens Christus, zo strijdig is dit in een wedergeborene, Joh. 3: 29. Als het horen van de Bruidegom reeds blijdschap verwekt, hoeveel te meer dan het bezitten? Weliswaar, neemt ze vergenoeging in andere dingen, doch niet anders, dan voor zover die van haar Man komen. En dit zelfde moet u doen, zo u ooit naar gemeenschap met Hem tracht. Hoe? Kunt gij u niet alleen vergenoegen met de Heere in de hemel?

Zeker dan zult u daar nooit komen, en toch moet u dit doen, zo zij ooit naar gemeenschap met Hem tracht. Hoe? Kunt gij u niet alleen vergenoegen met de Heere in de Hemel? Zeker dan zult u daar nooit komen, opdat u over gebrek aan iets niet zou krakelen. De mensen maken er hier geen werk van, hun harten in de zon te koesteren en zich te verheugen over hetgeen zij hebben en hopen te krijgen; want de Heere mag heengaan, en gij zijt niet eens bedroefd. Waarom niet? Omdat andere dingen uw hartenlust zijn. Daar kan geen gemeenschap met Hem hiernamaals wezen, als u die nu versmaadt.

Noot dr. A. Comrie

Eer de lezer voortgaat, willen wij enige zaken in aanmerking genomen hebben.

1. Dat ieder op de zinsbouw nauwkeurig acht moet geven. De stijl van de Schrijver is zeer kort en beslist, zodat hij de zaak zelf voorstelt, en dan telkens door vragen op een zeer korte wijze het bedrog in de tijdgelovigen omtrent die wezenlijke zaken ontdekt. Wordt dit over het hoofd gezien en loost men voort zonder nadenken en onderzoek van zijn eigen hart, zo zal men het ganse oogmerk des Schrijvers missen. Weinig te lezen en dikwijls het gelezene te herkauwen zal nuttig zijn in dit ganse werk.

2. Men moet in aanmerking nemen, dat om de geestelijke ondertrouw met Jezus aan te gaan, het niet genoeg is enige algemene kennis van Jezus in Zijn Persoon, staten en ambten te hebben, maar die de ware keuze wil doen moet enige bijzondere ontdekking en enig gezicht van de Heere Jezus zelf hebben door de Heilige Geest. Hij openbaarde Zijn heerlijkheid en de discipelen geloofden in Hem. Bij veel mensen, als zij overtuigd worden, is het geweten bezwaard: maar als zij horen, dat er een Jezus is, nemen ze dat terstond aan en vinden enige vleselijke rust. Is het zo met u in de staat, waarin gij zijt, dan is het beklagenswaardig. Onderzoek dan of u ooit zulke ontdekkingen van de Heer Jezus in alles, waarin hij de zondaar van God geworden is, hebt gehad, al dan niet. Zonder dit zult u eeuwig verloren gaan, al kon u spreken met een engelentong.

3. Onderzoek, nauwkeurig wat u aan Jezus hebt gegeven, of het uzelf, uw ganse persoon geweest is; dit is onze redelijke godsdienst, hebt u dit niet gedaan; dan hebt u niets gedaan.

4. Onderzoek wel wat u op uw werk ondervonden hebt, dat is, of het maar alleen blijft bij opdragen en aanbieden van uw zijde, zonder enige ondervinding te hebben van de uitlating der liefde van de zijde van Jezus. De ware bruid moet haar liefde niet alleen uitlaten, maar ook zien, dat de bruidegom die aan de zijne bewijst. Zijt u een oprechte, zo zult u hiernaar staan moeten.

Het was te wensen, dat de praat-Christenen van onze tijd hierbij mochten stil staan. Velen kunnen wonderschoon spreken van Jezus gerechtigheid, als zij zondigen. Zij hebben de toevlucht genomen, en hun harten blijven zich echter in het slijk der zonde wentelen. Al wat zij bespreken is, Jezus te gebruiken tot wegneming van de zonde, maar niet hoe Hij als Koning het hart reinigt.

Ik geloof, dat wij in dit opzicht een zeer droevige tijd beleven. Laat ik maar zeggen ja, ons werk moet zijn om dagelijks met onze schuld naar Jezus te vluchten, maar dat wij dit waarlijk doen, moet blijken uit onze wandel; anders is het enkel bedrog.

§ 7. 1e gebruik.

Dit dient om de grote dwaling te ontdekken, die zeer algemeen en gevaarlijk voor de christelijke wereld is, namelijk voor hen die denken, dat zij de wereld en ook de Heere Jezus mogen liefhebben en omhelzen en door Hem ten laatste toch zalig worden. Dan zouden ze geen maagden behoeven te wezen, want zij mogen van Christus afhoereren en echter deel aan Christus en Zijn genade hebben.

Zo was het in die droevige dagen zie Jes. 4: 1. Aldus grijpen velen in deze dagen Jezus Christus aan. Zij willen hun eigen brood eten, naar hun eigen begeerlijkheden leven, hun eigen kleren, ja hun eigen lompen dragen; alleen, zeggen ze, laat ons maar door uw naam gelovigen genoemd worden, om onze smaad weg te nemen, want het is een openbare schande, in Christus niet te geloven. Dit is de gewone openbare belijdenis van de meesten; ieder is een zondaar, ik ben er insgelijks een, en een zeer grote, en wie kan zeggen, dat zijn hart zuiver is? Niemand kan zich zelf in dit leven van zondigen onthouden; ik kan het niet doen, al wilde ik; om deze redenen zien zij op Christus om hen zalig te maken, hoewel zij de zonden in hen koesteren.

U kunt beiden niet hebben; ik zal maar eens vragen: Heeft ieder mens niet iets, dat hem vergenoegt? Wat is dat? Is het de liefde en de gemeenschap van Jezus? Ja, bij het ontvangen van een sacrament is er die gemeenschap wel eens geweest. Want velen zeggen, de Heere heeft nog nooit Zijn liefde en Zichzelf aan mij geopenbaard, mij nooit enige verzekering gegeven, toch was mijn hart verheugd. Wat dunkt u, kunt u te gelijk de Heere hebben en u zelf met deze en andere dingen vergenoegen? Wel, zeggen enigen, niettegenstaande dit alles, vertrouw ik op Hem, ik hoop er echter op. Maar bedrieg u niet, het kan zo niet wezen. Als de Heere Jezus een voorstander van bordelen, een beschermer van hoerhuizen was, dan mocht u zo denken.

Enigen zeggen, zij kunnen tot Hem niet bidden, noch werk van Hem maken. Wat is er toch de oorzaak van?

Iets anders vergenoegt hen, behalve Hem. Maar weet, dat het zo niet kan wezen. Ik weet dat een heilige kan afdwalen, gelijk Asaf die met nijd vervuld werd over de voorspoed van anderen. Maar toen hij het recht beschouwde, erkende hij zich als een groot beest, en keerde weer tot zichzelf. De raaf en de duif werden uit de ark gelaten. De raaf ging dikwijls heen en weer, de andere niet.

Daarom, zoals Jozua (hoofdst. 24) het volk tot deze gedachte bracht: *gij kunt de HEERE en andere goden niet dienen*, gelijk Junius aan, tekent, zo overdenk dit dikwijls bij uzelf: O, dat de Heere deze éne zaak heden ten dage wilde aandringen! Als ik dit met droefheid overweeg, zo verbaast ze mij, en doet mij zeggen: Heere, wie zal zalig worden in deze wereldsgezinde tijd!

Bij God is alles mogelijk. Maar dit is iets zeldzaams.

§. 8. 2e gebruik.

Hieruit kunnen wij leren wie zij zijn, die de eeuwigdurende gemeenschap met de Heere Jezus nooit zullen hebben; namelijk zij, die nooit met Hem verloofd waren, en hiervan is dit het kenteken, als ze nog niet van alle anderen behalve Hem gescheiden zijn, Ps. 73: 25, 26.

Ik zal hierbij een weinig stil staan. Nademaal er geen ongezond hart in de wereld is, of het heeft, gelijk men wil, dat de tovenaars hebben, een gemeenzame geest, die haar aftrekt, op gelijke wijze hebben zij enige begeerlijkheid, die door hen bemind wordt; daar is iets, dat zij zo sterk beminnen, dat zij beloofd hebben nooit te zullen verzaken; en niettegenstaande dit alles, denken de meeste mensen, dat zij maagden, verloofd niet

Christus zijn, en gemeenschap met Hem hebben. Daar zij nochtans van alles buiten en benevens Hem nog niet gescheiden zijn. Ik zal daarom aantonen,
A. Wanneer de ziel in een verbintenis met het schepsel is,
B. Wanneer ze met de wet gehuwd is. O, hoe gelukkig zou ik zijn, indien ik dit naakt en bloot mocht ontfouwen!

HOOFDSTUK 5.

**Aantonende 3 merk- en kentekenen, waardoor de ziel
kan weten, of zij met enige begeerlijkheid of enig
schepsel in verbintenis of liefdebetrekking is;
Dan 6 tekens of ze met de Wet gehuwd is.**

Noten van Dr. A. Comrie in dit hoofdstuk

Droefheid over enig groot verlies, enz.

Geliefden, om onze harten nauwkeurig in deze te onderzoeken, moeten wij vaststellen, dat wij allen door de zonde God en ons zelf verloren hebben: Daarom, gelijk de bekering een wederwijsworden is, een komen tot zichzelf met de verloren zoon. Zo komt God Drieëinig in de ware bekering tot de ziel, en Hij openbaart Zijn heerlijkheid aan de ziel, in het aangezicht van Christus Jezus. Dit nu vervult de ziel met blijdschap, en verwekt zulk een liefde tot gedurige gemeenschap met die volzaligen God, dat zij niet leven kan in vervreemding en verwijdering. Het missen van God in de plichtoefening maakt hen als een lederen zak in de rook. Het doet hen kwijnen, gebukt en gebogen gaan, zodat zij bijna onder hen mogen geteld worden, die in het graf neder laten, zie Ps. 10, 13, 22, 28, 42, 102, enz. Dit is het bericht, hetwelk Gods Woord mij geeft van de werkzaamheid van een waar Godvruchtige onder het gemis van Gods gemeenschap. Laat ons de toestand van velen nagaan. Waar vindt men dezulken, die bitter treuren, omdat er een scheiding tussen de Heere en hun ziel is; die tijden afzonderen om de zonde, die de oorzaak dezer scheiding is, te betreuren? Die bij anderen klagend komen om te vragen of zij niet weten waar Hij is, die hun ziel liefheeft. Dit zou thans door velen bespot worden; men zou hun zeggen: u moet u zo niet kwellen en niet zo gebukt gaan, maar door hot geloof leven.

Ondertussen is dat leven door geloof, waarbij men het zo gemakkelijk stellen kan onder verberging, bij mij zeer verdacht. Zij die, gelijk de Schrijver zegt, niet meer over het gemis van God en het verbergen van zijn aangezicht bedroefd zijn, dan over het verlies van alles, hebben geen reden te denken, dat zij God in de dierbaarheid van zijn toenadering kennen. Ja, zij mogen vrij vaststellen, dat hun voorgeven van het leven door geloof enkel verwaandheid is, als zij het zonder de Heere kunnen stellen.

Verlies van God gerust te stellen, enz.

Weinigen zijn er onder hen, die het Evangelie getrouw, ernstig en ontdekkend horen prediken, of God treft hen nu en dan in het hart. De meesten hebben nepen van het geweten en enige vrees, knaging en benauwdheid in hun ziel. Dit doet God om de achting voor het Woord te bewaren en elk op een krachtige wijze te overreden, dat het Woord des Evangelies scherpsnijdender is dan enig tweesnijdend zwaard, doorgaande tot de verdeling der ziel en des geestes, en der samenvoegselen en des mergs, en een oordeler is der gedachten en der overleggingen des harten. Intussen leert de ondervinding, dat deze onrust bij zeer velen aan een morgenwolk en een vroegkomende dauw gelijk is. De mens grijpt het een of ander aan, dat geen God is, en hij wil liever op een valse grond rusten, dan door de blijvende onrust naar de enigen grond van rust, Christus Jezus, gedreven werden. Wilt u enige zaken weten, die de mens gerust stellen, ofschoon hij God zelf niet heeft. Let slechts op de volgende:

1. Enigen leven gerust zonder God zelf, omdat zij zware benauwdheden der ziel gehad hebben, maar nu zijn voorbijgegaan; daarvoor danken zij God. Maar niet het overgaan van benauwdheid, maar het overgaan door vereniging met Christus, is een grond van rust. De ondervinding leert, dat als de smarten der ziel niet op deze wijze weggenomen worden, de mens naderhand veel erger wordt.

2. Anderen kunnen rusten, ofschoon zij God zelf niet hebben, aangezien zij onder een gedurige beschuldiging van hun geweten leven, hetgeen hen nauwkeurig in de plichtsbetrachting maakt: en zo denken zij, dat zij iets anders hebben, dan anderen. Maar ze hebben niet anders dan dit. Men moet weten, dat dit eigenlijk een gevolg van de vloek van

Gods wet is. Het is ook een wonder, dat de meeste mensen daarvan zo weinig hebben.

3. Anderen kunnen gerust leven, ofschoon zij God zelf niet hebben; omdat zij met tedere Godvruchtigen verkeren en omgaan; vooral als zij zich enigen ingang bij hen verschaffen kunnen en door hen daarvoor gehouden werden. Om dit doel te bereiken, gebruiken zij veel kunsten, ja soms zullen zij veel gevoeligheid des harten onder het spreken betonnen. Daarom verkiezen zij die zitplaatsen in kerken, oefeningen en gezelschappen, waar zij het allerbest kunnen gezien worden, en als men zijn ogen niet op hen laat vallen, zo zullen zij de ogen naar zich toe trekken; ook weten zij de vromen te strelen, te vleien en met een schijn van oprechtheid en lieftalligheid het hart, als men niet op zijn post staat, te betoveren. De Heere weet hoevelen er zijn, die dus handelen, en omdat ze niet ontdekt worden in hun omgang met de vromen rusten zij daarin, in plaats van in God zelf.

4. Anderen rusten op de bevassing, die zij volgens de klare ontdekking van het Evangelie kunnen hebben. Maar de bevassing, het denkbeeld van een zaak is de zaak zelf nog niet. De oprechte ziel rust niet op een blote bevassing, die zij van God en Christus en van de weg der zaligheid hoeft, maar zij vertrouwt op de Heere zelf.

5. Anderen rusten op enige aandoeningen van vreugde en blijdschap, die zij nu en dan ondervinden onder een predicatie, samenspraak of gebed. Maar wij moeten weten, dat gelijk de satan een ziel tot wanhoop kan brengen door het al te zeer vergroten van de zonde, hij ook op een krachtige wijze door het Evangelie op de verbeeldingskracht kan werken en de mens als met blijdschap kan verrukken. Laat dit een regel zijn: alle blijdschap, die niet voortvloeit uit het aannemen en omhelzen van de Persoon des Middelaars, is vals. De blijdschap gaat niet vóór het geloof, maar volgt op die daden, waardoor de ziel met Christus verenigd wordt.

6. Anderen, ofschoon zij God zelf niet hebben, rusten daarop, dat hun nu en dan enige zoete beloften uit het Woord of enige verzen van een geestelijk lied, in de gedachten komen. Ze hebben zij het zo goed; o welk een zegen heb ik gehad roepen zij uit; ofschoon zij niets anders dan een bloot woord gehad hebben. Met de oprechten is het zó gesteld, dat niet de belofte, maar Jezus in de belofte; niet het zien van Jezus in de belofte, maar het dadelijk aannemen en verenigen van hun ziel door het geloof met Christus, datgene is, wat hun rust geeft.

7. Eindelijk; anderen rusten op hun oprechtheid en welmenendheid zonder de Heere zelf. Maar als dit alles gewogen wordt in de onbedrieglijke weegschaal van Gods wet, wordt het bevonden lichter te zijn dan ijdelheid. De ware oprechten achten hot voor hun bestendige troost, in Gods vierschaar maar schade en drek, Fil. 3, en zij willen alleen op Jezus zelf rusten. Deze en dergelijke zaken meer, houden de mens gerust, ofschoon hij God zelf tot zijn deel niet heeft. De kleinste in de genade hoeft een andere grond, en zal in plaats van door het gezegde geslingerd te worden, daardoor bevestigd kunnen worden, als de Heere maar enigszins licht wil bijzetten.

De gehoorzaamheid aan de wet.

Niets heeft de kerk Gods meer in stukken gescheurd, dan de ijdele twist over de wet. Paulus vermaant Titus, dat hij wederstaan moet de twisten en strijdvragen over de wet, als iets onnuts en ijfels, Tit. 3: 9; ondertussen is er geen zaak dienstiger voor een Christen in de oefening en betrachting van ware Godzaligheid, als de rechte kennis van de wet in haar natuur en betrekking tot de mensen, onder de verscheiden verbonden, die God met de mensen gemaakt heeft. Tot recht verstand der zaken en van onze Schrijver willen wij, zo klaar als doenlijk is, onze gedachten in de volgende stellingen uitspreken en meedelen.

1. In de grondtaal wordt de wet Thora genoemd, hetwelk eigenlijk zegt een wegwijzing, alzo uitdrukkende de eigenlijke natuur der wet, die in twee stukken bestaat.

1. Om de plichten, die God van zijn schepsel eist en die zijn schepsel betrachten moet, klaar en duidelijk aan te wijzen; als de wil Gods en de regel van gehoorzaamheid.

2. Het tweede stuk, hetwelk tot de natuur dor wet noodzakelijk is, Is tot de gehoorzaamheid, welke de wet aanwijst te verplichten. De grond nu, waarop de verplichting steunt en rust, is niet een belofte van beloning noch ook een bedreiging

van straf, maar de volstrekte afhankelijkheid des schepsels van God als zijn Schepper, zoo dat het schepsel juist daarom, omdat God, God is, en de Almachtige Schepper van hemel en aarde en het schepsel, schepsel is, op de allervolstrekste wijze ten aanzien van Zijn wezen, eigenschappen en werkingen van God afhangt, en God gehoorzamen moet. Deze is de eerste, wezenlijke en voorname grond der verplichting tot gehoorzaamheid; ofschoon God naar zijn oneindige wijsheid op andere minder voorname en ondergeschikte gronden tot de gehoorzaamheid verplichten kan.

2. Gezien hebbende wat eigenlijk tot de natuur der wet behoort, aanwijzing van de plicht en de verplichting om die te betrachten moeten wij aanmerken, dat de mens door deze verplichting tot twee zaken verbonden is: eerst om te doen al wat God gebiedt, en ten tweede, om te geloven alles wat God openbaart als zijn heilige wil. Onder deze wet stond Adam de eerste mens in die staat, waarin hij geschapen was, voordat God oen verbond met hem en zijn nakomelingen aanging. Want God richtte het verbond der werken met Adam niet op in hetzelfde ogenblik, waarin hij geschapen werd, maar kort daarna, gelijk uit de historie der schepping blijken kan.

Hierom wordt de wet genaamd de wet der schepping en der natuur, en alle geboden behoren tot deze wet der natuur, volgens welke gedaan moet worden alles wat God gebiedt, en geloofd moet worden alles wat God zegt.

3. Zodat ieder zien kan, waarin het onderscheid gelegen is tussen de wet en het verbond der werken, namelijk de wet gebiedt en wijst aan wat men doen moet en verplicht daartoe. Maar een verbond dringt daarenboven de verplichting aan, door een belofte van beloning en een bedreiging van straf. Dit is de eigenlijken natuur van het verbond der werken, want Adam was verplicht, eer God dit verbond oprichtte, om God te gehoorzamen, maar door deze verbondsoprichting moest hij gehoorzamen, om daardoor het leven te verdienen en het verbodene na te laten, opdat hij de straf niet zou ondervinden.

Hier zien wij dan

1. hoe de wet der natuur gebracht is geworden in het verbond der werken.
2. Dat het eigenlijke, waartoe dat verbond verplicht, hetgeen deszelfs natuur is, is, om te gehoorzamen om daardoor het leven te verdienen.
3. Dat in dit opzicht de wet alleen, als een verbond een eis heeft op hen, die in de natuurstaat zijn, en dat de wet ten enenmale van zulken eis om te doen en daardoor te leven ontbloot is voor de gelovigen, die niet onder het verbond der werken zijn.
4. Dat ofschoon de wet, als een verbond, de gelovige niet verplicht, dat die haar nochtans, als een wet, gebiedende gehoorzaamheid aan Gods geopenbaarde wil, verplicht, om to doen al wat God gebiedt, en te geloven al wat God zegt. Zodat *niet gehuwd te zijn met de wet*, eigenlijk zegt, de wet als een verbond der werken niet meer te gehoorzamen.

§ 1. 3 merk- en kentekenen

A. 1ste **Kenteken.** Zij die nooit de bitterheid en droefheid des harten om het verlies van God gesmaakt hebben.

1. Het verlies van God is het grootste verlies. Want het is de uiterste en laatste plaag voor de verdoemden in de hel: mijn vertroosting, mijn vrienden, mijn middelen, mijn hemel zijn weg. Maar als God de mijn was, zo kon ik vertroost worden. Neen, God is weg. Vandaar dat geen droefheid over enig verlies groter is, dan om dit. Zo horen wij Saul klagen, 1 Sam. 28: 15, *God is van mij geweken*. Hieruit ontstaat prangende benauwdheid. Ja, de Heere Jezus zelf, toen de Vader voor een tijd van Hem week, hoewel Hij wist, dat Hij terug zou keren en Hem zou bezoeken, riep echter uit, *Mijn God! Mijn God! waarom hebt Gij Mij verlaten?*

2. Dat alle mensen, die leven, God verloren hebben, Jes. 59:1, 2, Ps. 58: 4, *De goddelozen zijn vervreemd van de baarmoeder af aan*. Nu vraag ik, waarom de mensen in dit opzicht geen verlies gevoelen? Of zo zij dit al gevoelen, echter zoveel genade niet hebben als de verdoemden in de hel, om bitterlijk daarover te treuren, zodat niets hen kan vertroosten? Of zo zij al troosteloos zijn, hoe zij dan zo schielijk gerust gesteld en bedaard worden, voor dat de Heere wederkeert? Wel waarlijk, de grote oorzaak hiervan ligt daarin. Zij hebben iets anders om hun harten in het gemis en verlies van God gerust te stellen, Jer. 2: 13, 14. De mensen moeten water hebben om te drinken, waarom wonen de mensen dan zo ver van de fontein af? Waarom gaan ze niet naar dezelve heen, ja, waarom kennen ze die niet? Omdat ze gebroken putten en bronnen aan hun eigen deuren hebben.

Zo is het hier ook. Daarom schreeuwen de verdoemden, die hier gerust geleefd hebben, zodra zij dood zijn, om het verlies van God, wanneer het te laat is, omdat zij, terwijl zij leefden, iets hadden, waarmee zij zich geruststelden. Vandaar ook, dat velen, die lang met overtuigde zielen en schuldige gewetens geleefd hebben, als zij sterven, verslagen van gemoed, beangst van hart worden, zo sterk, dat hun het zweet gelijk water af biggelt, en hun naar gekerm om het verzuim des tijds, het hart treft van allen, die bij hen zijn. *O, God is weggeweken!* Omdat al de vertroosting, die hun goden waren, welke te voren in de plaats van God bij hen geacht waren, nu afscheid van hen genomen hebben.

Onderzoekt Daarom nu uw hart, u allen die dit leest. Is het nog nooit ontroerd geweest? Ja, ik heb mijn gezondheid, mijn kind, mijn man, mijn goederen verloren, en dit heeft mij ontroerd. Maar zeg mij, hebt u nooit het verlies van God, boven allen te prijzen in der eeuwigheid, gevoeld? Is het verlies van zijn licht, zijn zoetheid, Zijn liefde, zijn gemeenschap, Zijn tegenwoordigheid, enz. Geen ondragelijke last voor u geweest? Of, zo u dit gevoeld hebt, hebt u Hem dan gezocht en gevonden?

Neen, maar gij zijt luchthartig in die staat geweest. En heeft het u nu en dan niet wat ontroerd, dan is het zeker en zo klaar als de zon, dat er enig schepsel, of enige vergenoeging geweest is, waarmee uw hart in verbintenis was, hetwelk u onder het ontberen van God gerustgesteld heeft en in plaats van God voor u is geweest, daarom uw God was. Hetzij uw kleding, uw vrouw, uw kind, enz. Indien u in deze staat sterft, zo zult u met Jezus Christus nooit gemeenschap hebben. De mond der waarheid heeft het gesproken.

2e Tekenen.

Bevindt gij, dat de Heere een vreemdeling voor u is in al Zijn inzettingen, waarin de Heere lieflijk, wonderlijk en krachtig, echter niet gestadig maar ten behoorlijke tijd, zichzelf aan anderen ontdekt. O, maar uw hart verstikt en versmacht., en zulks zonder veel ontroering onder dit alles. Bijaldien het zo is, wantrouw het, geloof dat er enige verbintenis met een begeerlijkheid is. Want er is een tweeërlei leven van een Christen.

1. Een uitwendig leven, hetwelk anderen zien. De mensen zien dat hij ter kerk komt, met zijn familie binnenshuis bidt, enz.

2. Daar is een verborgen inwendig leven, gelijk geschreven staat, Matth. 6:6. Uw Vader die in het verborgen ziet, hetwelk niemand weet, dan hij zelf en de Heere; dit is een onuitsprekelijke gemeenschap met God, een gezicht van God, een vermaak in God, enz. Ps. 45: 14. *Des Konings dochter is geheel verheerlijkt inwendig.*

1a. Daar is een openbaar leven, zo in het gebed, in het aanhoren van Gods Woord en in het vasten.

2a. En daar is een inwendig, verborgen leven, in dit alles, waarin de Heere zichzelf aan Zijn volk bekendmaakt, Ps. 63:2, 3, 4. Om U te aanschouwen,

gelijk ik U gezien heb.

Nu zijn er velen, die dit openbare leven hebben, doch die het verborgen leven missen. Gelijk wij niet graag bij de graven wonen, noch met dode mensen gemeenschap hebben. Zo is de Heere een vreemdeling voor de zodanigen. Hij kan in het verborgen een inzetting voor hen verzoeten en hen bewegen, hen aandoen en ontroeren, doch Hij blijft een vreemdeling. De geestelijke ellenden zijn niet weggedaan. De geestelijke barmhartigheden zijn niet toegebracht, Jes. 58: 1, 2, 3, 4. *Waarom vasten wij, en u ziet het niet aan? U vindt uw lust, zegt de Heere, en gij eist streng al uw arbeid*, enz. Ik weet dat de heiligen Soms, en mogelijk voor een wijle tijds aldus afgewezen worden; echter krakelen zij niet met God, omdat Hij hen aldus afwijst, maar zij worden daardoor meer van hun vermakelijkheden afgehouden. *Gij verbergde Uw aangezicht en ik was verschrikt*.

Doch sommigen zijn er, die door een goede dag niet verbeterd, noch door een kwade dag verergerd worden. Zeker is er bij dezulken enige andere vergenoeging, waardoor het hart als betoverd is. Dit heeft een grote overeenkomst met een minnaar; laat hij, terwijl hij bij zijn beminde is, nog zoveel liefde betuigen en wedermin verzoeken, echter zal zij, als hij van haar weg gegaan zijnde, ontucht met een iegelijk bedrijft, hem afwijzen.

Zo is het hier ook; nooit heb ik opgemerkt, dat iemand uitgesloten is geworden van de kracht en de lieflijkheid der inzettingen, dan omdat men van God buiten dezelve af hoereert. De Heere weet, hoewel anderen het niet weten, of het met u alsoo gesteld is. Bezie Daarom uzelf; u geniet in deze plaats alom grote middelen. Is het genoeg de inzettingen, de ark, te hebben?

Neen. Maar vindt u de Heere in dezelve? Loof er God voor. Maar zeg mij oprecht, vindt u geen gemis van God?

Ja.

Vindt u Hem? Dan moet u meer kennis, sterkte, enz. ondervinden. Maar vindt u God niet gestadig?

Neen. Dan moet er enig schepsel u vergenoegen; óf, indien de Heere u zal vertroosten, zo zou u zonder hetzelfde vergenoegd wezen. Man en vrouw, als zij elkaar liefhebben, gaan met elkaar ter maaltijd, Joh. 14. Maar als er geen bijeenkomst is maar, krachteloze gebeden, dorre predicates, onvruchtbare sacramenten zijn. Zo is het erger dan te voren. Indien gij des Heeren zijt, zo zal Hij u door verdrukkingen, enz. zuiveren. Maar als u zo blijft, zoek dan niet naar gemeenschap in de hemel.

3e Teken.

Vindt u geen rust in enig ding, dat u hebt? Want dit is klaar, niets kan aan de ziel van een mens rust geven, dan God. Hij is groot genoeg om haar alleen te verzadigen. En eerst dan heeft een mens rust; Jes. 26: 3. Is er nu geen rust, zo is dit een teken, dat het hart aan het schepsel gehecht is; nochtans zegt gij; ik wilde liefst de Heere hebben.

Het kan zijn. Maar u wilt de schepselen ook hebben. Hierom is het, dat God u de verzadiging der rust niet wil geven. Aldus was het met Salomo, Pred. 2: 3, en zo is het ook met u gelegen.

Gij bevindt, dat uw ziel zich in alle dingen vermaakt; hoewel het ijdelheid en kwelling is, en evenwel begeeft gij u tot de wijsheid. Weliswaar, bespeurt een heilige insgelijks de nietigheid van deze dingen, doch hij heeft zijn verzadiging in iets anders. Hij heeft beter spijs, die u niet kent, een spijs die Salomo een tijdlang niet kende, doch daarna was hem die bekend. Maar u vindt ijdelheid en moeite, en nooit zijt u tevreden, zelfs als u alles gedaan hebt; gij zijt der wereld zat. Maar heeft de Heere u wel met Zichzelf

in de wolken zijner heerlijkheid opgetogen, zó dat u in zijn gunst en tegenwoordigheid leeft?

Neen; dan is er enige wellust, die u bemint, en zo stervende zult u Christus aangezicht nooit aanschouwen. Ja, dit zal als een zware beschuldiging tegen u ingebracht worden, dat God n aldus in uw weg heeft afgeschrikt. Maar het is buiten hoop, u hebt de vreemden lief, die wilt u najagen, Jer. 2: 25. U zult nauwelijks iets vinden, of u zult gewaar worden, dat het schepsel ijdel is; nochtans wilt u niet wederkeren om in God te rusten.

§ 2. (B) Ontdekkingen of wij met de wet gehuwd zijn of niet, in 6 merktekenen.

En hierbij zal ik een weinig langer stil staan. Vooraf zal ik zeggen:

1. Als ik spreek van niet met de wet in plaats van met Christus gehuwd te wezen, zo ontsla ik u niet van de gehoorzaamheid tot de wet, nadat u in Christus zijt.
2. Denk niet, dat ik spreek tegen alle blijken der overeenkomst van uw staat met de wet; hoewel ik zulks doe tegen de onderwerping, en gehoorzaamheid, die aan de wet opgebracht wordt, om daardoor gerechtvaardigd te worden.

1e Teken.

Als de wet in u nooit stierf, zo zijt u met de wet getrouwd, Rom. 7: 2. Een man zal, als zijn vrouw ziek is en hij te huis is, wie haar ook verlate, haar vertroosten, ondersteunen en opbeuren. Zodat, indien hij haar niet opbeurt, dit een teken is, dat hij dood is; doet hij het, zo is het een toeken, dat hij leeft, want het leven der Wet is de vertroosting en ondersteuning, die de Wet voor een tijd geeft. Zodat, als u nooit in die dringende engte gebracht waart, dat u niet een plicht gevoelde om u op te beuren of te doen herleven, maar u de een of andere beuzeling gevonden hebt om dit te doen, u voorzeker, nog met de Wet getrouwd zijt; bij voorbeeld: mogelijk zijt u in uw gemoed ontroerd geweest over uw zonden; wat heeft u opgebeurd?

Gij antwoordt: Ik heb die verzaakt en Jona buiten boord geworpen, en toen werd het stil.

Wel, dit verzaken van uw zonden, niet alle, maar slechts enige, is Christus niet, maar het is een daad van de Wet. O, maar ik ben wederom in zonden vervallen. Dit heeft u ontroerd. Wat heeft u opgebeurd? Ik bekeerde mij, en ik ben er bedroefd over geweest, en besloot die zonde nooit meer te doen. Dit is ook nog het leven der Wet. Maar o, u bevindt, dat de zonden u nog overheersen, en u kunt die niet verlaten; hierom durft gij u tegen dezelve niet aankanten.

Maar ach, mijn begeerte is goed, hoewel mijn wil altijd daartegen was.

Ach, welk een onkunde! Deze begeerte was maar een werk der Wet, ze is Christus niet.

O, maar ik heb soms geen begeerte bespeurd.

Wat heeft u nu gerustgesteld?

Ik heb op Christus vertrouwd.

Hebt u het gedaan? Heeft de Heere u nooit doen gevoelen, dat u Hem nodig had om u tot vertrouwen aan te moedigen, zowel als van Christus liefde verzekerd te wezen.

Vraag: Is dit alles volgens de wet?

Antwoord. Gelijk de gehoorzaamheid aan de wet, door de kracht van Christus gewrocht, een evangelisch werk is, zo is die gehoorzaamheid uit de mens zelf, een wettisch werk, en gij zijt onder het leven der wet. Zodat u zo dikwijls als u bedroefd zijt geweest, door de wet zijt ondersteund; gij zijt daar nog niet gebracht geworden,

waar de kerk de bruid was, Jes. 54:5, 6. Gelijk iemand van mijn beste vrienden en de beste mens, die thans in de wereld leeft, na veel betrachtingen om in zichzelf iets te vinden om zich op te beuren, dit niet kon vinden om zich op te beuren, zo zei hij: Indien de Heere uit zijn goede genade mij niet helpt, zo ben ik voor altijd verloren. Want ik heb een hart en natuur, welke tegen Hem zijn, en hoe meer ik doe, hoe erger ik ben. Daarom zie ik derwaarts.

Gewis zijt u onder het leven der wet, en gij zijt ver genoeg van Christus af, zo u hiervoor niet gevoelig zijt. Niet dat een mens altijd zó is. Want van hem, die de Heere Jezus door de kracht van zijne genade, die in zijn hart werkt, niet kan gevoelen, mag ik besluiten, dat hij er nooit enig gevoel van gehad heeft. Maar aldus is het in het eerst. Want deze twee dingen zoeken de mensen van nature.

1. Gerechtigheid in zichzelf te hebben, die hen kan ontlasten.
2. Om dit uit zichzelf te hebben: de keukenmedicijnen zijn niet ver te zoeken.

Des Heeren toelag nu om de Zijnen te behouden is:

1. Om hen die buiten henzelf in een ander te doen zoeken; Wendt u naar Mij toe, en wordt behouden, al u einden der aarde, Jes. 15: 22.
2. Om alles van een ander te hebben, opdat geen vlees zoude roemen voor Hem, 1 Cor. 1: 19. Hieraan te twijfelen, is te twijfelen of God de heerlijkheid zijner genade ontworpen heeft of niet. Daarom ontledigt de Heere de ziel van beide, zodat de ziel zegt: Assur zal ons niet behouden, Hos. 14:8, 4. Niemand durft, niemand kan haar vertroosten. En nu, tot verwondering van de hemel, tot eeuwige blijdschap van een arm verwoording, tot eeuwigdurende eer van zijn vrije genade; nu, en niet eer dan nu, begint Hij een huwelijk tussen de Heere Jezus en deze arme ziel te sluiten. En gelijk de Heere nooit eer dan nu bij hem komt, zo zal hij nooit tot de Heere komen, zolang hij nog het geringste goed heeft. Gelijk het met de verloren zoon was, zolang hij nog iets om en aan had, of gelijk het met de vrouw ging, die de vloed des bloeds had. Zolang zij nog enig geld had om aan andere medicijnmeesters te betalen, zou zij geen proef nemen van wat Christus kon doen. Zij derhalve, die de dood der wet nog nooit gekend hebben, zijn nog met haar getrouwd, Rom. 2: 17. Ik weet dat er menige ziel is, die zich over de dood van deze man bedroeft, en nu denkt dat ze verloren is. Ik kan dit en dat niet doen, hoewel ik zulks te voren wel kon doen. Maar ik zeg, zo er enige liefde tot Christus is, dat het nu de tijd daartoe is. Alleen verstaat wel wat God daarmee hier bedoelt.

2. Teken.

Als een mens meer, of wel inzonderheid over gebrek aan genade of gerechtigheid klaagt, om de zonde af te weren, en alzo over gemis van Jezus Christus niet veel klaagt, dan is hij in dit geval gelijk aan een vrouw, wier man, over wiens afwezen zij het meest treurt, haar eigen man niet is. Zij zegt wel, het is de andere, maar hij is het niet. Ook dit is de staat van menige ziel. Zij hebben noch Christus noch gerechtigheid. Zij klagen nu zoveel dat hun harten bezwijken en gaandeweg sterven. En waarom is dit?

Ik kan dit niet doen, noch ik bevind of gevoel zodanige tekenen noch aandoeningen in mij; ik heb zulk een snood hart, dat ik zijn wederga niet ken; zulke opwellingen zijn er in mijn hart om te zondigen, met gedachten van zonden.

Wel, als u Christus had, dan zou alles beteren; *Ik vermag alle dingen door Christus*, Fil. 4: 13, maar u klaagt niet over gebrek aan Christus, noch dat u Hem nodig hebt, gelijk uit deze twee bewijzen zal blijken.

1. Omdat het gevoel van uw zonden, u voor de groter noodzakelijkheid van Christus niet gevoelig maakt, gelijk Johannes: *Mij is nodig van u gedoopt te worden*, enz. Maar het drijft u verder van Christus af, en u redetwist tegen Hem. Waarom?

Omdat u een gerechtigheid zonder Hem wilt hebben, die u nodig hebt.

2. Omdat hij, die de noodzakelijkheid van de Heere Jezus gevoelt, niet verzocht zal behoeven te worden, als Hij aangeboden wordt, om Hem aan te nemen, gelijk u de hongerige mensen niet behoeft te bidden, dat ze hun brood eten; u zult Zacheüs niet behoeven te bidden, om Christus blijmoedig aan te nemen. Maar geen gebod, geen bidden, kan u overreden om Hem aan te nemen, als Hij aangeboden wordt; u trekt het u niet aan. Gelijk de vrouwen, die haar eigen mannen liefhebben, zich zozeer bedroeven over hun afwezen, dat niets haar behaagt, wat haar aangeboden wordt. Is het met u aldus?

Dan is het met u, gelijk het met de jongeling was, die aan Christus vroeg wat hij doen moest om het eeuwige leven te beërven. Hij had behagen in Christus, maar hij gevoelde zozeer geen noodzakelijkheid van Christus, alswel om enige verdere kennis van de wet te verkrijgen en bekwaamheid om die te volbrengen. Het is de voornaamste toelag der Arminianen, Christus alleen het middel te doen wezen, om ieder mens tot een eersten Adam te maken, de mensen aan het werk zettende, om hen weer te doen leven: want zij staan toe, dat alle genade verloren is, dat alles van Christus komt, dat Christus alles geeft en dat wij in alles op Christus moeten zien.

En als wij het dan hebben, dat wij er een goed gebruik van moeten maken; dus doende, zeggen ze, zult u het leven hebben, anders hebt u de dood te verwachten; dit is die ellende, waarin menige ziel zich bevindt. De mensen willen zich liever met weinig behelpen, dan van eens anders aalmoezen te leven. Meent gij, dat de Heere het wel opneemt, dat u Hem tot een koopman van uw oogmerken maakt? O neen, op die wijze moet u nooit gemeenschap met Hem zoeken.

3^e Teken.

Zij, die zich meer verheugen in een weinig genade, die zij van Christus verkrijgen, dan in al de volheid die in Christus is, die zich meer verheugen in een weinig van hetgeen zij doen, dan in alles, wat de Heere Jezus heeft gedaan Fil. 3: 3. De man der vrouw is hij, in wier zij zich het meest verheugt. Verheugt gij u meer in hetgeen u hebt en doet, dan in hetgeen de Heere Jezus heeft en gedaan heeft; meer in hetgeen u van Hem ontvangt, want een geveinsde kan van Christus iets ontvangen, Joh. 15: 2, dan in hetgeen in Hem is; dan betoont dit een hoerachtig hart. Ik sta toe, dat een mens zich mag verheugen in hetgeen Christus in hem werkt, maar

1. niet hierin meer, dan in Christus zelf.

2. Een kind Gods mag, terwijl hij niet weet of Christus de Zijne is, zo doen.

Maar u vertrouwt, dat Christus de uwe is. Wel, als u aandoeningen en leven gevoelt, dan zijt u verblijd; als die voorbij zijn, dan zijt u bedroefd. Wel, is er dan geen leven als u dood zijt, geen heerlijkheid als u verachtelijk zijt, geen wijsheid, geen gemeenschap met God, als u die niet hebt? Ja, waarom verheugt gij u hierin niet, hetwelk hier het allervolkomenste is, in welke aanbidding der heiligen de Heere meer behagen schept, dan in de heerlijkheid, die de engelen oneindige miljoenen jaren Hem geven. O, uw hart is niet op Christus, maar op iets anders verliefd. Want hier is de verheuging aller heiligen: *In uw zaad zullen gezegend worden alle volkeren der aarde*, Gen. 22: 8, alle natiën, de ene en de andere; Jes. 45: 24, 25, *Het ganse zaad Israëls zal in Hem gerechtvaardigd worden en zich beroemen*.

Overdenk dit daarom; gij zijt soms verblijd. Waarom?

O, ik vind mijn hart zo en zoo. En is dit het al? Ja, want als dit over is, zo sterft alle

blijdschap. En zou ik zo niet doen? Ja, anders zou u daarvan geen troost gevoelen. Maar verblijd u daarin niet alleen, want als de straal weg is, zo is de Heere niet weg, Rom. 7: 26. Als de flessen leeg zijn, zo is de Fontein nog vol.

4e Teken.

Hij, die enigen plicht volbrengt, enkel om zijn geweten te ontlasten, is nog met de wet gehuwd. Want daar zijn twee soorten van plichten aan de wet eigen,

1. Enigen zijn aangewezen om Christus te voldoen, om ons hart te ontlasten door Gods liefde in Christus te zien; dan wordt de liefde uitgestort, en het hart stort die wederom uit op Christus. Zo zegt de Apostel: *Ik ben door de wet der wet gestorven, opdat ik Gode leven zou*, Gal. 2: 19.

2. Sommigen dienen om de ziel te ontlasten; ze ziet de zonde en vreest, dat ze sterven moet. De duivel verschijnt, en als ze neerligt vreest ze, dat ze nooit weer zal ontwaken; als ze het Woord hoort, zo denkt ze niet, dat het genade is, maar alleen bedreigingen, die haar raken. Hieruit geen vrede des gewetens hebbende om te denken, dat God haar lief zal hebben, zo heeft ze de plichten lief; ze doet de plichten, en houdt die nu voor goede merk- en kentekenen van liefde. En als ze gevoelt, dat ze Christus nodig heeft, zo is het alleen om die te, verlichten. Een mens nu is aan de wet gehuwd, als hij zich om verlichting onderworpen aan haar boezem legt, Deut. 5: 27, zij waren in grote vrees: Alles wat de Heere onze God zeggen zal, dat zullen wij doen. Is het met velen niet aldus?

Vraag. *Hoe zullen wij dit weten?*

Antwoord. U bevindt dit terwijl de vrees en de verschrikkingen des gewetens op u zijn, zolang u zoekt, en bidt, en hoort, en God aanroept. En als ze mettertijd slijten of voorbijgegaan zijn, door enige goede dingen die u gewaar wordt, waaruit u enige hoop schept, dan wordt uw hart weer zorgeloos. Het is zeker, dat u met de wet gehuwd zijt. Gelijk menig mens ongemeen veel vordert, gedurende de tijd dat hij onder het gevoel der zonde een of twee jaar gedrukt wordt. Heere, hoeveel honderden gaan er op die wijze allengs verloren. Deut. 5: 29. *Och, dat ze altijd zulk een hart hadden!* Matth. 3: 7 en 10: 13. Zij zagen de toekomende toorn. Vandaar vreesden zij, en kwamen zij tot de doop van Johannes om zich te bekeren, en hem hun zonden te belijden.

5e Teken.

Geen mens is er, die met de wet gehuwd is, of zijn vijgenbladen bedekken altijd enige naaktheid; al de plichten telen altijd enige begeerlijkheid. Daar is de ene of de andere zonde, waarin de mens leeft, die, óf door de Heere ontdekt wordt, en waarvan hij niet wil scheiden gelijk de jongeling, óf deze zonde is geestelijk, zodat hij die zijn ganse levenstijd niet kan zien; doorlees de gestrengde van alle, en zie dit in, Matth. 23: 27, witgepleisterde graven. _Paulus, die onberispelijk was, diende echter verscheiden begeerlijkheden en wellusten, Eféze 2: 3, Tit. 3: 3, en de reden is, dat de wet de bediening des Geestes niet is, (2 Cor. 3: 8, 9, Jes. 1: 11), die iedere zonde doet ophouden. Daar is geen wet, die levend kan maken, Gal. 3: 21.

Daarom maken de mensen ernstige voornemens, die alle wederom worden verbroken; hierdoor zondigen de mensen en treuren. Zij beginnen wederom te bidden, en dan gaan ze gemakkelijker weer in hun zonden voort.

Onderzoek uzelf, is er levendige begeerte in uw gerechtigheid, zo is het zeker, dat het een gerechtigheid is, waarmee u gehuwd zijt, en echter waart u nooit met Christus gepaard; let dus op uzelf, mogelijk hebt gij u op plichten verlaten, en nadat er meer licht kwam, hebt u dit gezien. En dit ziende en denkende dat hierin uw ganse dwaling

bestond, hebt u gearbeid om de nietigheid van uw eigen gerechtigheid en de volheid van Christus te zien; nu zijt u tot de kennis van beide gekomen en nu zijt u wel. Hebt u dan geen begeerlijkheden waarin u al die tijd geleefd hebt, noch het venijn van uw oude natuur ontdekt? Zegt u neen?

Welaan, dan verklaar ik, dat u alsnog mot de wet gehuwd zijt; onderneem noch vertrouw nooit zo veel op Christus gerechtigheid, zo u onder de macht van een verwaand hart zijt, en nog een onrein hart hebt; spreek nooit van Christus.

6. Teken.

Zij die bevreesd zijn, dat ze over hun staat ontroerd zullen worden, als zij die kwaad bevonden hebben, hetwelk een heilige kan doen; echter brengt hij die ten laatste nog aan het licht, Joh. 3: 20. Als een vrouw een man getrouwd heeft, die ergens over beschuldigd wordt, zo vertoont hij zich niet graag buitens huis in het gezicht van anderen, terwijl de schuld hem ten laste gelegd wordt. U hoort een predicatie, en het staat u tegen, dat u aan uzelf bekend zou worden. Het staat u tegen dat u ontrust wordt. Hij, die gerechtigheid door Christus heeft, zal die niet alleen voor de mensen ter toets brengen, maar voor God zelven. Is het nu met u aldus gesteld? Wat zal ik zeggen? Zal ik zeggen, dat Christus de uwe in deze staat is? Waarlijk ik zou het, als ik durfde.

U moogt uzelf zegenen. Maar bedenk, dat de Heere u rekenschap daarvan zal doen geven. En van welk gewicht is het de gemeenschap met Christus te verliezen?

Ik kan dit niet uitdrukken. De discipelen waren bedroefd, toen Hij in zijne vernedering van hen wegging. Maar als de Heere u verlaat, terwijl Hij in Zijn heerlijkheid is, dan zult u van verre staan en Hem zien weggaan, en Hem nooit meer aanschouwen, wanneer geen tranen u ooit meer zullen baten. Daarom, indien u op deze dag ontdekt wordt, beken zulks, en geef Gode de eer, en laat uw ogen in tranen smelten, dat Christus uw ziel door liefde heeft willen overwinnen en trekken, en u voor eeuwig met Hem heeft willen ondertrouwen.

HOOFDSTUK 6.

Behelzende beweegredenen en bewijzen om ons tot de liefde van Christus aan te moedigen en om ons met Hem te verloven.

3e Gebruik

Is er geen gemeenschap met de Heere Jezus te verkrijgen, tenzij men maagd is, tenzij men met Hem verloofd is? O, hier is nu een Bruidegom voor u, verkies Hem; maak dat uw genegenheden, zo ze verward, zo ze in iets anders verstrikt zijn, daarvan ontslagen worden, en stel uw harten op Hem, besteed uw liefde aan Hem. Want het is geen dood geloof, maar een geloof hetwelk door liefde bezielde is, dat u met Hem verlooft; Gal. 5: 6. Het geloof werkt door de liefde. Daarom gelijk de liefde van andere dingen, niet waardig is om er naar om te zien, de oppermacht en het koninklijk recht over uw hart verkregen heeft, zo is het een echtelijke liefde, als ze in het hart heerschappij voert; laat Christus deze liefde hebben. En gelijk u de schepsels om henzelf liefgehad hebt, zo hebt de Heere Jezus nu om Hemzelf lief. Gelijk zij u lichtelijk verlost hebben om uw hart op hen te stellen, zo zijt nu overtuigd om uw aller-dierbaarste genegenheden aan Hem te hechten. Van Johannes de Doper wordt gezegd, dat hij des Bruidegoms vriend was, om voor Hem te spreken, Joh. 8: 29. En voorwaar, het is het voornaamste werk der bediening, voor Christus ten huwelijk te vragen, en alzo aan Christus kuise maagden voor te stellen. Dit zal nu mijn werk zijn, hetwelk in deze vervallen dagen mogelijk van vrucht zal wezen.

Daarom zal ik mijn redenen inzonderheid tot drie soorten van mensen uitstrekken.

1. Tot hen, die de Heere Jezus nooit liefgehad hebben, dan alleen uitwendig met de mond.
2. Tot hen, die er naar getracht hebben, doch die tot geen eigen bevinding hiervan kunnen komen.
3. Tot hen, die er toe gekomen zijn, maar wier genegenheden vervlogen zijn, en wier liefde verkoeld is. *De ongerechtigheid vermenigvuldigd*, enz. Matth. 24: 12.

Mijn beweegredenen zullen deze vier wezen:

- a. Merk op de heerlijkheid van de Persoon, voor wie ik nu het woord zal voeren.
- b. Merk er op, dat Hij aanzoek ten huwelijk doet.
- c. Merk op, dat alles, wat hij bedoelt, liefde is.
- d. Merk op wat Hij voor u wil doen; hoe Hij u wil liefhebben, zo u Hem wilt liefhebben.

§ 1. a. **Merk op de heerlijkheid van de Persoon, voor wie ik pleit om liefde.**

Wat kunt u nevens Hem liefhebben? Waar kunt u ergens zijn gelijke vinden? Ik weet, dat de heerlijkheid des Heeren niet geopenbaard is, omdat het gras niet verdort, de bloem niet afvalt, het schepsel zich in zijn verwelkten staat niet vertoont, Jes. 40: 7. Maar als de Heere uw ogen maar wilde openen, om Hem te zien, zo zou dit alleen uw hart voor Hem winnen.

Ik zal nu deze vijf zaken uitkiezen, om u een flikkering van Zijn heerlijkheid te vertonen; hef dan uw hart op en zeg: *Heere! verberg Uw aangezicht nu niet voor mij.*

1. Hij is de Overste der koningen der aarde, Openb. 1:5. De heerlijkheid der wereld is een koninkrijk. De heerlijke diamant van dat koninkrijk is een vorst in Zijn heerlijkheid; als nu een bedelares de liefde van de grootste vorst der wereld aangeboden wordt, zou haar dit niet bekoren? Zou zij haar minnaars niet verzaken, en haar hart op hem stellen? Wel, zie eens welk een onderscheid er is tussen de armste bedelaar en de hoogste vorst. Zo verachtelijk en duizendmaal meer zijn al de vorsten dezer wereld bij Christus, wiens heerschappij van zee tot zee, van zon tot zon is, die de koningen gelijk legpenningen op en afstelt, die hun hoven, hun koninkrijken, hun harten regeert. Zij doen niets, noch kunnen iets doen, dan wat Hij wil.

Andere koningen zijn vorsten, heersers van mensen; Christus is de Vorst der koningen! Wie nu zou door Zijn liefde niet verblijd wezen, die de dood gesmaakt hebbende, gezeten is ter rechterhand Gods in de hemelen, bekleed met oneindige heerlijkheid; die koningen in zijn ketenen heeft geklonken; Wiens adem niet in zijn neusgaten is; Wiens gunst niet voor één dag is, want Hij leeft en heerst in alle eeuwigheid. Heerst Christus nu? Is hij een Heere, en in heerlijkheid op Zijn troon? Mij dunkt, ik zie Jezus ter rechterhand Gods; uw dwaze genegenheden hebben u bedorven, als u Hem niet liefhebt.

2. Hij is zowel door de Vader verordineerd tot een Rechter van levenden en doden ten laatsten dage, Joh. 5: 22, 23. Hand 10: 42, als om nu allen te regeren, zodat, indien u vijandschap tegen Hem koestert, Hij zich niet met u zal bemoeien, al moogt u in gezondheid leven en in vrede sterven, in het oog der mensen en in uw eigen ogen. Doch daar is een dag aanstaande, dat Hij van de hemel zal neerkomen met een geroep, en op de wolken zal verschijnen in de verbazende heerlijkheid Zijns Vaders, met al de engelen zijner kracht; al de doden zullen Zijn stem horen, en u zult met dit lichaam voor Hem verschijnen, wanneer de hemelen rondom Hem zullen branden, en de aarde onder Hem zal beven, en alle schuldige ogen om zijnentwil zullen treuren en wenen. Dan zult u weten wat het zegt Hem te verachten, en u zult wensen: *Ach, dat ik Hem bemind had!* Openb. 1: 7.

U die zegt, dat u Hem bemint, doch met een onboetvaardig hart Hem doorboort, u zult ook aldus wenen, Amen.

De mensen hebben geen opmerking voor het einde van deze dingen, noch voor de heerlijkheid in Zijn toekomst. Daarom worden de schepselen bemind, en de Heere der heerlijkheid wordt veracht. Een groot vorst wordt nooit zo hoog geacht, dan wanneer hij in zijn majesteit verschijnt. De gevangenen willen wel enig geld, hoe veel te meer liefde, voor de gunst der rechters geven. Psalm. 149: 8.

3. Hij alleen is de Teweegbrenger en Oorzaak van alle goed, hetwelk u hier ooit heb genoten, ofschoon u Hem niet gekend hebt, noch Hem dankbaar geweest zijt. Want gelijk het met de engelen was, aldus zou het met de mens geweest zijn: de toorn Gods zou over hem en over de ganse wereld uitgestort zijn, en alle schepselen zouden zijn plagers geworden zijn, had de Heere Jezus om de wereld niet gebeden en dezelve gekocht. Daarom wordt Hij, 1 Tim. 4: 10, genaamd *de Behouder aller mensen, maar allermeeest der gelovigen*. Micha 4:4, In die dagen zullen de mensen zitten, een ieder onder zijn wijnstok en onder zijn vijgenboom. Zodat, al was het dat enig schepsel u goed gedaan heeft, zo was het Jezus, die deze goeddaardigheid uit Zijn volheid in hetzelfde bracht, die toezond en u gaf, om u goed te doen. U zou nooit enigen trek tot slapen gekregen, nooit een enige zonde beteugeld hebben. Maar u zou in godslastering geleefd, nooit van een Evangelie gehoord hebben, dan door Christus. Wilt u Hem dan niet liefhebben? O ondankbare wereld! Ontaard menselijk geslacht! Waarom bemint u

enig schepsel? Het is om de kleur en het goede, dat er in is. Indien er zoveel goeds in is, wat is er dan niet in Christus, die het geeft, die het daarin gedruppeld heeft? Bemin Hem nooit, indien er iets goeds is, dat niet door Hem is, Ps. 116:1, *De HEERE heeft mijn smekingen gehoord, dies ik Hem in mijn dagen zal aanroepen*; veel meer toen de Heere u verlost, terwijl u Hem niet zocht.

4. Hij is de eeuwigdurende verwondering der heiligen in de hemel. De koningin van Scheba had het gerucht van Salomo gehoord, hetwelk haar deed komen om hem te zien: maar te voren verbeeldde zij zich maar hetgeen zij nu met haar eigen ogen zag, en dat vervoerde haar als buiten haar zelf.

Hier horen wij van de Heere Jezus, van zijn schoonheid en heerlijkheid; dit trekt de heiligen tot Hem. En als zij komen, zien zij in Hem, wat zij te voren niet zagen, inzonderheid als zij in de hemel zijn. Dan vallen zij voor Hem neer in eeuwige verwondering over deze verborgenheid. Want de gelukzaligheid der heiligen, is Christus in Zijn heerlijkheid te aanschouwen, Joh. 17: 24.

Dit nu is in het oneindig goed gelegen; dit kan in een eindigen tijd niet gezien worden; hierom zullen de heiligen hun ogen dieper en dieper in deze verborgenheid doen indringen, zij zullen altijd meer en meer zien, maar nooit alles zien, en dit is hun blijdschap en heerlijkheid in de hemel.

Is het zo? Wat dunkt u, is Christus uw liefde waardig of niet? Aanschouw al de heerlijkheid van de velden dezer wereld, en u kunt een einde van alle volmaaktheid zien, doch hier nooit.

5. Hij is de vermaking en boezemliefde van God Zelf, Spr. 8: 30. Daarom zei Johannes, toen hij Christus afmaalde, Joh. 3: 35, *De Vader heeft de Zoon lief*; zeker, hoewel u het niet ziet, noch dit goed smaakt, zo is echter alles in Hem; zeg mij nu of deze Persoon geen liefde verdient! Zou u niet verblijd zijn Hem te hebben? Ja.

Maar zult u zeggen: zal Hij op zulk een ellendig schepsel acht geven? Zal Hij zulk een melaatse als ik ben, omhelzen? Neen zeker, zegt gij, Hij zal het nooit doen.

Noot A. Comrie

Hij zal het nooit doen.

Dit is een antwoord van een arme verlegen en overtuigde ziel, die enigszins de schoonheid van Jezus ziende, Hem graag zou willen hebben, maar Jezus niet durft aannemen, noch tot Hem komen, omdat zij een zo diep gezicht van haar mismaaktheid heeft. De mens wil toch eerst enige schoonheid in zich zelf vinden, eer hij tot Jezus wil komen. O, er is een uitnemende kracht Gods toe nodig om ons te overreden, dat wij komen mogen, zo melaats als wij zijn. Waar weinig licht van het Evangelie is, houden de zonden de ziel terug, maar als God de ogen verlicht tot kennis der vrije genade, verstaat de ziel Davids drangredenen, die hij gebruikte om de vergeving der zonden te verkrijgen: *Vergeef mij mijn zonden*. Want zij zijn groot. Daarom zeg ik tot antwoord op de vraag: *Ja Jezus! ik wil U omhelzen*.

Al waart u zo zwart als de duivel, als u maar een mensa en geen duivel zijt; al was u het ellendigste wanschepsel; al had u honderdduizendmaal meer zonden, als u hebt; al had u geen hart noch hand om Hem te omhelzen, als u maar wilt, het is gedaan, de scharlaken en karmozijn zonden wil Hij uitdelgen, en let wel, om Zijns Naams wil. Niet om uwentwil, noch om iets, dat in u is, of dat u doen kunt; dit zij u bekend. O, redeneer dan niet langer tegen de vrije genade en uzelf. Het komt er niet op aan, wat u hebt of kunt doen. Is het niet genoeg dat Jezus alles heeft en alles doen wil voor u, die niets hebt, noch het allermiste doen kunt. Hij heeft rijkdom voor uw armoede, klederen voor uw naaktheid, schoonheid voor uw mismaaktheid en een almachtige arm voor uw machteloosheid. Zoek u dan maar in alles zoals gij zijt, op eeuwige en louter vrije genade, te werpen; ik kan en durf u verzekeren op het getuigenis van Gods woord, dat al waart u de grootste zondaar onder de zon, als u maar komt Hij u geenszins zat uitwerpen.

Jezus doet een huwelijksaanzoek bij u, enz.

Namelijk in de aanbieding van het Evangelie, want ofschoon de uitverkorenen alleen zalig worden, wordt het aanbod van genade echter aan allen gedaan, die het Woord horen. Het ware te wensen, dat men in elke leerrede dit aanbod hoorde; mogelijk zouden de prediciën van meer kracht zijn voor arme overtuigde zielen. Hoezeer is het te beklagen, dat het slechts nu en dan gedaan wordt; dat het voorwaardelijk geschiedt, en met plichten en vereisten zozeer gezwachteld is, zodat in plaats dat de arme zondaars op de roepende stem zouden komen, zoals zij zijn, zij zólang moeten staan, totdat zij deze en gene vereiste dingen vinden. O, hoe troebel zijn dikwijls de wateren van het heiligdom! Hoe weinigen zijn er die de banen verhogen en tot een arm ellendig volk roepen: neemt van de wateren des levens om niet!

§. II. b.

Merk op dat Hij u ten huwelijk vraagt.

Niet één ziel, die dit leest, of de Heere Jezus doet een huwelijksaanzoek bij u, opdat gij u nu met Hem zou verloven. Hij is gekomen tot het zijne, en de Zijnen hebben Hem niet aangenomen. Wat het verborgen oogmerk van Christus ook moge wezen, daarop geef ik thans geen acht. In deze evangelische bedeling der genade, doet Hij aanzoek bij een iegelijk, Joh. 1: 2. Dit blijkt klaar, Matth. 22: 2, 3. Overal waar het Evangelie in de wereld is, strekt zich deze liefde van Christus tot allen uit; inzonderheid tot allen, wie dit Evangelie des vredes gezonden is, Luk. 2: 10. Het is de verkondiging van grote blijdschap aan alle volken. Gelijk de wet de verkondiging van grote droefheid aan alle volken is, Luk. 2: 14. De engelen van de hemel predikten dit welbehagen in de mensen. Want indien de afvordering van de liefde der mensen gegrond zou wezen op Christus werkelijke liefde tot enigen, in zover Hij voor enigen gestorven is, dan zou de aanbieding bijzonder wezen.

Maar ze is gegrond,

1. Op Zijn Eigen woord en heerlijkheid, en hierop vordert Hij liefde.
2. Hierop, want voor zoveel ik weet, heeft Hij mij liefgehad, zodat u zo erg niet zijt, óf het hart van de Heere Jezus is u genegen, en zijn oog is op u in liefde.

Maar het is niet alleen liefde, maar een hooggaande en allesoverwinnende liefde.

1. Het is wezenlijke liefde.
- 2 Vurige liefde.
3. Standvastige liefde.
4. Zuivere liefde, die Hij u toedraagt.

1. Het is wezenlijke liefde, als het Evangelie en de predikanten uw liefde zoeken. De Heere is oprecht in zijn verzoeken; daar is geen bedriegerij noch veinzerij in hen, die in Christus plaats komen, 2 Cor. 5: 20. *Die u ontvangt, ontvangt Mij*, Joh. 13: 20. U denkt dat de Heere u niet gadeslaat noch u begeert, hoewel Hij anderen begeert. Maar

1. Christus wil hebben dat u óf van Hem afkerig zijt, Of Hem bemint; wat dunkt u?
2. Als de Heere u niet oprecht aanzocht, zo zou Hij om het versmiden van deze liefde niet wezenlijk toornig worden. Maar de Heere is om de versmading wezenlijk vertoornd, en niets vergramt Hem zozeer, dan juist dit, Ps. 2: 12. Hier zweert Hij in zijn toorn, Ps. 95: 2, als Hij zijn boezem voor u ontbloot om er in te rusten, en u niet wilt.
3. Bezie maar eens de handelingen Gods met u:

a. Hebben niet dikwijls sommigen die in de hel zijn beter, gedacht dan u? Wel, God laat miljoenen mensen verloren gaan, en houdt bij u aan om uw liefde te winnen,

Jer. 3: 8, 9, 10.

b. Heeft niet de Heere u menige genade toegezonden? Elke genade was om u te gewinnen, Ps. 81: 11, 12, 13.

c. Heeft niet de Heere velen van u hier onderhouden, gelijk Israël in de woestijn? Jer. 3: 3, 4.

d. Heeft de Heere u niet veel droef heden, verschrikkingen, vreze, zorgen en wederwaarheden toegezonden, zodat u het einde van uw leven wenste?

Dit is liefde, Hos. 2: 6.

e. Heeft de Heere niet veeltijds uw hart jegens Hem bewogen, door overtuigingen en bewijzen, die krachtig waren, om uw hart te ontvonken?

Dit is liefde, Hos. 11: 4. (Mensenzelen).

f. Heeft niet de Heere dikwijls uw hart doen smelten door goedertierenheden gelijk dat van David, toen hij Saul had kunnen doden? Waarlijk, u kunt Zijn liefde gevoelen, die u grotelijks toegedaan is. Dat wat uw hart van de liefde afhoudt, is dat gij zegt: de Heere meent het niet met mij, Hij is niet openhartig jegens mij.

Maar Hij heeft zijn openhartig Evangelie aan u gezonden, hetwelk u moet gadeslaan. En Hij neemt de geschiktste gelegenheden waar, om nu in de tijd uwer gezondheid tot u te spreken. Bezoekt Hij ook niet dikwijls uw hart, als u alleen zijt?

2. Het is een vurige, heftige, ernstige liefde; soms meent een minnaar het wel oprecht, maar hij is niet ernstig. Maar

1. De Heere verlangt deze liefde, Deut. 5: 29.

2. Hij pleit voor dezelve, Jet 2: 5. Welk onrecht, enz.

3. De tijd om te wachten naar dezelve valt Hem lang, Jer. 13:27. *Jeruzalem! zult gij niet rein worden? Hoe lang nog na dezen?*

4. Hij treurt als Hij die niet leeft, Ezech. 6: 9. Verbroken door hun hoerachtig hart.

5. Hij is gewillig alles voor dezelve te geven; al de liefde van Christus is hierop gegrond.

6. Komt u niet terstond, Hij houdt aan, opdat Hij genadig zij.

3. Ze is standvastig en gestadig. Daar is geen ogenblik, ja u haalt geen adem, of u kunt de liefde zien en gevoelen, Jes. 27: 3 en 65:2.

a. Na al uw af hoereren van God, waarvoor, als een mens zulks zou doen, geen mens hem meer zou erkennen, zo zegt Hij echter: *Keer weer tot Mij*. U ziet nooit een schepsel, of gij hebt het meer dan Christus bemind. Maar, keer weder.

b. Als God het allerschrikkelijkst dreigt, en zijn toorn tot getuige stelt, dan bedoelt Hij echter daarmee niets dan liefde, Jer. 36: 2, 3.

c. Wanneer niemand anders u wil erkennen en medelijden met u wil hebben, gij die zo verachtelijk zijt, zo zegt de Heere, Ezech. 16: 6, 8. Leef dan is het de tijd der minne.

d. Ja, als gij uzelf hebt weggeworpen als een verloren schepsel, heet het echter, Hos. 14:3, In u vinden de wezen genade.

e. Als Hij u in zijn armen heeft, gereed om u over te geven, dan zegt Hij echter: *Hoe zou ik u overgeven, o Efraïm?* Hos. 11: 8, Ik zeg u, als er een vonk van Zijn eeuwige bliksemende ongenade op u zou vallen, zo zou die voor u zo onverdraaglijk wezen, dat ze u zou verslinden. Zijn liefde is zo sterk als de dood; geen wateren kunnen die blussen. Ach, niet also is het met de mensen, of met de groten dezer aarde gelegen! Als die ééns weigeren, dan is het

gedaan.

Waarom zou de Heere hier zo doen?

Velen denken, de tijd is voorbij. Maar dit is niet zo. Het is de aanvechting van hen, die tijd hebben, niet van hen, wie dezelve ontbreekt; draag zorg, dat dit niet maakt, dat ge Hem veracht.

4. Het is een zuivere liefde; anderen zoeken verloofd te worden om hun eigen belang, maar de Heere heeft u, noch uw liefde nodig. Hij kon uit de stenen kinderen des lofs verwekken. Hij kon tot anderen gegaan zijn, Hij kon en kan uit uw ondergang Zijn heerlijkheid scheppen: Hij was volzalig, eer al de werelden in wezen waren; u werpt door al uw zonden niets dan stenen tegen de wind, en sneeuwballen tegen de zon: Waarom doet Hij het? O, zo zijt u van nature. Maar Hij heeft medelijden met u, gelijk Hij eens met Jeruzalem had, om uw verwoesting en ellende te beschouwen. Gelijk de uitverkorenen de toorn Gods voor ooggin hebben, en hieruit anderen overreden zo ook de Heere Jezus.

§ 3. c. Merk op dat het niets anders is dan liefde, die de Heere zoekt of bedoelt.

Liefde zoekt niets dan liefde, Spr. 8: 17, en het einde van alle verkiezing, is heilig te zijn voor Hem in de liefde. En let er op, als het een bedaarde liefde is, die u tot Hem dringt, zo kunt u Hem niet verongelijken. Indien u zou komen en iemand dwingen om zijn kind te vermoorden, Hij kan het niet doen: zo ook, indien gij u laat dwingen om die liefde te verachten. O, hoe moet dan het hart niet breken! 2 Cor. 5. En waarlijk het is een wonderlijke liefde. Was het om uw goederen te doen, uw zaak op te offeren, uw lichaam te verbranden, dat ware niets. Maar Hij verzoekt alleen uw liefde, alleen uw hart, dat zo veel smaadheid tegen Hem gesmeed heeft. Laat Hem nooit meer aangeropen of beleden worden, indien Hij deze niet waardig is. Alles ingezien zijnde, is deze alleen niet alles? Ja, een gedeelte begeert Hij niet, en als Hij deze heeft, dan hoeft Hij alles. Verwondert u hierover, o gij engelen!

§ 4. D. Merk op wat Hij voor u doen wil; hoe Hij u zal beminnen als u Hem aldus wilt liefhebben.

1. Hij zal u nevens zich in eer zetten, Ps. 65:10. Gelijk de Heere Jezus het naast bij God is en aan zijn rechterhand zit, zo is het ook met u; een eer, die de engelen niet genieten, die nergens Christus' bruid genaamd worden; hierom hadden zij nooit zulk een vereniging, en zullen zij die eer der heiligen nooit deelachtig wezen.

2. Hij zal u verrijken, gelijk het is tussen man en vrouw, alles, wat hij heeft, is het hare. Zo is Hij zelf en al Zijn heerlijkheid, Zijn God, Zijn Vader, Zijn Koninkrijk, het uwe, Spr. 8: 21. Zij, die mij liefhebben, beërven iets, de anderen niets; neen, geen wezenlijke, alleen schijngoederen. En zij bevinden dit, als zij ontwaken; niets is hun eigen, niets bestendig. Zodat, al is uw uitwendige mens, ja uw inwendig mens, nog zo arm, u door Hem erfgenaam van alles zult wezen.

3. Hij zal u raad geven. Daarom verkoos Asaf God; *Gij zult mij leiden door uw raad*, Ps. 73: 13. Geen groter vloek is er, dan dat een mens aan de bestiering van zijn eigen raad overgegeven wordt. Maar hier zal gans geen engte wezen, of de Heere zal u een uitweg tonen, hetzij door Zijn Voorzichtigheid of door Zijn Voorzienigheid. Daar zal geen geheim van Christus wezen, hetwelk u begeert te weten. Maar gelijk Christus tot hen gezegd heeft: zijt gij *Mijn vrienden*, zo zijt u ook zijn bruid. Daarom zullen al zijn geheimen u ontsloten worden. Daar zal niet één daad van uw leven zijn, of deze zal

door oneindige voorzichtigheid en wijsheid, en liefde beschikt worden; soms zijn wij in onze eigen overlegging verdwaald en aan dezelve overgegeven, om ons te leren, des te meer op de Heere te vertrouwen; nochtans zal daaruit zodanig goed voortkomen, dat het met ons zal wezen, gelijk met Jozefs broeders.

4. Hij zal bij u wonen, gelijk een man bij zijn vrouw woont, Joh. 14: 23. Die grote Middelaar, die koningen en prinsen voorbijgaat, die Hij niet wil aanzien, zal bij u komen wonen. Dit is beter dan de tegenwoordigheid der koningen, en de bescherming der engelen, ja beter dan de hemel zelfs te genieten, daar Hij, zal komen wonen, waar niets waardig is om Hem te onthalen, alleen iets om Hem te bedroeven.

Dit nu is de gestadige bijstand van de Geest: al ging de ziel, waar ze wil, al ware ze tot zulk een lage eb gedaald, zo zal Christus niet weggaan, maar daar zullen enige opwellingen, verzuchtingen, uitgangen en hijging naar Christus blijven; als het hart en de sterkte bezwijken, zal God echter getrouw blijven; als u bijna alles verloren geeft, gedenk dan aan de woorden van Ps. 73: 2. Als Hij vertrekt, zo zal Hij binnen kort terugkeren. En die zijn genegenheid kennen, weten dat het zo is, Jes. 54:7. *Voor een klein ogenblik heb ik u verlaten*, enz. Want, de Heere kan u verlaten, en terugkomende wordt Hij meer geacht. Hij komt weer met eeuwige barmhartigheden. Als een man in zijn vrouw veel zwakheden mocht bespeuren, en van haar afgeweken is, zo zal hij echter, als zij haar hart op niemand anders heeft gesteld, weer bij haar komen. Daarom, zeg zo u kunt: Ik ben des Heeren, Hij zal wederkeren.

5. Hij zal zich in en over u verheugen, Zet 3: 17, gelijk een bruidegom over de bruid. Niet uit oorzaak van enige schoonheid in u, want deze is er niet. Maar omdat u ten huwelijk gegeven zijt van de Vader, en om zijnentwil. Niet zodra zult u op deze dag uw hart op Christus gesteld hebben, of Hij zal op u verlieven en Hij zal u met blijdschap aannemen. U denkt dat Hij moeilijk zal worden, als gij u met Hem gemeenzaam maakt en Hem bemint. Neen, het zal de vreugde van de hemel zijn, ja van Jezus Christus zelf.

6. Hij zal u bij uitnemendheid vertroosten. Gelijk zulks plaats heeft bij tere mannen, als hun vrouwen door droef heden overstelpt worden; dan geven zij de meesten troost. Want wie zou kunnen dulden, dat zijn vrouw altijd neerslachtig zou wezen? Zo ook, zelfs wanneer niets u vertroost, of kan vertroosten, zo zal de Heere het doen, Jes. 54: 6. Want de Heere vertroost niet altijd, maar in tijd van nood, gelijk de Patriarchen, toen zij het grootste gebrek hadden. En dit zijn overvloedige vertroosting, 2 Cor. 1: 3. 4. 5. Het zal niet nodig zijn, dat u er in het wilde naar tast gelijk anderen, wier hart de Heere Jezus nog niet in waarheid beminnen.

7. Hij zal alle onrecht dulden, en gij uitnemend dragen.

Velen denken, zelfs als God Zijn liefde aan hen verzegeld heeft, als zij enige geringe zonden bedreven hebben, dat zij dan afgesneden zijn; neen, hoewel het onder de wet zo was. Maar met Hem verloofd zijnde, zo is er geen zwakheid noch moedwilligheid, die zou kunnen veroorzaken, dat de Heere u verwerpt, maar Hij zal de ene genezen, en om de andere u niet afsnijden, maar wel bedroeven, Ps. 89: 34. Mijn goedertierenheid zal Ik nooit wegnemen. Ja, Hij zal u beide vergeven. Luk. 7: 47, veel zonden zijn haar vergeven, want zij heeft veel liefgehad: Ja, uw verongelijkingen zullen de oorzaak zijn, dat Hij u meer bemint, Rom. 5: 20. *Waar de zonde meerder geworden is, daar is de genade veel meer overvloedig geweest.*

8. Hij zal u nooit verlaten, Hos. 2: 19. Bemin Hem eens, en nooit zal Hij u verlaten.

- Geen zonde zal u van Hem scheiden. Want Christus, als Hij in het verbond des huwelijks treedt, schort Zijn liefde niet op om onze gave of heiligheid, dan zou Hij ons haastig kunnen verlaten. Maar om door zijn eigen gave onze onreinheid af te wassen, als Ef. 5: 25, 26. Als een man een vrouw trouwt, alleen voor zolang zij gezond blijft, dan mag hij haar verlaten, als zij ziek wordt. Maar integendeel, als haar ziekte wordt weggenomen, zo kan die niet meer hinderen; niets dan overspel, kan haar scheiden; dit nu kunnen zij niet doen, want daar is geen overtreding, of het verbond moet overtreden worden, en het verbond is hier eeuwigdurend, door de Heere zó aangegaan, dat het nooit verbroken kan worden.
- Geen ellende kan u van Hem scheiden, Rom. 8: 35, 36, 37. verdrukking? Ze maakt, dat de mensen ons verlaten. Maar die Christus eigen is, zal Hij niet verlaten.
- De dood kan ons niet scheiden: man en vrouw worden daardoor gescheiden, hoe dierbaar zij elkaar te voren beminden. Maar deze niet. Maar dan zal Hij zelf komen, en u halen, Joh. 11: 1, 2, 3. Dan zal Hij uw ziel in de bruidskamer tot zich nemen, om daar in alle eeuwigheid met Hem te wezen. Hij zal het stof van uw gezegend lichaam bewaren, en niet een stofje daarvan verliezen, en het ten laatsten dage wederom opwekken. En dan, als alle anderen uitroepen: *Ginds is Hij, die ik bedroefd heb, dan zult gij uw hoofd opheffen, en zeggen: ginds komt mijn Man, om mij te vertroosten. en te bekronen, opdat ik eeuwig bij Hem wone!* Het zal een gezegende dag voor u wezen. En als het oordeel uitgesproken is, zult u met uw Beminde door de lucht met gejuich ten hemel varen; u zult in Zijn liefde, en in de tederste omhelzingen met Hem leven; dit zal Hij, hoe nietig en verachtelijk u in uw eigen ogen ook zijt, voor u doen. Wilt u Hem nu hebben? En dat nu? Of niet?

§. 5. 1. Tegenwerping. *Indien de Heere zo begerig naar mij is, waarom overwint Hij mij dan niet?*

Antwoord. Indien de Heere het doet, zo is het door de banden der liefde. En zo niet, zo is het brandmerk van een verworpene op u.

2. Tegenwerping. *Maar ik heb Hem reeds lief.*

Antwoord. Is het met een liefde, die u belet Hem te weer streven, Hem te verongelijken? Gelijk de apostel zegt: *Wij vermogen niets tegen de waarheid, maar vóór de waarheid*, 2 Cor. 13: 8. Want zo niet, zo is het niets. Daar is een natuurlijke liefde voor Christus, als voor iemand, die u goed doet en voor uw eigenbelang zorgt. En een geestelijke liefde om Hemzelf, waardoor de Heere alleen verhoogd wordt: Hebt u die?

3. Tegenwerping. *Doch ik haat Christus niet.*

Antwoord. Indien iemand Hem met een volstreckte liefde niet lief heeft, die is een vervloeking.

4. Tegenwerping. *Ik kan Hem niet liefhebben.*

Antwoord.

1. Wie kunt u dan anders liefhebben?
2. U kunt Hem zoveel niet liefhebben, als het wel behoorde; verenig u daarom

met Hem en de liefde zal volgen.

3. Maak dat de Heere uw hart overwint, Jer. 3: 19.

Vraag. *Hoe zal ik dat doen?*

Antwoord.

- A. Stel Hem voor u; welke vrouw zal ontucht bedrijven, als haar man het ziet? Ps. 16: 8.
- B. Zie welk genoeg u Christus door uw liefde geeft. De geringste plichten, die uit liefde ontstaan, worden aangenomen. Wat maakt, dat u Hem verongelijkt om uzelf te behagen? Hebt u enige wederwaardigheid, zijt niet misnoegd; Christus wordt daardoor verheerlijkt.
- C. Maak dat u Hem krijgt, en wacht door het geloof op Hem, om uw hart te overwinnen en dan is het werk gedaan. Wilt u dit nu doen, of niet? Zo niet, zeg dan dat u een goede gelegenheid gehad hebt, en zeg dat tot de duivel, als u ter hel vaart, gelijk u eerlang zult moeten doen. De mensen praten van schrikkelijke predicatiën, maar die zinken het diepst. Zeg mij, bemint u de Heere alleen? Wilt u de wellusten, of Christus alleen liefhebben? Indien het zo is, doe het.

In dit land (Nieuw-Engeland. heeft eens een vrouw haar kind gedood, en ze zei, dat het kind, toen zij het deed, haar toelachte. Wilt u Christus liefde nu verstoten, terwijl ze u vriendelijk toelacht?

Naderhand bekeerde zij zich, doch het was te laat. Als de vrouwen zin in een ander man hebben, zo vermoorden zij hun eigen mannen, maar als het bekend wordt, zo moeten ze verbrand worden.

Maar wilt u Hem hebben, en Hem alleen beminnen?

O, wordt u hiervan overtuigd, zo zijt u eeuwig gelukkig! Laat deze dag het beginsel van de eeuwige heerlijkheid uwer ziel wezen, en de God des vredes zij met u.

HOOFDSTUK 6

Aantonende dat een mens geen macht in zichzelf heeft om enig geestelijk werk te doen, maar dat hij alles van Christus moet verkrijgen.

4e Gebruik.

Hieruit zien wij de noodzakelijkheid, zo wij ooit gemeenschap met Christus trachten te hebben, om alle geestelijk werk, en alles wat wij doen, door de machtigste werkingen van Christus, en uit het leven en de geest van Christus te doen, om geen geestelijk werk dan uit en voor Christus voort te brengen.

Ik zal ze beiden in een, en de laatste in de eerste samenvatten. Want niemand werkt wezenlijk uit Hem, of het is voor Hem. Want u weet, als een vrouw kinderen van een ander dan van haar eigen man voortbrengt, dat die vrouw haar eerbaarheid verloren heeft. Zo ook als de mensen vruchten van gehoorzaamheid voor een ander en van een ander dan van Christus voortbrengen. Zo verliezen ze hun maagden, hun eerbaarheid. Zonder dezelve is er geen gemeenschap met Christus. Want altijd heb ik twee delen of trappen van Christelijke kuisheid onderscheiden, evenals in de uitwendige kuisheid.

1. De ziel geeft haar hoogste genegenheden alleen aan Christus, hetwelk schijnt, gelijk het met een vrouw is; hoewel zij niet veel kan doen, noch Zijn liefde verdient, zo is echter haar hart voor Hem, zij is geheel de Zijne, Hoogl. 6: 3. Ik ben mijns Liefsten.

2. De ziel brengt voor Christus vruchten der liefde voort, dat is, van Christus en voor Christus. Gelijk in het huwelijk de vrouw vruchten uit haar buik voor haar man voortbrengt; dit is duidelijk ter neergesteld, Rom. 7: 4. Het eerste hebben wij afgehandeld; nu zullen wij een weinig hiervan zeggen.

En opdat ik dit moge aandringen, hetwelk van veel nut voor u is, zo laat mij toe, dat ik mij van deze besluiten bediene.

§. 1. Eerste Besluit.

Dat alle mensen uiterlijk levende, op zich zelf aangemerkt, alle kracht verloren hebben om enig ding te doen, dat goed is, Rom. 3: 12. Daar is niemand die goed doet.

1. Zijn plicht is ten enenmale uitgeblust, en zijn ogen zijn ten enenmale blind. Daarom wordt er gezegd, in duisternis en de schaduw des doods te zitten, Matth. 4: 16. De schaduw nu, is het beroven van enig licht. Hier van alle licht, waarom het ook de duisternis zelf genaamd wordt. Neem de blindste Indiaan. Hij is een bewijs voor deze waarheid, en het rechte afbeeldsel van een ziel, die van God afgefallen is, omdat hij niets kan zien en niets kan doen, 1 Cor 2: 14.

2. Al dat leven, hetwelk hij had om wel te werken, is ook verloren, Ef. 2: 1. Hij is dood in misdaden en zonden. Hij kan geen adem halen, noch spreken, noch denken, noch iets doen, dat goed is; ik zeg, blotelijk in Hemzelf aangemerkt. Vandaar ziet u op een mensa, die ten enenmale van God verzaakt is, in de hel. Daar kunt u als in een levendigen spiegel zien, wat ieder levendig mens is, als de Heere hem verlaat. Hij kan Hem lasteren, hij kan Hem niet liefhebben. Hij kan God verachten, Hij kan Hem niet achten. Hij kan wensen dat er geen God ware om hem te straffen. Hij kan zich Gode niet onderwerpen, hoewel hij de aller-zwaarste last die hem drukt, aflegt. En u kunt uzelf niet zien tenzij gij uzelf hier ziet, en gij uzelf alzo ziet van nature.

§ 2. Tweede Besluit.

Dat God, aan veel mensen, hoewel zij verachtelijk zijn, echter meer of minder kracht geeft om te werken, te leven en zich te bewegen, om veel plichten en in het stoffelijke goed te doen. Want gelijk er een breedte in de weg der genade is, zodat Christus niet dezelfde maat der genade aan ieder geeft. Zo is er ook een breedte of uitgestrektheid in de wegen der zonde. Ieder zondaar spat niet uit in gelijke mate van zonde, maar enigen zijn merkkelijk beter dan anderen gelijk de drie akkers, die kwaad waren, waarvan echter de een beter was dan de ander.

Van waar komt dit nu?

Wel, de Heere geeft die kracht om te werken, (gelijk al de kennis van God,) door het licht der natuur (valselyk dusgenaamd), dit is het werk Gods, Rom. 1: 19. Hiervan komen de verschrikkingen, de vertroosting en de plichten des gewetens, ze komen alle van God. Insgelijks het historisch geloof aan het Evangelie, hetwelk velen hebben, als ook geen zaligheid dan door Christus te bekennen of te belijden, mitsgaders een volvaardigheid in de verdediging dezer waarheid en godsdienst, blijdschap uit dezelve, de hervorming des levens om op dezelve te sterven; geen van deze zijn aan des mensen ziel natuurlijk eigen, maar die zijn allen door God geplant, 1 Cor. 12: 2, 3, en dus kan die mens volgens de wet werken, strikt wezen in het onderhouden der sabbatdagen, met dikwijls te vasten, te bidden, enz. Dit is uit God, Rom. 10: 2.

En waarom werkt de Heere dit?

Omdat men anders in de wereld niet zou kunnen leven, en nademaal Christus ook het Politicum Caput (Hoofd der wereld) is, en alle mensen in de wereld heeft om zijn dienstknechten te wezen, daarom geeft Hij hun gaven, die Hij ten goede van Zijn volk aanwendt. Doch dit is echter de natuur van al deze bekwaamheden, dat een mens uit haar sterkte en kracht werkt, en niet uit Christus, Micha 4: 5. Andere volken zullen wandelen, elk in de naam, enz. De reden hiervan is,

1. Omdat ieder mens onder de betrekking is, hetzij van het eerste of het tweede verbond, en onder de kracht van een van beide. Gelijk nu de kracht van het tweede verbond is, om een mens uit zichzelf tot een ander te trekken, en hem dus voor een ander te doen werken. Zo is de kracht van het eerste, om een mens in zichzelf te drijven door schrik, vrees, hoop en beloning, en hem aldus bekwaam te maken om voor zichzelf te werken, en daarom is het onmogelijk, of zij moeten altijd voor zichzelf werken.

2. Omdat, hoewel veel goede gaven en zedelijke deugden, gezegd kunnen worden, bovennatuurlijk te wezen, dat is, boven de kracht der natuur om die te werken, zij echter niet boven de verbetering der natuur zijn: want al is het, dat God nog zo veel goede dingen in de mensen werkt: de natuur is als een kwade maag, die wanneer ze ziek is, het sterkst is. Daar verandert de natuur alles in vochtigheid. En zo komt een mens eindelijk te sterven. Insgelijks, de kracht der zonde, in de natuur krachtiger zijnde dan enige genade, die door algemene werkingen aan dezelve gegeven wordt, verandert die genade altijd in zichzelf, en voert ze in de gevangenis, in slavernij en in de dienst van zich zelf, zodat er nooit enige genade is, of ze wordt ten dienste van enige begeerlijkheid gebruikt, gelijk bij Jehu, Judas, enz., waarover God klaagt, Jes. 43: 24.

Dus is dit, zeg ik, de staat van duizenden onherborenen, welke veel goede dingen kunnen doen, doch uit zichzelf, hoewel die echter door God gewrocht zijn. Hierdoor is menig kind Gods van de bekering lang weerhouden, en anderen in wie enige beginsels schenen te zijn, werden in het geheel niet bekeerd, omdat zij dachten dat de goddeloze

mensen, die God voornemens is te verdoemen, de zodanigen zijn, die niets goeds hebben noch doen; of, als zij het doen, dat zij het van God hebben. Maar het is met mij zo niet gelegen, want ik heb en doe veel goede dingen, die ik beken, dat van God komen, en ik dank God, dat ik niet als andere mensen ben. Merk nu op, het is waar, op zichzelf aangemerkt, kan er geen goed van onherboren mensen komen, doch de Heere geeft echter kracht aan velen om te doen, wat zij doen. Zo heeft de Heere ook aan u gedaan, en gij zijt er dankbaar voor geweest.

En dit is algemeen, velen achten zichzelf voor grote zondaars. Maar zij kunnen echter geloven; velen zeggen, zij kunnen weinig doen, maar ze hebben begeerte en de wil om het te doen. Zegt men hun dat deze dingen niet recht zijn, tenzij ze van de Heere komen, zo zullen ze zeggen, dat de Heere alles doet, hetgeen zij erkennen, en dus geloven zij, en het is waar. Maar het is niet zulk een werk van de Heere, als aan de uitverkorenen eigen is, aangezien gij, als de Heere het gewrocht had, alleen uit hetzelfde zou werken, daarom gevoelt u er nooit gebrek aan. Want de Heere heeft nooit enige genade in Zijn volk gewrocht, of nadat zij die ontvangen of gesmaakt hadden, heeft Hij hen meer of min verlaten, en alzo een ontbering van dezelve doen gevoelen, en gemaakt dat zij die teruggekregen hebben met zuchten, kermen en tranen; welnu, het is nooit met u aldus geweest.

§. 3. Derde Besluit.

Dat het de mens het behagelijkst is, en het meest overeenkomende met zijn natuur, om alleen uit zich zelf te werken. Gelijk het met de verloren zoon was. Hij verzocht zijn kapitaal in zijn eigen handen te hebben, en zolang er nog iets over was, wilde hij niet te huis komen; hierom zeiden zij, Joh. 6: 28. Wat zullen wij doen, opdat wij de werken Gods mogen werken? Doch toen Christus van geloof sprak, stieten zij zich daaraan, zodat velen Hem verzaakten.

1. Omdat het werken van de mensen uit zichzelf, het geschiktste is om zijn eigen oogmerken te bereiken. Waartoe, gelijk ge weet, een mens gemakkelijk en onvermijdelijk gebracht wordt. Want daar is geen mens buiten Christus, of zijn eigen oogmerken trekken hem; Christus nu weerstreeft een mens en diens eigen oogmerken, want op Christus te leven, is te leven op Hem, die hen van hun eigen oogmerken wil ontdoen, of anders is daar geen leven. Daarom leven zij uit zichzelf. Gelijk de ambachtslieden of kunstenaars die zich winst of goeden naam voorstellen, die zij door uitmuntend in hun werk te wezen, kunnen verdienen, en die door hun eigen oefening en gestadigheid van werken, op het laatst behendig en vernuftig worden, en zich daarin verheugen. Zo ook hier! de belijdenis en de oefening van de godsdienst, kan voor iemand enkel vorm wezen, die hij tot zijn eigen oogmerk en winst betracht, en hierdoor kan hij trachten uitmuntend te wezen of door pogingen uitmuntend te worden. Hij kan uitnemend toenemen in veel voortreffelijke begaafdheden. Hieruit blijkt, dat hij voor zichzelf werkt en arbeidt.

2. Omdat een natuurlijk mens niet weet, hoe hij het van Christus uit de hemel zal verkrijgen, Rom. 10:3. Daarom is het met hen, gelijk met een kind, hetwelk de vader wegzendt, en bij een strenge meester bestelt; omdat zij dan geen vader hebben, die hen handhaaft, moeten zij leven, gelijk zij kunnen, en het zo goed maken, als in hun vermogen is. Een mens komt om te bidden, doch hij weet niet hoe hij de krachten daartoe van Christus zal krijgen, en hoe hij moet bidden. Daarom bidt hij zo goed als hij kan.

3. Omdat het zo hard valt van een ander te leven. Het is voor een geestelijk hart, gemakkelijk en zoet, maar zeer zwaar voor een vleselijk hart, Joh. 6. Christus zei hun,

dat zij zijn vlees moesten eten. Zij zeiden; wie kan dan zalig worden? En velen gingen weg. De mensen zouden liever hopen maken en water in hun eigen huizen hebben, dan dat ze het veraf moesten halen, en als ze komen, om het te halen, doet het hun leed, dat ze zoveel werk moeten doen om het te putten.

4. Omdat ieder mens denkt, dat hij zichzelf liefheeft, en het best voor zichzelf zorgt, en geen God noch Christus erkent, die meer zorg voor hem draagt, of die hem meer bemint, dan hij zelf. Daarom maakt een mens een toeleeg voor zichzelf, en leeft meer voor zichzelf, en doet alles uit zichzelf. Gelijk toen Jozefs broeders hun broeder zagen, kwamen zij af en leefden van hem; tevoren kwamen zij wel bij hem, maar met hun geld, om van henzelf te leven. En dus was het met de jongeling, verkoop wat u hebt, en geef het de armen: Neen, hij had zichzelf lief, en droeg beter zorg voor zichzelf, dan zoo; hierom wilde hij alles aan Christus niet bevelen en weggeven.

5. Omdat al wat een mens uit zichzelf doet, of goed is, of hij meent, dat het zo is; of hij hoopt indien het zo niet is, dat God het zal aannemen. Mogelijk is er iets kwaads in, maar hij heeft zijn goedkeuringen, die wel maken zullen dat het doorgaat, namelijk enige begeerten of geloof in Christus, en hieruit hoopt hij, zo hij het niet mocht denken, dat God zal aannemen, hetgeen van hem zelf komt. Zie Spreuk. 16: 2, *Alle wegen des mans zijn zuiver in zijn ogen*. En waarlijk, de natuur en de satan, zijn altijd nabootsers van God geweest, om nagebootste genade, gelijk de ware genade te smeden en te maken; hierdoor worden zij bedrogen. Dit behaagt de mensen, en dit beoefenen de meeste mensen, ja alle mensen, die buiten Christus zijn. En dit is een groot gedeelte van de inwendige, heimelijke, listige, geestelijke hoererij der ziel. En dus kunnen de mensen de droefheid dikwijls met hun gelaat, het hangen van hun hoofd, en afwrijven van hun ogen om de mensen te bedriegen, vertonen; hoewel er echter weinig droefheid is, en zo ook in andere gevallen.

§ 4. Vierde Besluit.

Dat al deze werken, hoewel goed in zichzelf echter voor de Heere het verachtelijkst zijn. Gelijk Christus van de Farizeeën spreekt, het is een gruwel voor God, dat hoog is voor de mensen, Luk. 16:15.

1. Omdat de ziel hierdoor Christus van het oogmerk van Zijn komst berooft. Want, alle mensen het kapitaal en de macht om op te leven verloren hebbende, zo wil de Heere dit geen mens weer vertrouwen; dus stelt Hij het in een zekerder en beter hand, opdat de arme, blinde, doodse schepsels, derwaarts hun toevlucht ten leven mochten nemen, en als ze daar zijn, gelijk de bijen daar mochten leven, Joh. 6: 27 en 17:23. Hij kon nooit naar u omgezien hebben, en wilt u Hem nu versmaden? Welke dwaasheid en onbescheidenheid is dit, dat gij, als uw putten droog, uw flessen leeg, uw zielen hier ellendig zijn, als het water voorbij uw deur loopt, niet wilt nemen en leven?

2. Omdat al, wat van zelf komt, altijd voor zichzelf is. Een mens kan niets uit zichzelf doen, of zijn laatste oogmerk is in zichzelf. Gelijk het met de waterwerken is, zij springen niet hoger als de wel, waaruit zij ontstaan, Gen. 11:4. Dit Babel heb ik gebouwd. Dan. 4: 30. En een mens, die maar een algemene gave heeft, schijnt alsof hij door de kracht van die gaaf of gift Gods, voor God werkte, omdat die van God kwam; dus de natuur en de zonde krachtiger zijnde dan die gaaf, werkt hij hierom nooit zoo danig voor God, als hij wel in de laatste plaats voor zichzelf werkt, gelijk Jehu. En dus maakt een mens zichzelf zijn eigen God.

3. Omdat een mens op al wat hij uit zichzelf doet, groots zal worden, Rom. 4. Niet uit de werken, opdat niemand roeme, Ef. 2: 9. Hierom zond Joab naar David om de stad in te nemen, opdat hij de kroon zou hebben. Deze berooft Christus van de eer.

4. Omdat al het werk, hetwelk niet uit kracht van de Heere Jezus gedaan wordt, een dood werk is, hetwelk een levende God, een levende Christus, en een levende Geest verfoeit, Hebr. 9: 14. .Reinig uw consciënties van dode werken. Dodelijke werken zijn zonden, dode werken zijn gedane goede werken, maar niet uit het beginsel van het leven des geloofs, maar uit het leven der natuur. Gelijk het geweten het beginsel van het leven der natuur is, zo is Christus het begin van een christelijk leven, Col. 3, 1 Joh. 5: 10, 11, 12. Want niet de heiligmaking is het beginsel des levens, maar het leven in zichzelf, dat daaruit voorkomt. Gelijk uit de vereniging van de ziel en het lichaam, de ziel niet het leven, maar het beginsel van hetzelfde is, zo is hierdoor, zodra als het leven niet meer is, het lichaam dood. Bevindt u het niet, aldus, wanneer u veel plichten volbrengt; hoe verdrietig, hoe lastig zijn ze! Echter moeten ze gedaan worden. En toch, dit is een dood werk. Welke vertroosting, welke vrede is er, als u ze gedaan hebt? Gene, omdat ze niet uit het leven zijn.

5. Omdat hetgeen vanzelf komt, van alle zonde komt, het is om zo te zeggen, ingedoopt en geveerd, besmet en vergiftigd met alle zonden. Wie zal een reine geven uit de onreine? Job 14:4.

6. Omdat, als een mens uit zichzelf wil werken, en niet wil toelaten dat Christus in hem werkt, alsdan Christus niet over Hem heerst. Hij vernietigt Gods koninkrijk, het welk binnen in hem behoorde te zijn. Want als een mens belijdt, dat Christus Koning van zijn kerk is, zo is Hij alsdan slechts een koning in naam. Als een mens de onmogelijkheid gevoelt om zichzelf te regeren, zo wordt Christus een Koning door verkiezing; als hij zich op Christus verlaat om hetgeen waartoe hij Hem verkozen heeft, en de Heere werkt het, dan is Christus inderdaad Koning. Zo gij nu niet wilt, dat de Heere over u regeert, zult u bevonden worden een vijand van het koninkrijk des Heeren te zijn.

§ 5. Vijfde Besluit.

Hieruit zal volgen, dat de ziel geheel en alleen uit de Heere Jezus Christus moet werken. En welke vruchten der liefde zij ook aan Christus bewijst, dat ze die uit Christus moet voortbrengen, hetwelk niet alleen hun aangaat, die Christus nog niet kennen, en echter trots op zichzelf zijn om hetgeen zij hebben en doen, maar ook hun, die op een bijzondere wijze in Christus zijn. Want, alle rank, die in mij geen vrucht draagt, Joh. 15: 2; dit wordt niet gezegd van iemand, die waarlijk in Christus is, want hij zal vruchten voortbrengen. Maar alle rank, door uitwendige belijdenis die geen vruchten voortbrengt, maar schoon schijnt, en de mens bedriegt, zal God wegwerpen: En zonder Mij, (zelfs u discipelen!) kunt u niets doen.

1. Vraag. Hoe kan de ziel uit Christus alleen werken, als ze leven heeft, inzonderheid de uitverkorene?

2. Vraag. Door welk middel kan dit gedaan worden, om deze kuisheid te verkrijgen en te bewaren?

3. Vraag. Hoe kan de ziel uit Christus alleen werken, als er heiligmaking is?

1. Antwoord.

Indien de ziel geen macht gevoelt, om uit de ontvangen gave te werken, gelijk het soms met de heiligen is, het zij nadat God hen verlaten heeft, of nadat ze God lang verzaakt hebben, of na enige, verharde zonde; dan blijkt het klaar, dat de ziel in dit geval (hoewel niet op een zorgeloze wijze) zich op de Heere Jezus moet verlaten, opdat Hij haar levendig make en helpe. Gelijk David na zijn zware val; Heere, schep mij een rein hart! En Jes. 63:17. *Waarom verstokt Gij ons hart, dat wij U niet vrezen?* Ach, keer weder! In dit geval moet de ziel, de ziel niet tot God brengen, maar God zichzelf tot de ziel. Gelijk menig Christen, die de Heere en zijn wegen niet kan prijzen noch liefhebben, niet moet zeggen: ik zal mijn ziel brengen en die aan Hem opofferen. Maar hij moet op de Heere zien, om zijn dode genegenheden weer op te wekken, gelijk de hoofdman van zijn knecht zei: *Spreek alleenlijk een woord*, enz. Christus verwonderde zich over zijn geloof, Matth. 8:6. enz.

De mensen denken, als zij niets gevoelen, dat zij het moeten en kunnen uitwerken. En daaruit ontstaat een van deze drie dingen:

a. Of de ziel kan Christus niet lief hebben, als zij zulke wetten ziet, waaraan zij zich niet kan onderwerpen. Hierom zei een Christen eens tot mij: als het geringste ding aan mij stond om uit mijzelf te doen, zo zou ik Christus niet kunnen liefhebben. Maar nu ik verootmoedigd ben, en niets kan doen, brengt Hij alle hulp, die mij nodig is. Dit doet de bruid naar de boezem gaan van haren man, Ps. 116: 6, 7. Of anders:

b. Zij kan het niet doen want de verdorvenheden in een heilige zijn al te moeilijk voor Zijn genade. Ik ben een klein jongeling, en Uw volk is veel, 1 Kon. 3: 7. Hierom moet hij sterk in de Heere wezen. Of,

c. Indien ze het doet, zo heeft ze nooit vrede in hetgeen ze doet, al zijn de plichten nog zo wel volbracht. Nochtans geeft de geringste plicht uit Christus, getuigenis, Hebr. 11: 4, 5. Gelijk een kind van de vader geteeld, door hem erkend zal worden, maar andere kinderen niet. Indien enig arm vermoeid hart dit leest, u hebt u tichelstenen gemaakt; verlovingsen en beloften kunnen niet helpen; ga nu naar de Heere, zo Hij u ooit zal helpen, dan is 't nu, als u hulpeloos zijt.

2. Indien u enig ding zaligmakend goed kunt doen, zo is uw ziel nu verbonden (door de kracht des geloofs) zichzelf aan te sporen om te werken, hoewel ze daarop moet vertrouwen. Want soms drijft in dé ziel het wedergeboren gedeelte en de overtuigende Geest Gods boven, Ps. 21: 4, die bij hem komt en hem kracht geeft om te werken, voordat de ziel tot Hem komt. Dan is de mens verbonden te werken, omdat het nu uit Christus is. Hierom moest Timotheüs de gave opwekken, 2 Tim. 1: 5; ook wordt van hen geklaagd, Jes. 64: 8, *Daar is niemand die zich opwekt dat hij de Heere aangrijpt*. Een mens moet zichzelf opwekken, zowel tot geloof, als tot andere gaven; hierom wordt het koninkrijk der hemelen met geweld ingenomen, en hoewel de verdorvenheid sterker is dan de genade echter is de genade, door de Geest ondersteund, sterker dan de verdorvenheid, welke de ziel nooit ten enenmale verlaat, want ze is in de ziel, Joh. 4: 4. Hij is sterker die in u is. Want daar staat duidelijk, *hij reinigt zichzelf en bewaart zichzelf. De boze vat hem niet*, 1. Joh. 4:18.

Doch merk op: nooit moet u hierop enkel vertrouwen. Maar als u doet, zeg dan ook: Heere! ik kan dit niet uithouden, tenzij u mij helpt.

Doch weet dat de HEERE de Rotssteen uwer sterkte is, Ps. 62: 8. Jef. 26: 4. En indien u door de Geest de werkingen des lichaams doordt, zult u leven, Rom. 8: 13. Houdt daarom altijd de zeilen open, maar zie hoe de wind is. Als een mens niet oplettend is om dit te doen, hetzij wanneer het gebeurt, dat een zondige verzoeking zich voordoet, of als een mens de Geest en de kracht niet heeft om hem te helpen, of zo hij niet bezig is om zich tegen dezelve op te wekken, dan zal hij het zich moeten getroosten, dat hij

er door weggerukt wordt. Daarom kan een mens al de plichten voor een ge ruimen tijd verzuimen, als hij niet bevindt, dat de Geest hem bijstaat; indien het zo is, dat een mens zich niet moet opwekken, en sommigen zullen zeggen, dat een mens dat doen mag.

Doen mag?

Wat zal ik tot zulk een luie ziel zeggen, dan alleen dit: slaap voort! Maar weet, dat de Heere u zal doen ontwaken, en dan zult u zeggen: had ik het talent vermeerderd, dat ik gehad heb! En als u in zodanigen staat Christus vindt, zo weet, dat het maar de laatste bezoeken voor Christus vertrek zullen zijn. U kunt meer doen dan u doet, en de Heere wil dat u het doet.

Tegenwerping: *Maar ik kan het niet met een goed oogmerk zonder Christus doen.*

Antwoord. Doe evenwel de zaak voor zover als u kunt. Immers als u aan iemand een schuld bekend, en u die niet wilt betalen, omdat het tot geen goed oogmerk dient, zo zal die weigering niet doorgaan. Aldus bekend gij, dat ge aan de Heere uw leven, geest en bekwaamheden verschuldigd zijt; besteedt die dan voor de Heere, hoewel er kwaad in dezelve is. Zijt echter om dit laatste verootmoedigd. Is dit een goede vergelding, als u zegt, dat gij uw hart in het gebed doods bevindt, en dat God alles moet doen, terwijl u het daarbij laat blijven?

3. U moet in het gebruiken der middelen, in de Heere Jezus kracht zoeken en die van Hem verwachten. Want het geloof zoekt alles in Christus. Daarom moeten wij derwaarts gaan, waar Christus te vinden is, en Hij woont in zijn huis, in Zijn inzettingen. Daarom moet u daar op Hem vertrouwen. Gelijk een koopman de zee niet doorwaadt om paarden te halen, maar ziel in zijn schip begeeft, en daar stil zit; doe u hier ook also, Het koninkrijk der hemelen is gelijk een koopman, Matth. 13:45. Hieruit weet gij, dat u niets kunt doen, zijnde onder een Geest van overtuiging, en het doet u niets onder een geest van luiheid en verwaarlozing der middelen, een geest van laatdunkendheid, als u zegt: Christus moet alles doen.

Ik zeg: u gaat de rechte weg niet voor de Heere om er u in te helpen. De Heere zal nooit een slaaf van uw luiheid worden, maar u zult wezen als een, die nooit het goede ziet als het komt, en u zult met schrik sterven en zeggen: Ach had ik meer gedaan! Daarom zijt u erger dan anderen, die menen dat als een mens vast, bidt, tegen zijn kwade stemmingen waakt, over gebrek aan Christus en Zijn genade treurt, en God van nabij volgt, hij alsdan een wettisch Christen is.

Wel (zegt gij), dit zijn maar zijn eigen werken, en dit is niet op Christus te leven.

Ik beken, dat het bloot gebruik van dezelve, of op dezelve te vertrouwen, dat leven niet is. Maar hij, die niet op Christus in het gebruik der middelen leeft (deze, en alle andere middelen) om Christus te vinden, of meer van Christus te genieten, zal Hem nooit deelachtig worden. Ook weet ik niet wat het veranderen van Gods genade in ontuchtigheid is, zo het dit niet is, en onder een verbeelding van vrijheid een dienstknecht der verdorvenheid te zijn. Ik weet niet of het aldus met u is, maar indien het zo is, zou ik medelijden met u hebben.

4. Als de ziel niet alle ogenblikken op Christus kan leven, dat is, tot ieder bijzonder werk een onderscheiden daad van geloof heeft. Want dit kan niet zijn, of zij behoorde bij iedere gelegenheid, als het kan geschieden, zich om leven en nieuwe sterkte tot de Heere te wenden, bidt (gelijk er in het Grieks staat) te allen tijde. En gelijk hij vruchten voortbrengt, zo gaat hij ter zijner tijd om vruchten, Ps. 1: 3. Als de ziel dit doet, zo helpt de Geest des Heeren, als het werken ophoudt.

De bekwame tijden nu zijn:

1. Bij de aanvang van enig werk, als het bidden, het aanhoren en lezen van Gods Woord. Gedurende al de tijd dat een mens op zijn reis of in zijn werk bezig is, wordt hij door de daad des geloofs, hetzij bij zijn eerste vertrek, of in het begin van zijn werk, aangedreven. De uitgestrektheid des geloofs is lang, en duurt in al de gebeden en plichten voort. De daad des geloofs is kort. Maar de Heere let op Zijn volk, in de eerste daad.
2. Als ons werk begint te verflauwen, wordt het weer ondersteund. Toen Mozes zijn handen ophief, als ze zwaar werden, zo werden dezelve door Aäron en Hur ondersteund.
3. Als een mens zichzelf sterk bevindt, is hij genegen om op zichzelf te vertrouwen; bid dan de Heere om een ootmoedig hart! En alzo moet u op Christus leven, hetwelk, als het geschiedde, het leven van een Christen heerlijk zou maken, en in het hart van Christus een oneindige vergenoeging zou geven. Maar hierin ligt de ellende: het hart is vol, en het ontbreekt niets; of onachtzaam, en onbekommerd om aldus te leven. Zodat ik mij waarlijk niet verwonder zoveel dorre bomen, alsof ze door toorn verzengd waren, te horen en te zien, omdat zij niet alles uit deze stam trekken. Zo wordt Christus een vreemdeling, omdat u zo zelden bij Hem zijt om te werken en vruchten voor Hem voort te brengen.

§ VI. 2. Aanmerk het middel om uit Christus Jezus te werken.

Inderdaad hierin is het verstand en het leven van een Christen gelegen. Dit is de klacht van menige ziel: Christus, zegt zij, is vol van goedheid, en Hij is niet voor zichzelf, maar voor die Hem ontberen, en ik kom tot Hem, als ik Hem ontbeer, en echter vind ik geen hulp.

Daarom vervalt zij tot deze gedachte: het is tevergeefs tot Christus te komen; of anders, ik heb geen geloof in Christus. Daarom zal ik deze drie dingen voorstellen;

a. Dat een vals, trouweloos, verraderlijk hart voor Christus, niet te verwachten heeft iets te verkrijgen van hetgeen waarom het tot Christus komt. Het is gelijk een vrouw, die, ofschoon anderen het niet weten, (doch wel haar man), met een anderen man een verbintenis heeft aangegaan. Hij zal haar vreemd wezen, en niets voor haar willen doen. Joh. 2:25, Hij zelf wist wat in de mens was. Gelijk het ingevoegd is, Jak. 1: 7, 8, *Een dubbelhartig man mene niet, dat hij iets ontvangen zal van de Heere*. Want dit is de natuur van de mens onder de macht van enige begeerlijkheid; ze wil, dat haar alles dient, ja Christus zelf, hetwelk Hij nooit zal doen. *Uw nieuwe maanden ben ik moede geworden*, zegt de Heere, en u bidt en vast, en krijgt geen antwoord, want u vast tot gekijf, Jes. 1: 14, 58:4. Daarom neem ik een man, die ik aanmerk als ontslagen te zijn van de macht zijner begeerlijkheden; niet iemand, die zich onder de macht derzelve bevindt. Want een zodanige kan daarvan verlost worden; zulk een ziel kan zeggen: veel moeite heb ik gehad om mijn zonde te gevoelen, en bereidwillig te zijn om er van af te scheiden, doch dat is nu geschied. Hier is de ziel, waarvan ik spreek.

b. Dat de Heere, in de bedeling der genade aan Zijn volk, volkomen vrijheid heeft om die te geven wanneer Hij wil. Want een man, die om loon werkt, moet met recht zijn loon hebben, als zijn werk gedaan is. Maar die zijn kost moet bedelen, moet het zich getroosten te wachten. Wij leven door geloof en door genadegiften, niet door werken en door ons verdiend loon; hierom moeten wij uitzien en wachten, Micha 7: 7. Hier moet geen mens denken, dat hij terstond op een gevoelige wijze datgene zal

verkrijgen, waarom hij zich tot de Heere begeeft. Velen gevoelen gebrek aan genade, en dat de Heere zijn hulp beloofd heeft; ze denken: wat zou het nu tot zijn eer verstrekken, als Hij die gaf. Maar hij ontvangt ze niet. Zou hij hierom bedroefd en mismoedig worden, en denken, dat het ijdel is, die te zoeken?

Neen, neen; Christus' ure is nog niet gekomen, gelijk u meent, Joh. 2: 4, *Mijn ure is nog niet gekomen*. Daarom krijgen velen niets, omdat zij van het verbond afdwalen, namelijk door te denken: Och! de Heere is mij niets schuldig, en ik verdien het tegendeel.

3. Dat een mens niet moet verwachten, alles te zullen verkrijgen waarom hij zich tot de Heere begeeft, maar alleen zoveel, als dienstig voor hem is. Een mens voelt veel bekrompenheid, en hij wilde graag meerder ruimte hebben. Hij wordt veel doodsheid gewaar, en had graag merkbare en overvloedige aandoeningen; hierom komt hij tot de Heere, en de Heere geeft iets. Doet Hij het niet? Bevindt u het niet? Kunt u zeggen, dat u de Heere zoekt en de Heere tevergeefs met deze geveinsden aanhangt? Matth. 3:4. Het is wel waar, maar mij dunkt dat meer, beter zou wezen.

Hoe weet u dat? Mij dunkt dat het meer tot zijn eer zou strekken. Zo dunkt mij; dan schijnt het, alsof u één oog meer hebt dan Christus, en dat Hij in het uitwerken van zijn eigen eer zeer zorgeloos en dwaas is.

Ach, verfoei deze gedachten. Hij geeft u een rok, die u past, een zeil naar uw schuit, schoenen naar uw voeten, Ps. 21: 6, *Majesteit en heerlijkheid hebt u hem toegevoegd*. Daarom verwacht niet meer van Hem te verkrijgen dan u dienstig is, en weet dat dit het best voor u is. De medicijnmeesters schrijven voor wat dienstig is, niet dat wat de lijders het liefst hadden. Indien zij dit niet willen aannemen, zo zal Hij naar hen niet omzien, 1 Cor. 12: 7, 8.

4. Denk niet, om van de Heere iets met gemak te verkrijgen, ik meen naar het vlees; men heeft vanouds reeds geklaagd: ik ga tot Christus; ik vis de ganse nacht, en ik vang niets. En waarom?

Dit is de oorzaak, zij kunnen het niet gemakkelijk verkrijgen, en daarom kunnen zij het niet alles krijgen, zelfs daar waar het is, Hebr. 11: 6. Dit is een der twee voornaamste handvaten des geloofs. Hij is een Beloner dergenen, die Hem naarstig, niet achteloos, zoeken. En hoe overvloedig zijn Christus vruchten bij hun eerste bekeering, en hoe verheft zich zijn Jordaan tot buiten haar oevers! En welk een grote menigte wint een Christen, hoewel naderhand niet! Dan is het een tijd van grote bekommring; O, het is omdat u Hem niet naarstig zoekt.

Zeg daarom niet in het voorschrijven der middelen: dit is hard. En ga zo niet weg, gelijk zij, de Joden, deden, Joh. 6: 60.

§ 7. De middelen zijn deze:

Eerste middel. Arbeidt om een bevattelijke kennis te hebben, van hetgeen de liefde van Christus tot u is: Daar is een tweevoudige kennis van Christus liefde.

Eerst, dat Hij mij liefheeft: en deze bevassing verwekt ontvonking en leven in het hart, In uw goedgunstigheid is het leven. Ps. 30:6.

Ten tweede. Wat die liefde is, en wel in al haar bijzonderheden. Geliefden, zij is het, die een mens vervult, Ef. 8:18. 19; dat is, gelijk een vrouw, als zij de volslagen liefde des mans ziet, haar hart onafscheidelijk aan hem verknocht, en haar alles voor hem doet zijn. Zo ook is het hier gelegen. En gelijk men van de bomen zegt: indien de boom begint te verdorren en te sterven, zo is het enigste middel niet, water op de takken te sprenkelen, of water en dauw van de hemel te bidden, maar water op de

wortel te hebben.

De liefde is de diepste wortel van alle genade. Heb Christus lief, en nooit zult u vermoeid worden voor Christus iets te doen; heb Hem lief, en Hij zal u liefhebben, Spr. 8: 17. Is er wel iets, dat de liefde zó krachtig ontvonkt, als deze omvattende kennis van de Heere Jezus en Zijn liefde? Deze zal een mens tot een brandende baak van liefde maken, een mens in liefde doen smelten, die sterker is dan de dood; veel wateren kunnen haar niet uitblussen, 2 Cor. 5:14. De liefde van Christus dringt ons, Gal. 5:6. Het geloof werkt door de liefde. Het geloof, is als het ware, onze voet, waardoor wij tot Christus komen. De liefde als onze hand, waardoor wij voor Christus werken. Als een heemeesterknecht, bij een heemeester met een gebroken arm kwam, hij zou zeggen, dat hij voor hem geen werk kon doen, tenzij hij hem kracht daartoe wilde geven, en de meester zou zeggen: Kom, laat mij uw arm eerst in het lid zetten, en de andere zei: Neen, geenszins, laat mij eerst uw werk doen, om mijn arm te genezen, en dat ik voel dat die geheeld is; dit kan nooit geschieden.

Dus is het gedrag van menig Christen: Heere, laat mij uw werk doen! Hij roept: Heere, geef mij krachten! Dan gaat hij aan het werk, en niet zonder verdriet, omdat Zijn liefde vervlogen is. Velen zeggen: Ik zal tot Christus gaan en voor Christus werken; dan zal ik denken, dat de Heere mij liefheeft.

Maar nooit wordt hij het gewaar. Zie en begrijp eerst de liefde des Heeren. Dit is de reden waarom geen hart, met kracht voor God kan werken, dan op een verdrietige wijze. En waarom? O, de liefde is weg. En waarom is de liefde weg?

Wel, ze wordt met het oog des geloofs niet begrepen, ze wordt door enigen versmaad, andere dingen bekoren hen, of ze wordt door anderen vergeten. De mensen bedenken niet wat ze eens waren, en wat de Heere gedaan heeft; dit wordt weinig bemerkt, en hierom is er ook maar weinig leven en kracht; weinigen zijn er, die het begrijpen.

O, zondige tijden! O ondankbare wereld! Nooit, zegt de een, was mijn hart zó doods; nooit, zegt een ander, was het zó benauwd en toegesloten; nooit, zegt een derde, was het zó zwak in enige plichten.

Wel, u ziet, proeft en smaakt deze liefde. Maar u voedt uzelf niet hartelijk en overvloedig. Nooit hebt u zo weinig om deze liefde gedacht. Want hoewel Christus Zijn volk rijkelijk genade wil verlenen, echter zal het, niet dan door de liefde wezen. De Christenen willen tot Christus komen, en als zij het goede, waarom zij tot Christus komen, verkrijgen en gevoelen, zullen zij aan Christus liefde, en dat Hij hen liefheeft, gedenken; neen, kom eerst tot de Heere Jezus. En als u eens gekomen zijt, zo weet, dat Hij u niet zal uitwerpen, Joh. 6: 37. Denk dan om deze liefde; wacht hier, voedt u hier eerst en u zult werken; dan zal de Heere sterkte en kracht verlenen, en u daartoe bekwaam maken.

Want hoewel een mens op Zijn liefde vertrouwt, zonder geloof, gelijk Petrus, toch zal die mens bezwijken, als hij op een vleselijke arm vertrouwt; wanneer echter het geloof ootmoedig om liefde smeekt, zo is het werk zeer groot. Gelijk een vader die een kind heeft, dat hij bij zich thuis moet houden, omdat hij nooit een rentmeester heeft gehad om dat kapitaal voor hem uit te zetten, hetwelk hij hem meende te geven. Maar nu hij een bekwaam rentmeester heeft gekregen, geeft hij Zijn Zoon rijkelijk. Zo ook hier.

Vraag. Hoe zal ik die liefde begrijpen?

Antwoord. Eerst. De apostel bidt om dezelve. Ten tweede: zie wat die volgens zijn beschrijving is, en overdenk dezelve.

1. De breedte, dat is, dezelfde liefde, waarmee de Heere al de heiligen omvat, gelijk Abraham enz. Gij zijt de Heere zo dierbaar als hij, of iemand in de hemel; ja, het kan

wezen, dat u Hem dierbaarder zijt. Niet één kruis, niet één genade, of, ten aanzien van het wezenlijke, zijn ze allen heiligen gemeen.

2. De lengte, van eeuwigheid tot eeuwigheid; niets kan, niets zal van haar scheiden; alle andere dingen zijn maar zomerzwaluwen, die slechts voor een tijd bij ons nestelen.

3. De diepte, die zó groot is, dat de Heere u zou gadeslaan, al waart u in het pesthuis, als niemand u met medelijden aanschouwde, al waart u zo laag als het graf, ja zo laag als de hel, ja nog lager gezonken. Want die in de hel zijn, zouden er willen uitkomen, maar u niet. Denk nooit te zien wat de oneindige liefde is, voordat u de oneindige toorn ziet.

4. De hoogte, even gelukkig, en gelukkiger dan de engelen te Wezen, ja evenals Christus te wezen, en met dezelfde liefde bemind te worden, waarmee Christus bemind wordt, Joh. 17:23, 26. 5. Als u die aldus ziet, dan is de liefde van Christus een liefde, die de kennis te boven gaat. Gelijk de kinderen niet kunnen zeggen, hoe hun ouders hen beminnen. Wilt u aldus doen?

Het gaat met veel Christenen gelijk het met sommige bomen gaat, de boom is goed en de grond is goed. De regen, de dauw, de zon en de hovenier is goed; toch begint hij te sterven, zodat er niets anders overblijft, dan hem wat dieper te zetten, opdat hij meer wortel in de aarde schiete. Zo is het ook hier gelegen: niets ontbreekt er in menig Christen, dan wat dieper gezet te worden en meer wortel te schieten in de liefde des Heeren. Het geloof wortelt zich in Gods liefde, en dan wordt het door de liefde voorspoedig

Hoewel het oog maar klein is, kan het echter schielijk een machtige wereld overzien. Het verstand van een mens is maar klein, echter kan het, hoewel het niet de oneindigheid is, oneindige liefde begrijpen. Indien dit licht der heerlijkheid hier is, zo aanschouw door hetzelfde uw arm droevig hart, hetwelk niets dan verschrikkelijkheid en heiligheid in God bespeurt; indien u die niet ziet, zo weet dat uw werk hierin gelegen is. Want het eerste werk is het geloof te verkrijgen; dan de liefde te verkrijgen; dan uit het geloof door de liefde te werken. De Heere nu heeft het eerste gewrocht, en gij zijt reeds met het derde werk bezig, zonder om het tweede te denken.

Tweede middel.

Vergenoeg uzelf niet met het gebrek aan bijstand te gevoelen, maar arbeid om de noodzakelijkheid van Christus bijstand te gevoelen. Want menig Christen gevoelt zijn gebrek aan genade, verbrijzeling, enz. hij ziet, dat hij niets heeft, en soms is hij bij vlagen om het gebrek aan dit alles ontroerd. Maar hij kan ook wel vergenoegd zijn, hoewel hij geen bijstand heeft, als hij iets anders heeft om hem op te beuren en te vergenoegen. Hij gevoelt de noodzakelijkheid van bijstand, niet in die mate dat hij zonder die bijstand niet kan leven, zodat zijn geest bezwijkt, tenzij de Heere Jezus die uit genade geeft. Daarom moet hij die hebben. Het is noodzakelijk voor hem. Daarom vindt hij nooit bijstand, en hij verwondert zich vanwaar dit zo is.

Maar juist hier is het, hier is de wond, en zó ontstaat er een kwaad gerucht van de Heere, als men zegt: de Heere weigert te geven, en wat aangaat de inzetten des Heeren, het is te vergeefs die te zoeken. En waarlijk is het zoo, als men die aldus zoekt. Want al is uw toestand nog zo ellendig, indien u de noodzakelijkheid van de Goddelijke bijstand gevoelt, zo zal de Heere zijn arm ontbloten en wonderen werken, de hemel uit de hel brengen, blijdschap uit droefheid verwekken, licht uit de diepste duisternis scheppen, Jes. 41: 17. 18. Als de grond droog en opengespleten is, dan zal de Heere water op deze ziel gieten, Jes. 44: 3, Hebr. 4: 16.

Velen komen bij de Heere om genade, en ze vinden die niet. Mij dunkt, ik hoor de

Heere tot Zijn volk spreken: Ik bemin u hartelijk en Ik ben genegen u alles te geven wat u nodig hebt. Maar u hebt Mijn genade, Mijn Geest, Mijn tegenwoordigheid niet nodig.

Dat is, u gevoelt die voor u niet nodig. Want al had u die ook, zo zou u ze toch niet veel waarderen, noch die lang behouden; mijn dierbare genade moet niet verspild worden. Velen kennen hun gebreken en kwalen, en weten, dat er in henzelf geen hulp is. Zij zien alle volheid in Christus, en daarom komen zij tot Hem, doch vinden die niet, omdat zij zich tevreden kunnen stellen, hoewel de Heere die weigert.

Neen, nooit zult u dezelve vinden, tenzij u het wee van uw gebrekkigheden gevoelt, én uw geest bezwijkt, indien de Heere geen bijstand zendt, Jes. 57:16. Ik zal niet twisten, opdat de Geest niet overstelpt worde. Daarom belooft God daar te wonen, vrede en genade te scheppen, en te zenden. Want wat is de reden, waarom de Christenen in hun eerste begin vrede en genade zoeken, en die dan overvloedig ontgangen? Wel, het heeft voorwaar een lange tijd met mij geduurd voordat ik iets had, maar toen Mijn Geest begon te bezwijken, toen ik alles verloren gaf en ik het niet langer kon uithouden, toen hielp mij de Heere en Hij erbarmde zich mijner. Maar waar zijn thans deze vertroosting en tegenwoordigheid des Heeren?

Voorwaar, nu denkt gij, dat het ergste voorbij is, en u behoorde u over het leven en de genade van Christus te verheugen. Maar zo niet, dan hebt u nog iets; uw staat is alsdan in uw oog veilig, en zo kunt u blijven liggen zonder uzelf door het besef der noodzakelijkheid van dezelve aan te sporen. Is het niet aldus? Is dit niet uw eigenlijke wond?

Indien het zo is, maakt dan om des Heeren wil, dat ze genezen worde, en doe hetzelfde als het volk ten tijde van Christus heeft gedaan. Zij die gezond waren en geen wanhopige kwalen hadden, kwamen gewoonlijk niet bij Hem, maar als de ziekte hooploos was, (gij weet dat de faam van Christus zich alom verspreid had), dan brachten zij hun zieken, en legden ze voor zijn barmhartige ogen neder; dan verwachtten zij het opleggen van zijn hand, of maar één woord uit Zijn mond en ze werden allen genezen; doe u alzo; u hebt het gerucht van Christus gehoord, en gezien, dat anderen verootmoedigd, anderen hun misdaden vergeven werden; leg dan uw zieke ziel (maar wacht tot ze ziek is) voor zijn ogen en verwacht aldus een woord uit Zijn mond, gelijk de Kanaänese vrouw. Hij mocht haar voor een tijd weigeren, echter moest zij haar bede hebben, en de Heere zal ook tot u zeggen: *U geschiede gelijk gij gelooft*, Matth. 15: 28, niet volgens uw afwijkingen; u wilt het hebben. Ik moet het u geven; u zou sterven zonder hetzelfde, zie Ik leef om u te doen leven, en vandaar om het u te geven.

U komt om het gebed en Gods Woord te horen, u ontbreken veel dingen. Maar u vindt ze niet, O, kom toch en zeg: Heere! ik moet bijstand hebben. Zonder dezelve kan ik niet weggaan Een Christen moet maar wachten, en ootmoedig tevreden, maar niet zorgeloos wezen. Daarom bedenk bij uzelf:

1. Wat heb ik anders nodig, dan de tegenwoordigheid Gods, het leven Gods, enz. Zijn die niet genoeg in de hemel, waar geen andere goederen, noch vertroosting en zijn die nu niet genoegzaam?
2. Mag ik die op deze voorwaarde hebben, (ik moet ze hebben, ik heb mij voorgenomen zonder dezelve niet weg te gaan) Openb. 22: 17. Zo u wilt, kom en neem ze. Zijn de voorwaarden zo lieflijk?
3. Dorsten de goddeloze mensen meer en meer naar hun wellusten, en is Christus, met Zijn genade en tegenwoordigheid niet beter, dan dat ik er weldra genoeg van heb? 't Zij verre, dat er zulk een hart zou wezen.

4. Gaat de geringste zonde mijn God zo zeer ter harte, en zal ik dan nog toelaten, dat die niet alleen hier binnen werkt en nagejaagd wordt, maar ook nog in het leven blijft?
5. Is niet de Heere, na al de liefde, die Hij mij bewezen heeft, oneindige eer (niet geringe) van mij waardig? En verdient Hij alles, moet ik en zal ik dan niet alles aan Hem geven, eer ik sterf? Ja, het moet, het zal zo zijn. Wanneer u hiervan nu de noodzakelijkheid gevoelt, zo weet, dat u aan de rechte deur zijt om hulp, ik wil zeggen, dit is de rechte deur, waardoor Christus tot de ziel ingaat. De wortel des geloofs, dat is, de overste Leidsman. Het Voorwerp, het Fondament des geloof; is buiten de deur des geloofs, die voor de schatten geopend wordt, is in de mens zelf. Deze deur is niets goeds in ons, want dan zouden wij iets hebben, om op te roemen; noch zonden in ons, want daardoor zou God van ons uitgesloten worden; noch kennis van gebrek, want die hebben de duivelen ook, maar gevoel van gebrek, zo als de heiligen dat hebben. De deur wordt aldan voor de Heere Jezus in al Zijn volheid geopend om in te komen. *Indien gij nu deze dingen weet, zalig zijt gij, zo u dezelve doet, Joh. 13: 17.*

§. 8. 5e Gebruik.

Al de kerken van de Heere Jezus hier in deze westelijke delen der wereld geplant, hebben vanwege haar kerkstaat haar kuisheid en maagdelijkheid te handhaven; ze hebben buitenslands de naam gekregen van reine kuise maagdelijke kerken, niet besmet met de ver mengingen van menselijke uitvindingen, niet bevlekt door het gezelschap van kwade mensen zuivere inzettingen, zuiver volk, zuivere kerken. Hetwelk de oorzaak van het schimpen en de vijandschap van enigen, maar van de begeerte en de blijdschap der anderen is. O! ware het zo, hoe gelukkig zou ik wezen, en hoe gezegend zou u zijn!

Draag zorg dat gij u niet wederom besmet. Openbare hoererij is al te grof. Het is al te schandelijk, om zich over te geven aan menselijke uitvindingen, om de deur voor alle nieuwelingen in de kerk te openen. Maar draag zorg voor heimelijke hoererij en afwijkingen van Christus.

Denk aan deze toespraak, na mijn dood, dat van al de kerken in de wereld, de Heere Jezus in het bijzonder een zeer jaloers oog op deze heeft, waarvoor Hij zó grote dingen heeft gedaan. Want ik weet, dat Hij uw heimelijke ontuchtigheid en hoererij des harten, zeer kwalijk neemt. De Heere heeft u tot dusver bewaard, ziet toe, dat gij u staande houdt, want u kunt weldra wederom verkracht worden; weinig kerken behouden lang haar kleinheid; bejaarde grijsjarige reinheid, is iets zeldzaams.

Ik zal u **verscheiden verzoeken** verhalen; ten minste zullen enige er van u overreden, om u voor besmetting te bewaren.

Eerst: Geestelijke besmetting is het verzaken van de Man, een gans heimelijke verzaking van Christus. Want hier is de verzoeking tot dezelve, namelijk, dat God zichzelf in Zijn inzettingen van Zijn inzettingen onttrekt.

Want drie soorten van verzoeken doen de mensen afvallen.

1. Door vervolging; velen vallen daardoor, (hoewel sommigen die doorstaan) als in een steenachtig land.
2. Door vrede. Hier vallen velen als in een doornige grond. Gelijk de zeelieden in een storm op zee; ieder man is dan bezig, en zal zijn touw opwinden. Maar als het kalm

wordt, gaan ze in hun kooien en daar vallen ze in slaap; in deze plaats vallen er velen, en anderen blijven volharden.

3. Doordien de Heere zich van hen onttrekt, zie Mal. 3: 14. Hier vallen de aanzienlijke of voorname lieden. Velen komen om de inzettingen te genieten en de vervolging kwelt hen niet, de wereld is snood, ze valt hen niet lastig. Zij menen veel te vinden, doch het valt zo niet uit. Maar de Heere vertrekt en zij kunnen geen voet verkrijgen; hierop onmaskert zich hun vals hart. Zij aarzelen tegenover God en liggen stil. Daar nochtans de heiligen des te meer om Hem roepen, en des te meer zichzelf doorzoeken, om de oorzaak daarvan uit te vinden; dan helpt hen de Heere, Jes. 63: 17.

Och, neemt dit in acht:

- a. Zal ik de Heere verzaken. Die deze grote dingen voor mijn ziel heeft gedaan?
- b. Zal ik het nu doen, nadat ik reeds zo nabij de hemel ben?
- c. Zal ik Hem verzaken, wanneer Hij mogelijk maar voor een korten tijd van mij gaat; terwijl Hij mij volgde, toen ik reeds lang van Hem geweken was?
- d. Is het niet de hel, zonder Hem te sterven? En zal het niet de dood zijn, zonder Hem te leven?
- e. Gaat Hij van ons weg zonder oorzaak? Hij heeft geen reden om mij te volgen; ik heb alle reden om Hem te volgen. De Heere gunne en geve, dat u zo moogt doen.

Ten tweede: Heimelijke bevlekking ontstaat door de bijzondere gemeenschap met Hem te verwaarlozen. Dit is overspel in een vrouw. Hier is een sterke verzoeking tot het verwaarlozen der bijzondere gebeden en overdenkingen, ten dele door gebrek aan een stil vertrek, ten dele door veelvuldige bezigheden, veel werk, en al de zorgvuldigheden, die hetzelfde vergezellen. Zodat, des daags moe zijnde, des avonds slaperig geworden en des morgens weer bezig zijnde, het gebed, de overdenking en de dagelijkse onderzoeking weggezonden worden, gelijk Paulus van Felix; (wij zullen hiervan ter gelegener tijd spreken) en hieruit ontstaat de bekrompenheid des harten jegens Christus, zodat geen middelen van vrucht zijn.

Ach geliefden! hebt u zulk een Man in de hemel als Christus, die uw gelaat, uw gezelschap, uw zuchten, uw aanspraken liefheeft. En zult u Hem dus verwaarlozen? Zult u geen liefde voor Hem over hebben? Wordt Hij door dit afhoererend hart niet getroffen? Is deze spreuk: *Wij zullen altijd met de Heere wezen*, u nog iets waard? vertroost het u, als u denkt, dat u altijd met de Heere zult wezen, en verwaarloost u Hem nu? Waar zijn uw harten!

Ten derde: Heimelijke bevlekking, door andere minnaars in hetzelfde bed, in hetzelfde hart bij Hem te brengen. En daartoe is de verzoeking hier sterk, want de meeste mensen hebben hun goederen hier verloren en verkwist, en het valt hard in een lager staat te leven, dan men gewoon is. Het is smartelijk. Doch hier is het mogelijk zijn staat wederom te herstellen, en de smart van het verlies heeft hier een ademtocht door de gretigheid in het najagen van meer. In andere plaatsen zorgen de mensen weinig nodig te hebben, en zo verblijden zij zich over hetgeen zij bezitten, en zijn niet gretig om meer te begeren.

Maar nu de mensen veel nodig hebben, maakt de behoefte hen hongerig en hebzuchtig. Wanneer een mens bij zichzelf overlegt en berekening gemaakt heeft, en ziet hoeveel hij door zijn arbeid van veel landerijen, en door zijn schapen en koeien, in zoveel jaar kan winnen, dan geeft hij zich over aan de wereld, en evenwel wil hij Christus niet ten enenmale verzaken, maar beiden in hetzelfde hart samenbrengen. Christus zal enige liefde, enige begeerte hebben, maar de wereld niet minder, en zó is

het hart verdeeld. Vandaar is het, dat sommigen hun koren, hun waren en hun vee zo hoog waarden; anderen zoeken groot loon, enz. te bedingen en tegelijk Christus ook. Daarom klagen de mensen over de wereld, omdat ze hen van Christus afhoudt, en nochtans omhelzen zij die in hun harten, daar ze die met Christus in hun bed moeten hebben. Iemand zei eens, dat hij nooit gehoord had, dat van de heiligen, in de Schriftuur vermeld, enigen tot gierigheid genegen waren; sommigen wel tot de ene, en anderen tot de andere zonde, maar niemand tot gierigheid.

Van Lot heb ik het gelezen, maar God verteerde zijn goederen eindelijk door vuur. En dit is alles, wat ik hiervan te zeggen heb.

Ten vierde: Heimelijke beleving bestaat in verflauwing der liefde jegens hen die Christus liefhebben, namelijk jegens Zijn heiligen. En daartoe is de verzoeking in deze plaats zeer groot:

1. Omdat wij er een menigte van hebben; zelfs het goud, als het zo algemeen is, dat wij er onze straten mede kunnen beleggen, wordt niet geacht.
2. Omdat er een gemeenschappelijke vijand ontbreekt, om hen één lijn te doen trekken. Neem verscheiden mensen, die elkaar nooit gekend hebben. Zij zullen echter, als het oorlog wordt, elkaar krachtig liefhebben, elkaar aanmoedigen en zich met blijdschap bij elkaar voegen.

Zo ook is het hier; hieruit ontstaan uw kleine tweegevechten en twisten in de kerken, uw inbeeldingen, haarkloverijen, enz. en de reden hiervan is deze daar is weinig liefde tot de heiligen, en bij gebrek hieraan zullen de mensen niet kunnen weten of u Christus discipelen zijt of niet. Zijn uw broeders heiligen, of niet? Dragen zij het beeld van Christus, of niet? Doen zij het niet, waarom overtuigt, waarom vermaant u hen niet? En als ze niet beter willen worden, laat ze dan gaan. Zo zij het zijn. O, verdraag en bemin hen, maak werk van hen, gelijk u wilde dat de Heere Jezus van u werk zou maken. Laat alzo het beeld van Christus blijken, zie en bemin het, en er zullen geen scheuringen meer volgen. Zo niet, alsdan zal de Heere schielijk wolven zenden, om de schapen meer bijeen te doen lopen.

Ten vijfde: Een nieuw geslacht van hoeren in Christus' boezem toe te laten; ik meen, niet grotelijks zorg te dragen voor de nakomelingen, dat zij deze God mogen kennen en dienen. Want als dit geslacht voorbij zal zijn, volgen onze kinderen het op, en het is, zeer zeldzaam, dat ze zich behoorlijk gedragen, hoewel het mogelijk is. Hoort derhalve ouders, indien God hen tot dit oordeel overgaf, dat zij de Heere nooit kenden, welk een droevige zaak zou dit zijn, als zij voortgebracht waren om Gods tempel te verwoesten. O, zijt daarom,

1. Zorgvuldig om hen in de scholen en in het bijzonder, Godvruchtig op te voeden, en wees hun alzo tot een geleide, eer anderen tot hen overkomen; dit zal hen trekken.
2. O, doet veel gebeden voor hen.
3. Oefent het geloof in de belofte Gods. Gelijk die man zei: hij wilde de Heere van dat éne (hoewel Hij het hem in negen en negentig gaf) niet beroven.

Laat in geschrift na, wat de Heere voor u gedaan heeft, opdat de Heere met hen zij en al deze Kerken tot heerlijkheid van Christus mogen wezen, en dan zult u in de Bruidskamer des Lams ten laatste binnengaan.

Noot A. Comrie

Aangezien de Schrijver zo klaar van de machteloosheid der gelovigen gesproken, en tegelijk beweerd heeft, dat zij alles uit Christus moeten doen door de bijzondere invloeden des Geestes, daarom achten wij het niet nodig hier iets bij te voegen. Maar wij bidden de lezer alleen, dat hij dit met bijzondere aandacht leze, en dat hij daarenboven leze de uitnemende prediciën van de Hoog Eerw. Professor Van Velzen, mijn geachte leermeester, en die dierbare Voorrede van de heer Hanapier, voor de voortreffelijke brief van vader Brakel.

HOOFDSTUK 7

Aangaande de plichten van een Christen om standvastig en gestadig gereed te zijn om Christus te ontmoeten en gemeenschap met Hem te hebben.

2. Zij namen haar lampen.

§ 1. Veel water is er vuil gemaakt en veel getwist, inzonderheid door de Roomse vertalers, wat door de lampen, wat door de olie en wat door de vaten verstaan moet worden. Het algemeen begrip van de meesten van hen is, dat door de olie bedoeld wordt de goede werken en door de lampen het geloof, volgens hun verkeerde opvatting, dat niet het geloof, maar vooral de goede werken zalig maken, daar nochtans, als men de zaak wel inziet, veeleer het tegendeel blijkt, namelijk dat door aangestoken lampen, goede werken, of een voortdurend schijnende belijdenis bedoeld is; overeenkomende met hetgeen Christus zegt, Matth. 5: 16, *Laat uw licht alzo schijnen voor de mensen*, enz. en dat door de olie te verstaan is het geloof, omdat het inwendig het voedsel van de werken en van de uitwendige belijdenis is. In deze zin vatten enigen van onze godgeleerden deze schriftuurplaats op.

En de Rhemisten insgelijks, die door de ontstoken lampen, goede werken, door de olie een goede mening verstaan, waarop door Cartwright, (dat brandend en schijnend licht van onze tijden), geantwoord wordt, dat door de ontstoken lampen liever te verstaan is, waakzame gemoederen, die altijd opgewekt zijn, om de toekomst van Christus te verwachten, overeenkomende niet het 13e vers.

Ik twijfel niet, of dit is de zaak, die beoogd wordt, dat zij haar lampen namen, dat is, dat zij waakzaam tot de komst van Christus waren.

Maar als ik andere omstandigheden overweeg, dunkt mij, dat er nog iets anders duidelijker en meer voornamelijk beoogd wordt, waarover ik nauwelijks één Godgeleerde gelezen heb, of hij geeft er iets van te kennen, namelijk, dat door de aangestoken lampen en het nemen derzelve, niet anders bedoeld wordt, *dan de gereedheid der Kerken, om de Heere Jezus te ontmoeten en gemeenschap met Hem te hebben*.

Mijn redenen hiervoor zijn deze:

1. Nademaal de Heere Jezus, om Zijn volk waakzaamheid te leren en hen tot een nauwkeurig onderzoek van zich zelf te brengen, een gelijkenis ontleent van de gewoonte dier tijden, toen de bruiloften des nachts gevierd werden. Daarom namen de maagden (de enige kinderen van de bruidskamer, en sommigen menen, dat het getal niet boven de tien was) in de nacht uitgaande, haar lampen. En als zij haar lampen hadden aangestoken, (gewoonlijk het laatste, wat gedaan werd) dan waren zij gereed om uit te gaan; dit is het, wat Christus beoogt.

2. Uit Lukas 12: 35, *Laat uw lendenen omgord zijn, en de kaarsen brandende*, blijkt klaar, dat daar niets anders bedoeld is, dan de gereedheid om de Heere Jezus te ontmoeten, als Hij komt. Want als de lendenen omgord zijn, dan is iemand tot de reis toegerust, doch aangezien het nacht was, moesten hierom de lampen ook branden.

3. Omdat in vers 10 duidelijk gezegd wordt, toen haar lampen weer aangestoken waren: zij die gereed waren gingen in. Ik weet, dat het Woord een lamp voor onze voet genoemd wordt, Ps. 119: 105, en dus kan door de lampen verstaan worden, verlichte en ontstoken gemoederen door het Woord. De uitmuntende belijdenis en de voortreffelijkheid der Kerk, is gelijk een lamp, Jes. 62: 1. En meer

bijzon der kan deze hier ingesloten en bedoeld worden. Maar in dit vers wordt van de lampen in het algemeen gesproken, insluitende het licht, de olie en de vaten; ik geef hier deze uitlegging, om, indien het nodig is, de bijzonderheden naderhand te verklaren. Zodat ik nu alleen dit leerstuk hierop zal bouwen:

§ Tweede Leerstelling.

Dat al degenen, die met Christus verloofd zijn in een standvastige en gestadige gereedheid behoren te zijn, om Christus te ontmoeten en dadelijke gemeenschap met Christus te hebben.

Een vrouw kan verloofd wezen, en echter soms niet gereed zijn om haar bruidegom te ontvangen, omdat ze slordige klederen aan heeft. Zo ook hier, Daarom is het niet genoeg met Christus verloofd te wezen. Maar verloofd zijnde, behoorde u in een gestadige gereedheid te wezen, om de Heere in uw armen te vatten en uw hoofd aan zijn boezem in de hemel te leggen. Dit is door Christus geboden, Matth. 24:44. Dit was de sterke macht van Gods genade in Paulus, terwijl anderen weenden, als zij aan zijn banden dachten: *Waarom maakt gij mijn hart week, ik ben bereid, niet alleen gebonden te worden, maar voor Christus te sterven*, en dus ongetwijfeld bij Christus te zijn; veel meer bereid om Christus te ontmoeten, als Hij komt; bereid de dood te omhelzen, veel meer bereid om Christus te omhelzen, Hand. 21: 13.

Dit is ook het doel van Johannes' bediening, Luk. 1:17, om de Heere te bereiden een toegerust volk, om Christus op de aarde te ontmoeten.

Nu is Hij vertrokken, zodat ons werk is een volk te bereiden, om de Heere in de hemel te ontmoeten. Daarom wordt dit gesteld, als het onderscheid tussen de vaten des toorns en de vaten der heerlijkheid. De eersten zijn geschikt tot verderving, de laatsten geschikt, bereid of gereedgemaakt tot heerlijkheid.

De heerlijkheid van een Christen bestaat inzonderheid in het genieten van de onmiddellijke gemeenschap van Jezus Christus. Menige ziel is dierbaar voor Christus en met Hem verloofd, en is ontvonkt door de overdenking van de goeden tijd, die aanstaande is, wanneer wij eeuwig bij de Heere zullen zijn.

Maar, vraagt gij, zijt gij wel gereed om tot Hem te gaan, al is het door vuur, water, doornen, smarten, ja zelfs door de dood? Wie kan ja zeggen?

Maar, zegt het hart der mensen, sluit de Heere nog wat langer buiten, laat de deur nog niet openstaan; nochtans moet dit alzo zijn. Daarom, laat mij tot verklaring der zaak u aantonen:

1. Wanneer de ziel voor de Heere Jezus in gereedheid is.
2. De redenen waarom er een gestadige gereedheid moet wezen.

§ 3. Vraag. *Wanneer is de ziel in gereedheid om Christus te genieten?*

Antwoord. Gelijk er vier dingen zijn, die een Christen **ongereed** maken, zo bestaat deze gereedheid in vier tegenovergestelde dingen.

1. Dat, wat een Christen ongereed voor Hem maakt, is sterke vrees en achterdocht met zwaarmoedige twijfelingen omtrent de liefde van Christus jegens hem. De ziel heeft een gelukkige verkiezing van Hem gedaan, is met Hem vergenoegd, versmelt in opgetogenheid en liefde, als ze denkt door Hem bemind te zullen worden. Wat, mij? En Christus heeft hem op zijn hart en in de palmen zijner handen geschreven. Maar Israël zegt, *de HEERE heeft mij verlaten, de HEERE heeft mij vergeten*, Jes. 49: 14. Is het mogelijk? Is het gelooflijk? Iemand, die zo verachtelijk is? Iemand, die zulk een hart heeft, zou Hij zijn hart op mij zetten?

Gewis neen. Hierom is de ziel bevreesd om te sterven, en tracht al te zeer om nog te leven. En hoe meer zij aan die tijd denkt en aan de gelukzaligheid om het Lam te volgen waar het heen gaat, des te meer ziet en vreest zij, dat dit mogelijk haar deel nooit zal wezen. Daar kan, zegt zij, enige valsheid in mijn hart jegens Hem zijn, die ik nog nooit heb gezien, een heimelijke knoop, die nog nooit losgemaakt is.

En hierom is ze nóg niet gereed. Vandaar zegt menig Christen: had ik maar wat meer verzekering; dan mocht Hij komen als Hij wilde.

Enigen menen, dat het zo met Hiskia was, die, hoewel hij voor God met een volkomen hart gewandeld had, echter bitterlijk weende, omdat hij afgesneden was, Jes. 38. Daarom: is de ziel bereid en gereed voor Hem, als zij enige vertroostende verzekering van de liefde van Christus jegens haar heeft, zodat ze kan zeggen: Indien ik leef, zo bemint Hij mij, en al doodde Hij mij, echter weet ik, dat Hij mij lief heeft; ja, dan bemint Hij mij het meest, wanneer Hij een einde aan mijn zonden en te gelijk aan mijn droefenissen maakt.

Daarom zegt ze, als iemand die gereed staat om een prins te ontvangen: laat Hem nu bij mij komen, of om mij zenden, wanneer Hij wil. Waarom?

Omdat niemand mij zal scheiden van de liefde van Christus, Rom. 8: 35.

Dit schijnt te zijn gelijk een soldaat, die ten oorlog gaat, waar veel kogels en schichten hem zullen treffen, omdat hij geen harnas aan heeft; roep hem bij de kapitein, en hij zal zeggen dat hij nog niet gereed is, maar als hij zijn harnas aan heeft, dat een musketkogel kan afstuiten. Een harnas, waarvan hij weet, dat al kreeg hij nog zoveel wonden, hij er echter zijn leven af zal brengen, en naderhand met zijn kapitein zal zegepralen, geef hem dan maar zijn wachtwoord, zo is hij gereed; al ben ik nog zo zwak, zegt hij, zo ben ik echter verzekerd, dat ik er mijn leven af zal brengen ja zelfs niet eens gekwetst zal worden.

Zo ook, als het een Christen aan verzekering ontbreekt, zo ontbreekt hem zijn harnas. Hij is zwak, en de machten der duisternis zullen Hem aangrijpen; wordt hij door hen verslagen, dan is hij ongereed. Maar als hij verzekerd is, hoewel zwak en mat, dan heeft hij Christus wachtwoord: ik weet, dat ik zal leven; ik mag vallen, maar ik zal weer opstaan; dit brengt moed en geest in een Christen, Daniel 10: 17, 18, Hebr. 11: 35.

Anderen werden gepijnigd, en dus gereed, de verlossing niet aannemende, Waarom niet? Om een beter opstanding te verkrijgen, die zij zien door het oog des geloofs, dit was door onnozele zwakke vrouwen.

Daarom, arbeidt hierom, anders bent u niet bereid. De Heere wil dat Zijn volk de dood en het gevaar onder de ogen zal zien, dat het in de verdrukkingen zal triomferen en niet lafhartig wezen, hetwelk zonder dit niet gedaan kan worden, opdat de wereld moge zien, dat er iets meer dan menselijks in hen is, 2 Cor. 4: 16, 17, 18 en 5: 1.

Wie zou zonder dit willen wezen? Mogen wij echter niet klagen, gelijk Christus over zijne discipelen: *O onverstandige en tragen van hart om te geloven al wat geschreven is!* Zoveel beloften en echter niet; verzekerd, zoveel ondervindingen en echter nog niet versterkt, en daarom voor de toekomst des Heeren nog niet bereid en gereed!

Een man, wie veel middelen en een huis te beurt gevallen zijn, durft zolang hij daarover pleit (een rechtszaak), er niet in wonen, maar hij behelpt zich waar hij is. Maar dan is hij gereed, als de veilige bezitting hem gegeven is.

Tracht dus ook van de Heere te verkrijgen, dat u een vonnis verwerft tot verzekering van uw eeuwigdurende woning, dan zult u genezen werden om er in te wonen.

2. Dan is een mens niet bereid voor de komst van de Heere Jezus, als de genegenheden hem ontbreken, die gepast zijn tegenover de Majesteit en

overeenkomen met de waarde en liefde van de Heere Jezus. Veronderstel, dat een vrouw de liefde van haar man kent, doch als zij haar liefde voor hem verloren heeft, of als zij hem liefheeft, alleen voor zoveel zij een andere man lief heeft, niet volgens de waarde van haar man of de grootheid zijner liefde, is zij dan in staat om voor hem te verschijnen, als haar hart niet genegen is om hem te ontvangen?

Zo ook hier, hoewel u aan Christus liefde tot u niet twijfelt. En dank God, als u er maar weinig aan twijfelt. Waar is echter u hart. Waar uw liefde voor Hem? Hebt gij uw liefde, uw eerste liefde, of uw tweede liefde niet verloren? Indien u liefde hebt, is ze niet tussen andere dingen verdeeld, als vrouw, kind, vrienden, hoop op voorraad voor hen, én al te veel zorg voor dit alles? Of indien u Hem bemint, zo is het met een vleselijke liefde. Hij heeft niet meer dan wellust gehad, en mogelijk zo veel niet; is het dan niet een koude liefde?

Zo ja, dan zijt ge ongeschikt voor Hem. Hierom zegt de Heere, Luk. 21: 34, *Wacht u, dat uw harten niet bezwaard worden*, 1 Petrus 4: 7. Daarom, dan is de ziel niet bereid om Christus te ontmoeten, wanneer de ziel haar genegenheden verloren heeft, en zij die weer bekomt uit de handen van al de schepselen, die haar van Christus gestolen hadden; om deze reden bidt David: *Wend U van mij af, dat ik mij verkwikke*, Ps. 39: 14, En wanneer de ziel met een zodanige liefde tot Christus vervuld is, die voor Hem betamelijk is, 2 Tim. 4: 8, dan is de rechtvaardige Rechter gereed om de kroon te geven, als Christus verschijning bemind wordt, dat is, zij zijn zo met Hem ingenomen, dat zij er vermaak in scheppen zijn aanschijn te aanschouwen. Het zou mijn hart verheugen Hem te zien, terwijl het anderen zal doen beven, Hem te aanschouwen.

O, het moet een dierbare liefde wezen, een bron van stromende liefde zonder mate. Want dit is het onderscheid tussen de genegenheden der heiligen en der geveinsden tot Christus; die der laatsten ontstaan gelijk een morgendauw, die door de zon weldra wordt opgetrokken, Hos. 5: 9. De hitte der genegenheden naar andere dingen verslindt dezelve.

Maar de liefde der heiligen tot Christus, is gelijk een bron, die springt tot in het eeuwige leven. Een bron is maar klein, doch hoe verder die stroomt, hoe breder zij wordt, totdat ze eindelijk in de zee verslonden wordt, en daar is geen mate van het water. Zo hebben de heiligen in het begin maar weinig liefde, maar hoe langer zij leven, des te meer wordt die voor Christus uitgebreid, daar is geen mate, maar alles is te weinig; nooit kunnen zij, nooit beminnen zij genoeg dit gelijkt wel, op hetgeen van een ander geval gezegd is, Ps. 147: 2, Het is tijd voor U om Jeruzalem op te bouwen, dat is, tot uw volk weer te keren in uw inzettingen, want zij hebben een wet gevallen aan haar stenen, Psalm 102: 15.

Dus dan is het tijd voor Christus om te komen, en dan is de gestelde en bekwame tijd gekomen voor een volk, om Christus buiten de inzettingen te ontmoeten, wanneer de gestelde tijd gekomen is, wanneer zij de inzettingen liefhebben, en Christus veel meer liefhebben. Als een man over zee gegaan is, en al zijn vrienden en goederen te huis zijn, zo verlangen zij naar hem, doch hij is bij de vijanden gebleven. Waarom komt hij niet bij hen. Waarom zenden zij niet om hem?

Wel, zij weten dat hij ziekelijk is, en dat hij het voedsel van dat land niet kan verdragen. Daarom is hij buiten staat om te komen. Maar als het eens gebeurt, dat hij het niet verdragen kan, dan is hij gereed, als zij maar zenden. Zo ook wanneer de mensen met Christus kunnen leven, en alleen met Christus en Zijn liefde vergenoegd kunnen wezen, dan zijn ze er toe in, staat. Met welk een gelaat kunnen de mensen voor Christus verschijnen, als Hij niet anders dan liefde begeert, die zij niet hebben.

3. Dan is een mens ongereed voor Christus, als hij het werk van Christus verzuimt.

Want onderstel, dat een mens enige inwendige liefde voor Christus heeft, doch hij verwaarloost en verzuimt het werk van Christus, zo is hij evenmin bekwaam om Christus te ontmoeten, als een rentmeester, wie veel toevertrouwd is geworden, om ten voordele van zijn heer te besteden, en die alle gelegenheden verwaarloosd heeft, waarin hij voor hem had kunnen handelen, of iets voor hem winnen. Hoe kan hij voor hem verschijnen, als hij geen behoorlijke rekenschap aan hem kan doen? Zo heeft de Heere ook u veel talenten, tijd, krachten, middelen, enz. toevertrouwd, en van deze alle zijt u geen heren, maar rentmeesters.

Nu, hebt u niet veel schone gelegenheden en winden voorbij laten waaien? Ieder als hij met Christus verloofd is, heeft iets te doen. Hoe kunt u nu voor Christus bestaan, als dat verzuimd wordt? O, aldus is het met veel Christenen; hieruit ontstaan die droevige wroegingen des gewetens en beroeringen des geestes, in veel lege dagen, in welke nauwelijks enige goede plichten betracht zijn. Wat doet gij, hetgeen anderen niet doen, die nooit Gods aangezicht in de hemel zullen aanschouwen?

Daarom, de ziel is dan voor de Heere gereed, als ze dagelijks bezig is met. Gods werk te voleindigen, zie Joh. 17:4, 5. *Ik heb mijn werk voleindigd, verheerlijk mij nu.* Christus heeft ons, ons leven en werk, iedere dag en elk uur, gegeven. Want Christus heeft altijd bezigheid; hoewel nu een ziel lang kan leven, en haar ganse levenswerk niet kan voleinden, kan ze, zolang ze haar dagwerk of uurwerk kan voleinden, enige vertroosting hebben, indien de Heere mocht komen.

Dit is niet ongelijk aan een schipper, die zijn lading heeft; als de wind komt om hem uit de haven te voeren, zo is hij gereed te vertrekken. Zo ook is het hier, 2 Petrus 1: 8, 9, 10, 11, Als u deze dingen doet, en deze overvloedig in u zijn, zo zal u een open ingang toegevoegd worden; dat is, wanneer een Christen altijd voor Christus werkt, en in zijn loopbaan de ene genade bij de andere voegt, dan is hij zo gereed, dat er voor hem een open ingang gemaakt wordt. Daarom moet u dit betrachten.

Het is gewoonlijk met de meeste belijders, gelijk met een vrouw, die haar man liefheeft en haar leden versiert. Maar intussen heeft ze zoveel andere dingen te doen, dat ze het maar ter loops doet; hierom, al roept u haar nog zo laat, zo zal ze zeggen, dat ze nog niet gereed is; ze heeft zoveel te doen, dat ze nog niet kan komen.

Zo is het hier ook.

Of ook, het is gelijk een huis, waar alles overhoop ligt, en veel dingen opgerold en in hopen en gaten gestoken zijn. Zolang alle dingen overhoop liggen is men niet in staat om ze te krijgen.

Zo is het met menige ziel gesteld, die bekwaam is om Christus te ontvangen, maar alle dingen zijn overhoop en in verwarring, en hierom niet in staat om Christus te onthalen. Maar als deze in orde zijn, dan is ze gereed. O, doe dit toch bijtijds, breng de dingen in uw ziel terecht.

4. Dan is een mens niet gereed, als hij zijn werk gedaan hebbende, daarop hoogmoedig wordt. Want laat al de drie vorige in de ziel gewrocht worden, en daarna de ziel opgeblazen worden, zich veel inbeelden, iets aan zichzelf toeschrijven. Gelijk in een ander geval gezegd werd, ze zijn al te veel van de Heere. Zo is zij te groot voor de Heere.

En waarlijk, dit zullen wij bevinden, dat het vrij gemakkelijk is, laag in onze eigen ogen te wezen, nadat wij inderdaad zorgeloos en verachtelijk voor de Heere geweest zijn. Maar als de Heere ons krachtig geholpen, uitgeleid, verzekerd, bekwaam gemaakt, vertroost en verlevendigd heeft, dan, na dit alles bij zichzelf als niets te wezen, dit valt moeilijk. Toen Hiskia ziek was, werd hij vernederd, maar wel zijnde, toen God hem grote schatten gaf, zo werd zijn hart opgeblazen. Toen was hij niet

bereid. Daarom, wanneer een Christen bereid is om alles aan de vrije genade toe te schrijven, en die te aanbidden, dan is hij door de Heere bereid, Ps. 108: 1, *Mijn hart is bereid, ik zal zingen en psalmzingen*. Gods laatste oogmerk is om de ziel tot het loven van de rijkdom zijner genade te brengen; niet alleen om God te genieten als Adam.

De voorname reden nu, waarom Christus niet terstond tot Zijn volk komt, nadat ze met Hem verloofd zijn, is om hen te bereiden, om dat oogmerk te verkrijgen. Daarom laat Hij de zonde, de verzoeking, de droefheden en de afwijkingen toe, met het oogmerk om daardoor uit dat besluit op te merken en te overdenken of zij wel ooit zalig zouden geworden zijn, of vergiffenis zouden verkregen hebben, zonder deze genade.

Wanneer also de ziel hiertoe gebracht wordt, wanneer zij (om zo te spreken) deze rente in handen heeft, dan is de Heere gereed om haar en ook die te ontvangen. Zij is alsdan door de Heere bereid. Hij, die zijn rente niet gereed heeft, is zelf nog niet in staat om Hem te ontmoeten en zijn Landheer te zien.

Draag zorg, dat u niet roemt; och! de Heere ziet immers, dat u het doet en dat u geen hart hebt, dat voor de genade zodanig uitgebreid is, als het wel behoort. Het is dan zeker, dat u nog niet bereid zijt. Maar als het leeg, ellendig en verslagen is, en een oneindig grote zaak van een geringe zonde maakt, en een hogen prijs stelt op een weinig liefde, en nog veel meer op de oneindige liefde, dan zijt u bereid. Daarom begaf David zich tot dankzeggingen, toen hij op zijn sterfbed lag. En de Heere hoorde, om bij hem te komen.

§ IV. 1e Reden.

Het recht van ontzag en liefde vordert dit van ons. Toen Petrus Zijn liefde tot Christus wilde uitdrukken, Luk. 22: 33, beleet hij, dat hij niet alleen bereid was met Hem in de gevangenis te gaan, maar met Hem te sterven. Christus ontvangt een gering ontzag en weinig liefde, als de mensen niet ten allen tijde bereid zijn Hem te ontvangen. Dit geeft voorzeker een zorgeloos hart te kennen, dat Christus veracht, en nooit bereid is Christus te ontvangen.

2e Reden.

Omdat de tijd van Christus' komst daar is, wanneer wij het minst naar Hem omzien, vers 13. Daarom behoorde een Christen altijd gereed te zijn om Hem te ontvangen. Velen die uitmuntende hoedanigheden bezitten, zijn wanneer de Kerk hen het meest nodig heeft, afgehouwen. Velen, van wie na hun eerste bekering, eer zij of anderen bijna niet konden zeggen wat ze van hen denken moesten, heeft de Heere in hun kiemen afgesneden. De mensen vinden hun harten onbekwaam en ongereed. Zij denken daarop, dat, zij hun harten daarna in een betere orde en gestalte zullen brengen, als deze dingen voorbij zijn. Wel, dan is het zeer waarschijnlijk de tijd van des Heeren komst, zelfs wanneer zij er het minst om denken, Luk. 12:40.

3e Reden.

Omdat de Heere een iegelijk afgezonderd heeft, die met de Heere Jezus verloofd is, alleen tot het genieten en het gebruiken van Christus, 1 Cor. 3: 23, Doch gij zijt van Christus, en Christus is Gods. Een vrouw, die niet verkozen of afgezonderd is tot de gemeenschap met een prins, mag gaan waar ze wil en doen wat ze wil, zelfs allerlei vuil werk. Maar zij, die verkozen is het naast bij hem te zijn, en hem alleen te aanschouwen en lief te hebben, heeft niet voor te wenden, dat ze te veel te doen heeft en met te veel vrienden moet spreken, dan dat ze zich gereed zou kunnen maken. Zij is

afgezonderd voor een beter persoon, en tot veel edeler bezigheid.

Zo ook hier. De mensen van de wereld, door God niet bemind, noch door Hem verkoren of afgezonderd, mogen doen wat ze willen. Maar u niet als de Heere u voorbedacht tot dit oogmerk verkozen en afgezonderd heeft, Ef. 1: 4, Uitverkoren om heilig voor Hem te zijn in de liefde; dat is, om altijd voor Hem, met een geest van de dierbaarste liefde jegens Hem, in Zijn tegenwoordigheid te staan. Daarom heeft de Heere boven alle andere dingen zorg gedragen, 1 Petrus 5: 7, dat wij deze zaak zouden behartigen en doen.

Als wij in gevaar zijn, zal Hij ons verlossen; als wij gebrek lijden, zal Hij ons verzorgen; als wij zwak zijn, zal Hij ons versterken; alleenlijk, zijt nu voor de Heere bereid, Ps. 45: 11, 12, *Vergeet uw vaderland en uws vaders huis, zo zal de Heere lust hebben aan uw schoonheid.* U hebt nu geen vrijheid om te beminnen en te volgen wie het u belieft. De Heere heeft u aan zichzelf door Zijn liefde verbonden, en u hebt u door belofte wederom aan de Heere verbonden.

Daarom is nu een Christen, nadat hij eens met Christus verloofd is, beter dan de ganse wereld, zijnde de Bruid des Lams. Hij zal een beter en groter goed genieten. Hij behoorde alzo te versmaden en te verfoeien, zich met een ander te verloven, of iets voor een ander schepsel te doen; mij dunkt daarom, dat hij als het ware op een wachttoren behoorde te zitten, uit te zien en de uren te tellen, nu de dag nabij is, en alleen op Christus te wachten. Ach, laat het zo zijn!

Als u in de hemel zijt, zult u Christus alleen hebben. O, bereid u nu voor Hem des te meer. Wees gelijk een vrouw, die met een lelijk man getrouwd is; hoewel al de dienstdoden haar vergezellen en volgen, zo is zij echter geheel en alleen voor haar man. Zo behoorde het hier ook te zijn.

4e Reden.

Omdat Hij alle andere dingen voor de ziel bereid en gereed gemaakt heeft, zo is het hard, daar Hij een plaats en genade in de hemel bereid heeft, dat wij geen plaats voor Hem in het hart zouden maken, noch hetzelfde voor Hem zouden bereiden, Joh. 14: 1, 2, 3. Zijn Koninkrijk was lang geleden reeds gereed. Zijn Vader was gereed om u te ontvangen en te onthalen, en zijn hart bemint en begeert u; alles is voor u gereed. Zijt alzo gereed Hem te ontmoeten. Ik ben mijns Liefsten, Hoogl. 6: 3.

§ V. Eerste Gebruik.

Zie hieruit de grootste oneerbiedigheid van menige ziel, die terstond na haar verloving met Jezus Christus, zich eenmaal aan Christus gegeven hebbende en vertroosting daardoor genoten heeft, aanstonds zorgelozer wordt, dan ten tijde toen zij nog niet met de Heere Jezus gehuwd was. Daar zij nu in een heilige waakzaamheid en gereedheid behoorde te staan om Christus te ontvangen, gelijk gezegd wordt, Ps. 85: 9, Laat ze niet weer tot dwaasheid keren, omdat ze zozeer gereed zijn, dat te doen. Velen zeggen, als ze in enige benauwdheid zijn, en na lang wachten: als de Heere zich eens mocht ontfermen, zou ik gelukkig wezen; ik zou alles wel willen weggeven; alles wat ik heb, zou ik Hem wel willen geven. Wel, de Heere heeft medelijden met uw ziel, wanneer ze in haar lagen staat is, en dan dankt ze God, maar ze vergeet, gelijk de Israëlieten, binnen kort zijn werken en Zijn liefde, en na groten vrede met God, komt grote zorgeloosheid; kan dit met de genade en met Christus bestaan?

Zeer bezwaarlijk. Maar het zou echter zo kunnen zijn. Want daar zijn twee dingen, die zulks, zoals men voorgeeft, verontschuldigen.

a. Omdat bij de eerste bekering, Christus dringend gezocht wordt, om zowel de schrik

en de smart der zonde te beden, als de wond en de smet der zonde te genezen; hierom is het, dat de mens verloofd zijnde, en de schrik voorbij en het rad gebroken is, nu veel zwaarder trekt en het zoeken verwaarloost; nu is het mes uit zijn hart, hij roept zo ernstig niet.

b. Omdat als een mens verloofd en zeer verliefd is, hij gewoonlijk op zijn genegenheden vertrouwt, als hij die in overvloed heeft. Hierom laat de Heere de Satan de overhand hebben, Luk. 21: 31, 33, *De Satan heeft u zeer begeerd te ziften als de tarwe*. En ik, zei Petrus, ben bereid met U in de dood te gaan. Maar hij viel, en toen de Heere hem aanzag, ging hij naar buiten en weende bitterlijk. Hoe schandelijk is hij gevallen, zou iemand hem meer beminnen dan Hij, zo Hij ooit medelijden had?

Wel, om Zijns Naams wille heeft Hij het gedaan.

Doch hoe dikwijls hebt u het verbond verbroken? Hoe vergetelijk tegenover s Heeren goedertierenheid zijt u geweest! De Heere ziet deze dag op u. Hij zegt: "Waarom hebt u Mij zo spoedig vergeten en verzaakt? Heb Ik u niet van de mesthoop, ja uit de hel gehaald? En hoewel ik er zoveel duizenden had om er Mijn liefde op te stellen, zo verkoos ik u; hoewel u Mij nochtans niet kon liefhebben, toen ik Mezelf aanbod; u kon Mij geen wederliefde betonen, daarom gaf Ik die aan u. Ja, ook heb Ik Mezelf voor altijd aan u gegeven. Hebt u Mij zó vergeten, alsof Ik kleine verongelijkingen zwaarder van u opnam, dan grote van anderen?"

O, laat dit uw doen u naar buiten doen gaan en bitterlijk doen wenen. Want zo u ooit die liefde, gelijk Petrus had gesmaakt, zou Christus aanblik u verootmoedigd hebben.

2e Gebruik.

Zie hieruit de reden, waarom enige Godvruchtige mensen zo droevig, en in zo grote benauwdheid van geest sterven; wel, zij hebben niet geleefd in de verwachting van Christus, daarom kermen zij overluid over zichzelf, niet wetende waar zij heengaan; soms zó vergaande, dat enigen door al hun vorige ondervindingen en door al de tegenwoordige vertroosting van predikanten, niet vertroost worden zijn.

O neen! het is te laat om te spreken, zij danken hen voor hun liefde, maar God heeft anders over hen gedacht. Zo hun echter enige hoop gegeven wordt, wordt die altijd uit één woord afgeleid, en zij kermen: Ach, ik dorst naar een weinigje genade! Dan sterven zij. En wat is hiervan de reden?

Doch wat behoef ik te spreken? Zijzelf zullen die zeggen en hebben het gezegd: "O, ik heb zo en zo voor U geleefd, maar mijn hart heeft in het verborgen de wereld gevolgd, enz. Ik heb de Heere heimelijk verwaarloosd, ik heb zelden om de dood gedacht, of mij tot sterven bereid; ik had gedacht, dat ik beter zou geworden zijn, maar de Heere heeft mij ontmoet."

Ik weet, dat de heftigheid van de ziekte des mensen, veeltijds zo kan doen spreken, maar ik toon nu slechts aan hoe het dikwijls is. Daar nochtans anders een open ingang gemaakt zou zijn, 2 Petrus 1:811. Daar het met sommigen alzo geweest is, zo spiegel u er aan, opdat het zo met u niet worde; opdat gij, in het leven blijvende, behouden moogt worden. Schipbreuk aan het strand te lijden, valt smartelijk.

En weet, als uw geweten niet ontwaakt, dat het niet anders kan wezen. Besluit dus niet, dat zij verdoemd waren zonder Christus, maar zij waren niet bereid voor Christus. En mogelijk is uw tijd nabij, en wat hebt u te zeggen? Een half uur is een wereld waard, zal een stervend verlegen mens zeggen.

3e Gebruik.

Is een **viervoudige vermaning**, inzonderheid aan al degenen, die de Heere met zichzelf verloofd heeft

HOOFDSTUK 8

Een viervoudige vermaning aan de gelovigen.

§ 1. Eerste Vermaning.

Om al deze twijfelende, neerslachtige, hoewel oprechte harten op te beuren, die in twijfel zijn over de liefde van Christus jegens hen, moeten zij al hun naarstigheid aanwenden, om hun roeping en verkiezing en de liefde van Christus vast te maken; niet omdat ze aan de zijde van Christus niet vast is, maar om die aan uw zijde ook te maken. Want hoe kunt u anders in gereedheid zijn om de Heere Jezus te ontmoeten? Terwijl de sterk gewapende de hof bewaart, is al wat hij heeft in vrede. Maar als Christus de Satan eenmaal van zijn troon gestoten heeft, is er soms niets anders dan oorlog, twijfelingen en vreze. De Satan zei God in zijn aangezicht, dat Job Hem niet voor niet diende; hoe veel te meer zal hij de ziel zelf beschuldigen. Enige geleerden menen, dat het meest wezenlijke deel van het vergif van de satan en van de eerste aanval op Christus zelf, Matth. 4: 6, was, om te zien of Hij hem aan Zijn Zoonchap kon doen twijfelen: *Indien Gij Gods Zoon zijt*, enz. En zijn listen zijn hier zeer groot, zodat hieruit weinig levendige Christenen een vastgesteld vertroostend bewijs van Gods eeuwige liefde tot hen in Zijn Zoon hebben, en hieruit ontstaan veel droevige gevolgen. Hoe kan iemand de Heere loven voor die liefde, indien hij daarvan niets weet?

Dikwijls is het met de twijfelingen van een mens, aan wie zijn gedachten ontvallen, gelijk het is met het gestadig druipen op zijn long, daar is een dagelijkse vertering van wat eens was, zodat menig Christen zijn leven, hart en sterkte met twijfelen verteert, en als alles uitgestort is, hoe verheugd zou hij dan zijn, als hij weer terug kon keren, waar bij het eerst had behoren te beginnen! Hierdoor is hij, met één woord, alle dagen voor Christus onbereid. O, stel uzelf in die staat niet gerust, gelijk ik vrees, dat al te velen doen, (ten minste voor een tijd). Het is een der gevaarlijkste toestanden, die er kunnen zijn, ontrust te worden door zwakke vrees, en echter in onzekere hoop te rusten. Maar breng het tot een besluit. Is de Heere Jezus de mijne of niet? En indien Hij de uwe is en Zijn liefde de uwe is, zo zie het, opdat u de dood op de nek moogt treden, over de hel en het graf moogt triomferen, verlangen hij de Heere te wezen, en de verschijning van de Heere liefhebben, en opdat u met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde uit deze wereld, als tot uw bruiloft, moogt heengaan. En indien er enige hoop is om dit alles te verkrijgen, wie zou dit durven beletten?

Enigen van u zijn mogelijk een langen tijd zorgeloos geweest, om er naar om te zien, zodat het u daarom ontbreekt. Enigen van u zijn met de Heere lang in onderhandeling geweest, en echter twijfelen zij. Enigen van u hebben geen klaar bewijs, maar stellen zich tevreden zonder de Heere dankbaar te zijn voor hetgeen Hij voor hen gedaan heeft; hierom blijven zij nog twijfelen. Enigen van u hebben reeds grijze haren, of ten minste zijt u niet ver meer van uw graven. De strijd is ophanden; gij zijt nog niet gewapend; gij zijt nog niet bereid, en zó blijft u twijfelen. Ik denk om hetgeen Christus zei van de fles van Maria: *Zij heeft dat tot een voorbereiding voor mijn begrafenis gedaan*; mogelijk dat deze waarheden dienen tot een voorbereiding voor uw aanstaand overlijden; ontsteek alzo uw lampen aan dit Vuur, en aan het licht van des Heeren liefde tot u, en ziet dat Hij u inderdaad liefheeft.

Tegenwerping. Maar waarom raadt u mij dit, voordat de Geest komt en het mij te kennen geeft? Hoe kan ik het zien?

Antwoord.

1. Het is waar, de Geest kan het alleen doen. Maar dezelfde Geest, die de uitverkorenen verzegelt, dezelfde Geest gebiedt de uitverkorenen niet leeg te zitten en van de Geest te dromen, maar alle naarstigheid aan te wenden om hun roeping vast te maken, en u zult die nooit op deze voorwaarden hebben, tenzij u genegenheid daartoe opvat.

2. Hoewel er een onmiddellijk getuigenis van de Geest en van de liefde van Christus is, echter getuigen zij het meest en het eerst door middelen. Daarom zal ik u middelen aan de hand doen, om alleen op de Geest van Christus te zien, om dat te bevorderen. De evangelische voorschriften zijn van kracht. Want de evangelische bediening des Geestes, bestaat niet alleen in geschiedenissen en beloften, maar ook in geboden, en de uitverkorenen hebben van dezelve een gevoel. Van daar zullen de vleselijke mensen onder de wet, die zich echter het Evangelie aanmatigen, zeggen dat de wet gepredikt wordt, als zij tot een Evangelischen plicht aangespoord worden, aangezien zij de kracht des Evangelies niet gevoelen, omdat zij nog niet onder hetzelfde zijn. De middelen, die ik zal vermelden, zijn eigenlijk algemeen, om de harten van enigen te versterken.

1e middel.

Stel hieromtrent een volkomen onderzoek in: Of de Heere u liefgehad heeft, om zijns eigen eeuwigdurende Naams wil, of niet. Want als de Heere u om deze oorzaak liefgehad heeft, dan zal uw voornaamste tegenwerping beantwoord, en deze diepe vallei zal gevuld zijn. Hoe kan de Heere mij liefhebben, daar ik zo verachtelijk ben voor God en zo vervallen van God? Wel, indien de Heere u, om zijns zelfs wil, liefgehad heeft, daar geen goed in. U Hem bewoog u lief te hebben, zo kan geen zonde, die Hij wist dat in u was en zou wezen, die liefde uitblussen. En indien Hij geopenbaard had, dat Zijn liefde hierop gegrond is, al ware het maar eens, zo is diezelfde Naam, ook als u veranderde, niet veranderd, maar is nog even dierbaar en krachtig voor Hem, om Hem te bewegen, u nog lief te hebben, Kom. 11:2. De apostel beantwoordt deze haarkloverij: *Zal God Zijn volk verstoten?* Nee, zegt hij, niet die Hij tevoren gekend heeft. En wie zijn deze? Zie vers 5, een overblijfsel naar de verkiezing der genade, dat is, God heeft ter wille zijner genade ons verkoren en geroepen zonder aanmerking van iets anders. Hieruit is te verstaan, 1 Sam. 12: 21, 22. Want daar zijn twee soorten van mensen in de Kerk: 1. Dienstknechten. 2. Zonen, Joh. 8: 33. Daarom is er ook een tweevoudige liefde, die de Heere de mensen openbaart.

1. Enigen heeft Hij lief als dienstknechten. Gelijk wij enige mensen huren om ons werk te doen, waarvoor wij hun kost en loon geven, en dan weer buitens huis laten gaan: zo heeft God werk, dat voor Zijn Zoon en voor de heiligen gedaan moet worden, en om veel redenen huurt hij goddeloze mensen om het te doen, gevende hun beloning in dit leven, en als het werk gedaan is, en Hij van hun giften, bevalligheden en geest gebruik gemaakt heeft, dan doet Hij hen weer buitens huis.
2. Maar sommigen heeft Hij lief als zonen, soms zelfs de allerdwaasten en zwaksten der wereld; also niet om enigen dienst, die zij kunnen doen, maar om zijns zelfs wil, zal Hij hun een erfenis geven en hen lief hebben als zonen, omdat Hij het wil. Deze blijven altijd in de liefde des Heeren. Hagar en Ismaël werden verdreven, maar Sara en Izak zijn in het huisgezin gebleven.

Vraag. *Hoe zal ik dat weten?*

Antwoord. Indien de Heere u lief heeft om Zijns Naams wil, zou u dit van zelf tot die

gemeenschap trekken, om alles wat u ontbreekt, hier te zoeken, door dit in de Naam Gods voor te stellen, opdat Hij alles om zijnentwil vervulle: Ik weet, dat de Heere om Christus wil lief heeft. Maar waarom zou Christus helpen?

Om Zijns Naams wil. Want veel geveinsden denken zoo, wanneer zij Gods toorn om hun zonden tegen hen gewaar worden. Zij trachten die zonden weg te doen, en als dat gedaan is, menen zij, dat God tevreden en daarmee alles wel is. Zij zien, dat God vermaak schept in de gehoorzaamheid van Zijn volk, hierom gaan zij aan het werk, en dan menen zij, dat de Heere een welgevallen in hen heeft. Indien de Heere ooit een mens liefheeft, zo zal Hij eerst zijn mond stoppen, hetzij Jood of Griek, Rom. 3: 29, en hem met gebogen knieën doen erkennen, dat in de mens geen reden daarvan is, ja dat alle redenen daartegen zijn.

Nu, heeft de Heere u hiertoe niet gebracht? Daarom, niets hebbende om Gods toorn te stillen, dan Christus, zo hebt u Hem aan God voorgesteld, en niets hebbende om Christus te bewegen, zo hebt u Zijn Naam voorgesteld, en hierin heeft uw vermoeid hart zich gerust gesteld, steunende op Hem, opdat Hij, indien er enige genade in u begonnen is, die moge voltooien, en als er pene is, dat Hij die moge te weeg brengen; indien u onbekwaam en onwaardig zijt, dat Hij u, uit louter welbehagen, daartoe moge bereiden; zie dit is er een bewijs van.

Het is er mede als met sommige zegels; men kan nauwelijks begrijpen wat in het zegel gegraveerd is, maar als het in het was afgedrukt is, kan men het duidelijk zien. Zo ook is het hier; u kunt nauwelijks de liefde des Heeren zien; zie in uw hart of het Hem bemint; zie op zijn verkiezing, of u Hem en Zijn liefde om Zijnentwil verkiest; indien u deze liefde met de dierbaarste genegenheid om zijns zelfs wil aankleeft, dan zijt u behouden, Spr. 18: 10, *de Naam des HEEREN is een sterke toren*, enz. En dit ziet niet alleen op de eerste bekering, maar op alle plichten, op alle, toepassingen, Ezech. 16: 63. En dit bewijst de liefde.

- Omdat, als u de gerechtigheid der engelen had, u denken zou, dat het een goed bewijs ware, maar die van Christus is duizendmaal dierbaarder.
- Dit is God tegenover Zichzelf te stellen, dat is, zich zelf te doen antwoorden. Daarom hadden de heiligen in al hun engten en droefheden hiertoe hun toevlucht; ik spreek nu niet van tijdelijke zegeningen, maar van de eeuwigdurende liefde en van al haar vruchten, die hieruit voortspruiten. Nu zeg ik, dat u op een Rotssteen gebouwd zijt, die hoger is dan al de macht der duisternis; nu is u een sleutel ter hand gesteld, om al de schatten Gods te ontsluiten; nu ligt u aan de schoot der liefde zelf, als uw hart hierin rust. En zo niet, geliefde, zo zou de Heere u nooit aldus in Zijn schoot laten liggen. Daarom, als het zo is, zie het en verwonder u, dat Zijn Naam Hem bewogen heeft u lief te hebben.

2. U zult dit bevinden, als de Heere om Zijns Naams wil u liefheeft: daar is geen gedraging of beschikking der Voorzienigheid jegens u, of Hij verkrijgt voor zichzelf daardoor in het eerst of in het laatst een Naam. Want indien dit Gods oogmerk is, zo is ieder voorval der Voorzienigheid maar een middel tot dit oogmerk, door iedere daad zijner Voorzienigheid jegens u, te bereiken. Daarom zult u bevinden, dat Hij zelfs door deze zonden, die Zijn Naam onteren, (en indien door deze dan ook door alle andere dingen) zich een Naam verkrijgt. Hij zal er zo ver af wezen u van Zijn liefde te verwerpen, dat Hij u door dezelve goed zal doen. Diezelfde zonden, waarom hij anderen verdoemt, zal Hij tot uw verootmoediging doen strekken, om u leeg te maken. De Farizeeën vervolgden Christus en verloren daarom alles; Paulus was er een, en het verootmoedigde hem gedurende zijn ganse leven, niet waardig een apostel genaamd te worden, daarom dat hij de gemeente Gods vervolgd had, 1 Cor. 15: 9, en hierdoor

bestond al zijn rijkdom in de genade. *Ik werd in genade aangenomen*, 1 Tim. 1.

Maria heeft veel zonden gehad. God heeft veel vergeven, en zij heeft veel lief gehad; anderen zondigden veel, en God verhardde hen; Judas verraadde Christus en had berouw, vluchtte van Hem en verhing zich; Petrus verloochende Hem en weende, daarom was hij de eerste, die Hem predikte. En dit is zeker van de besten schijnheilige, dat de zonden, die in hem gebleven zijn, hem nooit beter maken, maar hem verblinden en verharden. Hij heeft zijn onderscheidingen van /zwakheid enz. Dat hij die dag op dag veracht, totdat al zijn dagen verlopen zijn; of zo hij iets goeds heeft, zo is het niet meer dan dat van Judas of Kaïn, enige wettische verschrikking, of enige lichte flikkeringen van vertroosting, waardoor hij inderdaad hoogmoediger wordt.

Nu, is het zo niet met u? Verwekt uw zwakheid u niet met Paulus tot droefheid? Doet uw blindheid u niet roepen om licht? En dit roepen is verhoord geworden; uit de duisternis schiep God licht. U hebt venijn en opwellingen des harten tegen Christus gevoeld; doen die u zelf niet des te meer verfoeien, zodat u denkt, dat nooit iemand zoveel aan de genade verschuldigd was? Maakt uw vallen in de zonde u niet verdrietiger, waakzamer tegen dezelve, en meer verlangend om er van ontslagen te worden?

Alzo is de zonde wel overvloedig, maar de genade is ook overvloedig. Waarom zou dit zo zijn? Om Zijns Naams wil, omdat Hij u wil liefhebben; hierom is ze zo groot en zo onvergelijklijk, zodat Hij uw vergif tot uw voedsel, uw dood tot uw: leven, uw verdoemenis tot uw zaligheid, uw grootste vijanden tot uw grootste vrienden zal maken. Daarom zei eens iemand, *dat hij God meer dankte voor zijn zonden, dan voor zijn goede werken.*⁸

Ik heb mij dikwijls verwonderd over Gods handelingen met Zijn volk. Zij wijken af, blijven lang weg en bekommeren zich niet om terug te keren; in die tijd worden zij door een machtige kracht onderwezen, verootmoedigd en terug gebracht, als zij er niet om denken. O, de reden hiervan is: God wil, dat men Zijns Naams gedachtig zij. Indien dit geschiedt, zo zal uw verzekering bestendig zijn. Maar zo u die bouwt op dit of dat wat u gedaan hebt, zo zal uw verzekering niet bestendig zijn. Daarom, onderzoek en zie of het niet aldus met u is.

2e Middel.

Draag zorg, dat gij uw verzekering niet bouwt op een vermengd verbond der werken en der genade, want dit is de gesteldheid van velen als zij nog onder het eerste verbond der werken zijn. Zij willen dit niet als een bewijs aannemen, als zij daartoe geen reden hebben, Rom. 9: 31; noch als een mens onder het tweede verbond is, om enkel te geloven. En indien het een dood geloof is, zo hebben zij er geen bewijs of reden voor. Hierdoor mengen zij de verbonden dooreen, en denken: Als ik in Christus kan geloven en een algemene gehoorzaamheid aan Gods geboden kan volbrengen, dan zal ik verzekerd zijn. Vandaar begeeft men zich tot de betrachting van beide. En als men bevindt, dat die niets te weeg kunnen brengen, inzonderheid niet het laatste, zo is men hierover altijd ongerust, en men heeft nooit een bestendigen vrede. Daarom waren die Galatiërs, waarvan Paulus schreef, die de verbonden verdraaiden en vermengden, ontroerd, Gal. 1: 7. 5: 12.

Niet, geliefde, dat iemand die gelooft en een algemene gehoorzaamheid aan de ganse wet op een evangelische wijze volbrengt, geen verzekering daaruit zou kunnen hebben. Maar ik spreek, gelijk een mens, die zich daaraan onderwerpt, sub forma foederis; als ik het kan doen, en omdat ik het kan doen. En omdat ik het niet kan doen,

⁸ Vanwege verzoening daarover

daarom twijfel ik. Verzamel hieruit uw bewijs van Gods liefde; eerst en voornamelijk uit uw onderwerping aan het tweede verbond, Gal. 6: 16. Vrede over hen, die naar deze regel wandelen. Want Adams gerechtigheid in Gods verbond, is te niet; hieruit is Daarom geen leven noch bewijs te halen. Maar het geloof is een eeuwigdurende, onoverwinnelijke genade, welke ondersteund wordt door de machtige kracht Gods. Daarom zal hier een eeuwig bewijs en eeuwige vrede wezen, 1 Petrus 1: 8. *In welken, hoewel wij Hem niet zien, maar gelovende, ons verheugen.*

Tegenwerping. *Is een Christen dan van de wet ontslagen?*

Antwoord. Ja, hij is er van ontslagen als van een verbond. Daarom, hoewel zij door hem overtreden wordt, zo is hij echter niet buiten het verbond of Gods gunst gesloten. Maar hij is niet van dezelve als van een voorschrift ontslagen. Zo dat, indien hij er van afdwaaft, hij het zichzelf moet wijten en Gods liefde niet in twijfel moet trekken. Waarom niet? Nademaal het de Vader heeft behaagd, in een ander verbond leven aan te bieden, leven te geven, en alleen hierin leven te bewijzen. Alles wat de wet vordert, heb ik op het ogenblik toen ik geloofde, door het geloof in de Zaligmaker volbracht. En dat kan ik zelfs tot de geringste tittel van dezelve doen; alleen daartoe ondersteund zijnde door mijn Zaligmaker, door het geloof.

Zodat, als de Satan mij tegenwerpt, u hebt geen Christus, noch liefde voor Christus, omdat u geen geloof hebt, en u hebt geen geloof, omdat u dit of dat niet kunt doen. Zo antwoord ik: Ik kan het waarlijk niet doen, nooit heb ik gezocht om het leven en de liefde aldus te verkrijgen, maar ik heb het in een ander gedaan; ik vermag alles door Christus, als Hij mij wil helpen, onder wiens genade ik ben. En hierom zal ik zó ver verwijderd zijn van te twijfelen, dat ik mij zal verheugen in, mijn zwakheid, dat ik een geschikt voorwerp ben voor de macht en de genade van Christus, om die aan mij te betonen. Begeeft u altijd tot het, tweede verbond, zo u ooit een genisten vrede tracht te verkrijgen. Want uit de verwaarlozing van hetzelfde vloeit een ontelbare menigte bekommelingen in veel zielen, die altijd klagen. En waarom? Ik kan dit of dat niet doen; ik heb nooit rust. Maar kunt u dan niet onder de Heere blijven, die u wil helpen? blijf bij Hem, en stel u hiermee tevreden.

Tegenwerping. Maar menig Christen, die zich hiertoe begeeft, heeft geen vrede; ik heb also gedaan, doch geen vrede gevonden.

Antwoord. Dan is er een tweevoudige oorzaak die u moet vermijden: Hetzij: 1. Zo u het geloof hebt, maar gij uw geloof gevangen houdt, u sluit de ogen en kluistert de voeten des geloofs. Want als het geloof vrij is, zo zal het overwinnen en over alle zonden en wereldse vrees triomferen, 1 Joh. 5:4. Wanneer een schipper, zijn schip op de ene manier niet kan behouden, zal hij het, als hij kan, over een anderen boeg wenden, zo ook is het hier. Als men tegenwerpt: gij zijt van Christus afgeweken; wat hebt u met Hem te doen? Zo zegt het geloof: Ik zal wederkeren, tot mijn eersten Man.

Tegenwerping. *Maar Hij is op u vertoornd.*

Antwoord. Als Hij op mij vertoornd is, omdat ik van Hem afgeweken ben, zo wil ik Hem niet langer tergen door van Hem weg te blijven; mogelijk wordt Hij weer goed.

Tegenwerping. *Maar u kunt niet van ganser hart tot Hem gaan.*

Antwoord. Het is waar, doch ik zal mij tot Hem wenden, opdat Hij mij moge trekken.

Tegenwerping. *Maar u wordt niets gewaar.*

Antwoord. Ik zal echter wachten.

Tegenwerping. *Maar u zult te vergeefs wachten.*

Antwoord. Ik zal blijven wachten; mogelijk zal Hij mij daarvoor bewaren. Als gij u laat ophouden, zo ontstaat er ongerustheid; laat die bedaren, zo zult ge rust verkrijgen. Als men een anker een weinigje laat vallen zo drijft het schip, maar laat u het ter volle lengte vallen, zo zal het in de storm het schip doen blijven liggen. Dan alleen verkrijgt de worsteling des geloofs de zege, als de tegenstand maakt, dat de ziel des te sterker vasthoudt. Gelijk het was met Jakob en de Kanaänese vrouw.

Of 2. Het is, omdat u naar een ander soort van geloof zoekt, en dit daarenboven niet erkent, evenmin als de Joden de Messias, omdat zij er staat op maakten Hem in groot aanzien te ontvangen, doch Hij kwam nederig; dus zoeken de mensen naar een allesovertreffend geloof, maar het ontbreekt hun. Doch de ziel verlooft zich zodanig met Christus, dat, zolang het verbond des huwelijks duurt, zij op Zijn liefde staat kan maken.

3 Middel.

Vrees niet, dat de liefde van Christus zich niet tot gij uitstrekt, omdat Hij zijn aangezicht verbergt en soms van u vertrekt, een man als hij vertrekt en voor veel dagen van huis gaat, blijft dezelfde. Het zou dwaas wezen, dat een vrouw alsdan zou zeggen: nu is hij mijn man niet. Zo ook hier. De Heere bemint Zijn volk, en echter verbergt Hij zich, Jes. 54: 17. Waarlijk, het valt zeer hard met inwendige bestrijdingen, droevige afdwalingen en uitwendige ellende gekweld te worden, en geen Christus te vinden, hoewel er naar Hem gezocht wordt.

Vraag. Maar hoe zal ik dan Zijn liefde kennen en onderscheiden?

Antwoord. veel dingen zouden hiervan gezegd kunnen worden; alleenlijk let op deze éne zaak, of uw liefde tot Hem wel steeds voor Hem alleen blijft, want het is een regel, die zeer algemeen is, dat de zuiverste en dierbaarste liefde van een Christen blijkt, als Christus van Hem. afwezig is. Als onze vrienden bij ons zijn, hebben wij hen lief, maar als ze weg gegaan zijn, dan gevoelen wij die liefde levendiger dan te voren. Jeruzalem ligt in het stof, en nu wordt haar gruis bemind, Ps. 102: 14, 15. En indien het zó is, dan is het zeker, dat wij Hem lief hebben, omdat Hij ons liefgehad heeft, en wij blijven Hem liefhebben, omdat Hij ons blijft lief hebben.

Ziet dan nu of uw liefde niet blijft, 1. In het treuren over zijn afwezen. 2. In het verlangen naar Zijn tegenwoordigheid. 3. In het loven van Hem voor iets, dat Hij achtergelaten heeft, als men ziet dat er zulk een behoefte aan Hem is. Is dit niet voor Hem alleen om zijn gezelschap terug te hebben, zodat, hoewel God u alle andere dingen geeft, u echter gewaar wordt, dat de Heere weg is? Dit treft bijkans in dezelfde mate, als toen Christus heenging, Joh. 16: 5, 6. Maar omdat de liefde verdoofd en als dood kan zijn, neem daarom eens een proef, alsof er een tijd van scheiding ware, en zeg eens tot uw hart: Gaat het u niet aan, neem dan uw genoegen in uw zonden en verzaak Hem.

Nee geliefden, hier zult u gewaar worden, dat het hart zal bezwijken en smelten, Joh. 13: 36, enz. en het zal zeggen: Heere, laat mij nooit weer tegen U zondigen, al zou ik nooit door U gezaligd worden. En stel dit tot een regel: denk niet, dat de Heere Zijn liefde tot u heeft opgehouden, als u van Hem en Hij van u gaat. Maar op uw vertrek te zondigen, O, dit is droevig. Maar keer terug; dit vertroost het hart des Heeren, inzonderheid als het u om Hemzelf, niet enkel om vrede en zaligheid te doen is, zodat u zegt: al ware het, dat Hij mij nooit zalig maakte, och! ik zou hem echter zoeken.

4e Middel. Zie op de teerhartigheid van de Heere Jezus want, geliefde, al de

twijfelingen der Christenen ontstaan voornamelijk uit deze hoofdzaak, uit een verkeerd gevoelen van Christus, hetwelk de Satan inboezemt, gelijk hij deed in den beginne, Gen. 3: 15, opdat zij aldus zijne bedriegerij zouden aannemen. Gods volk neemt alsdan geen kennis van de teerhartigheid des Heeren Jezus. De Satan vertoont Hem alleen in toorn; als er van enige bedreigingen sprake is, zegt de ziel, deze allen zijn op mij toepassing. Als een vrouw met een man leeft, die een nors onbeschoft karakter heeft, zal ze altijd aan Zijn liefde twijfelen. De mensen kennen die teerhartigheid niet, zeg ik, daarom worden zij, als er enige ellende of onrust ontstaat, achterdochtig tegen Hem, hetwelk de Heere uiterst kwalijk neemt, Deut. 1:27.

Vraag. *Hoe zal ik de teerhartigheid van Christus kennen?*

Antwoord. Uit Zijn gedrag jegens de mensen, toen hij hier op aarde was. Want nu is Hij in de hemel in heerlijkheid, en wij weten niet hoe zijn gesteldheid is. Daarom is zijn leven op aarde de voortdurende levende spiegel van zijn hart. Het bestaat in vier zaken.

1. Nooit kwam iemand tot Hem, die Hij verwierp, hoe groot zijn droefenissen of zonden ook waren. Maar Hij genas een iegelijk van hen, als zij met hun ellenden tot Hem kwamen. Want in het genezen van hun ellenden, betoonde Hij enkel zijne gereedheid om hen van hun zonden te genezen. Daarom maakte Mattheüs deze toepassing, Hfdst. 8: 17. *Hij heeft onze krankheden op zich genomen.*
2. Als de mensen met onoprechte oogmerken, niet om Hemzelf alleen, tot Hem kwamen, bestrafte Hij hen daarover, en toonde, dat Hij bereidwilliger was om zich zelf dan om brood aan hen te geven, Joh. 6: 27.
3. Als zij, die verloren, ziek en ellendig waren, niet tot Hem kwamen, ging Hij uit om hen te zoeken en zalig te maken. Denk slechts aan het verloren schaap. Luk. 19: 10.
4. Met hen, die Zijn liefde niet begeerden, had hij medelijden en medelijden wegens hun ellende en zonde, hen vergelijkende met schapen die zonder herder zijn. Hij treurde over de verharding hunner harten. Hij weende over Jeruzalem. Zie nu op Christus, die nog dezelfde is. U komt in het verborgen bij Hem, opdat Hij alle ongerechtigheid wegneme, opdat Hij zich aan u geve.

Zeg mij, 1. Denkt gij, dat de Heere, als Hij hier op aarde was, u altijd zou verwerpen?

2. Maar ik durf Hem niet aannemen.

Antwoord. U wilt wel dagelijks brood van Hem ontvangen, en Hij is gewilliger zichzelf te geven.

3. U kunt tot Hem niet komen, Hem niet, dan alleen soms vinden, noch Hem zien. Welnu, Hij zal u opzoeken.

4. Ach, maar ik veracht dit alles dikwijls.

Hij heeft echter medelijden met u. O, denk om dit medelijden van Christus, en stel Hem u als tegenwoordig voor; dit is een bijzonder middel om het hart in het geloof te versterken.

5 Middel.

Leer erkennen dat u verplicht zijt geen plaats aan uw twijfelen van Gods liefde te geven. Want het is soms de toestand van menige kostelijke ziel, dat zij een klaar bewijs van Gods liefde tot haar heeft. En wat stelt zich daartegen? Niets dan de vrees: wat zou het zijn, als ik misleid ware, nadat dit alles gedaan is? Hierom krimpt het hart

ineen. Gelijk enige vrouwen, die een bijzondere liefde gevoelen, als zij eens op haar mannen jaloers geworden zijn, dit niet kunnen verzetten. Zo ook deze niet.

Vraag. *Hoe zal ik dit weten?*

Antwoord. Eerstelijk. Indien deze vrees, die u hebt, u verder van Christus verwijderd heeft, zo blijkt het klaar, dat u die moet afwenden. De vrees, die zonde veroorzaakt, is zelf zondig; al wat van Christus verwijderd, is zonde, Luk. 5: 9, 10. *Heere! ga van mij uit, want ik ben een zondig mens.*

Vreest niet, zei Christus, 1 Sam. 12:20. Zij waren allen genegen om af te wijken; *Vreest niet*, zei Hij. Denk hieraan wat het is, en wat u wint zo gij u met deze vrees voedt. Zij verhindert uw blijdschap in Christus, uw liefde tot Hem en uw zegeningen uit Hem; ze veroorzaakt een doods mismoedig hart; ja, hoewel zij u eensdeels tot Christus drijft, en ze u anderdeels van Christus afdrijft door u aan zijn zorgvuldigheid voor u te doen twijfelen, zo maakt u hieruit een gevolgtrekking tegen zijn waarheid. Zonder twijfel is die verachtelijk, Matth. 8: 26, *Wat zijt gij vreesachtig, u gij kleingelovigen?* Daarom, voor zo ver de vrees ons tot Christus drijft, is ze goed; voor het overige moet ze afgesneden worden.

Ten tweede. Als de Heere uw hart getrokken heeft tot Christus, en als het bedorven is, zo overtuigt Hij ongetwijfeld in het verborgen uw hart, dat u geholpen zult worden, als u komt. En door uw komst zult gij uw genezende kracht van de Heere Jezus ontvangen tegen uw wellusten en eerloze genegenheden. Vrees dan niet. Het is een zonde te vrezen dat u geen hulp zult hebben, zie Markus 5: 33. De vrouw met de bloedvloeijing, vreesde dat ze vermetel was geweest, daarom kwam zij bevende. Maar de Heere zei tot haar: vrees niet, u geschiede gelijk u gelooft; uw vloed is begonnen te genezen.

Wat zegt u? Zijt u nooit tot Hem gekomen? Hebt u nooit enige genezing van Hem ontvangen?

Dat is hard. Maar kunt u niet betuigen: ik zou voor de ganse wereld niet weer in mijn wellusten willen leven? Welnu, dit is een teken ten goede.

6^e Middel.

Zo geen van deze allen u bewegen, maar de Heere u met vrees op vrees, gelijk de ene baar der zee na de ander, achtervolgt; zie dan of er niet enige valsheid van geest in u is, dat is, enige zonde, die gij hebt of die u plaats zou geven, als u de verzekering van Gods liefde had. Iemand zei eens tot mij, dat er naast de begiftiging met Christus, geen genade is gelijk deze, namelijk, de verzekering lang te onthouden. En waarom? Als de Heere dit niet gedaan had, zou ik de vrijen teugel aan een ongebonden hart en leven gevierd hebben. Daarom, indien de Heer also met u zou handelen, zou u mogelijk in uw zonden liggen, zo u daarin rust had; wellicht hebt u die gehad, maar gezondigd, en die zonde niet beleden, niet beweend, niet wederstaan. Zo was het ook met David, Ps. 32: 14. Daarom, toen hij zijn zonde beleed, vergaf de Heere in zijn geweten zijn zonde. De mannen zullen hun liefde aan hun vrouwen onttrekken, als deze haar dartel maakt, en zij zullen haar streng behandelen. Hieruit volgt, dat, hij die nooit herstelde, nooit vrede kan verkrijgen; sommigen klagen altijd; ze zijn nooit bestendig, omdat zij een verdrag met de zonde hebben gemaakt, en tegelijk met Christus vrede willen hebben, en dit kan niet zijn.

Dit is een regel, die ik lang toegepast heb op hen, die een klaar licht in het Evangelie hebben. De verzekering lang te ontberen is gelijk aan een vuur, om enige zonden uit te branden, en dan zal de Heere van vrede spreken, Richt. 10: 16. Neem Daarom deze

raad aan. En God zal gij uw zonde bekendmaken, als u begerig zijt, dat Hij die uitvorsen zal. Maar verwacht deze genade van Hem alleen, Zach. 13: 9.

7e Middel. Breng uw hart in de engte, hetzij om Hem te verwerpen, of aan te nemen, om de uwe te zijn. Hij wordt u aangeboden om uw Koning, Zaligmaker, Heere en Man te zijn; u zult zijn hart, zijn hand, zijn Geest, Zijn Vader, Zijn Koninkrijk, zijne inzettingen, zijne engelen, Hemzelf hebben, indien u Hem aanneemt; of indien niet, zo zult u Hem verliezen. En wee u dan, als enige genade, enige ellende, enig gebod tot u komt. Want die allen zullen bloed zuigen, u verteren, en u aan uw eeuwig verderf overgeven. Dan zult u wensen: Och had ik Hem aangenomen! maar dan is het te laat. Neem hem dus nu aan, of verwerp Hem.

Och! (zegt gij) ik kan niet.

Dit is iets anders. Niettemin stellen wij u deze evangelische geboden voor, die met kracht tot u zullen komen; weet Daarom, dat indien zij nu niet krachtig zijn, zij na deze kracht zullen hebben.

§ 2.

2e Vermaning.

Dit is niet alles, wat u voor Christus bereidt, tenzij uw liefde Hem alleen gewijd zij. Zie daarom toe, dat zij vaardig zij. Ik twijfel niet of daar is enige gloed in uw hart, enige liefde tot de Heere. Het is onmogelijk dat alles uitgeblust zou zijn; dat al zijn goedertierenheid vergeten zou zijn, zonder dat die dikwijls met enige genegenheid overdacht zou worden. Maar weet, indien het alzo niet is, dat alsdan uw lamp nog niet in uw hand is genomen, en uw ziel nog niet vaardig is om de Heere te ontmoeten. Want het zou in dit geval zijn, als met een machtig vorst, die zijn hart op een dienstmaagd stelt en geen huwelijksgoed begeert, maar alleen dat ze hem des te meer liefhebbe; als zij echter haar hart niet kan bewegen, hem meer dan andere geringe jongelieden te beminnen, is zij niet in staat of bereid om hem te huwen. Daarom wordt er Matth. 10: 37 gezegd: *Die vader of moeder liefheeft boven Mij*, enz. Dan zijt u bereid, als uw liefde aan zulk een man gewijd is.

En hoewel u (als uw harten ontvonkt zijn) enige liefde als onder de as tot de Heere Jezus gevoelt; als deze echter geen ware liefde is, die zijn voortreffelijkheid en de heerlijkheid zijns persoons betaamt. als u emmers vol liefde kunt putten en die op andere dingen kunt uitgieten, maar nauwelijks één droppel voor Christus kunt missen, en evenwel hoopt dat u het er mede kunt stellen, zo zeg ik u, neen, gij zijt nog ongeschikt en onbereid voor Hem. Zie eens wat er van het offeren van de getuigenissen der liefde en der dankbaarheid gezegd wordt, Mal. 1: 14. Zo ook is het hier. Daarom zal mijn vermaning gelijk zijn aan hetgeen gezegd wordt in de 96sten Psalm, vers 7, 8, *Geeft de HEERE de koninkrijken der aarde. Geeft de HEERE de eer Zijns Naams.* Geeft de Heere de liefde die Hem toekomt, de liefde die betamelijk is voor Hem.

Vraag. *Welke is de liefde, die de Heere verlangt, die betamelijk is voor Hem?*

Antwoord. 1. Ik hoop, zo u niet meent dat uw bloed al te waardig voor Christus is, u evenmin zult denken dat enige liefde voor Christus te veel is. Echter, omdat mijn mening niet is, dat u een onzeker teken zou houden voor het ware, en alzo mis zou tasten, zo zal ik die liefde beschrijven, welke ik hoop dat uw eigen geweten betamelijk zal achten. En

a. Ik had gedacht om deze liefde voor u gestreden te hebben, namelijk: Geef de Heere Jezus alleen maar die liefde, en niet meer liefde dan u aan uw begeerlijkheden

gegeven hebt. De Heere zal zich met dezelve vergenoegen, Rom. 6: 19, *Want gelijk gij uw leden gesteld hebt*, enz., doe nu ook also. Indien u mocht denken dat deze liefde te laag voor Hem zou zijn, geef Hem echter alleen maar deze, en de Heere zal er zich mede vergenoegen en die aannemen. Die dit niet zullen doen, die zal het een pijniging zijn, aan dit woord in de hel te denken: O, had ik de Heere Jezus die liefde gegeven, die ik aan mijn snode wellusten gegeven heb, zo zou ik Hem gehad en bij Hem in de hemel geweest zijn. Doch daar is nog een tweede zaak, waarop ik met alle macht aandrung.

b. Heb Hem lief, gelijk Hij u liefgehad heeft; dat is, u kunt de grootheid zijner liefde niet beantwoorden, maar doe het naar uw mate. Kunt u Hem niet met guldens betalen, betaal Hem dan met penningen, en dit zal Hem voldoen.

Want

1. Hij is liefde waardig; in Hem is schoonheid, waarom u Hem zou begeren; in u is er gene.
2. Uw liefde zal een beloning hebben, 2 Tim. 4: 8, doch Hij kan nooit enige beloning van u hebben.
3. Hij heeft u eerst liefgehad met zijn eigen liefde; immers is het onredelijk die stralen zijner liefde niet weer naar Hem terug te doen kaatsen, en Hem het Zijne zoveel mogelijk, indien niet in dezelfde mate, weer te geven.

Vraag. Waaruit blijkt de liefde van Christus tot mij, opdat ik moge zien, hoe ik Hem gelijke liefde kan betonen?

Antwoord. Hij heeft u liefgehad meer dan zichzelf, meer dan zijn eigen eer. Want Hij heeft zichzelf vernietigd, Fil. 2: 7, meer dan zijn eigen vertroosting. Hij heeft de schoot Zijns Vaders verlaten en de toorn Zijns Vaders voor u gedragen; meer dan zijn eigen leven, want Hij zag uw nek op het blok en Gods bijl opgeheven om u de bloedige dodelijke slag te geven, en Hij kwam in uw plaats. Hij beminde uw leven meer dan zijn eigen leven. Hij verloor het zijne liever dan dat één haar van uw hoofd zou verloren gaan, hoewel Hij u kende als een verrader van God en een vijand van Hemzelf, Rom. 5: 10. Openb. 1: 5, 6.

Indien het niet also met u is, wee u dan, terwijl u leeft; wee u. als u sterft. Wat zijt u dan anders dan een droevig schouwspel, terwijl u in uw ketenen in deze wereld ten toon gesteld zijt, voor de engelen in de hemel om het te aanschouwen en er voor te beven, en voor de duivelen, de zonden en de eeuwige smarten, om er gelijk de vogelen van de hemel op te azen. Is het dan niet betamelijk dat u Hem meer dan uzelf zou beminnen, zijn eer meer dan de uwe, zijn vertroosting meer dan uw eigene, zijn Persoon meer dan uzelf, ja meer dan uw loven? Openb. 12: 11. Ik heb er gekend, aan wie de Heere deze liefde geopenbaard heeft, die dachten dat dit alles te weinig was om voor Hem te doen, en daarom wensten zij, dat zij mochten geboren zijn in die tijden, toen zij hun leven voor Hem hadden mogen stellen. Waar is deze liefde? Verslindt de eigenliefde niet alles? Heere, welk een eigenbaat, eigendienst, zelfzucht, eigen eerbejag, zelfbehagen is er niet! En de Heere zelf en Zijn liefde wordt vergeten, alsof er geen Christus, en in Hem geen liefde ware.

2. Hij heeft u liefgehad, daar Hij u had kunnen voorbijgaan, en anderen heeft kunnen liefhebben, die de Heere voor zich had kunnen winnen (ik spreek op menselijke wijze) beter dan u; mensen van groter aanzien, groter gaven en hoedanigheden, groter kracht in de wereld. Maar Rom. 9: 13, Jakob zal bemind, Ezau gehaat worden. Hij heeft Koningen met hun kronen voorbijgegaan, en nu stelt hij zijn hart op u, die maar een kind zijt, terwijl de wijzen Hem niet kennen; op dwazen, terwijl de voorzichtigen Hem

niet zien; op zwakken, terwijl de sterken en machtigen Hem niet aannemen. Ja, het is gelijk de apostel spreekt, 1 Cor. 1: 28, Het onedele en verachte, hetgeen niets is. God heeft u niets in uw eigen ooggin gemaakt. Aanschouw deze liefde, en doe nu hetzelfde voor Hem. Mogelijk ziet uw vleselijk oog soms meer heerlijkheid in het schepsel, dan in Christus, meer in de eer der mensen dan in de eer van Christus, enz.

Daarom zet zich uw hart mogelijk liever op hen dan op Christus, omdat u daartoe geweldig aangevochten wordt, en mogelijk wordt het na enige tuchtigingen ten laatste behouden. Maar ga die voorbij, en zet uw hart alleen op Hem.

Wij kunnen eerst oordelen over een vriend, ten tijde van beproevingen, én over een Christen, ten tijde van verzoeking. Welnu, een Biléam, een toveres, durft zich aan de tijd der verzoeking niet te wagen. O, heb een hoger vlucht, ga een stap verder dan een toveres; al kon ik mijn hart aan de wereld overgeven, zo wil ik haar toch niet lief hebben. De liefde des Heeren verdient mijn hart. De liefde des Heeren dwingt mij om mijn liefde aan Hem en niet aan de wereld te geven, al kon ik het verbergen en vergiffenis daarvoor krijgen.

3. Hij heeft u lief, hoewel u Hem verongelijkt, Jes. 43:22-26. Wanneer Hij zo verongelijkt is, dat Hij u bijna overgeeft, zo is Hij echter God en geen mens, Hos. 11:8, 9, ja; wat nog wonderlijker is, waar de zonde meerder is, daar is de genade des te overvloediger. Daarom gebruikt David dit als een, drangrede, Ps. 25: 11, *Vergeef mijn ongerechtigheid, want die is groot*. Daarom zegt ook Mozes, Exod. 32: 9. Want het is een hardnekkig volk. O, heb Hem toch lief, al slaat Hij u, al verzaakt Hij u, wanneer Hij in schijn, maar niet inderdaad verongelijkt, maar integendeel u lief heeft. Want de kastijding is het lot dergenen die geen bastaarden zijn, Hebr. 12: 6, 8.

Doe als die vrouw, die, toen ze aan de staak kwam om verbrand te worden, haar klederen aan deze en genen weggaf, en zei: "Vaarwel nu vriendinnen en wereld! Welkom Christus!"

Indien dus de Heere komt om alles van u weg te nemen, het kind uws lichaam, de man uwer jeugd, de vrouw van uw schoot, de vertroosting uws levens, de voorraad van uw huisgezin, het brood uit uw mond; zeg hun dan vaarwel, beveel hen in de handen des Heeren, en zeg: Welkom Christus!

Men ziet gewoonlijk, dat de Heere de Christenen na hun eerste bekering en verloving, hartelijk liefheeft, veel werk van hen maakt, en hun niets dan liefde betoont; hun liefde is alsdan nieuw; naderhand krijgt men strenge vorst, winterstormen en gure rukwinden van ongenade. Christus verlaat de ziel, onttrekt zich zelf, verbergt zijn aangezicht en zendt droevige wederwaardigheden; nu wordt de ziel niet anders dan gramschap gewaar, ze wordt mismoedig en kwijnt dus weg. Intussen, zo ze zich stil kon houden en wachten, zo zou. Ze zien dat alles uit liefde was, ja dat haar de grootste weldaad geschiedde. Ach: houd dit in gedachtenis. Hij bedroeft mij, Hij wijkt van mij af, Hij vervaart mij met de hel, echter zal ik hem niet het geringste minder lief hebben. Al begroef de Heere al de zegeningen die Hij mij geeft, zo zal mijn liefde echter leven, en als ze bezwijkt, zo zal ze weer uitspruiten.

4. Hij heeft u liefgehad in uw nederigen staat, Ps. 136:28. Zelfs toen geen oog medelijden met u had, Ezech. 16, zelfs toen u het meest verachtelijk, op het hoogste van uw zonde, in de diepste ellende en de engste gevangenis waart; nadat uw vrienden genoegzaam opgehouden hadden u te raden, toen het Woord en de Geest geen goed konden doen; nadat uw geweten u gewaarschuwd had. O, bemin Hem, als Hij in Zijn nederigste staat is, als zijn vijanden Hem vervolgen en., zijn schijnvrienden Hem verzaken. Sinds u in dit land gekomen zijt, dacht u dat Christus en de vervolging,

Christus en de geringste staat, ja Christus en de dood zoet zouden zijn. De Heere wil mogelijk uw liefde beproeven. Daarom vindt u Christus en verlies van goederen; Christus en wederwaardigheden in uw families, Christus en velerlei vrees, beslommingen en zorgen. Bemint u Hem niettegenstaande dit alles, nu even hartelijk als ooit te voren?

O, nooit was mijn hart snoder! Ik twijfel niet of een Christen die weet te onderscheiden, ziet hoe de ganse wereld tegen Christus is, hij ziet veel verraders in zijn eigen familie, die het geld liever hebben dan Christus; veel dwaze maagden, die haar slaap en luiheid liever hebben dan Christus; ja, hij ziet dat de harten en geesten van zijn eigen vrienden zodanig vervallen, dat het, leven van Christus, die tegenwoordigheid, die smaak en kracht van Christus niet in hun gebeden, noch in hun leven is. En daarenboven dat ze hierover niet klagen. Nu is het de geschiktste tijd om lief te hebben, nu geen oog Hem ziet, en geen hart Hem bemint of gadeslaat, Ps. 119: 126, 127, Daarom heb ik uw geboden lief, als Hij buiten ieder hart gesloten is, als er niemand is om Hem aan te nemen; indien er alzo enige liefde is, dan zal die nu blijken.

5. Hij bemint u gestadig, ieder ogenblik, Joh. 13: 1, 2. Hij heeft u ieder ogenblik in zijn boezem; ieder ogenblik zondigt gij, en Hij vergeeft u telkens. De zonde, de Satan, de hel en de toorn; allen staan ze gereed om u te overweldigen, doch ieder ogenblik is Hij bezig om u te bewaken en u te verlossen. De zonde en de gerechtigheid roepen ieder ogenblik tegen u, en echter is Hij gestadig bezig om voor u te bidden, Jes. 27: 2, 3. Ieder ogenblik zegent Hij, terwijl u zondigt.

O, hoe groot is de ongekende liefde van de Heere Jezus! O, deze uw verliefde vlagen, zijn niet voldoende voor Hem; Bemint Hem ieder ogenblik, verlustig u in Hem ieder ogenblik. Als een mens zich voortdurend bij het vuur warmt en toch koud blijft, zo is dit een droevig teken dat de dood nabij is. Soms kunt u onder het horen van een predatie Hem liefhebben, maar kort daarna wordt u weer koud; evenzo onder het gebruik van een Sacrament en terstond wordt u wederom doof van harte; of nadat uw gebeden beantwoord zijn, of na enige bijzondere verlossingen, en daarna is het hart wederom zonder aandoening; zie, zo moet Christus zich met een kleine vlaag van liefde vergenoegen: Indien Hij een ogenblik ophoudt u te beminnen, en u dit te kennen geeft, laat dan af Hem te beminnen; indien Hij niet ophoudt u hartelijk lief te hebben; u nooit te verlaten. O, bemint Hem dan voor altijd!!

Tegenwerping. *Maar wij hebben zoveel wederwaardigheden en zorgen.*

Antwoord. Mensen die verliefd zijn, volbrengen echter hun werk. De vrouwen nemen hun huishouden waar, niettegenstaande zij Mar mannen gestadig liefhebben; moet dan de Heere minder hebben?

6. Hij bemint u met een onmetelijke liefde, Rom. 5: 20. *Waar de zonde meerder geworden is, daar is de genade veel meer overvloedig geweest.* Daarom heet het, Ef. 2: 3, 4. liefde en grote liefde, en in vers 7, uitnemende rijkdom Zijner genade. Want daar is Christus.

a. Een geschapen Liefde. De ene man heeft de ander uitnemend lief, gelijk Jonathan David liefhad. In Hem nu is de volmaaktheid van alle menselijke en engelenliefde tot Zijn volk.

b. Ongeschapen Liefde, oneindige liefde van een God. Daarom is ze onmetelijk. Hij denkt dat Hij niets te veel doet, dat niets te waardig is, om te geven. Vandaar, als de wereld gedood en de Satan uitgedreven is, dan moet de zonde weg; als menige zonden weggevoerd zijn, zo moeten de overige volgen; als deze weg zijn, moet de dood weg,

en als de dood weg is, moet de hel weg. En als er geen leven, geen genade is, dan werkt Hij die; als het haast bezwijkt, herstelt Hij het; kan het niet werken, Hij maakt het levendig; kan het, wil het niet groeien, hij bevochtigt het. Hij heeft u het aardrijk en de dagen des vredes en der lijdzaamheid gegeven, en deze zijn al te weinig. Hij roept u, en als u niet kunt komen, trekt Hij u en geeft u vergiffenis, dat is nog te weinig. Hij geeft u het aardrijk; dit is nog te weinig. Want uwer is de wereld, Hij geeft u de hemel, dit is nog te weinig. Want gij zijt tot mede-erfgenaam gemaakt. Hij geeft beloften, deze zijn nog te weinig. Hij geeft zichzelf en zijn Geest; kan Hij meer doen? Ja, u kunt al die goedheid en liefde niet omvatten. Daarom geeft Hij u de eeuwigheid, en Hij zal u meer en meer verlichten. Hij zal niet alleen uw ziel laten leven om Hem te loven, maar uw nietig lichaam uit het stof opwekken, om met Hem te zegepralen.

Hetgeen de Heere aan Abraham beloofde, Ik zal u grotelijks zegenen. Gen. 22: 17, is ook uw deel. Ach, bemin Hem nu boven mate! Hoe lief heb ik Uw wet, Ps. 119: 97. Hoezeer had David die lief! Ik kan het niet zeggen. Maar als hij het woord van Christus lief had, hoe veel te meer dan de Persoon van Christus, de tegenwoordigheid van Christus, de eeuwigdurende gemeenschap van Christus.

Ach! draag zorg dat u Christus zijn gedeelte, zijn eigendom geeft en toemeet, opdat, als de Heere om meer liefde tot u komt, gelijk Hij dagelijks doet, u Hem niet antwoordt gelijk velen in hun praktijk doen, die Hem zoveel geven als zij kunnen missen, zodat zij niets van een snode wereld, van vrouw, of kind, of schepsel, of van een onachtzaam gedrag, kunnen missen. U hoopt dat de Heere het weinige dat u hebt zal aannemen. Ik beken dat een weinig water uit een bron beter is, dan veel hetwelk door een watervloed komt. Maar wees eerst verzekerd dat het een bron is, anders zal het niet aangenomen worden.

Geliefde, daar was een tijd toen u zonder Christus leefde en niets voor hem doe; nu doet u iets voor Hem en wat u dit jaar gedaan hebt, hebt u ook het vorige jaar gedaan, en niet meer: dezelfde liefde, die Christus gisteren van u had, heeft Hij heden ook en me er niet. Zult u de Heere also de wet stellen? Eén van beide; doe meer, geef meer, of treur omdat u het niet kunt. O, een geheel leven, één hart is te weinig voor Hem! Het heeft mij dikwijls met droevige vrees bevangen, dat ik veel mensen in deze toestand zag, en dagelijks een menigte zonden zonder mate aanschouwde. Waar is de Christen die de Heere van dag tot dag liever heeft? Hoe kan iemand dan zeggen, dat hem veel vergeven is, als hij niet veel heeft liefgehad?

7. Hij bemint u nu in heerlijkheid. Hij heeft een plaats voor u bereid, Joh. 14: 1, 2 en 3, waar Hij naar u verlangt, Joh. 17: 24. U weet dat Farao's schenker, toen hij in zijn ambt hersteld was, de armen Jozef vergat. Iemand zou kunnen denken: de Heere Jezus is nu in die heerlijkheid, en Hij heeft God, de engelen, en Zijn Koninkrijk, waarmee Hij zich vergenoegt; nooit zal Hij naar zulk een worm, zulk een nietig hulpeloos schepsel, als ik ben, omzien. Maar, gelijk de hogepriester in Israël de namen der twaalf stammen in kostelijke gesteenten op zijn borst droeg, zo ook heeft de Heere Jezus uw naam op zijn eigen hart geschreven. O, bemin Hem dan, als Hij u tot heerlijkheid verheft, om u het Koninkrijk der hemelen op aarde te geven met vrede en gerustheid.

Toen in Duitsland het bloed stroomde, toen de Oosterse Kerken door de draak, namelijk de Turk, verslonden werden, toen Englands lichten en lampen uitgeblust werden, toen was er geen volk dat in zo kleinen tijd zulk een vrede en heerlijkheid genoot.

Geliefde, waar is nu de liefde? De kerken van Christus verloren nooit zozeer haar liefde, als toen zij vrede hadden, en zij hebben meer dan zeventien honderd jaren door

verdrukkingen en vervolgingen geleerd, hoe zij haar vrede moeten gebruiken en haar liefde lieflijk moesten doen geuren, juist dan wanneer zij het meest vervolgd werden, en nochtans hebben zij het niet gedaan. Maar zij zijn, gelijk de globe zonder het kruis in het zinnebeeld, verder en verder van God afgerold en weggelopen. In het kruis is de rust.

O, hoe onredelijk is het, dat die Hem het minst beminnen, die Hij van hart bemint. Wordt het gebed niet flauw in Christus naam, in de kerken van Christus? Alsdan verkoelt de liefde. Maakt de overvloed der middelen niet onverschillig? Toen u veel mijlen ver ging, om Gods Woord te horen en nauwelijks brood in huis had, toen wenste gij, dat u meer vrijheid mocht hebben! maar nu ze u geworden is, welke vrucht is er nu? Waar is de liefde voor de heiligen? O, de liefde sterft; Christus handelt zo niet met u en wie weet of u deze ellenden die de vrede nu teelt, niet tussen de rotsen, op de bergen en in de woestijn zult bewenen?

8. Hij bemint u zo, dat als enig kwaad u wedervaart, Hij gevoel daarvan heeft en daarover bedroefd wordt, Richt. 10: 16. Jes. 63:9, ja, Hij vertroost u allermeeft, beide in en door dezelve. Joh. 14: 27, *Niet gelijk de wereld de vrede geeft, geef Ik u dien.*

O, bedroef u dan over het onrecht, dat Hem aangedaan, wordt, over de verongelijkingen, die anderen hem aandoen. Maar inzonderheid over de weerbarstigheid, die uw eigen ziel Hem betoont, Mark. 16: 14, Hij verweet hun de hardheid hunner harten. Ef. 4:29, 30. Geen vuile reden ga uit uw mond, en bedroef de Heiligen Geest niet. Hebr. 3: 9, 10. Veertig jaren lang was Ik vertoornd, om dat zij dwaalden.

Ik beken, dat u Hem zult verongelijken. Maar moet, maar wilt u ook onboetvaardig zijn? Bedroefden Hem zijn vijanden toen Hij op aarde was, zullen dan zijn vrienden Hem bedroeven nu Hij in de hemel is. En zullen zij daarover geen leedwezen hebben, en geen verborgen tranen daarover storten? Is er geen gevoel? Wat zeg ik, is er geen geest van treuren?

Mogelijk hebt u Hem menige dag en week bedroefd, en niet één zucht met enige vrucht geslaakt, om uw zonde te verlichten; vertroost dan zijn Geest, die onuitsprekelijke zuchten in u werkt. Gelijk Hij u in uw wederwaardigheden vertroost, zo vertroost Hem door een recht gebruik van al uw zonden te maken, om ootmoediger te zijn, uzelf als vuil te erkennen, Hem des te liever te hebben; heb uzelf minder lief, gelijk de verloren zoon, Luk. 15: 18, 20, 24.

9. Hij bemint u zodanig, dat hoewel Hij heengaet, Hij niet lang van u wil noch zal wegblijven, al mocht u ook denken dat het lang ware, Jes. 56: 7. Daarom is het een wonder als men ziet, wanneer het hart bezwelen, de liefde verloren, en het leven verkwijnd is, dat u echter zo schielijk bewogen wordt om op uw knieën te vallen.

O, het is de Heere die dit doet. Uw hart was door droefheid overstelpt. Hij toefde niet lang, maar Hij kwam en vertroostte u; u waart in uw zonden, het duurde niet lang of Hij verlostte u. Gij waart in gebreke Hem te kennen, het duurde niet lang, of de Heere heeft zich aan u geopenbaard; u was in verdrukking en wederwaardigheden, het duurde niet lang of Hij heeft u verhoord. Geef Hem dan dezelfde liefde. Ik weet u zult in liefde, in vermaak, in zorg van Hem afwijken. Maar blijf niet lang van Hem af. Soms zal het lokaas der wereld u van Hem aftrekken, als u rust en vrede geniet; ach bedenk, dat het eens beter met u was dan het nu is, toen de vrees u van Hem afwendde. Maar keer weder, 1 Sam. 12: 21, 22.

Och! dit is het, wat uw hart verhardt, uw vrede verstoort, en de Heere zodanig bedroeft, dat Hij genoodzaakt is veel droevige verdrukkingen te zenden, omdat u in uw val ter neder ligt. Ach, blijf niet lang, blijf niet ver van Hem! Hij keert weer tot u,

als u het meest afkerig tegen Hem zijt. Keer weder, doordat Hij altijd vriendelijk is. Hij keert weer tot u, hoewel Hij u niet nodig heeft, maar u Hem. Hij zal u niet verlaten; och, verlaat Hem niet!

10. Hij heeft u, eer al de werelden waren, lief gehad, hoewel er geen enkele reden toe was, Jer. 31:1, 2, 3. U hebt lang verzuimd Hem lief te hebben, uw ganse jeugd; ja mogelijk uw ganse leven.

Ach, gij geliefde des Heeren! begin het nu te doen, daar er nu alle reden voor is, daar de hemel u er toe roept, daar de aarde u er toe roept, daar de besluiten er voor pleiten, daar de Geest zegt: Kom, en Hij zelf u roept. Mogelijk zal uw leven niet lang duren. Wat! hebt u Hem nog niet lief?

Vraag. Maar hoe zal ik er toe komen om de Heere aldus lief te hebben?

Antwoord. De Heere alleen kan deze genade planten en vruchtbaar maken. Maar doordat de Heere het door middelen doet, zo zal ik er u enigen aan de hand doen.

A. Arbeid om de ware zoetheid te vinden, en de bitterheid der bedrieglijke zoetheid van alle schepsels te smaken. Want dit is een regel in de rede, dat een mens zijn genegenheden gelijk de stromen, een zekeren weg moet laten lopen. En het is een regel in de godgeleerdheid, dat we genegenheden die naar het schepsel uitgaan moeten stuiten, in een oprecht hart zullen, ze zich naar Christus uitstrekken, Hos. 2: 6, 7, wanneer het van alle schepsels afgetrokken wordt.

Welnu, de genegenheid is dan van het schepsel afgewend, als het de bitterheid zijner bedrieglijke zoetheid gewaar wordt. En ten tweede, als het de wezenlijke zoetheid van hetzelfde vindt. Want stel dit tot een regel, wanneer het hart van een mens, Christus niet kan liefhebben wanneer het gevoelloos is, zo is het omdat het iets anders heeft om zich in te verheugen, laat het schepsel u dus geen blijdschap meer geven, dan zal Christus uw liefde ontvangen. Immers moogt gij u in haar wezenlijke zoetheid verblijden, en deze blijdschap zal toenemen en uw liefde niet verminderen.

Vraag. Wat is de wezenlijke zoetheid van het schepsel?

Antwoord.

A. Christus liefde: O zie dezelve! Als Christus u niet liefhad, zou uw leven dan niet dood, uw zaligheid niet veel gevaren van verdoemenis, uw vrienden geen ellendige vertroosters, uw blijdschap gene droefheid zijn? Hoe zou enig ding u ten goede zijn, als u deze gedachte had: Ik heb al deze dingen, maar met dezelve toorn? Welk vermaak zou iemand aan zijn gastmaal hebben, als men hem de tijding bracht, dat hij als het geëindigd was, naar de brandstapel moest om gemarteld te worden? Gij, die u verheugt met uw tijdkortingen, weet, dat een vergramd gezicht van Christus alles kan doen verstuiven. O, let op, Ps. 63: 4, Uw goedertierenheid is beter dan het leven, in uw goedgunstigheid is leven, Ps. 30: 6. Verheugt u hierover, en dit zal uw hart nader met Hem verenigen. Overweeg dit stuk, om Jezus wil.

Ten andere: Proef de bitterheid van het schijnzoet der tijdkortingen, welke overgebleven is, nu ze in haar waar gehalte gekend wordt. De Satan doet een drievoudige zoetheid proeven, *voor, in, en na* de genieting derzelve.

1. Vóór. Gedenk hoe zij u weggevoerd hebben, hoe zij uw hart van God afhielden, hoe ze u meer beschadigd hebben dan alle verdrukkingen; menige lieflijke aanblik hebt u van God gehad, maar het was voor u die genoot.

2. In de genieting derzelve, zijn ze zoet, maar als ze zoet voor u zijn, dan is het het

bitterst voor Gods hart; wanneer de blijdschap ontstoken is, wordt de droefheid des Heeren opgewekt en getergd.

3. Na de genieting. Ze zullen eerst uw hart van God aftrekken; eindelijk zullen ze bitter in uw buik worden. Alle zoetheid, die u van de liefde van Christus aftrekt, O, die zal bitter worden. Rom. 6: 21. Herkauw dit. En zie of hierin iets is dat uw blijdschap waardig is. En zo niet, keer dan weer tot uw eersten Man.

B. Smaak de algenoegzaamheid der liefde van Christus. Een vrouw die met de liefde van haar man niet vergenoegd is, zal hem niet behoorlijk lief hebben. Zo is het ook als andere dingen onze liefde hebben, en de liefde des Heeren niet genoeg is, Hoogl. 1: 4. Meer dan wijn, daarom hebben de oprechten U lief. Zie dit in, en overleg wat dit is.; als Hij u eens lief heeft, zal Hij al wat Hij kan voor u doen. Hij zal uw ganse leven besturen; geen ding zal u beschadigen alle dingen in de Voorzienigheid zullen tot uw eer gedijen; zonden, verdrukkingen, enz. Zodat u zult zeggen, dat zijn weigeringen beter zijn dan zijn giften, zijn slagen beter dan zijn beminnelijke glimlachen, zijn afwezigheid beter dan Zijn tegenwoordigheid; ja, al deze ellende beter dan verheugingen, want als Hij mij eens liefheeft, zo zal Hij mij nooit verlaten, zodat, hetzij het leven, of de dood komt, ik verzekerd ben. Ach beproef dit!

C. Zie de Heere Jezus gelijk Hij is. En in waarheid dit ware genoeg om te maken dat uw werelds hart Hem zou liefhebben, veel meer een heilige die met Hem verloofd is. Maar de Heere heeft zichzelf voor de ogen der wereldlingen verborgen; zal Hij also wezen? Is Hij verborgen voor uw ogen? 1 Petrus 1:8. Daar u Hem niet met lichamelijke ogen, maar door het geloof ziet, zo hebt u Hem lief 1 Joh. 3: 13. Wij zullen Hem zien gelijk Hij is. Wel, veronderstel dat de dag des oordeels gekomen was, dat Christus zich op de wolken, en al de schepselen zich voor Hem vertoonden, dat al de engelen Hem dienden in de heerlijkheid zijns Vaders. O, hoe kostelijk zou dan één vriendelijk gezicht, één woord van Christus ons wezen!

Heere, die mensen zouden als in een droom verkeren!

Aanschouw Christus, een weinig hoger gezeten op zijn troon, een plaats die heerlijker is, hoewel minder zichtbaar in de heerlijkheid zijns Vaders, waar alle machtige engelen Hem dienen, de ganse wereld in zijn hand gesteld is, doende wat Hij wil; ja alles wat Hij wil. Waarom wilt u Hem dan nu niet liefhebben? Is het Evangelie een fabel? Zeg het vrij indien het zo is; bemin Hem niet, zo u kunt. Toen Simeon en de wijzen uit het Oosten Hem zagen, ofschoon in zijn vernedering; eerden zij Hem; hoeveel te meer nu, terwijl zij Hem in Zijn heerlijkheid zien.

Het is een zo groot onderscheid alsof de stralen der zon vuur waren. Enige vergelijken het dus: neem een glas en verenig de stralen samen, het brandt. Ook aldus: indien u Hem zodanig wilt zien, dat u ontvonkt wordt, verenig dan de stralen van Zijn heerlijkheid en liefde samen. Dit is het middel om ware liefde te verkrijgen, en indien ze verloren is, O, verkrijg ze op nieuw opdat de Heere u daartoe niet dringe, anders zijt u daartoe niet in staat. En zo enige liefde u niet voldoet, veel minder geen liefde gelijk het met velen is. Overweeg 1 Cor. 16: 22, Indien iemand de Heere Jezus Christus niet liefheeft, die zij een vervloeking. Ach, dat deze door u gewonnen kon worden! O hoe weinig liefde gaat er uit tot Christus! Wie ziet het niet? Christus inzetten vervelen de mensen; Christus waarheden, worden door hen veracht; met Christus dienstknechten krakelen zij. Herstel nu uw liefde, de Heere helpe u opdat u dit moogt doen.

§ 3. Derde vermaning.

Men moet het werk van Christus doen; dagelijks daarmee bezig zijn, en hetzelfde voleinden. Want zie, gelijk het met het Hoofd was, zo is het met al de leden die voor een tijd leven. Zij hebben enig werk voor de Heere te doen. Enigen algemeen, enigen bijzonder werk, en als dat gedaan is, dan zijn ze gereed om weer naar huis te keren. Daarom staat er Joh. 17:4, 5. Ik heb voleindigd. En nu staat Hij aan de deur te kloppen en is gereed om in. te komen: verheerlijk mij nu bij Uzelf, en u zult bevinden, dat een getrouw hart niet gewillig noch gereed is te gaan, voordat dit geschied is.

Vraag. *Welk werk moet ik doen?*

Antwoord. Ik heb dit elders in het brede beantwoord, ik zal er echter nog deze twee dingen van zeggen:

1. Dat het voornaamste werk eens mensen niet in gemakkelijke plichten bestaat. Want hoewel de genade en Christus Geest, de plichten gemakkelijk en zijn jok zacht maken, zo is er echter een tegenstrijdige geest, die de vervulling der plichten in het eerst hard en moeilijk maakt.

2. Om u niet ten enenmale onvoldaan te laten, zal ik er bijvoegen, dat wij zullen bevinden, dat het leven van een Christen door een tweevoudige aandrijving bevorderd wordt:

1. In het zoeken van God in Zijn inzettingen.

2. In het wandelen met God volgens Zijn inzettingen.

Deze worden samengevoegd, Gen. 6: 8. 9, Noach vond genade, daarom zocht hij dezelve, hoewel niet voor het oog der wereld. Om deze reden was Christus soms op de berg alleen, soms in het land heen en weer gaande, goed doende. Mozes was op de berg en ook in het leger. Gelijk nu een mens, eer hij gerechtvaardigd is, zijn voornaamste werk er van maakt God in Zijn inzettingen uit beginsel te zoeken. Zo moet ook een ziel, die nu met Christus verloofd is, met Christus wandelen. Het wandelen nu betekent een gestadige navolging van een ander, of een gestadig werk; dus heeft Christus voor u ieder ogenblik werk. Onderzoek daarom in ieder gezelschap ten allen tijde, op elke plaats, bij iedere verzoeking: Is het niet waarschijnlijk dat ik mijn tijd, mijn hart, Christus eer zal verliezen? Welk werk heeft Christus voor mij te doen? Blijf hierbij, want hier ligt uw werk Het heeft veel van een eergierig man die vraagt: Hoe komt dit niet mijn fatsoen overeen?

De Satan vraagt, hoe hij Christus kan onteren.

Zo vraagt gij, hoe u Hem kunt eren, Rom. 6:19. *Gelijk gij uzelf gesteld hebt tot werktuigen der ongerechtigheid*, enz. En nu beleven wij de tijden, waarin de mensen zoveel met hun eigen werk te doen hebben, dat Christus verwaarloosd wordt zodat zeer weinigen met God wandelen. Het is omdat de mensen menselijke voorbeelden voor hun gedrag nemen, zij vergenoegen er zich mede wanneer ze doen gelijk anderen, en dit is een verborgen daad, die voornamelijk bestaat in hetgeen niet gezien wordt; omdat de mensen genegen zijn aan Christus hun verzoeken te richten, en de Satan inderdaad te dienen. Zij zijn genegen alle godsdienst maar in twee of drie plichten tesamen te vatten, en omdat de harten der mensen naar vertroosting en beloften hingen, terwijl de geboden hun verdrietig en lastig zijn, zo zal ik deze beweegredenen gebruiken; alleen, laat mij toe dat ik hier op de voorgrond stelle, dat het als ik u hiertoe aandrings, geen verbond der werken is, alsof gij uit uzelf kon werken. Maar wij zien op Christus, bloed en Geest, om alles te weeg te brengen; ik spreek tot hen, die onder de genade zijn, die de Geest van buiten en het loof van binnen hebben, om te waken en hen hiertoe te brengen,

1. Beweegreden.

Wiens werk wilt u doen? U kunt niet nalaten Christus werk te doen, of u moet uw eigen werk doen, (ik spreek niet ten voordele der luiheid) dat is, u moet uw wellusten dienen; overweeg nu welk goed u ooit uzelf gedaan hebt, ja de Satan zelf is nooit een zo groot vijand, als u zelf zijt. En wilt u voor zulk een beeld knielen? Zullen uw lusten meer en liever dan Christus voldaan worden?

2. Overweeg dat de Heere zorg voor u zal dragen, en uw werk, onder zijn toezicht zal nemen, om uw oogmerken te bevorderen, doe u maar het zijne. Martha was zeer bezig met veel dingen, en zij verzaakte het beste deel. Zo verwaarlozen en vergeten de mensen Christus werk, door de veel beletselen van hun eigen werk. Hoe zal het met mijn honderd talenten gaan? Hoe zal het met mijn vrouw en kind gaan?

Draag veel liever zorg voor des Heeren werk; neem dat onder uw toezicht, en de Heere zal u. onder zijn toezicht nemen. Het beste, zekerste en enigste middel om uw oogmerken te bereiken, is om de oogmerken des Heeren te zoeken, die van uzelf te vergeten. Salomo's grote werk en zorg was, om de staat wel te regeren, en de Heere gaf al het overige. Keer uw aangezicht naar de zon, en de schaduwen zullen u volgen. De dienstknecht let op het werk zijns heren, en hij behoeft zich om spijs en drank niet to bekommeren, evenmin als u in het werk van Christus.

Ten eerste, Dan zal geen kwaad u beschadigen, hetwelk anders over uw goede dingen zou komen, Jes. 27: 3.

Ten tweede: Alle schepselen in hemel en op aarde, zullen die mensen dienen, die hun God dienen, Hos. 2: 21, 23, daar ze anders onder u zuchten.,

Ten derde: De engelen zullen uit de hemel komen, om u te bewaken.

Ten vierde: De Heere Jezus zelf, zal boven aan de ladder staan, om u, als alle andere dingen u begeven, ten laatste de besten wijn te brengen. Hij zal uw Deel zijn, Ps. 16:5, Fil. 3: 8.

3. Merk op, dat hoe zwaarder enige plicht is, u des te meer zoetheid daarin zult ontmoeten. als u er doorheen breekt. De mensen spreken van moeilijkheid, ik van winst. Daarom zal hij, die overwint, van het verborgen manna eten. En daardoor was nooit iemand zó vertroost en geëerd als Christus, omdat niemand dan Christus door een zo zwaar werk tot de Vader ging, Fil. 2.

Uw voorwendsel is de moeilijkheid van een Christelijk leven, en u proeft de zoetheid niet van dat leven; als u niet anders kunt doen, dan hetgeen gemakkelijk is, en uzelf behagen, zo zal de Heere u nooit de zoetheid doen smaken van. Hem te behagen. Hebt gij uw hart niet soms doods in het gebed gevonden? Echter hebt gij u daartoe begeven, en dan wilde u om een ganse wereld niet, of u had die gelegenheid waargenomen.

4. Daarenboven, al is de plicht voor de natuur onmogelijk, zo is de Heere echter gereed om te helpen, zelfs als er geen kracht is, Jes. 40: 29. Ja, uit zwakheid wordt kracht verkregen, Hebr. 11: 34. Als u geen Christus, geen Geest, geen beloften had om u van hulp te verzekeren, zo mocht u ophouden, en zeggen, het is onmogelijk dat ik ooit tot die mate kan komen. Maar als de beloften om u te verzekeren, en Christus en de Geest tegenwoordig zijn, dan is het voorwendsel van onmogelijkheid hoon tegen de Heere. Het zou zijn alsof Hij Zijn volk tichelstenen wilde doen maken, zonder hun stro te geven; dit is niet anders dan tegen God te oorlogen, en te veroorzaken dat God tegen u oorlooft. Num. 14. Gij weet hoe de Israëlieten klaagden over de onmogelijkheid en Gods toorn verwekten, toen zij gereed stonden om in Kanaän in te trekken. Zo ook, als de mensen gereed zijn, om tot het bezit van Christus en zijne beloften te

genaken, dan blijkt de onmogelijkheid. Aanmerk Daarom wat de Heere voor David, Gideon, Simson heeft gedaan, die uittogen in de naam van de Geest des Heeren en geholpen werden. Als u onder de wet waart, zou u dit kunnen voorwenden, maar onder de genade is het schrikkelijk deze verontschuldiging te maken.

5. Bedenk als de Heere niet helpt (daar Hij vrij wil wezen) zo zal Hij echter uw wil aannemen; ik weet, dat, hoewel Hij de wensen der dienstknechten niet zal aannemen, Hij echter de wil der zonen zal aannemen; of Hij zal de wil der zonen niet aannemen, in een werk waartoe zij kracht van Hem moeten hebben om het te volbrengen, zo zij om Zijntentwil niet tot Hem gaan. Maar in dat geval zal Hij het doen, zie 2 Cor. 12:9. Dat is, het is genoeg, Ik neem u aan. Het is zeer zoet, dat Hij om zijn eigen zaak een welgevallen, zo wel in de wil als in het werk wil nemen. Want dit geeft onrust: ik wilde wel hulp hebben, maar de Heere geeft ze niet; welaan, de Heere neemt de wil voor de daad, gelijk in Davids voornemen tot het bouwen van een tempel.

Eens Christens werk wordt op tweeërlei wijze gedaan.

Eerst. Soms door gewaarwordingen, als wij hulp gevoelen.

Ten tweede. Soms door geloof, als wij om hetzelfde tot een ander gaan. En dit neemt de Heere zeer barmhartig aan. Want dit is zijn overwinning over alle zonde, namelijk zijn geloof. Als wij zien, dat een plicht zwaar valt, en dat wij bij de Heere niet om hulp gaan, dan worden wij eigenlijk overwonnen. Want uit de overvloed des harten werkt de persoon voor Christus.

6. Vergeet niet dat de Heere u zal eren, (hoewel uw werk het niet doet) Joh. 12: 26. De Vader zal hem eren, beide in dit, Rom. 2: 29, en in het toekomstige leven. Het is als met het spelen van een rol. Daar is niet aan gelegen wat de andere toneelspelers daarover oordelen. God is de aanschouwer, God zal u achten en het geweten zal mede getuigen, al is het dat geen oog het ziet; of als de mensen het zien en verkeerd beoordelen, zo keurt de Heere het echter goed. En op de grote Dag zal voor mensen en engelen en voor de hele wereld een iegelijk lof hebben 1 van God, 1 Cor. 4: 5. Daarom is Christus oordeel naar de werken van Zijn volk gericht, Matth. 25; omdat zij dan niet met zich zelf en hun zonden, maar met de goddelozen zullen vergeleken worden. En om alsdan hun eer te verhogen, zal Hij alles optellen wat zij gedaan hebben. Alle mensen zoeken in hun daden de schande te ontwijken en eer te verkrijgen; als u nu een middel wist om u voor alle mensen te doen eren, zou u dat niet gebruiken? Wat zijn hun dromen bij Gods eer? Daar is niet één daad of ze wordt nu aangeschreven, Mal. 3: 16, en naderhand beloond, 1 Cor. 15: 58. Ach, geef de Heere dan genoeg!

7. Denk aan de vrede die u hierdoor zult hebben, beide terwijl u leeft en als u sterft. Wat anders is de oorzaak van zoveel jammerlijke kreten des gewetens, dan een lui zorgeloos hart, een zorgeloos, werelds, onboetvaardig, dood geloof? U kunt neerzitten, en weer opstaan, en zeggen het is waar; ik geloof, dat u het kunt zeggen, doch het zal met zulk een bevende geest zijn, dat u geen vrede zult vinden. Ook weet ik niet, hoe iemand zijn vrede anders kan bewaren. Want daar is een onderscheid tussen kinderen en misdrachten. Zo u als een levende zoon geboren zijt, zult u Gode leven, het kan niet anders. Maar alleen hierdoor; ach, hierin is onuitsprekelijke vrede! Matth. 11: 29, 30. Daarom zegt Paulus: Ik heb mijn werk voleindigd, enz. Joh. 14: 21, 24. U leeft zonder God, u wandelt zonder God u bidt zonder God. Maar de dag nadert, waarin u voor de Heere Jezus zult verschijnen; dan zult u wensen: Och! had ik anders geleefd!

O, doe het dan nu.

8. Bedenk dat de Heere wil, dat het gedaan wordt en het moet gedaan worden. Daarom zegt Paulus: *De nood is mij opgelegd, en wee mij*, enz. 1 Cor. 9: 16. De Heere zou meinedig zijn, als Hij er u niet toe bracht, Luc. 1: 73, 47, 75. Overeenkomende met de eed, enz.

Geliefde, u meent, dat trage begeerten zullen baten; neen, het moet gedaan worden. U zegt, ik moet, ik kan niet. Het moet beter met u worden. Verwacht dan zeker een roede, en dat de Heere u in grote verdrukking zal brengen, totdat alles weggeruimd is, en u gereinigd zijt. En zo een verdrukking dat niet te weeg kan brengen, dan zullen er erger komen. Hij heeft u te lief dan dat Hij het niet zou doen. Gedenk, dat u op deze dag gewaarschuwd zijt. Gij zijt hier gekomen om des Heeren werk, en uw eigen werk schuift het weg. Zie toe dat God uw koninkrijk niet van u neemt, of onderdrukkers over u stelt, of u enige angels toezendt; wanneer u zou zeggen; och! ik heb dit aan mijn onwaardige wandel voor God en Zijn evangelie te danken.

9. Overdenk dat u het bloed, door Christus gestort, krachteloos maakt, 2 Cor. 5: 14, 15. Geen goddeloze mensen hebben hiervoor te vrezen; geen bloed is voor hen gestort.

Wilt u alsoo doen? Dat zij verre. De Joden hebben Hem gedood; wilt u Hem langs de straat heen en weer slepen, zijn bloed met voeten treden, en hem openlijk te schande maken?.

10. Aanmerkt dat uw tijd slechts kort is; u hebt maar weinig werk gedaan, en het zal niet lang duren, dat uw kroon op uw hoofd zal gezet worden. Van Henoch is aangetekend, Gen. 5: 22, dat hij driehonderd jaar met God wandelde (en dat Hij zonen en dochteren, huiselijke genoegens en beslommeringen heeft gehad. Van allen die voor hem waren, heeft hij de kortste tijd geleefd. Ik weet voorzeker, dat de engelen genegen zijn uit de hemel te komen, om Gods werk te doen. Paulus noemde zichzelf een ontijdig geborene, omdat hij een tijdlang zonder Christus had geleefd. O, neem er slechts de proef van, en u zult bevinden, dat dit het zoetste leven is, zodat u zeggen zult: waarom heb ik dit zolang verwaarloosd? En zo u er niet zevenmaal meer vrede in vindt dan in de ganse wereld, zet dan op deze weg nooit uw voeten.

Vraag. *Hoe zal ik Christus werk alzó doen?*

Antwoord. (A). Zonder Christus kunt gij niets doen, Joh. 15: 5. De zon vervolgt gestadig haar loop, omdat het licht zelf is; u zult, als de Heere in u is, hetzelfde doen. Beproof Daarom niet om enigen plicht in uw eigen sterkte te doen. Want dan zult gij, óf die plicht niet doen, óf daarin niet volharden: Geen mens kan zijn werk naar behoren doen, die niet op gezette tijden met goede spijs gevoed wordt; zo ook is het hier. Let hier alleen maar op deze twee dingen:

a. Doe dit niet alleen volgens de inzettingen, maar ook in bijzondere tijden van beproevingen, (want God zal u in een inzetting zoveel genade niet geven als u buiten dezelve dienstig is;) hef dan uw hart op tot Christus, en zeg, evenals Hij: *Vader! het uur is gekomen; verheerlijk nu Uw Naam*, Joh. 12: 28. Zo ook: o Heere! hier is werk voor U te doen, maar ik heb een dood hart; Heere! verheerlijk Uw Naam. Ik heb zelden gezien, of de Heere, als men zó nadert, heeft geholpen, hetzij terstond of op een andere tijd. En dan herinnert de Heere u, dat het om Zijnentwil is.

b. Als u zo komt en u met de Heere Jezus voedt, zo geloof dat Hij u zal helpen,

en het zal geschieden; sommigen hebben nooit sterkte verkregen dan toen. Maar dit heeft de zwaarigheden overwonnen, Rom. 8: 37, 38, In deze allen zijn wij meer dan overwinnaars, want ik ben verzekerd, enz. Aldus hulpeloos tot Christus komende, is al zijn sterkte de uwe door het verbond. Zijt er van overtuigd, Hij kan van zijn woord niet afgaan. Doch wij moeten nog andere middelen, door Christus geheiligd, in het werk stellen. Want Christus werkt door middelen. Daarom:

B. Tracht uit te vinden waar de oorzaak ligt van al uw verwaarlozing en onachtzaamheid, in het nalaten van het werk des Heeren; ja in uw doen van het werk van de satan. Mogelijk zult u zeggen, dat u niet kunt; ik weet, dat dit ten dele plaats heeft in de heiligen. Maar dit is het voornaamste niet, daarom moet ik u dit zeggen.

1. Vóór de bekering is de voornaamste wond der mensen hun wil. Video meliora proboque deteriora sequor: Vandaar heet het in Joh. 8: 44. Zijn begeerten wilt u doen en in Matth. 23: 37. U hebt niet gewild.

Men zegt hieruit blijkt, dat wij een vrijen wil hebben; ik zeg neen. Daarom beantwoorden wij die voornamete tegenwerping, die de mogelijkheid beweert om al de wetten door de algemene genade te onderhouden, in welk geval het onrechtvaardig zou zijn een mens te straffen, om het nalaten van hetgeen hij niet doen kan. Wij antwoorden: Daar is een tweevoudig onvermogen, ex infirmitate, uit krachteloosheid, of ex malignitate, uit boosheid, als de mensen niet willen Spr. 11: 12, 13.

2. Hieruit volgt, dat na de bekering, hoewel de wil veranderd is, de mens wel veel dingen wil, maar niet kan doen, ex infirmitate. De grote oorzaak waarom hij niet meer kan doen, ligt echter in het overblijfsel der boosaardigheid, die nog niet weggedaan is. Een mens wil slapen, hij bemint dat en walgt heimelijk van de wegen des Heeren. Daarom wordt door de Kerk hierover geklaagd, Jes. 63: 17. Een mens zal bevinden, dat zijn hart een uitgestrekte wil tot het einddoel heeft. Maar als hij er zich toe zet om de middelen tot verkrijging van dat einde in het werk te stellen, dan is zijn hart daarvan afkerig, en hij heeft er een walg van. Een mens wil zorgeloos zijn, en als dit niet opgemerkt wordt, zo wordt er niet tegen gestreden. De zonde wordt gering geacht, en daarom houdt de vijand van alle goed nog stand. Het is een oude regel, Tantum possumus, quantum volumus. Neem Christus om u te helpen.

3. Laat het uw hoogste oogmerk zijn, in Christus te leven en zijn werk te doen. Hierom achtte Paulus zijn leven niet dierbaar; dit is alzo uw hoogste einde, want het einde der wedergeboorte door het geloof, ja, der verlost door Bloed, is om in Christus te leven, Tit. 2:11. Als u roept om geloof om vrede en verzekering, is dit niet uw einddoel, want hij, die dat doet, is juist een geveinsde en heeft een vals hart. Maar het is om in Christus te leven. Daarom trachtte Paulus niet alleen in Hem gevonden te worden, maar ook verder Hem te kennen, enz. Fil. 3: 9, 10, 12, 13.

De Vader wordt verheerlijkt, als wij veel vruchten dragen. Leer dan dit tot uw hoogste oogmerk te stellen, en uw gelukzaligheid zal alsdan bestaan in aldus te werken. En dat wat een mens zijn gelukzaligheid acht, wordt door hem met een oneindig vermaak gezocht. Want al dwingt men de mensen om Christus werk te doen, toch blijven hun harten dood; al zegt men hun, dat de Heere Jezus zal verheerlijkt worden door hetgeen zij voor Hem doen, zij blijven evenwel dood, omdat, hoewel zij het goed vinden, zij hun gelukzaligheid daarin stellen, aangezien dit hun oogmerk niet is. Maar, komt u hier toe, dan zal het geschieden. De mens wil geen kruis dragen, doch laat hem overwegen, wat er de Heere door winnen zal, al doet hij het niet; evenzo is het met het

geloof; evenzo met eiken anderen plicht. De mensen beoordelen het goed, maar niet wat hun het uitnemendste zou zijn. Leer alzo Christus beter dan uzelf achten, en zijn eer beter dan uw bestendige heerlijkheid. De Heere weigert onze hulp, omdat wij die verzoeken voor onze begeerlijkheden, niet om Hemzelf, Jac. 4: 3.

4. Bewaar die heerlijke bevattingen van de Heere en Zijn wegen, die u soms in het gebruik der middelen hebt. Gij zijt soms nabij de Heere; dan ziet u schoonheid in Christus en in zijn wegen; dan denkt gij: zal ik Hem ooit weer verongelijken? En na dit alles geeft gij u weer over, u verliest uw plicht, en alzo derft gij uw sterkte en uw leven. Ef. 5: 11. Dit is gelijk aan een mens, die wel eet. maar zijn geestkracht verliest en verspilt. Hij kan geen werk meer doen, maar hij bezwijmt. Zie 2 Petrus 2: 9. Stefanus liet het zich welgevallen, toen ze hem met stenen wierpen, als hij maar kon zeggen: Ik zie Jezus. Daarom, indien deze heerlijke bevatting in uw gemoed komt, bewaar die daar. Want zo u daarbinnen beelden van andere dingen opricht, zal uw gemoed en uw hart zich ieder ogenblik voor dezelve buigen. Doet Christus Geest dan niet alles? Ja. Maar door dit. middel, 2 Cor. 3: 18, Als door des Heeren Geest.

§ IV.

4e Gebruik.

Zijt altijd ootmoedig nadat gij uw werk gedaan hebt, en zijt gereed de Heere de eer van Zijn genade te geven, omdat Hij u ooit iets gegeven heeft, en ooit door u iets gedaan heeft. Want het laatste oogmerk van al de uitverkorenen is, de rijkdom van Gods genade te roemen en te eren, Ef. 1: 5, 6. Daarom werd de val toegelaten; nooit zou men van de genade vernomen hebben, indien er geen zonde en ellende ontstaan ware. Indien dit nu ons oogmerk is in heerlijkheid, dan is het hart even genegen om de dadelijke gemeenschap met Christus te hebben, als het genegen is om zijn laatste oogmerk te bereiken.

Daarom ziet men dikwijls in de Psalmen, als David in enige engte was, en hem enige genade, ja de tegenwoordigheid des Heeren ontbrak, dat dit zijn oogmerk is geweest, hetwelk hij bedoelde, namelijk de laatste woorden die hij voor de Heere sprak: Mijn ziel zal u loven, zo ook Ps. 63:4, 5. Toen dan ook al zijn vijanden ten onder gebracht waren, en hij bijna alles in het stof had doen bukken, gaf hij de Heere alles, 2 Sam. 22:151. 23:15.

Geliefde, dit is het werk van de hemel. O, leer dit lied eer u heengaat. Het lied dat niemand kan leren, dan de verlost en verzegelden des Heeren, Openb. 14: 3, Joh. 1:14. Van Christus is geschreven, dat, hij vol genade en waarheid was. Denkt u Hem ooit te zullen ontmoeten, indien uw hart met het gevoel hiervan niet vervuld is?

Eer ik dit wens aan te dringen, zal ik daarom deze twee dingen voorop stellen.

Eerst, dat de Heere in al zijn handelingen met Zijn volk, ten allerlaatste de roem zijner genade zoekt uit te werken. Hij laat zich niet gelegen liggen aan hetgeen de mensen doen, wanneer zij Hem ten laatste dit weigeren. Hij ziet niet aan, welke zonden en ellenden de mensen hebben, als Hij dit maar eindelijk verkrijgt. Want dit is zijn laatste oogmerk. Daarom is alles, wat Hij aan Zijn volk, voor Zijn volk en door Zijn volk doet, enkel en alleen om Zijns Naams en zijns roems wil.

1. Verlaat Hij hen een tijdlang in hun graven en zonden, zodat zij leven gelijk andere mensen, hetwelk vreemd schijnt, daar Hij hen zolang heeft liefgehad, terwijl Hij hen nu zolang verlaat, om zo kwaad als anderen te worden; echter doet Hij dit, omdat het strekt tot roem van Zijn genade, Ef. 2: 4. 5. 7. 8. Dood

in misdaden, opdat in de toekomstige eeuwen, enz. En dit maakt Gods volk zó verlegen, dat zij wensen, dat niet alleen de hemel, maar ook de aarde en de toekomstige eeuwen deze liefde mogen uitgalmen.

2. Daarom zoekt Hij uit de gevallen mensen de armsten en minstgeachten, de jongste broeder, de minst geliefde uit een huisgezin, terwijl Hij de oudste verlaat, Rom. 14: 11. en de dwaze en zwakke dingen, en de dingen die niet zijn, opdat geen vlees zoude roemen, dan in de Heere, 1 Cor. 1:26-31. En het is zonderling dat de Heere zulk een verkiezing maakt. Maar Hij doet dit om de roem der ganse wereld te bezwalken.
3. Daarom behoudt de Heere door het geloof, en rechtvaardigt door het geloof, en verzegelt door het geloof, Ef. 1: 13, en heiligt door het geloof, en verheerlijkt door het geloof 1 Petrus 1: 3, zodat het ganse leven van een Christen, een bedelaarsleven is. En het is opmerkelijk dat de Heere de geringste en meest verootmoedigende genade verkiest, om daardoor de Zijnen te behouden. En het oogmerk hiervan is de roem zijner genade, Rom. 4: 16. Het is uit geloof, opdat het uit genade zij.
4. De Heere laat veel gebreken in Zijn volk overblijven, waaronder zij soms zeer lang moeten zuchten, terwijl Hij weigert hun gebeden te horen, opdat zij zich tot de troon der genade zouden begeven, en dus ten laatste de genade zouden roemen, Hebr. 4: 16.
5. Daarom neemt de Heere deze aandoeningen, deze opwekkingen die zij hadden, weg. En Hij verzoekt hen door de meest kwellende zonden en pijnlijkste kwalen, 2 Cor. 12: 79, en dit geschiedt alleen om de genade te bevorderen.
6. Daarom is de Heere soms op Zijn volk vertoornd, en verbergt Hij zijn aangezicht voor hen, opdat, als Hij uit liefde wederkeert, Zijn genade des te zoeter moge zijn, en langer moge duren, Jes. 54: 7. Ja, daarom berooft Hij hen soms zodanig van alles wat zij gedaan hebben of kunnen doen, dat als u vraagt: wat hebt u nu voor uzelf te zeggen? Zij moeten antwoorden: niets dan genade: en zo worden hun monden gestopt, zie Ps. 6:5, Verlos mij om uwer goedertierenheid wille. Ps. 51: 3. Naar de grootheid uwer barmhartigheden, enz.
7. Daarom spreekt de Heere van vrede tot Zijn volk, opdat zij mogen zeggen: ik was zo verachtelijk en echter bemind, welk een liefde! Ezech. 16: 63. Als zij niet anders dan schande zien, schande hen bedekt en zij bevreesd zijn voor God te verschijnen, zo is dit alleen het oogmerk. Ik zal geen voorbeelden meer noemen. Wordt u het zelf niet gewaar? soms zult u bevinden, dat de Heere de zaken zo wonderlijk doet keren, alsof Hij niet de minste liefde of zorg voor de begeerte van Zijn volk meer over had. En als alles tot een besluit komt, zo is het om de genade te bevorderen. Al de goede en kwade dagen eens mensen, al Gods afkerigheid en vriendelijkheid, al des Heeren voedsel en geneesmiddelen, alles waarvoor God zorgt, wat hij werkt of denkt, is om Zijn volk geen meerder kwaad te doen dan namelijk om Zijn genade in hen en door hen groot te maken. Hoe Hij u ook beukt en klopt, aan stukken slaat, op nieuw smelt en vormt, het is alleen opdat u vaten Zijner heerlijke genade moogt worden, en u bekwaam zou zijn om in de dampkring van Gods genade te leven, om genade in en uit te ademen. Laat dan al de krachten der hel dit werk Gods trachten te bezwalken, de genade zal echter overwinnen. Wie zou niet onder de genade willen zijn?
Ach arm schepsel! Al verzoekt de Satan, al plaagt de zonde, toch moet de genade heersen.

Ten tweede: Dit zeg ik, dat Gods eigen volk, door wonder. lijke wegen en gangen, de Heere terugwijzen en de Heere van de eer zijner rijke genade beroven. Want omdat deze eer de diamant in Gods kroon en het geliefde doel is dat God wil bereiken, zo is al het beleid der hel daartegen; dit is de reden waarom de vijandschap van de satan zo bitter tegen het geloof is, gelijk te zien is in Petrus.

Merk wel op, als er veel verzoeken zijn, zo is zijn oogmerk het geloof te kruisigen. De reden is niet ver te zoeken; als de belegerden in een stad water door buizen krijgen, snijdt de vijand ze af, of stopt ze toe; aldus krijgt het geloof alles van de genade, en geeft alles aan de genade terug, daarom wordt het geloof het meest bestreden. De onherborenen zullen steeds de partij van de satan kiezen en de Heere grotelijks van de eer zijner genade zoeken te beroven; hoewel ik erken dat de Heere die wil hebben, niettegenstaande alles wat ze in het werk stellen om het te verijdelen, Jes. 43:21. 22. Het is opmerkelijk dat er zo weinigen zijn, die tot lof der genade samenspannen, en hoevelen hierdoor in zwarigheden geraken, ja Christus in deze kruisigen.

Dit geschiedt:

a. Indien de Heere hun die genade niet geeft die zij verlangen, dan verachten zij het weinige dat Hij hun verleent. En als Hij hun veel geeft, verlustigen zij zich in dezelve, en worden opgeblazen en verwaand. Het is de aard van Gods eigen volk, zodanige mate van Gods genade en Geest te bepalen, als zij graag hadden, en daarin doen zij wel; Paulus trachtte tot de wederopstanding der doden te komen, Fil. 3: 11. Maar als de Heere hun die weigert, aangezien Hij Zijn volk wil doen leven van de hand in de tand, zo verachten zij wat zij hebben, alsof alles maar geveinsdheid ware, of omdat het maar weinig en niet zoveel is als zij wilden hebben, doch hierin doen zij kwalijk. Want daardoor verliest de Heere de eer van enige genade, want het is reeds genade dat u er de geringste begeerte toe hebt, ja, dat u nog weet wat ze is, het gemis daarvan ziet, daarover altijd klaagt, en zonder dezelve nooit verblijd zijt. Want iedere trap van genade in de heiligen, is inderdaad zaligmakend, hoewel ze eertijds algemeen was.

Maar veronderstel dat de Heere de maat vol gaf, en zoveel vrede, genegenheid en uitbreiding des harten gaf als men bijna zou begeren, want daar zijn springgetijden en overvloeiende uitstortingen van Gods Geest, dan zouden zij opgeblazen en boven mate verwaand worden, gelijk Paulus zegt, 2 Cor. 12: 7, *Opdat ik mij niet zou verheffen*. Want daar is ook eigenliefde in de heiligen. Daarom begeren zij een voortreffelijkheid in zichzelf; als zij deze in zichzelf niet kunnen vinden, zijn zij genegen zichzelf te versieren en op te pronken met hetgeen de Heere heeft gedaan, en alzo zich hierin te verheugen, denkende dat ze alsdan zelfs beter zijn dan anderen van Gods heiligen, daar zij nochtans zich geringer behoorden te schatten en de genade des te meer te verhogen, Ef. 3: 8, *Mij de allerminste van al de heiligen*. Daarom zendt de Heere na de grootste verlossingen en genadegaven, grote verdrukkingen. Gelijk aan het volk in de woestijn. Dan neemt de Heere de genegenheden weg en zij sterven, opdat de genade des te meer verhoogd zou worden.

b. Indien de zonden van hun hart algemeen zijn en niet kunnen weggedaan worden, en alzo klein schijnen, dan gaan zij die voorbij, en geven geen acht op dezelve, zeggende: God zal die vergeven. Daarom heeft de Heere droevige tijden gehad, als Hij met zijn eigen volk, met de roede in zijn hand, moest afrekenen, Ezech. 6: 9. Deze ongebonden tijden zijn zware tijden, veroorzaakt door hun verzuim, enz. Doch de Heere verliest hierdoor de eer. Want hoe kunnen zij zien hoeveel zij de Heere verschuldigd zijn, zo zij hun eigen schuld niet zien? Aan de andere zijde, als hun zonden zeer geweldig en

hun kwalen zo hevig zijn, dat zij denken met niemand vergeleken te kunnen worden, dan bezwijken hun harten; dan verschrikken zij en worden mismoedig, en al wat ze bij zichzelf overleggen, is dit: Ik denk dat het nooit beter met mij zal worden; kan er wel ooit enig leven voor mij zijn, daar ik zo dood ben? Kan er verlossing, vrijkoping zijn voor mij, die van mezelf moet walgen, zo dat als anderen mij kenden, zij het ook zouden doen? Kan de Heere mij liefhebben?

Ja geliefde! dat kan en dat zal Hij, Jes. 63: 16. Hoewel Abraham ons niet kent, echter zijt u, enz. Maar hierin is uw zonden; als u dit gebruik van alles zou maken, zou u meer noodzakelijkheid van de genade tot medelijden gevoelen, en zeggen: des te dierbaarder zal de genade voor mij zijn. Hier bezwijkt uw hart. De Heere brengt Zijn volk in een zeer lage staat, om hen te verootmoedigen en hun meer van Zijn genade te tonen, Ps. 71: 19 *Zou God een tafel kunnen toerichten?* Zij spraken God daarin tegen. Zo ook is het hier. Want hierin wordt de genade des Heeren gezien, die hen liefheeft, als ze melaats zijn.

c. De genade die voormaals aan hen betoond is, wordt na verloop van tijd door hen vergeten, 2 Petrus 1:9. En wat is dit anders dan Gods genade te vernietigen? Want waarom is de genade zo kostelijk ten tijde der eerste bekering, als hemel en aarde te klein zijn, om genoegzame dankzeggingen voor dezelve te bevatten? Doch naderhand ontvangt de Heere weinig liefde. O, hierdoor vergeet u wat u eens waart, en wat de Heere gedaan heeft, zie 1 Tim. 1: 13, 14. Ik was zo en zo, enz., maar nu eb ik. overvloedige genade ontvangen. U hebt veel ontmoetingen met God, veel antwoorden van God, veel vertroosting en tijden van verversing en verkwikking gehad, maar deze zijn vergeten en begraven. Het leven in dezelve, is na verloop van een of twee jaren kwijnende geworden. En wat is dit anders dan Gods genade te verduisteren? Wat aan de andere zijde de genade voor het toekomstige aangaat, zij vrezen daarvoor inzonderheid, als zij wormen en geen mensen in hun eigen ogen zijn. Daarom zegt God, *Vreest niet u wormke Jakobs*, Jes. 41: 14.

Er is een zekere onderzoekende geest, gelijk iemand eens tot mij zeide. Zolang deze niet uitgerukt wordt, kan de Heere geen eer ontvangen. Eer u tot het woord Gods, of tot het gebed komt, zult u vrezen dat u nooit enig goed zult verkrijgen. En als de Heere iets geeft, zult u vrezen dat het van geen duur zal zijn. En welke belofte er ook gedaan wordt, u zult vrezen, dat u haar vervulling niet zult vinden. En wat is dit anders, dan de genade te verduisteren? Wij behoorden met vrijmoedigheid tot de troon der genade te gaan; ja, al zendt de Heere nog zoveel genade voor het tegenwoordige, zo zal de vrees dat alles tegen u in het oordeel zal opstaan, alles afsnijden.

d. Als zij het allerbest in staat zijn Gods genade door het geloof te eren, zullen zij niet geloven, althans niet meer dan op een anderen tijd. Immers, dan is een mens het bekwaamst om de genade te eren, als hij de meeste noodzakelijkheid daarvan bevindt. En wanneer is er de meeste noodzakelijkheid, dan juist wanneer hij de meeste zwakheid gevoelt? Waarom wil een mens niet veeleer nu, dan op een anderen tijd toetreden? Waarom wil hij eerst iets in zichzelf hebben?

Dan zal hij het doen, als zijn hart zó en zó zuiver gesteld is, enz. Doch bij Luk. 14: 13 werden de armen, de blinden, de kreupelen, de gebrekkigen gedwongen om in te komen. Men zou denken dat dit niet nodig ware. Maar nu zij er het meest geschikt toe zijn, nu willen zij niet. Want als de mens gadesloeg dat niets de genade voor zijn hart zó beminlijk kan maken dan dit, dat het de gedachte des Heeren zijn, een arm, dood, verdoemelijk schepsel lief te hebben, hoe gelukkig zou hij dan zijn?

Dit is wonderbaar; dit kan de dodige liefde, het dodig geloof en het dodig hart doen

herleven. En aan de andere zijde, indien de Heere vertoeft; als de genade niet op hun eigen tijd komt, dan mistrouwen zij dezelve. Wat zeg ik? Genade? Helaas! Ik vind mezelf nooit iets beter. Want daar zijn twee zaken in het geloof:

Eerst, een komst tot Christus, hetwelk ons werk is, dat is, Gods werk in ons.

Ten tweede, datgene te ontvangen, waarom ik tot Christus kom, hetwelk des Heeren werk is.

Het eerste geeft bewijs, dat hij het zal hebben, Joh. 6: 35, 37. Daarom wil de Heere, dat zij zich zullen verblijden over hetgeen Christus heeft, als Hij zegt: *Mijn genade is u genoeg*. Maar als deze genade niet terstond komt, doen zij hun geloof teniet en zij verwerpen de genade, zeggende: ik gevoel niets goeds. Zie Joh. 4: 48. enz. Ik weet, dat er een komst in schijn tot Christus is, om de genade van Christus, en tegelijk de zonde te hebben. En waarlijk dit moogt u wel te niet doen. U moet alleen om Zijn genade en Geest komen; doch u veracht de genade en wantrouwt de Heere indien u deze te niet doet; of u tracht de Heere buiten staat te stellen om door het Verbond der genade te werken, (waartoe Hij zijn tijd waarneemt als het Hem behaagt) en u loochent ronduit al de beloften der genade, en weigert u met Christus genade te vergenoegen, opdat u des te meer aan uzelf en des te minder aan de Heere zou kunnen toeschrijven.

e. Of zij denken niet aan de uitnemende grootheid der liefde des Heeren en der vrije genade jegens hen: hierom boog Paulus zijn knieën, Ef. 3: 16, 17. Doch het gaat, hiermee gelijk met de zoete dingen, die in een grote hoeveelheid vocht verzwolgen worden, zodat u de zoetheid van het oogmerk nooit smaakt, noch prijst. Zo ook is het als de mensen Gods liefde verzwelgen, en die niet herkauwen. En nochtans, als zij er om dachten, ach, hoe zoet zou zij zijn! Ps. 68: 6, 7. Heere! hoeveel dagen en weken zijn op deze wijze verspild?

Het is waarschijnlijk dat u belijdenis van een christelijk leven hebt gedaan, maar smaakt u wel de zoetheid van een christelijke wandel? Neen, wel, als u dit overdacht, zo zou u het doen. Maar des avonds zijt u vermoeid, in de morgenstond slaperig, overdag bezig, des Zondags dood. Hieraan denkt u niet, en daarom geeft u Gode niet de eer der genade. Om de grootheid ervan, kunt u niet denken dat zulke grote dingen aan u gegeven, of voor u gedaan zouden worden. U denkt dat God mij als Zijn Zoon zou beminnen, mij erfgenaam met Hem zou maken, van alles wat Hij heeft mij verlossen, mij die zijn bloed veracht heeft. Het zou een al te goede tijding zijn om waar te kunnen wezen. Daarom geloofden de discipelen niet uit blijdschap, Luc. 24: 41. Het scheen ons een droom, toen wij uit Babel verlost waren; zie dit berooft de Heere van de eer der genade. Want hoe groter de liefde is, en hoe meer u neemt, des te meer liefde zal de Heere ontvangen. Het kan niet anders zijn, als u zegt: Deze is de mijne.

f. Of zij zullen alleen starogen op hun zonden, kwalen en ellenden, en nimmer op Christus, de koperen slang, zien. Zij zullen een eigengerechtigheid navorsen, en zij kunnen die niet vinden, daarom blijven zij starogen. Wanneer de mensen wonden hebben, denken zij alleen daaraan, zodat ze als ze uit hun slaap ontwaken, op hun bed klagen, gelijk de Israëlieten, Exod. 6: 9, hetwelk Mozes niet wilde horen, vanwege de benauwdheid. Toen de zieke man Christus antwoordde op zijn vraag: Wilt u gezond worden? Zo vestigde hij zijn oog op zijn ellende, zeggende: Ik heb niemand om mij ter rechter tijd te helpen. Hier is alleen dit middel, en als ik kom, dalen anderen vóór mij neder, enz. Joh. 5: 5, 6, 7.

Nu, zo doen de mensen, en zij zien niet hoger dan het middel, namelijk dat de Heere

kan en wil; also hebben zij Hem niet op het oog.

Of aan de andere zijde, indien zij genezing van hun wonden verkrijgen, hebben zij Christus alleen op het oog, zie vers 11, 12. Want al ziet een Christen, dat hij arm en ellendig is, en hij wordt er niet door geraakt, zodat hij op Christus ziet en op Christus vertrouwt, maar zichzelf hierin gerust stelt en zegt, wij moeten alleen op Christus zien. Zo zult gij, of van zijn val horen, (en hij zal zelf ook verval bespeuren) of hij zal zeer verwaand worden, en onbekwaam zijn om aan Christus alles te geven. Is hier dan wel genade?

g. Of indien de Heere hem alles, zichzelf, en zijn barmhartigheid geeft, dan zal de Christen iets van het zijne bij Christus voegen, en het floers van de wet over de eer van Christus trekken, Gal. 1: 6, of anders zal hij in het geheel niets voor hem doen, (tenzij hem een goede bui overvalle), onder voorwendsel dat Christus alles moet doen, evenals hier de vijf wijze maagden, die in slaap vielen. Zo ziet gij, hoe de genade door de kinderen der genade weerstreefd wordt. Dit is Daarom nu mijn vermaning, om hiervoor zorg te dragen, en altijd bereid te zijn, om alles aan de Heere toe te schrijven, gelijk van het begin tot het einde geroepen werd, toen de tweede tempel werd gebouwd, Zach. 4: 6, 7.

Daarom zijt u zolang verschoond geworden, opdat, als u door de middelen geroepen werd, de Heere u door geloof zou aannemen, en tot u van vrede zou spreken. Dit is genade, dat Hij mij, hoewel ik verachtelijk ben, echter zal zalig maken: Het is genade, dat Hij mij, als ik niets kan doen, echter wil helpen, en mij hiernamaals zal kronen. O, dit is een wonderlijke genade! Daarenboven:

- Eerst. Geef niet alleen de Heere de eer zijner genade, om gij uit uw ellende te verlossen, want u kunt dit doen en ten volle bereid zijn die te geven, en echter ten laatste verloren gaan, gelijk de Israëlieten gedaan hebben, die Gods lof zongen. Maar opdat Hij u voor groter kwaad beware, dat is, voor de zonde. En,
- Ten tweede: Niet alleen als u niets gevoelt, maar als u het meest gevoelt, alleen om de genade te eren! En
- Ten derde: Niet om het flauw te doen, maar met een hart dat door een gevoel voor dezelve ontstoken is, hetwelk zegt: dat ik leef, wat ik heb, wat ik doe, dat ik ben, en wat ik ben, ach het is alles genade!

Als de Heere nu kwam en u vroeg: wat zult u zeggen, als ik u van al uw ellende zal verlossen, al uw zonden zal beteugelen, u alle ogenblikken zal liefhebben, u een koninkrijk zal geven als uw werk verricht is, en ook Mijzelf, hetwelk beter dan alles is?

Zeg dan: Heere! ik kan dit nooit vergelden, ik hoop, dat ik voortaan altijd veel verachtelijker in mijn eigen ogen zal wezen, U alles goeds zal bewijzen, door U alles goed zal doen, U alle ogenblikken zal liefhebben, en alles aan de genade zal toeschrijven.

O, zing of leer dat lied, Openb. 7; 10, De zaligheid zij het Lam, welk lied niemand anders zou kunnen zingen. Dit is ons werk, en het is waarlijk een groot werk.

Vraag. *Hoe zal ik dat doen?*

Antwoord.

1. Ontleen nieuw licht van de Heere om u het eindeloze, onbekende kwaad der geringste zonde klaar te tonen; Paulus was een hoogmoedige Farizeeër totdat hij de zonde zag, zie ook Jer. 3: 24, 25. Indien de zonde gezien wordt, zo zal een inwendige

verheuging, één dag, ja één ogenblik van ademhaling in deze wereld, een oorzaak van verwondering voor u wezen, na alles wat u gedaan hebt, wat meer is, als u zoveel zonden ziet, en dat in alle dingen, smeeke dan de Heere, dat Hij dit doe. Wij wandelen heen en weer in de wereld en zeggen: *Wij zondigen en bedroeven de Heere*.

Maar o, het wordt niet gevoeld. Gelukkig zijt gij, als de Heere het u ontdekt heeft; dan zult u zeggen: waarom doet de Heere alles voor mij? Kon hij geen stenen, ja padden uitkiezen, die nooit tegen Hem zondigden, liever dan dat Hij mij verkoor om Hem te genieten? Inzonderheid is de zonde verachtelijk in u, die zó nabij God en ook zó nabij de hemel zijt. De engelen werden om één zonde naar beneden geworpen.

2. Stel een hoge prijs op een kleine genade. Een mens zal zeer onderdanig en dankbaar wezen, als men hem iets geeft van hetgeen hij hoog waardeert, veelmeer als men hem veel geeft van hetgeen hij dierbaar acht. De arme Kanaänese vrouw was verheugd met de brokjes, Matth. 15:27. Hoe dankbaar meent u dat ze was voor gehele broden? Zie, dat stelde haar in staat om alles te verkrijgen; u geschiede gelijk u wilt. Zo zal het ook met u zijn. Want o, als u slechts een weinig prijst, als alles u gegeven wordt, zo zal u zulks in de genade verslinden. En het is zeker, daar is nooit enige barmhartigheid of ze is groot, als hij Hem aanmerkt die ze gaf, hem die ze ontving, Hem die ze kocht. Maar de meeste genade van God vertoont zich in ons maar klein, daarom prijzen wij die niet, en daarom zijn wij nooit bereidvaardig om alles aan de Heere weer te geven.

3. Leer onderscheid maken tussen uw tweevoudig wezen. Want ieder Christen heeft een tweevoudig wezen: 1. In zichzelf. 2. In Christus.

Zie nu op uzelf als in uzelf, dan zult u altijd klagen, altijd doods wezen, en uw hart nooit bereid vinden om de Heere te loven. Als u alleen op uzelf in Christus ziet, zo zult u verwaand worden en de Heere nooit de eer geven. Daarom zeg ik, maak tussen deze twee onderscheid. Want de mensen eigenen zichzelf toe, wat Christus toekomt. Zij beroven Christus van Zijn eer. Hierom was Paulus zo ootmoedig, 1 Cor. 15: 10, 11. Want als u op uzelf ziet, zo moet u zeggen: ik ben doodschuldig, verdoemelijk, zwak. Hier zal schande wezen. Zo er enig leven of enige genade is dan is die van Christus. Gelijk een mens op een berg dezelfde mens blijft, en niet hoger in zichzelf is, want de berg alleen doet hem zo zijn. Denk also ook van uzelf. Of gelijk een lemen wand, als de zon daarop schijnt, in zich zelf een lemen wand is en blijft, zo ook gij; al de warmte en luister is van de zon.

4. Leer de genade liefhebben; wat wij liefhebben, zullen wij meer goed trachten te doen dan ons zelf, en wij zullen het prijzen.

- Eerst. Ze is de enigste eerste beweegster van al wat goed in ons is. U zou zonder haar nooit één druppel vrede of barmhartigheid gehad hebben. Waarom hebt u die? De Heere wil dit, de genade eist dat het zo zal zijn. Zij is de enige verzoekster ten Hove, tegen het geroep der gerechtigheid.
- Ten tweede: Ze is de enige steun onder de zwaarste. ellenden; soms toont. God zijn ongenoegen, de hel rookt, de Satan verzoekt, de zonde woedt, en mogelijk wordt er alsdan geen genade gevoeld, geen reden bespeurd, om te hopen, dat er ooit genade zal wezen; nu, wat hebt u gedaan, wat zult u doen?
- Neem uw toevlucht tot de belofte der genade, Hebr. 11: 18. Zij is een zó tedere vriendin, dat ze ons het hoofd boven houdt als we reeds aan het zinken zijn, stervende houdt zij ons vast als alles ons begeeft, en de poorten der hel kunnen haar niet overweldigen. Voor hem die de genade vasthoudt, is ze wonderlijk. Paulus was een mens, die uit genade behouden werd. Daarom heeft hij die

overal geroemd. *Mij is barmhartigheid geschied*, enz. Tim. 1: 13, 14.

5. Zie hoe welbehaaglijk het de Heere is, als u die eert. Want de grootste eer die de genade ontvangt, is uit het geloof. Daarom worden zij als één voorgesteld, Rom. 4: 16. En de eigenlijke oorzaak waarom het geloof niet aangemoedigd wordt, is omdat het niet ziet, hoe de Heere hierin behagen schept. Want als een mens zag, hoe hij God door geloof kan eren, en hoe welbehaaglijk dit voor Hem is, zou dit alleen reeds het hart neigen, om verzekerd te wezen, en de genade te loven. Want als de ziel gevoelt, dat ze het aller-ellendigst is, waarom gelooft ze dan niet? Ik zal het bedenken. Wel gezegd, als u dit op het oog hebt om uzelf te behouden. Maar als de Geest de heerlijkheid der genade vertoont, en die uw wil trekt, opdat u de genade moogt roemen, dan zult u zeggen: het is geen gissing zo te doen en zo te geloven. Want de Heere heeft Zijn genade lief, en al de middelen die kunnen strekken ter eer der genade. Daarom zal hij het geloof tot dat einde gebruiken om de genade te eren.

O, zie toch hoe lief het de Heere is dat u de genade eert. Dit stelt Gods hart volkomen gerust; dit begeert Hij het meest, omdat het zijn bedoeling is: Hiertoe strekken al de bezigheden in de wereld. O, zie hoezeer Hij die bemint, dan zult u er lust in hebben om alzo te doen. Begeeft u nu tot dit laatste werk. Zie uw ganse leven over, en verzamel gelijk de bijen honig uit iedere bloem en kom dan beladen thuis; doe alzo, en beschouw al de liefde des Heeren, en doorzoek al haar bladzijden. De Heere heeft mij nu geroepen. Waarom?

Omdat Christus mij verlost heeft. En waarom dat?

Omdat de Vader mij verkoren heeft. En waarom mij?

Om Zijn genade te roemen. En waarom mij liever dan een ander?

Er is geen reden in mijzelf, maar het was zijn wil. Ik twijfel niet of dit werk zal van de hemel zijn; ik ben verheerlijkt, omdat ik geroepen, omdat ik verlost, omdat ik verkoren ben; om geen andere reden; dit is het waarom, en daarom sta ik verbaasd. U hebt geen christelijk hart in u, als u geen zorg wilt dragen om dit werk te doen, voordat u het toneel dezer wereld verlaat.

Gij arme twijfelende ziel, die zo veel verachtelijkheid in uzelf ziet en niet overtuigd kunt worden, zijt niet mismoedig. Wacht op de Heere, en zeg: als Hij mij behoudt, zo zal ik Hem voor eeuwig, zo zal ik Hem des te meer liefhebben. Bedenkt dit dan, en zijt bereid dit te doen. En het is zeker dat u een vat ter eer zijt en in staat om het gezang des Lams te zingen; u zult Hem volgen waar Hij ook heengaat, Openb. 15: 3. en 14: 4.

HOOFDSTUK 9.

Aangaande de onmiddellijke vereniging der ziel met den Persoon van Christus, als het eigenlijk Voorwerp van het zaligmakend geloof.

3. Zij gingen uit, de Bruidegom tegemoet.

§ 1. Hier is de verklaring van drie zaken nodig.

A. Vraag. *Wie is de Bruidegom?*

Antwoord. Het besluit van deze gelijkenis is er de verklaring van, namelijk de Zoon des mensen, de Heere Jezus Christus, die naar de onderscheiden omstandigheden of toestanden waarin de Kerk is, aan zijn Kerk onder verschillende benamingen en titels verschijnt. Wordt de Kerk door haar vijanden onderdrukt, zo verschijnt Hij haar als haar Vorst en Koning; ontbreekt der Kerk wijsheid, licht en leven, zo verschijnt Hij haar als haar Hoofd. De Kerk heeft naar Zijn liefde gezocht, en heeft zich aan de gehoorzaamheid van Hem als haar Heer overgegeven.

Ten laatste verschijnt Hij volkomen aan haar als haar Man, of Bruidegom, met wie zij in de aller-nauwste en eeuwigdurende gemeenschap en vereniging zal leven; dit laatste ziet u hierin. Als Christus komt om zijn voornaamste liefde te tonen, en de bijzonderste gemeenschap met Zijn volk te hebben, noemt hij zich haar Bruidegom, Jes.:5, 6. Dus, Joh. 3: 29, en als de Kerk die liefde heeft gesmaakt, dan noemt ze Hem haar Man.

B. Vraag. *Wat is het, de Bruidegom tegemoet te gaan?*

Antwoord. Gemeenschap en gemeenzaamheid met Hem te genieten.

C. Vraag. *Wat is het uit te gaan om de Bruidegom te ontmoeten?*

Antwoord. Er worden slechts drie wegen om uit te gaan, teneinde Christus te ontmoeten, in de Schriftuur vermeld.

1. Als ziel en lichaam ten laatsten dage de Heere in de wolken der lucht zullen ontmoeten. 1 Thess. 4: 17. Dan zal de ganse Kerk, de Bruid, in heerlijkheid verschijnen om de Bruidegom te ontmoeten.

2. Dan, wanneer de ziel alleen uit het lichaam gaat; om door de dienst der engelen de Heere in de hemel te ontmoeten, evenals Paulus, die niet wist of het buiten of in het lichaam geschied was, 2 Cor. 12: 3. Zo weten wij dat de ziel hier uit het lichaam zal gaan: gelijk van Christus gezegd wordt, toen Hij ten hemel voer, Ik vaar op tot mijnen Vader en uw Vader, Joh. 20:17. Alzo vaart ze dan op tot Christus, Pred. 12: 7.

Doch geen van die beiden kan hier bedoeld worden, want

Ten eerste, Dit toont de staat der Joodse kerk aan, lang vóór Christus' komst, ten minste onder velen van hen.

Ten tweede: Omdat het buitensluiten, Matth. 25: 10, bij de dood plaats heeft. Daarom is dit op het binnenlaten insgelijks van toepassing.

3. Wanneer de ziel uit zichzelf door het geloof uitgaat. Daarom wordt dit genoemd tot Christus te komen, Joh. 6:35. En dit is niet een natuurlijk verscheiden van de ziel uit het lichaam, maar een zedelijk bovennatuurlijk uitgaan, door de werkingen der ziel uit haar zelf. En merk op, gelijk de ganse ziel door het ongeloof van God in Christus ge-

scheiden is, zo komt de ganse ziel wederom door het geloof tot God door Christus. Het gemoed ziet, de genegenheden verlangen naar Hem. Zij zullen zich aan Hem hechten en in Hem blijven. Dit is het eerste werk des geloofs, of de eerste gelovige komst, aangezien in alle bewegingen der ziel twee uitersten zijn, van een nietigheid en leegheid in zichzelf, tot de algenoegzaamheid en volheid in Christus.

En gelijk in andere bewegingen indien er een vacuum ware, een (motus in instant = Heftige beweging) zou zijn. Zo ook indien er een lege ruimte in de wereld, en al haar werken ware, en men een vrees bespeurde, alsof al de bergen neergeworpen zouden worden, dan zou het geloof schielijk door de Geest tot de Heere Jezus komen. Maar deze komst tot Christus wordt hier niet bedoeld, want

Ten eerste, Deze maagden waren reeds door het geloof met Christus verloofd.

Ten tweede: Op de eerste komst tot Christus, gaat het geloof eerst tot de Heere, om leven in Hem en van Hem. Maar hier reeds het leven hebbende, zo gaat het voort, om met Hem te leven. Dan gaat de ziel uit, om Hem in het Evangelie, in de belofte te ontmoeten. Hier gaan de maagden voort, om Hem in heerlijkheid te ontmoeten. Daar gaat de ziel uit, om door Hem gerechtvaardigd te worden.

Hier gaan de maagden uit, om met Hem verheerlijkt te worden. En daarom wordt hier bedoeld een tweede gaan van de ziel, door een bijzondere daad des geloofs, nadat ze gelooft. En nadat ze voor Hem gereed is. En om dit wat breder te verklaren, dient het volgende:

1. Vraag. *Vanwaar gaat de ziel uit?*

Antwoord. Ze gaat inzonderheid uit deze wereld, om deze planeet met voeten te treden, door haars vaders huis te vergeten, met een heilige verachting en een heilig afsterven van hetzelve, en van al Zijn heerlijkheid. Want het is duizend tegen één dat de Satan ons hier niet kluistert, dat Lot aan Sodom gehecht is, hoewel hij door het vuur daaruit verjaagd. werd. En als dit uitgaan geschiedt, om de Heere in een andere wereld te genieten, dan moet men het uitgaan uit deze wereld volgens de tegenstelling hierdoor verstaan. Daarom vermeldt Paulus deze genade uitdrukkelijk en afzonderlijk, Gal. 1:4. Christus heeft zichzelf overgegeven, om ons van deze tegenwoordige kwade wereld te verlossen.

Och! zeggen de mensen, het is een goede wereld, en het is hier wel uit te houden.

Neen het is een kwade wereld.

Doch men zegt, dit is zo, als de dood komt, maar voor het tegenwoordige, is ze goed.

Neen, niet alzo, het is een tegenwoordige kwade wereld.

2. Vraag. *Door welke werkingen des geloofs gaat de ziel uit?*

Antwoord. Daar zijn twee hoedanigheden der ziel, die voornamelijk op een goed zien, dat afwezig is; dat goed liefhebbende, gaat ze uit om het te ontmoeten. En deze hoedanigheden zijn hoop en begeerte. Gelijk de blinde en kreupele die elkaar kunnen helpen om te gaan. De hoop, gelijk aan het oog, gaat uit en ziet. De begeerte, gelijk aan de voeten loopt uit en verlangt. Het uitgaan dus om Christus te ontmoeten, bestaat.

1. In een wezenlijk verwachten van Hem.

2. In een innige begeerte om bij Hem te zijn.

De hoop begeeft zich op de top der wereld en roept: *O, ik zie Hem!* De begeerte voegt zich er bij, en verlangt naar Hem: *Ach, kom Heere!*

Een zorgeloze blinde wereld ziet niet op Hem, noch naar Hem. Maar de heiligen doen dit. Hebr. 9: 28. Een aardsgezinde wereld verlangt niet naar Hem, doch de bruid doet dit, Openb. 22: 17, 20. *Ach kom Heere Jezus; kom haastelijk.*

Door liefde en blijdschap omhelzen en onthalen wij de bruidegom, door hoop en begeerte gaan wij uit om de bruidegom te ontmoeten. Hierin zijn veel zaken op te merken, die ik echter nu niet allen zou kunnen aanwijzen.

§. 2.

Hoofdlering.

Dat het Voorwerp, waarop het geloof voornamelijk ziet, en waarmee het zich verenigt, de Persoon van de Heere Jezus is.

Het is de Bruidegom zelf, met wie de maagden inzonderheid te doen hebben, zij zijn met Hem verloofd, gelijk in het huwelijk. Daar is een overgeven van de een aan de ander. Zij maken zich voor Hem gereed, zij gaan uit om Hem te ontmoeten: Hij is het die zij liefhebben, Hij is het die haar ontbreekt. Hij is het, naar wie zij uitzien. Hij is het, met wie zij zich verenigen: Ontrouwe minnaressen zien naar Hem niet om, maar naar het zijne. Zijn vrede vertroost haar, als ze in schrik en vrees zijn. Zijn barmhartigheid, om haar voor de eeuwige vlammen te bewaren. Maar de maagden zien uit naar Hem, zij zien ook naar het Zijne inderdaad, doch Hijzelf is het om wie zij inzonderheid bezorgd en naar wie zij begerig zijn. *Zoveel als Hem aangenomen hebben, die heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden*, Joh. 1: 12. Toen het volk Hem volgde, was het maar om de broden, doch werkt niet om de spijs die vergaat, maar, enz. Want deze heeft de Vader verzegeld, Joh. 6: 27. De man kocht de schat niet, maar hij kocht de akker, Matth. 18:44. Hij is het naar wie het geloof zoekt. Zij zullen de Heere wenende zoeken, Jer. 50: 4. Het geloof verkiest Hem en is met Hem tevreden. wie heb ik nevens U in de hemel? Ps. 73: 25. In Hem roemt het geloof, in Hem zal het ganse zaad Israëls zich beroemen, Jes. 45: 25.

§ 3.

1 Reden.

Het is voornamelijk en allereerst de Persoon van Christus, die de Vader aan de ziel geeft, Jes. 9:6. Daarom grijpt het geloof Hem aan. Het is niet betamelijk een erfgedeelte van iemand te houden, allermint van een weeskind. Het geloof ontledigt een mens zodanig, dat het hem de armste wees ter wereld maakt; nu, de Vader kan noch wil hem zijn deel niet onthouden, maar Hij geeft het hem. De goddeloze mensen hebben hun deel in deze wereld, Ps. 17: 14, en zij menen dat de Heere hen liefheeft, omdat Hij hen zegent. Zij bezitten veel zedelijke voortreffelijkheden, die hun gegeven zijn, die hen geëerd en geliefd maken in de ogen der mensen. Zij hebben eer, en die is hun beloning. Zij hebben brood, doch niet de staf des broods. Zij hebben inzetten, maar de Heere in dezelve hebben ze niet. De Heere geeft hun antwoord op veel gebeden, maar nooit geeft Hij hun zichzelf, noch Zijn Zoon; dit is de hoogste liefde.

Maar Zijn Zoon zelf, geeft Hij de wees, de vaderloze, de hulpelozen schepselen. Want de Heere is hun deel, Klaagl. 3: 24, het deel Jakobs, Jer. 10:16. Daarom is Hij het, tot wie het geloof uitgaat en op wie het zich vestigt. Zo dat al weigert de Heere hun veel uitwendige en inwendige zegeningen. Zo hebben zij echter Hemzelf, hetwelk beter is dan alles, beter, gelijk die man zeide, dan tien zonen. Kinderen kunnen een tijd lang verkwistend zijn, maar als ze gebrek hebben, zullen zij hun gedeelte opvragen.

De heiligen kunnen voor een tijd, al hun tijd, talenten en inzetten, die hun gegeven zijn, verspillen. Maar de Heere zelf zal hun gebrek aan hen te kennen geven en dan zullen zij om hun deel gerechtelijk vragen. En de Heere zal het geven en zij zullen het ontvangen.

2 reden.

Omdat er geen voldoening aan de Vader zonder Hem is; breng Benjamin met u, of u zult mijn aangezicht niet zien. Het geweten van een mens kan nooit bevredigd worden, tenzij God voor alle verongelijkingen voldaan is. De Heere Jezus nu heeft voldaan; ja, in eeuwigheid volmaakt degenen die geheiligd worden, door eenmaal zich zelf Gode op te offeren, Hebr. 10: 14. De ziel nu kan nooit tot een bestendigen vrede in haar eigen geweten geraken, hoewel de vrede te voren verkregen was, dan door het voorstellen van de Heere Jezus door het geloof, namelijk Christus zelf. Hij ontbreekt aan de ziel. De Vader toont een ram in het kreupelhout, en geeft Christus. En deze geeft de ziel Hem tot voldoening, en biedt Hem Gode wederom aan. Als de priesters onder de oude wet het offer geslacht hadden, werd het door hen geofferd. God offert voor de ziel Zijn gekruiste Zoon. Het geloof neemt Hem en offert Hem: *Heere! zie uw Zoon*, Rom. 3:25. En hieruit komt verzoening en vrede; vrede, als men ziet dat God voldaan is. Indien wij nu door het geloof komen, om de vrede des Vaders, zijn welgevallen in ons te genieten, dan moeten wij die noodzakelijk aan de persoon des Zoons eerst vastmaken. Daarom hebben velen nooit vrede, omdat het de Zoon zelf niet is naar wie zij zoeken, maar iets van Hem: Zij zijn blind, dood en hard. Zij willen deze dingen wel verholpen hebben, maar zich niet met Christus zelf verenigen.

3 reden.

Omdat de ziel niet werkelijk iets van Christus kan ontvangen, noch verwacht te ontvangen, tenzij het eerst aan de Persoon van Christus vastgemaakt is. Een mens kan hopen, zich inbeelden en denken, dat Hij van de algemene genegenheid, welke Christus hun bewijst die zich inbeelden en denken iets zal ontvangen en mogelijk ontvangt. Maar hij zal nooit eer iets bestendigs ontvangen: Joh. 6:53, *Tenzij gij het vlees des Zoons Gods eet, en zijn bloed drinkt, zo hebt u geen leven*. Het is er mede als met een mens, die zou trachten voedsel uit eten en drinken te krijgen, zonder het daarmee te nuttigen. Sommigen zeiden, dit is een vreemd zeggen, en inderdaad, dat is het voor een vleselijk hart, Rom. 8: 32. En merk er op, als de Heere iets groots aan Zijn volk belooft, Jes. 8: 14, dat Hij dan altijd de Heere Jezus noemt; dat is indien Hij gegeven wordt, dan wordt alles gegeven.

4e Reden.

Omdat het ware geloof zich met Christus door de liefde tot Christus verenigt, gelijk het valse geloof zich met Hem uit eigenliefde verenigt, Hoogl. 1: 2, 3. De maagden hebben U lief; dat is wezenlijke liefde, die op de Persoon zelf gesteld is. De Heere plaatst noch zet zijn parel in een ontworteld geloof dat de Zoon veracht; neen het is een dierbaar geloof, dat de Heere lief heeft. Daarom gaat het van de ziel uit tot de Geliefde.

§ 4.

1^e Gebruik.

Zie hier de reden, waarom de Heere Zijn volk hongerig, ontbloot, en arm aan veel geestelijke zegeningen houdt. Het is, opdat zij zich met de persoon des Zoons zouden verenigen, en zich met Hem vergenoegen. Daar zijn drie zaken, waarnaar sommigen van Gods volk zoeken, en die ze niet vinden, als de Heere iets goeds met hen in de zin heeft.

1. Zij trachten naar de gemakkelikheden, de gerieflijkheden en de vrede dezer wereld, Ach, de rust is zo zoet! en de Heere zal hen geen van deze geven, of Hij zal hen van dezelve maar schaars voorzien. En waarom? Opdat ze al hun vrede in Hem zouden zoeken en vinden. Gen. 15: 1, 2. Abraham vreesde na het verslaan der koningen, de

Heere tot zijn Schild te maken. Zij zal haar boelen nalopen, maar dezelve niet aantreffen. Hos. 2: 6, 7.

2. Zij zoeken naar enig goed voor zichzelf, in zichzelf, en van zichzelf; ik zou wel graag willen geloven, zegt een mens, en ik kan niet; ik zou wel graag willen weldoen, maar helaas! het wordt erger en erger. Het gebod komt; u wilt het doen, daar is uw taak, doe het; echter kwijnt u en sterft. En waarom?

U behoorde hulp en gerechtigheid in een ander gezocht te hebben. In de HEERE onze God, is Israëls heil. Jer. 3: 23. Niet van de bergen komt de krachtigste hulp; ze is alleen in de Heere.

3. Zij zoeken naar genade, sterkte en vrede, zij vragen die van de Heere Jezus, met groten aandrang en dikwijls zeer ongeduldig, en dus ook zondig. Maar de Heere weigert hun die. Het was voorheen beter met hen dan nu, zij zijn verwonderd, daar de Heere zo vol is, dat zij zó leeg moeten wezen, zodat ze soms voornemen niet meer te zoeken. En de Heere weigert ook, hen aan deze deur te begiftigen, opdat zij zich zouden vergenoegen en hun blijdschap vinden in de Heere Jezus Christus. *Mijn genade is u genoeg*, 2 Cor. 12: 9. Het is zonderling, zegt men, dat Christus zo machtig, zo gereed is om te helpen, en het echter weigert. Ik beken, dat het soms enige begeerlijkheid, en een steen des aanstoots is, die de Heere ziet. Maar o, in strijd hiermee zoeken zij, en waarlijk hier ligt de zaak, opdat zij, als zij geen goed van Hem hebben, al hun gelukzaligheid en welvaart in Hem zouden stellen.

Zo was het met Jakob; er kwam een grote hongersnood, al de zakken raakten leeg, de broeders van Jozef werden wel terugstotend doch niet hard of kwalijk behandeld en dit alles geschiedde om hen, Jozef te doen aanschouwen en omhelzen. Hierom was de ganse hongersnood. Zolang moet ook de geestelijke hongersnood duren. En de Heere weigert onderstand, om de ziel er toe te brengen, dat ze de Heere Jezus ziet, omhelst en zich in Hem verheugt. De meest bloeiende bomen in Gods huis zullen hun wintergetijde hebben en ontbladeren, opdat zij in hun wortel zouden bewaard worden. Dit is een tijd lang de grootste wond voor menige gelovige ziel, dat ze zich meer vergenoegt met hetgeen zij van de Heere ontvangt, dan dat ze zichzelf gerust stelt met hetgeen in de Heere is.

De mens wil zijn verloren gelukzaligheid in zijn eigen hand hebben, doch de Heere zal niet dulden dat Zijn volk lang daarin blijft. Gen. 26:4. De beste en veiligste gedragslijn, die Hij volgt is, hen in alles kort te besnoeien. Want het geloof is een onoverwinnelijke genade, welke alles uit eigen hand doet verliezen, om het in een andere te doen vinden en genieten. Aanschouw dan Gods oogmerk, en ontmoet de Heere in dit zijn oogmerk. Zie alles in de Heere, en als u daar uw zegeningen en de vervulling van al uw behoeften ziet, verzamel die daar, opdat als u wilt roemen, u het de ganse dag in Hem alleen doet. Want dit is Gods voornaamste toelag, om alle mensen te doen verlaten, opdat Zijn Zoon verhoogd worde; al het gras, en de schoonheid van al de bloemen des velds te doen verdorren, opdat de heerlijkheid des Heeren geopenbaard worde.

Ik moet u hier een proeve geven. Want het doet mij goed als ik aan de zoetheid dezer waarheid gedenk, en het zal u nog meer goed doen die te genieten. Daar zijn **vier** zaken die u zoekt, die voornamelijk in Christus weggelegd zijn, opdat u in alle gebrek uw hart met onuitsprekelijke vrede zou kunnen gerust stellen.

Ten eerste. De vrije genade en de liefde des Vaders. Deze is het, die ik hoop dat u het

meest roemt, om deze het meest bidt, het verlies daarvan het meest vreest, en dat gij u zou verblijden als u deze het meest had. Want zonder haar is uw leven dood, worden de zegeningen tot een vloek en de dood tot een beginsel der hel. Wenst u te zien dat deze liefde beter dan het leven voor u is? O, zegt gij, ik kan het niet zien, of op zijn best maar weinig! Het is waar, als u op uzelf ziet, kunt u maar weinig zien; u ziet veel vrees, veel tranen, veel droefenissen, veel verzoeken, veel verwijderingen, veel kwellende zonden, veel weigeringen op uw gebeden.

Maar o, zie op de zalf die uitgegoten is op dit gezegend Hoofd, die liefde die overvloedig uitgestort is op de Zoon, eer al de werelden in wezen waren. En zie, welk een liefde, welk een genade de Vader Hem bewijst; die liefde is de uwe, die liefde wordt in Hem aan u betoond, 2 Tim. 1: 9. 10. Sta hier verbaasd, u volk des Heeren! u hebt gehoord, dat de Heere u liefheeft, soms gelooft u dit, doch onder water zijnde, kunt u niet begrijpen noch zien, hoe lief Hij u heeft. O, ziet nu op de liefde van God de Vader in de Zoon, gelijk Hij Hem lief heeft, zo heeft Hij u lief; u die een worm, een duivel zijt, u heeft Hij lief, ondanks al uw gebrek, al uw zonden, al uw ellenden, Joh. 17: 23, 26.

Ten tweede: Het leven; och! de dood is schrikkelijk, en een dood hart is ontzettend. Het is de zwaarste plaag die op de mensen rust, welke zonder Christus zijn, die vervreemd zijn van het leven Gods, Ef. 4: 18. Is uw hart wel ooit zo verheugd, dan wanneer het voor God het allermeest uitgebreid is, en het meeste vermaak, en de meeste vrijheid in de wegen Gods heeft?

Helaas! uw leven is maar een langdurige ziekte, een arm leven bij hetgeen u in Christus hebt. O, wend uw aangezicht tot Hem, Coll. 3: 3. U denkt, als uw hart ontroerd, vurig en levendig is in het gebed, onder het Woord, of door Goddelijke gedachten: ach, mocht het altijd zo wezen, hoe gelukkig zou ik zijn! Maar ach, het sterft terstond, en u weet niet hoe. Zie op naar de Heere Jezus, Hij leeft als u dood zijt. Zijn leven is het uwe, en het is altijd het uw in Hem, namelijk het eeuwige leven, 1 Joh. 5: 10-12, *Dit is het getuigenis, namelijk dat Hij ons het eeuwige leven gegeven heeft.*

Helaas! ik vind het niet.

O, het is in Zijn Zoon, in wie u een beter leven leeft dan alle mensen, dan koningen of engelen. En ik twijfel niet of de Heere laat de verzoeking toe, om u van uw leven te beroven, opdat u het weer moogt vinden als het verloren is, en u mocht verheugen dat u het niet hebt, doch hier is het. Geloofd zij God, Hij zal ons leven bewaren, gelijk het leven van Jakob in het leven van het kind verenigd en opgesloten was; ja dat leven is het onze.

Ten derde: Overwinning en zegepraal over alle vijanden, mogelijk zegt u dikwijls: de Heere heeft mij bevolen hulp te zoeken, en Hij zal helpen. Hij heeft het beloofd, maar ik gevoel mijn kwalen nog heersen, de Satan nog met vuisten slaan, mij ziften en plagen. En aangezien ik veel droef heden gevoel, zo vrees ik nog meer deze eer ik sterf; dan komt de dood en de ontdekking van mijn zelf bedrog, zodat ik ton laatste bedrogen zal uitkomen; ja, de angsten der hel overvallen mij dikwijls, dan sta ik zeer verlegen, twijfelende of er wel mogelijkheid is om die te ontgaan. Waarom, geliefde?

De Heere Jezus heeft de dood, de zonde, de hel, het graf, de satan, met al de machten der duisternis en der bedriegerij overwonnen en hen te niet gemaakt, Coll. 2: 14. 15. Nu is Hij in de hemel, in Zijn Koninkrijk, waar Hij over die allen zegepraalt, zodat ze Hem niet kunnen beschadigen. Maar o, wat gaat mij dat aan? Wel deze zelfde overwinning is de uwe. Daarom wordt van ons gezegd dat wij met Hem gestorven,

Rom. 6:8, en met Hem opgewekt zijn, Coll. 3:1, ja met Hem zitten in de hemel, als het ware triomferende in Hem, in heerlijkheid met Hem, Ef. 2: 6. Ja, Hij heeft met een offerande in eeuwigheid volmaakt allen, die geheiligd worden, Hebr. 10:19. Het is waar, u moogt u verheugen, dat u zult overwinnen. Maar o, herinner u; dat het reeds in uw Hoofd en in uw Man is geschied.

Ten vierde: Met onveranderlijk en verzekerd in een gelukkigen staat te verkeren: Want dit bedroeft het hart; ik zal ten laatste vallen. Hoe zou het mogelijk zijn dat het anders met mij zou wezen?

Neen, geliefde, zie op de Heere Jezus; gij zijt in Hem. Zo Hij kan vallen, zo Hij kan sterven, zo Hij van des Vaders aangezicht verdreven kan worden, ja, dan zou het kunnen gebeuren; gelooft Daarom, zegt Jezus, *dat Ik leef, en u zult leven*, Joh. 14: 19. Immers was Adam tot hoofd van het menselijk geslacht verkoren, en toen hij in de volmaaktheid stond, stonden ook wij zoo, doch toen Hij viel, veranderlijk zijnde, vielen wij insgelijks.

Op gelijke wijze zijn wij in Christus verkoren, en aangezien Hij onveranderlijk staat, staan wij ook also in Hem. En ofschoon Hij op allerlei wijze verzocht werd, zo viel Hij niet, noch kon Hij niet vallen; evenmin kunt u vallen. O, mocht de Heere u een hart geven om deze les te leren, als er niets dan gebrek in u is. Maakt u zo verlegen niet om een weinig van de Heere, maar zie Gods oogmerk en bereik het.

O, verblijd u, roem in de Heere en loof de Heere. Dit was Paulus leven, en het leven der Kerken die het eerst geplant werden. O, loof de Heere voor alle geestelijke zegeningen in Christus; dit zal blijdschap in droefheid, leven in de dood zijn; dit is het echte geloof; dit zal alle vrees overwinnen. Als de Satan zegt: u hebt dit of dat niet, u kunt dit of dat niet doen, daarom moet u ter hel gaan; antwoord dan, het is waar, ik heb weinig, ik ben dood, maar Christus leeft voor eeuwig; ik kan in mezelf vallen, doch in Hem kan ik nooit vallen; dat, wat Hij heeft, is het mijne.

Tegenwerping. Het is waar, zij kunnen dit doen, die weten dat de Heere hun deel is. Maar helaas! ik weet dat niet.

Antwoord. Als u dat niet weet, moet u wachten, totdat de Heere zichzelf aan u bekendmaakt. Maar zeg mij, zou u dit doen, als u dit zeker wist? Het zou kunnen zijn, dat sommigen van u niet aldus gedaan hebben, tenzij soms door dwang, en u zult bevinden dat het een van de moeilijkste werken des geloofs is. Is een arm mens er beter aan toe om eens anders rijkdom, en een ziek mens om eens anders gezondheid, en een naakt mens als anderen gekleed zijn?

Echter, geliefde, een mens is er des te beter aan toe, door de sterkte des geloofs, en door de vereniging met de Heere Jezus. Een vrouw die met een prins getrouwd is, kan mogelijk nooit een stuiver in haar beurs hebben, en echter verblijdt zij zich dat haar man zoveel meer heeft. Het is de verborgen natuur van het geloof, om een mens ten enenmale één met Christus, in Christus te doen zijn, op zodanige wijze, dat een dergelijke vereniging in de wereld niet te vinden is. En daarom kan Zijn gezondheid, zijn klederen, Zijn genade, Zijn leven, een oorzaak van evenveel blijdschap zijn, alsof een mens dit alles in zichzelf had. En nademaal menige ziel Christus heeft, maar zulk een leegheid in zichzelf gevoelt, dat zij dit niet durft denken, en zij het mogelijk zou doen, als zij zag dat ze het mocht doen.

Zo zal ik daarom mijn gedachten aan hen in de volgende bijzonderheden wijden.

a. Dat al de volheid die in de Heere Jezus is, niet voor zichzelf, maar voor hen is, die ze ontberen, Joh. 17: 19. Hij kon gezegend geweest zijn in zijns Vaders schoot zonder

u. Waarom zou Hij dan anders leven, werken, lijden en opstaan, en zijn gezegende natuur verheerlijken, dan juist voor hen die dit missen? Hij is met wijsheid, leven en sterkte vervuld, omdat de mensen blind, dood en zwak zijn.

b. Maar zult u zeggen, een iegelijk heeft die nodig, en echter zullen weinigen in de wereld ooit enig deel daaraan hebben. Daarom kunnen al diegenen in de wereld, die hongeren naar al het goed, dat in Hem is bij het gemis daarvan zich daarmee tevreden stellen, dat het in Hem voor hen is, want de Heere verzadigt de hongerigen, en zo hongerig als zij zijn, niet met het een of ander dat zij uitkiezen, maar geheel en alleen met Christus, en met alles wat in Christus is. Nu is het tijd om te eten, als het Brood en de honger elkaar ontmoeten; verzadig nu uzelf, 2 Cor. 12:9. Paulus bad, en de Heere weigerde. Maar toen gelastte de Heere hem, zich met Zijn genade te voeden. Als dan uw hart vraagt: wat hebt u met Hem te doen, gij, die zo verachtelijk zijt?

Antwoord dan, de Heere heeft nochtans alles; ik heb Hem nodig, en ik honger naar Hem. Draag zorg dat u Zijn genade niet versmaadt; hebt u geen honger, dan zij de Heere u genadig!

c. Als gij uzelf zodanig met Hem voldaan hebt, stel dan uw gelukzaligheid in Hem, om leven van Hem te ontvangen, gelijk een mens zich met brood verzadigt, opdat hij leve. Want evenmin als ik het geloof der uitverkorenen wil dempen, wil ik de luiheid der goddelozen voorstaan. Mogelijk zal menig mens zeggen: ik heb niets in mijzelf, en alles is in Christus. En hiermee zal hij zich troosten en zó zichzelf in slaap wiegen: doch ik zeg u: blijf er af en raak deze ark niet aan, opdat de Heere u niet dode. Loop niet naar zijn Tempel, om die tot een spelonk van uw diefachtig hart te maken; neen, maar vergenoeg uzelf aldus met Hem, dat gij u hier gelukkig acht, zodat de ganse wereld in vergelijking met Hem drek voor u is; doe dit om altijd meer van Christus te verkrijgen, en alzo Hem gelijk te worden; houd hier stand, leef hier, en verblijd u hiervoor altijd, Fil. 3: 911. Jes. 12:2, 3. De Heere is mijn Psalm, en Hij is mij tot heil geworden, en nu zullen wij hiervan scheiden. Zeg: zo de Heere niet geeft, echter heb ik het in Hem; geeft Hij iets, Hem zal de eer gegeven worden. O, volg deze gedragslijn.

1. Opdat u Christus, en met Hem niet alles verliest.
2. Opdat de Heere u niet kort boude in een klagende staat.
3. Opdat u iederen dag en elk ogenblik in de hemel moogt wezen, en de kroon moogt winnen van ieder geveinsde, die niet weet wat dit leven in Christus te zeggen is.
4. Opdat de Heere uw eer zij. Want Hij is niet alleen de eer Gods, maar ook die van Zijn volk Israël.
5. Opdat gij uzelf des te minder, en de Heere des te meer moogt liefhebben.

§. 5. 2e Gebruik.

Erken daarom de noodzakelijkheid van Christus te zien en te kennen, eer een mens kan geloven, of eer de ziel gelooft. Want als het geloof zich met de Persoon van de Heere Jezus verenigt, zo moet ditzelfde geloof eerst die Persoon zien. Als het geloof de Bruidgom aanneemt, moet het Hem eerst zien en kennen. Hebt u ooit enige verloofden gezien, die elkaar niet eerst zagen en kenden?

Het oog moet eerst zien; mijn mening hiermee is, dat deze daad des verstands, om Christus te zien, moet voorafgaan, eer dat een mens zich met Christus door zijn wil kan verenigen. En hiermee bedoel ik niet, dat het in de tijd voorafgaat, maar wel dat het in de orde der natuur voorafgaat, en dit is volstrekt noodzakelijk. Daarom staat er,

Joh. 6:40, Die de Zoon aanschouwt en in Hem gelooft heeft het eeuwige leven: Dit is zó noodzakelijk voor het geloof; dat het geloof zelfs deze naam aanneemt, door zijn kennis, Jes. 53: 11. Och, of gij ook bekendet, Luk. 19:41. Wendt u naar Mij toe, en wordt behouden, Jes. 46:22. Om deze reden wordt het ongeloof in de Schriftuur aangeduid als blindheid Rom. 11: 7, 8.

Want hoewel Christus op aarde van ons afwezig is, zo is nochtans dit de uitnemendheid des geloofs, dat het de afwezige dingen tegenwoordig doet zijn, en de ongeziene dingen ziet, Hebr. 11: 1, Abraham heeft mijn dag gezien, Joh. 8: 56 En dit is de verwondering der heiligen, dat er licht is in Gosen, als gans Egypte in duister is; als anderen blind zijn, dan zien zij, Jes. 60:1, 2.

Vraag. Wat is deze kennis of aanschouwing van de Heere?

Antwoord. Ik doe deze vraag, ten dele omdat dit het eerste en voornaamste evangelische werk is, zoals het ons voorkomt. Ja, het is om zo te zeggen, alles. Daarom wordt er gezegd, Matth. 11: 25. *Ik dank U, dat u deze dingen verborgen hebt*, enz. Indien dit recht is, zo is het geloof recht, enz. En indien dit zo niet is, zo is geloof van de mens niets dan inbeelding, en de heiligmaking de hervorming, de hoop en de betrachtingen des mensen, zijn maar werken des doods en der duisternis, indien deze zon niet is opgegaan.

En ten dele doe ik deze vraag, omdat al de list en macht van de satan er op uit is, om het oog hiervoor te verblinden. Want Hij weet dat de mensen zich dan bij elke stap zullen stoten, 2 Cor. 4: 4. De Satan zal helpen om te geloven en om blijde te zijn in het geloven en in de hervorming na die blijdschap, opdat de mens met deze blijdschap en met dit geloof zich zou vergenoegen, en naar het aangezicht van Christus niet zou omzien. En als ik de wereld zou moeten verlaten, zo zou ik deze gedachten verlaten, gelijk Christus tot de Samaritaanse vrouw zei: u aanbidt dat gij niet weet.

Dus geloven de mensen in Hem, die zij niet kennen en aanbidden iemand die zij niet kennen, zij steunen op Hem die zij niet zien; verwonder u Daarom niet over een overspelig geslacht dat opstond, een geslacht dat al de bewijzen van des mensen rechtvaardigmaking uit zijn heiligmaking ontkende en slechts voor een nietig ding hield, omdat zij nooit gevoelden wat dit zeggen wilde, nademaal zij niet verstonden wat de Heere Jezus meende, en daarom daarnaar niet luisterden.

Ik zeg daarom eerst, **wat deze kennis niet is**, want ieder mens heeft enig kennis.

1. Daar is een kennis van de Heere Jezus door mededeling: zij kan omtrent een mens plaats hebben, daar waar hijzelf niet gezien wordt. Zo ook omtrent Christus, daar kan een gerucht van Hem en van enige voortreffelijkheden in Hem verspreid worden, waar Hij nochtans tot behoudenis onbekend is. En dit is niet het zien van Christus. Want een mens kan met deze kennis als een verdoemd schepsel leven en sterven. De Samaritanen hadden door mededeling enige kennis van de Messias, Joh. 4: 25, Wanneer Hij zal gekomen zijn, zo zal Hij ons alle dingen verkondigen. Zo horen velen onder ons, dat de Messias gekomen, verzezen, verheerlijkt, de Zaligmaker der wereld en der zondaren is, enz. Maar hoe komen zij dit te weten?

Alleen door overlevering en verhaal. Ik beken dat deze kennis een middel voor de uitverkorenen kan zijn, om hen tot de zaligmakende kennis te brengen. Denk slechts aan de koningin van Scheba, die het gerucht van Salomo hoorde, en aan de discipelen, Joh. 1: 47. Komt en ziet. Maar de verworpelingen, zoals Herodes, worden daardoor niet getrokken, Herodes, Luc. 23: 8. Hij had veel van Christus gehoord. Maar nooit had hij Hem gezien, voordat Hij kwam om hem te oordelen. Zo ook hier; omdat zij wel zonder Christus kunnen leven, vergenoegen zij zich met een bloot verhaal van

Hem. Zij nochtans, die kwalen hadden, hoorden het gerucht van Hem en kwamen om Jezus te zien.

2. Daar is een kennis van Christus uit zijn werken. Al weten wij van welk beroep en welke kunstenaars veel mensen zijn, door uitwendige dingen, zo kennen wij echter de mensen zelf niet. Zo is er ook een kennis van Christus door zijn werken, dat door Hem de wereld geschapen is, Hebr. 1: 10. En dat Hij alle schepselen regeert; een mens kan Hem beschouwen in zijn handelingen met anderen en met zichzelf, omdat alles van Hem komt; voordat een mens kan zeggen: de Heere heeft dit alles gedaan, en dat voor mij. En echter kan die mens een vreemdeling van Christus zijn. Als de mensen Hem hierin niet kennen, zo kan Hij zulke wonderlijke dingen voor hun ogen doen, dat zij niet kunnen nalaten zich te verwonderen, en te zeggen: dit is het werk des Heeren, en echter zullen ze Hem niet kennen. Matth. 11: 20. Hij verweet dit de steden, waar de meeste machtige werken gedaan waren, maar zij zagen Hem niet, Joh. 15:24, *Indien ik de werken onder hen niet had gedaan*, enz.

De Heere kan wonderlijke tijdelijke verlossingen werken, opdat u zou weten, dat alle macht in Christus handen is, om te behouden en te vergeven, Matth. 8: 27, als ook om er zich over te verwonderen en het niet te benijden; Hoedanig een is deze, wie de winden en de zee gehoorzamen? Weliswaar, kennen de heiligen de Heere, maar zij zijn geen onnutte aanschouwers en aannemers van Hem. Maar O, het is hun te doen om die Christus zelf hebben, zij doen Hem geen goed, zij geven Hem geen genoeg zonder Hem. Gelijk Hij zei: Wat zult Gij mij geven daar ik zonder kinderen heenga, Gen. 15:2.

Christus had de blinde de ogen geopend, Joh. 9, en nog zei hij: Heere wie is hij? vers 36-38, terwijl anderen de werken van Christus zien en weggaan; of zo ze bewogen worden, komt er een kwade geest op hen, gelijk op Saul, toen hij Davids liefde zag.

3. Daar is een letterlijke kennis van de Heere Jezus, alleen door de blote letter en het woord, en deze wordt op de volgende wijze gewrocht. Een mens verkrijgt niet alleen de kennis van Christus door mededeling en uit zijn werken. Maar hij hoort, leeft, wordt wel onderwezen ten aanzien van Christus, en van al Zijn ambten en weldaden, zodat daardoor veel licht verkregen wordt. Deze letterlijke berichten ontvangen hebbende, bouwt hij er gissingen op, en maakt er bevattingen van. En omdat zijn gemoed vleselijk is, begrijpt hij die op een vleselijke wijze, hoewel hij meent dat hij Christus waarlijk ziet. Daarom heeft een mens een formulier in zijn hoofd. Hij kan in staat zijn veel uit te drukken en een grote belijdenis van zijn geloof af te leggen, te redeneren over geschilpunten in zaken die Christus en de rechtvaardigmaking door Christus aangaan, hij kan anderen onderwijzen, en echter als hij niet meer heeft, geenszins weten wie de Heere Jezus is.

Ten eerste, Omdat hij, daar hij een vleselijke Jood was, alleen maar de gedaante van de kennis der wet had, Rom. 2: 20, zo is hij maar een vleselijk Christen die slechts een gedaante der kennis des Evangelies heeft. De Joden waren uitnemend geoefend in de Schriftuur, en roemden dat zij God hoorden en God zagen. Maar Christus zei hun, dat zij nooit zijn stem gehoord, noch zijn aangezicht aanschouwd hadden, Joh. 5: 37, dat is, zij zagen het alleen naar het vlees, niet zaligmakend.

Ten tweede: dit is maar een vleselijke kennis, die de letter en de inbeelding teelt, 1 Cor. 2: 14, Hij kan ze niet verstaan, omdat ze geestelijk onderscheiden worden.

Ten derde: Ze is een dode kennis, of ze zal dood en smakeloos zijn. Daarom zijn er velen die van Christus veel weten, en toch zich met hun wellusten en onreinheden voeden, omdat hun kennis hen niet voedt, hen niet verzadigt, daar de

inbeelding niet voedt.

Ten vierde: Ze is een valse kennis. Want geef een blind mens een beschrijving van de zon, of een smakeloos mens van honig, zo zullen zij een vals denkbeeld maken en zichzelf bedriegen. Zo ook deze kennis. Velen richten een vals beeld op van Christus en zij vertrouwen daarop. Zo kan iemand zich een voorstelling maken van een ander land, doch wanneer hij dat ziet, bemerkt hij dat hij zich bedrogen heeft. Zo zien de heiligen dat zij bedrogen waren, en Christus, noch de zonde, noch God zagen. En dat zullen de mensen in de hel zien. Daarom wordt er gezegd. Jes. 6: 9, Ziende zien zij niet. Hoe, en op welke wijze gebeurde dit? Zij zagen, maar zagen niet wezenlijk.

Ten vijfde: Het is een kennis, die de zaligmakende kennis van Christus belet, Joh. 9: 39. Ik kwam opdat degenen die zien, blind mogen worden. De wijze en geleerde Corinthiërs moesten dwaasheid worden, en het licht dat in hen was, duisternis. Dit licht stond hen in de weg. En echter is dit de kennis daar duizenden bij duizenden zich mede vergenoegen, zij grijpen naar Christus, en zij menen dat ze Hem hebben, daar het waarlijk slechts de voorstelling en inbeelding van Hem is.

Vraag. Wat is dan de kennis of het zien van Christus?

Antwoord Daar is een aanschouwing van Christus, nadat een mens gelooft, welke aanschouwing Christus in Zijn liefde ziet, enz. Maar ik spreek nu van dat eerste gezicht van Hem, hetwelk vóór de tweede daad des geloofs gaat, en het is een eigenlijk of wezenlijk gezicht van Hem, gelijk Hij in Zijn heerlijkheid is. Christus openbaart zijn wonderbare heerlijkheid wezenlijk aan de ziel, bij voorbeeld: Een mens hoort dat de zonde het grootste kwaad is, en soms begrijpt hij door bewijs hoe dit waar is, maar hij ziet de zonde zelf niet, hoewel hij het woord zonde hoort.

Zo kan een mens, die nooit in vreemde landen gereisd heeft, van andere landen horen, lezen en spreken; evenzo kunnen de kruidkundigen, van de natuur der planten en bomen lezen, die zij echter nooit zagen, ja soms die vertreden als zij die zien: zo is het iets anders, van de zon in een boek te lezen, of door verhaal er van te horen, en iets anders, die door het gezicht te kennen.

Dit is dus de zaligmakende kennis van Christus, de Heere in Zijn heerlijkheid te aanschouwen gelijk Hij is; niet volmaakt, want dat is alleen mogelijk in de hemel; hierom zullen wij Hem daar zien en Hem gelijk zijn, maar onvolmaakt en ten dele, 2 Cor. 3: 18. *Veranderd naar hetzelfde beeld.*

En dit blijkt uit deze vier grondregelen:

1. De kennis die de heiligen van Christus hebben, ontstaat niet alleen door blote woorden, maar ook door de Geest. Het Woord geeft ons Christus te kennen, maar de Geest is de vertaler van het Woord. De Vertaler der hemelse dingen moet de taal van de hemel overzetten. De Geest nu vertoont ons altijd de dingen gelijk ze zijn, zelfs al zijn het diepe dingen en verborgenheden. Hij maakt ze verstaanbaar, 1 Cor. 2: 9, 10. Gelijk de zon wanneer ze opgaat alle duisternis verdrijft, zo ook als deze Morgenster opgaat. Niet dat deze dingen zonder het Woord geopenbaard zijn. Want de verlichting des Evangelies zou schijnen, 2 Cor. 2:14;4:4. Door het Woord verlicht de Geest.

2. Omdat het gezicht der kennis van Christus gelijk is aan de kennis van een beeld in een spiegel, 1 Cor. 13:12, Hoewel u een mens van aangezicht tot aangezicht niet ziet, ziet u hem echter in een spiegel, gelijk hij is: *Quod videtur in speculo, non est imago* gelijk sommigen menen. Een mens kan iemand kennen, door een beschrijving of door een schilderij. Maar als men hem in een spiegel ziet, geeft dit een meer volkomen

kennis. De Joden zagen Christus, doch het was onder bedekselen, voorafschaduwingen, en afbeeldingen van hem; dit was duister; onder het Evangelie is het voorhangsel weggenomen, en wij zien met ongedekt aangezicht de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel. In de hemel is de spiegel weggenomen; dan zien wij gelijk wij gezien worden.

2. Omdat de staat, waarin de heiligen overgebracht zijn een staat van heerlijkheid is. Daarom ook als wij gerechtvaardigd zijn, zijn wij verheerlijkt, en aangezien de heiligmaking die in de wil is, het beginsel van het leven der heerlijkheid is, zo is ook dat licht, hetwelk God in hun gemoed geeft, het beginsel van het licht der heerlijkheid. Hieruit volgt, dat, gelijk de ziel Christus door het volle licht der heerlijkheid in de hemel, volmaakt van aangezicht tot aangezicht ziet; evenzo de ziel in dit leven Christus meer op een geestelijke wijze in waarheid ziet gelijk Hij is, echter onvolmaakt, als in een spiegel. Daarom wordt gezegd dat wij ten dele zien.

4. Ten opzichte der overvloedige goedheid en liefde van Christus tot Zijn volk. De liefde kan geen geheimen verbergen. Jozef verborg zich een tijd lang voor zijne broeders, doch zijn hart smolt. Hij moest zeggen: *Ik ben Jozef!* Christus moge hetzelfde doen, maar Zijn liefde zelf dwingt Hem naderhand, om zich te doen zien gelijk Hij is, Joh. 14: 21. Ik beken dat het een wonderlijke liefde is, waardoor Christus in het woord en in de letter van het Evangelie geopenbaard is. Van Hem te horen is gelukzaligheid, en als de Heere u zalig maakt, zult u dat ook denken. Maar dit is algemeen ook voor goddeloze mensen. Maar daar is een openbaarmaking van Hemzelf, gelijk Hij is aan Zijn volk. En nu is Hij in heerlijkheid, daarom openbaart Hij zich in Zijn onbegrijpelijke heerlijkheid, zodat nu een mens met zijn ogen de Heere en al die dingen ziet, die hij te voren nooit gedacht had, noch die geen ogen ooit gezien hebben; dit is wonderbaar, 1 Cor. 2:9.

Vraag. Hoe ziet Hem de ziel, gelijk Hij is?

Antwoord. In dit geval tracht ik liever te leren dan te onderwijzen, zelfs van de geringste; echter zal ik aanwijzen, hetgeen in deze gewichtige zaak licht te begrijpen is.

Dit zien van Hem blijkt uit drie bijzonderheden.

1. De ware zaligmakende kennis en het gezicht van Christus, bestaat in het gezicht van de heerlijkheid zijns Persoons, inzonderheid nu Hij opgenomen is in de hemel, en gezeten is ter rechterhand Gods, in al de heerlijkheid des Vaders. Zie, gelijk ten dage des oordeals, wanneer de Heere uit de hemel zal verschijnen met een heerlijkheid die de ganse wereld zal verbazen, wanneer alle ogen Hem zullen aanschouwen, zodat Hij niet alleen in zichzelf, maar in al Zijn heiligen zal verheerlijkt worden voor allen die rondom Hem zijn. Zó aanschouwt de ziel hem nu, (hoewel niet met het zinnelijk oog, maar met het oog des geloofs); ofschoon Hij niet komt om de wereld te oordelen, regeert Hij echter de wereld; hoewel hij niet op de wolken is, zo is Hij echter in de hemel. Hoewel Zijn mensheid alleen in de hemel is, vervullen nochtans de stralen zijner Godheid de hemel en de aarde; hoewel Hij nog niet verschijnt in de heerlijkheid des Vaders, is Hij echter gezeten op de troon en bekleed met de heerlijkheid des Vaders.

Want als een mens op de schepselen ziet, zo ziet hij de voetstappen van Gods macht; indien hij ziet op de engelen en heiligen, aanschouwt Hij het beeld van Gods heiligheid; indien hij Christus ziet, aanschouwt hij God zelf, 2 Cor. 4: 7. Weliswaar zal Christus heerlijkheid door de goddelozen dan gezien worden, maar dat zal door de

zinnen zijn en niet door het geloof; dat is, alleen in hun gemoed, maar daar is geen schijnsel in het hart, om een oneindige hoogachting voor Hem te ontvonken. En dit verbergt de god dezer wereld voor de mensen. Christus de Heer van een andere wereld, openbaart die in spijt van de satan, aan Zijn volk. Eer een mens Christus ziet, is er niets verachtelijker dan Christus, zelfs voor de gelovigen, en dan Christus wegen en werken, Jer. 2: 11. Heeft ook een heiden hun goden veranderd? Deze veranderen hun eer in hetgeen geen nut doet. Nu wil, nu moet de Heere door Zijn volk geacht worden. Daarom wordt deze Zijn heerlijkheid aan Zijn heiligen geopenbaard, waarvoor anderen nochtans blind zijn.

2. In de aanschouwing van de Heere, als Hij komt en verschijnt in de heerlijkheid van zijn Verbond. Want gelijk de Heere zich also openbaart, om te veroorzaken dat de ziel gelooft, en haar daardoor in te lijven bij Zijn volk, zo maakt Hij nooit iemand tot een van Zijn volk, dan door met hem in een verbond te treden. Daarom vertoont Hij zich altijd eerst in zijn verbond, Jes. 49: 26. Toen de Heere zich een volk op de berg Sinaï maakte, kwam Mozes van God naar beneden, en verscheen met de tafelen der wet in zijn handen.

Zo ook, wanneer Christus komt, om enigen tot Zijn volk te maken, komt Hij als Middelaar van een beter verbond, Hebr. 7: 22. Op de Berg Sion, Hebr. 12: 22, 24. Zo was het met de Israëlieten, 2 Cor. 3: zij hadden het verbond van Christus, en Christus was hun geopenbaard. Maar het aangezicht van. Mozes was bedekt, evenzo het hunne; Christus werd daar met de wet overdekt, zelf door de zedelijke wet, in steen geschreven. Daarom was er ook een deksel op hun hart gelegd. Zij konden Christus, het einde der wet, niet zien, maar alleen het deksel, namelijk de wet, en hierom zochten zij daaruit leven te verkrijgen, en zij verhardden tegen Christus, Rom. 9: 31, 32.

Dat is nog de ellende en de blindheid van veel mensen in onze dagen. Zij zien de Heere Jezus, doch onder een deksel. Want de mensen zijn niet in staat om de heerlijkheid van Christus terstond te zien en te roemen. De Heere verschijnt eerst met de wet, dit en dat eisende, en zij trachten hieraan te voldoen. En als zij dat niet kunnen volbrengen, zo troosten zij zich er mede dat de Heere hun pogingen zal aannemen, alsof Hij hun geveinsdheid niet zag, of als ze dit niet doen zijn zij nooit of zeer zelden tevreden. En waarom niet?

Omdat zij niet op het einde zien van dat wat vernietigd is; nooit zagen zij het einde, de Heere Jezus Christus. Wanneer also de Heere zichzelf openbaart, zo maakt Hij zich zonder deksel bekend, zodat als het geweten roept: u moet alles doen wat er geboden is, of sterven; dan komt en verschijnt de Heere Jezus, en zegt: zie nu, hoezeer u Mij nodig hebt, die alle gerechtigheid heb vervuld, en alles heb gedaan; ontvang Mij die dat gedaan heeft, en u zult leven.

Ach, maar mag ik naar mijn zin niet leven? Ben ik niet vrij van de wet?

Neen, zij moet u tot een regel en leven in de hemel dienen, want Ik zal mijn wetten in uw harten schrijven, en u in mijn wegen doen wandelen.

Hieruit ziet de ziel, 1. Dat alles voor haar gedaan is in Christus. 2. Alles wat zij voor Christus moet doen; ze ziet dit niet in de middelen, niet in zichzelf, maar in de belofte des Heeren, en hieraan hangt het geloof en heeft vrede.

Want twee dingen ontrusten;

Eerstelijk: Ik heb het eerste verbond der wet verbroken; Christus verschijnt niet als iemand die de schuld eist, maar als iemand die komt om hen te verrijken, daar zij arm zijn.

Ten tweede: Ik kan naar dezelve niet wandelen als naar een regel; Christus verschijnt in dit verbond, en belooft te maken dat hij het doe. En hierom zal hij na al de afwijkingen van de Heere, echter niet verder afwijken door ongeloof. Maar hij ziet op het einde des verbonds, hetwelk Christus is, opdat hij in Hem het verbond moge volbrengen om door Hem versterkt te worden, om met Hem naar één regel te wandelen. Want het verbond der genade is niet, dat Christus rechtvaardigheid voor u zal zijn, zo u naar de wet als een regel wilt wandelen, maar Christus zal beide doen. En dit ziet de ziel in al Zijn heerlijkheid, anders is het geen aanschouwen. Daarom wordt het Evangelie de bediening der heerlijkheid genoemd. 2 Cor. 3, hetwelk geen vleselijk hart kan zien. Want het deksel wordt weggenomen, als het zich tot de Heere keert en Hem ziet, De heiligen alleen aanschouwen dit met ongedekt aangezicht. Weliswaar maken ze voor een tijd van Christus een Mozes gelijk Petrus, Luk. 5: 8. Heere! ga uit van mij, want ik ben een zondig mens. En de Heere zal hard met hen moeten handelen om hen te verootmoedigen, gelijk Jozef zijn broeders gedaan heeft, maar dit zal niet altijd duren. En de Heere verschijnt aldus bij hen, die door de wet, die dodende letter geërgerd geweest zijn; dan verschijnt Hij in een onuitsprekelijke schoonheid in heerlijkheid; voor anderen is er niets in. Zij zullen dit zien en het echter niet geloven.

3. In het aanschouwen des Heeren in de heerlijkheid zijner genade, die hen geschikt maakt voor Hem, en dit is het voornaamste. Het is gelijk men op een bruiloft ziet, dat er eerbied is voor schoonheid en bevalligheid van aangezicht, en deze trekken alle ogen tot zich. Nu gebeurt het wel dat een vrouw hoewel ze een groot huwelijksgoed, enz. heeft, iemand niet kan behagen, tenzij zij aan een ander kan behagen, omdat God er een hand in heeft, en hetgeen zijn verbeelding aanzet, is de schoonheid. Daar is overall een juiste gevormdheid. Aldus wordt Christus aan velen met een rijk huwelijksgoed voorgesteld, zij kunnen echter geen behagen in Hem scheppen, zij kunnen geen schoonheid in Hem zien, omdat zij geen bekwaamheid en geschiktheid jegens hen en voor hen, kunnen zien. Maar een ander kan die zien, omdat hij bekwaamheid en gepastheid in de Heere Jezus voor hem ziet tegenover zijn ellende en zonde, en zijn behoefte aan genade, Joh. 1:14. *Maar wij hebben zijne heerlijkheid aanschouwd, vol van genade en waarheid.* Ps. 45 3. *Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen; genade is uitgestort in uw lippen;* welke zo schoon is in de ogen des Heeren, dat de Vader de Zoon verhoogt; om al de genade die Hij zijnen uitverkorenen betoont.

Vraag. *Wat maakt Christus nu gepast?*

Antwoord. De kennis die een mens van zichzelf heeft, en het gevoel van zijn verachtelijkheid. Daarom wordt er gezegd, Luk, 7: 29. 30. De Farizeeën hebben de raad Gods tegen zichzelf verworpen, als de Tollenaars Hem rechtvaardigden. enz.

Het is een regel, dat de zaligmakende kennis van Christus op de ondervindelijke kennis van een mens zelf steunt. Laat een Christen in Christus, en tegelijk, in zijne zonden liggen, en zichzelf met de vergiffenis ervan zonder bekering vertroosten. Hij moge alsdan van Christus spreken, maar hij zal in Christus geen schoonheid zien. Zo is het in het eerst; dan gevoelt de ziel de zonde, dat God heilig is en hem zal haten; dan toont de Heere dat Christus gekomen is, om de zodanigen te nodigen.

Ja, zegst ze, maar ik heb niets, en kan mijzelf niet helpen.

Maar Christus verschijnt als gepast om, dezulken te zoeken.

O, maar ik kan niet zien, noch geloven, noch bewogen worden.

Christus komt tot iemand als geschikt om alles te doen, zijnde vol wijsheid om het

tweede Verbond te volbrengen.
 O, mij ontbreekt alles;
 doch Christus openbaart zich als algenoegzaam.
 O, maar ik zal bezwijken;
 maar Christus is standvastig in Zijn liefde.
 O, maar Hij is ver te zoeken; neen!
 Christus is tegenwoordig.
 Ach, maar ik zal zondigen;
 Christus verschijnt goedertieren en verdraagzaam, om de zwakheden te genezen.
 O, maar ik zal al te ras geloven;
 Hij is in staat om u te bereiden en te neigen.
 O, maar de ganse wereld zal tegen mij zijn;
 Christus komt daarom om alles voor u te besturen.
 O, maar de dood en het graf zullen mij treffen;
 Christus zal in zijn macht verschijnen, Hij die alles overwonnen heeft.

En dit heeft altijd plaats in de heiligen. Om nu niet te denken dat u dit had, als u het niet hebt, en niet kent, zo zie daarvan deze bewijzen:

a. Indien de Heere zichzelf ooit aan u alzo geopenbaard, dit licht uit de duisternis voortgebracht en u daarvoor gevoelig heeft gemaakt, 2 Cor. 4: 5, 6. Ach, u die een weinig ontroerd zijt geweest, en dan van Christus hoort, u dan op Hem verlaat en vertroosting van Hem wacht, en nu meent dat het daarmee wel is; u hebt Hem nog niet gezien. Ja, als u waarlijk verlicht zijt, zo zult u treurende ten grave dalen, door uw onkunde van Hem, Spr. 30: 2. En zelden is uw duisterheid gezien en gevoeld, of daar is een lichtstraal ingelaten.

b. Het dempt de heerlijkheid der ganse wereld dat _een mens alles neerlegt voor de voeten van Christus, gelijk de wijzen uit het Oosten, Matth. 2. De glans van een glimworm verdooft, als het licht der zon opgaat, zo zijn al de vertroosting en al de ellenden dezer wereld nu niets, Hand. 7. Ik zie Jezus.

c. Het maakt de mens verachtelijk in zijn eigen ogen, Jes. 6: 5. Ja, het maakt zijn uitnemendheid verachtelijk, gelijk Jesaja die zich verwonderde dat de Heere, die zo heerlijk is, op hem zag, die een worm was. Vanwaar komt mij dit, dat de moeder mijns Heeren, tot mij komt? enz. Hij ziet Christus zitten, dan ziet hij zijne heerlijkheid en hij zegt, Wie ben ik mijn Heere? Wie ben ik, dat ik voor U mag staan? Heere! ga uit van mij, ik ben een zondig mens.

d. Het noodzaakt het hart om te geloven, al is het niet met verzekerdheid, dan met een aankleven van Hem. De geveinsden hebben een zekere kennis van Christus, maar nooit doet die het hart blaken. Gelijk het vuur noodzakelijk hitte geeft, en heet maakt wat daarbij gebracht wordt. Zo is het ook hiermee. Want het gezicht van het laatste oogmerk noodzaakt hetzelfde daartoe als het gezien wordt, Jes. 55: 4. 5. Zij zullen tot u lopen omdat God u verheerlijkt heeft. Rom. 1: 16, 17. Het is de kracht Gods. Want daar wordt de gerechtigheid geopenbaard. En hoewel de Heere zegt, vertrek, zo kan hij echter niet gaan; ja, al zou hij dit willen doen, zo kan hij echter, gelijk Jona zijn tempel zien door de buik van een walvis heen. Jon. 2: 4. Velen zeggen, mag ik geloven? of, ik kan hem niet loven. Ik zeg u, als de Heere verschijnt gelijk Hij is, zo kunt u dat licht niet wederstaan, maar u moet Hem aanhangen.

e. Waar dit plaats heeft, daar rust die mens niet, maar ziet meer en meer van Hem, Joh. 1: 49, 50. Een mens ziet nu meer heerlijkheid, maar daarna zal hij Zijn liefde zien, en daarna zal hij zijn gedachten weten, 1 Cor. 2:9. Ef. 1: 9. De verborgenheid Zijns willens. En dan, Zijn gestadige tegenwoordigheid en al zijn

wandelingen met hem en tot hem, om gemeenzaam met Hem te worden, om in de tijd van ouderdom een goede bekende van Christus te zijn, 2 Cor. 3: 18. Van heerlijkheid tot heerlijkheid.

Daar integendeel het licht van een geveinsde uitgaat of althans niet toeneemt. Daarom ontlene veel bejaarde lidmaten al hun vertroosting uit het eerste werk en worden moedeloos in hunnen ouderdom. Ik weet dat het licht der heiligen verdonkerd wordt en dat de Heere zijn aangezicht verbergt, maar dan zijn zij ontroerd, en ze zullen doorbreken tot genezing onder zijn vleugelen. Ja, gedurende hun ganse levenstijd zullen ze menen, dat ze Hem niet kennen, omdat zij deze gesteldheden niet hebben. O, zie daarom hoe noodzakelijk zij u zijn.

1. U die verachtelijk en van Christus onkundig zijt, hebt u nog geen geloof, nog geen Christus? En wat raad dan? Uw zonden zijn op u, wee u! Want de toorn komt. Ach nietig schepsel! u ziet niet, en kunt niet zien; als u dit kon zien, zo zou u de Heere der heerlijkheid niet kruisigen.

2. U die belijders der kerk zijt, O, misleidt uw zelf niet; als de Heere u verlicht heeft, ach, looft hem! Als Christus hier was, zou Hij u zegenen, Matth. 13: 16. Ja, toen Hij hier was, heeft Hij het gedaan, Hij doet het in de hemel. Ik dank u Vader, enz. Matth. 11:25. Luk. 10: 21. Maar zo niet, zo is alles wat u ooit had ongezond. O, waakt Daarom, dat u hier niet misleid wordt. En daarom, wacht op de Heere of Hij zichzelf moge openbaren; wie weet, of de Heere niet zal helpen. Ja, als u de oneindige noodzakelijkheid van Hem, en tegelijk uw jammerlijke blindheid gevoelt, dan is zijn werk begonnen.

§ 6. 3e gebruik.

Ziet de gelukzaligheid der heiligen en van alle gelovigen, u toehoorders. U denkt, wat zijn zij? Wat hebben zij, dat ik niet heb? Wat winnen zij met zoeken en treuren? Zij hebben de Heere zelf; niet een koninkrijk, niet de hemel, niet de bewaking der engelen, niet de vergiffenis, niet de vertroosting of de genade alleen. Maar hetgeen groter is, en boven hetwelk niets groter kan zijn, de Heere der heerlijkheid zelf. Zo er iets is, dat goed is, het is het hunne. Ik twijfel niet of de engelen staan hierover verbaasd. Wat hebt u? U hebt vrede en rust en vrienden. Maar geen Christus. Dan zijt u arm en vervloekt.

§ 7. 4 Gebruik.

Leert snaar deze maatstaf over uw geloof oordelen, of het van het rechte maaksel is, of niet?. Of het een geloof is, dat u in de diepste ellenden, in de grootste benauwdheid, in de aller-heftigste verzoeken nooit zal begeven? Is het een geloof, dat u Christus doet aankleven en u verenigt met de Persoon van Hem, en van Hem alleen zodanig, dat het vergenoegen in de schepselen u niet gerust kan stellen, tenzij u Hem in dezelve kunt zien; ja, dat geen inzettingen u blijmoedig kunnen maken, tenzij u Hem in dezelve aanschouwt. Ja, de hemel zelf zal u niet vergenoegen, maar Hij alleen in de hemel, Ps. 73: 25. En daarom is Hij het, die u zoekt. Hij is het, die u ziet. Hij is het, die u voor uzelf verkiest en dient. Deze is de eeuwige Rotssteen op wie u vertrouwt, Jes. 26: 3, 4. Het is Zijn sterkte, waardoor u sterk zijt. Het is Zijn leven waardoor u leeft. Het is de Heere zelf, die uw geloof omvadent. En dit is recht, 1 Petrus 2: 7. Want wat goed kan de Vader u nu weigeren, als Hij de Zoon aan u gegeven heeft? Wat schade kan de Satan u doen door al zijn bewegingen, als u de Zoon zelf hebt, deze Hoeksteen, deze Hoorn der zaligheid, om u te ondersteunen? Wat schade kan de wet u doen, wanneer u de gerechtigheid in de Zoon hebt? Wat schade kan het bedrog

u doen, als u de wijsheid hebt om alles tot uw beste samen te vatten, in zulk een heerlijk Hoofd als de Zoon? Wat schade kan de dood of de zonde u doen, als uw leven is in de Zoon?

O, leid mij tot de Rotssteen, zegt David, die hoger is dan ik ben, Ps. 61: 3. Zie! hier is een Rotssteen hoger dan de dood, dan het graf, dan de zonde, dan de Satan. Wie kan u beschadigen? Maar o, geliefde, hoevelen derven de ingang in zijn rust, en de vereniging met zijn Persoon? En daar zijn vier soorten van mensen, die de fijnste draad van bedrog voor zichzelf spinnen, die denken dat ze ge loeven, al hebben zij de Zoon zelf niet.

1. Zij, die zich niet met Hem verenigen, maar alleen om enige gerechtigheid uit Hem tot Hem komen; (want ik zal niet spreken van hen, die alles verzaken en Christus om de geldzak en de broden volgen) want het gaat met alle levende mensen van nature, gelijk met mensen die rijke winkeliers zijn geweest, maar nu bankroet, en in groot gebrek geraakt zijn. Stelen willen zij niet, spitten en delven kunnen zij niet, tot bedelen zien zij geen kans, winkelknechts bij een ander te worden, gaat niet aan, zij zijn dat leven niet gewoon. Daarom moeten zij er toe overgaan om weer een nering te beginnen, al zouden zij maar spelden, veters, en kleinigheden verkopen.

En omdat ze die uit eigen middelen niet kunnen opzetten, gaan ze tot de kooplieden om hen te helpen, zo raken zij in schulden, en verzoeken van dag tot dag uitstel, dan zullen zij hun alles terug betalen. De mensen zelf ontzien en achten zij niet, maar zij handelen zó omdat zij hun tot bereiking van hun oogmerken van dienst zijn. Maar na dit alles kunnen zij helaas! hun schulden niet betalen, en dus is het einde voor hen, om naar de gevangenis gezonden te worden.

Zo ook is het hier. God stelde Adam in een volmaakten staat met een kapitaal in zijn eigen handen; nu is hij bankroet gegaan en in groot gebrek vervallen. Hij vreest het vonnis van Gods ongenade. Zondigen durven de mensen niet, delven en zichzelf te helpen kunnen zij niet en to bedelen en van de Heere en zijn aalmoezen te leven, daartoe zien zij geen kans; inderdaad zij willen dit niet, zij zijn dit leven niet gewoon; hierom willen zij weer hun nering beginnen, al bestond die ook in de kleinste plichten. En omdat ze zichzelf niet kunnen helpen, gaan ze tot Christus, niet als tot een plaatsvervanger, maar als tot een koopman om hen weer op de been te helpen.

En waarlijk, Christus geeft om veel oogmerken en om zijne vrijheid (dat Hij met het zijne kan doen wat Hij wil, te betonen, veel talenten aan hen die dezelve ontvangen. In de hoop om de Heere daarmee te behagen, zegt men: als ik van de Heere kan verwerven dat Hij mij wat meer kennis, verbrijzeling, genegenheden, opwekkingen en bekwaamheden geeft; dan hoop ik Hem te zullen behagen.

Maar, óf zij verkwisten alles en raken te niet eer zij sterven, óf anders komt de dood en leidt hen gevangen voor de rechterstoel van God. En daar zien zij, dat zij des te dieper in schuld vervallen zijn en buiten staat om te kunnen betalen. Zo is het met de Roomsden, die belijden dat geen van hun eigen werken hen zalig kunnen maken. Maar dat zijn werken in ons en zijn verdienstelijk bloed, zaligzuilen maken. Daarom vertrouwen zij niet op hetgeen zij doen, maar op hetgeen de Heere doet, tegen welk geloof eigenlijk de apostel getuigt, Rom. 4: 5. Zo was het met de Joden; velen versmaadden Christus, en zochten een gerechtigheid van zichzelf; anderen riepen: *Heere! Heere!* Deze zonden zijn het, die aan mijn geweten knagen, onthef mij van dezelve. Hier zijn deze plichten die ik doen moet, anders zal ik nooit zalig worden, en mijn hart is dood. O, ontvonk mij, en help mij om die te doen. Daar zijn deze en die werken, die ik moet volbrengen, en ik heb geen kracht om te bidden en te profeteren; *Heere! sta mij bij*, Matth. 7: 21, 22. 23.

Ga weg van Mij, Ik ken u niet; Ik ben nooit van u aangenomen; u hebt gemeend dat deze dingen Mij zouden behagen, u hebt u met Mij niet verenigt. O, ga nu weg van mij, van mijn gemeenschap, van mijn boezem, uit mijn tegenwoordigheid. Want dit is altijd hun gedachte, zij menen God te bevredigen door hetgeen zij doen, en hoewel zij denken dat dit zijn gerechtigheid niet kan teweeg brengen, zo hopen zij echter dat Zijn genade zo toegeeflijk zal zijn. Dat Hij die zal aannemen. Zie Jes. 58: 2.

Want hun eigenschap is deze: Zij zijn niet getroffen door de ontbering van Christus zelf, maar door enige tegenkanting tegen de wet, om welke zij vrezen te moeten sterven. Zij zien dan ook niet in de geestelijke natuur der wet, zodat zij door de wet wel getroffen, maar niet gedood worden. Zij hopen dat zij zullen leven, als zij die zouden kunnen volbrengen, en deze bekwaamheden zouden bezitten. Op deze wijze hij zichzelf de proef genomen hebbende, gaan zij tot Christus, en zoeken Hem met ijver om dit of dat uit te werken, en dan menen zij dat het wél met hen is. Verkrijgen zij het niet dadelijk, dan hopen zij het met der tijd te krijgen; helpt Hij hen niet, het zal ten laatste, denken ze, echter wél met hen gaan.

Daarom leven zij altijd in enige zonde, en zij weten het niet. Gelijk de jongeling, Matth. 19: 16, enz. Het is gelijk het met twee prinsen is. De een wordt door een inval van de vijand gekweld. Hij zendt tot de ander om hulp. Maar hij geeft hem zijn kroon niet, hij legt die niet neer en onderwerpt zich niet aan die anderen prins. Zo ook willen de mensen als koningen zijn, en hierom zenden zij om hulp tegen de inval van enige zonde, die aan het geweten knaagt. Maar zij stellen zich niet onder de Heere Jezus. Breng hier deze Mijn vijanden, Luk. 19: 17. Met één woord, gelijk de wond is, zo is de vereniging met Christus. Heeft iemand van buiten onrust, dan gaat hij tot Christus om hem te verlossen; wordt hij door inwendige wroeging over enige zonde gekweld, dan begeeft hij zich tot Christus om die weg te nemen, en alzo zijn geweten te bevredigen: heeft hij gebrek aan Christus zelf, dan gaat hij om Hemzelf.

2. Zij, die zich aan de beloften houden, zonder zich aan Christus zelf te houden, en tussen die beiden onderscheid te maken, ontnemen Christus deze Zijn linnen zwachtels en stellen dezelve tot hun gewin, terwijl zij Hem zelf laten gaan. Ik beken dat de ganse schat van een Christen opgesloten is in de beloften, niet in woorden en lettergrepen, want die zijn maar dode dingen. Maar in Christus die daarin is, en in Gods getrouwheid waarop zij rusten. 2 Sam. 23: 4, 5. Dit is al mijn heil. Want alle volheid is in Christus. Hij is rijk, maar ben ik daarom des te beter? Neen, des te ellendiger. Want ik ben van alles ontbloot, daarom is mijn vrede in de belofte gelegen. En dit is eens Christens ondersteuning in al zijn bekommelingen. Daarom laat hij het anker hier vallen. Maar zijn eigenschap is, die niet aan te grijpen zonder Christus, maar door dezelve tot Christus te gaan, en daar rust te nemen, Joh. 6: 45. *Een iegelijk die het van de Vader gehoord heeft, komt tot mij.*

Geef de kinderen melk in een kommetje, ze zullen blijven schreien, zij moeten die van de moeder hebben, die hen moet zogen; zie 2 Petrus 1: 2, 3. Nu zijn er anderen, die enig werk in zichzelf vinden zonder Christus, en menen dat dit zaligmakend, en dus een goed teken is; daardoor worden zij misleid en verenigen zich daarmee zonder Christus, en toch menen zij dat het wel met hen is. Ik twijfel niet of de godsdienstige Joden vertroostten zich met deze belofte, Die zijn overtredingen bekend, enz. Spr. 28: 13, zonder iets daarvan te verstaan. Matth. 3: 9. En meent niet bij uzelf zeggende, wij hebben Abraham tot een vader. Deze belofte hield hen van Christus af, Matth. 22. Enigen kwamen niet tot de bruiloft. Enigen kwamen zonder bruiloftskleed. Het is met deze mensen, als met hen die komen om wijn te kopen. Zij proeven die, en 't is hen genoeg dat ze die geproefd hebben. Maar een ander koopt. Een heilige doet ook het

laatste; een ander proeft het zoet, en daarna vervalt hij in onvergeeflijke zonde, Hebr. 6; of ook gelijk iemand, die het koren op het veld ziet staan, hij koopt het veld; een ander laat hij iets nalezen of inzamelen, en deze is daarmee vergenoegd.

Met één woord, hier is een dubbele dwaling.

Eerst: Als de mens zich met Christus zonder de beloften wil verenigen, en alzo zonder de belofte zich tracht gerust te stellen. Daarom zeggen sommigen: u moet geen bewijs trekken uit een hoedanigheid, die u in uzelf gevoelt.

Ten tweede: Als de mensen op de beloften willen afdingen, dezelve verkeerdelijk toepassen, en zich niet in en door dezelve met Christus verenigen; „ik heb mijn zonde beleden en mij bekeerd" daarmee gaan zij heen zonder Christus. O, de tijd zal komen, dat de Heere zal zeggen: hoe zijt u hier ingekomen? Waarom neemt u mijn beloften in uw mond? Wat beweegt u, uzelf tegen Christus met de beloften te wapenen, een roof van Christus vergunningen te maken, en Hem te laten kruisigen? Toen Saul de mantel van Samuël scheurde, zei hij: De HEERE heeft heden het koninkrijk Israëls van u afgescheurd, 1 Sam. 25: 27, 28. De letter doodt; al de beloften zonder Christus doden, omdat ze aan de hongerige ziel het brood zelf onthouden.

3. Zij, die zich niet alleen met de belofte, maar met Christus zelf vergenoegen. Maar het is alleen met de voorstelling en inbeelding van Hem, welke zij menen dat Hij zelf is. In het ware geloof openbaart de Vader de Zoon gelijk Hij is, of de Zoon openbaart zichzelf gelijk Hij is. En daarom verenigt het geloof zich met Hem gelijk Hij is, Joh. 6: 40. Doch sommigen zijn er, die van Hem horen, daarom denken zij dat ze weten wie Hij is. Om deze reden maakt een vleselijk gemoed een inbeelding van Hem, gelijk het doet van een koning in een ver gelegen land, en valt voor zijn beeld neer, stelt op hetzelfde zijn vertrouwen, verlaat er zich op, en verblijdt er zich in, totdat de mens zich bekeert of komt te sterven. Dan ziet hij het bedrog. Of als hij Hem al eens ziet, kan hij echter geen schoonheid in Hem zien, om Hem te begeren. Daar is menig mens, die in dit geval op Christus vertrouwt, en zich in Hem verheugt, en toch, als hij Hem kende, Hem zou tegenstaan. Johannes predikte het Evangelie, om hun Christus te tonen, zij kwamen allen tot Hem en verheugden zich in zijn licht, doch het was maar voor een tijd. Want toen hij kwam om op Hem te wijzen: *Daar is Hij*, Joh. 1: 29, verroerde zich niemand, dan alleenlijk twee (zie vers 35), en hoofdstuk 3: 32, Niemand nam zijn getuigenis aan. Deze is, geliefde, de grote zonde en de oorzaak van al de overigen; als zij Hem gekend hadden, zouden zij de Heere der heerlijkheid niet gekruist hebben. Christus wordt niet gezien, daarom wordt om Hem niet gedacht. Hij wordt niet geacht, en daarom roemen de mensen niet in Hem. Ja, het is de grote plaag onder de middelen, dat zij ziende niet zien. *Heere, hoe lang?*

U zegt: Christus is nooit zo duidelijk te zien. Het is waar, doch in het zien kunt u niet zien. En indien het zo is, zie dan naar uw verderf, Jes. 6: 9, 12. Wij zeggen: de Christenen ontbreekt geen licht, maar leven en genegenheid. O, bid om licht, hetwelk genegenheid verwekt; anders zullen alle genegenheden verflauwen, als ze door deze bron niet gelaafd worden, Joh. 5: 37. Welk volk had zodanige middelen als Israël? Doch zij hadden geen ogen om te zien.

4. Zij, die zich niet met de blote inbeelding, maar met Hemzelf verenigen. Maar niet om Hemzelf en om zijn heiligheid, maar alleen om zijn vrede, zijn vertroosting en zijn verheugingen, gelijk een zieke vrouw die bij een geneesheer komt, niet om haar te trouwen, maar om haar te helen, haar te genezen, of haar van haar ongemak, enz. te

ontlasten. Met één woord, zij nemen Christus aan, opdat Hij hun vergenoeging zou geven, en niet opdat zij hierdoor ook genoeg aan Hem zou geven. Zij verenigen zich met Christus, om hen gelukkig te maken, niet om hen heilig te maken. Maar als zij zich aldus met Hem verenigen, denken zij dat ze Hem hebben. Daarom zijn zij uitnemend verheugd, hebben zij liefde voor Hem, en een soort van gemeenschap met Hem. Daarom menen zij dat ze met Hem verloofd, en gemeenzamer met Hem zijn dan anderen; ook menen zij, met deze vijf dwaze Maagden, de Bruidegom waarlijk te omhelzen.

Een heilige, die uit een vals begrip van Christus niet tot de Zijnen schijnt te behoren, kan zeer droevig worden, omdat hij zijn blijdschap, ja zelfs zijn werkelijke liefde, ja zijn gemeenschap en vrijmoedigheid om tot Hem te gaan, ja zijn verwachting van Hem verliest. Zo ook het tegendeel, uit een vals begrip, dat Christus de mijn is. Zo wordt een mens geweldig ontroerd door het gezicht van Gods toorn en met schrik bevangen) hij stelt alle middelen in het werk; ten laatste ziet hij dat Christus alles kan doen, daarom tracht hij naar Zijn liefde, en die roemt hij, om zijn eigen verlichting. Want gelijk de schrik mogelijk zijn grootste onheil is, zo kan de liefde, om hem te ontlasten, zijn grootste heil zijn. Eindelijk wordt hij ten volle overtuigd. Hoe? Door enig werk of woord?

Neen. Maar God heeft hem overtuigd, en nu is het verzegeld; hierom is hij verheugd. Maar nu wordt er meer moeite, meer heiligheid en meer verenigden wandel met Christus vereist. En dit is moeilijk. Hij laat zich niet aan Christus gelegen liggen om hem hierin te helpen, maar hij overlegt hoe hij Christus kan behouden, en zonder heiligheid zich kan verheugen. Al kwam dan een wereld van zonde over hen, zo denken zij dat hun dit niet raakt. Zij zien op Christus; of als zij de zonde zien, en daarover ongerust worden, zo is hun dit wel een last, doch niet de zwaarste. Daarom, zeggen de mensen, moet u over uw staat niet oordelen op grond van iets, of enige hoedanigheid welke u in uzelf gevoelt. Want deze kunnen het gezicht uwer ogen in bedwelvende tijden misleiden. Maar wij moeten het dan niet opgeven, en niet rusten voordat wij het zien en vinden. Want zonder heiligmaking zal niemand God zien. Al waren er nog zoveel struikelingen, zeggen zij, moet u echter uw staat niet in twijfel trekken. Daarom belijden zij, wij kunnen ons niet bewegen tenzij wij bewogen worden, zo is het dan onze schuld niet.

Vandaar komt het, als de predikanten enige dingen prediken, die de Persoon van Christus, of de voortreffelijkheid van een Christen in Christus, of de krachteloosheid van het schepsel om zich voor Christus te bereiden, niet raken, hoewel deze inderdaad van grote nuttigheid zijn, en tot enig werk of enigen dienst van Christus aandringen, zo zijn zij naar hun mening wettische predikanten, en zij brengen het volk onder het verbond der werken; nochtans, als wij de plichten leren, en die voorstellen als tekens dat men in Christus is, dan is dit de waarheid. Maar hier een plicht van de wet te preken, is van de liefelijke wil van Christus af te wijken.

Zeg ons, zeggen zij, wat wij moeten doen. Wat kan een mens doen?

Hij kan en vermag alles door Christus. Het is waar, maar Christus moet komen om het te werken. Ja. Maar de Christen heeft een geloof om het te verkrijgen, 1 Joh. 1: 6. Velen zeiden, dat zij gemeenschap met Hem hadden, 1 Joh. 2: 3, 4. Het schijnt alsof ze zeiden, dat zij geen zonde hadden. Gelijk enigen nu zeggen: God ziet geen zonde in de gerechtvaardigden. God ziet alleen op het nieuwe schepsel; ik ben het niet, maar de zonde. Als de Geest niet helpt, zo is het mijn schuld niet.

Het is nog niet veel dagen geleden, dat dit alles in iemands gemoed lag; ziende dat Christus alles ondernomen had, verenigde hij zich met Hem, en verblijdde zich in Hem. Niet om deze reden, niet om de schoonheid, die hij in de heiligheid zag, noch

om de bitterheid der zonde. Maar omdat hij van zijn werk ontslagen zou zijn.

Ik heb sommigen gekend die in enige zonde leefden, en de Heere beloofden Hem te zullen loven, als Hij hen in hun zonde zalig maakte, en Hij zich mocht inbeelden, dat zij hem zouden liefhebben.

Zo is het hier. Met één woord: de ziel van de mens tracht naar rust en vrede; ze zoekt daarnaar in de schepselen, ze zoekt zichzelf daar te vergenoegen waar het niet kan geschieden. Daarom zoekt zij er naar, gelijk veel stervende mensen doen, in Christus, niet in de genade, maar in de blijdschap van Christus; niet in Christus heilige tegenwoordigheid, maar in zijn vertroostende tegenwoordigheid. Zoekende de uiterste volmaaktheid van een Christen in het zegel van de Geest, niet in de machtige daden van de Geest voor God. Hierdoor wordt hij bedrogen, en hij verbeeldt zich dat hij Christus heeft, en hierom is hij verheugd.

De zonde is het grote kwaad, daarom is het doel van Christus' komst om die weg te nemen. Daarom, indien een mens zich met Christus verenigt, om de schrik en niet de zonde weg te doen, en zich dus niet met Hem verenigt om zijn heiligheid, zo heeft hij zich nooit met Christus om het oogmerk van Zijn komst verenigd; niet om zijn, maar alleen om uw eigen oogmerken. En dus is het niet om Hem, maar om het zijne te hebben, 2 Cor. 2: 15. Het Evangelie is een reuk des doods, in degenen die verloren gaan. En indien des doods, dan ten dode.

O, overweeg deze dingen of ze alzo niet zijn, 1 Joh. 5: 11, 12. Heb de Zoon tot uw deel; aanschouw Zijn heerlijkheid vol van genade om u aan te nemen en te heiligen, dan hebt u het leven. Indien u de Zoon niet hebt, maar alleen iets van Hem, ach dan hebt u de dood en geen leven! De banden des doods, niet die des levens, hebben u alsdan omvangen, banden die geen schepsel kan ontbinden, tenzij de Heere uw graf nadert en u ontbindt.

§ 8. 5. Toepassing der vermaning.

Zich te verenigen met de Persoon van de Heere Jezus. U zult denken; dat het niet behoorlijk is dit te doen. Wij kunnen het niet doen.

Antwoord. Het Evangelie heeft echter geboden en gebeden, waardoor Christus Geest tot de uitverkorenen gaat. En indien u Christus in de bediening kon zien, zou u dit gevoelen. En daarom dunkt het ons aldus te zijn. Behalve dat, hebben de heiligen dat geloof en die macht. Zij zijn levend gemaakt door de Stem des Zoons Gods.

Aanmerkt daarom,

Eerst. Dat alle mensen gevallen zijn in de bodemlozen afgrond van ellende en zonde, hoewel zij eens rechtvaardig waren. Daarom heeft de mond der Waarheid eens gezegd, die zondigt zal sterven. Om deze reden komt de gerechtigheid te voorschijn om dit woord te verrichten, doch wanneer de hulp van alle mensen verdwijnt, zo heeft de genade echter medelijden, en zegt: ach, verschoon, behoud! Geef mij voldoening, zegt de gerechtigheid, dan zal ik het doen. Daarom zond de genade de Zoon, toen geen mens noch engel kon helpen, en Hij nam het vlees aan. Hij nam al hun zonden op zich en vervuld alle gerechtigheid, Hij draagt hun droefheden, en met één offerande heeft Hij in eeuwigheid volmaakt degenen die geheiligd word in. Hebr. 10: 14. En dit gedaan hebbende, is Hij gezeten ter rechterhand Gods in de heerlijkheid zijns Vaders; alle schepselen zijn Hem onderworpen, alle voortreffelijkheden zijn samen in Hem verenigd, zodat Hij nu het welbehagen Gods en de blijdschap van de hemel is. Alles wat u mocht ontbreken. of alles wat u verliest, zult gij, als u Hem hebt, in Hem vinden: en alles wat Hij voor u op zijn tijd kan doen, zult u van Hem ontvangen, Deut. 23: 26,, 29. Wie is er gelijk de God van Jeschurun?

Ten tweede: Nu is er een algemene aanbieding aan alle mensen, waar het Evangelie verschijnt. De vijanden worden gebeden zich te verzoenen. Want hoewel Hij niet voor allen gestorven is, zo is echter zijn voortreffelijkheid als Koning zodanig, dat hij allen waardig is. Daarom gebiedt Hij allen, Hem aan te nemen. En indien het een verdoemelijke zonde is Hem te verwerpen, dan is het een gebod hetwelk op u ligt, om Hem aan te nemen, en de grondslag dezer aanbieding ligt in uw gebreken en ellenden. Gij zijt dood. O, kom daarom tot Hem om het leven. U zwakke, schuldige, blinde, och! kom toch tot Hem om vergiffenis, vrede en leven. Geen volheid, niets dan hetgeen leeg is, is de grond dezer aanbieding, Jer. 3:22.

Ten derde: Daarom is er niets aan Gods zijde, noch ook aan uw zijde, hetwelk u van Hem kan terughouden. Geen zonden, geen behoeften, tenzij het uw wil is, Matth. 23:37. Daarom, al wie wil zal Hem nu hebben, laat men Hem nemen, Openb. 22:17. Daar zijn twee daden van de wil, verkiezing en besluit; ik moet Hem hebben, indien u dat wilt, zo is er niets dat u ooit gedaan hebt of kunt doen, hetwelk de Vader zo zeer kan behagen. Zodat Hij u,

1. Tot Zijn Zoon zal aannemen, Joh. 1:12, of anders van zijn kindschap zal uitsluiten.
2. U zult uzelf met een groter zegen verrijken, dan wanneer de hemel en de aarde en alle heerlijkheid u gegeven ware aangezien de Heere zelf beter dan alles is. En daarom eens de uwe zijnde, zo is Hij altijd de uwe; niemand zal gij uit zijne hand rukken, 2 Petrus 1:5. En het zal het hart van Christus zelf in de hemel verblijden, wanneer u zijn bruid, uw goeden wil aan Hem geeft, Jes. 62:5. En indien u de Zoon niet kust, zo zal Hij toornig worden. Ps. 2:12. God weet, of nu niet het laatste woord, de laatste aanbieding aan u geschiedt.

1. Tegenwerping. *Maar ik vind zodanige zonden in mij, dat ik niet durf, tenzij die weg zijn.*

Antwoord. Dan wilt u eerst de zonde wegdoen, en daarna Christus aannemen. Eerst wilt gij uw eigen Zaligmaker zijn, en Hem dan als uw Zaligmaker aannemen. U zult dat nooit doen. O, verenig u met Hem, om uw zonde weg te nemen; omdat u ziek zijt, zo ontvang Hem.

2. Tegenwerping. *Maar ik heb geen wil, mijn hart is aan mijn zonde verknocht.*

Antwoord. Onderwerp u dan aan Hem om uw wil te geven, stel die in Zijn handen, zo kwaad als hij is; dan doet u evenals zij die een huwelijk met elkaar aangaan; laat Hem die wil tot zondigen wegnemen, zo zult u Hem hebben. Ik ben mijns Liefsten, en mijn Liefste is mijn, Hoogl. 6:3. Want de Vader ziet op de wet, en zegt: Zondaar, zo u gelooft, zult u zalig worden. Leg u onder de Geest, en gij zijt waar u wezen moet; wederstaat u dit, zo wederstaat u de Heiligen Geest.

O, maar de zonde is zo aangenaam.

Overweeg, 1. Wat goed ze u ooit heeft gedaan. 2. Heeft Christus zijn bloed voor u gestort, of niet? Zo niet, O, Gods toorn is aanstaande. Heeft Hij het voor u gestort. O, zult u zijn bloed dit ongelijk dan aandoen, dat één wellust u dierbaarder dan dat bloed zou zijn; die bloedige messen dierbaarder dan het leven? Ik smeeek u bij al het bitter lijden van Christus, dat u zo grote zaligheid niet verwerpt.

3. Tegenwerping. *Maar moet ik Christus met mijn eigen kracht aannemen?*

Antwoord. Nee, u kunt niet, en u moogt niet. Maar als de Heere u sterkte geeft, zo breng die te voorschijn. Velen hebben de Heere om de broden gevolgd. Maar niemand

kwam tot Hem om Hemzelf. Deze deed hij van zich gaan. Ps. 81: 1214. Ik heb wel liefde getoond, doch zij hebben Mij niet gewild; och, dat ze naar Mij gehoord hadden! Op dit ogenblik kan God u een hart geven.

4. Tegenwerping. *Maar ik vrees dat ik nooit van mijn zonde die ik gevoel, zal ontslagen worden. Hetgeen dunkt mij met de genade niet kan bestaan.*

Antwoord. Gods belofte en de rede is strijdig met uw vrees; indien u zijn kind zijt, dan waren alle dingen de uwe zelfs van veel jaren herwaarts, Rom. 8:82. Indien het niet door ontvangen is, zal het dan door verwerpen zijn dat gij uw oogmerk zult bereiken? Weliswaar, zijt u door uw zonde van Christus afgevalen, omdat uw val maakte dat u door ongeloof van Hem afgevalen zijt, hetwelk u deed zeggen: oen van beide, ik geloof niet, of de Heere beoogt met mij niets goeds. U hebt geen sterkte gehad, omdat u met geen spijs te vergenoegen waart.

5. Tegenwerping. Maar mag ik het mij aanmatigen?

Antwoord. Is het vermetelheid Christus te eren, ja Hem in u te vereren? Neen. Denkt u, als de Heere na al uw zonden en in het midden van al uw ellenden u de Christus geeft, dat Hij hierdoor niet vereerd zal worden? Zeker ja, wie kan ooit zoveel redenen hebben om Hem lief te hebben als gij? Zal hem dat niet eren, als u Hem door het geloof aanneemt? Ja, Rom. 4: 20. Kunt u Hem wel meer onteren dan door Hem te verwerpen, daar Hij zijn leven voor u gegeven, Zijn liefde u bewezen, zichzelf geofferd heeft? Hoe? Hem nu te verwerpen?

Het is de grootste verachting Hem aangedaan, die te bedenken is. Daarom kunt u Hem door niets zo grotelijks eren. Al doet u nog zoveel zonder Hem, Hij is onvoldaan; doe dit, en het zal Hem behagen. Ja, na al uw zonden, zegt Hij nochtans: Keer. weer tot Mij. Ja, daar is geen ander middel om Hem te eren, dan dit voor Hem te doen. Dit zo zijnde, sta toe dat u verachtelijk, onwaardig en nietig zijt; doe het echter ter eer van de Heere Jezus, die maar weinig in de wereld geëerd wordt, en wacht niet langer. Neem Hem also aan, en weet dan dat u een zoon zijt, en verheug u daarin; doe het nu, terwijl de Geest op u is, en bedenk wel dat u niet verandert, Jer. 2: 11. Laat het u niet gaan als de vrouwen. O, ik wil niet veranderen; zie hoe gelukkig is uw verkiezing. Maar Heere! wie heeft onze prediking geloofd?

Vraag. *Hoe kan de ziel er toe komen om zich met de Persoon van Christus te verenigen?*

Antwoord. 1. Voordat een mens zich met de Heere Jezus kan verenigen, dat is, zien en zeggen, dat hij zich met Hem als met zichzelf verenigt, moet hij een gemis van de Heere en Zijn tegenwoordigheid, niet alleen van zijn vertroosting, maar ook van Zijn heilige tegenwoordigheid gevoelen. Want daar zijn enige mensen die nooit het minste gemis van Christus gevoelen. Zij zijn grote en gruwelijke zondaren, maar zij vertrouwen op Christus, en al zou Hij hen doden, echter willen zij op Hem vertrouwen. Anderen zijn rampzalig, en zij gevoelen een gemis van verlossing, daarom verenigen zij zich met Christus, Ps. 78:35.

Anderen zijn in vervaardheid, en weten niet wat zij zullen doen. Zij gevoelen een gemis van Christus vertroostingen, en daarom verenigen zij zich met Christus. En als zij de vertroostingen vinden, scheiden zij zich van Christus af door een ongebonden leven, zo niet door wanhoop des harten, gelijk Saul, 1 Sam. 20: 6. God antwoordde mij niet door de Urim, enz. Anderen gevoelen een gemis van enige gerechtigheid van Christus; dit te hebben ondersteunt en onderhoud hen zonder Christus, totdat zij, evenals de verloren zoon wanneer alles doorgebracht is, om het brood te huis denken.

En het gebrek daaraan doet hen minder achting voor en begeerte naar Christus hebben, maar zij zijn vol tegenwerpingen tegen de gedachte om zich met Hem te verenigen. Maar alleen om deze reden verenigen zij zich met Christus. Of daar zijn er die een gemis van de Heere zelf gevoelen, en daarom verenigen zij zich met Hem om Hemzelf. Zodat, al had een mens al de zegeningen der wereld, de zuiverheid der inzettingen, nog zoveel indelingen en aandoeningen van Goddelijk licht, leven en vertroosting, hij zich toch verwondert dat de Heere zo goed voor hem is. Hij zal echter bevinden, als hij wel onderzoekt, dat zijn ziel heimelijk ongerust en onvoldaan is, totdat hij de Heere zelf heeft. Gelijk de smaak der spijs een mens wie ze ontbreekt, om meer doet roepen, naar meer doet verlangen.

Zo houdt de smaak en het zoet van al de schepselen, van al de inzettingen en van al de plichten niet op. Maar zij maken de ziel gaande, om Christus te zoeken, Jer. 30: 4. Wenende zullen zij God zoeken. Dan gevoelen zij eerst een gemis van Hem, een verzadigde ziel vertreedt het honig zeem, Spr. 27: 7. Al is de Heere nog zo zoet, al doet Hij hun nog zoveel goed, hoe meer goed Hij hun doet, des te minder geven zij acht op Hem, Jer. 2: 6. Zij zeiden niet, *Waar is de HEERE?* Die zich alsoo waarlijk met de Heere verenigt, moet eerst een gemis van de Heere gevoelen en zeggen: Deze inzettingen zijn geen brood. Deze schepselen zijn geen brood, al deze hoedanigheden, begaafdheden, plichten, zijn geen brood. Het zijn zemelen, geen brood. Al die smaak, deze zatheid is geen brood. Daarom verga ik van gebrek. Ik heb brood, ik heb schepselen, inzettingen, genegenheden, vertroosting, plichten, maar ach, geen Christus evenals de verloren zoon, Luk. 15:16. O, zie dan niet alleen, maar gevoel ook het gemis van de Heere Jezus, gij, die Hem nooit gehad hebt, ja, u die Hem hebt, u kunt niet meer van Hem hebben dan dat u gevoelt nog meer behoefte aan Hem te hebben.

O, het was een wonderlijke uitdrukking van Mozes toen de Heere hun gezelschap begon te vervelen, Exod. 33:15, Indien uw aangezicht niet meegaan zal, doe ons van hier niet optrekken; laat ons veeleer sterven, dan zonder U leven. Toen Christus gekruisigd was, en zijn lichaam weggebracht was, zat Maria te wenen. O, hoe veel te meer om de Heere Zelf. Sommigen hebben opgemerkt, dat er geen droeviger schouwspel is, dan een verlaten stad te zien. O, wat moet het dan zijn een verlaten hart te zien, waarin geen Christus woont? Het is schrikkelijker dan een stad zonder inwoners. Daarom is het de vloek van Rome, dat het een woonplaats der duivelen is geworden. Zo ook hier. Wat is de hel anders, dan dit, geen Abraham, maar Christus van verre te zien en zelf buitengesloten te zijn! Mogelijk is het nu geen droefheid, doch het zal zo wezen. Het is een jammerlijke zaak, als men ziet dat een mens vroeg opstaat, laat opblijft, het brood der smarten eet, Ps. 127: 2, en echter niets wint, Fil. 1: 21. Dit is zeer droevig. Christus is ons gewin, al de schepsels die u hebt, al de middelen die u gebruikt, al de plichten die u doet, al de vertroosting die u ontvangt, zij zijn geen gewin; ja, hoe meer God voor u doet, hoe meer u verliest, zo u Christus zelf niet hebt, omdat u vol zijt door deze middelen.

O, tracht Daarom een hart te verkrijgen, hetwelk gevoelig is voor het gemis van de Heere. Denk dat er een Christus is, wiens heerlijkheid de verwondering van de hemel is.

Maar ach, ik zie Hem niet. Eeuwig gelukkig zijn zij die Hem hebben. Maar ach, ik heb Hem niet.

Uw hongerige buiken kunnen geen brood ontberen. Zo het hun ontbreekt, zijn ze niet te stillen voor zij het hebben. Is de Heere niet beter? Heere, geef dat deze verachting niet gewroken worde met geestelijke plagen!

Sommigen kennen hun gemis niet, anderen gevoelen het niet, u kunt zonder Hem

leven; erger dan Saul, die tot de Urim ging, en jammerde in grote benauwdheid: Hij antwoordt mij niet. O, u gevoelt geen benauwdheid, als u moet zeggen: ik heb Hem niet! Ja, gij zijt erger dan de rijke man, die bedelde, O, had ik één druppel water om mijn tong te verkoelen! Waarom roept u niet: O, had ik de Heere Christus om Mijn hart te vertroosten! Waarom wordt naar ál deze volheid niet verlangd? O, laat dan niets anders u vertroosten, en laat niets u mismoedig maken. Maar maak dit gebruik van alles, ach, Hem heb ik nodig!

2. Tot de rechte vereniging met zijn Persoon, wordt insgelijks dit vereist, namelijk de bitterheid der zonde, als het grootste kwaad te smaken: anders zal de mens zich nooit met Christus om de heiligheid die in Hem is, omdat Hij het grootste goed is, verenigen. Want ik heb u gezegd, dat het de rechte vereniging met Christus om Hemzelf is, als ze om zijn heiligheid is, want vraag aan een hoerachtig hart, welke schoonheid het in de Persoon van Christus ziet? Het zal, nadat het Zijn Koninkrijk, zijn gerechtigheid, al zijn werken aanschouwd heeft, schoonheid in dezelve zien, omdat ze van zijn smaak zijn, alleen omdat ze hem vertroosten Vraag een maagd, zij zal haar geluk in alles zien. Maar dat wat de Heere beminnelijk maakt, is zijn heiligheid die in Hem is, om Zijn volk ook heilig te maken. In het huwelijk trekt de Persoonlijke schoonheid het hart. En dit is mijns bedunkens de rede waarom hij, die de broeders om een weinig genade liefheeft, Christus nog veel meer lief zal hebben. Als een mens also het gemis van Christus, de bitterheid der zonde, als het grootste kwaad niet gevoelt, zo zal hij Christus schoonheid niet roemen, veel minder zich met dezelve verenigen. Daarom wordt er gezegd, Joh. 16:9, Hij zal de wereld van zonde overtuigen, omdat zij in Mij niet geloven; dat is, van deze zonde bijzonder. O, hoe groot zijn deze verongelijkingen, tegen de, Heere bedreven. Waarom niet gevreesd voor de toorn en de hel? Ach, de zonde is het kwaad, en dan vertoont ze zich als uitnemend kwaad, wanneer ze niet enkel tegen God, maar tegen de Zoon is. Saul, waarom vervolgt u mij? Hand. 9. Waarom? Leefde hij niet in begeerlijkheden en zelfvertrouwen?

Ja, maar hij zag dat hij in dit alles Christus vervolgde. En na een droevig onderzoek heb ik gevreesd, dat het gebrek hieraan de grootste oorzaak van al de verkeerde vereniging eens mensen met Christus is. Ik behoef alleen maar te vragen, waar de wond van Judas was? Rustte hij in een Farizeese gerechtigheid zonder Christus?

Neen, want hij verzaakte alles en volgde Christus. Was het een gebrek in de belijdenis van Hem of in de prediking voor Hein? Neen. Eén zonde was er nochtans waarin hij leefde. Hij had de geldbeurs. En hierom bleef hij bij Hem, toen velen van Hem weggingen, Joh. 6: Judas bleef Hem aankleven, maar toen zelfs noemde Jezus hem een duivel; indien hij ooit de bitterheid daarvan gesmaakt had, had hij er niet in willen leven, en hij zou niet in wanhoop gestorven zijn.

Sommigen hebben wanhopende gedachten buiten Christus, en zondigen daarom des te meer tegen Hem. Laat enig levend mens mij aantonen, hoe hij zich met Christus kan verenigen, en te gelijk een zonde lief hebben. Ik zal de slaaf worden van hem die zeggen kan: ik verenig mij met Christus als, met mijn man, en nochtans heb ik mijn hoer ook lief. Laat enig levend mens zich met Christus verenigen, en te gelijk in zijn zonde blijven, of zijn zonde verbergen, of laat ze verborgen wezen. Zijn vereniging met Christus zal hem in zijn zonden verharderen, en zo zal hij zonder Christus in zijn zonden sterven, gelijk geschreven is, Exod. 21: 14.

Het gaat velen, gelijk Joab, die zijn toevlucht/ tot de hoornen des altaars nam. Zij zondigen en belijden hun zonden, en zij zondigen onder al de wetten. Waarom?

Zij nemen hun toevlucht tot Christus, en dit maakt hen vrijmoedig en verhardt hen.

Waarom? Omdat zij nooit de bitterheid der zonde gesmaakt hebben. Ik weet dat de zonde van een mens, gekruisigd kan worden, eer die nog gedood is, gelijk ze begraven kan worden, nadat ze dood is.

O, daarom bid ik u, let er op dat u hierin niet tekort schiet. Velen zijn ongerust, doch draag zorg dat gij u niet vertroost, tenzij u de Heere verkrijgt om dit voor u te doen, of tenzij gij u op de Heere verlaat om het op zijn tijd te doen. Sommigen passen de vertroosting op zich toe, als ze geen goed zien. Zo durf ik met mezelf noch met anderen te doen. O, stel u dan voor, alsof u de Heere aldus hoorde spreken: waarom *vervolgt gij Mij*? Waarom is de mens zo bedroefd over het verlies van iets, dat Hemzelf kruisigt? Omdat een mens zichzelf liefheeft, omdat hij denkt dat zijn heil daarin het meest gelegen is. O, zie uw heil meer in Christus, dan in uzelf, Hand. 9: 4. Ach mij! Hem in wie alle goed is, te vervolgen! Twee mensen horen dit. De een wordt verschrikt, de ander niet. Ach, het is omdat God het veroorzaakt. Zo ook hier.

3. Vertegenwoordig u de Heere Jezus, stel Hem u wezenlijk voor, en zie zijn volvaardigheid om zichzelf aan u te geven; zelfs aan u in het bijzonder. Zij die zich in de huwelijken staat begeven, ontdoen zich van alle gezelschappen 4 en blijven alleen bij elkaar, en alzo genieten zij elkaar. Zonder uzelf ook alzo af van de ganse wereld en stel de Heere wezenlijk voor u, gelijk David, Ps. 16: 8. Verenig u aldus met Hem. Want twee dingen houden de mensen van Christus af

Eerstelijk. Dat ze Hem niet gadeslaan, en de oorzaak hiervan is, dat zij Hem niet tegenwoordig doen zijn. Zij hebben alleen maar enige bevatting en bericht van Hem.

Ten tweede: Dat ze zich met Hem niet durven verenigen; aangezien zij vrezen dat Hij niet genegen is met hen, doch wèl met anderen te verenigen. Zodat wel alles wat zij in de Schriftuur lezen, en al de beloften die zij horen, hun lieflijk zijn. Maar zij zien die aan, alsof die tot anderen gesproken waren. Daarom heet het in Hand 2: 39, *Want u komt de belofte toe, en uw kinderen, en allen die daar verre zijn*; al zijt u noch zo ver, zo u Hem aanneemt, zal Hij u aannemen; Luk. 2:44, In de mensen een welbehagen. O, zie dit welbehagen in de Heere om Hem aan te nemen, hoewel u geen geld hebt; ja, hoewel u dood en verachtelijk, ja ongevoelig zijt, Openb. 3: 17.18.

Ach, het is niet te begrijpen! Juist omdat u gevoelloos onder de ellende zijt, verenig u daarom met Hem.

Is het zijn gebod niet, dat dit behoort te geschieden? Is het geen zonde, Hem te verwerpen? Zal Hij niet vertoornd op u zijn zo u Hem verwerpt? Zijn Zijn voorwaarden niet gemakkelijk? Hij heeft ondernomen alles te doen, wat u zeide dat u niet kon doen. Waarom wilt u niet?

1. Ach ware ik een kind, een zoon des verbonds, zo zou ik het doen. Maar dewijl het anders is, durf ik niet.

Antwoord. Joh. 1: 12. Ontvang Hem, zo zal Hij u tot een zoon maken.

2. O, maar ik heb zoveel behoeften:

Antwoord. Ontvang Hem, Hij zal u rijk maken, Jes. 55: 1, 2.

3. O, maar ik vind mijn hart aan de schepselen gehecht.

Antwoord. 1 Joh. 5: 4. Dit is de overwinning die de wereld overwint, namelijk ons geloof.

4. O, maar ik zal afkerig worden.

Antwoord. Neen, Jer. 3:22. Keer weder, en Hij zal uw afkeringen genezen.

5. O, maar ik zal nooit in staat zijn iets te doen.

Antwoord. Ja, verenig u met Hem, en u zult.

6. O, maar ik ben verachtelijk voor de Heere, in alles wat ik doe.

Antwoord. Nochtans zie Ef. 5: 25-27. Zal Hij u beminnelijk maken; alleen ontvang Hem, stel uw hart op Hem alleen. Denkt u nu niet dat Hij een welbehagen in u heeft? Kunt u het ontkennen? Zal dit u niet overwinnen, dat de Heere der heerlijkheid op u verliefd wordt, en een welbehagen heeft in u, die een melaatse zijt en die niets voor Hem kunt doen? O, dit zal u trekken, Ps. 36: 6. Hoe dierbaar is uw goedertierenheid! Dit moet een hart van staal bewegen om zich over te geven. Jer. 31: 1-3. Ach, dit zal u in de hel nog smarten, o gij verharde harten, die zulk een genade veracht!

4. Indien de ernstige gedachte hieraan u niet trekken kan, ten minste niet volkomen. Zo wend u tot de Heere, opdat Hij zich aan u openbare om de zijne te wezen. Want gelijk geen mens Christus kan aannemen, tenzij God het hem geeft, evenmin kan enig mens zeggen dat Hij de Zijne is, voor de Heers hem toont, dat Hij de zijne is. En gelijk een mens niet kan tegenstaan, maar aanneemt als de Heere geeft. Zo kan hij niet nalaten de Heere te zien, als Hij zichzelf, gelijk Hij inderdaad is, aan hem openbaart. Tracht alzo te zien dat Hij de uwe is, door enige belofte, want daar is een gezicht van Christus als in een groot weerlicht, zonder het licht der belofte, en zonder de Geest in dezelve. Is Christus de uwe? Ja, ik zie het. Hoe? Door enig woord of belofte? Neen; dan is het bedrieglijk! De anderen zien het door de belofte, en dat wordt in het Evangelie verklaard, Ef. 1: 13, 14. Hij zegt niet in Wie u geloofde, nadat gij verzegeld waart, maar het tegendeel. En hoe geloofde u?

Door het horen van het Evangelie. Daarom keren zich de heiligen hiertoe. Ps. 51:9. Laat Mij uw stem horen.

En dit is het wat de harten der heiligen voor altijd aan Christus verbindt. O, u hebt de woorden des levens. Want daar is een stem der liefde tot de heiligen, in elke genade, in alle genegenheden, in al Gods leidingen voor hen gegraveerd, hoewel het in een woestijn is.

Maar geliefde het is het woord alleen, hetwelk mij de mening dezer woorden der liefde kan verklaren. Dus is de liefde van Christus geopenbaard, overeenkomende met een belofte, doch het Woord legt die uit, en verklaart, dat dezelve geen bedriegerij is; ik meen dat ze met de Geest vergezeld is. Dit wordt als een goed antwoord aan de Papisten beschouwd op hun vraag, wie rechter der geschillen zal zijn?

Wij antwoorden, Hij moet Rechter zijn, die ten laatsten dage zal oordelen. Maar zoals gezegd wordt in Rom. 2: 16 en Joh. 12: 48. Wat dunkt u, verzegelt Gods Geest, of bedriegt de duivel? Het is een groot verschil of u een woord hebt waardoor u Gods liefde ziet, of dat u meent een middel te hebben, om die zonder hetzelve te zien; dit woord zal u oordelen.

O, zie dus op tot de Heere om een woord, en zeg: Spreek Heere! en indien het door het woord is, vertrouw daarop niet zonder een werk Gods in uw eigen hart. Sommige Christenen hebben zich op een werk in hun hart verlaten zonder Christus, hetwelk verfoeilijk is. Maar nadat een mens in Christus is, zo moet hij, om niet te oordelen door het werk, niet uit een, woord oordelen, want hoewel het woord een mens op Christus kan doen vertrouwen, zonder dat hij enig werk gevoelt, ja zonder dat hij iets dan de volstreckte belofte gevoelt. Zo geeft echter geen woord verlichting, dan hetgeen aan enig werk gehecht is. Hij die gelooft, of arm van geest is, enz. Tenzij dat werk gezien wordt, heeft hij geen verzekering van die belofte. Zeg tot hem, God heeft beloofd: rein water te sprengen. Ezech. 36:25.

Ja, zal hij antwoorden, voor enigen, niet voor mij.

Ten tweede: dat is geen oordeel volgens de Geest. Want de apostel verstaat door het Onderpand des Geestes het Zegel. Het onderpand nu, is een gedeelte van het geld hetwelk bedongen is. Het beginsel van de hemel en van zijn licht en leven. Hij, die daardoor niet ziet, dat de Heere de zijne is, ziet in het geheel niet dat God de zijne is. O, zoek dan niet naar de Geest zonder het Woord om die te openbaren; noch naar het Woord om te openbaren, zonder eerst enig werk te zien en te gevoelen. Ik dank de Heere dat ik dit doe, doch ik heb medelijden met hen die anders denken. Zijt u een schaap van Christus? O, dwaal dan niet.

Tegenwerping. *Maar hiernaar heb ik lang gewacht.*

Antwoord. Het is waar, maar daarom is het des te noodzakelijker te blijven wachten. Het is mogelijk nu niet ver af. Tegenwerping. O, maar mogelijk wil Hij niet; als ik wist, dat Hij het wilde, dan kon ik gerust zijn. Antwoord. Temeer, hoogmoedig hart! Och! ga die verwaandheid tegen. Zijt u nooit verwaardigd Gods stem te horen? Zwijg dan stil en zijt onderdanig, en hoor wat de Heere spreken zal. Hij spreekt met een zachte stem, Ps. 85:9. Doe gelijk in deze Psalm gesproken wordt; zeg: U hebt also naar uw welbehagen gedaan; O, verhoor ons, breng ons weder. En lig dan stil en luister. O, doe aldus; anders maakt u God tot een leugenaar, als het woord komt, Joh. 5:10, 11. En als u Hem hebt, ach verruil Hem niet!

Eerst. Wat ontbreekt er, en waar wilt u heengaan om het te vinden? Hier zijn enige schepselen, en al hun voortreffelijkheden, en ten tijde van bekommering zal Hij in plaats van dat alles zijn, en ook alles zegenen.

Ten tweede: Ontbreekt u genade om God te eren? Ze is in Hem, in wie de volheid ervan is. Ontbreekt u God en Zijn liefde? U hebt Hem, en met Hem al Zijn liefde. Zijn zorg, Zijn wijsheid is de uwe. O, verwonder u over uw lot en deel, en zeg: *Heere! ik heb genoeg.*

Zoveel van de eerste lering.

Hier stelt zich de schrijver tegen diegenen, die menen dat men zijn staat alleen uit het aannemen van Christus moet opmaken, zonder naar de kenmerken te zien. Maar terwijl Gods Woord vol kenmerken is, oordoen wij dat die ook, gelijk de Schrijver zegt, gebruikt moeten worden: ja mogelijk hebben duizenden gelovigen geen andere verzekering, dan dat zij uit de kenmerken hun genadestaat opmaken. (Comrie)

HOOFDSTUK 10.

**Aantonende dat de ware gelovigen door de hoop, dat is door
begeerte, de tweede komst van Christus verwachten.**

TWEEDE LERING

De Kerk en Gods volk, nadat zij waarlijk met Christus verloofd, en enigermate voor Christus toebereid zijn, zijn nu niet meer van deze wereld, maar hebben hun uitzicht buiten dezelve, en verwachten inderdaad de tweede komst en de heerlijke verschijning van Christus.

§ 1. Zij gaan nu door hoop en verlangen uit naar Hem en Zijn komst.

Weliswaar, verwachten zij Zijn komst en gezelschap in het laatste tijdstip huns levens, maar die beschouwen zij alleen maar als hun welkomst op de weg, totdat de laatste bazuin geblazen zal worden, en zij de Heere op de wolken in de lucht zullen ontmoeten, 1 Thess. 4: 18, hetwelk de laatste en voornaamste tijd Zijner toekomst is, die zij verwachten. De vijf wijze maagden, hebben Hem hier waarlijk verwacht. De vijf dwaze schenen dit ook te doen. Het schijnt alsof voor de eerste komst van Christus, al de gedachten en overleggingen van hun harten, op de dag, de tijd en de heerlijkheid van die komst gevestigd waren, 1 Petrus 1: 10. 11. En hoe nader Christus toekomst was, des te vuriger werd Hij verwacht. Daarom was er zulk een toevloed bij de bediening van Johannes, en verlangde Simeon zolang naar de vertroosting Israëls. zó verlangen de verloofden en geliefden des Heeren nu naar Zijn komst. Hij heeft hen als wezen in deze wereld gelaten. Hij heeft nog veel uitverkorenen die hij te huis moet brengen, en veel vijanden die hij onder zijn voeten moet zetten. En zij weten dat Hij dan zal komen, en naar deze dag wachten zij, gelijk Christus die nog verwachtte, Hebr. 10: 13, en door dezelfde Geest verwachten zij dien.

Dit is het wat Christus Zijn discipelen zo dikwijls inprentte, voorziende de sluimeringen der wereld; namelijk om altijd naar Zijn tweede komst te wachten. En hierom worden deze alleen zalig gesproken, Luk. 12: 37, 38. Dat, in welke nachtwake Christus komen mocht, Zijn komst gezegend zij! De duur der wereld van de eerste tot de tweede komst is als het ware maar één nacht, die in verscheiden waken verdeeld is. De heiligen zijn de wachters der wereld, die zoals u weet naar het daglicht verlangen, en al duurt het lang, het is maar één nacht, het zal morgenstond worden. En al de overigen zijn gelijk vogelen op hun tak. Daarom zegt Hij hun de reden der onzekerheid zijner toekomst, en dit is het doel daarvan. Het zijn evangelische geboden die met macht vergezeld gaan. Doorzie al de eerste kerken in de gouden eeuw; allen hadden zij dit stempel, 1 Cor. 1: 7. *Verwachtende*, 1 Thess. 1:10, Christus uit de hemelen te verwachten. Ja, Hebr. 9; 28, Hij beleed dat zij alleen de vrucht van zijn eerste komst zouden kennen, die Hem nu verwachtten.

§ 2. 1e reden.

Omdat zij zulk een dag wezenlijk voorzien en zien, Petrus 3: 3, 4. *In de laatste dagen zullen er spotters komen, en zeggen: Waar is de belofte zijner toekomst?* Alle dingen blijven, gelijk zij waren. Daarom leven zij in hun begeerlijkheden, sterven in hun eigen vuilheid, en ze zien er nooit naar om. Maar deze voorzien die dag wezenlijk, en hierom wordt die door hen tegemoet gezien. De mensen die graag aan land blijven, en de rook hunner eigen schoorstenen liefhebben, zullen andere kusten en landen of vreemde gewesten nooit zoeken. Maar de zeelieden, die zich tot de reis toegerust en

een loods bij zich hebben, die de kust gezien heeft, zoeken er naar. Want de mensen die in de wereld leven, en het hier wél hebben, zien niet uit naar Christus en Zijn komst. Maar zij die een Loods, namelijk de Geest hebben, om hun deze dag, deze kust te tonen, en hun, te keren dat hun reis hen naar een andere wereld brengt, zien hiernaar uit. En zij zien dit tweezins.

Eerst. Door het oog des geloofs in de belofte. 2 Petrus 3: 13. En dit maakt dat de ziel die ziet, als alle dingen daartegen schijnen te zijn. Daarom wordt die door hen verwacht. Want dit is het onderscheid tussen geloof en hoop. Het geloof verenigt zich met Christus en al de heerlijkheid van Christus in de beloften als tegenwoordig. Van hieruit stapt de hoop voort, en houdt het volbrengen vast, zelfs als het afwezig is. Het geloof huisvest de belofte als ene getrouwe bode, en ziet dat deze boodschap waarachtig is. De hoop loopt ter deur uit, en laat die bij het geloof, en ziet uit naar de Heere zelf, Hebr. 11:1.

Ten Tweede. Door het licht der heerlijkheid in de zaak zelf. Want de heiligen zien niet alleen de dingen in letters, lettergrepen en woorden, maar zij zien de dingen gelijk ze in zichzelf zijn. De goddelozen zien het woord, de zonde, Christus en de hemel (en ziende zien ze niet) doch niet de dingen zelf. De heerlijke toekomst nu, is iets dat toekomend is. Daar deze nu staat te geschieden, hoe kunnen zij die dan anders zien dan door mededeling? Ja, zij hebben de Geest der heerlijkheid, welke Geest hun de toekomende dingen verkondigt, Joh. 16: 13. Die het oog niet heeft gezien, 1 Cor. 2: 9. Gelijk hun Hoofd Christus deze zag ziet zoals die zijn zal, en zijn gezicht niet vals is, also gelijk Hij deze dag ziet, zo zal die ook zijn. Aldus zien de heiligen dien, door de zelfde Geest, eer hij aanbreekt, en zij worden daarin niet misleid; hoewel het zeer duister moge zijn, zo zien zij die echter duidelijk. Want dit is de grote plaag der goddelozen, dat zij niets zien gelijk het is, en in de hel zien zij hoe bedrogen zij geweest zijn.

Maar dit is het geluk der heiligen, dat, hoewel zij de dingen duister zien, zij die echter waarlijk zien. Dewijl de Geest in het gemoed heerlijke indrukken verwekt van de dingen gelijk ze zijn. Zij kennen de dingen die het oog niet ziet, gelijk ze zijn. Dit gelijkt naar Abrahams gezicht, Joh. 8: 56, die de dag van Christus zag, en verblijd geweest is; hoewel die ver af was. Zo ook de heiligen, door dezelfde Geest. Waarom toch maakte Noach zijn ark, en nam hij zijn lading in tegen de vloed? Omdat hij die wezenlijk zag. Zagen anderen die niet?

Neen, van hen wordt gezegd: Zij bekenden het niet, Matth. 24: 38, 39. Zij wisten het niet, totdat de zondvloed kwam. De Heere maakte het hun niet bekend; Noach deed het wel, maar de anderen geloofden het niet. Hier kunnen de heiligen niet anders dan die tegemoet zien.

2e Reden.

Omdat zij niet anders in deze wereld zien dat bezienswaardig is; neen! zelfs niet met betrekking tot het tegenwoordige. Want als een mens de dag des Heeren ziet, zo heeft hij een buit in deze wereld op het oog. Hij heeft het wild voor zich, hij zal zijn jacht vervolgen om zijn wildbraad te vangen, hoewel hij al te laat om de zegen komt. Maar de Heere maakt dat Zijn volk niets in de wereld ziet, hetwelk het najagen of het vangen waardig is

a. Zij zien de heerlijkheid van een andere dag, een andere wereld, en dit doet de heerlijkheid van deze teniet. Daarom doet het hen daarna uitzien. Toen Christus Zijn discipelen wilde vertroosten, beloofde Hij hun hier niets, maar hij zei tot hen: *In het huis mijns Vaders zijn veel woningen. Ik ga heen om u plaats te bereiden, en kom weer*

tot u. Joh. 14: 2, 3. Ziende also dat dit genoeg is, zien zij die dag tegemoet.

b. Zij zien een einde van al deze dingen, van al haar heerlijkheidzij zien dat deze zomerzwaluwen zullen wegvliegen en in de grootste nood zullen wegvlieden. Hierom zien zij op de eeuwige dingen, op de Heere en Zijn toekomst, 2 Cor. 4: 18, Wij zien niet naar de tijdelijke dingen.

c. Zij bevinden dat de Heere hen weerstreeft, in hetgeen waarnaar zij in deze wereld zoeken, soms ten aanzien van uitwendige vertroosting, soms in het volbrengen van geestelijke beloften. En wanneer God aldus hun weg met doornen betuint, dan denken zij om hun vorige man, Hos. 2: 5, 6. Zie hoe het was met Abraham, Hebr. 11: 13. Men weet, als de vreemdelingen hun weg verdrietig valt, dat ze gestadig naar huis verlangen. Abraham was erfgenaam der wereld, echter hield hij zijn verblijf in dezelve als een vreemdeling,, wonende in tenten, want hij verwachtte de stad die fundamenten had. 10. Zo ook hier. De heiligen zijn de erfgenamen van alle schepselen; echter maakt de Heere hen hier vreemdelingen, en daarom zien zij uit naar iets anders. De dingen die de Heere aan Zijn volk beloofd heeft, zijn zeer groot, maar nog niet vervuld. Waarom niet? Omdat de volkomen vervulling tot de laatsten dag uitgesteld wordt, opdat de hoop zou wachten, en dat wij door het geloof zouden leven. God heeft beloofd alle tranen af te wissen.

Ach, welkom zij die dag! Deze wereld kan het niet doen, en de Heere wil het hier niet doen, 1 Cor. 15: 19. Indien wij alleen in dit leven hoopten, zo waren wij de ellendigste van alle mensen.

3e Reden.

Omdat zij de verlossing des toekomstige toorns zien, en daarvoor gevoelig zijn. Men heeft veel toorn in de wereld gezien, maar de grootste toorn is nog aanstaande; wat die is, zien zij; wat hun ontkoming van dezelve is, zien zij. Daarom verwachten zij Christus,;wanneer Hij gelijk de opgaande zon, en gelijk een Bruidegom uit zijn kamer zal te voorschijn treden, om hen te vertroosten 1 Thess. 1:10. Want de duivels en de natuurlijke mensen verwachten deze dag. Maar de toorn ziende, zo wensen zij zich te verbergen onder de rotsen en bergen, en trachten die te smoren. Maar de heiligen, zichzelf verlost ziende, verlangen er naar met lijdzaamheid. Het gevoel dezer liefde doet hen zeggen: O, wanneer zal Hij komen, opdat ik Hem met deze mijn ogen mag aanschouwen? Zij vrezen de schrik van deze dag niet, want waarom zouden zij dit doen?

4e Reden.

Omdat de Heere de eerste vruchten der heerlijkheid, en van die dag der heerlijkheid aan hen gegeven heeft; hierom wachten zij naar dezelve. U weet dat de eerstelingen of de eerste vruchten, een gedeelte waren van de ganse oogst, daarom dankten zij voor alles, omdat zij dan alles verwachtten, Exod. 23, Rom. 8:23, Wij, die de eerstelingen des Geestes hebben, verwachten de aanneming. Wat aangaat de goddelozen die Christus verworpen hebben, zijn bloed onrein hebben geacht en Gods Geest smaadheid hebben aangedaan; voor de zodanigen blijft niets over dan een vreselijke vergelding van wraak; dus juist het tegendeel van hetgeen Gods kinderen verwachten. Rom. 5: 15. Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben nu, 1. Vrede met God. 2. Toegang door Christus tot God. 3. Wij staan in die genade. 4. Wij ontvangen uitstorting van liefde.

En hopen dus niet alleen, maar wij roemen in de hoop der heerlijkheid Gods. Daar is

niemand met Christus verloofd, of hij smaakt deze liefde, gevoelt de warmte van zijn gemeenschap, gevoelt de overvloed zijner liefde, doch nog maar in een kleine mate, in de eerste vruchten. Daarom zien zij er naar uit en verwachten het overige bij Zijn komst. Soms zijn zij vol vrees, of ze ten laatste niet misschien buitengesloten zullen worden. Maar als zij de eerste vruchten der heerlijkheid van die dag gevoelen, dan zien zij waarlijk naar Zijn komst uit.

Wij weten dat Christus gestorven is, maar het was niet mogelijk, dat Hij lang van de dood gehouden zou worden, en dus is Hij weer opgestaan. Toen verwachtte Hij de heerlijkheid, en Hij werd in heerlijkheid opgenomen. Zo ook hier. De heiligen liggen dood in het graf der zonde en der vreze, maar het is niet mogelijk voor hen hier voor altijd gehouden te worden. Daarom als zij met Christus opstaan, zien zij naar de dingen die boven zijn. Zij verwachten de heerlijkheid, en ten laatste worden zij met Hem in de heerlijkheid opgenomen. Het gaat hun gelijk Jakob, Gen. 49: 18, Mijn ziel wacht op uw zaligheid. Toen de stijlen en pennen van deze vleeselijke tabernakel ontbonden werden, ontbond de Heere hem tegelijk van de voortreffelijkheid dezer wereld. En hoewel hij ook andere dingen moest behartigen, zo herinnerde hij zich echter: *op Uw zaligheid wacht ik, o HEERE!*

§ 3. 1e Gebruik.

Laat dan alle vlees acht geven, dat er zulk een tijd, en dag, en komst van de Heere Jezus is. Dit was het bewijs dat de apostel gebruikte om de opstanding te betogen: Christus is opgestaan. En om de opstanding der doden bij Christus' komst te bewijzen zegt hij, anders is uw geloof ijdel; dat is, de verwachting van Hem ijdel, 1 Cor. 15: 14, 17. De mensen denken dat het gemakkelijk is een opstanding en een tweede komst van Christus tot dat einde te geloven. Maar een oppervlakkig vlechtwerk wordt snel gedaan, en een oppervlakkig geloof wordt schielijk gewrocht. Maar als een mens eens bedaard overweegt: Is er waarlijk zulk een dag? Is er iemand in de derden hemel, die deze ganse wereld zal verbranden, en die Zijn heiligen in Zijn heerlijkheid zal verzamelen?

Dit nu valt zeer moeilijk te geloven. Het is van de satan gewoonte, al zijn krachten in het werk te stellen, om hen wanneer zij zich waarlijk met Christus beginnen te verenigen en aanvankelijk vertroosting van Hem ontvangen, met deze gedachten te verstoren: Is er wel een Christus, en is er wel zulk een tijd van Zijn toekomst aanstaande? Van al de bewijzen nu, om hiervan te overtuigen en te overreden, dunkt mij dat er geen is hieraan gelijk, namelijk, dat er een geslacht van mensen in de wereld is, die waarlijk deze dag verwachten en die tegemoet zien, en de eerstelingen en beginselen daarvan in hun zielen hebben. Een menigte mensen, die er eertijds niet om dachten, hebben het gehoord, maar niet verwacht dat ze het nu zouden zien; vlees en bloed kon, en Satan wilde het niet openbaren; hierom heeft God, die niet liegen kan, het hun getoond, zodat zij er zo goed als ooggetuigen van waren. De mensen zullen de ooggetuigen ener zaak geloven, inzonderheid als er velen zijn. Dit nu zijn de verloofden des Heeren in alle eeuwen. De dingen, die wij gehoord en gezien hebben, spreken wij.

Tegenwerping. Maar kunnen zij niet misleid worden, en zich iets inbeelden wat er niet is?

Antwoord. Zeker, maar de Goddelijke openbaring van een waarheid kan niet misleiden. Want deze is geen inbeelding der hersenen, geen bedrog van de satan. Dit nu is een verborgenheid, die de geest bekend maakt:

1. Voor zover Hij daarmee het gemoed vervult en het hart voedt, zodat het zich

verwondert, dat God een onwaardige met die zegen begunadigt, die hij nooit gezien heeft. De inbeeldingen kunnen niet voeden, inzonderheid niet in de grootste benauwdheden. Zij verkiezen op deze grond de ellende liever dan tegenwoordige vrede, Hebr. 11:35. De verlossing niet aannemende.

2. Voor zoover het uitwerkingen veroorzaakt, die strijdig met de natuur zijn, ja met al de begeerlijkheden van een mens in dezelve. Noach voorzag de zondvloed van nabij, maar had hij bedrogen kunnen worden? Neen, daar wordt gezegd, hij vreesde. Hij hield zich dicht bij God, en de zondvloed kwam; passen we dit ook hierop toe!

3. Dit licht waardoor zij zien, is niet alleen lieflijk, heerlijk en strijdig met het hart en de begeerlijkheden, maar het is verrassend, gelijk dat wat Paulus ontmoette, toen hij zich opmaakte om te vervolgen; hem omscheen snel een licht van de hemel. En alzo zag hij Christus. Zo ook als een mens in zijn zonde voortgaat, en de Heere dit en dat door een woord schielijk openbaart, anders is het bedrog, hetwelk al de engelen te voren niet konden doen, zodanig dat men het kon zien, daar niemand het kan openbaren zoals men het ziet, namelijk om dit licht uit de duisternis te voorschijn te brengen. Zoo moet dit wel een wonderbare macht, en geen droom zijn. Maar wat spreek ik van zien? Zij gevoelen de beginselen van hetzelfde in de eerste vruchten daarvan.

Want op die dag zullen er twee voorname zaken geschieden.

Ten eerste, Alsdan zullen al de uitverkorenen ten volle van de liefde verzadigd worden.

Ten tweede: Zij zullen met Christus zegepralen, als ze met Hem op de wolken zijn. Hebben zij hier niet het eerste? Rom. 5: 5. Het gevoel dat deze liefde met zich brengt, kan geen inbeelding zijn. Want deze kan haar niet begrijpen, noch plaats geven. Dit is een oneindige liefde, bij al het gevoel der zonde en des doods. Zodat ze zelfs dikwijls genoodzaakt worden te zeggen: *Heere, houd op*.

Zij geeft te roemen, Rom. 5: 3, nog wel in verdrukkingen, hetwelk God bun ten dele zodanig door ondervindingen doet gevoelen, dat zij met het gezicht op het toekomstige triomferen. Weliswaar, zien zij soms beneden het kasteel, en beven alsdan, maar terwijl zij hierop zien, triomferen zij, toegang hebbende tot de genade, waarin zij staan. Zie alzo die dag tegemoet. Daar zal zulk een dag en zulk een komst van Christus zijn, Openb. 1: 7. De Vader heeft de Zoon tot onuitsprekelijke heerlijkheid verhoogd. Maar Heere! wie ziet Hem, gelijk dezen, in Zijn heerlijkheid leid, of wie ziet Hem te voorschijn komen uit Zijn heerlijkheid? Maar, ziet Hij komt, en alle oog zal Hem zien. De Heere heeft medelijden met u; en strekt Zijn innerlijke bewegingen der liefde tot u uit.

Hij zegt: ach, ontvang Mij! O, werp die bebloede messen weg, die Mij doorstoken hebben! Hij zendt Zijn goeden Geest, gelijk Zijn hand om u te trekken. Maar o, doorpriemt u niet Zijn ingewanden? Doorsteekt u niet dagelijks Zijn handen en voeten? En als u dit gedaan hebt, zo laat u niet één traan! Maar Hij komt, en u die Hem doorstoken hebt, zult. Hem zien, enz.

Overweeg dit dan, u die hieraan twijfelt, u die hieraan niet denkt, en daarom in uw wellusten leeft, in dezelve u baadt, en Hem versmaadt. *Zie, Hij komt!*

§ 4. 2e Gebruik.

Aanschouw daarom de gelukzaligheid van al degenen, die met de Heere Jezus verloofd zijn, namelijk dat hun een hoop in een andere wereld is weggelegd, op de dag der toekomst van de Heere Jezus, 1 Cor. 15:19, *Indien wij alleenlijk in dit leven hoopten, zo waren wij de ellendigsten van alle mensen. De anderen zijn dwaas en ongevoelig voor hun ellende maar onze hoop strekt zich uit tot een ander leven, tot de*

tweede komst van de Heere Jezus Christus. Onderstel dat al de kronen der wereld voor de voeten van een mens gelegd waren, maar dat hij eindelijk voor de rechterstoel van Christus gesleept zou warden, en bevende daar zou staan. Zou hij er wel des te beter aan toe zijn? Al overkomt de heiligen al de ellende dezer wereld, zo zullen zij echter ten laatste met deze ogen de Heere zien, en triomferende voor Hem staan. Zij zullen een wezenlijk gezicht en een zekere verwachting hiervan hebben. Welk volk in de wereld is zo groot als dit?

Vraag. Wat zien zij tegemoet. En wat verwachten zij?

Antwoord. Grote dingen, die de ganse schepping zullen verbazen.

Eerst. Zij verwachten Hem, om hun verachtelijke lichamen te veranderen. Zij verwachten dat deze hun Man, op de dag der bruiloft deze bouwvallen zal oprichten, en Zijn heerlijken lichaam gelijkvormig zal maken. Hetwelk glansrijker dan de zon is, zodat, hetzij ze verbrand of in stukken gesneden worden, gelijk door de Indianen, (God betere het), geschied is, zij echter zien dat Christus hen liefheeft. Daarom houden zij het zwaard en de ziel in de ene hand, en de schede in de andere hand, enz.

Ten tweede: Zij verwachten dat Hij al hun zonden zal wegnemen, en hen Hemzelf gelijk zal maken, door volmaakt Zijn eigen beeld in hun zielen te graveren, opdat hun vijanden, die zij nu tegen zich hebben, en die zij na zien, hen nooit meer zullen kunnen zien. 1 Joh. 3:2. En gelijk er geen kwaad is gelijk dit, zo is er geen genade gelijk deze. En er is geen kwaad voor de heiligen zo groot als dit, dat zij ondanks dit alles het hart van zulk een Man zouden bedroeven.

Ten derde:, Zij verwachten dat Hij al hun droefheden en tranen van hen zal wegnemen. Want dit beloofde de Heere, en Hij begint het nu reeds te vervullen, doch dan zal het voltooid worden, Jes. 25: 8, 9. En daarom worden dit de lijden der verkoeling genoemd, Hand 3: 19, 20. Het is waar, de Bruidegom en de Kerk zijn nu dikwijls van hart bedroefd, maar daar is een tijd aanstaande, wanneer zij nooit meer zullen treuren.

Ten vierde: Zij verwachten dat Hij alle schande van hen zal wegnemen. Want geen volk ter wereld wordt met meer lasteringen en smadelijke bejegingen en meer schamper Boorde goddelozen en geveinsden gekweld dan de Godvruchtigen. En nog twifelen zij of zij zonen zijn, of niet. Nu, dan zal de ganse wereld zien dat zij zonen zijn. Zij zullen over hen verbaasd staan, en er niet aan twifelen, en ook zichzelf niet. Want de Heere zal het afkondigen, en zij zullen horen: *Deze zijn Mijn juwelen*. Dit verwachten zij, 1 Mal. 3:1, 2.

Ten vijfde. Zij verwachten alsdan de vergelding Van al hun arbeid der liefde voor Hem en de Zijnen, omdat er gezegd wordt, 1 Cor. 15: 58, wetende dat uw arbeid niet ijdel in de Heere. Hierom worden de mensen door de apostel, op die dag als de tijd der vergelding gewezen. De Heere geve de huize van Onesiforus barmhartigheid in die dag, 2 Tim. 1: 16, 18, op grond waarvan enige ketters gedacht hebben, dat de zielen tot die tijd toe slapen, al is het dat zij bidden en geen antwoord krijgen, goed trachten te doen, en het niet doen. Maar o, de Heere zal alsdan overvloedig vergelden.

Ten zesde: Zij verwachten dan altijd met de Heere te wezen; 1 Thess. 4:17; nooit van Hem gescheiden te worden, nooit zonder Hem te leven, nooit van onder Zijn vleugelen, van Zijn bebloede boezem der liefde, uit de schoot Zijner eindeloze en

onuitsprekelijke meedogendheden meer weg te gaan. Maar bij Hem te zijn om Zijn heerlijkheid te aanschouwen, nooit het einde daarvan te zien, en de Heere te hebben om hen te dienen, Luk. 12: 37, 38, om hun te geven al wat zij eisen, en dat alles wanneer duizend duizenden op dezelfde tijd om één druppel water zullen roepen, en die niet zullen verkrijgen.

Dit alles, en noch meer verwachten zij, hetwelk,

1. Zeker is. Want de hoop beschaamt niet.

2. Hun harten met heerlijkheid, en wel met onuitsprekelijke heerlijkheid vervult. Want Hij maakt het zo klaar en zeker, dat zij het alles nu reeds hebben. Want ofschoon afwezig, zo doet de hoop het als tegenwoordig zijn, Rom. 8: 24. Hij zegt niet, wij zullen zalig worden, maar wij zijn in hoop zalig geworden. Het geloof grijpt het aan in den beginne, de hoop op het einde.

Ach, hoe droevig is de zware toorn Gods op een ongelofelijk grote menigte arme, blinde, onwetende mensen, die geen hoop, geen hoop op Christus, geen hoop op de heerlijkheid, maar alleen een strelende, dode hoop hebben. Welk een droevige zaak is het, als men aan die grote menigte mensen, denkt, die in de wereld begraven worden, en nooit zullen ontwaken vóór zij Christus zien verschijnen op de wolken van de hemel, om wraak over hen te nemen.

Ach, mij dunkt, ik zie hen voor de rechterstoel neervallen; ik hoor hen uitroepen: Ach, of wij deze dag gekend hadden! O, helaas, hadden wij hoop gehad. Maar niet zulk een hoop. Maar nu zijn wij bedrogen.

O, het is anders met de heiligen, zij zullen vinden wat zij gehoopt hebben, en oneindig meer! Welk kwaad kan iemand hun doen?

Laat de ganse wereld tegen hen samenspannen, hun Man zal komen, en zal hun vijanden onder zijn voeten vertreden.

Laten zij hen met verwijtingen betichten, hun harten met droef heden en hun ogen met tranen vullen. Des Heeren komst zal hen vertroosten.

Laat de Satan hen verzoeken, en de Vader zijn aangezicht verbergen, zie, de Heere komt, die hen zal redden en verlossen!

O, aanschouw hun gelukzaligheid; laat deze u trekken om het huwelijk met Christus te voltooien, u die dit nog niet gedaan hebt! Hij heeft u gevrijd, naar u verlangd. En u hebt Hem wederom gevrijd: *Heere neem mij!* Wat belet u dan het huwelijk te sluiten? Uzelf nog deze dag aan Hem te geven? Neem Hem alleen, verheug u in Hem alleen, doordat niets wat u ooit kunt doen, Hem zo welbehaaglijk is. En nu kunt u verwachten en geloven, wat u ten enige dage tot uw vertroosting zult gevoelen. Acht uzelf het ellendigste schepsel, totdat het de Heere behage u met zichzelf te verloven.

§ 5. 3 Gebruik tot onderwijzing.

Leer hieruit wat u over hen hebt te oordelen, die de toekomst en het gezelschap van de Heere Jezus nooit verwachten; of het met hen niet is gelijk met de Israëlieten, toen Mozes op de berg was geklommen, en daar lang vertoefde, terwijl het volk het kalf oprichtte, en zich overgaf aan feesten en vrolijkheid. Evenzo ging de Heere Jezus heen om de Geest des levens te zenden en een plaats in de heerlijkheid te bereiden, hetwelk nu reeds lang geleden is; intussen maken zij afgoden van hun eigen juwelen, van hun eigen voortreffelijkheden, en van alles wat in deze wereld heerlijk in hun ogen is. Het is zoals Christus van de zorgeloze wereld zegt: gelijk het geschied is in de dagen van Noach, also zal het zijn; of gelijk in de dagen van Lot, toen zij er niets van wilden weten, noch die dag ooit verwachten, hoewel het hun gezegd was; welnu, zo is het ook met hen. Meent u dat deze Christus verloofd, of voor Christus bereid zijn? Immers,

Zijn heerlijke verschijning is zelden of ooit ook maar in het geringste in hun gedachten, en zij zijn er ver af om die te zien of voor ogen te houden.

Omdat, als u de meesten mensen vraagt, of zij zulk een tijd verwachten dat de wereld verslonden, en de Heere, en hun heerlijkheid bij Hem geopenbaard zal worden, ieder ja zal zeggen, omdat zij inderdaad een dode hoop hebben, daarom zal ik die een weinig later ontdekken.

1e Teken.

Zij, wier hart de wereld prijst, hoewel het hun hoofd niet doet, en wier ogen door de verwelkelijke heerlijkheid dezer wereld verblind zijn. Wanneer de mensen aan grote misvattingen onderhevig zijn, niet bij toeval, want de discipelen van Christus verwonderden zich over de schoonheid des tempels, ten aanzien van al de ondermaanse dingen, en dat goed in dezelve stellen, wat er niet in te vinden is, terwijl zij er die waarde aan hechten, die zij er niet aan behoorden toe te schrijven. Want hij, voor wiens ogen de Zoon der heerlijkheid is opgestaan. Hij, die de heerlijkheid verwacht, welke geopenbaard zal worden, ziet op de molshoop der wereld, gelijk de vreemdelingen op hun herberg, en gelijk de reizigers op hun tenten waarmee zij zich behelpen, en die zij voor een tijd opslaan. Maar ach, waren ze te huis! O, heerlijkheid, die geopenbaard zal worden! 1 Pet. 4: 13. Zij waren vreemdelingen, want zij verwachtten een stad, Hebr. 11: 13, 16. Ja, zij oordelen over deze dingen, gelijk God en Christus over dezelve oordelen, want zij hebben Christus Geest, 1 Cor. 2: 15, welke allen als nietigheden in het boek des Heeren staan aangetekend. Ja zelfs de ellenden dezer wereld, zien zij om Christus wil aan als groter schatten dan al haar geluk. En daarom verkiezen zij die, en zij achten hun littekens als hun kronen, hun schande als hun heerlijkheid, hun verlies als hun winst, en hun droefenissen als hun blijdschap, zie Hebr. 11:25 26. Mozes verkoos te lijden, en achtte de smaadheid van Christus als Zijn heerlijkheid. En waarom? Hij zag op de vergelding des loons. Hij zag de onzienlijke God, Hebr. 11:26, 27, en, dit werkt een uitnemend gewicht der heerlijkheid 2 Cor. 4: 17.

Denk slechts aan een mens, die geboren in grote hoop op een kroon en een koninkrijk, en daarom niet op het land, maar aan het hof opgevoed wordt; laat een arme man hem zijn strohut aanbieden, en hem beloven als hij bij hem wil komen wonen, dat hij hem dan in zijn gelapte kleren zal dienen; wat zal hij zeggen? Neen, ga naar uw vrienden; ik ben groter dan u mij kunt maken.

Zo ook is het hier. Een mens, die door de opstanding van Christus tot de levende hoop ener kroon geboren en geteeld is, en onder de vleugelen en de zorg van Christus in de hoop op een betere wereld opgevoed is, zal, al doet u hem nog zo veel aanbiedingen, al geeft u hem nog zoveel schone beloften, daarop antwoorden: ik ben groter dan de ganse wereld mij kan maken; ik moet als ik Christus liefheb, en ik kan als Hij mij liefheeft, beide niet hebben; om deze reden verwacht een gelovige al de eer en de vrede en de heerlijkheid, Col. 3: 13.

Het blijkt klaar dat u de dingen der wereld dan als grote dingen beschouwt, wanneer u zucht en zegt: O, had ik zoveel eer, zoveel middelen, zoveel lammeren en koeien, zoveel grond in eigendom. Zoveel ploegen, landen en ossen om te arbeiden, zoveel winst als jaarlijks inkomen; had ik grote hoedanigheden en gaven en vermogens, om mij een naam te maken, om als de beste mens te leven, en om tot mijn troost goede tekens van Gods gunst te hebben; dit is een schone zaak, zelfs de hoop hierop streelt en verkwikt het hart.

a. Als u smartelijke aandoeningen en geen onderworpenheid bij het verlies van wereldse goederen gevoelt. Zo zijt gij der wereld nog niet gestorven,

b. Hij, die het kwaad dezer wereld, niet acht boven het goede dat er in is, diens ogen zijn daardoor verblind. Indien het leven der wereld niet dood voor u is, en de vertroosting der wereld geen droefheid voor u is, O, dan trekt ze nog uw hart van God af. Daarom wordt er gezegd, Job. 2:8, valse ijdelheden. Zie hoe het met een koning of een heer is, die talenten uitdeelt om die te gebruiken. Maar zij leggen ze ter zijde, zij vissen voor zichzelf, zij zien niet om naar de komst huns Heeren.

Alzo geeft de Heere u Zijn inzettingen en zijn woord, om Hem ter eer gebruik daarvan te maken, en u aast er op om uzelf te verrijken, te eren en te vertroosten; u ziet naar de Heere niet om. De kooplieden, die ver van huis gaan om schatten te vergaderen, zullen geen steen en puin te huis brengen, die zij weten, dat in hun eigen land geen waarde hoeft, waarom zij hun tijd besteden om andere dingen, die van meer waarde zijn te bekomen.

Zo ook hier. Wat doet gij? U die uw brood met kommer eet, Ezech. 12: 19. Uw waren duur verkoopt en uw kopers bij de neus rondleidt? U die zegt: ik schijn rijk te zijn, die wel weet te spreken, verstand bezit, en fraaie beloften doet.

Maar als gij uzelf heimelijk onderzoekt, bevindt u dat God in uw harten wordt verwaarloosd, dat uw bestendige vereniging met Christus, uw vertrouwen op Christus, uw toenemen in Christus, niet wordt gehandhaafd. U wilde graag geëerd worden. Gij zijt ver uit uw eigen land gekomen. Waarom hebt u dat verlaten? Om van onrust bevrijd te worden. En nu, waarnaar wacht u? O, naar ontheffing van uw last. Zal dit voor goede munt doorgaan, en ten laatsten dagen aangenomen worden?

Neen, en u merkt daarop niet.

2e Teken.

Zij, die zeggen dat ze Christus verwachten, maar zich niet overvloedig in de hoop op die tijd verheugen. Soms begint de hoop van Gods volk te sterven, en dan zijn ze troosteloos. Maar wanneer hun hoop wakker en opgewekt, en niet door enige zonde of slaapzucht bedweld is, genieten zij een dubbele blijdschap.

1. Dit alleen vertroost en verzadigt hen, Joh. 14: 1, 2, 3, zodat zij zich over God verwonderen, dat, hoe weinig zij hier ook hebben, dat deze zegeningen hun deel zijn. En dat ze de eeuwigdurende heerlijkheid, de eindeloze liefde en genade, op die dag zullen deelachtig zijn, Joh. 16: 22.

2. Deze blijdschap is een overheerlijke blijdschap, de hoogste vertroosting, Bom. 5: 2, Wij roemen in de hoop der heerlijkheid Gods. Nu onteerd, en dan geëerd; nu van de mensen gehaat, maar dan van Christus bemind; nu arm, maar dan verrijkt; nu ellendig, maar dan gezegend; nu leeg, maar dan vervuld; nu vaderloos en zonder vrienden, maar dan verheerlijkt. O, ik zeg u, dat de ellenden, uit dit oogpunt beschouwd, zoet zijn. Kan het wel anders? Nu zegt u wel, dat u op deze dag hoopt en die verwacht. Maar waarin bestaat uw vertroosting? Waar is uw roem in dezelve? Hand. 1: 11, 12, vergeleken met Luc. 24: 52. Indien u waarlijk die verwachting hebt, zult gij u in de tempel, ja op de velden in de Heere verheugen en verblijden, dat Hij genegen is, u op die groten dag van Zijn komst aan zijn rechterhand te zien. Geen mens is er, of hij heeft iets, waarmee hij zijn hart verheugt. Is het koren, wijn en olie, en niet het Licht van Gods aangezicht op die dag, zo is het een teken, dat hij die nooit verwachtte. Verheugt zich de wereld in haar hoop, zouden dan de heiligen zich niet verheugen in de hunne?

3e Teken.

Zij, die zichzelf met een geringe mate van heiligheid en genade vergenoegen, zij verwachten Christus' komst en gezelschap niet. Want ofschoon de heiligen, die Hem

verwachten, die heiligheid en genade niet hebben, die zij wel wensten te bezitten, zo zijn zij echter niet gerust om zich met enige mate te vergenoegen, 1 Joh. 3: 3. Een iegelijk, die deze hoop op Hem heeft, die reinigt zichzelf, gelijk Hij rein is. Christus vindt ons niet beminnelijk, maar maakt ons beminnelijk, door ons zijn eigen klederen aan te doen, zijn eigen beeld in te drukken. Hierom vergenoegen de heiligen zich niet met enigen opschik, voordat zij verheerlijkt, en al dus in staat gesteld worden tot de gemeenschap met deze Bruidegom. En als de ziel ziet dat deze liefde, de liefde des Zoons is, en dat deze tot erfgenaam verklaard zal worden. O, dan doet die hun Christus zelf tot een voorbeeld stellen om Hem na te wandelen. Daarom,

a. Als de mensen denken dat deze weg kwaad is, en dat een andere weg van deze of genen heilige goed is, en alzo een voorbeeld van diens gedrag nemen, menende dat het dan wel, is. Zo is dit alleenlijk zuiver te wezen, gelijk een mens zuiver is.

b Als een mens niet aflat, voordat hij een zekere mate des geloofs en der genade verkrijgt, en als hij die verkregen heeft, zich dan hiermee vergenoegt als een goed teken dat hij zalig zal worden, zo verwacht deze Christus niet. Of,

c. Als de mensen zwaar met zonden beladen zijn, verenigen zij zich met Christus, vervolgens worden zij vertroost, verzegeld en met blijdschap vervuld, en dan is het werk volbracht, ofschoon zij nooit overleggen wat zij voor Christus moeten doen, zodat geen huisgezin of kerk waar zij wonnen, des to beter voor hen zijn.

d. Als de mensen zich niet met een kleine mate vergenoegen, maar wensen dat zij meer hadden, alsof de genade zou groeien terwijl ze werkeloos en leeg zitten; ze zeggen dat God alles moet doen, doch zij zuiveren zich niet, en maken er geen werk van; (zij brengen tot hun verschoning in, dat de heiligen zichzelf niet kunnen reinigen, want onreine handen kunnen een vuil aangezicht nooit schoon wassen) maar door een dagelijks vertrouwen en door aandrang des geloofs, zuchten zij tot de Heere om het te doen; voorwaar indien het zó is, zo verwacht u Christus niet, 2 Petrus 3: 11, 12, 14.

Want als u dit deed, zou u zeggen en denken: indien het mijn eer is Hem gelijk te zijn, ach, mocht ik dit dan nu verkrijgen! Zonen, die geboren zijn met de hoop om aan het hof te verkeren, zullen zich hoffelijk kleden; bedelaars, die geboren en opgevoed zijn onder heggen, vergenoegen zich met hun kleren daar de lompen bij hangen.

Zo is het ook hier. Heere! waar is deze Geest, inzonderheid onder ons? Daar is nauwelijks iemand of hij wil oprecht zijn, en hoopt dat God zijn wil aanneemt, of zo zal doen. En dan is dit genoeg om hem te doen wachten, of om hem te vertroosten. Heere! waar is de mens die hierom treurt? Hoe verre schiet hij tekort bij Christus, bij Christus gedachten, bij Christus gebeden, bij Christus aanspraken, bij Christus zachtmoedigheid. Maar al zijn vertroostingën lapt hij met enige brokjes goud en zilver, en met enige lapjes van eerlijkheid aan elkaar. Hij heeft anderen horen onderwijzen en preken, en krijgt enige snippertjes van kennis; daaruit ziet hij wat anderen zijn en doen. En hij krijgt iets om gelijk aan hen te zijn. Hebben wij niet uitgeroepen: de mensen zijn al te goed om beter in hun eigen land te zijn? En wie is het, behalve enige weinigen, die onder verdrukking en verzoeking zijn?

Ik bid God dat zulk een geslachte niet herwaarts kome, aangezien God verwacht, dat u tot een hoger top zou stijgen; trek uw schoenen uit, die u in de woestijn gedragen hebt; doe deze zonde weg, waarmee u God daar getergd hebt; of anders, zult u behalve de ellende van een kniezend hart, Christus niet tegemoet, en dus zijt gij óf met Christus niet verloofd, of u slaapt. En u zult, indien het niet is door het woord, dan door Gods verschrikking op een vreeslijke wijze ontwaken.

Ach, Nieuw Engeland, Nieuw Engeland! U maakt nu veroveringen in de wereld, en zoekt u met dezelve te verrijken, en uw verlies te herstellen, en daarom maakt u voor

een tijd een overeenkomst met uw kwalen, en u reinigt uzelf niet gelijk Christus rein is; ik durf u nog niet melden, wat Christus Jezus u te zeggen hoeft! Wees dit indachtig. Zo niet, dan hebt u geen hoop, soms is het maar een woordenspel en inbeelding, die u in het hoofd hebt. En u die het niet doet, weet dat Hij op een tijd zal komen, wanneer u Hem niet verwacht.

Hebt u dan zoveel genade niet als de vijf dwaze maagden? Dit is de gesteldheid der mensen en der belijders. Wat zijn zij? Zij waren ontroerd, de verootmoediging is voorbij. Zij verwachtten de zaligheid door Christus, maar dat is voorbij. Zij werden vertroost, het is voorbij. En hun heiligheid? Zij mochten in de families bidden, met de heiligen gezelschap houden, de sacramenten ontvangen, maar het is voorbij. Wat hebben zij nog nodig? Hun ontbreekt veel, doch ze denken God neemt hun begeerten aan in hetgeen hun ontbreekt, dat is hun toppunt van oprechtheid, en daarin rusten zij. Is het zo niet? Is dit zich te reinigen gelijk Christus? Indien iemand meer heeft, ach, verwonder u dan over de Heere. Maar zo niet, ach, dan hebben ze hun vonnis!

§ 4. 4e Gebruik.

O, gij verloofde en geliefde des Heeren! Zie Zijn komst, zie Zijn gezelschap tegemoet. De wereld ziet naar Hem niet om, want zij bekommeren zich niet over Hem: wilt u ook weg gaan? Heeft Hij u niet als een verlaten maagd geroepen, en u niet vertroost als een huisvrouw der jeugd, en zichzelf aan u gegeven; heeft Hij u niet een hart gegeven om Hem te, vergenoegen, en hebt gij uzelf niet aan Hem gegeven in plaats van Zijn liefde, zijn leven en alles, zo het hem enigszins behagen mocht? O, zijt u tot deze grote hoop geboren, en is deze niet waardig om er naar om te zien? Dat zij verre. Doe dit daarom in deze vijf gevallen.

1. In geval van vervreemding, welke u tussen uw ziel en Christus gevoelt. Mogelijk denkt gij: O, Hij die mij behouden, mij bewaard en mij geroepen heeft, toen ik nooit naar Hem omzag; die mij verlost, toen ik een gevangene was, die mij alle ogenblikken mijn zonde vergaf, dagelijks mijn Vriend was; die Zijn inzettingen mij gegeven, Zijn vertroosting mij geschonken heeft. O, Hij zal mij bevinden een vreemdeling van Hem in de uitlating zijner liefde te zijn. Helaas! dit smart.

O, zie uit naar die tijd, 1 Tim. 4: 17, 18, wanneer u dat bebloede hart zult zien, hetwelk u boven alle prinsen en engelen heeft bemind; wanneer u dat lichaam in de heerlijkheid des Vaders zult zien, en zo gemeenzaam met Hem als met enig vriend zult zijn, en Zijn heerlijkheid en de Vader in Hem zult aanschouwen, om Hem te kennen, gelijk u gekend zijt. O, zie hiernaar uit, want het zal zo zijn.

2. Ingeval Gods beloften niet aan u vervuld zijn. Want op hetzelfde ogenblik als een mens gelooft, geeft Hij Christus en alle dingen, alle genade, alle vertroosting, alle heerlijkheid. Maar het is in de belofte, omdat Hij wil dat u een wijle tijds hier door geloof zou leven, en straks door aanschouwen in de hemel; dit alles in de belofte opgesloten zijnde, zo aanschouwen de gelovigen die niet, zij pleiten alleen met God. Hebt u niet gezegd: Heere, u zult de ongerechtigheden dempen, reinig mij, gelijk het goud beproefd wordt? Waarom ga ik dan kinderloos daarheen? Waarom heb ik niet meer genade, meer Geest, geen beter hart voor U? O, nu trekt het hart Gods belofte in twijfel, of het bezwijkt!

Ach, gedenk nu deze dag! Want de volmaakte wederoprichting aller dingen, de volmaakte vervulling aller beloften, zijn voor die tijd bewaard, Jes. 25:9. U bidt om veel dingen, maar zij komen niet; Christus stelt de betaling daarvan uit, tot die dag. Welk een vertroosting! Welk een lieflijke aanspraak hield Jozua, toen hij het land ingenomen had: *Niet één woord is er gevallen van al de goede woorden, welke de*

Heere uw God over u gesproken heeft; Jos. 23:14. Alzo zult u zien, als de overwinning behaald is, dat al de beloften, die u gedaan zijn, vervuld zullen worden.

3. In geval God zich verbergt: of zich ontrekt, of als u maar weinig van Zijn tegenwoordigheid hier in zijn voorzienigheid, in de middelen der genade, in het bijzonder, in het openbaar, en ook in Nieuw-Engeland gevoelt. U hebt bevonden, dat een halfuur bij de Heere, zoeter en beter is dan duizend werelden. Ach, zegt gij, maar dit is van geen duur! U wacht op de Heere in Zijn inzettingen, en u gaat weg met een droevig hart.

Ach, ik kan Hem niet zien. En u kunt de oorzaak niet vinden waarom gij u zo zwaarmoedig en bezwaard vindt. Ach, denk nu om die dag, 1 Cor. 15: 28. Dan zal God alles in allen wezen, dan zult u in de liefde Gods uw volkomen genoeg hebben.

4. In geval van droefheid over het indruisen der wereld tegen God en Christus, en de hoon, die Christus in Zijn volk aangedaan wordt. Wij zien Christus in Zijn volk kruisigen en Hij roept: spaart het leven van mijn kinderen, indien u mij zoekt. Zo laat deze kleinen gaan; echter worden zij mishandeld, en een iegelijk is tegen Christus. Het is of de wereld heden ten dage tot de uiterste dwaasheid tegen de Heere der heerlijkheid vervallen is. O, zie uit naar die dag, 1 Cor. 15: 25. Hij moet heersen. Heere! welk een vertroosting zal het zijn, Christus in Zijn Koninkrijk te zien. De mensen komen om hem hier als Koning te zien.

Maar ach, hoe zal het zijn, als Hij zelf zal komen, als alle verborgenheden zullen geopenbaard, en de Heere in zichzelf en in Zijn volk zal gezien en van alle schepselen verheerlijkt zal worden! Zie hiernaar uit, om dit grote en laatste werk Gods tot volmaaktheid te zien brengen. O bedenk, dat is onze dag, dat is onze overwinning!

5. Als u komt te sterven, en denkt dat uw lijk een lange tijd in het stof zal liggen tot verrotting; ach, gedenk dan hieraan en zie op deze dag! Die de stem horen, zullen leven. Waarom sterf ik? Joh. 5:28, 29. Dan zullen zij uit hun graven komen, enz. Hierop moet u zien.

Beweegredenen:

1. Alle schepselen verwachten die op een zekere wijze, Rom. 8: 22, 23. Ja, Christus en de heiligen in de hemel verwachten deze dag, Febr. 10:13, Verwachtende totdat Zijn vijanden onder Zijn voeten zijn, enz. Ja de duivelen verwachten dien, maar beven. Alleen een zorgeloze wereld wordt in slaap gewiegd tot haar eeuwig verderf; zie daarnaar niet om.

2. Dit zal u helpen om alle stormen te doorstaan, alle schokken blijmoedig te verdragen. Onze hoop is onze helm. Onze hoop is ons anker, Hebr. 6: 19. Ef. 6: 17. U zult hen hier ontmoeten, mogelijk eer u sterft.

3. De Heere heeft u uit deze wereld geroepen. Hij had er u in kunnen laten blijven, en gij uw hoop en uw deel hier gegeven hebben, en dan wee u! Maar Hij heeft u tot deze hoop geroepen, die de prinsen dezer wereld als zij haar kenden, hun kronen zouden doen neerleggen, ja die voor uw voeten zouden doen werpen, en zeggen: O, mocht ik in de plaats van die man zijn! Ef. 1: 18. De hoop zijner roeping.

4. De hoop en de verwachting van alle andere dingen zal verdwijnen als God u lief heeft. Hij zal u bekend maken wat het is uw deel te verzaken. Zo niet, het zal u begeben als u sterft, doch deze hoop niet. De hoop beschaamt niet, Rom. 5: 5.

5. Mij dunkt dat dit de heerlijkheid van een Christen is, dat hij de wereld zijn rug tokeert, en leeft en wacht op de toekomst des Heeren.

6. O, dit zal Christus hart volkomen vergenoeging geven, als Hij zal komen, Luk. 12: 87. Hij zal u doen aanzitten om te eten, en u dienen. De Heere Jezus zelf zal dan, alles wat u begeert, voor gij uitstorten en u geven; u, als het ware, meer dan zichzelf eren. Als u in de hemel rust geniet, dan zal Hij voor u werken.

7. Zo niet, dan kan Hij komen op zodanig uur, als u Hem niet verwacht. Hij kan tot u zeggen: Slaap nu voort!

Vraag. Welke middelen zijn er om mij naar Hem uit te doen zien?

Antwoord. 1. Maak dat u enige belofte hebt om te geloven dat de Heere de uwe is, anders zult u nooit naar Hem omzien; of indien u het doet, zo zult u bedrogen worden. Want de hoop betreft dingen die men niet ziet. Ja, als de Heere een mens tot zijn hoop brengt, hem een belofte gegeven hebbende en geloof om die te omhelzen, zo schijnt de Heere zijn belofte halverwege in te trekken. Als de Heere leven, heerlijkheid; vrede, eer, blijdschap, overvloed en de hemel belooft, juist dan, en nooit zoveel te voren, zullen zij duisternis, doodsheid, schande, onrust, droefheid en de hel gewaar werden. Want de Heere beproeft hen daardoor, en de verdrukking werkt bevinding, en de bevinding hoop. Rom. 5: 3, 4.

Daarom moet u eerst een belofte van Christus en van de heerlijkheid verkrijgen, eer u daarop kunt hopen, of de heerlijkheid verwachten. Maar alsdan moogt u het doen, Hebr. 6: 18. Want de belofte zal de hoop ondersteunen, als het hart en de sterkte en alles mocht bezwijken. Ja, ze zal tegenstrijdigheden uit tegenstrijdigheden doen verwachten, Gen. 22: 5. Ik kom weer tot u, Joh. 14: 28 vergeleken met Hebr. 11: 18, 19. Dus kan de ziel zeggen, welke een belofte heeft, als zij Gods macht aanmerkt en zij beseft welke eer zij God geeft met die belofte te geloven: God heeft gezegd: Hij zal mij vertroosten, Hij zal mij reinigen, Hij zal mij verheerlijken. Dit alles zal ik door mijn droefheid, door mijn zonde, door mijn hel hebben.

Wacht u daarom voor twee uitersten

Ten eerste, Om te hopen zonder een belofte. Want dat is maar een geloof zonder verstand, al men het recht onderzoekt; ik hoop alzo, en ik heb er de blijdschap en de overtuiging van gehad.

Ten tweede: Om het niet te verwachten, als God een belofte geeft. Kunt u wel een dag zonder dezelve leven? Mogelijk hebt u nog geen bevinding. Maar, zie Jes. 25: 8-10; wacht u op de Heere? Dat is, wacht u op Hem uit een gevoel van leegheid? Want alle volheid zult u hier ten dele, en eens volkomen vinden; gij zult zeggen: Ziet, deze is onze God wij hebben Hem verwacht! Als het anker van een zeeman sterk en in een goede grond gevallen is, zo zal hij, alsof bij in een haven ten anker lag, zich veilig achten. O, u bedrukte, door onweder voortgedrevene, de rede heelt. O eindelijk, na veel woelingen tot Christus gebracht, en dat staat vast in Hem door de belofte; indien God verandert, kan ook uw vertroosting feilen. Als er openbaringen komen, weet ik dat die kunnen bedriegen, doch een belofte niet.

2. Vrees de schrik des Heeren op die dag; vrees van Hem af te wijken. Ik spreek niet van de twijfeling, maar van de Godverheerlijkende vrees der heiligen. Want dit is de natuur der vreze, dat ze de mens het gevreesde voor ogen stelt. Gelijk Jakob, toen Ezau hem ontmoette. Noach vreesde, en zocht behoudenis in en door de ark, Hebr. 11: 7. Lots kinderen namen zijn raad niet in acht, zij vreesden niet, maar Hij scheen als iemand die om hen lachte. Paulus, zie 2 Cor. 5: 10, 11, kende de schrik des Heeren; hierom zocht hij naar Hem. Hij zocht zichzelf aan Hem toe te eigenen. De mensen, die niet vrezen Christus te verlaten, zullen nooit naar Hem omzien, noch enige zucht voor

Hem hebben. En het moet een sterke vrees zijn, anders zal ze u nooit boven uw zorgen en verdrukkingen verheffen.

Vraag. *Hoe zal ik aldus vrezen?*

Antwoord. 1. U kunt dit niet doen, tenzij de Heere die in uw hart inprente. Want de zorgeloosheid der wereld is niet een slaap, maar de dood. De mensen zijn aan dezelve als met ketenen des doods gebonden, zodat zij de ellende niet zeer sterk kunnen vrezen, tenzij ze die gevoelen. O, wend u tot de Heere, om deze ketenen des doods te verbreken.

2. Ken de gelukzaligheid van hen die altijd bij Christus zullen zijn. Hoe groot is de zoetheid van Christus liefde, hoe groot haar waarde! Verbeeld u, dat de laatste dag komt en al de doden opstaan, Christus met vlammend vuur verschijnt en al de goddelozen aan zijn linkerhand staan; dat deze dan met dit vonnis weggezonden worden. Gaat weg van Mij, u vervloekten, terwijl al de heiligen aan Zijn rechterhand staan, en die stem Heeren: komt, u gezegenden. Stel u voor als dit alles voorbij is, dat ze dan ten hemel varen, en opgevaren zijnde, daar voor eeuwig zich verheugen, triomferende in de tegenwoordigheid van God Almachtig. Wat moet het dan zijn, ver van Christus te wezen, te wenen en nooit meer beklagd te worden.

Ach, ver van Hem te zijn, die zo vol medelijden was, en dan geen hart te vinden vol medelijden, geen hart om te helpen! Ik kan dit vuur alleen maar schetsen. O, mocht de Heere u hier helpen, zodat u naar Hem mocht uitzien! De matrozen slapen als het stil weer is, en zo is het mogelijk hier met velen in deze plaats van rust. Anderen van u zijn bezorgd; ik zal gij uw aandrang tonen: mogelijk zijn uw meeste middelen vervlogen en verkwist; wanneer u dat ziet, blik u terug, of u slaat het oog op Lots goederen; mogelijk zult u nog enige hoop bespeuren, om de middelen die verloren zijn te herwinnen, dan zet u het spel voort. En u houdt niet op, voor u sterft. De Heere houde u daarvan terug. U zult anders ten laatsten dage of thans in Zijn inzettingen, naar Christus niet omzien.

Als u zo doet, ware het niet beter voor u geweest, dat u in de zee begraven waart, of dat u eenzaam aan het strand gelaten werd? O, draag toch zorg, ziet uit naar de toekomst en het gezelschap van Christus, en laat dit u genoeg zijn. En aangezien u nu niet naar Hem op de wolken kunt uitzien. O, zie en wacht dan naar Hem in Zijn inzettingen; overweeg of u met Hem verloofd zijt, of u naar Zijn toekomst en de volmaakte kennis van Hem, naar de gemeenschap met Hem uitziet. Denk dan, Heere! welk een hart heb ik, dat naar Hem niet omziet. Maar Heere! wie zal onze prediking geloven??

De maagden gingen alzo uit door het geloof en in de verwachting van Zijn toekomst.

De derde zaak, welke nu volgt, *is dat zij met verlangende begeerte naar Zijn komst voortgingen.*

HOOFDSTUK 11.

Dat de gelovigen naar de verschijning en de tweede komst van Christus verlangen en dezelve wensen.

§ 1. DERDE LERING.

Al degenen die met Christus verloofd en door Christus bemind zijn, behoren niet alleen uit te zien, maar ook te verlangen naar de komst van, en de eeuwigdurende gemeenschap met de Heere Jezus Christus. Dit moet geschieden vóór het voltrekken van hun huwelijk met Hem, opdat, hoewel Hij vertrokken is, onze harten bij Hem mochten zijn, eer er onze zielen zijn, of eer er onze zielen en lichamen zijn; opdat, hoewel wij sterven en in het stof ter neder liggen, onze begeerten in de hemel mogen leven en roepen: kom Heere! Denk evenwel niet dat u dit waarlijk verkregen hebt, maar wel dat het in zo ver goed met ons is als wij het konden bereiken, doch dit is een hogen trap; echter moet u er naar verlangen. Het zij verre van een Christen, die met Christus verloofd is, hier al te sterk te blijven stilstaan, waarin de geveinsden, de vijf dwaze maagden naar haar aard, vervielen. Dat echter het verlangen geoorloofd is, kunt gij uit de voorbeelden in alle eeuwen zien. Abraham die in zijn tijd, een vader der gelovigen was, en zijn medegelovigen Hebr. 11: 15, 16, zochten een beter land, alwaar zij gemeenschap met de Heere zouden hebben. En daarom schaamt zich God hunner niet, enz., alsof de Heere zich over al degenen schaamde, die beleden dat zij Zijn volk waren, maar dit niet begeerden.

In Christus tijd, Simeon, Luk. 2: 29 en 35, toen hij de vertroosting Israëls verwachtte, enz., om meer van Hem te genieten. Ten tijde der apostelen, werden ze insgelijks ditzelfde gewaar, 2 Cor. 5: 2. In deze zuchten wij, enz. '

Maar u zult zeggen: mogelijk was dit uit ellende, en uit gebrek aan genademiddelen, enz.

Zie dan op *de laatste eeuw der kerk als het Nieuwe Jeruzalem* zal gebouwd zijn, als er vrede en Christus aangezicht in Zijn huis gezien zal worden; *alsdan zegt de Geest en de Bruid, kom!* Openb. 22: 17.

Dit zijn de laatste verzuchtingen van Johannes, en van de Geest in hem, Heere Jezus! *kom haastig*. Maar Hoogl. 8: 14 bidt de kerk haar Liefste naar de bergen der specerijen te vlieden, opdat ze Hem buiten deze wereld zou mogen genieten.

§ 2. 1e reden.

Omdat zij verplicht zijn Christus en zijn verschijning lief te hebben. Zijn aangezicht lief te hebben als Hij zich aan de wereld zal vertonen, 2 Tim. 4: 8. De kroon der heerlijkheid komt, niet alleen op mij, maar op allen die zijn, verschijning liefhebben. Kan er nu wel enige liefde voor Hem en zijn. verschijning zijn, zonder dat er enige begeerte naar Hem en Zijn toekomst zou wezen? Zeker daar is geen liefde; of indien er enige is, zo is ze kwijnend. Want naar mate onze liefde is, is ook onze begeerte; wat wij alleen lief hebben wordt door ons alleen begeerd; wat wij in het geheel niet of maar weinig liefhebben, begeren wij in het geheel niet of maar weinig. Zo is het ook hier. Om alzo nu te vragen: mag een Christen het begeren? Zou het hetzelfde zijn als te vragen, of een Christen de Heere Jezus mag lief hebben, of niet. Wij zijn verplicht dit aardrijk niet lief te hebben, maar veelmeer Christus en zijn gemeenschap in de hemel. Hij zij een vervloeking, die de Heere Jezus Christus niet liefheeft.

2e Reden. Omdat de Heere Jezus naar hen verlangt, Joh. 17: 24. In dit ganse

hoofdstuk bidt Hij, alsof Hij reeds in de hemel ware. Ik ben niet meer in de wereld. En waar ik ben, laat hen daar ook zijn. Hij was op de aarde, maar Hij merkte zichzelf aan als in de hemel. De Hogepriester Israëls droeg in het heilige der heiligen de namen der twaalf, stammen op zijn hart, bezet met kostelijke gesteenten. Zo ook Christus. Niet dat Hij in hen enige schoonheid van Zichzelf ziet, waarom Hij hen zou begeren, maar omdat Hij hen vrijwillig liefheeft, daar zij Hem van de Vader gegeven zijn, en Hem veel gekost hebben. En daarom, doordat Hij hen liefheeft, verlangt Hij naar hen. Als Hij nu naar hen verlangt, behoren zij dan niet veel meer naar Hem te verlangen? Ps. 27:8. *Gij zegt, zoek Mijn aangezicht: Ik zoek Uw aangezicht, o, HEERE.*

(a) Hij verlangt naar u in Zijn heerlijkheid, waar men zou denken, dat zijn gedachten en zijn hart door dezelfde verslonden zouden zijn; zullen wij dan niet in de vallei der mirtenbomen, in onze ellende, op de mesthoop, naar Hem verlangen?

b. Hij verlangt naar u, als u niets hebt waarom, Hij u begeren zou, en Hij heeft alles wat uw hart kan begeren, daar Hij het vermaak is van het hart Gods zelf. Openb. 22: 20. Hij zei slechts dat Hij komen zou, en Johannes bad: Ach kom! Maar, verlangt Hij also naar u. Zult u dan naar Hem nu niet verlangen? Zo deze liefde geen verlangen waardig is, is ze waarlijk niets waardig.

3e Reden. Omdat dit het laatste en eigenlijke oogmerk is waartoe wij geschapen, verkozen, gekocht, geroepen en verzegeld zijn, opdat wij eindelijk bij de Heere zouden wezen, en volmaakt worden in éér, 2 Oor. 5: 5, Die ons nu tot dit zelf bereid heeft, is God, enz. Want de ganse Drieëenheid geniet oneindige lieflijke gemeenschap met zichzelf. Daarom begeert Zij die mede te delen; in Christus geschiedt dit, en dan is het hoogste oogmerk bereikt. Indien dit nu ons hoogste oogmerk is, behoorden wij het dan niet te begeren? Moeten we niet begeren gelukzalig te worden, opdat de Heere verheerlijkt worde? Ja, u weet dat al wat wij tot ons hoogste oogmerk stellen, al onze begeerten naar enig ander ding zal verslinden; Dit is het middelpunt, de rust, en het einde der reis van onze vermoeide; afgematte geesten. n de waarheid is, als wij dat tot ons laatste oogmerk stellen, kunnen wij niet nalaten het te begeren.

§ 3. Tegenwerping. *Maar behoorde een mens niet te verzoeken, om hier in deze wereld te leven gelijk David en Hiskia? Kan men in dit verzoek niet zondigen?*

Antwoord. Het is waar, kostelijk is in de ogen des HEEREN de dood Zijner gunstgenoten, Ps. 116: 15. Niet alleen daarom doordat ze even kostelijk voor Hem zijn als zij sterven; als wanneer zij leven gelijk het goud wanneer het gesmolten is voor de goudsmid even kostelijk is, als wanneer het in zijn geheel is. En mogelijk kostelijker omdat het dan beter gemaakt is. Maar ook, omdat Hij hun leven niet lichtelijk verwoesten zal. Hij, die hun, tranen in zijne fles bewaart, Ps. 56: 9, en niet wil dat zij verloren gaan, zal hun leven niet lichtelijk laten uitblussen. En als God het niet wil, behoren zij niet bij ieder gering voorval hun dood en het verlies van hun leven te wensen, om bij de Heere te zijn.

Nu zijner twee zaken, op grond waarvan Gods eigen volk mag verzoeken, om hen van hier weg te nemen; hoewel ik beken dat er enig vuur is, zo is er echter meer rook dan vuur; meer zonde dan genade.

a. In geval zij veel onvriendelijkheid van, en veel (hoef heden in de wereld ontmoeten, en Zonder ophouden daar de zonde " aanschouwen. Dus was het met Elia, 1 Kon. 19: 4, die vlood toen Izébel het op zijn leven toelagde, en zich genoodzaakt vond terstond te vertrekken.

Zo is het met Gods volk, als zij de vijanden van buiten zien, de uitwendig belijdende menigte, zodat zij menen genoegzaam alleen gelaten te zijn; wanneer God begonnen is goed door hen te doen, gelijk door Elia, maar wanneer zij denken dat hun beste dagen voorbij zijn, en zij weinig meer kunnen doen, terwijl God hen mogelijk met enige kruisen in deze wereld zal bezoeken; dan zijn ze terstond hun leven moede, en trachten te sterven, hetwelk niets meer dan een vlaag van misnoegen is. God zal het Gewis niet toelaten, en zij behoorden niet te begeren met zulk een gebelgd gemoed te sterven.

Nee, de Heere heeft werk voor hen om te doen en een reis, die zij moeten volbrengen. Deze begeerte deugt niet; ze is niets dan een onkruid, dat uitgeroeid moet worden, en voortkomt uit een hart, dat misnoegd is onder zijn kruis.

b. Ingeval zij de dood en niet het leven wensen, eer zij rijp voor de dood zijn. De akkerlieden wensen dat zij hun koren ingeoogst hadden. Maar het is dwaasheid dit te wensen voordat het rijp is, eerst dan mogen zij het doen. Ik beken, dat enige bomen dit bekken, zo ze niet alleen goed, maar ook vroeg rijp zijn. En het is de eer van een Christen, rijp voor de dood te zijn. Maar hij moet die evenwel niet begeren, vóór hij rijp is.

Vraag Wanneer geschiedt dit nu?

Antwoord. 1. Wanneer de Heere zijn aangezicht verbergt en de volkomen verzekering zijner liefde weigert. Gelijk een Christen in dit geval niet kan begeren van hier te gaan, zo behoort hij dit vooralsnog (indien het de wil des Heeren is) dit ook niet te doen. En dit is een der redenen, waarom David en Hiskia verzochten te leven en nog niet te sterven. God had hun beenderen gebroken, en zijn schichten waren nog in hun hart. Dan mag een mens wel verzoeken om nog wat langer te vertoeven, om het gezang des Lams te zingen, en aan de wereld te zeggen, wat de Heere voor hem gedaan heeft; niet om zich in een wolk te verschuilen, en in vreze te sterven. De zeelieden verlangen aan land te zijn, doch als zij het land ontdekken, zullen zij het echter niet aandoen als het mist, maar als ze het land duidelijk zien; aldus behoorden wij te trachten de Heere in het land der levenden te zien.

Ja, hoewel de Heere aan Zijn volk een belofte doet, die hun hart doet wachten, en een tak is om hen voor zinken te bewaren; ja, hoewel Hij hun enige blijdschap geeft, zo heeft God echter beloofd meer van zichzelf en zijn Christus in de belofte te openbaren, voor zover zij Hem nu maar duister kunnen aanschouwen.

Nu behoorden zij niet te verzoeken, maar alleen te wachten. Gelijk Simeon: Nu laat gij, Heere! uw dienstknecht gaan in vrede, lang gewacht hebbende naar de vertroosting Israëls. De kinderen, die vóór het aanbreken van de dag willen opstaan, moeten gekastijd worden. De roede zal wel maken dat ze wachten tot het dag is.

2. Terwijl hun werk onvoltooid blijft, en de Heere weinig of geen eer van hen krijgt; hoewel zij duidelijke bewijzen van Gods liefde hebben. Christus zelf begeert die niet eer dan nu, Joh. 17: 5. Indien u met een ladder ten hemel kon klimmen, voordat uw werk gedaan was, zo zou de Heere u weer vandaar naar beneden zenden, gelijk Hij de ziel van Lazarus heeft gedaan. En waarlijk, Christus werk hier beneden een ogenblik te doen, is beter dan de gelukzaligheid duizend jaren in de hemel te genieten, aangezien de eer van Christus duizendmaal beter is dan ons eigen goed. Mogelijk is er veel werk binnenshuis, zijn er veel bijzondere ongesteldheden te genezen, is er geestelijk verval te herstellen, enz.

Mogelijk is er werk van buiten; Christus heeft vijanden in de wereld; veel gebeden moeten nog voor hen ten koste gelegd worden, veel goed aan zijn Kerk gedaan, veel

tranen om haar gestort worden. Want het handelen in gebeden, is in de hemel voorbij. Mogelijk zijn er nog enige vrienden te bekeren; gij zijt een ergernis voor hen geweest; mogelijk zijn er maar weinigen geweest die kunnen zeggen, dat zij deur u warmer of beter geworden zijn zie, dat werk moet nog gedaan worden.

Mogelijk heeft God enige geheimen, die Hij door u wil openbaren, eer u sterft; wacht daarom nog wat, tot uw werk is afgedaan. Weliswaar kunt gij, die maar één talent hebt, maar weinig doen; echter vei wacht God, dat u het zult besteden, terwijl Hij weggegaan is. Een mens die op de middag te bed wil gaan, eer de nacht komt, verdient niets anders dan een knuppel. En hij, die sterven wil eer zijn nacht komt. En terwijl het nog licht is om daarbij te zien en te werken, verdient iets beters. Als u dus begrijpt dat uw werk gedaan is, dan hebt u niet alleen evenals Christus, maar als Paulus. En niet alleen als Paulus, maar als al Gods waakzame dienstknechten, heimelijke waarschuwingen van de dood. En gelijk de zeelieden, als zij geen land kunnen zien, echter door hun peilingen kunnen zeggen, dat zij nabij het land of de zandbanken zijn, zo hebt u ook grond om de dood te begeren, want dan zijt u rijp. Maar anders is het zonde dit te doen. En waarlijk, die mens is gelukkig, die zijn leven niet dierbaar schat, maar, alleen de voleindiging van zijn loopbaan met blijdschap.

Om alles te besluiten: wij moeten onze gemeenschap met Christus betrachten, gelijk oen mens zijn uiterste betracht: welke betrachting de begeerte naar al de middelen niet uitsluit, maar in zich bevat; maar eerst de middelen, en dan het einde. veel dingen nu moeten door God voor ons, en door ons wederom voor de Heere gedaan worden, eer wij voor Christus verschijnen. Waarvan wij er velen vooraf, voor dit ons laatste doel begeren.

§ 4. 1e Gebruik.

Om deze redenen zien wij de eerloosheid van de grote, echter zeer verborgen zonde der ganse wereld, welke ook ten dele in Gods dierbare heiligen kan zijn; namelijk in hun hongerige lusten en smachtende begeerten maar het zoet der dingen dezer wereld. Men zal menig mens vinden die zijn leven verbeterd, zijn gedrag hervormt, zijn eigen gerechtigheid verzaakt; geen menselijke tong kan iets tegen hem zeggen, zijn eigen ge weten kan geen getuigenis tegen hem geven, dat hij een ongeoorloofd gedrag heeft. En ik geloof dat het zo is, dat dit het zo kan en zal zijn. Zal ik u dan zeggen wat hun ontbreekt? Zij zijn overdadig begerig naar dingen die in zichzelf geoorloofd zijn, en deze dienen zij, Tit. 3: 3. Ten dele bedroeven zij zichzelf, zo deze dingen hen niet voldoen en hun niet dienstig zijn; ten dele omdat zij als zij dit doen, dezelve met genot en vermaak betalen. Daarom dienen zij de begeerlijkheden en de wellusten. Deze worden gelijk de toppen der bergen gezien; wanneer nu de vloed der goddeloosheid beginnen af te nemen, zo zullen ze daarin gedurende hun leven volharden.

Ik ben niet van mening u in het brede, maar overeenkomstig mijn tekst, de eerloosheid van dezelve aan te tonen.

Ten eerste. Zij verteren alle begeerten naar de Heere Jezus en zijn gemeenschap, zodat de ziel niet naar de Heere Jezus kan verlangen. Want een mens kan niet meer uitgeven dan hij heeft. Wanneer nu zijn begeerten verkwist en aan andere dingen ten koste gelegd zijn, hoe kan hij dan aan Christus iets geven? En zo moet de Heere der heerlijkheid de aller-verschrikkelijkste versmading lijden, alsof Hij de begeerte van deze mens niet waardig ware. Zo was het met de genodigden, Luk. 14; 18, Een iegelijk verontschuldigde zich. Waarom? Om hun ossen en vrouwen en akkers; geoorloofde dingen, maar ze hadden dezelve al te lief. Als een hoer haar begeerlijkheden tracht te voldoen, deert het haar niet, hoe ver haar man van haar verwijderd is; nooit verlangt

ze dat hij te huis komt.

Zo is het hier insgelijks; menigeen klaagt dat hij naar de Heere Jezus niet kan verlangen, en ik beken dat dit gebrek in sommige begenadigden is. Maar wat is daarvan de oorzaak? Ach, zij slaan andere wegen in en verspillen hun tijd met andere dingen. Welk een zware vloek is dit! Sommigen denken in een gehele maand niet eens om de dood, veel minder om Christus. Zij trachten niet naar Zijn gemeenschap. En waarom? Om hun wellusten, die hun begeerten innemen.

Ten tweede: Veronderstel dat u aldus niet handelt, nochtans is uw hart verdeeld, zodat u naar deze tijdelijke dingen verlangt, en u bewaart uw verlangen naar Hem, totdat uw sterf uur komt; echter zal dit maken dat u de zoete gemeenschap met Hem zult verliezen. Want de genegenheden van een mens zijn kostelijke dingen, en het is jammer, dat die aan iets anders ten koste gelegd worden; ze zijn allen klein genoeg voor Christus, en Christus is over waardig dat men Hem begeert en naar Hem verlangt, en Hij staat daarop. En hij zal hun, die Hem hebben, doen weten dat alles te weinig voor Hem is, en zij zullen alles aan Hem geven, voordat Hij zichzelf tot hun vertroosting aan hen geeft. Weigeren we Hem onze genegenheden, laat ons dan ook nooit denken, Hem en zijn gemeenschap te zullen hebben, Ps. 73: 28. Het is mij goed nabij Hem te wezen. Hoe? Door niet de aarde, noch de hemel, maar Hem te begeren. Hierom zegt Hij: u roeit uit allen die van U af hoereren, vers 27.

Ten derde: Veronderstel dat u Hem eindelijk zult verkrijgen, zo zal Hij u echter nooit begeren, nooit vermaak in u scheppen, tenzij gij uw genegenheden van de schepselen wilt los maken, Ps. 45: 11, 12. Bespeurt u geen vervreemding tussen Christus en uw ziel? Verbergt Hij zijn aangezicht niet? Wijkt Hij niet spoedig van u, hoewel Hij u soms verschijnt? Laat Hij u niet liggen, gelijk een bezem achter een deur? Doet Hij niet weinig aan u, hetzij uit of inwendig? En is dit niet een droevige en verdrietige zaak? Waarom, zegt gij, handelt de Heere aldus met mij? O, uw hart gaat nog uit naar uws vaders huis. Ach, of u het vergat, dat zou Hij vermaak in uw schoonheid nemen. Welk vermaak kan het aardrijk u geven; als de Heere geen welgevallen in u heeft?

Tegenwerping. *Maar mag een mens deze dingen niet begeren? En zo ja, in welke mate?*

Antwoord. 1. Het is een mens wel geoorloofd deze dingen te begeren, mits zijn begeerten niet door dezelve verslonden worden, maar door dezelve op Christus zelf uitlopen. Want het is eigenlijk geen zonde een schepsel te begeren of enig vermaak in hetzelfde te hebben. Maar om het om zichzelf en om des vermaaks wil alleen te begeren, want dan maakt de mens daarvan zijn god. Zo was het met de Israëlieten, Exod. 17: 2, *Geef ons water dat wij drinken*. En zó zegt men: geef mij slaap opdat ik ruste, geef mij klederen opdat ik warm worde, geef mij goederen opdat ik rijk worde, enz. Als nu een hart de schepselen begeert, maar zijn begeerten daarin niet eindigen, maar door dezelve naar Christus uitgaan, dan werpt hij alle vermaken weg en zegt: wat is dit alles bij de gemeenschap met Christus? In zover mag een mens dezelve begeren en zich in dezelve verblijden. Maar het is een zonde anders te doen Nehem. 9: 35. Een mens mag zich vergenoegen in hot bezit van een fontein, die door zijn grond naar de zee loopt, om daarin verslonden te worden. Maar indien die fontein op zijn grond en in zijn huis zou opwellen, zich zou verheffen en overvloeien, zo zou dit niet dienstig zijn. Want hij zou kunnen verdrinken. Aldus verdrinken de mensen in hun wellusten, door dezelve al te overvloedig binnen hun deuren in te laten.

2. Een mens mag deze dingen begeren, als hij niet meer begeerte aan dezelve verspilt dan ze waardig zijn. Men zou die zelfs tot een goed einde kunnen begeren, maar al te veel aan dezelve ten koste leggen. Een mens kan te veel in zijn herberg verteren, als hij dit alleenlijk opvat als een middel om te huis te komen.

A. Het zijn vergankelijke dingen; laat dus de begeerten tot dezelve ook vergankelijk zijn. De wereld gaat voorbij. Zij zijn reizigers, die voor een tijd hun verblijf bij ons houden; onthaal hen gelijk reizigers.

B. Het zijn geen noodzakelijke dingen; laat daarom matige begeerten naar dezelve zijn. Ik moet Christus en zijn Geest hebben, niet deze dingen. Zij moeten niet in de eerste, maar in de tweede plaats gezocht worden. Zeg daarom: eerst Christus; laat mij eerst Christus hebben. De mensen zeggen: eerst deze dingen, dan Christus. Ik zeg, nu de Heere Jezus, hetzij u die dingen hebt of niet.

C. Alle overvloed van kwade begeerten, moet gekruisigd worden, Gal. 5: 24. Die van Christus zijn, hebben het vlees gekruisigd, enz. Christus was niet een dode, maar een levende, en daarna gekruiste Christus; dus leeft er geen heilige, of hij heeft enige overvloedige begeerlijkheden, doch hoewel die leven, zo worden die door hem gekruist. Zo behoort ook u te doen.

Twee zaken vallen bij de kruisiging op te merken:

a. Aan het kruis lijdt men ondragelijke pijn.

b. Aan het kruis wacht men met verlangen naar de dood. Alzo worden ook de begeerlijkheden gekruist:

1. Als u de bitterheid uwer wellusten smaakt, door die aan Christus kruis te hechten. Ach, welke verongelijkingen hebben zij de Zoon Gods aangedaan! Doe dit met geweld en zeg gij zult aan het kruis. Hij die zich met een vrolijk hart tot Christus wendt om zijn wellusten te doden, zal Hem nooit vinden.

2. U moet hun dood verwachten en verlangen, door dezelve aan het kruis te aanschouwen, want tenzij het bloed van Christus die in mij doodt, zullen zij nooit sterven. Want al de redenen der wereld zullen nooit één wellust duoden: evenmin als al haar redenen, een hongerige maag kunnen overtuigen, om niet te hongeren. De buik heeft geen oren.

Aldus moet gij uw begeerten naar deze dingen, waarvan ik spreek, matigen,

Eerst. Omdat het een zonde der woestijn is, Ps. 106: 14, 15, welke mogelijk door uw gevoel, een magerheid aan uw ziel zal toebrengen. En,

Ten tweede: Omdat het een zonde in voorspoed en vrede is, die God ons gegeven heeft. Zij zal opgroeien en het Woord verstikken, zodat al de inzettingen en waarheden met der tijd uitgedroogde en smakeloze dingen voor ons zullen worden.

Ten derde: Omdat ik onlangs ernstige vrees heb gehad voor enige beproevingen onder ons; ik zou mij verheugen als er die waren, ingeval de bevrijding van dezelve ons beter zou maken; anders zeg ik, laat ze komen. Maar,

Ten vierde: Omdat het onder ons iets zeldzaams is, zulke brandende lampen te zien, welker dragers naar Christus' komst uitzien en verlangen. Waarvan, als ik dat wel overweeg, onder andere oorzaken, deze éne een grote is: Ach, het hart is weggegaan door de geweldige begeerlijkheden naar deze aardse dingen! Ach, wacht u daarom voor

dezelve!

En overweeg het volgende:

1. U zult Christus en zijn gemeenschap hebben, zo u waarlijk naar Hem verlangt, Joh. 4: 10, dat is, Zijn liefde; gij zijt zo begerig niet, maar Hij is het duizendmaal meer. U moet deze dingen begeren, en als God u liefheeft dezelve derven. God wil u arm maken, als u rijk wilt zijn; veracht, als u geëerd wilt wezen. En als u honig wilt hebben, zal hij u angels geven. Hij zal maken dat u nog reden zult hebben Hem te danken, dat Hij u hier uw deel niet wil geven.

2. Als u die hebt en begeert, en God die geeft, terwijl u Christus laat gaan, zo ware het u duizendmaal beter zonder dezelve te blijven, Ps. 78: 30, 31. De spijs was nog in hun mond, als Gods toorn tegen hen opging. Als de Heere u Christus geeft, dan zijt u gelukkig in alle eeuwigheid; als Hij u deze dingen geeft, zoals u die begeert, ach, wee u dan voor eeuwig!

3. U zult de gemeenschap van de Heere Jezus nooit verliezen. De dood zal u van dezelve niet scheiden, niets zal u van dezelve beroven. Maar het is dwaas naar deze dingen om te zien en te verlangen. Zij zullen immers vergaan en sterven. Alle vlees is als gras. Het Woord des Heeren, en veel meer de Heere zelf, bestaat in eeuwigheid.

4. Waarom begeert u deze dingen? Om enig zoet hetwelk daarin is. Waarom is dat alles niet naar uw schatting in de tegenwoordigheid van de Heere Jezus en in het genieten van Hem? Het is des Vaders welbehagen geweest, dat in Hem al de volheid wonen zonde, Col. 1: 19, zodat u als uit een zuivere fontein alles kunt drinken wat daarin is. Indien hier enige zoetheid is, Hij gaf die, en ze is op een uitnemende wijze in Hemzelf. Exod. 24: 11, u zagen de God Israëls en aten en dronken. Hadden zij dan tegelijk spijs?

Och neen! Maar het gezicht van Hem, was spijs en drank en alles voor hen. Daarom, aangezien u Christus gemeenschap begeert, o, verlang dan niet meer naar deze dingen!

2e Gebruik.

Verklaar hieruit dat de dood niet gevreesd, maar door alle heiligen begeerd wordt. Het was een bijzondere spreuk van een heiden: Het is kwaad om de dood te wensen, en erger die te vrezen. Hij meende niet om enig goed dat in dezelve is, maar omdat wij moeten sterven. Maar de dood brengt ons in de eeuwige gemeenschap met de Heere Jezus. De dood doet meer goed aan de heiligen, dan alle inzetten, alle verdrukkingen, waarin wij klagen, dat wij geen goed kunnen bekomen, dan alle middelen. De dood brengt ons in zijn gemeenschap,

1. Schielijk, gelijk Christus opgenomen werd, wordt ook de ziel door Christus tot zich opgenomen.

2. Onmiddellijk. Want het eerste wat wij zullen zien is Christus onze Man zelf; daarna het koninkrijk, en dan zullen we ons over de Heere verwonderen.

3. Eeuwig; om nooit meer te scheiden. Och, vrees daarom de dood niet! Christus heeft die voor u verzoet.

§ 5. 3e Gebruik.

Zie hier een klaar fundament, een vasten grond van verlangen naar de gemeenschap met de Heere Jezus in Zijn inzetten. Daarheen wil ik mijn vermaning richten. Want,

1. U kunt, u zult, u moet nu niet tot Hem in de hemel gaan, noch daar gemeenschap met Hem genieten, noch Hem op de wolken ontmoeten, hoewel u naar die dag verlangt. Maar in Zijn inzetten moogt u Hem nu ontmoeten. En waarlijk, zo wij

naar de huizen niet kunnen gaan van hen, die we lief hebben en naar wie we verlangen of hen te huis vinden, zijn wij blijde als wij hen onderweg ontmoeten. Zo wij hen, die in de gunst der vorsten staan, niet bij de troon of ten Hove kunnen ontmoeten, zo zullen wij trachten op het land, ja al ware het op de mistvaalt bij hen te zijn. O, welk een geest had David! Ps. 27: 4. *Een ding heb ik van de HEERE begeerd, dat zal ik zoeken; al zou hij het nooit verkrijgen.*

Wat is dat, David? Is het de kroon in Jeruzalem te dragen? Is het al uw vijanden te stellen gelijk het stof uwer voeten? Is het uw naam en uw eer grotelijks door al de koninkrijken der wereld te verbreiden?

Neen. Maar dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis mijns HEEREN. En dat ziende, zo kan noch zal ik nog niet sterven, en dus nog niet heengaan om de heerlijkheid in de hemel te zien; opdat ik Zijn schoonheid hier moge zien, Hem hier moge genieten, en dat niet voor enige jaren, maar al de dagen mijns levens.

2. Behoort u niet te verlangen om de droef heden des doods te smaken en door dezelve heen te gaan, opdat u bij Hem moogt wezen? Zijn Christus inzetten bitterder dan de dood, en zet u die ter zijde om door haar moeilijkheid heen te dringen, opdat u Hem in dezelve moogt genieten? Het is de waarheid, dat het alzo met menig mens is, dat de kracht zijner verborgen versmading van Christus zodanig overweldigend, en Zijn liefde tot zijn luiheid zo groot is, dat hij liever sterven dan bidden wil, en liever eeuwig verdoemd wil wezen, dan de Heere in de middelen der genade te volgen, totdat Hij hem genadiglijk gevonden heeft. Hoe kan Gods eigen volk dit dan beklagen, indien er dit niet ware?

3. Ik denk hier aan een aangenaam gezegde van iemand die met God was: Dat een Christen zich voor een sacrament behoorde te bereiden, gelijk hij zich moet bereiden om te sterven, want, zei hij, daar is alleen dit onderscheid: als wij sterven gaan wij tot Christus, en in het sacrament komt Christus tot ons. Wat hij zegt van een sacrament, zeg ik van iedere inzetten; in iedere inzetten komt Christus tot ons; als wij sterven, gaan wij tot Hem.

Nu behoorde u te verlangen wanneer u van Hem afwezig zijt, om bij Hem te zijn, wilt u dan geen acht op Hem slaan, noch verlangen om Hem te zien en Hem te genieten als Hij tot u komt? Wilt u dan erger wezen dan de arme naakte Indianen?

Christus komt niet bij hen, geen dauw valt neder op hun bergen van Gilboa, geen manna regent voor de deuren hunner tenten, daarom leven zij zonder Hem, zij begeren Hem niet. Als Hij dan bij u komt, ziet u dan geen schoonheid in Hem, waarom zou u Hem niet begeren? Wilt u Hem aldus Zijn liefde vergelden; ach, gij dwaze en onwijze kinderen!

4. Waarlijk, beminde, u kunt ten laatsten dage maar weinig blijken vertonen, dat u de Heere Jezus en Zijn gezelschap in de hemel begeert, zo u niet innig naar Hem in Zijn inzetten verlangt. *Gij zijt Mij gevolgd, in de wedergeboorte*, zegt Christus, Matth. 29: 28, *daarom zult gij niet mij ook zitten op tronen.*

Indien Christus' tegenwoordigheid, een weinig van Hem hier lastig is, wat zal het dan in de hemel zijn?

Ga weg van mij, zegt Christus; Ik was in de gevangenis, en u hebt Mij niet bezocht. Zult u moeten weggaan, omdat u een gevangen, vervolgd, zieken, bedroefden Christus in het midden der ellenden niet bezocht hebt. En zult u niet teruggewezen worden, omdat u een vertroostende Christus, een onderwijzende Christus, een omhelzende Christus in het midden van Zijn inzetten niet bezocht hebt? Indien de

Heere u hier met water, ja met een weinig van Hemzelf beproeft, en u niet om Hem bekommert, niet naar Hem verlangt, en u alles wederom laat wegnemen, hoe zal de Heere u zijn wijn vertrouwen? Hoe zal Hij u de eerste vruchten van zichzelf in de hemel geven?

5. Ach, geliefde, hebt u Hem ooit in Zijn inzettingen gevonden? Zo niet, ach, dan rust de zware toorn van de Heere Jezus op u. Indien u Hem gevonden hebt; indien Hij u vertroost heeft, toen u droevig en weemoedig waart; indien Hij u ooit verlevendigd heeft, toen u dood waart, en de duisternis op u lag; indien Hij u ooit verlost toen u in benauwdheid waart. O, draag dan zorg dat u Hem nu in Zijn inzetting niet versmaadt, maar verlang wederom naar Hem, gelijk David zegt: Dat ik U mag aanschouwen, gelijk ik U aanschouwd heb, Ps. 63: 3. Laat hen, die Hem nooit gevonden hebben, zo met Hem handelen.

Toen Petrus Christus heerlijkheid op de berg zag, zei hij: Heere! het is goed dat wij hier zijn. Heeft de Heere zich ooit voor u van gedaante veranderd, zodat Hij op een andere wijze aan u in Zijn inzettingen verscheen, dan u Hem ooit te voren zag? Zeg dan, Heere! daar ik nu niet bij U in de hemel kan komen, zo is het goed dat ik op de berg, in Uw inzettingen bij U ben. Het is goed hier te zijn, 1 Petrus 2: 2. 3. 4.

Ik weet, broeders! dat u veel bezigheden in de wereld hebt, dat u tot dezelve geroepen wordt en niet altijd bij de Heere kunt zijn; echter, laat uw verlangen zich daarheen uitstrekken, ja al zijt u van Gods aangezicht verstoken, ziet echter naar de tempel; dit zal u vrede geven.

6. Dit, als ik de vrijheid mag hebben om duidelijk te spreken, is de grote zonde van Nieuw-Engeland. De mensen komen herwaarts om de genademiddelen, en als zij die hebben, worden die door hen verwaarloosd; of zo het al te verschrikkelijk is die ganselijk te verwaarlozen, wie handhaaft echter zijn gemeenschap met Christus? Wie verlangt naar de gemeenschap met Christus in dezelve? Daarom zal ik bij dit stuk wat blijven staan. De mensen die aan de toring lijden, hebben soms grote trek naar spijs, en als men hun die brengt, zo staat hun zelfs de reuk daarvan tegen; dan zeggen zij: ik had waarlijk gedacht dat ik zo veel gegeten zou hebben.

Zo walgen de mensen van de inzettingen, ja zelfs van de koks die ze gereed maken, en, van de schotel waarin ze opgedist worden, ja zelfs van de bediening van Christus Jezus, die de spijs bezorgt; omdat ze die in hun ongerechtigheden verteren en verkwisten. Ik weet dat velen de inzettingen gebruiken. Maar zijn ze er niet onverschillig voor, of ze Hem daarin vinden of niet?

a. Wanneer de mensen genoeg hebben om er ordelijk van te bestaan, dan worden God en Zijn inzettingen door hen begeerd. Maar als de mensen zelf hun gemis trachten te vervullen, hun gemis van het schepsel vergezeld met vrees en wantrouwen tegenover Gods Voorzienigheid, om hen en de hunnen te bezorgen. Zo zullen hun harten bezwijken, of de inzettingen zijn voor hen niet zoet, evenmin als de boodschap van Mozes aan een volk in benauwdheid, of de beste spijs voor een gekwetst mens; of anders zullen ze naar het schepsel hongeren, en hierdoor hun begeerten verkwisten, zodat ze er geen naar de Heere zelf hebben.

b. Toen de mensen door de vijanden vervolgd werden, zodat ze in hoeken of plaatsen gedreven werden, die zes mijlen ver gelegen zijn, om een sacrament te vinden, of een predicaatie te horen, was het een Evangelie des vredes, en zij die de blijde tijdingen des vredes brachten waren aangenaam; liefelijk waren hun voeten. Toen dachten de mensen, indien een sabbat hier reeds zo zoet is, waar de inzettingen zo zeer bedorven zijn; indien enige van dezelve zo vertroostend in het midden der

vijanden zijn; ach, hoe zoet zal hei dan zijn die allen bij de heiligen, bij de vrienden te genieten! Ik weet zeker dat ze zo liefelijk voor enigen zijn, en ik hoop voor meer dan ik weet.

Maar Nieuw Englands vrede en zijn overvloed van middelen teelt schromelijke zorgeloosheid, en om deze reden wordt het gebed hier verwaarloosd. Daar zijn geen vijanden om u naar de hemel te jagen, noch ketenen om u te doen wenen. Daarom wordt het Evangelie en Christus in hetzelfde gering geacht. Waarom? Hier zijn geen bittere kruiden om het Lam zoet te maken.

Men zegt: Indien ik bij deze predicatie, dit sacrament, dit gebed niets win. Zo hoop ik dit op een andere tijd te doen, als mijn hart beter gesteld zal zijn en mijn bezigheden het zullen toelaten; niet overwegende dat de dagen van kwelling nabij kunnen zijn, of dat God schielijk afscheid kan nemen.

c. Het was een droevig gezegde, dat ik onlangs van een broeder hoorde, hetwelk mij dikwijls ontroerd heeft, dat een mens al de genade uit zijn hart kan bidden en horen; daarmee dit bedoelende, dat ze biddende niet bidden en horende niet horen. Gave God, dat er zulk een geslacht van mensen onder ons niet was, welke nadat ze zo dikwijls door de predicates getroffen en door de gebeden geraakt zijn geweest, zo verhard van hart geworden en zozeer aan de inzetten gewend zijn; dat ze als vermoeid en afgereden zijn, eer ze half weg te huis zijn. Zij zouden liever op de weg blijven liggen en sterven, dan dat ze zich weer opbeurden en met geweldige verzuchtingen en onoverwinnelijke worstelingen des harten naar de Heere zochten, en Hem dus in de inzetten vonden.

d. Daar is geen plaats ter wereld waar zoveel verwachting is om de Heere te vinden als hier. En hierom loven de mensen de Heere om de opgaande Zon, wanneer die elders ondergaat. Daarom komen zij herwaarts en vinden niet wat ze zochten, omdat ze de grote en laatste bezoeking van deze plaats niet overwegen, waardoor God zijn vrienden beproeft, voordat Hij hen meer van zichzelf wil toevertrouwen; namelijk, diepe en gestadige verlatingen die zij voorwenden. Daarom hebben zij geen lust noch begeerte naar die pleisters, die hen niet genezen, noch naar dat voedsel, hetwelk hen niet versterkt. Het is wonderlijk als men ziet welk een geloof enige mensen hebben, die zich met Christus als hun hoogste einde kunnen verenigen, en zich zelf aldus vertroosten. Het zijn niet de middelen, zeggen zij, maar Christus, geen plichten maar Christus. En met dit geloof kunnen zij zichzelf troosten en geruststellen in het verachten van Christus in de middelen; dit is meer dan iets wat ik ken, een onfeilbaar brandmerk van Gods eeuwige verwerping op zulk een ziel.

En dit is de zonde van Nieuw Engeland.

Wordt het gebed niet vergeten uit gebrek aan plaats in het hart? Indien het in het huisgezin niet is, waarom niet in het verborgen? Zo u al niet bidt, moeten de arme dienstboden het dan niet doen? En zo u al enig gebed in het verborgen doet, is het niet doods? Vindt gij uw geest wel zo opgewekt? Waar zijn die geweldige zuchten? Welke vrucht hebben uw overdenkingen? Laat u de sabbatten en de predicates maar niet voorbijgaan, zullen ze ten laatsten dage niet wederom gepredikt, en alsdan geen Christus, geen geest in dezelve gevonden worden? Zie deze liggen te hongeren, en nog roepen ze om geen brood. Indien het zo niet is, zal ik verheugd zijn. God, de engelen, de heiligen en de ganse wereld zullen u zalig noemen. Doch indien ik recht heb, zo durf ik de vrijheid nemen om de ondergang van deze plaats en dit volk te profeteren; ik durf te voorspellen, dat u of uw nakomelingen, hetzij in bossen, of op het land, of door de handen uwer vijanden in deze plaats, met tranen de versmading der middelen zult bewenen.

En zelfs gij, discipelen van Christus! zult begeren een der dagen van de Zoon des mensen te zien, en u zult die niet zien, Luk. 17: 22. Laat ons ingaan in de vaste steden, enz. Jer. 8: 13, 14.

Ik weet dat er velen zijn die de Heere tegemoet gaan, maar zijt u niet genegen om weer in slaap te vallen? Ach, laat mij daarom toe dat ik u bid, als de Heere u met zichzelf verloofd heeft, als u enig verlangen naar Hem in de hemel hebt, en deze begeerten niet terstond voldaan kunnen worden; ach, dat u toch verlangt Hem hier tegemoet te gaan, totdat u Hem waarlijk moogt ontmoeten en meer en meer van Hem ontmoet moogt worden!

§ 6. *Vraag. Wat is het Christus te ontmoeten, en gemeenschap met Hem in Zijn inzettingen te hebben?*

Antwoord. Dit is mij dikwijls gevraagd, en ter wille van hen die zwak zijn, zal ik er u een beschrijving van geven.

1. Zie op een mens die enige algemene genade van God en van Christus ontvangt; indien hij niet ziet dat de Heere Jezus het wezenlijk geeft, zo geniet hij die wel, doch niet Christus in dezelve, hoewel hij uit het genotene enig goed verkrijgt. Aldus, al is het dat een mens meer kennis van de waarheden verkrijgt en hem meer waarheid ontdekt wordt, meer beloften geopenbaard worden en meer genegenheden en levensopenbaringen in het hart dalen, welke een mens enig goed kunnen doen; echter als hij dit alles ziet als van Christus gescheiden, als hij de waarheid niet ziet gelijk die is in Jezus; als hij de beloften niet ziet als door de Heere Jezus van de hemel gesproken; als hij al de geboden niet aanmerkt als een gedeelte van Jezus geheim, als hij de genegenheden ontvangt en door dezelve de Heere Jezus niet aanschouwt, zo geniet hij op die tijd de Heere Jezus niet. Want hij geniet inderdaad wel zijn gaven, doch door dezelve geniet hij Hem niet.

Daarom mag dan van een mens gezegd worden, dat hij gemeenschap met Christus in een inzetting heeft, wanneer hij door al het licht, het leven en de vertroosting die daarin is, Hem ziet, en die alle in Hem ziet; also een alles overtreffende heerlijkheid in Hem ziende, ziet en beschouwt hij in dezelve een verborgen heerlijkheid; dit gebod is een geheim van Jezus, deze belofte de zoete stem van Jezus, deze verkwikkingen de vertroosting van Jezus, deze predikanten de gezanten van Jezus, deze inzettingen het koninkrijk van Jezus. Daarom, als u de ganse Schriftuur doorziet, zult u onze gemeenschap met Christus, beide in de hemel en hier op aarde daarin zien, uitgedrukt door dit woord: de Heere te aanschouwen. 1 Joh. 17: 24, Ps. 63: 2, en 27:4.

Ik heb dikwijls tot mijn vrienden gezegd, dat de grote zonde der Christenen daarin bestaat, dat ze de Schriftuur. De inzettingen, de waarheden, de geboden, de plagen, de goedertierenheden, niet voortvloeiende uit en blijvende in de Heere Jezus aanmerken, maar die afzonderlijk van Christus beschouwen. Om deze reden vertroosten de beloften niet, omdat men ze niet ontvangt als gesproken door de Heere Jezus, en verwekken de geboden geen eerbiedige vrees, omdat men die niet aanmerkt als de stem van Jezus. De waarheid is niet dierbaar, omdat u die niet aanmerkt als de stem des Bruidegoms.

Ouders, die ongeschikte kinderen hadden, hebben hen uit hun huis weggejaagd; evenwel zonden zij hun geld en klederen uit medelijden, maar zijzelf gingen hen niet zien, opdat ze eindelijk het aangezicht hans vaders zouden zoeken. Zo ook doet God als Hij op enigen van Zijn volk misnoegd is. Hij verzorgt hen in Zijn Voorzienigheid en inzettingen, omdat Hij medelijden met hen heeft. Maar Hij zelf wordt niet gezien. Waarom niet? Opdat zij ten laatste tot inkeer zouden komen en Zijn aangezicht wederom zouden trachten te zien, en zeggen: Welk goed zal dit alles mij doen, als ik

God niet zie?

Ik beken dat hij, die giften van een ander ontvangt, dankbaar behoorde te zijn. Maar een hart dat de Heere liefheeft en naar Hem verlangt, zal zeggen: Hier is zegen, hier zijn middelen, hier is waarheid en ijver. Maar Heere! wanneer zult Gij Zelf komen? Och, arbeid hierom!

2. Als een mens de kracht van de Heere Jezus in Zijn inzettingen gevoelt; dit is het tweede gedeelte van Davids begeerte, Ps. 63: 3, 4. Dat ik niet alleen uw eer, maar uw kracht moge zien. Want daar is geen kind Gods of hij gevoelt in zichzelf een sterke tegenpartij tegen Christus, zodat hij Christus niet kan zoeken, Christus niet kan aankleven voor Christus niet kan leven. U zult in het betrachten van enige inzettingen bevinden, dat uw harten bewogen en ontroerd worden tegen de zonde, dat u enige begeerten, vertroosting en hoop voelt opwellen, zodat u nooit zult worden zo als u geweest zijt. Maar geliefde! alles sterft en zinkt weer in het niet.

Nu, ik beken, dat er iets van Christus in dit alles is. Maar u moet uzelf hiermee niet vergenoegen, omdat u nog de macht ontbreekt, en vooral omdat u de kracht van Christus nog niet ondervindt, om allengs de zonde te overwinnen. Want als Christus waarlijk in het hart komt, zo komt Hij met kracht. Ps. 24: 7, 8, De HEERE der heirscharen is geweldig in de strijd. Zijn vlees is waarlijk spijs, Col. 1: 29. Christus macht werkt krachtig in de mens. Als een mens ziek is, zijn spijs nuttigt, en hij zeer zorgvuldig opgepast wordt, maar zijn ziekte sterker is dan de kracht der natuur, en het voedsel; vraag hem dan: eet u wel wat? Ja, zegt hij, maar het doet mij geen goed. Zo ook is het hier. Een zodanige vertroosting, zulk een Christus doet geen goed, tenzij u kracht gevoelt. O, verlang om Christus te ontmoeten, en geniet Christus aldus!

Vraag. *Hoe zal ik dit doen?*

Antwoord. a. Treur bitterlijk om des Heeren afwezen, als over een der grootste onheilen, die u kunnen overkomen. Want Christus tegenwoordigheid zal nooit aangenaam zijn voor hem, die zonder Hem kan leven, en hoe zou u dan naar Hem kunnen zoeken? Job. 16: 22. U hebt nu wel droefheid, die, zegt hij, uw harten vervult, maar Ik zal u wederom zien; Ik zal u bezoeken, Ik zal door Mijn Geest weer tot u komen, en u zult u verheugen en niemand zal uw blijdschap van u nemen.

En daarom is er aangetekend, dat de eerste die vertroost werd Maria was, toen zij bij het graf zat te wenen, Joh. 20: 11, enz. En Daarom, let alzo slechts op uw eigen harten, als ze door droefheid, bij gemis of door afwezen van Christus overstelpt zijn. Ach, ik heb zonder Hem geleefd, zonder Hem gebeden, zonder Hem gehoord, zonder Hem gesproken. Zonder Hem, die medelijden met mij had, mij verschoonde, mij vernederde, zijn leven aan mij gegeven, zijn Geest aan mij geschonken heeft! Dan zult u de Heere meer of min zien, en u zult de macht en de tegenwoordigheid des Heeren gevoelen. Ach geliefde! zal de hemel zoet voor u zijn zonder Hem, en zal de aarde zo zoet zijn, dat u hier zonder Hem kunt leven? Geliefde! hoe u dit ook aanmerkt, zo zal dit in de hel de prikkel van alle droefheid zijn. O, Christus verbergt alsdan zijn aangezicht. Een streng gezicht zal bitterder dan de dood, dan duizend doden zijn; zullen dan niet veel strenge blikken, veel dagen van toorn bitterder dan de dood zijn? Zal het verbergen van Christus aangezicht voor de duivelen en de verdoemden zo bitter zijn, en zou het dan hier niet bitter voor de heiligen wezen? Zal het verbergen van Christus aangezicht de vijanden hard vallen, en zullen Zijn vrienden het niet ter hart nemen? Indien u dit niet doet, zo denk er niet aan Hem te zullen ontmoeten, maar het Woord en het gebed zullen als verslagen dranken voor u zijn: doch neemt u het ter harte, zo zeg ik u, indien Hij zich aan iemand openbaart zo zal Hij zich aan u

openbaren.

b. Loof en lief Zijn tegenwoordigheid, zijn aangezicht, de verheffing van het licht zijns aanschijns. Prinsen zullen niet tot iemand komen, of zo zij komen, zullen zij, als zij bemerken dat hun gezelschap een last is en niet geacht wordt, niet blijven; ook de Heere Jezus niet. Zij die op elkaar verliefd zijn, zullen elkaar opzoeken, al was het midden in de nacht; loof Christus gezelschap, en u zult niet klagen over gebrek aan tijd, en zeggen dat u niet kunt, maar u zult Hem opzoeken in het Woord en in de gebeden, hoewel anderen vast in slaap zijn, Matth. 13: 44. Als de mens alles verkocht heeft, dan koopt hij de akker, heeft hij die, dan geniet hij dien. U zou het gezelschap en de gemeenschap des Heeren wel willen hebben; ik geloof u. Maar wat wilt u er voor geven?

Ik zal het u zeggen. Mogelijk wilt u het aanhoren daarvoor geven. Hem enige goede wensen enige goede woorden en enigen leegen tijd daarvoor geven. Maar wilt u wel der ganse wereld uw rug toekeren en alles wat u bezit buiten de deur werpen, opdat Hij moge inkomen? Geloof u dat het niet aankomt op eer, noch overvloed, noch leven, noch gemak, noch de hemel, maar op Hem. En dat Hij niet slechts in de hemel is, maar in de windselen, waarmee hij hier omzwachteld is, namelijk Zijn inzettingen? Geloof u dat dit de zaligheid is en dat ze aan uw deur is? Zacheüs was een man klein van persoon, hij begaf zich uit het gedrang, beklom een verheven plaats op de weg, en de Heere gelastte Hem af te komen. Doe evenzo als u tot enige inzetting komt; ik zeg u, het is beter, dan dat een heirleger van engelen u met lofzangen omringt. Ach, dat u het leven der ondervinding had! Hebt u Hem niet beter dan uw vrienden, dan de middelen, dan uzelf bevonden? Ach, dat u deze ondervinding wilde geloven!

c. Maak het niet tot uw voornemen maar tot uw werkdadigheid om Hem te zoeken, opdat u Hem hier moogt genieten. Laat dit uw taak zijn. De mensen achten het hun voornaamste zaak niet Christus uit te vorsen, maar zij maken er alleen enig werk van, hetwelk zij ter loops moeten waarnemen. Zij maken er hun werk niet van, maar slechts een taak die afgedaan moet worden. Ezau wilde de zegen hebben, doch zijn vermaak was op de jacht te gaan. Men kan wel een mens aantreffen die een bedekt wereldling is, die wel zal komen om te horen, en zich daarin te verheugen. Maar met zijn handel en zijn hart wandelt hij de wereld na, Ezech. 33: 31.

Zie maar op de eerste bekering van een Christen, welke grote winsten doet hij dan! O, het is zijn werk de Heere te volgen; daarna wordt hij lui, en dan gevoelt hij weinig, Matth. 13: 46. Het gaat hem als een koopman. Hij waagt alles en dan wint hij. Hebr. 11: 6. De Heere is een Beloner, niet dergenen die Hem traag, maar naarstig zoeken. Waarnaar zoekt u anders? Waarom weegt gijlieden geld uit voor hetgeen dat geen brood is? Jes. 55: 2, Al ware het iets anders dat noodzakelijk is, laat uw zorg voor Hem zijn, en zijn zorg zal voor u wezen.

d. Zie, eer u tot een inzetting komt, of er geen begeerlijkheid, geen steen des aanstoots van ongerechtigheid is; welke u in uw hart herbergt, of die u toelaat voor het aangezicht Gods te blijven, Jes. 59: 1, 2. Ik weet bij ondervinding en uit de Schriftuur, dat velen van Gods volk en anderen het zich aangetrokken hebben, dat God zijn aangezicht. enz. verbergt. En dit was de oorzaak: óf enige zonde die nog niet ten onder gebracht of gedood was, óf enige zonden, om welker vergiffenis zij niet tot het bloed van Christus zijn gegaan, en die dus onvergeven gebleven zijn. Als deze beiden weggedaan waren, verscheen de Heere, Exod. 24: 10. Nadat het Verbond door bloed gemaakt was, zagen zij de God Israëls. Ezech. 14: 3, Zou Ik dan ernstig van hen

gevraagd warden, die de aanstoot hunner ongerechtigheid recht voor hun aangezichten gesteld hebben? Kom daarom tot de inzettingen, opdat de Heere uw zonde weg neme; kom niet tot dezelve om in uw zonde gekoesterd te worden, opdat, hoewel er zonde in uw hart is, de Heere u die niet verwijte, als u tot Hem komt om die weg te nemen. Mogelijk kent u er geen. U weet niet van hoedanige geest gij zijt, Luk. 9:55. Maak dat u de Heere hebt om ze aan u te ontdekken.

c. Och zijt dankbaar en kleef Christus des te inniger aan, om slechts een weinig van Hem te ontvangen Want dit is de oneindige genade en liefde van Christus voor Zijn volk. Hij laat hen hun oogmerk zien, het hoogste van de genade en de heerlijkheid, waartoe de Heere hen wil brengen. Maar Hij doet hun het gebrek daarvan gevoelen, hoewel maar weinig. Hij doet hun de eerste vruchten maar proeven. Wel is de arglistigheid van de Satan hen te doen verachten wat zij hebben, omdat zij niet hebben wat zij wilden hebben. Het komt Christus zeer vreemd voor. Hij zegt: veracht u aldus mijn liefde? Ach, waardeer meer dat weinige wat u van Hem hebt, en hoor dan, Joh. 1:50. U zult groter dingen zien dan deze. De Zoon Gods, en de engelen opklimmende en nederdalende.

Denk, dat ik het gevoel van enig gemis van genade, vrede, barmhartigheid, en van Christus gevoel en betreur; ach, dit is genade! Dat ik de ster heb; ach, dit is genade! Deze bracht de wijzen tot Christus zelf. Ach, de ondankbaarheid sluit Gods hart! God zal nooit ophouden over gij uit te storten, als u niet ophoudt dankzeggingen voor Hem uit te storten. Want anders zou de vriendelijkheid der mensen die van de Heere te boven gaan.

Dus ziet u de middelen; gebruik nu dezelve, en verlang naar de Heere Jezus in dezelve, en dat zolang totdat u Hem moogt ontmoeten; doe het terstond, anders zou u Hem kunnen zoeken en niet vinden, en in uw zonden sterven, Joh. 8: 21; een droevige en zware uitspraak! Heeft God u onder alle mensen op de wereld uitgezocht om Hem te genieten, en zult u Hem nu verzaken, door uw lot verteerd, en in de; balken van uw beesten begraven worden? Of zult u bedroefd blijven zitten, omdat uw middelen verdwenen zijn? De geveinsden zullen de Heere Jezus verzaken, maar wilt u ook heengaan?

Anderen bekommeren zich niet om Hem; anderen zoeken niet Hem te ontmoeten; wilt u ook heengaan? Heere! tot wie zouden wij heengaan? Joh. 6: 68. Ach, verlang om meer van Hem; vergeet wat achter is, en hoor en bid, alsof u het nooit te voren gedaan had, alsof u het nu eerst begon.

Daar wordt een aanslag gesmeed, om u de inzettingen te doen verfoeien, opdat God u verfoeie. De mensen die ziek zijn en schijnen te zullen sterven, kunnen geen gewone gezonde spijzen nuttigen. Maar worden dan door conserveren, aftreksels en allerlei versterkende middelen gelaafd. Zo ook, als de gezonde waarheden Gods versmaad worden: dan zijn de mensen dodelijk ziek, wanneer een nieuw uitgevonden verdichtsel hun inbeelding voedt. De Heere wil u daarvoor bewaren. O, bemin en verlang den Heere in dezelve des te meer, om Zijn Geest, Zijn liefde, Zijn waarheid, Zijn Christus, Zijn gezelschap, Zijn genade, Zijn vertroosting.

En als dan de dood komt, behoeft u die niet te vrezen, maar u zult hem verwelkomen. En als uw geweten zal vragen: Denkt u bij de Heere te zullen zijn? ach, dan zal het vrede in uw boezem zijn! *Heere! naar U heb ik verlangd, naar U heb ik gezocht, om U heb ik hier geweend, omdat ik niet terstond bij U de hemel kon komen. Heere! laat mij nu bij U komen, en alzo triomferende de heerlijkheid ingaan.*

§ 7. 7e. Gebruik.

Hieruit ziet men, dat geen Christen zich met enige mate van kennis of gemeenschap met de Heere Jezus hier behoort te vergenoegen. Want indien de volkomen, volmaakte en dadelijke gemeenschap met Hem in de hemel en na de laatsten dag, het oogmerk is dat Hij bedoelt, zo moet dit einde der reis van al zijn begeerten zijn; ze moet hij halverwege niet gaan zitten, maar steeds naar meer en meer uitzien en reikhalzen. Alzo deed Paulus hoewel ten volle met de Geest verzegeld. Fil. 3: 1416. 1 Petrus 1:10-13. De Apostel zegt dat de Profeten uitzagen naar de genade die in hun tijd beloofd was: *Daarom opschortende de lendenen uws eerstands, hoopt volkomen op de genade die u toegebracht zal worden in de openbaring van Jezus Christus.* Mensen die naar verhoging staan, en er allengs bij trappen toekomen, vergenoegen zich nooit met enige verhoging, (hoewel zij niet zullen verachten hetgeen zij reeds bereikt hebben) maar zij willen het hoogste bereiken: gij zijt tot grote hoop geboren; veracht niet wat u hebt, maar tracht naar meer, 2 Petrus 3: 18.

Daarom zijn drie soorten van mensen grotelijks te beschuldigen. Want gelijk het met de vleselijke begeerlijkheden is, zo is het met de geestelijke, ze zijn eindeloos en onverzadelijk. Zo haar iets ontbreekt, zijn ze niet vergenoegd; hebben zij het verkregen, zo zijn ze gretig in hun begeerte naar meer. Och, laat het hier zo zijn!

1. Enigen zijn er die er zo ver af zijn om naar meer te dorsten, dat ze zijn gemeenschap verzaakt hebben, en zich steeds vergenoegen alsof het zo wezen moest. Daar was een tijd, dat ze in hun geweten verschrikt, in hun gemoed ontsteld waren, en de ijver hunner genegenheid voortduurde; hun gebeden waren menigvuldig, hun tranen overvloedig. Zij konden des nachts niet rusten, of ze moesten bidden; geen predatie zou er gedaan worden, of zij moesten er heen zo wel bij regen als bij zonneschijn. En mogelijk trok de Heere hen met mensenzelen, en diste hun de spijze voor, en verzoette hun arbeid met grote hoop.

Maar daar de Vader hen met een onoverwinnelijke macht niet trok en door een onverbreekelijke vereniging met Christus hen niet samen voegde, zo zijn ze nu van Christus afgefallen, Joh. 6: 66.

Let er slechts op. Hij ziet naar hen niet om, en spreekt tot hen geen woord, omdat ze zich vergenoegen zonder Hem te zijn. Gave God, dat dit de aard der heilige niet ware, die weten dat het eens beter met hen was dan het nu is, doch God omtuint hun weg met doornen, en geeft hun geen rust. Maar ach, hoe smartelijk is de schipbreuk der belijders! Men kan maar enige planken en doelen bij laag water om zien, doch dat is alles, Jer. 2:13, 14. De Heere zal, als Hij u lief heeft, u misnoegd thuis doen komen.

2. Enigen zijn er die niet tot het verzaken van de Heere komen, maar gelijk een deur op een duim hangt, en een Wiel om de, spil draait, zo hangen en draaien zij, blijvende waar zij waren. Hiertoe is Gods eigen volk zeer genegen, en daarom wenste de Apostel dat ze hiertegen zorg mochten dragen, hij doet dit door een schrikkelijke drangrede, Hebr. 6: 47.

Eerst. Omdat de Heere bij de eerste bekering Zijn volk liefelijk trekt, en zacht voortdrijft. Daar ze zwakke en jonge kinderen zijn, houdt Hij ze nog in zijn armen, opdat zij een groter goed in Hem dan in de wereld zouden vinden. Maar daarna laat Hij toe, dat de Satan hen verzoekt. Hijzelf verlaat hen, leidt hen door een woestijn van zonden en ellenden, opdat zij weten zouden wat in hun eigen harten is. Daarom, indien zij nu genade willen hebben, zo moeten zij die zoeken, daarvoor strijden en overwinnen. Maar de traagheid is in staat, een tijdlang de overhand te hebben, gelijk bij de discipelen.

Ten tweede. Omdat, eer zij Christus hebben, zij een volslagen, en naderhand slechts een gedeeltelijk gebrek gevoelen. En op deze grond zijn ze in staat zich te verzadigen en een eigen vertrouwen te stellen, in hetgeen zij hebben. Hun magen zijn met enige kleine beten te stillen, en hierom is de Heere genoodzaakt hun het gevoel van alles wat zij te voren hadden, te onttrekken; opdat zij, gevoelende hoe schielijk dat verdwijnt, naar meer zouden hongeren. De discipelen vergenoegden zich met Christus, toen Hij nog op aarde bij hen was, maar Hij zei tot hen, de Geest zal niet komen tenzij Ik wegga; hierom ging Hij weg, opdat zij meer van Hem in de Geest zouden hebben. Maar dit is bij veel geveinsden te algemeen.

a. Als de mensen gebruik van Christus maken. Geen geveinsde leeft er, of hij verenigt zich met Christus tegen zijn eigen oogmerken. Want hij kan buiten zijn grondregel niet te werk gaan. Wanneer nu de mensen van iemand anders gebruik gemaakt hebben, gaan zij heen en houden wat zij hebben. Een geveinsde verenigt zich met Christus gelijk een mens met een wel gestoffeerde winkel doet. Hij wil de kosten niet doen om de ganse winkel te kopen, maar zoveel als tot zijn gebruik dient. Gewoonlijk zoeken de mensen in angst naar zoveel van Christus, als hen zal ontlasten, en daarom worden hun begeerten naar Christus welhaast verzadigd. *Appetitus finis est infinitus!*

b. Geen geveinsde is er, hoewel hij zich met Christus verenigt, en voor een tijd in de kennis van, en de gemeenschap met Christus opgroeit, of hij heeft op die tijd verborgen begeerlijkheden en doornen/ die zijn wasdom overgroeien en ten laatste alles verstikken. En op het laatst sluit hij een verdrag tussen Christus en zijn begeerlijkheden, en tracht hen samen te verzoenen. Christus zegt: Weg met alle begeerlijkheden, en laat meer van mezelf binnenkomen. Neen, zegt de zonde, laat mij hier blijven, denk welk gemak, welke eer ik u toebreng, ik kan u niet verlaten. Nu bemiddelt de mens en zegt: ik zal mijn wellust houden, omdat ik die lief heb, maar ik zal ze als mijn last houden, opdat ik Christus met dezelve moge hebben. Christus nodigt om meer van Hem te zoeken. De wellust zegt: neen, het werk is zwaar en de plichten zijn moeilijk; mogelijk zal het zoeken tot niets baten; u hebt andere ijzers in het vuur, veel wereldse bezigheden.

Hier nu kiezen of delen de mensen; zegt niet, dat u niet meer naar Hem wilt zoeken, noch de middelen inderdaad naarstig in het werk wilt stellen om meer van Hem te hebben; alleen zijt bedacht dat u Hem enige blijken toont, dat u beter tracht te worden, en dan zal het wel gaan. De Heere Jezus doet aanzoek bij menige ziel, met welke Hij zich nooit in het huwelijk verbindt. Iemand anders komt en wint naderhand zijn hart en sluit het huwelijk. Zo ook hier. De begeerlijkheden van het hart eens mensen worden zoeter dan Christus en Zijn inzettingen. Daarom is er geen hart om naar Christus meer te zoeken, als het huwelijk eenmaal met de wereld gesloten is en de genegenheden voor haar gewonnen zijn, 2 Tim. 4: 10.

c. Enigen zoeken naar meer van Christus, maar het is van een afgodische Christus, niet Die zich in en door het Woord openbaart. Want zie, gelijk een daad van gehoorzaamheid, een daad van eigenwillige godsdienst een beeldwerk is, waartoe wij geen bijzonder gebod hebben, of die niet regelrecht uit enigen regel in het woord af te leiden is. Zo is die daad des geloofs, een daad van eigenwillige godsdienst, welke Christus als zijn eigen ziet en verkiest, als men geen bijzondere belofte daarvan heeft. Het is een inbeelding van Christus, niet Christus zelf; u hebt alsdan meer van uw eigen inbeelding, niet meer van de Heere Jezus, 1 Petrus 1: 25. De monniken hadden verheven denkbeelden van God; Luther noemt hen de zodanigen, welke op een *Deus*

en Christus absolutus zagen, niet beschouwende de stralen Zijner liefde in de heerlijkheid des Woords. O, arbeid daarom om meer van de Christus te verkrijgen, zoals het Woord Hem voordraagt. En zie hoe het is in de hemel.

Ten eerste, Zij allen zijn één met Hem in gemeenschap, de Vader in Hem, Hij in hen en zij in Hem. En dus worden zij volmaakt in één.

Ten tweede. Zij hebben Zijn gemeenschap alleen. Verlang dus naar meer van zijn gemeenschap, om meer één met Hem te worden; opdat Hij also uw sterkte, uw leven, uw vrede zij verlang naar zijn gemeenschap alleen; anders zou gij ten laatste zonder Hem kunnen gaan, Luk. 13: 26, 27. Hebben wij in uw tegenwoordigheid niet gegeten en gedronken? enz. De Joden, vóór Christus' komst hadden Christus tegenwoordigheid, maar een groter mate van dezelve is aan de Kerk sinds zijn opstanding en verheerlijking gegeven. Want deze is bestemd, om Christus in zijn eerste komst te eren. Maar hoevelen zijn er die de Heere Jezus zien, even als zij die Hem onder een deksel zagen? Een van beide, verkrijg meer, of zeg: Christus is niet opgestaan, Joh. 14:16. Christus belooft Zijn discipelen een anderen Trooster te zenden. Wien? De Geest der waarheid, welken de wereld niet kon ontvangen, want zij kende Hem niet. Hadden de discipelen dan toen de Geest niet? Ja, want Hij was in hen, doch niet in die volle mate, daar zij nog niet verzegeld waren. Zij wisten echter dat zij Hem hadden en dat Christus ook de hun was. Hebt u dan de Geest van de Heere Jezus?

O, smee om meer van Hem, niet om wondergaven, want dat is te vergeefs, maar om meer van de eigenlijke krachtige tegenwoordigheid en volheid des Geestes. Want Deze is het, welken de wereld niet kan ontvangen.

Ik heb dikwijls gevreesd, dat het de zeilde bij uitnemendheid van deze laatste eeuw is, de Christenen in hun zwakke beginselen te vertroosten en te bevestigen, alsof er niet meer van Gods Geest ten tijde van het Evangelie moest uitgestort worden.

Maar overweeg:

a. Wat zag u in deze woestijn? Een riet, dat van de wind ginds en weer bewogen wordt? Neen, maar u begeerde meer van de Heere Jezus te hebben. En zult u nu het einde vergeten, waartoe u gekomen zijt? Mogelijk hebt u nooit minder gevonden. Maar neen, God maakt u leeg, opdat u naar meer zou zoeken. Herodes was lang begerig om Jezus te zien, en toen hij Hem zag, versmaadde hij Hem.

b. U hebt hier meer middelen om gemeenschap met de Heere te hebben. En zult gij u nu, niet hetgeen u gehad hebt, vergenoegen? Als u dat doet, wat kunt u anders verwachten, dan dat de Heere de inzetten zal wegnemen, als ze u geen nut meer kunnen doen, en u van de last des Heeren der heirscharen ontheffen; of droevige en zware bezoeken over u te weeg brengen. Daarom komt het mij dikwijls voor, en ik denk menigmaal: waarom zijn de goddelozen verhoogd, en de heiligen ter neder geworpen?

De ondeugendsten zijn niet erg genoeg om hun plagen te ontvangen, noch de besten goed genoeg om de zegeningen deelachtig te worden. U hebt enige middelen gehad, om u oenig goed te doen. Hier hebt u er meer, opdat u meer goed, meer leven, meer van Christus Jezus zou ontvangen. Zo niet, zie dan naar vuur om u te zuiveren, zo u goud zijt, of naar vlammen om u te verslinden zo u maar verrottingen en stoppelen zijt. Maar is dit aldus?

De Joden verlangden naar Christus, en toen Hij kwam, hebben zij Hem gekruist. Zij hadden de profeten lief. Zij zullen de profeten en ook hun bloed hebben, om hen te doden; u hebt de verkondigers van Christus lief, en u wilt meer van Christus hebben, enz. Zij hebben hen, Heere! maar zij verachten hen.

Zij hebben hen, maar veroordelen hen. Zij hebben hen, en ofschoon zij hen uit hun plaatsen niet willen wegdoen, zullen zij echter hun geesten zo zeer vermoeien, en uw Geest in hen zo zeer bedroeven, dat ze zich zullen verheugen als ze hen begraven, en hun plaatsen leeg laten. U zult profeten en ook hun bloed hebben, ook hun tranen en ook hun droef heden.

Maar waarom klaag ik? Laat mij u overtuigen. O, arbeid om meer van Christus in Zijn dienstknechten, in Zijn inzettingen, in Zijn voorzienigheid, in Zijn heiligen; totdat eindelijk uw begeerten uw vat breken en u opvoeren, om de Heere in de hemel te aanschouwen. Al werd er nooit een zichtbaar zaligmakend werk van genade gewrocht. Maar u had u alleen op plichten verlaten zonder Christus, verkoop dan uzelf voor deze alle. Indien er enigen zijn, die de Heere hierin op zijn belofte, welke nooit kan wankelen, bevestigd heeft, houd uw standvastigheid, doch groei steeds op in de genade en in de kennis van de Heere Jezus.

§ 8. 5e Gebruik. Van vermaning.

Ach, verlang om bij de Heere Jezus te wezen! Eer een mens Christus heeft, zo behoorden zijne begeerten uit te gaan, om Hem te mogen hebben; wanneer hij Christus heeft, zo behoorde zijn verlangen te zijn om bij Hem te zijn. Doe also in deze plaats, inzonderheid in deze eeuw.

Dikwijls heb ik gedacht, dat een der grootste oogmerken, waarom God zijn eigen volk in deze plaats gebracht heeft, geweest is hen te leren sterven en bij Christus te zijn. De mensen hebben van Christus gehoord en zijn de baren des doods doorgegaan, en waren weken lang maar een handbreed van de dood om Christus hier te zien, toen ze herwaarts voeren. En als zij dan hier komen, zo bezoekt God hen met bekommelingen, verzoekingingen, schade, verwijderingen, vrees voor de toekomstige tijden. Hier ziet u mogelijk (gelijk sommigen) een einde van alle volmaaktheid, van kerkstichters, kerkinzettingen, kerkbelijders, enz. Of, als zij de Heere vinden, zo wordt het welhaast weggenomen; wel, het is alles, opdat u zou verlangen te huis te zijn.

Beweegredenen,

1. Toen de Heere Abraham uit zijn eigen land, uit het midden van zijn vrienden riep, zo volgde hij de Heere zonder dat hij wist waarheen. U leeft nu buiten uw Vaders huis, en vër van al uw vrienden, die verlangen u te zien; ja gij zijt onder vijanden gelaten, en u weet niet waar u heen moet gaan. U zult heengaan tot God de Rechter over allen, en tot de veel duizenden der engelen, en tot de geesten der volmaakte rechtvaardigen.

2. Zie slechts op de mensen dezer wereld. Zij verlangen naar de dingen, die maar tijdelijk zijn, hoewel ze geen Christus hebben. O, verlang hiernaar alsof u geen wereld had!

3. Toen Christus naar Jeruzalem wilde gaan, Joh. 11: 16, zei Thomas: Laat ons ook gaan, en met Hem *sterven*. En zullen wij niet gaan, om met Hem te *leven*?

4. Verzaakte Mozes de eer en de schatten van Egypte, omhelsde hij de smaadheid van Christus, als verreweg het beste, ach, als God u dan op een troon wil zetten, ga er af, om de heerlijkheid van Christus in heerlijkheid te genieten!

5. Al is de dood verschrikkelijk, zo zullen echter de soldaten, als ze hun kapitein op de wallen onder de vijanden zien, sterk aandringen om hem te volgen, hoewel zij in de bres sterven. Van zijn zonden afstand te doen, valt bitter; insgelijks om van Christus afgescheiden te zijn. Maar om van het lichaam voor een tijd te scheiden, of zijn klederen uit te trekken, is ongemeen behaaglijk.

6. Wij verlangen de vrienden te zien, die naar ons vragen en ons in een woeste plaats verzorgen. Wie nu, heeft u gekleed, vertroost, uw misdaden vergeven, u doen herleven, u gevonden, u bewaard, zodat niets u beschadigd heeft. Zodat uw zonden u verootmoedigd en u goed gedaan hebben? Och, het is Christus! Zeg niet, wie en waar is Hij, die alles gedaan heeft?

7. O, overweeg hoe verheugd de Heere Jezus over u zal zijn, hoewel de wereld van u en u van uzelf vermoeid zijt. Zet 3: 17, Luk. 10:21, Ik dank u Vader, zal de Heere alsdan zeggen.

1e Middel.

Arbeid om de verzekering dat Christus de uwe is, anders zult u de dood en de hel, die daarop volgt vrezen; zulk een verzekering, meen ik, welke niet alleen de kwelling en de angsten des gemoeds, maar ook de vrees, ten minste de macht ervan, verdrijft. Want daar is menig Christen die dit in deze wereld waar bevindt te zijn; die tot Christus komt, zal Hij niet verwerpen. De Geest verklaart Gods werk en, zijn eigen ondervinding, en zegt: u komt tot Christus; als hij nu een besluit wil maken, hoewel hij tegen het heldere licht en de overtuiging des Geestes durft zondigen door te besluiten: echter zal ik verworpen worden; zo durft of kan hij echter voor een tijd dit niet ten volle besluiten. Waarom niet? Om enige vrees: wat zou het zijn als ik misleid mocht zijn, en alles zo niet mocht uitvallen, als ik sterf? En zolang deze vrees voort duurt, zult u niet verlangen, tenzij de nood het vereist, om bij Christus te wezen. Want terwijl u Christus als een vijand vreest of verdenkt, zo zult u Hem niet hartelijk liefhebben, noch verlangen bij Hem te zijn. Maak dus dat, deze vrees verdwijnt.

Vraag. Hoe kan dit geschieden?

Antwoord. Rom. 8:15, 16. Alleen door de Geest der aanneming. Want hoewel ik het werk der geheiligde rede van het getuigenis des Geestes niet Uitsluit, echter zeg ik dit, dat alle mensen in deze wereld, niet al de wijsheid en de redenen der mensen, niet alle vrees kunnen weren, niet alle benevelingen kunnen verdrijven, voordat de Geest zelf zegt: Vrede zij u, en wees stil, en zijn hand en zegel aan het bewijs hecht; voordat de Geest, niet door een hoorbare, maar door een krachtige stem, zulks toont en daarvan overtuigt. Hand. 12: 13-16. Zij hadden om Petrus komst gebeden; Petrus klopte. De dienstmaagd zei: daar is Petrus; merk op dit hun ongeloof, na zulk een krachtige Geest des gebeds. Het is zijn engel, zeiden zij en zij konden niet overtuigd worden, totdat hij inkwam en zich vertoonde. Als de ziel bidt, zo spreekt de mens zijn eigen geest tegen en ziet dat er meer ongeloof en vrees is, en zegt: neen, het is bedrog. Maar de Geest blijft kloppen en de ziel doet open, dan komt Hij in en de ziel staat verbaasd.

En opdat u dit moogt verkrijgen,

1. Zie dat er geen schuld op uw geweten, geen terughouding, liefde en welgevallen in enige begeerlijkheid zij. Hebr. 10: 22. Want deze vreze is gewoonlijk de vrucht der schuld, die niet afgewassen wordt dan door het bloed der besprenging.
2. Bid om de Geest, Ps. 85: 5. Zij zeggen: 1. Bekeer ons van de zonde. 2. Doe te niet uw toornigheid. Want als de Vader vergramd is, is er geen goed woord.
3. Het einde is: Opdat onze harten zich in U verblijden. 4. Toon ons uw goedertierenheid. 5. Dan luisteren zij daarnaar, want menigmaal spreekt een vriend niet tot ons, omdat hij ons niet alleen heeft
3. Treur geweldig om het gemis van Hem, Ps. 51: 8. In één woord, zoek Hem.

2e Middel.

Arbeid om deel te hebben in de gemeenschap van Christus opstanding, anders kunnen geen begeerten opgewekt worden, Col. 3: 1, 2.

Vraag. *Wat is dat?*

Antwoord. Zie gelijk wij gemeenschap met Christus en met de kerk in ellende hebben, wanneer wij uit ernstig gevoel van onze droefheden ons beklagen en met hen lijden: aldus hebben wij gemeenschap met Christus in heerlijkheid, als wij uit de ernstige diepe bevattingen zijner heerlijkheid, niet Hem heersen; wij zijn met Hem opgewekt. Want zolang een mens niet verzekerd is, dat Christus de zijne is, als hij niet weet wat de waarde en de heerlijkheid zijner gemeenschap is, zo zal hij nooit verlangen hij Hem te zijn.

O, arbeid toch om de heerlijkheid van de Heere Jezus te begrijpen, en dat door de Geest der openbaring. Ef. 1:17, 18. Het woord openbaart de heerlijkheid der heiligen, dat er een koninkrijk is, dat zij volmaakt zijn in één; dat zij die heerlijkheid des Vaders zullen hebben, die de Vader aan Christus gegeven heeft, Joh. 17: 23.

O, maak dat u die Geest verkrijgt, om u te tonen wat het is, dat hierdoor te kennen gegeven wordt: anders zal iets anders in de wereld maken, dat u terugziet. Daar zijn valse verspieters, die Góds koninkrijk als eerloos aan Zijn heiligen afmalen.

O, zeg: God is goed, en Zijn land, Zijn Christus, Zijn genade en liefde is goed; laat mij gaan om hen te bezitten, Lev. 20: 24.

O, verkrijg de Heere, om er u maar een schemering van te geven.

Zoveel van het eerste vers.

HOOFDSTUK 12.

Vers 2. En vijf van haar waren wijzen, en vijf waren dwazen.**Aantonende dat er geveinsden in de beste en zuiverste kerken zijn.**

1. Van het tweede tot het vijfde vers, is het onderscheid tussen de maagden neergesteld. Waarin de Heere, de Onderzoeker der harten, een openlijke verklaring geeft van de bijzondere toestanden dezer maagden, om inzonderheid door al de beste kerken tot de tweede komst van de Heere Jezus gadegeslagen te worden.

Dit onderscheid wordt neergesteld,

A. Algemeen in dit tweede vers.

B. Bijzonder, in het derde en vierde vers.

A. Algemeen in dit vers.

1. Kenteken van haar oprechten en wijzen van hart waren, ten getale van vijf.

2. Anderen van haar waren dwazen en valsen van hart, óók ten getale van vijf, zodat die twee soorten het gehele getal uitmaken.

De ene helft van haar bestond inderdaad uit maagden, de anderen waren in schijn maagden. Het ene gedeelte bestond uit maagden in de schatting Gods, die zeide, dat ze wijs waren.

De anderen waren maagden in het oordeel der mensen, en daarom dwazen genaamd. Daarom kunnen wij bij deze algemene beschrijving van dezelve in aanmerking nemen,

Ten eerste, De beschrijving van het getal van ieder soort, namelijk vijf.

Ten tweede: De beschrijving van haar onderscheiden eigenaardigheden of hoedanigheden, heilige wijsheid of voorzichtigheid, in dezen. Zondige dwaasheid, bij genen.

Hij zegt niet, vijf waren heilig en vijf waren goddeloos; vijf waren vriendinnen van de Bruidegom, vijf waren vervolgers van Hem.

Maar: vijf waren wijzen, en vijf waren dwazen.

Waarom de maagden worden beschreven ten getale van tien, heb ik te voren aangetoond, hetzij omdat het een volmaakt getal was, en mitsdien de staat van alle maagdelijke kerken betekent; of omdat het de gewoonte was dat zij, die de bruiloft met hun bijzijn vereerden, het getal van tien niet te boven gingen. Waarom nu vijf van haar wijzen, en vijf dwazen waren, dit schijnt de Mond der waarheid te kennen te geven, maar ik ben te vreesachtig om teksten te rekken en geweld aan te doen, daar ik inzonderheid op het oogmerk zie. En dat is dit, dat niet een of twee, maar een groot gedeelte van haar oprecht en een groot gedeelte van haar vals was.

Daarom zijn de LERINGEN over deze woorden, om al de overigen voorbij te gaan, de volgende:

1. Wanneer het blijkt, dat de kerken van Christus Jezus maagdelijke kerken en allerzuiverst zijn; dat er zelfs dan enige heimelijke geveinsden zijn, die zich met haar zullen vermengen. Of, daar zal een aantal geveinsden zijn, dat zich met de zuiverste kerken zal vermengen,

2. Dat wanneer de kerken maagdelijke kerken zijn, de geveinsden in die tijden evangelisch zullen zijn. Of, liever de heimelijke geveinsden der zuivere kerken zijn

evangelisch.

3. Dat er zekere bijzondere zaligmakende hoedanigheden des harten zijn, waarin het groot inwendig onderscheid tussen de maagden die oprecht van hart zijn, en de meest verborgen geveinsden bestaat.

4. Dat de oorsprong, of het voornamen beginsel van onderscheid tussen evangelische oprechtheid en de geveinsdheid, gelegen: is in het verstand of het gemoed van de mens.

§ 2. EERSTE LERING:

Dat er een vermenging van geheime geveinsden en wijzen van hart in de zuiverste kerken zal wezen.

Dit kon ik uit verscheiden Schriftuurplaatsen van onderscheiden tijden, doen blijken. Zie maar op Jozua's tijd, toen er een z66 grote hervorming als onder enig koning vóór hem was, en toch, 2 Kon. 23: 25 en Jer. 3: 10. 4: 3. 4. Zie op de tijden der apostelen, en welke afval naderhand plaats had, waarover de apostel aldus klaagt. Zij zoeken allen het hunne, Fil. 2: 21. Velen wandelden, enz. Fil. 3: 18. 19, aan wie hij niet zonder tranen kon denken. De verborgenheid der ongerechtigheid begon zelfs toen reeds te werken. Dit openbaart Christus in verscheiden gelijkenissen, Matth. 22:14, Velen zijn geroepen, en dus geroepen om in te komen, en stil te zitten, en niet bekend te zijn, vóórdát de Heere op hen ziet. En hier konden de wijzen van hart, de vijf dwazen niet onderscheiden noch buiten houden, maar zij openden de deur voor haar. Zie hetgeen gezegd wordt, Job. 1: 6. *Daar was nu een dag, als de kinderen Gods kwamen, om zich voor de HEERE te stellen, dat de Satan ook in het midden van hen kwam.*

Zo ook hier. Ik spreek niet, noch zal spreken van iedere bijzondere kerk, maar van de staat der kerken in het algemeen. Want mogelijk kan er een Filadelfia, een nieuw Jeruzalem, dat uk de hemel afdaalt, een gouden fundament zijn, waarop voor een tijd geen hooi of stoppelen ge gebouwd is. Maar dit is zeldzaam en niet gewoon of algemeen.

§ 3. 1e Reden.

Wat aangaat de Satan, de ouden vijand van de zuiverheid der kerk; aangezien hij zelf een onzuiver schepsel is, zou hij, indien bij kon, de hemel zelf wel onzuiver willen maken, doch dit is buiten zijn bereik. Daarom tracht hij de hemel op aarde onzuiver te maken. Hij tracht in het paradijs te geraken, en als hij niet in de gedaante van een mens kan komen, zo komt hij nochtans in die van een slang, om de onnozelheid daar te bedriegen en te besmetten. Hij zal Christus in de woestijn volgen, en Hem daar verzoeken. Hij zal trachten in de kerken te komen, om dezelve te besmetten, en als hij de kerk niet door onzuivere inzettingen kan besmetten, zal hij haar door onzuivere personen trachten te verontreinigen. Matth. 13: 25. Het onkruid is in Judea gelijk de tarwe, echter beschadigt het de tarwe. En hoe komt het daartussen? Het wordt daar gezaaid, dat is, voor een tijd verborgen en vermengd, en ook sterft het daar. Wie doet dit? Wel, de vijand heeft het gedaan, en die vijand is de Satan. Als er een duivel in de kerk is, zo zal hij zijn onkruid zaaien.

Tegenwerping. *Maar wij zien hem niet.*

Antwoord. Neen, Daarom wordt er gezegd, hij ging weg. Zijn zorg is nu voorbij, het is gezaaid. Zie hoe het heden ten dage met de staatkunde der Jezuïeten gesteld is. Het oogmerk hunner orde is, de vervallen puinhopen van Rome op te richten en het ganse Christendom, en zo mogelijk de ganse wereld, tot de helse slavernij en blinde gehoor-

zaamheid van de stoel van Rome te brengen. Hierom zoeken zij enige koninkrijken, die zij door macht niet kunnen beheersen, door list te overwinnen; hierom zoeken zij hun zuurdesem te strooien, en maken overal in het verborgen een aanhang, waardoor zij verwittigd kunnen worden. En met deze zullen zij het wel weten te klaren. Z66 tracht de Satan de kerk te verdelgen.

Hij tracht zijn partijschap in de kerk te brengen; inzonderheid om een van de volgende drie oorzaken.

1. Opdat hij de kerk zou mogen verdelen, om als er enige dwaling gesmeed wordt, hij zijn aanhang mocht hebben om die staande te houden, en zijn oproerige partij die moge begunstigen. Of,

2. Dat hij ze moge bederven, zo hij ze niet kan verdelen, door het onkruid het hart, het leven en de kracht der Godzaligheid in de harten der gelovigen te doen opzuigen. Want u weet dat het niet de doornstruik, maar de klimop is, die het leven en het sap uit de boom zuigt. En het zijn niet de vinnige vervolgers, maar de schijnvrienden van de kerk die haar het hart en leven uitzuigen. Het was Jerobeams grootheid niet, maar de deftigheid en schoonschijnende Godsvrucht: van de oude profeet, die de geest en het sap van de longen profeet uitdroogde, 1 Kon. 13. Het is van de satan toeleg, dat hij aldus door een weinig zuurdesem het ganse deeg zou besmetten, en alzo de toorn tegen allen zou doen ontstoken.

3. Indien hij een van beide niet kan doen, zo kan hij echter de heerlijkheid der Kerk bezwalken en besmetten. Want de grootste heerlijkheid die er bestaat, is een Tempel te zien, die gebouwd is niet van stenen, goud of paarden, maar van levende, dierbare heiligen, die alleen heilig zijn voor den Heere en Zijn Zoon, en welker openbaring in de hemel een gedeelte van de heerlijkheid daar boven zal zijn. Hierom zal de Satan alles doen wat hij kan, om haar te bevleken; opdat, hoewel de grootste heerlijkheid die God heeft, in de Kerk schijnt, hij die echter moge bevleken. Daarom zegt de apostel Judas: Sommigen die ingeslopen zijn, waren vlekken in uw liefdemaaltijden, en 2 Petrus 2: 2, Door welke de weg der waarheid zal gelasterd worden.

2e Reden.

De opzieners, inzonderheid van een Kerk, zouden vol ogen zijn, gelijk ze beschreven worden, Openb. 4. En deze ogen moesten altijd waken, maar alsdan zijn ze slapende, Matth. 13: 35. Want het is niet zo zeer het hebben, als wel de werking der genade, die de mensen helpt om het boek der Schriftuur, en het boek van s mensen hart en leven te lezen en te verstaan, 2 Petrus 1: 9. Daarom kennen wij in verdrukkingen en verzoekingingen de Heere, en zijn gedachten, onze eigen harten en de wereld het best. Toen Jonathan de honig at, werden zijn Gogen verlicht.

Soms nu zijn de wachters niet werkzaam of wakende, maar slapende. En hierom worden zij voor tarwe gehouden, die inderdaad niet meer dan onkruid zijn. Het boek heeft een schoon opschrift op het titelblad, maar zij zijn zo slaperig dat ze het niet uitlezen. Zij zien dus niet de geringste fout, of als zij er enigen zien, zo zijn het in hun schatting maar drukfouten en zwakheden, die te dulden zijn; ofschoon zij die bespeuren, wordt echter de man aanprezen. Hij heeft een naam ten leven, als hij inderdaad dood is, en alzo maakt dit de zaak goed; hoewel hij ingenomen wordt, zo zullen ze hem genoeg believen, ofschoon zij inderdaad hierin maar een wolf bij de oren hebben.

3e Reden.

Ten opzichte van de geveinsden zelf, die moeten wezen gelijk ze zijn, altijd werkende tot hun eigen oogmerken, want ze hebben altijd een kwaad oog; aldus is het hun

oogmerk zich met de zuiverste, kerken van:den Heere Jezus te verenigen.

1. Soms strekt het tot hun eer. U weet, dat hierdoor de Kerk van Sardis de kracht der Godzaligheid verloor, doch haar naam bleef in wezen. Zij behield de gedaante, en dat is een eer. Want als de mensen buiten de gemeenschap der Kerk leven, is dit een grote schande, en dan hebben ze maar weinig liefde van de heiligen. Weliswaar zullen de goddelozen hen eren, maar wat is dat bij de eer van de ganse gemeente? Wie zou denken dat Saul om Samuel zoveel gegeven zou hebben, die toch Me onbewimpeld en streng met hem handelde? Echter zegt hij: *O, eer mij toch nu voor dit volk*, 1 Sam. 15; dat was de zaak. Daar zijn veel uitmuntende gaven, die Christus over zijn Kerk uitstort. Simon geloofde ook, Hand. 8: 13. Hij wilde hun enig geld voor deze gaven geven, omdat men zich over hem zou verwonderen, gelijk te voren. Een mens die anderer gaven ziet, en de liefde die zij daardoor hebben, zelfs een Simon begeert zulke gaven, en de machtige kracht der genade om die gaven te bezielen. Hij wilde hiervoor enig geld geven, opdat men zich over hem zou verwonderen. Enige fijn beschaafde geesten versmaden de eer van eerloze mensen. En hierom hengelen zij elders.

2. Hun winst: Het is zonderling dat Judas om de geldbeurs Christus volgde, die zo arm was; echter deed hij het, totdat hij na drie en een half jaar wachten zag dat er zo weinig inkwam. Het zou dus zonderling zijn, als de mensen zich daarom met een arme kerk verenigden; nochtans doen zij dit, en zullen dit zolang doen als die kerk enige voordelige bedieningen heeft te begeben, of beurzen te lenen, of een hart omdraagt om voor diegenen zorg te dragen, die met haar. verenigd zijn. U zult veel arme christelijke mensen hebben, als u maar vriendelijk en. Goedertieren jegens hen zijt; u kunt hen in enige dwalingen leiden, hen naar uw welgevallen met een zilveren hoek vangen, totdat zij zien dat hun gewin klein en hun aanzien minder wordt; dan vallen zij af.

3. Hun vertroosting in de vereniging met de kerke Gods,

a. Bedekt hun zonde en verbergt die voor de ogen der wereld. De dieven wandelen zonder argwaan in de gezelschappen der oprechte mensen, en zo maken zij het huis des gebeds tot een spelonk der moordenaren. En dit is hun enige vertroosting. Want als de geveinsden het zo behendig weten te verrichten dat het niemand bemerkt, hoewel God het ziet, dan is er niet aan gelegen. Men zal niet denken dat een lid van een kerk zulk een goddeloosheid durft te plegen, en echter geschied dat Soms.

b. Het vertroost hun geweten in hun zonde. De mensen hebben hun begeerlijkheden lief, maar hoe? Hebben ze geen eerbied voor de inzettingen van Christus? Ja, en zo is hun geweten gerust, en de zonde leeft voort, Jer. 7

c. Omdat er veel vertroosting is in Gods inzettingen, en daarin op God te wachten. Niet alleen het gepredikte, maar ook het zichtbare Evangelie, de Sacramenten, zijn zoet: Daarom verenigen zij zich hiermee, gelijk in de bediening van Johannes: gij verheugt u voor een korte tijd, niet alleen in Christus, maar in de gemeenschap der heiligen, inzonderheid in gevaarlijke tijden, wanneer men vreest dat Gods oordelen in die plaatsen zullen komen, waar zij zonder Hem leven. En dan zijn ze gerust als ze in de steden der Levieten geraakt zijn, en vrij van de bloedwreker.

4e Reden. Ten opzichte van de heiligen zelf.

Eerst. Daar wordt menigmaal een Goddelijke majesteit en voortreffelijkheid in hen gezien, die een aantrekkelijke kracht in zich heeft, zodat velen zich in dit opzicht met hen verenigen, zie Gen. 26: 26, 28. God deed Biléam Israëls heerlijkheid in zijn tenten zien, en hij kon hen niet vloeken (al had hij er de ganse wereld door kunnen winnen) maar hij moest hen zegenen.

Ten tweede. Daar is veel liefde die geen kwaad denkt, zodat zij waar zij kwaad zien, dit bedekken. Waar maar weinig goede blijken zijn, hopen zij dat meer is dan zij zien. Des Konings dochter wordt geheel verheerlijkt inwendig.

Ten derde. Daar is een geest van ootmoedigheid in hen, om te denken dat anderen zich merkelijk beter tonen dan zijzelf zijn totdat God hen ontdekt, voornamelijk als zij nog niet bevestigd zijn.

Ten vierde. Een geest van begeerte te hebben, om zo nabij de Heere te wezen als zij kunnen, en hoewel er ellenden in hen zijn, zo hopen zij echter dat dit hen beter zal maken.

5e Reden. Van de Heere zelf, die

A. Deze nauwkeurige onderscheiding bewaard heeft, als een gedeelte van zijn eigen heerlijkheid bij Zijn tweede komst. Dan zal hij de schapen van de bokken scheiden.

B. Omdat enigen zeer dienstbaar voor zijn kerk en voor Christus zijn, als het Caput Politicum; ten opzichte van de uitwendige middelen van onderhoud, en insgelijks van de stichtende gaven. Om deze reden wil hij toegelaten dat ze in zijn huisgezin komen, om dienstboden te zijn en gelijk bestellers, die eens anders geld en goed bestellen, en die Hij dan weer laat gaan.

C. Ter oorzaak van een zeker schijnbaar wezenlijk, echter niet volkomen werk van de Heere, waardoor Hij hen tot enige gemeenschap met de Kerk, de leden, en tot een zekere gemeenschap met Zijn Zoon trekt. Maar om dat het geen volkomen, krachtige, almachtige trekking is, zo worden zij onbekwaam bevonden, Joh. 6: 65.

D. Opdat de Heere de uitnemende grootheid van zijn toorn in enigen zou openbaren. Want Gods laatste oogmerk in al de goddelozen, is om de grootheid van zijn toorn te tonen, Rom. 9: 21, 22 echter in enigen meer dan in anderen. Daarom verheft de Heere hen in de Kerk tot grote uitnemendheid van belijdenis en hoedanigheden en eer; opdat ook al de heiligen Gods genade voor zichzelf des te meer zouden roemen; opdat als er twee op de akker zijn, de een aangenomen, de ander verlaten zou worden; opdat zij in hetzelfde gestoelte zouden zitten, en echter enigen van hen geroepen, anderen verlaten zouden worden. En opdat Hij uit hen die geroepen worden, velen zou verlaten, en mij zou lief hebben, en mij, die een arm onnozel schepsel, zulk een verachtelijke worm ben, zou verkiezen om de wijzen en machtigen te beschamen. Denk aan hetgeen van Faraó gezegd wordt; wat waren al de mirakelen, al de verootmoedigingen des harten? Echter wilde hij het volk niet laten gaan. Daarom heb ik u verwekt, Exod. 9: 16. Van allen, die Gij Mij gegeven hebt, zegt Christus, is niet één verloren gegaan, dan de Zoon der verderfenis, opdat de Schrift vervuld worde. Dit is ook hier van toepassing.

§ 4. 1e Gebruik.

Dit dient om ons van een vuilaardige betichting te zuiveren, die in dit land zelfs van de predikstoel ons ten laste gelegd wordt, namelijk, dat wij van de kerken van Christus zodanig denken, alsof er geen geveinsden in waren. Wij antwoorden, dat als de geveinsden openlijk en kerkelijk te onderscheiden waren, zij niet in de kerk aangenomen of gehouden zouden worden, omdat hetgeen in staat is om een kerk te verdelgen, niet in staat is om een kerk te vormen. Echter zeggen wij dat er onkruid en tarwe, kaf en koren, wijze en dwaze maagden goeden en kwaden, onder elkaar gemengd, tot het einde der wereld in de kerken zullen zijn.

2e Gebruik.

Tot raad aan al de wachters der kerken, ja, aan allen die zichzelf belijden, broeders en wachters te zijn, en. aan allen die wijze maagden van hart zijn, hun liefde niet al te

veel te verspillen. Het is een dierbare genade, en u hebt weinig genoeg voor hen die oprecht zijn. Maar een voorzichtig hart om te dragen, en alle naarstigheid aan te wenden om een scherp onderscheidend gezicht te verkrijgen; om hen te kennen die zichzelf onder u willen mengen. Dit was de lof en de eer der Efeziërs, Openb. 2: 2. Ik beken dat het een zondige buitensporigheid is, al de maagden als dwazen te laken, als er vijf wijzen zijn. De Satan zal de banden der broederlijke liefde trachten te verbreken, door valse geruchten en schrikkelijke argwaan te zaaien. Het was een zware zaak voor een Paulus, nadat de Heere hem tot in de derde hemel door openbaringen had opgetrokken, niet opgeblazen te worden, en zich op een afstand van andere mensen ziende, hen niet te versmaden en te veroordelen, die niet zo hoog als hij gestegen waren. Inzonderheid zal, als een onvergenoegde geest hen beheerst, hun niets behagen.

Een vals hart, heeft als het naar zijn gedachten iets meer dan anderen ziet, grote gedachten van zichzelf, alsof het van een groot hervormer der kerk en der wereld ware, inzonderheid als het mensen van geen diep verstand zijn; om deze reden bestraffen en veroordelen dezulken allen die hen niet verheerlijken, en hen oordelen, en het stof hunner voeten niet eerbiedigen.

Echter is het een andere zondige buitensporigheid, alles door de vingers te zien, en al te veel naar de liefde te oordelen over een iegelijk die belijdenis doet. Kinderen, die zelf geen kinderen hebben, zullen kinderen van lappen maken, en die liefhebben. Hierom vergaat menige ziel ter dood toe, omdat ze zulke tedere vrienden heeft die haar niet willen onderzoeken. En ik twijfel niet, of velen in de hel kunnen zeggen: *O, dat ik onder deze en die geleefd heb, die nooit getrouw met mij gehandeld hebben!*

Tegenwerping. *Als een mens oprecht wandelt, zal ik hem dan veroordelen?*

Antwoord. Neen. Maar behoud echter een heilige achterdocht over hem, gelijk Paulus deed over de Galatiërs. Dit kan met de liefde bestaan, gelijk het met Job was, Hfdst. 1: 5, Denk slechts aan de wondhelers. Het is liefde als zij tot in het leven snijden. Heb hen lief omdat ze schijnen van Christuswege te komen, en zo voor u zijn; dit zal beloond worden. Maar zijt echter jaloers in uw verliefdheid, omdat er verborgen kan wezen, wat nog nooit gezien was.

1. Mogelijk zult u zielen behouden, en zij zullen u liefhebben; of anders zult u de gerechtigheid verdedigen, met een getuige tegen hen te wezen.

2. Het is het voornaamste werk voor Christus als er geen goddelozen onder ons zijn, om het koninkrijk, zowel der geveinsdheid als der burgerlijkheid en goddeloosheid te verdelen.

3. U zult de Heere een zuiverende en reinigende tijd besparen. Want als Christus door de Heiligen Geest Zijn heiligen en Zijn inzettingen niet zuivert, zo zal Hij het met vuur doen.

Hier die ik enige regels te geven tot onderscheiding van de geesten der mensen, als

Ten eerste, Merk op hun spraak. Want uit uw woorden zult u geoordeeld worden. En veeltijds zal een woord licht geven om alles te zien, gelijk in Simon de tovenaer. Men kan een mens in een doolhof terugvinden door een draad.

Ten tweede: Merk hen op, die u niet ziet worstelen met de zonde en de verzoeking. Want als we hen zien, zonder beproeving, zo moet men op hen letten. Hier is hun beproeving als de tijd der verzoeking komt.

Ten derde: Maak dat u op een zekeren afstand van de zondige mensen, ja van de ganse wereld blijft; wij weten dat wij uit God zijn, 1 Joh. 5: 19. De mensen,

die in het water liggen, letten alleen op zichzelf, maar veilig aan strand staande zien zij anderen verdrinken. Ik zeg dit, omdat ik vrees dat de kerken zozeer bezig zijn met haar eigen zaken, dat ze niet genoegzaam wacht houden. Als ze geen grove zonden zien, is alles wel.

2e Gebruik.

Wees daarom niet geërgerd, als u grote cederbomen ziet vallen. De sterren vallen van de hemel, grote belijders sterven en vervallen:

1. Denk niet dat ze allen zo zijn.
2. Denk niet dat de uitverkorenen zullen afvallen. Waarlijk sommigen, die vallen zouden iemand doen denken, dat een mens die waarlijk geheiligd is, kan afvallen, gelijk de Arminianen van gevoelen zijn, 1 Joh. 2: 19. Zij waren uit ons niet; ik zeg dit, omdat de Heere zijn kerk beroert, en ik een groten afval tegemoet zie. Want God beproeft al zijn vrienden in de ganse Christenwereld.

Welk een belijdenis was er in, Duitsland! Wie zou het gedacht hebben? De Heere die er vermaak in schept, openlijk bekend te maken wat diep verborgen was, zendt een zwaard en zij vallen; sommigen in andere plaatsen, nemen het woord aan met blijdschap. De Heere zendt daarna vervolging, en omdat ze de mensen meer dan de schande der zonde en de gramschap van Christus vrezen, zo vallen zij.

Anderen doorstaan het, zij verdragen en wagen het, en gelijk Ishasar, ziende dat de rust goed is, buigen ze zich onder hun lasten, en alzo vallen zij.

Anderen hebben zoetheid in de betrachting der inzetten genoten, de Heere is weggeweken, en alzo vallen zij.

Anderen hebben bedorven harten, en ontvangen de waarheid in schijn, niet in liefde. Zij hebben de waarheid verdedigd, niet uit liefde tot de waarheid. De Heere laat de dwaling los, en zij vallen. Wel, zijt hierover nooit geërgerd. Ik ben het niet, omdat ik nooit een mens gekend heb die gevallen is, of hij heeft enige begeerlijkheid liefgehad, en was nooit van de zonde ontdaan; hoewel dit nooit gezien wordt, als zij vallen, ergert het mij niet.

3e Gebruik.

Ach, onderzoek toch uw eigen hart. Toen Christus tot Zijn discipelen zei: Een van u zal mij verraden; zeiden zij: Ben ik het, Heere? Dus niet één, maar velen zeiden: Ben ik het Heere? Ach, menig Christen ligt vast te slapen, komt nooit tot een volslagen onderzoek, tot een strenge waakzaamheid. Geef hierop slechts acht:

1. Dat in de kerken, ja in de zuiverste kerken, velen verborgen kunnen zijn, die niet onderscheiden worden.
2. U kunt er een van zijn.
3. Zo u er een van zijt, zal van al de mensen die leven, niemand zo diep in de hel zinken.
4. Dat al de inzetten, al de blijdschap, al de droefheden, tot dit einde zullen strekken.

Daarom, o, onderzoek u voordat de Heere onderzoekt, en zeg: Heere, als niemands straffen, plagen of zonden gelijk de mijn zijn, als ik verga, zo zal, als mijn zonden mij vergeven en ik bemind word, nooit iemand zulke reden hebben om U te loven. Word dus niet vervoerd door zwakke en ongegronde hoop, maar heb de hand lief die u slaat en wondt. Want deze ontdekking geschiedt om u te doen ontwaken. Maar u hebt zoveel bezigheden, dat u niet wilt, niet kunt enz. Overdenk welk een vreselijke zaak het is, ten toon gesteld te worden tot een schouwspel der heiligen, tot een eeuwigdurende afschrik, zelfs der verdoemden.

HOOFDSTUK 13

Behelzende een ontdekking van de evangelische geveinsden.

2^e LERING.

Dat de meest verborgen geveinsden van de zuiverste kerken onder het Evangelie, evangelische geveinsden zijn.

§ 1. Want deze die dwaas waren, waren niet zodanig, alsof zij in de wet of in het verbond der werken schenen te rusten. Maar zij waren deze verstrikkingen ontvloten. Zij waren nu maagden die beweerden deel in, en gemeenschap en verbintenis met Christus te hebben. Zij hadden haar lampen vaardig en maakten grote voorbereidselen voor Hem; zij wachtten naar Hem en verwachtten wezenlijk de eeuwige gemeenschap met Hem, haar Beminde, te hebben; aangezien zij haar vlucht zó hoog naar de hemel en Christus namen, dat zij voor een tijd de onderscheiding der wijze maagden te boven gingen. Want u moet weten, dat overal waar het Evangelie komt, twee soorten van vijanden tegen hetzelfde zijn.

1. Openbare. En die zijn de zogenaamde rechtvaardigers, die hun eigen gerechtigheid trachten te bevestigen. En door dezelve opgeblazen zijnde, kunnen zij met een voorgewend goed geweten van godsdienst, de rechtvaardigheid Gods weerstaan.

2. Heimelijke en listige vijanden, die echter schijnvrienden zijn; namelijk de zogenaamde vleselijke voorstanders van het Evangelie, die al hun eigen gerechtigheid verwerpen, Christus hogelijk prijzen, niets in zichzelf zien (hoewel zij goede oorzaak menen te hebben om zo te denken) en alles van Christus verwachten; echter worden deze, als de Heere komt om te onderzoeken, vals bevonden. Zij zijn de wormen, die in dit hout, in dit gebouw, in deze kerk ontstaan.

Dus was het ten tijde van Christus. De Joodse kerk had haar grove afgoderij verlaten, echter was dit de steen des aanstoets voor hen: zij zochten hun eigen gerechtigheid te bevestigen, en daarom kwam Hij tot de Zijnen, en de Zijnen hebben Hem niet aangenomen, zij werden om hun ongeloof afgesneden. Maar anderen, onderscheiden soorten van hen, namen Hem aan, geloofden in Hem, Joh. 2: 23, Velen namen Christus aan, maar Hij nam hen niet aan. Zij verwonderden zich over Hem en gaven Hem plaats, als anderen Hem verwierpen, gelijk Kapérnaüm deed, zelfs toen Hij het wee over hetzelfde uitsprak. Zie, deze zijn de vlekken der evangelische zuiverheid, die in de beste lichamen, in de best gestelde kerken inslopen. Zie maar op Christus eigen huisgezin, Joh. 6: 69, 70.

De discipelen beleden Hem, terwijl anderen weggingen: Heere tot wie zullen wij gaan? U hebt de woorden des eeuwige levens; echter zei Hij: Ik heb u wel uitverkoren, maar één uit u is een duivel; namelijk Judas. De diaken. Deze stond niet op zijn eigen gerechtigheid, maar hij was vóór Christus en volgde Hem. En echter was in deze uitwendig evangelische engel, inwendig een duivel; omdat hij zijn begeerlijkheden inwendig huisvestte.

De apostel Paulus, voorzag dit. Hand. 20: 29. 30, namelijk dat enige wolven van buiten zouden inkomen, en insgelijks enige kankers van binnen zouden voorteten, waardoor veel discipelen zouden worden afgetrokken, in een kerk door Christus eigen bloed gekocht, sprekende verkeerde dingen, voorgevende discipelen tot Christus te trekken, maar het was inderdaad tot henzelf. Paulus klaagt hierover, namelijk velen wandelen dat is, belijden Christus en zijn kruis, die echter vijanden des kruises zijn Fil. 3:19. Dit voorzegt Christus, Luk. 13: 25. 26. Velen zoeken, velen kloppen, en ten

laatste roepen zij: Heere, Heere doe ons open. En zij beweerden in hun levenstijd gemeenschap met Christus gehad te hebben. Maar zij ontvingen tot antwoord; Gaat weg van mij, u werkers der ongerechtigheid. Judas 4. Zekere mensen zijn ingeslopen, die de genade in ontuchtigheid veranderen, want dit is de eigenlijke gedaante van een evangelische geveinsde, om door het verzaken van zijn eigen gerechtigheid in zijn zonde te volharden.

Het heeft de schijn van Christus' zaak te behartigen, daar het niet anders is dan zijn begeerlijkheid te koesteren. De brieven van Jacobus en Johannes zijn tegengiften tegen dit soort van vergif, en ik merk deze brieven aan als lampen, die opgehangen zijn om deze mensen te ontdekken; niet dat deze mensen niet inderdaad onder het verbond der werken zijn.

Want er zijn maar twee soorten van mensen, en twee oogmerken onder alle mensen, hierom zijn er ook maar twee verbonden. Daarom zijn dezen, die inderdaad niet onder de genade zijn, onder de wet, en onder de vloek. Maar omdat de allerlistigste geveinsden zich vertonen alsof ze onder de genade waren, en hun uitwendige werken voornamelijk evangelisch zijn, noem ik hen evangelische geveinsden.

§ 2. 1e Reden.

Ten aanzien van de macht van het Woord, het Evangelie des levens en de Geest in zodanige kerken. Want overal waar het Evangelie komt en de heerlijke en eeuwigdurende gerechtigheid van Christus verbreidt, stoot het die van alle mensen onder de voet. Het openbaart zich als een middel, dat tot dit einde dienstig is, en het komt met kracht en licht. Het zou al te grof voor de geveinsden zijn, te willen voorwenden om het leven door hun eigen werken te verkrijgen. Daarom zien zij op Christus, want toen Christus predikte, geloofden niet alleen velen om zijn wonderwerken, maar ook, toen zij zijn woord hoorden; Joh. 8: 80. Matth. 13. In van de zaaier kwam het Woord Met veel kracht. Zij ontvingen het met blijdschap en geloofden. Maar zij vielen door hun begeerlijkheden. En merk op, gelijk er met de zon, tegelijk licht en hitte komt, zo komt er met het Evangelie:

a. Waarheid in het gemoed. Deze overwint het oordeel der geveinsden, en bevestigt dat er geen leven, geen goed en geen gerechtigheid, dan in Christus, geen zaligheid dan door Christus is.

b. Daar komt enige deugdzaamheid door het Evangelie in het hart, omdat de mensen horen en zien dat de zaligheid daarin gemeld wordt. Ach, hoe lieflijk en goed is dit! Hierdoor worden hun genegenheden en harten door de kracht der glansrijke waarheid overwonnen. En hierdoor zijn de geveinsden, dus overwonnen zijnde, ten dele van dit gevoelen; ten dele smaken zij daarvan enig goed. Zij begeren het uit eigenliefde, zij verwachten het uit eigenbedrog, en belijden op deze grond van zichzelf dat ze maagden zijn.

2e Reden.

Ten opzichte van de kracht der evangelische voorbeelden in de vijf wijze maagden. Want men ziet, als de zon op de hoofden der mensen schijnt, dat die hen volgen, hun schaduw vangen. Zo ook, wanneer de Heere Jezus op de zielen van zijn eigen volk schijnt, zal ieder eerlijk oprecht mens hun schaduw vangen, daar ze hun gelijk willen worden. Aldus willen de geveinsden, in die kerken, die gewoonlijk liever door voorbeelden dan door regels geleid worden, hun ten enenmale gelijk zijn, en hen nabootsen. Deden zij dit niet, welke gemeenschap konden zij dan met hen hebben, of welke liefde konden zij van hen ontvangen? Want daar is een zó geweldige kracht in doorluchtige voorbeelden, om de geveinsden te overwinnen, dat als zij zich zelf in

enige gedaante willen veranderen, zij het in de hun moeten doen, gelijk het was met Joas. Want daar zijn twee dingen in het gedrag der heiligen:

A. In hetzelfde is een veroordelende kracht. Daarom vrezen de mensen, als ze niet leven gelijk zij.

B. Daar is een aanlokkende, een aantrekkende deugd in hetzelfde. Daarom trachten de mensen te zijn en te leven gelijk zij. Zij wensen van dezelfde gedachten, hetzelfde hart te zijn als zij. Of, deze reden houden anderen hen, en zij houden zichzelf voor oprecht. Daarom zijn zij evangelische geveinsden, die zich in deze kerken verborgen houden; zie Zach. 8: 23, *Velen zullen de slip van één Joodse man grijpen*; (ik twijfel niet, of er zijn enige valse onder) *zeggende: wij hebben gehoord dat God met ulieden is*. Evenals Christus, toen Hij opgestaan en verreezen was, zo trekken nu de heiligen de geveinsden tot zich.

3e Reden.

Omdat het Evangelie de grootste en zoetste vertroosting met zich brengt. Daarom zal een mens onder de schrik der wet en het gevoel van de vloek zijner zonde, zijn laatste toevlucht hiertoe, nemen, en zichzelf onder de vleugelen van het Evangelie verbergen; niet zo zeer uit liefde tot Christus of tot het Evangelie, maar omdat het hem te pas komt, en hem verademing geeft. Het gaat hun als mensen, die door de hitte, als verschroeid zijn en bijna versmachten; die de schaduw van een boom alsdan zeer verkwikkelijk vinden, en Daarom daaronder gaan zitten; of gelijk mensen die hun handen met kokend water branden, zij steken ze in koud water, hetwelk hen verkoelt, maar niet geneest. Maar omdat zij er baat bij vinden, zo blijven zij daarbij. De mensen hadden zich door toorn gebrand; ach, hoe uitnemend zoet is nu het Evangelie! doch zij worden daardoor wel verzacht, maar niet genezen. Daarom zult u bevinden, dat zij alle werken ontkennen en alleen om genade roepen. Waar de zuiverste kerken zijn, daar zijn gewoonlijk grote opwekkingen. Daar is God zeer nabij de mensen. Daar wordt Hij aan de gewetens der mensen het allermeeft geopenbaard, en daar zijn de meeste kwellingen der ziel, de meeste versmading van de Geest der genade, en mitsdien de allerschrikkelijkste knagingen van gewetens en de vreselijkste uitzichten op het oordeel.

Nu, daarom is het, als Christus aangeboden wordt en een algemene bevassing de mensen ingeprent is, dat er hoop en genade voor de grootste zondaren is. Zo vervult hen dit met blijdschap en vrede, gelijk de toehoorders van Johannes, hoofdstuk 5: 35, en daarom zijn zij gelijk aan de steenachtige grond, die nog enigermate beploegd kon worden. Zij ontvangen het woord met blijdschap en geloven. Ps. 66: 3.

Het is een profetie van Christus koninkrijk, dat de Antichrist de gewetens der mensen plaagt, Openb. 9. De mensen hebben inwendig noch uitwendig rust.

Toen Luther te voorschijn kwam, predikte hij de leer der vrije genade, die door een ongelooflijke menigte mensen tot hun verlichting, door anderen in waarheid omhelsd werd. *Want hij bad God enigen tijd vóór zijn dood, dat hij de verderving niet mocht beleven die om hun verachting over Duitsland zou komen*.

De wet is de bediening des doods. Het evangelie verkondigt grote voorrechten met veel meer lieflijkheid voor de zondaren. Daarom nemen de mensen hiertoe hun toevlucht.

4e Reden.

Omdat het Evangelie, als het door de werking des H. Geestes niet gekend wordt, de schoonste voorwendsels geeft voor iemands luiheid, en deze de sterkste steun verschaft, waarom u hen in deze hof ziet wandelen. Want de laatste zonde, die God in

een mens overwint, is zijn luiheid. Als een zwijn geen draf heeft om te eten, zult u het uit luiheid in het slijk zien wentelen; dit doodt de dwazen. Hierom zal de beste geveinsde het evangelie voorwenden.

Het valt lastig voor het vlees, een dagelijks gevoel van zonden en gebreken in de ziel om te dragen. Men zag dan ook, dat Kapérnaüm Christus aannam en dat het zich over zijn leer verwonderde; echter verweet Christus aan de inwoners dat ze zich niet bekeerden, Matth. 11: 20. Het is moeilijk, ja onmogelijk voor een mens zijn ketenen te breken en zijn ziel van haar begeerlijkheden te ontdoen, en voor de Heere te wandelen. Het Evangelie vertoont al de volheid die in Christus is, en verkondigd, dat Hij alles moet doen. Daarom verenigt zich een lui, vals hart met Christus tot dat oogmerk. Maar het verwaarloost Hem in het gebruik der middelen. Waarom?

Christus moet alles doen, zeggen zij; als Christus in hun harten daalt, zo is het wel en goed, zo niet, het is Christus schuld, Hij is alsdan een harde Meester, die maait waar hij niet gezaaid heeft. En daarbij laten zij het blijven.

Het valse hart eens mensen is vermoeid van Christus juk, daarom zou het er graag van ontslagen zijn. Het Evangelie nu belooft vrijheid van de slavernij en de vloek der wet. En een lui hart kan redenen uitvinden, om zich van zijn regel te ontslaan, als een gedeelte van Christus vrijheid; Dit is, zegt men, onze vrijheid in Christus Jezus, 2 Petrus 2: 19. Zij verblijden er zich zeer over, dat de wet dood is, gelijk de bewoners der aarde blijdschap hadden, over de dood der getuigen, omdat ze hen gepijnigd hadden. Ik zeg andermaal, zij verblijden zich niet, omdat de Heem hen zichzelf gelijkvormig maakt, omdat Hij Zijn beeld door het Evangelie in hen herstelt, en omdat ze de macht daarvan gevoelen. Maar omdat ze van deze macht vrij zijn. Het is een oud hoewel listig bedrog, zich over Christus te verblijden, Hem lief te hebben en te loven, omdat Hij de zonde zal vergeven, niettegenstaande men liegt en in dezelve leeft.

Of als zij zichzelf daarvan niet bevrijden, zo toont het Evangelie de wet inwendig, verenigende met de wet uitwendig, als een bewijs, dat de Heere die niet zal toerekenen, en dat zij het daarom niet zijn, maar de zonde die in hen is. Daarom zal een traag hart in zijn traagheid blijven volharden, om zichzelf van de kwelling over de zonde en ook van de gehoorzaamheid te ontlasten, zeggende dat niet hij, maar de zonde het is.

Om deze reden geeft Arminius een wonderlijke verklaring van Romeinen 7, omdat hij zag dat de Hoogduitse professoren dit voor zichzelf beweerden. De Israëlieten gingen niet in het land Kanaän, hun ongeloof was daarvan de oorzaak. En waarom hield hen dat daarbuiten? Ach, 't daar waren bemuurde steden en zwarigheden; dit was de laatste stoot, en zo vielen zij af. Zo is het nu met de geveinsden. De veiligste plaats is, in Christus schoot te liggen slapen.

5e Reden.

Om de geweldigen list van de satan, die de kracht van Zijn Koninkrijk maakt door vrede. Daarom zal hij zich in een engel des lichts veranderen en toelaten dat de mensen tot Christus en het Evangelie gaan, om het onderzoek te mijden, opdat zij schijnen zouden Christus eigen en inderdaad de Zijnen te zijn, 2 Cor. 4:4. Hij heeft een geweldige macht over de mensen om hen te verblinden. Want daar zijn drie dingen, die de mensen gewoonlijk kwelen en hen aan hun staat doen twijfelen. Het Evangelie bevredigt en ontslaat hen van alles.

1. Het geweten, dat soms jammerlijk kermt. Deze zonden zullen veel weeën na zich slepen. Ja, tenzij ik geloof, maar ik geloof en vertrouw op Christus en neem mijn toevlucht tot Gods genade.

2. De bediening der prediking, die roept en onderzoekt in de diepste schuilhoeken van

de harten der mensen, zodat de mensen niet kunnen nalaten te zien, dat Christus ogen als vuurvlammen heeft, om door hen heen te zien. Hierom nu ontwijken de mensen de slag en de macht van alle bediening. Zo is het met mij, zo zal het met mij zijn, doch ik geloof in en vertrouw op Christus. Hierom koeren zij alle slagen gelijk koperen muren af.

3. Gods rechterstoel. Al is het dat de mensen u niet zien, echter ziet God u. Waarom? Zij belijden immers dat ze gezondigd hebben, maar Christus heeft geleden. Zij hebben gezondigd, maar zij vertrouwen, enz. Micha 3: 11. Is de HEERE niet in het midden van ons? Zie hoe het met Joab was, hij vluchtte tot de hoornen des altaars, 1 Kon 2: 28, echter kwam hij daar om. Daar wilde hij sterven: daar was de laatste toevlucht tegen onderzoek en dood. Zo ook hier.

§ 3. 1ste Gebruik.

Denk daarom niet dat uw staat goed is, omdat u de rechtvaardigmaking alleen door Christus te ge moet ziet, en alleen op Gods vrije genade ziet, en op de genade van Christus staat maakt. Het is een algemene dwaling der mensen, zo zij van dit gevoelen zijn, dat ze om genade alleen op Christus moeten zien; dat hun staat daarom goed is, en dat ze door Christus gerechtvaardigd worden. Wel, daar kan zulk een kracht van het Woord en de Geest zijn, dat die hun oordeel overwint. Gelijk de Papisten die tegen dezelve pleitten, en door dezelve overwonnen werden. U kunt de bevattingen daarvan wel in uw hoofd, maar de kracht daarvan nooit in uw hart ontvangen.

1. Tegenwerping. Maar mijn hart is hierover ontroerd geweest, toen ik zag dat mijn zonden de dood verdienden; dat er echter voor de goddelooste genade in Christus is.

Antwoord. U kunt deze genade smaken, en u er in verheugen en echter ten laatste afvallen.

2. Tegenwerping. Maar ik heb met de Heere Jezus gemeenschap.

Antwoord. U kunt in Jezus' tegenwoordigheid eten en drinken, en echter kan u tegemoet gevoerd worden, Ga weg van Mij Ik ken u niet, gij werker der ongerechtigheid.

3. Tegenwerping. Maar ik heb de besmetting der wereld ontvloden, 2 Petrus 2: 20, en wel door deze kennis van Christus. Zijn liefde heeft mij krachtig bewogen om van mijn zonden af te scheiden.

Antwoord. Het kan zo zijn, en dit kan alle uitwendige besmettingen van u afwassen, en echter kan uw vuilaardige natuur voor u nog verborgen blijven, maar door een alziend God gezien worden.

4. Tegenwerping. Maar ik zie op Christus, ik wacht op Hem, ik begeer Hem. En allen die wijs zijn, hebben goede gedachten van mij.

Antwoord. U moogt dit alles doen, en echter zou gij, niettegenstaande dit alles, dwaas bevonden kunnen worden. Het evangelisch werk, hetwelk in sommigen met het zaligmakend geloof gepaard gaat, kan mogelijk in u geveinsd zijn. Daarom zie toe dat u de schijn niet voor het wezen neemt. Want zie, gelijk de hoogste volmaaktheid van Gods wijsheid en liefde in het Evangelie blijkt, zo zijn ook de allerverborgenste en wonderlijkste bedriegerijen van de satan evangelisch. Daardoor stelt hij zijn kracht in het werk om te ondermijnen, en aldus zijn hoofd boven te houden.

Ach, konden wij ons de verbazende staat van zulk een mens verbeelden en voor ogen stellen, wiens plagen wonderlijk gemaakt zullen worden, die langen tijd met de zonde

gekweld geweest is, ten laatste op Christus ziet, en daarin rust; die al de predicaties hoort, en toch blijft slapen; die dikwijls overdenkt dat zijn wegen kwaad zijn, maar die nooit vermoedt dat zijn geloof kwaad is, dan alleen wanneer hij komt te sterven, en dan op Christus ziet; ten laatste begeeft de vlam het lemmet. De zon gaat onder. De duisternis nadert; dan vaart hij schielijk ter hel, waar hij van verre Christus en de heiligen ziet. En wat heeft hem bedrogen? Ach, zijn geloof heeft hem bedrogen, toen hij zag dat Christus hem als het stof afschudde. Hij wenst: ach, had ik geweten, had ik dit te voren gevreesd! Wilt u dan nu niet vrezen? Wat u aangaat, u goddelozen, die kunt spotten en drinken, de Sabbatten kunt ontheiligen en een lui leven leiden, uw vonnis is op uw voorhoofden geschreven. Maar o, draag zorg, u die deze besmettingen ontkomen zijt, dat gij uzelf hier niet bedriegt.

Om u dat bedrog bijzonder aan te tonen, is het nog mijn tijd niet. Maar ga in tot uzelf, en bedenk dit met droefheid: het kan zijn dat ik door Christus op de rechtvaardigmaking zie, en op Christus wacht, en echter verloren ga. O, laat mij toch verzekerd zijn, dat ik zulk een geloof verkrijg, dat mij hier niet zal bedriegen. Maar zou een mens, wilt u zeggen, niet op Christus vertrouwen? Ja, als hij het in waarheid kan doen. Maar uw vertrouwen kan mogelijk maar gissing zijn.

2e Gebruik.

Neem daarom alle gevoelens en leringen van mensen of engelen, welke een schoon vertoon hebben van Christus te verhogen, niet aan. Want mogelijk zijn het maar vruchten van evangelische geveinsdheid en bedrog, en zelf bedrogen zijnde, zullen zij ook anderen bedriegen, Matth. 7:15. Wacht u van hen die in schaapsklederen komen, in de onnozelheid, zuiverheid en verootmoediging van Christus en Zijn volk, maar van binnen zijn ze wolven; trots, wreed, oordelende en lasterende hetgeen zij niet verstaan; aan hun vruchten zult u ze kennen. Denk niet, beminde, dat de Satan niet zal zoeken bedriegerijen onder ons te zenden. Denkt u dat deze bedriegerijen door de Paapse partij zullen ontstaan, welker uitvindingen hier onder de grond smeulen? Neen, zij moeten en zullen met meer evangelische fijngesponnen listen komen.

Het is een regel die bij de Jezuieten heden ten dage onderhouden wordt, dat, als zij de godsdienst door list willen overwinnen, zij zich nooit tegen de godsdienst met een tegenstrijdige godsdienst aankanten, maar zij stellen die tegen zichzelf; aldus weerstaan zij het Evangelie door het Evangelie. Het gelijkt naar de kerken die werken beweerden te doen en nieuw-uitgevonden werken bedachten; wanneer zo het geloof gepredikt wordt, zullen de mensen hun nieuwe uitvindingen van het geloof hebben. Ik zeg dit niet tegen de leer van het geloof, daar het geloof gepredikt wordt, integendeel ik ben er over verblijd.

Maar ik wil niet dat de mensen met iedere gedaante van geloof zich zouden vergenoegen. Want ik ben er zeker van dat het geloof der meeste mensen bevestiging of beproeving nodig heeft, doch ik spreek om het gevaar aan de anderen kant voor te komen. Want dit is het, wat Christus voorzegt heeft, Matth. 24: 24. veel valse Christussen zullen op staan; dat is, dezulken die Christus verkeerdelijk zullen toepassen, die een geest vóór Christus hadden, welke inderdaad een geest tegen Christus was, en als het mogelijk ware, de uitverkorenen zelfs zou verleiden. Want met Christus Geest komende, zo durven zij hen niet weerstaan, om niet de Geest van Christus te weerstaan.

Het enige hulpmiddel is, zich aan Christus woord te houden, en geen haar breed daarvan af te wijken, Openb. 3: 10, en aan een woord, dat wel te verstaan is, en redetwist dan niet meer. De Satan kwam tot Eva, en zei dat ze zou eten.

Neen, God heeft het verboden; echter at zij, om Gode gelijk te worden. Hij verblindde

haar ogen met hetgeen het niet was. Toen is zij gevallen. Neem de waarheid uit hetgeen het woord zegt, en wijk daarvan niet af.

3^e Gebruik.

Zie hier de schrikkelijke staat van al degenen, die in de zuiverste kerken bevonden worden vals van hart te zijn. En wel in deze drie opzichten.

Eerst. Dat zij de Naam Gods zo schrikkelijk verzaken, dat ze het heerlijk Evangelie van God, en al de aangename leerstukken der genade tot een deksel voor hun geveinsdheid en zonde maken, gelijk het waarlijk is. Want ware dit niet alzo, men zou hen in hun zonden kunnen nagaan. Maar nu zijn zij boven de ontdekkingen van alle mensen of middelen.

Ten tweede: Dat zij aldus jammerlijk van God worden verzaakt, daar ze aan zichzelf overgegeven worden.

1. Aan de listigste en geestelijke geveinsdheid der wereld, zodat zij ten enenmale in strijd tegen God zijnde, de aller heftigste en vreselijkste toorn zullen ondergaan. Want gelijk de godgeleerden van Christus zeggen, dat Hij werd verlaten naar de ziel, omdat de mens met zijn ziel gezondigd had. Zo zal God zijn toorn over die harten ten volle uitgieten, welke op een bedrieglijke wijze, van de Heere afgeweken zijn.

2. Dat Hij hen tot zover geleid heeft, en hen echter in het voornaamste verzaakt. O, dit is een zware toorn voor een mens, bij het daglicht des Evangelies tot bijkans aan het einde van zijn reis geleid te worden, en dan ten laatste de zon te zien ondergaan, zodat hij alsdan overgegeven wordt om te verwilderen.

Ten derde. Ten opzichte van de nodigheden des Evangelies zelfs aan hen. Ach, dat het kostelijk Evangelie van God, komende met zo veel vrede, liefde, genade en goedertierenheid, hen moest winnen om geveinsden, doch nooit vrienden te worden! Beminde, gelijk er een wraak der wet en des tempels is, zo is er ook een wraak des Evangelies, als uw ziel voor de rechterstoel van Christus gedagvaard zal worden, en daar bevende zal staan en al uw zonden u ordelijk voorgesteld, en uw mond gestopt zal worden. Wat hebt u dan voor uw leven te zeggen?

Ach Heere, genade en barmhartigheid! Ach, maar dan zal het Evangelie te voorschijn komen en zeggen: dit alles deed ik; ik sprak, ik poogde, ik vertroostte, ik verschrikte, en echter heeft hij de Heere, en mij weerstreefd. Hij heeft een deksel voor al deze onheilen gemaakt, en daarom Heere! laat hem nooit meer vertroost worden, Joh. 3: 19. O, Christus heeft zware dingen tegen deze tijden, die licht ontlennen uit het Evangelie om te zien om er des te meer zonde door te doen! Beween daarom uw tegenwoordige staat, u die weet dat u ondeugend zijt; die nooit tot Christus nadert, u nooit nog hebt verootmoedigd aan de voeten van Christus; zie opwaarts naar de Heere, welke ellende Hij u ook oplegt, Hij wil niet dat u hier misleid zou worden. Zoek niet alleen een geloof dat Christus aangrijpt, maar waardoor Hij u aangrijpt; kom tot het licht, om bij zijn schijnsel de verborgen vijandschap te ontdekken.

Nog nooit werd een mens bedrogen, dan hij die genegen was bedrogen te worden, en die de middelen niet in het werk wilde stellen om te onderzoeken.

Ten vierde. Daarom, u allen die onder het licht des Evangelies leeft, overweegt of het u niet van nabij aangaat uzelf te onderzoeken en te beproeven, of gij, of enigen van u, geen evangelische geveinsden zijt. De tijd zal komen dat u voor Gods vierschaar zult staan, waarin de verborgen dingen der duisternis in het licht gesteld zullen worden, en dan zal het te laat zijn om uzelf te leren kennen. Ach, onderzoekt u daarom nu! Geen

ellende zal zo groot zijn als deze, wanneer uw hart vals bevonden wordt.
Ik zal in zeker opzicht nu maar in het algemeen spreken.

1e Teken.

Daar zijn er die geloven, en echter mistasten ten aanzien van de uitwerkende oorzaak van het geloof; dan heeft het nooit de rechten Maker gehad, nooit kwam het dit de rechten hoek, nooit was het echte munt; nooit was het een geloof van Gods maaksel, maar een geloof van hun eigen maaksel. Zodat het een schandelijk bastaardgeloof is, dat, hoewel het in huis geboren is, echter de erfenis nooit zal bezitten, omdat het nooit door de rechten Vader geteeld is. De Heere heeft het nooit gewrocht, maar zichzelf. Want menig mens wordt door de wet en de geest der dienstbaarheid overtuigd dat hij sterven moet, dat hij een zeer groot zondaar is, dat hij als hij alles gedaan heeft, een onnutte dienstknecht is. Maar hij vertrouwt echter op Christus en op Gods genade, en alzo gelooft hij.

Maar hierin vind hij geen grote zwaarigheid, noch de grote noodzakelijkheid van de almachtige kracht des Heeren om dit te werken. Niemand die leeft is machtig of in staat om hem af te brengen van de verbeelding dat hij hartelijk en waarlijk gelooft. Maar vraag hem: hebt u geen twijfel aan uw staat dat u door Christus niet aangegrepen werd, toen u Hem aangreep?

Ja, zal hij zeggen. Maar aangezien hij over zijn staat ongerust geweest is en van zijn zonden bekeerd is, op zijn manier, en zichzelf en zijn huisgezin hervormd heeft en de beste dingen lief heeft, zo gelooft hij zonder twijfel, en dus misbruikt hij de beloften, een noodzakelijkheid gevoelende van de openbaring en gift van Jezus door de Vader aan hem. Zo vindt de Heere deze mens. De Heere Jezus verlost door een prijs, en deze mens verlost zichzelf door macht, en alzo zal de Vader enige eer hebben voor het bezorgen van een Zaligmaker, Christus zal enige eer hebben voor het betalen van de losprijs, en de Geest van Christus, die alleen tot Christus kan trekken, zal zijne eer verliezen. En alzo kan de mens zichzelf alles toe-eigenen. En meent u dat dit goed is? Col. 2: 12. Opgewekt met Christus door het geloof der werking Gods. 1 Petrus 1: 3. Dezelfde kracht die Christus uit de doden opgewekt heeft, moet u opwekken tot een levende hoop. Matth. 22: 13. Een mens kwam van achter de heggen op de wegen, tot de maaltijd der beloften en inzettingen van het Evangelie, totdat de Heere hem zonder Christus zag, Joh. 6: 64. 65. Tenzij de Vader Christus aangezicht ontdekt, tenzij de Vader u overtuigt van Christus liefde, zo kunt u nooit tot Christus komen.

De mensen kennen uw geveinsdheid niet, u kent die niet, maar Jezus kent die. En wat goed zal uw geloof u dan doen? Het was een lieflijk gezegde van Christus, uw geloof heeft u behouden. O, zwaar zal het wezen als er gezegd zal worden, uw geloof heeft u verdoemd; wat ik dacht dat de weg des levens was, is de weg des doods. Waarlijk zo zal het zijn, als u dat geloof niet uit de hemel krijgt.

2e Teken.

Daar zijn er die geloven, maar omtrent het voorwerp mistasten, dat is, zij verenigen zich met Christus maar zij weten niet wie Hij is. Zo was het met de Samaritaanse vrouw, die enig gezicht van de Messias had. Zij aanbad Hem, die zij niet kende. Zo geloven de mensen in iemand die zij niet kennen, van wie zij alleen het gerucht gehoord hebben. Want daar zijn twee dingen in het Evangelie:

1. De uitwendige woorden en letteren,
2. De zaak die in deze woorden begrepen is. Vandaar is er een tweevoudige kennis van Christus.

a. Een ingebeelde kennis, gelijk een mens, die van een ding hoort, en zich dat terstond in zijn hoofd verbeeldt.

b. Daar is een beschouwende kennis, waardoor de ziel niet alleen de woorden en voorstellingen ziet, maar de dingen zelf aanschouwt. Hierdoor komt het, dat menig mens, die het gerucht van Christus hoort, en de voorstellingen van Christus ontvangt, in Hem gelooft, doch Hem inderdaad niet ziet gelijk Hij is. Hij gelooft in iemand die hij niet kent. Hierdoor kan de Heere Jezus een verborgen Persoon voor menig mens, en het Evangelie een verzegeld boek voor hem zijn, hoewel hij in het wezenlijk licht der zon leeft en blijft gedurende al zijn dagen. Om deze reden weende Christus over Jeruzalem: Och! of gij ook bekendet. Maar nu is het verborgen.

En echter predikte Christus. Ja, in Deut. 29: 4 zegt God: Gij hebt gehoord en gezien, en echter heeft de HEERE geen hart gegeven om te zien, tot op deze dag; aldus is het niet menige ziel. U hebt met uw oren de grote dingen van het koninkrijk Gods gehoord; echter heeft de Heere u geen ogen gegeven om te zien. U hebt verlossingen ter zee gezien, echter heeft de Heere u geen hart gegeven om te verstaan. Is dit zo, zo is al uw geloof niets, en uw belijdenis en genegenheid verachtelijk, en uw staat ellendig, 2 Cor. 3: 18. *Wij allen aanschouwen met ongedekt aangezicht de heerlijkheid des Heeren*, enz.

Tegenwerping. *Maar velen zien die niet aldus.*

Antwoord. Ik sta toe dat enigen dat maar duister zien, en dat anderen daaronder treuren. Maar hij die er niets van gewaar wordt, hij voor wie dit verborgen is, 2 Cor. 4: 3. 4, is een van hen die verloren zijn, wiens ogen de Satan verblind heeft. Joh. 4: 45, Hij alleen ziet het, die het van de Vader gehoord en geleerd heeft. Velen horen het, maar leren het nooit van de Vader; hierom komen zij nooit waarlijk tot Christus. Het is in dit geval gelijk een verrader, die bij de Koning om pardon komt, en hem bidt om Zijn Zoons wil. De Koning zendt om hem, en zegt: hier is iemand die om uwentwil bidt, kent u hem?! Om Mijnentwil! zegt de Zoon; ik verwonder mij dat hij voorwendt mij te kennen, hij is mij vreemd, en daarom is mij niets aan hem gelegen. Zo is het ook hier.

3e Teken

Daar zijn er die een soort van gezicht van het Voorwerp hebben en Christus zien. Maar daar is een wond in het onderwerp, omdat hun geloof uit een kwade aarde ontstaat en voortspruit; ik spreek van hen, die nog nooit ten enenmale van hun zonde gescheiden zijn. En hier is de grote wond der allerlistigste geveinsden, want daar zijn twee dingen in hen.

a. Een vleselijk hart, dat met een geestelijk goed, met Christus niet voldaan kan worden. Daarom moet het, zijn wellust volgen.

b. Een overtuigd geweten, dat zonder Christus en de genade niet gerust gesteld kan worden. Daarom verenigen de mensen zich met Christus en ook met hun wellusten. Denk aan van de steenachtige grond, en de doornachtige aarde. Zij geloofden maar ze hadden een steen op de bodem; niet anders dan wortelen der bitterheid, enz.

Deze mensen kunnen soms kennis van Christus voorwenden, Luk. 13: 26, 27. Echter zijn het werkers der ongerechtigheid, 2 Petrus 2: 19. 20. Enigen waren de besmetting der wereld ontvloten, hetwelk u ook kunt doen, maar een beestachtige natuur bleef er over, die zij nooit gevoelden, of in het gevoel en in de ontbinding ervan toenamen. De abrikozen bomen wortelen in de aarde, maar leunen te gelijk tegen de muur. Zo leunen zij tegen Christus. Ach geeft hierop acht; al is een mens door droefheid zo diep als de hel gezonken, zodat hij onder ketenen legt, bevende bij de overdenking van de

aanstaanden schrik; al is hij door blijdschap ten hemel toe verheven geworden, al verandert een mens zich en al schijnt hij een aardse engel te zijn, zo hij echter van de wellust niet gescheiden is, en er nog geen recht gezicht is, of als er dat al is, de Heere niet gevolgd wordt, om die weg te doen, maar hij nog groots, wrevelig, werelds, vadsig, vals in zijn handelingen en listig in zijn doen is, een duivel in huis, die nog beelden in de kerken houdt; nu is hij een voorwerp van medelijden en hij zal het van schrik zijn op de grotera dag des oordeels. Want waar de zonde met kracht blijft, daar zal het geloof in Christus, en de blijdschap, onder de slavernij en dienstbaarheid van zichzelf brengen.

4^e Teken.

Daar zijn er die geloven, doch het zaligmakend geloof missen, ten opzichte van de eigenlijke daad des geloofs en der vereniging met Christus; namelijk, zij verenigen zich met Christus, maar het is zonder hoogachting voor Hem, of liefde tot Hem. Zij hebben wel enige genade, doch de rechte genade bestaat in een soort van hoogschatting, of toeschrijven van voortreffelijkheid; anders is ze niet recht, 1 Petrus 2: 5. U, die gelooft, is Hij dierbaar, hierdoor geschiedt het.

1. Dat enigen Christus nooit vinden of genieten, omdat ze Hem niet op de rechten prijs stellen, noch zichzelf en alles verkopen, om Hem te verkrijgen.

2. Enigen verkopen Hem wederom in een tijd van verzoeking gelijk Ezau, die zijn eerstgeboorterecht verkocht, en nooit enig voordeel daarvan trok; omdat, de band niet sterk genoeg is, vallen ze van Hem af.

3. Hieruit ontstaat het ongelijk gedrag der mensen.

4. Hieruit ontstaat soms de onvergeeflijke zonde, Hebr. 10: 29. Menig mens matigt zich Christus en zijn bloed. En gerechtigheid aan, ofschoon hij er nooit de waarde van kende. En mij dunkt dat dit Christus klacht in de hemel, en van Zijn heiligen op aarde is: Hij komt tot de Zijnen, maar de Zijnen achten Hem niet. De Zijnen beminnen Hem niet, de Zijnen nemen Hem niet aan. Hij, die de heerlijkheid van de hemel, de schoonheid des Vaders, het vermaak der heiligen, de verwondering der engelen is. Hij zeg ik, wordt niet geacht door menig mens, die in zijn oordeel hem minacht, en in zijn hart Hem veracht.

Daar zijn twee eigenschappen van deze achting.

1. Hem alleen te achten; Joh. 5: 44.

2. Hem altijd en gedurig te achten, Ps. 73: 26. Gij zijt mijn Deel in eeuwigheid. Velen zeggen, dat zij Christus achten. Maar Hem altijd te beminnen, altijd naar Hem te zien, is hun gesteldheid niet. O, denk hierom; als u hier bezwijkt in het waarden van Hem, zult u altijd bezwijken.

5e Teken.

Daar zijn er die geloven, maar hun einde missen. En deze kunnen een tijdlang in een hete vlaag het water prijzen, Christus en de genade boven alle dingen in de wereld; prijzen, maar hun einde loopt in het niet uit, zodat de mensen hier wel kunnen verzoeken, maar het verzochte nooit krijgen, uit oorzaak van hun begeerlijkheden. Een mens, die op zijn doodbed ligt, of in een storm op zee in vreze voor de hel is, zal Christus achten en aangrijpen om door Hem behouden te worden. Een mens die op het bed van verschrikking des harten ligt, moge Christus achten om hem te vertroosten, en daarvan een begrip krijgen. Hij moge in verrukking van blijdschap genoegzaam verslonden worden, zodat men zou denken dat hij door de Geest van Christus verzegeld was, en echter loopt zijn einde te niet; aangezien hij Christus alleen zoekt om hem te vertroosten, derft hij Christus op het einde. Want als een mens in waarheid

gelooft, zo verkrijgt hij Christus tot dat einde waartoe de Vader Hem zendt; namelijk, om zowel Koning en Opperheer, als Zaligmaker van de gehelen mens te zijn. Ps. 24: 7. Open uw deuren, opdat de Koning der eer inga, enz. Rom. 8: 38. Ik ben verzekerd dat niets ons zal scheiden van de liefde van Christus Jezus onze Heere; onze Heere, zowel als Jezus.

Weliswaar, (zie Joh. 6:15) namen sommigen Christus als hun Koning aan, maar het was, opdat Hij hen zou verzadigen, hen van broeden zou verzorgen. Zo ook hier. Ps. 66: 3. Om de grootheid uwer kracht zullen zich uw vijanden U geveinsd onderwerpen. Het is maar vleierij, geen geloof. Daarom let hier op.

6e Teken.

Daar zijn er die geloven, maar in gebreke blijven ten opzichte van het gebruik des Evangelies en van de Heere Jezus, gelijk de lieden van wie wij in Judas vs. 3 lezen; namelijk, van hen die de genade in ontuchtigheid veranderen, want daaruit blijkt het overgrote kwaad van het menselijk hart, dat niet alleen de wet, maar ook het heerlijk Evangelie van de Heere Jezus, in hen allerlei soort van ongerechtigheid werkt. En het is maar al te gewoon onder de mensen na het eerste werk van bekering te roepen om genade en om Christus, en naderhand ongebonden te worden, te leven en te liggen in de overtreding der wet, en de volmacht voor hun gedrag uit het Evangelie te nemen.

Ik zal al de middelen niet opnoemen, waardoor de mensen alzo doen, maar ik zal alleen van datgene spreken, waartoe mijn geweten en medelijden mij beweegt; niet om te beginnen. Maar indien mogelijk om de verdeeldheid te stillen, en hetgeen ik zal spreken, zal bij wijze van waarschuwing zijn.

1. Draag zorg dat u van de genade in een Christen, niet de zwakheden van een Christen maakt. Want dit is de duisternis tot licht, en de genade waarlijk tot ontuchtigheid te maken. Is het niet? Draag dan zorg dat u niet denkt of zegt, dat nagebootste of valse heiligmaking bestaat in iets in de mens te gevoelen, als liefde tot, en vermaak in de Heere en zijn wegen, omdat de ware heiligmaking bestaat in niets te zien, geen liefde te gevoelen, geen vermaak in Gods werk te hebben. Wel hoe? Zult u zeggen, de apostel Paulus wist immers dat in hem, dat is in zijn vlees geen goed woonde.

Maar daar noemt hij het vlees, en zuchtte in hetzelfde, ja hij gevoelde een wet in zich, die zich met de uitwendige wet verenigde, en hij dankte de Heere daarvoor, en dat was hij zelf. Denkt u dat de Heilige Geest op een mens komt, gelijk op een Biléam, door onmiddellijke werking, en dat Hij hem dan verlaat, zodat hij daarna niets heeft?

Ja, beminde, weet u dan niet dat Christus zo wel in u (2 Cor. 13: 5.) als buiten u is; in u, vertroostende, wonende, heiligende, het hart bereidende voor zichzelf? Voorwaar, opgeblazen door de genade te worden, of daarin te rusten, is een zonde. Maar de genade is die zonde niet.

2. Draag zorg dat u de zwakheden, niet tot genade en plichten maakt: Als, Eerst. De armoede van geest, het gezicht van niets in zichzelf te hebben. Wel hoe? Immers heeft hij die arm is, de hemel als de zijne: en dus is Christus en de belofte de Zijne. En hij heeft geloof, ten minste enige zaden van hetzelfde. Nu dan, niets te zien, is een onwaarheid te zien, en tegen God en de mensen, en bok tegen de Schriftuur te liegen. Voorwaar, een man die arm is, ziet gewoonlijk niets, maar dat is zijn zwakheid, niet enige genade.

Ten tweede: Te zeggen dat er geen onderscheid is, tussen de genade der geveinsden en der heiligen. Waarom? Omdat ik er geen kan zien. Is het uw zwakheid of uw wijsheid,

dat u geen onderscheid kunt zien? en wilt gij uw zwakheid tot uw godsdienst maken?

Ten derde: Dat een mens zijn rechtvaardigmaking niet moet bewijzen; ik spreek van die, welke de zaligheid vergezelt. Waarom?

Omdat er dan heden vertroosting, morgen droefheid zal zijn. Aangenomen dat het zo ware, maar overweeg dan,

1. Dat het, bij de zwakheid en onwetendheid van een mens is, dat hij die niet ziet, Of

2. Zijn goddeloosheid en zorgeloosheid, die dat werk bevlekt heeft. Wilt u deze tot een plicht, tot een genade maken?

Ach, maar velen zijn hier bedrogen geworden. Het zij zoo; wilt u dan uw elendige verachtelijkheid des harten tot een grondslag voor dit bedrog maken?

Ten vierde: Een mens moet geen zaligmakend werk zien, noch vertroosting putten uit enige belofte, voordat hij verzegeld is.

Niet? Waarom niet?

Omdat veel vergevorderde Christenen zichzelf aldus misleid en bedrogen hebben, en van Christus afgehouden zijn. En waarlijk, ik geloof dit ten dele. Maar vanwaar is dit zo? Zal de zwakheid der mensen mijn godsdienst of werk zijn?

Neen, geliefde. Want een mens gelooft, voordat hij verzegeld is, Ef 1: 15. Daarom is Christus de zijne. En nu te ontkennen dat Christus zijn eigen is, is Christus tot een leugenaar maken, 1 Joh, 5: 10, 12, 13. Niet dat ik wil, dat de Christenen zichzelf hierin gerust zouden stellen, het is een teken dat zij nooit wisten wat Christus bedoelt, als zij zo doen, totdat Hij een meerdere mate van zijn Geest zal zenden.

3. Als u deze dingen voor zwakheden houdt, zo draag echter zorg dat uw vereniging met Christus geen oorzaak zij dat u de zonde gering acht, of dat u in het geheel geen acht op uw zonde slaat; dat u alleen op Christus ziet, ik ben het niet, maar de zonde, als zijnde het werk van de uitwendige mens. Iemand noemt dit een mens van zich zelf niet te doen weten, of niet diepgevoelig voor dezelve te zijn, en alzo Christus tot uw voetveeg te gebruiken om die af te wassen. Ach, dit is gevaarlijk. De geest der blijdschap blust nooit de geest der droefheid uit. Kapernaüm huisvestte Christus, en echter is het vergaan, ach, het bekeerde zich niet! Hoe? moeten wij ons bekeren, nadat wij in Christus zijn? Ja, Jer. 31: 18. *Nadat ik bekeerd ben, heb ik berouw gehad.* Het geeft een vrijmoedig geweten te kennen, wanneer de mensen, als ze naar geen goed in zichzelf zien, ook naar geen zonde in zichzelf, maar geheel op Christus zien.

4. Wacht u voor die leerstukken, welke in schijn de genade verheffen, doch die geheel of voor een deel omverstoten; als

Ten eerste, Dat de letter der ganse Schriftuur, niets meer behelst dan een verbond der werken, een over-zeldzame redenering, hoewel bewimpeld door de verheffing van een geestelijk verbond der genade, en in de grond geen woord behelzende van Christus.

Ten tweede: Onder de schijn van Gods genade te verheffen, die alles doet, door te zeggen: de inzetten zijn geen middelen, maar alleen de gelegenheden tot bekering.

Ten derde: Onder een schijn van alles aan de genade toe te schrijven, de klare waarheid vernietigen, door te zeggen: "Wij zijn niet gerechtvaardigd door het geloof", wat niet waar is; want ofschoon we door het geloof, in zichzelf als een werk. aangemerkt, niet gerechtvaardigd worden, zo worden we echter door het geloof,

aangemerkt als het *middel* waardoor men de Heere aangrijpt gerechtvaardigd. Houd zowel het voorbeeld der gezonde woorden, als der waarheden.

Ten vierde: Wacht u om te beweren dat een mensa, tenzij hij verzegeld is, niet verplicht is te geloven, onder de schijn van de Geest der genade alles te laten doen. Broeders! vergezelt niet de Geest der Genade het woord der genade? Zijn de evangelische geboden niet een gedeelte van dat Woord? Is er niet een kracht die dezelve vergezelt? Wat is dit anders dan van Gods boek iets af te doen? Maar die dat doet. God zal zijn deel afdoen uit het boek des levens, Openb. 22: 10.

Ten vijfde: Dat een Christen geen verzekering moet afleiden uit bijzondere voorwaardelijke beloften, onder de schijn van alles uit Christus en de genade te ontvangen. Weliswaar, behoren zij die niets met dezelve te doen hebben, dit niet te. Doen. Maar zij die er mede te doen hebben als hun erfenis, zouden door die niet toe te passen en er geen gebruik van te maken tot hun vertroosting, Christus bloed met voeten treden, die hen tot dat einde gekocht heeft; dit alleen zou genoegzaam zijn om het grootste gedeelte van het verbond der genade in onze praktijk te vernietigen.

Ten zesde: Dat de wet de regel van ons leven niet behoort te zijn, onder de schijn dat we door Christus van dezelve ontslagen worden; alsof Christus gekomen ware om de poorten der hel voor de mensen te openen, om te doen wat hun behaagt. Zal ik iets meer zeggen? Ik ben vermoeid van spreken; liever wenste ik ter zijde te gaan om te treuren en te denken, dat daar iets verkeerd is waarom de Heere deze dwalingen toelaat. Gij, die oprecht zijt, onderzoek u, houd u dicht bij Christus, en verkrijg meer leven van Hem. En hoewel u door de mensen gerekend wordt onder het verbond der werken te zijn, verblijd u echter: u weet dat het beter met u is in de schatting Gods.

En gij die zwak zijt, wacht u en zijt op uw hoede, en overweeg niet wat ik, maar wat de Heilige Geest heden verklaard heeft.

En wat al diegenen aangaat, die de genade in ontuchtigheid veranderen, niet in hun voornemen, maar in hun gedrag; niet in alle, maar in sommige dingen; laat hen deze Schriftuurplaats overwegen, Judas vs. 4, mensen tot dit oordeel opgeschreven. Zij zijn voorspoedig, zij hebben geen schade en zij verheugen zich. Ach, maar zij laden genoeg oordeel op zich. Overweeg maar vs. 12 en 1.3, tweemaal verstorven, dood in Adam, dan levend gemaakt, door Christus, door algemene gaven en genade; dan sterven zij en veranderen de genade in ontuchtigheid, denwelken de donkerheid der duisternis in der eeuwigheid bewaard wordt. Zij voeren de geblankette goddeloosheid in.⁹

5e Gebruik.

O, draag dan zorg, dat u van Christus niet terugblijft door ongeloof, Hebr. 4: 1. Christus moet alles doen maar ach, draag zorg, dat u de middelen gebruikt, en stel dan het werk in zijn handen om het geloof recht te maken, Hebr. 12: 1, 2, Ziende op de oversten Leidsman en voleinder des geloofs. Veronderstel dat Christus hier op aarde was, en u zou daarom bidden, zou Hij het u weigeren?

Ach neen. Bid daarom dan vurig.

⁹ Dit zijn de stellingen der wetbestrijders In Nieuw Engeland geweest. De Schrijver kant zich tegen dezelve met grote reden aan, terwijl die mensen door de arglistigheid van de Satan en door misbruik van het Evangelie eeuwig schipbreuk zullen lijden. Hoe genegen de mens is de genade in ontuchtigheid te veranderen, loert de ondervinding van alle tijden.

HOOFDSTUK 12

Aantonende dat er een zeer groot onderscheid is tussen een oprecht Christen, en de meest verborgen geveinsde.

§ 1. DERDE LERING

Dat er een zeer groot inwendig onderscheid is tussen hen die inderdaad oprecht zijn, en de meest verborgen geveinsden.

Of,

Daar zijn inwendig zekere hoedanigheden en werkingen van God in de zielen der gelovigen, die een zeer groot onderscheid maken tussen hen en de meest verborgen geveinsden.

De Heere Jezus ziet hier het onderscheid en toont het onderscheid, hoewel ik beken dat het in dit vers maar algemeen is. En enigen waren wijze, anderen waren dwaze maagden. Wijsheid en dwaasheid zijn onderscheiden hoedanigheden, en hoewel deze meer bijzonder tot het verstand behoren, zo stort echter de Heere nooit enige ware wijsheid in het verstand, of daar is tegelijk een grote verandering in het hart; nooit was enig mens aan zijn dwaasheid overgegeven, of dit gaf niet alleen een kwaad hart te kennen, maar het ontstond altijd daaruit, Ef. 4: 18, zodat Christus niet alleen een zeer groot onderscheid ziet, maar dit aan de Kerken tot haar onderricht ontdekt: Ik beken, dat hoewel het onderscheid niet alleen bestaat ten opzichte van openbare goddeloosheid of uitwendige wandel, daar ze leven gelijk andere mensen in de wereld. Zo is hier toch een groot onderscheid. Om dit stuk open te leggen, zal ik de volgende bijzonderheden verklaren:

1. Dat de Heere dit inwendig onderscheid maakt.
2. Dat het zo groot is, dat de gelovigen het zien.
3. Dat het zo groot is, dat anderen het niet kunnen begrijpen als het hun voorgedragen wordt.
4. Dat het zo groot is, dat zij het niet kunnen verstaan.
5. De redenen waarom de Heere dit inwendig onderscheid maakt.

1. Dat de Heere dit onderscheid maakt, bewijs ik nu alleen maar met enige Schriftuurplaatsen, Ef. 5: 8. Eertijds waart gij duisternis, nu zij gij licht. Ef. 2: 2. Gij waart dood, nu zijt gij levend. Het is wel waar dat er een leven is, hetwelk de geveinsden hebben, dat veel onderscheid tussen hen en anderen maakt. Maar als het dat reeds doet, wat doet dan het leven van Christus niet in een mens, als deze opstaat uit de dood van iedere zonde? Hand. 26:18.

De Heere bekeert niet alleen van de duisternis tot het licht, maar van de macht van de satan tot God. Waarmee te gelijk de vergiffenis der zonde ontstaat. Is dit dan geen groter verandering, dan van de hel tot de hemel? Is het niet erger dan de hel, niet alleen onder de verzoeking, maar ook onder haar macht te zijn? En is het niet beter met God, dan in de hemel te zijn?

2. Het is zo groot, dat de gelovigen het zien. Ik beken, dat het in de aanvang van het werk der bekering gelijk een verwarde mengklomp is. Zij weten niet wat ze ervan zeggen zullen. Maar daarna weten en doen zij het, Joh. 5:18, 19. Wij weten dat wij uit

God geboren zijnde, vrij zijn van de heerschappij der zonde, waarvan de apostel spreekt, en dat de ganse wereld in het boze ligt. Voordat een mens wedergeboren is, ziet hij tussen zichzelf en andere mensen geen onderscheid, maar dan wordt hij het gewaar. Daarom ziet men dikwijls in de Schriftuur, dat de heiligen hun ondervinding van hun tweevoudige staat uitdrukken, Tit. 3: 2, 3. Hun is geboden zichzelf te beproeven, en zij kunnen niet alleen Christus buiten zich, maar Christus in zich zien; tenzij ze verworpingen zijn, 2 Cor. 13: 5. Om deze reden wordt hun geboden hiervoor dankbaar te zijn, Coll. 1: 12, 13; welke geboden, evangelisch zijnde, hun uitwerking in alle uitverkorenen hebben.

3. Het is zo groot dat anderen het niet kunnen verstaan als het hun voorgedragen wordt. Zij zijn er zó ver af van het in zich te hebben, of na te kunnen bootsen, of dit inwendig werk te doen, dat zij het niet kunnen verstaan; ja, al is het dat de Geest zelf komt om het te werken, Joh. 14: 17. De Geest der waarheid, welken de wereld niet kan ontvangen; ze ontvangt de profetische gaven en de algemene genade. Maar daar is een hoger en meer Goddelijk werk, hetwelk zij niet kunnen begrijpen, Rom. 8: 7. Het onderwerpt zich de wet Gods niet, want het kan ook niet, daar de heiligheid Gods verschijnt.

4. Het is zo groot, dat zij niet kunnen begrijpen hoe het geestelijk verstaan wordt, dan alleen door inbeelding, 1 Cor. 2: 14. Hij kan ze niet verstaan. Daarom zijn de mensen hun ganse leven lang bezig om naar de genade te grijpen en die te begeren, maar zij verkrijgen niets, omdat ze de zaak niet kennen die zij hebben willen, Joh. 4: 10. Indien u ze kendet, zo zou u ze begeren, en Hij zou ze geven. Een beest kan niet begrijpen welk een leven een mens leidt.

5. Nu volgen de redenen waarom de Heere dit inwendig onderscheid maakt, en waarom hij dit onderscheid zo klaar aantoonst.

§ 2. 1e Reden.

Met het oog op de oneindige liefde des Vaders, die Hij de geringste gelovige, boven de allerheerlijkste geveinsde, die er ooit leefde, toedraagt. Het is een eeuwigdurende liefde, en ze is gelijk aan de liefde, die Hij zijn eigen Zoon toedraagt, Joh. 17: 16. Indien nu de liefde des Heeren tot beiden niet dezelfde is, zo zijn ook de werkzaamheden of de vruchten van Zijn liefde, in beiden niet dezelfde maar tussen deze moet een groot onderscheid zijn. Want gelijk het met de mensen is, zo is het ook met de Heere.

Er zijn drie betuigingen van liefde.

1. Hun aanschouwingen.
2. Hun Beloften.
3. Hun werken van liefde; aldus,

1. Schept de Heere in Zijn volk heerlijke bevattingen van zijn gezegend Aangezicht, zich vertonende in de spiegel des Evangelies, Openb. 22: 4.

2. De Heere doet veel beloften van liefde jegens Zijn volk, die in hun harten dringen, om hen te verkwikken, Hos. 2: 14.

3. De Heere beperkt Zijn liefde niet alleen tot aanschouwingen en woorden, hoewel het wonderlijk is om er het gerings te van te genieten. Maar u kunt ook Zijn liefde, in de werken zijner liefde lezen.

Deze werken nu, die hun bijzonder eigen zijn, zijn eerst en inzonderheid de

begiftiging van Christus, voor een mens in de verlossing, aan een mens in de roeping. En dan de bijzondere vruchten dezer liefde, die in de bijzondere werkingen op de ziel en in de ziel uitgedrukt worden; die Gods waarheid in het Nieuwe verbond belooft, en Gods getrouwheid bevestigt, Ezech. 11: 19, Jer. 31: 33, 32: 40, om het stenen hart weg te nemen, en zijn wetten in hun binnenste te geven, en zijn vreze in hun hart te planten. Deze zijn de bijzondere uitwerkingen van dit Nieuwe verbond, en deze werkingen gevoelen de uitverkorenen alleen, en zij allen verwonderen zich over de genade, Ef. 2: 4, 5. *Door Zijn grote liefde, waarmee Hij ons liefgehad heeft, heeft Hij ons levend gemaakt met Hem.* Daar is een soort van opstanding van de ziel eens mensen, als hij bij Christus tehuis gebracht wordt, en gelijk de lichamen der heiligen ten laatsten dage zullen verschillen. Zo is er een verschil, als God hier hun zielen uit de doden opwekt.

2e Reden.

Met het oog op de dood en het bloed van de Heere Jezus, hetwelk niet alleen vergoten is om God met hen te verzoenen maar ook opdat zij een afgezonderd volk, voor Hem zouden zijn, Tit. 2: 14. Hij heeft zichzelf voor Zijn volk gegeven; niet alleen om Zijn volk te rechtvaardigen, maar ook om zijn gemeente te reinigen, Ef 5: 26, 27. Want dit is Gods voorname toeleg geweest: eerst, om Zijn volk in hun Hoofd te volmaken. En dan, opdat er geen gouden hoofd, en voeten en handen van ijzer en leem zouden zijn. En omdat Hij zijn gemeente teder bemint, maakt de Heere haar hier bij trappen lieflijk, totdat ze zich ten laatsten dage zonder vlek of rimpel zal verzoenen. Meent gij, broeders! dat Christus bloed gestort is, om niets meer in Zijn volk dan in de geveinsden te werken? Werd het alleen gestort om de schuld der zonde van voor Gods aangezicht weg te nemen, en dan een mens zich in de zonden van zijn eigen hart te laten wentelen? Weliswaar, daar is een zeker werk van heiligmaking dat de geveinsden hebben, doch, geliefde! daar is echter een zeer groot onderscheid met dat der gelovigen; hun wil werd nooit veranderd, hoewel hun gemoed grotelijks verlicht was. Daarom zondigen zij moedwillig. De Heere was hun nooit dierbaar; hieruit ontstond een heimelijke versmading, zodat zij eindelijk de onvergeeflijke zonde bedreven, Hos, 10: 26, 29.

3e Reden.

Nademaal deze genade of bekwaamheden, met haar werkingen die in de gelovigen zijn, dezelfde als die van Christus zijn, dezelfde in eigenschap en natuur, Joh. 1: 16. Uit Zijn volheid hebben wij alles ontvangen ook genade voor genade. Daarom worden wij gezegd zijn beeld te dragen, en omdat het in het eerst maar weinig is, daarom van heerlijkheid tot heerlijkheid, 2 Cor. 3: 18. De Heere Jezus nu had niet alleen de Geest, die Hij zonder mate bezat, maar Hij had insgelijks veel Goddelijke hoedanigheden, eigenschappen of genadegaven, waarvan het godslasterlijk zou zijn te denken, dat ze geveinsd of algemeen waren. Deze verkrijgen. De gelovigen uit Zijn volheid, en daarin worden zij in hun mate Hem gelijk gemaakt. Dus hebben de heiligen niet alleen de geest, maar ook die bijzondere werkingen, die door de Geest in hen gewrocht worden, waardoor zij de Heere Jezus gelijk gemaakt worden. Gelijk er alzo een oneindig onderscheid was tussen de Heere Jezus en de beste geveinsden, zo maakt de gelijkheid die zij met de Heere Jezus hebben, nu een groot onderscheid tussen hen en de geveinsden. En gelijk er onderscheid is tussen een plant en een beest, en tussen een beest en een mens, zo is er een heerlijk leven dat de heiligen reeds hier begonnen zijn, hetwelk niemand heeft dan zij alleen, 1 Petrus 5: 10. Zij hebben de eerstelingen, enz. Die hun tot spijs en drank verstrekken, waarvan geen mens, die in geveinsdheid en

zonde ligt, kennis heeft.

4 Reden.

1. Indien er geen onderscheid ware, zo zouden er deze onheilen uit volgen: 1. Het zou een grondslag leggen tot verachting van de genade en van de schoonheid der heerlijkheid die in de harten en in het leven van Gods volk is. Want evenzo is het in het werk des Zoons in de verlossing; indien Christus evenzeer voor Judas als voor Petrus ware gestorven, en de daad des geloofs uitgesteld ware geworden om die op de vrijen wil van beiden toe te passen, dan had Judas evenveel reden gehad om Christus voor zijn goedertierenheid te danken, als Petrus: En Petrus had niet meer reden om Christus voor Zijn liefde te loven dat Hij hem verlost, dan Judas. En welke koele dankzeggingen zou hij Hem dan gegeven hebben!

Daarom, als de Geest van Christus een heilige niet meer dan een geveinsde zou heiligen, dan had de een geen meer reden dan de ander om voor het werk des Geestes dankbaar te zijn. Als een mens op het werk en de genade des Geestes ziet, zo wordt er koud water op gegoten; dit is niet meer dan hetgeen een geveinsde heeft. Christus heeft niet alleen verlost door vrij te kopen, maar ook door van de macht van de satan, der Zonde, der duisternis, en des bedrogs te verlossen. En hiervoor niet dankbaar te zijn, is voor de verlossing van Christus niet dankbaar te zijn. U zult haar dan nooit hebben, u die de Geest der genade smaadheid hebt aangedaan, door wie u maar uitwendig geheiligd zijt.

2. Omdat dit het gebruik van al de voorwaardelijke beloften in het Woord gedaan, vernietigt. Want u weet dat die gedaan zijn op grond van enig vermogen of werk des Geestes in de mens, als tot treuren, armoede, geloof, honger, verlies enz. Als er nu geen onderscheid ware tussen de schijnbare werken der geveinsden en deze, dan is,

1. De waarheid der beloften vernietigd. Want de Heere zegt: Die honger en zullen verzadigd worden. Ik antwoord, de geveinsden kunnen honger, en echter niet verzadigd worden.

2. Het gebruik dezer beloften zou verloren worden, als het maar algemene liefde voor hen en de geveinsden is. Men zou hierop kunnen zeggen. De een heeft Christus, de andere niet. Ik antwoord, dat dit inderdaad wel waar is.

Maar dan vraag ik: Voor wie is Hij een Zaligmaker?

Moet Hij het niet noodzakelijk voor een bijzonden volk zijn, hetwelk in het Woord volgens zijn bijzondere eigenschappen beschreven wordt; eigenschappen die uit zijn gesteldheid en toestand vloeien, waardoor het bekend is. Overweeg Matth. 12:32, Is God een God der doden, en niet der levenden alleen?

3. Omdat dit de allerheiligste mensen die ooit leefden, tot bedriegers van zichzelf en van anderen maakt. Zie alleen op Johannes, Christus beminde discipel en boezemvriend. *Hij had de zalving ontvangen, om Hem te kennen die waarachtig is, en hij wist dat hij Hem kende*, 1 Joh. 2:3. Maar hoe wist hij dit?

Hij kon zich bedrogen hebben. Immers het zonderlingste is, als men ziet wat een zwaarmoedige inbeelding kan doen, en als men de uitwerkingen daarvan ziet; zelfs oprechte mensen werden aangezien alsof ze zwakke hersenen hadden, en nooit de diepten der verborgenheden Gods zagen. Wat is zijn laatste bewijs? Omdat wij zijn geboden bewaren; dat is, ze zijn in onze harten geschreven, en wij bewaren dezelve, hoewel wij die niet kunnen volbrengen. En maken ons alleszins tot heiligen. Christus bewaart die niet alleen, maar wij bewaren die door Zijn genade; aldus bewijst Hij het door een werk in hen. Hierop geef ik wederom tot antwoord. Indien al de werken in de zielen der heiligen tevens in de geveinsden zijn, dan bouwde Johannes op valse

gronden. Hij bedroog zichzelf en allen die hem hoorden, en al de kerken die er ooit tot op deze huidige dag geweest zijn.

§ 3. 1e Gebruik.

Tot wederlegging der Roomsgezinden, die in hun geschriften de kerken van Jezus Christus trachten te onteren, door te zeggen dat ze allen de aanklevende gerechtigheid of genade ontkennen; dát de mens rechtvaardig gemaakt wordt door Christus gerechtigheid, en dat hij intussen gelijk een lijk of geest, of gelijk een gepleisterd graf vol inwendige verrotting blijft.

Drie of vier van deze boogschutters, die deze pijlen hebben afgeschoten, heb ik ontmoet; hierdoor kwetsen zij het hart der belijdenis, en houden het volk in openbare vijandschap en tegenstand tegen de middelen van Gods genade. Dit nu ontkennen wij niet alleen, maar wij belijden dat de Heere ons niet slechts om de rijkdom zijner genade in Christus aanneemt, maar uit dezelfde liefde de Geest der genade zendt, niet om ons beleefd en zedelijk of geveinsd te maken, maar de Heere werkt daardoor een verandering waarvan geen in de allerfijnste geveinsde te vinden is. En echter belijden wij, hoewel onze rechtvaardigmaking hierin niet bestaat, dat al wie dezelve niet heeft, waarop hij zich ook laat voorstaan, voor het aangezicht Gods niet gerechtvaardigd is. De Heere vergunne aan de kerken van de Heere Jezus, dat de monden dezer lasteraars nooit meer geopend mogen worden, om alle gerechtigheid in onszelven ten enenmale te ontkennen; ontken ter rechtvaardiging, maar ontken ze niet geheel en al.

2e Gebruik.

Tot wederlegging van een oude Arminiaanse dwaling. Want zij beweren en verdedigen wel een aanklevende gerechtigheid. Maar zij stellen daarbij vast, dat er geen onderscheid is tussen de genade der gelovigen en der geveinsden, dan alleen wat haar duurzaamheid betreft, en dat nog maar bij toeval en twijfelachtig; namelijk, als zij er zich toe aanmoedigen; hiervoor brengen zij veel Schriftuur plaatsen bij, inzonderheid drie, als die van Ezech. 18: 24. Als de rechtvaardige zich afkeert, enz. hetwelk van bedorven Farizeese geveinsden gezegd wordt, die ver tekort schieten in hetgeen de heiligen hebben; ook van het zaad, Matth. 13, hetwelk opging, waar nochtans duidelijk blijkt, dat de grond niet deugde waarin het gestrooide groeide. En Hebr. 10: 23. *Het bloed waardoor zij geheiligd waren.* Waardoor zij bedoeld worden, die enige inwendige verlichting en duurzame uitwendige belijdenis wezenlijk, niet alleen in schijn, maar niet enig levend en krachtig werk in zich hadden. Maar door aldus de genade algemeen te verklaren, maken zij die verachtelijk, en onder de schijn van alle mensen waakzaam te maken, vernietigen zij alle geloof in Gods getrouwheid en belofte, inzonderheid als een mens sterft. De Godgeleerden hebben veel krachtige bewijzen tegen hen, en boenen aan, dat hoewel er verval en wintergetijden in de heiligen kunnen zijn, het zaad Gods echter in hen blijft, 1 Joh. 3: 9, 4: 14.

De voornaamste grond van deze hun misvatting is tweevoudig.

1. Een valse opvatting bij het zien dat velen afvielen, die geen sterren maar schemerlichten, en alleen maar heerlijke belijders voor een tijd waren. En opdat zij hierin geen mensen zonder rede zouden zijn, zo onderzochten zij de Schriftuur en zij bevonden dat er in vier duizend jaren maar vier of vijf afvielen: David, Salomo, Hymeneus, Alexander en Demas; geen van welke, zo ze onderzocht worden, hen in hun kraam zullen dienen.
2. Een groot misverstand van het werk der genade, en van hun eigen ondervinding. Want zij vatten de genade slechts op als een algemene zaak, doch haar niet verstaande,

omdat zij die nooit in zichzelf gevoelden, maken zij tussen de enen mens en de ander geen onderscheid, en daarom beweren zij de afval van de genade. Ik hoop niet, dat ik u behoef aan te moedigen om deze dwaling te verfoeien, als u overweegt wat ik gezegd heb. Ik sta wel toe dat een mens van de genade kan afvallen, als men de genade aanmerkt, dat deze zonder Christus kan ontvangen worden, gelijk de Arminianen willen. Maar de genade is in zichzelf een zo overvloedige levende Fontein, dat ze in zichzelf niet verloren gaat.

Tegenwerping. Is Adam niet van al zijn genade vervallen?

Antwoord. Ja, omdat hij, noch het verbond der genade, noch de geest der genade, noch de macht der genade had, om hem te ondersteunen en te bewaren. Maar nu is het Gods verbond, de wet en zijn vrees in het hart te geven, nooit af te wijken, en de Geest van Christus te geven, die uit de doden is opgestaan. Ik leef, en u zult leven, Joh. 14: 19. Door de kracht Gods die ons bewaart, 1 Petrus 1: 5, zodat, hoewel het Christus is die de mens voor vallen behoedt, het echter de waarheid is, dat hij die van de genade vervalt, alsof het een algemene zaak ware, of van Christus vervalt, nooit Christus of de genade gehad heeft, Joh. 4: 14. Het water dat Ik zal geven, zal eert Fontein van levend water zijn; niet van dode genade, maar van genade, die levend maakt door de Geest, en Hij helpt gestadig. Deze genade wordt bewaard, totdat het leven der heerlijkheid komt, waar zij in de Oceaan der volmaaktheid verslonden wordt.

3e Gebruik.

Hieruit zien wij, dat het onderscheid tussen de genade der geveinsden en der heiligen, niet alleen gelegen is in de uitwerkende oorzaak; namelijk, de Geest van Christus, (in zichzelf aangemerkt) want dan zou er geen onderscheid zijn. Want daar zijn geen twee Geesten en dezelfde Geest, die in de gelovigen werkt, is ook in de ongelovigen, om veel algemene werken in hen te werken, 1 Cor. 12: 3, 4.

Ook maakt de bovennatuurlijke kracht des Geestes geen onderscheid; (ik meen die, welke boven de sterkte der natuur is, niet die welke boven het gebruik der natuur is. Want Gods Werk buigt de natuur tot zichzelf) want de gaven der profetie en der algemene blijdschap, zijn boven de kracht der blote natuur, maar het onderscheid is in het werk zelf gelegen. Ook in de Schepping is het geringste grasje door dezelfde macht gemaakt, waardoor de hemel en de engelen gemaakt zijn, is er dan geen onderscheid? Ja, het is in het werk zelf, of in de uitwerking van die macht gelegen. Denk slechts aan een cederboom en een vlieg, in de eerste is in enige opzichten meer voortreffelijkheid, maar de laatste heeft een ander leven, hetwelk de andere niet heeft. Dus is de geringste gelovige beter dan de allerheerlijkste geveinsde.

Zie op Saul, toen hij tot koning gezalfd werd, kwam een nieuwe geest, de geest eens konings, die de gewone onderdanen niet hadden. Zo ook als God ons koningen en priesters met Christus maakt, komt er een andere Geest op ons, die de gewone mensen niet hebben. Ik weet dat de Geest zelf in de heiligen is, gelijk die niet in andere mensen is. Maar hoe is Hij daar? Ik weet dat Hij in hen door het geloof is, maar niet alleen door het geloof, maar ook door zekere bijzondere uitwerkingen die niet in andere mensen zijn, gelijk de ziel is in het lichaam. Daarom werkt ze een leven hetwelk in een dier niet is.

Zo ook is het hier. Daarom wordt er gezegd, *De wereld kan Hem niet ontvangen*, Joh. 14: 17. Mal. 3 2, 3. Wie zal de dag Zijner toekomstverdragen, omdat Hij komt om te louteren, enz. Doch evenwel maakt de Geest, enkel in zichzelf aangemerkt, geen onderscheid; tenzij alleen ten opzichte van het werk zelf. O, merkt dit op. Zeg niet: Ik heb nu de Geest en Christus, maar wat werkt Christus in mij? Joh. 15: 1. 2. Daar zijn

maar twee soorten van ranken, onvruchtbare en vruchtbare. Het onderscheid ligt in de eigenlijke vruchten ervan, enz.

4 Gebruik.

Ach, verschrikking zij dan over hen, die zich met algemene werken vergenoegen, en alsoo denken dat hun staat goed is. Gij zijt verbaasd geworden, u hebt het beleden, en gij zijt bekeerd; Judas heeft evenzo gedaan. U hebt veel dingen hervormd, en vermaak er in geschept tot God in Zijn inzettingen te naderen. De geveinsden waarvan sprake is in Jes. 58, hebben evenzo gedaan. U hebt niets in uzelf gezien. De duivelen evenmin. U hebt grote verrukkingen gehad en de heerlijkheid van de hemel en der heiligen gezien; Biléam insgelijks. U hebt de Heere Jezus aanschouwd en gezien, alsof Hij op aarde tegenwoordig ware; velen zagen Hem, hoorden Hem, werden door Hem ten hemel toe verheven en zullen Hem zeker ten laatste in heerlijkheid aanschouwen. Ach, zegt gij, maar mijn begeerten zijn goed! Velen zullen trachten in te gaan, maar niet kunnen. O, overweeg uw staat en beef; stel u al de goedertierenheid voor, waarmee de Heere Zijn volk omhelst, en zeg: Ach, laat die goedertierenheid ook voor mij zijn! En volg Hem totdat Hij het gedaan heeft.

§ 4. 5e Gebruik.

Hieruit kan blijken dat de ware gelovige de gelukzaligheid van Zijn staat, door de bijzonderheden van een inwendig werk in zich, bewust zou kunnen zijn. Want indien er waarlijk geen onderscheid ware tussen die genade, welke in de geveinsden en in de heiligen is, indien er geen onderscheid ware tussen de liefde, het geloof en de begeerte in de een en in de ander, dan zou niemand de gelukzaligheid van zijn staat uit enig werk kunnen weten. Maar aangezien de Heere een zeer groot en bekend onderscheid heeft gemaakt, zodanig dat God het weet, en dat zij het zelf weten, en het bewezen is geworden, en de gehele wereld het kan weten, maar hun ogen ontbreken om de harten der mensen te beschouwen, en zij het ten laatsten dage tot hun eeuwigdurende angst zullen weten, als de verborgen dingen der duisternis en de raadslagen van alle harten geopenbaard zullen worden.

Zo moet noodwendig uit de kennis van zulk een werk volgen, dat een mens zich van zijn gelukzalige en veilige staat kan verzekeren. Door werk, meen ik, geen paapse goede werken, noch acht ik geen werk zonder een bijzonder woord van belofte, hetwelk daarbij gevoegd is. Als men aan een vrouw vroeg, die met een man getrouwd is, hoe zij weet dat deze persoon haar man is, zo zou zij dit uit die bijzondere daden, werken, of blijken aantonen, waardoor hij betoont haar man te zijn. Zij wist dat hij grote aanbiedingen had versmaad en tot haar was gekomen; haar hart dat zeer afkerig was, werd eindelijk overwonnen om alles over te geven. Zij traden in een bijzondere band des verbonds, zoo dat zij niet kunnen scheiden. En als ze al scheiden, zo duurt dit echter niet lang. Zo ook hier. Als u de Israëlieten gevraagd had, hoe zij wisten dat zij van de verdervende engel verlost zouden worden, zouden zij geantwoord hebben: Wel de Heere heeft beloofd ons te verlossen. Wie zou Hij verlossen? Die de deurposten met het bloed besprengden. Maar de verdervende engel zou miljoenen mensen verdelgen des nachts, als zij dit het minst vermoedden.

Zult gij, ondanks alle verlossingen, wonderen, plagen en bekeringen bewaard worden? Ja, de Heere heeft het beloofd, en heeft het geopenbaard. Aan wie? Aan hen, die hun deurposten met Christus bloed besprengd hebben, namelijk door het werk des geloofs, Rom. 3: 24, 25. Heler. 10: 22. Als iemand de Heere Jezus zelf had gevraagd, wie Hij lief had, Hij zou (Joh. 10) geantwoord hebben, *Zijn schapen*; want Hij heeft Zijn leven voor dezelve gesteld. Hetzij dat ze zwak of sterk zijn.

Als iemand verder vroeg: Wie zijn Zijn schapen? Hij zou hen in hun onderscheiden eigenschappen beschrijven, gelijk Hij in Johannes 10 gedaan heeft. Zij, die Mij kennen, die alleen Mij horen, die Mij volgen. Zodat als u een gelovige die vraag doet: Hoe weet u dat u bemind wordt? Hij in de zin van Christus zal antwoorden: Ik ben zijn schaap, waarvoor Hij zijn leven gesteld heeft, toen het verloren was en dwaalde. Maar hoe weet hij dat? Dient hij nu te antwoorden gelijk Christus: Door deze eigenschappen die Hij in mij gewrocht heeft?

Als u zegt, dat een geveinsde deze allen kan hebben, dan is de Heere Jezus zeer gebrekkig te werk gegaan in het beschrijven van zijn eigen schapen, door zulke eigenschappen te noemen, die hen niet meer dan als zodanig ontdekken.

Weliswaar, heeft een geveinsde iets dat naar die allen lijkt, maar het inderdaad niet zijn. Als u ja zegt, dan kan een mens zijn gezegenden staat hieruit kennen. De belofte is, Spr. 8: 17, *Ik heb lief, die Mij liefhebben*. Maar hoe weet u dat u de Heere liefhebt? Daar is de twijfel. Als de Satan en de blinde vleselijke rede deze vraag doet, zo zult u niet beschuldigingen vervuld worden, en die nooit voldoen. Want hij die Job voor Gods aangezicht beschuldigde, zal veel meer de heiligen in hun eigen aangezichten van geveinsdheid beschuldigen. Als liefdeloze mensen, die de liefde van Christus in hun harten nooit gehad hebben, zulke vragen doen, kunt u die nooit voldoen. Maar als de Heere de vraag in zijn Woord doet, blijft dan daarbij. Het werk is zó duidelijk, dat hoewel er veel verzwakking is geweest, echter de ziel na herstelling de zon in het oog zal hebben, en zeggen: Heere, Gij weet alle dingen, Gij weet dat ik u liefheb, Joh. 21: 17. Daarom kunt u door dit werk er toe komen, om uw veilige staat te kennen.

1. Een mens kan zijn gezegenden staat, ten aanzien van de verleden tijd, door een werk kennen, dat is, door een woord of belofte die aan hem gedaan is, en door de Geest die de eeuwigdurende gedachten en verkiezing Gods aan hem openbaart, Rom. 8: 28, dengen die naar zijn voornemen geroepen zijn. Want aldus verheft de apostel zijn gedachten Ik weet dat de wereld vol gebrek aan liefde is, en zij vinden het gemakkelijk alzo te doen; ze zijn gelijk de duivel, zeer vriendelijk voor de Heere (zoo zij menen), terwijl de Heere hen begunstigt. Maar, als de tijd van geduld voorbij is, zullen zij eeuwige lasteraars van Hem zijn. Maar daar is een liefde, waardoor de heiligen hun harten aldus mogen opheffen om Gods liefde te zien, 1 Thess. 1: 4, 5, Wetende uw verkiezing van God. Hoe? Onmiddellijk?

Enige godgeleerden menen, dat de engelen die niet alzo zien, en dat het aan God eigen is dat te doen, doch middellijk. Want ons woord kwam in kracht en in veel verzekerdheid, om u voor God uit te breiden, om u van de afgoden tot God te keren, en Christus uit de hemel te verwachten, Hem hier slechts ziende als in een spiegel. Door dezelfde Geest zag Paulus die, door de zelfden Geest konden zij die gezien hebben, en alzo kunnen de uitverkorenen die zien, En indien men de ondervinding bij de waarheid mag voegen: hoevelen van Gods volk, die het werk hunner roeping en heerlijkheid kennen, stijgen dagelijks van deze lagere sporten van de ladder des Heeren, tot de hoogste sport der verkiezing, en worden daarin door eeuwige verwondering verslonden, terwijl hun harten met zoveel blijdschap en vrede vervuld worden, dat de zwakke tabernakel van vlees en bloed het gewicht dier heerlijkheid niet lang kan verdragen, zodat de gelovigen door het zien van de werking des Geestes in hen, de belofte door die werking gedaan, kunnen aannemen, en door deze belofte van liefde aanschouwen zij de eeuwige gedachten der liefde Gods tot hen.

Daarom wordt gezegd, dat de beloften aan de heiligen gegeven zijn, voor de grondlegging der wereld, nademaal de beloften, gedaan aan hen, die dorsten, treuren, geloven, enz. Geen blote woorden, maar eeuwige raadslagen zijn, waarin zij Gods

voornemen zien.

2. Ten opzichte van de tegenwoordigen tijd; daardoor kennen wij onze tegenwoordige vereniging met de Heere Jezus, 1 Joh. 2: 4, Die daar zegt ik ken Hem, en zijne geboden niet bewaart, die is een leugenaar. Ja, dit is ontkennend wel waar. Maar mag een mens, behoort een mens zijn vereniging volstrekt hierdoor te zien of te kennen? Antwoord. vers 5. Velen zeiden, dat zij de Heere kenden en beminden, maar zij zijn het alleen, die zijn Woord bewaren.

O, het is zoet, het is hemels, Hem in ieder gebod aan te kleven. Het is de dood, zich van enig gebod af te scheiden. Hieraan kennen wij, dat wij in Hem zijn. Indien het mogelijk was aan de engelen te vragen, hoe zij weten dat zij geen duivelen zijn, zouden zij antwoorden: de wil des Heeren is de onze. Zo ook hier. Hoe weet u dat u de natuur der duivelen niet hebt, en dus in de staat der duivelen niet gebonden zijt tot het oordeel van de groten dag? Omdat God onze vernederde naturen veranderd heeft, en onze wil zijnen heerlijken wil gelijkvormig gemaakt heeft, enz. Zo ook ten aanzien van de vergeving der zonden, Luk. 7:47. Veel is haar vergeven, enz.

3. Ten opzichte van de staat der heerlijkheid in de toekomst. Wij kunnen onze gezegenden staat door een werk kennen, 1 Cor. 2: 9. Het oog heeft niet gezien, wat de Heere bereid heeft dien, die Hem liefhebben. Ps. 31: 20, *O, hoe groot is uw goed, dat u weggelegd hebt voor degenen die U vrezen!* 2 Cor. 5: 3. Zo wij met Christus bekleed zijn, met geheel de Christus, vers 5, 6 heeft Hij ons hiertoe bekwaam gemaakt en het onderpand des Geestes gegeven, hetwelk, Rom. 8: 23, de eerstelingen der heerlijkheid zijn. Daarom hebben wij altijd goeden moed.

Tegenwerping. Maar als u op uzelf ziet, zo zult u heden vrede en morgen droefheid hebben.

Ja, wij hebben altijd goeden moed, en echter ging Paulus toen niet voort in het verbond der werken. Hetzij nu een mens eerst zijn staat door een werk, een woord en de Geest, leert kennen, zodat er drie dingen zijn om onze gelukzaligen staat te bewijzen, of dat het door twee dingen alleen geschiedt, namelijk door een algemeen woord en een algemenen Geest, zo zal ik dit niet betwisten; omdat dit niet tot nadeel van de waarheid, waarvan wij spreken, verstrekt. Alleen, dit zeg ik, dat het zeer gevaarlijk is de Heilige Israëls te bepalen, inzonderheid in Zijn vrijheid van werken, om licht, leven en Goddelijke vertroosting te schenken, wanneer, door welke middelen en beloften, en in welke mate Hij wil. Toen Christus, hier op aarde was, heeft Hij soms wel gezegd uw zonden zijn u vergeven, Matth. 9: 2. Soms, u geschiede naar uw geloof, Matth. 9: 28, 29. Ja, u geschiede gelijk gij wilt, Matth. 15: 28.

Indien Hij dit zei in deze mindere dingen, hoeveel te meer dan in de grotere. Christus is nu in de hemel, en wij hebben geen onmiddellijk gesprek met Hem, dan in zijn Woord, en het staat Hem vrij tot Zijn volk te spreken naar zijn believen, en als zij het nodig hebben. Laat mij daarom de broederen bidden, dat ze omzichtig in hun redeneringen zijn, om al de beloften niet te verijdelen. Welk christelijk hart kan Gods waarheid vaneen zien rijten, zonder droevig te worden en te treuren over de hardheid van de harten der mensen?

De Heere heeft van vrede tot de harten van sommige mensen gesproken op deze wijze: Hij die verloren is, zal gevonden worden; die in Mij gelooft zal geenszins hongeren, en die tot Mij komt zal nimmermeer dorsten; dit ziende, besluiten zij, (als de Geest des Heeren hen helpt, want soms kunnen zij het niet doen) dat het vrede is. Want het voornaamste is het woord, het mindere de ondervinding, en het besluit het

werk van des Heeren geest, om uw geest daartoe levendig te maken.

Nu, zeggen enigen: Hoe weet u dit? Zo kunt u misleid worden, want velen zijn aldus bedrogen geworden.

Hetzij zo. Maar zal een kind geen brood aannemen als het hem gegeven wordt, hoewel er de honden naar happen? Wat moet men dan doen?

Hun werk tot het licht, tot de toets van het woord brengen, hetwelk, gelijk u weet, maar twee dingen doet:

1. Het vertoont, wie God is. En

2. Wie de mens is.

En dus ontdekt en beschrijft het alle geveinsdheid der mensen, en alle genade der mensen. En als die dan de toets van het Woord niet kunnen doorstaan, overtuig hun dan, dat zij inderdaad nog in het verbond der werken zijn. Maar als zij die kunnen doorstaan, blijft dan daarbij; draag dan zorg dat u geen vals getuigenis tegen Gods waarheid geeft; veroordeel also in een mens het werk van Christus niet, waar het van de rechten stempel is, en Christus beeltenis draagt; rukt also de mensen niet af van hun recht op Christus liefde, die in zijne belofte geopenbaard is.

Maar leer die eenmaal onderscheiden, en ik ben overtuigd dat dan de droevige verschillen in het kort beëindigd zullen worden, onder al degenen die de waarheid in Jezus Christus liefhebben. 2 Petrus 1:4. *Door welke ons, die een dierbaar geloof hebben, de grootste en dierbaarste beloften geschonken zijn.* De Heere geeft weinig aan Zijn volk; ach, maar Hij geeft hun overvloedige beloften! Handschriften, verklaringen en geschriften, om de rijke genade, de rijkdom der heerlijkheid en de rijkdom des vredes te tonen.

Ach, (zegt gij), maar deze beloften kunnen ook de geveinsden hebben! Dan zou een geveinsde bij zich zelf verloren kunnen zijn en hongeren en dorsten en geloven. Maar dat is onmogelijk. Waarom worden ze dierbare beloften genoemd? Dierbare beloften zijn geen algemene dingen. Dierbare beloften, zijn niet het deel van een verachtelijke wereld. Dierbare dingen geeft God nooit aan honden. En geloof mij, u zou er toe kunnen komen om de waarde ervan in de tijd uwer verschrikking op uw doodbed te, gij, die dezelve nu gering acht.

Ach, maar velen rusten op de beloften zonder Christus! Dat kan zo zijn; nochtans worden de gelovigen door dezelve der Goddelijke natuur van Christus Geest, zijn Goddelijke vertroosting, zijn vrede en genade deelachtig;. Die hierop steunt, bouwt niet op een werk, of op een blote belofte, dan wanneer het tot Christus en de eeuwigdurende omhelzingen van Hem brengt. Daar is niet aan gelegen welke belofte de vrede geeft, als ze ons maar in Christus doet aanlanden.

Daarom kan een mens zijn gelukzalige staat door een werk kennen; alleen laat mij toe, dat ik hier drie waarschuwingen voordraag.

1. Draag zorg, dat u in uw oordeel of in uw praktijk, niet er toe komt de Heere te bewegen, om u door uw werk lief te hebben, hoewel het zijn maaksel is. Want alle werken zijn vruchten, geen oorzaken van des Heeren liefde, want dit is inderdaad paaps, en het is geveinsdheid, Jes. 58: 3. 4. *Waarom vasten en bidden wij, en vinden wij onze lust die in God te naderen?* enz. Maar ziet u op het werk en de belofte, en zijt u te verachtelijk in uw eigen ogen dan dat de Heere u iets zou beloven of voor u doen. Zodat, als u enig zaligmakend werk in u gevoelt u niet tot God moet gaan in de verwachting van enig goed in de naam van dat werk, maar in de naam van die vrije genade en getrouwheid Gods, die Hem bewogen heeft, zulke dierbare beloften te doen voor de zodanigen, als zij zijn die ze hebben. Hebt u niet gezegd dat Salomo zal

regeren? 1 Kon. 1: 13. Pas dit ook hierop toe.

2. Draag zorg dat u niet met dit werk vergenoegd gaat neerzitten, en uzelf daarmee tevreden stelt: nooit trachtende zijn aangezicht te aanschouwen, die het gegeven heeft en die het wrocht. De arme blinde man, Joh. 9. was met een machtige genezing, en enig zaad van geloof begunstigd. De Heere wrocht het werk, doch verborg zichzelf. Hij verwonderde zich over de grote verandering, was aangedaan over zijne liefde; ten laatste kwam de Heere Jezus zelf. Geloofst gij? Zei Hij. Wie is hij Heere? Ik ben het. Toen aanbad hij Hem, vers 36- 38. Aldus is het met de Heere in zijn wegen, om de genade te werken.

Ach, verlang dan om Hem hier in zijn spiegel, in Zijn heerlijkheid, in zijn aangezicht volkomen te aanschouwen! waarlijk, daar is geen werk van Christus hetwelk recht is, of het doet de ziel naar meer daarvan verlangen, om bij Hem te zijn die het gedaan heeft. veel Christenen lopen als zij het werk Gods bezitten, met hetzelfde weg als een goed teken, en zien op de belofte, maar ach, zij verlangen, noch trachten de Heere te aanschouwen! Zult gij dit de HEERE vergelden, gij dwaas en onwijs volk? Was het niet genoeg dat gij uw zonden tot een scheidsmuur tussen de Heere en uw ziel gemaakt hebt Wilt u ook nog werken en beloften tot een scheidsmuur tussen de Heere en uw ziel maken? Ik betuig, de Heere zal dit werk rondom uw hoofden in brand steken, en al uw fonteynen doen opdrogen, om u te doen verlangen, uit de springbron des levens zelf te drinken. En het is een rampzalig teken van ongeloof, hetwelk uw rust zal storen, Hebr. 4: 3, 10, 11. Maar als u Hem verlangt te zien. Ach, wanneer zal ik voor God verschijnen! Ps. 63: 24, dan zal de Heere u vervullen.

3. Verwacht geen vertroosting van uw werk noch van de belofte, tenzij de Heere in beide verschijnt, Joh. 10: 16 Zij zullen Mijn stem horen. Want aldus brengen de meeste mensen menselijke, geen Goddelijke vertroosting, van een werk te huis. Maar o, ziet dat u het van de hemel verkrijgt, gelijk Petrus zijn Verlossing, Hand. 12. Uw rede en anderen zeggen tot u, en echter zijt u vol van vrees en twijfelingen. En u roept: Heere! overtuig mij!

Ja, blijf daarbij, nu zijt gij, waar u moet wezen. Meent u dat Christus voor u met genade en leven, en niet met vertroosting vervuld is? Alleen, gebruik de middelen, en zie opwaarts tot Hem.

§ 5. 6e Gebruik.

Daarom, vergenoeg u niet met enige hoop dat uw staat recht is, tenzij u dit onderscheid bevindt. Want de Heere spreekt van vrede alleen tot Zijn volk, en Zijn volk is van alle anderen onderscheiden. Daarom, hoe kunt u zeggen dat de vrede de uwe is, zolang u hiervan geen klaar gezicht hebt?

Ik zal van twee soorten mensen spreken.

A. Van hen die zichzelf met alles vergenoegen wat hun geweten kan stillen en gerust stellen; een gering werk, enige onnozele begeerten, een omtuind geloof, enige zedelijke betrachtingen, enige ongegronde gissingen zullen hun oogmerk voldoen. En hiervan vol zijnde, zo kunnen zij alle predicates hooien, geen wind zal hen schudden, geen onderzoek, bedreigingen, of waarheden treffen hen. Zij zijn zó goed, dat zij denken de Heere bedoelt hen niet daarmee. Wel, ik zeg niets meer tot u dan dit: Weet, dat de tijd komt, dat de Heere Jezus u zal beproeven, al uw vernis zal ontdekken, al uw wellusten en begeerlijkheden zal openbaren, en uw naaktheid, schande en beschaamdheid zal door de gehele wereld gezien worden.

B. Van hen, die zich met die openbaring der liefde des Heeren vergenoegen, zonder het gezicht van enig werk of zonder naar hetzelfde om te zien. Ik bid de Heere, dat Hij zichzelf overvloedig meer en meer ontdekke aan allen, wie de Heere zich op een zaligmakende wijze ontdekt heeft. Want dit is de ellende, Christus is iets verborgens, zo ook Zijn liefde. Overweeg echter;

1. Dat God Zijn liefde niet aan de geveinsden maar aan Zijn volk openbaart, hetwelk een werk heeft dat hen ver overtreft.

2. Dat het getuigenis van de Geest een mens geen Christen maakt, maar dat alleenlijk bewijst. Het is de eigenschap van een getuige, niet om een zaak waar te doen zijn, maar het bewijs te verklaren. Daarom, of de Geest in de eerste of tweede plaats Gods liefde verklaart, betwist ik niet, omdat het twijfelachtig is; echter moet u vooral wel toezien, dat u het onderscheid vindt, namelijk, enig werk in u, hetwelk geen geveinsde onder de hemel heeft. Hoe zou u anders vrede kunnen hebben?

a. Hierdoor zult u het sterkste bedrog voorkomen, hetwelk de Satan pleegt, om de mensen in slavernij voor zichzelf te houden, namelijk om de mensen groten vrede en soms grote opgetogenheid te geven, terwijl zij in hun zonden zijn. En zo kan hij hen hier nog verharderen, Luk. 11: 21., Door nu tot Christus te gaan, om de knopen van de satan te ontbinden, ondermijnt u het voornaamste ontwerp van de Satan; u breekt zijn hoofd, hebbende uw toevlucht tot Christus genomen om dit te doen. Zijn beleid is, laat uw hart begaan, en laat Christus daarmee begaan. Maar u kunt verzekerd zijn, zo u de genoemden weg inslaat, dat al uw vertroosting van het rechte maaksel is.

b. Anders blust u de Geest uit, en u wederstaat het getuigenis van de Geest, ten minste een groot gedeelte er van. Want als de Geest komt om van Gods liefde te getuigen, zo beantwoordt Hij al de twijfelingen en tegenwerpingen der ziel die zij te voren had. De grote twijfel nu van Gods volk is niet alleen: ben ik uitverkoren, ben ik gerechtvaardigd en aangenomen. Maar ben ik geroepen, ben ik geheiligd, zijn mijn begeerten, mijn geloof, mijn liefde nagebootst? Want dit alles kan ik hebben, en echter ter hel varen.

De Geest nu, als Hij komt, heldert alle twijfelingen op; niet volslagen, maar allengs. Want Hij is de aller-klaarste Getuige, en daarom, Joh. 19:1820, *Zult gij in die dag bekennen dat Ik in u ben, en gij in Mij zijt, en dat Ik in de Vader ben.* De Geest zegt niet alleen: Christus is in de hemel, om een plaats voor u te bereiden en een Voorspraak voor u bij de Vader te zijn, maar ook in u, u heiligende en u bereidende tot heerlijkheid, daar u een vat ter heerlijkheid zijt. En u in Hem zijt door geloof, door liefde, begeerte, enz. Als nu een mens zou zeggen: ik tracht naar geen werk, maar alleen naar de Geest om de liefde des Heeren te ontdekken, onder de schijn van de Geest te begren, wederstaat hij Gods Geest.

c. Anders zult u verstoken blijven van al die overvloedige vertroosting, welke het Woord u voorstelt. Want veronderstel, dat u zegt: Ik tracht niet naar het werk van God in mij, om uit hetzelfde enige vertroosting of enige belofte die daarop gedaan is, te ontvangen. Ik tracht alleen naar de openbaring van de Geest, zo antwoord ik:

1. Daar is nooit een belofte of de vertrooster is in dezelve en ze zijn gegeven, om krachtige vertroosting te geven. Zo u nu geen werk en geen voorwaardelijke belofte ziet, noch de voorwaarde in u bevindt, hetwelk Christus echter moet werken en werkt, welk een overvloed van zoeten vrede

verliest gij? Openb. 7:17. Het Lam leidt hen tot de levende fonteinen der wateren, en God zal alle tranen van hun ogen afwissen. En voor zover mij bekend is, zult u van dorst sterven, u die het weigert te doen. Ach dragen van hart, om te geloven al hetgeen in de Schriftuur geschreven staat, al wat God gesproken heeft! Behoorde u niet aldus vertroost te worden?

Maar, 2. Zo u naar de Geest zonder een werk tracht, terwijl u vertroosting van de Geest zoekt, zo kunt u de verdoemenis van het Woord niet ontgaan. U zegt, dat de Geest van vrede tot u heeft gesproken. Maar hebt u Christus lief? Ik tracht daarnaar niet, zegt gij, maar naar de Geest. Wel, het Woord zegt immers: Hij die Hem niet liefheeft, die zij een vervloeking. Daarom vraag ik u, is de verbintenis tussen uw zenden en uw ziel gebroken?

Antwoord. Ik tracht daarnaar niet.

Waarom niet? Johannes zegt: Die de zonde doet, is uit de duivel!, 1 Joh. 8: 8. Zijt u een nieuw schepsel?

U zegt: daarnaar tracht ik niet.

Wel, het Woord. Zegt, Tenzij gij wedergeboren wordt, kunt u het koninkrijk Gods niet zien. En de Heere weet, of de Satan u op uw doodbed niet zal aanranden; dan zal de Heere zeggen: ja, bezie uzelf. Het woord zal Belsazar verschrikking zijn. Overweeg Ps. 32: 1. 2.

d. Tracht:daarnaar, anders zult u van de verdere openbaring en gemeenschap des Heeren Jezus verstoken zijn. De Heere openbaart niet alles van zichzelf tegelijk. De dageraad komt te voorschijn, eer de zon opgaat, en daar is in dit leven een verdere openbaring van de Heere aan Zijn volk, niet voor, maar nadat zij inderdaad zodanige werken voor Hem vertonen, Joh. 14: 21. *Ik zal Mijzelven aan hem openbaren.*

Hoe? Christus zegt: Ik zal tot hem inkomen, en ik zal met hem Avondmaal houden. Denk nooit dat de Heere zichzelf zó zal onteren, dat Hij in een onrein hart zal komen. De zonde bedroeft Gods Geest en zal Hem bedroeven. De zonde zal Hij alleen beschuldigen. Hij zal van geen vrede tot u spreken, tenzij alles verbeterd zij.

e. Anders zou u voor eeuwig kunnen wegvallen, gelijk zij van wie geschreven staat in Hebr. 10: 29. Zij hadden de kennis der waarheid ontvangen en waren geheiligd. Maar hun wil en harten veranderden nooit. Ach, draag zorg dat er niet/alleen een vreselijk gezicht der wraak overgelaten worde u die het niet doet, staat alle ogenblikken op het punt van verloren te gaan. Want het is openbare geveinsdheid, de werken niet aan het licht te brengen, dit is niet anders dan voort te gaan in het verbond der werken, Joh. 3: 20. En als de Heere u niet liefheeft, en u de raad des Woords niet wilt aannemen, zo zal het vuur des Heeren u beproeven. En als dat komt, en het geweten zal vragen: Waarom overkomt mij al dit kwaad? Als uw ellenden groot zullen zijn. O, dan zal er gezegd worden: Dit was omdat ik de Heere niet liefhad; ik verzaakte de Heere, enz. Wend u nu naar de Heere om u te reinigen, Zach. 13: 9.

Tegenwerping. Het is wel waar dat er onderscheid is, maar is het mogelijk dit te kennen, aangezien een vals hart zó ver kan gaan, inzonderheid om het in zichzelf te kennen?

Antwoord. Het is waar, het is moeilijk voor de mensen, voor de predikanten, voor de engelen om dit te ontdekken, doch het is gemakkelijk voor de Heere Jezus, en dit doet Hij. Dit licht ontdekt de verborgen dingen, gelijk zij zijn. Zijn Geest leidt in alle waarheid. En dit is, een bijzonder voorrecht en eer, niet slechts om God te kennen, dus der Goddelijke natuur deelachtig te zijn, maar ook om hun eigen harten te kennen, Jer.

17:9, 10. En hoewel het een gemakkelijke zaak is voor de geveinsden, die nooit wisten wat de genade betekende, misleid te worden; echter nadat de Heere die aan de uitverkorenen bekend maakte, is het geen lichte zaak hen te misleiden. Immers de apothekers, kunnen de nagebootste drogerijen onderscheiden als zij die ontmoeten; of de juweliërs kunnen het onderscheid tussen valse en fijne paarlen kennen. De blinde man zei: hoewel ik blind was, nu zie ik.

Zo ook, ik was dood, en ziet nu leef ik. Het oude is voorbijgegaan, het is al nieuw geworden, 1 Petrus 2: 9. Zij zijn geroepen uit de duisternis tot zijn wonderbaar licht. Indien zij geen onderscheid konden kennen, waarom zou de Heere dan geboden hebben genade bij genade te voegen, en in de genade op te wassen? Mogen zij niet antwoorden: Helaas, Heere! ik weet geen onderscheid tussen nutteloze waren en kostbaarheden! Ik weet niets van hetgeen u mij geboden hebt te doen.

Ik zeg daarom, dat het werk in zichzelf gezien kan worden, en zulks, door een drievoudig licht:

1. Het licht van het Woord, hetwelk een Goddelijke openbaring is van of aangaande God en de mens, en van de mens, niet alleen als in Adam gevallen, hetwelk al zijn zonden, haar natuur, haar oogmerk, enz. ontdekt, maar als in Christus weer verzeen en ontdekt, die de geboorte, het wezen, en de voorttelling van het nieuwe schepsel is. Het ontdekt alle geveinsdheid des harten, zodat ze genoodzaakt worden te zeggen: de Heere heeft mij ontdekt en de heiligen zullen zeggen: de Heere heeft mij welgedaan. Als de vraag was: Wie heeft de Heere lief?

Zo behoeft u daarom niet naar de hemel te gaan. Het woord is nabij u. Wie zijn het die Christus liefhebben? Zij, die zijn geboden bewaren, enz. zodat het Woord een licht is, om de waarheid van de valsheid, het werk der genade van het werk der geveinsden te onderscheiden; door dit licht kunnen en mogen de heiligen weten wat het werk is. Het geeft dan ook een schrikkelijk ongeloof en geveinsdheid te kennen; niet alzo te doen, Joh.3: 19 -21. En aan alle heiligen is bevolen dit te doen, 2 Petrus 1: 19. Wij, door de Geest verzegeld zijnde hebben het profetisch Woord, dat zeer vast is, enz. hetwelk een licht is, schijnende in de duistere plaatsen, beide om Gods hart en onze harten aan ons te openbaren; hierom maakt het ons wijs tot zaligheid.

2. Het licht des Geestes met het Woord gepaard gaande, openbaart het werk, zonder hetwelk het werk niet gezien kan worden, zomin als een boek, dat met de netste hand geschreven, of met de netste letter gedrukt is, gezien kan worden zonder licht om het daardoor te zien. Daarom kan Gods volk niet terstond lezen, wat de Heere geschreven heeft, 1 Joh. 3: 24. Zo is het ook met de Schriftuur. De Roomsgezinden zeggen, dat ze duister is; hoe kunnen wij haar dan kennen?

Wij antwoorden: daar zijn Goddelijke tekenen van majesteit en heerlijkheid op dezelve gestempeld, waardoor wij door dezelfde Geest, die dezelve geschreven heeft, die zien, en wij zijn daarvan overtuigd. Zo ook hier. Evenzo is het in het werk der schepping, hoe kan iemand God in hetzelfde zien? Wij zeggen: in het maaksel zelf blijkt zijn macht en eeuwigheid, zijn wijsheid, goedheid, enz. Hoewel nu de Godverzakkers die niet kunnen zien, zo kunnen het echter de anderen doen. In het maaksel der uitverkorenen is het insgelijks. Het is de spiegel van Gods genade en liefde. Zij nu die het nooit hadden, kennen die niet, maar wel de heiligen, doch bijzonder door de Geest. In zoverre staan wij toe, dat het de getuigenis des Geestes, het werk Gods ze moet ontdekken.

3. Het licht der ondervinding en des verstands. Want de heiligen hebben een

ondervindelijke kennis van het werk der genade, uit kracht waarvan zij het even zeker weten, gelijk wij tegen de Papisten staande houden, als wij door hitte te gevoelen, weten dat het vuur heet is; door honig te proeven, weten wij dat deze zoet is.

Dit nu is op onderscheiden wijzen uit de ondervinding blijkbaar.

1. Door overdenking van het werk, als men hetzelfde met de regel vergelijkt, want geen dood schepsel kan een geestelijk levende daad des levens volbrengen; ja zelfs geen goede gedachte, hoewel men ook goede dingen moge denken. De Heere nu heeft aan Zijn volk een aller-nauwkeurigste regel des levens gegeven, waaruit zij door de overdenking kunnen zien, hoever dit met de regel overeenkomt of daarvan afwijkt, en of een levendige daad als zodanig kan beschouwd worden. En bij gevolg dat de God en Heere des levens, zich hierin geopenbaard heeft. Daarom beproef uzelf, weet u niet dat Christus in u is? enz. Ik heb nog nooit een bedachtzaam Christen gekend, die misleid geworden is, en Daarom vrees ik dat allen, die hiervan hun werk niet maken, zullen moeten zoeken, en dus weer van voren af aan zullen moeten beginnen. O, de Heere leert hierdoor Zijn volk verborgen geheimen.

2. Door de werking van hetzelfde. Want daar kan genade in het hart zijn, en echter kan het werk Gods in slaap liggen, en onder de as gerakeld zijn, het kon niet gezien, niet gevoeld worden. Maar in de werking van hetzelfde kan het geschieden. Want hoe weten wij dat wij liefde of begeerte tot menig schepsel hebben, dan door de werking der liefde en der begeerte tot dat schepsel? Hoe maakte Christus aan de Farizeeën bekend, dat zij uit de Vader de Duivel waren? Zijn begeerten wilden zij doen. Insgelijks; hoe kan iemand zeggen, dat hij de Heere kent, of de Heere liefheeft, of in de Heere gelooft? De werking daarvan ontdekt het, Jac. 2: 22. Daarom Gal. 5: 6, werkt het geloof door de liefde. En hoewel de geveinsden werken evenals zij, zo is echter een bijzondere kracht in de een die niet in de ander is.

3. Door hun verzoeken en beproevingen, Deut. 8: 2. De HEERE heeft u deze veertig jaren geleid om u te verzoeken, en u te tonen wat in uw hart was. Rom. 5: 3, 4. De verdrukking werkt bevinding, en deze werkt hoop, of verwachting van hetgeen ons nooit beschaamd zal maken. Ik zal er niet meer van zeggen, doch het is gelijk wij tot hen zeiden, die tegen het gebed zonder een boek, riepen; wij antwoordden: Heeft een mens zoveel jaren in zijn eigen hart gezien, en zijn gebreken niet gekend, om hem te leren bidden, noch des Heeren genadewerk om Hem te loven? Zo ook hier.

2e Tegenwerping. Maar als een mens dit werk betracht, zal het zijn vrede ondermijnen en verstoren.

Antwoord. 1 Ja, het stoort en ondermijnt een valse vrede, gelijk velen hebben; echter vertrouwen zij op de genade des Heeren. O, het is een vermetele vrede.

2. Het verwaarlozen hiervan, veroorzaakt de meeste ongerustheid, zelfs in hen die oprecht zijn. U hebt vrede. en dan spat u wederom uit in verwaandheid en drift; dan weer twijfelt u aan alles. De Geest zal in die boezem zuchten, en niet zingen, Ps. 32: 13. Richt. 16:20. U kunt noch het verdoemen door het Woord, noch het vermoeden van geveinsdheid ontgaan; ofschoon u beweert de vertroosting van de Geest te hebben.

3. Dit is de weg tot vrede, 2 Petrus 1: 79. Matth. 11: 29, 30. Christus juk is zacht en geeft vrede in en ook na dit leven, Openb. 14: 13 Hun werken volgen met hen. Zodat hierdoor een dubbele vrede en rust komt.

a. Tegenover schrik.

b. Tegenover zonde, die wonderbaar groot is.

3e Tegenwerping. Maar ik tracht naar Christus; ik tracht naar geen werk. Als ik Hem heb, heb ik alles.

Antwoord. Goed; tracht Hem eerst te hebben, om door Hem gegrepen te worden, opdat u Hem ook moogt grijpen. Maar omdat u tracht naar alles in Hem, zult u dan ook niet trachten om iets van Hem te hebben? Wilt u dat Christus in de hemel zal zitten, en dat Hij uw begeerlijkheden door het werk der genade niet zal beteugelen, en aldus heerschappij in uw hart zal voeren? Dan versmaadt u Zijn Koninkrijk.

Tracht naar de vergiffenis uwer zonde door het bloed van Christus. En tracht u nooit naar de kracht en het oogmerk van dat bloed om u te wassen en u zonder vlek of rimpel te maken? Dan versmaadt u zijn priesterschap en zijn bloed.

Tracht naar Christus om werk voor u te doen, en zijt u niet begerig om Christus werk te doen, en Hem ter eer vruchten voort te brengen? Dan versmaadt u zijn eer, Joh. 15: 8. Als ik een geveinsd of een vals hart zou willen afmalen, zo zou ik dit zeggen: Hij is het, die Christus verheft, maar zijn werk verfoeit; Christus te hebben is zoet, denk aan Kapernaüm; Christus volgen is zwaar, Joh. 14:21. 23.

4e Tegenwerping. Maar als ik het getuigenis des Geestes heb. waartoe heb ik dan een andere onderscheiding nodig?

Antwoord.

a. Het getuigenis des Geestes vormt het eerste onderscheid niet. Want eerst is een mens een gelovige in Christus, gerechtvaardigd, geroepen en geheiligd, voordat de eest dit getuigt; anders zou de Geest een onwaarheid, een leugen getuigen. Want de ongelovigen zijn onder de toorn.

b. Indien de Geest niet getuigt dat dit bijzonder werk in u is, en het aan u verklaart, zo zeg mij, hoe u de angst des gewetens en de verschrikkingen der hei in uw harten kunt ontvlieden, tenzij het geweten bevreesd en verblind is? Als de Heere aan het geweten zal vragen en zeggen: Ik verkies niemand, dan die Ik roep; Ik roep niemand, dan die Ik rechtvaardig; Ik rechtvaardig niemand dan die Ik heilig. En dat niet door een algemeen, maar door een bijzonder werk; is het also met u?

Indien dit duister en twijfelachtig is, kunt u dan wel anders denken of al uw blijdschap is maar een droom, en uw getuigenis maar bedrog geweest? Betracht dit Daarom.

5e Tegenwerping. Maar als ik dit deed, zo zou ik trachten enige reinheid in mezelf te vinden, daar ik nochtans niet anders dan goddeloosheid in mij vind. Zijn de bokken ook reine schepsels?

Antwoord.

1. Als u voor Christus rechterstoel staat om vergiffenis te krijgen, zo moet u alles als onrein, en uzelf als goddeloos aannemen.

2. Als gij uw heiligmaking beschouwt, zo moet gij die zien gelijk ze is, vermengd met zonde en verdorvenheid, en dus oorzaak gevende om zo laag als de hel vernederd te worden om hetgeen u gedaan hebt; echter moet u de reinheid en waarheid, die daarin is, ook zien, Rom. 7:23. Paulus voelde een wet. welke streed met de wet zijn gemoeds; echter voelde hij ook een andere wet, die hem tot een bewijs verstrekte dat hij in Christus was, Rom. 8:1, gevende al de eer daarvan aan Christus, zeggende: Niet ik, maar Christus. En toch was Paulus geen bok. Het is iets anders, genade in mezelf te zien, en iets anders die aan te merken: als de mijne, om er mij tevens door te zuiveren. U moet trachten Gods werk te zien, en het uzelf niet toe-eigenen. En laat mij dit zeggen: Als er niets meer dan goddeloosheid in u is, en u niets meer ziet. Zo zult u

God nooit in de hemel aanschouwen, Hebr. 12: 14. en hebt u Hem nog nooit gezien, 1 Joh. 3:6, 8. O, tracht Daarom naar het werk Gods.

1. Indien u dit niet doet, zo hebt u geen vrede. Om des Heeren wil, doe het eer Hij u beproeft, of u zult brandende voor Gods vierschaar staan.
2. Het zoet daarvan zal groot zijn, terwijl echter niets bitterder is, dan van Christus heilige tegenwoordigheid verbannen te worden; er is niets zo zoet, als dat Christus in zijn heilige tegenwoordigheid u aankleeft. En waarlijk, nooit was de zonde bitter voor die ziel, voor wie het werk van de Heere Jezus niet zoet was; hoewel sommigen menen dat het bijna Paaps is zó te spreken. Hieraan zijn al de beloften verbonden, 1 Tim. 4: 8 De Godzaligheid heeft de belofte. Het is waar, zij zijn Christenen geworden, dat is, Christus op geestelijke wijze toebehorende, 1 Cor. 12:12, als het Hoofd, het Fondament en de Toebrenger van al de uitverkorenen, Ef. 1: 23, 2 Petrus 1:3, 4. Als u het werk veracht, zo veracht u de belofte, en alzo veracht u Christus. De Heere weet hoe u haar gebruik nodig kunt hebben eer u sterft.

§ 6. **7e Gebruik**, tot vermaning aan Gods volk, in hetwelk God deze grote verandering, en een onderscheid met de ganse wereld heeft gemaakt.

Draag zorg dat u het werk Gods in u niet loochent. Hoe veel twijfelende, kwijnende zielen zijn er, die, hoewel anderen het kunnen zien en hoewel zijzelf de gevoelige uitdrukking van de liefde des Heeren gevoeld hebben, echter dikwijls tot dit besluit of deze vrees komen, dat de Heere nooit enig goed aan hen deed, en echter denken dat een geveinsde dit ook kan hebben, Jes. 49: 14. Daar zijn twee wegen waardoor de genade versmaad wordt.

1. Door de algemeen genade bijzonder te maken.
2. Door de bijzondere genade algemeen te maken. De uitverkorenen zijn genegen dit te doen voordat zij geroepen worden, evenals Paulus die dacht dat zijn onnozele Godzaligheid gewin was. Zij zijn genegen het laatste te doen, als ze eenmaal in Christus zijn. Dit alles kunnen wij hebben, zeggen ze, en echter ter hel gaan. Ach, draag zorg dat u deze goedertierenheid niet veracht, die de Heere Jezus aan de grootste vorsten der wereld niet betoond heeft.

Tegenwerping. Ja, als ik zo maar kende. Maar ik ben hierover in zoveel vrees en twijfel gebracht, dat ik niet weet hoe ik het zal stellen.

Antwoord.

1. Denk niet dat u onder de macht der zonde zijt, wanneer u met de zonde, en de zonde met u krijg voert; want de Heere verklaart veeltijds Zijn liefde aan de ziel, en ze is beter dan het leven voor haar. Maar dan verheffen zich de winden, en de stormen komen. De zonde en de Satan bespringen haar; dan roept zij uit, dat zij verloren gaat, dat zij nooit door Christus verlost was, en nooit Christus liefde zag. Als de ziel dus verstrikt en aangerand wordt, terwijl ze geen kracht daartegen heeft, en daarom onder de macht dezer aanvechting geraakt, kan zij haar verdorvenheden niet overwinnen, hoewel zij tegen dezelve strijdt. Daarom denkt zij dat ze onder haar macht is, en ze zegt: waar is Christus Geest?

Antwoord. Toen Rebekka tweelingen droeg, werd zij ongerust. Zij ging om de Heere te vragen, die tot haar zei: De meerdere zal de mindere dienen. Aldus is er vlees en Geest in de heiligen, en deze staan tegen elkaar, alzo dat zij niet doen hetgeen zij willen. En soms kunnen zij niet willen, hoewel er iets is dat hen weerstreeft. Wel, weet dan, dat de oudere en sterkere, de jongere zal dienen; ja het zal geschieden, Heere! Een mens die met een ander in oorlog is, heeft macht tegen hem gekregen,

maar de overwinning wordt niet terstond behaald. Zo ook is het hier. Het oordeel zal komen tot overwinning. Ofschoon u verpletterd zijt, en uzelf niet kunt opheffen, zo is er toch geen vrees van te breken; als God het niet wil, zal niemand het doen. Daarom zult u de overwinning behalen. Weet alleen voor het tegenwoordige, dat u kracht hebt. U begeeft u tot de inzetten; als u daar geen hulp krijgt, zo verheft gij uw kracht tot de hemel. Ach Heere, ontwaak! *Ontwaak, u arm des HEEREN!* Jes. 51: 9.

2. Denk niet dat het wezen der genade verloren is, als het door zijn opschorting, voor een tijd verborgen is. Want het valt zwaar te weten of de genade daar is, als er gene werkingen gezien of gevoeld worden; nu is het soms aldus: het hart wordt zorgeloos en onachtzaam, het laat na te werken en blust de vlam des Geestes uit. Dan ontstaat de vrees, of hier ooit genade was. De hof des luiaards groeit vol brandnetels, en hij zegt: werd hier ooit goed zaad gezaaid?

Antwoord. Bedenk, dat het met deze zaak is, gelijk met de zonde. Hoewel de daad der zonde ophoudt, zo is er toch nog een neiging des harten tot dezelve. En een vleselijk hart zal tot zijn oude neiging wederkeren. Hoewel dus de werking der genade ophoudt, is er echter een inwendige mens, een genadige neiging en gesteldheid aan de wil geschonken, zodat deze hoewel voor een tijd ophoudende te werken, echter tot zijn oude neiging, tot zijn eigen natuur zal wederkeren. Daarom wordt het genoemd het zaad Code, 1 Joh. 3: 9, waarvan een mens nooit kan vervallen. In de slaap is een ophouden van werken, nochtans blijft het vermogen en de gesteldheid; als onder de oude wet iets onreins op een kruik viel, werd deze voor onrein gehouden, maar als het in een fontein viel, was deze laatste niet onrein, omdat ze het wederom zou uitwerpen. Zo ook hier. Daar is een fontein van genade, die gemodderd en verstopt kan worden, maar zij zal zichzelf weer klaar arbeiden. En dit zal Gods volk bevinden, dat er iets in hen is, springende al hun dagen tot in het eeuwige leven.

3. Oordeel niet alleen over de waarheid en de mate der genade, op grond van hetgeen u niet uw hand gevoelt. Maar naar hetgeen u in de hand des geloofs en in de belofte hebt. God heeft altijd lust gehad om Zijn volk kort te houden in hetgeen zij wilden hebben, en hun maar weinig te geven zodat zij dikwijls aan de waarheid der genade twijfelen, omdat ze een zo kleine mate van dezelve gevoelen; echter zien zij op de rijkdom van Gods genade, op de vrijheid en rijkdom van des Heeren belofte; die kleven zij aan, die houden zij vast, deze borst zuigen zij.

Och, overweeg toch dat u leeg zijt, maar bedenk dat de Heere Jezus vol is, en de belofte vrij en vol is. Heerlijk zijn haar rijkdommen om overvloedig aan u te geven, en de waarheid in u te werken! Het ligt in de belofte, en uw geloof houdt zich hierom aan de belofte. Waarom? Ze is alsdan de uwe door

het geloof. De natuur des geloofs brengt mede, om de ziel leeg tot een belofte, tot de genade des Heeren en tot Christus te voeren, zodat ze niet weet waar ze elders om brood zal heengaan. Op deze wijze nu maakt het geloof de belofte en al wat daaraan verbonden is, het uwe, 2 Petrus 1: 1, 4. Abraham had zijn kind eerst in de belofte, toen hij niets dan een dor lichaam gevoelde, en niets dan een verstorven baarmoeder zag. Weet daarenboven, dat het oneindige goedertierenheid is, aan de belofte, gehouden te worden; u geeft de Heere oneindige eer door die nu te omhelzen, en hierdoor kunt u triomferen. Hebt u niet gezegd, Heere! dat Salomo zou regeren, 1 Kon. 1: 13, en de zonde niet? Neen, dat zal ze niet. Ach, verblijd u hierover u hemelen en u aarde! want de Heere heeft mij bezocht! God nam van Paulus zijn openbaring weg, en zond kwalen, opdat de genade in de belofte geopenbaard zou worden.

4. Denk niet dat het hart des Heeren u niet genegen is, terwijl Hij zijn aangezicht voor u verbergt. Want daar kan. stuursheid in des Vaders aangezicht, en echter liefde in zijn hart zijn. De Heere verbergt zich soms voorbedacht: voor Zijn volk, inzonderheid als ze Hem moede of verwaand worden. Maar zijn hart is hun steeds genegen. Nu denken zij dit niet, als ze in de uiterste duisternis zijn; ze denken dan dat er geen liefde is. De Kanaänese vrouw bad Christus dikwijls. Hij hoorde haar schijnbaar niet; echter was zijn hart haar toegedaan. Hoe bleek dat? Haar hart en geloof hield vast aan Hem. Zij wilde Hem niet laten gaan, al ware het dat ze slechts de kruimkens zou hebben. Jes. 45: 14. 8: 17. De Heere verbergt Zijn aangezicht voorbedacht in liefde, opdat het hart zijns volks aan Hem verbonden zou zijn. Hos. 5: 15, 6: 1.

5. Oordeel niet over des Heeren liefde en hart jegens u in deze droevige tijden, uit uw tegenwoordig gevoel, maar integendeel uit hun gevolgen. Want het gedrag des Heeren jegens Zijn volk is soms zodanig, dat God hen geheel schijnt te dwarsbomen, en in al hun wogen als met uitgetogen zwaard tegen hen schijnt op te trekken. Hij geeft hun niet alleen over aan hun vijanden, gelijk hij Simson gedaan heeft, maar zelfs aan hun zonden, en aan de Satan. om hen met vuisten te slaan, zodat er niets dan wolken van toorn schijnen samen te pakken en geen enkele ster verschijnt.

Doch zie op het gevolg; Let op de vromen en zie naar de oprechten, Ps. 37: 87. Overweeg dit: Christus koninkrijk is verborgen, en Hij brengt strijdigheden uit strijdigheden voort, Hij maakt de duisternis tot licht, de hel tot hemel, de schuld tot vergiffenis, de zwakheid tot sterkte en roept de dingen, die er niet zijn, alsof ze waren. Bedenk dan bij uzelf; ik zal niets tegen mezelf besluiten, maar wachten wat het gevolg zal zijn, hetwelk altijd heerlijk is, Jak. 1: 24. 1 Petrus 1: 57.

Vraag uzelf af: heeft de Heere u niet reeds veel goeds gedaan? Ach, overweeg dan wat u nog te wachten staat.

3. Begeef u nooit met de Satan of uzelf, in een redetwist over uw staat, dan met de Schriftuur in de hand en het Woord tot rechter over het geschil. De vrees bespringt u, dat u nooit genade of macht zult hebben. Wie heeft u dat gezegd? Zegt het Woord dat? De Heere heeft zichtelven nooit aan mij gegeven, ik vrees het! Zegt het Woord also? Nooit was iemand zoals ik. Zegt het Woord dat? Of zegt het Woord niet, God schept er vermaak in het verachte uit te kiezen, en de Medicijnmeester te zenden bij hen die ziek zijn. Ik kan geen genade zien of bemerken. Zegt het Woord also? Zijn niet des Heeren gedachten boven de uwe? Ik heb die vrede niet, die anderen hebben. Daarom heeft de Heere geen vrede voor mij over. Zegt het Woord also?

Neen, het zegt: gij zijt toch onze Vader, Jes. 63: 16. Breng voor deze rechter van weerszijden, niet alleen wat de zonde zegt of tegen u kan inbrengen. Maar wat het woord van de Heere Jezus voor u kan zeggen, Jer. 31: 18, 20. Efraïm roept uit van schaamte. Maar God zegt: Ach, is Efraïm mij niet een dierbare zoon? Hoor Efraïm klagen, maar ook hoe God hem vertroost; hoor naar niets dat tegen het Woord is. Zie op Petrus' strijdvoeren tegen Christus, maar ook op de wet in hem, Luk. 24: 25.

4. Zoek in tijden van meerdere of mindere vrees, ootmoedig en verachtelijk in uw eigen ogen te zijn, en in uw eigen schatting onwaardig bemind te worden. Laat de Heere zijn wil in u hebben, dit zal u vrede geven. God weigert die mens genade, die er zelf heer van wil wezen. Maar het is zeker dat God genade betoont als men het nietigst en verachtelijkst is, en het hart ootmoedig en vernederd is, Jes. 57: 15, 16. Matth. 11: 29. O, de Heere ontsluit zijn hart en liefde, als ons Zijn wil maar dierbaar is. De Heere

slaat met zijn roede en is nu grimmig. Maar als de ziel aldus verootmoedigd wordt, verwekt Hij vrede. Aldus kunt u er toe komen, het werk van des Heeren genade in u te zien.

8e Gebruik.

De predikanten moeten zorg dragen de kostelijke dingen niet gemeen te maken, door valse tekenen en bewijzen van Gods liefde voor te dragen. Maar ze hebben op te zien tot de Heere om een bijzondere mededeling van zijn Geest.

9e Gebruik tot vertroosting voor Gods arme volk, en tot dankbaarheid.

Ach, welk een voorrecht dat Hij u geroepen heeft uit de duisternis tot zijn wonderbaar licht, tot het koninkrijk des Zoons zijner liefde! Welk een voorrecht, terwijl zovelen nabij de genade komen, en toch dezelve derven, er mij te laten binnenkomen Welk een voorrecht, Kaleb en Jozua in Kanaän te laten komen, terwijl de overigen zo nabij waren, en allen vergingen! Looft de Heere voor alle verdrukkingen, vrees, verzoeking, vijanden, onheilen, verbergingen Zijns aangezichts! Hierdoor heeft Hij u beproefd en u van schuim gezuiverd, en gij zijt vertroost geworden tegenover alle verwijt van geveinsdheid en afval, ja tegenover een hoogmoedige wereld, die drek werpt in het aangezicht der heiligheid.

Nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen, maar wij zullen Hem gelijk zijn in heerlijkheid, in genade, in eer, in Zijn Koninkrijk. Want wij zullen Hem zien gelijk Hij is.

En wat u aangaat, die leeft en neerligt, en het met uw gemak, uw wellusten en uw luiheid houdt, terwijl God u middelen zendt. De blaasbalken zijn verbrand, het lood is gesmolten, doch uw schuim niet verteerd; verworpen zilver zullen u de mensen noemen, en de HEERE zal uw vertrouwen verwerpen, Jer. 6: 29. 30.

U die des Heeren zijt, o kon u maar zien wat Heere gedaan heeft! Hij heeft de hemel in u geplaatst, en Zijn werk, hetwelk heerlijker is dan de schepping van hemel en aarde.

HOOFDSTUK 15.

Aantonende dat de geveinsdheid des harten uit een gemis van zaligmakende verlichting in het verstand ontstaat.

§ 1. DE VIERDE LERING

De bron of de grote oorzaak en oorsprong der Evangelische waarheid en der geveinsdheid, is in het gemoed van de mens gelegen.

Hier was een blijkbaar onderscheid tussen de maagden in haar praktijk en in haar wil, gelijk is aangetoond geworden; echter wordt door de Heere in het algemeen uitgedrukt, dat enigen van haar wijzen waren, hetwelk een gedeelte van de volmaaktheid des verstands is. En enigen van haar dwazen, hetwelk het grote gemis van licht in het gemoed of verstand is; nademaal de waarheid van deze, en de valsheid van gene, uit haar hoofden en gemoederen ontdekt, hoe haar harten waren.

De waarheid in de wijzen, en de geveinsdheid in de dwazen, ontstond en werd ondersteund door de wijsheid in de gemoederen van de eersten, en door de dwaasheid in de gemoederen van de laatsten.

Dwaasheid of gemis van Goddelijk licht, maakte de dwazen voor Christus onbereid; wijsheid of het hebben van Goddelijk licht maakte de wijzen voor Hem bereid. Niet dat deze het kwaad uitsluit, of de wil en de genegenheden verandert, maar omdat beiden zich openbaren in het gemoed en daarin gehuisvest worden.

Daarom zeg ik, dat de grote reden of oorsprong van beiden in het gemoed ligt, Matth. 6: 22, 23. Indien uw oog eenvoudig is, zo zal uw geheel lichaam verlicht zijn. Het oog of gemoed van een mens is gelijk een koetsier, en bestuurt de halsstarrige hartstochten; indien dit nu blind is, zo zullen er misslagen en afdwalingen in kromme wegen zijn, Joh. 3: 19, 20. Het licht is ge komen. Maar wat is het oordeel?

De mensen hebben de duisternis lief, dat is, ze willen blind zijn. En zware gemoederen en harten hebbende, zo willen ze niet opwaarts zien naar de zon. Zij zien en ontvangen de waarheid niet met liefde, en hierom worden ze veroordeeld. Zie Deut. 19: 14. Mozes heeft de oorzaken van al hun zonden aangetoond: De Heere heeft ulieden geen ogen gegeven om te zien, tot op deze dag. Zij zagen en hoorden door natuurlijke en verkregen kennis, maar niet door een Goddelijke ingestorte kennis, al wat God voor hen gewrocht en gedaan had.

Toen de Heere voorgenomen had de Joden onder de ongelovigen te verzegelen, Jes. 6: 10, zei de Heere, sluit hun ogen, opdat het volk niet zie en dus bekeerd worde. Het hart maakt de ogen blind, en het gemoed maakt het hart vet. Een mens die in vijandschap met God is, wordt door de Heere tegen zich zelf gesteld. Daarom worden de mensen door God aan hun eigen begeerlijkheden overgegeven, Luk. 19: 42, 44. Och of gij u bekeerde! en zij kenden de dag der bezoeking niet. Zo ook Deut. 32: 29, *Och dat dit volk wijs geweest ware, om op hun einde te merken!*

U weet hoe in Salomo's Spreuken de gewone benaming is van hen die oprecht en van hen die vals van hart zijn. De eersten worden wijzen, en de laatsten dwazen genoemd. Zodat enige godgeleerden het noodzakelijk geoordeeld hebben, een verandering en omwending van de wil te stellen, waar ene volheid en klaarheid des lichts in het gemoed is; anders zeggen zij, zou een mens wijs en tevens goddeloos kunnen zijn, wat niet kan bestaan. Maar dit beweer ik niet. Daar zijn veel onvernunftige dieren, die de kennis van de mens nabootsen. Maar daar is geen menselijk gemoed of redelijke ziel in hen; aldus kunnen de geveinsden met uitmuntende bekwaamheden der rede begaafd

zijn, en echter het nieuwe gemoed, het oog en de bestierder van de ganse mens, hetwelk de heiligen hebben, ten enenmale ontberen. Bij hen is het altijd duistere nacht. De zon der heerlijkheid is nog nooit over hen opgegaan.

§ 2. 1. Reden.

Omdat het Goddelijk licht der heerlijkheid altijd machtig is, door Christus het hart te veranderen.

Daarom, als de geveinsden het hadden, zouden hun harten oprecht zijn, hetwelk zo niet is; om deze reden ontbreekt het hun altijd, welk licht zij anders ook hebben. Daarom moeten zij, die het hebben, oprecht zijn, Joh. 8: 32. Gij zult de waarheid verstaan, en de waarheid zal u vrij maken, namelijk, van uw dienstbaarheid, van vreze en zonden. Daarom bad David om licht, Ps. 119: 33, 34, dan zou hij in vrijheid gesteld worden. Gelijk het ijzer door een verborgen kracht naar de zeilsteen getrokken wordt, zo is er een verborgen kracht van Goddelijk licht, hetwelk de ijzerharde harten trekt, ja dezelve verandert, Joh. 17:17, *Heilig, ze in uw waarheid*, enz. Want dit is het onderscheid tussen de menselijke en Goddelijke onderwijzing. Want als het Evangelie met kracht komt, komt het met een bewijsvoering, waardoor het hart krachtdadig overweldigd wordt, zodat het niet kan nalaten voor God neder te vallen, daar het de stem en waarheid Gods hoort. Daarom zag de jongeling enige waarde in Christus, maar niet genoeg. En van daar verzaakte hij Christus. De waarheid is niet een steen maar brood, voor hen die inderdaad zien.

2e Reden.

Omdat het gemoed de eerste toegang is voor alle zonde en alle genade, en hierom ontstaat alleen uit het gemoed alle geveinsdheid. Daarom, toen de satan zijn lagen legde om de ganse wereld door de zonde te doen uiteenspatten, begon hij eerst met Eva te redetwisten en met haar te onderhandelen, en gelijk de apostel zegt, haar te verleiden, 1 Tim. 2: 14. De vrouw werd eerst verleid. Zo ook, toen de satan met zijn laatste en sterkste verzoeking kwam, om het hart van Christus tot zich te trekken, beproefde hij dit door schielijk aan zijn gemoed de heerlijkheid der ganse wereld te vertonen, hopende hierdoor ingang bij Hem te krijgen. Ja, in de onvergeeflijke zonde is een *summa coecitas*, om kwaad goed, en goed kwaad te noemen. Daarom ook werden de farizeeën, die deze zonde bedreven, blinden genoemd.

En als de zonde ingang gekregen heeft, versterkt ze zich door het gemoed, Hebr. 3:13. Opdat niemand van u verhard worde door de verleiding der zonde. Daar zijn steden, die lichtelijk kunnen ingenomen worden, maar de sterkten, die bij dezelve gebouwd en de soldaten, die in dezelve gelegerd zijn, beletten dat. Aldus verheffen de mensen hun harten en gemoederen boven en tegen de Heere Jezus. De macht der zonde ligt in de macht der duisternis, gelijk de macht van een zwakken staat in de wijsheid van zijn raad gelegen is. Daarom, als de Geest komt, wordt al zijn werk aangevangen met overtuiging van zonde, van gerechtigheid en van oordeel; immers, als u iemand wezenlijk overtuigt, bekeert u hem.

Als de Heere alzo met Zijn leven komt, komt Hij in door licht, Ef. 5: 14. Christus zal over u lichten, en als het evangelie komt, om alle duisterheid en zonde weg te nemen, zo wordt er gezegd, dat van de satan voornaamste beleid hierin ligt, dat hij de ogen der mensen verblindt. 2 Cor. 4: 4, hetzij door het licht te verduisteren, of door een vals licht in hun gemoed te ontsteken, opdat ze zouden denken dat zij zien, als zij nog in hun duisternis zijn; niet alsof er geen schandelijkheid in de wil ware, maar de satan weet, dat Christus door het gemoed in het hart schijnt, daarom verblindt hij de

mensen, en dan weet hij, dat hij de mensen zal verderven. Geliefden, als de mensen de Geest hadden, zou Deze hen in alle waarheid leiden; Hem nu kan de wereld niet ontvangen, omdat, zie Joh. 14: 17, zij Hem niet kent.

Deze is het, die opent tot alle leven en sluit tot alle zonden; niet dat het blote licht de wil kan veranderen maar de Heere doet het door de macht van zijn waarheid en zijn licht: Gelijk het water is, dat door enige bronnen vloeit, en daarin een genezende kracht werkt. Zo geneest het licht, hetwelk uit de eeuwigdurende liefde komt, de mensen van hun ellenden.

§ 3. 1e Gebruik.

Zie hieruit het gevaar, inzonderheid van twee soorten van mensen.

1. Van hen, die het licht ontvluchten, dat door bijzondere wegen tot hen komt. Eén zaak zal ik vermelden, die door een vals hart gebruikt wordt. Een mens is in zijn gemoed ongerust over zijn staat. Hij vreest de dood en de hel. Hij zegt: dewijl er zo weinigen zalig zullen worden, hoe kan ik er dan een van zijn? enz. Hoe komt het dat hij vreest? De Heere heeft door zijn Geest in het Woord zijn zonden in hem ontdekt en aangetoond. De dief is gevat, gevangen en veroordeeld. Hij blijft wel horen, maar hij kan geen vrede vinden. Waarom niet? Omdat hij in die zonde leeft, waarvan hij overtuigd is. Nu verwekt het Woord gewetenskloppingen, waardoor hij geen vrede heeft. Hij wordt altijd van zijn eigen grond en geveinsdheid afgerukt, en het Woord ontdekt meer zonden; hierdoor heeft hij geen vrede. Het Woord wil Christus en een snode begeerlijkheid niet samen geven noch aanbieden, noch aan iemand die beiden in vrede te bezitten geven.

Hierop ontvlucht de ziel, geen rust noch vrede vindende, welke het valse hart voornamelijk zoekt het licht, inzonderheid als ze een korter weg tot haar vrede, door enige uitvinding of vergulde bedriegerijen der mensen gevonden heeft. Nu willen zij daarvan niet meer horen; nu zijn de verkondigers van Gods waarheid kwellende plagers der gewetens van hen die zwak zijn, valse profeten, die hen van de weg des vredes afgeleid hebben. Om deze reden denken zij, dat ze van de weg der waarheid afgeleid zijn, omdat ze uit de weg des vredes geleid zijn. Of als zij komen, zo zitten zij de mensen te versmaden en te verachten; helaas! zij spreken overeenkomstig hun licht, en zij verwerpen, al de waarheden Gods, die ten enigen dage hen in de vlammen des vuurs tot hun eeuwige schrik weer gepredikt zullen worden. Openb. 6: 2 wordt gezegd, dat Christus op een wit paard rijdt, overwinnende en om te overwinnen.

De mensen hebben ongeregelde en sterke harten. Zij willen niet sterven en zich niet terstond overgeven. Daarom, als er een zonde weggeworpen is, zo komt er een ander in de plaats. En als deze weg is, zo vervult weer een andere haar plaats, en gewoonlijk is de sterkste zonde en verzoeking de laatste. Maar Christus trekt door, en rijdt voort in de wagen zijns Woords, overwinnende en om nog gestadig te overwinnen. Zij, die zich overgeven, behoudt Hij. Zij die niet willen, doodt Hij. Deze arme schepsels nu, hebben Christus pijlen in zich gevoeld, en zijn om enige zonde gekwetst, maar de Heere ontdekt er nog meer. Daarom vluchten zij eindelijk weg met de pijlen in hun hart om rust te zoeken. Ach arme schepsels, zijt verzekerd, dat

de Heere u wel zal weten te vinden! u wilt door Hem niet overwonnen worden; u zult ook nooit door Hem zalig gemaakt worden. U hebt licht, u zult begoochelingen hebben, eindeloze onbekende geveinsdheid en duisternis zal uw deel zijn. Daar is geen eenvoudig hart, of het houdt die kwetsing en ontroering voor de grootste genade. Maar geloofd zij de Heere, dat Hij hem zijn zonden niet wil laten en te gelijk vrede met dezelve wil geven.

2. Zij die het licht der waarheid niet ontluchten, maar het gehoor verlenen, doch het evenwel laten voorbijgaan. Hetzij door het niet te behartigen, of het naderhand niet te overwegen; die niet naar meer licht dorsten, daarnaar niet haken, noch treuren als de Heere hetzelfde voor hun ogen verbergt. Enigen zijn er, die zulke zelfgenoegzame mensen zijn, zo goed in hun eigen ogen, dat zij niet beter behoeven te wezen. Zo wijs, dat zij niet meer behoeven te weten. Enigen zijn inderdaad onbekwaam om te weten, en juist daarom altijd lerende, horende, maar die nimmermeer tot de kennis der waarheid kunnen komen. Als het licht niet doorbreekt, zo kunnen zij in de duisternis blijven liggen, en niet treuren. Zij denken er niet meer om, dan om een sprookje dat verteld, of om wat nieuws dat verhaald is. O, zie hoe het met u staat. Want gij zijt op de rechten weg tot geveinsdheid, en het is onmogelijk dat gij, met wie het aldus gelegen is, daarvan teruggehouden kunt worden, Joh. 12: 35. Wandelt terwijl u het licht hebt, opdat de duisternis u niet bevange.

De Satan wist, dat als het licht in kwam, Christus binnen zou komen. Weet Daarom, dat al die tijd dat u gehoord hebt en hoort, doch niet met Goddelijk licht, u alleen maar wat gekregen hebt om er over te praten, en om van een ander gevoelen te zijn dan u te voren waart: O, de Satan is losgelaten door een schrikkelijke wraak van God Almachtig, om u te verblinden, opdat u aldus in uw geveinsdheid en zonde zou sterven. O, arme gevangene, treur hierover, en aanschouw uw gevaar voor de toekomst!

2e Gebruik.

Zie hier de reden waarom velen, die na de eerste bekering zeer krachtige aandoeningen gehad hebben, naderhand dor worden, verwelken, verteren, kwijnen en wegsterven; nu is hun geveinsdheid openbaar, zo niet aan geheel de wereld door openbare goddeloosheid, dan toch aan het onderscheidend oog der levende Christenen; ze zijn openbaar door een vormelijk, dor, smakeloos, onvruchtbaar hart en gedrag, omdat zij nog nooit genoeg licht tot overtuiging gehad hebben. Er zullen enige onwetende schepsels zijn, die door enige donderende predicaties ontwakende, wenen en treuren over de zonde, doch daarna zal het in rook verdwijnen. Daar ze nooit van zonde overtuigd zijn. Vloeden van droefheid zonder een bron van licht, worden opgedroogd, en maken het hart naderhand des te vruchtbaarder in de zonde. Velen gaan beladen onder vrees en toorn, en bekomen nooit vrede, omdat ze van de toorn overtuigd zijn. Velen zijn door Christus en door de blijdschap van het Evangelie getroffen; ze zijn gelijk aan de steenachtige grond, maar daar hun diepte van aarde, namelijk overtuiging ontbreekt, sterven zij weer weg. Daarom kan de ganse wereld nooit een Christen in zijn schijnende belijdenis stuiten, zomin als zij de zon in haar loop kan stuiten, gelijk Paulus zegt, 2 Cor. 5: 11, Wij dan wetende de schrik des Heeren, bewegen de mensen tot het geloof Om deze reden vreesde Mozes, Hebr. 11: 27, de grimmigheden van Farao niet. Hij gaf niet om de eer van Farao, want hij zag zijn God die onzienlijk was.

Daarom bidt ook Christus voor Zijn discipelen, om voor onheilen bewaard te worden. *De wereld heeft Mij niet gekend, maar deze hebben Mij gekend*, Joh. 17. Als de mensen veroordeeld zijn om te sterven, nemen zij het aan omdat zij de dood zien, maar in de tijd van gezondheid zien zij het niet. Als de mensen een kind verongelijken, klopt hun hart en wordt bedroefd. Maar de Heere wordt verkleind en onteerd, en de mensen worden niet eens ontroerd, vermits hun licht ontbreekt, zodat ze het niet zien. Als de mensen gemeenzaam zijn met een prins of in Zijn tegenwoordigheid mogen zijn, wordt dit voor een zegen gehouden. Maar voor Christus te staan is een last, omdat de mensen het niet weten. Het is zonderling welke krachtige aandoeningen

zodanige mensen tegen de zonde en de hel en voor Christus hebben. Maar hoe jaagt de hel hun vrees aan?

Als een schrikkelijke plaats. Wat is Christus voor hen?

Zij weten nauwelijks zoveel als de duivelen, maar dit is ook alles. Ach, vertrouw hen niet! Velen zeggen, dat ze veel hebben, en deze zullen lichtelijk tot enigen wellust, tot wangevoelens of verwaandheid of tot de wereld vervallen. En de rede hiervan is, dat zij nooit licht genoeg ontvingen, Joh. 5: 35. Johannes was een brandende en lichtende kaars, en zij verheugden zich in hem voor een korten tijd, echter hoe heerlijk het ook ware, zo zagen zij Christus door hetzelfde niet, althans niet door Goddelijk licht. Het is iets zeldzaams Christenen te vinden, beide vol licht en genegenheid.

Overweeg alzo, dat menig mens wel opgevoed is geworden, van een lieflijke, minzame natuur, zachtzinnig, teder en argeloos van inborst is, behagen schept in de beste dingen. Zijn mening, gemoed en hart is goed, hij heeft meer in zijn hart dan hij vertoont, en dus hoopt hij dat alles met hem zal welgaan.

Ik zeg, dat de grootste geveinsdheid onder de grootste toegenegenheden kan schuilen; inzonderheid als hun licht ontbreekt: u zult in uw geveinsdheid door dezelve verhard werden. De geweldige genegenheden en vlagen behagen mij niet. Maar alleen die door het licht van Boven verwekt worden; omdat de eerstgenoemde uit een uitwendig beginsel voortkomen, en niet duurzaam zijn. Hetgeen met de laatstgenoemden wel het geval is. De mensen worden niet verschrikt door het licht der zon, hoewel het klaarder is dan het weerlicht.

3e Gebruik.

Draag daarom zorg dat gij u niet met sommige soorten van kennis vergenoegt; aanbid niet ieder beeld hetwelk u in uw eigen hoofd hebt, inzonderheid gij, die de waarheid of de kennis er van ontbeert. Want bezit u enige kennis, zo kan echter die ontbreken, welke u oprecht kan maken. Daar zijn veel mensen van grote kennis, bekwaam om zichzelf en ook anderen te leren, wier harten nochtans ongezond zijn. Hoe geschiedt dit? Is het omdat zij zoo veel licht hebben? Neen, maar omdat ze veel ontberen; vergenoeg u alzo niet met alle kennis. Daar is een kennis die de mensen door het licht der natuur, hetwelk hen zonder enige verontschuldiging laat, uit het boek der schepping hebben; sommigen door de kracht der opvoeding, sommigen door het licht der wet, waardoor de mensen hun zonde en kwaad kennen. Enigen door het licht des Evangelies; aldus kunnen de mensen veel weten, veel spreken, en op deze wijze ziende niet zien. Enigen door de Geest, deze kunnen veel zien, zodat ze in Christus naam profeteren en echter zegt Hij tot hen: gaat weg van mij, Matth. 7.

Nu is er een licht der heerlijkheid, waardoor de uitverkorenen de dingen op een andere wijze zien. Maar zij kunnen niet zeggen, hoe dat licht is, het is een beginsel van het licht in de hemel, want dezelfde Geest die Christus vervult, vervult hun gemoed, en door deze zalving weten zij alle dingen. Indien u ooit wilt trachten deze kennis te verkrijgen, zo moet u kinderen en dwazen in uw eigen ogen worden. God zal nooit zijn wet in uw harten schrijven, voordat alle ander schrift daarin uitgewist is. Acht al uw kennis schade, om deze te gewinnen. Het is droevig menig mens te zien die zichzelf in zijn eigen dromende bedriegerijen behaagt, doch het arme schepsel is ziende blind, hetwelk Gods zware vloek op de mensen is, die onder de grootste mid-delen verkeren, en hetwelk alles verwoest, en verstoort, Jes. 5. Hoe lang? Totdat alles verwoest wordt, enz. vers 11.

4e Gebruik.

Zie hieruit de rechten weg om een leven van waarheid te leiden, om een Israëliet te

wezen in wie geen bedrog is. Houd licht in uw gemoed, en u zult de waarheid in uw hart en leven levendig houden. Menig oprecht hart kan geveinsdheid en veel ongezondheid in zich hebben, hoewel het niet geveinsd is. Maar hoe komt dat? Van waar zo weinig waarheid? Vanwaar gestadig zoveel vrees en twijfelingen omtrent hun staat? O, de mensen verliezen dat heerlijk licht hetwelk zij soms hebben. Want als u het in een inzetting hebt, ach, hoe lieflijk is de Heere en al zijn wegen dan voor u! Naderhand hebt gij uw hart verloren, het is omdat gij uw Licht verloren hebt. Langs twee wegen openbaart zich de geveinsdheid, die Gods volk doet wederstreven.

1. In heimelijke afwijkingen van het hart tot zondigen.

O, zie nu dat u licht verkrijgt, want de zonde trekt nooit af, dan ten minste door de schijn van enig goed; pro hic et nunc. Jac. 1: 14. Welnu, neem het deksel weg, bewaar het gemoed, opdat het niet bedrogen worde, zo zult u het hart voor verharden verdoven en af hoereren van God bewaren.

2. In het volbrengen der plichten, maar niet voor Christus als hun uiterste oogmerk. Het hart nu is hiertoe genegen, het bezwijkt evenwel, omdat het licht weg is, waardoor de heerlijkheid en zegening hiervan gezien en aanschouwd wordt. Mensen die eer en winst op het oog hebben, worden geweldig daartoe aangedreven. Mensen die zich op reis moeten begeven, gaan hun gang; hun oog leidt hen. Stefanus sprak zolang, totdat de stenen naar zijn hoofd geworpen werden; ik zie Jezus, zei hij, ter rechterhand Gods. 2 Cor. 15: 58. Zijt overvloedig in het werk des Heeren, wetende dat uw arbeid niet ijdel is in de Heere. David bad, Ps. 119, om de kennis van dit en dat, dan zou hij het doen. Ach, houd het Daarom in uw gemoed als dierbaar, Spr. 2: 10, Als de wijsheid die lieflijk is. enz. Bid God dat hij het voor u beware. Het licht der zon heeft tot op deze dag niet opgehouden. Indien de Heere dit licht wilde schenken en de eeuwige Fontein daarvan voor u wilde wezen, zo zou het bij u blijven, enz. Ik heb uw redenen in mijn hart verborgen, enz. Ps. 119: 11.

§ 4. 5e Gebruik.

Leer hier uit de genezing der geveinsdheid onz. Verban de oorzaak, welke de dwaasheid is. En al u oprecht wilt zijn. O, waardeer het licht, bid om meer licht, heb het licht lief. En als u er naar gezocht hebt, zo zult u het vinden. Zou het niet droevig zijn blindelings, gelijk zij die tot in het midden van Samaria geleid werden, evenzo tot in het midden der hel geleid te worden? Zou het niet droevig zijn gelijk de Sodomieten blindelings naar de deur te tasten, inzonderheid gij, die naar dit land I) zijt overgekomen, om meer kennis van Christus te hebben?

Ach, geliefde, draag dan zorg, dat gij uw gemoed niet in de aarde begraaft, verspil uw gedachten niet aan drek. U moet ten enigen dage voor God staan, wanneer het boek van al de geheimen uws harten geopenbaard zal worden; als u te licht bevonden werd, zou het dan niet een jammerlijk scheiden zijn, de Heere Jezus na zulk een licht en zoveel genegenheden te verliezen, door gemis van een weinig meer licht? Ach zie nu op uzelf!

1. Middel.

Houd u dicht aan de leiding van de Schriftuur en heb dezelve lief. Mozes zeide; Dan zullen de volkeren zeggen, wat volk is z66 wijs? Deut. 4:6. Dit maakt de mens Gods, 2 Tim. 3: 15, vol van Gods Geest, wijs tot zaligheid. Om het verwaarlozen hiervan, gaf en geeft de Heere de mensen over aan de kracht der dwaling, dat zij de leugen geloven, namelijk omdat zij de waarheid niet liefhadden.

Nooit is er een waarheid, of ze is door bloed geopend en geopenbaard, om de oneindige wijsheid des Vaders, en om de liefde tot de arme verloren mensen te kennen te geven, als God zijn ganse hart ontsluit; als de mensen die versmaden, is het beklagenswaardig en tegelijk billijk dat de mensen alsdan verblind worden. Spot niet met hen, die de Heere hierin kennen. Het zijn schriftuurgeleerden, zo zij deze kennis niet hebben, zullen zij nooit door de Geest geleerde mensen worden. Neem die tot uw raadgeefster; in al uw twijfelingen en vrezen zal ze u leren. Een mens krijgt behagen in sommige begrippen, of wordt verliefd op een zondige verdorvenheid; beide misleiden hem. Waarom? Is daar geen woord tegen? Ach ja, maar zij willen het niet horen. Zij doen God en de Schriftuur voor hen zwichten. Zij willen er niet door geleid worden. O, smee de Heere dat Hij u hiervoor beware.

2. Middel.

Zijt overvloedig in dagelijkse overdenking, Ps. 119: 99. Het is honderd tegen één, zo u anders niet jammerlijk bedrogen wordt. En gelijk de Geest eerst van zonde, gerechtigheid en oordeel overtuigt, laat ook aldus uw gedachten zijn. Dit maakt dat een mens ver en veel kan zien.

3e Middel.

Besef hetgeen u weet, en smaakt daardoor de zoetheid van hetzelfde, Ps. 119: 100, En dan zal het hart zaligmakend in vol Goddelijk licht toenemen. Niets dan dit maakt de mensen dwaas. Ach smaakt en ziet! Ach, dat de mensen het zoete van deze weg der waarheid kenden, zo zouden zij er altijd in wandelen, en anderen zouden zich daaraan onderwerpen! Zal ik voor Abraham iets verbergen, daar hij zijn huis zal bevelen? Genesis 18:17, 19.

4 Middel.

Sla uw ogen op Christus, die verheerlijkt is, die vol van de Geest is voor u, en bid Hem, alsof Hij bij u tegenwoordig ware om u die te zenden. Bid gelijk Salomo er om bad. Zie, Joh. 7: 39.

O, leer bij uitnemendheid dankbaar zijn voor oenig zaligmakend licht, hetwelk de Heere voor u ontstoken heeft, als het ooit machtig geweest is, de verborgen geveinsdheid van uw hart te ontdekken en weg te doen; dat de Heere u nu eenvoudig en oprecht voor Hem gemaakt heeft, dat het de dood is niet te leven, maar de hemel voor Hem te leven. O, loof dan de Heere voor het middel dat dit teweeg bracht, gij, die in uw eigen bedriegerijen en dromen had kunnen vergaan. Er was een tijd, dat u bedrogen waart; nu heeft de Heere uw ogen helderder gemaakt dan de zon, om die dingen te aanschouwen, welke voor de groten dezer wereld verborgen zijn. Ach, al was het maar weinig, indien het echter een wezenlijk en zaligmakend licht is, zo loof Hem. Een mens die in het midden der zandbanken was geraakt en zonder loodsmann was, ziet naderhand terug, en zegt. Daar had ik schipbreuk kunnen lijden. Ach, Christus heeft dit gedaan! *Ik dank u Vader, dat u deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt*, enz. Matth. 11: 25. De Heere heeft die voor de hoofden en harten van veel wijzen en verstandigen verborgen, en ze zullen altijd voor hen verborgen blijven, maar, aan u, een kind, een zwakke, een nietige onwetende, worden ze geopenbaard, Matth. 16: 17. Vlees en bloed heeft het niet geopenbaard, dat u op deze gerechtigheid alleen zou bouwen, om alle licht en leven van Christus te ontvangen, en Hem alleen aan te kleven. Ach 't zijt indachtig dat u geroepen zijt uit de duisternis tot het wonderbaar licht, om zijn deugden te verkondigen! Wat kunt u meer begeren dan het eeuwige leven? En dit is het eeuwige leven, Joh. 5: 20 en Joh. 17: 3.

HOOFDSTUK 16.

Dat de geveinsden zich in een vruchteloos gebruik van de middelen der genade ontdekken.

3 Die dwaas waren, haar lampen nemende, namen geen olie met zich.

4 Maar de wijzen namen olie in haar vaten, met haar lampen.

5 Als nu de bruidegom vertoefde, werden zij allen sluimerig, en vielen in slaap.

Tweede onderscheid. Het onderscheid tussen de wijze en dwaze maagden is bijzonder vermeld in vers 3 en 4.

§ 1. A. Dit bijzonder onderscheid wordt door de bijzondere praktijk der dwaze, zowel als door het gedrag der wijze maagden, verklaard.

1. Dat de dwazen, niettegenstaande zij zoveel wijsheid hadden, dat ze gelijk de wijzen haar lampen namen, nochtans zoveel dwaasheid in haar harten opgesloten hadden, dat zij geen olie in haar vaten tot haar lampen namen.

2. Dat de wijzen niet alleen haar lampen ontstaken, maar ook haar vaten vulden met olie, opdat haar lampen nooit zouden uitgaan, *of als zulks geschiedde, dat zij die schielijk weer zouden kunnen aansteken*. Om duidelijker te spreken: de dwazen vergenoegden zich met de naam en de flikkering van een uitwendige belijdenis, ontstoken door enige inwendige, doch lichter en geringer aandoeningen van Gods Geest, terwijl zij het voorname werk inwendig verwaarloosden. Maar de wijzen droegen niet alleen haar lampen van uitwendige belijdenis, maar zij vulden haar vaten en kregen een inwendig beginsel van de Geest des Heeren Jezus, om haar belijdenis voor de mensen, en haar oprechtheid voor de Heere te verdedigen. Zodat mij dunkt dat hier een dubbel onderscheid is. Het, eerste is er in opgesloten, het tweede duidelijk uitgedrukt.

a. Dat wat er in opgesloten is, wijst aan, dat de dwazen zich een goed oogmerk voorstelden, namelijk, om Christus te ontmoeten, maar met een vruchteloos gebruik der middelen tot dat oogmerk; haar lampen dienden om haar voor te lichten en tot Christus te leiden. Deze lichten konden voor een tijd flikkeren, maar zonder olie zouden ze uitdoven. Die verwaarloosden zij. De wijzen waren beter hierin onderwezen.

b. De dwazen roemen in een uitwendige belijdenis, alsook in enige uitwendige genegenheid, zonder een inwendig beginsel der genadige tegenwoordigheid van de eeuwige zalving en de Geest in haar. Maar deze wijzen hebben die, en worden door dezelve tot heerlijkheid geleid. Meer zal ik nu van de lampen en vaten niet spreken.

1. Leer. Dat de geheimste geveinsden der maagdelijke Kerken, zich ontdekken ten minste voor de Heere, in een zorgeloos gebruik van die middelen, welke tot hun begeerd en verwacht oogmerk dienstig zijn.

De bruidegom wordt hier verwacht; naar de tegenwoordigheid van Christus Jezus wordt verlangd. Hij komt in de nacht. Zij moesten Hem in de nacht ontmoeten. Welnu, middelen gebruiken zij; lampen nemen zij, en zoveel olie, dat haar lampen ontstoken kunnen worden. Maar zij namen geen olie in haar vaten, het enige middel om haar lampen voor uitgaan te bewaren, opdat zij de Heere mochten ontmoeten, en door de Heere niet buitengesloten zouden worden, gelijk ten laatste deze zorgeloze

maagden buitengesloten werden. Onderzoek de kerken voor het tegenwoordige, onderzoek de gedenkschriften der voorleden eeuwen; velen hebben de Heere begeerd en verwacht, en echter hebben zij de Heere, hun oogmerk, verloren: Waarom? Zij hadden nooit een hart om het middel tot dat einde, hetzij uit of inwendig, met ernst te gebruiken en aan te kweken.

Zie op de mensen buiten de kerk. Zij gaan verloren omdat zij geen hulpmiddel hebben. Zij hebben geen lampen om hen te verlichten, zij hebben geen brood om te eten, geen middelen om hen te helpen. Maar waarom gaan zij, die in de kerk zijn, verloren? Is het omdat er geen hulpmiddel is? Neen. Maar omdat zij het hulpmiddel niet gebruiken. Is het omdat hun de middelen ontbreken? Neen. Maar omdat zij de middelen niet krachtadig gebruiken. Hierin schieten, zij tekort; hierin ontdekken zij zichzelf. Zie maar op de volgen der talenten, Vers 25. Een van hen werd afgesneden en uitgeworpen. Waarom? Omdat hij geen talent had?

Neen. Maar omdat hij geen lust of begeerte had zijn talent te gebruiken. Hij zocht met hetzelfde zijn gewin niet, om zijn oogmerk te bereiken. Al Gods inzetten, en al de tijd die wij onder dezelve hebben, zijn talenten. Waarin schieten nu de geveinsden tekort? Daar is een verborgen winst in de inzetten, die de geveinsden niet gadeslaan; hierom leeft de beste geveinsde in schuld en sterft als een bedelaar; zie Spr. 17: 16, Waarom is in de hand des zots het koopgeld, en heeft hij geen hart om het te gebruiken? Dierbare vrijheden, inzetten, waarnaar velen begerig geweest zijn, die ze niet hebben ontvangen. Waarom vertrouwt de Heere die aan hem, die ze niet gebruikt?

Ach, hij heeft ze, maar hierin is zijn misslag: hij heeft geen hart om ze te gebruiken! Zie het ganse Woord door en door. Waarom hebben velen een grote waarde aan Christus gehecht, en Hem echter verloren? Omdat zij, gelijk de poeliers, die buiten de stad het gevogelte gaan kopen, wel begeerte hadden in de waar, maar de kosten stonden hen tegen, en het middel om het te halen wilden ze niet in het werk stellen. Het Evangelie brengt Christus en de onsterfelijkheid aan het licht. Deze Slang is opgericht, dit Lam voor de ogen der mensen geslacht, en dit Brood tussen de lippen en in de monden der mensen gestoken. Waarom genieten allen Hem niet, waarom zijn ze in Hem niet gezegend? De Heere zegt: *komt. En de Geest zegt: komt. En Bruid zegt: komt.*

Wel, de reden hiervan is dat de mensen het middel voor Hem niet willen gebruiken. Jes. 55: 24. De mensen zullen hun geld uitgeven voor hetgeen dat geen brood is. Jer. 2:58. Ik heb hen door kuilen in een vruchtbaar land gebracht, om het goede daarvan te eten. Ongetwijfeld bracht Hij geen kudde zwijnen in Kanaän, alleen om de uitwendige zegeningen en de spoeling van Kanaän te genieten, maar om het goede van zijn tempel, Zijn inzetten, enz. te genieten. Maar wat was hun misslag? Noch de priesters, noch het volk zeiden niet: waar is de IIEERE? Dat is, waar is de Heere in deze wegen, opdat wij eindelijk tot de genieting van Hem mogen komen? Dit hebben zij verwaarloosd.

Mij dunkt dat het de besten geveinsden gaat gelijk verscheiden oude kooplieden. Zij jagen en trachten naar de winst van de koopmanschap, maar om de moeite te doen een schip uit te rusten, zich in gevaar van een zeereis te begeven, om de schat te halen die zij prijzen, dit willen zij nooit doen. Evenzo prijzen en begeren velen ernstig de schatten van de hemel, als hun oogmerk, maar het ongemak van de reis naar de hemel door te staan om deze schat te bekomen; door het dal van Bacha, door tranen en verzoeking, door de macht der duisternis en de breuken, door goed en kwaad gerucht heen te gaan. Van de ene diepte en golf tot de andere te trekken; hierin schiet de beste geveinsde tekort, en daarom verliest hij ten laatste alles. En ik meen, dat dit

een van de grootste verschillen is, die er tussen de sterkste begeerten en waarderingen der geveinsden en der heiligen is.

§ 2. 1. Reden.

Ten opzichte van God, omdat deze verwaarlozing een der grote middelen is waardoor hij de eeuwige verwerping der mensen ten uitvoer brengt, daarom schieten zij hierin altijd tekort.

Want, 1. De Heere heeft enigen ten leven verkoren, te gelijk met het einde.

2. Hij verkoos zekere middelen om tot dit einde te leiden.

3. Hij besloot al Zijn uitverkorenen door deze middelen tot dat einde te brengen. Zijzelf kunnen het niet doen, daarom doet het de Heere. Hieruit ontstaat de grootste vrede en ondersteuning der heiligen; als zij hun blik slaan op de eeuwige bergen van verhinderingen en onmogelijkheden op hun weg, zo heeft de Heere op zich genomen hen door dezelve heen te voeren, Joh. 17: 15, opdat als het hart en de sterkte bezwijkt, Hij hun tot een hart en sterkte zou zijn, en hen door zijn raad zou leiden en tot Zijn heerlijkheid brengen. Hierdoor werden al de uitverkorenen Gewis door alle middelen tot hun oogmerk gebracht, en dit is dienstig voor hen.

Maar aangezien de beste geveinsde nooit Gewis bestemd is om tot dit einde te komen, zo schiet hij in het gebruik van deze middelen tekort. Hij zal van God verzaakt worden, en God verzaken. Zie Joh. 6; als velen de middelen gebruikten, en Christus voor een tijd navolgden, opdat zij het leven mochten hebben, verzaakten zij Christus en tegelijk de middelen om Hem te verkrijgen. Waarom? Zie vers 65. Omdat niemand tot mij komen kan, tenzij het hem gegeven is van de Vader.

Zie, zó zeker zal het besluit der verwerping stand grijpen; nademaal Hij hen tot dat einde niet bestemd heeft, zo brengt Hij hen nooit door al de middelen tot dat einde, en Daarom blijven zij hier altijd in gebreke. Het is gelijk in een huisgezin is, waar de heer des huizes genegen is, zijn goederen aan sommigen te geven; over deze houdt hij een scherp oog, het houdt hen onder de bestiering van het huisgezin; wat anderen aangaat, zij kunnen gaan waar zij willen en doen wat zij willen. Zo ook hier; allen die God zullen genieten, zijn gesteld onder het koninkrijk des Zoons. Daarom wordt er gezegd, dat Hij het zal overgeven; tot de anderen zal Hij zeggen: u bemint de vrijheid, neemt die dan.

2 Reden.

Omdat de Heere en de gemeenschap met Hem nooit in waarheid hun laatste en aller-uiteerste einde, of hun éinig einde is. Maar zij hebben enig ander einde van zich zelf, en om deze reden worden zij nooit krachtig door alle middelen tot dat einde gevoerd. Want dit is de eigenschap van het laatste en uiterste einde eens mensen. Het voert de mens zonder enig ophouden tot hetzelfde, en met vermaak. Een mens die eer en achting bezit, en grote hoop heeft, om het toppunt van zijn verreikende gedachten bereiken, zal hij jagen, loopen, vleien zondigen, enz. Een die rijkdom op het oog heeft, zal vroeg opstaan, en laat opblijven, brood der smarten eten, en nooit genoeg hebben. Een mens die ziek is, en verlangt gezond te worden, gebruikt geneesmiddelen, neemt de jaargetijden waar, verteert zijn geldmiddelen, want dit is zijn einde. Om deze reden heeft een geveinsde nooit Christus tot Zijn laatste einde, maar hij is altijd een dubbelhartig man, Jac. 1:8. Omdat hij zijn eigen einden en begeerlijkheden heeft, en zichzelf op het oog heeft, verhindert hem zijn neiging, Christus krachtig te volgen. Hij moet zijn eigen einden volgen. Daarom verwaarloost hij de middelen die hem daartoe konden leiden, Matth. 6: 24.

Zie, hij is gelijk aan die mensen, die twee neringen, of twee winkels hebben, waarvan

de een van zoo veel omvang is dat ze die juist kunnen beheren; ten laatste zijn ze genoodzaakt de een af te schaffen en te laten varen. Zo ook hier.

3e Reden.

Ten "opzichte van die geest der luiheid en sluimering, waaraan de Heere de besten geveinsde altijd overgeeft. Het is de liefste begeerlijkheid en de laatste vijandschap, die de Heere in al de Zijnen, maar nooit in de geveinsden vernietigt. Deze onderdrukt zo zeer al hun zinnen, dat zij al de middelen om hun einde te bereiken metterdaad niet kunnen gebruiken. Daarom begeert de mens het einde, maar hij verkrijgt het niet, Spr. 13: 4. God stelt het aller-heerlijkst einde aan Zijn volk voor, doch slechts door veel zwaarigheden kunnen zij er toe komen. Als er nu de geest der luiheid inwendig, en deze zwaarigheden uitwendig aanwezig zijn, zo zit een geveinsde stil en rust onder de schaduw van deze groeiende, zich verspreidende zonde, en zegt, het valt zwaar. En omdat hij niet doen kan wat hij moest, zo hoopt hij dat het een zwakheid is, dat God zijne wensen zal aannemen. En bij dit alles gaat hij verloren. Matth. 7:14, Want de poort is eng, die tot het leven leidt. En weinigen zijn er, die dezelve vinden.

Zie, zo was het met de Israëlieten. Zij waren op weg naar Kanaän, waar zij eindelijk kwamen. Maar als hun verspieters hun de zwaarigheden gezegd hadden, zo bezweken zij; alleen Kaleb en Jozua uit dit machtig leger, waren in deze oprecht van hart. Zware dingen, hoewel omhoog geworpen, moeten dalen. Want hun plaats is beneden. Lichte dingen, moeten, als men die naar beneden werpt, echter weer boven komen, want hun plaats is boven. Zo ook is het hier. Een traag hart kan door middelen opgeheven worden, maar zij kunnen het niet ophouden, hun plaats is beneden, hier is hun rust; aldus verteren de heiligen gelijk het vuur, alle zwaarigheden; hun rust is omhoog.

§ 3. 1e Gebruik.

Hierin zien wij de grond van veel klachten over God, die in de monden van veel belijders zijn, die nooit het goed vinden hetwelk het doel van hun christelijke loop is; die altijd over gebrek klagen, maar nooit vervulling gevoelen; altijd lerende, nooit wetende; altijd hopen, nooit verkrijgende; altijd hun zonden belijdende, nooit over hun zonden triomferende; altijd wensende dat zij de Heere mochten hebben, maar nooit de Heere genietende. Daarom hebben zij gemoederen die vol vrees, en monden die vol klachten zijn, en geen zoetheid in hun gedrag vindende, zo zouden zij weltevreden van hun belijdenis afstappen, als zij het om de schande niet lieten. Waarom? Wat is hiervan de oorzaak? Is de hemel zó onvruchtbaar en beroofd, dat daar gene juwelen te verkrijgen zijn? Zijn de velden van Gods inzettingen zó ontbloot, dat er geen schatten in dezelve te vinden zijn?

Ach ja! ze zijn er, maar de Christenen zijn lui. De schat is er, maar zij kunnen niet bidden, veel minder daarnaar graven, Spr. 2: 36. Als er een schat in de akker is, en een mens niets kan vinden, en dus altijd klaagt, zo is de misslag in de mens, hij graaft niet lang genoeg, noch diep genoeg. Zo ook is het hier. Men heeft geen inzetting, of de Heere is in dezelve. Hij heeft nooit tot het zaad Jacobs gezegd: zoek Mij te vergeefs, Jes. 45: 19. De mensen bidden, en als enige weinige zuchten wat verlichting geven, zo is het wel en goed. Zo niet, dan werpen zij de schop weg, zij zeggen: graven kan ik niet. Zij verkwisten enigen tijd met de zonde ter hart M nemen, maar als ze terstond de bitterheid daarvan niet gevoelen, zo kunnen ze het niet helpen; graven kan ik niet. Een mens kan zich vergenoegen het Woord te horen en daarnaar te luisteren, maar om de ziel op te wekken om de Heere aan te grijpen, dit belet hun slaap, Spr. 13: 4. De ziel der vlijtigen zal vet gemaakt worden.

Waarom vergaat u van honger onder de middelen? Is het omdat de Heere onwillig of

onmachtig is te helpen? Neen, Joh. 6: 27. U werkt om het brood dat vergaat. Werk daar niet om, maar om het andere en de Zoon des mensen zal het u geven, want Hij is eigenlijk daartoe verzegeld. U klaagt dat uw hart altijd en gerust is. Zeg mij, bewaart u hetzelfde wel met alle naarstigheid? Spr. 4: 23. Besteedt u wel al uw waakzaamheid aan hetzelfde? U klaagt dat u nooit verzekering krijgt. Gebruikt u wel naarstigheid om er u van te verzekeren? U klaagt dat u zoekt en niet vindt.

Zoekt u Hem wel naarstig? Hebr. 11: 6. Ach, dit is de oorzaak! De Heere heeft u een geest des diepen slaap gegeven, Rom. 11: 8. O, leg de schuld niet op de Heere, maar op uw eigen zorgeloos hart; klaag daarover en zeg: dit is de oorzaak van al mijn klachten en gewezen geweest. O, gedenk wat de Heere door Jeremia spreekt: *Gaat in de vaste steden, want de HEERE heeft een geest des diepen slaap over ons uitgegoten, en ons met galwater gedrenkt.*

Ik beken, de uitverkoren dienstknechten des Heeren hebben hun klachten, hun onuitsprekelijke zuchten. Zij hebben hun vrezen, verzoeking en tranen, wie overvloediger? Maar, beminde! mij dunkt het gaat hen gelijk de reizigers, die naar hun huis reizen, dat ze soms wel zes uren van verre zien, als ze op de top van een berg zijn; nadat ze wat verder zijn gekomen dalen ze af in een vallei, en dan klagen zij dat zij het uit hun gezicht verloren hebben. En zij kunnen het niet meer zien, voordat ze weer op de berg zijn. Maar zij zitten in hun vallei niet neder, maar zij gaan voort naar hun huis toe. Zij gaan van kracht tot kracht, hoewel zij er vermoeid aankomen; zie Ps. 84: 7. 8, *Zij gaan van kracht tot kracht totdat zij voor God in Sion verschijnen.*

Zij laten het bij hun klachten niet blijven, maar gaan voort. En de ster die voor hen heen gaat. Het middel dat hen tot dat einde geleidt, maakt dat zij, zie Matth. 2: 10, zich met grote vreugde verheugen. Ik beken dat zij soms aan hun luiheid wel plaats geven, in hun valleien blijven zitten, de dag in de nacht verkeren, en de tijd der middelen verslapen; echter zult u altijd bevinden, dat als de gewone middelen hen niet doen ontwaken, de verschrikkelijke uitbarstingen en bliksems van Gods toorn het doen. En in hun verdrukkingen en verschrikkingen, in de kwetsingen des gewetens, Hos, 5: 15, zullen zij de Heere vroeg zoeken. Overweeg daarom deze zaak; in een tijd van droefheid zullen zij over iets, namelijk, over hun luiheid klagen. Dit is mogelijk de grootste zonde van enigen. Zij leven in geen zonde, maar in een klacht; uw klachten kunnen de vruchten der luiheid zijn, omdat u de middelen niet gebruikt, en dit kan de voorname zonde wezen.

2e Gebruik.

Leer hieruit, dat het niet het bezit der middelen in deze plaats (Nieuw-ENGELAND), noch, dat het hier komen om de middelen u enigszins te stude zal komen of uw veilige en goede staat zal bewijzen, maar een werkelijk gebruik en toenemen door dezelve; niet alleen het gebruik van uitwendige, maar ook van inwendige middelen. Hoe groot een kapitaal de mensen ook mogen bezitten, zo kunnen ze toch als bedelaars sterven, door hetzelfde niet goed te besturen, Deut. 29: 3.4.

1. Velen, ziende en aanschouwende dat die zon bij hen ondergegaan is, om in deze westelijke gedeelten op te gaan, hebben ten dele uit vrees voor vervolging, ten dele door aanraden en gezelschap, ten dele om Gods instellingen te genieten de vlucht herwaarts genomen.

Maar, 2. Gekomen zijnde, wens, dat uw ogen het nooit hadden gezien! Velen hebben door overvloed van middelen, deze versmaad en er van gewalgd; anderen hebben door gierigheid of kwellende zorgen geen hart of tijd om dezelve te gebruiken.

En echter, 3. Zijn zij hierin getroost, dat zij die hebben, hoewel zij in dezelve God niet

zien, weinig zoetheid smaken weinig kracht van dezelve ontvangen, en bij de aanstaande verhuizing hopen ten hemel te varen, daar zij hierom zover gekomen zijn. Gave God dat het zo ware!

Maar ach, overweeg

1. Indien u die niet gebruikt, is uw komst herwaarts slechts de ontdekking van uw geveinsdheid voor mensen en engelen. Want dit is het toneel waarop de fijnst gesponnen geveinsdheid en de wezenlijke oprechtheid haar rol zullen spelen.

2. Ja gij zijt er zó ver af, van hierdoor gezegend te zijn, dat Gods vurigste plagen uw woning zullen naderen. De ark onder de Filistijnen maakte dat de Heere de Filistijnen plaagde.

3. Ja, dit alles zal ten enigen dage verwoest liggen. Zij riepen: Des HEEREN tempel gaat naar Silo, Jer. 7: 4. Zo zeg ik, ga naar de Palts; ga naar Duitsland en Frankrijk; ga naar de plaatsen vanwaar u gekomen zijt, en zie wat de Heere gedaan heeft.

4. Dit zal voor de heiligen de grootste blijdschap zijn, als zij terug zullen zien, en al de zwarigheden zullen aanschouwen die zij te boven gekomen zijn, dat hier en daar hun hart en hulp bezweek. Hier en daar waren zij in verzuim, doch de Heere was goedertieren en hielp hen uit. Zij zullen zich over die getrouwheid en genade verwonderen. Zo ook hier. Dit zal schrik en angst zijn, dat ik zo ver ben gekomen, de middelen gehad heb, enige moeite heb aangewend, op de enen tijd bijna overtuigd, en op de anderen tijd genoegzaam teleurgesteld, ja genoegzaam overwonnen Was, en alles aan een ander gaf. Maar o, mijn kluit aarde viel wederom in het stof, en mijn ziel liet af de Heere na te volgen.

En dit zal het deel zijn der geveinsden. U moogt uw talenten verwaarlozen en in een doek winden, maar de Heere heeft een tijd gesteld, om rekenschap van u te vorderen, welke winst u deed. Zie die tijd Daarom te ge moet; mogelijk blijven enigen van, u in gebreke de middelen te gebruiken; u veracht ze op de ene plaats, om dezelve komt u naar een andere, en u hebt ellendige harten, duistere ogen, harde gemoederen, slapende gewetens en dove oren. De adem is weg, het leven verloren. God is weggeweken, en niets is er overgebleven dan een dode romp. Het kan zijn, dat enigen oprecht zijn, en dat het werk van des Heeren Geest opgeschort wordt, uw lampen uitgegaan zijn, uw waakzame gemoederen, uw tedere harten en uw ernstige navolging van de Heere verdwenen zijn. Ach, overweeg dan hoe weinig oorzaak u hebt om op de middelen te roemen! De mensen die geen deel in de schepen hebben, verwachten geen winst, maar als u enig deel in de zegening der inzetten hebt, rust niet zonder dezelve.

3e Gebruik.

Zie hieruit welk een noodzakelijke, krachtige en onweerstaanbare macht van des Heeren genade en Geest u nodig hebt, om u tot aan het einde van uw christelijke loopbaan te brengen, zo u ooit tot het leven komt. Want als de geveinsdheid zich in een vruchteloos gebruik der middelen ontdekt, zult u bevinden dat al de machten der duisternis u zullen tegenstaan en trachten te verschrikken. Het is er mede gelijk met de dieven; u zult hen niet zien, noch in de stad vinden liggen. Het is tevergeefs daar enig geweld te oefenen, maar het moet op de weg geschieden. Zodat de Satan niet naar de poorten van de hemel kan treden, om u daarbuiten te houden. Daarom is al zijn macht en beleid daarin gelegen, om u van de middelen af te houden. Zie daarom op de besten mens hoeveel verhinderingen hij soms in zijn bidden heeft, hoewel hij er het zoete van gesmaakt heeft. Hij zou liever gestorven zijn dan niet te bidden. Hoe schielijk worden de gedachten van God afgewend, als wij tot God naderen! Hoe onbekwaam zijn wij

om een uur te waken! Indien het niet de onoverwinnelijke sterkte van een almachtig God was, die ons ondersteunde, 1 Petrus 1: 5, zouden wij nooit voort kunnen gaan. Zeg mij eens, u arme schepsels, die nooit wezenlijk door de middelen tot uw einde gebracht werd, gevoelt u niet dikwijls berispingen over de zonde, begeerten tegen dezelve? Gevoelt u niet soms Christus en Zijn genade, die u wenende op uw knieën doen wegsmelten, en uw harten genoegzaam overtuigen? Gevoelt u niet uw gunst van Christus, Zijn genade, zijn Geest, Zijn beloften, en hoopt u niet dat het beter zal worden? Gevoelt u niet enige bewegingen tot de, Heere, maar te gelijk een doods, vadsig hart, hetwelk u wederom doodt? De verwerpelijke die in de wereld is, kan een even goede verzekering van de hemel hebben als gij. Daar kunnen beteren in de hel wezen dan gij. En wie kan dit verbeteren? Lang, lang is het alzo geweest. O, gevoel dan de noodzakelijkheid van Gods onweerstaanbare kracht! U hebt inderdaad wel een einde, maar zeg: Heere! U moet mij als een verloren schaap op uw schouders dragen!

Zoek de HEERE en zijn kracht. Zoek zijn aangezicht gedurig, Ps. 105: 4, in alle middelen, ten allen tijde. Maar zoek vooral zijn kracht, Col. 1:29. Waartoe ik arbeid, strijdende naar zijn werking, die in mij werkt met kracht. En alzo strijd ik. O, zie dat u dit nodig hebt. Velen van u hebben werk met hun eigen hart. Zij strijden en pogen, en echter kunnen zij zich niet opwekken. Ach, tracht dan naar deze krachtige werking, en gevoel hoe noodzakelijk u die is!

§ 4. 4e Gebruik tot beproeving.

Oordeel hieruit hoedanig uw staat op deze dag voor de Heere is. Ik weet en geloof, dat u het oogmerk waardeert, daarom bidt, daarnaar verlangt; ik weet, dat als de Heere u zalig maakt, en uw zonden u vergeeft, u reden zult hebben Hem te loven. U moogt doen gelijk gezegd is, maar nooit zult u bevinden dat u een hart gegeven is door de onoverwinnelijke worstelingen van een God, om al de middelen tot dat oogmerk te gebruiken en te besteden. En dus is uw praktijk in het gebruik van middelen, een klaar en openbaar getuigenis, zo helder als de dag tegen u, dat u het einde niet oprecht begeert, zoals u denkt, omdat u zo weinig achting voor de middelen hebt, die u daartoe leiden. Hebt u ooit een mens gezien, die het leven inderdaad zocht, maar alle middelen, vernuft en vrienden niet wilde in het werk stellen, ja zijn leden niet wilde afsnijden om het De behouden? Maar niettemin, geef er die naam aan; zeg dat u het einde begeert en prijst. En als de Heere u echter verlaat, of u de Heere in de verwaarlozing der middelen, en alzo metterdaad verzaakt; wat u ook zijt, en wat de Heere zal doen, weet ik niet, maar op deze huldigen dag is uw staat niet beter, dan een geblankette zaligheid, een geschilderde geveinsdheid voor de Heere.

Op die steen waaraan zich de meest verborgen geveinsden gestoten hebben, op die rots waarop de beste geveinsden zich verbrijzeld hebben, zijt u gevallen. Het is die vijand, de luiheid, die koningen, mensen die de kroon der belijdenis in deze wereld gedragen hebben, als ellendige gevangenen ter hel gevoerd heeft, niettegenstaande hun jammerlijk kermen: *Heere behoud ons!*

Diezelfde vijand heeft u reeds in ketenen geboeid, en wat van u zal worden, is alleen bekend in de boezem van Hem, die door het geklank der bazuinen de doden kan doen ontwaken en de banden der luiheid en zelfs des doods kan verbreken. Maar u zult zeggen: Daar zijn geen maagden onder ons, die verzuimen olie in haar lampen te doen; die zich zover vergeten, dat ze de middelen veronachtzamen. Daar zij zoveel duizenden mijlen ver gekomen zijn om de middelen te hebben. Daar is geen dag of ze zijn iets gevorderd, geen predicaties op de Sabbat, of daar is iets goeds genoten, of anders denken zij dat ze half verloren zijn, niet één gebed, of het brengt hun nader tot

de heerlijkheid. De dag is niet lang genoeg, daarom worden de nachten in worsteling met de Engel doorgebracht; om voor zichzelf en de kerken de overhand op God, en voor beiden de zegen te hebben.

De Sabbatten zijn als de dageraad van de hemel. De gemeenschap der heiligen is hun beter, dan in de tegenwoordigheid der koningen te staan. De gemeenschap van Christus in de hemel is zo zoet, dat men in het zoeken ervan zichzelf, ja het eten van zijn brood vergeet. Als de Heere aan enigen hovenier in de wereld de wijngaard zijner inzettingen verhuurd had, wie kon of wie zou meer moeite gedaan hebben om die te omgraven en op te maken, dan wij doen? Geliefde! deze uitgangen naar de Heere die in enigen zijn, kweekt en vermeerderd de Heere, maar ik vrees dat wij wel vijfmaal om de boom zullen moeten gaan, eer wij zulke geladen takken zien. Het zal mij zeer verbazen, zo de beste hier niet ontdekt wordt.

De schoonste bloemen op het veld moeten verwelken. Zij kunnen geen stand houden, en de beste genegenheden die maar lijdelijk zijn, die de mensen voor een tijd in het gebruiken der middelen krachtig in het werk gesteld hebben, moeten Ion laatste in het verwaarlozen der middelen verloren gaan. Ik zal mij daarom niet bemoeien met wereldse of vleselijke evangelielezers, zomin als met heimelijke verleiders van hun eigen zielen; zie, gelijk u bij alle zweren door de windsels kunt weten, waar de zweer is, zo kunt gij een luiaard kennen aan zijne uitvluchten. Want let u er op, geen zonde heeft zoveel uitvluchten en dekmantels als deze.

Toen Saul het werk des Heeren in het verslaan der Amalekieten had laten steken, hoeveel moeite had Samuel toen, om hem te overtuigen! 1 Sam 15: 11. enz. Hij loog tegen Samuel, gaf de schuld aan het volk, en stelde hem nogmaals het goede oogmerk en de goede genegenheid, die hij had, voor ogen. Zo ook hier.

Dus was het met velen, namelijk,

1. Degenen, die in een verborgen verwaarlozing der middelen leven, en echter hun oogmerk hopen te bereiken, door hun begeerten; wij zullen in de Schriftuur vinden, dat deze ons twee soorten van begeerte voorstelt.

1. Van de rechtvaardigen.

2. Van de luiaards.

1. De begeerte der rechtvaardigen, Spr. 10: 24. Zal God geven. Zijnde de verzuchtingen van Gods eeuwige Geest; niet één zucht blijft onbeantwoord.

2. van de luiaards, Spr. 21: 25, De begeerte des luiaards zal hem doden. Want zijn handen weigeren te werken.

De begeerten der rechtvaardigen zijn altijd spoorlagen om hen krachtig tot het gebruik der middelen aan te zetten.

En de begeerte der luiaards beteugelt hen, bindt hun handen en kluistert hun voeten, zodat zij de middelen wel moeten verwaarlozen. Enige begeerten zijn er, die uit de noodzakelijkheid van enig goed ontstaan, en dan zullen er niet alleen begeerten zijn, maar alle middelen in het werk gesteld worden, gelijk in tijden van hongersnood. Enigen alleen uit gemis van enig goed, en dan vergenoegt zich een mens gewoonlijk met blote begeerten en heeft nooit een hart om de middelen tot dat einde met kracht in het werk te stellen. Menigeen is overtuigd dat zijn staat ellendig is, en men is daarover bevreesd. Hij ziet, gelijk Biléam, de gelukzaligheid van Gods volk, en men weet dat aan de ziel vergiffenis, leven, vrede, beloften en Christus ontbreekt, en deze begeert men; Ach, zegt men: mocht ik de dood des oprechten sterven! Ach, mocht ik leven, en dat water drinken, opdat ik niet meer mocht dorsten! Ach, waren mijn zonden vergeven! Ach, was mijn hart verootmoedigd! Maar wat zou dit baten als de Heere hun geen vrede noch vergiffenis vergunt? Stellen zij een ernstig onderzoek naar de

Heere Christus in met ongeduldige betrachtungen en verzuchtingen omdat ze die nodig hebben? Is het hun dat waard?

O, neen, maar zij hopen nochtans dat God zo goedertieren zal zijn, dat Hij hun begeerten zal aannemen, en zo zijn zij gerust. Zij leven en sterven in die rust. Ach, arme schepsels! uw begeerten doden u, gelijk een mens te gronde gaat door luie dienstboden, die hun eigen brood, veel minder het brood voor hun heer kunnen winnen. Velen zeggen in de hel: ik had gedacht dat mijn begeerten mij tot de heerlijkheid zouden gebracht hebben, doch nu zie ik, dat ze lui geweest zijn, en hier moet ik nu vergaan en voor eeuwig hongeren; had ik dit geweten, zo had ik mijn ogen liever uitgekreten. en de wereld met mijn jammerlijke klachten vervuld; mijn overdenkingen van de Heere zouden te middernacht geweest zijn; ik zou mijn ogen de slaap des nachts onthouden, des daags mezelf het brood geweigerd en mijn leden verloren hebben, had ik geweten dat ik door mij met deze begeerten te vergenoegen, mijn leven verloren zou hebben. Hier hebben veel Christenen een valse grond. Zij zijn ongerust over hun staat, komen bij deze of genen, en belijden dat hun begeerten naar Christus en Zijn genade, uitgaan.

Dan worden ze door ongeoeffenden vertroost, voordat zij de Heere in het gebruik van al de middelen gevolgd hebben, om de zaak te verkrijgen die zij begeren. Hier is het eerste beginsel waarom de Heere hen verzaakt, en waarom zij de Heere verzaken. Zij worden alleen overgelaten aan hun begeerten, opdat als enige plicht verwaarloosd wordt, de begeerten hen mogen vertroosten, Luk. 13: 24 Alzo moet hij gelijk een vogel, die in zijn nest ligt, omdat zijn vleugels niet groeien, daar sterven. Ik weet dat de heiligen zich met de begeerten kunnen vertroosten, eer de begeerde zaak gegeven wordt, omdat ze beloofd is, maar u zult een eindeloos pogen bij hen zien, in het gebruik van al de middelen, Pil. 3: 13. Anderen denken, dat hun verwaarlozen van de middelen maar een zwakheid is, dat hun begeerten zullen voldoen, en op deze grond misbruiken zij de schriftuurplaats, Romeinen 7.

2. Zij, die de middelen verwaarlozen en toch hopen hun oogmerk te bereiken, uit oorzaak van wereldse belemmeringen en beslommeringen, die ze hier hebben. Want dit is de eigenlijke geest van menig mens. Als God het huis voor brand en het huisgezin voor ziekte bewaart, wordt mogelijk het gebed in het huisgezin verwaarloosd. Zo dit niet geschiedt, wordt het afzonderlijk bidden verzuimd; als dit niet geschiedt, de overdenking; een mens kan er geen lust, noch hart, noch tijd toe hebben, als er enig goed verkregen is, wordt het wederom verloren.

De Sabbat wordt verspild, en geen goed gewonnen; een mens weet dat zijne ziel woest en open ligt, zonder enige beschutting of wacht, en dat hij zijn velden niet wil laten liggen gelijk hij zijn hart doet, overgroeid met zorgvuldigheden, begeerlijkheden en ijdele gedachten. Hoewel nu menig mens dit mishaaft, leeft hij nochtans hierin. Waarom? Is dit zijn tehuis? Zijn deze dingen zijn deel? Neen, maar hij denkt evenwel dat hij met een gerust geweten zo mag voortgaan, en dat God het Hem ook zal vergeven. Hij zegt: ik heb immers een grote familie, mijn kinderen worden groot, en zij zijn zolang bezig met zich des Sabbats op te schikken, dat de predicatie gedaan is eer zij komen; wij worden niet geroepen om het de ganse dag te boek te stellen, gelijk de predikanten kunnen doen, en de wereldse bezigheden zijn zo veelvuldig. De besten worden hier verstrikt. En zij menen, dat dit een verontschuldiging is, Luk. 14: 18, 19. Ja, menigeen is hiervan overtuigd, en leeft echter op deze wijze tegen het licht dezer overtuiging, hopende dat de stroom der wereldse genegenheden ten enigen dage voorbij zal lopen.

Ik beken, dat gelijk de Heere Zijn inzettingen aan ons gegeven heeft, om er Hem in te

zoeken, Hij onze roeping bestemd heeft, om in dezelve met Hem te wandelen. Adam moest in het paradijs niet leeg zijn, maar had in de hof zijn werk. En in dit land moeten zij, die goede huishouders voor God willen zijn, tenzij ze hun belijdenis wantrouwen en maken dat ze broodgebrek hebben, goede huishouders voor zichzelf zijn. Maar hierin ligt het gebrek, als de mensen knechten en geen heren van de wereldse bezigheden zijn, als de mensen niet maken, dat hun zaken voor hen buigen en hen dienen, opdat zij God mogen dienen en zoeken.

Maar zij buigen hun knieën, ja verachtelijk hun rug, onder de voeten van een geringe bezigheid, deze moet nagejaagd en God verwaarloosd worden. Zeg niet: wie is hier niet beslommerd? Ik zeg u, als Christus gebed de overhand kan hebben, dat enigen het niet zijn, Joh. 17: 17. *Ik bid niet dat gij, hen uit de wereld wegneemt, maar dat u hen bewaart van de boze.* Als het bloed de overhand kan hebben, dan geschiedt het, Gal. 1: 4.

Ach, overweeg dit! Het kan zijn dat iemand van u de Heere in de middelen niet verwaarloost, maar als de Heere u in de middelen verschijnt, en uw hart levend maakt, en veel voornemens in u ontvonkt, dan verwaarloost u de Heere en alles versterft weder; ach, het is de wereld! ken hierdoor uw staat.

3. Zij, die van God afwijken door het verwaarlozen der middelen, Omdat ze geen goed vinden, en zich niet het minste beter door dezelve gevoelen: zij verwaarlozen deze handel, omdat ze die als een nering zonder winst bevinden. Want aldus voert God de eeuwige verwerping van menige ziel uit. Zo was het met Saul, dit was een der laatste fiolen die God over hem uitgoot; 1 Sam 28:5, 6, 15. Zegt hij, Ik ben zeer bevreesd. En de HEERE antwoordt mij niet door de Urim en de Thummim, daarom kom ik tot u; laat een duivel Mij vertroosten, als God mij niet wil te troosten. Menige ziel heeft enige zonde bedreven die op haar geweten ligt te gloeien, zij is bitter ontsteld, en ze gaat eerst tot de Heere, maar de Heere antwoordt niet, daar is stilte in de hemel en in al de middelen, doch het gedruis der vreze is van binnen; ten laatste nu verzaakt de ziel de Heere niet openlijk voor de Satan, maar welke middelen kunnen haar vertroosten, daar zij naar zoekt.

Mettertijd wordt een mens vermoeid aan Gods poorten te wachten, en daarom wordt een formulier van plichten, gebeden en gewoonten van godsdienst gehouden, om het geweten te bevredigen. Maar zij jaagt niet rusteloos naar het gewin ervan, namelijk naar de Heere in de middelen. Zij denken het is tevergeefs, het geeft geen nuttigheid; zie Mal. 3: 14, dat wij wenende daarheen gaan. Jonas werd uit Gods gezicht geworpen, echter wilde hij door de buik van de groten vis naar de tempel van Gods heiligheid zien. Zo is het ook met Gods volk, hoewel zij soms besluiten nemen, en niet meer denken te zoeken; hun harten hebben echter het goede gesmaakt, en hun geloof vertrouwt dat er in de Heere en in zijn tempel verborgen is, wat ze nog nooit gezien hebben: daarom verwachten zij dit nog. Wat deed de man in Matth. 25, zijn talent in de aarde begraven? Ik dacht dat u een hard mens waart, en meer winst verwachtte, dan ik kon verkrijgen. Daarom verborg hij zijn talent. Hierom houden de mensen de middelen, zonder het gebruik der middelen, en enigen die een tijd lang gewoon zijn aldus te doen, houden het als hun gewoonte, zonder er enig werk van te maken om het doel der middelen te bereiken.

4. Zij, die de Heere in de middelen door een werkelijk gebrek ervan verwaarlozen, door het genot en de smaak van enig goed, hetwelk in dezelve is. Het is, dunkt mij, in dit geval gelijk in enige landen, waar als iemand des na middags een persoon komt bezoeken, terwijl beiden voorgeven genegen te zijn om te scheiden, en echter daartoe

waarlijk ongenegen zijn, zonder alvorens beleefdheid te tonen, en te ontvangen; als ze eindelijk het servet van het tafelbord afnemen, en zoveel verversingen daar vinden, blijven zij zolang totdat zij hun avondmaal te huis laten voorbijgaan. Zo ook is liet hier. Een mens komt vermoeid in het huis des Heeren en tot Zijn inzettingen. De Heere wil hem niet zonder enige betuigingen van minzaamheid laten gaan, en zij scheiden zonder dezelve niet gewillig van de Heere. Daarom geeft de Heere hun licht uit duisternis, blijdschap uit droefheid, vrede uit onrust, een smaak van zijn zoetheid, na het proeven van de bitterheid der zonde, en dan nemen zij hun afscheid; zie Hebr. 6: 2 -5, Hier laat de Heere menig arm schepsel, Deut. 29: 2 -4. Zij zagen iets, zij proefden iets, en daar lieten zij het bij blijven. Maar o, de Heere gaf hun geen ogen om te zien, enz.

Want geen geveinsde is ten enenmale van zijne lusten ontledigd, maar hij heeft iets om zich te vullen. Hij kan wel enige leegheid hebben, en hierom kan hij wel enige begeerte naar de Heere hebben, maar het is Gods volheid niet alleen, die Hem vergenoegt. Zijn wellusten verzadigen hem ten dele en daar is ook iets van God, en dat weinige maakt het voor hem goed. Na dit alles worden de middelen schromelijk verwaarloosd. Het hart eens mensen is verhard en onwetend, een weinig licht en droefheid brengt Hem tot stilstand, gelijk de steenachtige grond, waarin een steen is; een mens is vol twijfel, en een weinig hoop die hem van vrees ontslaat, stelt hem gerust; hierdoor overwint hij nooit het ongeloof. Een mens heeft een ongebonden leven geleid; een weinig overgegevenheid des harten brengt hem tot stilstand, hoewel het hart wederom wil afwijken, zie Deut. 5: 27, 29. De Heere heeft maar weinig van het Zijne, en hierom ziet men gewoonlijk, dat een vals hart het allernaarstigst is om de Heere te zoeken als het het ergst geweest is, en het zorgeloost als het op zijn best is. Daarom zoeken velen na de eerste bekering de Heere ernstig; naderhand sterven de genegenheden en betrachtingen, zodat zij wanen, nu zo goed te zijn als het. Woorden kan maken. Vandaar dat als de Heere met de mensen genadig handelt, Hij hen lang doet vasten totdat het tot het uiterste gekomen is, dan giet Hij water uit op de dorstige. Daarom ware het beter voor deze nooit iets gekend te hebben, 2 Petrus 2: 21. Het laatste oogmerk van een geveinsde is zichzelf te vergenoegen, om deze reden heeft hij genoeg. Het oogmerk van een heilige is Christus te vergenoegen, daarom heeft hij nooit genoeg.

5. Zij die de Heere verwaarlozen onder de schijn van Christus te ontvangen, kunnen zelf niets doen, Christus moet alles doen; hierdoor verwaarlozen zij de Heere heimelijk, en soms twisten zij afzonderlijk met de predikanten, als ze tot de plicht of tot het geloof aangespoord worden.

laas 1 wat kunnen de mensen doen? Als al de predikanten der wereld hun hart n leeg gepreekt hebben, zo moeten ze ons ten laatste tot Christus brengen; wat zou de apostel anders menen, Rom. 4: 5. *Niet dengenen die werkt, maar gelooft, wordt zijn geloof gerekend tot rechtvaardigheid.* Ik moet niet leven, ik moet Christus laten leven, enz. Daarom zeggen zij, is de oorzaak van het verderf niet de wil der mensen maar Gods wil. Hij verkiest niet, Hij geeft geen hart. Van zulke geveinsden profeteert de Heere, Matth. 7:21. Velen, die tot mij zeggen: *Heere, Heere*; dat is, die de Heere Jezus verhogen en in de verwaarlozing van alle plichten leven, en de Heere der heerlijkheid niet van zijn troon in de hemel tot de hel brengen, maar wat erger is, hem van Zijn heerlijkheid tot de zonde vernederen, om het deksel en de bescherming der zonde te zijn. Geliefde, ik ken geen zekerder teken van een vat dat God voorneemt te verbreken dan dit, namelijk, in deze verwaarlozing te leven, 2 Tim. 2:20.

Ja, het is een bewijs dat er geen hoop, geen levende hoop is, Joh, 3: 3. Een iegelijk die

deze hoop op Hem heeft, reinigt zichzelf, gelijk Christus rein is. Velen, naar het schijnt roemden op de hoop in Christus, zo doet ook een heilige, maar Hij vertoont dit teken, hij reinigt zichzelf. Hij wil niet uit luiheid alles aan Christus toeschrijven. Het is waar, het is de krachtige werking van Christus, die uw begeerlijkheden moet overwinnen. Maar, moet dit maken dat u het strijden verwaarloost? Gal. 29, Ik strijd naar zijn werking.

En wat mij aangaat, hoewel ik het stuk niet in 't brede bespreek, zo geloof ik dat er een gestadige bijstand van de machtige kracht des Heeren Jezus in de zielen van al de heiligen is, 1 Petrus 1: 5. Daarom zegt Hij, 1 Joh. 4: 4. Hij is meerder die in u is, dan die in de wereld is. Gelijk de heiligen de Heere Jezus aannemen om hen te regeren, opdat Hij alleen hun Heer en Koning moge zijn, niet alleen in de hemel, maar ook in hun hart. Zo neemt een vals hart Christus ten laatste aan om hem te ontlasten; soms om hem van het pak des gewetens te ontlasten; soms om hem van het werk des Heeren, het pak van zijn wil, te ontlasten; om deze reden hebben sommigen op het laatst geklaagd, hoewel ze er bezwaarlijk toe te brengen waren, dat ze zich zouden laten welgevalen dat de Heere hen zou besturen. Maar hun oogmerk was, dat zij hierdoor van hun lasten ontslagen, en alzo door Hem ontlast mochten worden.

Ik heb eens een vraag horen doen: Wat is het onderscheid tussen de werking van Gods Geest en die der heiligen?

En het antwoord was:

1. De een is door genade, de andere onmiddellijk.
2. Die des Geestes, wanneer een mens het minst arbeidt.

Maar dit is lijnrecht tegen de stroom der waarheid. Draag zorg dat u deze stukken recht verstaat. De diepte van de helse goddeloosheid der wereld schuilt er onder. Wee u, die zulk een Christus in uw hoofd kunt schilderen en zulk een Christus in uw hart kunt ontvangen, die zulk een voedsel aan uw luiheid zou verschaffen. De Heere zal dit ongelijk, zijner eer aangedaan, met groter droef heden wreken dan iemand ooit heeft gevoeld. Het is Christus niet alleen tot spijs en drank te maken om te voeden, maar ook tot een kleed om de luiheid te bedekken. Wel, wat kunnen wij doen? Wat kunnen wij doen? Wel, gelijk de eerste Adam, niet alleen de schuld, maar ook de macht aanbrengt; aldus wordt beide, de gerechtigheid en de sterkte, door de tweeden Adam aangebracht. Gelijk Christus door zijn eeuwige Geest nu triomfeert, en zijn leven hemels is. Zo is er, als u in Christus zijt, één Geest met Christus in u, waardoor een nimmer stervend leven geteeld wordt, die kan overwinnen en overwint; hoewel het de Geest is, zo wordt die door Christus gehandhaafd. Hij zal tot overwinning komen. U wordt door Christus verzaakt als u deze ontbreekt, of anders draag zorg dat deze schijn niet maakt dat u Hem verzaakt.

6. Zij die de middelen verwaarlozen, en echter op het oogmerk zien, in de hoop op de toekomstige tijd, en die zo doende de tegenwoordige tijd verzuimen. Aldus is het met menig mens, de dag van leven en gezondheid, de dag der inzetten blijft voortduren. Daarom roept de luiaard, Spr. 24: 33, Een weinig meer sluimeren; dat is, ik wil 't maar wat langer hebben, enz.

Van daar, als het geweten berispt, de predikanten waarschuwen, de Heere aanzoekt, de Schriftuur roept, stelt een mens dit alles uit, zeggende: ik hoop dat het beter zal worden. Daarom valt het met hen uit, gelijk geschreven is, Matth. 24: 50. De Heere komt ten dage als zij Hem niet verwachten. En hierover hebben zich velen op hun doodbed beklagd. Denk hieraan, u overtuigde, die weet dat het ellendig, met u is. Denk hieraan, eer God uw adem wegneemt; u hebt niets voor uw verzuim in te brengen, dan hoop en tijd.

Weet dit, Gods tegenwoordige tijden zijn goud, één ogenblik is de eeuwigheid waard; nu is het de tijd. Zo u deze tijd verwaarloost, zal Hij, als het u gelegen komt, geen acht op u slaan. God wordt nooit op uw tijd, maar op zijn tijd gevonden.

O, neem deze dingen ter harte, inzonderheid gij, die de middelen moede geworden zijt, die op uw weg bezwijkt. God is nog niet vermoeid om de middelen te laten voortduren. Zijt u vermoeid om met de middelen winst te doen?

O, overweeg dit, u die veel hoop, begeerte en voornemen gehad hebt, doch alles is verstoven, uw tijd en middelen zijn verwaarloosd. Denk hierom, u die wonderbare genegenheden gehad hebt, maar uw geest is vervlogen; niets kan maken dat u sneller voortgaat, noch de predicaties, noch het Woord, maar u wordt in de middelen belemmerd. Gedenk dit, Jes. 65:8, 14, *Want Mijn volk dat Mij gezocht heeft*, enz.

§ 5. **5e Gebruik**, voor allen, die de Heere in het gebruik der middelen werkelijk zoeken. Om dit te ontdekken, overweeg:

1. Indien de Heere u ooit een hart geeft om Hem werkelijk in de middelen te zoeken, zo zult u geweldige tegenkantingen en verzoekingën hebben, die na elkaar van binnen en van buiten ontstaan, en deze tegenstand zal maken, dat u Hem des te meer zult zoeken. Daarom zegt Hij tot ons, Rom. 13:11, 12, Leg af de werken der duisternis en doet aan de wapenen des lichts. Als een mens in begeerlijkheid leeft en gans leeg in zijn onachtzaamheid blijft, zo ontmoet hij weinig tegenstand of moeite in zijn eigen hart, maar hier is het anders, daarom doet hij een wapenrusting aan. Ik zeg, de ziel wordt hierdoor aangemoedigd, de Heere des te meer te zoeken, gelijk de blinde man, zie Mark. 10:48, Koop de tijd uit, dewijl de dagen boos zijn. De zeelieden zullen niet alleen een schonen wind, maar halfwind, en zelfs bijna strijdige winden waarnemen om de kust te naderen van het land hunner bestemming. Al geeft de Heere enige genade, zo zeg: O, geef mij meer van uw barmhartigheid, gelijk Mozes, Deut. 3: 24. Al weigert de Heere, echter roept de ziel om meer; al komen er benauwdheden, Christus bidt des te meer; al weerstreeft de wil, toch zal hij zich aan de Heere overgeven om zijn eigen wil te kruisigen, en zichzelf te verloochenen; vrede doet hen Heere lief hebben en droefheid doet hem de Heere vroeg zoeken. Juist omdat u ongerust zijt over het gevoel van een lui hart, zal dit maken dat u naar meer hulp zult zoeken.

2. U zult Hem met geheel uw hart zoeken, zodat het hart alleen aan de Heere verbonden is. Ps. 119: 2. Fil. 3: 12. U zult dit doen in het gevoel van des Heeren macht en van het eeuwige leven, en dit niet alleen, terwijl de middelen voortduren, maar wanneer u die ontbeert, en van de middelen verbannen zijt, gelijk David zijn kroon en koninkrijk vergeet, en zegt, Ps. 27: 4, Één ding heb ik begeerd. Hiskia had een belofte des levens en ging naar Gods huis, toen hij hersteld was. Het was niet zo zeer het leven dat hij ter hart nam, dan wel dit: Wat is het teken, dat ik in des HEEREN huis zal opgaan? 2 Kon. 20:8.

Alzo is het met de heiligen; al verzuimen zij Soms, het gaat hun echter gelijk een schip dat terug gedreven wordt door tegenwinden, of gelijk een winkelier die geheel en al op zijn winst gesteld is; soms evenwel toont dat hij zijn verlies gewaar wordt, dan zal hij zich weer tot zijn zaken begeven. Het gaat hun gelijk de kooplieden, die paarlen zoeken, Matth. 18:45. Laat dit u vertroosten: al vindt u nog geen zekerheid, weet dat de heiligen een geslacht van zoekers zijn. De vindenstijd is nog niet gekomen, echter zult u zeker ten laatste uw oogmerk bereiken. Zoek geen windsels voor de zweren van uw onachtzaamheid, maar leg die voor de Heere open: de Heere zal u op zijn tijd genezen en helpen.

Tegenwerping. Maar ik gevoel niets goeds; hierom ben ik bevreesd dat ik niet recht zoek.

Antwoord. Gal. 6: 9. U zult ter zijner tijd maaïen. En Hebr. 11: 13. Alle dingen waren lijnrecht tegen de belofte, nochtans hield Abraham, die vast.

Tegenwerping. Maar ik bevind dat Mijn Geest bezwijkt, en lusteloos en vermoeid wordt.

Antwoord. Wanneer het hart en de kracht bezwijkt, zo bezwijkt toch. God niet. God zal soms schijnen te verlaten, opdat u zou weten waar uw sterkte, uw hart en hulp gelegen is.

Tegenwerping. Maar mijn verwaarlozing is zo groot, dat ik geen onderscheid tussen de mijn en die van anderen zie.

Antwoord. Dit is te betreuren, echter vallen al de oprechten in de zonden, ondermijn en doodt u ze des te meer. Petrus verloochende Christus, en evenals de anderen sliep hij, nochtans was hij de eerste, die Hem predikte. Als de spijs een mens in plaats van Hem goed te doen, kwaad doet, zo sterft hij. De zonde sterft, als er geen voedsel aan gegeven wordt. Zodat Gods volk daarna meer veld wint dan te voren. Asaf was gewillig alles over te geven, echter zei hij: Het is mij goed nabij God te wezen; daar zal het hart zich wederom gerust stellen.

§ 6. 6. Gebruik van vermaning.

O, zijt dan niet onachtzaam; verwaarloos geen middelen; maak dat u olie in uw vaten krijgt, opdat gij uw gewenst oogmerk moogt bereiken. De zeelieden, die tot een reis uitgerust zijn, zullen als zij vertrokken zijn, niet rusten voordat zij geland zijn ter plaatse hunner bestemming. Het was een van de droevige klachten der kerk in Jer. 64: 7, Daar is niemand die zich opwekt, enz.

Tegenwerping. Maar ik vind veel beletselen van buiten, veel zonden van binnen; ik heb soms geen kracht, ja, wat nog erger is ook geen hart om de Heere te zoeken, hoewel mijn gebreken velen zijn, hoewel mijn dagen afnemen; wat zal ik doen?

Antwoord.

1. Tracht dat te vinden, wat uw hart belet naarstig te zoeken, en die verwaarlozing veroorzaakt, wat maakt dat de Heere u in uw slordig zoeken verwaarloost; anders zult u zoeken en nooit vinden. En dat beletsel is een of andere begeerlijkheid, iets buiten God dat het hart ontlast. Als de ziel geen brood heeft, zal ze met de verloren zoon besluiten naar huis te keren. De mensen zouden zoveel dagen zonder God niet kunnen leven, gelijk nu geschiedt, tenzij zij zich met iets anders voeden behalve de Heere. Daarom zijn de mensen gewoon in de middelen, de middelen voor enig goed:te gebruiken, en buiten de middelen, dat goed tegen te staan. Jes, 58: 1, 9. Zach. 6: 6. De mensen die hun vracht getrokken willen hebben, moeten eerst hun wilde paarden van de wagen afspannen; doe ook zo met deze uw wellusten. Is het niet voor uzelf, laat het dan om des Heeren wil zijn, die anders het zoeken niet waard zal zijn; tracht te vinden al wat u vergenoegt. De noodzakelijkheid kent geen uitstel, ach u moet Hem hebben!

2. Gebruik de middelen, maar vertrouw niet op dezelve, noch op enige verkregen sterkte, om er u in dit werk van te bedienen; anders zult u de Heere verwaarlozen en van Hem afvallen, en de Heere van u. Van Asa wordt gezegd, 2 Kron. 16: 12, 13. Asa was krank aan zijn voeten in zijn ouderdom; daartoe ook zocht hij de Heere niet in

zijn krankheid, maar de medicijnmeesters. Evenzo is het met menig ziek Christen. Zij zoeken niet naar de Heere, om hun voeten te genezen, maar naar de middelen, of zichzelf; hierom vervallen zij en sterven. U hebt de stroom van alle verzoeken tegen u; niet uw eigen riemen, maar, des Heeren wind moet er u tegen opvoeren; zie Daarom naar een almachtige kracht in de middelen, om u te helpen; beroep u op Gods verband om zijn vrees in uw hart te geven, opdat u van Hem niet moogt scheiden, als Hij u wil verlaten, 1 Cor. 15: 10, Paulus ontving de genade niet te vergeefs, maar arbeidde overvloediger; niet ik, zegt hij, maar de genade. Daar is weinig gevaar van te verdrinken, zolang wij het hoofd boven water houden, zolang wij de Heere Jezus aankleven.

3. Bemin de tegenwoordigheid des Heeren en zijn gezelschap. Als er enige wederzijdse liefde is, dan zult u tijd vinden en niets zal u van Hem weren, Jer. 2: 2, Ik gedenk der liefde uwer ondertrouw, toen u mij nawandelde in de woestijn, in een onbezaaid land. Gedenk dat Hij voor u in de hemel gebeden heeft, toen u Hem tergde. Hij zegende u, toen u Hem beledigde; mogelijk heeft Hij zijn hart bloed gestort, om ruimte voor u in zijn hart te maken; mogelijk heeft Hij voorgenomen u door alle eeuwen zijn dierbaarste liefde te betonen. Is Hij dan uw liefde niet waardig? Heb Hem lief, en u zult bij Hem zijn. De liefde zal sterker zijn dan de dood, ze zal al deze banden verbreken.

4. Stel u voor ogen de grootheid van het goed dat u door het gebruik van al de middelen zult gewinnen. Waarom jagen de mensen de vleespotten na? De wereld wordt groot geacht, ze is nabij ons, zo ook de eer; Christus nu en de eeuwigheid, zijn ver af, daarom schijnen zij klein en wordt het geen zaak van het grootste gewicht en belang geacht naar dezelve te zoeken, 2 Cor. 4:16, 18, Wij vertragen niet, terwijl wij zien naar de dingen die eeuwig zijn. Hand. 24: 15, 16. De snoodste verworpene die er is, zal, als hij de heerlijkheid ziet, die geopenbaard zal worden, moeten stampvoeten, het haar uit zijn hoofd trekken en zeggen: ach, had ik dit geweten! Ik wenste dat ik mijn tijd nooit zo verslapen had, als ik nu gedaan heb!

Wij zien op de schilderij der goedheid in het boek der schepselen, hetwelk ons niet voldoet. Ach, laat nooit af opwaarts te zien, totdat u ziet waarnaar u zoekt. Onderstel dat een mens gedurende zijn ganse levenstijd zou slapen en in een droom zijn, en hem in dezelve al de vermakelijkheden en heerlijkheid der wereld aangeboden werd; dat eindelijk de afgrond zijn mond zou openen en hem zou verzwelgen, en hij alsdan ontwaakte; Heere! hoe zou hij kermen! Waarlijk, om Christus en de genade en de gemeenschap met God wordt niet gedacht, ze zijn geringe dingen voor de mensen, maar de wereld is groot in uw oog en deze is uw vermaak. Waarlijk, zij is maar een droom. Waar zal uw ziel heen, als de dood zijn mond opent? Hoe droevig is het, als men ziet dat de mensen spinnenwebben najagen, die weggevaagd moeten worden.

1. Beweegredenen voor hen, die tot hiertoe de Heere nooit werkelijk gezocht hebben, om Hem nu niet te verwaarlozen.

Zij die, gelijk kinderen die vóór hun tijd geboren zijn, enige droefheid naar de Heere gehad hebben, maar zich vertroosten eer dit diep genoeg geworteld was, hebben enige begeerte, doch zij zijn door andere dingen gerustgesteld, eer zij door Christus zelf voldaan waren; die alles op een sprong verricht hebben, maar moede geworden zijn eer zij halverwege tehuis kwamen, en dus op de weg zitten te rusten. Gelijk de horloges, als ze op het eerste uur van de dag gesteld worden om langzaam te gaan, de ganse dag langzaam gaan, zo zijn deze teruggezet, en menen daarbij dat ze wel gesteld

zijn; aldus lopen zij hun ganse leven te langzaam. Gelijk iemand van een gierigaard zeide, dat hij zeer begerig naar de hemel was, als maar iemand anders de kosten derwaarts wilde dragen. Zo ook dezen. Ik spreek niet tot u, die nooit gezocht, maar tot u die gezocht hebt. Maar alle middelen metterdaad in het werk te stellen, dit hebt u nooit gedaan.

1. Overdenk hoe ver de mensen gegaan zijn; welke middelen zij gebruikt hebben, echter hebben ze tot op de huidige dag nooit gevonden, Luk. 13:24. Strijdt, zei Christus. Dit zeg ik, omdat de mensen menen dat ze de gelegenheden om ernstig naar de genade te trachten, mogen verwaarlozen; dat ze stil mogen zitten, en al de zorg over zichzelf aan God mogen overlaten, en in hun onachtzaamheid mogen leven. Ach neen! overdenk hoeveel strikken, hoeveel bijwegen, hoeveel inwendige afwijkingen, hoeveel zonden en wellusten te overwinnen zijn; alle tijden en middelen zijn bijna te weinig. Draag zorg dat u die niet roekeloos verkwist, en niet denkt dat Christus genade u zal staande houden. O, als men ziet hoe enige mensen op hun doodbed kermen, gelijk uitgehongerde mensen die broodgebrek hebben, en dan brood! brood! roepen. Maar het niet kunnen eten. Ach, zegt Paulus, ik bedwing mijn lichaam, opdat ik niet enigszins, daar ik anderen gepredikt heb, zelf verwerpelijk worde, 1 Cor. 9: 27.

2. Onderzoek hoe anderen de grootste zwarigheden te boven zijn gekomen, en nu in heerlijkheid zijn, zie Openb. 12:11, Zij hebben hun leven niet liefgehad tot de dood toe. Zij hebben niet alleen hun tijd verkwist, hun naam en hun vertroosting, maar ook hun bloed verloren; die door water, vuur, banden en gevangenissen zijn doorgestaan en met Paulus hun leven niet dierbaar hebben gehouden, opdat zij hun werk zouden volbrengen. David was vol van God; men zou soms denken dat hij genoeg had, maar als hij ontwaakte, was ter middernacht bij God. Zijn gedachten en nieren onderwezen hem. De wet was zijn betrachting bij dag en nacht. U zult Hem in de tempel God horen loven, op de troon de Heere zien verhogen, op de misthoop, in ballingschap naar Hem zien verlangen; als zelfs de vorsten bij hem zaten te raadplegen, dan dacht hij om God; niets was hem daartoe te kostelijk. Kon iets van deze zelf bespaard geworden zijn?

Overdenk hoe Christus zelf, Hebr. 11:1, 2, 3, de traagheid verwerpt: Ziende op Jezus, welke voor de vreugde, de schande heeft veracht, het kruis heeft verdragen, en dat niet voor Zichzelven; mogelijk is het voor u geweest, opdat u niet beschaamd zou worden, terwijl Hij nu gezeten is ter rechterhand Gods. De heiligen in de hemel verheugden zich, dat ze Hem gezocht hebben, dat ze zoveel tijd aan Hem besteed hebben.

3. Overdenk dat er een tijd is dat Christus verwaarloosd wordt. En als die voorbij is, dat u Hem nooit weer zult vinden, Joh. 7:34, *gij zult Mij zoeken, maar gij zult Mij niet vinden*. U hebt veel diamanten dagen en tijden gehad, en God geeft u een tijd om u te bekeren, en zegt: Mijn Geest zal niet in eeuwigheid twisten; mogelijk zijn enigen in die tijd, dat de Heere hen voor het laatst bezoekt.

4. Overdenk hoedanig uw staat is, schud de traagheid af, begeef u tot de middelen, en de Heere zal gevonden worden; doe het in goeden ernst; dit zal een goede tijding voor u zijn, die denkt dat u Hem nooit zult vinden. Maar al was uw hart gelijk staal, ja nog harder, zo zal de Heere het verbrijzelen, Hebr. 11:6, Hij zal gevonden worden van die Hem zoeken. En hoe groter dingen u zoekt, des te waarschijnlijker is het dat u die vinden zult. Gelijk een der oudvaders meent, dat met herhalingen te bidden, betekent om geen geringe dingen te bidden. Doet uw mond wijd open, en Ik zal hem vervullen,

Ps. 81: 11, en mogelijk terstond, in een ogenblik als u er het minst om denkt; mogelijk op die tijd als u de meeste onwilligheid en moeilijkheid hebt om te zoeken. Zoek dan en de Heere zal gevonden worden.

Ach, dit stremt menig mens in het gebruik der middelen. Hij denkt dat de Heere nooit zal helpen, daarom wordt hij door deze gedachten gekweld en zit neer en rust. Als u een arbeider van zijn werk, of een reiziger van het wandelen wilt afhouden, zo moet u doornen in hun voeten steken; dan wordt het werk verwaarloosd, door deze steken kan hij in zijn dingen niet vorderen. Dus is het hier, Spr. 15: 19. Draag zorg dat u niet gaat neerzitten met gedachten als deze: het zou vreemd zijn dat u om iedere snede gedood zou worden, en omdat u door de zonde getroffen zijt, dat u ook door ongeloof van de Heere zou afvallen.

2. Beweegredenen voor u die de Heere gevolgd hebt, maar nu begonnen zijt Hem te verwaarlozen; om welke oorzaak weet ik niet.

Maar ik ben verzekerd dat de Heere u geen reden gegeven heeft. Er ligt echter een geest van sluimering en traagheid op u, zodat u niet meer zijt die u geweest zijt. Mogelijk ligt het bij enige aan gemis van plaats en tijd en gelegenheden, aan veel droef heden en verzoeken in deze woestijn; hierdoor zijn de middelen niet zoet, het bed niet gemakkelijk, de beenderen zijn gebroken. Mogelijk heeft een kleine tijd van verwaarlozing u tot een gewoonte verlokt; mogelijk zijn het ongebonden voorbeelden; omdat de geesten van andere stomp zijn, is ook de uwe also, die God in de gemeente zendt om die levend te maken; mogelijk is een kwade man, een kwade vrouw, gelijk Jobs vrouw, of wat het ook zij, een beletsel. Ach, dat de Heere heden tot u wilde spreken!

1. Overdenk dat de zaligheid u nader is, dan toen u het eerst geloofde. Toen dacht u dat geen tijd, geen moeite te veel was, maar alles te weinig, Rom. 13: 11, 12. De zeelieden, nabij het strand zijnde, zien uit naar de rotsen; Heere! roepen ze, laat ons nu niet in stukken stoten. Voorwaar, gelijk het met Christus was, zo is het ook met u; hoe langer Hij leefde, hoe meer droef heden Hij had. God heeft u nabij de zaligheid gebracht; ach nader gekomen zijnde, zijn er erger rotsen; zie nu rondom u. van de satan laatste verzoeken zijn de sterkste. Ach, geef het nu niet verloren! Mogelijk duurt het niet veel dagen of weken meer, of gij zijt aan het einde van uw reis gekomen; ontwaak dan uit de slaap!

2. Overdenk hoe verheugd God met uw gezelschap is, Hij is verheugd geweest, en zal het wederom zijn, u moogt niet al te laat inkomen, 1 Sam. 12: 21; hoe arm en verachtelijk u ook zijt, Spr. 8:31, zijn vermaken zijn met der mensen kinderen. Getuige Zijn genade; getuigen zijn verdrukkingen.

Ach, zoek Hem dan! getuigen zijn de afwijkingen, zoek hem dan; getuige zij zijn vriendelijk onthaal van u; menigmaal heeft Hij u brood gegeven, waarvan de wereld niet weet; getuigen zijn zoveel verhinderingen, die de satan in de weg legt; wie weet niet hoe droevig dit voor een Christen is, Jer. 2:2, Ik gedenk der liefde uwer ondertrouw, toen u mij nawandelde; inzonderheid toen u de meeste zwaarigheid had, toen er weinig kracht inwendig, toen er weinig hoop uitwendig was; echter zal Ik u niet overgeven. Dit vergeet Hij nooit. De Heere heeft nooit zulke droevige dagen, dan wanneer u Hem uw rug tokeert. En u hebt nooit zulke goede dagen, dan wanneer u Hem zoekt.

3. Overdenk uw winsten. Niet de minste poging, begeerte of navolging van de Heere

zal er zijn, noch het geringste woord, gebed, gedachte, of tijdverlies, of daar is in Christus hand een overvloedige vergelding, 1 Cor. 15: 58, Altijd overvloedig, wetende dat uw arbeid niet ijdel is. Een mens die tegen de stroom op roeit, wordt door stilstand in het roeien weer teruggedreven. Ach, zijt dan altijd overvloedig in het werk des Heeren, als die weet dat uw arbeid niet ijdel is in de Heere.

4. Overdenk, als u na vermaning over en weer de traagheid voedt, dat een zware slag u nabij is. Geloof het, Hij zal u niet altijd in uw verzuim verdragen. Gelijk niets hem meer verblijdt dan uw gezelschap, zo treft niets hem meer dan uw verwaarlozing. En hoewel Hij u voor de eeuwige rampzaligheid bewaart, zo is soms hierdoor uw grootste vertroosting verloren, Matth. 26: 38, 40, 44, 45. Eerst ontvonkt Hij u een en andermaal, dan verlaat Hij u, en komt terug, en zegt niets. Maar de derde maal zegt Hij: *Slaap nu voort. De Zoon des mensen is overgeleverd.* Aldus is uw vertroosting, en Christus en Zijn tegenwoordigheid verraden. Sommigen hebben hun mannen, vrouwen, kinderen en goederen verloren, maar wat het ergste van alles is, de Heere) overgeleverd. De vertroosting van hun hart is weg, daarom worden zij door schrik en vrees verbaasd.

3. Beweegreden, inzonderheid voor ons in dit land.

1. God heeft de prijs en overvloed der wereld, beter dan al het goud en zilver in onze handen gesteld, die de allerondankbaarsten, de alleronwaardigsten zijn. En zult u zover om de middelen komen, en dezelve hier verwaarlozen? Zult u de Heere vergeten? Zal het u gaan gelijk mensen die de tering hebben? Zij hebben overal lust in en als het komt, kunnen zij het niet aanraken. Als het nacht was, zo moogt u in slaap vallen, maar de dag nadert. Zal God zijn wijngaard planten, en zult gil nooit komen om er de vruchten van te eten?

2. Uw verzoeken om de Heere te vergeten, zijn hier groter. Anderen worden door een verzenkende zon beproefd, waaronder men niet kan slapen. God beproeft ons met de schaduw, stelt ons onder de wijngaard der inzettingen; anderen zijn in stormen, wij in kalmte. Als u dan zult gegeten hebben en verzadigd zijt, zegt Mozes, Deut. 8: 10, 11. ach, vergeet dan de HEERE niet! u hebt uw goederen verloren, en nu zijt u weer hongerig naar dezelve. Toen Christus hongerig was, viel de Satan op Hem aan 't Is duizend tegen één als hij u geen geschikte voorwerpen voor zich maakt, en u niet overwint. Dingen die ons veel kosten, prijzen wij, wij bewaren en gebruiken die, zo ze van enig nut zijn. Als wij zes uren ver om een sacrament gaan, ach dan is het dierbaar! Als wij onder de slavernij der onderdrukkers zijn, ach wat is dan de vrijheid des gewetens, en wat zijn dan de inzettingen kostelijk! Maar als wij in vrijheid zijn, zo hebben wij de vrijheid om die te hebben, daarom misbruiken wij de vrijheid om dezelve te verwaarlozen.

3. Onze vijanden zullen ons overkomen. Wie, die de handelingen des Heeren gadeslaat, ziet niet, dat enige droef heden, tenzij de Heere ontwaakt, ons met een schielijke slag dreigen. Als enige wind zich verheft, zo zullen de mensen die het eerst op de toppen der bergen voelen. De Heere heeft zijn berg boven alle anderen gesteld, en het is dwaasheid te denken dat wij het kruis ontvluchten, tenzij wij Christus ontvluchten. Het is een gedeelte van het deel dat Hij hier aan ons verschuldigd is, als Hij ons lief heeft. Zoek echter de Heere; verzuim gene gelegenheden om Hem te gewinnen, en u zult geborgen zijn, Zef. 2: 2, ja zelfs als de kwade dagen komen, 2 Kron. 15: 3 -5; als er geen vrede is, zo zullen zij die Hem zoeken, Hem vinden.

Ik vrees dat er heden ten dage een zó zwaar onheil tegen Nieuw-Engeland gesmeed wordt, als de zon ooit gezien heeft. De vijanden zullen eerst listig handelen, voordat ze wreed handelen. Maar listig, opdat zij wreed mogen handelen. Toen Farao wijselijk handelde, was hij van mening te doden. Echter zal de Heere met ons wezen gelijk onlangs; werd Hij in het midden van ons niet gezien als een Toevlucht? Wat iemand ook moge denken, ik geloof dat de Heere nooit zodanige gebeden, zulk een geloof enz. onder ons verwekt heeft.

1. Ach, zoek Daarom de Heere steeds in het bijzonder bij uzelf. Indien u geen goed vindt, tracht dan de zonde uit te vinden. Wordt de overdenking niet verwaarloosd? Wordt de gemeenschap der heiligen niet verzuimd? Zeg niet: wij kunnen niets doen, en waarom worden wij er toe gedrongen? Al kunt u niet, zo is het echter uw plicht u moet geperst worden. En u zult verderven, zo u niet zoekt; of indien u genodigd wordt, zo is er een Geest des Heeren in u, die machtig is.

2. Herwaarts gekomen zijnde om openbare hulp en middelen en alle inzetten, ach, verraad uw vrijheden niet, maar verlies liever uw bloed, eer u dezelve en de Heere in dezelve, zou verliezen. Draag alsnog de ark op uw schouders, opdat de Heere bij ons wone. Daarom.

a. Als u wilt dat de muren door de meerderheid omver gerukt worden, de middelen om de kerk onder u te bewaren, als zij wetten maken, bespot hen; als zij de wetten ten uitvoer brengen, beticht hen.

b. Wilt u dat er verwarring, de moeder van alle onenigheid, onder het volk zij? Laat iedereen dan één dag in het jaar een magistraatspersoon worden, en het gezag trotseren, en staande houden dat het zijn vrijheid is. Wilt gij, dat roverij, dieverij en ongerechtigheid overvloedig zij? Laat niemand dan de uitgestrektheid van zijn eigen landerijen kennen, door het wegnemen der landpalen en het vernietigen zijner eigendommen.

c. Wilt u dat Gods inzetten van hun zuiverheid ontbloot worden Laat de last der bijgelovigheid uitgestoten worden. Maar laat om des vredes wil toe, dat er enige weinige zaden onder u gezaaid worden.

d. Wilt u dat al de gezanten des Evangelies eerst smadelijk bejegend en eindelijk moorddadig omgebracht worden? Belijd dat ze niet beter zijn dan de Schriftgeleerden en Farizeeën, vervolgende de Egyptenaren, de vijanden van de Heere Jezus, hoe godsdienstiger hoe erger. Gelijk degenen zeiden, die de stormen in Duitsland, verwekten, Christus heeft vier vijanden: De Paus, de Wederdopers, Martin Luther en inzonderheid Johannes Calvijn.

e. Wilt u het Evangelie verdelgen? Stel dan de pauselijke leer niet tegen hetzelfde, maar het Evangelie tegen het Evangelie. De belofte tegen de belofte, Christus tegen Christus, de Geest tegen de Geest, de genade tegen de genade; dan wordt hij tweemaal geslagen, die door zijn eigen wapens valt.

f. Wilt u onderdrukkers over u gesteld hebben, om de inzetten te verbannen, om uw lasten te doen toenemen? Houd dan deze grondregel vast, dat ze ons niet eerst door list en spitsvondigheid, maar openlijk en gewillig aantasten.

g. Wilt u dat deze staat mettertijd door tirannie zal verbasteren? Draag geen zorg om wetten te maken. Als ze gemaakt zijn, zou u wel willen dat al het gezag in louter ijdelheid veranderd werd. Zijt zachtzinnig, en open de deur voor alle nieuwelingen, opdat die ons mettertijd om hals mogen helpen; als zij gekomen zijn om ons te beledigen, dreig hen, en sla hen in boete. Maar gebruik tegen hen geen zwaard. Uw landvaderen worden niet gebelgd; dit zeg ik niet om enigen te

verachten, de praktijk spreekt anders; ik waarschuw alleen vooruit.

Ik hoop dat de Heere beter dagen en goedertierenheden voor ons bereid heeft; ik ben wel verzekerd dat Hij het zal doen, als wij de middelen, die wij hebben, bewaren. En wat wij bewaren, zullen wij door genade doen toenemen.

HOOFDSTUK 17.

Dat de harten der gelovigen gemaakt zijn tot vaten, alleen bekwaam tot de ontvangst van Christus Geest en van Zijn genade.

Het inwendig grondbeginsel, waarin het tweede onderscheid ligt, hetwelk duidelijk uitgedrukt is.

§ 1. B. *Wij gaan er nu toe over, om, deze vaten en de olie in dezelve nader te onderzoeken.*

De vaten moesten alleen de olie ontvangen en bewaren, tot het gestadig branden en schijnen der lampen. Zodat, hoewel in enige Schriftuur plaatsen, door de lamp beide het vat en de lamp als in één beeld verstaan wordt, het echter in de duidelijke manier van spreken, eigenlijk de lamp is die brandt en licht geeft. En dat wat de olie bevat om haar te voeden, is het vat, zodat de vaten niet afgescheiden van de lamp waren, alsof de lamp in de ene, en het vat in de andere hand was. Het was noch de gewoonte, noch de welvoeglijkheid in die eeuw, zich aldus te belemmeren. Maar de lamp, evenals in onze eeuw, was dat wat aangestoken was en licht gaf, het vat dat wat de olie hield om tot dat einde te dienen. En hieruit bleek de dwaasheid der vijf maagden, dat zij brandende lampen niet lege vaten droegen; even alsof iemand het lamppit door de olie wou halen om een tijd lang te branden en het vat niet van olie zou voorzien om de lamp te verzorgen; echter komt alles, als zij afzonderlijk worden genomen, op hetzelfde neer, ten opzichte van dat wat beoog.

Alzo zien wij letterlijk wat de lamp, het vat en de olie is; nu volgt wat daardoor geestelijk verstaan wordt.

1. Aangaande de olie; wat is dat? Ik ben niet van mening om hier de dwaze en verschillende opvattingen der paapse schrijvers aan te wijzen, die door de olie aalmoezen, goede werken, goede voornemens, enz. verstaan. Maar door de olie wordt verstaan de Geest van Christus en Zijn genade, bijzonder eigen aan alle gelovigen. En aldus wordt volgens de stijl der Schriftuur, in 1 Joh. 2: 27, de Geest de Zalving genaamd. En de genade des Geestes, in Hoogl. 1: 3, de reuk van Christus oliën.

De hoeren hebben Hem lief om de giften die Hij zendt, maar de maagden om de genade die Hij heeft. Die olie, die eerst op Aärons hoofd werd uitgestort, en tot op de zoom zijner klederen nederdaalde, wordt hier bedoeld. Gelijk nu Christus zelf de Geest niet zonder de genade, noch de genade zonder de Geest, maar beide samen had, zo zijn deze beiden in Hem als in een fontein; ze zijn in ons gelijk in een vat.

2. Aangezien Christus de Fontein aller genade is, en de Geest bovenmate heeft, en Daarom genoeg bezit om mede te delen, zo kan Hij niet bedoeld worden door deze vaten, die slechts hun maat hadden, en wel zulk een maat, dat de maagden niets voor anderen konden missen. Daarom wordt door de vaten voornamelijk bedoeld de dierbare zielen der gelovigen, waarin deze gouden olie gedaan was, en waarom gezegd wordt in 2 Cor. 4: 7: Wij hebben deze schat in aarden vaten. En Rom. 9: 23: Zij zijn vaten der heerlijkheid, bereid tot heerlijkheid. En zó op onderscheiden andere plaatsen. Zodat hierin de dwazen tekort schieten, want de dwazen roemden op Christus' buitenkant, maar waar was de Geest en de kracht van Christus in haar?

En dit wordt voor de reden gehouden waarom het onderscheid niet bestaat in het

gebrek van het uitwendig beginsel, namelijk Christus, maar in het gebrek van het inwendig beginsel en werk; dit hadden zij niet.

1. Zij hadden zoveel olie, dat is, lichter aandoeningen van de Geest, als door de belijdenis ontstoken waren. Maar zij hadden niet genoeg.

2. Zij hadden zoveel olie en licht, als waarmee haar belijdenis haar voor een korte tijd ondersteunde. Maar deze duurden niet lang genoeg.

Let daarom hier op deze vier LERINGEN:

1. Dat de dierbare zielen der gelovigen tot vaten gemaakt zijn, alleen of voornamelijk, om de tegenwoordigheid van de Geest en de genade van Christus te ontvangen en te bewaren.

2. Dat in deze vaten ook een inwendig beginsel van genade en leven is.

3. Dat er een zekere mate, trap, overvloed of volheid van de Geest der genade in het hart der gelovigen is, waarin de ongezone, hoewel aller-heerlijkste belijders des Evangelies, tekort schieten.

4. Dat de genade in de heiligen, waardoor hun harten met de Geest vervuld zijn, bestendig, en van een eeuwigdurende en eeuwige natuur is.

Deze drie laatste stellingen, beantwoorden drie vragen. Als iemand vraagt naar het onderscheid tussen de maagden. De dwazen ontberen, en de wijzen hebben een inwendig beginsel van de Geest des levens. Indien men zegt, dat de geveinsden een inwendig werk hebben, dan staat hier tegenover, dat dit inwendig beginsel een volheid van Geest is, die zij altijd zullen ontberen, en dit zal hen voor het tegenwoordige bekend maken. Indien men wederom zegt, dat velen voor een tijd heerlijk bloeien. Zo is dit echter van geen eeuwigdurende natuur. En dit zal het onderscheid tussen de een en de ander in de toekomstige tijd openbaar maken.

Het eerste punt zal ik Daarom nu alleen maar aanvoeren.

§ 2. EERSTE LERING

Dat de dierbare zielen en harten van alle gelovigen tot vaten gemaakt zijn, voornamelijk en alleen om de Geest en genade van Christus of de genadige tegenwoordigheid van de Geest van Christus te ontvangen en te bewaren.

Gelijk het met de zielen der goddelozen is, die alleen gemaakt zijn om de satan, de zonde, en de toorn onderworpen, en aldus ten verderve toegerust te zijn; aldus zijn de zielen der heiligen bekwaam gemaakt om de Geest, de genade, en de liefde van Christus te ontvangen en te kweken. Voor de prinsen worden de beste vertrekken bewaard; hun oppassers mogen in en uitgaan om hen te dienen, doch het is hun vertrek, hun verblijfplaats.

Zo ook hier. De harten der gelovigen, hun beste vertrekken, hun beste genegenheden, dienen alleen om de Heere, en Zijn genade en Geest te huisvesten; andere dingen mogen er echter in en uitgaan als oppassers van Hem, om Hem te dienen. Maar de vertrekken zelf dienen alleen tot dit eigenlijk gebruik, 2 Tim. 2: 20, 21. De kerk is Gods huis; nu zijn er veel vaten, veel zielen, enigen slechter van hout en aarde, enigen ter eer. Wat zijn deze?

Antwoord. *Indien dan iemand zichzelf hiervan reinigt, enz. 2 Tim. 2: 21.* Want geen

mens is geboren met de geschiktheid om genade te ontvangen; immers een vat vol modderig water moet eerst uitgegoten worden; eerst als dit gedaan is, is het een vat dienstig tot zijns meesters gebruik, bereid, enz. De beste vaten blijven tehuis, niet tot gebruik voor de dienstboden, maar alleen voor des meesters gebruik. En hoewel de Geest zich voor een tijd kan onttrekken, en de gelovigen buiten staat zijn enig goed werk te doen, echter zijn zij door de Geest, en dus tot ieder goed werk bereid, en dit is het gebruik van het vat ter eer. De geveinsden zijn vaten van pracht, en staat en sieraad. Ach, hoe deftig was de kerk van Sardis! Er waren heldere beoordelingen, diepzinnige hoofden, voortreffelijke Christenen, doch geen vaten ter ere, dewijl ze geen vaten waren, alleen tot gebruik van hun meester, om alleen de eeuwige zalving van de Geest des Heeren Jezus te ontvangen. Indien u de zekerheid hiervan meer volkomen wilt hebben, ga en vraag het henzelf; is 't niet zo?

Indien Godvruchtigen bejaard zijn en zichzelf kennen, zo zullen zij zeggen: *Ik ben des Heeren*, Jes. 44: 4, 5, *Als zij uitspruiten als de wilgen aan de waterbeken. Deze zal zeggen, ik ben des HEEREN*. Gelijk een uitmuntend licht zeide, toen hij stierf: *O Heere, ik wil de Uwe zijn*.

Vraag de mensen van de wereld, wiens zij zijn en tot welk nut en oogmerk zij dienen. Zij zullen antwoorden, dat zij niet van de onze zijn. En daarom, Joh. 15: 19, haat de wereld hen. Vraag de Heere zelf, hoewel er veel gebreken en zwakheden in hen zijn, ja hoewel zij soms vermoeid zijn en Hem verwaarlozen, vallen en zichzelf bezoedelen, zo zal Hij belijden, Jos. 43: 21, *Dit volk heb Ik Mij geformeerd*.

Zij zijn vaten, door God alleen tot Zijn heerlijkheid geformeerd en bekwaam gemaakt.

1e reden.

Omdat alle schepselen der wereld hun eigendom en dienstboden voor hen zijn, daarom zijn zij alleen voor de Heere, 1 Cor. 3: 21, 22, 23. Als ons heil in het schepsel was, en ze ons niet dienden, tenzij wij eerst onze knieën voor hen bogen en hen aanbaden, en onze ruggen kromden, om hen te dragen, dan zouden wij, aangezien de wereld leeft door vangen, onze zielen wel mogen ontkleden en ontronen, en voor deze dingen meer en voor de Heere minder zorg dragen. Deze dingen meer en de Heere minder liefhebben. Maar nu de Heere Jezus, voor Zijn volk alle zorg gedragen heeft, hun meer liefde toedraagt, meer zorg voor hen heeft dan zij zelf, en hen Daarom alle schepselen in de hemel in de zee, en op de aarde gegeven heeft om hen te dienen, zo behoren zij geheel voor Hem te zijn, gelijk ze voor Hem alleen zijn, Hos. 2: 21, 23. Als de mens het zaad Gods is, en uit Hem geboren is, dan dienen hem alle schepselen. Daarom zie 1 Tim. 6: 17, 18. Het is een overheersende beweegreden bij alle heiligen: wij hebben een levenden God, die ons alle dingen geeft; alle schepselen zijn dood en uit zichzelf niet in staat om ons te helpen. Vertrouw alzo niet op deze dingen, maar op Hem alleen. Zijt niet hoogvoelende in deze dingen, maar verheerlijk Hem alleen.

Wij weten, hoe toornig God op Belsazar was om de ontheiliging van de vaten van het huis des Heeren, die hij tot drinkschalen had gemaakt, en in gewoon gebruik had genomen. Als een mens tot zo diepe ellende gebracht is dat hij niemand heeft, noch iemand kent, die een vriend van hem is, die voor Hem zorg draagt of om hem denkt, niemand die hem liefheeft, zo overlegt hij bij zichzelf om een dienstknecht te worden. Maar zij die weten, gelijk de vrouwen die rijke mannen hebben, dat zij kunnen leven, dragen zorg, (zie 1 Cor. 7: 34) hoe ze hen zullen behagen.

Zo ook hier. Wat is de reden waarom de mensen op deze wereld verzot zijn? Omdat zij, arme schepselen, geen vriend hebben, geen vriend kennen. Maar de heiligen hebben een vriend, en kennen Hem, Johan. 17: 2. De heiligen zijn aan Christus en zij aan Hem gegeven. Voor ons is de ganse wereld in Christus handen gesteld, (want de

schepselen zijn ons niet onmiddellijk tot ons gebruik gegeven, daarom hebben wij niet veel van deze wereld) en tot welk einde?

Opdat Hij alzo bewerkte dat het eeuwige leven hier moge beginnen. Dit is de enige, de laatste, en de beste gift, Hemzelf waardig, deze is het alleen die wij ontvangen.

2e Reden.

Ten opzichte van die gezegende vrijheid, waarin alle gelovigen gebracht worden. Want wat is eens Christens vrijheid? Om de mensen te dienen? Neen, 1 Cor. 7:23. Daarom die uzelf niet. Bezit u haar dan om uw wellusten te dienen? Neen, Rom. 6: 22. Gij zijt vrijgemaakt van de zonde, en Gode dienstbaar gemaakt. Hebt u haar dan om enig schepsel uit uzelf te dienen? Neen, Gal. 1:4. De wereld is reeds de uwe, 1 Cor. 3:21, 22. Zij is u gegeven, voor u gekocht; verspil dan niet één penning om haar te koopgin, maar bewaar uw genegenheden en uw hart voor de Heere; geef u in geen geval om haar gevangen of in slavernij. De vrijheid eens Christens, waarmee God hem boven al de vorsten der wereld kroont, moet alleen van de Heere komen; naar deze vrijheid zuchten alle schepselen, om er in te leven, Rom. 8:21, 22.

Voor God en tegelijk voor de wellust, voor Christus en te gelijk voor deze wereld te zijn, is een schandelijke slavernij en het beklagenswaardigste wat bestaat; gij zijt niet in vrijheid, zo het niet alleen voor de Heere is. Als de kinderen der koningen en de rijksraden van vorsten zich gereed moeten houden om op het roepen van hun stalknechts en keukenjongens te komen, zullen zij dit, zo zij ooit voor het aangezicht der vorsten gestaan hebben, voor een zware dienstbaarheid en slavernij houden.

Zo ook, indien u ooit voor de God der ganse aarde gestaan hebt, zult u het voor een zware slavernij houden, uw hart dan eens voor de Heere, en dan weer niet voor de Heere te hebben. Is dit de ware vrijheid? Neen. Maar een hart te hebben dat alleen aan de Heere verbonden is. Gelijk dat der engelen, en van de mens Christus Jezus is. Waarlijk het is alsof de Heere Zijn volk voor een tijd aan hun vrijheid in het zondigen overgeeft, zodat hun hart alleen aan de zonden gehecht is, en zij niet alleen bekwaam zijn om de ingevingen en gemakkelikheden daar van te ontvangen, maar in staat zijn om de Geest des Heeren uit te blussen. Intussen maakt de Heere daarna zichzelf en Zijn genade zoeter dan hun wellusten, hun harten worden alleen voor Hem ingenomen; hun vaten zijn alleen voor zijn olie; Rom. 6:19.

De vrije wil, die de Arminianen beweren, is niet anders dan de geveinsdheid van een vals hart; een hart dat ten dele met God, ten dele met het schepsel ingenomen is. Daarom valt het altijd van de een tot de ander, Jac. 1:8 worden ze genoemd dubbelhartige mensen. Maar de heiligen verbinden zich aan Eén, en daarom zijn zij in die Enen volmaakt.

3e Reden.

Ten opzichte van de volheid en algenoegzaamheid van de Geest der genade, waartoe hun harten als geschikte vaten gemaakt zijn, om die te ontvangen, gelijk zij die ook ontvangen. Zij vinden daar genoeg wat God voor hen bewaart, en zij bewaren zichzelf, alleen om dit te ontvangen, Joh. 6: 67, 68. *Wilt gij ook weg gaan?*

Heere, tot wie zouden wij heengaan? U hebt de woorden des eeuwige levens. Alzo is het de Geest des levens, die ons hart levend gemaakt heeft als het dood was; die nieuw leven in ons uitstort, als wij sterven; die ons hart vertroost als het bedroefd is. Hier is het leven, de heerlijkheid, het leven van Christus, het leven Gods; andere dingen doden ons hart, maar Hij heeft de Woorden des levens, Joh. 4: 14. Het water dat Ik hem zal geven, enz.

1. Dit zal het water zijn, hetwelk al zijn dorst naar andere dingen zal wegnemen.

Zodat, al ontbeert een mens dezelve, zijn honger echter gestild is. Hetgeen de verdoemden anders zullen bevinden.

2. Een Fontein van water in hem, altijd nabij hem. De mensen hebben allerlei gerieflijkheden ver af, maar deze Fontein is in hem. Uw hart is inwendig ontsteld, verslagen, en zie, dit is in u.

3. Springende, gestadig toenemende. Want iets goeds te hebben en niet hetzelfde in onze begeerten niet voldaan te zijn, wat is het anders dan ellende? Daarom springt het tot in het eeuwige leven.

4. Hetwelk het vierde is, namelijk, de duurzaamheid van hetzelfde. Het zal zijn totdat mijn sterfelijkheid door het loven zal verslonden worden, gelijk een lek schip, waarin het water allengs toeneemt, totdat het eindelijk door de zee verzvolgen wordt.

§ 3. 1^e Gebruik.

Hieruit van kunnen wij de reden zien, waarom de Heere zichzelf niet overvloedig aan menig mens openbaart en bekend maakt. Wat is de oorzaak? Is het om dat zij geen gemis gevoelen van zijn Geest en leven en genade en vrede en heerlijkheid? Ja, zij gevoelen het gemis, en hierom geven zij dit aan de mensen te kennen en klagen over hun gemis bij God. Is het omdat Christus niet heeft, waarmee Hij het vervullen zal? Ja, Hij heeft de Geest niet met mate ontvangen, Joh. 8: 34. De fonteinen springen altijd, hoewel de mensen zelden drinken. Wat is het dan? Is het omdat zij hun harten niet brengen, hun vaten niet houden onder des Heeren hoorn van olie? Ja, dat doen zij, maar hun vaten zijn ongeschikt, zij zijn niet alleen voor Hem. Zij gevoelen hun gemis van de genade van Christus, maar niet alleen of voornamelijk voor Hem. Bijzondere genade zal nooit in een gewoon vat, een gewoon hart gegoten worden, dat tegelijk ontvankelijk en open is voor God en voor de wellusten en de wereld. De eer, de vrede, het leven, het gewin van een volzalig God, zijn aangename en kostelijke dingen.

Heere! geef mij altijd dat water te drinken. Maar u hebt vijf mannen, en zoekt dat water niet alleen. Daarom kunt u als de Heere u weigert, vergenoegd zijn, omdat u iets anders hebt om uw vaten mede te vullen; als de Heere iets geeft, zo acht u het gering en u wordt erger. En zelfs de toestemming die u van de algemene genade hebt, is het begin van uw afval, en van uw afwijking van God. Daarom is het geen wonder als u bidt en nooit ontvangt, Jac. 1: 6, 7. U ontbreekt; u smeekt, en u vindt nooit; uw vat deugt niet, hoewel de Heere goed is. Het is een rampzalig bewijs, dat u onder de slavernij van het schepsel zijt en nooit geweten hebt wat de vrijheid, namelijk de heerlijke vrijheid des Zoons, betekent. En het is de smartelijkste slavernij half verlost en echter in banden te zijn. Ik verzeker u, als u de gave Gods kende, als u ooit gesmaakt had hoe zoet de Heere is, dat dit het enigste zou wezen, waarom uw ziel zou roepen. Zodat als gij kwam om te vragen, en de Heere zei: *Wat wilt u hebben?*

U zou antwoorden: *Ach, de Geest des levens, ach, de zalving van mijn gezegend Hoofd! en wat meer?* Dit alleen; dit is het, wat mijn vat alleen kan ontvangen en behouden, ik ben niet geschapen voor mijn wellusten noch voor de zonden, noch voor de wereld; ik wenste, dat ik een groter vat, een ruimer hart had, om er uw genade alleen in te ontvangen. Ik beken, een begenadigd hart kan een tijd lang al te zeer door andere dingen afgetrokken worden, en echter ook de Heere zoeken, gelijk Salomo, zie Pred. 2, maar daarna kent het de Heere beter, nu is het beter voor Hem bewaard.

Zie Gen. 39: 3 -6. Jozefs heer bestierde met eigen hand een tijd lang de zaken. Maar toen hij zag dat de Heere met Jozef was, hem voorspoedig maakte en hem zegende, toen maakte hij hem opzichter, en hij wist niet, gelijk gezegd wordt, wat hij had, behalve het brood dat hij at, zo is het in onze Jozef gelijk met de arme vrouw, die de

Messias kende. Zij liet haar vat, haar waterkruik bij Hem, en wilde toen, dat de ganse stad zou komen, om Hem te zien, in Hem te geloven, op Hem alleen te steunen, Hem alleen te vertrouwen, enz. Zoekt u daarom, en vindt u niet? Hebt u lang gewacht, en voelt u niets?

Verwondert gij u daarover! Zijn anderen vertroost en u niet? Onderzoek, of dit de oorzaak niet is: mogelijk is uw hart hierop niet alleen gesteld, maar tevens op uw gewin, uw buik, uw fortuin, uw gemak; wat u zult eten, drinken, enz. Dan gaat het u als enige vrouwen; omdat God haar lekkere tand, haar bankettong niet zo rijkelijk voedt, haar geen gewelfde huizen bouwt, meten zij haar tegenwoordige staat af, naar haar zondige inborst; niets kan haar behagen, noch man, noch dienstboden, noch predikanten, noch Gods inzettingen. Is dit een vat voor de Heere en Zijn genade alleen? U moet, u zult een langer rok hebben dan u wel kunt dragen; blijf hierbij. Denk niet dat een enig gebed u beantwoord zal worden. Als deze nacht uw dag van ellende zou komen, zou u wel roepen, maar God zou noch horen, noch helpen. U zou zeggen: ach, nu een weinig olie, nu een weinig genade, nu een weinig goedertierenheid, Heere nu!

Ach neen, u hebt geen vat om ze te ontvangen.

Maar o, loof de Heere dat u het weet.

Mogelijk zijn anderen niet zo vol van deze zweren van ongeduld. Maar u bidt om God en Zijn genade, en u hebt ze niet. Waarom niet? Dit zijn de dingen niet, waarop ze alleen gesteld zijn. Waarom niet? Omdat u zonder dezelve tevreden zijt. Ik ben het niet, zult u zeggen. Doch gij zijt het wel. Want u jammert niet dagelijks tot de Heere om deze dingen alleen, zodat u hierdoor alleen vergenoegd zijt en uw hart niet gerust is, totdat u het vindt. Ik hoop, zegt gij, dat ik voor dit alles hulp zal hebben.

Neen, zegt Jacobus, denk dat niet.

Ach, loof daarom de Heere. U weet wat u kwelt. De heiligen zijn evenzo gekweld geweest, maar zij reinigen zichzelf, en hierom zijn zij nog gezegende vaten.

Toen Mozes voor Israël bad, zei God: *mijn Engel zal met u gaan. Ik wil niet met u gaan.*

Maar Mozes zegt: u alleen, laat ons anders hier sterven, Exod. 33. Dit gebed wint het veld en spant de kroon. De onheilen der kerk zijn vele, de ure der verzoeking komt. De ergernissen schijnen groot te zullen zijn, de listen der vijanden veelvuldig. Nu baden wij, en echter zijn zij gekomen, en wij vrezen dat ze zullen komen. Ach geliefde; ga tot de Heere en pleit hierom alleen bij Hem. En als u niets voor uzelf kunt verkrijgen, zeg dan laat het echter welgaan met Sion. Dit moet ik alleen hebben. Ps. 27: 4. Een ding heb ik begeerd. Eerst dan zult u het hebben, anders niet.

2e Gebruik.

Zie de grote zonde van hen die hun leven verliezen, die de Geest niet bewaren als Hij in de genademiddelen tot hen komt gij zijt vaten die alleen voor de Heere gemaakt zijn, en wilt u dat verliezen hetwelk Hij er in gestort heeft? Daar zijn geen anderen om Hem te ontvangen, Joh. 14: 17. Als Hij bij u komt, zult u Hem dus vergelden? enz.

HOOFDSTUK 18.

Dat de Heilige Geest in de gelovigen is, als het Beginsel van hun geestelijk leven en heiligheid.

§ 1. TWEEDE LERING

Dat in deze vaten een inwendig beginsel van leven en genade is; of, de brandende, schijnende belijdenis van alle gelovigen, ontstaat uit een inwendig beginsel van de Geest der genade, waardoor hun lampen branden en hun belijdenis schijnt.

Want ik versta door olie in het vat de Geest van Jezus, niet als uit ons ontvangen; niet dat die alleen op ons komt, want zo kon Hij op de dwaze maagden, door Bileamitische verrukkingen, geveinsde vlagen en overstromende aandoeningen komen. Maar Hij woont in ons, en dat niet gelijk in de geveinsden, maar gelijk in Christus Jezus, beide de Geest en de genade zonder mate woont, zo woont Hij in ons met mate; in Hem als de Fontein, in ons als de vaten, terwijl wij uit Zijn volheid beide ontvangen. Zo dat door de olie niet bedoeld wordt het uitwendig beginsel van het leven. De Heere Jezus heeft Geest en genade genoeg, doch Hij houdt onze harten leeg van dezelve. Maar de Heere Jezus in ons, die niet dan door de Geest in ons is, namelijk door de Geest des levens, uit wie al onze daden hun oorsprong hebben, en door Wiens olie onze lampen branden.

Dit zeg ik daarom, doordat de belijdenis der gelovigen, niet uit uitwendige bewegingen of beginselen van beweging ontstaat, gelijk de daden der geveinsden, welke ontstaan soms uit schielijke dankzeggingen, soms uit winst, soms uit vrees, soms uit vleselijke hoop, soms uit schielijke opvatting of inbeelding, soms uit invloeden en overtuigingen van de Geest. Maar bij de gelovigen is een Fontein van binnen, daar is een leven van binnen. Daar is olie in het vat om de lamp te vullen, en hierdoor brand zij, Ef. 2: 1. *U heeft Hij mede levend gemaakt, daar gij dood waart in zonden*; dat is, u werd even vast onder de macht uwer zonden gehouden, als een dood mens onder de banden des doods gehouden wordt. Maar in plaats van die dood, is nu de Geest des levens en het leven des Geestes gekomen. Het leven nu, is een inwendig beginsel van beweging, van ieder ding in zijn eigen plaats, als de zon, de bomen, het gras en het vee. U kunt een steen, een molensteen, of een wiel nemen en die bewegen, nochtans hebben zij geen leven, omdat dit niet uit een inwendig beginsel geschiedt; evenzo kunnen de geveinsden werken en bewogen worden, door de grote kracht des Geestes in een inzetting, en echter niet leven, maar dood blijven, Job. 4: 14.

Het water, hetwelk de Geest is, is een Fontein van levend water in hem. Regenbakken kunnen water in zich hebben, maar zij zijn geen fonteinen die winter en zomer stromen. 1 Joh. 3: 9. Dit wordt bedoeld door het zaad hetwelk in hem blijft. Hetwelk die nieuwe schepping, die nieuwe geboorte is, Welke het vers zelf verklaart, zodat hij niet kan zondigen. Het is tegen zijn natuur, nu kan hij geen zondedoener zijn.

Biléam kon Gods volk niet vloeken. En velen kunnen niet doen zo als anderen doen. Waarom niet? Is het omdat zij uit God geboren zijn?

Neen, maar uit enige andere oorzaken. Zie Matth. 13: 21, de steenachtige grond was onvruchtbaar omdat dezelve inwendig geen wortel had. Dit wordt de inwendige mens genoemd. De goede schat des harten, in strijd met de kwaden schat des harten van een goddeloos mens. Gelijk nu een kwaad mens niet alleen door de Satan, de kwaden geest werkt, maar ook door de inwendige macht der begeerlijkheid.

Zo ook de heiligen in het tegenovergestelde, Matth. 12: 35.

Mijn doel is hier niet om aan te tonen wat dit inwendig beginsel in het bijzonder is. Want dat zal ik tot de behandeling der twee laatste hoofdpunten bewaren; opdat zich echter niemand hierover moge beklagen, zo laat mij toe dat ik twee soorten aanspreken zal.

1. Weet dan, enigen van u, dat er niet alleen uiterlijke werkingen des Geestes zijn, waardoor wij werken, maar ook, dat er een nieuwe natuur in de heiligen is.

2. Laat anderen weten,

1. Dat gelijk wij, eer de Heere roept, dood zijn, aldus nadat wij leven uit dit inwendig beginsel, wij hier niet volmaakt zijn. Hierdoor houden de daden soms op, en als dit niet geschiedt, zo zijn ze echter niet verdorven, maar gelijk laesa principia (geschonden grondbeginselen) werken, echter altijd dwalen in hun werken; hierom hebben zij vergiffenis van, en aanneming in de Heere Jezus nodig.

2. Dat dit in ons niet is gelijk in Adam, voor wiep het niet nodig was het leven van een ander te ontlennen, maar dagelijks de Heere Jezus nodig heeft, daarom werkt dit inwendig beginsel, doch alleen door het geloof, welks werkingen als wagens zijn om het leger gestadig van levensmiddelen te verzorgen, inzonderheid in tijd van nood, hetwelk een gedeelte van dit beginsel is, zie 1 Pet. 1: 5, Gij wordt bewaard door Gods kracht en door het geloof; dat is, uw ziel, de genade, het leven wordt bewaard door de Geest en door het geloof in ons tot zaligheid.

Laat mij daarom deze drie dingen bewijzen, om u dit te verklaren.

1. *Dat de Geest van de Heere in de zielen der gelovigen is.*

2. *Dat er een beginsel van geschapen genade, of het leven des Geestes in hen is.*

3. *Dat uit dit beginsel des Geestes, zichzelf door Zijn genade meedelende, onze lamp brandt en onze werken van belijdenis ontstaan en voortschijnen.*

Eerst. Dat de Geest van de Heere Jezus in de zielen der gelovigen is, 1 Joh. 2: 27.

De zalving leert u alle dingen, Rom. 8: 11. De Geest, die Jezus uit de doden opgewekt heeft woont in ons. Met de wijze van Zijn inwoning in ons zal ik mij niet bemoeien, tenzij ik hiertoe meerder reden zag. Ik geloof, dat, als de wijze van Zijn inwoning in ons, en Zijn nabijheid bij al Zijn heiligen, door ons gezien werd, dat dit onze eigen geest zou verbazen, gelijk het ten enigen dage de ganse wereld zal ontstellen; alleen weet dit, gelijk de martelaar zei: *Hij is gekomen, Hij is gekomen!*

De geest der wereld en de Satan zijn uitgeworpen, 1 Cor. 2: 12 en in hun plaats komt de Geest Gods.

Ten tweede: Dat de Geest soms zodanig in de gelovigen is, dat Hij de ingeleide genade verlevendigt en zo bestraalt, dat zij strekt tot een aller-duidelijkst bewijs van Zijn inwoning in hun harten:

a. Daarom, dit te ontkennen, is te ontkennen dat Christus onze heiligmaking is. Geen mens kan voor God bestaan, dan door volmaakte heiligheid, door te doen al wat de wet vereist, en daarin te volharden; nu is dit niet in ons. Het is in Christus. En dit, gelijk het in Christus is, is eigenlijk onze gerechtigheid of rechtvaardigmaking. Wat is nu onze heiligmaking? Indien hét geen genade in Christus is, dan is het de genade, van Christus Jezus ontvangen, hetwelk dit inwendig beginsel is waarvan ik nu spreek. Daarom, dit te ontkennen, is niet minder, dan te zeggen dat Christus onze heiligmaking niet is.

Maar zegt Paulus, *de Heere heilige u in ziel, en lichaam, en geest*, 1 Thess. 5:23. En indien dit zo ware, kon een mens een ongeheiligd hart hebben, en Christus te gelijk

hebben, hetgeen onmogelijk is.

b. Indien er deze genade niet ware, dan was een Christen niet verplicht de ene genade hij de andere te voegen. Maar dan zou het voorschrift des apostels verbroken worden, 2 Petrus 1: 7, 8, dan kon een Christen in de genade niet opwassen. Want de genade is in Christus volmaakt, de Geest wast niet in de genade, en de onmiddellijke werkingen van de Geest, die in ons toenemen, zijn niet eigenlijk de genade, evenmin als de daad van het zien het oog is, en evenmin als het zich overgeven om verbrand te worden de liefde is.

c. Dan hebben wij niet om genade te bidden, als er niet zodanige dingen in de harten der heiligen te vinden waren. Maar Ps. 51: 12 zegt: Schep mij een rein hart; indien het nu iets is dat geschapen is in mij, zo is het niet alleen de Geest in mij, want deze kan niet geschapen worden. Ik twijfel niet of David had een rein hart, maar hij viel ten dele; weet daarom; dat, gelijk er een scheppende macht vereist wordt om te scheppen, er alsoo een herscheppende macht nodig is, om ons in hetgeen verloren is, weer te herstellen.

d. Dan zijn in de heiligen geen van hun zonden gedood want het is als met het oog, hetwelk gemaakt is om te zien; als het gezicht weggaat, komt de duisternis daarin, en als deze overwonnen wordt, zo is het gezicht vernieuwd. Aldus is de ziel alleen voor God gemaakt; om zijn beeltenis te dragen, doet Rij de duisternis weg, werpt Hij de zonde buiten. De Heere en zijn beeld en de genade komen in. Indien er dus geen genade in de heiligen is, zijn er geen zonden gedood: waarlijk, indien het zo ware, dan zou het oogmerk van Christus' komst en dood ten enenmale vernietigd zijn, 1. Joh. 3: 8, Rom. 6: 2, 2.

e. Dan zou de Heere in zijn verbond vals zijn, de eed breken en meinedig zijn. Want in Jer. 31: 39. Zegt Hij: *Ik zal Mijn wet in hun harten schrijven*. Luk. 1: 73. 74; Indien u de mens niet wilt geloven, geloof echter God. En zo u zijn woord niet wilt geloven, geloof echter zijn eed.

Ach, maar veel deugdzame Christenen vinden niet iets dergelijks, maar is het inderdaad zó, gelijk zij het bevinden? Dan zijn ze één van beiden; óf geen Christenen, óf anders is de Heere meinedig. Wat dunkt u?

Ten derde: Dat door het inwendig beginsel des Geestes en der genade, onze lamp brandt en schijnt, en onze daden ontstaan. De Geest stelt een mens in staat om te kennen, en hieruit vloeit deze daad voort. Hij kent de Heere. De Geest geeft inwendig een vermogen om de Heere lief te hebben, en hierdoor bemint hij Hem. Zodat bevestigd wordt wat Christus zegt een goede boom brengt goede vruchten voort, uit een inwendig sap, hetwelk hij uit de wortel ontvangt, waardoor hij tegelijk met de wortel verbonden blijft. Zo ook hier.

1. Zij in wie Adams beeld in hun mate vernieuwd is, hebben ten gevolge hiervan, macht om te werken; of, in deze genade is een macht om te werken, want hij heeft macht dit te doen. Ieder schepsel in de wereld heeft een wet der natuur, om het tot dat oogmerk te brengen. Zo ook worden wij daartoe gebracht. Doch Adam had een wet van de Godheid, naar haar eeuwige raad, wordende door God in staat gesteld om zichzelf naar zijn oogmerk te schikken. Wij nu zijn ten dele naar dat beeld vernieuwd, Ef. 4:24. Ik weet, dat er een onderscheid is tussen Adams macht om te werken, daar Adams werk geen geloof ten grondslag had, terwijl de onze als zodanig het geloof

heeft. Denk niet dat dit de natuur en de macht van de mens bevordert, evenmin als de uitvoering der belofte van het verbond der genade, de genade vernietigt en de natuur bevordert. Want het weer inschrijven van de wet in onze harten, is door dit verbond beloofd; ja, dit verheerlijkt de rijkdom der genade, als een mens onder de macht der zonde is, en geen verlossing weet te verkrijgen, dat de Heere alsdan een ootmoedige overwinnende Geest geeft; geen dierbaar hart is er of het zal er dankbaar voor zijn.

2. Omdat de genade in ons uit de volheid van de Heere Jezus verkregen wordt, Joh. 1: 16. Nu is de genade in Christus niet dood, maar levend; ze is niet zwak, maar krachtig; nu triomfeert de Geest der genade in Hem; ze is in Hem in de hoogste, in ons in een lager mate, en daarin bestaat onze gelijkheid met Christus, 2 Cor. 3:18, Dit nu te ontkennen, is het beeld van de Heere Jezus te schenden. En dit is een gedeelte der schoonheid en heerlijkheid van Christus. Daarom, dit te ontkennen is de heerlijkheid van de Heere Jezus te bezwalken. Zonder Christus kan een Christen niets doen, maar hoe doet Christus alles door de Geest zonder genade? Ik spreek niet van de bekering, daar deze in de gelovigen voorafgaat. Neen waarlijk, gelijk Hij werkt, zo werken wij ten dele. Tenzij iemand wilde zeggen: wij hebben geen genade voor genade ontvangen; of wij zijn in generlei mate het beeld van Christus gelijkvormig.

3. Indien de eerste Adam aan al zijne nakomelingen een kracht van verdorvenheid heeft toegebracht, dan heeft de tweede Adam insgelijks een kracht van Godzaligheid, strijdig met de eerstgenoemde aan al de Zijnen toegebracht, 2 Tim. 3:5. echter steeds met mate, gelijk de Apostel zegt: *wij vermogen niets tegen de waarheid. Maar vóór de waarheid*, 2 Cor. 13: 8.

Vraag. *Maar welke mate van kracht is het?*

Antwoord. Ik ken geen mens, die met enigen grond de mate dezer kracht kan bepalen. Want ze kan in enig mens in groter mate, in andere mensen in minder mate zijn; in dezelfde mens kan ze op de ene tijd in groter mate, op een andere tijd in geringer mate zijn. In dezelfde boom is het ene jaar meer groeikracht dan het andere, en meer op de enen tijd van het jaar dan op een anderen tijd. Want ze hebben hun wintergetijde. Alleen dit, de mens die vóór de bekering volslagen dood is om te werken, is nu levend en niet dood. Indien een mens na de bekering in een toenemende gesteldheid is om genade te ontvangen, hoe kon dan de éne Christen meer opgewassen en sterker in de genade en in de inwendige mens zijn dan een ander?

Ik ken niemand die hieraan twijfelt, ik zeg het om de vleselijke hoop af te snijden van hen die denken dat Christus de hun is, als zij niets hebben, niets kunnen doen en slechts zeggen: Hij moet alles doen, ik kan niet nalaten de Heere lief te hebben, de Heere te verkiezen, enz.

Tegenwerping. 1. Maar moet niet een Christen zichzelf verloochenen, en altijd tot Christus gaan om kracht tot het doen, en alsoo ootmoedig en leeg zijn?

Antwoord.

1. U moet dit doen, nademaal dit het middel is om voor Christus te leven. Maar dit bewijst niet, dat u gans geen kracht hebt. Een mens moet om zijn dagelijks brood bidden, veel meer om dagelijkse genade. Maar bewijst dit, dat een mens geen brood in zijn huis heeft? Neen, maar dit is het middel om het duurzaam en gezegend te maken. Gemakkelijk kan de Heere het brood, of de staf des broods wegnemen. De genade blust het geloof niet uit, maar helpt hetzelve.

2. Een Christen kan geen plicht volmaakt volbrengen, daarom moet hij zich tot

Christus begeven om hem lederen plicht beter te helpen doen. Daarom, hoewel hij de macht die hij heeft gebruiken moet, en doen moet wat hij kan, zo moet hij zich niet tevreden stellen met hetgeen hij heeft, maar naar meer zoeken. En welk een zoet leven is dit!

Welke heerlijkheid zal hierdoor inkomen! God laat een nieuw licht in mijn gemoed schijnen; nu kan en moet ik zijn waarheid zien; ik zag die gister, maar ik mag en moet tot Christus gaan, om haar beter te zien; ik moet de Geest des gebeds niet uitblussen, maar de sleutel bij mij dragen, en de volgende dag beter bidden. Aldus is de ziel dankbaar voor hetgeen zij heeft, en niettegenstaande dit, ontledigt zij zichzelf, en ontvangt dagelijks meer van Christus. Ik geloof dat veel Christenen hierin mank gaan. Gelijk in het lichaam de spijs hot leven voedt en versterkt, also kan ik naar de geest zonder Christus niet leven.

Tegenwerping. 2. Maar maakt dit niet dat een mens op de genadegaven vertrouwt?

Antwoord. Door dezelve te werken, is niet op dezelve te vertrouwen, evenmin als het hebben van een naarstige hand hetzelfde is als op zijn naarstigheid te vertrouwen, wanneer zij naarstig werkt om daardoor rijk te worden.

Tegenwerping. 3. Maar onteert dit de genade niet, alles door haar kracht te doen?

Antwoord. Dan zouden de heiligen in de hemel, die volmaakt Christus gelijk gemaakt zijn en de Heere volmaakt lief hebben, de genade hierdoor niet eren. Daar ze nochtans door dit te doen, haar boven alles eren. David zei: *Heere! wat ben ik en mijn volk, dat wij ons gewillig zouden aanbieden?* Zo ook hier.

§ 2. 1e Gebruik.

Zie hieruit, welke oorzaak er voor al Gods volk tot dankbaarheid is, dat de Heere hun, zielen tot vaten gemaakt heeft, die Hij gemakkelijk en billijk in stukken had kunnen slaan, om deze eeuwige zalving te ontvangen en te bewaren; ik geloof dat er geen mens is, die de bitterheid der zonde, de plaag van zijn eigen hart kent, of het moet hem, als hij ziet dat Christus de zijne is, doen treuren dat er zo weinig overeenkomst tussen de Heere en hem, zo weinig gelijkheid tussen zijn leven en dat van Christus is. Wat helpt het, dat de Heere mij liefheeft, en echter mijn hart afkerig van Hem is? Wat helpt het, dat de Heere mij zegent, en mijn hart Hem toch verongelijkt? Daarom maakt dit de gelovige dankbaar, Rom. 7: 24, 25. Dit is er zover af van de genade te onteren, dat de apostel er veel meer een oorzaak van verwondering over Gods genade in ziet, Ef. 2:4, 5, 6, *God, die rijk is in barmhartigheid, toen wij dood waren door de misdaden, heeft ons levend gemaakt.* Niet alleen heeft Hij ons Hoofd levend gemaakt, want dit is een oorzaak van eeuwige dankbaarheid, maar ook ons; hierom heeft Hij ons mede gezet in de hemel in Hem.

De toestand van alle mensen is, dat zij niet één geestelijk werk kunnen doen; dat nu de Heere ons helpt, als alle schepselen ons verlaten, is wonderlijk. Maar dat Hij het door zulk een leven doet, namelijk door het leven van Christus Jezus zelf, want dezelfde Geest, die Hem uit de doden opgewekt heeft, woont in ons, en dezelfde Geest die nu bij Hem in de heerlijkheid is, is in ons, 1 Petrus 5: 1, dit is waarlijk genade. Dat Hij niet alleen voor ons gestorven is en in de hemel voor ons leeft, maar dat Hij ons zó innig bemint, dat Hij tot ons komt en in ons woont; dat Hij, nadat onze zonden Hem gedood hebben, niet alleen komt en in onze huizen woont, noch alleen zijn hoofd aan onze boezem legt, maar in onze harten leeft, waar Hij zulk een armoedige welkomst en zulk een slecht onthaal vindt; ik zeg, dit is wonderlijk! ja dat Hij Zijn woning in ons maakt; dat eer wij tot Hem gaan om in Hem te leven, Hij in ons leeft. Laat hen,

die nooit wisten wat dit zeggen wil, weigeren dankbaar te zijn. Maar als u het alzo bevindt, vergeet dan nooit Zijn liefde, Joh. 14: 17. *Ik zal de Geest zenden, die de wereld niet kan ontvangen, want zij kent Hem niet.* De Heere zendt de Geest in algemene genadegaven, en ook de wereld ontvangt die; profetische en wondergaven, en ook deze ontvangt zij. Maar de Geest, die God op de dorstigen uitstort, deze Geest, met welken God de legen vervult, die kunnen zij niet ontvangen O, dat u die hebt, terwijl zij die nochtans niet kennen!

1. Wacht u Daarom voor het niet erkennen van de Geest in deze Zijn tegenwoordigheid. Vergeldt u dit de Heere? Ach, ondankbare wereld! Zoveel niet willen doen, als de tegenwoordigheid van zulk een Vriend te erkennen, noch in uzelf, noch ook in anderen! Hoe gelijk aan de wereld is het, te denken dat er geen zodanige zaak is?

2. Draag Daarom zorg voor het hoog waarden van hetzelfde. Indien God uw hart ooit vermurwd heeft, zult u dit leven, dit beginsel als de grootste daad van liefde waarden en zeggen: Heere, ik zal dit als het grootste bewijs van liefde in de wereld achten, Ps. 119: 68. Gij zijt goed, leer mij uw inzettingen. Dit nu gering en klein te achten, en als geen teken van liefde te schatten, is een snode ondankbaarheid.

3. Draag zorg de Geest der genade te onderhouden. Het was vreselijk de geopenbaarde evangelische waarheden te onderhouden, Rom. 1: 18, hoe veel te meer dit. Het was de klacht der kerk in die dagen: Daar is niemand die zich opwekt, Jes. 51: 7. Zeg dan welke kracht de Heere geeft, laat mij die gebruiken; wat mij ontbreekt, de Heere heeft genoeg om mij te helpen; stel het in het werk, of anders zal de verdrukking het doen,

4. Draag zorg, dit beginsel niet te verzwakken, of het te verkleinen. De kerk van Sardus was bijna hierdoor gestorven; u moet deze inwendige mens versterken, dezelve niet verzwakken hetzij door hem niet met Christus te voeden, of door met bekende zonden Christus te kwetsen. Laat dit al de kerken bekend zijn, en draag zorg, dat u niet weigert dit te erkennen: hoe zult u anders onderscheid tussen de mensen maken, opdat de kerken hen mogen onderscheiden, en u hen moogt onderscheiden, en u alzo vrede voor uzelf moogt hebben.

2. Gebruik.

Zie hieruit de reden van die inwendige geveinsdheid, welke in de harten van veel mensen zijn, zodat de beste belijdenis van menig mens maar een toneel, een beeld, een loutere kunst, een enkele kunstige gedaante is; al de plichten zijn schoon van buiten, maar sappeloos, levenloos van binnen. De reden is, dat zij geen inwendig beginsel des levens hebben; of als zij tot Christus gaan, zo hebben zij inwendig geen zodanig beginsel in hen, om hen tot Hem te brengen, en alzo het leven van Hem te ontvangen. Daarom belijden zij hun zonden zonder droefheid of schaamte, zoeken zonder dorst, leven zonder liefde, werken zonder leven, omdat er geen Fontein, maar een uitgedroogd hart inwendig is. Zij moeten de plichten doen, maar zij moeten er dode werken van maken; hierdoor is alles slechts een vertoon, en op zijn best maar een mening.

Dit is ook in een grote mate in de heiligen, als de Geest inwendig uitgeblust wordt, maar het is in volkomen mate en sterkte in de geveinsde harten; zie Jer. 4:14. Toen de belijdenis van Juda groot was, hadden de profeten nauwelijks iets tot hen voor het oog des Heeren te zeggen dan die, o Jeruzalem wast uw harten van boosheid. Daar schuilt uw ellende, zij komt uit het hart zelf voort, zo ook zegt Christus. Hoe kan een boom die kwaad is, goede vruchten voortbrengen?

En dit is het wat de mensen doet treuren: Indien ik de gehele belijdenis verzaak, beschaam ik mijzelf voor de mensen. Zo niet dan moet ik de naam des Heeren lasteren en de geveinsde voor de Heere spelen, Matth. 12: 33-35.

§. 3. 3e Gebruik.

Om zich te wachten de genade Gods of dit inwendig beginsel, geheel of ten dele te loochenen want dit inwendig beginsel hetwelk het leven van Christus in ons is, te loochenen, is Christus zelf te loochenen en zijn leven weg te nemen. Die dit doen, zal de Heere op de jongsten Dag voor de engelen verloochenen, als zij zullen zeggen: Hebben wij niet gegeten en gedronken in uw tegenwoordigheid? Maar Hij zal antwoorden: *Ik heb u nooit gekend.*

Ik zal daarom mijn toespraak richten tot vier soorten van mensen.

Ten eerste, tot hen, die de genade in de Heiligen hun in het bijzonder eigen, loochenen.

Men zegt: daar zijn er geen in het land; indien ze er niet zijn, mogelijk zijn ze er geweest, en mogelijk zullen ze er zijn, en tot hen zal ik spreken. Want ik geloof dat het een bedrog is, hetwelk uit de diepste poel der hel gegraven en daar uitgebroeid is.

Opdat also een iegelijk voor dit kwaad zou wachten, zo zal ik eerst het kwaad zelf aantonen, en dan de oorzaken die hetzelfde voortbrengen.

1A. De kwade eigenschappen van dit bedrog zijn deze:

1. Het bevestigt en houdt een mens vast, onder de macht van al zijn zonden, echter met een gerust geweten, om tegelijk Christus ook te behouden. Van alles wat ik ooit gelezen, of gehoord, of gevoeld heb, of mij kan inbeelden gaat het mijn begrip te boven hoe de macht der zonden weggenomen kan worden, dan alleen daar waar de Geest de zonde bestrijdende genade instort; een leeg huis, geveegd en versierd met algemene gaven, is maar een geschikt huis voor de Satan om er zijn inkeer in te nemen. Zo u daarom zegt, dat een mens geen zodanige genade kan hebben, en toch Christus en dezelve in Christus kan bezitten, zo doet u deze mens struikelen onder zijn zonde, en u maakt dit lidmaat van de Satan, een lidmaat van Christus Jezus. Op deze grond zouden al de kerken in het land in gemoede genoodzaakt worden alle goddeloze lidmaten aan te nemen, als zij Christus en hun volkomenheid in Hem, beweerden.

2. Dit bezwalkt al de heerlijkheid van een Christen, of ten minste het grootste gedeelte er van. Want wat is de heerlijkheid van een heilige? Het is Jezus Christus, de Heere der heerlijkheid gelijkvormig te wezen, zijn beeld voor God en de mensen te Dragen. Gelijk een mens met een zwijnskop, een schande der mensheid zou zijn, zo is een Christen met de beeltenis van de satan een schande voor het Christendom, maar ons Hoofd gelijk te zijn, dit is onze heerlijkheid, hoewel we nog in lijden zijn, 2 Cor. 3: 18. Hemels, ootmoedig, medelijdend, heilig te zijn, gelijk Hij was, is onze heerlijkheid. Daarom, als God genegen is, de gemeenten of Christenen verachtelijk in de ogen der wereld te maken, zo zal Hij zich van hen onttrekken. En als Hij genegen is de wereld tot zich te trekken, zo zal Hij die met Zijn heerlijkheid verheerlijken, Jes. 60: 6, 7.

3. Het snijdt een Christen af van alle hoop der heerlijkheid; hoeveel zijn er die naar Christus grijpen! Een iegelijk zegt: Hij is de mijne, en hoopt nu gewis zalig te worden, doch die hoop is ijdel. Zij hebben Christus buiten zich, maar waar is Christus in hen? Waar is het leven van Christus en de Geest van Christus? Coll. 1: 27. *Christus in u, de*

hoop der heerlijkheid.

4. Toon mij maar één Schriftuurplaats in het ganse Boek van God, waar de gelukzaligheid aan iemand gegeven, of toegebracht, of beloofd is, dan alleen aan hen die deze genade hebben. Welgelukzalig is de man die de HEERE vreest, die groten lust heeft in Zijn geboden, enz. Ps. 112: 1. 2. Indien er niets dergelijks is, laat een mens, dit dan verwachten als hij kan.

2B. De oorzaken

1. Christus te verhogen, en Hem onze heiligmaking te noemen alleen buiten ons, daar u in het vorige hoofdstuk gehoord hebt, dat dit hetzelfde is als te ontkennen dat Hij onze heiligmaking is. Hij wordt onze gerechtigheid door de toerekening van zijn heiligheid, en onze heiligmaking door dezelve ons in te storten. Ja, hierdoor berooft een mens zichzelf van alles goeds in de Heere Jezus, als hij alle genade in zichzelf ontkent, en dan zijn toevlucht tot Jezus Christus neemt, 1 Joh. 1:6, 7, *Indien wij zeggen dat wij gemeenschap niet Hem hebben, en wij in de duisternis wandelen, zo liegen wij*, enz. Het schijnt dat zij ontkenden, dat de mens zonden had; vers 8, roemende op de gemeenschap met Christus, vers 6.

2. Omdat er, zeggen de mensen, alleenlijk onmiddellijke werkingen des Geestes zijn. Indien dit zo is, dan is er gezicht in een Christen zonder een oog, en gehoor zonder een oor, kennis van Christus zonder verstand, liefhebben zonder liefde, leven zonder het leven, en voeding met spijsen zonder een mond. En als deze werkingen dan voorbij zijn, zo is een Christen gelijk een ander mens. Daar is geen in het hart geschreven wet overgebleven, en dus zou Christus tot Zijn heiligen inkomen, gelijk de Satan in de slang, waarin hij alleen werkt, en als dit gedaan is, zo blijft ze weer een slang. Weet, dat het grote werk van de Heere Jezus is, niet alleen de werkingen, maar ook de gestalte des harten te veranderen; niet alleen om nieuwe werkingen, maar ook een nieuwe natuur in de mensen te brengen.

3. Omdat de mensen de Geest niet kennen, nooit Zijn tegenwoordigheid, noch zijn macht, noch Zijn vertroosting in zichzelf gevoelden. Waarom de mensen gelijk in sommige landen, omdat ze zelf zwart zijn de duivel wit schilderen. Joh. 14:17. De wereld kan Hem niet ontvangen, want zij kent Hem niet.

Eerst. Breng mij een Christen die leeft en er ooit de zoetheid van gesmaakt heeft, die niet verlangt om meer van die genade te hebben, om te vergeten, de dingen die achter zijn, en zich uit te strekken tot hetgeen voor is, namelijk tot de wederopstanding uit de doden; ik geloof dat niemand zal zeggen, dat deze al de hebbelijkheden der genade ontbreken.

Ik meen het gevoelen, dat de gelovigen geen hebbelijke genade hebben, waarop de vloek van God rust. Een mens, een geveinsde is lang een dor belijder geweest. Het geweten zegt: Daar is geen genade in het hart, daarom is het ongerust. Het is waar, zegt hij, in de heiligen is er geen genade, ze is in Christus. En daarin vergrijpt en misleidt hij zichzelf tot zijn eeuwig verderf.

Ten tweede: Zij die dezelve erkennen. Maar echter ontkennen dat er enige macht, werkelijkheid of dadelijkheid in de hebbelijke genade is. Zij zeggen: daar is wel olie in het vat, maar dit helpt niet, het is geen middel om de lamp te doen branden of schijnen. Daar is het leven van Christus, maar het is een dood leven. Zij noemen het de genade van Christus, maar het is een vruchteloze genade. Ik sta dit toe, als u

dezelve zonder de Geest van Christus aanmerkt; dan is het geen ware, veel minder werkelijke of levende genade. Maar merkt u haar aldus aan, dan heeft zij kracht; bij voorbeeld, neem het geringste koorgraantje; in hetzelfde is een groeiende en te gelijk een vruchtdragende kracht, ofschoon het eerst moet sterven, en het niet werkelijk terstond vrucht draagt, terwijl er daarenboven regen op moet vallen,. De zon het ook moet beschijnen en de Voorzienigheid het moet vergezellen.

Zo is het ook met de genade der heiligen; hierom wordt die een wet des gemoeds genoemd. Het is de kracht van een wet, gelijk van de zonde. Daarom gelijk Christus in wijsheid en in grootte toenam, zo moeten al de leden van Christus Hem gelijk werden.

1. Het kwaad hiervan.

1. Vermindert het de voortreffelijkheid der genade, als van een juweel dat men zijn werkende kracht beneemt. Want het is niet gelijk Christus, welke sterk door God en niet zwak, levend en niet dood is. Het is niet gelijk de heerlijke genade der heiligen die triomferen. Dit maakt de genade der heiligen van minder voortreffelijkheid dan de algemene genade. De algemene genade zal maken dat een mens menige zonde zal ontgaan. Zij zal hem zeer snel doen lopen, hoewel hij ten laatste valt. Een mens die toornig geweest is, zal ze zeer bedaard en stil maken, zou er dan geen kracht in deze genade zijn?

2. Indien dit waarheid is, zal het maken dat een mens zich met een blote gedaante, met een vals vertrouwen vergenoegt. Stel u voor een mens die lang gezocht heeft naar kracht tegen een ondeugend hart, en dit niet vindt. Daar is geen hemelse kracht, hij is aards; geen zachtmoedigheid, hij is hoogmoedig; ik zou tot hem zeggen: hebt u ooit gedacht enige kracht tot zachtmoedigheid, liefde, geloof enz. te krijgen; dit zal nooit geschieden; nooit zult u die hier hebben; al uw kracht is onmiddellijk van Christus, van Hem moet u die verwachten; in waarheid, een mens moet daar ophouden. En het is zeker, al onze kracht is in en van de Heere. Maar ze wordt middellijk toebedeeld, Ef. 3:16. Paulus bad, dat hij versterkt mocht worden met kracht in de inwendige mens.

3. Als de heiligen dan gevraagd wordt, of zij de Heere Jezus kunnen geloven of liefhebben, zo moet hun antwoord zijn: Neen, ik heb geen macht om te beminnen, noch om te geloven. En dan heeft Petrus kwalijk gedaan met te antwoorden, Heere! u weet dat ik U liefheb. Zo ook Paulus met te zeggen, wij vermogen niets dan voor de waarheid; dan ook die martelaar, met tot hen die zeiden, de Heere versterke u te zeggen: ja, de Heere doet het. Ik weet als de Heere zijn Geest wegneemt, dat wij weg zijn, gelijk Adam. Maar is niet zijn onveranderlijke bijstand verzekerd? Is er niet de belofte; Ik zal u nooit begeven, hoewel soms zwakker, soms sterker.

4. Dit zal een Christen zijn talenten doen verbergen en niet doen besteden. Hij heeft genade, maar geen macht om ze voort te brengen. Onderstel dat God macht geeft om de waarheid de éne dag te zien, moet ik die dan met dit oog de volgende dag niet zien; of moet ik op Christus zien en zeggen: ik kan in het geheel niet zien?

2. De oorzaken hiervan.

1. Door het uitwendig beginsel des levens, of het eerste beginsel over te stellen tegen dit tweede: Ik moet op Christus leven, daarom moet ik niets doen; ik heb zelf geen kracht om enigermate te werken, omdat al mijn kracht in Hem is. Als dit waar was,

zou een mens kunnen beweren: omdat alle genade oorspronkelijk in Christus is, daarom is er geen genade in mij; omdat alle heerlijkheid in Christus oorspronkelijk is. Daarom zal mij geen heerlijkheid toegebracht worden. Neen, deze Schriftuurplaats neemt hier de schijntegenstrijdigheid weg: *Want Ik leef en gij zult leven*, Joh. 14: 19: Omdat Christus sterk is, zal Hij ons in de inwendige mens, en niet in de Geest alleen sterk maken; omdat Christus heerlijk is, zijn wij bestemd Hem gelijk te worden. Omdat al het sap in de wortel is, zal men daarom ook zeggen dat er geen sap of kracht in de rank is om vruchten te dragen; dit zou vals zijn.

2. De geveinsde werkelijkheid der valse belijders, die geen fontein hebben om hun putten van water te voorzien, geen Christus, noch enig middel om Hem uit te putten daarom zijn zij hun eigen bronnen, en beginnen voor zich zelf, totdat zij bankroet gaan. En doordat een Farizeeër zó werkdadig is, dat hij zee en land doorgaat om een nieuwen geloofsgenoot te maken; had Paulus daarom geen werkdadige genade van Christus in zich, om van land tot zee te gaan om Christenen te maken?

3. Traagheid; een mens begeeft zich tot een plicht, en omdat hij die niet gemakkelijk en snel kan doen, zo kan hij die in het geheel niet doen. Een mens wil dat de genade zonder de middelen zal helpen, en God wil op die wijze niet te werk gaan. Hierom kunnen veel Christenen Christus door liefde of begeerte niet aankleven; neen, zolang zij op hun gebreken starogen, is er geen aanmoediging. Maar wordt het gemoed omgekeerd, dan overdenken zij de liefde en heerlijkheid van Christus wel met Paulus 2 Cor. 5: 14, Want de liefde van Christus dringt.

4. Te denken dat de kracht der genade altijd zó zal wezen, als ze soms is. Een mens heeft ontegenzeggelijk oorzaak gegeven aan de Heere om hem te verlaten, gelijk het heirleger in Jozua's tijd, Jos. 7. Hij denkt daar is geen kracht meer in enig mens. Want dan ziet een mens, dat de ganse wereld niet kan helpen, tenzij Achan weggedaan worde, dan zal de Geest des Heeren wederkeren.

5. Dat hierdoor een mens zonder onrust over zijn zonden kan zijn. Want een mens is ongerust geweest en kan geen kracht verkrijgen. Hij hoort nu dat een dergelijke macht niet te verwachten is. Hij ziet op Christus, en zo er kracht komt, dan is het wel, zo niet, dan zegt hij: het is mijn schuld niet.

Ten derde: Zij, die het bewijs hiervan ontkennen.

Het kwaad van deze opvatting is, meen ik, niet minder dan van de voorgaande. Het strekt om het voornaamste, zo niet het enige onderscheid tussen de geveinsden en de heiligen in de maagdelijke kerken uit te wissen.

Een mens zegt: Ik heb Christus.

Ik vraag: waar is de Geest? U hebt het handschrift, waar is het zegel? U hebt de Testamentmaker, waar is de Uitvoerder, de Geest in u?

Ja, die heb ik, Hij heeft betuigd, dat Christus de mijne is.

Antwoord. Hij heeft het betuigd, maar wat heeft Hij uitgewerkt? Waar is de kracht van Christus' dood, het doden uwer wellusten? Waar is het leven van de Geest van Jezus in u? Waar is de olie in uw vat?

Waarlijk, zegt gij, ik zie wel naar de Bruidegom, maar daarop geef ik geen acht; ook behoeven anderen geen acht daarop te slaan als noodzakelijk bewijs.

Dan zeg ik, dat het voornaamste bewijs in de kerken vernietigd is. Ik heb velen gekend, die verzekeringen gehad hebben, maar nooit heb ik gezien dat die terecht

bewezen werden, voordat ze dit getuigenis hadden. Wat mogen de oorzaken hiervan zijn, dat de mensen hierom scheuringen in de kerken maken, alsof dit ware om op werken te bouwen. In onderscheiden mensen zijn ze onderscheiden.

1. Een geneigdheid in de harten der mensen om de waarheid voorbij te lopen, en van het eens uiterste tot het andere te vervallen. veel mensen zijn er die omtrent Christus en de Genade Gods in en van Hem, tekort schieten en van hun lui, goddeloos leven tot de plichten overgaan en Gods volk nabootsen; als ze dan een goede achting bij deugdzaam mensen verkregen hebben, oordelen deze gunstig over hen. Hierdoor vrede met het geweten en niet met God de rechter gemaakt hebbende, zien ze nooit uit naar de zaligmakende kennis van de gemeenschap met, en het leven in de Heere Jezus. Omdat nu de mensen hierin rusten, zijn deze plichten geen bewijs dat er in het geheel geen plichten zijn. De Korintiërs bedroefden zich in het eerst niet over de persoon die aan bloedschande schuldig was, en toen hij uit het midden van hen weggedaan was, ontbrak hun het medelijden met hem, 1 Cor. 5: 1. 2.

Calvijn predikte tegen de heilige dagen, en hier door deed hij inbreuk op de dag des Heeren. Enigen, die zich afgezonderd hebben, bevindende dat veel kerken, waarbij zij zich wilden voegen, bedorven waren, hebben daaruit opgemaakt dat er nu in het geheel geen onbedorven kerken zijn. Een mens denkt lichtelijk: omdat ik op mezelf vertrouwd heb, en die tekens heb gevonden die nu niet gevonden worden, hierom is het met alle anderen evenzo. Ik geloof dat dit veroorzaakt is door veel boeken, welke tekens opgeven, die zonder meer volkomen verklaring niet verstaan kunnen worden.

2. De afval van uitnemende belijders, die het op deze wijze begrepen hebben, en echter bedrogen zijn geworden. Waarlijk, het zou iemand doen denken dat de vroomheid der wereld maar een mode en geen bewijs van een goeden staat is. Daarom zeggen de mensen: u hebt blijdschap, dit is gelijk aan de steenachtige grond; gij zijt onberispelijk en strikt, zo was Paulus een Farizeeër. En de Satan doet menige ziel hierdoor beven. Daarom komt de apostel te voorschijn in Hebr. 6: 9, en spreekt van betere dingen die met de zaligheid gepaard gaan, en deze moet u volgen. Hymeneus en Filetus vielen beide, 2 Tim. 2: 17 -19. Intussen reinigt uzelf, en u zult vaten ter eer voor uws Meesters gebruik zijn.

3. Bedorven ondervinding.

Het kan zijn dat een mens zó onachtzaam zó zeer zonder vreze, of leven of liefde wandelt, dat de Heere hem verlaat, en hij geen klaar doorzicht kan hebben; soms heeft hij angsten, dan weer hoop, soms is hij als dood, dan weer heeft hij twijfelingen; hierdoor wordt hij gekweld en vind geen vrede. En zo hij die op een andere wijze dan deze vindt, rust hij daarop. Het is te vergelijken met de praktijk der mensen. De klederen bedekken hun schaamte. Maar als ze dood zijn wordt hun aangezicht ook bedekt; al hun heerlijkheid is dan weg. Zo verschijnt hier enige heerlijkheid van God, maar als de Christenen dood zijn, wordt die door hen bedekt; ik zal er niet meer naar omzien, al de heerlijkheid is nu weg; hierin ligt een bedrog om Christus lief te hebben, om mij van deze wijze van bewijsvoering te bevrijden.

4. Een hart, dat nooit de bitterheid en slavernij der zonde als het grootste kwaad gevoelt. Stel u een mens voor, die vol van vrees was voor de toorn; ach, nu is de verzekerdheid zijn grootste goed, hij zal het daarvoor houden. Maar als God ooit de ziel de last der zonden heeft doen gevoelen, zo zal zij in tegendeel de verlossing het hoogst waarderen, ja een belofte dat God het doen zal, is haar zoet. Maar te gevoelen

dat de zenuwen der zonde barsten; ach, dit is een hemelse vreugde, die alsdan het hart vervult! Het grootste kwaad in Gods ogen is de zonde, het grootste goed dat wij hebben is de verlossing van de zonde door een almachtige hand. Dit niet hoog te achten is ontzettend. Aldus heb ik deze dingen behandeld, opdat die door u overdacht zouden worden; ik kon ze niet voorbijgaan, ze lagen in mijn tekst. En des te liever heb ik ze besproken om het misbruik der Schriftuurplaats, Matth. 24: 23, *zo iemand zegt, ziet hier is de Christus, of daar is Hij, gelooft het niet*; dat is door tekenen; of in een woestijn, dat is in een droevige staat; of in de verborgen binnenkamers en gedichtselen des harten, geloof geen van beiden. Draag zorg dat u de Schriftuur niet aldus verdraait. Daar is gezegd, Ezau haatte Jakob om die zegen, Gen. 27: 41. Deze Geest der genade is de zegening die de heiligen voor het bewijs der dierbaarste liefde houden. Deze van de kerken, van de gezanten Gods te scheiden, zal u ten enigen dage droefheid genoeg geven. Ik zeg u, u zult niet bevonden worden, strijders te zijn tegen mensen, maar tegen God, tegen de Geest zijner genade, en tegen het leven van Hem die in de hemel voor ons leeft. Draag zorg dat u geen olie in uw vaten vergeet te doen.

Ten vierde: Zij, die in hun gemoed al deze dingen erkennen.

Maar die met hun levensgedrag loochenen; die het hebben van dit beginsel des levens niet gadeslaan en hierin vrede hebben op een dubbelen grond.

1. Door een onvruchtbaar geloof, hetwelk Christus aanhangt, maar nooit dit beginsel ontvangt of omhelst, zie Joh. 2: 24. 25, en hoewel zij het niet ontvangen, hangen zij Hem echter aan. Gelijk een emmer zonder bodem, haalt hun geloof niets op,

2. Een gedaante van Godzaligheid voor de mensen. Als een mens niet wel spreekt, noch bidt, zo zal hij geen liefde, geen aanzien, geen aanneming in de kerk hebben, maar kan hij dit op geen levendige wijze doen, dan vergenoegt hij zich met een gedaante, en daarin rust hij. Zodat indien het geweten onrust baart en zegt. Deze plichten zijn niet uit liefde tot Christus, en niet door de Geest gedaan, dan antwoordt hij: echter ga, ik tot Christus. Indien dit uw alles is, waarom werpt gij uw gedaante dan niet weg? Ach, zegt gij, dan zou ik geen liefde van de mensen hebben. Ach, dit leven van Christus wordt niet gewaardeerd, voordat zij met deze maagden het gemis daarvan gevoelen en het te laat is; weet, dat dit ten laatste uw wee zal zijn. Zie op uw dode ziel, al uw heerlijkheid is weg; wacht op het woord, opdat de Heere u levend malie. Kon u deze Fontein van water kennen en daarom vragen, Hij zou ze u geven. Ach, smee er dan om, als om uw leven. Alleen, zoek dit eerst in Christus, en begeer het also van Christus.

§ 4. 4e Gebruik tot beproeving.

Wij leven in een land hetwelk fraaie inrichtingen, kostelijke versierselen, een heerlijke belijdenis, brandende lampen heeft. Daarom menen velen dat ze rijk zijn, terwijl ze inderdaad arm zijn; velen trachten de Bruidegom te ontmoeten, terwijl ze zeker van de gemeenschap des Bruidegoms buitengesloten worden. Hoe zal ik weten, dat al mijn droefheden, gebeden, hervorming en belijdenis, maar een blanketsel, een vertoon, een volgen van de mode, een kerkkunst is, die mij niet zullen kunnen baten als de Heere zal verschijnen en de geheimen van alle harten zal onderzoeken door het Woord, hetwelk u heden hoort.

Beproof het daarom door deze regel: Komt dit alles voort uit een beginsel van leven of niet? Uw lamp brandt, maar zie wat in uw vat is, dat deze vlam voedt. Bedenk, gelijk onze godgeleerden spreken, hoe de discipelen groter werken konden doen dan Christus, en andere wonderen konden werken dan Christus. Hoe bewijzen zij dan dat

Hij Christus is? Het antwoord is: In al zijn wonderen moeten wij niet alleen aanmerken quid fecit, dat is, wat Hij gedaan heeft, maar qua vertute fecit, door welke kracht Hij die gedaan heeft. De apostelen en anderen deden wonderen, maar het was aliena virtute, door eens anderen kracht, Christus deed dezelve, maar het was propria virtute door zijn eigen kracht.

Zo kan menig ongezond hart groter wonderen dan de heiligen doen, en zijn lamp helderder doen branden. Daarom moet men in dit geval niet zo zeer zien op hetgeen, dan wel door welke kracht en uit welk beginsel gedaan is. Want daarin bedriegt zich altijd de beste geveinsde.

Men zal bij sommige dieren altijd gewaar worden dat er umbre rationis, sporen van verstand zijn, echter is er geen redelijke ziel, en geen wijs mens zal geloven, dat hun daden uit zodanig beginsel ontstaan. Evenmin zijn er schaduwen van de kracht der genade in een vleselijk hart, en echter zal geen Christen van een goed oordeel zeggen; dat ze uit inwendig beginsel des levens voortkomen. Overweeg daarom of er dit beginsel is of niet; u ziet dat er de belijdenis is; u hebt de naam, dat u naar het oordeel van al de kerken leeft, maar onderzoek uw hart, en zie uit welk beginsel dit ontstaat, want als dit ontbreekt, mist u alles. Iemand aan wie bier gegeven was, zei toen er melk en wijn en suiker in gedaan was om het te verbeteren: de wijn is goed en de melk is goed, maar het bier deugt niet. Zo is het ook met de belijdenis. De genegenheid is goed, maar het hart, de mens is ondeugend, Jer. 2: 22. Al wast gij u met salpeter, zo is toch uw ongerechtigheid voor de HEERE getekend. En opdat de beproeving volkomen en oprecht moge zijn, zo zal ik ontkenner wijze de verschillende soorten van mensen aantonen, die niet uit een inwendig beginsel werken, en toch zeker en gerust zijn, alsof de bitterheid des doods voorbij en de Bruidegom de hun ware.

1. Als het beginsel eens mensen niet anders is dan de kracht der geschapen natuur, zich op het schoonst voordoende en het beste gelaat vertonende, in de vergulde verrotting van enige zedelijke betrachtingen, waarvan een mens zegt, dat hij doet wat hij kan. Want dit beginsel is in de meeste mensen een begeerte om zalig te worden. De natuur spreekt alzo, en overeenkomstig het doel dezer begeerte zullen de mensen ook meer of minder doen; op grond hiervan vleien zij zichzelf, als zij zien dat zij niet kunnen doen gelijk anderen, of gelijk de Heere gebiedt. Zij zeggen: Ik doe zo wel als ik kan. Ja, men zegt, als men door het Woord veroordeeld wordt: ik doe zo wel als ik kan; ik geloof, ik bekeer mij, ik bid, ik overdenk het Woord, ik doe zo wel als ik kan, en zo hoopt men dat God dit alles zal aannemen. En hoewel ik niet geloof dat een mens tegenspreekt, dat hij verplicht is om meer te doen dan hij doet, echter geeft de natuur voor dat zij niet meer dan haar uiterste best kan doen.

Met het oog hierop hoorde ik eens een Arminiaan zeggen; als het geloof niet wil werken, zet dan de rede aan het werk; wij weten hoe de mensen koningen en heren over hun eigen driften zijn geworden, door de rede te gebruiken, en hebben de mensen niet ten bewijze van de kracht der natuur, grote boeken durven schrijven om dezelve te verdedigen? Het is bekend dat de Arminianen, hoewel zij iets aan de genade, en met hun woorden alles aan de genade toeschrijven, echter het voornaamste van het werk inderdaad aan des mensen eigen wil, en aan de koninklijke opperheerschappij van zijn vrijheid toeschrijven.

Maar om van hen te scheiden, en weer tot ons zelf terug te keren: Is het niet een gewone zaak voor de mensen hun toevlucht tot leugens te nemen en te zeggen, ik was eens in een beklagenswaardige staat, en nooit zag ik naar God om. Maar nu dank ik de Heere, het is anders met mij geworden. Hoe? Nu geloof ik, nu bekeer ik mij, enz. Zo belijdt ik, dat alles wat ik doe vol zwakheid is, echter doe ik wat ik kan.

Zij zijn dus gelijk mensen die oude kleren nieuwerwets maken. Zij hebben die zo goed gemaakt als zij kunnen. En het gaat hun gelijk de jongeling, Luk. 18: 21. Al deze dingen heb ik onderhouden van mijn jonkheid aan; echter ontbrak hem één ding, namelijk alles te verzaken, vooral zichzelf, zodat de discipelen zeiden: Wie kan dan zalig worden? Maar het antwoord was: *Bij de mensen is dat onmogelijk, maar bij God is alles mogelijk.*

2. Als het beginsel eens mensen de kracht is van een heilig voorbeeld, waardoor menigeen getrokken wordt om meer te doen dan hij anders wilde. veel mensen zeggen een tijd lang, gelijk die man zei: De mensen zeggen dat ze duizenden bezitten, ik zou graag die mensen zien. De predikanten prediken, en anderen zeggen wel, wij moeten dit en dat doen. Maar ik zou graag de mensen zien die het doen. Soms gebeurt het wel, dat de Heere de mensen enige voorbeeldige Christenen voor ooggin stelt, doch dan denken zij aldus: Hier zijn twee tegenovergestelde wegen, zij kunnen beide niet ten hemel leiden; hun weg is beter dan de mijn en ongetwijfeld leidt die ten leven, wat mijn weg niet doet. Daarom, laat mij leven gelijk zij.

Om deze reden zal er niet één vasten gehouden worden, of zij zullen er bij zijn; geen predicatie aangekondigd zijn, of zij zullen door nat en droog heengaan om die te horen; geen plicht in de familie, of zij zullen die nabootsen; hierom lezen en horen zij, opdat ze mogen zijn gelijk de ware gelovigen. Geen Christenen in het land zullen zij haten, maar zij zullen ze liefhebben; die de plechtigheden willen afschaffen, zullen zij verfoeien. Zij hebben het oog op hun voorbeelden, en denken dat hun staat veilig is, omdat ze uitwendig zo deugdzaam zijn als een Christen. Daarom gelijk van sommige dode dieren, niets goed is dan hun huid, zo ook is er niets goeds in dezen, dan hun uitwendige nabootsing.

Evenzo was het met Joas, zolang Jojada leefde. 2 Kron. 24. Hij viel gelijk een eikenboom, toen God hem afsneed. Zo ook was het met deze vijf dwaze maagden; een mens mag goede voorbeelden volgen, maar in deze blote navolging mag hij niet rusten. Daarom wordt een gelukzalig mens in Psalm 1 ontkennenderwijze beschreven uit het niet navolgen der goddelozen, niet uit het navolgen der goeden, want de goede mensen kunnen in sommige dingen kwade voorbeelden zijn; dit nu blijkt steeds in deze mensen, die niet meer dan dit beginsel hebben. Vandaar dat zij zo ongebonden zijn in hun spreken, of de sabbat ontheiligen zich daarmee verdedigende dat zij zijn gelijk de anderen.

Hieruit komen al uw verkregen voortreffelijkheden voort; een mens is een nabootsend schepsel, en wordt geleid door voorbeelden; een vleselijk mens, zal uit kracht van de geveinsdheid die in hem is, de Goddelijke natuur die in een ander is, nabootsen. Daarom stellen de mensen niet alleen zulke praktijken in het werk, maar zij koesteren zulke gevoelens, omdat de Godzaligen van die gedachten zijn. Om deze reden veranderen de mensen de praktijken en gevoelens als de voorbeelden veranderen; in Jozua's tijd was er een grote hervorming, maar niet zodra was hij dood, of ze vielen allen wederom af; eerst waren zij voor de zuiverheid der inzettingen en van de godsdienst, daarna dienden zij Baäl. O, bedenk, hier is een uitwendig, maar geen inwendig beginsel!

3. Zij wier beginsel niets dan uitwendige toejuiching en lof van mensen is; dit zal een mens boven al de beste voorbeelden verheffen; ja hem soms doen trachten om maar iets bijzonders op zichzelf te zijn. De trompet eens geveinsden zal tot aan het einde der stad gehoord worden, terwijl de eenvoudigheid ongezien door de stad wandelt. Daarom zal een mens soms zichzelf bedekt aanprijzen, het eigen ik komt er altijd in.

Hij vertelt u een lange historie van zijne bekering. En het zal honderd tegen één zijn, zo er niet de een of andere leugen onder loopt. Wel, de verborgen bedoeling is, ik bid u verwonder u over mij. Daarom klaagt hij over gebreken en zwakheden; ik bid u, bedenk eens hoe gebroken van hart en welk een ootmoedig Christen ik ben. Daarom als zij vertroost worden, klagen zij zo niet, dan zullen zij zichzelf vertroosten; Om deze reden heffen velen hun ogen en handen op, lozen diepe zuchten in het gebed, onthouden en schrijven de predicatiën op, om daardoor te kennen te geven: zie nu welke gaven ik heb. Als u in hun gezelschap komt, zullen zij zoveel goede woorden spreken dat u wèl van hen zult denken. En hiermee is genoegzaam alles bij hen uitverkocht. Hierom verzaken de mensen hun vrienden, en treden de verachting der wereld met hun voeten. Zij genieten elders genoeg achting. De mensen zullen op de predikstoel om de genade bidden om hun hoedanigheden te versieren en te voltooien, opdat zij aldus mogen prediken, en de achting moge verdienen.

Hierom bedenken de mensen nieuw licht en belijden diepe dingen, die weinigen weten, opdat de mensen de rijzende zon mogen aanbidden. De Heere wordt heimelijk vergeten, doch openlijk geëerd, omdat er geen wind in hun binnenkamers is om deze zeilen op te blazen en daarom staan ze daar stil. Hierom behouden de mensen hun belijdenis, als zij hun genegenheid verliezen. Zij hebben hierdoor een naam om te ziften, en dat is genoeg, hoewel hun harten dood zijn. Zolang u hen liefhebt of prijst, zullen zij u liefhebben.

Maar zo niet, dan zullen zij u verzaken, zij worden warm alleen door een anders vuur. En geen beginsel van leven in zich hebbende sterven zij aldus weg. Dit is het water, waardoor de molen der geveinsden draait, en waarover de Heere een zwaar vonnis velt: u hebt uw loon weg.

Ik heb mij verwonderd, hoe het gevoelen der mensen, ja de droom der menselijke gedachten, hen zó kan doen werken. Het is alleen een vloek Gods, als de mensen Gods eer, het grootste goed, verachten, zij met het slechtste goed gevoed zullen worden.

4. Zij, wier beginsel niet anders is dan hun eigen gewin van uitwendige zegeningen. Velen zijn er, die niet zozeer hun eer, dan wel hun buik tot hun god maken; deze regeert hen, Fil. 3: 19. Hierom zal de winkelier goede woorden geven, als hij zijn waar verkoopt, anders zou hij veel van zijn handel verliezen. Daarom preekt de predikant voorzichtig, opdat zijn winst moge inkomen, 1 Thess. 2: 4. 5. Het volk zal zo goed zijn als het beste, hun kan geen beter lot in het ganse land te beurt vallen. Daarom is een mens soms genegen alles om Christus te verzaken, opdat hij van Christus een buit zou maken, gelijk Judas gedaan heeft. Als Christus het volk met broeden spijzigt, wil het volk Hem tot koning maken, Joh. 6, hoewel zij daarna roepen: *Kruist Hem*. zó handelen de mensen met Christus, gelijk de krijgslieden deden, die Hem grepen, opdat zij Hem van zijn kleding mochten beroven.

Vandaar, als veel mensen zien, dat droef heden en gebreken hen zullen vergezellen; als zij Christus volgen, zo verzaken zij Hem. Zie op ons eigen land; velen genieten Christus in voorspoed, zolang zij kunnen. Zij roepen om de plechtigheden, en getuigen tegen het ontheiligen van de Sabbat. Maar dit niet te verkrijgen zijnde, zo kruipen zij naar dezelve en lezen de Bijbel tot ontheiliging van de Bijbel.

Vele schaduwen zijn er gezien, sinds onze zon hier opgegaan is, en zij hebben herwaarts gezien. Maar andere mensen, hun behoeften ziende hun eigen verlies vrezende en bedenkende dat ze een Massa en Meriba in deze woestijn zouden kunnen ontmoeten, weigeren de Heere te volgen. En opdat dit niet de oorzaak zou schijnen te zijn, roepen zij uit dat wij afgezonderden van de algemene kerk zijn, of zij stellen zich sterk tegen alle berichten, dat hier in het geheel niet te leven is.

Zie maar, hoeveel duiven, die tonen dát ze maar raven zijn en op roof leven, hier naar onze vensters komen, en Christus tot dit einde gevolgd zijn. Toen Hij hen met broden spijzigde, maakten ze Hem tot hun koning, maar nu Hij weggenomen heeft, wat zij eens verzochten, omdat er beter brood is, waarom men arbeiden moet, nu verzaken zij Hem en leven van de buit. Dit is geen inwendig beginsel. Daarom, als de onkosten voor Christus, de ontvangst van Christus te boven gaat, zo houden zij op en wandelen niet meer op s Heeren wegen.

5. Zij, wier beginsel niet anders dan de kracht van het natuurlijk geweten is, dat hen aan het werk zal zetten, als zij noch lof van de mensen, noch winst van Christus voor hun arbeid hebben. Want de Heere handelt met enige mensen, gelijk de Romeinen met sommige gevangenen deden. Zij sloten een gevangene met zijn oppasser aan elkaar met een ketting, en lieten hen dus samen gaan, zo ketent God menig arme gevangene van de hel aan zijn geweten vast, en laat hen samen gaan. Vandaar houdt menig mens vrede met zijn geweten, en voor geen ganse wereld vol goud kan hij dit verkrachten, gelijk Biléam deed.

Daar zijn twee zaken in een natuurlijk geweten. Rom. 2: 15.

1. Om te beschuldigen. Daarom durft een mens het bidden niet na te laten, hij durft die zonde niet te doen, waartoe hij genegen is; dan zou het geweten brullen. Om deze reden onderhouden de mensen gestadig gezette bijzondere plichten, en beven over geringe zonden; niet omdat ze in het ene vermaak scheppen en het andere hen verveelt. Maar omdat ze altijd onder het oog van deze Rechter zijn

2. Om te verontschuldigen en veel zoetheid te geven als de mens de inspraken van zijn geweten opvolgt. Daarom zal een mens, hoewel nog vleselijk zijnde, voor zijn godsdienst willen sterven, en zelfs met enige blijmoedigheid, omdat het geweten inwendig verheugd is, en hem gerust in slaap wiegt; een mens zal zichzelf vertroosten, met zijn geweten, Mark. 12: 33. God lief te hebben is beter dan brandoffers.

Daarom zal een mens uitnemend toenemen in hetgeen hij beweert waarachtig te zijn, Gal. 1:13, omdat hij daarvoor ijverig is om zijns gewetens wil, en toch is dit echter maar een beginsel der natuur, niet een inwendig beginsel des levens, welks eigenschap is de omkeerring der verdorven natuur te zoeken; terwijl het natuurlijke geweten tot versiering en de werkingen van dezelve zoekt.

6. Zij, wier leven in vreze des doods en der hel is, niet zo zeer opgewekt door de kracht des gewetens, dan wel door de kracht des Woords. Hieruit vloeien de klachten van een mens over zijn staat voort; een mens kan geen rust hebben, door al de plichten die hij gedaan heeft of doet. Daarom volgen zij de middelen, lopen naar de besten predikdienst, betreuren, beklagen en belijden hun zonden, Matth. 3: 7. Gij addergebroedsels, enz. Zij prijzen gunst en vertroosting, Ps. 78: 34, 35.

Hierom achten velen dit als hun bekering en zeggen: Ik heb die predikant op die tijd gehoord: toen riep ik uit dat ik verdoemd was, en ik dacht dat ik de duivel zag; ja, en ondanks dit alles zult gij, als u geen ander beginsel hebt, mogelijk ter hel gaan. Inderdaad, deze vrees is wel in de uitverkorenen, doch zij drijft hen naar de ark. Maar dezen, gaan aan het vechten tegen de Heere, als hun vrees voorbij is.

7. Zij wier beginsel niets anders is dan het onmiddellijk werken van de Geest Gods in hen. Want soms komt de Geest Gods op de mens, gelijk het licht op een lemen wand schijnt, maar blijft daar niet gelijk de zon. Daarom spreken, bidden, profeteren velen wonderlijk, gelijk Biléam, Num. 24: 3, 4. veel mensen brengen gelijk bestellers, anderen mensen hun goederen, waarvan ze zelf geen eigenaars zijn. Deze nu, zijn

1. Uitwendige opwekkingen, en hierdoor doet een mens velen dingen, waartoe hij geen inwendige macht heeft om die te volbrengen. De Geest is daartoe behulpzaam; hierom kan hij die op een anderen tijd niet doen, maar het is de Geest alleen die helpt. Daarom kan een mens overvloedige kennis hebben, zonder dat hij er zelf inwendig door aangedaan wordt. Hij kan zo leven en bidden, dat mensen het prijzen; anderen wensen dat ze hem gelijk waren; echter leeft hij zonder liefde, spreekt zonder gevoel en werkt zonder geestelijk leven; hierin bedriegen de mensen zichzelf.

2. Inwendige angsten. De Geest Gods verwekt enige inwendige droefheid, inzonderheid als de uitwendige ellenden drukken; dan hebben ze inwendige flikkeringen en begeerten, maar ze zijn zeer haastig voorbij. Daar is geen fontein, geen beginsel inwendig. Wat het onderscheid tussen de ongelijkheid der heiligen, en deze onstandvastigheid is, zult u hierna vernemen, echter zijn dit worstelingen van de Geest die nog niet overwinnen, en hierom bezitten zij de ziel niet.

8. Als 's mensen beginsel niet anders is dan algemene gaven, welke inwendig zijn en lang in de ziel blijven, zoo dat een mens nu denkt dat hij genade en zekere tekenen van des Heeren liefde heeft, en zich hieraan houdt.

Er zijn twee dingen, waaruit blijkt, dat hier geen inwendig beginsel is:

1. Deze gaven maken altijd opgeblazen en maken een mens iets in zijn eigen ogen, gelijk de kennis de Korintiërs deed. Menig gewoon mens denkt dat hij zelf bekwaam is een predikant te zijn, ja een beter predikant dan die van de ganse omtrek; terwijl nochtans Paulus in zijn eigen schatting de minste van al de heiligen was. Daarom vervallen zij gewoonlijk tot hovaardij en gemaaktheid.

2. Deze gaven houden de mensen vreemdelingen van Christus en van het leven des geloofs. Zij hebben deze genegenheden, doch zij zijn onkundig van Christus. Zij houden deze voor tekens van Zijn liefde, en leven zonder Hem. Dit is inderdaad het innerlijk beginsel dat al de goddelozen der wereld ontbreekt; in de ware genade is een oneindige begeerte. Een mens die dorst heeft ontvangt, en ontvangende dorst hij naar meer. Hierom wordt de Geest niet overvloedig over de kerken uitgestort, omdat de mensen Hem buitensluiten, daar ze zich met hun algemene genade en gaven vergenoegen, Matth. 7:29.

Onderzoek of het alzo is, en zo ja,

1. Dan kunt u tot de Heere niet komen, Joh, 5: 44. *Hoe kunt gij geloven?*

2. Noch iets van de Heere ontvangen, als u dit doet. Als gij bidt om het in uw wellusten door te brengen. En u dit beweegt.

3. Dit rukt het koninkrijk van de Heere Jezus meer om ver, dan andere dingen.

4. De Satan zal dit tegen u hebben, gelijk tegen Job, dat u de HEERE niet dient om niet. Waartoe zijn uw nieuwe manen? Waartoe uw Hervorming der kerk, indien het aldus is?

Omdat er nu geantwoord is, op hetgeen te voren gezegd was, **dat Christus het Vat was**; niet onze zielen. Zo zal ik daarom bevestigen, dat het laatste de waarheid is, met de volgende bewijzen.

a. Diepzinnige Schriftuurplaatsen moeten door meer klare uitgelegd worden. Hoewel nu Christus het Tegenbeeld van deze vaten des tempels zou, kunnen zijn, wordt echter niet duidelijk gezegd dat Hij een vat is. Maar de zielen worden zo genoemd, Rom. 9: 23. 2 Cor. 4: 7. Hand. 9: 15. Paulus is een uitverkoren vat. 1 Thess. 4: 4. Wij moeten onze vaten bezitten in heiligmaking. 2 Tim. 2: 20, Wij zijn vaten ter ere.

b. De Geest is niet in Christus als in een Vat, maar als in een Fontein. Daarom staat er Joh. 3: 34. Christus heeft de Geest niet met mate ontvangen.

c. De dwaze maagden hadden vaten; omdat er gezegd wordt: Zij namen haar lampen, maar geen olie met haar. Haar dwaasheid bestond niet in het niet voorzien zijn van vaten. Daarom baden de dwazen maagden naderhand niet om vaten, maar om olie.

d. De wijsheid der wijze maagden bleek daaruit dat zij zich van olie in haar vaten voorzagen. Indien dus het vat Christus is, ligt daarin de wijsheid der wijzen, dat zij de Geest kregen om die in Christus te doen. En de dwaasheid der dwazen, dat zij de Geest niet kregen om die in Hem te doen. Of, de wijzen kregen Christus Jezus vol van de Geest. De anderen Christus Jezus ontbloot van Hem. Nochtans al wie Christus heeft, moet in Hem ook de volheid des Geestes hebben.

e. De andere uitlegging dwarsboomt het voornaamste oogmerk van dit gedeelte der gelijkenis, hetwelk is het onderscheid tussen de maagden aan te tonen. Allen beleden zij Christus, toen zij de Bruidegom tegemoet gingen. Maar hierin was het onderscheid, zij trachtten nooit de Geest in zich te verkrijgen. En dit is het aller-gewoonst bij mensen die uit de droesem des Pausdoms verlost zijn, waar de werken vernietigd zijnde, Christus erkend wordt; in het laatste doen ze wel, maar in het eerste bedriegen zij zich.

Aldus hebt u het gebruik der beproeving ontkennender wijze gezien. Wat dit inwendig beginsel bevestigenderwijs is, hebt u in het algemeen gezien. En dit zult u meer bijzonder in de andere twee leerstukken zien. Alleen zal ik er dit nog bijvoegen. Het bestaat in twee delen.

1. Ons leven in Christus door het geloof.
2. Christus leven in ons door Zijn Geest.

Het geloof ontledigt de ziel. Het ziet die aan als dood, en ziet dat haar leven weggelegd is in Christus. Daarom verzaakt zij zich zelf en omhelst zij de Heere der heerlijkheid. Ten tweede: De Geest komt en neemt bezit van een verlaten leeg huis, en daar leeft en woont Hij. Deze beiden worden door de Apostel vermeld, Gal. 2: 20. Ef. 3: 17. Joh. 15: 4.

Als twee geliefden met elkaar getrouwd zijn, leven hun zielen niet dan wanneer zij bij elkaar zijn. De vrouw bekommert zich niet hoe ze zichzelf, maar haar man zal behagen, en zo ook omgekeerd. Laat dus een zwakke ziel niet mismoedig worden, die denkt daar is geen beginsel des levens, wat oorzaak is van zulk een blind, leeg dood hart, hetwelk van God afdwaalt, enz.

Ja, als de Heere het levend maakt, ach, dan wordt het wederom verloren. Ja, levend zijnde, ach, wanneer het er dan toe komt, zo is het zwak! Ik zeg u, het moet alzo zijn. Dit maakt dat gij uw leven in Hem weglegt. Deze dood is uw leven.

En opdat een vals hart hetwelk zegt, dat het Christus heeft, hier niet bedrogen zou worden, voeg ik daaraan toe: Indien u de Geest van Christus niet hebt, u komt Hem niet toe, Rom. 7: 9. De heiligen hebben dit Soms; hun tempel is met heerlijkheid vervuld; in hun algemeen gedrag zijn zij bewonderaars van de Heere Jezus. Zij achten zijn leven hun leven te zijn, en al hun teven buiten dat, een gestadige dood te zijn. Daar is niet één genade, of zij zeggen: Ach, had ik die!

§ 5. Gebruik tot vermaning: aan een iegelijk.

Als u ooit verwacht bij Christus Jezus te zijn, verkrijg dan deze olie in uw vaten. De Heere stelt u in deze gelijkenis de staat der zuiverste maagdelijke kerken en der belijders in de wereld voor ogen, en het is zijn oneindige liefde ons te voren, oer de tijd komt, te zeggen, dat velen van de tegenwoordigheid van de Heere Jezus buitengesloten zullen worden, ofschoon zijzelf en andere denken, dat dit niet zal geschieden; echter zou deze liefde maar gering zijn, indien de Heere de oorzaak en het gebrek niet bekend gemaakt had, namelijk dat ze geen olie in haar vaten doen.

Ach, overdenk daarom, dat het waarschijnlijk is dat u hier zult bezwijken. Als het geroep klinkt: de Brudegom komt, erken dan Christus liefde, en word daardoor overtuigd van de noodzakelijkheid om olie in uw vaten te doen.

Toen Rachab wist dat de Heere Jericho ten enenmale wilde verderven, nam zij zich voor haar leven te bewaren. Wat was het middel? De scharlaken draad aan het venster te binden. Ach, zij droeg zeker wel zorg om die te krijgen en daar te doen blijven. U weet dat de Heere Jezus zal komen, en de ongezonde belijders zal ontdekken, en de heerlijkheid der wereld en ook der kerken zal verdelgen. Mogelijk hebt u enige vrees gehad: Hoe zou het met mij zijn als Hij mij afsneed en mij uitwierp, gelijk Hij mogelijk zal doen?

Ik zeg u: niemand is ooit verloren gegaan dan door het gebrek aan olie in zijn vat. Hoe onredelijk zou Rachabs oordeel geweest zijn, zo zij geweigerd had haar scharlaken draad aan haar venster te bezorgen, en gij, zo u nu geen olie in uw vat bezorgt?

Hoe velen zijn er, die naar hun mening oprecht geleefd hebben en gerust sterven, die als zij dood zijn en kloppen, de deur gesloten vinden, en alsdan hun handen wringen. Dan zeggen ze: Ach, had ik dit maar geweten! ik zou mijn zorg en krachten, mijn tranen en gedachten in het werk gesteld hebben, hoe ik mijn vat zou hebben kunnen vullen. Maar ik wist het niet. Deze ure zal binnenkort komen, en zo u het nu weet en er geen acht op slaat, hoe zwaar zal u dit dan treffen!

Daarom vermaant de apostel, Hebr. 4: 1. Hebbende de belofte van in zijn rust in te gaan, vreest opdat u niet achterblijft. Ik zeg, zo veel te meer hier, wetende hoe u alleen in Christus rust zult ingaan, vrees opdat u niet achterblijft.

Zegt gij: Ik hoop dat dit niet zo zijn zal, ik dank God, mijn gedrag is onberispelijk, onbesmet; ik heb de zonden mijner woonplaatsen en de besmettingen der inzettingen verzaakt; also waren ook deze maagden.

Ach, maar ik weet dat mijn lamp even helder brandt als die van iemand anders.

Dit wisten ook die dwaze maagden.

Ach, maar allen denken goed over mij.

Zo werd over haar ook gedacht totdat de Heere zeide; *Ik ken u niet.*

Ach, maar ik zie op Christus, om Hem te ontmoeten en om de zaligheid van Hem te hebben.

Zo deden ook deze maagden, en toch werden zij door Christus buitengesloten. Als de Heere gezegd had, het was omdat ze geen goederen genoeg, niet genoeg van de wereld hadden, zo zou ieder mens hier niet in gebreke gebleven zijn, maar hij zou genoeg hiervan verkregen hebben al ware het ook bijna niet te verkrijgen. Maar daar is genoeg om u te verrijken in Christus die de Geest zonder mate heeft, om het te doen.

1e Middel.

Tracht uw gans verdorven beginsels te gevoelen en onder dezelve te treuren, daar ze u tot nu toe hebben doen werken. Want veel mensen zijn soms gevoelig over enige bijzondere daden, en over het beschuldigen van hun hart en leven naar een regel. En

dan zoeken zij vergiffenis van en genade tegenover dezelve; dan hopen zij dat alles wel is; dan doen zij veel dingen en horen Johannes met blijdschap; in de oprechtheid van hun harten denken zij dat alles wel is. Maar evenwel ontbreekt hun een beginsel van waarachtig leven, omdat zij nooit hun gans verdorven beginsel gevoelden, en hoe het God in alle dingen weerstreeft; niet alleen in de verdorven, maar zelfs in de allerheerlijkste daden. Want alle mensen die leven, worden van openbare vijanden verborgen vijanden, en van verborgen vijanden listige vijanden, om de Heere in alles wat zij doen tegen te werken.

Velen nu zien dit, maar niet het kwaad daarvan, noch treuren daaronder niet. Daarom zendt de Heere geen anderen Geest, omdat zij de Geest der treurigheid niet hebben, om het gemis hiervan te betreuren. Maar als een mens ziet, dat hij in iedere zaak door een beginsel van verbittering tegen de Heere aangezet wordt en werkt, en leeft zonder de Geest des Heeren om hem te besturen, zo is de Heere niet ver van die ziel, als hij dit gevoelt, en voor de Heere hierom en om het gemis daarvan treurt, 1 Kon. 8: 38. Zo zei Christus: *Omdat ik gezegd heb, dat ik heenga, zo heeft de droefheid uw harten vervuld*, Joh. 17: 6, 7.

Dit is de eigenlijke reden waarom de heiligen hun vertrooster hebben. Zijn afwezen vervult hun harten met droefheid; omdat zij, als Hij heengegaan is, de bekrompenheid en snoodheid van een verdorven hart gevoelen.

U zegt: zo dit geen recht beginsel is, wat is het dan?

Antwoord. Elk vals werk is te ondermijnen; ach, gevoel daarom de plaag; als God ooit deze genade werkt, zo moet u het gemis daarvan gevoelen, en zo u dit gevoelt, betreur dan dat u daarvan de schuld hebt.

En ach, treur,

1. Door het kwaad van hetzelfde te overwegen; u kunt treuren om een gestorven vader, zult u dan om een dood hart niet treuren?

2. Door te denken: Is er zoveel Geest in Christus, en niet één druppel in mij? Is Hij zo toornig op mij?

Zie daarom, bid ik u, dat u geleid wordt door kwade of valse beginsels. Ik bid. Maar eigenliefde zet mij aan het werk. Ik doe belijdenis. Maar de lof der mensen maakt mij gaande. Ik volbreng de plichten in het verborgen. Maar het natuurlijk geweten alleen drijft er mij toe aan.

Geen zekerder toeken van verderf is er voor u, dan in geval de Heere deze dingen voor u verbergt; noch van liefde, indien Hij u die toont, en u niet alleen een gevoel van enige daad, maar de Geest der treurigheid hieronder geeft. Deze ontledigt ons vat, en maakt ons alzo vaten ter eer; tracht daarom niet zozeer om wel te doen, dan wel om te zien waar uw kwaad beginsel is in alles wat u doet.

2e Middel.

Begeef u nu naar de Fontein des levens, om het beginsel des levens van Hem. En maak dat u het van Hem verkrijgt.

Vraag. Wat is dat? en hoe zal ik het van Hem verkrijgen?

Antwoord.

1. Het is des mensen eigen betrachtting; een mens kan de natuur nabootsen, maar hij kan de natuur niet maken. Geboren niet uit de wil des mans, Joh. 1: 13. Een mens geraakt tot grote wroeging des gewetens over vorige zonden, tot vreze des doods in de toekomst, en dan komt hij even ver als de duivel; dan bidt hij; *Heere; bewaar mij*; en hij komt zo ver als de natuur hem kan brengen, daarom is hij verlicht, en hij heeft het rampzalig zegel van de Satan op zich, en de eigenliefde heeft hem aangezet. De

Fontein des levens is hier niet.

2. Het is de wet niet. Deze overtuigt iemand en hij klaagt; ze veroordeelt een ander, en hij roept luide; ze spoort een ander aan, en hij valt aan het doen, zo veel hij kan. Maar de wet kan geen leven geven, Gal. 3: 21,

3. Het zijn geen blote inzetten; die van zichzelf maar lege pijpen zijn; getuige zij het kennen van menig mens Sabbatdag op Sabbatdag, er is geen leven voor een lange tijd; ja, hij wordt erger.

4. Het is God niet, enkel aangemerkt buiten Christus. Hij is wel de Fontein des levens, maar de zonde heeft die Fontein verzegeld. Daarom gaat menig een tot Hem en gaat misnoegd van Hem weg.

5. Waar is het leven dan? In Christus. Ik weet dat Hij de Heer en Vorst des levens is. Het is in het bloed en de dood van de Heere des levens, en gij zijt genegen dit leven gering te achten. O, overdenk, wat het de Zoon Gods heeft moeten kosten, en waar het te vinden is, Hebr. 9: 13, 14. Indien het bloed der stieren en bokken het vlees reinigde, hoe veel te meer het bloed van Christus, enz.

Menig mens gevoelt een blind dood hart, en dat alle plichten dood zijn. Daarom gebruikt men veel overtuigingen tegen zichzelf, nochtans blijft men dezelfde, omdat men nooit op dit bloed ziet. In Christus bloed is deze voortreffelijkheid, niet alleen om van de schuld en de macht der zonde, maar ook van dode werken te reinigen, en niemand anders kan het doen. Begeef u also hiertoe; weet wat uw leven moest kosten.

Vraag. *Hoe zal dit nu geschieden?*

Antwoord.

1. Waardeer dit bloed en verzadig uw ziel met hetzelfde, verkies het, betrouw op hetzelfde en op de Heere zelf als algenoegezaam, Joh. 6: 53. *Tenzij gij het vlees des Zoons des mensen eet, en zijn bloed drinkt, zo hebt u geen leven in uzelf.* Velen achten het een geringe zaak; is het also ook met u, dan ontvangt u het niet, maar u vertreedt het onder uw voeten; velen achten hetzelfde, maar zij gevoelen zich niet door hetzelfde gereinigd, noch dat hun hart daarmee gerust gesteld wordt. En hierom verkeren zij in die toestand.

2. Houd deze regel; vergenoeg u niet met die mate die u van Christus hebt, maar zijt voor dezelfde dankbaar. En als u tekort komt, roep dan altijd om meer; verzadig u met datgene wat in Christus is.

Indien u dit niet kunt doen, en dit boven uw macht is, denk dan dat Christus de woorden des levens heeft, Joh. 6. O, smee hierom en om deze woorden! Doe mij vreugde en blijdschap horen, Ps. 51: 10. U kunt niet zien, noch tot Christus komen, Hoor dan, en uw ziel zal leven. Wie weet, wat de Heere zal doen. Het is de mens niet mogelijk het te doen, maar de Heere Jezus kan en zal het doen.

6e Gebruik.

U dan, die dit beginsel hebt, laat al uw daden hieruit voortkomen en ontstaan, gelijk Paulus Timotheüs vermaande: *Wek die gave op, die in u is*, 2 Tim. 1:6. Waak op, waak op, Deborah! Richt. 5: 12. *Waak op, u luit en harp!* zegt David, Ps. 57: 9. Zeg niet, ik kan niets doen en daarom moet de Heere alles doen. Zeg niet, ik heb een dood hart en kan niets doen, maar wek het op. Het was de klacht des Heeren, Jes. 64: 7, Niemand grijpt de Heere aan, niemand wekt zich op tot dat einde.

Mogelijk hebben enigen van u enige kracht. Ach, brengt ze dan te voorschijn! Ik weet dat alle kracht van de Heere is, maar daar is een duurzame kracht in u. Gij zijt niet dood om te werken; u verongelijkt de Heere en Zijn genade, als u zo denkt. Gelijk het

een zware zonde is, de natuurlijke waarheid op te sluiten en gevangen te houden, Rom. 1: 18. Hoe veel te meer indien we dit niet de macht der genade pogen te doen. Anderen hebben die sterkte verloren. Ach, maak dat u die terug krijgt! Hierom bidt Paulus ernstig, Ef. 3:15, De Heere versterke u met kracht in de inwendige mens. Breng die alzo te voorschijn om te werken, en zijt verzekerd dat u alleen door deze Geest der genade werkt.

Vraag. *Hoe zal ik dit doen?*

Antwoord.

1. Stel u de Heere Jezus in al Zijn heerlijkheid voor. Daar is die voortreffelijkheid der kennis van Christus' Persoon, die ons Hem gelijk doet zijn en leven; naarmate de nabijheid onzer zielen bij Christus en onze ogen op Hem zijn, naar die mate zijn wij Hem gelijk. Als de zon van de aarde weggegaan is, zo zijn er nauwelijks bladeren aan de bomen, doch als zij terugkeert, zo brengen de bomen vruchten voort. Gelijk het is in de hemel, 1 Joh. 3: 2. Zo is het in dit leven, als wij Hem in een spiegel aanschouwen, 1 Cor. 3:18. Als een eergierig mens in de tegenwoordigheid der mensen is, zo wil hij al zijn voortreffelijkheid te kennen geven, niets zal geschieden om oneer in te oogsten. Zo ook indien de Heere en zijn leven de door u nagejaagde voortreffelijkheid is, zo zult gij u bij Hem aangenaam maken. Zie daarom op Hem, als Hem aanschouwende en aannemende. En die genade, welke u wilde tevoorschijn brengen, zie die in Hem. Het is wonderlijk, welk een stroom des Geestes soms langs die weg toevloeit.

2. Houd de gedachtenis van de uitnemende grootheid zijner liefde verstillen in uw gemoed, voor zo ver Hij u levend gemaakt heeft, Ef. 2:4, 5, en dat dit leven in zijn dood is. Al de bloemen des velds verspreiden haar geur voor een tijd, en dan is het met haar gedaan. Maar Christus liefde, en Christus dood ademen voortdurend een reuk des levens voor een oprecht hart, 1 Cor. 5: 14, 15. De liefde van Christus dringt ons, omdat Hij gestorven is, opdat wij zouden leven. Maar hoe?

Omdat wij aldus oordelen. God heeft de mens tot een bewindsman gemaakt door raad. Enige Christenen nu gaan tot de Heere om hen te helpen, maar stellen geen gebed des geloofs in het werk, en daarom hebben zij geen water des levens. Enige doen dit, maar gebruiken geen andere middelen om het verstand, het gemoed des geloofs in het werk te stellen, om het te verlevendigen tot werkzaamheid. En aldus zouden zij er leven in gebracht hebben, maar niet door de rechte deur. Een leeg vat zal niet vol van dit water worden, dan tenzij de mond des verstands open is.

Vele dingen nu zijn er gade te slaan om alle genade te werken, als Gods gebod en belofte, enz. Maar dit is het wat in het algemeen levend maakt; Christus liefde, die de ziel dringt om voor Hem te leven. Naarmate een mens dus van Christus ontvangt, bewijst hij Hem erkentenis. Het staat vast, dat wanneer de lieden hun predikant niet komen horen preken, zij geen goed ontvangen.

Zo ook hier. Dit is een teken van het verval eens Christens, want gewoonlijk kunnen zij, die van Christus het goede verkrijgen, niet lang vrijwillig van Christus wegblijven. Daarom zal de ziel dan met alle vruchtbare gehoorzaamheid zich tot de Heere keren, waar zij de zoetheid der liefde des Heeren geniet. De Heere doet mij goed, naar mij dunkt, en hierom volg ik de Heere.

Gelijk de Satan het hart overheerst door zijn uitwendige voorwerpen, en door de inwendige begeerte, zo overheerst Christus hier, omdat er een begeerte inwendig is, wanneer de uitwendige voorwerpen voorgesteld worden. Al heeft een mens leven, zo kan hij als hij geen voedsel heeft, niet blijven leven. Als het brood hem opgedist wordt

en hij voedt er zich niet mede, en dat wel overvloedig, zo zal hij nooit krachten krijgen; aldus is deze liefde van Christus leven in ons, en voedsel voor ons.

3. Honger het tegenstrijdig beginsel uit, welks kracht bestaat in het inzuigen van het zoet en in het koesteren van het vleselijk vergenoegen in het schepsel, Rom. 13: 14. Doet aan de Heere Jezus, zijn Geest, zijn gerechtigheid, zijn leven, Zijn genade, verzorg het vlees niet. veel Christenen zien op Christus in al de middelen, doch kunnen niets doen, omdat zij enig vermaak scheppen, hetzij in geoorloofde of ongeoorloofde dingen, die tussen hen en Christus gelegen zijn. Hierdoor wordt het vleselijk beginsel sterk, het andere zwak.

4. Sterf af alle eigen vertrouwen op ontvangen genade, of eigen vergenoeging in enige mate van dezelve. Want daardoor wederstaat u de Geest. Want wij kunnen uit onszelf geen goede gedachte denken. Daarom, word krachtig in Christus, en volg het voorschrift, Ef. 6: 10, 11, 12. Een mens is genegen in een dubbel uiterste te vervallen, sterk in de Heere te zijn, zonder de genade aan te doen. En op dezelve te vertrouwen, zonder sterk in Hem te zijn. Het graan moet sterven eer het leeft, zo ook gij. En rust niet vergenoegd in de mate die u ontvangen hebt. Maar tracht naar meer, zijt dankbaar en zeg: ik ben het niet, maar Christus; tracht echter steeds naar meer.

5. Indien de middelen geen kracht geven, overdenk dan of gij uw verbond met Christus niet verbroken hebt, gelijk in het geval van Simson. God was met hem in een verbond. Maar aan zijn kant had hij het overtreden; hierom was zijn kracht van hem geweken.

Ik ken geen plaats die de mensen in sterker verbonden brengt dan dit land, ter zee en te land, persoonlijke en inzonderheid kerkelijke verbonden. Maar uw kracht is nu weggeweken.

Leeft u niet in de overtreding van het verbond? Niet alleen is het verbroken, maar u leeft er in.

U maakt een verbond om de Heere aan te kleven, of als u het verlaat, om schielijk terug te keren. Maar u ligt in uw verbondsovertreding. Ja, uw verbond en uw wederkeren geneest alleen uw vervaardheid, niet uw zonden.

U maakt een verbond om uw broeders hartelijk lief te hebben, maar een weinig aanstoot die iemand geeft, of de hoop op een groter lot, zal uw hart aansporen, om hen aan hun eigen belangen over te geven.

U maakt een verbond om u aan de dienaren des Heeren te onderwerpen. Maar enigen nemen de vrijheid om te zeggen wat ze willen, en anderen doen wat hun lust.

U maakt een verbond om over uw broederen te waken, om meer leven in hen te verwekken. Maar u wordt een vreemdeling, en mogelijk bezoekt u hen niet eens in een vierendeel jaars, tenzij in de kerk.

Maar kan men zeggen, dat zij iets beter voor u zijn?

Ach, uw zonden zijn dubbel, en daardoor zijn uw plagen des harten nu erger, moeilijker te genezen, en u wordt door de zonde en de Satan geleid, Ps. 78:57, 60, 61. Ach overdenk deze zonde. De kracht Gods als Hoofdman van het leger, wordt gevangen; als u roept, *Heere help!* dan is zij daar.

Maar helaas! ze is van u weggeweken en ze is in de hand van de satan. Ach, treur daarom hierover, opdat u op het laatst niet treurt.

HOOFDSTUK 19

Aantonende dat er zulk een volheid of mate van genade in de harten der gelovigen is, waartoe de aller-slimste geveinsden nooit kunnen geraken.

§ 1. DERDE LERING

Dat er een zekere overvloed, volheid of mate van de Geest der genade is in de harten der gelovigen, welke de aller-heerlijkste, echter ongezone belijders der maagdelijke kerken missen en niet in hun vaten hebben, maar daarin tekort schieten.

Het gaat hun gelijk deze dwaze maagden. Zij hadden haar lampen, een brandende en schijnende belijdenis. En hadden zij niet meer? Ja Gewis. Want hoe konden haar lampen branden, dan door middel van enige olie? Zij hadden haar lamppit bereid en in de olie gedoopt. Zij hadden enige flauwe aandoeningen en uitwendige indrukken van de Geest. Maar zij hadden haar vaten met geen olie gevuld. Zij hadden deze trap en deze volle mate van de Geest niet. Dit was het waarin zij tekort schoten, en hieruit bleek het onderscheid. Daar zijn zekere inwendige aandoeningen, inwendig lichtere kleuringen van Gods Geest, welke dienen om een zeer uitmuntende belijdenis voor de mensen voort te brengen, maar nooit om de ziel inderdaad oprecht in Gods ogen te maken.

Dit schijnt te zijn, gelijk sommige natuurkundigen drie of vier soorten van leven veronderstellen, alleenlijk verschillende als hoger of lager trappen van leven, hoewel niet van hetzelfde leven. Gelijk de planten een groeiend levend hebben alleenlijk om te groeien, maar geen gevoelig leven om te zien; omdat haar gedaante in hun stof meer bedolven is. Zo is er een gevoelig leven in de beesten, echter niet redelijk; redelijk is het leven in de mensen, maar niet gelijk in de engelen, enz. Zo ook hier; een hoge trap van de werkende Geest, maakt een onderscheid in soort tussen Christenen en Christenen. Het is de Geest, die een mens een burgerlijk zedelijk leven doet leiden. Het is dezelfde Geest, die door een hoger aandoening een mens het leven Gods doet leven, Ef. 4:18.

Echter zijn er twee soorten van leven die evenveel verschillen, als het gevoelige en groeiende leven. En hoewel het redelijke leven die beide heeft, echter is het geen van beide. Zo ook, hoewel een heilige een redelijk en zedelijk leven heeft, echter is er een ander leven hetwelk hij heeft, dat Van dit, als zijnde van een hoger trap en. van een ander soort, verschilt.

Ik zeg daarom niet, dat een oprechte ziel alleen een grote mate van dezelfde genade heeft, maar dat zij door een hoger trap van genade en werking van de Geest der genade, van een ongezon hart onderscheiden is. Gelijk een manspersoon een ander manspersoon kan liefhebben, doch niet met een huwelijksliefde, zo is hier nu een trap van liefde, maar niet van dezelfde liefde, want ze heeft niets van de echtelijke liefde; ze kan zelfs zondig voor sommige mensen zijn. Zo ook is het hier. Een mens die zijn maag met spijs gevuld heeft, kan echter enigen trek naar meer spijs hebben, maar geen hongerigen trek en niet in die mate; bijgevolg hij is niet hongerig. Zo is de luiaard begerig, en daar is niet, Spr. 13: 4, Een vleselijk hart begeert, een ander hart begeert de Heere Jezus; een vleselijk lui hart begeert, en heeft niet. Maar een ander hongert en wordt verzadigd. Het heeft niet dezelfde honger.

Het wordt daarom toegestaan, dat er begeerte en blijdschap en licht en groei in valse harten is. Maar daar is niet die volheid van blijdschap, die volheid van licht, die volheid van de Geest welke in de gelovigen is. En hierin schieten zij altijd tekort.

Doch merk op:

1. Daar is niet een volmaakte mate; niet de volheid die er zal zijn als onze zielen vergaderd zullen worden tot hen, die volmaakt geworden zijn.
2. Noch ook dat er die volheid is die de heiligen najagen; zoals die opstanding die zij bedoelen, Phil. 3:12, 13.
3. Noch ook een verzadigende volheid, zodat de mensen manna genoeg hebben en zeggen: het grootste werk is gewrocht en dat is genoeg. Niet zulk een volheid als hun begeerte om naar meer te verlangen zou uitblussen. Maar een volheid, die hun geweten, ten opzicht van de oprechtheid hunner zielen voor de Heere verzadigt en geruststelt.

§ 2. Doch om dit stuk meer volkomen en klaarder uit te leggen, zal ik u deze drie dingen aantonen:

1. Dat de geveinsden enige inwendige aandoeningen van Gods Geest kunnen hebben.
2. Wat de ware reden van hun valsheid is, waardoor zij niet meer dan zulke aandoeningen of gevoeligheden hebben.
3. Dat er ene volheid is, waartoe de heiligen geraken; een volheid die anderen ontbreekt.

Hetwelk ik 1 stellig; 2 ontkennend zal aantonen.

1. Dat de geveinsden niet alleen uiterlijke vertoningen, maar soms lichter aandoeningen van Gods Geest kunnen hebben als

a. Van de Geest om de verdorvenheid te bedwingen, te beperken, ja te verdoven, gelijk Paulus onbesproken was; ja hij had geen gedachten noch wil tot veel zonden; ja hij dacht niet dat hij enige levende versmading en vijandschap tegen God in zijn hart had. Daarom wordt er Rom. 7: 9 gezegd, Als het gebod gekomen is, zo is de zonde weer levend geworden. Was die te voren niet levend? Ja, maar ze was in slaap, ze was gevoelloos, gelijke verstijfde slangen, maar niet gedood.

b. Van de Geest, voorkomende en opwekkende tot vele, ja tot alle plichten der wet in het algemeen, en dat soms door vrees voor ellende en door schrik der Wet, Deut. 5: 23. En soms door liefde en genade, die zedelijk het hart aandoet, Exod. 19: 4, 5, 6. U hebt gehoord wat de Heere gedaan heeft, wilt u nu in, het verbond treden? Ja; echter wat wordt van hen gezegd in Ps. 78? Zij waren niet getrouw in Gods verbond.

c. Daar kan enige werkende en levendmakende genade des Evangelies zijn, Hebr. 6: 4. Zij waren eens verlicht, enz.

d. Daar kunnen enige stichtende en medewerkende gaven der wet en des Evangelies zijn, waardoor een mens niet alleen nuttig en behulpzaam voor enigen, maar ook voor de kerk Gods kan zijn, gelijk zij die in Christus naam profeteerden.

2. Dat de reden van hun ongezondheid daarin ligt, dat ze niet anders dan lichter aandoeningen van Gods Geest hebben.

Gelijk ik in deze zou kunnen aantonen, zo is Paulus onschuldig, echter ver genoeg er vanaf, dat hij de zonde door Christus gestorven was, en hierom belijdt hij: Wij dienden menigerlei begeerlijkheden, Tit. 3:3. De Israëlieten riepen uit: *Al wat de HEERE tot u spreken zal, zullen wij doen.* Echter heet het: Ach, dat zij zulk een hart hadden! Deut. 5:27, 29. De in Hebr. 6:4 bedoelden zijn eens verlicht geweest, en hebben gesmaakt; echter vielen zij. Daarin voegt de apostel er in vers 9 bij; Wij verzekeren ons van u betere dingen. Zij profeteerden in Christus' Naam. Matth. 7: 22, 23, echter wordt tot hen gezegd; *Gaat weg van Mij, u die de ongerechtigheid werkt.*

Maar zie het meer bijzondere, Mark. 12: 33. Daar zegt de Schriftgeleerde tot Hem: de Heere lief te hebben; ach, dit is meer dan al de brandoffers. Enige Joden vertrouwden hierop, maar verwaarloosden het inwendig werk. Maar in het oordeel van deze mens werd het inwendig werk geprezen. Hij had beide, belijdenis en enige genegenheid. En was hij nu in het koninkrijk Gods ingegaan?

Neen. Hier was zijn wond. En enigermate schoot hij hierin tekort. Daarom werd tot hem gezegd: gij zijt niet ver van het koninkrijk. Zo ook de Israëlieten. Waarom kwamen zij er niet in? Was het land niet goed? Ach ja, dat bescheid brachten de verspieders. Doch hun harten waren niet aangedaan door de goedheid van dat land, gelijk die van Kaleb en Jozua, en hierdoor werden zij buitengesloten, Num. 13:27, 14: 7, 8, 24. Zo ook is het hier. Zulk een ongezond hart kan verlicht zijn, gelijk gemeld wordt in Hebr. 6; 4. 5. Maar daar is een wonderbaar licht hetwelk zij nooit hebben; zulk een mate hebben zij niet. Vandaar heet het in Deut. 29: 2 -4, *De HEERE heeft ulieden geen ogen gegeven om te zien, tot op deze dag.*

Gaf de Heere hun geen ogen om te zien, geen harten om aangedaan te zijn door hetgeen zij zagen? Waarom kwamen zij dan uit Egypte? Waarom zongen zij toen ze Farao zagen verdrinken? Wel, zij hadden zulke ogen en harten niet als Mozes had, tot op die dag.

Dus, om tot de Heere weer te keren: Stellen veel ongezonde harten hun leven niet beter aan? Doen zij het niet alleen uitwendig, naar ook inwendig? Waar is de misslag dan?

In de mate, Jer. 3: 10. Juda heeft zich niet met zijn ganse hart, maar valselyk bekeerd, zodat er enige wasdom en leven in valse ongezonde harten kan zijn, dat daarna verdwijnt. Maar waar is dan de wond? Zie in van het zaad; anderen kwamen niet onder vervolging, maar daar waren de wortels van doornen die het zaad verstikten. Het zaad in de goeden grond kwam tot rijpheid en volkomenheid van vrucht, hoewel het een in groter mate dan het andere. Hierom wordt van de Heere gezegd, dat Hij de geesten weegt, Spr. 16: 3. De mensen menen dat zij verootmoedigd zijn en geloven. Maar God vindt hen al te licht, gelijk Belsazar gewogen en te licht bevonden werd.

En zo zal het ten laatsten dage gezien worden, als Christus zal verschijnen, dat de aller-heerlijkste belijdenis van menig mens daarom verworpen zal worden, omdat die al te licht bevonden wordt.

3. Dat er een volheid is die de heiligen hebben, waarin anderen tekort schieten, hetwelk ik zal aantonen.

1. Stellig en bevestigend, uit hetgeen gezegd is in Spr. 12: 16. De rechtvaardige is voortreffelijker, en in Joh. 14:17. Welken de wereld niet kan ontvangen. Die Geest is in de heiligen, die geen onherboren mens kent, hierom begeert hij die niet. Omdat Hij in u woont, zendt Hij niet alleen enige gaven of werkt Hij iets, maar Hij zelf woont in u, Hij vervult het hart. Daarom is het oogmerk van Christus dood, om zichzelf een afgezonderd volk te verkrijgen, door zulk een Geest en zulk een heiligheid, als zijzelf alleen weten. Daarom is het dat waarop al de profeten in de hoogste mate aandringen. Daarom ook werd dat gebod door Jozua gegeven, hoofdstuk 22: 5.

Het is een bijzondere vrucht der verkiesing, Ef. 1:4. 1. Heilig te zijn. 2. Voor Hem. 3. In de liefde.

2. Ontkennend. Indien er geen zodanige onderscheidende volheid is.

1. Dan is de ganse bediening der christelijke leeraars ijdel en wordt dus vernietigd. Want wat is anders het oogmerk hiervan, dat God enige bedienaars in de kerk

verwekt, dan. Dit, Hand. 26: 18, Om de mensen van de duisternis tot het licht te bekeren. Indien dit licht alleen datgene was wat in Hebr. 6: 4 genoemd wordt dan was het oogmerk der bediening om geveinsdheid te werken. Overgebracht zijnde van de macht van de satan tot God, verlaat de Heere hen niet, op dat zij vergeving der zonden ontvangen, enz.

2. Indien er deze volheid niet ware, dan zouden de meeste beloften vernietigd worden. Gods getrouwheid zou bezwijken en de heiligen zouden bedrogen worden. Want de beloften zijn gedaan aan hen die treuren, aan hen die hongeren, aan hen die geloven, enz. veel geveinsden nu, treuren en begeren, en die in gil steenachtige grond gezaaid waren, geloofden; dan ook zou de belofte niet waar zijn, en daarom moet er een ander soort van treuren, een ander en hoger mate van de Geest des geloofs. En dat zal er zijn, dat is, niet van hetzelfde geloof, maar van een ander soort van geloof.

3. Zo niet; dan zouden alle christelijke strevingen naar een hoger mate van genade vernietigd worden. Want als iemand Christus alleen op het oog heeft, opdat hij Hem moge hebben, dan zeg ik dat dit zoet is, maar ik zeg tevens, u zult. Hem nooit hebben tenzij u Hem aanneemt. Ach, maar velen nemen Hem aan, gelijk Joh. 2: 23, 24 zegt Christus vertrouwde zichzelf aan hen echter niet, omdat Hij ze allen kende. Indien u daarom de mate niet in acht neemt, dat is de rechte wijze van Hem te ontvangen, zo zult u er nooit naar zoeken, nooit om bidden, die nooit leren kennen. Daarom wordt er in Spr. 15: 24 gezegd: De weg des levens is de verstandigen naar boven. Zo die naar boven ware tot die hoogte, zo zou men nooit de zwarigheden derwaarts te boven komen.

4. Zo niet, dan is er geen ware hoop die enig mens kan hebben, maar ze is ten enenmale vernietigd, 1 Joh. 3: 3, *die deze hoop op Hem heeft, reinigt zichzelf*. Men zegt, ik ben zo goed als deze of die, maar hier heet het: gelijk Christus rein is, dat is naar zijn voorbeeld.

5. Het volk Gods zou zelfs worden vernietigd, en gesteld als geen aanwezen in de wereld hebbende, indien deze mate het onderscheid niet maakte. Het is ontwifelbaar waar, dat zij in het verbond zijn. Zij hebben God als hun God, dit maakt het onderscheid uit. Maar indien er niet enige bijzondere gewrochten van de Geest in hen zijn, dan is echter, hoewel zij God tot hun God hebben, het tweede gedeelte van het verbond vernietigd, dat is, zij zijn niet des Heeren afgezonderd volk, die meer dan gewoon werk te verrichten hebben. Maar wij zijn niet alleen des Heeren volk door verkiezing en verkrijging, maar ook door de nieuwe geboorte, Jes, 46: 7, 8, 9.

§ 3. 1e Gebruik.

Daaruit zien wij dat het openbaar worden van genade, een gedeelte van des Christens genade en heiligheid is. De vijf dwaze maagden werden niet uitgesloten, omdat zij niet zagen dat zij geen olie hadden, maar omdat, toen zij het zagen, gelijk de Heere het u vroeg of laat zal doen zien, zij niet zulk een mate en hoeveelheid daarvan verkregen om haar vat te vullen. U kunt ter hel varen met de klacht, ik heb niets; tenzij de eeuwige Geest ten laatste iets in u werkt.

2e Gebruik.

Draag daarom zorg dat n de Geest Gods niet uitblust en beperkt, wanneer Hij te eniger tijd door enige middelen op uw hart werkt, en in uw hart ademt, opdat u dan in deze

mate der genade niet tekort moogt schieten, en alzo ten laatste buiten gesloten wordt. Zie hoe het met de Israëlieten was. Van hen wordt gezegd, dat zij de Kanaänieten niet konden verdrijven, dat is, zij wilden dit niet uit oorzaak van hun luiheid. En hierdoor werden zij prikkelen, ja strikken voor hen. Zodat de Heere wonderlijk in enige mensen begint te werken, maar zij zijn terstond ootmoedig genoeg. Zij hebben vertroosting genoeg en genade genoeg, en zij kunnen in hun eigen schatting niet beter wezen; hierom maakt God hun zonden tot strikken en doornen, om naderhand tot hun droefheid en verderf te dienen, Ja geliefde, menigeen zal de Geest uitblussen.

Ach, waak daartegen! Dus,

1. De Geest overtuigt niet alleen het hart, maar vernedert het ook, en beroert de geest met de vrees der zonde. Wat zal hij nu doen? Hij moest die welkom heten en zeggen: Ach, gezegende Geest! begint u mij in het stof ter neer te werpen om mijn zonden, eer ik in de hel geworpen word om mijn zonden! Wat wilt u dat ik doen zal? Ach verneder mij meer. Geef mij niet alleen een daad van zwaarmoedigheid, maar een geest van zwaarmoedigheid. Gelijk die lieden in de verdrukking zeiden: Ik bid God dat deze pleister nooit ophoude te kleven, totdat ik genezen ben.

Wat doen, nu veel mensen? Wel, óf zij verspillen óf zij verwerpen, óf zij verslapen die. De jongeling wil niet zo spoedig al zijn vrolijkheid verliezen. De man, die zijn staat zolang goed geoordeeld heeft, wil niet geloven dat het nu zó slecht met hem is; of gelijk Salomo van Gods hand spreekt. Hij wordt vermoeid van zijn kastijden, en dus werpt hij die weg. Hij grijpt Christus en de vertroosting aan, en daar blijft hij, eer de Geest het gedaan heeft.

2. Indien zij die niet aldus durven afschudden, voordat de Geest verlichting geeft, dan vergenoegen zij zichzelf met enige hoop, die de Heere geeft, en met enigen smaak van zijn zoetheid, voordat zij met de zelf verzadigd zijn, zie Hebr. 6: 4, 5. Daarom heet het in Ps. 90: 14, *Ach, verzadig ons met uw goedertierenheid, zo zullen wij verblijd zijn in al onze dagen.* Zó verzadigd, om er alleen van te leven. Velen zeggen, dat zij zouden vergenoegd zijn, indien het zo mocht wezen, maar zij kunnen er niet van leven; alsof u aan een mens vroeg, zou u vergenoegd zijn, als men u koning maakte, en u van bedelen ontsloeg?

Ja. Maar het is daarbij gebleven. Het is zo niet. En hij is een bedelaar gebleven. De mensen kunnen zonder hun begeerlijkheden niet leven; echter zegt Christus: *Mijn vlees is waarlijk spijs, en Mijn bloed is waarlijk drank*, dat is, dit geeft wezenlijke vertroosting, ware vergenoeging. Hier nu bezwijkt menig Christen, en dobbert op en neer, ontbloot van waarachtig goed.

3. Daarom wandelen velen in enige begeerten, die de Geest gewrocht heeft. Maar om door alle zwarigheden heen te breken, de Heere inderdaad te volgen, en daartoe te komen, dat zij weten dat zij het inderdaad moeten doen, dit willen zij niet, maar zij gaan van Christus bedroefd weg, en hopen dat de Heere hen zal aannemen; hierom klaagt de Heere, Mal. 1:8, over dit geslacht, dat begeerte had in de kudde, doch ze waren kreupel, Zal uw Vorst een welgevallen daarin hebben? Dus is al hun werk ter loops en uitwendig, daar zij de Geest beperken, zeggende: zo ver zult u gaan, maar niet verder. Maar ach, geliefde, dit is de gestalte van een oprecht hart. De Heere ontledigt het, maar het is nooit vergenoegd totdat de Heere het vervult. En als het dat bevindt, zo is het niet vergenoegd omdat het werk gedaan is, maar gelijk zijn gebrek de Christen te voren deed bidden, zo doet zijn smaak hem nu naar meer verlangen, gelijk Mozes, die meer van des Heeren heerlijkheid wenste te zien, gelijk Paulus, Fil. 3: 12, 13. Daarom, als de Geest komt, ach smee Hem om voort te gaan en te

voleinden. Daarom ook bidt David, Ps. 119: 132, Ach, de genade die u bewijst aan degene die uw naam beminnen! Hoe dat! O, David zag dat de genade in anderen, die God aan het werk zette om iets voor Hem te doen, iets in hen werkte, maar het is niet zodanige genade. Ach, bidt om die genade, die anderen vernederde, anderen levend maakte, die nu in de heerlijkheid zijn; geef mij die genade, of geen genade, Heere!

Vraag Hoe zal ik weten, of het werk voorbijgaand is?

Antwoord.

1. Als het schielijk en geweldig is, zo is het gewoonlijk voorbijgaand. Een schilderij waaraan lang geschilderd wordt, is wel afgewerkt; een ander, die schielijk gedaan is, is slordig. Een mens heeft luipaardsvlekken, die niet lichtelijk afgewassen kunnen worden. Gods werk is doorgaans doordringend en doorzoekend. Daarom blijkt, dat geweldige schielijke droefheid, blijdschap en hervorming, die allen gelijk het zaad in de steenachtige grond zijn, onecht zijn, Matth. 13: 5.

2. Aan God behoort de tijd om u te beproeven, Matth. 13. Het zaad was gezaaid. Waar is nu goede grond? Waar ziet men nu vruchten en rijpheid van genade? Zie op de vervolging, of die u niet van Christus drijft. Doet ze dat niet, zie dan of de wereld het niet doet, die door een zeker bedrog en verschalking u kon verdwazen.

Ik ben overtuigd, gelijk ook Calvijn zegt, dat al de onderscheiden beproevingen der mensen daartoe zijn, om voor zichzelf en de wereld openbaar te worden, dat ze maar nabootsers zijn, en om te maken dat de heiligen des te beter bekend zijn. Denk slechts aan Saul. Hij had een verzoeking alleen van één gebod; als hij niets had, waarvoor hij genoodzaakt was te zwichten, zo viel hij echter daar.

Evenzo is het met veel anderen voor wie God veel doet. Hij beproeft hen, Rom. 5:3, 4. De verdrukking werkt beproeving, en deze werkt hoop. Spr. 17: 3. Indien u weten wilt of de hoop gewicht wil houden, de beproeving zal het u zeggen. Geef daarop acht en inzonderheid, als ze u aandrijft tot Hem, vrees dan niet.

HOOFDSTUK 20

Waarin een breder en meer volkomen bericht wordt gegeven van die volheid der genade, die in de gelovigen is, ten aanzien van haar onderscheiden deden. En hoe de aller-heerlijkste geveinsden in dit alles tekort schieten.

§ 1. 1e Gebruik.

Onderzoekt u daarom nauwkeurig, of u deze volheid van de Geest hebt, of niet.

Vraag. *Wat is deze volheid?*

Antwoord. Wanneer de Geest in de plaats van die dingen komt, waarmee een mens van nature vervuld is. Want vol maken of vullen geeft leegheid te kennen, die aangevuld wordt.

Zes dingen zijn er waar ieder mens vol van is.

1. Zonde. 2. Duisternis. 3. Ongeloof. 4. De Satan. 5. Zelfzucht. 6. De wereld.

Dus is er in ieder heilige.

A. Een volheid van verootmoediging over de zonde.

B. Een volheid van verlichting en openbaring, in plaats van de duisternis.

C. Een volheid des geloofs, in plaats van het ongeloof.

D. Een volheid van de Geest zelf, in plaats van de Satan.

E. Een volheid van heiligmaking om voor God te werken als hun laatste oogmerk, in plaats van zelfbedoeling.

F. Een volheid van heerlijkheid en vertroosting, in plaats van de wereld.

A. Een volheid van verootmoediging onder de zonde, strijdig met de volheid der zonde.

Immers, ieder geveinsd hart heeft gewoonlijk enige verootmoediging en neerslachtigheid, welke het eerste beginsel van zijn gehele belijdenis is: hierdoor kan hij u zijn ellendigen staat te kennen geven, waarin hij eenmaal leefde en waarover hij ongerust was, doch het was nooit diep genoeg. Want gelijk er vóór zijn verschrikking een volkomen macht, een volheid van de heerschappij der zonde was: zo bereikte zijn verootmoediging over de zonde nooit die hoogte, noch kwam ooit tot die volheid of mate, dat ze de ziel daarvan verloor. Want ik acht dat geen ware verootmoediging te zijn waardoor een hart onder de zonde verscheurd, gekweld en geplaagd wordt.

Maar veel meer die, waardoor het van de zonde gescheurd wordt; niet van het wezen, maar van de macht; niet van de slavernij van enige, maar wel van de macht van alle. Want indien verschrikking over de zonde verootmoediging ware, dan zouden de duivelen meer verootmoedigd dan iemand zijn; dan zou een mens al te veel van de verootmoediging hebben. Indien het afscheuren van het wezen van alle zonde verootmoediging ware, dan zou er geen levend mens oprecht verootmoedigd zijn; tenzij wij van een staat der volmaaktheid droomden voordat zij komt, en van de dag van zegepraal in tijd van oorlog. Indien het scheuren van de slavernij van enige zonden verootmoediging ware, dan kon een mens waarlijk onder de zonde verootmoedigd, en toch onder haar macht zijn.

Merk daarom op. Gelijk in een iegelijk, die de Heere verootmoedigd, eens een volheid van de heerschappij en macht der zonde in haar volkomen kracht was, zo komt ook de volle mate van verootmoediging, die de Heere in de Zijnen werkt, altijd tot die hoogte, dat ze die macht verbrijzelt. Denk aan Ehud. Het zwaard kwetste niet alleen het vlees,

maar hij doorstak het hart van deze tiran, Richt. 3: 15. enz. De wapenen onzer krijg zijn krachtig tot nederwerping van al wat zich verhoogt, 2 Cor. 10: 4.

Indien ik nu van deze hoofdzaak reeds afscheid, zo zou ik u in twijfel laten en niet verder brengen dan u gekomen zijt, en mitsdien in de duisternis.

Daarom om dit stuk beter te verklaren, zo laat mij toe dat ik u deze vijf dingen uitleg: het oogmerk hiervan is om u aan te tonen, wat ik door de zonde, en haar macht versta, en door die verootmoediging welke haar verdrijft.

1. Dat er behalve de uitwendige daden der zonde en de inwendige begeerlijkheden en aanbazingen der zonde, en de geestelijke plagen waarmee God de mensen om de zonde bezoekt, als blindheid, verharding des harten enz. in ieder levend mens een andere zonde is, gewoonlijk de zonde der natuur genaamd, gelijk in de slangen, behalve het uitgespuwde vergif, ook haar natuur vergiftig is, welke zonde gewoonlijk geloofd en beleden, maar door weinigen gevoeld wordt.

Deze wordt in de Schriftuur met de naam van *vlees* genoemd, Joh. 3: 3, De wet in de leden, Rom. 7: 23, de ouden mens, Ef. 4: 22. Want gelijk er in de mens daden, begeerten en de mens zelf zijn, zo ook hier; welke zonde der natuur de ontaarding van de ganse mens, of een verdorven geneigdheid en aanzetting van de ganse mens tegen God is; ze drukt zich uit in twee bijzonderheden:

1. In een gestadige afwijking van God in iedere daad, burgerlijk en zedelijk.: gelijk een mens. Die van zijn weg afwijkt, met iedere stap verder dwaalt, of gelijk een uurwerk dat verkeerd is, niet anders dan vals slaat, Ps. 58: 4. *De goddelozen zijn vervreemd van de baarmoeder aan.*

2. In een vinnige, onoverwinnelijke tegenstand en weerspanning tegen God, als hij de ziel om haar naar huis te trekken en terug te doen keren, overvallen heeft, Rom. 8: 7. Wij achten het een jammerlijke zaak, dat Christus ten laatsten dage de ziel zal gelasten weg te gaan; dat wee is nu gegaan op alle mensen door deze zonde; alleen met dit onderscheid,

1. Zij worden dan genoodzaakt te scheiden. De mensen scheiden nu gewillig, en haasten zich in alles weg van God zo spoedig als zij kunnen.

2. Zij gaan weg naar het vuur, deze naar de gebroken bakken der schepselen.

3. Ik geloof dat zij de Heere niet zouden tegenstaan, als hij dan zou komen om hen voor hun scheiding van Hem te bewaren, maar de natuur wederstaat Hem nu.

3. Dat deze zonde der natuur in de eigenlijkste zin alleen de heersende zonde is. De tekst zegt het duidelijk. Rom. 6: 12, Dat dan de zonde niet heerse, om haar te gehoorzamen in de begeerlijkheden ervan.

Daar is,

1. Gehoorzaamheid, dat is de uitwendige daad.

2. Begeerlijkheid, de inwendige trek.

3. De zonde zelve, waarheen die begeerlijkheden uitgaan.

Het is een vraag geweest, wat de overheersende zonde eens mensen is, en daar werden veel ontdekkingen van bijzondere zonden gedaan; als die, welke het eerst in de morgenstond met ons ontstaat en ontwaakt; die, welke een mens op de Sabbatdag doet rijden en arbeiden, wanneer de Heere over de zonde in triomf moet rijden; echter is dit de ellende van een vleselijk hart, dat als het zijn beesten rust geeft, de macht der zonde zó groot is, dat hij dan zelf geen rust zal hebben. Indien nu hun mening is, dat enige

bijzondere zonde een heersende zonde is, en iemands persoonlijke heersende zonde kan wezen; dan is het waar. Judas had zijn geldzak het liefst, en Achitofel en Haman hadden hun eer het liefst, en Herodes had zijn hoer het liefst. Maar indien zij eens mensen natuurlijke heersende zonde menen: dan is die heersende zonde niet enige bijzondere zonde, maar de verdorven neiging der natuur.

Want geen zonde is in staat over enig mens te heersen, dan door het bedrijf en de macht van deze zonde, gelijk het onkruid nooit hoog op kan schieten, dan door de kracht van den grond waarin het groeit, Matth. 15: 19. Al de takken bloeien door de kracht van de wortel waardoor zij groeien. Hierom zullen wij zien, al zaait de Satan zijn zaden van grootsheid of wellust, of al werkt hij in een mens wiens natuur veranderd is, zo is het onmogelijk dat daar die zonden tot enige volkomenheid kunnen geraken, maar zij zullen mettertijd versterven, omdat het hart van de grond ontbloot en de macht der zonde weggedaan is.

Daarom is het ook, dat de overheersende zonde veranderd kan worden. De zonden, die zijn overheersende zonden in zijn jeugd zijn, zijn het niet in zijn ouderdom. De zonden die op de ene tijd, en in de ene plaats overheersend zijn, zijn het niet in een andere.

Nu, daar kon nooit zulk een verandering van gouverneurs en onderkoningen zijn, ten zij er enige grote koningen zijn, die de een aanstelt, en de ander afzet *fatis pro imperio*; dit is daarom de heersende zonde, die van ieder deel des mensen bezit genomen heeft, die haar hand in ieder bedrijf heeft, die de ene zonde afzet en de andere zonde aanstelt, die kracht aan iedere zonde geeft die er enige heeft, die tot het laatste toe het geschil door een gevecht beslecht: dit zeg ik, is de overheersende zonde, denk hierom niet dat de overheersende zonde dan te niet is, als uw persoonlijke zonden vernietigd zijn, al wave het ook door de schielijkste en vreselijkste verdelging.

4. Als de Geest Gods de ziel waarlijk verootmoedigt, dan treft hij het hoofd en kwetst Hij het hart met deze zonde. Hij snijdt niet alleen enige leden daarvan af, Hij legt haar niet alleen aan de band, maar hij beneemt haar het leven en de macht. Benige mensen kunnen veel pijn, smarten en kwalen hebben, en toch leven en wederom herstellen, doch de pijnen zijn zo sterk niet dat ze de ziel en het lichaam scheiden. Want dan is de mens weg. Zo kan een vleselijk hart ontroerd zijn, veel wroegingen des gewetens hebben, en zich de belofte aanmatigen: Kom tot mij, die vermoeid zijt; op deze wijze kan de mens rust vinden, en als hij zijn vrede herstelt, zo herstelt de zonde zijn kracht, maar als de pijnen zo sterk zijn, dat ze het lichaam en de ziel scheiden, ik bedoel de zonde der natuur die daarin geleefd heeft. Dan sterft de mens, dan vervalt de ziel inderdaad; dan voert deze krachtige verootmoediging de ziel tot Christus, en hierdoor wordt ze, volgens Hand. 26: 18 van de macht van de satan tot God bekeerd. Coll. 1: 13. Hij heeft ons getrokken uit de macht der duisternis, en Gal. 5: 24, *Die van Christus zijn, hebben het vlees gekruist met de bewegingen en begeerlijkheden.*

Want indien de Heere een mens alleen om de zonden van een goddeloos leven en enige gebreken des harten zou vernederen, dan zou de Heere alleen van de satan hiel verbrijzelen, maar nooit zijn hoofd afslaan. De Heere zou de Amalekieten doden, maar Agag verschonen. Het is wel waar, dat de Heere gewoonlijk na de eerste bekering de ziel met een zonde bezoekt, die veel andere zonden in de gedachten brengt, en de Heere hem door dezelve verootmoedigt, zodat de ziel gelijk veel anderen zich hierin gerust stelt, maar als de Heere metterdaad begint te werken, dan snijdt Hij zó diep, als ik nu spreek, 1 Cor. 15: 25, *De Heere moet heersen, totdat Hij al de vijanden onder zijne voeten zal gelegd hebben.*

Daarom, deze zonde de grootste vijand is die de Heere heeft, zo zal Hij zeker boven

alle anderen, aan deze zonde het hoofd bieden, en deze uitroeien. En wij zullen bevinden dat er veel gevoelige verschrikkingen in valse harten kunnen zijn, doch zij vallen alleen maar op de ziel aan; ook aldus op de heiligen, maar dan treft de Heere deze zonde, en behoudt de ziel, Jes. 57: 17.

Dit voeg ik er nog bij: daar kan een grote kracht zijn, die door Christus teweeg gebracht wordt om de ziel te verootmoedigen, doch de harten der mensen weer staan dezelve; zelfs al werd het hart verootmoedigd. Maar zodanige verootmoediging is nooit zaligmakend, tenzij de kracht en troon der zonde, en die zonde zelve, daardoor getroffen wordt; dan is de ziel inderdaad verootmoedigd.

5. Geen onherboren mens heeft ooit zulk een mate van verootmoediging gehad, die dit doel bereikte, en hierin eindigde; ofschoon hij al de verootmoedigingen die deze voorafgaat kan gehad hebben, als;

a. De Heere kan eerst enige weinige, en dan veel zonden van hun leven tegen hen wapenen, zodat zij haar ondraaglijke last kunnen gevoelen; niet alleen om overtuigd te worden, dat zij de aller-gruwelijke zondaren zijn, maar om veel tranen te storten; ja bitterlijk ontroerd en verlegen te zijn zeggende, ach, die zware toorn die op mijn ziel ligt! zo was het met Saul, 1 Sam. 28: 15. Van daar uiten velen zware klachten als: Ach, de Heere hoort mij niet! Zendt om Mozes, zei Farao. Mijn misdaad is groter, dan dat zij vergeven worde, zei Kaïn.

Ja, niet alleen dit, maar zij kunnen zelfs veel meer verschrikkingen hebben dan veel heiligen, want de Heere legt met mate deze last op de schouderen zijns volks, maar hij leegt de ganse zak op de geveinsden, en de grond hiervan is alleen de prikkel der zonde of de knagingen van bijzondere zonden in het geweten, doch geenszins de last, van de zonde der natuur.

b. U zult zeggen: deze geveinsden vielen van God af, nooit zagen ze naar Christus, noch verlieten hun zonde. Maar ik heb dit gedaan; ik heb Gods goedertierenheid in het Evangelie gezien, de Heere Jezus is mij daarin geopenbaard geworden, ik heb de zonde gezien, ik moet mijn zonde verlaten, indien ik Hem ooit zal hebben, en dus heb ik Hem.

Doch dit alles kunt u hebben, u kunt voortreffelijkheid in Christus zien, en alzo aangedaan zijn met de hoop van Zijn genade, en als versmelten bij de gedachte aan Zijn liefde, zoo dat u alle uitwendige zonden die u hebt, of de wereld waarin u leeft, kunt afsnijden, 2 Petrus 2: 20, zodat u deze kunt ontvliesen, door tot Hem te komen om die weg te ontwijken, en te zien dat u anders geen genade van Hem zult hebben; daardoor kan het zijn dat u van de wereld gehaat wordt, en evenwel kunt u verloren gaan. De reden hiervan is, dat Christus alleen uw huid heeft gewassen, maar nooit uw natuur heeft veranderd.

c. U kunt niet alleen uitwendige daden, maar voor een tijd de inwendige begeerlijkheden uitgeblust hebben, zoo dat u geen gedachten noch hart hebt om iets zondigs te bedrijven, noch enigen trek hebt tot de liefste zonde waarin u geleefd hebt, zolang de schrik op u ligt, gelijk Judas toen God zijn geweten verhitte. Toen was zijn begeerlijkheid naar zijn geldbeurs weg, en hij had meer zin in een strop. Daarom wierp hij zijn zilverlingen weg, en het onschuldig bloed woog zwaar.

Ach, het was de genade van Christus die hij veracht had! Hij dacht dat hij zijn geld en Christus met zijn leven kon ontvluchten, en dat naderhand zijne zonden vergeven konden worden. Daarom wordt er Matth. 27: 3 gezegd, *Toen hij zag dat hij veroordeeld was, had hij berouw*. En als een mens die in zijn eigen schatting niet waardig was om te leven, ging hij heen en verworgde zichzelf. Het is met de ziel gelijk met het water; al de koude kan weg zijn, maar het ingeschapen beginsel van

koude blijft voortduren. U kunt de brandende begeerlijkheden van een vleselijk hart wel weg doen, doch niet de boosheid der natuur. De grond blijft, de natuur is niet veranderd. Dit, zeg ik, kan een onherboren mens hebben, doch nooit deze verandering van natuur vinden, waarin de macht der zonde ligt.

Verandering des gewetens van zorgeloosheid in schrik, verandering van een leven van goddeloosheid en van wereldse manieren, om haar besmettingen te ontgaan; verandering van wellusten; die zelfs voor een tijd uitblussen, maar de natuur wordt nooit in de besten geveinsde, die er ooit was, veranderd: zie 2 Petrus 2: 19, en 20, Zij waren gewassen maar niet van hun onreine natuur; hierin zijn zij altijd gebrekkig, Spr. 30: 12. Daar is een geslacht dat rein in zijn ogen is, en van zijn drek echter niet gewassen is. 2 Tim. 2: 18- 21. Alexander en Hymeneus vielen. Zij spraken van de heerlijken staat der heiligen, en dat hier reeds de opstanding was die er nog te verwachten is. Het scheen zulk een val van deze personen te zijn, dat velen zich daaraan stieten, en zeiden: Hoe zullen wij weten wie des Heeren zijn? Ongetwijfeld kunnen wij vallen.

Neen, het vaste fundament Gods staat. De Heere kent degenen die de Zijnen zijn, 2 Tim. 2: 19. 21, Zij waren al die tijd de Zijnen niet en een iegelijk die de Naam van Christus, noemt, sta af van ongerechtigheid. Want, die zichzelf reinigt, zal een vat zijn ter eer.

Lees daarom, lees de ganse Schriftuur. en u zult nergens enige geveinsden ontmoeten of zij hadden dit brandmerk, Matth. 7: 23. U werkers der ongerechtigheid. Herodes en Judas hadden hun listen, enz. en in Rom. 1 en 2. toont de apostel aan, dat ze allen onder de zonde waren. Hij kon in alle andere dingen verootmoedigd zijn, want alle verootmoediging behalve deze, versterkt de zonde in haar koninkrijk, en bindt een mens vaster onder haar heerschappij, daarom zijn zulke mensen zwaarder te overtuigen, dan mensen die nooit vernederd waren.

Maar dit wordt hij nooit gewaar, want indien dit geschiedde, dan,

1. Zou een onbegenadigd hart deelgenoot van de grootste weldaad van het verbond der genade, en der liefde Gods kunnen zijn. Want in Rom. 11: 27 staat: *Dit is Mijn Verbond, hun zonden weg te nemen*; immers de zonde te doden, is groter liefde dan de duivels, de dood en de hel te overwinnen Hos. 11: 6. Het is leeuwen in lammeren te veranderen.

2. Dan zou een onherboren mens deelgenoot kunnen zijn van het laatste oogmerk van al het lijden en de droevige verdrukkingen van Christus, namelijk Zijn volk zalig te maken van hun zonden, Matth. 1: 21, daarom wordt er gezegd, Joh. 1: 29, ziet het Lam Gods dat de zonde der wereld wegneemt. 1 Joh. 3: 5. 8, Christus is gekomen om de werken des duivels te verbreken. Hierin schiet de geveinsde altijd tekort. Hij die dit gemakkelijk heeft gevonden, en dit voor een gewoon werk houdt, heeft het nog nooit ervaren.

Vraag. Hoe kan een Christen weten, dat de Heere zijn natuur veranderd en de macht zijner zonde benomen heeft?

Antwoord. Het is genoeg als men dit tegen alle tegensprekers bewijst, dat het also is, en het door het getuigenis des Geestes te kennen is, die de dingen ons aantoon, welke ons om niet gegeven worden; die, om de Heere een beproeving op een anderen dag te besparen, ons nu beproeft, en deze verborgen werken bekendmaakt. Inzonderheid omdat enige godgeleerden menen, dat gelijk de eersten Adam deze zonde der natuur heeft toegebracht, zonder ons weten, ook aldus de tweede Adam die zonde door een onmiddellijke aandoening wegneemt; ik begrijp ook dat het zo is, doch daardoor niet

alleen. En hiervoor zijn nu twee bewijzen.

1. Waar dit ook geschiedt, daar ziet deze ziel die zonde niet alleen. Want zo was het ook met Paulus, Rom. 7: 9, waar de zonde weer levendig was, enz. *En het woord is een verdelers der samenvoegselen en des mergs*. Zij gevoelen deze niet alleen als een kwaad, en worden door dezelve zeer gekweld, maar de Heere doet de verslagen ziel dit als haar grootste kwaad gevoelen, erger dan de dood, dan de hel, dan alle verdrukkingen en ellenden. Het is geen bijzondere zonde, maar deze natuur die hij aldus gevoelt. U zult zeggen, dit gaat zeer hoog. Ik zeg, overweeg of een mens wel ooit onder de zonde verootmoedigd zou worden, als hij de zonde niet gevoelt, gelijk ze is. Want indien ik ze niet gevoel gelijk ze is, zo ben ik bedrogen. Welnu, het is het grootste kwaad, ons van de levenden God te scheiden. Het is erger dan dat de ziel en het lichaam en alle andere schepselen van mij scheiden. God te bedroeven, is gewis het grootste kwaad, en de zonde doet dit door haar neiging, zijnde een vijandin van zijn wil, Jes. 1: 24.

Daarom, hij die ze inderdaad gevoelt, gevoelt ze aldus. Waaruit het beginsel van droefheid en treuren naar God ontstaat. En dat het alzo is, blijkt uit, Jes. 63: 17., *Waarom verstokt Gij onze harten, dat wij U niet vrezen?* Rom. 7: 24. En wanneer het zo is, dan zal het tot de dood toe zo blijven, aangezien de oorzaak blijft; ja, hoe meer leven en liefde er is, hoe tederder de Christen wordt. Daarom is zijn grootste blijdschap, als hij om die tijd denkt dat hij voor altijd heilig zal zijn, en hij acht het als een alleruitnemendste genade, in vrijheid gesteld te worden, om waarlijk Gode te leven. Een onbegenadigd hart ziet en vreest die, en daarom klaagt het geweldig over zichzelf. Maar verliest het zijn tederheid, hetzij omdat het deze zonde niet kan verlaten, of om Christus, op wie hij in de letter ziet, of omdat hij nu enige algemene werkingen van de Geest heeft, dan wordt de natuur daardoor ontlast, en hij is ontslagen; om deze reden heeft de geveinsde een vleeselijk hart, waarin ten laatste een wortel van bitterheid groeit. Daarom doen de inzetten geen voordeel, omdat het gevoel verloren is. Maar als de ziel ze aldus gevoelt, dan ziet ze de heiligheid Gods, Christus liefde, haar gestadige afwijkingen en tegenstand; ach, dit treft haar diep!

2. Dan is de natuur veranderd, als het geweten stil en bedaard, en de ziel van de liefde des Heeren verzekerd is. Maar niets geeft het hart rust totdat het aan God in Christus verknocht is, om Hem in zijn heiligheid en liefde en in het vermaak van zijn ganse wil te genieten. Want dit is een zekere regel: indien de natuur niet veranderd wordt, indien het geweten niet door het gevoel van Gods liefde gestild wordt, en God noch zijn werk inderdaad bezit, om het te stillen, zo zal ze vervallen tot begeerlijkheid naar de schepselen en het hart daarmee voeden. Want gelijk het de mens onmogelijk is, zonder iets te leven, of zonder voorraad te blijven, zo is de wereldse voorraad, vlees, spijs, drank en slaap; met deze geoorloofde dingen zal hij gerust zijn zonder God.

Maar waar nu de natuur veranderd is en alzo een andere natuur is, daar is iets anders bezorgd om van te leven, namelijk de Heere en zijn wil. Gelijk Christus zeide, *Mijn spijs en mijn drank is Zijn wil te doen*, en Rom. 7: 22, *De heb een vermaak in de wet Gods naar de inwendige mens*. Daar was iets dat hij verfoeide, maar daar was iets anders waarin hij vermaak schepte, en daarin was zijn leven, hoewel nu het hart wil rusten en het soms wil overgeven, zo is het echter een wet des gemoeds die de ziel heeft, dat zij geen rust kan hebben; Rom. 8: 5. Stel u daarom een kind Gods voor; laat hem spijs, drank, slaap, zegen in zijn beroep hebben; laat hem prediken, bidden, en eer hebben; echter zal hij gestadig treurende bij de Heere te huis komen. Wat goeds doet mij dit alles?

Als ik opsta, neerlig, eet, drink en bid, en dat alles zonder Hem doe! Al die tijd is mijn

hart niet wel gesteld. De wereld staat al die tijd tussen mij en de Heere. Menig oprecht hart heeft zware klachten en veel twijfelingen, omdat, het niet aldus is; dit is eer een bewijs van vrede, dan van Gods oorlog tegen hetzelfde. Het is een oude regel, dat hij die in de hemel kan leven, daar zal leven. Want daar is niets. Dan God in en uit te ademen, en van Hem te leven. Is dit nu uw element?

O, overdenk en onderzoek uzelf hierin, u arme heiligen, opdat u vertroost moogt worden. Tot anderen van ulieden zeg ik, zo u het nu niet doet, zal de Heere Jezus het ten enigen dage doen, en deze verborgen dingen der duisternis aan het licht brengen. Als u bevindt dat dit nog nooit gedaan is, zo weet dat al uw tranen, vreze en gebeden te vergeefs geweest zijn; gij zijt alsdan nog onder de macht der zonde en van de satan, door de hitte van de toorn Gods tegen u. En daar laat ik u, totdat de Heere u zal vinden.

§ 2. B. *Een volheid van verlichting in plaats van de duisternis.*

Maar men moet eerst daarop acht geven, dat ik hier niet spreek van openbaringen van toekomstige gebeurtenissen. Als de maagdelijke kerken aan het sluimeren raken, zo is het teken dat ze in slaap vallen, ook niet van openbaring van nieuwe leerstukken, noch ook van de liefde van Christus, en de verzekering van dezelve. Maar van de Persoon, van Christus, een werk hetwelk aan alle uitverkorenen gemeen, en niet bijzonder aan enigen eigen is, want het kan zijn dat Christus voor een tijd in zijn belofte van liefde aan een oprecht hart niet verschijnt, doch dit wordt dan gewrocht.

Ik zal daarom mijn gedachten hieromtrent in vier besluiten uitdrukken.

1e Besluit.

Dat alle onherboren mensen onder de macht der duisternis, der onwetendheid zijn, Ef. 5: 8, u waart duisternis, bij verkorting, Ef. 4: 18, zodat zij de dingen, die des Geestes Gods zijn; niet begrijpen, 1 Cor. 2: 14. Voornamelijk de Heere Jezus niet. Want de kennis van Hem is boven de natuur, niet alleen van de verdorven, maar ook zelfs van de zuivere natuur. Ja, hoewel de Heere de beste en klaarste middelen geeft om zichzelf te openbaren, kunnen zij echter niet zien, Joh. 1: 5, *Het licht schijnt in de duisternis, en deze heeft hetzelfde niet begrepen*; evenmin als hij, wiens gezichtsvermogen verloren is, de zon kan zien, die rondom hem schijnt. Ja, dat licht hetwelk in hen is, is duisternis Matth. 6: 23, hoe groot is dan de duisternis zelve! Want veel mensen zouden Christus gekend hebben, hadden zij maar niet gedacht dat ze Hem te voren reeds kenden, en alzo worden zij aan deze ketenen der duisternis, aan de vorst der duisternis zelf overgeleverd. Maar ze zijn gelijk struiken in een wildernis; nooit zullen zij het zien als het goede komt. De predikanten mogen gelijk Christus gedaan heeft over hen treuren, maar zij kunnen ze nooit helpen, voordat de Heere de schillen van hun ogen gelicht heeft. Want zij behagen zichzelf in hun duisternis en hebben die liever dan het licht. Zij bidden en treuren niet, gelijk Paulus, over de schillen die op hun ogen zijn.

2e Besluit.

Dat er een staat des lichts is, waartoe God alleen Zijn volk roept; of liever, dat er in het gemoed een Geest des lichts, der verlichting of openbaring wordt uitgestort, die de beminden van Christus bijzonder eigen is, 1 Petrus 2: 9, gelijk andere dingen de Heere Jezus bijzonder eigen zijn, 2 Cor. 4: 4, 5, 6. Daarenboven is het een zó heerlijk werk, dat Christus zelf de Vader daarom roemt, en er als verrukt over staat, Matth. 11: 25. De kinderkens, omvatbaar voor alle andere kennis, openbaarde de Heere enige dingen, die de wijsten der wereld nooit wisten. Ik geloof dat de grootste geleerde die ooit

leefde, nooit een zodanige gedachte of begrip van de Heere en de dingen des Heeren had, als de heiligen hebben. Daarom betuigt Christus, uw ogen zijn zalig, omdat zij zien. En zijzelf loven Hem, en verwonderen zich menigmaal, zeggende: *Heere, waarom is het, dat gij u zelf aan ons openbaart, en niet aan de wereld?* Daarom is het een verongelijking, die de genade Gods geschiedt, als de kostelijke dingen gemeen gemaakt worden, en gezegd wordt dat al het werk des Geestes aan het verstand der verworpenen eigen is, en dat het onderscheid alleen in de invloed van de Geest op de wil ligt, Joh. 6: 45. *Die het van de Vader gehoord en geleerd heeft, die komt tot Mij.* Indien het leren van de Vader aan een verworpene eigen is, dan kunnen zij of tot de Vader komen, hetwelk daar ontkend wordt, of Christus belofte is valse, want dan zou een vleselijk hart van de Vader horen en leren, en nooit tot Christus komen.

3e. Besluit.

Niettegenstaande het aldus met hen is, kunnen de dwaze maagden echter enig licht in haar lampen, enig gezicht en kennis van Jezus. Christus hebben. Men zegt, wij leven nu in de dagen des lichts, en dat doen wij inderdaad. Maar ook nu geldt wat de Heere van hen zeide, die zijn wonderwerken gezien hadden: Echter had de Heere hun geen ogen gegeven om te zien, tot op de huidige dag. Zij waren verlicht, doch vielen, Hebr. 6: 4.

Ik zal daarom van de openbaring van het ganse Woord niet spreken, maar van Christus, het Einde daarvan, wiens kennis al het overige omvat.

1. Daar is een kennis van Christus in menig mens, die geteeld is door het algemeen gerucht, en de menselijke onderwijzing, die men van geloof bare mensen hoort, begrijpt en gelooft, namelijk, dat Christus de Zaligmaker der wereld is; dat Hij gekomen, gestorven, verzezen en ter rechterhand Gods gezeten is; dat in Hem Gods gerechtigheid en genade verzoend is; dat bij Hem genade voor de grootste van alle zondaren is, enz. En naar gelang de mensen meer of minder onderwezen zijn, begrijpen en geloven zij dit alles. Maar deze kennis is maar bij overlevering en door algemeen gerucht en menselijk verhaal geteeld. Gelijk bij Herodes, die veel dingen van Christus hoorde en Hem niettemin verachtte. Ik weet, dat de Heere hiervan gebruik maakt om de ziel tot een nader gezicht van Hem te doen komen, gelijk blijkt uit de geschiedenis der koningin van Scheba. Maar het is er ver af dat ze een zaligmakende kennis van de Heere Jezus zou geven; zie Joh. 1:46, 47.

Toen de discipelen bij Christus geweest waren, wensten zij zich niet met het verhaal te vergenoegen, maar ze zeiden komt en ziet. Zo ook zeggen wij: *u hoort wel van deze dingen, maar kom en zie deze dingen.* U hebt die van de mensen geleerd, kom tot de Heere, opdat hij u dezelve lere. Daarom zal men velen van Gods volk zien, die alle dingen die zij ooit leerden, in twijfel trekken, namelijk, of er een Christus is, of niet, enz. Zij zagen deze dingen inderdaad nooit, voordat de Heere hun die ten tweeden male leerde. Intussen zijn er onder degenen, die aldus opgevoed zijn en door enige overtuiging ongerust geworden zijn, die zich vertroost hebben met het aangrijpen der beloften van Christus, ofschoon ze nooit iets meer van Zijn Persoon zagen, dan wat zij te voren geleerd hadden; hun ogen zijn tot op de huidige dag nog gesloten.

2. Indien een mens Christus wezenlijk en onmiddellijk zien en aanschouwen, zo is dit echter niet de zaligmakende kennis van Hem. Ik weet dat de heiligen Christus even onmiddellijk kennen, alsof Hij tegenwoordig ware. Zij zijn geen vreemdelingen van Hem door de verren afstand; dat anderen Hem meer onmiddellijk gezien hebben, zal ik niet betwisten. Maar al hebben zij de Heere Jezus even onmiddellijk gezien alsof hij hierop aarde ware, Kapérnaüm zag Hem evenzo. Enigen van hen waren een tijd lang

discipelen en volgden Hem, Joh. 6. En nochtans was de Heere voor hun ogen verborgen; ja de ganse wereld zal Hem in zijn werkelijkheid aanschouwen, welke hen zal verbazen, en echter is dit op verre na nog niet de zaligmakende kennis van Hem, die de Heere de uitverkorenen meedeelt. Zodat, al ware het dat u de Heere zo wezenlijk zaagt, dat u gemeenzaam met Hem waart, echter kan van toepassing zijn Luk. 13: 26. *Heere! hebben wij in uw tegenwoordigheid niet gegeten en gedronken?* enz., en toch gingen zij verloren.

3. Een mens kun de Heere in zijn wonderbare werken, in Zijn heerlijk koninkrijk en regering zien, en Hem toch niet zaligmakend kennen. De wonderlijke verlossingen, de bewaring van henzelf en van Gods volk, de schrikkelijke verdelging der vijanden, kan in hun ogen zodanig zijn dat ze niet kunnen nalaten te zeggen: Dit is des Heeren vinger, en echter weten zij het niet, Deut. 29: 14. Zie daarom Joh. 15: 24. Daarom denken de mensen: zulke werken zijn gedaan, en zal ik dan weer voor altijd goddeloos wezen, en ziet, zij worden zo erg als ooit te voren.

4. Hij kan echter de Heere Jezus klaarder zien door de letter der Schriftuur, die aanleiding geeft tot de zaligmakende kennis van Christus, doch om de Heere Jezus niet anders dan door de kracht der inbeelding en des verstands te zien; hierdoor is echter geen zaligmakende kennis van Jezus Christus te bekomen; volgens Rom. 16: 26, was de verborgenheid des Evangelies voor de Joden verborgen, maar nu is die aan alle volken geopenbaard; letterlijk, aan allen tot wie het komt, zaligmakend aan enige weinigen. Want tussen de zaligmakende kennis van Christus in het Evangelie, en de tastbare onkunde van Hem in het Evangelie, is er een middelbare kennis die letterlijk is, waardoor een mens ziet, echter ziende ziet hij niet, Jes. 6: 9, hetwelk de staat van een kerk is, die lang opgevoed is onder goede middelen. Daarom zullen wij zien, dat veel mensen van grote geleerdheid, in staat zijn geweest grote boeken over de verborgenheid van Christus te schrijven, en echter ziende zagen zij nooit.

5. Er kan in een vals hart een vreemde kennis van Christus buiten de Schiftuur zijn, die het bedrieglijk hart op een wonderbare wijze kan verrukken, hetwelk gewoonlijk de eerste verzoeking is van de maagdelijke kerken, die veel kennis, maar weinig liefde bezitten, 2 Cor. 11: 24, waardoor de satan de mensen niet tracht af te rukken van het Evangelie, maar hen zoekt te verleiden om de eenvoudigheid des Evangelies te verzaken namelijk bekeert u, gelooft en wordt zalig. Want, zegt Hij, de satan is veranderd in enen engel des lichts.

We hebben vernomen, dat enigen stemmen hebben gehoord, enigen hebben zelfs het bloed van Christus op hen zien druppelen, en zijn wond in zijn zijde gezien. Enigen hebben een groot licht in de kamer zien schijnen. Enigen zijn wonderbaar ingenomen met hun dromen. Enigen hebben in grote benauwdheden het inwendig getuigenis gehad uw zonden zijn u vergeven, hierdoor hebben ze vrijheid en blijdschap gehad, zo dat ze bijna op en neer in de kamer sprongen.

Ach, overspelig geslacht! Dit is natuurlijk en algemeen bij mensen, die Jezus graag zagen, en Hem graag bij zich tegenwoordig hadden om hun vrede te geven. Daarom hebben de Papisten zijn beeltenis, en geeft Christus hun, volgens hun zeggen, het Sacrament (de ouwel) om zich zo gemeenzaam te vertonen als Hij kan. Daarom ook wilde Thomas niet geloven, tenzij hij zijn vinger in zijn zijde stak. En de Heere bood hem die aan, doch verklaarde hen zalig, die het niet zullen gezien, en nochtans zullen geloofd hebben, Joh. 20: 15, 29.

Hierom zeg ik, wee hun die geen anderen geopenbaarde Christus hebben, dan zulk

een. Weinig denkt gij, hoeveel ongelijk u Christus aandoet, want u doet zoo veel als in u is, om al Zijn heerlijkheid ten laatsten dage te verduisteren, gelijk de goddelozen Zijn heerlijkheid heden ten dage verduisteren, 2 Thess. 1: 10. Hij zal verheerlijkt worden in allen die geloven. Waarom?

Omdat ons getuigenis geloofd was, met dat geloof hetwelk zich met Christus verenigt, en Hem in het getuigenis ziet, namelijk dat getuigenis waardoor Jezus op het einde der wereld verheerlijkt zal worden.

4e Besluit.

Dat deze zaligmakende kennis van Jezus Christus hierin bestaat, dat de ziel, gevoelig zijnde over haar onkunde van Jezus, zulk een heerlijkheid in Christus' Persoon ziet, dat zij Hem in al Zijn heerlijkheid, voor het tegenwoordige, als haar grootste en enigste goed waardeert. Ik zal dit in bijzonderheden verhandelen.

a. Ik zeg dat de ziel, die de Heere Jezus waarlijk en zaligmakend gezien heeft, over haar onkunde van Hem gevoelig gemaakt is. Zij zegt: ik zie Hem niet, ik heb van Hem gehoord, van Hem gelezen, ik heb Zijn Naam in mijn mond genomen en Hem beleden; ik geloof dat anderen Hem zien, en zalig zijn hun ogen. Maar ik zie Hem niet, Joh. 6: 26 37, 39, *Ik ben tot een oordeel in deze wereld gekomen.*

En gelijk al de wasdom in de kennis van Christus door deze deur inkomt, also ook zijn beginsel. Wat hun aangaat, die neergeworpen zijn geworden en van Christus als een Zaligmaker hoorden, maar nooit hun onwetendheid omtrent Hem gevoelden, voordat ze Hem begrepen, hun licht is duisternis en hun kennis vol bedriegerij en afgoderij.

b. Ze aanschouwt heerlijkheid in Christus persoon. Want voordat de Heere Zijn Zoon aan iemand openbaart, is Hij voor ieder, wat Hij was voor de Joden, Jes. 53: 2, 3, Hij was veracht en de onwaardigste onder de mensen; niets was zo gering als Christus; iedere ijdelheid werd boven Hem verkoren, en de mensen kunnen niet anders doen, omdat zij Zijn heerlijkheid en schoonheid niet zien, 1 Cor. 2: 11, Indien zij ze gekend hadden, enz. Daarom openbaart de Heere, zijn verborgen heerlijkheid aan hen, zoals in hun harten, of in de gemoederen van andere mensen nooit te voren is geschied, en hoewel anderen daarvan mogen praten, kunnen zij Hem echter op deze wijze als zij, niet zien. Daarom wordt Hij het wonderbaar Licht genoemd hetwelk Hij openbaart, wanneer de ziel een gezicht verkregen heeft van haar eigen schande en vuilheid, wanneer al het gras van zijn goedertierenheid verdord is, Jes. 40: 6. *pan* wordt de heerlijkheid van Christus geopenbaard, als een heerlijkheid, zó bekwaam en gepast voor hen, tegenover al hun gebrek en rampzaligheid, dat als de ziel die ziet in de een of andere predatie, belofte of gebed, alsdan het hoofd. Het hart en de ogen met tranen werden vervuld. Ach, zegt zij, dat ik Hem, die zo heerlijk is, versmaad heb! Hand. 2: 36, 27, 2 Cor. 4: 5, 6. Als de ziel haar onkunde omtrent Hem niet gevoelde, zo zou ze nooit het gezicht van Hem waarderen, doch nu doet ze dit, en nu wordt die heerlijkheid geopenbaard, Joh. 1: 14, *Wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, als de heerlijkheid van de eniggeboren Zoon.* In iedere waarheid is een heerlijkheid, die de mensen niet zien, en deze wordt in de Schriftuur genoemd, het vinden van de parel, Matth. 13:45.

c. Zij aanschouwt Hem zodanig in Zijn heerlijkheid,, dat ze Hem nu in al Zijn heerlijkheid waardeert. Want een Biléam kon de heerlijkheid der tenten Israëls en de ster Jacobs zien, maar Hem niet waarderen in al Zijn heerlijkheid. De verdoemden in de hel zien heerlijkheid in Christus, anders zouden zij zich nooit over het verlies van Hem bedroeven, doch het is alleen ten opzichte van iets in Christus, het verlossen der

heiligen van de smarten, die zij nu gevoelen. Ja, veel verworpenen die onder een levenden dienstleven, zullen enige heerlijkheid in Christus en in de heiligen zien, en denken dat zij gelukzalige mensen zijn, echter zullen zij Hem in al Zijn heerlijkheid niet waarderen. De Heere schijnt met zijn licht, gelijk de zon op de aarde, die maakt dat alle dingen, die enige heerlijkheid hebben, dit doen blijken, en in alles een heerlijkheid te voorschijn brengt, welke te voren verborgen was. Aldus brengt Christus heerlijkheid in alles wat aan Hem is.

Zodat,

1. De ziel heerlijkheid in de genade van Christus ziet, Joh. 1: 14, want de heerlijkheid van Christus persoon wordt niet zonder deze voortreffelijkheden gezien. Luk. 1: 46. Mijn ziel maakt groot de Heere.
 2. Een heerlijkheid in de heiligheid van Christus, Jes. 6: 3, in het bijzonder opmerkende wat het in Hem is, om haar heilig te maken. 2 Cor. 3: 18.
 3. Een heerlijkheid in zijn verbond en beloften, Ps. 45: 2, 3. Zij zegt: Ach, dat al deze beloften aan mij vervuld mochten worden! Dit is al mijn begeerte, 2 Sam. 23: 5.
 4. Een heerlijkheid in de regering, de geboden en de wil van Christus, zij zegt: Ach, mocht ik eenmaal in alles zijn hart. vergenoegen! Ps. 19: 11, zodat de ziel liever alles verliest, dan zijn wil zelf in een geringe zaak te wederstreven; ziende een heerlijkheid in de geringste waarheid, in het verwerpen van een plechtigheid, enz. Zach. 6:13.
 5. Een heerlijkheid in al de instellingen van Christus Hoe lieflijk zijn uw woningen. O HEERE der heirscharen! O zalige gemeenschap der heiligen! O heerlijke vrede op de Sabbatten!
 6. Een heerlijkheid in zijn ganse gedrag; al zegent Hij mij slechts weinig met uitwendige goederen, zo is dit de goedgunstigheid, die Christus in zijne heerlijkheid voor mij bezorgt. Al dreigt Hij mij, het woord des HEEREN is goed. Al verliet Hij mij, zijn toorn is liefde. Ach, dit is heerlijk! Al ontnam Hij mij alles, en al versmaadde Hij mij, Mozes achtte de versmaadheid van Christus meerder rijkdom te zijn, dan de schatten van Egypte; welke smaadheid hier ons deel is.
- Ze ziet een heerlijkheid in Christus, en stelt zichzelf hiermee gerust: *Hij is de HEERE*, gelijk Eli zeide. Dus zien en waarderen de heiligen Christus in al Zijn heerlijkheid. Maar wij zullen bevinden dat een vals hart hierin altijd tekort schiet, een oprecht hart nooit. Maar gewoonlijk is het met dezelve zo ingenomen, dat als u vraagt, veronderstelt dat gij, indien u alle genade, heiligheid en beloften van Christus had, dat dit geen genade zou zijn?

Het antwoord zou gegeven worden: Ja, genoeg, dan zou ik in Hem roemen en Hem voor eeuwig loven. Daarom wordt Christus in Luk. 2: 34, De heerlijkheid van Israël genoemd, omdat zij Hem al zo waarderen, en Jes. 28: 5. De HEERE der heirscharen zal tot een heerlijke Kroon en tot enen sierlijken Krans zijn. Anderen mogen in schrik Christus boven de wereld waarderen, doch dan is het alleen om hen te verlichten.

d. Ik voeg er bij, zij waardeert Hem aldus:

1. Als haar tegenwoordig Goed. Zodat als de Heere zich zelf onttrekt of weigert, er niets ter wereld voor haar is, dat haar voor het tegenwoordige gerust kan stellen, Jer. 1: 4, 5. Anderen erkennen als zij sterven Christus in hun oordeel, als het grootste goed, en zien dat Hij ten laatsten dage zo zal wezen. Maar voor het tegenwoordige is een weinig meer vrijheid in de zonde, luiheid, wellust; gewin en allerlei geriefelijkheden beter. Deze hebben Hem nooit gezien. Ach verachtelijke wereld! De

Heere zal u ten enigen dage uit uw eigen mond verdoemen; uw eigen wil was waardiger voor u dan de zijne. Deze wereld ontlast u meer dan zijn vrede. enz. Als u op uw doodbed ligt, dan zult u Hem waarderen. Waarom?

Opdat Hij u dan te stade mocht komen. Daarom hebt u het te voren niet gedaan, doch ofschoon u het dan doet, is het te vrezen dat u hiermee evenwel verloren zult gaan.

2. Als het grootste Goed. Deut. 33: 26. Jer. 10: 7. Daarom zullen zij die enig goed in Christus zien, Hem begeren, en zich minzaam jegens Hem gedragen, maar Hem niet als het grootste goed waarderen. Zij zullen met de jongeling, wel iets, maar niet alles aan Hem afstaan. Zij zullen hun vuilheden voor Christus voeten neerwerpen en Hem smeken dat Hij hun zonde wegneme. Maar zij willen hun kronen, het waardigste wat zij hebben, niet neerwerpen. Van daar vallen de in de doornachtige grond gezaaide altijd af. De goede dingen dezer wereld, die zij in de tijd der vervolging verzaakten, waren waardiger dan Christus, en hierdoor vallen zij af. Het is een oneer voor een koning, niet meer dan andere mensen gewaardeerd te worden, Zach. 11: 12, 13.

3. Als het enigste Goed, Jes. 24: 23, De zon zal beschaamd worden, enz. En hoewel andere dingen voor een tijd in hun harten mogen insluipen, herstellen zij zich evenwel; dit is het éne nodige, Ps. 27: 4, hetwelk zij in dit leven begeren, en hierin schieten alle geveinsden tekort.

1. Zij die Christus waarderen, gelijk de mensen de koopmanschap, zij wilden die graag hebben, maar het staat hun tegen die te halen. De mensen mogen, gelijk zij menen, Christus als het enigste goed, waarderen. Maar hieruit blijkt hun valsheid, dat zij de middelen daartoe verwaarlozen, omdat ze enig goed elders hebben, om zich gerust te stellen. Hierdoor worden alle trage belijders veroordeeld.

2. Zij die Christus wel wilden hebben, Hem hoog waarderen, en de middelen om Hem te hebben, naarstig in het werk stellen. Maar zij moeten Christus, de wereld en de wellusten, en ook gemak daarenboven hebben; Christus om hun geweten, en de wereld om hun hart gerust te stellen; Christus, om op te vertrouwen, als de plichten hen begeven, en de wereld om er in te rusten, als de vertroosting van Christus hun geweigerd worden. Het land is goed, ga daarin en bezit het.

1. Tegenwerping. *Maar komen de heiligen tot deze hoogte?*

Antwoord. 2 Cor. 4: 3. Indien ons Evangelie bedekt is, zo is het bedekt in degenen die verloren zijn. Wie zijn degenen voor wie Christus verborgen is? Wanneer is Hij verborgen? Als Zijn heerlijkheid verborgen is. Ik weet dat de heiligen daarin gebrek kunnen gevoelen en daarom treuren. Maar ze zal te eniger tijd, als zij des Heeren zijn, verschijnen. Ja, dit zullen zij bevinden, en als het op scheiden aankomt, dan zal het zich klaar ontdekken.

2. Tegenwerping. Maar de heiligen kunnen dit niet weten.

Antwoord. Ja, evenzeer als zij hun versmaadheid weten, door middel van Gods Geest. Hij die van het ene uiterste tot het andere gebracht wordt, zal het weten.

3. Tegenwerping. Maar de geveinsden kunnen hiertoe geraken.

Antwoord.

1. Dan kan het Evangelie aan een geveinsde en aan hen, die verloren zijn, geopenbaard worden.

2. Dan kunnen zij geloven. Want hun alleen is de Heere dierbaar, 1 Petrus 2:6; dan is een zaak dierbaar, als wij die volgens haar waarde schatten. De Heere nu is het

grootste en het enigste Goed, en dan is Hij het voor ons, als wij Hem aldus waarden; dit is alleen het werk der gelovigen.

3. Dan kan Christus de schat van een vleselijk mens zijn. Want onze schat is, wat wij het meest waarden.

4. Dan kan een vleselijk hart Christus met die eer verheerlijken, welke in deze hoogachting bestaat, Luk. I: 4. Mijn ziel maakt groot de Heere.

5. Immers zien wij, dat niemand Christus heeft verloren dan die Hem gering geacht heeft. Verzaak alles, en neem deze Parel, opdat u ten enigen dage niet moogt uitroepen: O, had ik voor Christus die achting gehad, die ik voor de wellust en de wereld gehad heb, dan had ik Hem nu gehad! Onderzoek, als het alzo is, of u de Heere Jezus dus ziet en waardeert.

O, zijt dankbaar dat de Heere die gezant ooit gezonden heeft om Christus te openbaren! En zo niet, o, ga dan heen en treur! Paulus heeft dit drie dagen gedaan, Hand. 9, Hij zag niemand. O, Christus is lang voor u verborgen geweest. O, weinigen hebben dat; maar stel dit in het werk, want anders zal dat wat in Mattheüs 23:39 geschreven staat, uw deel zijn.

§ 3. C. Volheid van geloof, in de plaats van ongeloof.

Want het is niet onbekend hoe krachtig, deze zonde in ieder mens zijn paleis heeft. Zodat niet Mozes, maar de Heere Jezus de steen des aanstoots is, namelijk van de Joden, Gods afgezonderd volk. Als de mensen tot het uiterste gekomen zijn, zodat de Heere voorgenomen heeft zich te wachten, om niet meer medelijden te hebben, zo komt eindelijk de Zoon, en een ongelovig hart doet de balans overslaan en weigert Hem aan te nemen. Nadat de Heere de mensen door wondervolle bewaringen, verlossingen van Farad en hulp te Massa, beproefd had, moesten ze Kanaän binnen trekken. Maar zij konden er niet inkomen, uit oorzaak van hun ongeloof. Deze zonde vertoont zich openlijk en bewaart de bres, als de andere zonden, naar het schijnt, uit het veld geslagen zijn. Daar is dan een Geest des geloofs, die in de plaats van dit ongeloof komt, die de ziel uit de macht van hetzelfde redt. Want daar kunnen enige lichte aandoeningen van de Geest zijn, welke als lichte schermutselingen met hetzelfde zijn, maar dan wint het ongeloof wederom het veld. Gelijk de in de steenachtige grond Bezaaiden. Zij geloofden, doch het ongeloof bood weerstand in de tijd der vervolging, en verzoeking, en toen vielen zij af.

1. Vraag. *Wat is dit geloof, die volheid of de volle mate hiervan?*

Antwoord. Ik zal hier niet spreken van het historisch of van het wondergeloof, waarvan het eerste ook in de duivelen, het tweede alleen in enige mensen is, die naderhand kunnen verloren gaan; noch ook van dat geloof, hetwelk wij noemen het geloof van verzekering.; wij zullen daartoe nog niet komen. Maar van dat, wat wij het rechtvaardig makend geloof noemen, en het eerste met Christus doet verenigen, en alzo rechtvaardigt. Dit geloof nu, is het komen van de ziel tot Christus. Deze is de overste Leidsman. Want Adam had zijn leven in zichzelf, doch nu is het verloren in ons, maar weggelegd in Christus, Coll. 3: 3.

Daarom moeten zij die dit leven willen hebben, uit zichzelf tot de Heere gaan. De beweging der ziel nu tussen deze twee uitersten, van leegheid en dood hier, en leven en volheid daar, wat is ze anders dan het geloof? Hetwelk Adam niet had, noch in die staat kon hebben, daarom kunnen ook geen van Adams kinderen natuurlijk hieraan deel hebben.

En dat het geloof is, blijkt

1. Uit Joh. 6: 35, *Ik ben het brood des levens; die tot Mij komt, zal geenszins honger, en die in Mij gelooft, zal nimmermeer dorsten.*
2. Omdat het ongeloof niet anders is, dan het scheiden der ziel van de God des levens, Hebr. 3: 12, niet van de heilige wet, maar van de levenden God.
3. Het geloof is de eigenlijke uitwerking der roeping, of liever het voornaamste gedeelte ervan. Gelijk het nu een vruchteloze roeping is, wanneer de Heere roept, en de ziel niet komt. Zo is het een krachtige roeping waardoor de Heere roept en de ziel antwoordt, en alzo komt. Zodat stil te zitten, niets te zien en niets te doen, geen geloof is maar luiheid. Neen, Christus kan in die ziel niet wezen, die nog in zichzelf is. Daarom is het geloof niet een lijdelijke mogelijkheid van de ziel om Christus te ontvangen, hoewel die haar voor Hem kan bereiden, maar het uitgaan van een mens uit zichzelf tot Christus.

2e Vraag. *Maar kan een mens, die nooit genade van Christus zal hebben, niet tot Christus komen?*

Antwoord. Ja. Daar kunnen veel lichtere aandoeningen zijn, als in de gelovigen, en maar voor, een tijd zijn. De wereld is ten huidige dage vol geloof; ieder mens meent en zegt dat hij gelooft, hoewel zijn geloof zwak is. Het is der mensen beukelaar tegen alle middelen. Zij kennen deze zonden, maar. Zolang zij geloven is alles wel. En dit is hun vertroosting in al hun ontsteltenis; al doodde de Heere, zo zullen zij echter geloven. En ik zeg, dat enige mensen waarlijk van de Heere afgeweken zijn. Het Evangelie is gepredikt, en zij hebben zich tot Christus begeven, maar Hem niettemin gemist. Daar is een geloof gelijk een net, hetwelk Christus vangt en wondt, hem kust en verraadt.

Dat komen tot Christus, waar van de anderen de volle maat niet hebben, blijkt uit deze bijzonderheden.

1. Het is dat werk van de Geest, waardoor een zondaar, gevoelig over zijn algehele naaktheid, leegheid en gebrek, van God geroepen zijnde, met zijn ganse ziel uit zichzelf tot Christus komt. Ik spreek niet van verzekering, want als dat geloof was, dan zouden alle verworpenen gehouden zijn een onwaarheid te geloven, namelijk, dat God de Vader hen lief heeft en dat Christus voor hen gestorven is.

2. Het is een werk van Gods Geest, en hierom wordt Hij de Geest des geloofs genoemd, niet alleen omdat het door Hem gewrocht is. Maar ook omdat de Geest op een wonderbare wijze met hetzelfde verbonden is, en aan de ziel, en de ziel aan Christus door hetzelfde verknocht is.

3. Het onderwerp waarin het gewrocht wordt, een zondaar, gevoelig over zijn uiterst gebrek. Want het geloof ontstaat uit de verdelging en het verderf van onze eigen voortreffelijkheid. Het is gelijk Christus, die als een wortel uit een dorre aarde is opgeschoten, Jes. 53: 2. Want de grote toelag des Heeren is, om Christus en Zijn rijke genade te verhogen. Gelijk die nu verduisterd wordt door er iets van onszelf bij te brengen, zo wordt die verhoogd door er alles van onszelf af te houden; dit kan nooit geschieden voordat de ziel gevoelig is over haar naaktheid, leegheid en gebrek. De verloren zoon ging niet eer naar huis, voordat hij bijna van honger stierf. Want zodanig is de gevoelloosheid der mensen, en de afkeer van Christus, dat de uiterste noden alleen hen tot Hem drijven, zie Richt. 5: 6.

Toen de Midianieten kwamen, liepen zij gelijk de beesten naar hun spelonken, en voordat het brood van hen weggenomen was, riepen zij niet tot de Heere, maar toen deden zij het. De mensen hebben geen harten, of als het zo is, geen hoofden om voor

die tijd tot Christus te komen, en gewoonlijk maakt de Heere dit tot de grond der eerste zielsbeweging tot Christus, als ze zegt: Ik sterf hier, ik kom hier om vanwege mijn gebrek. Vergeef mijn ongerechtigheid, want die is groot, Ps. 25: 11 Zijt genadig, want het is een hardnekkig volk, Exod. 34: 9, opdat, wanneer de Heere vergeeft, die ziel niets hebben dan, ellende, om op te roemen, en dan valt het zwaar om te geloven. Doch dit is nog niet alles.

4. Het moet van God gevraagd worden. Want anders zou de ziel, al ware ze nog zo gevoelig over de ellende niet kunnen, niet durven komen. Maar ze zou veeleer onder haar last bezwijken, of tegen alle middelen pleiten; ze zou vermoedelijk, gelijk Judas die geen gezicht van Christus had, gelijk Petrus had, zichzelf verhangen. Zie Daarom, Jer. 3:13. Komt tot snij; hun hart antwoordde, Zie, wij komen. Want dit is gewoonlijk de tegenwerping der ziel, als ze de rijkdom der genade ziet: Wat kan mij die baten, daar ik zo goddeloos, zo dikwijls gevallen en van de Heere verworpen ben, en waarschijnlijk hetzelfde zal doen; ik zal hierdoor des te meer zondigen. Neen, het gebod des Evangelies komt, De Heere zegt: ach kom, ondanks dit alles, ja om dit alles. Want Ik zal u van dezelve genezen.

Deze roeping nu, heeft twee dingen in zich.

1. Ze is bijzonder. Want de algemene nodigheden om te geloven en in te komen, worden in het bijzonder aan de verkorenen gedaan, die anders niet zouden inkomen. Daarom wordt er gezegd, Jes. 43; 1, *Ik heb u bij uw naam geroepen*. Want wij zullen bevinden dat de harten der mensen, als zij een belofte zien, niet kunnen denken dat het hun aangaat; allen die hongeren zullen verzadigd worden. Maar, zegt men, zal ik er wel een van wezen? Toont men hun dan aan, dat het even bijzonder is als de wet, zo kunnen zij niet denken dat het voor hen is. En hierom zeggen zij soms dat het woord allen daar niet bij gevoegd is.

Dit nu is de grote kracht van het ongeloof, een woord tot allen gesproken, wordt door niemand gadeslagen, voordat de Heere het bijzonder maakt, daarom wordt er in Jesaja 2 van Christus gezegd. Hij zal de volkeren richten, wanneer nu de rechters rondreizen (zoals in Engeland), dan maken zij geen wetten, maar de wetten worden alleen toegepast; een mens wordt voor hen gebracht om veroordeeld te worden. Hij hoopte op iets beters. maar toch geschiedt het; nu beeft hij.

Een ander komt voor, om ontslagen te worden. Hij vreest, daar hij vals beschuldigd is. Hij wordt vrij gesproken; nu is hij verheugd.

2. Ze is een levende roeping, een sterke roeping, Joh. 5: 25. Vandaar kan een mens onder de roepingen van de predikant lang leven en nooit komen, omdat die roepingen niet krachtadig gemaakt zijn door de Heere des levens. En dus is deze niet onweerstandelijk.

5. Op deze roeping komt de ganse ziel uit zichzelf tot Christus. Want indien een mens de wolken kon beklimmen, de deuren van de hemel kon ontsluiten, en gelijk Elias met zijn lichaam tot Christus komen, zo kon hij Christus evenzeer missen als zij, die kwamen en Christus voor een tijd met hun lichamen volgden, toen Hij nog op de aarde leefde; een mens kan tot Christus komen met zijn halve ziel of hart, daar kan enige hoop, enige begeerte, enige liefde, enige aankleving en verkiezing van Hem wezenlijk, inwendig en toch niet zaligmakend wezen; omdat niet de ganse ziel, maar de helft van dezelve tot Hem gekomen is, Jac. 1:7, 8.

Nu, de ganse ziel komt dan, als al de genegenheden en de gehele wil hun toevlucht tot de Heere nemen, en zich aan Hem hechten, als al de genegenheden tot alle andere dingen veranderd zijn; aldus komen zij tot de Heere en omhelzen Hem, zodat de hoop

hier alleen wacht: wanneer zal de Heere zich mijner erbarmen? De begeerten, die zich te voren tot duizend dingen uitstrekten, verlangen allen naar Hem, de liefde alleen omhelst Hem, de Heere laat enig gezicht van de vrijheid der genade in het hart komen, de hoop ziet derwaarts. De Heere toont het gebrek, en de weg daarheen, de begeerte breekt door de stenen muren en door al de middelen en zwarigheden om Hem te hebben. De Heere laat de ziel de zoetheid van Jezus en Zijn genade proeven. De ziel is verheugd, de liefde omhelst Hem, de wil koestert Hem.

Een vleselijk hart begeert en bemint andere dingen en verheugt zich in dezelve, en te gelijk in de Heere. Het is dus een vals hart. Maar het ganse hart van een oprechte komt hier, en als het hier is, meent het dat het alles heeft, ja het leven.

En als enig gedeelte der genegenheden, ergens elders gelaten zijn, dan treurt de ziel, ze haat die slavernij, ze is er over beschaamd, enz., zodat nu de ganse ziel gelijk een stroom daarheen loopt, Ps. 119: 2, Jer. 3: 10. Ps. 45: 11. Daarom is het met de ziel, gelijk met de Israëlieten, toen zij uit Egypte zouden trekken. Zij wilden geen kind noch hoefijzer achterlaten, opdat het geen oorzaak mocht worden om terug te keren; evenzo is het met de ziel, als ze van het lichaam gescheiden is, ze denkt alleen om de Heere, ze heeft van alles afscheid genomen; aldus verlaat de ziel alles door het geloof en komt tot de Heere; anders is de ziel niet tot Christus gekomen, maar reikt naar Christus; evenals de mensen die door het water naar de ark waadden, maar verdronken. Hun armen zijn niet lang genoeg, hun begeerten en hun liefde zijn niet lang genoeg, om tot Christus te reiken.

De neiging en stroom der ziel is vastgezet, en loopt hier niet volkomen. Het is met de ziel, gelijk het met twee rivieren is, beiden lopen ze met al haar kracht naar de zee, maar de grote rivier is zwaarder en loopt sneller; nochtans wordt de stroom van de andere geheel daarheen gevoerd. Aldus kunnen enige mensen voller van geloof dan anderen zijn, echter lopen ze samen naar de zee. Zij lopen gelijk de rivieren, met bochten, deze weg en genen weg; soms worden ze belemmerd, doch daar eindigen zij. Zo loepen ook de zielen der heiligen tot dit of dat schepsel, echter eindigen zij ten laatste in de Heere. Denk aan Petrus en Johannes, die naar het graf liepen; hoewel de een de ander voorbijliep kwamen zij echter beide eindelijk bij de Heere, nadat ze beide Hem voor een tijd verzaakt hadden.

Hoewel de ganse wereld de ziel terugtrekt, kan ze toch zonder de Heere niet leven; ja, al sloeg de Heere de ziel van zich weg, volgt ze Hem toch na.

6. Zij komen tot de Heere om Hemzelf; zie Joh. 6: enigen kwamen tot Christus om de broden en zouden zich verheugd hebben, als Christus daarvoor Koning geworden was, maar om Hemzelf bekommerden zij zich niet; in vers 27 wijst Hij hen dan ook op Zichzelf. Enigen kwamen tot Hem met hoger oogmerken en werden daarom Zijn discipelen, dat is, zij kwamen om het leven van Hem. Maar het woord: Zijn vlees en bloed moet u eten en drinken, of anders zult u sterven, was een hard gezegde; zij konden niet verstaan noch zien wat dit betekende, hierom verzaakten zij Hem.

Maar als de oprechten komen om Hemzelf te ontvangen, dan is het leven waarlijk het hunne. Het is alzo de Persoon van Christus, waarop dit geloof neerkomt, evenals in het huwelijk de persoon alles is. En die hierom komen, worden nooit weggezonden.

Dan is de ziel waarlijk tot Hem, om Hemzelf gekomen:

1. Wanneer Hij zelf rust geeft aan de ziel in elk gebrek, Hebr. 1. 3 Als vrienden, bescherming, sterkte, leven en heerlijkheid ontbreken, en de ziel zegt: als ik Hem heb, zo heb ik dat alles in Hem; als alles verkocht is, vergenoegt niet alleen de akker maar de schat. Want ze acht die beter dan de hemel, dan de heerlijkheid. Het vertroost de ziel, dat de Heere zelf de haar wordt.

2. De ziel die Hem neemt, doet dit niet alleen om op Hem te roemen, gelijk Kapérnaüm Hem had, noch om de luiheid, de zonde, en het bedrog door Hem te bedekken. Ik heb Christus en nu heb ik voor niets meer te zorgen, dan om van Hem te leven, Joh. 6: 57, *Die Mij eet, zal leven door Mij*. Fil. 3: 9, 10. Een mens gebruikt Christus niet gelijk een geneesmiddel om hem te verlichten; noch gelijk prachtige behangsels om hem te versieren. Maar als brood om van Hem te leven. Want velen ontvangen Christus, zij rusten op Hem en zeggen dat zij rusten in Hem, maar zij trekken geen goed van Hem; ja, voordat zij Christus of enige verzekering van Hem hadden, waren zij beter dan nu. U hebt niets te doen met de Heere Jezus, gij zijt buiten uw plaats. Zie van Jotham, Richt. 9: 8. De olijfboom en de wijnstok wilden niet uit hun plaats genomen worden, om als koningen over de andere bomen te zweven, opdat ze hun vettigheid en zoetigheid niet zouden verliezen; ook alzo, sinds u met Christus volgens uw bedrieglijke gedachten verenigd zijt, hebt gij uw goeden naam en zoetheid, die u eens had, verloren, gij zijt nu uit uw plaats; ga wederom tot uw verschrikkingen en droefheden, totdat de Heere zichzelf zodanig aan u geeft, dat u het leven van Hem moogt ontvangen.

3. Vraag. *Maar moeten allen zó tot Christus komen met hun ganse ziel? Kan een gedeelte van de prijs niet volstaan?*

Antwoord. Neen, de ganse ziel moet komen. Het kan niet anders.

a. Uit kracht van Gods jaloersheid; die gelijk een jaloers man, veel zwakheden kan verdragen, maar hij wil het ganse hart hebben. En zij die het Hem niet geven, zullen om geestelijke hoererij uitgeroeid worden, Ps. 73: 27. Hij zou anders Christus onteren, als Hij Hem zo goedkoop verkocht.

b. Uit kracht van Christus voortreffelijkheid: De Heere trekt, door de openbaring van Hem, de ziel tot zich, Rom. 1: 16, 17. Jes. 55: 3, 4. De zielen der mensen in deze wereld worden door enig schijnbaar goed overheerst om daardoor aan getrokken te worden, zo ook hier, als zulk een voorwerp gezien wordt; inzonderheid is de ziel die bij zijn graf geweend heeft, gelijk aan het ijzer dat zich niet beweegt, vóórdát het bij de zeilsteen gebracht wordt, en het doet zulks dan alleen, niet de dingen die er door aangeraakt worden. Want gelijk wij Hem liefhebben, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad, aldus bemint Christus de ziel van ganser harte, en zijn ganse hart is aan haar gehecht. En wederkerig is de ganse ziel aan Christus gehecht.

c. Omdat een mens anders niets van de Heere kan ontvangen, Jer. 29: 12, 13. Hij is gelijk de waterbuizen; al zijn ze wel gelegd, als ze niet reiken tot aan de voornaamste buis, zo kan er geen water in het huis komen. Zo ook hier. Dit is de reden waarom de mensen leven en bidden en niets ontvangen; hun harten reiken zo ver niet. De harten der mensen reiken maar halverwege tot Christus. Zo niet, zeg mij, hebt u ooit iets ontvangen?

d. Omdat het anders inderdaad geen komen tot Hem is, maar een leunen op Hem, Als de bomen niet ten enenmale van takken ontbloot worden, of niet geheel en al met de wortel uitgerukt worden, zo kunnen ze niet in een andere boomgaard gezet worden, al is de boom met nog zo weinig takken in de grond gelaten. Zo ook hier. Ja, de Heere tekent dit erger, dan of een mens in het geheel niet gekomen ware, Jer. 3: 10. De Heere verfoeit een dubbel hart, gelijk dat van Judas hetwelk niet alles, om de Heere verzaakt, maar de Heere en de geldbeurs te gelijk lief heeft. Indien het zo met u is, zijt u des Heeren niet. Denk slechts aan die man, die om de boom twistte, welks takken

over zijn schutting hingen, doch waarvan de wortel niet in zijn tuin gevonden werd, die boom was also de zijne niet. Zo ook, hoewel hij op Christus leunt, zo is hij toch de Zijne niet.

4. Vraag. *Maar komen al de heiligen tot deze mate?*

Antwoord. Overweeg deze gronden:

Tegenwerping. Maar is uw hart ten dele niet vleselijk, en aldus met het schepsel verenigd?

Antwoord. Het is waar; echter,

1. Voor zover het vleselijk is, wordt dit geweldig betreurd. Zodat het daar niet groeit, maar sterft, dagelijks daarin afnemende, Jer. 31: 18, 19. Als de genegenheden eens mensen overmatig zijn, en er geen vrees noch leedwezen hiervoor is, zo is daar geen Christus.

2. De toegeeflijkheid en neiging der ziel voert de gehele ziel herwaarts. Want ik wilde hierover niet zo zeer oordelen op grond van voorbijgaande vlagen, dan wel op grond van een inwendige neiging. Want de ziel kan in toegenegen uitdrukkingen en daden tot Christus gevoerd worden, maar als ze deze neiging en verwisseling van genegenheden niet bezit, zo is ze ongezond. Men wilde Gideon, in een grote verwarring koning maken. Maar hij wilde niet, hij wist dat het een plotselinge vlaag was, die voorbij zou gaan. De reden is dit, de ware afwending der ziel bestaat niet in de oude genegenheden op een ander voorwerp over te brengen, maar die eerst door deze neiging te veranderen, en aldus om te wenden. Want een vleselijk hart kan hot eerste hebben, gelijk hetzelfde oog de zon en een misthoop kan zien, zonder dat het veranderd wordt. Wanneer nu de ganse ziel hier geplaatst is, zo is ze nooit in rust voordat ze hier is.

5. Vraag. *Maar kunnen de geveinsden hiertoe niet komen?*

Antwoord. 1. Dan kunnen ze gelukkig worden, Ps. 119:2.

2. Dan zullen zij door Christus nooit uitgeworpen worden, Joh. 6: 37.

3. Dan kunnen zij deel hebben aan hetgeen de Heere alleen verwacht. Want waarom is de Heere toornig? Omdat het hart van Hem is afgekeerd. Waarom is de bediening des Woords ingesteld, dan om het ganse hart voor Hem te winnen? Joh. 3: 19-21.

Ach, overweeg daarom of het met u also geweest is of niet! zo niet, wee u! Ach, zijt hierin zeer zorgvuldig! Het is duizend tegen een, dat niet enig gedeelte van uw hart elders gevestigd is. Als Christus ten oordeel kwam, en zou zeggen: Kom, gij gezegende! hoe blijde zou u wezen? Och, Hij zegt nu, *Kom en neem Mij!*

§ 4. D. De volheid des Geestes zelf, in de plaats van de Satan.

Ik zal hier niet spreken, noch over die volheid des Geestes in ongemene gaven, waarvan dikwijls in de Handelingen gesproken wordt; noch ook van die volheid des Geestes, welke enige Christenen, die de Heere afzondert om meer dan anderen voor Hem te doen en te lijden, van Hem te ontvangen, zie Joh. 14: 17. De discipelen hadden de Geest, en echter beloofde Christus hun de Geest te zenden. Stefanus was een man vol des geloofs en des Heiligen Geestes, Hand. 6: 8, en Barnabas, Hand. 11: 24, was een goed man, vol des geloofs en des Heiligen Geestes.

Maar ik zal spreken van die Geest, welke in ieder gelovige is, zonder Welken wij van Christus niet zijn, Rom. 8: 9. En deze is de Geest, die in strijd is met de kwaden geest, de vorst der duisternis, die met list en macht al de zielen der mensenkinderen bezit; die zich niet alleen bij de mensen legt, 1 Petrus 5: 7, 8. noch alleen in hen werkt, maar ook in hen woont. Hij neemt de mensen niet alleen gevangen, 2 Tim. 2: 6. Maar

hij bewoont en bezit de zielen zijner gevangenen, Luk. 11: 21. En hoewel hij voor een tijd vertrekt, nochtans, zie vers 26, keren zij terug en wonen daar.

In de plaats van deze bozen geest, komt Gods Geest, van wie in vers 22 gezegd wordt, dat Hij sterker is dan Satan, hetwelk niet dan van Christus Geest gezegd kan worden. Zo is het met een mens, wiens hart van de Heere is afgekeerd. Hij wordt niet slechts overgegeven om door de macht zijner zonde, maar ook door de macht van de satan geleid te worden. Wanneer also de ganse ziel naar Hem gekeerd is, verlaat de Heere de ziel niet om door de macht van ontvangen genade of eigen geloof geleid te worden, maar de Geest zelf vervult de ziel en doet haar werken. En gelijk de ziel door de machtige kracht van de satan te voren geleid werd, zo wordt ze nu door de almachtige kracht des Geestes zelf geleid. In 1 Petrus 1: 5 zegt de apostel, *Bewaard door de kracht Gods, door het geloof*, en in Hand. 26: 18, Bekeerd van de macht van de satan, niet tot de plichten, maar tot God zelf, dat is, tot de Geest Gods, om zich aldus met Hem te verenigen.

Vraag. *Wat is deze Geest die de heiligen hebben?*

Antwoord. Ik zal mij in deze drie besluiten verklaren:

1e Besluit. Dat, indien Adam staande was gebleven, hij en al zijn nakomelingen, die macht en tegenwoordigheid en gestadige bijstand van de Geest Gods zouden gehad hebben, waardoor zij nooit zouden gevallen zijn, noch in staat geweest zijn te vallen, door de bijstand des Geestes. Hij zou het gehele jaar groen gebleven zijn, zijn bloesem zou niet verzengd, zijn vrucht zou nooit verdord zijn. De grond hiervan is de regel der gerechtigheid. Want indien om zijn val, al zijn nakomelingen van God worden verzaakt, en onder de heerschappij der zonde, des doods en van de satan zijn, Rom. 5: 18, 21, dan zouden indien hij staande was gebleven, al zijn nakomelingen de eeuwigdurende tegenwoordigheid Gods genoten hebben, en onder de heerschappij van de Geest der genade en des levens geweest zijn. Aldus luidt ook het verbond: Doet dat en u zult leven.

2^e. Besluit.

Dat de Heere Jezus, de tweede Adam, staande en opkomende in de plaats van al Zijn volk, daarom aan al zijn nakomelingen de onveranderlijke en bestendige bijstand en de tegenwoordigheid van zijn Geest toedient en overbrengt. Waardoor zij, eenmaal van Hem geteeld en tot Hem geroepen zijnde, naderhand nooit van Hem afwijken, en hoewel zwak in zichzelf, echter door de Geest ondersteund, kunnen zij nooit wederom goddeloos afwijken.

De Heere Jezus staande gebleven zijnde, zo kunnen zij niet vallen, omdat zij uit kracht van zijn staande blijven, de tegenwoordigheid des Heiligen Geestes hebben, Joh. 14: 19, Want ik leef, en u zult leven. Joh. 6: 57, Gelijkerwijs mij de levende Vader gezonden heeft, en ik leef door de Vader enz.

Christus naast de Vader staande, leeft door Hem; wij naast Christus staande, leven also onfeilbaar door Hem. En ik zeg, de grond hiervan is het staande blijven van Christus. Want hoewel er veel redenen zijn, waarom de heiligen nooit van Christus kunnen afvallen, als namelijk de Geest der genade, het verbond der genade, de bemiddeling van Christus.

Zo is echter de voornaamste grond, het staan van Christus, zonder het geringste gebrek in het vervullen van het eerste verbond, hetgeen ons op hetzelfde ogenblik toen wij in Christus geloofden, werd toegerekend, waarom ons ook de Geest der kracht, volgens het verbond der genade gegeven wordt; zie Rom. 5: 11 en vers 17, 18. Daarom wordt er gezegd dat de Geest in de gelovigen woont, Rom. 8: 11, en dat zij

tempelen van de Geest zijn, hetzij dan dat Hij Persoonlijk in hen woont. De bron is hier diep; althans Hij woont zodanig in hen, dat Hij nooit ophoudt hen te helpen, zodat zij van de Heere niet wederom kunnen afwijken. Daarom heet het in Jes. 59: 21, *Mijn Geest zal van uw zaad niet wijken*. In Joh. 14: 16 wordt Hij genaamd, de Geest die in eeuwigheid blijft. Hij verbindt de ziel aan de Heere en bewaart haar dus voor eeuwig; nooit laat Hij toe dat die liefdeknoop weer ontbonden worde. Als de ziel zwak is, helpt haar de Geest; als ze onachtzaam jegens zichzelf is, bewaart haar de Geest; hoewel de ziel genegen is van de Heere weg te lopen, nochtans volgt haar deze Geest; hoewel zij de Geest bedroeft, zo bewaart deze Geest nochtans zijn eigen huis. Hij wil de ziel niet verlaten, ofschoon zij van de Heere afwijkt. Dit is de reden, waarom de heiligen nooit van de Heere afvallen, hoewel zij weinig genade, geringe beginselen, veel zonden hebben, en Adam, hoewel hij het volmaakte beeld Gods had, niet staande gebleven is, omdat hem deze Geest nog niet gegeven was.

En hoewel hij de Geest Gods had, zo was hem echter deze Geest die wij de Geest der aanneming noemen, nog niet gegeven, omdat Hij het eerste verbond niet vervuld had, dat Christus nu voor ons vervuld heeft. Hetwelk niet alleen de grond is waarom wij nooit kunnen vallen, maar de verzekering zelf dat wij nooit zullen vallen, Want wat breekt eens mensen vrede na het geloof?

De verschijning van de zonde in het geweten. Wat maakt die verschrikkelijk? De wet. Wanneer ik nu in Christus zie, dat Hij al de geboden der wet onderhouden heeft, zo wordt niet alleen het geroep en de beschuldiging van de wet en de zonde gestild, maar daar ontstaat ook een heilige vrijmoedigheid verzekerdheid en blijdschap, zelfs in het aangezicht van een vertoornd God, Ef. 3: 12. Gelijk nu de ziel en het lichaam altijd samengevoegd zijn, zo ook deze, enz.

3e. Besluit.

Nooit heeft enig onherboren mens deze Geest die al dus behulpzaam is. (Ik spreek nu niet van het bewaren der ziel voor het vallen in zonde, maar van Christus).

1. Omdat de geest van de satan hen vervult. Hij is de sterke die zijn hof bewaart, onder wiens koninkrijk en macht zij zijn. Daarom is deze Geest, die het koninkrijk van de satan vernietigt, niet in hen.

2. Omdat dit een voorrecht is, hetwelk Adam niet had, hoewel hij aan de andere kant grote gaven en heerlijkheid bezat. Daarom is deze gave niet aan hen gegeven.

3. Omdat deze Geest verworven en gegeven is, doordat Christus de Middelaar der zijnen was. Daarom hebben zij, voor wie Hij nooit geleden heeft, noch gestorven en opgestaan is, die Geest niet.

4. Daarom zal men bij ondervinding, zien, zelfs in de beste belijders die er leven, ofschoon zij, naar hun eigen en anderer oordeel tot de Heere mogen komen en de Heere volgen, dat zij echter mettertijd zullen afwijken, soms zelfs uitwendig, Joh. 6: 64, *Daar zijn sommigen van ulieden die niet geloven*. Zie vers 66. En waarom gingen zij terug? Het was hun van de Vader niet gegeven. De Geest was hun nooit in waarheid gegeven om hen te trekken, noch om hen te bewaren.

Zo zij niet uitwendig vallen, dan ten minste inwendig. Daarom zijn ze geveinsden, hoewel zij wonderlijke genegenheden voor Christus hebben, en zelfs van Hem gesproken en Hem aangeprezen hebben, ja boven alle schepselen en plichten tot Hem schenen gebracht te zijn; echter wordt Hij zelf en Zijn genade en zijn bloed iets gewoons; hierom verachten zij Hem en walgen van Hem, ook treuren zij daarover niet, en zijn er zo ver af van zich dicht bij Christus te houden, dat ze nader bij de onvergeeflijke zonde dan bij Hem zijn. Alles wat zij hebben, is gelijk Jonas wonderboom die schielijk ontstond, maar door een worm aan de wortel, werd hij even

spoedig omvergerukt.

Evenzo sterft hun liefde voor de dienaars die Christus uitzendt, en voor zijn waarheid en inzettingen.

Vraag. Maar als de Geest zo doet, wie zal dan zalig worden? Want wie is er die niet afwijkt?

Antwoord. Als ik zeg, dat de Geest de gelovigen zodanig bijstaat, dat zij nooit afwijken, dan is de mening hiervan niet, alsof de ziel nu nooit meer in enige zonde of ongeloof zou vallen. Want waarover beklagen zich de heiligen meer, dan over hun afdwalingen? Jes. 62: 17, Hebr. 12: 1. De harten der heiligen zijn niet zodra opgeheven, of het, gewicht der afdwalingen wordt zwaar en drukt hen neer; nauwelijks wandelen zij in de weg, of zij beginnen af te wijken. Maar als ik zo spreek, dan zeg ik drie dingen.

1. Hun ganse hart wijkt nooit af.
2. Zij wijken niet voor altijd af.
3. Hoewel zij van de Heere afwijken, zo wijkt echter de Geest van hen niet af. Gelijk het in de natuurlijke rede is. Dezelfde zaak kan, hetzij langs een rechte of gebogen lijn, naar hetzelfde punt gestuurd worden; een rivier kan in een rechte of gebogen lijn naar de zee lopen. Zo ook de heiligen; hun fonteinen, hun harten, lopen tot de Heere, hoewel ze Hem in een rechte lijn niet zó volgen, dat ze ter linker of ter rechterhand niet afwijken. Zij worden echter door de Geest zodanig bewaard, dat ze Hem gestadig volgen en aankleven, hoewel er veel kromme bochten in hun harten zijn, en zij deze en genen weg van achter de Heere inslaan. Gelijk het met een wiel is, dat overeind gezet en voortgerold wordt, en wel ter zijde afloopt, maar het wordt door de hand van hem die het bestuurt weer in de rechten weg geleid, en zo laat de man die er voor zorgt het voortlopen. Zo ook is het hier. En omdat er iets dergelijks in de geveinsden is, zo zal ik die draad trachten af te snijden.

A. Hun ganse hart wijkt nooit van de Heere af en kan van Hem niet afwijken; al hun zonden en afwijkingen zijn tegen hun nieuwe natuur, die de Heere hun gegeven heeft. Het is tegen het zaad des nieuwen levens, hetwelk, terwijl het hun zonde verzwaaert, te gelijk het onderscheid tussen hun zonden en de zonden van andere mensen aantoonst. Zij kunnen ter zijde afgetrokken worden, maar het is tegen hun wil, of zo het al geschiedt, dan is het tegen de neiging van hun hart, hetwelk naar de Heere en naar Sion gericht is. Zij kunnen gevangen geleid worden, tegen hun wil, waarover ook Paulus klaagde, en zijn jammerklachten ten hemel zond; of mét hun wil, echter tegen de werkelijke neigingen, van hun wil, die hen naar een anderen kant trekt, 1 Joh. 3: 9. Zij kunnen niet zondigen omdat het zaad in hen blijft. Zodat zij met hun ganse hart niet kunnen zondigen, noch met hun ganse hart van Christus kunnen afwijken. Denk slechts aan een vrouw, wier man haar ganse hart heeft; er is echter veel zwakheid en zonde met deze liefde vermengd; indien zij enige onbeleefdheid toont, zo is dit niet van ganser harte, maar tegen hetzelve, daarom wordt zij niet verworpen, zo ook hier. Evenzo is het met de onherboren mens, die van den Satan bezeten wordt, al kan hij veel zondige gangen verzaken, veel plichten waarnemen, de wereld versmaden, echter is het niet van ganser harte. Hij wordt teruggetrokken gelijk een vogel bij zijn poot. De Satan heeft een einde van zijn hart, en hij die onheilig en onrein is, zal zo blijven. Zo ook in tegendeel; werp een steen omhoog. Hij wordt door het middenpunt der aarde aangetrokken, daarom komt hij weer naar beneden. Het is niet door innerlijke neiging, maar door uiterlijke kracht. Zo ook als de zonde en de Satan uitgeworpen

zijn, hoewel ze in de ziel werken nochtans zijn ze uitwendige werkers; ik ben het niet, maar de zonde, en hierom is het tegen de neiging.

De ganse ziel wijkt daarom nooit van de Heere Jezus, maar de Geest houdt haar daar. Evenzo is het in het lichaam van een mens. Hij wordt ziek en neigt tot een ontbinding of tering. De werktuigen worden belemmerd en hij heeft weinig vermaak in alles, doch hierdoor wordt de ziel en het lichaam nog niet ten enenmale gescheiden, want zelfs dan nog zijn ze nauw verenigd. Zo ook, hoewel het hart mocht bezwijken en tot de tering of de dood neigen, zodat de ziel weinig anders kan doen dan stil liggen en kwijnen, zo wordt de vereniging die eens gemaakt is tussen de Geest en de ziel, nooit verbroken. Want gelijk door het afwijken van de ganse ziel een scheiding wordt gemaakt, aldus maakt de ganse ziel door haar wederkering de vereniging. Daarom, indien ooit de ganse ziel scheidde, zo zou de vereniging verbroken worden. Zodat als een Christen aan zichzelf overgelaten is, hij zich niet verroeren noch scheiden kan.

Ten dele geschiedt dit door een Geest van vreze, Jer. 32:40. Denk aan een man in een schip, die zich niet in de zee durft werpen. Het doet hem schrikken als hij bedenkt wat er van hem worden zou, zo hij er in viel, en hierom houdt hij zich binnen het schip, welke stormen en welke kalmte er komt, want hij ziet de dood voor ogen. Ach, het verlies van Christus en zijn gemeenschap hiernamaals, ja hier reeds is schrikkelijk voor hem. Ten dele door een Geest van liefde. Deze dwingt ons, zodat als het hart zich om Christus niet bekommert, de Geest der liefde echter doorstraalt. De ziel zegt: zal ik Hem nu verlaten, die zich over mij ontfermde, mij vergeving gaf, toen ik geknield lag om onthoofd te worden? enz.

B. Als Hij afwijkt uit oorzaak van enig kwaad in zijn hart, zo geschiedt dit echter niet voor altijd, maar hij moet vroeg of laat tot Hem wederkeren, en tot de tijd toen het best met Hem was. Want zie hoe het met de Satan is. Hoe vervoert Hij des mensen hart van God? Merk dit in Judas. Joh. 13. Hij staat aan de deur en klopt door een zondige gedachte die hem behaagt, vers 2. Dan treedt hij in huis, door te veroorzaken dat de wil dit toestemt. Hij drijft de mensen niet gelijk de zwijnenhoeders tegen hun wil, maar beweegt de wil om naar zijn zin te besluiten, vers 27.

De satan, nu een volmacht hebbende, maakt daarvan gebruik, en hij moet noodzakelijk gaan, die de duivel drijft.

Maar de Geest wil, door het terugroepen van de ziel, dat ze wederkeert.

1. Brengt Hij heimelijk wederom de zoete, levendige gedachte te binnen, en doet de ziel overwegen en zich herinneren van wie ze afgevallen is, en wie de Heere is.

2. Dan doet Hij de wil een besluit nemen om terug te keren, en de ziel moet gaan, waarheen de Geest haar trekt, Ps. 63: 7, David dacht aan de Heere op zijn legerstede, hoewel hij toen van alle inzettingen verstoken was. Zie vers 8. *Onder de schaduw uwer vleugelen zal ik vrolijk zingen.* Daarom zegt hij in vers 9: Mijn ziel kleeft U achteraan, of kleeft U aan. Maar David was zwak en teerhartig; hoe zou hij dit dan kunnen doen? Uw hand, vers 9 ondersteunt mij.

Zie hoe het met Simson was. Toen zijn haarlokken afgesneden waren, was hij gelijk andere mensen en moest malen. Maar zij groeiden wederom aan, en hij werd zoals hij te voren was, zo ook, wanneer de genegenheden in de harten voor Christus afgesneden zijn, zo zijn de gelovigen een tijd lang gelijk andere mensen. Maar gestadig groeien zij weder, en dan worden zij zichzelf weer gelijk. En ik zeg, zij moeten wederkeren. Want als de Geest een mens leidt, zo is er een noodzakelijkheid op Hem gelegd, Hand. 5: 20, Wij kunnen niet nalaten te spreken, hetgeen wij gehoord hebben, en 2 Cor. 13: 8, *Wij vermogen niets tegen, maar wel vóór de waarheid.*

Want hier zullen wij het volslagen onderscheid zien tussen een overtuigten geveinsde,

die weet, dat alles tussen hem en de heiligen verkeerd is. Hij ziet dat hij van de Heere afvalt, en hij is in zijn geweten bevreesd voor ellende als hij niet terug keert, en het niet begeert en tracht te doen. Maar hoe is het als dit te moeilijk is en het onmogelijk schijnt, het te zullen verbeteren? Dan bezwijkt hij, en denkt dat het een zwakheid is, die God zal vergeven, en zó overwint hem de Satan; ik zeg andermaal dat niet de verzoeking maar de Satan hem overwint. Want dan is een mens overwonnen, als het geloof overwonnen is, 1 Joh. 5 4; dan is het geloof overwonnen, wanneer het wederkeren tot Christus van ganser harte, overwonnen is. Het ganse hart keert niet terug voordat de wil overgegeven wordt, geperst zijnde door een noodzakelijkheid tot wederkeren, om daar te blijven.

Nu, daarom brengt de Geest Gods de ziel tot een noodzakelijkheid om tot de Heere weer te keren; omdat als het hart zegt: het kan niet zijn dat u beter zult worden, of dat de Heere zal helpen, de ziel wederom zegt: het moet alzo wezen, en het is zoo, ik ben niet in staat dit kwaad uit te staan, want de genade moet helpen, en de Geest moet trekken, daarom moet de ziel komen, Ps. 42: 8, 9. De ziel denkt, dat de genade dit kan doen en gewillig is te doen, maar wil ze dit wel? Waarom? De Heere beveelt, als de ene golf de andere volgt, dat de genade moet intreden, en hierom is mijn gebed tot U.

Nu, deze noodzakelijkheid om tot de Heere terug te keren, vertoont zich inzonderheid in het af breken van al de tegenstrevingen tegen dit terugkeren, waarvan wij de vier voornaamsten noemen

1. Soms strikken der wereld, en daarenboven ook andere dingen. De Heere maakt het hun gemakkelijk. De Heere zendt hun geen kruisen, geeft hun huns harten wens, terwijl zij onder hun wijnstok rusten; als de Heere hun echter niet alles ontnemt, maakt Hij hun deze dingen zó zat, dat de ziel niet kan nalaten tot de Heere weer te keren; ze kan van zulk grof brood niet leven, het zijn dingen die hun geen vergenoeging geven, ze had eens beter dingen, Pred. 2: 3, 4, 11.

2. Vreze en afkerigheid des geestes. Want als de ziel van de strikken verlost is, dan komt de vrees en de afkerigheid, hetzij uit oorzaak van uitwendig verlies of van de gramschap des Heeren, zodat de ziel vreest dat ze nooit genade ontving, nooit enige genade zal hebben, omdat ze die zozeer verzondigd heeft; ze had gedacht dat God zelf dit gezegd had, en dat zijn handelwijze van in zolange tijd niet te horen en te helpen, dit getuigde; evenwel zal ze terugkeren, al zou de Heere haar nooit behouden; ze wil niet zondigen. Jona ziet weer naar de tempel. Toen hij er niet in kon komen, wilde hij er echter naar zien. De ziel zal haar ogen opslaan en treuren. Zij zal zeggen: ach, dat ik de Heere en de genade zo veronachtzaamd heb, zodat zelfs de liefde moeilijk en gramstorig zou worden! Ps. 77. De Psalmist weigerde getroost te worden in vers 3. Ja, hoewel hij aan God dacht, en aan al zijn vorige liefde, werd hij echter overstelpt; dit verwekte grote onrust. Maar in vers 11 zegt hij: *De rechterhand des Heeren verandert*. Saul heeft zo niet gedaan.

3. Gedachten van onmogelijkheid en onwaarschijnlijkheid om vrede of vergiffenis, of de overwinning over de zonde te verkrijgen. Want soms denken de heiligen: de Heere bemint mij en nochtans laat Hij dit kwaad hier liggen. Maar ik kan geen hulp krijgen, zelfs niet na veel gebeden. Ik weet dat ze geen hulp tegen alle zonden kunnen krijgen. En hierover zijn ze verootmoedigd. Maar tegen die zonden, waar tegen hulp te verkrijgen is, waarin de Heere het voor anderen gedaan heeft, en die maken dat de Heere zich verbergt, deze hulp moet verkregen worden, want deze verzoeking voor een heilige, is de ondergang van een geveinsde, Ps. 18: 22-24. Als de aarde niet kan

helpen, kan de hemel het dan niet doen? Hoe, niet de Geest, het woord, het bloed, de goedertierenheid van een teerhartige Verlosser? Al geschiedt het nu niet, toch zal ik Hem niet verlaten, zegt de ziel.

4. Wanneer Gods Voorzienigheid met zijn belofte in strijd schijnt te zijn, zullen zij Hem toch aankleven of tot Hem wederkeren. Want menigmaal hebben de heiligen hun goederen in de verbonden van Gods beloften, en hierom verwachten zij haar vervulling. Maar de Heere gedraagt zich schijnbaar in strijd met zijn belofte. De ziel zegt: Hij belooft levend te maken, te vertroosten, te heiligen, en bij mij te wezen. En Hij doodt, Hij bedroeft, Hij laat de zonden los, Hij geeft mij nooit zulk een Hem welbehaaglijk hart, en Hij verzaakt mij. Ach, nu wordt het geloof geschud! Nochtans willen zij niet weggaan, Hebr. 11: 15, 16. De Heere riep Abraham om Zijn Vaderland te verlaten. Hij was daar een vreemdeling onder moorddadige Kanaänieten. Hij woonde in tenten en zijne nakomelingen zouden, als zij vier honderd jaar daarna verdrukt waren, dat land bezitten; echter wilde hij niet wederkeren, hoewel hij het kon doen, want God had gezegd: Ik zal u zegenen. De murmurerende Israëlieten schoten hierin tekort.

C. Wanneer echter de ziel afwijkt, zo is nochtans de Geest Gods altijd in en met haar, Ps. 73: 2.

De Psalmist was bijna uitgeweken. Waarom niet geheel? gij zijt gedurig bij mij, uw hand heeft mij ondersteund, vers 23, zodat gelijk de Geest de ziel bij Christus houdt, zo houdt Hij Christus ten allen tijde in de ziel. Hierdoor hebben de heiligen in het einde van al hun handelingen met God, en van zijn handelingen met hen, Zijn liefde gezien, ten goede medewerkende in alles, zodat de ziel alsdan kan zeggen: Ziet, de Heere was hier, en ik wist het niet, Jes. 25: 9, 10. Ja, de ziel mag zich soms verwonderen, zodat zij na dit alles de Heere duidelijker, meer volkomen en lieflijker ziet, totdat ze Hem eindelijk in heerlijkheid aanschouwt. Zo ziet u dat de Geest, die de heiligen volgt, bij hen is, namelijk de Geest die de wereld ontbeert. Ach, verwonder u over de Heere, als deze Geest u gegeven, wordt, dat de hemel in uw hel gekomen is, dat geen ellenden, geen zonden die kunnen scheiden, maar dat die u altijd in uw weg voort doen gaan Daarom, als

1. Zij gereed staan om ten enenmale af te vallen, zich als verloren over te geven en gereed zijn om voor de verzoeking te bezwijken, dan is de Heere bij hen, Ps. 94: 18. Op de tijd van het scheiden, blijkt de liefde.

2. Als zij soms zo ver gegaan zijn, dat ze om geen terugkeren denken, of niet geloven gelijk het volk in de woestijn, maar zich wel genoeg bevinden zonder de Heere, zo voorkomt de Heere hen, eer zij het denken of bidden, Ps. 23: 6. Het goede en de weldaden volgen mij.

3. Als zij denken dat de Heere getergd is, zodat Hij het niet verdragen kan, dan is Hij in het midden van Zijn volk, Jer. 14: 9. *Waarom zijt u als een versaagd man, die niet kan verlossen?*

4. Daarom zijn op het einde des levens al de wegen Gods vrede geweest, en al onze wegen, hoewel droevig en kwaad, ten goede gekeerd. Gelijk blijkt in Jonas weggaan; door ellenden worden wij echter verootmoedigd, en de Heere doet dit alles om de eeuwigheid, Micha 7: 8. *Hoewel ik in de duisternis gezeten ben, zal de HEELRE mij een Licht zijn.*

5. Als het hart en de kracht bezwijkt, en het geloof bezwijken is, en het hart niet anders dan pijn gevoelt, zo bewaart de Heere Zijn volk, en dit is een grote vertroosting, Ps. 63: 26.

Overweeg daarom uw staat, gij

a. Die met uw ganse hart van de Heere afwijkt. Heeft de Heere niet uw hart tot zich overgebogen door goedertierenheden, door slagen? Maar als de droefheid verdwenen was zijt ge achteruit gesprongen gelijk een gebroken boog, die achterwaarts gespannen is, als hij vooruit gehouden wordt. Als God u nu tot enigen plicht roept, inzonderheid als uw wil en oogmerken gedwarsboomd worden, zo is het een last, en u wordt daarheen gesleept als een vis naar het droge. Het is voor u gelijk een aanval van koorts, en hierover treurt u nooit. Maar als enige oorzaak van winst in de wereld zich voordoet, dan zijn alle gedachten, tijd en krachten te weinig; of indien er enig leven of blijdschap is, zo eten de magere koeien de vetten op. Ja, u treurt niet onder die vervloekte neiging, die u van de Heere wegvoert. Weet, dat u van de Heere verzaakt wordt.

b. Die in vorige tijden veel genegenheden had, maar nu de droefheid en het zoeken van de Heere weggeweken is; die gevallen zijnde, het niet ziet, maar denkt dat het met u als met andere Christenen is, die alleen het oude vorige werk, en nu en dan enige nieuwe vlagen hebt. Waarom is het aldus? Jer. 8: 4, 5, Zult gij vallen en niet weer opstaan? Wilt u de Heere van u laten en niet wederkeren? Weet de ooeveaar dat de winter nabij is, en weet gij uw jaargetijde niet? Ach, let daarop! Of zult u met een eeuwige terugwijking afvallen? Waarom wilt u niet wederkeren, maar weggaan met een eeuwige terugwijking? Weet, dat de Satan deze ziel in zijn macht heeft.

c. Volk van God, verwonder u over deze genade. Laat uw ondervinding dit bewijzen. Is het zo niet, dat een woning van duivels een huis van de Geest Gods behoort te zijn, niet om er zich een ogenblik in op te houden, maar om er in te wonen? En hoewel Hij mishandeld en gekweld wordt, zo wil Hij nochtans niet vertrekken.

§ 5. E. Heiligmaking in de plaats van zelfzucht.

Dit werk des Geestes heeft veel aanstoot geleden, en daar is zoveel op te berispen geweest, dat, indien die vraag wat dat betreft gedaan werd, welke Christus eens aangaande zichzelf deed, *wie zeggen de mensen, dat Ik ben?*

Wij zullen bevinden dat er vijf onderscheiden opvattingen hiervan zijn.

1. Sommigen hebben het heilige algemeen gemaakt, en gedacht dat deze schat uit mesthopen te delven was; dat de Heere deze paarden voor de zwijnen heeft geworpen; dat een vleselijk hart al deze gaven en genade kan hebben. Die de rechtvaardigen hebben en Adam had, en eindelijk verloren kan gaan. Daarom stellen zij, dat een Christen uit zijn heiligmaking in het geheel geen bewijs kan halen.

2. Sommigen hebben het niet zó verabsoluteerd, maar aan de uitverkorenen alleen toegeschreven, zodat er genen gerechtvaardigd worden, of zij werden geheiligd, en omgekeerd. Maar zij menen dat het door de vermenging van zonde en verzoeking dikwijls zó verduisterd wordt, dat men het in het geheel niet, of althans maar zeer bezwaarlijk kan kennen, zodat, hoewel de Heere Jezus tot het Zijne gekomen is, en niet alleen in hun huizen maar ook in hun harten woont, zij Hem echter niet kennen.

3. Sommigen zeggen dat het gekend kan worden, maar niet als in onze harten wonende, doch als in Christus inklevende, terwijl zij de inklevende genade van Christus als onze heiligmaking beschouwen, die, waardoor de apostel onze rechtvaardigmaking verstaat, zodat, gelijk de Roomsgezinden Christus gerechtigheid afschaffen tot rechtvaardigmaking, door die alleen als instorting van genade in ons op

te vatten, zij deze onze heiligmaking vernietigen door die te doen bestaan in de inklevende heiligheid van Christus buiten ons.

4. Sommigen zeggen: daar is een heiligmaking in ons. Maar waarin bestaat die? Niet in een inwonende heiligheid of genade in ons, maar in de dadelijke werkingen van Christus in ons, en aldus maakt de Heere zijn muziek zonder enige snaren, en openbaart de dingen aan ons zonder ogen en doet ons leven zonder enige kracht des levens. Zo stellen zij een Christen na de rechtvaardigmaking in zulk een staat van heiligmaking, dat hij enkel lijdelijk is, om slechts dan zich te bewegen als hij bewogen wordt. Gelijk een weer. baan, die geen kracht heeft om zich te bewegen, dan alleen als de wind waait, goed of kwaad.

5. Sommigen staan toe dat er een heiligmaking is alleen voor de gelovigen, en dat in de gelovigen een inwonende heiligheid is, die in een allergezegendste, inwendige en volslagen verandering bestaat. Maar als zij tot de toepassing hiervan op zichzelf komen, zo denken zij, als zij enige hervorming met enige inwendige genegenheid hebben, dat iedere schielijke verandering terstond heiligmaking is, en dit moet als een goed bewijs voor hen dienen. Evenzo is het met sommige kruidkenners, die over de algemene voortreffelijkheden van verscheiden kruiden handelen, maar als zij in de tuin komen om die te verzamelen, zo nemen zij de nagebootste in plaats van de echte. De oorzaak dezer verscheidenheid van opvattingen, is haar zeldzaamheid, daar om is de ware onbekend, en de bedorven ondervinding der mensen.

Ik zal daarom deze dingen beslechten, door u aan te tonen welke mate van heiligmaking in ons is, die aan de gelovigen bijzonder eigen is, en die insgelijks gekend kan worden door hen welke ze hebben.

En daarom zal ik van de heiligmaking nu niet in het brede spreken, welke heiligmaking in de verandering van de gehelen mens door de dood van Christus bestaat, waardoor hij van de zonde gescheiden en de zonde in hem gedood is. En door het leven van Christus, waardoor hij met Christus verloofd is en zijn leven leidt. Maar ik zal er nu over spreken, voor zover deze verandering door iemand gekend kan worden. En daarom stel ik haar tegenover de zelfzucht of het zoeken van zichzelf.

Vraag. Maar waarom stelt u die heiligmaking tegenover de zelfzucht?

Antwoord.

1. Omdat ik over deze heiligmaking nu voor zover spreek, als die gezien kan worden; nu wordt ze inzonderheid hier gezien, omdat men zeggen kan dat ze hier is. Maar de geveinsden hebben een zekere verandering. Waaraan kan men weten, dat ze van de hun verschilt? Wel, de verandering van het hart blijkt voornamelijk uit de verandering van het hoogste oogmerk.

2. Omdat, gelijk de besmetting van de gehelen mens en al zijne burgerlijke, zedelijke en godsdienstige daden, voornamelijk bestaat en blijkt in deze zelfzucht, waardoor wij onszelven tot ons hoogste oogmerk stellen, en deze de aller-heerlijkste daden snood maakt, en die alle bevlekt, zo bestaat de heiligmaking van een mens voornamelijk en blijkt daaruit, dat men de Heere tot het uiterste einde maakt van alles wat men doet. Zodat, al zijn de daden nog zo gering en weinig waard, dit echter heerlijkheid en luister aan dezelve bijzet, en de kroon ervan is, zelfs van het geven van een beker koud water, Matth. 10: 42, Indien uw oog eenvoudig is, Matth. 6: 22. Zie dan voordat de Heere de ziel rechtvaardigt, zal ieder mens die leeft, zichzelf als zijn uiterste einde en goed zoeken. En uit deze gevangenis kan hen geen macht verlossen, Dan. 4: 30, Gen. 11: 4. Doch de Heere heiligt de ziel daarna met zulk een mate van Zijn genade, dat zij de Heere als haar uiterste einde stelt, en zij heeft geen ander einde.

Laat mij u daarom aantonen wat deze heiligmaking volkomen is, met al haar wezenlijke delen; opdat ze aldus des te beter gekend moge worden.

Zij is de vernieuwing van de gehele mens, blijkende uit de verandering van eens mensen uiterste einde. Doch meer bijzonder, *is ze dat werk des Geestes in de ziel, waardoor de ziel de heerlijkheid van Christus beschouwende en Zijn liefde gevoelende, zich hierop met haar ganse wil met Christus verenigt, en Hem als haar gelukzaligheid en uiterste einde zoekt te behagen.*

Want zie, gelijk er in de zelfzucht vier zaken zijn; namelijk,

1. Dat een mens zichzelf, en oenig goed in zichzelf beschouwt.
2. Zichzelf overvloedig liefheeft.
3. Zijn eigen wil volgt.
4. Dit als zijn uiterste en laatste einde doet.

Zo zijn er in deze beschrijving der heiligmaking, waarin ik eigenlijk de verdorvenheid van het eigen ik tegen ga, vier zaken:

1. De ziel aanschouwt de Heere in afzijn heerlijkheid, Hem als tegenwoordig bij haar ziende in al Zijn heerlijkheid, en als zodanig aan haar voorgesteld, Ps. 16: 8. Want dit is een noodzakelijk, wezenlijk deel harer heiligmaking, en van het zoeken van de Heere als haar uiterste einde. Want waarom zoekt een mens zichzelf? Hij ziet enige heerlijkheid en enig goed in zichzelf, niet in de Heere. En hierom zeggen wij van enige mensen, wier verwaandheid hun hoedanigheden bederft, dat ze zichzelf al te wel kennen. En hierom zijn de heiligen, als zij hun eigen geringheid en de Heere zien er zo ver af van zichzelf te zoeken, dat ze zich veeleer verfoeien. Daarom, als de Heere Zichzelf aan de ziel in Zijn heerlijkheid openbaart, maakt dit dat ze Hem en niet zichzelf zoekt, 1 Cor. 1:30. Christus is ons geworden wijsheid, rechtvaardigheid, enz. opdat allen in Hem zouden roemen.

Want dit is de heerlijkheid van Christus en het eerste beginsel van het zoeken des Heeren, dat de ziel ziet, dat haar goed is weggelegd in de Heere, meer dan in zichzelf. Ja geheel in de Heere en niets in zichzelf. Zijn wijsheid is in haar. Het kan niet anders of zonder Hem moet zij verwilderen, tot ze ten enenmale verloren is. Zijn gerechtigheid is in haar; nooit kon haar door engelen heiligheid één zonde zonder Hem vergeven werden. Zijn heiligmaking is in haar. Zij kon de geringste goede gedachte noch begeerte hebben, of de Heere moest die in haar werken. Zijn verlossing is in haar. Daar kon geen uur vrijheid van enig onbekend kwaad zijn, dan door Hem. Wanneer ze Hem also als zodanig ziet, zoekt ze Hem.

Waarom worden de hoogste onder mensen door de mensen gezocht, inzonderheid als ze vermogend zijn? Waarom trachten de mensen voor het aangezicht der prinsen te staan en: hen te behagen, zodat ze niet zullen trachten hun het geringste misnoegen aan te doen? Omdat ze hen voor zich zien, door hen aanschouwd worden, en hun grootheid hen in ontzag houdt. Zo ook hier. Waarom zoekt men de Heere Jezus niet te behagen? Hij wordt niet gezien in Zijn heerlijkheid, noch wezenlijk in de geest vertegenwoordigd. Daarom heet het in Openb. 5: 12, 13, toen zij Hem op zijnen troon zagen, wierpen zij hun kronen neder, en gaven Hem de heerlijkheid.

2. De ziel voelt insgelijks Zijn liefde, en aldus bemint zij Hem wederkerig overvloedig. Want waarom zoeken de mensen zichzelf in ieder ding, en kunnen zij dit niet laten? Het is omdat ze zichzelf liefhebben, en dit is zo onvermijdelijk, als, dat het vuur brand; hoewel zij in deze liefde branden, zodat ze zichzelf, op het laatst verteren.

Hoe doen dit dan enigen? Hoe kunnen enigen de Heere zoeken? Wij. weten dat de apostel zegt, 1 Cor. 13: 5, De liefde zoekt zichzelf niet. Als de zon dit vuur van onze eigenliefde uitgeblust heeft; als het gevoel van des Heeren liefde, die liefde tot de Heere weer ontstoken heeft, also dat de ziel: Christus overvloedig liefheeft, dan zal ze de dingen van Christus, en niet die van zichzelf zoeken. En gelijk er overvloedig veel eigenliefde is, zodat ze er van verslonden wordt, also moet er veel liefde zijn, welke overvloedig in het hart moet uitgestort zijn, om de eigenliefde te kunnen verslinden. En deze liefde ontstaande uit een ge voel van de liefde des Heeren, en wel overvloedig. Want menig mens heeft enigen goeden wil en genegenheid en liefde voor de Heere, doch nooit komt hij er toe om de Heere als zijn laatste einde te zoeken, en voor Hem te leven. Waarom niet? Omdat hij in des Heeren goedertierenheid, genade en liefde, niet overvloedig is geweest, Ps. 86: 12, 13.

Daarom zegt de onvergelykelijke Geest in Paulus: *Ik zoek niet het uwe, maar u!* Waarin? Om zeer graag de kosten te doen. Maar bewaar uzelf, Paulus! Ja, maar om de kosten te geven. Met veel moeite? Neen, zeer graag, hoewel u mij niet liefhebt, terwijl ik u liefheb, zo ook hier; hoewel Christus haar niet lief mocht hebben, echter is Hij het waardig. Hij heeft genoeg gedaan, en nu zal de ziel het niet alleen doen, maar zich verblijden, zelfs in het lijden; omdat Zijn liefde niet in onze harten gedropteld maar uitgestort is. Daarom is het een nooit missende regel, dat weinig liefde of verzekerdheid van dezelve, weinig doet zoeken naar de Heere, en veel verzekerdheid, Hem veel doet zoeken.

3. Hierop verenigt zich de ziel met de ganse wil van Christus, en deze behaagt haar, omdat zij Hem behaagt. Het gaat alle mensen, gelijk het Simson ging. Hij wilde een vrouw van de Filistijnen hebben. Waarom? Richt. 14: 3. Omdat ze bevallig was in zijn ogen. Dus, waarom willen de mensen zichzelf zoeken, zichzelf bewaren, zichzelf liefhebben, en hun eigen wil voldoen? Omdat hun dit behaagt. De ziel tracht zichzelf en haar eigen wil in alles te voldoen, en zegt: dit is goed, omdat het mij behaagt; evenzo tracht de ziel, die zich bij Christus bemind gemaakt heeft, hoewel zij het niet volmaakt kan doen, dit geschiedt eerst in de hemel, de ganse wil van Christus te vergenoegen, omdat dit Christus behaagt. En dit heeft God gezworen, dat Zijn volk zal hebben, Luk. 1: 74, 75, Dat Christus ons van al onze vijanden verlost heeft, want de voorname reden waarom de mensen de Heere niet aankleven, en zijn ganse wil hun niet behaagt, ligt daarin dat zij veel dingen te verzorgen, te bewaren en te believen hebben. Die zij voor vrienden houden, en toch des Heeren vijanden zijn, namelijk de satan en de wereld; om Hem zonder vreze te dienen, dat is, in liefde, in heiligheid en gerechtigheid, dat is, zijn ganse wil, al onze dagen; Ef. 5: 8, 9. Eertijds waren zij duisternis, maar nu zijn ze licht, door geloof; nu is er heiligheid; wandelt als kinderen des lichts. Waarin bestaat dit?

Beproevende wat Gode welbehaaglijk zij. Daarom wordt er in Ef. 6: 6 gezegd, dat zij Christus zouden behagen, doende de wil Gods van harte. En dit is zo noodzakelijk, dat de Apostel in Gal. 1: 10 zegt: Indien ik de mensen behaag, dat is, hun wil volbreng, zo ben ik Christi niet. En dit is de Heere waardiglijk te wandelen tot alle behaaglijkheid, en dit zijn de vruchten, het einde van de boom en ook van de bladeren, en dit onderscheidt deze boom van alle anderen, die wel schoon maar onvruchtbaar zijn, Coll. 1: 10.

Vraag. *Maar waarom zegt u dat dit bestaat in het behagen scheppen in de ganse wil van Christus, en niet van God de Schepper?*

Antwoord.

1. Omdat onze heiligmaking Gode nu niet als onze Schepper kan behagen, hoewel die Hem als onze Schepper in Christus behaagt, aangezien Hem de volmaakte heiligheid behaagt.

2. Omdat Christus door zijn eigen heiligheid de Vader heeft behaagd; nu dit gedaan is, en daarom alles in zijn handen gesteld is, zo heeft Hij dat voor ons gedaan, opdat wij Hem zouden vergenoegen. En hierin verschilt onze heiligmaking van het beeld, hetwelk Adam had, die zich verenigde met de wil Gods, Hem als zijn Schepper aanmerkende; terwijl onze heiligmaking eerbied bewijst aan een Verlosser, die ons voor zichzelf gekocht heeft; hierom moeten wij Hem nu in onze daden eerbiedigen.

Vraag. Maar waarom verenigt zich de ziel met de ganse wil van Christus, namelijk, voor zover die bekend gemaakt is?

Antwoord. Eerst: Omdat de heiligheid van Christus zich hier voornamelijk ontdekt, en tegen deze zal zich een vleselijk hart ontdekken. Want die van Kapérnaüm konden in de Persoon van Christus roemen, en Hem herbergen, maar toen zij zich moesten bekeren, wat een gedeelte van zijn wil was, deden zij dit niet, en wilden zij dit niet doen. Daarom, wee u Kapérnaüm! Velen zullen zich met Christus verenigen om de vergiffenis der zonden, en hun lasten op Hem leggen. Maar u moet met dezelve beladen zijn, of de Heere zal er u nooit van ontheffen.

Och neen! Hierom hebben zij een vluchtige droefheid over de zonde; velen zullen de vertroosting en de liefde van Christus omhelzen, en dit verheugt hen. Maar de wil van Christus valt hun moeilijk, Rom. 8:8. Zij willen kiezen en delen.

Ten tweede: Omdat dit een diepe gracht van bedrog in het hart is; velen volbrengen enige plichten, en waarom doen zij dit? Schijnbaar omdat ze de Heere behagen, de Heere gebiedt, en om zijnentwil, terwijl het inderdaad is om zich zelf te behagen. Want in andere dingen geven zij er niet om, of ze de Heere behagen of niet.

Ten derde: Omdat deze verdediging met zijn ganse wil, de Heere alleen zal vergenoegen: niet de snaren, of het strijken op een snaar maakt de muziek, maar wel om die alle volgens de kunst te strijken. Zo ook hier. Daarom zegt de Heere, toen de Israëlieten de nieuwe manen vierden en waarnamen, Jes. 1: 12, 14. Wie heeft dat van uw hand geëist? Toen het volk de Heere met geringe plichtsbetrachtingen, en gewone dingen trachtte tevreden te stellen, toonde de Heere dat Hij een groot Koning is, Matth. 1: 14 en 9, 10. Zegt Hij, *Ik heb geen lust aan u.*

Ten vierde: Omdat dit alleen vrede zal geven. Daarom, al begint een mens te zoeken en te kiezen en zijn hart aan des Heeren wil te hechten, als hij gelijk Jona, overal de Heere wil ontvluchten en daarin wil volharden, zo zal hij stormen krijgen; zie 1 Johannes. 2: 35. *Hieraan kennen wij Hem, enz.*

4. Hij verenigt zich met de gehele wil des Heeren, als zijn gelukzaligheid en laatste oogmerk, gelijk een mens te voren zichzelf als zijn laatste einde bedoelde, en God en Christus alleen zocht om zijn zweren en ongemak te verzachten. Want ik merk alle mensen aan als uit gebreken te bestaan; als het lichaam ongemak lijdt door koude, de maag door honger, het hoofd door gebrek aan slaap, het geweten door zondigen. Zo is al hun heil daarin gelegen om hen daarvan te ontheffen, en hierin ligt hun gelukzaligheid. Aldus nu maakt het leven van de Heere, dat de ziel haar gelukzaligheid in Hem vindt, Gal. 2: 20. De gelovige maakt het tot zijn spijs en drank de wil des Heeren te doen. Want Jehu zocht de Heere, maar zijn laatste oogmerk was

in zichzelf, zie Joh. 16: 2. Iemand zal doden, en menen. God een dienst te doen, maar dit is zijn laatste einde niet; een vleselijk hart kan zijn eigen wil wel tegenstreven, maar niet zijn eigen laatste oogmerk gelijk Judas. Een mens kan de Heere met vermaak zoeken en de inzettingen waarnemen. Hij kan vasten en bidden, maar hij zelf is en blijft zijn eigen einde, Zach. 7: 5, 6. Jes. 58: 4, 5. Een mens die naar een stad gaat, zal uw dingen daar doen, maar hij zou er niet heengaan, tenzij hij zijn eigen zaken daar wist te bevorderen.

Maar zij die waarlijk geheiligd zijn, maken de Heere tot hun laatste einde en gelukzaligheid. Het is niet alleen goed, de wil des Heeren te doen, want zó kunnen de mensen de Heere zoeken, denkende, het is goed dit te doen. Maar het is hun gelukzaligheid, anders is het hun laatste einde niet, en dan wordt Hij ook niet als hun laatste einde gezocht, zó is het met de ziel. Gelijk in een rivier die naar de zee loopt, veel bronnen vloeien, die zij allen met zich naar beneden voert. Zo zijn er veel gelegenheden, veranderingen, bezigheden, die zij allen met zich naar beneden voert; ja, hoe geweldiger ze zijn, des te meer worden ze belet, Psalm 119: 126, 127, daarom heb ik Hem lief meer dan het goud.

En dit openbaart zichzelf door drie dingen.

1. Zich over de heerlijkheid des Heeren, over zijn wil en wegen te verwonderen, en hen te, houden voor gelukkige en gezegende mensen, die zo doen en leven kunnen. Want soms is de ziel bezwaken en hiervan afgevallen, of ziek en zwak, dan rekent zij hen gelukkig, die gezondheid en kracht hebben om in de open lucht te wandelen, Ps. 1: 1, 3.

2. Nooit in zijn gemoed gerust te zijn, vei& hij hiertoe komt. Want in hetgeen een mens behartigt blijkt zijn laatste einde. Gelijk hij, die zijn goederen tot zijn laatste oogmerk maakte, zie Luk. 12: 19. Daarom heet het, mijn ziel neemt rust. Daar wordt de Heere niet gezocht, want het zoeken van zichzelf belet dit. Nu, hoewel het nog also is, maak ik mij zelf tot mijn laatste oogmerk? Dan zou mijn gemoed gerust zijn. Maar het moet geheiligd worden, eer zal het niet waarlijk gerust zijn. Daarom, toen Paulus deze loop geëindigd had, ziet u hem op zijn hoofdkussen leunen, 2 Tim. 4: 6, 7. Om deze reden hebben de heiligen een weerzin om te sterven en gelukzalig in de Hemel te zijn, omdat ze nog zo weinig werk gedaan hebben; veeltijds doen de heiligen weinig voor de Heere, echter zijn hun harten oprecht. Want waarom treuren zij zoveel hierover, als zij het gezien hebben? Ach, omdat de Heere een Verliezer door hen is geweest?

3. Het voert de ziel met kracht en vermaak door alle zwarigheden heen, Spr. 10: 29. De weg des HEBBEN is voor de oprechten kracht en blijdschap. Rom. 7; 22. *Ik heb een vermaak in de wet Gods naar de inwendige mens*, Andere volken wandelen in de naam huns gods, wij in de naam onzes Gods, Micha 4: 5. Wanneer rijkdom of eer, eens mensen uiterste einde is, met welk een heftigheid worden de mensen daartoe aangezet! daarom denkt een mens, dat hij nooit zulke goede dagen heeft gehad, dan toen hij veel voor de Heere kon doen. En daarom als er enige plicht te doen is, en hij bevreesd is die te doen, of ongewillig die te volbrengen; als het hart dood is, en hij dit echter beschouwt met een geestelijk oog, ziende dat dit Jehovah eer geeft, ach, dan voert dit de ziel plotseling uit ellenden: Niet mijn, maar Uw wil geschiedde! Dit ontlast het hart, zelfs in de diepte der hel, en in tijden van de grootste verlating.

Tot deze heiligmaking komen al de heiligen, een iegelijk in zijn mate. En indien de ziel ooit des Heeren liefde smaakte, of ooit door de bitterheid der zonde verootmoedigd werd, zo was de eerste stem en de voornaamste zorg: Heere, wat wilt

Gij dat ik doen zal? Ja, hoewel geen verzekering hebbende, en zich in de liefde des Heeren niet kunnende verblijden, zo zal ze zich echter in Gods wil verheugen. Daarom, als ze zulk een verzekering al had, ja al gaf God haar de hemel zo zou ze, als ze zulk een snood hart gewaar werd, met zulk een hart als dood zijn. En als hij denkt ter hel te zullen varen, zegt hij, dat ik U daar love!

Deze heiligmaking ontberen alle ongezonde harten; veel hervorming, veel toegenegenheid, veel plichten, maar hun einde is niet veranderd, hoewel hun leven en hart veranderd schijnt te zijn.

1. Omdat zij de Heere niet kunnen liefhebben, en de Heere Zijn liefde nooit in hun harten uitgestort heeft.
2. Deze was het leven van Christus, Joh. 8: 29, van welk leven zij, die dood in zonden zijn, nooit een beginsel ontvangen hebben, ofschoon zij denken dat dit alzo is:
3. Deze is het einde van onze verkiezing, zodat een ongezond hart haar evenmin kan najagen als verkiezen, of van God verkoren worden, Ef. 1: 4, *Heilig in de liefde*.

Dit kan gemakkelijk geweten worden,

1. Kan een mens niet weten, wanneer hij gelukkig is?
2. Kan Petrus niet tot Christus zeggen, dat hij Hem liefheeft?
3. Kan een mens niet zeggen of hij een geveinsde is, of niet? Want hij, die niet kan bewijzen, dat zijn laatste oogmerk veranderd is, moet zelf belijden, dat hij nog een geveinsde is. Zijn hart werd nooit veranderd, welke verzekerdheid of vrede hij ook gehad heeft; geen ding is ooit goed, voordat het aan zijn einde beantwoordt, waartoe het gemaakt is.

Ach, zie toch dat gij u met geen hervorming vergenoegt, maar kom hier toe; anders\;

1. Verliest u al uw gehoorzaamheid, de Heere laat er zich niet mede in, de Heere zal alles van u nemen. Gelijk men de vaten, die gemaakt zijn om er wijn in te doen, en waarin de wijn niet kan blijven, ter zijde legt, de REBBE heeft, geen welgevallen in u, Mal. 1: 8-10.
2. Als u het doet, zal de Heere uw geringste en eenvoudigste diensten aannemen. Overweeg:
 1. Christus legt al Zijn heerlijkheid ter zijde, bewust Zijnde van zijn eigen waarde; om gehoorzaamd te worden, Fil. 2: 6. 8.
 2. Zijn oneindige wijsheid is in ieder gebod, hoewel uw vleselijke reden daarin geen behagen schept.
 3. Zijn oneindige liefde tut uw geluk, hoewel u denkt dat het tot uw schade strekt.
 4. Zijn, heerlijkheid, ofschoon u er thans geen goed door verkrijgt.

§. 6. F. Volheid van de Geest der heerlijkheid in plaats van de wereld.

Die de Heere gerechtvaardigd heeft, deze heeft Hij ook verheerlijkt, Rom. 8: 30, dat is, met de heerlijkheid van een andere wereld, welke zij, hoewel die voor een tijd voor anderen en soms voor henzelf verborgen is, echter nu deelachtig zijn, en ze zal hen ten enigen dage geopenbaard worden, 1 Petrus 5: 1. Hoewel nu de geveinsden het Woord mogen, ja de krachten der toekomstige wereld mogen smaken, derven zij echter deze mate der heerlijkheid. En ik zeg, dit vervult hen in de plaats van deze wereld.

Vraag. *Hoe zijn de mensen vol van de wereld? En wat is de Geest der heerlijkheid?*
 Antwoord. Dit zal ik in drie besluiten aantonen.

1e Besluit.

Dat de volkomen rust en vrede der ziel alleen te vinden is in de tegenwoordigheid van God Almachtig. Zijn volmaakheden zijn in Zichzelf, en daarom houdt hij een eeuwigdurende Sabbat van rust in zichzelf; in deze rust alleen kan de ziel des mensen rust vinden, Hebr. 4: 6 10. Ps. 16: 11. Hij is het einde der reis van aller mensen arbeid, leven en omzwerven; zie Joh. 17: 13. Toen Christus werk voleindigd was, zei Hij: nu kom Ik, niet zo zeer tot de hemel, dan wel tot U.

Toen Salomo zich zelf in zijn arbeid met al de dingen dezer wereld afgesloofd had, om rust te vinden keerde hij leeg en wenend naar huis. En toen hij zijn heerlijkheid optelde, Pred. 1: 1, 2, noemde hij zich.

1. Een mens verzameld tot de kerk, om zo nabij God te wezen als hij kon.

2 De Zoon Davids, tot wie de beloften geschied waren.

En dan, 3 Koning van Jeruzalem, de laatste en geringste.

Hij is dat huis en die toevlucht van Zijn volk, zowel in een voorbijgaande, als in een bestendige staat, van geslacht tot geslacht, Ps. 90: 1, zodat de profeet, dit het waarachtigst bevindende, over de mensen verbaasd stond.

En omdat zij hier dove oren hadden, en niet konden horen, zo roept hij tot de hemelen, dat zij zich hierover zouden ontzetten, Jer. 2: 12, 13. Deze wijn bewaart de Heere met zijn slot en sleutel; die is niet te vinden op aarde in kerkvrijheden; u zult weldra zien, dat er van deze tempel geen steen op de anderen gelaten wordt, noch in de hemel, noch in de gemeenschap der engelen; alleen is het de Heere naderende tot de ziel, die Hij hierdoor ten laatste tot zich trekt

2e Besluit.

Dat alle verwoelingen van God vervreemd zijn en God van hen, insgelijks vreemdelingen dezer rust, dit leven Gods, dit leven der heerlijkheid zijn, Ef. 4: 18. Zij zoeken naar dezelve bij het schepsel, en bij alles wat God niet is, en alzo dus zijn hun harten vol van de wereld. Ps. 17: 14. Stof eten zij en zij gaan op hun buik. Zij mogen zich verplaatsen waar zij willen, nooit zullen zij het in Hem vinden. En zo zij het ergens elders in deze wereld vinden, dat ze zich dan ten volle verzadigen, want zij hebben hier hun deel, en hun beloning. Daarom vinden alle onherboren mensen hun rust in iets buiten God; rust voor hun geweten in de plichten, en in iets van God; rust voor hun hart in enige schepselen, het zij ongeoorloofd of geoorloofd, Matth. 24: 38. Daar is geen vleselijk hart, als u het zijn ingebeeelde vergenoeging maar voldoet, of het zou verzoeken hier als een balling van God te blij ven leven, en zonder Hem te wezen, zo er geen hel,, geen plagen, enz. waren. Want hun schat is hier, niet hier boven. Hier zijn hun goede dingen. En dit is de ware reden, dat een mens zonder God leeft, ja wanneer hij er van overtuigd wordt, en hij door de gedachten hieraan ontrust wordt, als geen plichten hem kunnen ontheffen, omdat iets buiten God zijn grond is en zijn rust en vrede is; mogelijk is het spijs, drank, gezondheid, slaap, toevallige gemakkelijkheden én een gerust leven. Zoo dat hij gelijk is aan de zeelieden. Zij kunnen de winden en het weer uitstaan, de zeilen laten scheuren en de masten splijten, omdat ze van dat beroep leven; een ander kan dat niet doen. Zo ook is het hier. Ondanks veel onrust des gemoeds, gebruiken zij echter die riem, het is hun bestaan.

3e Besluit.

Dat allen met wie God het goede voor heeft, door Hem in de tijd uit deze wereld tot zijn eeuwige heerlijkheid van rust en vrede geroepen worden. Gelijk hun hart ten te voren met een andere wereld vervuld waren, zo worden zij nu met de heerlijkheid dier andere wereld vervuld, Job. 17: 14, 16. 1 Petrus 5: 10. En deze rust en vrede in God is

de heerlijkheid der heiligen.

Hoe is het met de verworpenen? Wat is hun laatste en grootste wee? 2 Thess. 1: 9. Het is de afzondering van de Heere.

Alzo is dit de grootste heerlijkheid der heiligen, in Hem in te treden, gelijk Mozes in de wolk, en aldus in Hem te rusten; *Ik ga tot mijnen God en uw God*. Daarom wordt van de heiligen gezegd, dat zij alles verknopen om deze schat, om deze parel des Heeren. Alzo is de Heere in de plaats van alles, en Hij is beter voor hen dan alles wat zij te voren hadden. Zij kunnen op een koninklijke wijze van Hem leven, hebbende maar op één zaak acht te geven, waardoor ze alles in die één zaak hebben; meer dan de vorsten der wereld van hun wellusten in aardse schatten, kunnen zij van de Heere leven. Dit is de rust en vrede die de heiligen hebben, Hebr. 4: 3. *Zij die geloofd hebben, gaan in de rust*. God roept hen uit de wereld door enige bitterheid van dezelve, of door enige overlading. Hij maakt dat de zoetigheden der wereld hun harten vervelen, en dan gaan zij in de heerlijkheid. De Heere ziet, dat niets hun hart kan vervullen, noch hun geroep stillen, dan Hij alleen. En nu breekt deze zee der heerlijkheid door, in en op hen, en vervult hun harten. Dit doet.

De Heere op tweeërlei manieren, gelijk er twee zaken, in dat goed zijn wat het hart vervult.

1. Evenredigheid.

2. Bezit.

Alzo zijn er inzonderheid twee stralen van eeuwige heerlijkheid, waardoor de Heere aan Zijn volk volkomen rust en vrede geeft, en daarin de heerlijkheid.

1. Hij openbaart het goed, hetwelk zij in een andere wereld in Zijn volkomen evenredigheid zullen genieten, namelijk, welke de rijkdom zij der heerlijkheid zijner erfenis in de heiligen, Ef. 1: 17, 18. Want geen goed vergenoegt, tenzij het in zijn grootheid gekend wordt, hoewel er trappen, in deze kennis zijn. Immers men zal veel Christenen zien, die verzekerdheid hebben. Maar waaruit blijkt hun blijdschap? Een Christen is soms niet vervuld met dezelve, omdat hij op die tijd niet weet wat het is. Op een andere tijd is zijn hart boven de ganse wereld, omdat hij ziet wat de heerlijkheid der heiligen is, en dat hij die heeft; ze verslindt hem en maakt hem verbaasd. Hij zegt, *waarom mij, Heere?*

En dit is de reden, waarom de heiligen twijfelen, die de Heere van hun begeerlijkheden en van alle dingen hier beneden los gemaakt heeft. Hoe, ik zo snood, en dat alles het mijne? En dit is de reden waarom, als ze twijfelen, dat er niets in de wereld is dat hen gerust stelt, en niets van God hetwelk hen ontlast, echter hun harten liefelijk verlicht zijn. Hun begeerten gaan, uit naar Hem, en hun vermaak is in zijn gezelschap. Daar is het hun beter, dan in hun zonden ter hel te varen. De gedachten aan de Heere zijn zoet, omdat Hij in het verborgen hun harten vervult en vervuld heeft. Daar is iets, dat zij in Hem gezien hebben of zien, Jes. 29:8. Hierin is ook de reden van hun droefheid, als hun harten het ergst zijn; hoewel zij de wereld hebben, zo zijn ze echter niet gerust, omdat ze iets van God gezien hebben en zien.

2. Hij openbaart door de Geest en het licht der heerlijkheid, dat dit goed het hunne, hun eigendom is. De eerste geeft rust aan de ziel, namelijk, de Geest des gezichts in het onvolkomene. Deze Geest des geloofs, waardoor de ziel weet, dat al dit goed het haar is, deze geeft het volkomen. Het nieuwe Jeruzalem nu, is van de hemel neergedaald, en God is bij de mensen, 1 Petrus 1: 8. Want als een Christen de grootheid dezer heerlijkheid ziet, maar niet als de zijne, zo zal de ziel nooit inderdaad de Heere aankleven, noch volkomen rust vinden. Daarom, als de rijkdommen van

Gods genade geopenbaard worden, en het onthaal haar opgedist is, eet zij niet, omdat ze vreest dat ze niet genodigd is. Deze beiden nu geven volkomen vrede en rust aan de ziel; als de ziel de Heere Jehovah in haar armen heeft, dan bekreunt zij er zich zelf niet om als de dood komt: Ach, het zal een welkome dag voor haar wezen! daarom wensen de gelovigen dat ze niet meer mochten zondigen, of liever ophouden televen. Zij wensen dat ze zelfs de ganse wereld konden in verwondering brengen. Ze zeggen, heeft men wel ooit van zulk een toonbeeld van genade gehoord, sinds de wereld begonnen is? Het is wel waar, dat de Heere zijn dienstknechten voor een tijd onder veel duisternis en twijfelingen houdt. Maar het is zeker, dat zelfs voor de geringste heiligen dit licht en de vrolijkheid voor de oprechten van hart gezaaid is. Zij hebben enig werk voor de Heere te doen en dat houdt Hij een sabbat van rust in hen.

Vraag. Maar hebben niet veel geveinsden hun vrolijkheid, hun vrede, hun heerlijkheid?

Antwoord. Ja, zij hebben er enige smaak en gelijkenis van, maar zij ontberen die inderdaad. En het onderscheid blijkt uit drie bijzonderheden.

1. De vrede. De vrolijkheid en verzekerdheid dier heerlijkheid, welke de heiligen hebben, is uit het getuigenis van de Geest der heerlijkheid; niet alleen omdat God hun God is, maar ook omdat zij Zijn volk zijn.

Die is, zeg ik, uit het getuigenis Gods in zijn Woord, niet uit henzelf, niet uit de mens, niet uit dromen en duivelse ingevingen, maar uit de Geest Gods. Hij brengt er de tijding van; uit zulk een Geest, opdat u het weten zou, die u niet alleen toont dat God uw God is, en u alsoo hiermee verheugt, want zo is het met menig vleselijk hart, en het heeft vrede, in schrik zijnde; hieruit besluit het de Heere heeft mij lief.

Maar hij doet u vrolijk wezen omdat gij des Heerera volk zijt, omdat Hij uw hart veranderd heeft; nu is de vrede gezond, en uw vrolijkheid is recht. En hierin wilde ik de vrede van iemand beproeven. God heeft zijn vergiffenis aan u betuigd, maar heeft Hij u ook getoond dat u de zijne zijt?

Zo ja, wees dankbaar. Maar hierin is de twijfeling gelegen, want mogelijk is de verandering niet recht. Daarom gaan deze twee altijd samen gepaard, Zach. 13: 9, Joh. 14: 20-22. De schrik treft zwaar, daarom is de liefde zoet. De zonden treffen zwaar, daarom is dit getuigenis dat ze zijn veranderd, dat de zonden zullen ten onder gebracht worden, ook zoet.

2. De rust en vrede, die de heiligen hebben, is niet alleen van God, maar in Hem. Het is met de ziel als met een misdadiger die gevangen en veroordeeld is. De cipier komt en zegt hem dat hij zijn vergiffenis hier bij zich heeft, hetwelk hem van de koning gebracht is. Hoe zal bewezen worden, dat het geen uitvinding van zijn eigen hersenen is? Wel, als de cipier het maar verzonnen heeft, zo zal hij hem nooit voor het aangezicht des konings brengen, maar hij zal hem van hem afbrengen. Maar als de bode hem voor de koning brengt, hem voor zijn aangezicht stelt, en hem gelijk Jozef, zijn gevangensklederen uitgedaan worden, en hij voor de koning staat, en in Zijn tegenwoordigheid roemt, dan is het recht. Aldus hebben velen vrede, en de satan stelt hen in vrijheid, maar voert hen af van God. Maar als er een getuigenis van vrede van Hem is, en u dan voor Hem staat, dan is het van de hemel, Ps. 36: 8, 9. Daar is vrede van Hem, en vrede in Hem, Ps. 37: 4. *Verlustigt u in de HEERE. Zo zal Hij u geven de begeerte uws harten.* Indien het aldus is, worden u al uw begeerten vergund.

3. De vrede, die de heiligen, beide van God en in God hebben, vervult hen met eeuwige vergenoeging en vrede, Rom. 15: 13, Jes. 11: 9. *Vervuld met de kennis des*

HEEREN, gelijk de wateren de bodem der zee bedekken. De aarde is de rust der wateren, en de wateren vullen al haar lege plaatsen. Zo ook is het hier. De ziel is de rustplaats des Heeren, Jes. 11: 10, en Hij vult hun lege harten. Een misdadiger kan dromen, dat hij voor de koning is, als hij zijn kluisters aan zijn voeten heeft. Maar zijn droom voedt hem niet; ach als hij ontwaakt, is hij hongerig. zó is het met menig vleselijk hart, dat een droom heeft voor een tijd, maar het ontvangt geen eeuwige voldoening, Ps. 65: 5 en Ps. 90: 14. Daarom worden de mensen, nadat zij hun vrede gehad hebben, vrijmoediger en onboetvaardiger in het zondigen, en meer wereldsgezind dan ooit te voren, omdat zij geen eeuwigdurende blijdschap hebben. Gelijk Gods kinderen, Jes. 35: 10, *Eeuwige blijdschap zal op hun hoofden wezen.* Daar nochtans een vleselijk hart weldra genoeg van God heeft; niet een eeuwigdurende blijdschap, zonder ophouden, want zij moeten hun nachten van tranen, zowel als hun dagen van vreugde hebben. Maar een eeuwigdurende blijdschap zonder verflauwing; omdat, hoewel zij hun tranen hebben, God die echter af wist. Daar is niet anders, hun blijdschap, hun vrede, en mitsdien hun hart, is hierdoor altijd vergenoegd. Gelijk Christus, toen Hij wist dat het geëindigd was, gaf Hij de Geest. Zo ook wanneer de ziel bevindt dat Hij gekomen is, dan sterft zij de wereld af, en maakt haar eeuwige woning in Hem. Anderen zullen hun stinkende kringen en hun gestolen wateren hebben, hoe ofschoon zij hun mond ook afwissen.

1. Tegenwerping. *Maar hebben de heiligen niet veel droefheden, smadelijke bejegeningen en vervolgingen?*

Antwoord. Rom. 8:18, *Zij zijn niet te waarden tegen de heerlijkheid die geopenbaard zal worden*, 2 Cor. 4: 7. Zij werken een eeuwig gewicht der heerlijkheid, en hierin roemen zij. Ach, des Heeren liefde is in hun harten uitgestort! Rom. 5: 3, 5.

2. Tegenwerping. Maar hebben zij niet veel schade, behoeften en benauwdheden? Waar is dan hun blijdschap?

Antwoord. Een vleselijk hart murmureert inderdaad wel, en kwijnt, en sterft weg. Maar zo is het hier niet gelegen, Hab. 3: 17, 18. Een heilige neemt het uit zich en brengt het de Heere, het maakt de ganse wereld voor hem te eng. Anderen worden door het vuur verbrand en verteerd, maar hij niet, die de Zoon Gods bij zich heeft.

3. Tegenwerping. Maar hij heeft veel zonden en verzoeken.

Antwoord. 1 Petrus 1; 47. U verheugt u in de zaligheid, die bewaard is voor u, hoewel nu uw geloof een kostelijke beproeving heeft door menigerlei verzoeken.

4. Tegenwerping. Maar worden de harten der heiligen niet van de Heere afgetrokken en door andere dingen ingenomen?

Antwoord. Neen, nooit gelijk de harten der vleselijke mensen, Tit. 2: 11, 12, Want de genade Gods die hun verschenen is, onderwijst hun, de wereldse begeerlijkheden te verzaken. Gelijk wij de kinderen hun verzoeken afslaan. Zij mogen bij vlagen de ziel van de Heere afvoeren, maar hij weigert hen hun bekomst in enig schepsel, en roept hun allen toe: *Komt herwaarts.* Hij weigert hun, gelijk wij de bedelaars, de ingang. En als zij ingaan, weigert Hij hun huisvesting, zij zullen met geen goed oog door Hem aangezien worden. Ieder goddeloos mens heeft een groots, werelds of gierig hart, en als deze begeerlijkheden dringend en lang biddende zijn, zo kan hij hun het beste vertrek dat hij heeft, niet weigeren. Ach het is de ellende der mensen, dat ze niet anders kunnen doen!

Zo ziet gij, dat deze wereld uitgeworpen wordt, en de heerlijkheid in alle heiligen

komt. Ach, deze wereld is de oorzaak van alle zonde!

1. Waarom verwaarlozen de mensen in het geheim de plichten?
2. Waarom slapen zij in de vergaderingen?
3. Waarom zijn ze buitens huis zo vroom, echter te huis oplopend en stormend?
4. Vanwaar zijn de oorlogen en krakelingen over het hebben en houden? Och, die wereld!

5. Vanwaar de afval? Het is met u niet, gelijk in vorige tijden, het is nu erger, dan in vervolging. De predicatie bewijst het nu. Ach, die wereld! Vanwaar komt de verharding des harten?

Ach, iets van de wereld ontlast u. En vanwaar is het, dat mensen met grote kapitalen fraaie dingen doen, waarover men zich verwondert, terwijl de heiligheid en het wandelen met God, en de hemelse dingen niets zijn? Ach, die boze wereld! Ach, overspelers en overspeleressen, weet u niet dat u de Heere, en, de Heere u haat? Het de is oorzaak van al uw zonden. Maar ziet tevens dat het de oorzaak is van al uw droefheid. De hemel en de heerlijkheid wilde tot u inkomen, maar het kan niet, omdat u vol zijt. Ach, arme schepsels! neemt schielijk afscheid van haar, of de Heere zal er u om zoeken. Roept tot de Heere en zegt: *O, roep mij om tot U te komen!*

Hier ziet u de volheid des Geestes, die de heiligen hebben; laat daarom dat begrip, dat de heiligen niets hebben waardoor ze te onderscheiden zijn, voor altijd vergaan en verrotten.

§ 7. 4e Gebruik tot vermaning.

Draag zorg dat u niet tekort schiet in de genade Gods, in de belofte en in de Geest der genade, Hebr. 12: 15. O, verkrijg olie in uw vaten! Als er veel vervalst goud in omloop is, zo zal ieder zijn goudgewicht gebruiken, en het goud niet alleen beschouwen en toetsen, maar ieder stuk dat hij ontvangt wegen.

Nooit zijn er meer nagebootsten, of dezulken, die naar de waarheid geleden, geweest, zodat enigen in hun gevoelen het onmogelijk oordelen, anderen in hun praktijk het zwaar en zeer moeilijk vinden, de een van de ander te onderscheiden. En toch er is een grote afstand, een treffend onderscheid! Als u ooit naar genade tracht, zo moet u olie in uw vat bezorgen. Zo u ooit de waren vrede bedoelt, draag zorg dat u die in uw vat hebt. Ik ben overtuigd dat er geen ziel is, die de Heere met beven teder volgt, of zij zal als ze dit hoort, haar zuchten ontboezemen, en zeggen: Goede Heere laat mij hier niet bezwijken; beter ware het dat ik nooit uw Naam op mijn voorhoofd, noch uw genegenheid in mijn hart gehad had, dan olie in mijn vat te ontberen.

En ik ben overtuigd, dat zij schrikt als zij denkt: Hoe zal het met mij wezen, als ik ten laatste ten verderve moet gaan?

En echter hoevelen zijn er, die nooit een krachtige vrees hebben van hier te zullen bezwijken, en toch de meeste reden hebben dit te doen! Deze gelijkenis is geschikt voor de maagdelijke kerken in *het laatste tijdperk der afgeleefde wereld, waarin, dunkt mij, de Heere Jezus tot Zijn volk aldus spreekt: Daar is veel belijdenis en genegenheid, maar O, draag zorg dat u niet vergaat door gebrek aan olie in uw vat. Laat al uw zorg wezen, deze te hebben, Maak dan dat u olie in uw vat krijgt. Indien de Heere Jezus van gedachten geweest was, dat er geen inwonende genade in de heiligen is, of zó schemerachtig dat ze niet gekend kan worden, of, als ze gekend wordt, dat u haar niet als enig teken behoeft aan te zien, maar naar een getuigenis der genade op u of uit u, moet zien, zonder acht te geven of te zien op de genade die in u is. Zo zou Hij deze gelijkenis, welke voor de wijze maagden is om deze valse opvattingen voor te komen, nooit te boek hebben laten stellen.

O, hoeveel schieten also hierin tekort, en slaan hierop geen acht!

1. Enigen schieten hier tekort, door te vertrouwen op de genoegdoening van Christus en op de genade, zonder op enige inwendige genade acht te slaan. Zij scheiden deze dingen van elkaar, die God samengevoegd heeft, en die een genaderijk hart bij elkaar voegt. Zij hebben geen achting voor de heiligmaking, het geloof, of de roeping. Zij zien op Christus. Daarom beschuldigen zij hen, die deze dingen gadeslaan, dat ze op de gestalten van hun hart vertrouwen, en zij bespotten hen, die verwachten door het geloof gerechtvaardigd te worden. Het is zulk een bedrog, dat het, ware het mogelijk, zelfs de gelovigen zou misleiden. Zie hoe het de Israëlieten ging, 1 Sam. 4. Zij werden in de strijd door de Filistijnen geslagen, maar wat was de oorzaak? Ach, laat de ark, waarin de kracht en de tegenwoordigheid Gods is, tot ons komen. Maar welk goed deed de ark hun, die met onverootmoedigde harten daarop zagen en vertrouwden, maar geen acht op zichzelf gaven? Daarom, toen Samuel hen gelastte van hun afgoden zich te bekeren, en de HEERE alleen te dienen, deden zij het. Zo ook hier.

2. Enigen zien alleen op het uitwendige, gelijk zij die de graven der profeten opbouwen en versieren. Vandaar, als zij inwendig ijveren, voor uitwendige orde, plechtigheden, inzettingen, kleding, enz. Zo denken zij dat de bitterheid des doods voorbij is, wanneer zij gelijk Agag met zulke zachte klederen gekleed zijn, en daarom als hier overtredingen zijn, zo is het droevig. Maar wat baat het, als zij met onverbrijzelde harten wandelen?

Och, zij achten dit niet! En aldus hun zorg aanwendende om het vat op te schikken en blinkend te maken, verwaarlozen zij om er olie binnen in te krijgen.

3. Enigen schieten hier tekort in het koesteren van deze gedachte, dat de genade die inwendig is, ook oprecht en ongeveinsd is. Daarom oordelen zij, zichzelf niet als goddeloos noch burgerlijk, ter oorzaak van hun belijdenis, noch ook als geveinsd, omdat zij niet alleen een uitwendige vertoning maken, daar nochtans de diepste geveinsdheid veeltijds onder veel inwendige genegenheid verborgen is.

Daarom nemen zij dat werk aan op vertrouwen, zonder het te wegen, als het maar dubbel verguld is en er geen schijn van koper is, zij bergen het weg, nooit onderzoekende waar de banden der waarheid en geveinsdheid gescheiden zijn. Als zij inwendige vertroosting hebben, al is het maar door een droom, nemen zij die aan; indien zij op hun ziekbed na onrust vrede gehad hebben, zo nemen zij dit op vertrouwen aan; indien zij enige belofte van rust en vrede hebben, of enige begeerte, of liefde tot de inzettingen en Gods volk gevoelen. Zo vatten zij die beloften aan, en vertrouwen zichzelf zonder zich te beproeven, zonder te overwegen. Schielijk werk is uitwendig.

4. Enigen gevoelen enig gebrek aan deze dingen, en vergenoegen zichzelf met begeerten, en zo komen zij er nooit toe inderdaad te zijn wat zij trachten te wezen. Het is wel waar dat de heiligen gebreken gevoelen en naar vervulling trachten. Maar,

1. Zij zijn nooit voldaan, tenzij het inderdaad zo is: *Mijn vlees is waarlijk spijs*.

2. Zij zijn nederig en gering in hun eigen ogen, totdat de Heere helpt. Maar deze zijn gelijk Salomo's luiaard begerig en hebben niets. Daar zij nochtans in dingen van minder waarde zo niet zullen doen, zij zullen niet alleen begeren het land te bebouwen, maar het ook doen; indien iemand verwaarloost te bouwen, doch zegt, ik begeer en God neemt dat aan; zal ieder zeggen dat hij bedrogen is. Hun honger is hun

voedsel. Zij bouwen met de luiaard een nest van begeerte, en daarop gaan ze zitten. Ach, draag toch zorg dat u hierin niet tekort schiet! Draag zorg dat uw gebeden en begeerten, geen luie en ongelovige boodschappers bevonden worden, die u aan uw vrienden zendt om u te komen helpen, terwijl deze boodschappers slechts halverwege gaan en niet verder, zodat zij inderdaad nooit bij u komen. Ach, verkrijg daarom olie in uw vaten; vrees niet alleen de Heere, maar vrees Hem zeer, 1. Sam. 12: 18. Kleef de Heere niet enkel aan, maar met geheel uw hart, en kleef Hem alleen aan; smee dit van de Heere. Zie, het arm volk, zegt, als het bij de rijke mensen komt die alles vol op hebben: Laat mij een volle mate hebben; mijn huisgezin is arm en de last is groot. Doet u ook alzo.

1e Beweegreden.

Bedenk, als u dit eens verkrijgt, dat het nooit zal sterven. Het zal uitnemend toenemen. Het is een schat, waarvan u niet kunt scheiden en waarmee u nooit arm zult worden; zie Luk. 8: 18. Zo wie niet heeft, ook dat wat hij meent te hebben, zal van hem genomen worden. Ach, menigeen zegt; ik vrees dat ik eindelijk zal vallen, en ik bevind dat mijn hart zo schielijk verkoelt. Ach, verkrijg dit; niets zal het wederom uitblussen! zo u zegt: ik kan het niet behouden; ik zeg, het zal u behouden, Spr. 2: 10, 11. Niet dat u Christus en de Geest en de genade, in uw hoofd en in uw geweten hebt om u vrede te geven, maar u hebt die in uw hart. En wanneer niets zoeter is dan dit, en niets tussen uw hart en deze zaak ligt, dan zal het u bewaren en behouden. Het zal u volgen, u vervullen, u verzegelen, met u leven en met u ten hemel varen. Merkt dit op, u zwakke.

2e Beweegreden.

Ach, bedenk welk een droevige zaak het voor uw hart zal zijn, de Heere te missen, en ten laatste te verliezen. De dienstknechten in Izaks huisgezin weenden zoveel niet als Ezau, toen de zegen weg was. Waarom niet? Zij hadden er nooit hoop op, nooit was hun die nabij. Hij was zolang op het veld, dat de zegen weg was eer hij kwam, en hij verkocht die voor een beuzeling. Aldus zullen zij, die nooit zo dicht bij de Heere en zijn zegeningen komen, ook nooit zulk een leedwezen hebben, allermint om te denken, ik heb die voor een beuzeling verkocht. Och, dacht Ezau, was ik maar wat vroeger gekomen! enz. Toen Saul naar Gilgal ging om te offeren, 1 Sam. 13: 10, vertoefde hij zeven dagen, en toen offerde hij de HEERE, maar toen ook was zijn vonnis bij God geveld. Daarom wordt gezegd, dat Samuel terstond kwam.

Ach, of hij wat langer gewacht had! zo zult u ten enigen dage denken. Ik zocht en wachtte, maar ik verliet de Heere. Ach, had. ik nog een dag gewacht, het zou wél met mij geweest zijn. Dit is de reden, waarom het lot der geveinsden, in de hel, het vreselijkst is.

3e Beweegreden.

U zult zeggen, het zal hiernamaals zwaar zijn, maar nu niet?

Ja, nu ook, indien u overweegt dat de Heere Jezus zó vol is, en u niet één druppel hebt van hetgeen behoudt, zelfs niet als u er om komt. Het was een ontzettend teken van des Heeren toorn, 1 Sam. 14: 37, dat hij te die dage niet antwoordde, zelfs dat Hij geen bittere dingen tegen hen sprak, omdat Hij gewoon was dit te doen. Het betekent de gramschap van de Heere Jezus. Gelijk een mens die overvloed van brood heeft, en echter niets geeft, bewijst dat hij zeer toornig is als hij zo blijft. En als dit zo met u is, hoe kunt u dan nog slapen?

4e Beweegreden.

Overweeg het, anders zal de Heere u beproeven. God heeft zijn tijden van beproeving, en deze werden nooit gezonden, dan om te ontdekken wie het schuim en wie het goud waren. En het voornaamste oogmerk van al Gods beproevingen is, om deze waarheid te ontdekken, waarop ik nu bij u aandring. Enigen hebben een doorwrocht werk, en dan ontdekt de beproeving de waarheid, gelijk in Abraham, Hebr. 11: 17.

- Enigen hebben een uitwendig werk en zij vallen in de beproeving, gelijk Saul, en het ontdekt dat het maar een vluchtig werk was. Want dit is de vraag die God doet: Is het doorwrocht of niet? Daarom is het zonderling, als men ziet wat de mensen doen als de beproeving komt.
- Een mens handhaaft een wellust. Hij zal het niet tomen, noch verdedigen. Hij zal voorwenden van het een of ander gevoelen te zijn, en de verdorvenheid van zijn gemoed zal de verdorvenheid van zijn hart tonen.
- Een mens walgt van Gods volk, maar hij zegt dat hij het liefheeft; dit nu zal een teken zijn: De tijd zal komen, dat enigen van hen een oorzaak van ergernis voor hem zullen zijn, en hem niet eren, dit zal hem beproeven.
- Een mens walgt van de inzetten. Hij zegt dat hij het niet doet. Hij reist tot het einde der wereld om dezelve te genieten. Hij zal ze rijkelijk hebben, en met dezelve enig droevig verlies, doch dan zult u zien dat hij dezelve verbeurt, dat hij er nooit door verkwikt wordt; en dit zal tomen dat het werk slechts oppervlakkig was.
- Het hart eens mensen is boven God. Hij zegt echter, dat hij de Heere onderworpen wil zijn; laat hem alles doen wat hij wil; dit vertroost hem. Maar hij zal een twistzieke vrouw hebben, of iets wat hem niet behaagt; dan twist zijn hart, en zo zal hij beproefd worden, om te bewijzen dat het maar vluchtig werk was.
- De mensen versmaden de vrijheden, die de Heere hun geeft. Zij zeggen, dat ze die waarderen. Een algemeen Bestuur zal komen onder voorwendsel van godsdienst en bescherming, en u zult zien dat dit aas dan de oude vogels zal vangen. O, beproef u daarom hieraan, en rust niet, vóór u verzekerd zijt, dat u hierin niet tekort schiet.

Vraag. *Welke middelen moeten daartoe gebruikt worden?*

Antwoord. Zie toe dat gij uw vaten gereed maakt. Men heeft vanouds gezegd, en ik geloof dat het nog een waarheid is, dat de Heere nooit zijn Geest zal zenden, om in een onzuiver hart te wonen. De duiven maken hun nesten niet op de mestvaalten. Gods Geest moet komen als een Uitwerker om het weg te nemen, maar niet als een Inwoner om in een onzuiver hart te wonen. In 2 Tim. 2: 20, 21. *Zegt de Heere Die zichzelf reinigt.* Hij zegt niet, God moet alles doen, maar hij die in afhankelijkheid van God zoekt en reinigt, die zal een vat ter eer zijn, vooral indien het van deze dingen is, inzonderheid van die zonden waardoor de afvalligen overwonnen worden, van wie Hij hier spreekt.

Want daar zijn veel zonden, waarvan een mens gereinigd kan worden, zonder dat hij nog een vat ter eer is. Maar welke zijn de zonden, waardoor de afvalligen vergaan? Merkt dezelve op, vorst die uit. De een vergaat door grootsheid, een ander door luiheid, een derde door de wereld, enz. Hij zal een vat ter eer zijn. De mensen zien het, en ze belijden het. Maar ze maken er inderdaad geen werk van. Het oude hart is niet beter, het verteert en kwijnt nog, 1 Cor. 9: 26, 27. Ik sla niet in de lucht, dat is, ik geef dodelijke slagen aan mijn vijand. *En ik bedwing mijn lichaam*, opdat enz. Een oppervlakkig onderzoek der zonde doet ons lichtelijk wederom in de zonde vallen, en wekt dus ook maar oppervlakkige genade en genegenheid. Gelijk een mens die geen

licht, noch liefde, noch achting genoeg heeft, omdat hij zijn wond niet diep genoeg gevoelt. Ach, houd het voor een onwaardeerbare genade als het also met u is.

Ach, zijt de regel van de profeet indachtig, Jer. 4: 3, 4, *Zaait niet onder de doornen*, enz. De belijdenis van veel mensen ontstaat schielijk, maar verwelkt; nooit komt ze tot volmaaktheid. Deze grond is niet geploegd, en zo ja, dan niet doorploegd. Maar de doornen zijn er in gebleven om ze te verstikken.

Wel, zegt de Heere, bezie uzelf, opdat mijn toorn niet uitbarstte gelijk vuur.

Waarom is de Heere hier vreeslijk?

Ach, omdat de mensen hier zorgeloos zijn; ze zeggen: ik zie op Christus, mijn pogingen zijn goed, ik bid in het eenzame, ik ben veel veranderd, enz.

2. Zijt er op bedacht dat gij uw vat altijd leeg houdt; als een mens geen genade heeft, en ziet hoe anderen kunnen bidden en treuren, en hoever hij bij hen tekort schiet, dan is het gemakkelijk leeg te zijn, gelijk Saul toen hij geen koning was. Maar als de Heere enig licht, enige genegenheid, enige vertroosting en enige hervorming gegeven heeft, dan wordt een mens hierdoor vol. De heiligen doen het om God, en de vleselijke harten doen het ook om iets. Maar een weinigje vervult hen en stelt hen gerust, en aldus verdoemt het hen. Daarom zijn de mensen bij hun eerste werk zeer naarstig in het gebruik der middelen, maar daarna komen zij er toe dat zij het bidden verwaarlozen, gedurende de ganse predatie slapen, en zorgeloos, krachteloos en levenloos worden; wie wordt door hen beter?

Omdat ik zeg dat zij nu iets verkregen hebben, zo denken zij dat het voornaamste werk gewrocht is, zij trekken dit niet in twijfel. Maar als God komt om af te rekenen, zo worden zij te licht bevonden.

Ach, houd daarom uw vat leeg; vergenoeg uzelf nooit met enige mate. Heeft de Heere u geroepen? Ja, zegt gij, zo denk ik, en soms heb ik het geloofd, maar ik ben bevreesd dat ik ten laatste zonder olie in mijn vat gevonden zal worden. Zijt dan dagelijks alsof u nu eerst begon.

En dit zeg ik, ofschoon de ware genade vertroost, zo verzadigt ze nooit, maar ze verscherpt de honger. Ach, geef mij meer van die genade, Heere! Al zo Paulus, Fil. 3: 13, 14. Alzo David: Uit mijn armoede heb ik gegeven, enz. 1 Kron. 29: 3, 17, 18.

Het is een veilige weg, nooit door lichter aandoeningen van de Geest misleid te worden, om voor enigen dankbaar te zijn, maar nooit met enige mate van dezelve zich te kunnen vergenoegen; dit snijdt de draad van onderscheid af, tussen een uitwendige lichter aandoening van de Geest, en die welke gezond is.

4. Zie toe dat uw vat niet gebroken wordt, noch barst, opdat als de Heere iets daarin giet, het niet weer wegstroomt, Hebr. 2: 1, 2. Spr. 4: 12, 13.

Ach, hier is de wond van menig mens. Hij heeft veel genegenheid voor het woord en de inzettingen. Zij bekijken hem om hem te overtuigen, om hem te treffen. Maar hij houdt die niet vast, hij bewaart die niet als zijn leven, met dankbaarheid voor het weinige en met waakzaamheid; zulk een mens is ten laatste dor en onvruchtbaar. Het is waar, de Heere wil niet geven buiten een inzetting wat Hij geeft in een inzetting. Maar het is iets anders, het uit uw handen verloren te hebben, en het ook uit des Heeren handen verloren te hebben. En iets anders, het alleen uit uw hand te verliezen. Het is iets anders, het voor de Heere te onttrekken, en iets anders, het te verkwisten door de overheersende kracht van een wellust, namelijk, door de wereld uitwendig, of door verachting der genade inwendig; u waardeert het niet als uw leven, en daarom tracht u het niet te bewaren; u wilt de olie in de vaten verliezen.

Ik ben verzekerd, dat dit een reden is, waarom een mens lang onder de middelen leeft

en nooit vordert. De Heere ziet dat, als hij iets in het hart zou gieten, het verloren zou zijn. Hij houdt de wereld of zichtelven vast, en die bewaart hij. En daarom stroomt alles weer weg.

4. Zie toe dat u de kosten doet om deze olie in uw vat te krijgen. Deze maagden wilden, toen de deur gesloten en het te laat was, dit ook doen. Maar de tijd was voorbij. Want wij kunnen de reden wel vinden, waarom de woningen en de klederen der mensen, slecht, zijn, Waarom? Zij willen de kosten niet doen. Zo ook is der mensen werk van genade slecht; omdat zij de kosten niet willen doen. Zij vinden een gemis van genade. Zij waarderen die, en wilden die graag hebben, maar ze willen de kosten niet doen om hun tijd te verliezen. Soms kunnen zij de Heere in een inzetting zoeken, maar wat geschiedt, als Hij niet komt? Zij wijken van Hem af. Soms zoeken zij in pijnen en bij vlagen, als de Geest komt, maar altijd te zoeken, altijd het gevoel der zonde te dragen, kost te veel tijd en valt te lastig, zij willen de kosten niet doen. Zij leggen er wel enige genegenheden aan ten koste, en nemen het wel ter harte, doch niet van ganser hart.

Zie hoe het met Jonathan was, 1 Sam. 14: 44, 45. Saul zeide, dat hij moest sterven. Neen, zei het volk, dat zij verre, want hij heeft dit heden met God gedaan. Niet dat een mens genade kan verkrijgen door zijn eigen kracht, maar zie Coll. 1: 29, Ik strijd naar zijn werking die in mij werkt met kracht. Alleen laat er mij dit bijvoegen, doe eerst de kosten om de Heere Jezus zelf te krijgen; zie Matth. 13: 44. Hij verkocht al wat hij had en kocht de akker, en toen hij de akker had, had hij ook de schat.

Och, acht geen tijd te kostbaar, geen wellust te waardig, geen genegenheden te veel voor Hem, dan hebt u alle dingen met Hem, en u zult het leven van Hem ontvangen, en niet een doden, maar een levenden, verrezen Christus. Christus verleende gaven aan Judas en aan Saul. Maar zij, aan wie Hij zichzelf verleende, hadden nooit gebrek aan iets, Ps. 23: 1.

Maar ik mocht hier wel droevig klagen: Ach, dat de mensen zich met schijn en kleuren van waarheid en Geest vergenoegen!

Enige natuurkundigen zijn van gedachten, dat koper goud kan worden, want het lijkt er naar, als het maar meer hitte van de zon had, om het als het ware te stoven en tot volmaaktheid te brengen; zo is het ook met de lichter aandoeningen van de algemene genade.

HOOFDSTUK 21

Dat de ware zaligmakende genade, in de harten der gelovigen, hen nooit kan begeven.

§ 1. VIERDE LERING.

Dat die genade des Geestes, waarmee de hemelse vaten, of zielen der gelovigen vervuld zijn, bestendig en van een eeuwige natuur is.

Want de vaten der wijze maagden waren niet alleen gevuld, maar de olie werd gestadig daarin bewaard. Zij bleef in haar vaten totdat zij de Bruidegom ontmoetten. Weliswaar gingen haar lampen uit; uitwendige daden van de Geest der genade, uitgedrukt in de belijdenis der heiligen, kunnen voor een tijd uitgeblust, worden; echter bleef de olie in de vaten, hetgeen niet also was met die welke dwaas waren; niet alleen waren haar lampen uitgegaan, maar haar olie was verteerd, zodat hier een derde onderscheid tussen de dwaze en wijze maagden is. De geest in de eersten, is van een sterfelijke, verwelkelijke natuur; in de laatsten, van een oneindige duurzaamheid en eeuwigdurende natuur.

Het merkteken van een inwendige voortreffelijkheid is op haar gestempeld, Joh. 4: 14. Het water dat Ik hem zal geven, zal in hem geen poel worden, maar een eeuwige levende fontein. Hebr. 6: 9. Enigen, die verlicht waren en gesmaakt hadden, werden afvallig, maar wij verzekeren ons van u betere dingen. De heiligen hebben betere dingen, welke de zaligheid niet veroorzaken, maar vergezellen. De Heere is er zó ver af, om toe te laten dat deze sterven, dat Hij er liever wil bij voegen, Luk. 8: 18. Hem, die heeft, zal gegeven worden. Hoewel het is gelijk een mosterdzaad, zal het echter groeien, er is een kracht tot wasdom in.

Merk op, hoe de Heere van Zijn volk spreekt, Jes. 65: 8. Als er most in een tros druiven is, zegt men, verderft ze niet, want daar is een zegen in, also zal het hier zijn. Hoewel men die nog niet ziet, nochtans kan de Heere die zien, en dan onderhoudt Hij dien, en zal die bewaren, Jes. 60: 29 -31, Ja, hoewel die door verzoeking tegengestaan en weerhouden wordt, zo wordt die echter naar 1 Petrus 1: 6, 7, niet verteerd maar beproefd, opdat die straks tot heerlijkheid zij, ondanks de veelvuldige verzoeking.

Het is een der grootste wonderen in de wereld, dezelve als een vonk vuur in een zee van water te bewaren. Ja, al schijnt het voor het gevoel des mensen ten enenmale uitgeblust en te niet gedaan te zijn, zodat een mens zich niet beter bevindt dan een verworping, nochtans blijft het zaad Gods in hem en het zal weer doorbreken.

Daar is leven in het hart en sap in de wortel, en de Heere zal hen weer opzoeken. Toen de Heere der heerlijkheid gekruisigd was, en al de discipelen wegvluchtten, toen niet één van hen voor Hem sprak, en niemand Hem durfde belijden, kwam de Heere echter tot hen terug, en zij weer tot Hem.

§ 2. Vraag. *Vanwaar komt het, dat dit zaad een onsterfelijke en eeuwige natuur bezit?*

1. Antwoord. Niet alleen door de kracht der ontvangen genade, hoewel die volmaakt is. Want dan was Adam daarvan niet afgevalen!

2. Noch in iemands bevrijding van de verzoeking. Want dan waren de Engelen niet gevallen!

3. Noch ook in de macht van iemands eigen waakzaamheid en zorg om die te bewaren. *Want zo de HEERE de stad niet bewaart, tevergeefs waken de wachters!*

4. Noch ook in de macht van enig middel gelijk velen denken, dat zij, als zij onder een krachtige bediening zijn, buiten gevaar zijn. Het is niet in Paulus, noch in Apollos,

maar in de Heere. De mensen mogen zich in de dienst van Johannes verblijden, en daardoor geraakt worden, maar het is slechts voor een tijd. Alleen,

a. Uit oorzaak van de eeuwige verkiezing en het voornemen Gods. Hun standvastigheid in de staat der genade, steunt op de onveranderlijkheid van zijn raad, Matth. 24: 24, Zij zullen, als het mogelijk is, de uitverkorenen verleiden; maar het is niet mogelijk, zij zijn uitverkoren. Wijze mensen hebben hun hersenen gekrenkt. En evenals Nebucadnezar, het gebruik van hun rede verloren, maar, het beginsel der rede blijft, en haar gebruik keert mettertijd terug. Zo is het ook ten opzichte van verdoemelijke bedriegerijen, 2 Tim. 2:17, 19. Hymeneus en Filetus vielen; vallen de uitverkorenen dan niet af? Neen, want dat fundament staat.

1. De zekerheid van hun duurzaamheid in de genade, is op een fundament gebouwd.
2. Niet op een zwak, maar op een vast fundament.
3. Niet op een fundament, dat door een mens, maar door God gelegd is.
4. Niet op een waggelend en schuddend, maar op een onbeweeglijk fundament, dat met de kennis Gods is verzegeld: De Heere kent degenen die de Zijnen zijn, dat is, hoewel enige mensen vallen, zodat iemand niet zeggen kan op grond van uiterlijke openbaarwording en belijdenis dat ze des Heeren zijn, echter de Heere kent degenen die zijnen zijn, en deze zijn door Zijn liefde en kennis verzegeld. Dit schijnt de eerste oorzaak te zijn, van de duurzaamheid der engelen, 1. Tim. 5: 21. De verkiezing is vrij, om Zijns zelfs wil, niet om hunnent wil. De Heere voorzag al hun goed en kwaad, maar dit is niet de bron geweest van de verkiezing of verwerping, maar zijn vrijmachtige, wil.

b. Uit oorzaak van de getrouwheid, de belofte en het verbond van Gods genade. Adam had een verbond: indien hij zó deed zou hij leven. Maar hij had geen volstreckte belofte, dat hij het zou doen of blijven doen. Maar de gelovigen hebben die. En hierom blijven zij staande, niet door de kracht der genade, maar door de kracht van het verbond der genade. Daarom is dat, wat voor de rede ongelooflijk en voor de natuur onmogelijk is, door het geloof geschied, niet uit kracht van enige macht des geloofs, maar uit kracht van de macht der belofte. God heeft het gezegd en het geloof gelooft liet; hierom heeft Abrahams verstorven lichaam geteeld, en Sara's onvruchtbare baarmoeder Izak voortgebracht. Hierom ook voert Hij door het ganse Woord, als de apostel zichzelf van hun volharding overreedt, altijd Gods getrouwheid aan, 1 Cor. 1: 8, 9. 1 Thess. 5: 24, 2 Thess. 3: 3. Zie ook Jer. 32: 40, *Ik zal van achter hen niet af keren.*

Tegenwerping. Het is waar, als zij niet van de Heere afwijken.

Antwoord. Neen, maar zij zullen van Mij niet afwijken.

Tegenwerping. Maar wij zien menigee vallen.

Antwoord. Maar als Hij het doet, zal Hij niet verbroken, maar weer opgenomen worden. Ps. 37: 24. Ja, een tijdlang kan de Heere alsoo doen.

Maar zal dit voortduren, daar ik gezondigd heb tegen zulk een weldaad, en mijn zonde nu groter is? Zal de Heere nu niet weggaan?

Antwoord. 1 Cor. 1: 8, Hij zal u tot het einde toe bevestigen.

Ja, het kan zijn, dat Hij het doen zal, gelijk Hij gedaan heeft, terwijl ik buiten verzoeking ben. Maar die kan mij overkomen, eer ik sterf.

Antwoord. 1 Cor. 10: 13, Hij zal niet toelaten dat u verzocht wordt boven hetgeen u vermoogt. enz.

Ja, als ik gelijk was aan Abraham of David, die zulke harten hadden en de Heere zoveel eer bewezen.

Antwoord. Jes. 55: 3. *Ik zal u geven de gewisse weldadigheden Davids.* Dit is de getrouwheid Gods.

c. Uit oorzaak van het bestendig verblijf van de Geest des Heeren in de harten der heiligen, waardoor zij bewaard worden, Joh. 10: 28, Niemand kan zijne schapen uit des Vaders hand rukken. Zie hoe de eerste Adam toen hij zondigende, onder de macht der zonde, van de satan en des doods kwam, welke met onoverwinbare macht over alle kinderen der mensen heerst, also heeft Christus opstanding, die genade en bestendige tegenwoordigheid des Geestes teweeg gebracht, die ten eeuwige leven heerst en de ziel door alle zwaarigheden heenvoert, Deut. 33: 27, *De eeuwige God zij u een woning.*

Al kwamen er zoveel onheilen als er kunnen komen, zo is daar een woning. Ja, zegt gij, zolang als ik staande kan blijven. Maar als ik val, waar blijf ik dan? Onder zijn eeuwige armen. Al valt een heilige nog zo laag, echter reiken Gods eeuwige armen nog lager. Waar hij ook valt, hij valt ten laatste in, de armen des Heeren. Want anders was het onmogelijk voor een ziel om te volharden, Jes. 46: 3, 4, *Van de buik aan tot de grijsheid toe, zal ik ulieden dragen.* De heiligen, als zij klein zijn, vrezen dat ze ten laatste zullen vallen, en als ze versterkt worden, vrezen zij, dat als ze oud worden, hun harten en geesten zullen sterven. Maar dit geschiedt niet. Waarom niet?

Ik zal u dragen. Daarom is het onmogelijk; dat ze ooit zouden sterven of verloren gaan, zomin als de Heere Jezus. Joh. 14: 19. Zodat, indien Gods voornemen vast, zijn belofte zeker, zijn Geest machtig is, zo zal de Geest des levens en der genade in de harten der gelovigen tot in eeuwigheid bewaard worden.

§ 3. 1e Gebruik.

Laat het gevoelen dat de genade der heiligen verdwijnen kan en sterfelijk is, verrotten en sterven; een eeuwige afschrik daarvoor zij in allen, die de Heere kennen.

Tegenwerping. Maar wij zien hoevelen er afvallen en aarzelen, en bij ondervinding heb ik het zo bevonden.

Antwoord. Het zaad dat in de aarde geworpen wordt, sterft eerst, en dan leeft en groeit het. Zo ook hier, niet zodra heeft de Heere Zijn heiligen vervuld, of daar is veel eigen vertrouwen en gerustheid in hetzelfde, daarom schijnt het te sterven, echter leeft en groeit het weer. Om deze reden houdt de Heere Zijn volk arm, en gevoelig voor hun, eigen zwakheid, zolang zij leven. Maar als het ten enenmale stierf en verdorde, zo waren zij nooit des Heeren; noch hadden zij ooit een druppel genade, 1 Joh. 2: 19. Alle vleselijkheid in de mens, verderft gelijk algemene gaven verderven, Jes. 40: 6, 7, Alle vlees is gras. Maar de planten in Gods boomgaard geplant, verliezen nooit haar groen, hoewel dit met de planten en bloemen op de velden geschiedt; Ps. 1: 3, Welks blad niet, afvalt.

Tegenwerping. Maar dit kan de mensen zorgeloos maken, zeggen de Arminianen

1. Antwoord. Niets brengt meer leven in de heiligen. Het zou hen anders doen verflauwen, indien het zo niet ware; immers zei de Heere tot Jozua: Alwaar gij uw voet zet, zult u voorspoedig zijn, niemand zal zich tegen u kunnen stellen; dit brengt leven in hen.

2. Hoewel zij niet geheel kunnen afvallen, kunnen zij echter zodanig vallen, dat ze de liefelijkheid der genade, en de tegenwoordigheid Gods verliezen, gelijk een mens die al te veel eet en altijd ziek is, hoewel hij er niet van sterft; of gelijk iemand die valt en

zijn benen breekt, maar zijn leven daardoor niet verliest. Is dit een toeval voor iemand, om er zich in te verheugen?

3. Hoewel zij de adem des Geestes niet geheel kunnen verdrijven of veranderen, kunnen zij echter de Geest bedroeven, door welken zij verzegeld zijn, Ef. 4: 30, hetgeen droeviger voor een heilig hart is, dan alle ellenden der wereld. Maar laat dit gevoelen sterven en vergaan, hetwelk door de Satan voortgebracht is, om het Beeld Gods en de Geest der genade in de harten der gelovigen te onteren.

§ 4. 2e Gebruik.

Het kan de harten der gelovigen uitnemend vertroosten, tegen de vrees voor afval, als zij zien dat grote cederbomen vallen. Hoe, zeggen ze, zal ik blijven staan? Als zij van enige verzoeking horen, die naderhand kan geschieden, zo vrezen zij. En als zij het kwaad van hun eigen hart gevoelen, hetwelk de Heere hun doet gevoelen om hen te verootmoedigen, opdat zij vernederd mogen worden, en des te vaster staan, dan zeggen zij, ik zal vallen. En als zij de tegenwoordigheid des Heeren gevonden hebben, dan wensen zij: Och, mocht ik na dit ervaren heil niet weer instorten!

Vraag. *Hoe zal ik weten, of ik staande zal blijven of niet?*

Antwoord. Dit is niet alleen te bespeuren uit de volharding, maar door iets wat begonnen is, hoewel het zeer moeilijk is te zien. Als,

1. Overweeg Gods onderscheiden bedelingen van zichzelf en Zijn genade over u, of zij uit zijn eeuwigdurende liefde voortkomen, of niet. Want indien het zo is, dan zal Hij eeuwig bewaren wat Hij u gegeven heeft.

Vraag. *Hoe zal ik dat weten?*

Antwoord. Zie, evenals dat wat uit de eeuwige toorn ontstaat, en de ziel van God afscheidt, of daardoor te kennen gegeven wordt. Zo is ook de uitwerking der eeuwige liefde, dat die u tot God in Jezus Christus trekt. Aanmerk daarom des Heeren gedrag. Als Hij u ten laatste nader tot zich trekt, dan zijt u des te nader tot Hem gebracht; dit is het kenteken der eeuwige liefde, en de Heere zal u bewaren, Joh. 6: 37. Allen die mij gegeven zijn, zullen tot Mij komen. Als de Heere zijn Geest geeft, ofschoon het weinig zij. Zo zijn zij dankbaar.

Ach, Hij is gekomen, die ik dacht dat nooit weer gekomen zou zijn! Als Hij die weigert; houdt hen dit ootmoedig. Als de Heere zichzelf onder een instelling mededeelt, beminnen zij Hem. En één dag is hier beter dan duizend elders. Als de Heere hen van verzoeking bevrijdt en hun de overwinning geeft, dan verblijdt zich het geloof. Als ze in velerlei verzoeking vallen, wordt hun geloof meer dan ooit gereinigd. Als de Heere hun uitwendige zegeningen geeft, worden zij verachtelijker in hun eigen ogen, minder dan de geringste, gelijk Jacob.

Als de Heere hen zich doet verloochen, Hab. 3: 18, verheugen zij zich in de Heere. Zij verkrijgen goed, en worden de Heere dierbaarder door iedere handeling des Heeren; ten minste dit is zo in het gevolg.

De goddeloze mensen kunnen in een vlaag getroffen worden en tot de Heere wederkeren, maar in het vervolg vergeten zij de Heere. Maar hier heeft het tegendeel plaats. Daar is niet een onherboren mens, of het een of ander verteert hem. De goddelozen worden altijd gelijk het kaf van Christus verdreven. Wat aangaat het goud, dat van een eeuwigdurende eigenschap is, bewaar het, sla het, brand het, u kunt het niet verteren, maar alleen zuiveren.

Zo is het met het kaf niet. Laat de Heere een onherborene de genade en de blijdschap doen smaken. Het vervreemdt zijn ziel van Christus, het brengt hem niet nader tot

Christus.

2. Overweeg of u in een eeuwigdurend verbond met God staat, en daarop leeft of niet, Rom. 11: 2. *God heeft Zijn volk niet verstoten, hetwelk Hij te voren gekend heeft.* Wie zijn ze? Kinderen der belofte, Rom. 9: 7, 8. Die geboren en geteeld zijn uit de belofte, of uit het ganse verbond der genade. God heeft alle genade in Christus weggelegd, die in dat schathuis bewaard wordt; Christus heeft die in Zijn beloften laten druppelen. Wanneer nu de ziel in het verbond gegrondvest is, dan zal ze nooit sterven of vergaan. Als men enige takken in de grond zet, zullen ze groeien, als ze zonneschijn en regen hebben, doch ten laatste zullen ze sterven. Neem een anderen tak, en ent die op een stam, zodat hij daarin blijft en al zijn leven daaruit trekt, dan zal hij groeien en een bloeiende rank worden. Zie, dan zal de ziel uit het verbond groeien, als de ganse ziel het ganse verbond aankleeft, het voordeel daaruit trekt, en met hetzelfde volkomen vergenoegd is, 2 Sam. 23: 4, 5.

Denkt u een ziel die een gemis gevoelt van al de voordelen van het verbond (vergeving, vrede, leven) welks geest zeer dikwijls schijnt te zullen bezwijken, en geen verzekerdheid heeft, dat zij een gedeelte zal hebben, van hetgeen het deel der kinderen is, terwijl zij haar eigen onwaarde ziet, om het ooit van de Heere te ontvangen; toch ziet ze opwaarts naar de vrije goedertierenheid en genade, die deze weldaad aan enigen bewees, of de Heere die ook aan haar wil bewijzen. En aldus bevestigt ze het verbond, en legt zich daarop neder, daarop rust ze, en daarop ziet ze. En hier trekt zij levenssappen, en neemt de wortel, en de wortel verspreidt zich tot ieder gedeelte van het verbond. De Heere heeft nu de ziel in dit verbond geworteld, en daaruit heeft ze leven ontvangen; dit is eeuwig en zij zal volharden.

Ofschoon de ziel gelijk een tak door de wind geslingerd wordt, toch staat ze pal en stil. Als de mensen verschrikt geweest zijn, en dan aan het hervormen gaan, en daarop rusten, zo zal het van geen duur zijn. Als de mensen enige werkingen en aandoeningen van de Geest gehad hebben, en dan zeggen, God moet alles doen, zodat zij in het verbond niet groeien, zo zullen ze sterven. Maar gij, hoewel God u kort en naakt houdt en u alleen het verbond bevestigt, u zult staande blijven. Als gij u vergiffenis, en enig goed, en niet het ganse goed des verbonds toeëigent, zo zult u ook sterven. Als u enige zonde koestert, en het ganse hart hiernaar als uitgestrekt is, zo zult u ook sterven. Een man die bouwt, zal tot een goed einde komen als het fundament gelegd is, maar zo niet, het gebouw zal instorten. Zo ook hier.

3. Indien de kracht der genade door de Geest ontvangen en werkende, tot het voortbrengen van vruchten, en niet alleen van bladeren, gekomen is, Joh. 15: 2, dat is, wanneer de ziel die genade ontvangt, dat het in iedere zaak haar oogmerk is Gode te leven en het hart te vergenoegen. Want de vrucht is het einde van het groeien van de boom, en de bladeren en de vruchten zijn niet voor de boom, maar tot vergenoeging van zijn eigenaar.

Indien het zo is, dan heeft de Heere ondernomen u zodanig te zuiveren, hoewel er veel neiging tot het zoeken van uzelf in u is, en Hij heeft voorgenomen, hoewel het weinig voor het tegenwoordige is, u meer vrucht te doen dragen. Menig mens heeft veel genegenheid en genade, maar als hij niet meer heeft, wat zijn het dan anders dan bladeren, om hem te versieren en op te pronken? Immers hij leeft niet voor de Heere; een ander mens zal voor de Heere leven in hetgeen hij doet. De Heere is hem zo dierbaar, en hij zelf zo verachtelijk, daarom leeft hij alzo.

4. Zo u daarom bidt in Christus' naam.

Tegenwerping. Velen bidden.

Antwoord. Maar als u en Christus samen bidden, zo zal het u welgelukken. En dan bidt Christus, wanneer zijn Geest roept tot de troon der genade; dan is Hij zelf voor de troon der gerechtigheid. Zijn Geest roept:

1. Niet voor een onbekwaam persoon, die een slechte kans heeft, maar voor Zijn heiligen, wier harten zich bij Hem en Zijn heiligen wil hebben bemind gemaakt.
2. Niet om een kwaad of verborgen oogmerk, maar om de Heere.
3. Niet koel maar met onuitsprekelijke zuchten.

Is het alzo met u? Ach, hoe kunt u dan vallen? Vreest u de satan? Matth. 16: 18.

Hij zal u niet overweldigen, maar u zult hem de laatste slag en wond toebrengen.

Vreest u de wereld en haar verleidingen? Matth. 24: 24, ware het mogelijk de uitverkorenen. Vreest u de kwade of de goede dingen der wereld? Joh. 17: 13, 15.

Hoewel in de wereld, echter bidt Christus dat u bewaard moogt worden van de boze.

Vreest u dat uw zonden een scheiding zullen maken?

Antwoord. Rom. 6: 2. Hoe kunnen wij, die dezelve gestorven zijn, nog in dezelve leven? Ze is een sterke, maar een gewonde, een stervende vijandin.

Vreest u de Heere, omdat u voor Hem zo onwaardig gewandeld hebt?

Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken, totdat het oordeel tot overwinning komt; al is het weinig en zwak. O, wees dan hierin getroost, terwijl het afvallige, afwijkende, kwade dagen zijn. En looft de Heere!

§ 5. 3e Gebruik.

Hieruit leren wij, welke uitspraak wij te doen en uit te brengen hebben over deze mensen, die van de Heere vervallen en afvallen. Zij hadden nooit olie in hun vat, nooit één druppel genade in hun hart: Dus, 1 Joh. 2: 19. Indien zij van ons uitgegaan waren, zo zouden zij met ons gebleven zijn. Het schenen mensen te zijn, met voortreffelijk en uitmuntend, dat er althans geen brandmerken of tekens op hen waren, om de kerken kennis te geven dat zij om hun afval gemerkt waren. Maar zij worden alleen door hun afval ontdekt, ongezond te zijn. En dit was een genoegzaam bewijs.

Daarom zei Christus, toen enigen van de Joden in Hem begonnen te geloven, met een geloof, dat maar voor een tijd duurt, Joh. 8: 31, Indien mijn woord in ulieden blijft, zo zijt u mijn discipelen; alsof Hij zeggen wilde: *Uw geloof is inbeelding, als het niet blijft.* Merk daarom op wat de profeet zegt, Zach. 1:5, uw profeten, waar zijn ze? Uw vaders, waar zijn ze? Zo zeg ik tot u: Uw tranen, uw tederheid, uw zuchten, uw hartbrekende gebeden, enz. waar zijn ze? Zijn ze gelijk schepen, die gezonken en aan stukken gestoten zijn, en waarvan enige houten zijn overgebleven, die u doen zien en zeggen, het was een schoon schip, maar het is in stukken gestoten, 1 Tim. 1: 19. Wier geweten schipbreuk geleden heeft, zodat ze ook hun geloof verliezen.

Enige mensen schijnen voor een tijd een gezond geweten te houden, zó wind en waterdicht, dat zij veel stormen kunnen uitstaan, maar ten laatste breekt het. En als het verloren is, zo is hun geloof ook verloren. Hun geloof voor God en hun geweten voor de mensen, beide verbreken zij.

Daar zijn nu twee soorten van afvalligen:

1. Openbaar in hun leven, wier val gelijk is aan het vallen van een zware boom, die met geraas valt, en al het benedenhout in stukken breekt. Aldus maakt hun val een gerucht in het ganse land waar zij wonen, en door hun val worden enigen bedroefd, anderen geërgerd en veroordeeld.
2. Heimelijk, als de mensen afvalligen van hart zijn, Spr. 14: 14, als ze enige zondige wegen verkozen hebben. Dan zijn ze gelijk aan Baal, van wie geen anderen lof staat aangetekend, dan dat hij van zijn hals en hoofd af groter was,

dan iemand van de Israëlieten. Zo ook is het met dezen; in uitwendige belijdenis zijn ze hoger dan anderen, doch hun olie is verspild.

Tegenwerping. Maar vallen niet veel heiligen openbaar en heimelijk?

Antwoord. Gewis, zij vallen en kunnen zeer zwaar vallen. Maar ofschoon Mozes profeteerde van de afval van Israël na zijn dood, Deut. 32: 29, zo wordt er echter gezegd, het is de verdorvenheid, noch de schandvlek zijner kinderen niet, Deut. 32: 5. Daar is een groot onderscheid tussen het afvallen van een geveinsde van de genade, en van het vallen van een heilige ondanks dezelve. Een andere zaak is het van de rank en ook van de wortel af te vallen, en een andere zaak, dat alleen de ranken afgebroken, en de wortel niet uitgetrokken wordt, Judas vs. 12. Daar zijn enige afvalligen, die bewezen dat er nooit een druppel genade in die ziel was. De heiligen vallen wel neder, maar ze vallen niet weg.

En wat aangaat die afvalligen, welke gebrek aan genade voorwenden, let daarbij op de volgende ontdekkingen.

1. Wanneer iemands verheffing: de oorzaak is van zijn val, of een mens in zijn val vergezeld, of ten minste de oorzaak door zijn verdorvenheid is, bij voorbeeld: Er was een tijd dat een mens een lui, zorgeloos, vleselijk leven leidde. Hij wordt door de bediening des Woords, of door het lezen van een goed boek, of door het spreken met een goed vriend, van zijn ellende en beklagenswaardige staat overtuigd. Hij ziet geen goed, noch genade in zichzelf, hij is zelfs tot nu toe misleid geworden; ten laatsten krijgt hij enig licht, enigen smaak, enige droefheid, een hart om de middelen te gebruiken, enige vertroosting en algemene genade, en enige hoop des levens. En als het nu zo ver met hem is, dan valt hij. Hij wordt vol, en valt. Zijn verheffing is de oorzaak van zijn val: zijn licht is duisternis en dood voor hem, en het wordt een formulier van kennis.

Zijn verheffing maakt, dat hij eerst tot nauwgezetheid en dan tot goddeloosheid vervalt; dan vergenoegt hij zich met kenmerken. Zijn droefheid maakt zijn hart leeg van droefheid over de zonde, en zijn droefheid over zijn vallen verhardt zijn hart in zijn vallen, alle middelen om hem te herstellen, verharden hem, zodat, indien de mensen nooit de middelen gehad hadden, zelfs Sodom, zo zou hun hardheid minder zijn.

Dit is een droevig teken van afval, en omdat ze alleen lichter werk gehad hebben, zo is dit een duidelijk bewijs, dat zij op zijn best genomen met hun wellusten vervuld waren, omdat een weinig licht en genegenheid hen voldeed, daar zij door de kracht hunner wellusten omgekeerd. Zijn om hen te verharden, Jes. 6: 9. Dit wordt als een zeker teken gegeven, dat een volk van God verzaakt is, als zij ziende niet zien, en horende niet horen. Als in ziekten de medicijnen en spijzen in vergif veranderen, dan is er geen hoop op herstelling; dan is men dodelijk ziek. De kleine mate, die de heiligen ontvingen doet hun vergeten hetgeen achter is, Spr. 4: 18. Hij schijnt helderder en helderder tot de vollen dag toe. Zodat, al valt hij, zo kan hij daaronder niet gerust zijn. Maar als hij bedenkt, voor wie hij gevallen is, daar hij de Heere eenmaal gesmaakt heeft, zal hem dit terug brengen en hem rusteloos maken, totdat hij wederkeert. Maar indien het zo is gelijk met deze geveinsden, dan is de staat jammerlijk; dan is er een plaag op de mensen, zonder dat zij het weten.

Als een mens tot zichzelf zegt, gelijk de rijke man tot zijn ziel zeide, *Neem rust, u hebt veel goederen die opgelegd zijn voor veel jaren*, zo hebt u bekering, en genade, en vrede genoeg voor veel jaren; dan neemt de ziel haar rust, en wordt vadsig en onachtzaam. Ach, zo u in deze staat sterft, zal deze nacht uw ziel ter hel varen.

2. Wanneer de mensen van de Heere afvallen, en alleen in de inzettingen weer opstaan, en uit de inzettingen zonder gevoel gestadig neervallen. Een vleselijk hart valt, maar het denkt bij zichzelf, dat het daarom niet zonder alle genade is, omdat het in een inzetting soms geraakt wordt. Zo was het met Israël, zie Ezech. 33: 31. De bediening van de profeet was zoet voor hen, maar hun harten wandelden hun gierigheid na; hun zwijnen, hun huizen, hun wellusten, hun fortuin. En zij verheugden zich in de profeet, maar daarover treurden zij nooit. Een van God geliefd hart valt ook van de inzettingen, maar het voelt zijn val. Het mist dan wel het genot zijner verheffing, doch niet het gevoel van zijn val. Maar voor een ander is het zoet, wat hij in de inzettingen vindt, gelijk muziek bij zijn maaltijd, Matth. 7: 26, 27. *Die Mijn woorden hoort en dezelve niet doet, zijn huis is op zand gebouwd, en het valt.*

En de oorzaak van zijn grote val is deze: Het is gelijk de koornakkers, wanneer de regen daarop valt; hoewel het lang duurt eer er enige rijpe vruchten komen, maakt nochtans de regen dat ze ten laatste tot enige rijpheid komen, maar als die zelfde regen op andere gronden valt, waarin het zaad wel is gezaaid, dan brengen zij doornen voort; hoewel de regen er in zinkt, zijn ze nabij de vervloeking, Hebr. 6: 7, 8. Zo ook was het met Saul, God had hem verzaakt, 1 Sam. 16: 14, 23.

Een geest van de Satan kwam over hem, toen David op zijn harp speelde; dit stilde de geest in hem en bekoorde hem zeer. Het wierp de geest niet uit, want toen hij ophield met spelen, kwam de boze geest wederom op hem. Zo ook is het tot op de huidige dag; een mens wordt verzaakt door de Geest Gods, en verkeert met een kwaden geest van grootsheid, van wereldsgezindheid, van drift, wellust en ongeloof; een mens bidt, hoort en wordt veel beter gemaakt. Hij is gestild, maar niet uitgedreven. Want na deze keert die mens wederom tot zijn ouden geest terug, en in later tijd kan hij evenmin met spreken en bidden gerust gesteld worden, als Saul met het spelen op de harp.

3. Als een mens zo diep gevallen is, dat hij in de tijd der verheffing niet wederkeert. Zie hoe het met de hoornen in de winter is; hun bladeren, hun bloesems, hun vruchten zijn vergaan, daar ze verwelkt, en ten enenmale verdord zijn; dit zou men voor het tegenwoordige denken, doch het is zo niet, omdat het dan het jaargetijde der vruchten en bladeren niet is; was het in de lente of in de zomer, dan zou het zo wezen, dan mocht u het wel vermoeden. Zie Jer. 8: 5, 7, 8. De Joden zeiden dat zij wijs waren en de wet en de inzettingen hadden. Het was waar. Maar zij kenden hun jaargetijde niet, daarom vielen zij met een eeuwige afval. Zie, Ps. 1: 3, 4, 5.

De gelovige is als een boom, geplant aan waterbeken, die vrucht draagt op zijn tijd.

Vraag. Wat, en wanneer is dit jaargetijde?

Antwoord. Ik kan u het jaargetijde van ieder mens niet zeggen, maar ik zal u de gewone getijden van veel mensen tonen.

a. Als Christus Jezus, de zoon der gerechtigheid, buitengewoon dicht tot de ziel nadert, en dit wel tot verkwikking van anderen, Jes. 55: 6, hoewel uw hart nooit iets beter daardoor wordt, noch ook innerlijk ontroerd, omdat het zo boos is. Toen Petrus viel, herstelde hem de blik van Jezus. Toen Efeze haar eerste liefde verliet, was het gedenken van waar zij uitgevallen was genoeg om haar in haar vorige liefde te herstellen. Toen de discipelen na Christus dood vielen, maar Hij, toen Hij opstond, hun de Schriftuur verklaarde, brandden hun harten in hen. Maar u hebt Jezus Christus gehad, die de rijkdommen zijner genade van de hemel verklaard heeft, en u hebt wel een stem gehoord, doch het gezicht en de heerlijkheid des Heeren, hebt u in die dag

niet gezien; hiertoe zijt u niet gekomen, hoewel de zon soms tot haar volle hoogte gekomen was. Dit is uw jaargetijde.

Het Evangelie en Christus en de beloften, zijn gewoon voor u geworden, enz. Gelijk het met de bezetene was, Matth. 17: 15 *De duivel vat hem dikwijls, en werpt hem in het water en het vuur.* Maar wat zal het zijn als hij tot Christus komt, en hij geen hulp heeft? De Heere zij hem dan genadig.

Zo kunt ge opgebeurd worden maar gij zijt gevallen; maar als de Heere Jezus komt, werpt Hij hen uit.

En als de Heere spreekt, u verlicht en komt, zeggende: Gedenk Mijner die u mishandeld hebt, gedenk Mijn beweend gelaat, Mijn bekreten ogen en Mijn droevig hart, hetwelk u gebroken hebt. Hier is al Mijn liefde. Doch het kan toch niet baten, daar gij u niet opheft, noch begeert dat de Heere u zal opheffen. Wat is dit droevig.

Word op de dag van juichen voor altijd een dienstknecht, zo uw oude meester u blijft behagen; inzonderheid als alle middelen in het werk gesteld zijn; wanneer het laatste van een gehele menigte geneesmiddelen ingenomen is, en vruchteloos blijkt te zijn.

b. Als de Heere gereed staat om de ziel te verlaten. Soms smelten de heiligen niet in liefde, maar de Heere vertrekt van hen; dit herstelt hen dan, gelijk iemand die een vriend heeft, wanneer ze elkaar met hun gezelschap beginnen te vervelen, en verscheiden dingen beginnen af te schaffen; als zij echter komen om in ernst afscheid te nemen, dan herstellen zij zich, en dan kunnen ze niet scheiden. Gelijk Jozef en zijn broeders, geen van allen kon van hem scheiden.

Nicodémus en Jozef konden zich niet bedwingen, Christus aan te kleven, toen anderen hem het meest verzaakten. Toen God zijn aangezicht voor David verborg werd hij verschrikt. Ps. 30: 8. Het gaat de heiligen, als de zieken, wanneer hun ziekten en zweren op het hoogst gekomen zijn, dan breken ze door en zij worden hersteld, Hos. 5: 15.

Maar als Gods afwijken van u, u snoder maakt, zoo dat het u van Hem doet afvallen, zo is het zeker dat u nooit leven gehad hebt. Dit was een brandmerk voor Saul, 1 Sam. 28, Hij verzaakte de Heere en ging tot een toveres. U hebt nooit een begenadigd hart gezien, of de Heere heeft het door de uitersten nood doen verkrijgen. En geen gewisser teken van een onbegenadigd hart, dan dat dit hem van de Heere verwijderd en verdrijft. Mal. 3: 14. Een mens heeft Gods inzettingen, hij vindt geen nut, geen God, geen Christus, zijn genegenheid heeft hij verloren, en dan verzaakt hij de Heere. Ach, als Christus een rots der ergernis is; wee, wee die ziel! U hebt dan noch zomer noch wintervrucht. Ach, let hier op uw val.

4. Als de mensen zodanig van de Heere afvallen, dat zij met hun ganse hart een wellust verkiezen, en daarmee verloofd, en met enige zonde getrouwd zijn. Want hoewel de heiligen kunnen vallen, zo geven zij zich nochtans nooit aan een anderen minnaar. Want zij kunnen niet in enige zonde vallen, die het verbond tussen hen en de Heere verbreekt, Hos. 2: 19. Als de mensen enige zaak in de wereld verkiezen, om daarin meer, of evenveel genoegen als in de Heere scheppen; als ze dit doen als geoorloofd verdedigen, en daarin volkomen vrij zijn, zo is er nooit enige genade in hen geweest. Want indien enige zaak de heiligen vergenoegt, zo is het niet hun keus, maar hun weigering. Maar gij zijt met uw wellust getrouwd.

David kon zeggen, *Ik heb uw getuigenissen verkoren; verlaat mij niet al te zeer!* Anderen verkiezen iets anders, zij verkiezen 15 niet. Ps. 125: 5 Hen die wandelen in kromme wegen, zal, de HEERE weg doen gaan. Dit is een rampzalig teken van mensen, die van de Heere afgevallen zijn, Rom. 11: 9 Hun tafel wordt hun tot een

strik. Zo het geen ongeoorloofde zaak is, dan is het een geoorloofde welke hen bederft, 2 Petrus 2: 22. De schapen kunnen in het slijk vallen, maar als zij er in blijven liggen en er zich in wentelen, dan worden ze zwijnen. En al hun voortreffelijkheden zijn niets dan parelen in een zwijnsnuit.

Vraag. *Maar wanneer doet een mens de keus van deze dingen?*

Antwoord.

1. Als een mens zijn hart op een wellust gezet heeft, en God hem in dezelve zegent en voorspoedig maakt. Wanneer God de afkerige van hart van zijn eigen wegen verzadigt. Zijn hart is werelds, en hij is er voorspoedig in. Zijn hart is eergierig, en hij verkrijgt eer. Dit geeft de Heere niet aan Zijn volk, maar de ene of andere roede op hun rug, Hos. 4: 17. *Laat hen varen.*

2. Als een mens lang in zijn val blijft liggen. De heiligen blijven niet lang liggen. Ik bepaal geen tijd, maar ik bedoel als een mens dag op dag in de zonde leeft, Rom. 11: 10. Laat hun rug ten allen tijde gekromd zijn. Ach, als het hart en het geweten altijd verootmoedigd is, dan is de heilige onder Christus' zorg.

3. Wanneer de oorzaak van eens mensen verdorring een verstorven wortel is. De bomen laten in de winter hun bladeren vallen, dan zijn ze gelijk dorre bomen, maar de wortels der anderen zijn beschadigd. Indien de ranken verdorren, zo zullen ze echter, indien de wortel blijft, weer herleven. Dus, al laten de heiligen hun bladeren vallen en hun ranken verdorren in verwijderingen en verzoekingingen, zo worden zij echter bewaard in de wortel. Maar waarom verdorren de anderen? Het is omdat hun geloof verdort, Hebr. 10: 39 en 3: 12, 14. Menig mens verdort uit oorzaak van zijn (ingebeeld) geloof. Hij gevoelt veel gebreken. Waarom leeft hij zo? Micha 3: 2. Als een mens tweemaal verstorven en ontworteld is, zodat de wortel sterft, zo wordt voor hem de donkerheid der duisternis in der eeuwigheid bewaard. Want het middel en de weg om de heiligen te verrijken, is de weg van bedelen.

Ach, overweeg deze dingen! U hebt geen genade.

Wat! geen genade?

Ik zeg dat er dan geen leven, geen God, geen Geest, geen heerlijkheid in u is. Ach treur dan! Zie het nu, opdat gij u verootmoedigt, en alzo behouden moogt worden; anders zult u erger en erger worden, Jer. 3: 5, 6.

§ 6. 4 Gebruik.

Hieruit ziet u hoe ver zij in de zaligmakende genade tekort schieten, die de Heere slechts bij vlagen en ter loops dienen, wier harten de Heere navolgen en veel werk van de Heere maken, als zij in een goeden luim zijn. De angsten des doods zijn geen eeuwige genade; verdorrende genade, is bloeiende en voorspoedige goddeloosheid. Indien de Geest der genade in de heiligen van een eeuwige, bestendige natuur is, zo is dit niet de Geest der genade die de zaligheid vergezelt, die heden leeft, maar morgen dood is, en waarvan een mens heden vol. Maar morgen, ten enenmale leeg is. Daarom roept de profeet uit, Hos, 6: 4, 5, *O Efraïm, wat zal Ik u doen? Welke middelen kan ik meer ten uw beste in het werk stellen? Waarom verkrijgen wij geen, goed door de middelen? Ja, maar uw weldadigheid is als een morgendauw, schielijk verdwenen door de zon, en als een morgenwolk die voorbij gaat, die wel veel belooft, maar weer weggedreven wordt. De Heere weet niet wat Hij met zulke mensen doen zal; hoevelen zijn er nochtans, die gelijk de wonderboom van Jona zich voor een tijd verheffen, doch de volgende dag sterven; niettemin vertroosten zij zich onder zijn schaduw als ge hen in hun beste toestanden aanschouwt, O, dan zijn ze zo goed als u kunt wensen, meer dan mensen. Maar daar buiten zijn ze niets dan onvernunftige beesten, geen*

mensen. van al wat in een Godvruchtig mens is, is voor een, tijd in, een geveinsde. Wilt u een ernstig gebed om een zegen hebben? Zie op Ezau, hij zoekt die met tranen, en weent daarom voor een tijd.

Wilt u het volgen der middelen hebben, aller-krachtigst en aller-ernstigst, zelfs met verheuging? Zie Joh. 5: 35, Wat zijn zij uitgegaan in de woestijn te aanschouwen? Een profeet, een brandend en schijnend licht, en zij verheugen zich daarin voor een tijd. Wilt u een voorbeeld hebben van iemand die zijn leven voor Paulus en de bediening des Evangelies in gevaar stelde? Alexander heeft dit voor een tijd gedaan. Wilt u er een hebben, waar het volk met God in een verbond treedt? Zie op de Israëlieten, Deut. 29: met 31: 16, *doch Ik weet dat na uw dood dit volk zal hoereren*. Wilt u een voorbeeld van dankbaarheid hebben? Ps. 106: 12, 13, Zij zongen Zijn lof, doch zij vergaten haast de HEERE. En deze genegenheden zijn voor een tijd sterker dan die der heiligen, gelijk landvloeden; omdat zij geweldig en sterk zijn, duren zij niet lang; niettemin bewijst dit een vals hart, Ps. 68: 37, Hun hart was niet recht met Hem, omdat zij niet getrouw in zijn verbond waren.

Tegenwerping. Maar welk mens is er die niet verandert? Welk lichaam is zó gezond, dat het altijd in dezelfde gesteldheid gevonden wordt? Bespeuren de heiligen niet dat hun harten welhaast verkoelen, dat hun blijdschap gemakkelijk uitgeblust wordt, en dat hun genegenheden schielijk verdwijnen? Dit zal hun daarom de moed benemen. Antwoord. Ik zal hierop tweezins antwoorden.

Eerst, Zij ontkennen soms de bestendigheid der genade, ofschoon ze bestendig is. Want de Geest in ons is gelijk het leven, want Hij is een eeuwig leven. Hij is altijd werkende of blijvende in de ziel, en dit ontkennen zij uit oorzaak van veel misvattingen. Als,

1. Zij denken dat de genade Gods in hen verloren gaat, wanneer de werking ophoudt, daar nochtans een mens in de werken des levens machteloos kan worden, hoewel het leven blijft, gelijk in zieke mensen. Een mens kan een rijken schat altijd bij zich dragen, doch die niet altijd besteden. Daar is een liefvallige gesteldheid des harten, die de Heere inzonderheid in aanmerking neemt, die de werking voorafgaat, en daarom zonder dezelve kan zijn. Het wiel loopt niet om rond te worden, maar het is rond gemaakt om te lopen. Daarom als de daad van het lopen ophoudt, zo blijft echter de gesteldheid waardoor het in staat is om weer te kunnen lopen. En dit is het zaad Gods,

1 Joh. 3: 9.

2. Velen denken dat de daad der genade ophoudt, als die niet altijd op hetzelfde voorwerp werkt. Gelijk sommige menen dat alle genade verloren is, omdat zij het gevoel van Gods liefde niet altijd hebben, hoewel het zijn kan dat er dan een gevoel van verdorvenheid is; soms geeft God de overwinning over de verzoeking, doch deze komt terug. Dan denkt de ziel dat de wezenlijke werking der genade ophoudt, daar ze dan eigenlijk tegen de verzoeking strijdt; soms zal de Geest der genade een mens leiden tot gebed en droefheid, soms tot iemands beroep en blijgeestigheid. De werking der genade is klein, haar heerschappij is groot.

3. Zij denken dat ze niet standvastig zijn, als ze niet altijd zo zijn, gelijk ze soms zijn. Als een mens denkt dat hij onstandvastig in het gebed is, omdat hij niet alle dagen op zijn knieën ligt; dat hij niet hemels gezind is, omdat hij de hemelse dingen de ganse dag niet overdenkt, daar nochtans de Geest vaardig behoorde te zijn om dit ten allen tijde te doen en daarin bezig te zijn, ja hij alle gelegenheden enig geestelijk goed te zaaien en te maaien; echter is het niets altijd het jaargetijde

om op de berg te verkeren. Soms moest Mozes beneden bij het leger komen. God eist ieder geschikt jaargetijde voor zijn bijzondere godsdienst, niet alle ogenblikken.

4. Velen denken dat de kracht der genade opgehouden heeft en weggenomen is, als er niet enige bijzondere opwekkingen zijn. Een Christen zal soms bevinden, als hij enig bijzonder werk te doen, enige bijzondere ellenden te ondergaan heeft, dat hij dan bijzondere opwekkingen van de Geest tot blijdschap, moed, vrijmoedigheid tot God, liefde en ijver heeft. Als deze van geen duur zijn, zo meent hij dat alles weg is.

Maar zie hoe het met Jonathan was, 1 Sam. 14: 8, toen hij en zijn wapendrager alleen tegen een leger optrokken, maar tot Goliath sprak hij niet een woord. Paulus was tot zijn dood toe een getrouw en bekwaam leraar van het Evangelie, hoewel zijn mond soms gesloten en zijn hart beklemd was. Het schip komt nog wel in de haven, hoewel er nu eens meer, dan weer minder wind is.

Ten tweede: Ik beken evenwel dat er veel veranderlijks is in de heiligen en veel oneffenheid in hun loopbaan is; hun geesten zijn in staat moede te worden en te bezwijken; anders ware het niet nodig hen te vermanen, niet moede te worden; als zij opgebeurd worden, vallen zij schielijk weer neer, Hebr. 12: 1. Vandaar vragen zij: *was er ooit genade in dit hart?*

Doch daar is een groot onderscheid tussen de onstandvastigheid van de een en de ander in drie opzichten.

1. Als de genegenheden in de geveinsden ophouden, zo ontstaan ze weer in hen door enige uitwendige beginselen en beweegredenen. Maar als de gelovigen, dat wat zij hadden, verloren hebben, zo herstellen zij dit weer door de nieuwe natuur, door een inwendig beginsel. Hetwelk een bewijs is, dat daar al die tijd het wezen der genade was. Maak een vijver leeg van water, hij zal nooit weer vol worden voordat de wolken de regen daarin laten neervallen. Maak een fontein leeg, zij zal, ofschoon men geen wolken aan de hemel ziet, toch weer vloeien, en zichzelf weer vullen. Als nu een geveinsde droog en leeg gelaten wordt, zo wordt hij als er enige wolken van ongenade, vreze des doods en der hel komen, weer vervuld.

Maar in een kind Gods, al is er geen vrees voor de dood of de hel, begint dikwijls iets te werken, gelijk in David, Ps. 39: 4. Een vuur ontbrandde in mijn overdenking. Het gevoel der zonde, de vrees om van God te wijken en zijn Geest uit te blussen, de schoonheid der genade, het gebod Gods, de eer van de Heere Jezus Christus herstelt hem, Hebr. 8: 10. Deut. 5: 29. Zij spraken zo omstandig als iemand kon begeren, echter waren hun harten ondeugend, omdat dit niet uit een inwendig beginsel, maar alleen uit uitwendige vrees voortkwam.

Als de voeten der priesters de Jordaan raakten, rezen de wateren op een hoop. Maar als zij doorgedaan waren, keerden de wateren in hun plaats aan beide oevers terug, gelijk zij gewoon waren. Zo ook wanneer het Woord met kracht, en het Evangelie met gezag gepredikt wordt, en de voeten der priesters de gewetens der mensen raken, zodat ze plaats voor de ark, voor de Heere, maken, zo vallen de mensen bij vlagen voor de Heere neder, tegen hun natuur. En gedurende een sabbatdag zijn de mensen zo vol van goede voornemens en gedachten als maar mogelijk is, maar ten laatste gaan ze verloren, Joh. 8: 30, 31. Velen geloofden, als zij zijn woord hoorden.

Maar gij zijt Mijn discipelen als gij in Mijn woord blijft. Al de vlagen der geveinsden komen uit uitwendige beginsels voort; als u die wegneemt, zo sterven hun

genegenheden. Soms wordt een mens door iets nieuws aangedaan. Het gezicht van het strand is lieflijk; ten laatste, als het manna dagelijks brood wordt, zo walgt het. In het eerst zijn de voeten der predikanten lieflijk. Zij wilden voor Paulus hun rechter oog uitgraven, naderhand echter verwierpen zij hem.

Farao roept in donder en vreze des doods, Neem de plaag weg. Een mens belooft veel in verdrukking; als deze voorbij is, zo houdt zijn bezorgdheid om zijn zonden te kennen, en zijn zoeken om van zijn zonden gereinigd te worden, op. Joas was goed, zolang Jojada leefde. Een mens is goed in een levendig gezelschap, maar als de ongerechtigheden vermenigvuldigd worden, zo verkoelt Zijn liefde; terwijl een heilig hart als deze bezwijkt, beter wordt. Dat wat de een doet vallen, doet de ander vrezén, en zo blijft deze laatste staan. Een indruk drijft een mens voort, maar wanneer zijn indruk verdwenen is, valt hij.

Zie, hoe het is met dode mensen. Zij kunnen warm zijn en een kleur hebben, doch het is van het vuur; een levend mens kan koud en zijn schoonheid weg zijn, doch hij kan weer warm worden, niet door uitwendige hitte, maar door het inwendige leven. Hij kan uit zichzelf warm worden, gelijk wij zeggen.

Zo ook is het hier. Of het is gelijk met een uurwerk en de zon, het ene wordt bewogen door de kunst, de ander door de natuur.

2. Veronderstel dat er een inwendige Geest is om hun genegenheden gaande te maken, echter ontstaat deze genade in hen zonder de vernietiging van de daartegen strijdende verdorvenheid, zij zijn gelijk aan Mozes brandend bos. Het bos brandde, doch verbrandde niet.

Zo ook was het met Bileam. De Geest Gods kwam schielijk op hem, en hij zag de schoonheid van Jacobs tenten, en zegende Israël boven alle volken des aardrijks, echter was zijn gierig, kwaadaardig hart tegen hen niet verteerd. Wij lezen nergens dat Bileam treurde om het gemis van het gezicht hunner heerlijkheid, en uit liefde voor hun personen en nakomelingen.

Maar de genade der heiligen ontstaat uit het sterven van de tegenstrijdige begeerlijkheid of verdorvenheid die zij zien, en waarvoor zij gevoelig zijn; hierdoor houdt het werk der genade soms op, omdat het door de verdorvenheid belet wordt. Maar het wezen der genade blijft in volle kracht, hoewel niet haar beoefening, omdat ze in zodanig onderwerp is, waarin de verdorvenheid sterft, maar niet leeft; valt, maar niet heerst. Christus sterft, en zo leeft Hij in Zijn volk.

Zo Christus waarlijk in ons is, zijn wij eerst met Christus begraven, voordat wij met Hem opgewekt zijn. Paulus kon grote dingen voor Christus doen, doch soms was hij zwak, omdat zijne sterkte uit het gevoel van zijn eigen onbekwaamheid ontstond, om één goede gedachte te denken. De heiligen zien grote dingen, doch het is op zulk een wijze, dat zij die niet zien of zien mogen, Joh. 9: 39.

Paulus was soms van de prikkelende verzoekingén bevrijd, echter had hij die Soms, opdat hij ze zou gevoelen, en alzo weer opgebeurd worden. Vandaar bevinden veel mensen schielijk, dat ze Gods volk en de Heere lief hebben, maar nooit gevoelden zij de daarmee strijdige zonde. Daar het maar een vlaag is, gelijk Kapérnaüm zeer bewogen was, maar zich niet bekeerde.

3. De volharding en voortgang van een heilige in zijn geestelijk leven zijn voor hem zijn leven. Zijn verkoelingen, zijn afwijkingen en verminderingen, zijn zijn dood.

Maar in tegendeel zijn voor een geveinsde, de volharding van zijn genegenheden tot de inzettingen, als veel doden en lasten voor hem. Het verlies van dezelve is zijn

vrijheid en zijn leven, dat hij zichzelf aanmatigt.

Bij voorbeeld: laat een geveinsde bidden, zo is hij voor een doordat ontroerd. Maar laat hem er lang mee bezig zijn, zo wordt hij gelijk een vis uit het water, die van de koorts overvallen wordt, Mal, 1 13.

Zo is het in het heiligen van de Sabbat, en zeer ingetogen te zijn, maar hierbij lang stil te staan is de dood, ja het is lastig voor hem. Vandaar zal men zien, dat zijn verzwakkingen zijn leven zijn, en dat wat hem onbekommerd doet wandelen, is dat hij zich soms bekeert en gelooft, en zijn gezette regelmatige uren van bidden heeft: hij denkt, dit is genoeg, en hiermee voldoet hij zichzelf. Hij zegt: wie is standvastig? Maar neem nu een kind Gods, als zijn hart voor de Heere uitgebreid is; dat is hemels voor hem. Het is zijn voedsel, en nu is hij gezond, gelijk Paulus zegt, 1 Thess. 3: 7, 8. *Nu leven wij, indien u vaststaat in de Heere.*

Gelijk voor anderen, aldus ook voor zichzelf, Spr. 4: 22. Indien het altijd met hem zo mocht zijn, dan waren wij gelukkig. De gedachten hieraan verzoet hem de hemel. Maar neemt u deze weg, zo is het zijn dood. En daarom kermt hij tot God om dit te weren, Ps. 119: 4, 5. Welk een goed genieten wij niet door Christus barmhartigheden en inzettingen; Hemel! geef ons zulk een hart. Zijt niet mismoeidig u volk des Heeren, noch aangemoedigd, u die alleen in uw eigenzinnigheden leeft, en u beweegt gelijk de wind u draait. Welke liefde u ook hebt, ze is hoerachtig; u stort hoerachtige tranen; indien u de Heere volgt, en echter uw gewoonte volgt, welken dienst u ook doet, gij zijt hatelijk voor God. De ganse dag voor een ander meester te werken, en tweemaal daags bij de Heere te komen om brood; meent u dat dit de Heere behaagt, dat u even Zijn genade proeft en uw bekomst eet van uw wellusten?

§ 7. 5 Gebruik tot vermaning.

Eerst aan u die gevallen zijt, om weer te beginnen, als God u maar oren wilde geven om te horen, u die, gelijk vreemde eieren, in hetzelfde nest gelegd zijn, waarin de oprechte mensen hebben geleefd, waar u bevoorrecht zijt, en toen u jong waart uw nest hebt gehouden. Waar u door te roepen en uw mond wijd open te doen tot de Heere en tot het voedsel zijns woords, geleefd hebt. Maar nu uw vleugels gegroeid zijn, zo hebt u enige genegenheden, enige kennis, enige hoop op genade gekregen. En daardoor zijt u verhard geworden om van God weg te vliegen. Kan die mens goed zijn, die Gods genade tot een oorzaak voor het vlees maakt en die Gods inzettingen, Gods volk, en de bijzondere gebeden verzuimt? Overweeg wat u gedaan hebt.

1. U verspreidt een kwaad gerucht en een kwaden naam van God, Jer. 2: 5. Welk onrecht hebt u in Mij gevonden? Indien een land een goed gerucht heeft, zo is er niet aan gelegen, al geven enigen het een kwaden naam; wijze mensen zullen hen niet geloven. Maar dat de verspieders van Kanaän een kwaad gerucht van Kanaän brengen, dit is droevig.

2. U hebt al uw gebeden, uw ganse belijdenis verloren; ja het ware beter geweest dat u deze wegen niet gekend had, 2 Petrus 2: 21, dan de Heere te verzaken.

2. Geen ellende der mensen is zo groot, Judas 13: 14. De donkerheid der duisternis is voor de zodanigen. Onderzoek uzelf; u kunt heimelijk afwijken, als gij u tot de Heere keert. Gelijk een slak die rondom het wiel loopt, het wiel beweegt haar, maar ze maakt uit zichzelf een beweging strijdig met die van het wiel. Daarom, begin opnieuw.

Ach, maar zal de Heere mij wel aannemen?

Wie weet of Hij het niet zal doen, en uw afkering genezen. Hos. 14: 5. Omdat gij gevallen zijt, keer terug.

U zegt: Ik weet niet hoe?

Antwoord. Gebruik woorden.

Maar de Heere zal geen acht op mij geven?

U zult bloeien gelijk de lelie, en zo vast zijn als de Libanon.

1^e Vermaning.

Indien u staat, zie toe dat u niet valt, en gij uw geveinsdheid aan de ganse wereld niet ontdekt, of dat u gelijk de geveinsden zijt, wier schoonheid schielijk verdwijnt. Laat mij toe, dat ik u hier drie zaken aanprijzen zal.

a. Draag zorg dat er in uw hart niet gevonden worde een wortel der bitterheid, die opwaarts spruitende u beroert, Hebr. 12: 15. Indien uw huis leeg gelaten is, en er nog een begeerlijkheid levendig ingelaten is, zo zullen er zeven duivels inkomen, en uw laatste zal erger zijn dan uw eerste. U weet niet welk een hart u hebt. Ben ik een hond? Zei Hazaël, dat ik ooit zo vallen zou?

Als er maar één lust tot enig schepsel is, zo zult u bevinden dat de Geest des gebeds sterft; nu eens om te denken dat ze al lang onder het woord zijn, dan om de vergaderingen der heiligen te verzaken, dan als uw lust gevonden is, om de mensen, de predikanten, enz. tegen te staan. Een heersende lust zal alles met zich in de gevangenschap brengen; ze zal enigen doden en anderen dienstbaar maken, om haar te verdedigen, Ps. 106: 14, 15.

b. Draag zorg, om niet maar alleen de christelijke belijdenis aan te nemen, en de loop aan te vangen, zonder de rust, de vrede, de blijdschap, de zoetheid van zulk een loop te smaken, Spr. 2: 10, 11. Daar is een verzadigende aangenaamheid in de beloften, de geboden en de inzettingen, anders zou u het nooit daarin kunnen uithouden. Want overal waar het hart rust vindt, daar zal het blijven, en bij gebrek hieraan zal het sterven. Indien het in de schepsels rust had, zo zou de ziel niet ongerust zijn; indien in God, zo zou ze nooit tot het schepsel gaan. U zult wel enige zoetheid vinden, maar zie, dat u volkomen rust vindt. De mensen vinden soms enige zoetheid in de schepselen, evenzo in de inzettingen. Maar hieraan gewoon zijnde, worden zij die moede, omdat ze het gebod niet vinden en geen volheid van rust, Hebr. 4: 11, 12. Ga maar de ganse wereld door, nooit zult u die hebben. Maak dat u al de verschrikkingen der duivelen verkrijgt, u zult daardoor echter nooit staande blijven; overweeg daarom dat het is gelijk de zonde. Waar de werking is, daar is het vermaak; ze is beide in iedere inzetting en in iedere plicht. Alle afvalligheid komt hieruit voort, de inzettingen zijn te lastig voor de mensen om zich daaraan te houden.

c. Draag zorg dat u het eenzaam bidden niet verwaarloost; bouw uw huizen met het oog hierop; u zult wel enige klederen verkopen, om uw zwijnen in te leggen, en zult u het dan niet doen om God te kunnen ontmoeten?

Eèn uur de Heere afgezonderd te ontmoeten, zal u niet lastig zijn; bidt hierom; doe het, opdat u het niet in de bossen en wildernissen en spelonken der aarde doet. Hoeveel vervreemding van God, hoeveel afval is er! Bid dat u het moogt uithouden in deze ure van verzoeking, dat u met David niet verlaten moogt worden, als de grijsheid komt.

Dus ziet u nu het bijzonder onderscheid tussen de wijze en dwaze maagden.

En wat de grond is van de aanneming van de wijzen, en niet van de dwazen. Wat zal men dan zeggen? Kan het zijn, dat er gene genade is in de heiligen, of, dat er geen

onderscheid tussen de ene en de andere is?

EINDE VAN HET EERSTE DEEL

GELIJKENIS VAN DE WIJZE EN DWAZE MAAGEN

VERKLAARD EN TOEGEPAST

ZIJNDE DE INHOUD VAN VERSCHEIDEN PREDICATIES OVER MATTHEÛS 25:113.

DOOR

THOMAS SHEPARD

DEEL 1

- 1 Alsdan zal het Koninkrijk der hemelen gelijk zijn aan tien maagden, welke haar lampen namen en gingen uit, de bruidegom tegemoet.
2 En vijf van haar waren wijzen, en vijf waren dwazen.
3 Die dwaas waren, haar lampen nemende, namen geen olie met zich.
4 Maar de wijzen namen olie in haar vaten, met haar lampen.*

DEEL 2

- 5 Als nu de bruidegom vertoefde, werden zij allen sluimerig, en vielen in slaap.
6 En ter middernacht geschiedde een geroep: Ziet, de bruidegom komt, gaat uit hem tegemoet!
7 Toen stonden al die maagden op, en bereidden haar lampen.
8 En de dwazen zeiden tot de wijzen: Geeft ons van uw olie, want onze lampen gaan uit.
9 Doch de wijzen antwoordden, zeggende: Geenszins, opdat er misschien voor ons en voor u niet genoeg zij. Maar gaat liever tot de verkopers, en koopt voor uzelf.
10 Als zij nu heengingen om te kopen, kwam de bruidegom. En die gereed waren gingen met hem in tot de bruiloft, en de deur werd gesloten.
11 Daarna kwamen ook de andere maagden, zeggende: Heere, Heere, doe ons open!
12 En hij, antwoordende, zei: Voorwaar, zeg Ik u: Ik ken u niet.
13 Zo waakt dan. Want gij weet de dag niet, noch de ure, in welke de Zoon des mensen komen zal.*

HOOFDSTUK I

Van de vleselijke zorgeloosheid in de maagdelijke kerken.

Als nu de Bruidgom vertoefde, werden zij allen sluimerig, en vielen in slaap.

In deze gelijkenis hebben wij twee dingen opgemerkt:

Eerst: De voorbereiding der kerken om Christus te ontmoeten, van vers 1 tot 5.

Ten tweede: De komst van de bruidgom om haar te ontmoeten, van vers 5 tot 12.

In dit tweede deel, hetwelk wij nu moeten verklaren, zijn drie zaken op te merken.

1. Het uitstel van Christus' komst, of de lankmoedigheid van Christus, eer Hij komt, vers 5.
2. De toebereidselen, die Hij voor Zijn komst maakt, van vers 6 tot 10, door een ontwakend geroep, hetwelk maakte dat al de maagden rondom uitzagen.
3. De komst zelve. Waarbij zij, die gereed waren, met blijdschap werden binnengelaten. En zij die niet gereed waren, met schande buitengesloten werden.

1. Het uitstel van Christus' komst.

Merk daarbij op,

Eerst: Wat in de tussentijd voor Zijn komst voorviel, en dat is vleselijke zorgeloosheid, uitgedrukt en vermeld van haar laagste tot haar hoogste trap. 1. Zij sluimerden, dat is, zij werden slaperig, gelijk het woord eigenlijk betekent.

2. Zij sliepen, dat is, zij waren in haar slaap als verzonken en daardoor overwonnen.

Ten tweede: Op wie deze slaap en sluimering viel. Zij allen werden sluimerig, en vielen in slaap; dat is, hoewel ze voor een tijd beide wakker waren, vielen echter de goeden en kwaden, de wijzen en dwazen, in deze gevoelloze bedwelmende, vadsige, doodse, luie en slaperige toestand.

1. LERING. Dat in de laatste dagen de vleselijke zorgeloosheid, de algemene zonde der maagdelijke kerken is of zal zijn.

2. LERING. Dat de vleselijke zorgeloosheid bij trappen in de harten der mensen komt.

3. LERING. Dat de geest der luiheid en zorgeloosheid de laatste zonde is, die Gods volk overkomt.

4. LERING. Dat de Christus uitstel om tot kerken te komen, de algemene aanleiding is tot al de zorgeloosheid in de kerken; of dat het niet komen van de Bruidgom, als de heiligen Hem verwachten, de algemene oorzaak is der zorgeloosheid, die hen overkomt.

§ 2. LERING. 1.

Dat in de laatste dagen de vleselijke zorgeloosheid, de algemene zonde der maagdelijke kerken is of wezen zal.

Als de kerken gereinigd worden van de grove besmettingen der wereld en van de

antichristelijke afhoerering en slavernij, dan is er of zal er zijn een algemene zorgeloosheid. Want deze maagden, toen zij het eerst belijdenis van haar maagdelijkheid door haar brandende lampen deden, waren voor een tijd allen ontwaakt, maar ten laatste sluimerden zij allen, en sliepen. Dit is de gesteldheid van de kerken in het algemeen.

Matth. 24: 37. *Gelijk het in de dagen van Noach was, al zo zal het ook zijn in de dagen van de toekomst van de Zoon des mensen.*

Luk. 18: 8. *Als de Zoon des mensen komt, zal Hij ook geloof vinden op de aarde, dat is, een ontwakend geloof?*

Daarom waarschuwt de Heere hiervoor Zijn volk vooraf, Deut. 4: 12, *Als gij in zulk een land komt, zo wacht u, dat u de HEFRE uw God niet vergeet.*

VRAAG. Maar wat is deze haar algemene zorgeloosheid?

Antwoord. Zie, gelijk onze gewone slaap, zo is deze algemene zorgeloosheid. In dezelve zijn deze zes dingen.

1. Een mens vergeet zijn bezigheden, zijn werk waarmee hij bezig is, of waarin hij zich oefenen moet; evenzeer vergeten de mensen in vleselijke zorgeloosheid de Heere, zijn werken en zijn wil; datgene, waaraan wij hot meest denken terwijl wij wakker zijn, is inderdaad het minst in onze gedachten als wij slapen. Stelt u een mens voor, die inderdaad ontwaakt is. O, dan zal hij ook als hij het ergste is, de Heere en Zijn verbond gedachtig zijn, Ps. 78; 37, maar als hij slaapt, wordt er om de Heere en zijn boodschap het minst gedacht, en om deze reden wordt de zorgeloosheid uitgedrukt door godvergetenheid, Ps. 50:22. Daarom bestond de zorgeloosheid van Jeruzalem hierin, dat zij hun laatste einde niet gedachtig waren.

2. Een mens in slaap zijnde, vreest geen kwaad, voordat het hem overkomt, en hem wakker maakt; dit is alzo een ander wezenlijk deel in de vleselijke zorgeloosheid; hoewel de zonde op hen ligt, vrezen zij niet voordat het kwaad komt. Gelijk Jozefs broeders, die hoewel zij gewaarschuwd werden, echter niet vreesden, evenzo ging het in de dagen van Noach en Lot. Daarom, Job 21: 9, hebben hun huizen vrede, zonder vreze. De straf dezer zonde heeft een ander getroffen; echter vreest de zorgeloze ziel niet, evenmin als Bélsazar, Dan. 5: 22.

3. In de slaap zijn al de zinnen gebonden, inzonderheid de uitwendige zinnen. Het oog waakt niet, het oor hoort niet, de tong proeft niet, de neus ruikt niet, het lichaam voelt niet; dit is alzo een wezenlijk deel der vleselijke zorgeloosheid, zij houdt al de zinnen gebonden, gelijk zij de zinnen van de profeet Jona in de storm bond. Toen de ellende hem overkwam, hoorde hij ze niet, hij zag ze niet, hij gevoelde ze niet; als dus de ellende, uitwendig of geestelijk een mens overkomt, die te voren vlugge zinnen had, zullen zijn ogen noch zien noch waken. De Christenen veronachtzamen hun waakzaamheid voor hun vrienden, voor de Heere, voor zijn Geest en toekomst. Zij waken niet tegen hun vijanden die hen dagelijks belegeren. De oren horen de stem der bediening, de stem der Voorzienigheid, maar de inwendige stem van de Geest niet. De ziel ruikt niet, proeft het zoet niet van enige belofte of inzet, ja zelfs niet van de genade des Heeren.

Daarom prijst zij die niet, ja de ziel gevoelt niets, noch kwaad, noch goed, hetwelk de Heere haar doet; dat lijkt zo als de Heere daar zegt, Jes. 29: 9, 10, *De HEERE heeft over ulieden uitgegoten een Geest des diepen slaaps, en Hij heeft uw ogen gesloten; aldus heeft de Heere al de zinnen gesloten, zodat een mens gevoelloos is, als hij in de zorgeloosheid in slaap gevallen is.*

4. In de slaap heeft een opschorting van spreken en beweging plaats. Alsdan zwijgt een mens en ligt stil; evenzo is in de vleselijke zorgeloosheid de Geest des gebeds stilzwijgende, Jes. 54:7. Ps. 32: 13. David noemt het een zwijgen. *Sta op, u hardslapende; roep tot uw God*, zeiden de zeelieden, Jona 1: 6. Wel praten de mensen in hun slaap, en zo bidden de mensen in hun diepste zorgeloosheid, hoewel ganselijk niet ontwaakt. Daar is een stil liggen, daar is geen voortgaan; dus staat de ziel in vleselijke zorgeloosheid stil, ze gaat niet terug, ze wordt niet erger, evenmin gaat ze voortwaarts. De zodanige wordt vergeleken met een deur die aan haar hengsel hangt.

5. in de slaap zijn de zinnen verdoofd en de beweging houdt op: een mens raakt aan het dromen. Enige dromen vergeet hij, enige onthoudt hij? In zijn slaap gelooft hij die volkomen en houdt die voor vast; in de vleselijke zorgeloosheid droomt een mens evenzo van dat wat niet is, en nooit zal zijn. Het gemoed eens mensen is ijdel geworden, vol inbeelding en dromen, van dingen die nooit in Gods gedachten kwamen; een mens droomt iets van de Heere, alsof dit Gods wil en gedachten ware, hoewel het niet also is. Van de wereld, dat ze heerlijk is, en van toekomstige dingen, die nooit zullen geschieden.

6. Als een mens in een diepen slaap wakker gemaakt wordt, wordt hij echter door zijn slaap terstond weer overwonnen; dit is een ander voornaam gedeelte in de geestelijke sluimering. De slaapzucht heerst over de waakzaamheid Zo was het met de discipelen in de hof. Zij sliepen, de Heere kwam een en andermaal en maakte hen wakker; echter sliepen zij voort, totdat de verzoeking hen verbaasde; nauwelijks is enig Christen zo veilig in de kamers van Christus, of hij heeft enige kloppingen des gewetens, enige roepingen der bediening, enige verwondingen van de Heere. Zij maken hem wakker, maar hij valt evenwel weer in slaap.

§ 3. Wij zullen nu de redenen tonen, waarom de maagdelijke kerken in de laatste dagen door zorgeloosheid overwonnen zijn of zullen worden.

1. Reden.

Omdat er in de maagdelijke kerken de sterkste prikkels tot deze zonde zijn. Deze zijn inzonderheid drie.

1. Rust, plaatsen van vrede, en vrijheid van zware dienstbaarheid. Jacob sliep met een steen onder zijn hoofd, doch gemakkelijker onder zijn eigen wijnstok en vijgenboom. Een mens kan zorgeloos zijn in tijden van onrust, maar veel meer in tijden van vrede, als onze bedden zacht voor ons gespreid worden, en we gemakkelijke hoofdkussens hebben. Vrienden kunnen ons onbeschroomd verzoeken om te rusten, als er vertrekken voor ons zijn. De wereld stoot ons uit onze huisvesting. Terwijl er prikkeling in de borst is, ontwaakt de nachtegaal en zingt. Maar als die over is, slaapt hij overdag. In tijden van vervolging predikte Paulus tot middernacht, dan is men de Heer gedachtig in gezangen en zuchten en gebeden, tot laat in de nacht. Maar in tijden van vrede, als Jaël overvloed heeft van melk en boter, verdoven al de zinnen, hoewel het verderf nabij is. Daarom zegt Deut. 6: 12, *Wacht u, dat gij de HEERE niet vergeet*. Meent u dat Noach zorgeloos was in de ark, toen de wateren boven de bergen rezen? Neen, maar toen de wateren afgenomen waren, en hij zijn wijngaard geplant had, sliep hij in zijn dronkenschap, omdat hij de kracht des wijns niet kende. In de maagdelijke kerk, waar deze slaap is, veronderstellen wij deze vrijheid van kwaad

2. Omdat de mensen daar van inwendige pijn veelal vrij zijn. Want waar veel smart en

pijn is, heeft men geen rust. Maar als het in het ganse huis overal stil, en het lichaam wel is, zo kan het nauwelijks anders, of daar is rust. Terwijl een Christen onder antichristelijke besmetting leeft, heeft zijn geweten geen rust, het is daar wakker; hier, zegt de ziel, ontbreken mij de inzetten Gods; ach, dat ik die had! Hier zie ik de zonde en de goddeloosheid toenemen, zodat mijn kind waarschijnlijk daarmee besmet zal worden. Hier zijn deze en die bijgelovigheden, die mijn geweten niet kan verdragen. En hierdoor wordt het geweten wakker gehouden. Maar in de maagdelijke kerken, waar het huis van die dingen gereinigd is, is het geweten bedaard en gerust. Nu heb ik, zegt men, een Leviet in mijn huis gekregen, God zegent mij nu, enz. Dan heeft het geweten zijn last neergelegd en het valt in slaap; dan roepen zij: des Heeren tempel, des Heeren tempel, des Heeren tempel is deze.

3. Omdat er in zulke kerken in de mensen de beste gelegenheid is tot geestelijke verzadiging, namelijk overvloed van middelen. Daar zijn al de inzetten; op deze berg, Jes. 25: 1, wordt Gods feest gehouden en verzadiging van geestelijke gaven en genade genoten, omdat zij dan de besmetting der wereld ontvloten. De vijandschap der wereld overwonnen hebben; dan zijn ze gekomen tot een goede mate van genade, ze hebben de weg van hun vijanden overwonnen, deze konden tegen hen niet op. Daarom maakten de Israëlieten vrede met de Kanaänieten, niet toen ze te sterk, maar toen ze te zwak voor hen waren. Zo komt de ziel dan tot rust, om haar krijgvoeren te staken, en naar een voorstel van bestand of verdrag ten aanzien van haar wellusten en kwalen voor een tijd te luisteren. Als de mensen kort gehouden worden van voedsel, blijven zij wakker. En als het Woord des Heeren en Zijn inzetten zeldzaam en kostelijk worden, en nauwelijks te vinden zijn, zal een Christen uren ver er om lopen. Maar als de mensen verzadigd zijn, zoeken ze rust. Zo is het hiermee ook.

4. Omdat in de maagdelijke kerken, de mensen het meest in staat zijn om door vermoeidheid overrompeld te worden. Een mens die nooit een heiligen weg bewandelde, kan als hij er zich het eerst toe begeeft, in Christus vermaak schep pen. Maar nadat hij zijn wandeling op dezelfde gedaan heeft, begint hij bijna te bezwijken; inzonderheid, als hij veel zaait en voor het tegenwoordige maar weinig maait, daarom zegt de Heilige Geest, Gal. 6: 9, u zult te zijner tijd maaien, zo u niet verslapt. In deze maagdelijke kerken nu, zijn deze maagden zodanige personen, die begonnen zijn een belijdenis te doen, en een goeden voortgang te maken. O, hoe zwaar is het dan niet vermoeid te zijn! Het is verbazend als men ziet welk een enge geest wij voor de Heere, en welk een ruimen geest wij voor de schepselen hebben.

2. Reden.

Omdat ze gemakkelijker door deze zonde, dan door enige andere overwonnen worden.

1. Omdat het een zonde is, die een mens het minst voorziet of vreest. De apostel zegt: zij die dronken zijn, zijn des nachts dronken, en die slapen, slapen des nachts; echter slapen de mensen hier op klaar lichten dag. Vanwaar dit? De mensen zien het niet. De mensen weten het niet. De slaap sluipt bij de mens binnen. Het is ongeoorloofd te slapen. De vleselijke zorgeloosheid ontstaat inzonderheid uit het gebruik van geoorloofde dingen, waarmee een mens zijn hart en gedachten gestadig bezig houdt. Zij aten, dronken en gaven ten huwelijk, zij konden er geen kwaad in zien. Als een mens voor de raadsvergadering ontbonden wordt, vreest hij te zondigen; hij weet dat hij tot zonde verzocht zal worden. Maar als de Heere de schouder van die last ontheft, dan onze tafels, onze bedden, onze vrouwen, onze kinderen, ons beroep, onze belijdenis, en de strikken ervan te vrezen, ach, dit is uitnemend zwaar.

2. Omdat de zorgeloosheid een zo zoete zonde is; o de slaap is zoet. De spijs is zoet, maar de mensen kunnen door dezelve lichtelijk verzadigd worden. Maar als de slaap komt, zijn veel uren weinig genoeg om haar plaats te vergunnen. Enige zonden zijn zoet voor een tijd, gelijk een korte maaltijd spoedig gedaan is. Maar de luiheid is een zoeter zonde dan al de anderen. Laat een Christen aan zijn hart vragen wat hem vergenoegt, als hij geen genoeg kan nemen in drinkgelagen, in los gezelschap, of in horen, laat hem onderzoeken of hij genoeg in de Heere kan vinden. Zo niet, dan zal hem dit echter gemak geven, namelijk zijn luiheid. Als hij van de wereld verzadigd is, en insgelijks van het wandelen met God, zo is de luiheid zijn vermaak, dan roept hij: Een weinig slapens, een weinig sluimeren, totdat de armoede hem overkomt als een gewapend man, Spr. 6: 10; 11. Als een mens geen vermaak schept in zijn vrouw, kinderen, rijkdommen of eerampten, zo wordt hij soms nog zoetvoerig door de slaap en de rust verslonden.

3. Omdat de Satan altijd bezig is zijn sterkste krachten in te spannen, om een mens eerst tot deze zonde te brengen; omdat deze plaats maakt voor de ingang van alle zonde en ellende; geen volk was zo gelukkig als de Israëlieten, terwijl zij wakker waren en de Heere nawandelden; geen ellende kon hen beschadigen, Jer. 2: 13. Maar toen zij Hem vergaten, overkwamen hun alle rampen; wanneer een sterk gewapende zijn hof bewaart, zo is al wat hij heeft in vrede. Het is zijn zorg de mensen stil en gerust te houden.

§ 4. 1ste Gebruik.

Laat ons daarom nu onderzoeken of deze zonde, niet onze zonde in dit land is. Zo ze onder ons niet begonnen is; indien wij niet slapen, zijn wij echter niet sluimerig? Indien wij geen maagdelijke kerken zijn, waarom dragen wij er dan de naam van? Zijn wij maagdelijke kerken, onderzoek dan of dit onze zonde niet is; al onze bedden zijn gespreid en onze vertrekken gereed gemaakt, de Heere heeft die gemakkelijk voor ons gemaakt; nooit zagen wij zulke dagen in Nieuw-Engeland tegemoet. De Heere heeft ons van de wroeging en de angst onzer gewetens ontslagen; wij hebben inzettingen ten volle, prediciën die al te lang duren, de lessen zijn al te veel en de bijzondere vergaderingen te dikwijls, velen hebben een brede belijdenis gedaan, maar zijt u nog niet vermoeid? Indien niet vermoeid, zijt u niet slaperig, niet sluimerig? Het kan u overvallen eer u het gewaar wordt, eer u het weet. En als het zo is, zal het mogelijk zoet zijn, zodat het u verveelt het te zien, opdat u het niet zou behoeven te verzaken. Laat mij nog eens aankloppen; is het zo niet?

Laat mij bij het bed van ieder mens komen en aan hun geweten vragen:

1. Hebt gij uw God niet vergeten, en ook niet tevens uw werk, de zaak, waarom u deze grote onderneming hebt gedaan? Ps. 106: 13. Toen de Israëlieten behouden uit de zee waren, vergaten zij de Heere spoedig. Heeft niet de Heere met een uitgestrekte arm u en de uwe door de zeeën en gevaren heengevoerd en u wonderlijk verlost? Zijn niet al zijn goedertierenheden vergeten? Zijn niet al uw beloften vergeten? Toen de Heere de Israëlieten uit hun gevangenis had geleid, en er enige beginselen van goede hoop waren, kwamen zij tot de tempel, het stof was kostelijk. Maar Gods huis is woest, Hag. 1: 5, 6. Stel uw hart op uw wegen. Geen mens is nauwelijks voorspoedig in zijn staat geweest. God blies in hun koren, omdat zij hun einde vergaten. Wat was het einde uwer komst herwaarts? De inzettingen Gods, de tegenwoordigheid Gods, en ach, één dag is dáár beter dan duizend elders. Is het alzo geweest?

Neen, maar gelijk er in vers 9 staat: *Elk loopt voor zijn eigen huis*. Ieder mens leeft voor zichzelf, voor zijn eigen huis, zijn deel, gemak, en kinderen; intussen ligt des Heeren huis woest, u bouwt dit niet op. De zielen uwer broederen in de gemeenschap der kerk, ja, die van uw eigen familie worden niet opgebouwd. Het huis des Heeren is nu veracht. Het is gelijk de scholen der profeten, en veel meer.

Ach, dachten wij, hadden wij zulke voorrechten, hoe zouden wij daarvan gebruik maken! Maar toen wij die verkregen, hadden wij toen wel dezelfde gedachten? Vergeten wij die niet, gelijk mensen die aan een plaats komen om er goud te halen; indien zij het zonder delven niet vinden, gaan zij hun schip laden met hout of steenkolen, zoveel als zij maar bergen kunnen.

2. Hebben wij niet genoegzaam alle vrees voor de zonde en ellende uitgeschud? Ga tot de mieren, gij luiaard. Zij zijn bezorgd en voorzien zich voor de winter. Denken de mensen niet dat wij al te ver van het kruis gevloeden zijn om ons te vinden; alsof de tempel des Heeren een spelonk ware, waarin geen vossen of wolven ons konden volgen? Inzonderheid geldt dit als er oorzaak van vrees is, als de oorlog afgekondigd is, en de oorzaken bekend zijn, en toch worden zij nooit gevreesd. Hoeveel mensen hebben het handschrift des doods in hun geweten tegen dezelve! Zij belijden dat het ondeugend is, zij hebben zorgeloos en vadsig geleefd, en ze hebben er enig gevoel van gehad, doch geen ontwakende vrees van de schrik des Heeren. Enige ontucht te bedrijven als een vorst nabij ons is, is grote zonde, maar waar is de mens onder ons die beeft voor de nabijheid van God? Als er een scheuring gemaakt is, vrees dan de vijanden. Verdeeldheden en scheuringen, gaan het vallen der kerken vooraf. Waar is de geest van Jósafat, die vreesde en een vasten uitriep? 1 Kron. 20: 3. Als God begonnen heeft te slaan, hoeveel oorzaak is er dan om te vrezen! Wij zijn gekwetst, en hebben het echter niet ter hart genomen. De leeuw brult, zal het volk dan niet vrezen? Ik geloof, dat Gods oordelen ons onlangs niet getroffen zouden hebben, zo God niet had gezien dat we begonnen te slapen. Waar is de mens, die met Paulus de schrik des Heeren kent en hiervan de mensen overtuigt? Als de vijand altijd nabij ons is, is er altijd oorzaak van vrees, en echter vrezen wij slechts nu en dan.

3. Zijn onze zinnen niet gebonden? Aanschouw de mensen in hun zaken en verkeer, in hun kopen en verkopen. Waar is een dagelijkse, wekelijkse waakzaamheid over hun gedachten en tongen? Zie de mensen in hun binnenkamers; vorderen de mensen daar rekenschap van zichzelf? Kunnen zij daarvoor lege tijd of noodzakelijkheid vinden? Zijn de ogen der mens die niet gesloten, zodat de heerlijkheid Gods in de Schriftuur een verzegelde zaak is? De mensen hebben ogen, doch zij zien niet, zijn de oren der mensen niet verzegeld? Zolang de predicates duren, zitten zij te slapen. De stem des mensen wordt wel gehoord, maar niet de stem des Zoons Gods. Ach, hoeveel mensen zijn er, die heden ten dage ten enenmale smakeloos voor de predikdienst worden! Worden de mensen niet verstompt, bot, gevoelloos en traag onder alle middelen? Zij proeven niet en zij ruiken niet. En toch, o hoe levendig en geestelijk zijn anderen elders!

4. Is de Geest des gebeds, die lamp in Gods kerk, niet uitgeblust? De gelukkige staat van al de bloeiende volken der wereld, is hierdoor begonnen, en die staat zal van geen duur zijn, tenzij die Geest des gebeds blijft voortduren. En indien er ooit een zaak nodig is te zoeken, om de voorspoed der volkplantingen te bevorderen, dan is het deze. Indien God dit geslacht der overheid en der bediening wegnam, wat zou dit verachte land doen? Wat zou er van uw kinderen worden? Er zouden geen scholen

meer voor hen zijn, als er geen Evangelie bij hen bleef; een iegelijk mens zou zijn zwaard tegen zijn broeder trekken, en God zou met duisternis de plaats bedekken, die door Zijn tegenwoordigheid licht geworden is; hoe weinig hoop is er dat er een gelukkig geslacht na ons zal zijn, als velen onder mis nauwelijks weten hun kinderen goede zeden in te prenten?

Hoe genegen zijn wij, gelijk de Aziatische kerken, om in dezelfde zonden te vallen als haar overstelpten en verwoestten? Hoe velen vallen af, en barsten straks uit, zodat het een mens ziek zou maken hun misbaar te horen? Welke plaats ligt meer open voor de verzoeken van vervolging en werelds bedrog? Ga de volkplantingen rond. Waar is de mens die deze dingen ter hart neemt? Wie heeft de voorwaarde van het welzijn des lands op zijn hart geschreven, opdat hij die de Heere, liever dan zijn eigen goed aanbiede?

Ach, de mensen zwijgen, omdat ze slapen! Hoe stromen de zonden door de mensen, gelijk het water door een molen, en zij geven er geen acht op. Welke middelen, welke verlossingen hebben wij gehad! Maar och, hoe weinig dankbaarheid hebben wij betoond! Maken wij wel enigen voortgang? Ja, is onze schaduw niet teruggegaan? Ik sliep, maar mijn hart waakte. Zo behoorde het te zijn, maar het is inderdaad zo niet.

5. Zijn wij hier niet aan het dromen geraakt? Wat betekenen anders de bedriegerijen, die de mensen in hun hersenen hebben? Van waar die zwerm van vreemde gevoelens, die, gelijk vliegen op de zweren, in hun hoofden en harten gekomen zijn, en die ook geloofd worden? Meer dromen hebben de mensen, dan ooit gesproken zijn; ieder mens heeft een dronken verbeelding, die hem in slaap wiegt. En deze dromen zijn lijnrecht in strijd met de waarheid.

Wat menen deze mensen als ze slapen?

Eerst: enigen dromen van de wereld.

Ten tweede, anderen dromen van genade; dat sommige dingen de genade bevorderen, welke haar inderdaad te niet doen; dat er geen genade in de heiligen is, geen genade in Christus, geen menselijke natuur, geen belofte om de genade te bewijzen, geen wet om een regel voor hen te zijn, die genade ontvangen hebben. Wie zou denken dat iemand ooit zo zou vallen door een onnozele vrouw? Maar indien dit niet algemeen is, zie dan hoe de mensen van de wereld beginnen te dromen. Nauwelijks is er één die niet vindt dat hem iets ontbreekt, en dan is het: Ach, had ik ook zulk een lot, zulke goederen, hoe vergenoegd zou ik zijn!

En integendeel, zij die dit hebben, nemen hun rust. Wacht u, zegt de Heere, dat uw harten niet bezwaard worden door zorgvuldigheden. Zo zeg ik ook tot u.

6. Wekt de Heere ons niet menigmaal op, daar wij nochtans weer in slaap vallen? De Heere maakte ons onlangs wakker door zijn oordelen doch welk gebruik is daarvan gemaakt? Ontmoet de Heere ons niet dikwijls in een inzetting, maar na korten tijd is Hij weer verloren en weggegaan? Is er wel een mens die zijn kruis niet gehad heeft, sinds hij hier gekomen is; als verlies van vee en goederen, van een lieven man, een kind of vrouw, een zware ziekte, enz. waardoor hij geoefend, enz. is geworden. Maar blijven wij evenwel niet slapen?

Indien het, zo niet is, dan zal het nog komen; vrees het voor de toekomst. Maar indien het alzo is, dan zeg ik niets meer, maar weet dit, dat u in uws vijands hand zijt; in de hand van zulk een vijand, die, indien u er niet om treurt, de deur zal openen, hetzij om ingang te geven aan een zware zonde en verzoeking, of aan een heftige en plotselinge gramschap. Het is mij genoeg heden aan te tonen waar uw ongemak schuilt.

§ 5. 2e Gebruik.

Zie hierin de reden waarom de mensen erger zijn in de maagdelijke kerken, dan in besmette plaatsen, en waarom dit zo algemeen is: Omdat hier meer verzoeken zijn, om hen allen te doen sluimeren en slapen. Hier zijn hun bedden zacht gemaakt, hier zijn de stormen voorbij, hier zijn zij onder de schaduw en buiten de zon, en de zorgeloosheid opent de deur voor de vijand; - geen wonder, dat de stad wordt ingenomen, al is ze nog zo sterk, nu ze eenmaal zorgeloos wordt, geen wonder, als de wereld binnengelaten wordt, dat de mensen meer werelds worden. En als de satan binnengelaten wordt, dat de mensen meer naar de zonde jagen, dan ooit te voren; geen wonder, dat een mens zijn werk verwaarloost, als hij slaapt, en dat de inzetten meer dan ooit veracht worden. Nooit zult u zien dat de zorgeloosheid alleen een mens overvalt, maar ze brengt haar stoet met zich; als de akkerlieden slapen, zal het onkruid, gezaaid worden. En als de discipelen slapen, zullen de verzoeken binnensluipen. Dit is het, wat de Heere van Zijn volk getuigt, Jer. 2: 34, *Ik gedenk wat u gedaan hebt in de tijd der benauwdheden, in een onbezaaid land; allen die u aanraakten werden voor schuldig gehouden.*

Maar in het 7e en 8e vers heet het: *Toen zij in, een vruchtbaar land gebracht waren, zeiden zij niet eens: Waar is de HEEEEE, die dit voor ons gedaan heeft?* Maar de Heere vraagt evenwel Zijn volk aangaande deze zaak: Welk onrecht hebt u in Mij gevonden? Vers 5, welke vraag u hier niet zonder smart en hiernamaals niet zonder beschaamdheid niet kunt beantwoorden. Gij, die des Heeren zijt, dikwijls hebt u deze klacht gehoord. Want dit kan evenzeer uw staat, als die van Noach en Lot zijn.

Maar nu ziet u er de oorzaak van. Hoe zwaar valt het, één uur te waken! Hoe moeilijk, één dag met God te wandelen! *Korte ontwakingen hebt gij, doch lange sluimeringen;* dit kan uw toestand voor een tijd wezen, maar u kunt niet altijd zó blijven doen, indien u des Heeren zijt. Want als u hierin blijft volharden, zonder u hierover bij de Heere te beklagen, zo rijst de vraag of er wel ooit die olie in uw vat geweest is, die anderen hebben. Daar niet al de daden erger worden, maar zelfs de geest des mensen ontaardt. En niet alleen de bladeren van de wijngaard vallen, maar de wijngaard zelf ontaardt, en van daar zo blijft; dit is een krachtig bewijs van een rampzaligen staat, Jer. 2: 20, 21. *Toen het juk op uw nek was, zo zeide gij, u zou niet overtreden. Maar de HEERE had uw banden verscheurd.* En nu zijt u een vreemde wijnstok geworden. Zijt indachtig, dat het een zware beschuldiging tegen u zal zijn, goed te zijn geweest in Mesech, maar schandelijk in Sion; dan het ergst te zijn, als de Heere het best is.

3e Gebruik.

Zie hierin een reden, waarom de Heere menige ziel met inwendige verschrikkingen en uitwendige droef heden vervolgt. Omdat zij, die vast in slaap zijn, door geen zachte toespraak wakker gemaakt kunnen worden, daarom leggen wij soms onze handen op hen, en soms stoten wij hen aan, omdat dit het middel is om hen wakker te maken, en dan horen zij; also spreekt het Woord en de geest tot een mens. Maar zulke zachte stille winden wiegen hen meer in slaap, dan dat ze hen wekken. Daarom legt de Heere zijn ijzeren hand op een mens, en slaat met slagen. En als droefheid hem overvalt, dan kan hij horen. Daar integendeel als de winden én het water gereed stonden om het schip in stukken te stoten, de mens onderzocht en vroeg: waarom worden die gezonden? Het lot viel op Jona, toen hij sliep. Het is gemakkelijk uit een natuurlijken slaap te ontwaken, maar zeer bezwaarlijk uit een geestelijke zorgeloosheid. Alle de verschrikkingen Gods op Jona, inwendig en uitwendig waren klein genoeg. Maar eindelijk kon hij horen, en zijn boodschap verrichten. Ps. 30: 7, 8. Waarom verborg God zijn aangezicht voor David? Hij zeide, dat hij in voorspoed niet zou wankelen; dit was

er de reden van. De Heere zag, dat hij het nodig had. Zelden zult u een ontwaakt Christen zien, zonder inwendige verzoeking en verschrikkingen, of uitwendige droef heden. O, overweeg dan of de Heere u ontmoet. Overweeg uw eigen zorgeloosheid, waarin u geweest zijt, of in staat zijt er toe te vervallen! Dit is de zonde, die u moet navorsen en uitvinden. En acht het niet moeilijk, hoewel het lang duurt en bitter is. Want nooit is de ellende groter dan wanneer de Heere zegt, slaap voort. Het is een van de zwaarste oordelen des Heeren, een mens in een geruste staat zonder slagen te laten voortgaan; let daarom op het doel dezer slagen, om u door dezelve geheel en al wakker te maken.

Want soms, als de Heere die zendt, neemt een mens, als ze niet zeer bitter zijn, als hij enige rust heeft, deze slagen niet ter harte, Jes. 42: 25. Het vuur brandt rondom hen. En ik weet niet wiens vloek de mensen in dit land overkomt. De vrede maakt de mensen misnoegd, neerslachtig en mismoedig, hetwelk wel als een vlag in een heilige kan zijn. Maar daarin te volharden, is de toestand van Achab. O, wanneer het gebeurt, dat u deze slag gevoelt, zie dan toe dat u ontwaakt, en zijt dankbaar voor dat, wat u ontmoet, waarop u nooit staat gemaakt had, namelijk, om daardoor voor de zorgeloosheid bevreesd te worden.

§ 6. **4e Gebruik** tot vermaning, om over elkaar te waken, door elkaar te vermanen, zolang het heden genaamd wordt, Hebr. 3: 13.

Laat beide de wachters en de leden der kerken dit doen. Want dit is een middel hetwelk door de Heere bestemd is, om de ziel voor slapen te bewaren, 1 Thess. 5: 1, 5, 6, vermanende elkaar. Als in de steden de wacht genegen is om te slapen, hebben de soldaten hun makkers, die het grootste gedeelte van de nacht langs de wallen op en neer wandelen, en zo worden zij wakker gehouden; men zal bevinden, dat, gelijk in een stad is, waar al de mensen slapen, een ratelwacht is, also bij een wakend Christen, het leven, de geest en de kracht der Godzaligheid, hem levendig zal houden. En als deze wacht slaapt, dat alsdan de Christen vast slaapt. Niets ter wereld brengt de zorgeloosheid spoediger over de mensen, dan slaperig gezelschap. De opzieners der kerken waken niet over de leden, noch onderling over elkaar, zij vermanen en roepen elkaar niet tot hun werk, terwijl het heden genaamd wordt.

Och, laat dan een iegelijk mens opstaan, en zich tot dit werk van onderlinge vermaning begeven! Laten ze elkaar gaan bezoeken, dikwijls met elkaar gaan spreken. En zo gij een kind des lichts zijt, zie toe, dat u niet verdraagt, dat uw mededienst knechten op de klaarlichten dag in de een of anderen plicht slapen. Weet, dat als God u gaande maakt, u anderen zult doen ontwaken, 2 Cor. 5: 11. Wij weten, dat de schrik des Heeren de mensen beweegt.

2. Overweeg dat uw arbeid hier niet ijdel zal zijn. Het best geoefende paard, heeft nog sporen nodig. De anderen slapen.

Gij wilt zeggen, als ik zulk een zonde wist, ik zou spreken, maar ik durf niet.

Antwoord. Het is de zaak van al de maagden, zij hebben dat nodig, Judas 23. Behoudt enigen door vreze, grijpt ze uit het vuur.

3. Overweeg, dat dit een gedeelte van uw krijgvoeren is, dat u waakt, waardoor u overwinnaars kunt worden. U klaagt, dat u veel zonden en verzoeking en hebt, die in u ontstaan en de overhand hebben. Maar nooit hebben zij de overhand, dan wanneer u zorgeloos zijt; eerst wordt de wacht overrompeld, en dan wordt de stad schielijk ingenomen; merk dan op wat Paulus zegt, 2 Tim. 4: 7, 8, Hij had zijn loop geëindigd, zijn strijd gestreden, en toen verwachtte hij de kroon. Hoe kunt gij uw dagen in vrede

eindigen, zo u dit niet enigermate kunt bevinden en gevoelen? De kerk is de stad des levenden Gods. Deze wordt ingenomen, en ieder inwoner in dezelve, tenzij u waakzaam zijt, en elkaar dagelijks vermaant, terwijl het heden genaamd wordt. En om niet in de lucht te schermen, merk op, dat

4. Hun zonden, de uwe zullen worden.

Eerst: Poog de staat uwer broederen te kennen, die u te vermanen hebt; namelijk wat hun slaperige verwaarlozingen, wat hun zonden zijn. Mogelijk hebt u iemand gekend, die zeer ootmoedig en teder geweest is, die de inzettingen behartigde, veel schone bewijzen en beloften van toe te nemen, en op te wassen gegeven heeft, die geweldig over zijn eigen nietigheid klaagde, en nu M een diepen slaap is. Weet u dit, en wilt u niet één woord spreken om hem te doen ontwaken, voor wie Christus zijn bloed heeft gestort, die mogelijk u een even goeden dienst zal bewijzen, en veel gebeden voor u zal doen? Toen Barnabas de genade Gods zag, vermaande hij ze, dat zij met een voornemen des harten bij hem zoude blijven. Hand, 11: 23, hoeveel te meer gij, als u de genade ziet sterven, 2 Thess. 3: 11. Paulus hoorde dat sommigen ijdel waren, en hij vermaande hen te werken; hoeveel goed kan soms één woord niet doen.

Ten tweede: Indien u het niet weet, zo onderzoek met een geest van veel liefde, hoe het met hen is, gelijk David naar de welstand zijner broederen vroeg, 1 Sam. 17: 22. Wijkt u niet af? Staat u niet stil? Hoe hebt gij uw hart sinds de laatste predicatie, sabbat, vasten, verootmoediging, bevonden? Hebt u iets gewonnen tegen die zonde, waarover u in het vorige jaar klaagde? enz. Veronderstel, u kunt dit alles niet doen, waarom dan niet iets? Veronderstel, u hebt geen andere gelegenheid, dan wanneer u hen in het veld ontmoet, doe het dan dáár, Judas: 20. Bouwt gij uzelf, enz. Hier nu moet iemand de hoogte kennen, hoe hoog zij al gebouwd zijn; hoe kunnen zij anders hun stenen leggen? Het is een van Gods zware vervloekingen over de nietige herder: Hij zal het verlorene niet bezoeken, noch het jonge bezoeken, Zach. 11: 16.

Ten derde: zo hij niets van hen weet, verhaal dan uw eigen toestand, dit is een zeer liefelijke aanmoediging en vermaning tegenover een anders gesteldheid. Want een voorname oorzaak, die de mensen in hun zorgeloosheid doet verharden, is, dat zij geen levend Christendom in de wereld zien. Maar als ze dát doen, Zach. 8: 23, zullen velen de slip van één Joodse man grijpen, want ze zullen zeggen: *God is met ulieden*. Agrippa was bijna overtuigd en ontwaakt, toen hij Paulus zijn bekering hoorde verhalen; hoewel er veel bedriegers in de wereld. Zijn, die zo doen, zeg mij, zijn alle dingen met u in vrede? Zo ja, dan is de duivel in u. Wat? Hebt u geen verzoeken? Ja vele; merkt u niet hoe zij de overhand hebben? Krijgt u nooit kracht tegen dezelve? Ja. Hebt u geen goede dagen na dezelve? Ja, veel vrede en leven en tegenwoordigheid Gods. Heeft de Heere u deze talenten gegeven, om die in een zweetdoek te winden? Heeft Hij u deze schat gegeven om te bewaren en niet te besteden? Wie weet of het spreken van dezen, anderen niet wakker maakt?

Deze verzoeken en deze toestand is de mijne. Deze zonden ondervind ik, dat Hij zeer euvel neemt. Heere! wat zal er van mij worden, die onder dezelve verhard ben? Dezen, vrede vinden anderen, mijn ziel is er een vreemdeling van. Zo zal het geweten werken. De vrouwen behoorden alzo tot de vrouwen, en de mannen tot de mannen te spreken; immers, velen werden aangemoedigd door het voorbeeld der Korintiërs, om anderen te helpen. Zodat hier een aanmoedigende kracht is.

Ten vierde: Als dit niet helpen kan, spreek dan dikwijls tot hen over de zonden van anderen; door anderen te veroordelen, veroordeelt u hen. En dit zal hen voor henzelf doen toezien; beschouw de velden, en vertoon hun het onkruid, hetwelk door

zorgeloosheid opgroeit. En door deze zonden ten toon te stellen, treft u de wortel der hunne; het kan zijn, dat u het niet zekerder kunt zeggen, Hand. 2:40. De Heere maakte gebruik van dit middel om Belzazar te doen ontwaken, Dan. 5: 21, 22. God veranderde uw vader in een beest, enz. om in de bossen te wonen, echter hebt gij u niet vernederd, enz. Met hoeveel belijders handelt God insgelijks?

Ten vijfde: Treedt in het verbond en de broederlijke toezegging, om elkaar te vermanen. Toen David door oenig onheil bedreigd werd, sprak Jonathan er van, 1 Sam. 20. Enigen kunnen in de kerkelijke gemeenschap nauwer samengevoegd zijn dan anderen, om van elkaar rekenschap te eisen, elkaar hun vrees te melden, en elkaars toenemen te kennen. Kunt u er de mens geen rekenschap van doen, hoe zult u er dan aan Gode rekenschap van geven? Ik geloof, dat menig mens zich hierover ter dood toe bekommert. Kunt u niet komen tot het licht van een kaars? Ach, hoe zult u dan het licht der zon kunnen aanschouwen?

Ten zesde: Weke elkaar op, om de inzetten bij te wonen, Hebr. 10: 23, 24, en hebt daarin acht op elkaar; ziet gij uw broeder in twijfelingen of klachten, roep hem, om met u te bidden; ziet gij, dat de zaken in de kerken kwalijk gaan, en dat de mensen op de breidel bijten, roep hen om te vasten en te bidden, drie of vier samen, gelijk Paulus, Men hij zag dat het schip zou zinken, toen hij hen vermaande, Hand. 27: 22. Inzonderheid, wanneer u ziet dat de harten der mensen gevaar lopen, om met de wereld weggesleept te worden. Veronderstel, dat in zodanig geval, alleen twee, drie of vier samen zouden gaan, om een half uur te bidden, en ze elkaar hun gebreken zouden te kennen geven, wees hun dan hierin behulpzaam. Zo was het in onze tijden, toen de ene levende Christen de anderen hielp, die in gevaar was van te sterven.

Hoe zult u Gode en uw familie leven, daar u maar weinig algemeen goed kunt doen, en voor uw broeder dood zijt? Het is een slecht teken van een mens, die van God verzaakt wordt, zo hij denkt dat hij zijn slaap zal uitslapen, en zelf verdoemd zal worden, en hij echter hebben wil, dat anderen ook verdoemd zullen zijn. Zeg mij, wilt u hebben dat geheel Nieuw-Engeland even als u in zorgeloosheid gedompeld zal worden? Neen? Begeert u het niet, als u de middelen niet gebruikt, die dit kunnen beletten? En die middelen zijn de onderlinge vermaningen.

O, doe het toch. De predikanten mogen preken, doch ieder blijft slapen, tenzij einigen ontwaken en de overigen wakker maken, gelijk sommigen, als anderen te bed en vast in slaap zijn, die liggen te dromen. Enigen zijn er, die, al brak morgen de dag des oordeels aan, zouden blijven slapen. O, laat mij er een of twee overreden, om de handen aan het werk te slaan, opdat hun zorgeloosheid uw verderf niet zij. Spreekt dikwijls met elkaar, verzuimt uw bijeenkomsten niet, bezoekt elkaar, bidt voor elkaar, waarschuwt elkaar, opdat u één uur met de Heere moogt waken.

§ 7. 5e Gebruik.

Laat ieder mens niet alleen zijn broeder vermanen, maar ook voor zichzelf vrezen; u hebt een loopbaan te lopen en veel vijanden te overwinnen; slaap niet opdat u niet gevangen wordt; opdat gij, daar u anderen vermaant, zelf geen verworping wordt Ik zal u niet zeggen, wat ik vrees, doch zie Luk 21. Draag zorg dat uw hart niet overwonnen wordt, wordt niet dronken door enig vermaak. Zijt met geen ijdele zorg bezwaard, belet dit toch, gelijk Noach, die door vrees bewogen, de ark toebereidde.

Ten eerste, Schat die ontwakingen en herlevingen des harten zeer hoog, die God u soms geeft; ik houd mij verzekerd, dat ge die soms ondervindt. Een mens die niets te verliezen heeft, zal des nachts met open deuren slapen, terwijl een mens die een schat bezit, waakzaam zal zijn om die te bewaren. Alle zorgeloosheid komt voort uit een

kleinachting van de Geest der genade, en van Zijn tegenwoordigheid bij ons, Spreuken 4: 13, Bewaar ze, want ze is uw leven. En als dat verloren is, wat zijt u anders dan dood?

Ten tweede: Bedenk uw gestadig gevaar; als de vijanden voor de poorten zijn, zo is de ganse stad ontwaakt. Het is niet te beschrijven, welk een diepte van zorgeloosheid er in een zorgeloos hart is, Ps. 30: 7, ik zeide, ik zal niet wankelen in eeuwigheid. Hij had goede dagen en een dankbaar hart. Toen verborg God zijn aangezicht. Men zou denken dat Simson had moeten ontwaken, toen de Filistijnen over hem kwamen. Maar u hebt hier duivels tegenover u, 1 Petrus 5: 10. Zo het nu alles wel is, vrees dan de kwade dagen; wilt u weten, wanneer? Dan, als de mensen zeggen: vrede! vrede!

Ten derde: Ken het werk dat u te doen hebt, en maak het tot uw hoofdzaak; als de mensen gewichtige wereldse dingen om handen hebben, kunnen zij op hun bed niet rusten. Zo is het met de goddelozen; Spreuken 4: 16. Zij slapen niet zonder kwaad te doen; dit is hun voornaamste werk.

Ten vierde: Vorder dagelijks rekening van uzelf; laat uw ziel niet lang voortgaan zonder te vragen: Wat doe ik? Herten en valken, uit de slaap gehouden, verliezen hun wildheid, maar ze moeten gestadig opgepast en wakker gehouden worden.

Overdenk dus de rekenschap, die u voor God moet afleggen, 2 Cor. 5: 9 en 11. Zie Hag. 1:5. Zij waren met zonden beladen en bekeerden zich niet. De ellenden waren niet weggedaan, omdat zij hun wogen niet overdachten, inzonderheid voor Gods grote vierschaar. Ik ben verzekerd dat de reden, waarom de mensen in hun slaap wandelen, en al dromende op en neer gaan in de wereld, hierin ligt, dat zij niet bedenken, noch bij zichzelf voorbedacht onderzoeken: Wat doe ik? Waar ga ik heen?

Geen predicatiën doen u ontwaken; u slaat er geen acht op.

HOOFDSTUK 2.

Vleselijke zorgeloosheid neemt toe bij trappen.

§ 1. LERING 2.

De vleselijke zorgeloosheid overvalt de harten van alle mensen bij trappen.

Ten eerste. Want al de maagden sluimerden hier eerst voordat zij sliepen. Zij kregen eerst bezwaarde ogen en vermoeide hoofden, het Griekse woord; betekent korte sluimeringen, toen schoten zij schielijk uit de slaap, en bleven weer een langer tijd wakker eer ze weer in slaap vielen. Men is een sluimerend Christen, eer men een slapend Christen is.

1. De waarheid hiervan is niet alleen in deze maagden, maar insgelijks in andere voorbeelden van zorgeloosheid in de Schriftuur te zien. Gelijk de oude wereld, Gen. 6: 2, Zij zagen de dochteren der mensen, zij lieten hun ogen op haar vallen, en hun harten verlustigden zich in haar.
2. Toen namen zij hun vrouwen, om er hun harten mede te vermaken, en alleen zichzelf en niet de Heere te behagen. Zij aten, dronken, gaven ten huwelijk. Zij kwamen niet tot die hoogte van goddeloosheid, om overspel te bedrijven of in hoererij te leven.
3. Toen werden zij vleselijk en natuurlijk, geestelijke dingen hadden geen smaak meer voor hen.
4. Noach predikte, en zij verachtten hem. Hij veroordeelde hen, en zij gaven geen acht op hem.
5. Toen stelde God een tijd; geen sterker middel om te doen ontwaken dan dit; echter gingen zij voort. En toen waren zij op het hoogst gekomen.

Ten tweede: De Israëlieten, Deut. 8: 12.

1. Ze aten en werden verzadigd. Hier is eerst geestelijke verzadiging.
2. Zij zegenden zichzelf, in hun goederen en vee.
3. Toen verhief zich hun hart, vers 14.
4. Toen vergaten zij de Heere, en alles wat Hij hen ooit gedaan had, vers 14, 15.
5. Toen schreven de mensen alles wat zij hadden aan zichzelf toe, vers 17, hoewel alleen in hun hart.
6. Toen volgden zij andere goden na, vers 19. En na dit alles, begaven zij zich zo vast in een diepe slaap, totdat de plaag over hen kwam.

Salomo zag de hof van de luiaard verwilderd. Het gaat er mede gelijk het nu in de velden is. Het onkruid overgroeit niet in één dag de ganse grond, maar omdat het langdurig groeit, zo wordt de bodem bij trappen algeheel overgroeit, zodat, als de eigenaar ontwaakt alles zo overgroeid is, dat hij niet weet wat hij zal beginnen. Zo ook is het hier.

Zijt dan nuchteren en waakt. Zorgeloosheid is een soort van geestelijke dronkenschap; een mens is op die tijd zichzelf niet, hij is niet nuchter; dit nu geschiedt door gestadig en dikwijls te drinken; een mens wordt eerst half bevangen, dan wordt hij geheel bevangen. Hij heeft niet terstond al zijn zinnen verloren, hij is niet terstond smoor-dronken: zo ook is het hier.

§ 2. 1e reden.

Uit oorzaak van de vlugheid en de kracht van het leven des gewetens, hetzij het een natuurlijk ontwaakt geweten is of een geestelijk ontwaakt geweten. Het is met het ge-

weten gelijk met een gevangene in een huis; hoewel allen in het huis slapen, blijft hij echter gebonden. Hij kan niet slapen, en daarom spreekt hij, en wil het huis doen ontwaken. Zo zegt het geweten: tegen deze zonde heb ik gewaakt, en ik werd er om vernederd deze plichten heb ik gedaan, maar nu, nu zegt het geweten, verwaarloost u die, nu zijt u erger, nu zijt u gevallen, dan schrikt een mens, inzonderheid als er een vijand aan de deur staat, en het geweten roept, dat men moet waken.

Zo ook als er een woord is, om te nodigen, zal het geweten inwendig gestadig roepen, inzonderheid als er enige hoop of lege tijd is om met enigen te spreken, als zij voorbij gaan. Het zal de mensen soms in het veld overvallen, met hen spreken en hen berispen. De zorgeloosheid neemt gemakkelijk toe, maar het ontwakend licht des gewetens kan niet schielijk in enig mens uitgeblust worden. Daarom slaapt soms een mens, en wordt dan weer wakker, zie Rom. 2: 15. Hoewel zij veel zonden hadden, zal het beschuldigen en verontschuldigen, gelijk zij, die uit hun eigen land gekomen zijn om in een ander te wonen: of die van een aanzienlijken tot een minderen stand zijn gekomen, hun vrienden en bekenden niet gemakkelijk kunnen vergeten. Maar deze herinnering slijt mettertijd, Spr. 20: 27 Het geweten is een lamp Gods, die zal schijnen, en niet gemakkelijk is uit te blussen.

2e Reden. Omdat de Heere van de mensen nooit wijkt dan bij trappen, daarom overvalt de zorgeloosheid haar bij trappen; als God nabij de mensen is, zijn zij gewoonlijk waakzaam, gelijk de Israëlieten bij de berg. De Heere zal, om de rijkdom zijner lankmoedigheid en verdraagzaamheid te tonen, niet schielijk wijken, en de ziel in een dode en luie toestand laten. Daarom roeien de Cherubijnen, Ezech. 9: 10, 11. Zielen af bij trappen, Jes. 29: 10 met 13. God handelt niet zó, dat Hij hun ogen terstond toesluit, maar zij worden opgewekt, om God met hun lippen te naderen, hetwelk van God is, en dan sluit de Heere hun ogen; nooit kan een mens in een diepen slaap overgegeven worden, voordat de Heere zegt: *Slaap nu voort*; of dat God zijn ogen sluit. Maar dit doet Hij niet terstond; tot de discipelen in Gethsémané kwam Hij wel twee of drie maal.

3e Reden.

Omdat dit het aller-gereedste middel en de beste wijze is, voor de zonde en de satan, om de ziel in een diepen slaap te doen vallen, ja, om te maken, dat ze zich aan de slaap overgeeft, hetgeen juist dat is, wat hij bedoelt. Zij, die enige dingen te koop hebben, hebben hun winkel niet om hun waren kwijt te worden, maar om ze zó kwijt te worden, dat zij er geld of geldswaarde voor krijgen. Zo ook is het hier. Het oogmerk van de satan is niet alleen om de mensen in zorgeloosheid te brengen, om hun rust en vrede te geven, Luc. 11: 21, maar ook om zijn winst te hebben, opdat de ziel zich aan hem zou overgeven. Denk slechts aan hetgeen geschiedt bij het kopen van vruchten, suiker, wijn of sterke dranken; men zal alles niet op staande voet kopen, voordat men het ziet en proeft, zonder dat men weet, of het goed is of niet, en of men alles nodig heeft of niet. Zo ook is het hier; zich aan zulk een zorgeloozen over te geven, om daardoor alle middelen te verwaarlozen, om na alle zonden verhard te worden, dit zal de natiaan niet voorstellen, en de mensen zullen het niet aannemen, of zich hieraan overgeven. Zij weten niet of dit goed is of niet, met minder kunnen ze gediend worden. Daarom beproeven zij eerst een weinig te sluimeren en te slapen, dan eisen zij een weinig, en nog een weinig meer, totdat zij bedelaars worden, Spr. 6: 10, gelijk het in het paradijs ging; eerst zagen, daarna proefden, toen aten zij. Zo ook is het hier.

§ 3. Denk niet dat u niet in de staat der zorgeloosheid zijt, omdat u veeltijds enige

opwekkingen des harten hebt. Want deze kunnen alleen ontwaken tussen uw sluimeringen zijn, die gelijk flikkeringen schielijk komen en schielijk weer weggaan, die u doen opspringen, uw ogen doen wrijven, en u aanprikken, maar u gaat weer liggen. Waar leven in een Christen is, daar werkt het altijd met geestelijke oogmerken. Een mens zal in de morgenstond met God ontwaken, en het eerst tot Hem gaan in het gebed, als buitengewone voorvallen dat niet beletten, en van zijn gebed zal hij tot zijn werk gaan, niet alsof hij zijn eigen werk, maar Gods werk deed; door voor Hem toe te bereiden, te ploegen, te zaaien, enz. Als nu het leven van Christus in de mens niet werkt, en hem niet doet werken, zo is het, of omdat er gans geen leven, maar alleen een ontwaken des gewetens is, hetwelk spoedig voorbijgaat, of omdat de levende Christen alsdan sluimert. De sluimering heeft hem bevangen, hoewel het geen slapen is; bewijs het anders op een andere wijze.

Tegenwerping. *Bijaldien dit zo is, zult u zeggen, wie slaapt dan niet?*

Antwoord. Neem Lot tot voorbeeld; terwijl hij door de Sodomieten gekweld werd, ontwaakte hij. Paulus insgelijks; terwijl hij heen en weer geslingerd werd in ongenade en versmading, werd zijn inwendige mens van dag tot dag vernieuwd, hoewel de uitwendige mens verdorven werd. De heiligen hebben een soort van slaap, als zij op hun bed zijn. Maar dit is een onrustige slaap, doch de uwe is voor u een zoete slaap. Ik weet, dat Christus tot Zijn discipelen zei: *Waakt en bidt, de verzoeking is nabij*. Maar hun ogen waren bezwaard. De geest was wel gewillig, maar het vlees zwak. Het is oneindige genade, dat de Heere hen wil doen ontwaken. De eerste en de tweede maal kan het door een sabbatsopwekking zijn, enz. Velen kunnen niet zeggen hoe het met hen gesteld is, uit oorzaak van hun slaperigheid en sluimerzucht onder het Evangelie. Mij dunkt dit zou uw hart breken: Kunt u dan niet één uur waken? kent daarom uw zonde. Het is een zware zaak, als men ten volle ontwaakt is, als alle bezwaardheid, die tot slapen dringt, weggenomen is. De Heere heeft u hier alleen tot zich genomen, bij vlagen waakt en bidt gij. Maar u doet het gelijk mensen die slapen, niet als degenen die wakker zijn. De Zoon des mensen, Christus, het Evangelie en de inzettingen worden verraden. En kunt u het nu over hart verkrijgen, te slapen?

2e Gebruik.

O, schud daarom uw sluimeringen en uw afgebroken slapen af, opdat u niet ten enenmale in slaap valt. En uit die slaap, door een vervaarlijken slag ontwaakt. Zie op hen van wie gezegd wordt, Jes. 29: 10. God heeft hun ogen toegesloten; dat is/ vreselijk! Zie op veel belijders; al hun smaak, en hart, en leven is genoegzaam weg. Zij weten niet, dat ze slapen; ook kunnen alle middelen hen niet doen ontwaken, of hun gemoed weer ontzegelen. God Weet hoe diep u zult vallen, als u een kleinen val niet acht; inzonderheid, als God de predikanten van u wegneemt, en de ouderlingen, die het werk Gods gekend hebben, tot hun vaderen verzameld worden; inzonderheid als u het weet, en echter in uw sluimeren volhardt. Indien u niet wilt ontwaken, als God roept en nodigt, zo zult u sluimeren en slapen gelijk de smidshond; hoe harder zijn meester klopt, hoe vaster de hond slaapt, omdat hij het gewoon is.

Ik heb een man van grote middelen gekend, die dikwijls opgewekt werd door het Woord, doch hij verloor weer alle leven en vurigheid; dan bad en verzocht hij, dat de Heere hem wilde bewaren. Hij geraakte echter in verval, doch hij kon er geen reden van geven. Eindelijk begon het Woord een gewone zaak voor hem te worden, en onder hetzelfde geraakte hij ook in slaap. Het geweten zei hem, dat enig kwaad hem genaakte, waarvoor hij vreesde; evenwel bleef hij slapen, en sliep zo voort, niettegenstaande zijn vrees hem dikwijls aldus deed ontwaken. Ten laatste overkwam

hem een wederwaardigheid, die hij niet achtte, maar hij was er ongeduldig en wrevelig onder, totdat hij eindelijk alles, wat hij had kwijt raakte, en toen eerst zag hij rondom zich.

Toen zijn huis verbrandde, sliep hij. Hij bad, maar verloor alles al slapende, terwijl hij had behoren te waken. Zo overviel hem de zorgeloosheid, het was dus geen wonder, dat hem de ellende overkwam. Ach, draag daarom zorg geen weg te banen voor de vrijheid, of voor het toelaten van een slapende belijdenis, en een sluimerende godsdienst. Gelijk mensen, die geen plechtigheden willen dulden, omdat ze het vruchtbare zaad van de Roomse kerk zijn. Zo ook hier, enz.

§ 4. Vraag. *Wat zijn de eerste trappen dezer geestelijke sluimering?*

Antwoord. 1. Als de gelovige mensen het vergenoegend gevoel van het gezegend aangezicht en van de liefde Gods verloren hebben; als de geveinsden het ingebeelde gezicht, en de heiligen de wezenlijke genieting van dezelve verloren hebben, Ps. 17: 15. Ik zal verzadigd worden met uw Beeld, als ik zal ontwaken. De slaap vertoont zich het eerst in het sluiten van iemands ogen, zodat hij niets rondom zich ziet. Van daar geeft iets anders vergenoeging, en dit moet wel zo zijn, als gij u niet dagelijks met des Heeren liefde voedt. En als dit geschiedt, wordt een mens overwonnen door zorgvuldig heden en gedachten, Luk. 21:34, dan wordt hij een rechte wereldling, alsof hij geen hoop op een ander deel had; alsdan heeft hij geen gedachten aan geestelijke goede dingen. Hij slaapt onder de predicaties, hij wordt driftig en misnoegd over Zijn tegenwoordige staat, ja over alles, als er maar enig kruis komt. Omdat deze dingen zoet voor u zijn, en God het niet is, daarom is hij misnoegd. De Heere beware mijn ziel, dat ze niet kome in uw verborgen raad.

Ach, overweeg of u wel ooit enig gevoel van des Heeren liefde gehad hebt in de sacramenten, of er enige nieuwe twijfelingen ontstaan, en zo u daarmee niet voldaan zijt, zie dan op uzelf. Het is. onmogelijk, dat een Christen enig werk kan doen zonder rust. Gelijk nu het lichamelijk voedsel veroorzaakt, zo verwekt het geestelijk voedsel, geestelijke rust. Voed u hier en rust, en het zal maken dat u aan uw werk gaat; voedt gij u hier niet, en rust u hier niet, zo zult u het in iets anders doen. En vleselijke rust zal vleselijke verwaarlozing veroorzaken!

2. Als de mensen alle vrees voor de toekomende toorn en alle verschrikking voor God verloren hebben; althans niet aangedaan zijn niet een vrees voor hetgeen ze zullen dragen, maar alleen een vreselijke bevatting hebben van wat die is. veel Christenen verliezen het gevoel van Gods liefde, echter houdt God in hen het gevoel van fijne gramschap levendig, en zo worden zij wakker. Maar als die beide weg zijn, of een van deze weg is, dan is er, en kan er niet anders zijn dan de zorgeloosheid van te voren. Dan gaat het hun gelijk de kinderen; als hun ogen open zijn om de dingen der wereld te zien en te overdenken, dan beginnen zij te ontwaken. Nooit beschouw ik een Christen, als ten enenmale ontwaakt, dan alleen wanneer de Heere hem de dingen van een andere wereld laat zien. En als dit gezicht verloren is, begint hij weer te slapen, 2 Cor. 5: 9 en 11, 2 Petrus 3: 11, 12.

Enige zorgelozen dachten dat alle dingen voorbij waren. Neen, zei Petrus, daar is een tijd, een toekomst, wanneer alle dingen zullen vergaan; hoedanigen behoorden wij dan te zijn! Als dit verloren is, zo vrezen de mensen hier te zondigen. De mensen prijzen de genade niet, de mensen verwonderen zich niet als zij ooit vrijkomen; hierdoor leven de mensen tussen twijfel en vrees, nooit zijn ze verzekerd, omdat ze niet weten wat Gods toorn is.

Ja, ten laatste, hierom doet niets hen ontwaken, zodat zij, hoewel zij hun ellende

kennen, echter voortgaan; dit is de hoogste trap van geestelijke zorgeloosheid. Ach, houd dan deze gedachten levendig, wat het hij van God verzaakt te worden, wat het is met Hem te twisten!

3. Als de mensen hun vooruitzicht verloren hebben, en zich daarom niet tegen de kwaden dag voorzien; als de Christenen hun belijdenis houden en in hun loopbaan zachtken voortgaan. Maar om iets voor het toekomende te verzamelen, hieraan denken ze niet; als de Christenen, gelijk de sprinkhanen de ganse zomer zingen, maar niets hebben om des winters van te leven. De mier kan hun dit leren, Spr. 6 i 6, 8. Ga tot de mieren, u luiaard, die hun brood bereiden in de zomer. De mier bedenkt door een heimelijke ingeving, hoewel zij eenvoudig is en klein, dat er een winter zal komen en dat de zomer haar tijd van inzamelen is. Zo zal ook een Christen, als hij wakker is, hoewel eenvoudig, hetzelfde doen. Als de mensen in tijden van vrede en van het genot der inzetten nooit vrezen, veel minder zich voor die tijd voorzien, dan zullen al deze schatten weggenomen, en naar de koning van Babel gevoerd worden, Jes. 39. Als de mensen in hun leeftijd niet denken om hun huis en hart tegen de kwaden dag in zekerheid te stellen; als de mensen nu zo niet zijn, als zij zullen wensen te zijn; als de mensen geen schatten van tranen en gebeden in de hemel vergaderen, noch voorzien zijn voor de eeuwigheid, noch denken: dit zal tot mijn vrede, ja tot mijn heerlijkheid ten jongsten Dage dienen, hoewel ik die nu verlies. De mensen zullen schatten op aarde vergaderen, en zichzelf en de hunnen voorzien. Daarom zijn hun harten hier verloren, en zij verzamelen er niets geestelijks in voor de toekomst, Spr. 10: 5. Die in de oogst vergadert, doet recht. Maar een luiaard wil niet, zijn hart en zijn gemoed zijn slechts ingenomen om dit en dat voor het toekomende te bezorgen. Vandaar is een Christen ten tijde van vrede, vol droefheid en tranen. Maar als de dagen van onrust komen, kan hij zijn hoofd opheffen, dan nadert de verlossing, terwijl een ander in tijden van onrust de meeste verschrikkingen heeft, omdat deze tegen de toekomende dag niet vergaderd heeft, gelijk de andere.

4. Als de mens zich in het gebed begeeft zonder enig antwoord te bekomen, dan beginnen zij te sluimeren, Spr. 13:4. De mensen die vast slapen, spreken in het geheel niets, maar als zij een weinig wakker worden spreken zij een weinig, nu eens slapen ze, dan weer waken ze. Zo bidden de mensen, en dan slapen ze weer. Het is ook een diepe sluimering, als de mensen om brood en geld bedelen, en dan gestadig in slaap vallen, en alsoo vergenoegd neerliggen. Ach, draag hier zorg tegen!

Hieruit komt voort:

Eerst: Tegen God onvergenoegd te zijn.

Ten tweede: Moedeloosheid in de plichtsbetrachting.

Ten derde: Ongestadigheid in dezelve.

Ten vierde: Op het laatst goddeloos te zijn uit gewoonte.

5. Als de mensen iets van de Heere verkrijgen door het gebruik der middelen, doch dan weer stil staan; ze gaan niet verder. Zij verliezen wel niet wat zij hadden, maar zij winnen niet meer. Zij groeien niet, Matth. 25: 26, Gij boze en luie dienstknecht, die zijn talent verbergt, en niet gebruikt; hierin is gewoonlijk het beginsel van des mensen val, als hij, gelijk iemand die op reis is, noch voorwaarts noch achterwaarts gaat, maar stil staat en zo valt, Spr. 18: 9.

6. Als de mensen plichten doen, die gemakkelijk zijn. Maar als er enige zwaarigheid in dezelve is, vallen zij in slaap, Spr. 20: 4 en 12: 27. Zo bedelen zij om het zoet gewin

des Christendoms, het wordt gezaaid in moeilijke plichten, als de ziel zichzelf het meest veracht. Maar als de mensen, de zwaarigheid niet overwinnende, het zoet daarvan niet vinden, zeggen ze: *Heere, welk een armzalige belijdenis is het toch!*

Deze mensen worden een schande van Christus; niet Zijn eer. Het is gemakkelijk te bidden en uitwendig te vasten, maar een ongekreukt hart in het werk te hebben, is zwaar. Het is gemakkelijk, levend gemaakt zijnde, de Heere aan te kleven. Maar als God u verzaakt, Hem dan meer dan ooit aan te kleven, is moeilijk.

7. Als de mensen het gevaar van kleine zonden niet vrezen. Zij zijn niet in slaap, ten minste zó niet, dat ze geen grote zonden vrezen, maar ze zijn in een sluimering; hoc het ook zij, ze vrezen de kleinere zonden niet, daarom bedrijven ze die, en worden zij onder dezelve ook verhard. Velen klagen over harde harten, doch overdenk eens, of er da de reden niet van is. U vreest de zondige gedachten, noch de zorgeloosheid in uw christelijke wandel, de sluimering ligt dan op u; uw geweten schrikt voor de hoererij, maar niet voor een ontuchtig woord. Het vreest op een sabbat te spelen, maar voor dezelve onbereid te zijn, dat is niets, dat is om zo te zeggen voor u geen zonde. De reden hiervan is, dat de geestelijke sluimering u bevangen heeft.

8. Als de mensen misleid en bedrogen worden door de schijn, gelijk de Israëlieten, toen de Gibeonieten tot hen kwamen: verzekerd van zichzelf, maar misleid door list gelijk de mannen van Ai. Indien uw ziel ooit gekwetst wordt, zo zal het door de schijn zijn. Zo dit land ooit een slag krijgt, zo zal het door vertoningen wezen. De dwaling zal door vertoning insluipen; men heeft bevonden, dat de schandelijkste goddeloosheid met de schoonste schijn bedekt is.

Zie toe, of er ooit iemand zal komen onder een schijn van godsvrucht en belofte van bescherming, veiligheid en vrijheid, op voorwaarde dat uw regering wat veranderd worde. Zo u hier sluimert, zult u in de armen uwer vijanden slapen. De genade en de liefde van Christus, en de Geest, de schoonste schijn onder de zon, kunnen voorgewend worden, maar als gij, verleid door deze vertoning, aanneemt, dat God Zijn liefde betuigt, eerst door een volstreckte belofte, terwijl er noch genade noch leven gezien wordt. wees dan op uw hoede. Want onder deze schijn kunt u gemakkelijk de onmiddellijke openbaringen invoeren, en alzo de Schriftuur verzaken.

En dan is het geen wonder als de mensen er toe vervallen, zowel om al de fondamenten van de christelijke godsdienst, als om de Schriftuur te loochenen; wees op uw hoede tegen enkele vertoningen van bekering in kwade lidmaten; word daardoor niet misleid. Nooit was de wereld meer vol van list; word niet door enigen schijn van waarheid in slaap gewiegd. Aldus ziet u het oogmerk verklaard. Stuit de zorgeloosheid, als ze nog maar tot uw enkels opgestegen is, opdat u er naderhand niet in verdrinkt, en door dezelve verloren gaat.

HOOFDSTUK 3.

Zorgeloosheid de laatste zonde, zowel ten opzichte van de goede als de kwade mensen.

§ 1. LERING 3.

Dat de vleselijke zorgeloosheid de laatste zonde is, die de harten der goeden en kwaden, der wijzen en dwazen in de maagdelijke kerken, overrompelt en overwint.

Er staat geschreven: *De laatste vijand, die te niet zal gedaan worden, is de dood*; aldus is deze dood, overeenkomst hebbende met het slapen; een der laatste vijanden die de zielen der wijzen overrompelt, maar Christus doet die te niet. Deze dood is ook de vijand der dwazen, maar dezelve doet hen te niet. Alzo was het hier met de maagden; wat was de zonde van haar, die met haar brandende lampen vaardig waren, wachtende op de Bruidegom? U ziet de wijzen met geen zonde besmet, totdat zij door zorgeloosheid vielen. De dwazen hadden te voren verzuimd olie in haar vaten te verkrijgen, maar deze vervielen in het laatst daartoe. Waartoe? tot openbare goddeloosheden, of andere vuile verdorvenheden?

Neen, maar zij allen sluimerden en sliepen, en wij lezen van geen zonde daarna, totdat de Bruidegom kwam; weliswaar zijn er veel zonden, die gelijk ranken uit de wortel groeien, maar deze is de voornaamste.

Let slechts op de volgen, waarin u dit wederom bevestigd zult vinden, om de zekerheid van dit stuk aan te tonen. De dienstknecht, die zijn talent verborg, vers 26, wordt een boze dienstknecht genaamd. Waarom? Welk kwaad had hij gedaan? Hij verkwaam het niet, gelijk de verloren zoon, met anderen, noch verloor hij het, maar hij gebruikte het niet. De luiheid was zijn zonde. Daarom zei Christus: gij boze en luie dienstknecht. Om deze reden groeide en bloeide de doornige grond; al de vervolgingen konden die niet verteren. Wat was hun zonde? Mark. 4; 12; vergeleken met Luk. 21: 34.

Deze bestond in de zorgvuldigheden der wereld: zij begonnen te dromen, vreemde inbeeldingen komen vóór de slaap, en het hoofdkussen van hun zorgeloosheid was enig werelds genoeg. Dit is de reden, waarom Christus en de apostelen ook zo buitengewoon aandringen op de waakzaamheid, omdat dit de zonde is, waarin de heiligen lichtelijk vervallen, nadat zij Christus liefde en zorg gezien hebben en omdat dit de zonde is, waarin de goddelozen zullen vervallen, ja omdat dit hun laatste zonde is, zo zal ze hun laatste plaag voorafgaan; hierom vermaant de apostel: O, slaap dan niet, enz. 1 Thess. 5: 1, 2, 5, 6.

Laat mij dit aldus verklaren:

§ 2. Men moet weten, dat de Heere in het beteugelen van een zondaar tot de gehoorzaamheid aan Zichzelf, met hem doet, gelijk met een vijand die in een stad is. Daar zijn veel vaste burchten van zonde, waaraan hij zich overgeeft, en waarmee hij zich verweert, 2 Cor. 10: 4, 5. En als de een onder de voet is, zo vluchten om zich te verschuilen in een ander, en verdedigt die zolang als men kan. Zo is het met de mensen.

Of ook, gelijk het met verscheiden vruchten is; ze hebben haar onderscheiden jaargetijden om te groeien, en daarna om te verdorren. Zo ook is het hier; in overeenstemming met de onderscheiden jaargetijden van des mensen leven, groeien zijn wellusten, en nemen weer af. Zo zijn er eerste en laatste rijpe vruchten.

Ten eerste. Stel u een mens die geklommen is tot enige jaren. De mens is een gezellig schepsel, het is een ellende voor hem alleen te wezen. Vandaar is het eerste kwaad dat hij gewoonlijk verkiest, ondeugend en los gezelschap. Zijn wellusten klimmen enige jaren, en dan tracht hij voor dezelve een deelgenoot te vinden; eerst verkiest hij een metgezel, en hierin heeft de Satan merkelijk de hand, om dat, gelijk de Heere bij zijn eerste zending om zijn werk te doen, zoals het Evangelie vermeldt, twee aan twee zendt, om elkaar aan te moedigen en te versterken, also ook de Satan eerst de handen met elkaar verenigt, opdat de mannen elkaar bederven en elkaar in goddeloosheid verharden, zie Ef. 2: 2 en Spr. 2: 11.

De wijsheid behoedt eerst voor de kwade man. En deze zonde is voor een tijd de liefste zonde, want hierdoor krijgt hij enige tijdkortingen, vrolijkheid, en zoveel liefde voor dezelve, dat hij deze laatste meer dan al zijn vrienden, hoewel zij het hem afraden, bemint. Meer dan al Gods Sabbatsdagen, bemint hij ze, en daarom ontheiligt hij dezelve; meer dan Christus zelf, en daarom, al heeft hij zich menigmaal voorgenomen zich tot God te keren, zo wordt hij door zijn makker daarvan teruggehouden.

Ten tweede: Lang in deze zonde blijvende, zo vervalt hij ten laatste tot de zonde van wellust, en van de mannen ziet hij naar de vrouwen, en deze zijn hem zo dierbaar als zijn rechteroog. Mogelijk bewaart God hem nog, dat hij geen hoererij bedrijft, maar de dartele lonken, de geile gedachten, de ingebeelde onreinheid, de zelfbesmetting, die hij bedrijft, als de kaarsen uit zijn, en niemand dan God het ziet, deze gaan voort, en echter verschoont God hem. Zij volgen hem naar de kerk, langs de straat, terwijl hij wakker is, ja als hij slaapt; een tijdlang denkt dat het geen zonde is, of als hij ze doet, ach, welk een afschrik heeft hij er soms voor!

Men heeft ontdekt, dat de scholieren van Westminster van hun twaalfde of veertiende jaar af in deze zonde geleefd hebben.

Dit is de tweede. Zie Spr. 2: 16. Eerst behoedt de wijsheid voor de kwaden man, vervolgens voor de kwade, vrouw.

Ten derde: Het kan zijn dat een man trouwt, en dan raakt deze zonde uit de tijd; alsdan komt er een andere in haar plaats. En deze is onmatige liefde tot en onverzadelijke begeerten naar de wereld en de wereldse goederen, want nu vermenigvuldigen waarschijnlijk de onkosten. Het is een schande met gelapte kleren te gaan; dan begint een mens op de staat van anderen te zien en hen te prijzen; hij beschouw 't wat hij heeft, en waartoe de arbeid de zorgvuldigheid en de voorzichtigheid hem door een spaarzame levenswijze kan brengen. Daarom begraaft hij zich levend in de aarde, en voedt zich met de kluiten der aarde en met een onzekere hoop. Dit is de volgende zonde die opwast; hoewel ik enige mensen ken, die zich hieraan niet zullen overgeven, doch ik spreek van hen die op de brede weg gaan; zie Hebr. 13: 4, 5, Hoereerders zal God oordelen; uw wandel zij zonder geldgierigheid.

Ten vierde: Het kan zijn dat God het geweten van deze man met schrik treft, en dat hij begint te zeggen: Wat baat het mij, de gehele wereld te gewinnen en schade aan mijn ziel te lijden? Dan gaat hij er toe over, om een andere belijdenis te aanvaarden, een andere vlag uit te hangen, en een nieuw leven te leiden, en dan is de hovaardij op geestelijke voortreffelijkheden zijn zonde; als de verheffing op wereldse rijkdom sterft, dan leeft de hovaardij op geestelijke heerlijkheid. veel heidenen hebben de wereld veracht, doch ze waren opgeblazen in hun zedenlessen. Daarom heet het: *Verkies geen nieuweling, opdat hij niet opgeblazen worde, en in het oordeel des duivels*

valle. De beletselen des gemoeds komen dan voor, als hij de plichten openlijk volbrengt; dan hongert hij naar de eer der mensen, en hij verkoopt er zichzelf voor. Ach, zei Saul eer mij toch! toen hij zijn begeerlijkheid in het nemen van het vee beleden had. Maar de hovaardij kleefde hem nog aan. En als hij de plichten afzonderlijk verricht, zo is hij daarin gerust, hierom acht hij zichzelf hoog, hoewel ze hem ook niet tot Christus brengen, maar hem veeleer van Christus vervreemden. Daarom beval Christus: Als gij aalmoezen geeft, doe het niet om van de mensen; gezien te worden, maar laat uw linkerhand niet weten wat uw rechter doet; schep hierin geen vermaak.

Dit was Simons zonde, Hand. 7. Toen hij de gaven der apostelen zag, wilde hij er enig geld voor geven. Deze gaven zijn dan zoeter dan geld. Van daar vervallen de zodanigen tot enige schandelijke gevoelens en grillen. Zij kunnen openbaringen uitleggen, en zich tot de predikdienst verheffen, ja de vrijpostigsten in een stad zijn. Maar als ze de openbaren dienst zullen waarnemen, zo is hun achting weg, hun liefde is vervlogen.

Ten vijfde: Als dit in de heiligen gestorven en in de geveinsden gevallen is, dan is de luiheid de laatste zonde die hen overvalt, en deze is zoet. Wat is de eer der mensen? Wat; is deze snode wereld? Zeggen ze, maar de luiheid en de slaap is zoet. Dan houdt de mens eerst op met werken, en dit geeft rust; daartoe gekomen zijnde, zo is het voor hen erger dan de dood om uit deze staat van luiheid te komen; wanneer Gods hand over de mensen is, en de sporen in hun zijde en in hun hart steken, zo kan, zo zal het anders wezen, maar eer niet. Zij zullen niet ontwaken.

De luiheid is zo zoet voor hen, hoewel er zonden zijn, die getemd moeten worden. De tijd is kort, Gods toorn is groot; nochtans is van toepassing wat gezegd wordt: Die van het zwaard van Jehu ontkomt, die zal Elisa doden, zo ook is het hier; die de ene zonde ontkomt, zal door de andere gedood worden. Maar ten laatste zal de luiheid hem doden. Daarom bedenke een mens: Wat verheugt mijn hart? Niet God, niet de rijkdom, maar de luiheid.

§ 3. 1e Reden.

Omdat het beste en aller-geschiedtste jaargetijde voor het ontstaan van deze zonde is, wanneer al de overige zonden inderdaad in de heiligen gevallen zijn, en in de geveinsden schijnen gevallen te zijn. Gelijk de verzoeking is, zo is de zonde van de mens; als de uitwendige verzoeking het grootst is, zo maakt die een opening voor de inwendige verdorvenheid, eer komt deze laatste niet te voorschijn. Want het is hiermee als in de oorlog: als de vijand die nooit voorheen gezien is, zich in het veld zeer gevaarlijk en zeer sterk vertoont, is het dan een tijd om te slapen?

Neen, wapent, wapent u dan! Maar als men een vijand verdreven en op de vlucht geslagen heeft; als men met buit verrijkt en met roof beladen is, dan is het tijd om te rusten. Daarom zegt de dichter: Toen de ganse wereld hen niet kon overwinnen, heeft hen daarna hun vrede overwonnen.

Toen hadden zij zichzelf, een vijand inwendig, te overwinnen. Zo ook hier. Toen de Israëlieten verlokt zouden geworden zijn, om vrede met de Kanaänieten te maken, als zij eerst in het land kwamen en het innamen, zeiden zij: neen, misschien zullen zij ons mettertijd om hals brengen. Maar toen ze hen overwonnen hadden, zie Jozua 15: 63, konden zij het niet doen.

Was het hun door God niet beloofd? Ja, en Hij kon het volbrengen, maar zij niet, omdat ze toen geen neiging hadden om het te doen, zij waren lui. Exod. 23: 29.

2 Reden.

Omdat het de sterkste zonde is. Geen banden zijn zo sterk, als de banden des doods. Want het is een soort van geestelijke dood; Ef. 5: 14, hoewel het in de heiligen niet de eeuwige dood is. Gelijk de Heere de beste genade tot op het laatst bewaart, zo bewaart de Satan de sterkste verzoeking tot op het laatst, en deze is in veel mensen de luiheid. Ze verkrijgt dan een dubbele kracht. Uit de sterkte der natuurlijke verdorvenheid, die overblijft als andere zonden sterven, en in een grote mate in de heiligen, als de macht der zonde in de heiligen, weggenomen is. Want in de besten mens blijft deze over. Het is de ziekte der ziel, die haar blijft aankleven. Het gaat haar gelijk de zieken als ze geen lust tot eten hebben; O, zeggen ze, had ik maar enige rust! Het is de grootste pijn voor mij om te wandelen, en dus het grootste vermaak om stil te liggen. De ziekte noodzaakt een mens om te rusten, doet hem zijn rust liefhebben. Zo dringt de vleeselijke verdorvenheid tot vleeselijke rust.

3e Reden.

De macht van vermaak in enige geoorloofde zaak. Want het beste hoofdkussen van de luiheid en de slaap, is altijd enig vermaak in geoorloofde dingen, dat is, de schaduw. Als de mens in ellendige vuilheden geen vermaak schept, zo heeft hij het echter in gezondheid, in vrede, en in de bevrijding van gevaar; hierin wentelt hij zich om, gelijk Issaschar.

4e Reden. Omdat het de laatste verdachte zonde is. Ik heb lieden gekend, die liefvallig waren. En het duurde lang eer de Heere hun bekend maakte, dat ze deze zonde hadden. En dat ze die lief hadden.

Want

1. Het is maar een verwaarlozing of verzuim van werk. Het is geen zonde die openlijk tegen de ziel oorlog voert, maar die inwendig als een vriend bij haar inwoont,
2. Het is een verwaarlozing die de besten hebben, een zwakheid. Zij werden allen sluimerig en vielen in slaap.
3. Het voornaamste werk is gewrocht. Daarom is het zoals de mensen denken, geen gevaarlijke zwakheid; om deze reden wilde de apostel, Rom. 13: 11, dat ze waken zouden. Waarom? Wij zullen zalig worden, zouden zij kunnen zeggen, en hebben al voor lang vrede gehad. Maar, zegt Hij, u moet waken, omdat de zaligheid nu nader is, dan toen u eerst geloofde.
4. Omdat hij veel zwarigheden voor zich ziet, die hij moet doorbreken, waartoe hij, tenzij God hem meer sterkte geeft, zich niet geroepen gevoelt. Daarom zegt hij, dat er leeuwen op de weg zijn; na een langen tijd van belijdenis, stelt God de grootste zwarigheden voor. En dan heerst de luiheid op een bijzondere wijze.

§ 4. 1e Gebruik.

Zie hierin de reden, waarom veel Christenen in de aanvang welig groeien en overvloedig vruchten der gerechtigheid voortbrengen, maar in vervolg van tijd zo arm en berooid zijn. Ach, hoe gestadig zijn ze de eerste twee of drie jaren in het gebed en de overdenking! Ach, welk een droefheid en vrede gevoelen zij! Maar na die tijd kunnen zij weinig goeds vinden, dat zij kunnen verkrijgen. Zij maken weinig vordering, of het moest benedenwaarts zijn. Zij hebben weinig leven, en welk een omslag maken ze om het te bewaren, of om een goede geestelijke maaltijd te verkrijgen! Dit is er de reden van: toen zij eerst begonnen, was de vijand er niet. Zij waren in de wapens, toen overwonnen zij gemakkelijk en maakten buit. Doch sinds

die tijd zijn ze zorgeloos geworden en kregen de slaap lief. Vandaar was er weinig anders bij hen te zien dan nietigheden; zie daarom toe, Spr. 6: 11, dat uw armoede niet kome als een gewapend man, Spr. 20: 13, 11.

Waarlijk dit is het, en daarom is het geen wonder dat u altijd zo vol klachten bij alle genademiddelen zijt, waarin God u stof tot verzadiging, blijdschap, vrede en eeuwige heerlijkheid geeft, doch u vind niets, zodat u soms denkt, er is voor mij geen genade; of gij zijt nagenoeg van die gedachte, dat in u naar geen genade te zoeken is. En zo niet, al vindt u nog zo weinig, zo is daarvoor immers geen bewijs. Ach, uw luiheid is de oorzaak. Daarom verwondert gij u dat de Heere u niet helpt. Ach, u ontwaakt niet, om de arm des Heeren te doen ontwaken; u zult kennen, indien u najaagt de Heere te kennen, maar dat doet u niet; daaruit komen de prikkels en kwellingen voort, waarmee u vrede maakte, en door welke u weer geplaagd wordt.

Ach, ga toch in het verborgen, en zeg: Ik klaag van wege mijn zonden. De inzetten en God in dezelve zoek ik, maar ik vind Hem niet, het is niet door de sterkte van mijn uitwendige vijand, maar door het verwaarlozen van mijn inwendige waakzaamheid en naarstigheid. Ik weet dat het Farao's zonde was, Israël van luiheid te beschuldigen, omdat hij hen gelastte te werken zonder gereedschap. Maar is des Heeren werk alzo? Zie tot Hem op om kracht. Hij geeft ze dien, die ze niet hebben; breng die kracht, welke u hebt te voorschijn. Hij zal uw wil aannemen, doch Hij zal uw nooit iets toestaan in uw luiheid, maar ten laatste zult u daardoor tot bedelarij vervallen. Daarom braden de mensen hun jachtvang niet, Spr. 12: 27, naar de inzetten. O, het is de wereld die hierin haar rol speelt; nooit zult u een zorgvuldige ziel zien, of zij vindt iedere Sabbat iets.

2e Gebruik.

Hieruit kunnen wij de reden leren kennen, waarom veel Christenen, als de Heere in hen begint te werken, veel te strijden en zwaar te vechten hebben met onderscheiden verzoekingën, met de ene verdorvenheid na de andere, zodat ze nauwelijks enige verpozing hebben, waarin zij er van bevrijd zijn; dan maken zij een jammerlijk geroep, enz. Maar daarna zijn zij van alles bevrijd, en zelfs van deze ook. Zij ontmoeten niets, hetzij inwendig of uitwendig, wat hen grotelijks verontrust. Maar zij gaan ook maar zachtens voort in een gewone belijdenis, zonder veel moeite met hun eigen hart; hun geweten is gerust, hun kwalen maken geen voortgang, en drukken hen niet zwaar, zij denken dat God met hen tevreden is, en daarom zijn zij gerust. De reden van dit alles is, dat zij gerust zijn, en de zonde wel nalaten, maar ook te gelijk in slaap vallen, en de Satan vrijen toegang geven, en hierom laten die hen niet vrede. Een luiaard zegt, Daar is een leeuw buiten op de weg, en hij is als een doornheg; veel zwarigheden stelt God voor; als een mens dan geen leeuwen, noch doornen ontmoet, noch met grote zwarigheden op zijn weg aangevochten wordt, zo is het zeker dat de luiheid die ziel bevangen heeft, en zij wordt gevankelijk door dezelve weggevoerd, Spr. 22: 13. en 15: 19.

Want, aanschouw de mensen. Waarom zouden zij gerust zijn? Is het omdat de zonde en de Satan ten enenmale overwonnen zijn, en zij geen zware wroegingen en worstelingen met dezelve hebben? De Apostel ontkent dit, Ef. 6: 12. Inderdaad, terwijl hij zijn hof bewaart, heeft hij vrede, en het is een teken dat hij weer binnengekomen is, als u deze vrede hebt. Maar zelfs Paulus, en allen, die op het veld zijn, worden bestreden en zullen vurige pijlen ontmoeten. Daarom vermaant de apostel, de werken der duisternis af te leggen, en aan te doen de wapenen des lichts. Waarom niet de werken des lichts? Omdat een Christen alsdan veel verzoekingën zou vinden, Rom. 13: 12. Of is het omdat het mensen van zulk een gezuiverd geloof, en zulk een zuiver metaal zijn

dat geen kloppen, noch smelten; noch verzoeking en voor hen nodig is? Ik beken dat de Heere niet altijd dezelfde noodzakelijkheid hiervoor ziet, maar zijnen dienstknechten veel zoete tijden geeft; zie 1 Pet. 1: 3, 68. Zij waren wedergeboren tot een levende hoop, en zij verheugden zich grotelijks in die hoop. Maar zij hadden hun tijden van beproevingen, menigerlei verzoeking en, enz. Mogelijk hebben zij gedacht: Heeft de Heere ons wel ooit liefgehad, als er zulke verlatingen, zulke vurige tegenstrevingen enz. plaats hebben?

Ik weet dat de Heere David aldus verliet, Ps. 30: 6. Maar toen was God vergramd, en hij zag het veel dagen te voren?

Neen, neen, daar is beide reden en noodzakelijkheid voor. En waarom zijt u dan tevreden? Het is uit oorzaak van uw luiheid, Jer. 48: 11. Moab was gerust. Daarom liggen zij stil op hun droesem, zodat zij hun zonde noch gevoelen noch kennen, en hun reuk is in hen, hoewel er niets ontdekt wordt of te voorschijn komt: vandaar worden zij nooit getroffen door enig woord, dat zij horen, noch door enigen slag, tenzij die zeer zwaar is. Zij hebben vrede met de zonde, de dood en de hel, ja hebben een verbond met hen gemaakt, Jes. 28: 15. Als twee koninkrijken zich vergaderen, wat is de reden dat het een het ander niet beschadigt?

De reden is, dat er vrede is. Waarom? Omdat de oorlog zo lastig, en de rust goed is. Zo ook is het hier. Waarom zijn de mensen nooit in moeite, dan juist hierom, dat zij vrede met hun zonde hebben? En waarom?

Omdat de rust goed is. O, zij hebben de slaap lief; ik zal die nooit overwinnen, of ik moet ander werk doen, zeggen de mensen, en daarom voeren zij geen geestelijken oorlog, en is de Satan en de zonde in vrede. Dit is het gedrag der mensen. Zij denken dat het voornaamste bezorgd is. Zij maken zich een naam om voor de mensen te leven, zij onderhouden de plichten, die zij Gode schuldig zijn, zij doen dit koel en welstaanshalve, en hebben dikwijls vertroosting. En hoewel er een ongelooflijke menigte ijdelheid in hun hart is, bezwaart hen dit nooit, omdat zij die niet wederstreven, en zo zijn zij gerust.

§ 5. Tegenwerping. Maar is Christus juk niet gemakkelijk, en zijn last licht, vol zoetheit, enz.

Antwoord. Daar is een leven van, geloof en een leven van luiheid; een rust die het geloof en Christus geeft, maar daar is ook een rust, een rust die de mens door zijn eigen luiheid en zorgeloosheid verkrijgt. Doch tussen deze beide is een zeer groot verschil.

Ten eerste, Een gelovig hart hangt de Heere aan, en vindt aldus rust in de Heere, en dat met een besluit en voornemen des harten, om Hem zowel in het een als in het ander aan te hangen. Het hart is niet in vrede met de Satan, en in oorlog met God, maar met de Heere verenigd, en staat gewapend met een vast voornemen om iedere verzoeking tegen te staan; hierdoor wordt de vrede met Christus onderhouden, en niet door luiheid. Gelijk Barnabas vermaande, dat zij met een voornemen des harten bij de Heere zouden blijven, toen hij de genade Gods zag; aangezien Hij u zoveel genade geeft, ach kleef Hem aan. Maar nu kleeft een vleselijk hart Hem aan met enige verzoeken. En indien het voorgenomen heeft iets te doen, zo is het alleen dat wat men met gemak kan doen. De mens wil niet zijn wat hij wenst te zijn. Hij wenst beter te zijn, en de Heere meer te kennen, en dit stelt hem gerust. Maar hij wil niet zijn wat hij wenst te zijn, omdat hij een verdrag en verbond van vrede met een ander gemaakt heeft. Hij wil lui en zorgeloos zijn en de middelen niet gebruiken. O, de slaap is zoet, Spr. 12: 27, Een bedrieger of luiaard zal zijn jachtvang niet braden. Hij zal het niet

braden, daar is te veel moeite aan verbonden.

Ten tweede: Een gelovig hart, of het geloof, vindt en gevoelt zijn rust door moeite. De oprechten gaat het licht op in de duisternis, Ps. 112:4. Nadat u geleden hebt, bevestigt u God, 1 Petrus 5:10. Niet gelijk de wereld vrede geeft, geef ik hem u, Joh. 14: 27. Want het leven van een Christen is een leven van geloof, hetwelk een leven is strijdig met de zinnen en boven de rede. Als de Heere dood wat heeft Hij dan anders voor dan mij te behouden? En als Hij mij verblindt, tracht Hij mij dan niet te leren? Ja, dat doet Hij; door onze oorlog vinden wij vrede. Daarom vierde Paulus op het einde van zijn leven zijn zegepraal: *Ik heb mijn loop geëindigd*, 2 Tim. 4: 7, 8. Dit maakt de beloften kostelijk, wanneer, hoewel een mens de sterkte der zonde gevoelt, hij nochtans ziet, dat de Heere die wil beteugelen; als de mens door de zonde schuldig is, en hij echter ziet, dat de Heere die om zijns eigen Naams wil zal vergeven. Het is een bijzondere Schriftuurplaats, 3 Cor. 1: 8, 9, Wij worden bezwaard boven onze macht. Waarom? Omdat wij niet op onszelfen zouden vertrouwen. Waarom? Was er geen ander middel dan dit?

Dit is het leven des geloofs, het leven in de dood, de vrede in droefheid te vinden. Maar een lui hart vindt er geen rust in, zichzelf te verloochenen, en in moeite te wandelen, maar in zichzelf te behagen en zichzelf van moeite te ontlasten, omdat het in een verbond met dezelve, getreden is. Iemand die een verbond verbroken heeft, vindt vrede in de oorlog, en dan neemt hij de buit. Maar een ander het tegendeel.

1. Een mens veracht de kracht der Godzaligheid, zij is hem een last. Zijn lui hart kan die niet verdragen, zij is al te heet. Want de wereld veroordeelt hem, die zich Godzalig gedraagt; hierom houdt hij de naam dat hij leeft, en heeft hij vrede met de wereld.
2. Hij worstelt niet tegen de Satan en zijn wellusten, daar hij dagelijks dezelve najaagt, hierdoor lauw zijnde, denkt hij dat hij rijk is, en hem niets ontbreekt, terwijl hij arm, blind en naakt is.
3. Alzo, niet tegen de zonde worstelende, voelt hij geen zonde en dus is zijn geweten met hem in vrede. De zonde is (niet) leven zonder de wet. Als het gebod gekomen is, enz.
4. Een gestadige gewoonte houdende om de plichten in het bijzonder te volbrengen, zo denkt hij dat God ook tevreden is, en zo geeft zijn vrede hem rust. De luiheid doet hem een verbond maken, omdat hij de rust bemint. Daarom ziet men dat een Christen, die het meest gedrukt wordt in tijden van wederwaardigheden, veeltijds de meesten vrede heeft. En zo ook in tegendeel. Het is met de gelovigen gelijk het met Gideon was, hij had zijne vrede in onrust. Maar die hun vrede door rust hadden, hun vlees dorste hij met doornen, Richt. 8: 7. Ach, vrees en schrik daarom voor zulk een toestand.

§ 6. 3 Gebruik.

Zie hieruit ook de reden waarom menig Christen, nadat hij het werk van Gods genade in zijn hart en ziel gezien en gevoeld heeft, en alzo met vrede en onuitsprekelijke blijdschap vervuld is geworden, echter na een langdurige belijdenis, het gezicht daarvan verloren heeft, en niet weet of er een druppel genade in zijn hart is, en bij gevolg geen verzekering heeft. Maar vraag hem: hebt u die niet gekend? Hij zal zeggen ja. Maar de vraag is, of het ooit onsterfelijk zaad was, of niet. Want dan zou het niet sterven, gelijk ik zie dat het geval is. De reden hiervan is, dat een mens vervalt tot een zorgeloozen staat, hij valt in slaap, vergeet God en zichzelf. En hoewel er genade is, zo wordt die echter niet in beoefening gebracht, omdat ze de Heere vergeten,

hetwelk een gedeelte van de zorgeloosheid is. Daarom zal men nooit dan in tijden van vervolging zulk een vertrouwen bespeuren. Zach. 18: 9. Want de genade wordt nooit zo beoefend als dan; dan zijn de mensen overvloedig bezig met bidden; met veel vertrouwen, toen Christus in zijn grootste benauwdheid was, bad I ij het ernstigst, omdat een mens dan waakzaam is en de genade het meest geoefend wordt. Als een mens in hot gebed verflauwt, zorgeloos wordt, en weinig oefening van genade heeft, dan rijst de vraag of er genade is of niet; als de mensen daarom tot de Sacramenten komen, hoe dikwijls worden zij er van bediend, hetzij ze des Heeren zijn of niet! Als de mensen onder het Woord komen, missen zij alle vertroosting, omdat zij niet weten of de beloften de hun zijn of niet, omdat zij in slaap zijn en met de Heere niet waken. Ach, geef daarom de Heere de schuld niet, maar uzelf; zeg: ik heb genade gehad, maar ik heb ze niet beoefend; ik heb een lui en zorgeloos leven geleid, doch had ik een leven van dankbaarheid, gebeden en waakzaamheid geleid, en was ik altijd wakker geweest, ik zou mijn eigen hart gezien hebben, en wat de Heere voor mijn ziel gedaan had. Hierin, ja hierin ligt de zorgeloosheid van een Christen; niet in het verliezen van al de genade die hij had, maar in het verliezen van de beoefening ervan

§ 7. Vraag. *Hoe zal ik dit doen?*

Antwoord.

1. Zie toe dat uw oog eenvoudig zij, dat de Hoert uw laatste oogmerk zij, en dat u Hem met een oneindige liefde aankleeft, dan zal uw gehele lichaam verlicht zijn. Maar indien uw oog boos is, enz. Matth. 6:23, 24. Een schip kan, hoewel het naar een bepaalde plaats bestemd is, in de open zee met alle winden wel derwaarts zeilen. Wie is zo groot als de Heere? Wie let op u, gelijk de Heere? Wie verzorgt, beschermt en heeft medelijden met u, als gij uzelf zoekt? Zal Hij het niet méér doen als u voor Hem gesteld wordt?

2. Overweeg de zoetheid van dit leven,

1. In dit leven, 1 Cor. 15: 58. Zijt altijd overvloedig. Waarom? Omdat u weet dat uw arbeid niet ijdel zal zijn. En wat zal het zijn, als u sterft? Jes. 38: 1 - 3, Bedenkt toch, dat ik met U gewandeld heb.

2. Na de dood, Openb. 14: 13. Mogelijk acht u dit niets, maar de werken zullen u volgen; gevoelt gij, geen bitterheid in het, bedenken van een ander leven? U zult uw hoofdkussen hard genoeg vinden, eer u sterft; ach, zie daarom toe, dat u iets krijgt om het gemakkelijk te maken.

3. Draag zorg, dat u de Heere niet vergeet. Want dit is de reden, waarom menig mens niet altijd vaardig is om met de Heere te wandelen, omdat hij de Heere vergeet. Het is niet omdat hij niet wil, of omdat hij niet kan, maar omdat hij des Heeren liefde, de heerlijkheid zijner wegen niet gedenkt. Hoe kwaad en bitter is het, de Heere te verlaten, Jer. 2: 10. Zij zullen het gedenken en wederkeren.

De Heere klaagt over hun afval. Zij zeiden, *Waar is de HEERE? Ik gedenk u*, enz. Jer. 2: 6. Zo zeg ik tot u, de Heere der heerlijkheid is uwer gedachtig; gij zijt gegraveerd in de palmen Zijner handen. En gelijk de toonbroden voor de ark, zo staat u altijd voor de Heere. Daarom is Hij alle ogenblikken bezig met te vergeven, te reinigen, te behoeven en te bedenken, hoe Hij u goed zal doen.

Hij gedeukt uw liefde, uw gebeden, uw zoeken naar Hem, ja, uw huis en de muren van het huis waarin u woont. Ach, vergeet daarom de Heere niet, opdat u altijd de Heere moogt zoeken en bij Hem blijven.

§ 8. 4e Gebruik.

Leer uit dit alles de reden kennen, waarom de mensen na langdurige belijdenis in veel verachtelijke begrippen omtrent het volbrengen der plichten vervallen, omdat hun hart vooraf door de luiheid als door een vijand verbaasd wordt. Het is Gods oordeel over de mensen, dat zij, aangezien zij, hun slaap en hun luiheid liefhebben, door de luiheid gedwongen worden, en er dus voor altijd verhard in zullen blijven.

Vraag. *Welke gevoelens zijn het, die het volbrengen der plichten doen verachten?*

Antwoord.

Ten eerste. Het terzijde stellen van de wet (en het Evangelie) als een regel van het christelijk leven; alsof een Christen moest zijn gelijk een mens op zee, die van de wind ginds en herwaarts gedreven wordt en geen kompas heeft om daarnaar te zeilen. In deze laatste tijden wordt Christus koninklijk bijzonder tegengestaan. De mensen verheugen zich in Christus' gerechtigheid en dood om hen zalig te maken. Maar als Hij komt om hun Zijn wetten in te planten, gelijk de overwinnaars onder de mensen doen, dan schudden zij die af, en onder een schijn van liefde jegens hun Vorst, verloochenen zij Zijn wetten als banden om hen te binden. Ze denken, dat dit de vrijheid van een Christen is, dat de omgording van hun Vorst iets wetteloos is, 2 Petrus 2

Ten tweede: Dat er in werkelijkheid geen genade ontvangen wordt, geen kracht om op te wekken, voordat ze opgewekt wordt. Zij laten het altemaal over aan Christus, zij kunnen niets doen; als Hij niets geeft, zij kunnen het niet helpen; geeft Hij, dan is alles wel, enz.

Het is waar, wat kunnen wij doen, voordat de Heere helpt? Maar daar is echter een voortdurende bijstand van de Geest, waardoor de Heere de Zijnen bekwaam maakt, om meer of minder te doen. En omdat u niets vindt, omdat u Christus derft, denk daarom dat dit voor de Heere geen voorwendsel zal Zijn voor zulk een zonde; noch een kussen voor een lui hart. Daar is een ziekte in de beste van ons, deze moet gevoeld worden, anders sterven wij.

Ten derde: Dat ze de predikanten niet moesten verzuimen. Waarom niet? Wat kunnen de mensen doen? Indien de dienstboden niet kunnen verdragen, dat men tot hen spreekt als het nodig waaruit anders komt dit voort dan uit luiheid? Hoe kunnen de Woorden iemand beter maken?

Ja, de woorden des Heeren hebben een kracht om te helpen en te verdelgen als u moet zeggen: Ach; ik heb de vermaningen, ik heb de waarschuwingen gehad, enz.

Zo is een voornaam voorwendsel vernietigd, 2 Cor. 5: 20.

Ten vierde: Dat de Christenen geen bewijs voor de heiligmaking moeten zoeken; wij zullen bevinden, dat de wortel daarvan inspanning is, die nooit een bijslaap is van de luiheid.

1. Het valt moeilijk altijd heilig te zijn. Maar daar zullen veel zwakheden en zonden zijn, enz.

2. Als we zo doen, is het moeilijk te onderscheiden welke heiligheid het is, nagebootste of ware.

3. Als we zo doen, valt het zwaar die te bewaren, want gij zult ze wederom verliezen en tot een verder onderzoek gebracht worden, en zo verder.

Ik geloof dat de Christenen de heiligmaking moeilijker maken dan zij inderdaad is, doch zij is nochtans des Heeren middel. De Schriftuur is er dui-

delijk voor. En als ze vermeden wordt omdat ze moeilijk is terwijl zij voor velen zoet is, wat is dit dan anders dan een uitvinding der luiheid?

Ten vijfde. Dat wat een mens niet kan doen, komt altijd uit een zwakheid voort die de Heere zal vergeven. Soms wordt ze vergeven, maar in dit opzicht niet. Want dan zouden de mensen zelfs hun voornaamste troetelzonde niet behoeven tegen te gaan, maar daarin door de luiheid verdedigd worden.

Ten zesde: Indien eens het voornaamste gewrocht wordt, moet hij, hoewel hij nooit beter wordt, zijn vrede en verzekerdheid houden.

Ach, smeeke de Heere dat hij u goede gedachten geve, hoewel uw hart traag is, zodat gij uw luiheid niet moogt liefhebben en verdedigen, en dan heengaan en Christus verlaten.

§ 9. 5 Gebruik.

Laat dit een waarschuwing voor allen zijn, dat er zulk een vijand overwonnen moet worden. Waarlijk, ik had gedacht, als ik, had kunnen te weeg brengen dat mijn hart verbroken was, als ik de Heere kon zoeken totdat ik een belofte gekregen had, dan zou het wel genoeg met mij wezen. Ach, neen, daar is nog een lui hart gebleven; laat het aangemoedigd worden om daartegen te oorlogen; ach, het is de laatste vijand, daarop volgt uw kroon, en dan is uw krijg geëindigd; doe daarom gelijk Simson: *HEERE, sterk mij toch alleen ditmaal, dat ik mij wreke voor mijn twee ogen*, Richt. 16: 28.

Op deze wijze zijt u daarvan een slaaf geworden in afzonderlijke plichten, en God heeft u zijn ongenoegen getoond. In openbare plichten, in de vergaderingen, werd ge genoodzaakt te slapen, zodat een Indiaan, als hij bij u gestaan had, u wellicht aangestoten zou hebben.

Bid daarom: Ach Heere! help ditmaal, hoewel ik sterf, tegen deze één vijand; 1 Cor. 9: 27. Is een onverderfelijke kroon dan niets? Zou het niet droevig voor u zijn als u ontwaakt, de eeuwige rust in God te verliezen, voor een weinigje rust in uw luiheid? Ach, overwin daarom uw lichaam. Het is de laatste, en daarom de ergste vijand. Zeg gelijk er staat Richt. 9: 54, Hoe zal ik vallen door een vrouw? Zal ik vallen door het ergste? Waarom heb ik de wellust en de grootsheid niet tegengestaan?

Ach, omdat ze ondeugend zijn. Waarom?

Deze is erger: het is de laatste zonde, en daarom haat Christus die het meest. En indien Hij kracht tegen enige zonde gegeven heeft, zal Hij die niet tegen deze geven? Ach, bid God dan dat u hierin niet valt.

HOOFDSTUK 4.

Christus afwezigheid, de oorzaak der zorgeloosheid in zijn kerken.

§ 1. 4^e LERING.

Dat Christus afwezen, of lang vertoeven van zijn kerken een oorzaak is, door 's mensen verdorvenheid, van al de zorgeloosheid in de kerken.

Terwijl Christus Zijn komst vertraagt, slaapt de bruid. Zie hoe het was met de Israëlieten. Toen Mozes het eerst van hen ging naar de berg, hadden zij er niet van gesproken om een kalf te maken. Maar toen hij lang van hen weg bleef, richtten zij het op en maakten zich vrolijk met hetzelfde. Zo ook is het hier, Exod. 32: 1. De heilige apostel tekent aan, dat dit in de laatste dagen zal geschieden, 2 Petrus 3: 3, 4, *De mensen zullen zeggen, waar is de belofte Zijner toekomst? Alle dingen blijven gelijk ze waren.* Vandaar de spotters, mogelijk ook met de tong, Maar zeker in het hart: hierdoor wandelen zij naam hun eigen begeerlijkheden zie ook Matth. 24: 49. Ziet u een boze dienstknecht zijn mededienstknecht slaan, wat is de reden der partijschappen onder de mensen? De een slaat met de tong, de ander met de hand, en weer een ander verdraagt, om te eten en te drinken met de dronkaards. Het is een kenmerk van een zorgeloos mens, als hij hoewel hij niet tot een goddeloos gedrag vervalt, maar het in anderen kan verdragen, bij anderen neerzit en hen zonder berisping ziet zondigen; wat is de oorzaak hiervan? Hij zegt, niet met zijn tong, maar in zijn hart, *mijn Heere vertoeft te komen.* Het wezenlijk oogmerk van de gelijkenis.

Vraag. *Hoe en wanneer wordt die zorgeloosheid veroorzaakt?*

Antwoord.

Eerst. Doordien Christus afwezigheid van de wereld, maakt dat Hij in de wereld merkelijk vergeten wordt; uit het oog uit het hard inzonderheid op die tijden als de mensen in staat zijn door de luiheid overwonnen te worden. God nu te vergeten, is het beginsel van de diepste zorgeloosheid, die de mensen kan overkomen. Deut. 32: 18-20, zegt de Heere, *Ik zal Mijn aangezicht voor hen verbergen, zodat zij Mij niet zullen zien. Maar Ik zal dan zien wat hunlieder einde zal wezen.* En hierom wordt dit voorgesteld als het beginsel der bekering tot de Heere, Ps. 22: 28, 29, Alle natiën zullen het gedenken en zich bekeren, want het koninkrijk is des HEEREN.

Ten tweede: Omdat de afwezigheid van Christus deze dingen verbergt, om gezien te worden, door hen, die er door zouden ontwaken, en gevoelig zouden ontwaken, zodat het is als in de nacht, als er weinig gedruis is en de duisternis alles bedekt en het moeilijk is uit de slaap gehouden te worden, als de gordijnen toegeschoven zijn; evenzo is het, als Christus afwezig is.

Het is een soort nacht. Zijn komst wordt de dag, ja *de dag des Heeren* genoemd, omdat de dingen des Heeren voor de mensen verborgen zijn.

En die zijn inzonderheid deze twee:

1. De schrik des Heeren en de toekomende toorn. Waarom sliepen de mensen gedurende de ganse predicatie, die honderd en twintig jaren duurde, toen Noach predikte? Omdat ze van de zondvloed niet wisten. Zo zal het ook zijn ten tijde van Christus' komst. De mensen weten niet wat toorn is, de gedachte hier aan hield Paulus oog wakende, 2 Cor. 5: 912.

2. De uitnemende rijkdom en het gewicht der heerlijkheid, welke al de heiligen zal kronen. Daarom zijn alle gelovigen overvloedig in hun doen en lijden voor de Heere geweest; 2 Cor. 4. Het is niet te achten bij de heerlijkheid die geopenbaard zal worden. Zie ook Hebr. 10: 34, Zij hebben de beroving hunner goederen met blijdschap aangenomen, omdat zij een beter en blijvend goed, in de hemelen hadden. Zij zagen alle dingen hier over het hoofd, als zij deze in aanmerking namen. Als deze twee dingen gezien worden, welke de twee laatste dingen zijn die blijven zullen, moeten zij doen ontwaken. Maar een geschilderd vuur, en een geschilderd koninkrijk trekt eens menschen hart nooit krachtig; evenmin werken deze op de zorgelozen; of als zij die zien, zo worden zij weer haastig voor hen verborgen; hun licht verflauwt, zijnde niet gelijk de morgenzon, maar gelijk het avondlicht. En hoewel de heiligen die zien, zijn zij echter in staat om het gezicht ervan voor een tijd te verliezen, inzonderheid als de Heere vertoeft te komen. Van daar hadden zij lijdzaamheid nodig, zie Hebr. 10, maar als de dag komt, wie kan dan slapen?

Ten derde: Ten opzichte van zijn afwezigheid, doen zij de dingen der tegenwoordige wereld, en verbergen hun heerlijkheid voor de ogen der mensen. Want wat is de reden dat de wereldse dingen, die de mensen volgens hun oordeel ijdel noemen, echter van zoveel waarde voor hen zijn? Het gaat hun, gelijk de glimwormen en de sterren, die hun schijnsel houden en zeer heerlijk zijn, omdat de zon ondergegaan is; also is Christus in zijne heerlijkheid verborgen; terwijl de mensen meer door bevatting dan door geloof geleid worden, zo zijn zij op deze dingen verzot; niets is in hun ogen ijdel, echter is niets heerlijker. Als Christus komt, zal een mens de ganse Wereld, de eer, de verkwikkingen, de rijkdom, de kronen, al haar pracht, voor zijn ogen zien begraven; als en het einde van deze dingen gezien zal worden, dan zal de Heere kostelijk zijn. Gelijk het ongetwijfeld was, toen zij de ark op het water zagen drijven; gelukkig zijn zij, hebben zij mogelijk gezegd, die daarin zijn. Van daar Mal. 3: 15. Zij, zeiden: *de hoogmoedigen zijn gelukzalig.*

Wat was er de reden van? Omdat de dag des Heeren nog niet gekomen was, om hen tot zijn eigendom te maken. vers 17. Wanneer nu eenmaal het oog door de heerlijkheid dezer wereld betoverd is, kan niets spoediger zorgeloosheid veroorzaken, gelijk vreemde inbeeldingen een mens het eerst in slaap helpen. Ps. 78. Toen Asaf de voorspoed der goddelozen zag, begon de ganse godsdienst hem te mishagen, en hij het als dwaasheid te achten heilig te zijn, totdat hij het einde van deze dingen zag.

Ten vierde: Omdat gedurende Christus' afwezigheid, de mensen het kwaad der zonde niet gevoelen, welke hen in hun zorgeloosheid overvalt, noch ook, het kwaad van hun eigen hart. Want als de mensen terstond na iedere zonde gestraft en door de wrekende onzichtbare, hand Gods geslagen zouden worden, en zodra zij eerst begonnen te slapen, zo zou men nooit zien dat het hart zorgeloos was. Daarom leven de duivelen dagelijks in vervaardheid en bekommering om het oordeel van de groeten dag; aldus zal het zijn in Christus toekomst; dan zullen de verborgen dingen, der duisternis in het licht worden gebracht. Maar nu is het een tijd van verdraagzaamheid. Vandaar is een vleselijk hart vol om kwaad te doen en om zorgeloos voort te gaan, Pred. 8: 11.

Ten vijfde: Omdat, terwijl Christus afwezig is, het geweten gewoonlijk stil, en zelden geheel en al wakker is, en hierdoor slaapt een mens. Want het geweten 12 de getuige, de beschuldiger, en om zo te spreken de notaris des Heeren; dan spreekt de getuige het meest volkomen en het klaarst, als de Rechter komt. Echter maakt God de gewetens van sommige mensen geheel en al wakker in dit leven, doch het is niet algemeen, maar het deel van weinigen, om ten enenmale te ontwaken. Daarom zijn de mensen

zeer zorgeloos. Jes. 33: 14, *Wie kan in een eeuwige gloed wonen?* enz.

§ 3. 1. Gebruik.

Hieruit zien wij de ondeugd van de harten der mensen, dat Christus afwezigheid, welke tijd ons gegeven wordt om ons te doen waken, hen zorgeloos maakt; dat de mensen de dag in de nacht veranderen, de dag van verdraagzaamheid in een nacht van vergetelheid. Want als de Heere Zijn komst niet vertraagde, hoeveel duizenden zouden er weggevaagd worden, voordat ze enige vrede met God hadden gemaakt, of voordat ze enig werk voor God hadden voltooid! Hij nu, geeft zulke dagen, vertraagt Zijn komst tot dat einde uit medelijden; en vergelden wij de Heere aldus? 2 Petrus 8:9. Christus zelf doet Zijn werk terwijl het licht is. De nacht komt, wanneer niemand werken kan. Joh. 9: 4. 12: 35. Hoezeer wordt de Heere hierin weerstreefd! Als de Heere kwam, zo zou u door Hem verteerd worden. En als Hij niet komt, zo zult u zorgeloos voor Hem worden.

2 Gebruik.

Zie hieruit de reden, waarom de harten der mensen zo zorgeloos in tijden van gezondheid en vrede zijn. Maar hoe kermen ze en zien rondom zich in tijden van ziekte en wanneer de dood genaakt, omdat Christus alsdan begint te komen; Christus tegenwoordigheid is nabij met groten schrik, gestreng en heerlijk; dan begint de ziel Christus te zien, en hoe zij weldra naakt, ontbloot van alle vertroosting en vrienden, alleen voor een alziend God moet staan; dan zoeken zij naar bewijzen. Maar te voren heette het, de Heere zal nog niet komen. Hij vertraagt Zijn komst, ik kan wel veel jaren leven en bezorgen mijn kinderen op deze of die wijze, enz. O, de mensen klagen over hun zorgeloos hart, en dit is de oorzaak, zij zien deze dag niet komen.

Zie hieruit een bijzondere wijze om de zorgeloosheid te beletten en te weren,, als ze de harten van enigen bevangen heeft, namelijk dagelijks de toekomst des Heeren u voor ogen te stellen. De apostelen hebben die in geschrift gesteld en de heiligen hebben dit geloofd, 1 Thess. 1: 10. Ik ben verzekerd dat enige mensen in hun dromen, gezichten van de Almachtige gehad hebben, waarvan Job spreekt, en met schrik en vrees ontwaakten, zelfs door dat te dromen. Maar hoe zouden ze ontwaken, indien de zaak zelf gezien en aanschouwd werd, terwijl zij inderdaad wakker zijn. veel monnikachtige geesten, zijn hierdoor uit hun bijgelovige levenswijze merklijk ontwaakt. Maar de geest van Paulus betekent veel meer. Want hier door wekt hij de ganse wereld om op zichzelf te letten, 2 Cor. 5: 11. Voor Hemzelf had het deze vrucht dat hij zich oefende, Hand. 24: 15, 16. Zo zal het met u zijn; u zult niet alleen zelf wakker worden, maar allen die nabij u zijn wakker houden. Het is zeker dat, als u over zorgeloosheid klaagt, ik u durf aanklagen, dat dit de oorzaak is. U merkt de toekomst des Heeren aan, alsof die nog veraf ware, en u ziet ze niet dagelijks; ze bekeerde enigen in het spottend Athene tot het geloof, hoe veel te meer dat ze hen, die bekeerd zijn, moet doen ontwaken.

Laat ons daarom drie dingen u aanbevelen.

§ 4. Ten eerste. Maak de komst des Heeren wezenlijk; zie ze wezenlijk, en stel ze u wezenlijk, gelijk ze zal geschieden, voor ogen, Hebr. 9: 28, Aan degenen, die Hem verwachten, enz. Waarom zien de mensen Hem niet tegemoet? Voorwaar zeer weinigen zien Hem inderdaad tegemoet. Het is voor velen alleen een verhaal, een gerucht. Waar de kracht der genade is, vertoont zij de dingen gelijk ze zijn, en alzo zullen ze wezen. Het geloof is een vaste grond der zaken, die men niet ziet. Het stelt die in haar wezen voor: het is een bewijs der dingen die men niet ziet, want anders

zullen ze nooit op u werken.

Denk inzonderheid om deze vier zaken met betrekking tot die dag.

1. Het vergaan van al de dingen in deze wereld, waarop uw hart zo licht verzot is, en van alle vleselijke en dierbare voortreffelijkheden, waarop u nu vertrouwt 2 Petrus 3; 11, Dewijl dan deze dingen zullen vergaan, hoedanigen behoorden wij te zijn! Als iemand die een reis ter zee zal doen, wist dat alles wat hij behalve goud en paarden aan land bracht, vergaan zou, zodra hij geland was, zo zou hij zijn schip met dergelijke dingen niet bevrachten. Als de mensen verzekerd waren, dat hier een huis was, waarin zij en de hunnen verbrand zouden worden, zij zouden het elders bouwen. De mensen komen van het een e land naar het andere, omdat de zonde hen verteert.
2. De verbazende heerlijkheid van Christus, wanneer Christus als een Verlosser zal komen om uw bedroefd hart te verkwikken, en al Zijn heiligen op die dag. Aanschouw Christus, alsof Hij gezeten ware op vurige wolken, de doden opwekkende, veranderende in één ogenblik, die levend overgebleven zijn, komende met al zijn engelen, de hemel leeg latende, en de heiligen die aan zijn rechterhand zitten, blinkende gelijk de zon, zodat de ganse wereld over hen verbaasd zal staan, terwijl ze, als het oordeel geëindigd is, met gejuich wederom naar de hemel, de derde hemel, varen, om altijd met de Heere te wezen. En dan,
3. Aanmerk de felle toorn tegen de verworpenen, die opstaan zullen gelijk de padden, die in de winter uit hun holen komen, staande voor de vierschaar van Christus, beklagende de dag dat zij geboren waren, als ze hun laatste vonnis krijgen; aanmerk de stilte, terwijl de Heere het vonnis velt. En als het uitgesproken is, hoor het gekerm; zie dan Christus vertrek, die zichzelf met Zijn heiligen naar de hemel begeeft, terwijl de verworpenen Hem nooit meer zullen zien. Zijn deze dingen sprookjes, fabelen, inbeeldingen? Zo ze het zijn, verscheur dan de Schrift. Maar zijn ze waarachtig; o, wie kan dan anders dan waken? Als God u genade bewijst, dan zullen de gedachten aan deze dingen u doen ontwaken; u zult ze wezenlijk zien. En zo niet, zo zullen ze u doen ontwaken als u ze gevoelt.
4. Overweeg hoe velen er op die dag te licht bevonden zullen worden.

Ten tweede: Vertegenwoordig u deze dag. Verrekijkers vangen de beeltenis der dingen die veraf zijn, alsof ze nabij waren; een lemen wand kan hun gedaante niet vertonen, Aanschouw ook deze dingen die toekomend zijn, alsof ze nabij waren. Want als wij de komst des Heeren wezenlijk zien, en we die aanmerken als iets dat ver af is, zo zal ze ons niet aandoen. Een zaak nu kan tegenwoordig wezen voor het geloof, en niet zo zeer voor het verstand; mogelijk is de laatste en grote toekomst des Heeren niet zeer nabij, hoewel wij ongetwijfeld in de laatste tijden zijn, maar haar begin, de kleine zitdagen voor die algemenen zitdag, is mogelijk nabij. Ach, stel u die daarom als tegenwoordig voor.

Vraag. Hoe zullen wij die ons als tegenwoordig voorstellen?

Antwoord.

1. Door die toespraak van Christus te overwegen, welke tot dit einde gedaan is, Matth. 24: 44, In welke ure u het niet meent, komt Hij. Zodat het uw, tijd is als u denkt dat die komst nabij is, dan zult u die zien; of als ze ver af is, wel, dan is het de tijd, en dat Hij niet terstond kan komen, is meer dan u kunt zeggen; u ziet met ver knorde ogen, en u doet des Heeren lijdzaamheid tekort.

2. Door de tegenwoordige tijd te vergelijken met de toekomstige eeuwigheid; want het is gelijk de beuzelachtige en geringe dingen, die op zichzelf beschouwd, zo beuzelachtig niet zijn, maar, alleen als ze met andere uitmuntende dingen vergeleken worden, Jes. 40: 17.

Zo is het ook met de tijd dezes levens, Veronderstel al was dezelve nog zolang, ja, dan is die op zichzelf beschouwd lang. Maar met de eeuwigheid vergeleken, is die tijd zeer kort. Zet een stip alleen op het papier, zo zult u die gewaar worden, maar als die stip aan het begin van een streep gemaakt wordt, zo is hij nauwelijks kenbaar. Deze levenstijd, die wij bezitten, is maar een stip der eeuwigheid.

Ach, de eeuwigheid zal u verbazen, en deze tijd kort, ja tot niets maken. Daarom weigerde Mozes de eer van Farao, om voor enen tijd de genieting der zonde te hebben. En Paulus noemde de verdrukkingen zeer haast voorbijgaande, toen hij het uitnemend, eeuwig gewicht der heerlijkheid zag.

Ach, kon u denken dat deze tijd is, gelijk het bevallen van een kraamvrouw, het kind komt door veel weeën ter wereld; aldus doet u in veel droef heden een korten doortocht naar de eeuwigheid.

3. Door de aardse dingen niet te achten, of althans niet als grote dingen. Iemands vriend is nabij hem, maar daar zijn bossen en bergen tussen hen; als die weg waren, of indien hij daarover kon komen, zo zou de ander hem gemakkelijk zien en zeggen: Ach ik zie hem komen, hij is al aan de deur, Jac. 5: 8.

Alzo is Christus dicht bij ons, en wij bij Hem. Maar de dingen dezer wereld, bergen en heuvelen, en vee en grond, dit en dat staan tussen zijn en ons gezicht, zodat wij de Heere niet kunnen zien. Deze dingen zijn in ons oog groot en de Heere klein, zodat wij, hoewel Hij nabij is, Hem niet kunnen zien. Als God dan deze dingen door ziekte wegneemt, of wij op een andere wijze de wereld te boven komen, dan kunnen wij Hem zien doordat wij die dingen zien gelijk ze zijn, 2 Cor. 4. Spr. 18: 11. De rijke is als een verheven muur in zijn inbeelding; alle dingen worden veranderd door inbeelding; breek die af, dan maakt u alles vlak voor u, om de Heere van nabij te zien.

Ten derde: Doe dit dagelijks; anders zult u allengs zorgeloos worden. O, dat ik u kon bewegen, om u deze tijd éénmaal daags voor te stellen! Hoe zou het uw hart van dromen en verzot zijn op deze dingen afwenden:

1. Is er enige droefheid, die dag zal verkwikken;
2. is er enige plicht volbracht, die dag zal het vergelden.
3. Is er gebrek, die dag zal het vervullen.
4. Is er nu enige ellende, dan zult u gezegend worden. Als een mens met een lichtende lamp elke nachtwaak vaardig is, ach; dan is hij gezegend! Met die lamp kunt gij u nauwelijks van zorgeloosheid en onachtzaamheid onthouden, hoe zult u het dan zonder dezelve doen? U zult zorgeloos sterven.

§ 5. 4e Gebruik.

Laat dit een waarschuwing zijn voor al degenen die de eersten tijd van hun christelijk leven door. Gebracht hebben, om nadat zij lang op de Bruidegom ge wacht en vertoefde hebben, nu te waken tegen zorgeloosheid; bedenk, dat die kan veroorzaakt worden, door des Bruidegoms vertoeven.

In de eerste hitte van uw jeugdige genegenheden, is dat gevaar zo groot niet als nu, tenzij u afgeleefd, lijdend en stomp geworden zijt; bedenk daarom, wat ik ook anders moge doen, ik zal vooral deze deur bewaren, hier zal het niet inkomen. En toch zien

wij hier de mensen niet vallen?

Men zou denken dat het in deze tijden zo niet zou zijn, wanneer God zovelen van Zijn dienstknechten tot zich in de hemel roept, en zoveel pilaren en kolommen van zijn tabernakel omver hakt; inzonderheid, als u daarbij overweegt; dat het geen tijd is om grote dingen, voor uzelf te zoeken. *Gij zult uw ziel tot een buit hebben*, zei Hij tot Baruch. Wie is het die de dood verre van zich stelt, die een dag wandelen van zijn graf is!

Ach, zolang gij uw leven hebt, rekent u dat het wel met u is; u moogt blijde zijn, dat u een plaats hebt om te sterven.

HOOFDSTUK 5

Van Christus' ontwakend geroep vóór Zijn komst.

Mattheüs 25: 6 -9.

En te middernacht geschiedde een geroep, zie de Bruidegom komt, ga uit hem tegemoet!

Toen stonden al die maagden op en bereidden haar lampen. En de dwazen zeiden tot de wijzen, geeft ons van uw olie, want onze lampen gaan uit.

Doch de wijzen antwoordden, zeggende: Geenszins, opdat er misschien voor ons en voor U niet genoeg zij. Maar gaat liever tot de verkopers en koopt voor uzelf.

§ 1 In deze woorden is de voorbereiding neergesteld, welke enige tijd vóór de komst van de Bruidegom geschiedde, namelijk door een geroep, *dat de Bruidegom komt*, hetgeen zeggen wil, dat de kerken Hem zouden ontmoeten.

Dit wordt inzonderheid door twee dingen aangewezen.

Ten eerste. De tijd wanneer dit geroep geschiedde, te middernacht. En de zekerheid van Zijn komst.

Ten tweede. De uitwerking, die dit geroep op de maagden had, van vers 8 tot 10.

Wat door dit geroep moet verstaan worden, is door enigen betwist. Sommigen zijn van gedachten dat daardoor bedoeld wordt, Christus' nederdaling van de hemel met gejuich, met de stem des Archangels. En met de bazuin Gods. 1 Thess. 6: 16, hetwelk ik niet ten enenmale verwerp, nademaal er een evenzo luidruchtig geroep voor de komst des Heeren zal zijn, als er bij het geven der wet was. Daarom ook hetzelfde geroep, wanneer de wereld door de wet zal geoordeeld worden. Dus is deze omstandigheid daarbij gevoegd, gelijk David Pareus en anderen verklaren, voorzover van Christus' komst spreekt, onder het beeld van een Bruiloft, die volgens de gewoonte dier tijden, in de nacht gevierd werd, terwijl de gasten als zij uit hun huizen kwamen, om bij elkaar te komen, een gejuich en geroep aanhieven: *de bruidegom komt!*

Vraag. *Wat wordt door de komst van de Heere, de Bruidegom, verstaan?*

Antwoord. De toekomst van Christus, die hier voornamelijk bedoeld wordt, is die toekomst van Christus, het zij tot het algemeen, of tot het bijzonder oordeel, in de laatste eeuwen der wereld. Want toen zij ten tijde van Paulus dachten, 2 Thess. 2: 1, 2, dat de toekomst van Christus nabij was, zo zei hij: *Neen, niet voordat de antichrist geopenbaard en verdelgd is*. Daarom, als de antichrist geopenbaard en verdelgd is, dan is er niet meer in deze wereld te doen, dan dat Christus komt, daar alsdan al de beloften; uitgezonderd deze, volbracht zijn, zodat zij in de verwachting van dezelve leven.

Door het vertoeven en niet zo spoedig komen van Christus, worden de kerken zorgeloos. Maar voordat de Heere tot een van de beiden oordelen komt, wordt dit geroep gehoord.

Nochtans wordt hier bedoeld de komst van Christus op andere tijden der kerk als zij maagden zullen zijn. Daarom geeft Hij een gebod om te waken, hetwelk allen betreft, en verbindt om tegen de toekomst van Christus gereed te zijn, hetzij voor een algemeen of een bijzonder oordeel na de dood, of voor enige andere komst des Heeren in dit leven.

Hetzij met bijzondere genade bij Zijn volk, of met schrik bij de geveinsden, Lukas 18.

Christus' komst om de gebeden te verhooren, en zich op de vijanden zijner kerk te wreken, is een komst. Als de Joden zullen geroepen, en de antichrist verdelgd zal worden, 2 Thess. 2, wordt dit Christus' komst genoemd. Zodat dit de inhoud is: *Ziet, gelijk het is eer de Bruidegom de Bruid ontmoet, en het geroep geschied is, om te ontwaken, en dan te komen om Hem te ontmoeten.* Zo zal er voor Christus, eer Hij tot zijn zorgeloze kerken komt, om Zijn volk tot nader gemeenschap met Zichzelf in dit leven, of na hun dood, of bij het oordeel, een geroep zijn om hen te doen ontwaken.

§ 2. 1. Lering.

Dat vóór Christus' komst tot zijn zorgeloze kerken, de Heere Zijn geroep vooraf zal laten gaan, om deze kerken te doen ontwaken, om haar te waarschuwen, om zich voor Zijn komst gereed te maken; voor Zijn komst, hetzij ten laatsten dage, of bij de dood, of in dit leven, om haar in een nader gemeenschap met zichzelf te brengen.

Het is waar, Christus' komst heeft te middernacht plaats, op een tijd wanneer men zou denken, dat Hij niet zou komen; maar dit geroep geschiedde echter te middernacht, hetwelk Zijn komst voorbereidde en haar vooraf ging.

Vraag. *Wat is dit geroep?*

Antwoord. Het is geen stille stem, maar een luid geroep, hetwelk zijne uitwerking heeft, waartoe God het zendt. Men ziet in de Schriftuur, dat er twee middelen zijn, waardoor God een zorgeloos zondaar gewoonlijk doet ontwaken.

Ten eerste. Het geroep des Woords.

Ten tweede. De stem, of het geroep der roede.

Zodat dit geroep van Christus soms is:

Ten eerste. Het geroep des Woords. Want zo wordt Johannes, Jes. 40: 3, *een stem des roependen* genoemd; zie ook Spr. 1: 24, Zach. 7: 7, 13. En dit is het eerste wat God bij het doen ontwaken in acht neemt, namelijk de eerste eer aan het Woord te geven; dit is genade, om te zien of het zo zal gelukken. Nu is het niet alle woord, dat zal of kan doen ontwaken. Want veelal maakt het de mensen zorgelozer, gelijk enigen best kunnen slapen bij het ruisen van veel wateren, Jes. 6: 9. Toen de Heere iemand wilde zenden om hen vet te maken, zond Hij Jesaja om tot hen te prediken; hoewel het in zichzelf aangemerkt een geroep van Christus is. En zelden komt Hij, of Hij geeft een vermaning door zijn dienstknechten en profeten. Maar als het Woord doet ontwaken, zo zijn er in hetzelfde deze bijzonderheden, opdat het zou kunnen opwekken.

1. Het is een Woord van majesteit en heerlijkheid ten aanzien van degenen die het brengen, Richt. 2: 1. Waarom werd iemand die tot hen predikte? Het was geen engel van de hemel, want daar wordt niet gezegd dat hij van de hemel, maar van Gilgal naar Bochim kwam een engel genoemd? Waarom anders, dan uit oorzaak dier majesteit, waarmee God hem bekleedde, toen hij kwam, om hen te doen ontwaken. Want zij hadden een verbond gemaakt met de Kanaänieten, en zij begonnen, naar het scheen, hen te kwellen. Toen kwam hij om hun te zeggen, dat zij dat zouden blijven doen, en God drong dit met majesteit aan op hun harten, daarom begonnen zij te wenen. En dit is een gewoonte van de Heere, dat als Hij een tijd heeft, waarin Hij de mensen voorbedacht wil doen ontwaken, Hij meer dan anders een Geest van heerlijkheid en majesteit aan zijn dienstknechten bijzet, zodat de aller-zorgelooste in de Godsgezanten meer dan mensen zullen zien, zij zullen de Geest der heerlijkheid uit deze lantaarns zien flikkeren en schijnen.

En evenzo, wanneer God van meerling is een mens in zorgeloosheid te doen verharden, of hem voor een tijd te verlaten, zo zal hij de gezanten Gods verachten, en in hen niet anders dan mensen zien, ja vreemde gevoelens omtrent hen hebben. Zie met het oog hierop, Openb. 11. Toen de getuigen wederom opstonden, om de antichristelijke leerstukken te vernietigen, ging de Geest des levens van God in hen, zodat er grote vrees en ontzag viel op degenen, die hen aanschouwden; een zodanig licht zal er door deze gordijnen schijnen, dat de mensen niet zullen slapen.

2. Het is een woord van ontdekking, en dat wel van een geheimen verborgen ader van zonde, die de mensen te voren nooit kenden. Want als een mens eens zorgeloos is geworden, zo is het zonderling die schrik te zien, die op eens mensen geest ligt, een zeer tastbare en duidelijke zonde, die geroken en gevoeld kan worden, doch ze wordt door Hemzelf niet gevoeld, gelijk hij die slaapt terwijl het schip zinkt, dit niet weet; als de Heere dan opwekt, zo doet Hij het door zulk een ontdekking, en dit doet hen voor henzelf toezien. Hag. 1: 69: 12. *Om Mijns huizes wil hetwelk woest is.*

3. het is een woord van schrik, dat zowel brand als Jicht geeft, opdat zij inderdaad mogen ontwaken. Want hoewel Stéfanus aangezicht blonk gelijk een engel. En hij hen aansprak: O, gij hardnekkigen, overviel hen echter de schrik Gods niet. Zij bleven zorgeloos. Maar toen de Heere zijn woord vol schrik maakte, ontwaakten zij daardoor. 1 Sam. 12. Zij wilden een koning hebben; hun wederwaardigheden werden hun voor ogen gesteld. Daarom vreesden zij de HEERE en Samuel. En toen ontwaakten zij, om dat te zien wat zij nooit te voren zagen. God helpt de schrik der verwachting, van enige uitwendige ellende vergroten.

4. Een Woord van kracht, om de een of andere kerk te doen ontwaken. En dit doet al de overigen voor zichzelf toezien, gelijk men gemeenlijk ziet, dat al komt het Woord met nog zo veel schrik en majesteit, de mensen evenwel wederom in slaap vallen, hoewel zij de uitwerking daarvan in sommigen zien, en een of twee zal al de overigen doen ontwaken. Gelijk sommige die slapen, als zij anderen op zien staan, zeggen: Wat doe ik hier? Jes. 40.

De Heere toont hoe Hij Zijn volk vertroost: Eerst is het door de stem des roependen. En dan vers 9, 10, is het door Jeruzalem.

Toen in Samaria het Woord in het algemeen aangenomen werd, geloofde Simon insgelijks. Als één Jood naar de Heere begint te zien, zullen tien mannen de slippers zijns kleeds grijpen, en zeggen: *De Heere is met u*, Zach. 8: 23. Soms is dit het geroep vóór Christus' komst, en echter kunnen de mensen hun vrees afschudden en het licht haten.

Daarom gebruikt de Heere een tweede geroep, en dat is,

§ 3. Ten tweede: ***Het geroep der roede.***

Want daar is een luide stem in iedere roede, welke zij die het meest zorgeloos zijn, dikwijls moeten en zullen horen, Ps. 2: 5, Hij zal tot hen spreken in Zijn toorn, Micha 6:9, Nu, wat zijn deze? Hij spreekt niet tot zorgeloze personen alleen, wij weten hoe de Heers hen oefent, maar ook hoe Hij tot zorgeloze kerken spreekt; soms gebruikt Hij kleiner slagen, maar hij, die niet door het geroep des Woords ontwaakt, zal zelden door het geroep van geringe bezoeken ontwaken. Hij kan wel verschrikt worden, maar aangezien zijn hoofdkussen zo zacht blijft, laat hij het voorbijgaan. Hij kan het niet verbeteren en hij gaat weer slapen. De dingen nu waardoor de Heere hem opwekt

en zal doen ontwaken, zijn twee.

1. Door de kerken in grote noden en verdrukkingen te brengen, zonder dat ze weten wat ze zullen doen; haar verstrooiende in bossen, waar zij niet weten hoe ze aan brood zullen komen, Richt. 6. De Midianieten overheersten hen zeven jaren, totdat zij naar de hollen vluchtten, gelijk beesten die heen en weer gejaagd worden, en ten laatste hadden zij geen brood, maar bedelden, en hun vee werd gedood, vers 4, 5. *Toen riepen zij tot de Heere, vanwege de Midianieten*, en Hij zond een profeet, om hen vanwege hun zonden te doen roepen. Want dit is de natuur van een zorgeloos hart; als het nog iets heeft om zich te verlichten, zo zal het niet geheel ontwaken, als het in een slapende ijdelheid is. En hierom heeft de Heere hen verdrukt; zal het dan, zie Matth. 24: 29, 30, na de antichristelijke verdrukkingenger zijn? Ja, daarna zal de zon en de maan verduisterd worden; dat is, daar zal een verwarring van alles dingen zijn, want het is de taal de oosterse landen eigen, dit aldus uit te drukken, Dan. 12:1, 2.

2. Door het verwoesten der kerken, de kandelaren weg te nemen, de lichten uit te blussen, haar over te leveren aan verdervers, totdat het land genoegzaam zonder inwoners wordt gelaten, zodat enigen gedood en anderen in de gevangenis geworpen worden; dan roept het geweten, dan roept het Woord, en dan roept de roede luid om, hen te doen ontwaken, Jes. 6: 9, 10, *Ga heen, maak het hart dezes volks vet. Heere! hoe lang? Totdat hun huizen verwoest zijn geworden*. En dan hoort u van het verschonen van een klein overschot, hetwelk de Heere doet ontwaken, Amos 6. U ziet hen zorgeloos, Vers 79. Daar zijn gevangnissen en plagen om de huisgezinnen te verwoesten; zal de Heere dus met Jakob handelen, het aller-voortreffelijkste volk onder de hemel? Ja, zegt de Heere, Ik verfoei hen, en als u hen én de oevers van Babylon ziet, dan denken zij om Sion, Levit. 26: 39, 40.

§ 4. 1e Reden.

Omdat het zo moeilijk is iemand geheel en al te doen ontwaken; geen banden, naast de dood, zijn zo sterk om de mensen te binden, als zorgeloosheid. Daarom wordt in Ef. 5: 14, het slapen, en het onder de doden te zijn, bij elkaar gevoegd; om deze reden zal de Heere roepen, en kan het Woord het niet doen, zo moet en zal het roepen der roede het doen.

2^E Reden.

Ten opzichte van Gods kinderen, die zorgeloos zijn met hen, die goddeloos zijn in zorgeloze kerken; als de Heere onder hen geen volk had, zo zou Hij zonder roepen komen. Maar omdat er onder hen van de Zijnen zijn, zo zal de Heere hen doen ontwaken. Maar indien enigen ontwaken, zo is het inzonderheid om hunnentwil. Want hoewel de Heere de zonden van Zijn volk vergeeft en afwast, zo komen zij echter niet tot het genot der schuldvergiftenis zonder geloof, en dit geloof is nooit van de bekering gescheiden. Daarom wil de Heere niet onverhoeds tot hen komen, voordat Hij hun harten verbroken heeft, niet van zwakheden, want die zullen tot de dood toe duren. Maar Hij hen verbroken heeft, om hun ongerechtigheid, en hun voorname zonde.

3e Reden.

Ten opzichte van Christus zelf, om aldus met hoogachting ontvangen en met allen eerbied opgewacht te worden. Want al bewijst de Heere nog zo veel goedertierenheid aan een zorgeloos zondaar, toch wordt Hij niet geacht. Hij wordt vergeten, en gelijk,

een dode romp, een dood Christen, buiten de deur begraven. Het gaat er mede gelijk met de mensen die slapen; al staat de koning bij hen, al verzorgt hij hen nog zo veel, zij slaan er geen acht op; zie Deut. 32: 15. Daarom zullen wij bevinden, dat de Heere nooit tot Zijn volk komt, of Hij komt dan als Hij geacht wordt; eerst werkt de Heere de achting, en dan komt Hij, Matth. 23: 39. Christus vertoeft te komen, totdat de mensen zeggen: Gezegend is Hij, die komt in de naam des Heeren.

§ 5. 1e Gebruik.

Hiernaar kunnen wij de gevaarlijke staat afmeten, van allen die in een zorgeloze toestand vervallen en daarin sterven.

1. Die eens bereidwillig, genegen, ernstig, teder, enz. geweest zijn. Maar nu is hun lamp uitgegaan.

2. Zij hebben zichzelf en hun harten bewaard voor bezoedeling; hun lampen lichtende gehouden. Maar hoewel hun harten zich dagelijks bezoedelen, blijven zij echter op hun grondsop stil, liggen en hun reuk is in hen. Zij maken hun lampen nooit vaardig noch gereed.

3. Die voormaals vermaak er in schepten om tot Christus in zijne inzettingen te genaken, daarin voort te gaan om de Bruidegom te ontmoeten. Maar die Hem nu niet alleen verwaarlozen, maar vermaak daarin scheppen, en op hun verwaarlozing rusten. Gelijk een slaperig mens zijn vermaak neemt, niet in zijn werk, maar in hetzelfde te verwaarlozen, en hoewel hun harten hun dit zeggen, gaan zij echter voort, en zo sterven zij weg. Wat zullen wij van hen denken?

Ik zal hen volstrekt niet vonnissen, maar zij geven gewisse tekenen, dat zij in een doodslaan gevallen zijn. Want de Heere zal zijn maagden vóór Zijn komst doen ontwaken; ja, Hij zal zelfs veel anderen om harentwil doen ontwaken, liever dan hen zorgeloos te laten. Zie hoe het met Christus was; hoe nader Hij aan zijn einde kwam, hoe uitgebreider, hemelser en geestelijker Hij werd. Zo ook is het met hen, die de Geest van Christus hebben. Wie zijn de dienstknechten, die Christus zal zegenen in Zijn toekomst? Luk. 12: 37. *Zalig zijn zij, die, wakende zullen gevonden worden*; die toezien als er geen geringer kwaad is. Maar de Heere komt gewoonlijk om voor hetzelfde te waarschuwen. Evenzo is het met het grootste en laatste kwaad, de dood, opdat zij zich daartoe zouden bereiden. Gelijk Paulus zegt: 2 Tim. 4: 5 -7, *De tijd mijner ontbinding is aanstaande*. Hoe kon Paulus dit zeggen? De Heere gaf hem dit heimelijk te kennen. Hij kon die staat voorspellen, eer hij die zag of bereikte. Hij kon die gadeslaan volgens de loop en de medewerking der Voorzienigheid; nu is mijn loop geëindigd, het koren is ingezameld, allen in Azië verzaken mij.

Zo doet de Heere menigmaal met Zijn volk, evenwel houdt Hij hen waakzaam. Ach, merk dit daarom op, u die zorgeloos zijt, indien het Woord hen niet doet ontwaken, zo zal het echter geschieden als u op uw ziekbed ligt en de dood genaakt. Zijt dezer waarheid gedachtig; bedenk het nu: ik draag het brandmerk van een verworpene op mij.

2e Gebruik.

Zie hieruit hoe weinig oorzaak een mens heeft, om vermaak in zijn zorgeloosheid te scheppen: er is geen vermaak in enige zonde, inzonderheid voor een heilig hart, als in de zonde van zorgeloosheid. Want als een mens een lief hebber is van drinken, of vermaak scheidt in slecht gezelschap, of in het dansen gelijk Herodes, of in het dobbelen, enz., zo zal het geweten hem wroegen, over iedere beet waarnaar hij hier snakke. Daar is honig in, maar tegelijk een angel. Maar als een mens een goed gedrag heeft, de uiterlijke plichten volbrengt, dan is het geweten gerust; als een mens aan het werk

geweest is, zo denkt hij in gemoede, dat hij mag slapen. Want de diepste, zoetste zorgeloosheid komt, als wij het meeste werk gedaan hebben; men zegt, ze is maar een verzuim, een misslag, die ik in één dag hoop te herstellen. Het is geen ongeoorloofde, maar een geoorloofde zaak, waarmee ik mijn hart gerust stel; ik heb nu goed gezelschap, bevrijding van gevaar en inzetten. De gordijnen rondom mij zijn toegeschoven, en ik kan de zoetste slaap genieten; welk letsel is hierin? Maar zie de geringe aanleiding die u hebt om te slapen, inzonderheid in dit land.

Ten eerste, Er zal niet altijd rust voor u zijn, want daar moet en zal een geroep komen; Mozes had maar weinig vermaak in Farao's genoegens. Zij waren maar voor een tijd. En daarom, merk op hetgeen de Heere zeide, Micha 2: 10, *Gaat heen, dit is uw rust niet.*

Ten tweede: Indien het Woord u daaruit niet opwekt, zal het dan geschieden door uw koude gebeden, door uw harteloosheid in het horen, door uw zorgeloze wandel met God? O neen! die maken dat uw lampen niet brandende zijn, brandende in liefde tot de Heere en Zijn volk, schijnende in heiligheid, zodat anderen bij uw licht mogen wandelen, en verheugd zijn u te volgen, dat tegenwoordig vermaak hetwelk u neemt, is verrot hout hetwelk de worm van een wroegend geweten teelt, wanneer dit in tijd van ontroering zal zeggen: wat heeft uw luiheid u doen winnen?

Het is de voorloper van ellende. Zodat, als lichter ellenden het niet veroorzaken, zo zal de Heere nog zeven plagen meer brengen, en u in een woestijn drijven, en daar zult u door gebrek aan brood van honger vergaan: en als dit het niet zal doen, zo zal God verders zenden, die u als slaven zullen verkopen en u gevankelijk zullen wegvoeren; dan zult u het zien, en de dagen die u boven uw tijd verslapen hebt, gedachtig zijn. Al wordt u een zonde gewaar, zo zal de zorgeloosheid in dezelve een verwoest land en verwoeste huisgezinnen maken. Zo u zondigt en daarop rust, (hoewel niet grof,) ja zo u zelfs maar verflauwt in hetgeen u eens gehad hebt. Velen zeggen dat dit hier meer plaats heeft dan ooit; ik ontken het ten enenmale, tenzij het de zodanigen raakt, die zorgeloos zijn. En indien het zo is, zo zal het verlies van uw eerste liefde de verbreking verhaasten.

Laat deze waarheid daarom een brandende vuurbaak zijn om u te doen ontwaken. Want God zal zijn Woord vervullen, en niet één tittel daarvan op de aarde laten vallen. Zie Ezra 10: 2, 3, zij die bevreesd waren, deden hun vreemde vrouwen weg en weenden daarover bitterlijk. Zo doet u ook; u meent, dat u die samen met de Heere moogt hebben. Maar de Heere zal niet lang bij u blijven, als u zorgeloos zijt.

3e Gebruik.

Zie hieruit de reden waarom het Woord diep treft, en soms zeer smartelijk op het geweten der mensen werkt, zodat een mens spreekt, alsof God zelf in zijn boezem ware, en hij zegt: God is hier; als de Heere uw geweten met droevige angstvalligheden bezwaart, en er geen vrede uit al deze droefheid, doch dit wordt dikwijls geheiligd, tenzij er geen genade is, ja, na al deze droefheid komt. Als u niet zorgeloos waart, waarom zou de Heere dan roepen, zijn Woord doen roepen en zijn roede doen roepen? Daarom, zijt niet verdrietig over beide, maar loof hiervoor de Heere, en draag ze beide geduldig; zeg: indien ik deze verschrikkingen inwendig, en deze verdrukkingen uitwendig niet had, zo had ik gedwaald, Psalm 32: 4, 5. David was zorgeloos en hield zich stil. Hij beleed zijn zonden, en de Heere vergaf ze Hem. Want dit zal ieder, die Godvruchtig is, zoeken. O, doe u ook also. Denk dan, behoort ik niet tot het getal, ach, laat mij dan zoeken en mijn zonden belijden!

HOOFDSTUK 6.

Van de zekerheid van Christus' komst.

§ 1. *Hoewel de komst van Jezus Christus tot zijn kerken laat plaats heeft, echter is ze zeker.*

Hoewel het middernacht is, zien wij echter dat Hij komt, want deze komst des middernachts, is niet te verstaan van de laatsten dag des oordeels, die te middernacht zal zijn, gelijk de rabbijnen en monniken in hun godsdienst zich inbeelden, want Christus spreekt hier van Zijn komst, insgelijks tot een bijzonder oordeel, hetwelk niet altijd te middernacht is. Het oogmerk der gelijkenis strekt tot aanmoediging ener gestadige waakzaamheid, vermits, hoewel de Heere in het begin van de nacht niet komt, gelijk de gewoonte bij de Joodse bruiloften was, Hij echter laat zal komen, zelfs als u Hem niet meer verwacht, want er is te middernacht een geroep. Ik beken, dat de Heere voornamelijk van Zijn komst ten oordeel spreekt; nochtans is het ook waar van een andere komst van Christus tot Zijn volk in dit leven. En doordat bijzondere voorbeelden en feiten de wortels van algemene waarheden zijn, gelijk de besnijdenis een zegel is, zo zijn het al de sacramenten; dat Christus een Zaligmaker van Zijn volk is, daardoor wordt de laatste grote zaligheid bedoeld, echter is het ook waar van alle zaligheid behalve deze. Zo zal ik daarom spreken, van de komst van Jezus Christus tot zijn kerken en dienstknechten in het algemeen. En dus de ganse komst van Christus, tot meer nut en vertroosting voor ons daarin samenvatten.

Men zal bevinden dat de Schriftuur van een zesvoudige komst van Christus spreekt, en dat, gelijk al onze verlossingen maar schaduwen bij onze grootste en laatste verlossing zijn, Christus' komst voor het tegenwoordige, maar een schaduw van zijn grote en laatste komst is.

§ 2. Ten eerste. Van Christus wordt gezegd dat Hij tot Zijn volk komt, als Hij hun gebeden hoort, Luk. 18:8. De Heere bewijst dit krachtig; zal een onrechtvaardig rechter bij nacht opstaan, om een weduwe, een vreemdelinge te helpen, als ze gestadig aanhoudt, en zal de Heere zijn uitverkorenen dan niet ho oren? Als: Bij komt, zal Hij ook geloof vinden? Dat is, zulke gebeden des geloofs, die voortduren. Ach neen! maar de mensen zullen veel eer moede worden, voordat de tijd komt.

Tegenwerping. Maar als zij ophouden, hoe bidden zij dan dag en nacht?

Antwoord.

1. Omdat ze alzo voor een tijd doen.

2. Als zij ophouden, dan klinken zij nóg in Gods oren. Zodat, al werden de gebeden der uitverkorenen om een genadebewijs, maar ééns als wierook voor de Heere geofferd en voorgedragen. Zo zal de Heere niet erger dan een onrechtvaardig rechter wezen, om nooit tot Zijn volk te komen.

Ten tweede: Van Christus wordt gezegd dat Hij komt om zijne beloften te vervullen. Want soms houdt de Heere Zijn volk uitnemend kort bij Zich. En geeft Zijn volk antwoord op hun gebed door bijzondere beloften; u vindt dit in Ps. 85:9, 10. *Ik zal horen wat God de HEERE spreken zal, want Hij zal tot Zijn volk van vrede spreken*, opdat zij aldus door het geloof mogen leren, om meer in de Heere te roemen dan in

zichzelf; echter zal Hij komen, al duurt het zeer lang, Hebr. 10: 36, 37, *Gij hebt lijdzaamheid nodig, opdat u de belofte moogt wegdragen. Want nog ten zeer weinig tijds*, enz. Wij menen dat het lang duurt, echter zal het zo zijn.

Ten derde. Van Christus wordt gezegd. Dat Hij tot Zijn volk komt, als Hij van vrede spreekt, de wolken van vrees en kwelling verdrijft. En Zijn volk met Zijn licht beschijnt. Want als de Heere vertoornd is, zijn aangezicht verbergt, en een mens als buiten het gezicht van het aanschijn en de liefde Gods is, dan wordt van God en Christus gezegd dat ze weg zijn. Wanneer Hij alsoo wederkeert om van vrede te spreken, dan wordt er gezegd dat Hij komt, gelijk die martelaar zei: *Hij is gekomen!!* Zach. 1: 16, 17, *Ik ben tot Jeruzalem wedergekeerd met ontfermingen, en de HEERE zal Sion nog troosten.*

Want toen de Heere Zijn volk zeventig jaren lang verzaakt had, en al zijne inzettingen en de uitwendige zichtbare tekenen zijner tegenwoordigheid had weggenomen, zo had men kunnen denken dat Hij nooit zoude komen, nochtans zou de Heere komen en Zijn volk vertroosten, Jes. 6: 1. God heeft Christus gezonden en gezalfd, en de Geest heeft Hem vervuld, en Hij zelf is genegen hen die treuren te vertroosten, ja als zij de geest der bedruktheid hebben: en als dit geschied is, is Christus gekomen, dit is alsoo een komst van Christus.

Ten vierde: Daar is een komst van Christus, als Hij met een voller mate van zijn Geest tot Zijn volk komt, en wel in Zijn inzettingen. Want daar is een staat en een tijd van de christelijke godsdienst, waarin een mens vleselijk en blind is, en het beeld van Christus duister op de ziel gestempeld en uitnemend zwak is; dan wordt de Heere gezegd te komen als Hij dit doet, Joh. 14: 18, *Ik kom weer tot u, en ik zal u geen wezen laten, zonder iemand om zorg voor u te dragen.* Hoewel het nu lang duurt eer de Heere op deze wijze komt; nochtans zal Hij komen, al denkt de ziel dat het onmogelijk, en de zaak ongelooflijk is, Zie, uw God uw Koning komt, Jes. 40: 9, *Hij zal komen gelijk de regen op het wollen vlies*, Richt. 6: 37, 38.

Ten vijfde: Van Christus wordt gezegd, dat Hij komt als Hij de vijanden van zijn kerken verdelgt en uitroeit, hetzij uitwendige, hetzij inwendige vijanden, Jes. 26: 21 *Veronderstel nu, dat de Heere langen tijd toeliet, dat zij de overhand hadden, en de harten van Gods volk, en het hart van Gods Geest in Zijn volk niet doornen staken, toch zal Hij komen.* Vandaar beweert de kerk dit tegenover God als een gewone handeling met haar, Jes. 64: 1 -3. Hij komt als de mensen Hem niet verwachten, ja, zo kwam Hij hier, en de Name Gods rust op Zijn volk, om Zijn Naam aan zijn tegenpartij dars bekend te maken, Jes. 66: 5. *Hoort des HERREN Woord, u die voor zijn Woord beeft; uw broeders, die u haten, die u verre afzonderen, zeggen: Dat de HEERE heerlijk worde.* Hij zal verschijnen tot ulieder vreugde. Maar zij zullen beschaamd worden.

Ten zesde: Van Christus wordt gezegd dat Hij komt, als Hij bij de dood tot de ziel komt, om alle zonde en droefheid te vernietigen, en haar in onmiddellijke gemeenschap met zichzelf te brengen. En op de oordeelsdag, die de grote bruiloftsdag zal zijn, wanneer de Bruid en de Bruidegom versierd zullen zijn in hun volmaakte heerlijkheid, ten aanschouwen van de ganse wereld, Joh. 14: 3.

Ach, velen zijn ontroerd, nu de Heere van hen weggegaan is, en hen niet middellijk meer vertroost. Maar uw hart worde niet ontroerd; u hebt God in zijn Woord om er in te geloven, kleef dat aan, en Hem in hetzelfde. Maar, zegt gij, als de dood komt, en de

vijanden tegen mij opkomen, en mijn hart en oog bezwijkt, zal de Heere dan nog komen? Ja, zegt Hij, Ik zal wederkomen, want Ik ga alleen maar heen om een plaats voor u te bereiden, en de hemel zoet en gereed voor u te maken; sommigen willen dat alles van Christus' komst hier genoten wordt, maar daar is ook veel hiernamaals.

§ 3. 1e Reden.

Omdat de liefde van Jezus Christus nooit zijn kerken en Zijn volk begeeft. De liefde zal de mensen beletten altijd afwezig te blijven van het voorwerp, dat zij beminnen. Denk slechts aan Lazarus, die door Christus bemind werd, Joh. 11: 3. Hij hoorde dat hij ziek was. Hij kon toen gekomen zijn, maar Hij vertoefde en wachtte totdat hij dood was; Lazarus is gestorven, ja, totdat hij vier dagen dood geweest was. Toen eerst wekte. Hij hem weer op, en Lazarus moest te voorschijn komen uit zijn graf, om de eeuwigdurende liefde des Zoons Gods te verkondigen, vers 4.

Want, er zijn twee dingen in Christus liefde; vooreerst, ze is zuiver, onafhankelijk en dierbaar, Spr. 8: 36. Daarom zal Hij niet altijd afwezig blijven. Want,

1. Zo ze afhankelijk was, dan mochten wij zeggen, gelijk wij veranderen, zo verandert Hij. Hij was goed. Maar wij hebben Hem getergd, enz.

2. U zegt: zo ze al niet onafhankelijk is, dan is ze toch vergeetachtig. Hij denkt niet aan mij, noch aan mijn gebeden en droefenissen.

Neen, geliefde, ze is uitnemend dierbaar en verzekert ons van alles; indien Hij in liefde gekomen is om te lijden, wat zal Hij dan niet doen, wanneer de kerk het meest verdord is, Zach. 3: 1 -3. Daarom zegt de Heere: *Waarom zegt gij: De HEERE heeft mij verlaten, en de Heere heeft mij vergeten; Ik heb u in Mijn handpalmen gegraveerd*, Jes. 49: 14, 16.

2e Reden.

Opdat hun geest niet moedeloos worde. Ach de Heere is hiervoor zeer gevoelig, Hij, die de ouders gelast heeft, niet bits tegen hun kinderen te zijn, opdat hun zielen niet moedeloos en tot toorn verwekt worden, zal Hij het zelf doen? Jes. 57: 16. Hij zal niet altijd twisten, opdat de geest in hen niet overstelpt worde en de zielen, die Hij gemaakt heeft. Ach, bedenk dit! Hoe licht kan de Geest van een kind Gods hierin bezwijken! Wat is bitterder dan God te moeten missen!

3e Reden.

Omdat laat te komen, veeltijds de beste tijd is, want Hij komt altijd in de volheid des tijds; als Hij vroeger of later kwam, zo zou Hij niet tijdig tot Zijn volk komen.

1e Gebruik.

Tot onuitsprekelijke vertroosting voor Gods volk, hetwelk zich in droevige en zware ontsteltenis bevindt, uit oorzaak van de afwezigheid des Heeren; wat u aangaat, die dit verdragen kunt, die tot God zegt, dat Hij kan vertrekken als Hij wil, dit gaat u in het geheel niet aan, en als de Heere weggegaan is, zo zijt u met droevige gedachten bezwaard, dat Hij nooit terug zal keren; ja, u hebt het nu gehoord, Hij zal komen en wederkeren; Zeg tot Sion, zie, uw God komt.

Tegenwerping. Maar hoe? Zal Hij komen, al ben ik zorgeloos en achteloos geweest?

Antwoord. Ja, hoewel de maagden slapen, zo zal de Heere toch tot haar komen. Want als Zijn liefde van uw waakzaamheid afhing, zo kon het wel zijn dat Hij weer terugkwam; maar kan het langer duren dan bij deze maagden, toch zal Hij u soms

doen ontwaken, eer Hij komt. En waarlijk, in Zijn afzijn te treuren, is met Hem te waken.

Tegenwerping. Maar het heeft nu al zolang geduurd eer de Heere komt, en daarom zal Hij nooit komen.

Antwoord. Hoewel het lang duurt, nochtans ziet u dat Hij eindelijk tot haar komt; eerst, zegt dat het geroep, en dan komt Hij. De predikanten zeggen u dat, en het duurt niet lang daarna, ja, dan is het de rechte tijd; al duurt het zolang dat u Hem niet meer verwacht. Gelijk hier deze maagden.

§ 4. Tegenwerping. Maar ik weet het niet.

Antwoord. God houdt zijn beste zegeningen, en maakt die tot een liefelijke reuk in zijn eigen hand, voor zijn eigen kinderen. Gelijk voor kaak, David, Abraham enz. Maar het is het best dat u het niet weet.

Hebt u de Heere gezocht om Zijn tegenwoordigheid, dat de Heere u mocht zien en gadeslaan, totdat uw ogen bezweken? Meent u dan dat de Heere n in eeuwigheid zal vergeten? Ik zeg u, toen Petrus in de gevangenis was, konden de gebeden hem verlossen, en hij kon de engelen uit de hemel bij hem krijgen: en hoewel de kerk Gods in een mistroostige staat is, en de zonden groot zijn, zal nochtans het gebed van Daniël gebiedende woorden doen neerdalen, om alles weer goed te maken.

Indien u iets ontbreekt, wees in geen ding bezorgd, enz. *Het leven heeft hij van U begeerd, Gij hebt het hem gegeven, lengte van dagen, eeuwiglijk en altijd.*

Ja, als u zwijgt, blijven uw gebeden roepen, zelfs als uw mond en uw hart niet spreekt. Want de gebeden zijn geen dode maar levende dingen, geteeld uit de levenden Geest van een levenden God, voorgedragen door een levenden Middelaar, die dezelve aanneemt en de Vader voordraagt. Hebr. 7, en hoewel onzuiver, worden ze echter op die altaar gelegd zijnde, heilig en Gode welbehaaglijk.

Tegenwerping. O, maar ik word met niets dan met beloften gevoed; ik kan dezelve niet ontkennen, maar ik gevoel ze niet; ik denk dat ik de Heere nooit zal ontmoeten. Jes. 45: 10. Zie, gelijk de regen op het droge, vruchten voortbrengt, alzo zal Mijn woord u blijdschap en vrede geven, en de begeerten uw harten, enz. Kan een mens door beloften leven?

Antwoord. Hiskia zei: bij deze dingen, dat is midden in verdrukking, leven de mensen. Waarom niet bij beloften? De woorden die Christus spreekt, zijn geest en leven, gelijk David deed, 2 Sam. 23: 5. Hebr. 10: 38, *De rechtvaardige zal uit het geloof leven. En zo iemand zich onttrekt, Mijn ziel heeft in hem geen behagen*, dat is, ten volle. Het is zonderling hoe de Israëlieten de belofte van het landbezit hadden en veel oorlogen moesten hebben, en echter zie Jozua 23: 14, 15, Niet een enig ding van alles wat de HEERE beloofd had, was gevallen. Zo zeg ik ook tot ulieden.

Tegenwerping. Ach, maar ik ben lang verdrukt geworden, en heb geen vrede gehad.

Antwoord. Zijt u langer in druk geweest dan David, wiens sap verdroogd was, die niets had om de Heere voor te stellen, dan zwakheid, en verschrikte beenderen, Ps. 6: 3; een verschrikte ziel, vers 4, die moede was van zuchten en tranen in de nacht, als anderen rusten, vers 7. Zijn oog was doorknaagd van verdriet, vers 8. En echter had de Heere zijn smeking gehoord en óók zijn gebed, vers 9 en 10. Droefheden riepen en de zonden riepen ook. Daarom zei hij: Wijkt van mij, al gij werkers der ongerechtigheid, enz.

Tegenwerping. Maar ik ben zo zwak; mijn hart is zo benard; ik heb zo weinig licht en leven; ik heb naar meer gezocht, maar niet gevonden.

Antwoord. Als Christus tegenwoordigheid zoet en zijn afwezen bitter is, zodat u niet meer naar uw wellust maar naar des Heeren zaak zoekt; weet dan, dat de Heere zo waarlijk weer zal keren, als Hij heengegaan is. Hij zal u niet troosteloos laten; u zult hebben wat dienstig voor u is, om u ootmoedig en getrouw te houden; mogelijk kan één predication meer goed doen dan twintig. Joh. 1:51. Geloof gij, omdat ik u zag onder de vijgenboom? U zult groter dingen zien dan deze. God heeft u groter dingen te tonen, als de Heere u overgezet heeft in het koninkrijk des Zoons Zijner liefde. Daarom wordt er gezegd, *dat aan de grootheid Zijner heerschappij en Zijns vredes, geen einde zijn zal*, Jes. 9: 6.

Tegenwerping. Maar de vijanden kunnen ons tegenstaan?

Antwoord. Het zij zo. Maar hoe kunt u dat hinderen, als de Heere bij u is?

Tegenwerping. Maar Hij is weggegaan.

Antwoord. Neen. De Heere zal, voor de onrust komen om u van dezelve te verlossen, gelijk Asa, toen een leger tegen hem optrok, 2 Kron. 14: 8-11. Laat de sterfelijke mens niets tegen u vermogen, Asa had zich in God verschanst, zichzelf met Gods majesteit, door het geloof bekleed, Jes. 44: 15, 16. Zij zullen zich vergaderen, en tegen u opkomen. Maar zij zullen niet voorspoedig zijn, omdat de Heere gekomen is; of als Hij weg blijft, zo zal Hij hun echter enig bloed geven, en hen om uw bloed bezoeken; wie des menschen bloed vergiet, zijn bloed zal door de mens vergoten worden.

Maar zij die het bloed der kerken vergieten, hun bloed zal door God vergoten worden. De zielen onder de altaar zullen roepen, en dan komt het wee. Hij zal doen gelijk in Duitsland, toen daar der kerken bloed vergoten is. Hij baant de weg tot heerlijke verlossingen. Als God zal komen en de goddelozen als was zullen smelten, dan moet Lucifer vallen, hoe trots hij zich ook verheft. David werd door een Saul en een Doëg gekweld, Ps. 45. Maar God zal hen tot de wortel toe uitroeien, enz.

Velen van Gods dienstknechten moeten veel smaad en laster doorstaan, en de goddelozen roemen op hun zonden, maar God zal hen tot de wortel toe uitroeien, zodat ze nooit meer zullen kunnen groeien. De geveinsden zijn voor een tijd verborgen, maar al de kerken zullen weten, dat de Heere een God is, die de harten onderzoekt, Luk. 12: 1, Ps. 12: 6, 4. Geen goed mens is er overgelaten, maar enigen zijn bedriegende en vleiende, enigen afvallig, enz.

Wij zijn, in dit land voor de vijanden bevreesd; wij kwamen hier om onze toevlucht onder de schaduw van Gods vleugelen te nemen; wij hebben onze geneugten om hetzelfde verlaten. Hier zijn wij op zijn post, het zijn geen eerambten, die wij zoeken. En mogelijk zijn de vijanden thans bezig met kuipen, of om ons onvoorziens te overvallen, als wij zwak zijn, en dan met de buit heen te gaan, tenzij wij slaven van ons vorig juk willen worden; mogelijk zal de Heere dan helpen, Ezech. 38: 10, 2023. Zo niet, dan wil de Heere ons mogelijk meer reinigen, en ons schuim af zuiveren, en de mensen ontdekken die hier om de inzettingen en om des vredes wil gekomen zijn. Maar Zijn bestrijding zal hen verdelgen, zo de Zijnen op Zijn geroep niet ontwaken, Jes. 25: 4, 9, 10. Men zal zeggen, als de tirannen verstoven zullen zijn: *Ziet! deze is onze God, en op, deze berg zal de hand des HEEREN rusten*.

Tegenwerping. Doch mijn zonden blijven nog voortduren.

Antwoord. Als de kerk in de openbaring alles heeft, is zij echter verwijderd van de Heere, en het zondigen tegen de Heere doet haar zeggen: *Ach, kom Heere Jezus!*

Christus zegt: *Zie, Ik kom haastelijk!*

Christus zal ten laatste komen, en u eeuwig vertroosten. Hij zal bij u, en u zult voor altijd bij de Heere zijn. Deze komst zal voorzeker geschieden, en welke zwaarigheid is er dan, al wandelt u door het dal der schaduwen des doods? De Heere is bij u, en Hij, die de roem der heiligen, de blijdschap der engelen, de rust en het vermaak Gods, het verlangen aller einden der aarde is, zult u met deze uw ogen aanschouwen, u zult altijd bij Hem wezen. En dan zal Hij u dubbel geven voor al uw droefheden, zonden en verzoeking; als de anderen u zullen verlaten, zal Hij zich over u verheugen en zich beroemen dat Hij u verkregen heeft, ja, gelijk Hij zegt, Hij zal u dienen, Luk. 12.

Ach, deze komst zal al onze droefheden verslinden. Christus zegt ons niet anders dan dit, Joh. 14. Ik verwonder mij over de Christenen die zich over verlies en onheilen hier bedroeven. Waarom toch? De Heere zal immers komen!

§ 5. Vraag. Hoe zal ik weten, of de Heere zal komen of niet?

Antwoord.

1. Als de Heere dit ooit tot de rust en de steun van uw hart heeft gemaakt, of maakt; niet alleen tot gerechtigheid, maar tot alle volheid der vertroosting. En dat niet alleen aan uw geweten, maar aan uw hart en wil. Want velen verlaten zich op Christus alleen om de gerechtigheid. Maar wat vertroost hun harten? Zij verblijden zich in andere dingen, ze zijn gretig naar de dingen van de wereld, enz. Gelijk nu een mens, die op Christus steunt om zijn gerechtigheid, alle andere gerechtigheid verfoeit, zo zal een Christen, die op Christus om zijn vertroosting steunt, ook alle andere vertroosting weigeren, Jer. 17: 5, Vervloekt is de man, die op een mens vertrouwt. Hij zal niet zien als het goede komt. Ps. 22: 2. *Mijn God! waarom hebt u mij verlaten?* Ik betrouw op U, op U hebben onze vaders vertrouwd en zij zijn uitgeholpen. Ja, maar u niet, die zo nietig en gering zijt. Het is waar, dat ben ik in de ogen der wereld, maar ik ben op God geworpen. Op Christus om gerechtigheid en niet om vertroosting te vertrouwen, is een man te trouwen om de schulden te betalen, maar niet om van zijn huis te leven; beproef of het zo is of niet; u voelt dat de Heere weggegaan is, echter is uw geloof niet van Hem weggegaan.

2. Indien de Heere u een hart gegeven had, hetzij Hij komt of niet, om u niet te bemoeien met het gevolg en de tijd van Zijn komst, / om indachtig te wezen zijn werk te doen tegen Zijn komst, zodat uw hart overgegeven en gewillig is voor Hem te leven, al zou Hij nooit tot u komen. Zie Joh. 2: 35. Toen Maria zeide, dat er wijn ontbrak, zei Christus: *Mijn ure is nog niet gekomen*. Daarop zei zij. Zo wat Hij ulieden zeggen zal, doet dat, Hebr. 10: 36. U hebt lijdzaamheid nodig. Want alle ongeduld ontstaat uit een onheilige overweging van de gevolgen, wat die ook zijn, en de gedachten van de komst zelf af te wenden. Maar ik zeg dit als een arme dienstknecht, wanneer een mens denkt, hetzij dat Christus komt of niet, in elk geval moeten deze zonden afgeschaft worden, zo bewijst dit liefde, die nooit vergeten wordt, Richt. 10: 16. Niets verdriet de Heere en doet Hem afwezig blijven, maar omdat Hij door de zonde bedroefd wordt, zo komt de ellende; dan wordt de zonde weggedaan; mogelijk hebt u geen verzekering, terwijl u sterft of leeft. Maar als gij u overgegeven hebt, zo zal uw ziel de Heere volgen; dan is het recht, enz.

Maar als uw harten, terwijl de Heere weggegaan is, vrolijk en ongebonden zijn, zo verzoekt u de dag des Heeren, en deze is duisternis voor u.

HOOFDSTUK 7.

Van Gods mededogen jegens de wijze en dwaze maagden.

§ 1. Eerste lering.

Zo groot is het mededogen van Christus met Zijn volk, dat diepe zorgeloosheid niet altijd kan te weeg brengen, dat de Heere hen verwerpt.

Men zal daarom bevinden, dat er drie uitingen van de liefde en goedertierenheid des Heeren jegens de wijze en ook jegens de dwaze maagden, zijn

Eerst: Als zij niet alleen sluimeren maar slapen, ja lang slapen, nagenoeg tot de komst van de Bruidegom toe. Zo verschoont Christus haar nochtans, Hij snijdt haar gedurende al die tijd niet af, en Hij stelt haar niet buiten zijn gezicht, als mensen, die Hem vergeten.

Ten tweede: Hij komt haar voor met opwekkende genade, want de Heere waakt, als zijn dienstknechten te bed zijn, en Hij is wakker tot hun nut, als zij slapen en Hem niet gadeslaan; als de kerken eenmaal in slaap vallen, zo zouden zij haar langen slaap slapen en nooit wakker worden, indien de Heere door het een of ander geroep haar niet opwekte.

Ten derde: Hij verlangt naar haar gemeenschap en gezelschap, hoewel ze zorgeloos zijn. Het is daarom geen geroep van verschrikking en toorn, hetwelk zegt: de bruidegom heeft u verzaakt, om uw zorgeloos en achteloos gedrag. Maar het is een geroep van genade: *Gaat uit Hem tegemoet.* Hij is nog genegen gemeenschap met u te hebben; nog nodigt Hij gij uit, dat u gemeenschap met Hem zou hebben; ach, komt uit om Hem te ontmoeten! Ik zal dit alles bijeen voegen, opdat ik kort moge zijn. Wonderbaar was de genade van Christus jegens de oude wereld, toen Hij de tijd van honderd en twintig jaren naar Hem wachtte. Want hoewel ze honderd negentien jaren zorgeloos waren geweest, echter werd dezelfde Geest, die op ons in deze dagen des Evangelies wacht, door de Heere tot hen gepredikt.

Jeremia sprak een langen tijd tot Israël, gelijk ook andere profeten, waardoor de Heere betuigde, dat Hij de koning van Babylon tegen hen zou zenden, doch het hart des Heeren smolt, hoofdstuk 26: 1 -3. Spreekt tot hen; misschien zullen ze horen en zich bekeren, opdat ik berouw hebbe. Zie Jer. 3. Omdat zij de wet geschonden hadden, vers 2, werden de regenvlagen ingehouden, hetwelk geen grote zaak is. Geringe oordelen zijn bewijzen van harten, die van God afgefallen zijn. Zij deden de Heere zoveel kwaad als zij konden en waren zorgeloos, vers 3.

Maar let er op: *Wilt u van nu af aan niet roepen, mijn Vader?* Wilt u de Heere als uw man ontmoeten? Zal Hij de toorn eeuwiglijk behouden? Ja, de Heere verwierp het overspelig Israël, en zij wisten de oorzaak; echter gingen zij zorgeloos in hun zonden voort. Maar, zie vers 14, Bekeert u, u afkerige kinderen, Spr. 6: 9. Hoe lang, enz.

§ 2. 1e reden.

Ten opzichte van de dwazen, kan men niets voorwenden dan des Heeren medelijden en medelijden met een zondig volk. Hij heeft medelijden met hen, omdat Hij het wil. Want Hij heeft geen medelijden met het volk, alleen ten opzichte van hun ellende, maar ook ten opzichte van hun zonden, 2 Kron. 36: 15. Hij zond Zijn profeten onder hen, en zij verachtten hen, omdat Hij Zijn volk verschoonde. De koorden der genade worden neergelaten voor alle zondaren, godslasteraars, haters Gods, enz.

2e Reden.

Ten opzichte van de wijze maagden, omdat zijn huwelijksverbond met haar niet opgeschort wordt, om enige oorzaak de zijde van Zijn volk. Want hoewel er een voorwaarde is, die de Heere in het huwelijksverbond van Zijn volk vordert, zo vordert de Heere die echter zodat Hij voornemens is die te werken, en tegelijk die te handhaven. Daar is geen kwaad in hen, of Hij belooft in zijn verbond hetzelfde weg te doen. Hij wil er hen van genezen, maar Hij wil er hen niet om afsnijden, zie Ef. 5: 25. Beminde Christus Zijn kerk, omdat ze beminnelijk in zichzelf was?

Neen, maar omdat Hij haar zou wassen. En als Hij ze daarom liefhad doordat Hij ze zou wassen, dan kan geen besmetting te weeg brengen, dat de Heere haar ganselijk afsnijdt: Indien Hij haar met wangestalten en al nochtans beminde, opdat Hij die zou afwassen, dan kan niets Zijn liefde blussen; geen zorgeloosheid, geen kommerloosheid, hoe diep en hoe langdurig, ja zolang als het huwelijksverbond duurt. Zolang er geen zonde bedreven wordt, die dit huwelijksverbond verbreekt, zolang zullen zwakheden of andere kwalen hen nooit scheiden.

Nu, geen zonden in hen, die aan Christus gegeven zijn, kunnen het huwelijksverbond breken, omdat de Heere van zijn zijde in het geheel daarvoor borg is. De vrouwen kunnen overspel bedrijven en haar huwelijksverbond breken, omdat ze door haar mannen daarvan niet weerhouden worden. Maar de Heere is voor Zijn volk hiervoor borg, om zijn vreze in hun harten te geven, opdat zij nooit van God zullen wijken. Hos. 2: 18, 19. *Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid, en u zult de HEERE kennen.* Daarom kan de Heere de Zijnen wel verootmoedigen, maar nooit ten enenmale verwerpen, om de zorgeloosheid in een begeerlijkheid.

§ 3. 1e Gebruik.

Tot onderrichting en dankbaarheid voor Gods volk. Ach, verval niet altijd in vlagen van twijfelingen na zorgeloosheid, hoe diep en langdurig ook, gelijk veel Christenen doen, en dus altijd fondamenteen leggen en die weer opnemen, hebbende na de meesten vrede des gewetens, de meeste zorgeloosheid; dan is de zee weer aan het woeden, en het valt alsdan moeilijk voor iemand zijn vrede te bewaren. Hebt u zoveel genade en liefde gehad, en wilt u dan zo zorgeloos wezen, en die wederom verliezen? Geloof het, de Heere zal uw beenderen breken, als gij uw bedden liefhebt, en Hij zal u geen rust geven, tenzij u die op een ander hoofdkussen vindt; ontken echter Zijn liefde niet, hoewel u die vergeten hebt; zeg niet, dat u geen maagden zijt, omdat u in slaap gevallen zijt, noch dat de Bruidegom nooit zal komen om u te ontmoeten. Want, ziet, omdat u gedraald hebt Hem te ontmoeten: Hij komt.

Ik weet, dat er een onderscheid is tussen de zorgeloosheid der wijzen en der dwazen. Waarvan in het vervolg meer. De discipelen vielen in slaap in de hof na een driedubbele waarschuwing, echter geschiedde het met veel tegenzin; hierom had Christus medelijden met hen. De geest is gewillig, maar het vlees is zwak. En toen zij ontwaakt waren, werden hun vaten niet leeg gevonden. Petrus vat was te voren vol liefde tot Christus, en toen de Heere hem wakker maakte, zei hij tot de Heere, dat hij Hem liefhad. Zijn val en zijn tijdelijke zorgeloosheid in dezelve, maakte hem ootmoediger, en hij beminde de Heere met minder zelfvertrouwen en meer oprechtheid.

O, verwonder u daarover, verheug er u in, en zijt daarvoor dankbaar! Inzonderheid gij, die in een zorgeloze gesteldheid zijt geraakt, nadat u in deze maagdelijke kerken gekomen zijt: u zult niet kunnen nalaten dit te doen, als u de grootheid dezer zonde overdenkt; te zondigen, lang zorgeloos te wezen en vast te slapen, is hoogst

betreurenswaardig.

1. Het is een grote tergende zonde; zie in het ganse boek van God; al is de zonde groot, en het geweten terstond daarna getroffen, de beenderen gebroken en het hart ontwaakt, zo zal men zien, dat de Heere zich steeds laat bevredigen. De Heere hoort hun jammerklachten en gedenkt aan zijn verbond. Maar in kleine zonden te vallen, en daarin door zorgeloosheid te blijven, verwekt de Heere tot bezoeking, Ps. 50, als een mens niet, alleen zondigt, maar vermaak daarin schept, gelijk men in zijn slaap doet.

2. Het is een zonde in plaatsen van vrijheid en van inzettingen, waar nochtans de Heere nooit voor u zo goed, en uw hart nooit voor Hem zo kwaad was; nooit was het zo zorgeloos; nooit hebt u gedacht of voorgenomen waakzaam en goedaardig te zijn, dan nu. Hier zorgeloos te zijn, verzwaart grotelijks de zorgeloosheid.

3. Deze zonde is een algemene zonde, dit nu verzwaart een zonde; als een mens de hand in een nationale zonde heeft, die door het bloed van alle kerken stroomt. Want u ziet, dat het zo is, al de maagden zijn zorgeloos, wanneer ze allen de Heere vergeten, alsof er niet genoeg was, om de Heere meer te bezwaren; wat doet dit anders dan anderen in de zorgeloosheid te verharderen? Het hart van uw vrouw, het hart van uw broeder is zorgeloos; alsof het niet genoeg ware tegen de Heere te strijden, maar met geweld onder de troepen van hen te vervallen, die de Heere zorgeloos onteren. Toen de oude wereld zorgeloos was, heeft men daarvan niet vernomen. Maar toen de zonen Gods zorgeloos begonnen te worden, en alle vlees zijn weg verdorven had, begon de Heere te treuren, en het berouwde Hem, dat Hij de mens gemaakt had. Als enige zonde algemeen in de kerk wordt, zo is die zonde de gruwelijkste voor God; als de kinderen der prinsen alleenlijk zondigen, zo is het gruwelijk, maar als zij deelnemen met al het oproerig gespuis tegen hun vader, dan treft dit zwaar Ach, dat mijn ogen zelf dit kwaad moeten zien!

4. Deze zonde is de laatste, en het verderf van al de dwaze maagden; een zonde die haar ondergang voltooit, gelijk hier geschiedde. Zij sliepen totdat het te laat was. Ach, dat de Heere u hierom niet afsnijde! Verwonder u hierover en laat uw hart en huis en werk met lof hierover vervuld zijn; u hebt lang over een zorgeloos hart geklaagd, draag zorg dat het u verneder, dat u zo blijft. Maar verwonder u grotelijks, dat de Heere u niet afsnijdt.

§ 4. 2e Gebruik.

Voor al degenen, die lang zorgeloos geweest zijn. Laat dit mededogen des Heeren u doen ontwaken, u tot Hem trekken en u doen uitgaan, om Hem te ontmoeten; geef toegang aan de Heere, die u nog niet van zich afgesneden heeft, maar nog roept: Ach kom en ontmoet Mij. Mij dunkt, dit behoorde u te doen ontwaken en te doen zeggen: Hoe! heeft de Heere mij nog niet afgesneden?

Neen! maar zijn geroep klinkt heden: Ach kom uit en ontmoet mij! De Heere kon u afgesneden hebben in uw zorgeloosheid; dit is zijn tijd bij anderen, als de mensen roepen: vrede, vrede. Hij had u kunnen laten slapen, en nooit meer doen ontwaken, totdat er geen helpen meer aan was. Maar hier is genade; ach, kom en ga Hem tegemoet! Zult u dit versmaden en de Heere verwerpen?

Tegenwerping. 1. Ik heb geen olie in mijn vat, geen genade in mijn hart, waarmee zou ik Hem ontmoeten, of Hem tegemoet zien? Ik ben zo verachtelijk en zo zorgeloos. Hij kan op mij niet zien.

Antwoord.

1. Des te meer noodzakelijkheid is er voor u om Hem als uw Bruidegom te ontvangen,

opdat u aldus de eeuwige zalving van de geest der genade en des levens in uw hart ontvangt.

2. Nu hebt u tijd om beide te verkrijgen.

Tegenwerping. 2. Maar het zal nog lang duren, eer de Bruidegom komt, dan is het nog tijd genoeg.

Antwoord.

1. Zou u nooit naar de Heere omzien, daar u met Hem ondertrouwd zijt, dan ten tijde Zijner toekomst? Zult u de genade tot het uiterste toe versmaden, en de genade tot de laatsten snik uitwissen? Zie, de Heere zal komen, en uw oog zal Hem aanschouwen en over Hem wenen. En de Heere zal u op uw doodbed doen kermen, en anderen doen waarschuwen, dat ze zorg dragen, om niet lang met de Heere te beuzelen, u die zelfs nooit naar enige waarschuwing hebt willen luisteren.

2. U ziet, dat toen het, geroep geschiedde, de Bruidegom niet lang achterbleef; u ziet, dat enigen ontwaakten, en, die na het geroep te weinig tijd hadden om laar lampen te bereiden. Mogelijk heeft het geroep dikwijls in uw zorgeloze oren geklonken. Aangenomen dat het zo is, en zult u daarom dan deze rijke genade om deze zijn goedheid des te meer versmaden?

Tegenwerping. 3. ik bevind mij wel, als ik zonder de Bruidegom ben.

Antwoord. Mogelijk is de slaap voor het tegenwoordige zoet. Maar als u ontwaakte, zou u van andere gedachten zijn. Hier zijn er velen tegenwoordig, die kunnen zeggen, dat ze meenden, dat ze wel waren, enz. Maar, nu zeggen ze, ik zie mijn dwaling, enz. Ach Heere! wat zou van mij geworden zijn, als ik bij die gedachten gebleven ware? Nochtans is dit de gesteldheid van een zorgeloos hart. Het is gelijk het zwijn, dat zich wel bevindt als het in het slijk ligt te wentelen, gekoesterd door de zon.

1. De slaap is genoeglijk. Maar denk wel, dat ze maar van korten duur is; langdurige zorgeloosheid zal eindigen in gruwzame verschrikkingen en nare ontwakingsen, om de korte slaap van één dag. Ik breng in herinnering, hoe die van Ninevé hierdoor verdreven werden, Zef. 2: 15, Dit is de verblijdende stad, die zorgeloos was; hiermee haar ellende afmalende in deze zonde, boven al de overige steden. Als de plagen alzo overkomen, zo zullen God en de Engelen op u wijzen en zeggen: dit is de zorgeloze zondaar, die ongebonden geleefd heeft.

2. Die berooft u van meer rust en gemak. De vleselijke zorgeloosheid houdt een mens af van de kennis der geestelijke zorgeloosheid; terwijl uw zonde en uw slaap zoet is, zo zal de genade van Christus en het gevoel van Zijn liefde vreemd voor u en voor uw hart zijn; Christus is gezalfd om tot een vermoeid, niet tot een slaperig zondaar te prediken, Jes. 50: 1. Daar zijn tijden van verkwikking en verkoeling, die dezulken nooit zullen kennen.

3. Juist dit, hetwelk uw vermaak is, is des Heeren droefheid en smart. Zie, wanneer een zondaar onder zijn zonden treurt, is het hart des Heeren gerust, Zef. 3: 17, 18, ik zei dat ik ze belijden zou, en gij hebt ze vergeven. Evenzo, als een mens zich in zijn zonde verheugt, dan is de ziel des Heeren bedroefd, en hoe meer verheuging er is, hoe meer droefheid, Christus treurde over de verharding hunner harten, Markus 5: 3.

Aangenomen nu, dat u dit vermaak hebt; wat blijdschap is het dan als u denkt: terwijl ik mijn gemak en vrede heb, zo heeft de Heere zijn last; mijn rust en mijn vrede, is de droefheid des Heeren in de Hemel. Toen Gods zonen vleselijk begonnen te worden, berouwde het, de Heere dat Hij de mens gemaakt had. Ach, laat het kermen van een medelijdend God gij uit deze zorgeloosheid doen ontwaken!

§ 5. Tegenwerping. Maar hier is niemand zorgeloos.

Antwoord. Het is zwaar voor de wijzen hier niet te vallen; maar voor de dwazen niet in deze zonde te vervallen, tenminste lang voor dezelve bewaard te worden; maar dat zal wonderbaar wezen; inzonderheid als het meeste gedeelte der mensen er niet in verdrinkt.

1. Hebben er niet velen geleefd, die niet eens ontwaakt zijn geweest, om uit te roepen: ik ben een verdoemd mens wat zal ik doen? U hebt nooit een vonk van de eeuwige vlammen des toorns gehad, om uw geweten te ontsteken, en dat na een onbewust en goddeloos leven.

2. Als u ontroerd zijt geweest, zijt u niet in slaap gevallen, voordat u enigen bestendige vrede en vertroosting in het bloed van Christus gekregen hebt, zodat u alleen zoveel olie hebt gekregen, als uw lamp doet branden, hetgeen u een naam geeft dat u leeft, terwijl uw vat leeg en uw hart dood is.

3. Zijn niet vele, ja uw meeste dagen verspild zonder enige droefheid over, of rekening aangaande uw zonden? Mogelijk hebt u soms een vasten en een week van zuivering. Maar gewoonlijk is het anders, zodat u nooit de zonde ziet, maar daarin slaapt, en er u toe zet om voort te gaan, hebbende tot nog toe geen ongemak in dit uw gedrag gevonden.

4. Hoevelen gebruiken Gods inzetten, en komen tot dezelve, zonder dat ze er ooit oenig goed door verkrijgen. Hoe, is er geen goud in deze mijnen? Ja, maar een vadsig, zorgeloos hart zal er niet, naar delven.

5. Ja, doet Gods geroep u niet vaster slapen? Hij neemt een groot gedeelte van uw middelen weg en u vestigt uw oog op de ellende en de schande van uw gescheurde kleren en uw armoede; uw hart bezwijkt door misnoegen en wordt meer wereldsgezind. Als het licht gelijk duisternis is; als de middelen om te doen ontwaken middelen worden om te slapen, hoe groot is dan die zorgeloosheid!

Och, ga daarom uit en ontmoet de Bruidegom!

§ 6. Vraag. Maar hoe zal ik de Heere als mijn Bruidegom en Man ontvangen?

Antwoord.

1. Zie wat uw weduwschap en verlaten staat is, Jes. 54: 57, Toen u verlaten waart, heeft de HEERE u liefgehad. Welk schepsel kan u helpen, als de Heere u verlaat? Welk een ellende is het, buiten het Vaderhuis te wonen?

2. Aanschouw Zijn liefde, die Hij u betoont, anders zult gij er nooit toe besluiten, maar te gronde gaan, zeggende: *De Heere vergeet mij*.

Och, aanschouw Zijn liefde, die Hij u betoont, om Hem te ontvangen. En dat gij uw toestemming moogt geven om Hem te hebben, opdat u Hem moogt liefhebben, Jes. 56: 6. Een vleselijk hart, een overspelig minnaar tracht zich met Christus te verenigen, opdat Christus zijn giften zou geven en hem liefhebben maar een maagd, om de Heere lief te hebben, en geheel de Zijne te zijn. Dit zal alle twijfelingen beantwoorden. Wat hebt u te doen met Christus, en met al Zijn goedertierenheid, genade en heerlijkheid? Ach, het is, opdat ik de Heere meer zou beminnen.

Tegenwerping. Het is laatlustigheid.

Antwoord. Neen. Het is opdat ik de Heere waarlijk zou liefhebben. En als nu het hart hiertoe getrokken wordt, Ps. 45: 12, Dan zal de Koning lust hebben aan uw schoonheid. Hij zal vermaak in u hebben en in alles, wat u doet. Hoe, in mij, die wars van mezelf ben? Ja, in u. 1. Als Hij anderen verlaat, zo zal Hij u tegemoet gaan. 2. Hoewel Hij vertrekt, en droefheid u vergezelt, zo zal nochtans uw droefheid in blijdschap veranderen. Hij zal tot u wederkomen en nooit ophouden vermaak in u te

scheppen, maar u in eeuwigdurende omhelzingen doen verliezen.

HOOFDSTUK VIII.

Van Christus toekomst en het doen ontwaken van de slaperige Christenen

7 Toen stonden al die maagden op, en bereidden haar lampen.

8 En de dwazen zeiden tot de wijzen: Geeft ons van uw olie, want onze lampen gaan uit.

9 Doch de wijzen antwoordden, zeggende: Geenszins, opdat er misschien voor ons en voor u niet genoeg zij. Maar gaat liever tot de verkopers, en koopt voor uzelf.

§ 1. In deze woorden tot vers 10 is de uitwerking beschreven, welke het geroep op de maagden had.

Ten eerste, Op haar in het algemeen, in het zevende vers.

Ten tweede: Op de dwazen in het bijzonder in de volgende verzen.

Eerst is de uitwerking, die het op haar allen in het algemeen had, beide op de goeden en kwaden, voorgesteld door twee dingen:

1. Zij stonden allen op, dat is, zij waren ganselijk ontwaakt uit haar zorgeloze staat.

2. Ontwaakt zijnde, begaven zij zich aan haar werk, hetwelk was haar lampen te bereiden, namelijk haar lampen schoon te maken en te versieren, welke lampen haar licht en schoonheid door bezoedeling en door verwaarlozing verloren hadden; nu bereidden zij deze lampen, door er eerst de vuilheid af te vegen, ten tweede, naar datgene te zoeken, wat tot haar schijnende heerlijkheid nodig was. Zo bereidden ook de dwazen haar lampen, ofschoon zij de olie in haar vaten niet vonden, welke de voornaamste zaak was om haar te versieren, terwijl de wijzen die hadden. Zodat ze allen haar lampen bereidden. De wijzen bereidden haar waarlijk, de dwazen zoo als ze het best konden.

1. Aanmerking. *Dat de ernstige ware bevatting der nabijheid van Christus' komst genoeg is, om de aller-zorgelooste maagden te doen ontwaken;* ik zeg, zo het maagden zijn, inzonderheid die ontwaakt zijn, om iets van des Heeren komst te weten, dat dit haar zal doen ontwaken. Want toen het geroep "Hij komt!" geschied was, stonden zij allen op. Toen Hij vertoefde, gelijk zij dachten, sliepen zij, doch toen het geroep geschiedde, dat Hij nabij was, toen Hij kwam, ontwaakten zij.

Met deze toekomst wordt bedoeld, hetzij zijn laatste toekomst ten oordeel, of Zijn toekomst ten bijzondere oordele, terstond na de dood.

Ik zal mij inzonderheid houden aan de **toekomst van Christus bij de dood Zijns volks**, omdat dit ons voornamelijk aangaat: de nabij zijnde komst hiervan, zal doen ontwaken, als ze van nabij begrepen wordt. Rom. 13: 11. Als de apostel de Romeinen uit hun zorgeloosheid wilde doen ontwaken, zei hij: *De zaligheid is nu nader, dan toen u eerst geloofde;* dat is de volmaakte zaligheid, welke op die tijd zijn zal. Zo nu de bevatting, dat ze nader is dan in het eerst, ontwaakt; veel meer, als ze aldus inderdaad bevat wordt, Jac. 5: 8, 9.

Daar waren er naar het scheen verscheidenen die onderdrukt werden en bijna in een staat om te bezwijken de Heere te verzaken, en niet meer op Hem te wachten; wat doet hij dan? *De toekomst des Heeren*, zegt hij, *genaakt.* 1 Sam. 12: 19. Toen Samuel aan het volk te voren zeide, dat als zij een koning begeerden, de ellende zou komen,

zo gaven zij er niet om. Maar toen de donder kwam, zodat zij de dood en de Heere nabij hen, zagen, vreesden zij en riepen, en toonden berouw: Ach wij sterven, zeiden zij, bid voor ons. Het gaat met de ziel, gelijk met de zeelieden; als zij eerst naar de wijde zee varen, als de wind goed en alles wel is, dan nemen zij hun rust en slapen, hoewel ze dagelijks nader komen. Maar als zij begrijpen, dat ze nabij het land zijn, dan zien ze uit, al is het in de nacht. Zo ook is het hier.

§. 2. **1e reden.**

Omdat een mens hier een einde ziet van zijn zondigen weg en van al zijn gemakkelikheden, die hem gebonden hebben in de slavernij van zorgeloosheid; een zacht bed, een zacht hoofdkussen en veel voedsel in een plaats van rust zal veel slaap verwekken. Het hart van een mens zou nooit zorgeloos zijn, als het niet het een of ander vermaak had, om zich met hetzelfde gerust te stellen; bij Christus' komst komt daar een einde aan; dan is een mens ten enenmale ontbloot van al zijn grootheid en eer, vrienden en zegeningen.

En als een mens dit einde ziet, en aan het einde van een zondigen weg gekomen is, dan verdwijnen al zijne gemakkelikheden en hoop. Het begin van een zondig gedrag is zoet en aantrekkelijk, gelijk schilderijen van verre gezien zich fraai vertonen, maar het einde is gal en alsem. Want iedere zondige zorgeloze weg die men gaat, is zoet in het aanzien, of inderdaad. Zo ze alleen in de hoop en bevassing bestaat, gelijk in een droom, zo vergaat al de hoop eens mensen als het einde komt.

Zo deze inderdaad zoet geweest is, dan is er des te meer droefheid; nu moet mijn hart, mijn leven, mijn bloed van mij genomen worden, en welk voordeel is er nu in deze weerspannige weg! Als een mens aan het zinken is en de boot breekt, o, welk een ellendig schepsel is hij dan; help Heere! zie Ezech. 7: 3, 6. Als er een einde gekomen is, dan werpen zij hun zilver op de straten weg; ach die steen des aanstoots van hun ongerechtigheid! vers 18, 19. Dan zullen zij de vrede zoeken, maar zij zal er niet zijn, vers 25. Dan zullen zij het aangezicht van een profeet zoeken, vers 26. Als een mens, die op een goede weg geraakt is. En van zijn weg afraakt, aan het einde komt, en van een iegelijk verlaten en in een bos verdwaald is; welk voordeel heeft hij dan?

2e Reden.

Omdat Zijn komst daar, de ingang en doortocht tot de eeuwigheid, dat is tot een eeuwigdurende staat van wel of wee is. Hoewel de bevassing van het einde van een zorgeloze en zondige staat, hen dan kan en zal doen ontwaken, zo zal echter de eeuwigheid, als die beseft wordt, hen verbaasd maken. Want deze tijd is maar een kleine fontein of rivier, die in de eeuwigheid uitloopt, en die alle mensen, die er leven naar de eeuwigheid wegsleept. Als nu de mensen het einde van de tijd en het begin van de eeuwigheid zien, en zien dat ze, derwaarts gespoed zijn. Zo is het alsof zij zich op de wateren zien drijven, waar geen grond en alle steun weg is; hoewel ze lang zorgeloos geweest zijn, zo zullen ze echter alsdan een groot geroep maken, als zij het zien. Dan gaat het de mensen, gelijk degenen, die gereed staan om van een toren naar beneden geworpen te worden, het doet hun hart beven; ze zeggen wee mij! waar zal ik belanden?

Ach het is onmogelijk, als de mensen de eeuwigheid maar beseffen, en deze hun nabij is, of dit zal hen doen ontwaken. Het zal een verwaand, versteend hart van Saul naar de Urim doen lopen. Het zal koningen en prinsinnen naar de kloosters en de mensen naar de cellen en woestijnen doen vluchten. Het zal de hoogmoedige Felix doen beven, als Paulus over het toekomstig oordeel spreekt. Het is gewoonlijk de eerste zaak die het volk Gods wakker maakt. De eeuwigheid maakt hen verbaasd, zowel als hen die aan

alle dartelheid overgegeven zijn. Ach, die eeuwigheid!

3. Reden.

Uit oorzaak van de komst des Heeren, Openb. 6: 17, voor hen die niet voorzien en onbereid zijn. Daarom is het en zal het zijn, dat de vrees de vlucht zal nemen als het kwaad nabij is. Mensen zullen het als mensen doen, of zij moeten wandelende beelden en beesten zijn. Want,

1. Dan moeten zij geopenbaard worden voor de Heere, die zo groot en heilig is.
2. Dan zullen hun al hun zonden ordentelijk voor ogen gesteld worden, Ps. 50: 21, en inzonderheid die heimelijke zonden, welke zij nooit zagen, en waardoor zij hun eigen verderf voltooiden.
3. Dan wordt het laatste vonnis gevelde, hetwelk nimmermeer te herroepen is, en hiervan zullen wij overtuigd zijn. Want zolang als er nog een dag is om zich te bekeren, vindt men er enigen die nog hopen. Maar zo niet, o, dan moet dit doen ontwaken.
4. Dan zullen zij aan de duivel worden overgeleverd, om door die cipier in de gevangenis bewaard te worden, 2 Petrus 3: 12, tot de toekomst van die groten dag. En alzo zullen ze in bewaring gehouden worden, en in der duivelen gemeenschap zijn; inmiddels terugziende en treurende om de verkwiste tijd, verwachende de toekomstige tijd, om met hun lichaam verenigd te worden en dan voor altijd van de Heere gescheiden te zijn!

Ach, als dit kwaad wel begrepen wordt, zo zal het een mens doen ontwaken, om zich te onderzoeken en op zijn hoede te zijn.

§. 3. 1e Gebruik.

Zie hierin een grote oorzaak der diepe en langdurige zorgeloosheid van menig mens in de maagdelijke kerken, onder al de ontwakende middelen, inzetten en voorzienigheden Gods. De mensen stellen deze dag des doods en de tijd van Christus toekomst verre, zij denken er zelden om, zij naderen er niet toe, noch doen die tot hen naderen; soms klagen zij over een doodse, trage geest en een zorgeloos hart, en toch blijven zij zo, en verwonderen er zich soms over wat de reden mocht zijn, waarom het zo is! Waarom?

Dit is er een reden van: u denkt niet aan de toekomst des Heeren, of u ziet die niet zó nabij, dat ze als voor de deur staat, maar u schrijft uzelf nog veel dagen toe; dit is er de oorzaak van: u huisvest u niet in uw doodkisten, u ziet er niet naar om en u wandelt niet dikwijls naar uw graven, om daar te blijven staan en het geroep te horen, en naar des Heeren toekomst uit te zien. Er is meer in hetgeen ik zeg, dan u nu op het eerste voorkomen van deze waarheid erkent. Maar dit weet ik, en het Woord bewijst het, dat de algemene zorgeloosheid hieruit ontstaat. Bijvoorbeeld:

1. Waarom bedenken de mensen zo zeer de dingen der wereld, zodat er zoveel zorg voor gedragen wordt, zulk een heftige begeerte naar dezelve is, dat veeltijds het gebed wordt, verzuimd en de sabbatten worden verwaarloosd, terwijl men zegt: wanneer zullen die ten einde wezen? God wordt verwaarloosd, de zielen van vrouw, kinderen en dienstboden worden verwaarloosd, des mensen eigen ziel wordt verwaarloosd en als met netelen overgroeit, omdat er zulke hoge gevoelens en ijdele dromen van de wereldse goederen zijn. Want als een mens die heeft, gaat hij rusten, omdat hij, met de rijken man denkt, dat hij goederen voor veel jaren heeft. Daarom zullen wij zien dat als een mens ontwaakt, de dood nabij hem is. En als deze nabij een mens is, dan denkt hij dat hij met al de dingen dezer wereld is bedrogen en dat ze niet goed voor hem

geweest zijn, 1 Cor. 7:29, 31, De tijd is kort, en de gedaante dezer wereld gaat voorbij. Niets maakt deze dingen zo gezocht en goed, dan alleen dat men ze acht; dit nu geschiedt omdat de mensen alleen zien op de dingen, die tegenwoordig zijn.

2. Waarom bezwijken de harten der mensen om de geringheid van hun uitwendige staat en de ongemakken van deze tijd? Want dit is zorgeloosheid. Hierom is het. Zij denken niet om de nabijheid der toekomst des Heeren; men denkt: het is maar een kleine doordat langer, en dan zal de God, die ik verkoren heb alleen zoet voor mij zijn, en Hij zal mij vergoeding voor al mijn geleden onheilen geven, laat mij daarom mijn zin nog maar wat opvolgen. Toen Davids hart (zie Ps. 39) onrustig begon te worden, ziende de voorspoed van anderen en zijn eigen ellende, zei hij: *HEERE! maak mij bekend mijn einde, en welke de mate mijner dagen zij. Zie, u hebt mijn dagen een handbreed gesteld.* En in vers 8, en nu, wat verwacht ik, o HEERE? mijn hoop die is op U.

3. Waarom zijn de mensen door hun eigen voortreffelijkheden opgeblazen, en met zo'n grote hovaardij en hoogmoed vervuld? soms is het op hun schoonheid, soms op hun optooisels, soms op hun vrienden, soms op hun achting, om welke dingen zij zichzelf zeer hoog schatten. Het is omdat de mensen de toekomst des Heeren niet overwegen, die de hovaardij van alle sieraad zal beschamen, Jes. 23: 9.

4. Waarom klagen de mensen, dat zij de Heere of Zijn inzettingen, niet gelijk zij willen, kunnen waarderen? Waarom waarderen de mensen die dan op hun doodbedden? Waarom bidden, waarom horen ze dan? Dan roepen ze om een weinig genade; dan zenden ze om Mozes; dan is de Heere rechtvaardig. En als Hij genade bewijst, heet het: nooit was er zulk een voorbeeld als ik, want nu is de dood en Christus toekomst nabij. Daarom verkleint u om die oorzaak al te zeer het gewin der inzettingen; als u die lief had, zou u in niets dan in de Heere roemen, Jer. 11: 23, 24.

5. Waarom dobberen de mensen op en neer, zonder enige verzekering van des Heeren liefde, of bewustheid van enige genade, en dat na de overtuiging? Waarom zoeken de mensen naar dezelve op hun doodbedden, en gaan dan aan het onderzoeken en verklaren van hun staat, en aan het zoeken naar vrede? Omdat de toekomst des Heeren nabij is. U stelt de dag des Heeren verre van u. Zo u die nabij zaagt, zou u volvaardig uw wapenrusting aandoen tegen de dag des strijds; als uw man voor de deur was, zou gij uw versiersel aandoen, Ps. 89: 47, 48, 50.

6. Waarom wordt er zoveel tijd vruchteloos besteed, zoo dat een Christen niet overvloedig is in goed te doen en te ontvangen? Wie wordt er beter door uw toespraken, door uw gebeden, door uw voorbeeld? Toen Mozes, zie Ps. 90, de dagen der mensen had geteld, zei hij, vers 17: Bevestig u het werk onzer handen. Let op een Christen in zijn eerste bekering. Hij denkt dat hij niet lang leven zal. Het is zonderling, als men ziet welke gebeden hij uitsprekt, welke tranen hij stort, hoe vruchtbaar, hoe naarstig hij is. Ach, zie heden uw kwaal. Het is bijna nacht; sta op en val aan het werk!

§ 4. 2e Gebruik.

Ach, indien u daarom ooit van deze besmettelijke, deze verdoemelijke zonde en plaag van zorgeloosheid bevrijd tracht te zijn, zo stel u de toekomst des Heeren als nabij voor, en kom u nabij dezelve, zijt altijd nabij haar; tel uw dagen; spoedig zijn ze

geteld, en denk dikwijls om uw uiteinde, wanneer de Bruidegom komt. Want dit zal gij uit uw zorgeloze vlagen doen ontwaken en u krachtig aan uw werk doen gaan.

Ten eerste, Dit zal maken dat u in weinig tijd veel werk voor de Heere zult doen. Toen Mozes zou vergaderd worden bij zijne vaderen, verzorgde hij de kerk, hij onderrichtte het volk aangaande hun staat, enz.

Ten tweede: Het zal zeer zoet zijn. En veronderstel dat het bitter ware, zo zal het maar voor een korten tijd zijn, en het zal sterkte geven om het te kunnen doen. Het werk valt lastig bij gemis van sterkte. Zo is Christus werk lastig, door gemis van kracht; dit brengt sterkte toe aan de ziel, Jak. 5: 8, 9.

Ten derde: Het zal zeer heerlijk zijn; zelfs de werken van stervende mensen zijn zeer heerlijk en van een goed gevolg. De toespraken der levendige, hoewel stervende, Christenen, treffen diep. Want dan is God nabij ons, als wij nabij Hem zijn. En wij de dingen zien gelijk ze zijn. Daarom worden zulke aanspraken gewoonlijk door de mensen gezegd. De toespraken, de werken en het gedrag van Christus, waren nooit zo heerlijk, dan toen Hij het allernaast bij zijn einde was.

5. Tegenwerping. Maar behoort een Christen dit in de gemeenschap met Christus, als een beweegreden te gebruiken om zijn hart aan te moedigen of niet? Dit is spottend, dit is iets wat de wijsbegeerte de mensen leert. Maar leert dit ook de godgeleerdheid? Een Christen moet uit liefde, niet uit vrees werken.

Antwoord.

1. Dat wat God tot dit einde geheiligt heeft, mogen wij tot het verkrijgen van hetzelfde gebruiken. God nu, heeft de verdrukkingen, de dood en de vrees des doods, tot dit einde geheiligt, om de zorgeloze zondaar te doen ontwaken. Jósafat vreesde en riep een vasten uit; Noach vreesde en bouwde een ark; Christus zelf beleed aan de kerk te Sardis, om haar te doen ontwaken, dat Hij zou komen als een dief in de nacht, 2 Petrus 8:10. Indien de hemelen zullen ontbonden worden, hoedanigen behoorden wij dan te zijn? Het is wel waar, dat het geveinsdheid is in een mens, alleen door vrees geleid te worden. Maar het is goddeloosheid, het beginsel der Sadduceeën, ganselijk niet verschrikt te zijn. Het is geen geveinsdheid, ten dele door vrees tot het begrip van deze dingen te ontwaken, want God heeft dezelve hiertoe geheiligt, en hoewel ze alleen geen genade werken, waar die te voren niet was, zo maakt echter de Heere door het ontwaken des gewetens, de toebereidselen voor de genade, en dit is goed op zichzelf genomen. Het ontvonkt de genade, waar die te voren was, gelijk dit geroep in de gelijkenis de maagden baar olie deed aansteken, om die te laten branden.

Tegenwerping. 2. Maar de tijd is niet nabij; zal ik dan de onwaarheid geloven?

Antwoord.

1. Het zou kunnen zijn dat dezelve nabij was; 4e aanneming hiervan is niet valser), en dit stelt de Heere in vers 13 voor, als een grondslag om gestadig te, waken, want u weet niet wanneer Hij komt; indien nu de mensen hun goederen liefhebben, zullen ze er voor waken.

2. Ze is nabij, als u de wijsheid maar hult om inde. eeuwigheid te zien en de natuur des tijds te beseffen, zo zou u het ook zeggen, Ps. 90:4, Duizend jaren zijn als de dag van gisteren, en als een nachtwake, vers 5. onze tijd is als een slaap, kort en nietig, vers 6. Dezelve is als een bloem, die maar één dag bloeit; ja, als een gedachte, vers 9. Het is zoals u de dingen ziet gelijk ze zijn, zult u het daarvoor ook houden.

Ach, laat mij daarom dit van u bidden, dat u Christus toekomt en dood u zó nabij voorstelt, dat u van uw gevoelloosheden, diepe sluimeringen en dodelijke slaap, verlost moogt worden; voornamelijk bij het zien van de tekenen van des Heeren

toekomst, om u tot rekenschap te roepen. Meent gij, te kunnen ontvlieden? Zullen de heren, die hun dienstknechten het meest vertrouwd hebben, anderen roepen om rekenschap te geven, wiep zij minder vertrouwd hebben? Welk volk onder de zon is meer genade en vrijheid toevertrouwd dan ons? Meent u dat Hij naar een vergelegen land vertrokken is en nooit zal wederkeren? Hij laat de Palts en andere kerken de middelen lang genieten. Hij dagvaart hen om rekenschap af te leggen door hongersnood, zwaard en pestilentie, door wilde beesten en wrede soldaten. Zou Hij dan nooit, herwaarts komen? Ja zeker. Beroemt gij u op de fraaie stenen van deze tempel? Indien de Heere, zijn gezanten, Zijn inzettingen en Zijn Koninkrijk door uw zorgeloosheid veracht worden, zo zal Hij niet één steen op de ander laten. Wanneer zal dit geschieden? Nog niet. Dat is waar. Maar ontwaak door de voortekenen daarvan, Matth. 24, Oorlogen, geruchten van oorlogen, hongersnood, pestilentiën, aardbevingen, verleiders die in de Naam van Christus komen, afval van belijders, waardoor velen geërgerd zullen worden, verdeeldheden, het verdrijven van de enen broeder door de ander, het overvloeien der ongerechtigheid in de wereld, en het verflauwen van de liefde in de gemeenten.

Indien deze dingen nu niet onder ons zijn, zo hebben wij minder reden om te vrezen. Maar zo ze onder ons zijn, hebben wij dan geen reden om een uur te waken, aangezien onze tijd nabij is! zo niet, dan is echter de tijd van Christus toekomst voor bijzondere personen nabij.

§ 6. Vraag. Hoe zal ik mij die waarlijk als nabij voorstellen?

Antwoord.

1. Voorwaar, zolang de Heere ons niet leert onze dagen te tellen, kunnen wij dit nooit. Maar doe deze drie dingen:

Eerst. Overtuig uw ziel van de zonde en het kwaad, om tot morgen te wachten en het uit te stellen tot de toekomende tijd, Spr. 27: 1.

1. Uw tijd is de uwe niet.

2. Niets trekt het hart zo zeer af van God.

3. Nooit zult u vinden hetgeen u hier verwacht. Het zijn bedrieglijke ijdelheden; kom daarom niet tot deze bronnen.

Ten tweede: Eén van beiden, óf u ontbreekt verzekerdheid; vrees dan Zijn toekomst, want de vrees zal de ellende tegenwoordig doen zijn, en dientengevolge doen ontwaken. En integendeel, de hoop zal maken dat het goede tegenwoordig is; óf u hebt verzekerdheid; bemin dan Zijn toekomst, zie dat al uw heil daarin bestaat. En de liefde zal de afwezige dingen beminnelijk maken, en een tegenwoordige vertroosting door de overdenking van dezelfde veroorzaken. Gelijk de goddeloze mensen, die de dingen van dit leven liefhebben, en in een zekere hoop leven dat zij dezelfde zullen genieten, zo verheugen zij zich dikwijls in die hoop. En omdat het goed als tegenwoordig is, zo maken zij er staat op, alsof het al het hun ware.

Ten derde: Zie hoe na u bij de Heere Jezus zijt:

1. Dat u voor de Heere geschapen zijt, en niet om deze dingen te genieten. Zij zijn voor u gemaakt, en u niet om die te dienen; nademaal God deze wereld, uit het graf, de hel, de zou geroepen heeft, om te leven; nu is de heerlijkheid het dichtst bij, 2 Cor. 5: 4, 5.

2. Dat er nu niet anders is dan uw adem, uw lichaam tussen u en Jezus Christus; als deze bolster gebroken wordt, dan zijt u bij Christus, en u zult Hem met ongedekt aangezicht aanschouwen; dit zal u de dag der verlossing doen verwachten.

HOOFDSTUK 11.

Van de Christenen, die hun lampen bereiden. En hoe de heiligheid de heerlijkheid der Christenen is.

En zij bereidden haar lampen. Matth. 25: 7b

§ 1. Het Griekse woord *ekosmesan* betekent, dat ze haar lampen versierden, opschikten, helder of zuiver maakten. Het is hetzelfde woord dat gebruikt wordt, 1 Tim. 2: 9, 10, Laat het *versiersel* der vrouwen niet bestaan in paarden, maar in goede werken.

Vraag. Wat is de heerlijkheid der lamp?

Antwoord.

Ten eerste, als de vuilheid die dezelve verontreinigde, afgewist is.

Ten tweede: Als de olie verkregen en de lamp ontstoken is, dan is ze zó volkomen bereid, als ze was toen zij uitgingen. Maar terwijl zij slapen, en naar haar lampen niet omzagen, begonnen deze haar schijnende heerlijkheid te verliezen; nu herstellen zij dezelve.

Tegenwerping. Maar hoe kwamen de dwazen tot het bereiden van haar lampen?

Antwoord. Zij trachtten dat te doen, en stelden hiertoe iets in het werk, gelijk de grondtekst schijnt te betekenen, en dus bereidden zij dezelve zoveel in haar vermogen was; naar de volmaakte en volkomen versiering ervan, was die der wijzen. Gelijk daarom door de olie in het vat de eeuwige zalving van de Geest der genade inwendig verstaan wordt, aldus wordt door het schijnen, de heerlijke belijdenis die uit dezelve ontstaat, verstaan. Gelijk de versiering der vrouwen, 1 Tim. 2: 9, haar heilige wandel is.

Opmerking. Dat de inwonende Geest der heiligheid, in de harten en in het leven der heiligen uitblinkende, hun voortreffelijkheid, sieraad en heerlijkheid is. Deze versierde de lampen der maagden; door zorgeloosheid begonnen zij haar heerlijkheid te verliezen. Toen ze haar lampen bereidden, versierden zij haar lampen. En deze versiering is haar heerlijkheid. 2 Cor. 3: 18. Wij worden naar hetzelfde beeld veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid. Genade en heiligheid is heerlijkheid. Ef. 5: 27. Christus stelt een heerlijke kerk voor. Waarin? Dat ze zonder vlek of rimpel is, en heilig voor de Heere. In 1 Thess. 4:4 wordt de heiligmaking en de eer samengevoegd

§ 2. Vraag. *Welke Geest van heiligheid is het, die de heerlijkheid eens Christens is?*

Antwoord. Het is niet iedere opgeraapte belijdenis van heiligheid, die eens Christens ware heerlijkheid is. Want waardoor wordt de naam Gods meer gelasterd door de goddelozen der wereld, dan door degenen die de heiligheid belijden en echter in schandelijke zonden vervallen! Bom. 2: 14. Het is zeldzaam, als een goddeloos mens een weinig vroom is, maar het is een groter onheil en een schennis, als een godsdienstig mens een weinig goddeloos is.

Ook is het geen zeer heerlijk blijk van heiligheid; dit is bedrog, list en geveinsdheid, met enige heerlijkheid. Een toneelspeler die de rol van een koning speelt, mist de heerlijkheid van een koning; hierom kant zich Paulus tegen dezelve aan, 2 Cor. 5: 12. Maar als er eerst een voorbeeldige heiligheid is, ontstaande ten tweede uit de volheid

van de Geest der genade inwendig, gelijk hier in de maagden, een schijnende belijdenis van een inwendige Geest, als Christus het doel van de opoffering van zichzelf verkregen heeft, namelijk dat de mensen een afgezonderd volk zijn, ijverig in goede werken. Veronderstel dat de lamp brandt, doch niet tot dat einde, waartoe zij ontstoken is, zodat iemand nauwelijks zijn weg kan zien, noch anderen door dezelve kunnen zien, zo is haar heerlijkheid grotendeels verdwenen. Dit nu is het doel van de Geest der, heiligheid; dit nu is het einde van Christus dood en bediening, Fil. 2 13, 14, en hoewel zij van hen kwaad spreken; echter, 1 Petrus 2:12, mogen zij op die dag God verheerlijken. Als het de mensen gaat gelijk hun in Zach. 8: 23. Wij hebben gezien, dat God met ulieden is; als een mens aan een slaperige zorgeloze belijdenis en naam plaats geeft, dan ontbreekt der lamp haar bereiding; als de lampen onder korenmaten gesteld worden, zo verliezen zij haar heerlijkheid.

Vraag 2. Voor wie is deze haar heerlijkheid?

Antwoord.

1. Voor de ogen van God de Vader, Joh. 12: 26. Die blij dient, mijn Vader zal hem eren. En hoewel de wereld Hem niet eert, zo zullen de kinderen der wereld er toch aanschouwers van zijn,
2. Voor de ogen van Jezus Christus, Ps. 45: 2, *Vergeet uw land en uws vaders huis, zo zal de Koning lust hebben aan uw schoonheid.*
3. Voor al het volk Gods, 2 Thess. 1:4, 5, Alzo dat wij zelf van u roemen in al de gemeenten; ieder zal van hen spreken. O, daar is er een onder duizend; nauwelijks zult u in zijn gezelschap komen, of u zult iets goeds, enig leven en enige warmte van hem bekomen.
4. Menigmaal voor de geveinsden, die boven alle anderen de grootste haters van de wegen der heiligheid en de kracht der Godzaligheid zijn. Daarom beminde Herodes, Markus 6: 20, Johannes, omdat hij een heilig man, niet omdat hij een diepzinnig geleerde of een groot man was. Daarom ook, terwijl Jozua en de ouderlingen leefden, diende het volk de Heere. En terwijl Jojada leefde, was Joas voorspoedig. De grootste monarchen moeten hiervoor buigen.
5. Voor de ogen der goddeloze mensen, zie Deut. 4: 6.7. Toen zij de inzettingen des Heeren onderhielden, welk volk was toen zo groot, dat zulke wetten had en zó wijs was? Dit is hun heerlijkheid voor de ganse wereld, ten minste In de gewetens van alle mensen, hetwelk hun beste, deel is, 2 Cor. 5: 11, Wij zijn openbaar in hun consciënties. Daarom zeggen de ergsten dikwijls: indien ze allen zó waren gelijk deze, enz.

Vraag 3. Wanneer is het hun heerlijkheid?

Antwoord.

1. In dit leven, gelijk al aangetoond is, in het midden van smadelijke bejelingen is de Geest der heerlijkheid, 1 Petrus 4:14; in het midden van zwakheden was Davids hart volmaakt.
2. Op de grote en laatste dag. Laat een mens door zijn wijsheid, overwinningen en voortreffelijkheden zichzelf een naam maken, als echter de dood komt, verdwijnt Zijn heerlijkheid; al duurde deze nog zolang, zo zijn de grootste monarchen maat geweest als een geweldige wind, die de wereld maar voor een tijd met groot geraas vervuld heeft, en toen is gaan liggen. Maar hoe zullen ze op de laatsten dag beschaamd staan! Welke eeuwigdurende verachting zullen ze dan ontmoeten! Maar dit zal onze heerlijkheid op de laatsten dag zijn, 1 Petrus 1: 57. Welke zal zijn tot lof en heerlijkheid in de toekomst onzes Heeren. En daar wordt gezegd, in Matth. 13: 43,

Dan zullen de rechtvaardigen blinken gelijk de zon. En dan zal de ganse wereld staan en hen roemen en zich over hen verwonderen. En,

3. Dit zal door alle eeuwigheid heen hun heerlijkheid zijn, namelijk een eeuwige naam zal Ik hun geven, beter, dan de naam van zonen en dochteren, Jes. 56: 5. Als de goddelozen hen allen zien zullen ter rechterhand Gods, en op hun tanden zullen knersen, omdat zijzelf buitengesloten worden, wanneer de Heere en Zijn heiligen een oneindig vermaak in elkaar zullen nemen, Luc. 12: 37.

§ 3. Vraag 4. *Waarom is dit eens Christen heerlijkheid, voortreffelijkheid en eer?*

Antwoord.

1. Ten opzichte van de geringheid van andere dingen, waarop de mensen gewoon zijn te roemen. De wijze mens op zijn wijsheid, de sterke mens op zijn kracht, de rijke mens op zijn rijkdom. Er zijn drie dingen die deze gering maken

Eerst: Deze dingen maken een mens niet aannemelijker bij God. De Heere acht noch waardeert de waarde van enig mens om deze dingen. En om dit der ganse wereld bekend te maken, ontheiligt Hij de hovaardij van alle sieraad, Jes. 23: 9, *En verkiest het nietige en dwaze der wereld, opdat Hij de wijzen beschamen zou*, 1 Cor. 1:17. Een wijs mens zal nooit een paard meer achten, omdat het een grote menigte rijke schatten meevoert, hij zal niet op zijn knieën vallen en het hierom enige eerbied betonen; hang een zwijn paarden om, wie zal het daarom meer achten? Zal dan een wijs God, een mens om deze dingen meer achten? 1 Petrus 3: 5. Wat is het, dat bij God hoog geschat wordt? De heiligheid is van grote waarde bij God. En wat zou het zijn, al eerde de ganse wereld een mens, en al eerde een mens zichzelf, als deze ontbreekt?

Ten tweede: Al deze dingen laten een mens dood onder de heerschappij van de satan, de macht zijner zonden, en het geweld des doods; zie Jer. 9: 25, *Niemand beroeme zich in zijn wijsheid*, enz. De dood is geklommen in uw vensters; neem een slaaf, die met kluisters, al waren het gouden, geboeid is, acht enig mens hem daarom heerlijker? Is een prins die een afhankelijke en slaaf van ieder slecht gezelschap geworden is, daarom te heerlijker? Neen! Zo ook is het, terwijl de mensen onder de heerschappij des doods zijn; versier een mens die dood is met bloemen; is hij daarom wel heerlijker? Helaas neen! Zijn leven is weg. De Geest der heiligheid nu, wordt de Geest des levens genoemd, namelijk van het leven dat nimmermeer zal sterven, Rom. 8. Gelijk daarom van een vlieg gezegd wordt: Daar is meer voortreffelijkheid in een mug dan in een cederboom, dan in de heerlijke hemel, omdat hij leven heeft, hetwelk de andere schepselen niet hebben. Zo ook hoewel de mensen zich verwonderen over de fraaie opschik en de overvloed der goddelozen, zo is nochtans de armste en verachtste Christen, die de Geest des levens heeft, oneindig heerlijker.

Ten derde: Omdat deze dingen meer aanzien en eer in de ogen der mensen, en wel der goddeloze mensen verwekken. Want, 2 Cor. 5: 16, *Wij kennen niemand naar het vlees*. Zo zij dit doen, dan doen zij het voor zover zij zichzelf voor beesten en dwazen houden, gelijk Asaf deed Ps. 73. En wat is de eer van mensen? Ze is de nietigste zaak die er is, want ze is iets dat buiten de mens is; ze is geen voortreffelijkheid in de mens; ze is maar in de gedachten van een mens, in zijn hoofd en hart, en intussen, wat is er ijdel, wat veranderlijker? Ja, ze is louter dwaling. Als de ganse stad droomde dat iemand een koning was, die echter

Inderdaad een bedelaar is, hetgeen zij zien als zij ontwaken, wat is hij daardoor beter? Hoe roemde Paulus, 2 Cor. 11: 23, op zijne voorrechten, die toch beter en fraaier bekleedsels waren dan deze? Dit spreek ik, zegt hij, onwils zijnde. Zijn deze dan de heerlijkheid van een Christen? Zeker neen!

Antwoord. 2. Omdat ze de heerlijkheid van een Christen is, welke Christus heerlijkheid is.

Eerst. Het is die heerlijkheid, waarin de heerlijkheid van Christus bestaat, Ps. 45: 3, *Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen; genade is uitgestort in Uw lippen*, en 2 Cor. 3: 18, Naar hetzelfde beeld, van heerlijkheid tot heerlijkheid. Weliswaar, is Christus grootheid in het besturen der wereld Zijn heerlijkheid, doch het is omdat deze met zulk, een heiligheid gepaard is, Jes. 6: 13, Fil. 2: 8, dat Hij zichzelf vernederde; dit heeft Hem, een Naam gegeven en het zal Zijn Naam voor altijd wezen; dit is het wat de Heere Jezus liefelijk en aanminnig in de ogen van al Zijn volk maakt, Openb. 15: 4, Wie zou U niet vrezen, want gij zijt alleen heilig. En zo is Hij, want al de sterren ontvangen haar licht en schijnen met hetzelfde, door deze zon alleen. En hoe meer een Christen hierin uitmunt, des te meer is Hij Jezus Christus gelijk, en des te heerlijker en liefelijker is hij.

Ten tweede: Dit is het wat Hem heerlijkheid geeft, dat is voor zo ver het de schepselen mogelijk is, om die openbaar te Maken, zie 2 Cor. 8: 23, hetwelk een eer van Christus is; in Jes. 46: 13, wordt daarom Israël genaamd de heerlijkheid des Heeren; in Jes. 62: 2, 3. wordt de gerechtigheid genoemd de heerlijkheid, een kroon en een koninklijke hoed in de hand des Heeren. En gelijk God beter is dan de ziel, evenzo is het beter de Heere te verheerlijken dan door de Heere verheerlijkt te worden.

§ 4. 1e Gebruik.

Zie hierin een reden waarom de mensen hun eer, hun liefde en achting in de ogen Gods en der mensen verliezen; hun oordeel wordt niet geacht, hun personen niet aangezien, hun namen en betrachtingen veracht; dit is onder anderen een reden van verval in heiligheid. De lamp is bezoedeld, haar licht en schijnsel is uitgegaan. En wie zal die dan eerbiedigen? Het is opmerkelijk, alom hierover klachten te horen.

Ten eerste. Bezie maar eens de huisgezinnen; wat is de reden dat er zoveel ongenoegen is, dat de dienstboden hun heren, de heren hun dienstboden moede zijn; dat er over en weer zoveel te klagen en zo weinig achting voor elkaar is? Het is door gebrek aan heilgheid, aan de kracht en het leven der Godzaligheid. De heer zegt: de knecht is ongeregeld, korzelig, nors, lui, ontrouw, leugenachtig en kan geen tegenspreken verdragen. De knecht zegt: zijn heer is haastig, onbeschoft, heeft geen medelijden met hem, en soms slaat hij hem zonder oorzaak. Hij is nog veel zorgelozer omtrent zijn ziel. Hij onderwijst hem nooit, maar verloopt zich in de wereld, enz. Waarlijk dit is de reden. Het schijnt dat de Heere op velen in de eerste tijden werkte, en de apostel geeft de dienstknechten een waarschuwing, dat zij God zouden verheerlijken, en het evangelie van de Heere Jezus versieren, Tit. 2: 10.

Hoe kwam Jozef in Potifars gunst? Ach, hij was zeer heilig en zeer wijs. En ik verzeker u, dat hij het werk zijns heren beter in zijns heren afwezigheid verrichtte, dan te voren. Hij bad om voorspoed in zijn zaken, gelijk Abrahams knecht ook gedaan heeft. Aanschouw maar man en vrouw. Het is opmerkelijk welke onenigheden en twistingen daar zijn. En wat is er de oorzaak van? De vrouw eert de man niet, noch de man eert de vrouw. Hoe komt dat? O, daar wordt weinig heiligheid bespeurd in hun

bijzondere omgang met elkaar. De vrouw meende dat de man Godvruchtig was; had ik dit geweten, zo had ik u wel honderd mijlen ver gewenst, enz. De man klaagt ook over zijn vrouw; ik zie nu dat ik waarschijnlijk geplaagd zal worden met een onophoudelijk getier, een rechte helse furie, zo ongeduldig, en de naaste burens kunnen het horen, dat niets haar kan vergenoegen; wat is er de reden van? Uw zonden doen u schande aan, en u ontbreekt heiligheid, 1 Petrus 3:3. De man kan bekeerd worden door de vrouw, en de vrouw door de man; dit geschiedt niet altijd, maar gewoonlijk.

Ten tweede. Bezie de kerken, wat is de reden dat het volk zijn eer in de harten der predikanten zo zeer verliest? Hij eerbiedigt anderen, zegt, men, maar mij niet. En soms denkt men, nu raakt hij mij en meent mij, en dan zwelt het hart, enz. Wat was de reden, waarom Paulus voorstelde met de roede tot de Corinthiërs te zullen komen? Zij waren kinderen, vleeselijk, twistgierig en opgeblazen, met weinig liefde en leven. En wat is de reden waarom hij de Thessalonicensen zo prijst? 1 Thess. 1: 5, Omdat zij dit verdienden, waarom zij ook van alle heiligen geprezen werden; hieruit ontstaat het gebrek in het opwassen en het gemis van heiligheid. Zij zijn in barensnood totdat Christus een gestalte in hen verkrijgt, en als zij dit niet kunnen gewaar worden, vervallen zij in vlagen van ongenoegen. Wat is de reden, waarom de predikanten hun heerlijkheid onder het volk verliezen?

Ik beken dat het hier niet altijd door verval geschiedt. Want Johannes heeft zijn heiligheid in de gevangenis niet verloren. Daarom heeft Christus, toen zij hem verachtten, hem aangeprezen, en zijn loon was bij de Heere. Hij was niet een getuige van zijn onheiligheid. Maar een voorloper van het einde zijner dagen, zowel als van het einde van zijn werk. Toen geheel Azië Paulus verliet, 2 Tim. 4: 16. was de tijd van zijn verscheiden aanstaande. Maar dit is er veeltijds de oorzaak van, gemis aan inwendige heiligheid. En hoewel de mensen het niet zien, zal de Heere echter geen vals getuigenis geven; of omdat de mensen de ouden Geest der heiligheid niet zien, wordt er om hen in het verborgen niet getreurd. Daar is geen heiligheid in de toespraken. Zij wandelen niet als voorbeelden voor het volk, Mal. 2: 8, 9, geen zorg dragende voor de kudde, die Christus met zijn eigen bloed gekocht heeft. Wat is de reden, dat er die klacht over gebrek aan liefde van de enen mens jegens de ander, van het éne lidmaat jegens het ander, waartoe zij door het verbond verplicht zijn, en over krakelingen, onenigheden, en wat dies meer zij?

Waarlijk, niets maakt zulk een grote eenheid tussen mens en mens, als heiligheid en barmhartigheid; dit legt een vaste knoop. En dan is het geen verborgen heiligheid, maar die gezien wordt, en omdat die nu niet gezien wordt, komen daaruit al de andere gevolgen voort. Het is immers onmogelijk, dat die door geringe dingen zouden veroorzaakt worden.

Ach, een teder hart en leven, voor Christus, wordt inderdaad niet gezien; een heilig nauwkeurig mens zal nooit liefde ontbreken, als hij in alle gezelschappen iets daarvan verspreidt, en gelijk Christus wandelt, goed doende, genezende de gebreken van de harten der mensen; dat is een mens, aan wiens boezem ik zou kunnen sterven. Ik geloof, dat het verval der heiligheid in der mensen leven, de oorzaak is waarom aan de heiligmaking, als een bewijs van de rechtvaardigmaking getwijfeld wordt. En hierdoor is er verdeeldheid.

Ten derde: Zie rondom u in de wereld; wat is de reden, waarom de kerken als onder koornmaten verborgen liggen, en met zoveel oneer bezoedeld zijn, zodat, hoewel wij het volk des Heeren zijn, wij echter zo niet genoemd worden? Waarom zijn er haarkloverijen, onenigheden, aardsgezindheid, gemis van liefde en barmhartigheid,

murmuringen en verlies van vorig leven? ***Als de Joden met de heerlijkheid Gods zullen blinken, dan zullen de koningen en alle volken hun heerlijkheid tot hen inbrengen.***

Ach, overdenk dit! De zonde maakt u verachtelijk in Gods ogen en in de ogen der mensen. Velen klagen, dat zij niet ontzien noch vertrouwd worden; dit is er de oorzaak van: u munt hierin niet uit; anderen letten op uw onrechtvaardig, onheilig leven. Daar is iets kwaads in het kopen en verkopen, een kwade taal onder Gods volk. Ach, ga daarom naar huis en beween dit gelijk geschreven staat: De een Gods is weggevoerd uit Israël:

§ 5. 2e Gebruik.

Zie hieruit tevens, als de Heere ons vereert om Zijn werk te doen, welke geringe oorzaak er alsdan is om de eer der mensen te zoeken. Ja, al werd al de heerlijkheid der wereld van u weggenomen, omdat het eer genoeg is, het werk des Heeren te doen. Wilt u meer eer hebben dan Christus? Dit was Zijn schoonheid, heerlijkheid en eer. God had een eeuwigdurende naam voor u; hoewel gij oneer door dezelve hebt, ja hoewel u geen voorspoed door dezelve geniet, echter zijt gij, volgens Jer. 49: 5, *verheerlijkt in de ogen des HEEREN*.

O, het was een aangename tocht voor Barak, Richt. 4: 9, *gij zult de eer verliezen*; dat is evenwel alsof hij zei: Laat aan mij over het werk des HEEREN; hoewel het een moeilijk werk is, de vijanden des Heeren te vervolgen. Welk voordeel hebt u aan de andere zijde, als u het in uw drinkglazen en in uw gezelschap zoekt? enz.

Dit was Sauls zonde, 1 Sam. 15: 80, Ach, eer mij nu toch voor het volk. Het was zijn beloning, en het is des duivels zonde, opgeblazen te zijn; dit rukte Nebukadnézar omver; Herodes werd door de wormen gegeten, omdat hij God de eer niet gaf, maar die zichzelf aanmatigde.

Het was een droevig verwijt tegen Eli, 1 Sam. 2: 29, *Gij eert uw zonen meer dan Mij*, dit en dat zal Ik u doen. Ja, hoewel de mensen zo heilig zijn, dat ze God met hun lippen eren, nochtans zal God de wijsheid der wijzen hierom doen verstuiven. Ach, laat u de eer, die God u geeft, daarom genoeg zijn; dan zult u naar geen andere eer hunkeren. Want dit is heerlijkheid en eer genoeg. Zo immers dacht gij, toen u zelf zeide: Ach, als ik de Heere maar mocht eren, dat zou mij genoeg zijn!

3 Gebruik.

Zie hieruit hoe weinig oorzaak een goddeloos mens heeft, om zich op enige heerlijkheid, die hij bezit, te verheffen, omdat de Geest der heiligheid, schoonheid en heerlijkheid van hem geweken is. Wanneer de ziel van het lichaam gescheiden is, zo is de heerlijkheid en schoonheid van hetzelfde geweken, het is verwelkt; men kan dan ook in de Schriftuur lezen, welke namen de Heere aan hen geeft, als honden, zwijnen, slangen, adderengebroedsels, gepleisterde graven, duivels, en dat nog wel in de tijd van de grootste belijdenis, Joh. 6: 70, 71; wilde beesten, en dat in de grootste uitwendige glorie. Daarom worden de vier monarchieën der wereld vergeleken met zulke beesten; als beren, luipaarden, enz., Dan. 7. Zoveel aangaande hun personen.

En wat nu hun daden aangaat; alles wat zij doen is onrein en onedel. Daarom worden zij met distels vergeleken, die geen vijgen of druiven kunnen voortbrengen; om deze roden zegt Salomo van hen, gelijk juwelen in een varkenssnuet, alzo is een spreuk in de mond der zotten. Het betaamt hun niet, het is een gruwel in de ogen Gods, wat ze doen, hoe heerlijk het voor de mensen ook zij. En ten laatsten dage zullen zij ontwaken tot eeuwige versmaadheid, Dan. 12: 2.

In Jesaja 66 wordt gezegd: hun worm zal niet sterven, en zij zullen voor alle vlees een

afgrijzing zijn, hoewel ze zich een tijd lang beminnelijk gedragen. De schoonste belijders die door hun betoveringen en bezweringen het volk bedriegen, zullen met schande verzadigd worden. En gelijk de tovenaars, Exod. 9: 11, voor Mozes niet konden staan vanwege de zweren, geslagen zijnde met zweren, aldus zult u niet in staat zijn, ten laatsten dage voor de Heere te staan.

Voor Christus en Zijn volk is hun kruis en schande hier alleen maar hun voorbereiding tot hun kroon; immers, toen Christus met de openbare schande ten toon gesteld werd, was het aanbreken van de dag zijner heerlijkheid nabij. Zo zal alles, wat u roemt van uzelf te hebben, daar God het u geeft, maar een plechtige voorbereiding zijn tot uw schande.

Toen Nebukadnézar op zijn hoogste trap van inbeelding en roem was, stortte hij neer. Als men een mens een kroon op zijn hoofd zet, hem alle eer bewees, en hem in het oor gefluisterd werd: dit is maar een voorbereiding tot de uitvoering van uw doodvonnis; hoe weinig roem zou hij alsdan daarop kunnen dragen! Liever zou hij wenen, gelijk Paulus, Fil. 3: 18, 19. Toen hij enigen zag die hun buik tot hun God maakten, die de aardse dingen bedachten, welker heerlijkheid hun schande was. En sprak wenende over hen. Daarom, u die in de hoek van de haard kunt zitten, als u bij uw metgezellen zijt, en daar de vierschaar bij uzelf spant, en hangt en vierendeelt, en al de kerken, predikanten en Christenen van een stad en land oordeelt; als u enige zweren ziet, die dan, gelijk de vliegen, uitzuigt en erger maakt; of zo niet, zodat u die zelf maakt en u inbeeldt, en de heiligheid heimelijk bespot. En hoewel uw geweten u van goddeloosheid overtuigt, beurt gij u op met iets, dat u bezit.

Ach, weet dit, dat uw schoonheid weg is; nooit is er een mens, of hij beroemt zich op iets. Zoveel goederen heb ik, zoveel achting, zoveel wijsheid en gaven, zo hoge geboorte en schoonheid bezit ik; dan is hij even hovaardig als satan, maar niettemin vervreemd van het leven Gods. Zijn wandel is niet hier boven. Ach, arm schepsel! gelukkiger ware het voor u, dat u geen mens waart, dan te sterven als het allerverachtste van Gods schepsels, die nu van God verfoeid zijn, en ten genen dage de schande van al Gods schepselen zult zijn!

§ 6. 4 Gebruik.

Leer hieruit daarenboven hoe een mens, die zijn eer en achting in het geweten van Gods volk verloren heeft, bezwaarlijk kan herstellen. Het land is vol klachten en murmureringen; onder andere is dit wel het jammerlijkste, waarover velen klagen: hun wordt geen eerbied bewezen; men acht hen bijna voor geen mensen. Zij hadden deze en die achting in hun vaderland van deze en die predikanten, Christenen, en waren zo hoog geschat; nu is de markt hier gedaald; nu zijn ze op ieder gebelgd, zij kunnen in veel kerken niet als lidmaten aangenomen worden; hierom voeden zij een heimelijke wrok tegen de kerk, en tegen al de inzettingen in dezelve. Zij ontvielen de steden, of zitten stil en vertroosten zichzelf er mede, dat ze een zuiver geweten hebben, enz. Het is met velen gelijk met de valse juwelen; ze zien er uit als echte paarden en worden daarvoor gehouden, totdat ze in de handen der juweliers komen. Maar als ze beproefd worden, zijn ze geen twee stuivers waard. Aldus komen veel mensen nooit ter toets, dan wanneer Gods voorzienigheid enige mensen meer dan ooit door schade en verdrukkingen beproeft. Gods inzettingen beproeven de mensen, en dan worden zij reeds te licht bevonden. Wilt u dit nu herstellen? Ach, maak, dat u de Geest der heiligheid verkrijgt!

Denk ach, ik had hoogachting voor mijzelf, maar mij ontbreekt verslagenheid over mijn geringheid, en mij ontbreekt achting voor, en die kennis van de Heere Jezus, zodat de heerlijkheid des Heeren tot op de huidige dag niet over mij is opgegaan; ach,

sta hiernaar, en laat dit uw koophandel zijn, Spr. 3: 14, 15, 16. Een Godzalig mens verliest dit Soms. Is er inwendig geen verval van heiligheid? Daarom heeft God u verzaakt, en toegelaten dat u in enige zonde gevallen zijt, gelijk de mensen ook gezien hebben. Meent gij; dat de Heere u zal eren in de harten van zijn kinderen, terwijl u Hem versmaadt, als u in een ijdele dodelijke staat leeft, en uzelf vermomt, of blijft in onboetvaardigheid over openbare overtredingen, hetzij in uw gevoelen of in de praktijk? Het zij verre van Mij, zegt de Heere, 1 Sam. 2:30, die Mij versmaden, zullen licht geacht worden. En hierom zal God de kinderen van Eli uitroeien.

U weet welk een droevige brief Paulus aan de Korintheërs heeft geschreven. Maar toen zij de geestelijken inhoud daarvan zagen, 2 Cor. 7:14, 15, roemde Paulus op hen. Titus genegenheid was overvloedig jegens hen; indien die niet overvloedig was om God te belijden en Hem de heerlijkheid te geven, hoe zou u dan verwachten dat God anders heerlijkheid aan u zou geven? Het is zonderling te zien, hoe de mensen die van zonden overtuigd zijn, en die echter willen verbergen, door de Heere in zijn jaloersheid ter zijner tijd ontdekt zijn. De zonde is door hen bedreven. Het onderzoek werd gedaan, en er is enige overtuiging geweest; nochtans hebben zij de zaak omgekeerd, en geschreeuwd over ongelijk. De Heere heeft hen aan erger kwaad overgegeven. Alzo zal de Heere met de mensen handelen. En zo zal het, als gij uw zonden verbergt, ten laatste uw schande zijn: de Heere zal u nooit eren in de gewetens van Zijn volk, tenzij u de zonden te kennen geeft en belijdt. De dwaasheid van Johannes en Jambres zal eindelijk openbaar gemaakt worden; ik zeg dit niet, opdat de mensen de heiligheid tot een brug voor hun eigen eer zouden maken, om aldus op Christus schouders te staan. Maar omdat dit het middel is om een zodanigen zegen te herwinnen, waarvan een ootmoedig hart weet, wat het is die te ontberen, zowel als die te hebben.

4^e Gebruik.

O, stel dan uw heerlijkheid hierin. Van alle dingen in de wereld begeert de mens niets sterker dan oor, ze is dierbaarder dan het leven. En zij wordt door ieder begeerd. Och, beminden, jaag geen schaduwen na; voed uw hart niet met dromen; vlecht u geen kransen van verwelkte bloemen. Maar tracht alleen naar hetgeen uw heerlijkheid voor God en de mensen is. Jer. 9:23, Een rijke beroeme zich niet in zijn rijkdom, maar hierin dat hij Mij kent. Het was een zware klacht, die de Heere tegen Zijn volk ophief, Jer. 2: 11, dat zij hun eer veranderden. De Heere zelf is de eer zijns volks, schijnende in hen door zijn Geest. Het was de grote zonde der heidenen, Rom. 1: 23, dat zij de heerlijkheid des onverderflijken Gods, veranderden in een beeld van een verderfelijk mens en van gedierten. Zo weet u dan, dat dit uw heerlijkheid is.

O, zal men dan deze heerlijkheid, in een beeld van heerlijkheid veranderen, en zich hierdoor overgeven aan snode begeerlijkheden en een verdorven zin? Daarom, Spr. 4: 8, verhef ze, en zij zal u verhogen; verwonder u hierover! De mens munt in niets meer uit, dan in hetgeen waarop hij zich beroemt, of tracht in iets meer uit te munten, dan in hetgeen waarover hij zich verwondert; u zult nooit uw roem in de heiligheid stellen, noch in dezelve uitmunten, tenzij u die roemt; dan zal ze u verheffen en tot eer brengen, omdat zij alleen inderdaad uw eer is. O, mocht God dit werken. De mensen zouden niet zo gretig naar de wereld, noch naar de lof der mensen zijn.

§ 7. *Vraag. Maar hoe zullen wij daartoe komen?*

Antwoord.

1. Overdenk het voorbeeld van Christus, en van al het volk Gods in alle tijden, die hun heerlijkheid niet in deze lage dingen stelden, maar in de dingen die boven zijn. Als een mens op de markt veel wil besteden, zal hij als hij wijs is eerst bij voorzichtige

mensen, die de waar kennen, de waarde er van onderzoeken, en dan valt het soms zó uit, dat de dingen die hij hoog schatte, van geen waarde zijn. Zo is het hiermee ook. Zie op Paulus, Gal. 4: 14, *Het zij verre van mij, dat ik zoude roemen anders dan in het kruis van Christus*. Toen de Korintiërs opgeblazen waren door grootheid, om hen hiervan af te trekken; beleed hij, dat hij en anderen het afschraapsel der wereld waren, 1 Cor. 4: 13, en dit was hun eer, vers 16 Zie op Christus zelf. Hij had alle mogelijke voortreffelijkheid; echter verwierp Hij die. Hij verachtte al de heerlijkheid der wereld. Hij was een worm en geen man. Hij beleed, dat Hij geen eer van mensen zocht, maar den wil te doen desgenen, die Hem gezonden had; dit was Zijn heerlijkheid.

2. Zie op de voortreffelijkheid van uw staat in Christus, 1 Cor. 3: 21 Roemt niet op mensen want alles is uwe. Neem, bij voorbeeld, een vorst die een koninkrijk bezit; zal hij in een hut huishouden, of zijn tijd en zorg verspillen om die met riet te dekken en te herstellen? Neen, het ganse koninkrijk is het zijne. Daarom zal hij koninklijke gedachten en koninklijke oogmerken; einden en daden hebben, die hem waarlijk edel maken. Zo is het ook hier; 2 Cor. 5:1, 9, Wetende, dat wij een huis hierboven hebben, dat er maar één schrede is tussen ons en de heerlijkheid. Daarom zijn wij zeer begerig, hetzij inwonende, hetzij uitwonende, om Hem welbehaaglijk te zijn. De eigenlijke reden, waarom de harten, de gedachten, het leven der mensen zo verbasterd zijn, zoo dat ze hun eer zoeken in dat, wat hun schande is, is deze: zij kennen geen beter staat, geen groter eer. De God der heerlijkheid, het koninkrijk der heerlijkheid, de belofte der heerlijkheid, de ark, de cherubijnen en de orakelen der heerlijkheid in Christus, zijn tot op de huidige dag voor hun ogen verborgen. Daarom zie Hebr. 12: 2, heeft Christus voor de vreugde, die Hem voorgesteld was, de schande veracht.

3. Stel u de Heere voor u, en ziet Hem bij u, blinkende in Zijn heerlijkheid. Als de arme mensen aan het hof komen, en daar geen koning zien, zo buigen zij zich voor zijn stoel, waar hij als hij gezien werd, al de eer zou ontvangen. Zo ook als de mensen de schepsels zien, maar hen niet anders dan als lege stoelen zien, die door de God der heerlijkheid niet bezet zijn, zo buigen zij zich neer voor de schepsels, maar als God gezien wordt, dan geeft de ziel al de heerlijkheid aan Hem. Een mens, in wiens huis niemand woont, die zo voornaam is als hij, wordt door al de dienstknechten gediend. Maar als de vorst met zijn stoet komt, dan zijn zijne dienstknechten en hij zelf te gering om de Prins op te wachten.

Zo ook hier, als een mens komt om te bidden of te spreken, ach, hoe zoekt dan een goddeloos hart zichzelf! Maar als de Heere gezien wordt, dan vergezellen zij Hem allen. Daarom, wanneer God zijn volk zendt om Hem te eren, zo verschijnt Hij aan hen in heerlijkheid, en nooit is het lang uit hun gedachten. Daarom verliet Abraham Zijn Vaderland, Hand. 7. Mozes verliet Egypte, hij zag de Onzienlijke, Hebr. 11: 26, 27. Psalm 22: 28, Alle einden der aarde zullen het gedenken, en zich tot de HEERE bekeren; als de Heere gezien wordt, is al onze heerlijkheid schande, Jes. 6. Roem nu daarin en stel u Hem voor zo als Hij zal verschijnen ten laatsten dage, wanneer een iegelijk voor hem zal neerknielen.

4. Zie op hoedanige wijze u iedere dienst voor Hem volbrengt; iedere daad van heiligheid, bezielde door de Geest des levens, behaagt Hem. Als een vorst in onze tegenwoordigheid is, en niet voldaan kan worden, zodat niets hem kan vergenoegen, en wij geen woord van hem horen hetzij dat we hem vergenoegen of niet, zo zullen wij hem eindelijk moede worden. Maar overweeg dit: zo iemand mij dient, de Vader zal hem eren. En iedere beker koud water, zal de loon eens discipels wegdragen;

iedere zucht zal verhoord worden, en wat u aan een van deze kleinen doet, doet, u aan Christus zelf, Christus neemt het even vriendelijk aan als ware het aan Hemzelf bewezen, zodat de Heere de liefde uwer ondertrouw gedenkt, Jer. 2: 2. Wanneer u Hem volgt in een onbezaaid land, zal de vertroosting van al uw arbeid, tranen en lijden, u naar de hemel volgen, en voor altijd in uw gezegenden boezem huisvesten. Zo dan mijn geliefde broeders, zegt Paulus, zijt altijd overvloedig, gebruikt hier uw tijd als die weet dat uw arbeid niet ijdel is in de Heere. Waarom zoeken de mensen elkaar te behagen, en stellen zij daarin hun heerlijkheid? Omdat de mensen bij hen gezien zijn, en zij aan hun goedkeuring hechten, ach, wat betekent dit bij de goedkeuring Gods?

§ 8. O, bewaar dan deze uw heerlijkheid! Als de mensen iets in deze wereld hebben, is dit hun heerlijkheid, hun kroon, hun Schat; dit zullen zij bovenal bewaren; liever zullen zij hun leven dan hun goeden naam en heerlijkheid in de wereld verliezen. O, bewaar de Geest der heiligheid, inzonderheid in deze plaatsen; die is geweest, en zal alleen zijn onze heerlijkheid. En dat niet in naam, maar wij hebben inderdaad en in kracht onze christelijke gemeenschap gehad, niet om onszelf met een weinig te vergenoegen, maar om volkomen heilig te zijn; een kleine vlek wordt overhaast in uw kleed gezien; dit zult gij bevinden.

1. Wanneer **de Joden tot heerlijkheid van het ganse aardrijk zullen gemaakt worden**, dan zal hun heerlijkheid niet in onmiddellijke openbaringen, maar in heiligmaking bestaan. Daar zal heiligheid en heiligmaking zijn. Daar zal heiligheid aan de potten en aan de bellen der paarden zijn, Zach. 11: 20.

2. Als de Heere een toevlucht voor Zijn volk een schaduw tegen de hitte en de zon zal zijn. Zo zal het zijn als de Heere de drek zijns volks zal afgewassen hebben door de Geest der uitbranding; niet die alle heiligheid, maar de vuilheid en het zelfvertrouwen in enige heiligheid, en alle geveinsdheid zal verbranden, en alzo zullen zij heilig worden, Jes. 4: 3, 4.

3. Hoeveel mensen ergeren zich door vreemde gevoelens, onenigheden, enz. (de vruchten van een bedorven hoofd en de stromen van een onrein hart die liever in droefheid onder vijanden, dan in enigheid onder vrienden willen leven! Ach, de geest des volks valt, zodra er een nieuw kalf gemaakt is, er voor neer om het te aanbidden, en verbreekt de oude palen, die het Woord gesteld heeft. En dan doet men allerlei voorzeggingen van kwaad weer, dat volgens hen ontstaan zal, omdat hun gevoel gedwarsboemd wordt; nooit zal onze heerlijkheid hersteld worden, tenzij deze ellenden en de zonde van het hart, die dezelve teelde, beleden en beweend worden.

4. Ik heb mij er over verwonderd, dat zo weinigen zich bekeren; hoewel, God zij geloofd! De Heere enige weinige dienstknechten, kinderen en inboorlingen uitverkiest. Is het niet, omdat deze voorbeeldige heiligheid, die onze heerlijkheid is, niet schijnt, of niet zo helder schijnt, maar onze lampen donker zijn? De predikanten prediken, en de toehoorders worden bekommerd. Maar dan zien zij op de schandalen en ergernissen van anderen, en zo schudden zij de bekommering weer af. Zach. 8:20-23. Och, bewaar die dan!

5. Hoe zal de ganse wereld de wegen verfoeien, die wij bewandelen, als wij verloren gaan.

6. God wil heilige kerken hebben. Daarom zuivert Hij nu de ganse wereld, en zo zal Hij hoe langer hoe meer doen, en daarin volharden.

§ 9. Vraag. *Hoe zullen wij die heiligheid bewaren?*

Antwoord.

1. Draag zorg om geen kwaad gevoelen van de heiligheid te huisvesten. Want als u die in uw oordeel mishaaft, dan zal uw tong en uw leven die onteren. Draag zorg, dat gij u nooit inbeeldt dat:

Ten eerste. In de heiligen geen genade is, doch alleen maar onmiddellijke werkingen van de Geest; dit is niet de Geest der heiligheid, evenmin als in Bileams ezelin, waardoor God tot hem sprak.

Ten tweede: Dat deze genade algemeen is; wie zal ernstig zoeken, of hoog waarden, dat wat algemeen is? Dit is de Geest verachten. Het bloed des verbonds versmaden, waardoor de kerk geheiligd is.

Ten derde: Dat de genade altijd een zo onbekende en duistere zaak is, dat door dezelve geen bewijs is te verkrijgen, al ware het een bijzondere genade. Dit is grote mate van oneer voor de Geest der genade. Het is alsof iemand zou zeggen: hier is een man, maar geloof zijn getuigenis niet, zeer twijfelachtig en onzeker is al wat hij zegt; immers, die is een oneer voor hem, neem dit in acht. Als de Geest der heiligheid in het voorbijgaan tot ons komt, zo komt Hij met weinig vrede. Maar als Hij met kracht komt, komt Hij met veel verzekerdheid, 1 Thess. 1: 5. Het is een droevige zaak, indien klachten van de profeet klachten des Geestes moet zijn: Wie heeft onze prediking geloofd? Aan wie is de arm des HEEREN geopenbaard!

2. Draag zorg, dat u niet vermindert in een geest van goedertierenheid en liefde, en in uitgebreidheid des harten jegens al het volk Gods, ja, jegens alle mensen, voor zo ver uw tijd en bekwaamheid dit toelaten. Als een mens een groot vorst, zo verliest hij zijn heerlijkheid, als hij zijn goedertierenheid verliest. Zo ook hier, Jes. 58: 7, 8, *Geeft de hongerigen uw brood, dan zal uw licht voortbreken als de dageraad.*

Velen klagen dat er in Nieuw-Engeland zo weinig liefde is, dat zij, die geen lidmaten zijn, niet bezocht, niet gadeslagen worden, hoewel veeltijds ten onrechte. Ach, zij dachten veel liefde en bezorgdheid en medelijden te zien. Maar zij wonen hier en worden nooit toegesproken, nooit bezocht.

O, wacht u hier voor. Niets versiert een Christen meer in de ogen van anderen, dan veel liefde. De geveinsdheid is ondeugend. Ach, munt hierin uit; bezoek arme huisgezinnen, zit een half uur bij hen en spreek tot de mismoedige harten, betoon vriendelijkheid aan vreemdelingen, zoals u eens waart. Ik verzeker u, dat God u alsdan zal zegenen; dit was de heerlijkheid van Christus. Hij was vol van genade en waarheid.

3. Zijt zeer zorgvuldig in het aannemen van leden der kerk; een goddeloos mens zal een vlek en besmetting voor al de overigen zijn, Judas 12, Vlekken in uw liefdemaaltijden. U weet hoevelen herwaarts komen, en hoe men begint te zeggen: Wat! niet gedoopt, en toch belijders? Hoe veel zijn er gebrekkig! Daarom, beproef hen wel. Denk vooral niet, dat de ouderlingen of kerken te streng zijn.

4. Houd aan in de gebeden voor de kerken, Jes. 62: 7, *Zwijg niet stil voor de Heere, totdat Hij Jeruzalem stelt tot een lof op aarde;* dat is het middel. Ziet u enige zonde in het land, ga en stel u in de bres met Mozes, en hoewel de Heere u te kennen geeft dat Hij u goed zal doen, laat Hem echter niet gaan, voordat Hij belooft de arme kerken insgelijks te ontheffen; smeek Hem en Hij zal het doen. Houd aan in het vasten. Het is een schande voor ons, die de fondamenteen leggen voor veel geslachten, dat wij niet dikwijls bij God in het gebed en het vasten zijn, terwijl als men op andere plaatsen is, zoveel van dit zaad gezaaid wordt.

HOOFDSTUK 10.

Aantonende dat nagebootste genade niet duurzaam is.

8 En de dwazen zeiden tot de wijzen: Geeft ons van uw olie, want onze lampen gaan uit.

9 Doch de wijzen antwoordden, zeggende: Geenszins, opdat er misschien voor ons en voor u niet genoeg zij. Maar gaat liever tot de verkopers, en koopt voor uzelf.

§ 1. In deze woorden is de uitwerking voorgesteld, welke dit ontwakend geroep alleen bij de dwazen maagden had.

Eerst: Zij beginnen hun gebrek aan olie te gevoelen, en er alzo over te klagen.
Ten tweede: Zij verzoeken de Wijzen, of zij haar van haar olie willen geven, welk laatste gevolgd wordt in het 9e vers, door het antwoord, dat de wijzen haar geven.

Wij zullen de woorden verklaren, en nu met de klacht beginnen: *Onze lampen zijn uitgegaan*, of gaan uit; dit is hetzelfde. De lampen der wijze maagden werden duister, doch haar olie was niet verteerd. Maar de olie der dwazen was verteerd. En hierdoor gingen haar lampen uit.

Eerste LERING

Dat de nagebootste en algemene genade der dwaze maagden, na een korte tijd van heerlijke belijdenis, zeker zal tenietgaan en geheel verteerd worden.

Ze verteerd door het gebruik, door het schijnen en branden. Luk. 8:18, *Wie heeft, die zal gegeven worden; wie niet heeft, ook hetgeen hij meent te hebben, zal van hem genomen worden.* Joh. 15: 2, 6, *Alle rank die in Mij geen vrucht draagt, is verdord; dan wordt ze weggenomen.* En alzo is ze verteerd, en wordt mettertijd verbrand. Daarom zegt de Heiland: *veel eersten zullen de laatsten zijn, en veel laatsten de eersten*, Matth. 19: 30.

Mensen, die het meest vorderden, vervallen; hun gaven vervallen, hun leven verval, en deze zijn de laatsten, en de laatsten zijn de eersten; velen die eerst sinds kort bij Christus te huis gebracht zijn, gaan hen te boven. Zij leven en sterven zó, dat men zou denken, dat zij het nooit zouden uithouden. Ik behoef niet meer te zeggen. De Schriftuur geeft dit overvloedig te kennen. Ik zeg, het is na dat de belijdenis enigen tijd geweest is, want in het eerst groeit ze eer dan dat ze verval en verdort. Maar naderhand hebben zij er genoeg van; dan verdort en sterft ze. Gelijk men ziet bij enige lichamen; als ze gezond zijn groeien ze sterk. Maar als de natuur eenmaal uitgeput is en veroudert, zo kan niets hen herstellen; hoewel zij het nog een tijdlang rekken, toch moeten ze sterven met de beste hartsterkingen in hun mond. Zo is het ook hier.

Om dit stuk te verklaren, moeten wij in acht nemen hoe en waarom dit alzo is. En dat niet zozeer bij de ergste, maar bij de beste der dwaze maagden

Ten eerste. De Geest Gods komt op veel geveinsden met een overvloedige en rijke mate van opwekkende genade; ik zeg, dat deze op hen komt, gelijk op Biléam, Num. 24:2. Het gaat er mede, gelijk met overstromende wateren, die zich verspreiden, zeer diep worden en veel lege plaatsen vullen. Zij bedekken de bodem. Zij ontstaan niet uit enige bron in de aarde. En hoewel ze hierdoor niet altijd blijven, zo duren ze nochtans

een ruimen tijd. De genade en de Geest komen schielijk ten overvloedig over menig mens,, hetwelk hun een bloeitijd geeft, die niet uit nabootsing, of opvoeding, of enkel zedelijke overtuiging, maar natuurlijk van Gods Geest komt, 1 Sam. 10:12, Toen de lieden zich verwonderden, vragende hoe het kwam, dat Saul onder de profeten was, antwoordde iemand: Wie is toch hun vader? Wie gaf hun deze gave der profetie? Was het niet de Heere?

Zo was dezelfde Heere ook overvloedig over Saul. En ik zeg, het is alleen de opwekkende genade. Want de vernieuwende genade, om tot behoudenis hun natuur te veranderen, is hun niet gegeven, maar de genade tot ontwaken, die op het geweten, en door het geweten die op de gehelen mens werkt. Zo was het hier ook met deze maagden. Zij hadden een wonderbaar licht, ja een Geest van verlichting om de Heere Jezus te zien, en Hem met veel genegenheid en volvaardigheid te! verwachten, evenals de wijze, en haar gezelschap te houden in de kerkelijke gemeenschap. En hoewel zij zorgeloos waren, nochtans over hun verval te klagen, zelfs om de Geest der genade, die zij in de wijzen zagen, te verzoeken.

Ten tweede: Hoewel nu die Geest aldus op hen komt, nochtans rust die nooit inwendig op hen, zodat Hij in hen voor zichzelf een eeuwige woning neemt, Jes. 11: 10, Zijne rust zal heerlijk zijn, Jes. 57: 15. Dit is een gunst, die de Heere alleen aan de verblijzelden bewijst boven al het volk, dat behalve hen in de wereld is. Rom. 8: 11, *Indien de Geest desgenen, die Jezus uit de doden opgewekt heeft, in u woont, zo zal Hij u levend maken*, en u als zonen verzegelen, gelijk het daar uitgedrukt wordt.

Ten derde: Hierdoor vervalt die genade allengskens, gelijk een mens, die niet in zijn eigen huis, maar voor een tijd in een huurhuis woont, en met een weinigje te gelijk verhuist, totdat hij op het laatst geheel over is, gelijk stilstaande waters, die door regen veroorzaakt worden allengs opdrogen, totdat ze ten enenmale verdroogd zijn; of gelijk het licht, hetwelk, nadat de zon daalt en ondergaat, allengs afneemt, totdat het geheel in duisternis veranderd is.

Zo ook is het hier; evenals het was met de Cherubijnen, bij wie de heerlijkheid Gods was. Toen de Heere allengs van daar vertrok. Evenzo bij Saul; eerst verwaarloosde hij het gebod des Heeren in één opzicht, toen in een ander, toen week de Geest des HEEREN van Saul, en een boze Geest kwam op hem. Toen dreigde hij David. Toen doodde hij de priesters des Heeren. Toen ging hij tot een toveres, en ten laatste doodde hij zichzelf.

Ik zeg, het is omdat de Heere daar niet woont, zie Joh. 15, omdat de rank niet in de wijnstok geënt is. En dit geschiedt gewoonlijk, zelfs als de genegenheid en de belijdenis op het hoogst zijn; als het zaad, dat in de steenachtige grond gezaaid was opging. Wanneer verdorde het? Toen het tot zijn hoogste wasdom kwam. Gelijk de bloemen verwelken, als zij in hun heerlijkste bloei zijn. Zo ook de mensen; wanneer zij de meeste en de beste middelen hebben, dezelve toegedaan zijn en liefhebben, dan verwelken zij niettegenstaande dat alles en sterven.

En dit verval heeft plaats door vier middelen:

§ 2. Ten eerste. Door gebrek aan dagelijks voedsel en vervulling met de Heere Jezus. Want het is gelijk met veel lichamen; veronderstel, dat zij leven, als ze echter niet dagelijks gevoed worden, en tegelijk gezond zijn, zo zullen zij eerlang sterven en verteren. Zo ook is 't hier. Daar is een soort leven, dat de geveinsden van Christus hebben, het kan gevoed worden, en zo leven zij voor een tijd. Maar de Heere doet dit nooit voor hen: zij worden niet altijd gevoed, en hierdoor sterven zij, zie Joh. 6.

Sommigen werden ontvonkt om Christus na te volgen in de woestijn, om de brode, sommigen met betere oogmerken, gelijk Zijn discipelen, maar de Heere kende hun gebrek: Werkt niet om de spijs die vergaat, maar om de spijs, die blijft tot in net eeuwige leven, welke Christus u zal geven. Het ganse hoofdstuk doelt hierop, om door Hem gevoed te worden, waardoor juist de besten geërgerd werden. Al neemt een mens deel aan al de inzettingen en voorrechten, zo zal hij niet anders dan verval in de godsvrucht gewaar worden, tenzij de Heere in alles dezelfde blijft, om hem dagelijks voedsel te geven, Ef. 4: 16. Ik meen met "dagelijks" als er een verval van de smaak is, die zij van de Heere gehad hebben.

Ten tweede: Door de nietigheid van een gedaante. Want als de Geest Gods niet in een mens woont, maar alleen op een mens komt, zo duurt het niet lang, of hij zal voor altijd tot een gedaante van Godzaligheid verergeren; een mens weet in het eerst veel waarheden, en hij is door dezelve ontvonkt. Hij vergeet die niet terstond, of sluit zijn ogen voor dezelve. Maar nadat hij die een doordat gekend heeft, zo verliest hij ten laatste de zoetheid dier kennis. En zo heeft hij slechts een gedaante der kennis. Gelijk de lessen, waardoor een mens diep getroffen wordt, doch als hij met dezelve dikwijls speelt en die dikwijls hoort, zo hoort en kent hij die wel, maar hij wordt er niet meer door geraakt, Ezech. 33:33.

Zodat een mens in 't eerst veel plichten met vermaak doet. Maar wacht een weinig, hij zal dan de plichten wel waarnemen, maar het vermaak in dezelve is weg, en zo heeft hij een nietige gedaante. Waar nu de kracht der Godzaligheid en het eeuwige leven van Christus niet is, daar ontaardt men eerst in het algemeen tot deze gedaante, en dit is alles wat er overblijft. Daar nu de gedaante nietig is, zo begint een mens het eerst van de waarheid en de belijdenis der wegen Gods, die hij eens beminde, te walgen zo neemt hij af en vervalt mettertijd zowel uit als inwendig. Gelijk sommige dranken of melk in het eerst zoet zijn, maar als men wat wacht dan worden ze zuur en smakeloos, zo ook is het hier.

Die van Kapérnaüm, waren in het eerst getroffen. Toen vervielen zij tot een gedaante. Toen waren zij nauwelijks terecht te brengen en hun harten werden vet onder alle middelen. Indien dan het licht dat in u is, duisternis is, hoe groot moet dan de duisternis zelf zijn!

Ten derde: Door de kracht der begeerlijkheid. Want waar de Heere niet woont, daar heerst de zonde; ze zal het hoofd bieden waar ze beschimpt geworden is, en alzo de, middelen kracht van alle middelen verstikken. Daarom verdort een mens, gelijk het zaad in de doornachtige grond, de doornen wiesen op en verstikten het Woord.

Ten vierde: Door de sterkte der uitwendige verzoeking. Die de overhand moeten en zullen hebben, als de Heere niet van binnen is om het hof te bewaren. Zij zijn sterker dan al de algemene genadegaven der wereld, en ze zullen het hart en het leven wegslepen, Openb. 3:10. Daar is een uur van verzoeking, waarin de mens wordt beproefd, hetgeen de mensen inderdaad zullen ontdekken.

Deze verzoeking nu, zijn altijd toepasselijk op de plaatsen en de personen.

§ 3. Ten eerste, soms is de verzoeking, een nijpend gebrek, gelijk bij de Israëlieten was, toen ze door Farao onderdrukt werden. O, hoe, verlangden zij om de Heere in de woestijn te offeren, en het land Kanaän te bezitten, waar zij inzettingen zouden hebben; hoezeer waren zij hiermee ingenomen! en welk een menigte van gebeden en verzuchtingen hebben ze in hun verdrukking ontboezemd. Maar toen zij in de woestijn

kwamen, en hun daar brood onbrak, en daarna water, begonnen zij te murmureren; welk murmureren God gedachtig was, en hen daarom verdelgde. Hadden zij niet Mozes en de wolkkolom, en Gods belofte, en de ondervinding? Waarom klaagden zij dan?

Ach, gebrek lijden konden zij niet! Nijpend gebrek is gelijk aan een ernstige ziekte, zij maakt alle dingen bitter; enige noden kunnen de mensen verdragen, maar niet de uiterste. Deze zadel knelt al te sterk, gelijk de jongeling ondervond; verzaak alles om Mij nentwil, zei Christus, doch dit kon hij niet. God en de schepselen zijn genoeg, maar niet God alleen. Zo is het met menig mens. Hij kan zich tevreden stellen als hij iets verliest, maar als hij zeer vernederd is, zo groeien de zorgen en vrezen aan, en verstikken alles.

Ten tweede: soms het gebrek aan geestelijke vervulling; een mens verwacht veel van de inzettingen, en vindt dit niet. Niet omdat het hart des Heeren versterkt is, maar omdat het hun niet uitgebreid is. Daarom hebben zij genoeg van God en al zijn inzettingen. Zij hebben het hart van dezelve gehad en nu laten zij ze braak liggen, Zach. 11:8, *Mijn ziel walgt van hen, en de hunne van Mij*.

Ten derde: soms een menigte van uitwendige zegeningen, vrede, vrijheid en overvloed. Deze dingen nu vertonen zich gelijk het aardrijk in de zomer, als een schoon tapijt, terwijl ze in de winter dood schijnen te zijn, Deut. 8: 11. Draag dan zorg dat u de Heere uw God niet vergeet, dat gij u niet verheft en zorgeloos zijt en alles verzaakt.

Ten vierde: soms vervolging van mensen. Als men met een snelle en ganse ondergang bedreigd wordt. Deze verschrikkingen zijn van God. .

Ten vijfde: soms bedorven leeraars en bedriegerijen onder dezelve.

Ten zesde: Toeneming van ongerechtigheid in goeden en kwaden, in plaatsen waar de mensen wonen; hierdoor wordt de liefde koud. Dit alles wordt vermeld in Matth. 24.

Ik zal nu niet meer opnoemen. Maar alleen zeggen, dat op deze wijze de algemeens genade in de mensen verdord en sterft, en de redenen hiervan zijn de genoemde.

§ 4. 1e Gebruik.

Vertrouw hierom een mens niet al te veel, noch roem te zeer op de mens, inzonderheid in het eerst ten opzichte van Zijn heerlijke belijdenis en genegenheden. God zendt velen van zijn getrouwe dienaren naar een plaats, en velen worden in het eerst bewrocht, ter neer gevelde, overwonnen, begerig naar vrede; ze gaan naar de predikanten, en ze scheppen vermaak in de inzettingen; dan danken veel predikanten God voor hun bekering, en menigeen wordt alsdan zonder twijfel voor een Christen gehouden. De ouders worden gerustgesteld over hun kinderen en de kinderen over hun ouders, de ene broeder over de ander en de ene christelijke belijder over de ander; een tijd lang is er geen twijfel.

O, draag zorg, om niet al te veel te roemen; mogelijk, kunnen en zullen zij, eer zij veel jaren geleefd hebben, als zij op hun hoogst zijn, neerstorten. Welk mens werd ooit meer gezocht, dan Johannes? Geheel Judea kwam tot hem, ten laatste echter verzaakten zij hem, zij verheugden zich maar voor een tijd in dat licht; ook gingen zij van hem tot Christus, Joh. 7: 26, 32. Echter klaagde Johannes, dat niemand zijn getuigenis aannam. Christus zelf predikte te Kapernaam, en nooit werd een mens zo hoog verheven als zij Hem roemden. Maar het waren alleen enige kinderen, in wie de Heere iets vermocht.

De Galatiërs wilden hun ogen voor Paulus geven, doch naderhand verachtten zij hem, en verenigden zich met valse leeraars tegen hem. Ach, bid daarom voor hen, maar

vertrouw hen niet te veel, vertrouw uzelf ook niet al te veel, Joh. 8: 31, gij zijt Mijn discipelen, indien u volhardt. Demas verliet Paulus; allen die in Azië zijn, zegt hij, hebben zich van mij afgewend.

§ 5. 2e Gebruik.

Zijt er niet door geërgerd als u velen ziet afvallen, en in hun alleruitnemendste belijdenis ziet doorvloeien. De Heere heeft voorzeggd, dat na enigen tijd van belijdenis, hun lampen zullen uitgaan. Gelijk de stilstaande vijvers, die in de winter vol water en des zomers droog zijn, omdat het daartoe dan het jaargetijde is, en de fonteinen ontbreken om hen te voeden. Nooit was er een tijd, sinds de wereld geworden is, waarin zulk een afval was als nu.

Ten eerste. Een mens besluit na een uitgebreide belijdenis de Heere te volgen. Het geweten is ongerust over menselijke uitvindingen. O, zegt hij, mocht ik maar verlost worden, dan zou het wel zijn, al verloor ik nog zo veel! Wel, hij legt er alles aan ten koste, en wordt verlost. Maar dat wat het geweten geruststelt, stelt zijn hart en genegenheden niet gerust. Maar het verlies zelfs van het geweten doet zijn begeerten en driften naar andere dingen heftiger uitbreken, en de mensen kunnen nu niet alleen van het Evangelie, met brood en water leven. Neen, neen! gij zijt bedrogen. Het gaat u gelijk de zieke mensen, zij willen al hun goederen besteden om te herstellen. Maar als ze hersteld zijn, willen zij hun goederen weer zien te verzamelen, dit kan hun niet voldoen. En zo vallen sommigen geestelijk.

Ten tweede: Anderen zochten naar veel in de inzettingen, maar omdat ze niet vonden wat zij zochten, zijn hun de inzettingen gelijk de schilderijen, die fraai van verre zijn, maar als de mensen nabij dezelve komen, namelijk nabij het Woord en de gemeenschap, en Gods volk, dan verachten zij die, omdat ze geen levende God vinden.

Ten derde: Terwijl God de mens onder droevige verzoeking, noden en verdrukkingen houdt, O, dan zijn ze ootmoedig en bidden. Maar als zij met gemak, vrede, overvloed en eer gezegend worden, dan zijn ze opgeblazen en zorgenos. Dit is beter dan de Heere. Nooit was er zulk een verval in de geest des gebeds; nooit was er zulk een verwarring in de wereld, nooit hoorde men zoveel van verbranden val steden, doodslaan van mensen en verdeeld heden in kerken, alsof God de hovaardij van alle sieraad tracht weg te nemen. En echter waren er nooit zulke harten.

Tegenwerping. Doch zó lang staande te blijven, en dan nog te vallen, schijnt vreemd. Antwoord. Indien zij kort staande blijven, zo is het een wonder. Maar lange tijd geen wonder; als het groeien van een eikenboom ophoudt, zo verwondert gij u niet, als hij dan begint, af te nemen.

Tegenwerping. Maar zij houden hun belijdenis ongeschonden; alleen is ze in één ding gebrekkig, de dwaling is alleen in hun gedachten; er is een geest van verdeeldheid onder het volk Gods.

.Antwoord. Nauwelijks zult u één mens onder honderd, zien, die in alles verkeerd is, en ten enenmale in ondeugd vervalt: de dwaze maagden evenmin, echter was haar olie verteerd, en haar lampen waren uitgegaan. Zeker mens werd schielijk doodgeslagen. De levenskleur op zijn aangezicht bleef fris, zijn schoonheid bleef heerlijk en veel weken bleef hij zonder bederf, maar het leven inwendig was weg. Zo is de toestand

van menig mens, door een wond, of een zonde. Hierom schrijft een geneesheer te Wittenberg ever de oorzaak daarvan. Zijt daarom over hen niet geërgerd, maar verwonder u over de Heere, dat Hij u bewaart. Ik weet dat er heiligen zijn die vallen, maar ook dat ze zich weer herstellen.

§ 6. 3 Gebruik.

O, werk dan om de genade die bestendig is, om het brood dat blijft tot in het eeuwige leven. In alle zaken, vooral in het stichten van, gebouwen, zullen de mensen bijzonder oplettend zijn op dat wat duurzaam is, vergaan ze spoedig, dan is het zeker hun schuld. Want als God u volkomen doet ontwaken, zo zult, u zien dat het niet recht is. De dwaze, maagden dachten, dat het te voren wei met haar was, maar zij zagen enigen tijd daarna, toen zij ontwaakten, dat het geen stand zou houden, noch van duur zou wezen. Zijt om des Heeren wille hier omzichtig; vrees, of er niet een belofte overgebleven is, die enigen derven; andere dingen zullen niet blijven, noch de schepsels, noch de Heere om u goed te doen, tenzij u de eeuwige genade hebt. We beleven een tijd, waarin Heere de wereld van al haar sieraden ontbloot, vrouwen, kinderen, kerken! God zal uw mannen, ouders, lidmaten, predikanten van u nemen; alleen als het hart zich dicht bij de Heere houdt, dan is het recht.

Vraag. *Hoedanig?*

Antwoord.

1. Waak tegen enige genegenheid die u zou koesteren, zonder eerst de daarmee strijdende begeerlijkheid te overwinnen. Want als u die vermengt, zo zal de een de ander verstikken; dit is zaaien onder de doornen, Jer. 4: 3, 4.

2. Ent dit op een eeuwige stam; als de Heere u genade geeft, en u die in uw eigen hof plant, zo zal ze sterven; neen, laat ze haar leven uit de belofte verkrijgen, uit de onveranderlijke liefde en genade en getrouwheid; zeg: indien deze niet ondersteunt, zo val ik, 2 Sam. 23: 5. Jer. 44:4. Tot de grijsheid toe, zal ik u dragen. Ps. 23: 2, 3, De HEERE voert mij aan stille wateren, Hij voedt mij. Maar ik neem af. Nochtans herstelt Hij mijn ziel. O, maar Hij bedroeft mij grotelijks. Nochtans vertroosten mij Zijn stok, Zijn roede en staf, ik zal eeuwig wonen in het huis des Heeren. Zijt nog meer ontledigd, dan de Heere u vervult.

Ach, de zonde dezer wereld, al de schepselen der wereld kunnen niet vergenoegen, alleen de genade kan dit, daarom wordt de Heere door de mensen niet gadegeslagen; om deze reden gaat u verloren, en gaat uw genade insgelijks verloren.

HOOFDSTUK 11.

De onherborenen kunnen van hun gebrek aan genade oenig gevoel hebben.

8 En de dwazen zeiden tot de wijzen: Geef ons van uw olie, want onze lampen gaan uit.

§ 1. 2^e LERING.

Dat de dwazen maagden, of onherboren personen, hun volslagen gemis van alle zaligmakende genade kunnen zien, en mitsdien daarover kunnen klagen.

Zie maar op dit voorbeeld. Zij dachten dat zij rijk waren en iets hadden. Maar nu zien zij dat ze niets hebben; hierom zeggen zij, als zij haar levensgedrag onderzoeken: onze lampen zijn uit. Is er als zij haar harten onderzoeken, enige genade? Is de Geest van Christus, of Christus, door zijn Geest daar?

Neen! onze olie is verteerd. Daarom zeggen ze: *geef ons van uw olie*. Toen zagen zij dat zij niets hadden. Dezelfde personen, die soms opgeblazen zijn, menende dat ze rijk zijn, en hun niets ontbreekt, kunnen op een andere tijd zich met neerslachtigheid vernederen, en hun gebrek in alle dingen gevoelen.

Vraag. *Hoe kan dit blijken?*

Antwoord.

Ten eerste, Omdat dit niet meer is, dan wat de duivelen hebben; indien dit heiligmaking is, wanneer ik zie, dat ik geen heiligmaking heb; indien dit ootmoed is, wanneer ik zie dat ik geen ootmoed bezit; indien dit reinheid is, wanneer ik zie, dat ik niets dan onreinheid heb, dan zijn de duivelen geheiligd en gereinigd. Daar zij onreine geesten, van God vervloekt en afgezonderd zijn tot alle kwaad en zonde, en met de ketenen der duisternis geboeid zijn, weten zij het. Zij geloven het Woord en zij weten dat, zij geen Christus, «geen genade, geen liefde Gods hebben, dat ze nooit genade, vertroosting, enz. Zullen zien, en hierom beven zij, aangezien voor hen niets anders is dan een schrikkelijke verwachting des oordeels.

Ten tweede: Omdat dit niet meer is, dan waartoe de wet een mens brengt. Want door de wet is de kennis der zonde, Rom. 3: 20, dat is, niet van grove zonden alleen, maar ook van geheime zonden. Want het geweten, dat in ieder mens is, zal de eerste ontdekken. De mensen die onder de wet leven, zien meer, daarom spreekt Paulus van zichzelf, voor zover hij onder de wet is, Rom. 7: 7-11.

Dat nu, wat enkel door de wet in een mens gewrocht kan worden, kan in een mens onder de wet gewrocht worden. Een mens onder de wet, is onder de beheersing der wet, welke dient om van de algemene besmetting, en mitsdien van de vloek te overtuigen. De wet is geen bediening des levens voor iemand, 2 Cor. 3: 7. Gal. 3: 14. En indien de wet aldus van zonde kan overtuigen, zo is dit gezicht der zonde en verdoemelijkheid geen gedeelte van het eeuwige leven, en daarom kunnen de dwaze maagden wel zo ver komen; dit zal juist bijzonder daar gevonden worden, waar een onderzoekende bediening is, zodat daar nauwelijks een geheime toevoer van zonde kan wezen, of het Woord ontdekt dezelve. Gehazi kon de talenten niet zo geheim, noch Ananias het onttrekken van de prijs, zo bedekt verbergen, of Elisa en Petrus wisten het uit te vinden. Hebr. 4: 12.

Het Woord is levend en krachtig, en een oordeler der gedachten, hetwelk maar een

algemeen werk is. Toen Petrus tot Simon de Tovenaar gezegd had: *gij zijt een gans bittere gal*, ontkende hij het niet, maar zei: *Bidt gijlieden voor mij*.

Inderdaad, als het Woord de vaste burchten en de hoge sterkten, en de geheime wellusten en inbeeldingen aantast en verdelgt, en alzo de ziel in onderwerping tot Christus brengt en gevangen leidt, dan is het de kracht des Evangelies en de liefde van Christus, aan Zijn volk eigen, die dit werkt. Maar een mens te doen zien, dat hij niet anders dan vuilheid bezit, en dat hij daarover maar weinig aangedaan is, dit is niet meer, dan hetgeen in een bedrieglijk hart gewrocht wordt, Jak. 1:28. 24.

De wet, of het woord Gods, belet een ongodvruchtig hart, een vergeetachtig toehoorder, zichzelf te zien. En wat kan het hem waarlijk ontdekken, dan zijn eigen verachtelijkheid? Dit glas, zal hun kleinste vlekken ontdekken. Deze Zon zal u stofjes laten zien; gij weet en ziet het, en dat is alles.

Ten derde: Omdat niet anders is dan het ontwaken van een slaperig geweten, dat de ergste mensen, en de meest verborgen geveinsde soms kan hebben.

Kaïns geweten dacht, terwijl hij zorgeloos was, dat zijn offerande zo goed als die van zijn broeder was. Maar toen hij ontwaakte, riep hij uit: *Mijn misdaad is groter, dan dat zij vergeven worde*. Saul ging voort niet het vervolgen van David, en hij dacht dat God hem zou helpen, daarom, zie 2 Sam. 28: 5, begaf hij zich tot de Urim, enz., maar God antwoordde hem niet. Toen zag hij zijn toestand en slaakte een jammerlijke klacht, omdat God van hem geweken was en hem niet meer antwoordde. Gewoonlijk geschiedt dit; Ps. 9, *Jaag hun vreze aan, o HEERE, laat hun weten dat zij mensen zijn; zwakke, zondige, verachtelijke mensen*.

Als de Heere zijn gerichten oefent in eens mensen geweten, zo worden niet alleen de grove misslagen, maar de geheimen van alle harten, de geveinsdheden van alle mensen, aan henzelf ontdekt, gelijk ten laatsten dage aan de ganse wereld. Daarom, gelijk de gewetens der geveinsden ten laatsten dage ontsloten zullen worden, zo kunnen zij nu reeds in dit leven zien, dat hun belijdenis maar blanketsel is; zie Jes. 33: 14. De geveinsden zijn bevreesd, als God in toorn verschijnt; ach, wie zal bij de Heere wonen? Zij zijn soms zo verbijsterd door Gods heiligheid en getroffen door Gods verschrikkelijkheid tegen de zonde, dat ze uitroepen: wie zal bij de Heere wonen? Is er iemand die voor Hem kan bestaan? Zie, dan is alles blanketsel, en verachtelijk voor Hem.

Ten vierde: Omdat de geveinsden ondervinding kunnen hebben van een grote verandering, die in hen gewrocht wordt, welke hen, als die vermindert en bederft, gevoelig kan maken voor het gemis van dat wat zij eenmaal hadden; en hoewel zij dachten dat het de zaligmakende genade was, of iets dat hen bij God zou aanprijzen, zien zij dan dat ze geen genade hebben. Daarom werden zij verlaten, gelijk deze maagden. Als een man nooit rijk is geweest kan, hij er ook niet gevoelig voor zijn; als hij een bankroetier of een bedelaar wordt. Zie hoe het met Adam was. Hij was: in een gelukkigen staat met het Beeld Gods. Toen hij dit verloor, zag hij zichzelf naakt en was beschaamd; was dit een zaligmakende genade?

Neen. Zo ook, hoewel de geveinsden niet tot die gerechtigheid geraken, zo kunnen zij echter tot veel geestelijke voortreffelijkheden geraken, die zij hogelijk kunnen prijzen, als de zodanigen welke hen bij God en de mensen zullen aanprijzen. Maar als die verderven, zullen zij gemakkelijk hun naaktheid, verachtelijkheid en gemis van alles zien: Saul had, gelijk we weten, de Geest Gods, maar, 1 Sam. 16: 14, *Een boze geest kwam, en de Geest des HEEREN week van hem*.

Wist Saul dit niet? Het hebben van Gods Geest; maakte hem des te gevoeliger voor de

boezen geest. Evenzo is het met menig mens. De Geest Gods wijkt, en hij kan niet bidden, noch profeteren, noch spreken, noch denken, noch iets doen, wat hij gedaan heeft; ja, hij kan een boze geest in zich gevoelen. En is dit onbekend? Kunnen de dwaze maagden dit niet weten, gelijk Simson toen hij geschoren was?

Ten vijfde: Opdat zij dat wat soms een billijk oordeel Gods over een vleselijk hart is, zouden zien en gevoelen; veeltijds, ik zeg niet altijd; omdat de Heere dit als een voorbereiding voor de genade gebruikt, gevoelen zij dat zij de genade en Christus veracht hebben. Zij, die zich een schijn voor God geven en hoge gedachten van zichzelf hebben, om hetgeen zij hadden. Zij zullen zien dat hun ganse belijdenis maar blanketsel en al hun goud maar blik en koper is. Joh. 8: 21, *Gij zult Mij zoeken en gij zult Mij niet vinden, maar in uw zonden zult gij sterven*. Altijd te zoeken, onderstelt een gemis. Zodat u een gemis van Mij zult gevoelen; en indien van Mij, dan van alle leven, van alle genade, van alle vertroosting en goed. En dit verlies maakt de Heere tot een straf, die zij op zichzelf zullen brengen door Hem te verachten.

§ 2. 1e Gebruik.

Hieruit kunnen wij de jammerlijken staat der zodanigen zien, namelijk;

Eerst: Overdenk hoever de zodanigen van het eeuwige leven verwijderd zijn, die nooit hun val gekeild hebben. De dwaze maagden kenden haar gebrek aan olie en schijnsel, en nochtans waren zij dwaas, en werden zij buitengesloten. Hoe groot is dan de val, en hoe groot de ellende van hen die brandende lampen hebben, maar het niet weten! Dit is de staat van menig belijder, van menig mens, die van de Heere en de genegenheden die hij eenmaal had, afgevallen is. God verlichtte hem, maar nu verblindt Hij hem. Hij ontvonkte hem, maar nu verdooft Hij hem. Hij maakte hem teder, maar nu maakt Hij zijn hart vet. Hij maakte hem laag in zijn eigen ogen, gelijk Saul, doch opgeblazen toen hij koning was, daarom doet God hem zwellen.

Maar dit is het droevigst, hij weet het niet, Jes. 6. Als een mens wist dat zijn lamp uitging, zo kon hij, gelijk deze maagden, daarnaar zoeken, en het mogelijk vinden. Maar nu is er geen hoop, tenzij de Heere helpt. Gelijk wij zien dat het gaat met gekwetste en gevallen mensen. Zij zijn over de slag zo verbaasd dat zij het niet weten. Zij, kunnen er van sterven, tenzij die bij hen zijn hen verbinden, en hier of daar om hulp voor hen zenden. Zo is het met velen.

De mensen zijn zó verdoofd door enige slagen van hun wellusten, dat er, tenzij enige christelijke vrienden hen vermanen, waarschuwen, en hun gebeden en tranen tot de Heere opzenden, geen hoop op herstelling is. En of de Heere gebeden wil zijn, is moeilijk te zeggen. Zeker verhoort de Heere in dat geval zeer zeldzaam, hoewel Hij het echter soms doet, zo de zonde niet dodelijk is. Maar in een broeder zal de genade hulp zoeken. Als echter een mens nooit genade had, en dan gevoelloos wordt, zo is er weinig hoop; als een mens niet kan gevoelen dat de zon over hem opgaat, en evenmin dat de dag verdwijnt, hetzij de zon ondergaat of niet, dan kentekent dit een ellendige zorgeloze, of droevige blindheid, waardoor die mens in de duisternis is. Zo ook is het hier.

Ten tweede: Wat zal van hen worden, die nooit zo neerslachtig zijn als deze, die nooit zo goed als de geveinsden worden? Want:

1. U waart geboren en hebt geleefd, niet alleen in een zondigen staat, maar in een onchristelijke staat; u waart dood zonder enig leven, in allen dele besmet.
2. Indien de Heere enigen van gij uit deze staat trekt, zo zal Hij u bekend maken welke arme schepsels gij zijt, zodat u zeggen zult: ik meende dat ik zo en zo was, doch ik zie

dat ik rampzalig ben; ik dacht dat ik zalig zou worden, maar nu ben ik verdoemd, zodat uw mond gestopt zal zijn, Rom. 3: 21. Anders zou u nooit tot de Heere, tot uws Vaders huis komen, en de genade Gods prijzen, als u nog enige draf had om van te leven.

3. Nooit wist u dit; nooit hebt u aan enig Christen geklaagd: O, mijn olie is verteerd; mijn lamp is uit; Christus en de Geest, en alle goed is weg.

Nee, u meent van uzelf dat u rijk zijt, en u niets ontbreekt; u hebt enige kennis, u wordt misleid door uw goede genegenheid, en gij zijt daarvan vol, maar de Heere zal gij uit zijnen mond spuwen, indien het zo met u is. Ja, al hebt u de middelen zodat u die hoort, zo zal echter de ganse wereld niet kunnen maken, dat gij uw naaktheid, ellende, zonde en leegheid ziet. Welnu, al richt de Heere nu geen rechterstoel op, zo zult u er echter op zekeren dag voor gedagvaard worden, en dan zullen uw geheimen voor de ganse wereld geopenbaard worden, en omdat u zegt dat u ziet, daarom blijft uw zonde. Zo zeg ik dan tot u: u hebt God nooit veracht, noch God gehaat, enz.. Daarom blijft uw verachting; indien het zo is, dan zal Christus die ontdekken, en die wegdoen. Maar is het zo niet, dan blijft uw zonde.

§ 3. 3e Gebruik.

Zie hierin het bedrog van dat verleidelijk gevoelen, dat de ware heiligmaking bestaat in een erkentenis, dat men geen heiligmaking heeft. En dat de reinheid des harten niets anders is dan de onreinheid te zien; dat dit de armoede van geest is, geen genade in de mens zelf, noch ook Christus in hem te zien; en dit gevoel was niet alleen in het verleden, maar het schijnt nog verspreid te zijn; wolk gevoelen, daar het aan menig genadeloos hart behaagt, en met zijn begeerlijkheid overeenstemt, insgelijks een schone dekmantel van ootmoed en zelfverloochening is, en de weg baant voor een bewijsvoering welke de Schriftuur nog nooit verklaard heeft.

De armoede van geest is een genade, die bijzonder eigen is aan hen, die het koninkrijk der hemelen zullen hebben. Maar geen genade te zien, is aan hen eigen, die buiten het koninkrijk der hemelen gesloten, zullen worden; niemand dan zij, die gerechtvaardigd zijn, kunnen op een zaligmakende wijze geheiligd worden; velen die veroordeeld zullen worden, kunnen zien, en zien dat zij geen heiligmaking hebben. Daarom is dit geen heiligmaking.

1. Indien dit armoede van geest is, geen genade te zien, dan verandert een algemene genade in een bijzondere genade, in een zodanige, die bijzonder eigen is aan de uitverkorenen, gelijk de ware armoede.
2. Dan is het een genade van de Geest Gods, een onwaarheid staande te houden. en de Heiligen Geest tot een leugenaar te maken. Want waar armoede is, daar is genade en Christus.
3. Dan zou de genade van de armoede des geestes, ten enenmale strijdig zijn met de Geest der genade, die ons doet weten de dingen die ons van God geschonken zijn. Maar deze armoede van geest doet ons niets daarvan weten. Nochtans zullen velen deze ware armoede van geest belijden, en zeggen dat die inderdaad de ware heiligmaking is.

Ten eerste. Het is waar, dat daar nooit iets van de genade van Christus was, waar de mensen zich tot het hervormen hebben begeven zonder Christus, tot genegenheid, enz. Daar worden de mensen genoodzaakt hun rampzalige voetstappen te zien, en gelukkig is het hart, hetwelk iedere pluim van zulk een kuif kan uittrekken. Maar haar, daar die is, als de Heere daarvan bewijs gegeven heeft volgens zijn Woord, te verachten, is

duivels. Want hij was het, die zei: Job dient God niet om niet. Het was een leugen, waarvan hij de vader was. En het is een grote ondankbaarheid tegenover de Geest, voor hetgeen Hij gedaan heeft.

Ten tweede: Indien er geen genade noch Geest in een Christen, maar alles in Christus is, zeg het dan openlijk, en zijt daarover niet beschaamd. De mensen moeten niets zien, omdat zij niets hebben; laat anders dit bedrog varen, en laat het nooit enige aanneming in heilige harten vinden. En echter, hoevelen beschrijven de geveinsden nog met al de genade des Geestes, met geloof, met de aanneming van Christus als Koning, Priester, Profeet, enz., alsof ze reine schepsels en oprechte mensen zouden zijn, door niets in zichzelf te zien, hetwelk in strijd is met Christus, Joh, 13: 10, *Gijlieden zijt rein*.

Ten derde: Het is waar, een begenadigd hart is in staat alles te ontkennen, wat de Heere in hetzelfde gedaan heeft. Maar dit behaagt de Heere niet, gelijk Calvijn meent dat Petrus deed, toen hij zei: Heere, ook de handen en voeten, en alles. Neen, zei de Heere, gij zijt rem van hoofd, en alles is rein, behalve uw voeten. Daarom is er niets nodig dan die te wassen. En wat is meer algemeen dan deze zonde,? Hetgeen zondig is tot een plicht te maken, is de dag in de nacht, en de nacht in de dag, te veranderen. Het kwaad goed, en het bittere zoet te noemen.

§ 4.1e Vraag. *Maar maakt de Heere niet, dat ieder mens niets in zichzelf ziet?*

Antwoord. Ja, dit doet de Heere, als Hij hem voor Christus toebereidt, of hem tot Christus trekt. Maar dit heeft plaats, waar niets is, noch armoede, noch enige andere genade.

2. Vraag. Maar is dit dan geen armoede van geest? Of is het niet zo, dat zij die arm van geest zijn, niets zien?

1. Antwoord. Ten opzichte van hun onherboren gedeelte, waarvan zij hoe langer zij leven, des te meer het kwaad gevoelen. En zo worden zij armer. Zij zien daarin geen goed, en in die zin achten zij zichzelf de allerellendigste mensen, die hierover meer dan ooit treuren; nochtans als zij geen goed in zichzelf zien, moeten zij, als hun eigen open zijn, dit zeggen: ik verheug mij in de Wet naar de inwendige mens. Om deze reden is een herboren Christen verachtelijk in zijn eigen ogen na alle plichten en oefeningen. Hij ziet hoe alles door een schandelijk hart bezoedeld wordt; volgens Spr. 30:2, noemt hij zich onvernuftiger dan iemand. Maar hij spreekt alsdan van zijn natuurlijke staat, en alleen in dat opzicht; anders zou hij in strijd zijn met 1 Cor. 2: 10.

2. Zij zien niets in zichzelf om hen bij God, in het stuk der rechtvaardigmaking aan te prijzen; in dit opzicht wordt Paulus voorleden en tegenwoordige rechtvaardigheid als drek gerekend.

3. Vraag. *Als een geveinsde niets ziet of gevoelt, en evenmin die arm van geest zijn, wat is dan het onderscheid?*

Antwoord. Het onderscheid is velerlei.

1. Die waarlijk arm is, ziet zoveel verachtelijkheid in zich, dat hij een walging van zichzelf heeft, Ezech. 6: 9. Maar als de geveinsde enige uitnemendheid bezit, blijft hij er vol van en is er trots op; als deze verdwenen is, zo zoekt hij wederom zichzelf, en walgt niet van zichzelf.

2. De ware armoede des geestes drijft een mens uit zichzelf en uit alle vleselijke zelfvoldoening, brengt hem van de gaven tot de genade, om daarbij te blijven, en die

aan te kleven. Gelijk in de verloren zoon, die niet alleen zijn gebrek zag, maar de noodzakelijkheid van brood gevoelde. Zonder brood, zei hij, sterf ik, Ps. 40: 10, 11. Maar een ander die geen goed ziet, wordt Of, niet uit zijne voldoeningen gedreven, want als hij niets ziet, gelijk Kaïn, zo bouwt hij steden; óf zo hij enig goed in zichzelf ziet, wordt hij niet uit zichzelf gedreven.

§ 5. 3e Gebruik.

Zie hieruit wat het zekerste en veiligste middel is, om onze goeden staat te doen blijken. Want als de mensen om deze zaak neerslachtig zijn, dan is het, omdat ze geen genade zien en dus het getuigenis des Geestes verwachten, of omdat ze enig zaligmakend werk van genade en het getuigenis des Woords tegemoet zien en de bevestiging des Geestes verwachten. Want de zegels dienen tot bevestiging der belofte en des verbonds. Indien het is door geen Genade te zien, dan is het één van beide, óf door geen genade te zien, zonder het wezen daarvan te hebben, óf anders op een openbaring te wachten, en dan is het bedrog. Want die dit doet, ligt onder de veroordeling des Woords, en is daarom ver van de vertroosting des Geestes; óf door geen genade te zien, zonder het wezen daarvan te zien; in dit geval moet een mens naar het getuigenis des Geestes zoeken. Zonder de mening des Geestes of van zijn getuigenis te verstaan, zou een mens zijn ogen moeten sluiten voor een gedeelte der waarheid, opdat hij een ander gedeelte zou kunnen zien; een mens moet zien, zo zegt men, dat hij bemind wordt, maar niet u gelovige, of u geroepene, wordt bemind of gerechtvaardigd.

Ach, wacht u voor deze manier van bewijzen; of anders door nu genade te zien, en op een getuigenis te wachten; dit nu is het veiligst. Want wanneer het getuigenis ook komt, zo is het zeker recht, en geen bedrog. Hierdoor zullen wij de volkomen mening van het getuigenis en de uitgestrektheid van des Heeren liefde zien. Zie daarom toe, dat u niet alle genade veracht, door niets te zien en dan op een openbaring te wachten, en te denken dat als die komt, het dan recht is.

Neen, geenszins, u kunt niets zien en toch ter hel varen. Daar is geen vertroosting voor hen, die niets zien. Denk niet dat dit armoede van geest is. Het kan een zegel wezen onder op een wit papier, om er de naam boven te schrijven, voor een zodanige wie de Heere nooit genade wilde bewijzen. Bid om dat wat God belooft; ja bid daarom, Zach. 13: 9.

Eerst moet de Heere zeggen; *gij zijt Mijn volk*, en dan volgt er op van onze kant: *De Heere is mijn God*. Ondervindt dat de Heere u tot Zijn volk maakt, en zegt dan zoo. Laat een iegelijk weten dat hieraan nooit getwijfeld is, of de Geest de oorzaak van het getuigenis en van de geruststelling in onze staat is. Maar als er niets wordt gezien of getoond, zo blijft de zaak verborgen.

O, mocht het Gode behagen u dit te doen horen, gij, die afgeweken zijt van de eenvoudigheid des evangelies van Christus! Deze dwaze Maagden waren wijzer in deze bijzonderheid dan velen heden ten dage. Zij riepen om olie in haar lampen, daar zij wisten dat zij zonder deze door de Bruidegom niet konden aangenomen worden.

4e Gebruik.

Ach, onderzoek en beproef uzelf nauwgezet. Want u zult mogelijk met der tijd nog zien, dat al uw blanketsel verdwijnt en al uw schuld ontdekt wordt.

HOOFDSTUK 12.

Van de begeerte naar genade, die in de geveinsden kan

Vers 8. *En de dwazen zeiden tot de wijzen: Geeft ons van uw olie, want onze lampen gaan uit.*

§. 1. 3^e LERING

Dat de dwaze maagden, niet alleen de zaligheid, maar de genade zelf ernstig kunnen begeren. Want deze maagden verzochten niet alleen de Heere om haar open te doen, maar ze zeiden: Geeft ons van uw olie.

En dit verzochten zij niet in schijn, maar oprecht, want zij werden haar gebrek gewaar. Onze lampen zijn; uit, onze olie is verteerd, onze ellende is groot; ach, help ons dan nu met uw genade. Dit zal uit deze bijzonderheden kunnen blijken.

Eerst: Zij kunnen haar verlies en gemis daarvan gewaar worden, en omdat zij enige hoop hebben om die in dit leven weer te herwinnen, kunnen zij die zoeken. Zo was het niet alleen met de maagden, maar ook met Simon de Tovenaar, Hand. 8:23. 24, toen hij overtuigd was, dat hij een gans bittere gal was. Hij vergenoegde zich niet met het zijns, maar hij beval zich in de gebeden der kerk en apostelen aan: Bidt gijlieden, zei hij, voor mij, dat niets over mij kome van hetgeen u gezegd hebt, maar dat ik in een anderen staat gebracht worde, waardoor ik dit alles moge ontvlieden: Amos 8:11. 12. Ik zal een honger zenden, niet naar brood, maar om het Woord te horen; dat is, u zult een jammerlijk gebrek daaraan en aan vertroosting, het leven en de Geest des levens gevoelen. En u zult van zee tot zee zwerven om het te zoeken en u zult het niet vinden. Ach, had ik mijn tijd waargenomen! zal de zorgeloze zeggen.

Ten tweede: Zij kunnen een diepgaand gevoel daarvan hebben en een wonderbare voortreffelijkheid daarin zien, zoo dat zij aangemoedigd worden om die te begeren. Joh. 6: 3234, *Mijn Vader geeft u het brood uit de hemel, hetwelk Mozes niet gegeven heeft.* Het brood dat aan de wereld het leven geeft. Toen zeiden zij, *Heere! geef ons altijd dit brood.* En echter waren zij vleselijk, en hun begeerten, welke uit een gezicht van de voortreffelijkheid des broods ontstonden, waren vleselijk. De Schriftgeleerde, Mark. 12:33, 34. De Heere uw God lief te hebben met geheel uw hart, is beter dan al de brandofferen en slachtofferen.

Waarlijk dit is wonderlijk! De inzettingen zijn goed, de schepsels zijn goed, maar dit is beter. Als een mens de wereld prijst, zo begeert hij die altijd, hoewel hij die nooit had. Zo was het ook met Biléam. Niet alleen kan het Woord en de Geest dezelve aanprijzen. Waardoor zij die begeren, maar haar voortreffelijkheid in het leven der heiligen kan die aanprijzen, zodat de vleselijke harten, het gezelschap en de liefde van zulke mensen boven alles zullen zoeken, Openb. 3: 8, Gen. 26:28, Wij zagen dat de HEERE met u was, en dat u van Hem gezegend werd. Hierdoor zijn er enige begeerten naar dezelve, 2 Petrus 2:20. De mensen ontvlieden de besmettingen door Christus.

Ten derde: Zij hebben smaak in haar zoetheid, en begeren haar hierom, Hebr. 6. Johannes was een helder schijnend licht, en zij verheugden zich in hem; gans Judea en Jeruzalem, kwam in menigte tot zijn godsdienst; men volgde hem na in de woestijn. De smaak der genade van Christus, kan de begeerten naar dezelve wonderbaar

opwekken, men kan er veel zoetheid in vinden, Luk. 12: 26. Velen zullen zeggen: *Heere! hebben wij niet in Uw tegenwoordigheid gegeten en gedronken?* Zij vonden daarin veel zoetheid. De Heere leerde onder hen. Zij begeerden Hem en dachten dat Hij hun eigendom was; echter werden zij buitengesloten; zie vers 24. Velen zullen zoeken in te gaan en zullen niet kunnen.

Ten vierde: Zij bloeien, en kunnen opgroeien in een heerlijke belijdenis, in de wegen der genade, ja in zulk een belijdenis, dat ze de vervolging kunnen doorstaan, gelijk de doornige grond en enige toeneming daarin hebben, hetwelk zonder enige begeerten en aandoeningen des harten niet kan geschieden.

§ 2. 1^e Gebruik.

Laat dit alzo een waarschuwing aan al het volk Gods zijn, om de Geest der genade met alle zorgvuldigheid te bewaren en niet te verliezen, maar alles aan te wenden om die inwonende in hen te doen zijn. Want gelijk de Heere Jezus, toen Hij Zijn discipelen over hun gelukzaligen staat in verwondering wilde brengen, opdat ze Hem en Zijn liefde zouden beminnen, zei: *veel koningen en profeten hebben begeerd deze dagen te zien, en hebben dezelve niet gezien*, aldus zullen veel belijders van grote bekwaamheden en gaven, de Geest der genade en des vredes, die u hebt, begeren, en zij zullen die nooit zien; nooit zullen zij die hebben.

Toen Asafs hart afgetrokken werd door de euvel daden der wereld, en hij haar ijdelheid aanschouwde, werden zijn begeerten omgewend: *Och, het is mij goed, zei hij, nabij God te zijn*; alsof hij gezegd had: hoewel het goed is, de dingen zelf te hebben, echter is het niet goed voor mij, met mijn begeerten en waardering van dezelve, al te sterk tot dezelve te naderen. Maar het is goed voor mij, nabij Hem te zijn. Het kan soms geschieden, dat uw hart ontbloot is, om uw toestand, en u wat de Heere voor u gedaan heeft, niet behoorlijk kunt waarderen, zodat u hierdoor geen begeerte naar de Heere of Zijn genade, maar naar de geoorloofde verkwikkingen der wereld, hoewel niet op een onwettige wijze hebt, zodat u zegt: had ik maar zo veel, of had ik het zo goed als anderen; dan ware het wel.

In Ps. 141: 4. bidt David de Heere, dat Hij zijn hart niet tot een kwade zaak neige, ja zelfs niet tot de goede dingen der goddelozen: Laat mij niet eten van hun lekkernijen. Want aangenomen dat u al deze dingen, die anderen hebben verliest, zo zal toch de tijd komen, dat de grootste prins en zij, die hun begeerten hier voldaan hebben, zullen zeggen: Ach was ik in de plaats van die man! Daarom, al oefent de Heere u door veel behoeften, wees echter indachtig, dat uw einde vrede zal zijn, waar voor de anderen in die dag wel een wereld zouden willen geven.

2e Gebruik.

Wat zal dan van hen worden, die nooit enige genade begeerden, omdat ze wel genoeg zonder dezelve zijn! Een mens kan niet leven, zeggen zij, van de gebeden en het aanhoren der predicaties; zulke plichten zijn moeilijk; ze zijn verhinderingen, geen gewenste hulpmiddelen. En als enige inzetten voorhanden is, dan heet het, wanneer zal de sabbat geëindigd zijn? En wat Gods volk zelf aangaat, zij kunnen geen onderscheid tussen hen en andere mensen zien; ja, zij menen dat zij zelfs erger zijn. Indien dit uw godsdienst is, zo beware God mij voor uw godsdienst.

Ja, zij kunnen geen schoonheid in Christus zien, om Hem te begeren. Zij kunnen begeren dat zij op de Sabbatten niet zoveel beteugeld worden, dat er zoveel moeite niet aangewend wordt om hen te onderwijzen; mogelijk zullen zij begeren, dat hun handen weerhouden worden om te stelen, hun gedachten om te vervloeken, en hun

voeten om te lopen om bloed te vergieten.

Maar het leven der genade en de kracht daarvan begeren zij niet, en hebben zij nooit begeerd. Ik herinner mij dat David toen hij in groot gevaar was, zei: Heere, mijn zuchten is voor u niet verborgen; dit was zijn vertroosting als hij niet kon bidden, Ps. 38: 10. Maar hier is het anders. Kunt gij, als het uiterste gevaar u overkomt, zeggen: ik ben nu niet in staat om te spreken, maar o, gedenk mijn tranen, in het verborgen voor U gestort, mijn zuchten te middernacht, mijn dagelijkse klachten, mijn dagelijkse verzuchtingen tot U, die uit dit bedroefde hart opgeklommen zijn!

Heeft de Heere dit nooit in u gewrocht? Als het uiterste gevaar genaakt en u niets dergelijks hebt, om voor u te getuigen, denkt u dan, dat de Bruidgom u in vrede zal ontmoeten? Ach neen! begeeft u naar huis en slaak jammerklachten over uw ziel; zeg: de Heere is verre van mij; als velen zullen zoeken in te gaan, en niet kunnen, wat zal dan van mij worden?

3e Gebruik.

Zie hieruit hoeveel mensen zichzelf met de bewijzen van hun goeden staat bedriegen, die, hoewel zij geen olie in hun vat, noch schijnsel in hun leven zien, echter omdat zij het begeren, van gedachten zijn, dat de Heere hen en hun begeerten aanneemt, en Hij hen daarom zal vervullen. Die opvatting houdt zelfs duizenden in hun zonde en rampzaligheden, en ofschoon ze van dezelve overtuigd zijn, zeggen ze nochtans: ik wenste dat het beter met mij ware, zij denken, dat de geveinsden vertoningen maken van dit en dat; echter hebben zij geen ongeveinsde begeerten; hierin rusten duizenden, en dit veroorzaakt hun de dood, Spr. 21: 25, De begeerte des luiaards zal hem doden.

§ 3. Vraag. Maar waardeert de Heere de verzuchtingen zijns volks niet? Zegt Christus niet, Joh. 4: 10, zo gij begeerd had, enz. Ziet de Heere niet op de inwendige mens, op de eigenlijke gesteldheid, ja begeerten die er voorheen geweest zijn.

Antwoord. Jazeker. Maar daar zijn enige begeerten welke goede bewijzen opleveren, enigen die geen bewijzen zijn; die, welke ongegrond zijn, zal ik aan u voorstellen in het bijzonder voorbeeld van deze dwaze maagden, enz.

Ten eerste, Het zijn ongezonde begeerten, die in de ziel lichtelijk ontstaan, zonder het gevoel der noodzakelijkheid van des Heeren almachtige kracht en van de Geest des levens, om die in het eerst te werken. Wij zullen bevinden dat de begeerten van herboren Christenen niet lichtelijk ontstaan, voordat zij de noodzakelijkheid er van zien, dat de Heere hen trekke, Jer. 31: 10. Klaagl. 5: 21. Maar de begeerten van anderen ontstaan gemakkelijk en schielijk, gelijk van deze dwaze maagden; haar ontbrak olie. Zij konden die schielijk begeren, en zij gingen bij haar metgezellen om hulp: *Ach, geeft ons van uw olie.*

Zie hoe het is met de wilde rogge en de erwten. Zij zullen in hun jaargetijde van zelf overvloedig opkomen, zonder zaaien of ploegen. De grond brengt die van nature voort, maar ander koren en graan zal zo gemakkelijk niet opkomen; uw grond zal die vrucht niet dragen, tenzij dezelve geploegd en gespit woede, en dan moet het door de hand eens mensen daarin gezaaid worden. Het moet sterven, eer het kan herleven. Zo ook hier. Als de begeerten schielijk komen en ontstaan, zo is dit een teken dat ze wild zijn. De Heere moet het hart verbreken, en dan deze begeerten van de hemel zaaien en planten; u moet die uit de hemel halen, anders zijn ze onnut. Want als de Heere de zaligmakende begeerten wezenlijk werkt, zo zaait Hij die altijd in een verbroken hart, hetwelk inderdaad ten enenmale verbroken is; als God het rokende vlas in brand steekt, namelijk de begeerten, zo breekt Hij eerst Zelf het riet.

Ten tweede: Het onderwerp in hetwelk deze begeerten zijn. Bijvoorbeeld, een man heeft een zoon en een dienstknecht. De zoon krijgt alles wat hij begeert, omdat hij de geest eens zoons heeft; alles wat de vader heeft is voor hem, hetwelk hem ten nutte zal verstrekken. De knecht begeert met veel aandrang, maar hij bidt door de geest eens dienstknechts, en alles wat zijn heer heeft is niet voor hem; als hij dus om de erfenis, of een gedeelte daarvan, en alzo om het gedeelte des zoons bidt, zal hij dat dan verkrijgen? Neen, hij zal hebben wat voor een dienstknecht betamelijk is. Zo ook is het hier. De Heere heeft enige zonen in zijn kerken deze bidden en begeren uit de Geest van het kindschap; alles wat God heeft is het hunne. Zij zullen het hebben. Daarom zegt Ps. 145: 19 -21, *Hij zal het welbehagen doen dergenen, die Hem vrezen, die Hem liefhebben en zich in Hem verblijden.*

Want dat is de eigenschap van kindschap; als een zoon alle verkwikking op de wereld moet derven, ja als hij er zijn bekomst van heeft, vermaakt hij zich in zijns vaders aanzicht, liefde, genade, gemeenschap en huis, Ps. 27:4, Want zij zijn erfgenamen Gods en mede-erfgenamen van Christus omdat ze zonen zijn. Maar dezen, die maar dienaars zijn in het huis Gods; zullen zij hun begeerten en hun hartenlust hebben?

Neen. Zo was het met deze dwaze maagden: zij waren alleen maar dienaressen in het huis, geen ware bruiden of dochters, op zijn best maar dwazen. Zij hadden niet de Geest kindschap, maar ze hadden hun begeerten; nooit waren zij met de Heere Jezus zelf zaligmakend gehuwd, noch stelden zij haar hoop op Hem, maar zij waren dwaas, en dit is de oorzaak waarom de begeerten der anderen gehoord werden, en de haar niet.

Ten derde: Ongegronde begeerten worden alleen in een zekere mate gekoesterd, terwijl integendeel begeerten der heiligen naar deze genade zonder mate uitgaan; alzo schoten de dwaze maagden hierin bij de wijzen tekort; al wat zij konden verkrijgen, was weinig genoeg voor zichzelf, maar de dwazen hadden het oog op een deel van haar olie, gelijk menig mens het oog heeft op de gaven en hoedanigheden van anderen; ach, zegt men, was ik een zo eerlijk en een ootmoedig man, als deze is! Menig mens stelt zich een zekere mate voor, en als hij die heeft, is het wel, terwijl hij die al te jammerlijk mist Zie met aandacht op de dwaze maagden. Zij vergenoegden zich met een zekere mate, en nu zij er gebrek aan hebben, zoeken zij daarnaar; in het eerst stelde een weinig haar tevreden, en nu dit weinige verteerd is, zo zal een weinig haar wederom helpen.

En wat is haar maat?

1. Zoveel, als haar voor de mensen kan versieren en opschikken: onze lamp is uit.
2. Zoveel, als haar tegen de komst van Christus kan vertroosten. Want zij waren ongerust omdat haar olie verteerd was, waarmee zij de Bruidegom moesten ontmoeten. De begeerte van hem, die dezelve maar in een kleine mate begeert, is Gewis ongezond. Hij is tevreden met zoveel als tot zijn oogmerk dienstig is. Hij snijdt zijn rok, naar dat zijn laken groot is. Maar hij die dezelve zonder mate begeert, is een ander mens, gelijk Paulus, Fil. 3:12, Opdat ik die door enig middel mocht grijpen, waartoe ik ook gegrepen ben. Om deze reden noemt Chrysostomus, *Paulus die insatiabilis Dei cultor*. Want hij stelde het tot zijn eigenlijk oogmerk, gelijk iemand die de rijkdom onmatig begeeft; hoewel hij al de rijkdommen der wereld niet verkrijgt, zal hij echter hoe meer hij heeft des te meer er om bidden. Deze maakt zijn vleselijke begeerlijkheid tot zijn laatste einde.

Tegenwerping. *Maar hij kan het zonder mate en tot zijn eigen oogmerk begeren.*

Antwoord. Ik beken dat dit waar is. Want de mensen begeren eer, en geen eer dan door gaven, en geen gaven dan door genade; hierdoor kunnen zij oneindig begeren, en toch is het maar een mate, namelijk om zijn eigen oogmerk, maar niet om des Heeren einde te dienen. Het is om zich zelf te verhogen. De ware begeerte naar genade, heeft ten doel, alle zelfzucht te vernietigen, en God alles te doen zijn, Ps. 119:4, b.

Ten vierde: Het is niet hun enige begeerte, of de enige zaak welke zij begeren, namelijk, de goeden Geest des Heeren, en dat noch zij, noch enige zaak in hen mogen leven, maar dat de Heere moge leven, en Zijn genade en koninkrijk de overhand in hun harten mogen hebben, hiernaar gaan alleen de begeerten der heiligen uit; of indien hun begeerten naar andere dingen uitgaan, zo zal de Geest tegen hen begeren, 2 Sam. 23: 5. Gelijk de vleselijke begeerten naar leven en de vertroosting van het leven uitgaan, zo gaan ook de geestelijke begeerten naar het leven van Christus in hen, en naar de vertroosting des Heeren door dat leven uit, Ps. 27:4, Een ding heb ik begeerd, dat zal ik zoeken. Wat was dat? Een kroon, een koninkrijk?

Neen. *Maar dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des HEFREN, om de lieflijkheden des HERREN, in zijn tempel te onderzoeken.*

Merkwaardig is het voorbeeld van Abraham, Hebr. 11. Twee dingen ontmoette hij, opdat hij zijn begeerten zou laten varen.

1. Hij kwam in een land, dat God beloofd had hem te geven, waar hij onder vijanden en vrees leefde.

2. Hij kon weergekeerd zijn naar een ander land, en het alsdan beter gehad hebben.

3. God zegende hem, enz. Maar dat was het niet waarnaar hij begerig was, het was naar iets anders alleen, hetwelk hierboven is. Daarom schaamde zich God niet, zijn God genaamd te worden; maar de dwaze maagden schoten hierin tekort, en daarom zochten zij dit allen in tijden van het uiterste gevaar.

En juist dit is de gesteldheid van veel genadeloze harten, in een tijd van het uiterste gevaar.

1. Als alle genade verdwenen is.

2. Als de dood komt, zoeken zij ernstig naar de Heere en de genade; ach, dan drukt hun zonde zwaar! ach, dan is een ootmoedig hart zoet! Maar dit heeft niet eer plaats dan nadat hun harten door begeerlijkheden naar andere dingen overwonnen waren; zó dubbelhartig is ieder vleselijk mens, Ef. 2: 3, Doende de begeerlijkheden der gedachten; dat is, duivelse begeerlijkheden, en de begeerlijkheden des vleses, namelijk, wellustige en beestachtige begeerlijkheden; dit is de staat van alle mensen. Daarom zijn de beloften niet enkel gedaan, opdat de mensen de Heere zouden zoeken, want zij kunnen in gebreke blijven, maar aan hen die dit van ganser hart doen, Ps. 90: 2, en 29: 13. Dit doen zij nooit. De mensen bidden dagelijks en leven dag aan dag in hun wellusten. De mensen verlangen in ellende, maar zijn koel in vrede.

§ 4. Vraag. Maar aangezien er in de heiligen twee naturen zijn, zoo dat het vlees tegen de Geest begeert en de Geest tegen het vlees, en er een dubbel hart in een verworpene is, waardoor hij te gelijk genade en andere dingen begeert; hoe zullen wij hen dan onderscheiden?

Antwoord.

1. De begeerten naar genade en naar wereldse dingen in een geveinsde, komen met elkaar in hetzelfde hart overeen. Maar die begeerlijkheden, welke naar het vlees en de Geest in een herboren hart zijn, zijn met elkaar strijdig en gelijk vuur en water. De ene tracht het ganse wezen van de ander te vernietigen. Bijvoorbeeld: Een mens mist de,

dingen dezer wereld. Hij zoekt, en is begerig naar rijkdom, eer, rust en vrede. Maar, denkt hij, als ik niets anders heb dan dit, dan zal ik, als ik geen genade heb, ter hel varen. Daarom begeert hij die, en zo heeft hij vrede. Hij is in alle opzichten gerust. Hij gaat aangenaam voort in de weg der belijdenis en des gebeds. Het zondig hart is hiertoe genegen, opdat hij met zijn hoofd zacht op twee kussens ruste, maar de Geest verheft zich hiertegen, zo dat de ziel denkt, ik zal door deze dubbelhartigheid vallen. Heere! hoezeer is men genegen zich in deze droesem te wentelen. De begeerlijkheden in de geveinsden, zijn gelijk zusters die elkaar helpen om vrede te verkrijgen. Maar hier zijn ze als vijanden, juist om die vervloekten vrede te verdelgen.

2. In een vals hart zijn de begeerlijkheden en betrachtingen dezer dingen voor hen zo dierbaar als hun beste beenderen en leden. Zij kunnen niet zonder dezelve zijn, noch zonder dezelve iets doen. Maar in de heiligen zijn ze zweren en builen, en daarom van hen gehaat; bijvoorbeeld: Laat een mens een overvloedige tafel, veel middelen en uitwendige zegeningen hebben; laat hem grote beloften doen, de inzettingen Gods en een hart hebben om God in dezelve te volgen; dan zal men hem wakker bezig zien in de godsdienst. Maar wordt hij in de uitersten nood tot gemis van dit alles, en tot vrees voor armoede gebracht, zodat zijn middelen verdwijnen, de armoede genaakt, veel onenigheden ontstaan en de vrouw een groot getier maakt; dan valt hij mismoedig ter aarde, of gelijk bij een wereldling is zijn leven, zijn genegenheid voor de inzettingen of de dienstknechten Gods vervlogen.

Het gaat ermee gelijk met een vogel; als die twee vleugels heeft, kan hij vliegen, maar als hij er maar een heeft, valt hij en de vogelaar vangt hem, omdat die vleugel een onmisbaar lid voor hem was. Zo ook is het hier. Zo was het ook met Davids dienstknechten te Ziklag, 1 Sam. 30: 4. *Zij weenden allen, totdat er geen kracht meer in hen was om te wenen.*

Maar gans anders was het met David. Hij kon zijn toevlucht tot God nemen zonder deze vleugelen. Wanneer alzo God aan een mens een staat verleent, die zo groot niet is als hij wel wilde, en het hart begerig is, naar hetgeen God tegenstaat; dan kan hij zich met weinig of met een geringen staat niet vergenoegen; doordat zijn been zijn begeerte is, kan hij niet toelaten dat het afgekapt of afgezet worde. Als een mens een houten been heeft, zo kan hij het snijden naar de maat van zijn schoen, maar als het zijn eigen been is, moet zijn schoen naar de maat van zijn been gesneden worden; omdat het zijn been is, moet het niet kleiner gesneden worden; och het is hem zo dierbaar!

Zo is het met een mens die een begeerte naar enige dingen heeft. Zij zijn dierbaar, daarom zegt men dat hij in dezelve leeft en in het vlees is, maar de begeerten naar deze dingen in een genaderijk hart, zijn buiten. Zij kunnen zonder dezelve wezen. Och, zegt de begenadigde, geen groter gelukzaligheid zou er voor mij zijn, dan dat de Heere dezelve in mij wilde doden! Gal. 5: 23, *Die van Christus zijn, hebben het vlees gekruist met de bewegingen en begeerlijkheden.*

3. De begeerlijkheden en betrachtingen in een vals hart, zijn heersende begeerlijkheden en doen hun de begeerlijkheden naar de genade en de heiligheid dienen. Maar in een heilig hart heeft het tegendeel plaats. Bijvoorbeeld: Een mens bidt om de liefde Gods en de Geest der genade, en het geschied met toegenegenheid, doch het is altijd om enige begeerlijkheid, Jak. 4:3. Een mens begeert de genade om zijn gaven te voltooien, en gaven om hem te versieren en hem eer bij de mensen te doen hebben; een mens begeert de genade, om zijn geweten in de verzekerdheid van Gods liefde en de vergiffenis der zonden gerust te stellen, om des te geruster in zijn zonden

te leven, Jes. 58:3, 4. In een genaderijk hart nu, dienen de begeerten naar deze dingen de begeerten naar de genade. Want hij begeert dat de dingen dezer wereld heiliger mogen zijn, Spr. 30:7, 8. Voed mij met het brood mijns bescheiden deels, opdat ik U niet verloochene. Hij begeert dit om Israëls wil, 2 Sam. 5:12.

Een winkelier koopt en verkoopt, doch het is om winst, Fil. 1:20. Ach, overweeg deze dingen; als uw harten alleen zulke valse begeerten gehad hebben als deze, zo weet, dat also waarlijk als deze maagden buitengesloten werden, u insgelijks ten laatsten dage buitengesloten zult worden.

HOOFDSTUK 13

De begeerten en pogingen der geveinsden naar de genade zijn niet duurzaam.

§ 1. Vierde LERING

Dat de dwaze maagden, in haar eerste pogingen om de Geest der genade, gewoonlijk ophouden met verder te zoeken, voordat zij die mate en volheid van dezelve verkregen hebben, die tot het einde toe voortduren zal.

Of,

Dat er altijd een ophouden in de eerste pogingen van vleselijke belijders is, om naar die mate van genade te zoeken, welke inderdaad tot hun ontmoeting van, en verschijning voor de Heere Jezus Christus, zal voortduren.

Want hier zochten deze maagden naar de Heere Jezus Christus en de Geest van Christus; om deze reden verkregen zij die mate, welke haar lampen voor een goeden tijd verlichtte. Zij stelden zich hiermee tevreden, en begaven zich niet meer aan het zoeken, dan toen het te laat was. Daarom zeiden zij toen: Geeft ons van uw olie; onze lampen gaan uit. Deze dwaze maagden gedroegen zich, toen zij iets gekregen hadden, alsof ze een overvloed van genegenheid en belijdenis bezaten. Zij dachten dat ze zo goed als de besten waren, en toch, hoe noodzakelijk was het, dat ze naar meer zochten! Maar toen werden ze zorgeloos en vielen in slaap, totdat alles verteerd was. De Schriftuur is in deze zaak zeer krachtig.

Maar laat ons de oorzaken hiervan eens inzien en beschouwen.

Eerst: soms is het omdat zij niet weten, hoe groot de mate is, welke de zaligheid vergezelt. Maar zij hebben een inbeelding naar hun eigen begrip, hetwelk een vals denkbeeld van de zaligmakende genade is; als zij dit hebben, denken zij dat alles wel is, en zij gaan niet verder, Richt. 2: 11, 12. Het geslacht, dat de Heere niet kent, zal andere goden navolgen en die dienen, en daarin rusten; totdat het met hen gaat, gelijk met degenen, die toen de toorn des Heeren ontstak en de rovers kwamen, tot Hem riepen. Wat is de reden, waarom menig mens de gerechtigheid derft, die van God is, namelijk des geloofs? Omdat hij in zijn hoofd een gerechtigheid van zichzelf bedenkt. En als hij die heeft, dan heet het: ik hoop dat de Heere mij zal aannemen en mij zal vergeven; zie Rom. 9: 31, 32. Waarom misten zij die?

Omdat zij die door een gerechtigheid zochten, welke van henzelf was. Waarom missen velen alzo het geloof?

Omdat zij menen dat het een verzekering is; of als een mens op Christus rust, zo overwegen zij de noodzakelijkheid niet van een almachtige kracht. Daarom bidt de apostel hierom, Ef. 1: 19, en wat de bekering aangaat, hoe komt het dat de mensen daarin tekort schieten? Zij denken, als Gods toorn uitgegoten wordt en de ziel alsdan de Heere zoekt en enige vertroosting vindt, dat dit de bekering is, Ps. 78. Matth. 3. Daarmee gaan ze dan heen. Aangaande de heiligheid denken ze, dat ze moeten wezen gelijk anderen, en het dan wel is. Zij denken, dat zijn de mensen die leven en gelukzalig zullen worden. Zie, hoe het te Babel was, toen de harten en de talen verward waren. De een riep om steen en de ander bracht hem een truffel of hamer, omdat hij zich maar verbeeldde wat hij sprak, en zijn taal niet verstond.

Zo ook is het hier. De mensen lezen en horen het Woord Gods en de predikanten nodigen tot het geloof en de kennis Gods. Maar aardse gemoederen kunnen de

hemelse taal niet verstaan; hierdoor beelden zij zich in, dat het geloof en de bekering dat is, wat het inderdaad niet is, en alzo missen zij, wat het anders inderdaad zou doen bekliven; dit is de ellende van veel duizenden, die ziende niet zien. De bevinding van het werk der genade, doet de mensen op een zaligmakende wijze kennen wat genade is Joh. 5: 37. 38. Mensen nu, die onbegnadigd zijn, hebben de genade nooit in haar leven en kracht gekend. Daarom kunnen zij het niet zeggen.

Ten tweede: Uit de natuur der algemene genade; welke natuur, gelijk de apostel spreekt, in de levenloze kennis wortelt, 1 Cor. 8: 1. Welke opgeblazen maakt, nooit maakt ze de ziel gevoelig over haar geringheid, zoals de zaligmakende genade doet, Ezech. 16: 63. Want die doet een mens nooit rusten in het zoeken naar de Heere. Maar deze maakt de ziel vol, en hierdoor verdwijnt de graagte om naar meer te zoeken, zie Openb. 3: 17, Zij dacht dat ze rijk was, enz. De Geest der genade die maar algemeen is, geneest een verachtelijk, hoogmoedig hart; verligt het en stelt het gerust met het genezen van enige zonden, die het geweten zeer drukken. Hij geneest en stelt de mens gerust. Daarom bevindt hij zich wel, daar is geen bekering nodig.

Maar de Geest des levens vernietigt de mens inderdaad en doodt de verdorvenheid, en hierdoor wederstaat hij die, dan zegt de ziel: ik gevoelde nooit mijn hart zo verachtelijk als nu. Daarom zei Paulus: De zonde herleeft en leidt mij gevangen; ik ellendig mens! Zo gaat het met een prins, als enige groten komen om hem te dienen; ze zijn hem aangenaam; dit baart hem rust, en bevestigt hem op zijn troon, maar als er iemand komt om over hem te heersen, dan verzamelt hij al zijn macht om hem tegen te staan. Op deze wijze komt de algemene genade altijd als een dienstknecht om te verderven; zelf een man van het beste verstand en de grootste bekwaamheid, keert die tegen de Heere, en wendt die ten dienste van zichzelf aan.

Ten derde: Is het een misverstand van deze moeilijkheid en een onwilligheid in het hart, om door de moeilijkheid van naar de Heere te zoeken heen te breken; menig mens ziet, gelijk de rijke man in de hel, Abraham van verre zag, de genade, en God en Christus van verre. Maar daar is een grote kloof tussen hen en de genade. Te waken en te vasten, de Heere naarstig te zoeken de Heere onafscheidelijk te volgen, Ps. 63, het hart klagende te houden totdat de Heere komt, dit valt hard, gelijk in Hebr. 3, gezegd wordt. Zij konden niet ingaan om hun ongelooft.

1. Zij dachten, dat zij nooit konden overwinnen,
2. Zij dachten, dat de Heere hen daarom haatte, Deut. 1: 27. Zij sloegen geen acht op de kracht Gods. Zij zullen maar brood voor ons wezen. Num. 14: 9. Zij konden niet geloven dat het brood was, hetwelk met zoveel hachelijkheid vergezeld ging.

Zo is het met menig mens; hierdoor zit hij neer met begeerte en hoop, en zo gaat hij verloren: De begeerte des luiaards doodt hem. Om deze reden klagen velen over moeilijkheid, maar zij redden zich nooit uit de moeilijkheden, en zo gaan ze verloren. Ze zijn dus niet gelijk aan de koopman, die verre ging om de parel te halen: het was zijn levenszaak, en hij wordt door geen storm of kwaad weer aangespoord om zijn rust te zoeken, voordat hij die gekregen heeft. Hij heeft het besluit genomen om er alles aan te wagen, Spr. 2: 4, 5, zo gij ze zoekt als zilver, enz. Velen waarderen Christus en de genade; ze zeggen: och, dat ik ze had! maar ze zijn te lui om er naar te graven. Zij hebben hun gemak te lief, en zij rusten in hun begeerten naar dezelve. Maar zij missen die inderdaad. Daarom kunnen er velen komen, en God in de uitwendige inzettingen navolgen, maar nooit vrucht en vertroosting in enige der zelf vinden, uit oorzaak van de moeilijkheid; echter laten zij het daarbij, omdat zij naar de inzettingen zoeken, zie

Spr. 12: 27, *Een luiaard zal zijn jachtvang niet braden*. Daar is een zeer groot vermaak in het komen tot de inzetten, gelijk de reizigers hebben in de schaduw, maar de boom te beklimmen valt hard, en hierdoor wordt de vrucht verloren. Daarom als God ziet, dat een mens zijn luiheid liefheeft. En die minachting voor Zijn genade heeft, dat hij die zo vlijtig niet wil volgen als hij zijn begeerlijkheden gevolgd heeft, zo laat Hij de Satan los. Deze komt dan en geeft Hem een diepen indruk, dat God alles moet doen; daarin rust hij dan, en zo blijft hij daarvan ontbloot. Gelijk iemand die bij de akkerlieden komt en hun zegt, dat zij veel moeiten en zorgen aangewend hebben om hun gronden veel vruchten te doen voortbrengen, maar dat in de toekomst hun landerijen vruchten zullen voortbrengen, zonder te planten of te zaaien, en ze alleen maar de vruchten hebben te maaien. Het zou een goede tijding voor hen zijn, en zij geloven die, maar als het jaar voorbij is, hebben zij het koren ver te zoeken. Alzo beweegt dit het hart, hierin rusten zij en zo hebben zij gebrek.

Ten vierde: Uit het gevoel van de nutteloosheid om de Heere door moeilijkheden te zoeken; hieraan willen zij zich maar weinig overgeven, eer zij zien dat dit zal voortduren.

1. Sommigen volgen de Heere om wereldse inzichten, gelijk Judas deed. Maar toen hij bevond dat de beurs schraal en de zak leeg was, verzaakte hij de Heere.
2. Sommigen om vertroosting, en hierom bidden en treuren zij, ze zeggen, gelijk in Mal. 3: 14, wat nuttigheid is het dat wij zo gewandeld hebben?

Evenals het met Naomi was, toen zij weer naar huis keerde, en haar beide dochters haar een gedeelte van haar weg vergezelden; keert weder, zei zij, naar uw vrienden, daar is geen man voor ulieden waar ik heenga. De een wilde niet aflaten, en zeide, het is niet om een man dat ik u gevolgd ben, maar om God; *uw God zal mijn God zijn*. De ander, die haar hoorde spreken, en haars vaders huis en haar vaderland lief had, ging terug, hoewel niet zonder enige ontroering. Zo ook is het hier, aangezien het geloof des te meer zal roepen.

Ten vijfde: Uit de ergernissen die de satan gewoonlijk inboezemt, als zij in de hitte van hun eerste pogingen zijn. Gelijk zij die op steenachtige plaatsen bezaaid en geërgerd zijnde, afvallen. Als door,

1. Vervolging, waardoor zij afvallen; een kind begint naar God te zien. Maar de vader, de moeder en de vrienden spotten en schimpen.
2. Bedorven leeraars, Matth. 24, die gelijk valse Christussen bedriegen, en de mensen een ongelooflijke menigte zwaarigheden in het hoofd brengen, en hen dan verleiden. Gelijk de Galatiërs, die hun ogen voor Paulus wilden uitgraven, en echter door de liefde en het zacht gedrag der valse leeraren, die zo schoonschijnend waren, des te meer afvielen.
3. Bedorven gezelschap, vrouwen of mannen; veel sterke mannen zijn hierdoor gevallen, en ook de mannen, hebbende een gedaante van Godzaligheid, maar die de kracht ervan verloochend hebben, zijn met hun hart in deze strikken gevangen.
4. Enig moeilijk leerstuk, Joh. 6: 60, 66. Daar wordt iets gepredikt, hetwelk in strijd met onze bevattings is; ik zal het nooit geloven, zeggen zij. En dan vloeien zij door.

Ten zesde: Uit oorzaak van de valse vertroosting, welke de mensen gewoonlijk ondervinden, voordat zij dat verkrijgen, wat in hen blijft. En deze stelt hen in alles gerust.

1. Uit henzelf; een mens ziet dat Christus hem alleen door een prijs kan verlossen,

maar hij vindt niet de noodzakelijkheid van Christus, om hem door macht te verlossen. En als hij dan ziet welk een ellendig schepsel hij is, zo steunt hij op de Heere, mogelijk door een woord hetwelk hij hoort, Joh. 8: 30, 31, toen zij dat hoorden geloofden zij; echter zei de Heere tot hen, dat zij niet vrij waren, maar dat ze nog door hun zonden verleid werden, waartoe zij de Zoon zelf nodig hadden om er aan te sterven en om hen daarvan te behouden. Alzo vertroost menig een zich zelf, en hierbij laten zij het, hoewel zij geen andere ver. Zekering hebben.

2. De goedkeuring en vertroosting van anderen, Ezech. 13: 3, 4.

3. Wonderbare verrukkingen van blijdschap, die menig mens schielijk overkomen. Zij hebben gegeten en gedronken in Christus tegenwoordigheid, en zijn op deze en die tijd en op zodanigen wijze vertroost; dit zal men bevinden, overtuigt de mensen, dat God de hun is, zonder het onderwerp te openbaren, enz. Wij worden Zijn volk door de verandering die God gemaakt heeft.

§ 2. Vraag. *Welke is dan die mate, welke voortduren zal, en gestadig zal blijven?*

Antwoord. Hiervan heb ik in het brede gesproken. Maar die de waarheid liefheeft als zijn dagelijks brood, zal er zich mede voeden, telkens als hem die voorgezet wordt. Nu is er één zaak en ik zal mij alleen in die éne zaak verklaren, namelijk: Zij geven het op, voordat zij de verzadigende zoetheid der genade van Christus en de tegenwoordigheid Zijner genade in hun zielen gesmaakt en geproefd hebben.

Dit laat zich aanzien gelijk de Israëlieten. Zij kwamen uit Egypte en zagen de wonderen Gods in de woestijn. Zij hadden zijn vurige wet en Zijn heerlijken tabernakel bij hen. En toch kwamen zij nooit in het land der rust. Evenzo is het met velen in deze dagen, zij hebben enige schemeringen van de voortreffelijkheid van Christus en Zijn genade; ze hebben enige begeerten naar dezelve en enige smaak er van. Zij zijn uit hun jammerlijke slavernij uitgerukt, en de woorden Gods horende, worden zij dikwijls ontroerd; nochtans moeten hun dode lichamen in de woestijn blijven, omdat ze nooit tot de rust komen. Zij vallen af van God, omdat zij nooit wisten, wat deze rust beduidde, Hebr. 4: 11.

De geveinsden hebben een wakker makende genade en zijn zeer ongerust. Zij hebben verlichtende genade en weten meer dan menig Christen. Zij hebben een ontvokkende genade en zijn wonderbaar ingenomen met de blijde boodschap des Evangelies. Maar de voldoende genade, of die genade die hen er toebrenge om het overige en de voldoende zoetheid in God, niet alleen aan hun geweten maar aan hun hart, niet vleselijk maar geestelijk te vervullen, deze hebben zij nooit bereikt, Joh. 4: 14, *Wie gedronken zal hebben van het water dat Ik hem geven zal, die zal in eeuwigheid niet dorsten*; Joh. 6: 54, *Die mijn vlees eet, en mijn bloed drinkt, die heeft het leven*. Zo niet, dan heeft hij geen leven; te eten en te drinken, is niet aan te roeren en te proeven. Velen kunnen in Zijn tegenwoordigheid eten en drinken, zie Exod. 24: 11, doch worden geenszins door zijn Persoon gevoed; dit maakt dat de ziel het uithoudt, Spr. 2: 10, 11, Ps. 00: 14; dit maakt de ziel in Gód al de dagen zijns levens verheugd.

Waar enig schepsel in rust is, daar is het op zijn ware plaats. Het is een teken dat de Heere de eigenlijke plaats der ziel is, (niet de zonde, niet de hel, welke Judas eigen plaats was,) als zij daar rust. En dit is het laatste einde en de vrucht der verlossing van Christus, Jer. 31: 11, 14. Dat is, *niet zó veel van God te hebben, dat men een van God walgend Christen is*, zoals hij zegt, maar zó verzadigd, dat men geen andere dingen begeert, en daarbij te blijven, hoewel het hart niet altijd dezelfde zoetheid gevoelt.

§ 3. Nu zijn er vier dingen, die met deze volheid van verzadigende zoetheid samenwerken.

Ten eerste. De openbaring van de Heere Jezus in Zijn volkomen gelijkmatigheid, en in al de afmetingen van zijn goedheid aan de ziel des mensen, welke geschapen is voor en mitsdien begerig is naar een oneindig en eeuwig goed. Zolang dit goed niet bekend is als zodanig, verzadigt het nooit; als daarom een mens op een schepsel ziet, is er in hetzelfde wel veel zoetheid, maar niet alle zoetheid, hierdoor voldoet het niet. Daar is zoetheid in eer en rijkdom, maar ziek zijnde, is men daarmee een ellendig mens. Daar is zoetheid in gezondheid, maar arm en naakt zijnde, is men een verlaten mens. En als een schepsel alles in zich had, zo zou hij nochtans als hij denkt, dat alles hem ontnomen zal worden, gelijk zijn aan Jonas wonderboom. Het zal hem nooit vergenoegen.

1. De genade nu welke voldoet, moet in de eerste plaats de volheid van oneindige goedheid openbaar maken, overeenkomende met mijn wensen in de Heere; dit zo zijnde al ontbreken mij dan enige uitwendige zegeningen, zo begeer ik dezelve in Christus, want Hij is erfgenaam, niet alleen van de hemel, maar ook van de ganse wereld.
2. Ontbreken mij geestelijke zegeningen? Ef, 3. Daar is alles in Hem; leven en vrede en heerlijkheid.
3. Heb ik niets om de Heere te bewegen om enige van deze dingen aan mij te geven, zo is er echter overvloed van ontferming en medelijden in Hem, Ef. 1: 17 en 3: 18.

Ten tweede: Het bezit van dit goed als het mijne; al ziet een arm mens hoepen goud voor zich liggen, zo voldoet hem dit niet, als niets daarvan het zijne is; al hoort een Christen van koninkrijken, vrede en heerlijkheid in en met Christus, zo voldoet het hem niet. Het ontroert hem des te meer, als Christus hem verzaakt, en zich van hem vervreemdt. Maar verzekerd te zijn dat Christus de zijne is, dit maakt dat zijn ziel het uiterste voor Christus doet, ja voor Hem lijdt, want hij weet, dat niets hem kan scheiden, enz., gelijk een man, die weet dat hij zal doodslaan en zijn leven niet zal verliezen, evenals Simson het tegen een heirleger mensen waagde. Zij kunnen wel kwetsen, maar niet binden of doden, Rom. 8: 39. Daar is blijdschap en enige vergenoeging in het vinden van de kostelijke parel; welke blijdschap is het dan als men die bezit!

Ten derde: De mededeling van dit goed aan de ziel; al heeft een mens spijs en drank, maar zó dat hij er niet bij kan komen als hij die nodig heeft, zal hem dit vergenoegen als het weggesloten is? Al heeft een mens de wezenlijke bezitting van nog zoveel landerijen, nochtans als hij van de inkomsten zowel als van het land zelf niet verzekerd is, zo zal hij het niet lang houden; is hij er des te beter door? Zo voldoet die genade, welke de ziel tot de genieting van het goede brengt, ten aanzien der weldaad van hetgeen zij aan de ziel toebrengt, Ps. 16: 5, 6, *De HEERE is het deel mijner erve en mijns bekers, en Hij waarborgt die beide.* Daarom, Jer. 14: 9, *Waarom zijt Gij gelijk een versaagd man? Gij zijt toch in het midden van ons!*

Als een mens spijs en kleding heeft, maar zo dat de een nooit voedt en de ander nooit verwarmt, zou hem dit vergenoegen? Neen, tenzij hij het gevoelt; ja, hij zou denken dat dit een vloek was. Alzo, al hebben de heiligen God in Zijn inzettingen, als het beste dat in de wereld is, maar als ze daardoor niet gevoed worden, Heere! welk ene ellende is dit, inzonderheid als de Heere in tijd van nood niet helpt.

Ten vierde: De beantwoording van het goede aan het goede, hetwelk ons verkwikt, anders voldoet het nooit; als iemand spijs uitgedeeld heeft, die zeer lieflijk is; wat baat

het, zo ze hem, die ze nuttigt, niet versterkt om de werken des levens te volbrengen? Als iemand een vriend heeft, en deze hem geen wederliefde kan tonen, noch bewijzen van Zijn liefde kan geven, zo zal het hem niet voldoen. Hieruit volgt, dat de genade vergenoegt, die de ziel de liefde Gods weer aan God doet beantwoorden. Zal ik de HEERE dienen, zei David, met offeranden die mij niets kosten? 2 Sam. 24: 24.

U weet dat de wijnstok en de olijfboom, zie Richt. 9. hierdoor bevredigd werden, dat ze de harten van God en de mensen vrolijk maakten. Wat spreekt u mij van banden, zegt Paulus, ik houd mijn leven niet dierbaar om mijn loop te volbrengen, Hand. 20: 24.

Een vleselijk hart nu geeft zich over voordat hij de Heere ziet of geniet, of de zoetheid van een heilig leven in het wandelen met God bevindt. Daarom,

1. Walgt hij en is vermoeid van al zijn belijdenis en van de waarheid die hij kent, en van God over wie hij spreekt.
2. Daarom spatten zij uit in deze of gene begeerlijkheden. Zo deze niet voldaan worden, moeten zij zich op enige andere wijze vergenoegen. Hetzij in ijdele opvattingen of gevoelens, of in wereldse begeerlijkheden.
3. Hieruit ontstaan wanhopige twijfelingen: Is de Heere wel de mijne? Indien het nochtans anders ware, zou hij gelijk zijn aan een mens, die men vraagt: hoe weet u dat u eet en drinkt? Het verzadigt mij, zegt hij, het geeft mij kracht, anders zou ik sterven.

§ 4. 1e Gebruik.

Tot onderzoek, onderwijs en vermaning aan allen die zich gerust gesteld hebben met die mate van de Geest, welke niet zal voortduren; om van voren af aan te beginnen en een beter fundament te leggen, opdat het u niet ga, als met deze maagden, of gelijk de zondaar, Spr. 5: 11 - 13, u treurt, als niet uw vlees, maar uw ziel verteerd is; ach, hoe heb ik de tucht gehaat! Opdat de toorn niet uitbreke, die niet geblust kan worden, om de verachtelijke handeling met God en met uw eigen zielen. Hoeveel Christenen houden voor genade, wat als het beproefd wordt, al te licht bevonden zal worden; ze weten het niet en ze achten het niet, totdat het handschrift van God aan hun geweten betekend wordt.

Indien u daarom de voldoende zoetheid van de Geest van Gods genade, van dat water hetwelk al uw onmatige dorst lest, van dat brood hetwelk u ten leven voedt, niet ondervonden hebt, zo zijt verzekerd, dat uw olie verteerd en uw licht uitgeblust zal zijn eer u sterft.

§ 5. *Hoe zou ik deze voldoende zoetheid kennen?*

Antwoord. Ik had verwacht dat u zou gezegd hebben: Ach, dat ik die kende! Echter, om met omzichtigheid te werk te gaan, opdat ik niet zou schijnen billijke reden te geven, om af te breken, wat de Heere in Zijn genade gewrocht heeft, zo kunt u nochtans hieruit van dezelve iets kennen.

Ten eerste. Wanneer de Geest van Gods genade, in Zijn inzettingen bedeed, u bezwaart en treft, en u erger maakt, daar is de genade van Christus niet, die u vergenoegt; hoe meer kennis u van de waarheid hebt, hoe minder heerlijkheid u in de waarheid ziet, hoe minder u de waarheid liefhebt; hoe meer vertroosting u door dezelve gevonden hebt, des te minder zijt u begerig naar dezelve; hoe meer bekwaamheden u door dezelve verkregen hebt, des te verwaander en hoogmoediger zijt u geworden; als u gekomen zijt om de inzettingen Gods te zoeken, des te minder goed vindt u door dezelve, des te meer vervelen zij u, ja worden zij door u veracht.

Het is zeker, dat de voldoende genade van Christus niet daar is, waar het brood om te voeden, vergif is om te doden. Is dit de toestand niet van velen? Wat is de oorzaak dat ze erger worden, dat ze in hun laatste einde en in het midden van hun christelijke belijdenis, erger dan in den beginne worden, aangezien ze opgevuld worden met Gods inzettingen, en toch erger worden? Wat is de oorzaak dat in plaatsen van vervolging de inzettingen des Heeren dierbaar worden? Is het niet dat ze tot dezelve komen? Dat de overvloed van Gods inzettingen hen die doet gering achten door hun zonde, lijkt wel naar de mensen die de toring hebben, welker leven slijt. Zij menen wel dat ze kunnen eten, doch als het voor hen staat, verveelt hun de reuk, en ze hebben er weinig genot van, terwijl een gezonde het nochtans anders bevindt. Niet dat de heiligen aldus zouden denken, daar ze gelijk Hiskia daaronder treuren, 2 Kron. 32, Hos. 6: 4, Ik heb verscheurd en gedood, wat is de oorzaak? Omdat uw weldadigheid is als een morgendauw, die schielijk voorbijgaat. Daarom heb Ik hen gedood.

Ach, zegt gij, God heeft ons lief, en wij zijn het beste volk van de wereld, omdat wij inzettingen hebben. Neen, maar omdat u onverstandig zijt, daarom zult u profeten hebben, die u zullen doden.

Ten Tweede: Als enig mens een levende begeerlijkheid in zichzelf in het midden van zijne belijdenis huisvest, en naar haar en haar leven hongert. Want als een mens beter voedsel heeft om te genieten, zo zal hij zijn eigen voedsel tehuis vergeten. Gelijk Christus zeide, toen ze Hem vroegen, waarom Hij niet at. Hoevelen zijn er, die buitengewone gaven hebben en een wonderbare eb en vloed van de Geest des levens en des vredes gehad hebben, die echter `den zonde hebben waarin zij leven, en zonder dezelve niet willen en niet kunnen leven. Zie, hoe het in de woestijn was. Zij waren voor een tijd tamelijk wel vergenoegd met hun verlossing en wandelingen in de woestijn en met hun voorraad, maar zij konden het niet lang uithouden. Zij begeerden spijze naar hunnen lust, maar Hij zond hun zielen ene magerheid, Ps. 78:18, 104: 14, 15. Waar deze is en de lust gaande wordt, daar weigert de Heere die aan zijn eigen volk, omdat Hij de lust wil uithongeren, opdat de ziel zou groeien; of anders, als hij die geeft, zo dood en verstikt hij de lust door zichzelf, en Hij maakt dat die de ziel verveelt, en zij haar eerste man meer waardeert, gelijk Salomo door zijn bevindelijke ontdekking van het schepsel. veel mensen belijden hun zonden en bidden om daarvan verlost te worden, maar door hun droefheden en betrachtingen, staan zij het leven in hun zonden voor, en vervallen in hetzelfde, gelijk de hond tot zijn uitbraaksel wederkeert; u zult ten laatste verworpen worden. 1 Cor, 9: 26, 27, Ik sla niet in de lucht, opdat ik niet verwerpelijk worde; nademaal een begenadigd hart zijn lust niet voorstaat, maar dempt en verteert. Zijn leven is Gode te leven.

Ten derde: Als een mens met zijn hart en genegenheden, het volk Gods met de dierbaarste omhelzingen niet bereikt, noch ook treurt om het gemis van een zodanig hart. Want soms zijn er enige druppelen van des Heeren goedheid die in het hart vallen, waardoor de ziel de Heere aanleeft en ontroerd en verrukt wordt, en Hem, gelijk ze meent, veel liefde toedraagt. Maar zie op hun liefde voor Gods volk; daarin schieten zij tekort, omdat de liefde van Christus niet overvloedig in hun harten is uitgestort, om hen te vervullen en te vergenoegen. En hierdoor niets hebben, om in de zielen hunner naasten uit te storten, 1 Joh. 4:20, 21. Wat was in ons eigen vaderland de beschuldiging tegen de heiligen? Dit, zij zijn geveinsden voor God. Wat dunkt u van deze mensen, die zo spraken?

Antwoord. Zeker waren ze vijanden des Heeren, die Hem nooit bemind hadden. Want dan zouden zij Zijn volk liefhebben. Maar wat is de oorzaak van de beschuldiging

hier? Hier zeggen zij: Ze komen van verre om de inzettingen.

Maar zij zijn onrechtvaardige onderdrukkers, ze zijn wreed. De arme mensen vergaan van honger, eer ze door hen gadeslagen worden. En dus werpen zij niet alleen ene beschuldiging op enige weinigen, maar op al het volk Gods en op de kerk Gods.

Indien het zo is, dan is hun beschuldiging Gods beschuldiging; indien niet, gelijk het gewoonlijk is, dan is ze vals. Sommigen, hoewel ze niet in staat zijn veel te doen, zouden echter, als het van hen gevergd werd hun goederen en leven voor anderen willen geven. En zo het met u anders is, dan moet u weten dat Christus liefde, die van duur is, nooit anders dan maar bij druppelen in uw hart uitgestort is, omdat uw liefde tot Hem zich zo ver niet kan uitstrekken.

Geliefde, wat is het doel van uw overkomst hierheen? Is het niet om eerst Christus, en daarna Zijn volk, en alzo Zijn inzettingen te genieten, omdat naast de gemeenschap van Christus, het gezelschap der heiligen het aller-dierbaarst is. Maar hier bijt en veroordeelt, en verslindt, en verwaarloost, en verwijt u elkaar, en gij zijt geërgerd over iedere ingebeelde verongelijking. Worden de arme mensen niet verwaarloosd? Het is een droevig teken dat de liefde van Christus niet krachtig is, Hebr. 6: 9, 10.

Ten vierde: Als er een overvloed van liefelijke aandoeningen en zoete verkwikkingen geweest is, waardoor de ziel inwendig opgewekt werd, zonder het doden en verdrijven der tegenstrijdige begeerlijkheden en zonden, dan is het zeker dat deze ziel nooit waarlijk vervuld noch verzadigd was, met de Geest van Gods genade. Want gelijk de vaten, terwijl zij met kalk of kaf gevuld zijn, niet met tarwe of water gevuld kunnen worden; evenmin kan het hart terwijl het met enige besmettelijke kwalen gevuld is, door de Heere vervuld of vergenoegd worden. Zie maar alom in de kerken. Hoevelen zijn er die zeggen en denken, dat zij hun zonden als het grootste kwaad haten. Zij verenigen zich met de Heere Jezus. Zij hebben al Gods volk lief, zij zoeken de eer Gods, en ondertussen zijn dat maar hun gedachten!

Want hoewel zij de zonde haten, zo is het echter onoprecht, omdat zij niet zien hoe vast hun handen aan hun zonden gebonden zijn. Zij hebben nooit geloofd, omdat ze nooit gevoeld hebben dat hun onwillig hart zich met Christus verenigde. Zij hebben nooit de heiligen liefgehad, omdat ze nooit hun verachting der heiligen gevoelden; nooit hebben ze Gods eer betracht, omdat ze nooit getreurd hebben om dat wat die eer bezoedelde. Zij hebben nooit hun eigen harten onderzocht. De steenachtige en doornachtige grond verstikte het zaad, omdat hun aarde slecht was. Een hart met lieflijke genegenheden vervuld, dat nooit de sterkte van zijn strijdige verdorvenheden gevoelde, die omlaag liggen, is een kwade grond; daarin zullen die genegenheden nooit tieren, noch behoorlijk blijken, zie 2 Tim. 2:20, 21. Hij, die zichzelf van deze dingen reinigt, zal een vat ter eer zijn, altijd bewaard en nooit verbroken worden.

Stel het niet in de waagschaal, dat het mogelijk is dat (gij genade hebt, zodat ge dus uw zaligheid waagt op zulk een hoop. Maar open de Heere, die bij u heeft aangeklopt, de deur, opdat Hij bij u inkome en Avondmaal met u houde; roep om oneindige, scheppende kracht en genade, om haast te maken en te komen, om u te helpen. Wat hebt u anders te doen, dan u van uw oude begeerlijkheden te ontdoen? Waartoe werkt u anders? Als u kinderen hebt op te voeden, als u enige liefde voor hen hebt; ja al zijn het zwijnen, of al is het vee, zo zult u maken dat u spijs hebt om hen te voeden, en hen zoveel mogelijk te verzadigen. En evenwel laat gij uw ziel door gebrek aan ware geestelijke verkwikkingen verloren gaan!

§ 6. 2e Gebruik.

Tot vermaning aan alle jonge eerstbeginnenden, alsmede aan alle anderen. Draag zorg

dat gij uw vertroosting niet al te vroeg verruilt; draag zorg dat u op de weg niet verloren gaat, draag zorg terwijl u naar de Heere en naar rust zoekt, dat u niet van Hem afvalt door zorgeloosheid en ergernis, en ge also verloren gaat. Maar arbeid om hetgeen zal blijven en eeuwig zal duren.

1. Als de zeelieden een reis willen doen, zullen ze hun vaartuig toetakelen en onderzoeken of er iets niet in de haak is, waardoor het schip ten laatste zou kunnen zinken; als ze eenmaal in zee gelopen waren, zouden ze kunnen sterven eet ze thuis kwamen. En hierom zijn ze zorgvuldig bij hun eerste vertrek; doe u ook also.

2. U zult beproevingen genoeg ontmoeten om al uw bekwaamheden te oefenen, zodat u bij de uitkomst zult zien, dat ze gering genoeg zijn.

3. Dit zal in de ure des doods uw vertroosting zijn, dat hoewel het moeilijk is, er nochtans, als u de goeden strijd gestreden en een goede loopbaan gelopen hebt, een kroon voor u zal weggelegd zijn; dit zal u met verwondering de wereld doen verlaten en u naar de eeuwigheid doen opstijgen in uw zegepralende koets van eer, wanneer u aan de ene zijde een verzakende Demas zult zien, aan de andere zijde een verradende Judas. Hier een afvallig Christen, daar een belijder in schande en ergernis verzonken. Maar de Heere heeft u, een arm schepsel, in uw oprechtheid ondersteund, u die dacht dat u het nooit zou kunnen uithouden.

Opdat u dit doel zou kunnen bereiken, zo zijn er twee dingen te doen:

Ten eerste, Zie wel toe dat uw verwonding door de zonde in het eerst diep genoeg zij, want al de dwaling in eens mensen geloof en heiligmaking, ontstaat uit die eerste dwaling omtrent zijn verootmoediging. Indien iemands verootmoediging vals, zwak en gering is, zo is zijn geloof licht en zijn heiligmaking nagebootst, gelijk te zien is in de sleenachtige en doornige grond. Als iemands wond behoorlijk en de verootmoediging diep genoeg is, zo is zijn geloof goed en zijn heiligmaking heerlijk. Want Christus kan niet uitnemend zoet en voldoende voor de ziel zijn, tenzij de zonde eerst uitnemend bitter zij.

Dit is de reden, waarom Christus in het eerst en in het vervolg niet zoet en dierbaar is, omdat de zonde, inzonderheid de zonde des harten, voor hen zo bitter niet is. De Christenen zullen bevinden dat de achting en waardering van Christus daalt, als de zonde licht en niet bitter is.

§ 7. Vraag. *Hoe bitter moet die zijn?* Joh. 16: 22.

Antwoord. Zo bitter, dat niets uw hart gerust stelt, als de zonde bij u is, en de Heere van u afgeweken is, Klaagl. 3:49, 50, *Mijn oog vliet, en kan niet ophouden, totdat de HEERE van de hemel het aanschouwe*. Als iemand een prins verwacht, die bij hem zal komen wonen, zo maakt hij de vertrekken voor al zijn bedienden gereed, maar hij bewaart de beste vertrekken voor de prins zelf. Zij worden leeg gehouden totdat hij komt; evenzo handelt de ziel met de schepsels, de inzettingen en de heiligen Gods, doch het hart is hiermee niet vergenoegd, maar het bevindt zich leeg en mistroostig, zolang de Heere geweken is. Want, als het hart zich met iets anders dan met de Heere vermaakt, als de Heere komt, zo is het wel en zo niet, dan is het ook wel, zo hoor, wat de Heere zegt, Jak. 4: 810, Zuivert uw harten, en Hij zal tot u genaken; verkeer het lachen in treuren, anders zijt u niet verootmoedigd, Al doet dit Gods eigen volk, zo verstopt het de fontein van Gods liefde en de lieflijkheid der genade, Ps. 30: 7, 8, Toen ik in mijn voorspoed was, werd ik verschrikt.

Als in een huwelijk de man weet, dat er gemeenzaamheid is tussen de vrouw en een ander minnaar, zo begeert hij de haar niet. Maar als de zonde recht bitter is, zo heeft de Heere het gewaad des lofs, om het te geven voor de geest der benauwdheid, Jes.

61: 1, 3. Ach, hoewel het smartelijk is dat de leden worden afgesneden, de borsten geschroeid, de benen gebroken, enz., zo neem toch afscheid van dit alles, om het leven, namelijk dit leven van Christus in u, hetwelk u volkomen vergenoeging zal geven.

§ 8. Vraag. *Hoe zal ik dit doen? Mijn hart zal weelderig en vleselijk worden.*

Antwoord.

1. Stel dit vast als een besluit: ik zal nooit door de Heere vertroost worden, terwijl iets anders mijn hart vertroost, dat is, voor zichzelf, gelijk reeds bewezen is; als dit wel begrepen werd, zo zou dit boven alles de mens zijn vleselijke vergenoeging doen verfoeien, omdat die inderdaad de Heere van hem weert.

2. Bewaar in hetzelfde de gedachtenis der bitterheid uwer zonden en euvel daden. Gelijk David, zich die in Ps. 51 heeft voorgesteld. Want al het zoet der zonde, in het hart komt door bedrog, dat eerst in het verstand is geteeld door enig tegenwoordig goed dat in dezelve wortel schiet, waardoor de ziel geen acht gevende, volgens Jak. 1: 14, afgetrokken en verlokt wordt; hiertegen moet u het hart versterken.

Drie dingen zijn er in de zonde, die, als ze bedacht werden, dezelve bitter zouden maken.

1. Het vonnis der verdoemenis, door Gods Wet om de zonde over u gevelde, hetwelk een ziel zal doen treuren. Weinig genoeg schepden de mensen in de grendels van hun gevangenis.

2. De dood, de angst en de droefheid van de Heere Jezus, om de ziel van deze verdoemenis te ontheffen; dit moet haar doen rouwklagen als over een enige zoon, Zach. 12: 10, 11.

3. De wil Gods te wederstreven en also het hart van Christus, die nu in de heerlijkheid is, te bedroeven. Want toen de oude wereld vleselijk werd, smartte het God aan zijn hart. Houd dit in gedachte: welk vermaak kunt u nemen in dat, wat de Heere doet zuchten? Het einde zat bitter zijn, Spr. 5:4.

Ten tweede: Draag zorg dat u dat geloof niet derft, hetwelk alleen vervulling zal toebrengen. Hebr. 4: 1, 2. Zie toe dat de belofte van in zijn rust in te gaan, nagelaten zijnde, u niet schijnt achtergebleven te zijn door een ongelovig hart. Want menig een verzoekt de Heere, rust op de Heere, is vergenoegd met zijn honger, en met in Hem te rusten zonder leven van Hem te ontvangen. Waarlijk, indien het zo met u is, dan zult u van de Heere afvallen. Want als de Heere dagelijks geen leven in uw harten uitstort, zo zult u Hem moede worden. De inzettingen worden waterloze fonteinen, en de beloften worden droge borsten. Als u brood hebt, en het voedt u niet, zo zult u er niet naar omzien.

§ 9. Vraag. *Hoe zal ik dit geloof verkrijgen.*

Antwoord.

1. Eer en verhoog des Heeren rijke genade in uw hart, voordat u om de Geest des levens tot Hem gaat. Zo sprak die arme vrouw: Indien ik alleenlijk zijn kleed aanraak, zo zal ik gezond worden; als ik nabij Hem kan komen, zal ik hulp verkrijgen. Velen zijn van deze gedachten, eer zij tot Christus gaan: ik zal nooit voorspoedig zijn, ik zal nooit deze zonden overwinnen, en juist hierdoor werden de Israëlieten buiten Kanaän gehouden; hoewel ik weet, dat de Heere zich over zijn arm volk ontfermt als zij ge loeven, al is het dan ook niet in die mate. Zo is het ook met de mensen; als u hun harten wilt winnen, zo prijst hen. En hoewel dit de Heere niet beweegt, zo is het echter een instelling. Het is een weg Gods, Micha 7: 17, 18.

2. Neem een vast besluit, om uw hart nooit te doen ophouden de Heere te zoeken, totdat dit gewrocht is, Psalm 27: 4. Dit zal ik zoeken. Zie dat u het hoog nodig hebt; zeg dus niet: ik heb het verzocht, ik ben bij de Heere geweest, en daar komt geen hulp. Zodat u het daarbij laat rusten; neen, maar trek hieruit uw voordeel, om des te meer te verzoeken, en om des Heeren weigeringen en zijn vertragen, tot een oorzaak van uw geroep te maken. Gelijk de Kanaänese vrouw bad om de kruimkens, en gelijk Jakob door het worstelen met de engel; ten laatste de zegening verkreeg; zeg, daar het lang geduurd heeft, zal de Heere spoedig helpen. Maar de zonden zijn veelvuldig en het hart is snood; ach, des te meer hebt u de genade nodig; Mozes zeide, Exod. 83: 15, Indien u niet met ons zult gaan, zo doe ons van hier niet optrekken.

3. Wacht bedaard op de Heers, en zie toe totdat het beter wordt, Jesaja 64: 4. Geen oog heeft het gezien. Wacht op Hem allereerst. Want welgelukzalig zijn allen, die Hem verwachten, Jes. 30:18.

4. Als de Heere niet geeft, tracht Hem nochtans genoeg te geven, hoewel Hij u geen genoeg geeft, gelijk Maria, zie Johannes 2, toen er wijn ontbrak. 1 Johannes 3: 22. Wij doen hetgeen behaaglijk is voor Hem; hierdoor krijgen wij antwoord; dit zal het te weeg brengen.

HOOFDSTUK 14.

Aantonende dat de genade die iemand bezit, een ander persoon die de genade ontbeert, niet zal begunstigen. En dat zelfs de beste Christenen, de genade niet kunnen meedelen aan hen die dezelve ontberen.

VERS 9. *Doch de wijzen antwoordden, zeggende: Geenszins, opdat er misschien voor ons en voor u niet genoeg zij. Maar gaat liever tot de verkopers, en koopt voor uzelf.*

§ 1. In deze woorden is het antwoord der wijzen, op het verzoek der dwaze maagden, neergesteld.

Dit antwoord der wijze maagden behelst twee zaken.

Ten eerste. Haar raad en vermaning, die haar het hulpmiddel aanwijst, zo er enigen waren die haar van olie konden voorzien: *Gaat tot de verkopers en koopt voor uzelf.* De Geest der genade komt zo gemakkelijk niet tot u; u wilde wel dat die u gegeven werd. Neen! u moet Hem kopen; u wilt, dat wij u helpen. Maar er zijn anderen bestemd, om u die te verkopen; ga terstond tot hen, eer de Bruidegom komt.

1. *Geenszins.*

Dit woord is in onze tekst ingevoegd, het wordt in de grondtekst niet gevonden; echter is dit woord hier zeer dienstig, ten dele, omdat het in de zin van haar rede geheel en al te pas komt, en daartussen gevoegd is, om dit aan te wijzen; ten dele ook, omdat het de mening der woorden klaarder uitdrukt, en hun zin meer onderscheiden te kennen heeft.

2. *Opdat er misschien voor ons en voor u niet genoeg zij.*

Hoe? Zagen de dwazen nu uit naar overvloedige werken, naar de gebeden der heiligen, de schatkist van de heiligheid der kerken en de aflaten? Zeker neen. Want zij waren maagden, zij waren de besmetting van de antichrist ontvloden, en zij gingen hierom niet naar de paapse schatbezorgers, maar naar haar die wijze maagden waren; ook is het niet waarschijnlijk, dat Christus' komst haar uit haar zorgeloosheid zou doen ontwaken, om haar zo schielijk tot het domme Pausdom te doen vervallen, terwijl zij de heldinnen en navolgers der wijzen waren. Daarom is dit de mening niet, gelijk sommigen de woorden verdraaid hebben, en alzo het antwoord der wijzen tot een Protestants antwoord op een paaps verzoek gemaakt hebben, daar ze haar zouden gelast hebben tot de geschoren priesters te gaan, die de vergiffenissen, de aflaten, de gebeden en de verdiensten voor geld verkopen.

§. 1. Vraag. *Hoe? Zijn dan de wijzen onwillig de gaven die zij bezitten, mede te deden? Welk Christen is er, die daartoe niet gewillig is?*

Antwoord.

Eerst, wij behoeven ons in het verklaren der gelijkenissen niet te binden aan de woorden, maar aan het oogmerk: haar oogmerk nu was, Ten eerste, om hierdoor de harten der dwazen te vernederen en te verootmoedigen, en haar te doen weten, dat alles wat zij hadden in deze tijd van de uitersten nood, weinig genoeg voor haarzelf was.

Ten tweede: Dit is een voldoende antwoord op de mening van haar verzoek; u weet hoe de geveinsden in de kerk op uitwendige voorrechten rusten, en hoe zij wel tot de in-

zettingen, doch niet boven de inzetten inderdaad tot Christus gebracht worden. En hoewel zij enige kennis van, en uitzicht op Christus hebben, zo zullen ze nochtans, als ze Hem missen, gelijk zinkende mensen, grijpen naar hetgeen het dichtst bij hen is, en daarvan hulp verwachten. Zo ging het ook met deze maagden, die in de gemeenschap der wijzen, zich over haar verwonderden, door haar het goede genoten hebbende en haar nagevolgd zijnde, zich hierom maar al te veel op haar verlieten; om deze reden antwoordden zij: wij hebben maar onze eigen mate.

Daarom hebben wij het niet in onze handen, om de genade in een tijd van uiterste nood mede te delen; dat moet van Hem komen, die de Geest boven mate ontvangen heeft. Zodat dit antwoord geen onwilligheid om mede te delen betekent, maar het is gegeven om de anderen te doen zien, dat zij de personen niet waren die konden meedelen.

Ten derde: u moet in aanmerking nemen dat God de gewetens der dwazen had geopend, toen zij beleden dat zij geen olie hadden; hierop werden de wijze maagden niet ongenegen om samen mede te delen. Maar aangezien andere middelen aangewezen en geheiligd worden, om de genade te verkrijgen waar die nooit was, of liever doordat die van groter vermogen en kracht waren, daarom zonden zij haar tot die andere middelen, namelijk tot de verkopers, belijdende dat haar beweegreden was, dat zij weinig genoeg voor zichzelf hadden, zodat het niet in haar macht was enige olie over te doen. Dit, meen ik, is het eigenlijke oogmerk der gelijkenis in dit vers. Hieruit trek ik deze drie Leringen.

§ 3. 1e LERING.

Dat de genade van Gods Geest in wijze Christenen, geen goed doet aan dwaze maagden en luie Christenen in de dagen van haar uiterste nood.

Ezech. 14; 20, ofschoon Noach, Daniël en Job voor Mij stonden, zij zouden alleen hun zielen bevrijden; goedertieren, heilige mensen, al zijn ze niet alleen in ellende maar in zonde, 1 Joh. 5: 16, zullen herstellen maar de anderen niet, Jer. 4: 4, *Opdat Mijn grimmigheid niet uit vare als een vuur.*

O, dartel daarom niet onder de inzetten; die te bezitten, maar geen gewin van dezelve te hebben. De wijngaard geplant te hebben, maar zijn vrucht niet te eten, en dat alles door een lui hart, is een gevaarlijke zaak. Menig mens heeft een groot kapitaal en een goeden handel, die nochtans niet gedijt; O, hij is niet zorgvuldig in het bewaren, noch naarstig om het wel te besteden, maar hij is lui. Zo ook is het hier.

Ach, overweeg de toorn Gods! In de uitersten nood verhoort en helpt de Heere gewoonlijk zijn arm volk. Maar dit zal verre van de Heere zijn, als anderen zullen zeggen: Help Heere! Zelfs al werden de tranen en gebeden van anderen gadeslagen? Hoe Heere! Niet in de uitersten nood? Neen! zelfs niet in de uitersten nood.

§ 4. 2e LERING.

Dat het niet in de macht is van de uitmuntendste Christenen, om de genade van Christus te bededen, aan wien, wanneer en waar zij willen.

Noch ieder afzonderlijk, noch allen samengevoegd. Het staat niet in de macht van al de wijze maagden gezamenlijk. Het staat niet in de macht van de ganse kerk of van al de kerken, dit te doen. Mogelijk hebben deze arme dwaze maagden, naar haar oordeel, dit niet gedacht. Maar hierop vertrouwden zij toen in haar praktijk. Maar de wijzen

antwoordde: Het staat niet aan ons.

Het stond niet aan Mozes, om Gods Geest te geven aan wie hij wilde, maar het staat aan de Heere, Num. 11: 17.

Het stond niet aan Paulus, noch aan Apollos, al had de een de diepe wijsheid, en al was de ander verwonderlijk in zijn uitdrukkingen. Maar het staat aan God, die alleen volmacht geeft om die aan de ganse wereld te geven, 1 Cor. 3: 5, 6.

Het stond niet aan Christus als mens, om aan iemand te geven, dat hij zou zitten aan zijn rechter of linkerhand.

Het is niet in de handen der beste ouders. Het hangt niet af van de wil van alle mensen die er leven, Joh. 1: 13.

§ 5. 1^e Reden.

Omdat zij niet meer dan alleen hun mate ontvangen hebben, en ten enenmale van elkaar afhangen, naar gelang der noodzakelijkheid. Daarom hangt het van hen niet af, maar het is in de handen van Hem, die het zonder mate ontvangen heeft, Joh. 3: 34, 35, *De Vader heeft alle dingen in Zijn hand gegeven*. Denk slechts aan de sterren. De ene ster geeft geen licht aan de andere, maar de zon aan allen, want deze heeft het licht in vergelijking zonder mate ontvangen. Zo ook wordt de ene bron door de andere niet voortgebracht, maar het is de zee, die water zonder mate heeft, van waar ze komen en waarheen ze wederkeren.

2e Reden.

Omdat alle heiligen, en de ganse gemeenschap van Gods volk, maar een middel is, of zij zijn maar werktuigen in de hand van Christus om de genade toe te voeren; u weet nu dat alle werktuigen naar de wil van de voornaamste werker zich moeten schikken en werken. Het is niet in de macht van de bijl, om de oenen boom omver te hakken tot brandhout, en de ander tot timmerhout. Maar het is in de macht van des werkers hand, inzonderheid als het werktuig zwak en krachteloos is, en zodanig is Gods volk, 1 Cor. 1:27, Ze zijn nietige dingen en zwakke dingen, dingen die niets zijn; 2 Cor. 3: 5, niet bekwaam zijnde van zichzelf iets te denken. In Gods volk is niet, gelijk in de zalf, een aanklevende kracht, die in dezelve blijft, om altijd te helpen, een iegelijk mens, die te genezen is. Maar daar is alleen een aanklevende kracht, die niet altijd blijft, en als er die is, zo werkt ze niet op allen, maar alleen naar het welgevallen van de voornamen Werker, de Heere Jezus. Die middelen, waarin de voorzienigheid een aanklevende kracht gesteld heeft, kunnen niet zegenen, tenzij de Heere het wil; spijs, kan soms niet voeden, veel minder kan deze het zonder de wil van een ander; volgens Ef. 4: 16, worden de heiligen hierdoor opgebouwd, doch steeds door Christus.

3e Reden.

Ten opzichte van de grootheid der macht en eer, die vereist wordt tot de bedeling van Gods genade en van de Geest der genade, waarvoor de kerk niet vatbaar is.

Ten eerste, De kennis der uitverkorenen. De Geest der genade, met de zaligheid samen gevoegd, zal nooit aan iemand dan alleen aan hen gegeven worden, Rom. 11: 7, De uitverkorenen hebben die verkregen. Daarom moeten zij eerst aan hen bekend wézen, die de macht hebben om die te bedoelen. Dit nu kunnen zij niet zeggen; weliswaar wist Paulus, door het zien van de kracht die betoond werd, de verkiezing der Thessalonicensen, 1 Thess. 1: 4, doch niet van te voren. Hij kon niet zeggen: aan deze mens zal ik genade geven, en niet aan genen mens. Een bedienaar, gelijk Paulus, zie Hand. 18: 10, kan in het algemeen weten, dat er enig volk in zodanige plaats is, ten

minste kan hij het vermoeden, maar wie ze zijn, weet hij niet, evenmin als Samuel, die wist dat een van Jesse's zonen koning zou worden, doch niet iemand die hem behaagde, maar die de Heere verloor. Daarom roept een predikant allen, omdat hij niet weet wie ze zijn; alleenlijk zijn er sommigen geroepen, omdat Christus die kende. Het staat alleen in Zijn hand.

Ten tweede: De macht moest almachtig zijn, zowel om het fundament te leggen, als om met het bouwen voort te gaan; nu kan dit door geen nietig eindig schepsel te weeg gebracht worden, als dit het wil, maar als de Heere het wil; een predikant kan prediken en opwekken; een Christen kan vermanen en vertroosten, 2 Cor. 4: 6, en toch kunnen zij horen en twintig maal op nieuw bij elkaar komen, en nooit dezelfde gezegenden dag weer treffen, omdat hun wapens alleen machtig zijn door God, 2 Cor. 10: 4, 5.

Ten derde: Het storten van bloed, het sterven, het verdragen des toorns, om de Geest te verkrijgen en te hebben, om die te zenden. Want de Geest der genade kon nooit gegeven worden, noch in iemand toenemen, noch verblijven, ware Hij niet eerst door bloed gekocht; door het bloed worden volgens de Schrift onze zonden genezen, en door hetzelfde worden wij van dezelve gereinigd, dat is, door de Geest, die door dat bloed gekocht is, Hebr. 9: 14, Het besprengen des bloeds reinigt uw gewetens door bloed, dat is, de kracht des bloeds, toegepast door de Geest. Als enige heiligen hun bloed storten voor de kerk, om die te verlossen, dan hebben zij macht om de Geest der genade aan de kerk toe te brengen, en het is even zwaar een druppel genade toe te brengen als te sterven.

§ 7. 1e Gebruik.

Hieruit kunnen wij de heerlijkheid en voortreffelijkheid van de Heere Jezus, boven die van alle mensen zien, ja, boven alle beste mensen en alle beste kerken, die in wezen zijn. Vraag David, wie hij het meest beminde en eerde. Hij zal u zeggen, Ps. 15: 4, Hij verwerpt die verachtelijk is, en eert degenen die de HEERE vrezen. En die Christen, die het aller-voortreffelijkst is, heeft zijn ganse hart.

Vraag een Christen, met welk mens zijn hart het meest verenigd is, en wie hij van allen het meest eert, dan is het als hij één mens onder veertig ziet, diegene die het allerheiligst, aller-ootmoedigst, aller-behaaglijkst voor God, het meest bekend bij God en naar de zin van God is; een Paulus, om zijn wijsheid; een David, om de verbrokenheid zijns geestes; een Abraham, om zijn geloof; een Stefanus, om zijn onversaagdheid en ijver, enz.

Zelfs hun voeten zijn schoon, zelfs hun namen zijn als een albasten doos die opengebroken is. En waarom? Omdat hij ziet dat ze heilig en Geile gelijk zijn. Maar ach, bedenkt, dat ze u niet heilig kunnen maken: het staat niet in hun vrijheid; al waren zij nog zo heilig, zij kunnen u niet één waarheid op een zaligmakende wijze leren; u hebt een ruw hart, zij kunnen u niet beschaven; een wild hart, zij kunnen het niet temmen. Zij kunnen niet één teug, of smaak, of geur van het leven der genade aan u geven.

O, indien alleen zij beminnenswaardig zijn, die olie in hun vaten hebben, ofschoon zij u geen olie kunnen geven, wat is de Heere Jezus dan, die niet alleen heilig is, schoner dan der mensen kinderen, bezittende alles zonder mate. Maar die u ook heilig kan maken, hetwelk geen der heiligen kan doen; die niet alleen goed en heilig is, maar goed doet en heilig maakt. U aanschouwt soms de heiligen; u ziet hun gaven en leven, en treurt om het gemis daarvan, u houdt hen gezelschap en wenst dat u hun olie had, maar zij kunnen u er niet aan helpen. Ach, zie opwaarts naar de Heere. Zo u hen

liefhebt en waardeert, ach waardeer en bemin de Heere veel meer, die het in zijn hand heeft om die aan u te geven; die gelijk een fontein haar stroom niet laat vloeien om zichzelf te verkwikken, maar de vermoeide en de verflauwde, Jes. 50: 4, die gelijk de zon haar stralen niet schiet om zichzelf te verlichten, maar opdat degenen die in de duisternis zitten, zouden zien, en de blinde het zouden kennen, Joh. 9: 49, Joh. 17, Ik heilig mezelf voor hen. Hij heeft een ootmoedige, zachtmoedige geest, om die aan u te geven, die verwaand en weerbarstig zijn. Hij kan een leeuw tot een lam maken. Hij, die een wijze en hemelse geest heeft, om u te onderwijzen die verstandeloos zijn, en u die aardsgezind zijn, indien het Zijn welbehagen is.

§ 7. Zeg niet: Ik heb zowel goed van hen genoten, als ik genade in hen gezien heb, zodat ik God dank, dat ik hen ooit gezien of gesproken of hun voorbeeld, enz. gezien heb.

Ik antwoord: Weet dat zij maar krachteloze werktuigen in de hand van een goedertieren, hoewel alvermogen de Christus waren; anders had u nooit goed van een Christen, van een predikant, van een predicatie gehad. De Heere Jezus kon die evenzeer als middelen gebruikt hebben om u te veroordelen, gelijk Hij met Noachs bediening en Noachs voorbeeld gedaan heeft, waardoor hij zowel de wereld veroordeelde, als hij u geroepen heeft, of u het geringste goed bewezen heeft. Daarom, zet dit zelfs Christus een schoonheid bij die alle andere in de wereld overtreft. Al de heiligen en predikanten der wereld hebben niet één zwart haar van u wit kunnen maken, noch door al hun zorg voor u, één el tot uw lengte kunnen toedoen.

O, het was de Heere Jezus. Zo zij enige medelijden hebben, de Heere brengt die in hen. Zo zij ooit één woord spraken, of een gebed deden, de Heere bracht het in hen. Zo zij gezegend worden, het is door Hem.

Nu eert en bemint u hen, omdat ze uw ziel goed gedaan hebben; anders zou u ter hel varen. O, roem de Heere des te meer, want door Hem werden zij aan het werk gesteld, en nu zij u goed gedaan hebben, houden zij op en zij kunnen naar u dunkt, niet verder gaan; u kreeg nu en dan iets goeds, toen u bij zulke Christenen waart, maar als u dan hier weer tot hen komt, zo meent u mogelijk veel meer te krijgen; neen, hun handen en voeten kunnen gebonden zijn. Deze weerhanen kunnen zichzelf niet draaien. Maar Jezus Christus kan voortgaan, ja Hij zal voortgaan totdat Hij u zichzelf gelijk gemaakt heeft; zie 1 Joh. 3: 2, Dan zullen wij Hem gelijk zijn; nu zijn wij kinderen Gods; kinderen, hoewel ze uit arme mensen geboren zijn; ze hebben echter hun armen vader lief, die hen teelde. Wie heeft gij uw wezen gegeven? Wie heeft u in God geteeld, en u dus tot zonen Gods gemaakt? O, mij dunkt, de Heere die dit gedaan heeft, is immers dierbaar en beminnenswaardig, zodat u de wereld moest doen verwonderen, dat de Heere een vleses duivel tot een gezegenden engel heeft gemaakt. Maar, zegt gij, u hebt nog een verachtelijk hart.

O, maar u zult Hem gelijk wezen. Hij zal n zichzelf gelijk maken ten laatsten dage, Hij, die glansrijker dan de engelen is, en wiens aangezicht schoner is dan der mensen kinderen; alleen, Hij zal het allengs doen, veeleer om gij uw verachtelijkheid te doen gevoelen, dan die geheel weg te nemen.

Daarom sprak de apostel in Gal. 4:9, toen ze van het Evangelie weer tot Mozaïsche instellingen teruggekeerd waren, van zwakke en arme eerste beginselen, die in zichzelf geen kracht hadden om de genade toe te brengen, en ganselijk niet in zodanigen overvloed als het Evangelie deed. Alzo zeg ik, kent u nu de Heere, en acht en bemint u nu de Christenen en anderen, als zij u goed doen, en weigert u de Heere te eren, en wilt u alleen maar zien op kale, berooide, zwakke Christenen en arme middelen? Dat zij verre. De Heere alleen kan u verrijken. 2 Cor. 3: 9, *Indien de*

bediening der verdoemenis heerlijkheid geweest is, veel meer is de bediening des Geestes heerlijkheid; indien zij, die de Geest hebben, heerlijk zijn, hoeveel te meer de Heere, die de Geest niet alleen heeft, maar ook kan geven, en u Hem gelijk kan maken in heerlijkheid, door Hemzelf te aanschouwen! Vers 16.

Als een mens een spiegel had, die niet alleen altijd het gezicht van een waarden vriend weerkaatste, maar hem ook zo dikwijls als hij daarin zag, die vriend gelijk maakte, hoe zou hij deze spiegel waarderen, en wel het meest het beeld van zijn vriend in dezelve! Dus is Christus niet alleen heerlijk, maar daardoor maakt Hij zich heerlijk.

§ 8. Tegenwerping. Zeg niet dat de Heere dit kan doen, maar dat Hij het niet wil doen. De heiligen zouden wel willen als ze maar konden.

Antwoord.

1. U weet niet anders, of Hij zal het doen. Toen Christus hier op aarde was, waren de mensen ziek, hoewel hun vrienden wel wilden dat het hun wel ging; echter twijfel ik niet, of Christus was aller-heerlijkst, daar ze hoewel zij niet wisten of Hij het wilde doen, nochtans wisten dat Hij kon genezen en medelijden kon hebben, en als het tot zijn eer verstrekke, wanneer Hij het zou doen.

2. Bid Hem om hetzelfde en zoek het. Hij zal water gieten op de dorstigen, en de Geest en het water des levens geven aan die dien het eisen. Denk niet dat u te vergeefs zoekt, inzonderheid als uw geroep uit een ziek hart ontstaat; die zonde is niet alleen uw kwaal, maar ook uw plaag, zij strijdt tegen uw vermaak; u moet een medicijnmeester hebben. Hij zal u niet genezen, indien het uw gesteldheid, uw voedsel enz. niet is. Als iemand zin in iets heeft, en een ander veracht het, zo zal hij er daarom niet minder schoonheid in zien, dan hij er te voren in zag. Als u er zin in hebt, Christus heeft er ook zin in.

Tegenwerping. Maar ik gevoel niet, dat de Heere mij de Geest geeft.

Antwoord. Zo u die echter waardeert, en u naar Hem uitstrekt, dan heeft de Heere dit voor u gedaan.

§ 9. 2e Gebruik.

Al u dienstknechten des Heeren, zo u ooit aan iemand enig goed bewezen hebt, O, roemt niet op uzelf, maar geeft de eer daarvan aan de Heere Jezus, alsof men zei: de Heere doet mij goed, doch ik weet niet waarom. Voegt er dan ook bij: maar ik verwonder mij hoe dit geschiedt door een arme, zwakke, nietswaardige, wiens onrein hart en lippen anderen erger gemaakt hebben en niet beter, gelijk de besmetting hecht op de beste klederen, Hand 3 12, 13. Wat ziet u op ons? Het zij u kennelijk, dat het is door de naam van Jezus, wat hier geschied is. Toen het bekend was dat Christus alle kwalen genas, kwamen door dat gerucht al de inwoners des lands van rondom tot Hem, en zo werden ze door Hem genezen; dit moest zelfs de tollenaars tot Christus brengen. Enige Christenen zijn zeer voorbarig in het spreken tot anderen, om een nieuw gevoel in te voeren, of om te bekeren, opdat zij daarna een Absaloms pilaar zouden maken, en opdat zij mochten zeggen: dit heb ik gedaan.

Enigen vergenoegen zich met te zeggen van de bekering van anderen: dat deed ik. Laat uw werken u prijzen, maar laat uw tong Christus prijzen. Het was de Heere, die dit gedaan heeft. Als het brood kon spreken, zou het zeggen: ik ben het niet die voedsel geeft. En de zon: ik ben het niet die warmte geeft.

U kunt spreken, zegt dat aan anderen; u wilde graag geacht zijn gelijk anderen, en daarom wilt u nieuwe Evangeliën verzinnen, en nieuwe bevattingen stempelen; opdat het niet alleen Christus mocht behagen, maar ook de mensen mochten zeggen: dit heb

ik van hem gekregen, opdat er van u gesproken zou worden. De dief neemt het schaap voor zichzelf; een goed schaapherder brengt het bij zijn eigenaar te huis.

§ 10. 3 Gebruik

O, rust dan hierin niet, dat u nu een deelgenoot geworden zijt van de gemeenschap van Gods volk; ik beken, dat naast de gemeenschap met God, hun gemeenschap de beste en aller-zoetste is, 1 Joh. 1: 3, 14, en er niets krachtiger is dan deze, om Gods volk voor afval te bewaren, Gal. 2: 5. De orde en de standvastigheid in het geloof gaan gepaard. Zij, die in de voorhoven des Heeren geplant zijn, zullen hierdoor bloeien. Niets doet de genade meer toenemen, Gal. 2: 19, dan wanneer er veel ogen zijn om te zien en veel handen om te helpen werken. Als een mens zondigt en slechts een of twee mensen stenen oprapen om de zondaar te stenigen, zo kan het gebeuren dat ze missen, of althans dat de man, in het leven blijft. Maar als er velen zijn, zo is het een wonder als hij niet gedood wordt. Zo kan door de gemeenschap van Gods volk de een de ander vermanen, en het is mogelijk dat dit helpt, maar hier zijn er velen, enz. 2 Cor. 2: 7. Wanneer iemand bezwijmt en zijn leven in gevaar is, zo zal hij, als er maar een of twee bij zijn, mogelijk nooit meer herstellen, maar als de een hem wrijft, een ander hem vasthoudt, een ander heet water haalt, zo is het honderd tegen één, of hij ontkomt het gevaar.

Evenwel, als de beste middelen, hetzij verzuimd, of te veel vertrouwd worden, zo zullen ze de mensen erger maken, gelijk Kapérnaüm erger werd door Christus prediking, waarop zij roemden. Maar de beste middelen zullen, als men daarop niet te veel vertrouwt, de mensen beter maken. Gelijk het ook met enige vluchtige geneesmiddelen is, die schielijker op de een of andere wijze zullen werken.

1. Indien u ooit iets goeds ziet of ontvangt, zie in hetzelfde op de Heere, 1 Sam. 10: 11, 12. Wie is hun Vader?
2. Indien u ooit iets verwacht te ontvangen, zie op de Heere, opdat Hij door hetzelfde op zijn tijd hulp en bijstand moge toebrengen.

§ 11. Vraag. *Hoe zal ik dat goed verkrijgen?*

Antwoord.

Ten eerste. Zijt gevoelig voor de noodzakelijkheid van de gemeenschap der heiligen en hun hulp, dan zult u door ieder voorbeeld en ieder gebed, goed verkrijgen, 1 Cor. 12. Het oog kan tot de hand niet zeggen: ik heb u niet nodig. Ach, zijt niet zo volkomen in uw eigen oog: want God heeft u zó volkomen niet gemaakt, maar zo u een oog zijt, hebt u de voet nodig, enz. David wist meer dan de Levieten, nochtans, hoezeer verlangde hij om God te zien en in Gods heiligdommen in te gaan.

Paulus was voor de onderlinge verkwikking der Christenen zeer nodig. Het was, iets vreemds in Paulus, dat als hij geld bij anderen zou brengen, hij hen smeekte, Bidt voor mij, enz. Rom. 15: 30, 31. Hij zei niet alleen: ik heb de sacramenten of de prediking nodig, maar ik heb de gebeden, de raad, de voorbeelden en de vermaning der geringste Christenen nodig.

Ten tweede: Zie wel toe, dat ge u met levende Christenen verenigt; niet alleen met hen, die gaven hebben, maar met hen die in het gebruik en de oefening ervan levendig zijn. Want deze heilige God inzonderheid, om u de genade mede te deden; als een levende hand aan een doden arm gebonden wordt, zo zal deze Gewis niet veel goeds daardoor verkrijgen, Rom. 1: 12. Een levendig gelovig Christen kon Paulus vertroosten, en een ootmoedig Christen zal verootmoedigen.

Dit is de ware reden waarom de Christenen geen goed verkrijgen, omdat namelijk hun harten dood zijn, en hun gemeenschap met God klein is; hierom worden zij door anderen versmaad, die zich van hen onttrekken.

Ten derde: Bemin hen als dierbaar; een mens zal nooit iets goeds van enig Christen verkrijgen, die hij versmaadt of veracht; stel u een mens voor, wiens hand leven zou willen hebben van zijn hoofd; breng die hand op haar plaats en laat ze uitwendig niet vastgebonden, maar evenals een ander lid verenigd worden; dan zal ze dat leven ontvangen. Daarom, bouwt men zichzelf op in de liefde, dan worden ook de mensen door de liefde opgebouwd.

HOOFDSTUK 15

Van de overvloedige bedeling der genade in de bediening des Evangelies.

Derde lering. Dat de Geest der genade voornamelijk en het overvloedigst bedeed wordt in de bediening des Evangelies door de bedienaars van hetzelfde.

§ 1. Nu volgt ten tweede, de raad en vermaning der wijze maagden: ***Gaat tot de verkopers en koopt, enz.***

De verkopers.

Enigen zijn er die dit voor een scherts houden, of voor een openbare bespottung van de dwaze maagden, om haar dwaasheid; alsof zij zeiden: u hebt tot nu toe als geveinsden voor de Heere onder ons gewoond, en ons en uw eigen zielen bedrogen; u zou nu onze gaven wel willen hebben, om u te helpen; neen! gaat tot uw mispriesters, vergiffenisverkopers en verdienstekramers, koopt bij hen voor uzelf, zij hebben genoeg verdiensten enz. Maar daar deze mening niet duidelijk uit de woorden kan afgeleid worden, zo kan zulk een antwoord met die bedroefden en goedertieren medelijdende Geest, die in iedere heilige maagd is, niet bestaan. Want veronderstel dat God het geweten van enige mensen in deze dagen opende, en zij hun hart voor anderen open deden, wie zou hun tot antwoord kunnen geven.

Ja, nademaal gij uw lijd zolang verwaarloosd hebt, zo gaat nu naar uw mispriesters, dat zij u helpen. Zou iemand van gewone oprechtheid op dergelijke wijze schimpen? Veel minder een begenadigd hart; neen, als enigen een wezenlijk gevoel hebben van hun ellende, omdat ze hun tijd der genade verslapen hebben, zo zullen zij zich in hun binnenste over hen ontfermen.

De verkopers. Dit zijn de dienaren van de Heere Jezus. Want,

1. Blijkt het ten volle dat het geen bespottung is.
2. Zij die verkopen, zijn geen gewone Christenen. Hoewel zij de Geest kunnen overbrengen, en daadwerkelijk overbrengen, nochtans in dit geval niet zo krachtig. En daarom zenden zij haar uit zichzelf.
3. Zij zenden haar naar die middelen, die het allervloedigst de Geest toebrengen. Het Woord nu en de Geest zijn verenigd, gelijk bewezen zal worden, en de voornaamste bedelers van dit Woord zijn, de bedienaars des Evangelies,
4. Omdat de predikanten genoemd worden als die verkopen zie Spr. 23: 23, Koopt de waarheid, en verkoopt ze niet; nu, waar wordt de waarheid voornamelijk verkocht, dan bij haar eerste verkondigers? Mal. 2: 6, 7. Niet dat de heilige Geest voor geld te koop is. Maar om daar te kopen, waar die zonder geld te koop is, Jes. 55: 13. Kom en koopt wijn en melk, dat is de bediening des Evangelies, welke allen nodigt te komen, die dorst hebben, Openb. 3: 18. Evenmin dat ze hun ogen op hen zouden vestigen, als op het voornaamste middel om die te verkrijgen. Want de Heere Jezus verkoopt, en wij moeten van Hem kopen. Zij zijn alleen dienstknechten onder Hem, en als een van zijn instellingen tot dit einde bestemd. De apostel volbrengt zijn bediening, zie 2 Cor. 2: 17, oprecht en heerlijk.

Koopt voor uzelf, dat is, zoekt bij hen naar dezelve, al zou u er nog zoveel geld, tijd, gedachten en genegenheden voor geven, en ontvangt die, waar ze op enige voorwaarden aangeboden wordt, al ware het, dat u al wat u hebt moest verlaten, opdat u

die alzo tot uw eigendom mocht maken, en voor uzelf verkrijgen, om de Heere met vertroosting te ontmoeten. En dit komt overeen met de gewoonte der heiligen, hen daarheen te zenden waar zij het nodige kunnen verkrijgen.

§ 2. Derde LERING.

Dat de Geest der genade voornamelijk en het overvloedigst bedeed wordt in de bediening des Evangelies door de bedienaars van hetzelfde.

Dat is, zij zijn het die verkopen; dit is hun zaak, hun handel en werk, gelijk de olijfboom, zie Zach. 4: 2, 5, die tot dit einde in de hoven Gods wortel schoot, om zijn gouden olie in de kandelaar te doen druipen; evenwel moet men in aanmerking nemen dat de dienstknechten onder de Heere Jezus staan, die hun geeft wat en wanneer Hij wil.

Gij kent de vermaarde uitdrukking van de apostel: Hoe kunnen zij horen, tenzij ze enen prediker hebben? Rom. 10: 14.

2 Cor. 3: 7. Het Evangelie wordt genoemd de bediening des Geestes in de mond der apostelen en van hun opvolgers. Waardoor het heerlijker gemaakt is dan de wet, die in stenen tafelen overgeleverd is, hoewel met minder uitwendige heerlijkheid. Want wij hebben die schat slechts in aarden vaten.

Gal. 3: 2. Door wie hebt u de Geest ontvangen? Door het horen der Wet? Neen, door de prediking des geloofs. Daardoor wordt de Geest geopenbaard en toebedeeld.

§ 3. 1e Reden.

Omdat ze hiertoe voornamelijk door de Heere afgezonderd zijn. Want Gods afzondering van iemand tot zulk een einde, hoewel hij in zichzelf ongeschikt is om aan dat einde te beantwoorden, gaat met een zonderlinge kracht vergezeld, gelijk de koperen slang; hoe kon die genezen? Ze was tot dat einde afgezonderd en door God geheiligd. Daarom, als God een inzetting afzondert, zo is Hij in zijne inzetting tegenwoordig. Gelijk Aäron en zijn zonen geheiligd werden, om de tabernakel te dienen. En dit is tweezins geschied.

Eerst: Door de kerk; volgens de wil Gods waren zij afgezonderd van alle bedieningen, uitgezonderd die, waartoe andere betrekkingen hen verbonden, opdat ze hun tijd, hun krachten, hun bijzondere studiën, zichzelf, hun gebeden en tranen, ja alles daaraan zouden opofferen. En dit behoort zo te zijn, tenzij de noodzakelijkheid hen verhinderde, Hand. 6: 4. De discipelen wilden zichzelf tot het Woord en het gebed begeben, en niet door het diakenambt belemmerd worden, en zich alzo aan hun roeping overgeeven. Paulus vermaande Timotheüs, zich aan het lezen te begeben en aan deze dingen te denken, 1 Tim. 4: 13, 15.

Ten tweede: Door de Heere zelf, Gal. 2: 15, 16, Hetgeen waar is van de afzondering van Paulus door God tot een buitengewoon werk, is enigmater waar van de afzondering van al zijn dienstknechten tot een algemeen werk, Mal. 2: 7. Want de kerk mag soms een mens niet afzonderen, waar de Heere dit wel doet; door deze zendt Hij soms om een kerk te roepen, eer er een kerk is om te roepen. Maar hoe wordt een zodanige afgezonderd? Niet als een gewoon Christen, maar als een buitengewoon afgezant, als het ware in de plaats van de Heere Jezus zelf.

Want aangezien Christus Middelaar van zijn kerk is, zo worden er twee dingen vereist om vrede te maken.

1. Om voor ons tot God te spreken.
2. Van God, om tot ons te spreken.

Het eerste doet Hij door Zijn bemiddeling. Doch horen wij niets van Hem? Ja, want Hij stelt deze in zijn plaats, en door hen spreekt Hij als Middelaar tot onze oren en harten, 2 Cor. 5: 20, zodat als Christus hier tegenwoordig was, om tot ons te spreken, zouden wij de Geest door Hem en zijn bediening verwachten. Nu zijn al de gezanten van de Heere Jezus in zijn plaats. Ja, als Christus hier was, zo zou de Geest niet dan door dit middel komen. Daarom bekeerde Hij er niet zovelen, als de apostelen door hun bediening in Judea.

2e Reden.

Omdat de Heere hen met bijzondere bekwaamheden voorzien heeft, om de genade van Christus ten behoeve der kerk uit te delen; Ef. 4: 8,, 12, Christus is opgevaren in de hoogte, om gaven uit te storten tot opbouwning zijns lichaams. Als iemand een knecht in zijn winkel plaatste om te verkopen en zijn winkel niet voorzien was, hoe zou hij dan kunnen verkopen, en hoe zouden de mensen redelijkerwijze kunnen verwachten dat zij daar iets konden kopen?

Ik zal niet spreken van hetgeen vereist wordt, om een mens bekwaam te maken. Christus als een vrij Werker zondert hem niet alleen af, maar als een wijs Werker voorziet Hij hem tot dat einde met bekwaamheden. Daar moet die kennis uit de Schriftuur zijn, welke een mens Gods wijs kan maken tot zaligheid. Hetwelk niet zonder de kennis der talen en kunsten, in enige genoegzaamheid en studie ten aanzien van beide, kan plaats hebben.

1. Zij kunnen geen gedachten formeren; Christus voorziet hen met gedachten. De predikant weet niet wat hij zeggen zal, echter zijn zijne gedachten van Hem.
2. Zij kunnen niet spreken. Van daar, Ef. 6: 19. De Heere opent hun mond; Ezechiël moet een tijd lang stom zijn.
3. Hebben zij daarom enige kennis van Christus verborgenheden, zo is het om de kerk te leren, 2 Cor. 4: 5, 6. Al hun gaven en geestelijke bekwaamheden, al zijn ze nog zo groot en bijzonder geheiligd, doen hen aan Hem onderworpen blijven, 2 Cor. 18. Hebben zij enige verzoeken, wederwaardigheden en gewin door dezelve, namelijk, geestelijke vertroosting, het is voor hen die droevig zijn en die ontberen, volgens 2 Cor. 1:4, 5.

En hoewel het waar is, dat er in andere Christenen christelijke bekwaamheden zijn om anderen te helpen en te vertroosten, zijn ze echter niet eigen aan ieder Christen want het ganse lichaam is niet het oog. Ook heeft niet ieder een bijzondere tegenwoordigheid van de Geest Gods in en met dezelve, die zij nooit ontvangen zouden, tenzij voor de behoeften van enigen in de kerk. Daar is enig nut te bekomen door potten die bevochtigd worden, als het gras en de kruiden zouden sterven. Maar soms valt er regen, en deze heeft een bijzondere kracht en geschiktheid, tot dat einde. Daarom worden de predikanten met wolken vergeleken. De mensen bidden dan ook, inzonderheid als er veel wolken zijn, dat de Heere vergunne dat ze mogen druppelen. Zo moet u het hier ook verwachten. Melk in potten en geschifte melk kan wel enig voedsel geven, maar borstmelk heeft kracht in zich zelve. Goede boeken zijn te prijzen, maar in dezelve is die geest niet, welke in de levendige bediening des Evangelies door de predicatie zelf is.

3e Reden.

Omdat de Heere hun harten gegeven heeft, die uitgebreid zijn om het Evangelie te bedelen, opdat de Geest alsoo bedeed zou worden. Wij prediken niet onszelf, maar Christus Jezus de Heere en onszelf, uw dienaren, enz. 2 Cor. 4: 5. 1 Thess. 2: 8. Als iemand aangesteld en van het nodige voorzien is, en hij geen begeerte heeft om te verkopen, zo moet hij andere dingen bij de hand nemen, en weinig hulp is daar te verwachten. Neem een predikant van grote bekwaamheden; als het gebeurt dat hij enig ander voordeel op het oog heeft, behalve de zielen des volks, zo zal men zelden zien dat de Heere onder zijn bediening tegenwoordig is. De satan werpt de satan niet uit, en Zijn Koninkrijk is niet verdeeld.

Toen Petrus voor zichzelf viste, ving hij de ganse nacht niets, maar toen de Heere kwam en hij om zijnentwil het net uitwierp, raakte het net vol; dit geschiedde om tot een middel te strekken, om de Geest aan een iegelijk mede te delen; dat is hun leven. Toen anderen de winst genoten, konden zij zonder dezelve niet leven. Nu leven wij, zegt Paulus, indien u vast staat, 1 Thess. 3: 8. Dit is hun heerlijkheid: gij zijt onze blijdschap en heerlijkheid, 1 Thess. 2:20. Dit is hun gewin, hoewel het met verlies van alles gepaard gaat; hun leven is hun niet dierbaar, om hun dienst te voleindigen. Ik verdraag alles om der uitverkorenen wil. Zij zijn genegen de kosten te doen, en zich ten koste geven, 2 Cor. 12: 15. Paulus wenste wel verbannen te zijn; amor divinus est exstaticus (Goddelijke liefde wekt geestdrift), deze volgt vanzelf, Rom. 9:1, 2, 3. Hoewel het waar is, dat de bediening voor allen niet gezegend werd, dan toch voor enigen volgens de verkiezing, Rom. 11: 7. Daarom geschiedt de bediening door mensen, niet door engelen, opdat er des te meer ontferming en alsoo des te meer hulp zou zijn, Hebr. 4: 2.

§ 4. Vraag. *Maar waarom door de bediening des Evangelies?*

1^e Reden.

Omdat de wet niet levend kan maken, Gal. 3: 21. De Heere nu, kan hem die gezondigd heeft, niet maken alsof hij niet gezondigd had; dit zou een tegenstrijdigheid zijn, en hij die gezondigd heeft, moet sterven; hierom is er geen mogelijkheid voor de Geest, om onder die bedeling leven te geven. Daarom gebruikt de Geest een ander werktuig, namelijk het Evangelie, hetwelk kan overtuigen, om te doen geloven en tot Christus te brengen, in wie het leven is.

2e Reden.

Omdat hier meer van Christus bloed is, en daarom meer Geest. Want zij zijn allen één, om door bloed en Geest gereinigd te worden. Want de Heere Jezus heeft door zijn bloed het ontzegelen der wet niet gekocht. Maar het Evangelie is een geheim, en niet dan door dit middel te kennen. Het is het Nieuwe Testament, hetwelk door de dood des Testamentmakers ontstaat. Dat de tijdingen van het Evangelie gedrukt zijn, is door middel van Christus bloed. Maar dat er mensen gezonden zijn om het te verklaren, openbaart meer van zijn bloed, daarom meer van zijn Geest.

3e Reden.

Omdat er meer van Christus liefde in het Evangelie is. En waar het meest van Zijn liefde gaat, daarheen gaat zijn Geest ook het meest. Het is liefde, de wet aan ons bekend te maken, hoewel het een handschrift tegen ons is. Maar nu, terwijl wij de dood zien, het Evangelie te brengen, ons daardoor te nodigen, naar ons te wachten, zie daarin blijkt groter liefde; om deze reden wordt het genaamd de bediening der verzoening. O, het is oneindige ontferming, als men aanbiedt een dood kreng onder zijn vleugelen te nemen. Hier wordt naar de zaligheid van een zondaar het meest verlangd; als wij gevallen engelen waren, zou Hij de bediening des Evangelies nooit

tot ons zenden. Maar nu is het alzo, dat Hij het zaad Abrahams aangenomen heeft.

§ 5. 1e Gebruik tot onderrichting.

Ten eerste.

Hierin kunnen wij de heerlijkheid des Evangelies zien, dat het de bediening des Geestes is; dit belijdt de apostel: het is overvloedig in heerlijkheid. Het verspreidt een heerlijk licht, dat voor de wijzen verborgen is geweest, ja, zelfs voor de profeten en voor Abraham, die begerig waren deze dag te zien, en zagen die slechts van verre. Hierom wordt het een wonderbaar licht genoemd, hetwelk de ziel tot het licht brengt van het gezegend aangezicht van Jezus en Zijn heerlijke liefde, welker diepte nooit te peilen is; een liefde, die de heerlijkheid van alle andere dingen verdooft. En hoewel veel groten en wijzen die verachten, zo zouden zij als zij het wisten, de Heere der heerlijkheid niet versmaden, noch Hem kruisigen. Maar hun ogen zullen deze heerlijke vertroosting en verkwikkingen, die aan Gods volk beloofd zijn, nooit zien. Ik zal de Trooster zenden, zegt Christus, die nooit kan weggenomen worden van de gelovigen, daar Hij hen in het midden van alle ellende vertroost. Het is een grote genade, als een mens zijn zonde ziet, anders zou hij nooit naar het geneesmiddel vragen. Maar de wet kan niets anders doen, dan in beslag nemen en gevangen zetten; ze kan de zonde niet wegdoen; alleen het Evangelie kan in vrijheid stellen, daar het de gevangenen loslating predikt; Joh. 8: 31, u zult de waarheid verstaan, en deze zal u vrij maken. Ik vermag alle dingen door Christus, enz. Pil. 4: 13.

Het is een wonderbare genade als men voor God beeft en Gods toorn ziet, als men die kent, en er door aangedaan wordt. Maar zo dit alles is, zal het hart bezwijken en van God vlieden. Het Evangelie nu, openbaart Christus, en daarom hopen en volgen Hem zijn schapen. Want het Evangelie komt vergezeld door de Geest tot een arm zondaar als hij blind, gevangen, gebroken, treurig, ja diep ellendig is. Het Evangelie nu doordringt het hart en brengt de Geest met zich. Het doet de ziel niet alleen Christus zien, maar het geeft Hem en nu is ze veilig. Ach, geliefde! als de Geest heerlijk is, dan is ook het Evangelie heerlijk. Indien de bediening der mensen de prinses dezer wereld kon inbrengen, en met al hun rijkdom, de engelen en hun bediening tot zich kon trekken, om u te dienen, ja, indien ze Christus lichamelijk tot u kon brengen, hoe heerlijk zou dit zijn! Maar hoeveel heerlijker is dit, de Geest in een hut, ja in uw ziel te brengen! Ach, vrees daarom voor de geringachting van het Evangelie; zie Matth. 22:

De mensen moeten iets zeggen; draagt u zorg, die het eenmaal gewaardeerd hebt, dat u het niet onrein acht, dit is het naast aan de onvergeeflijke zonde, dat u het Evangelie, de predikanten, de waarheden, de rechtvaardigmaking door het geloof, enz. niet als gemeens dingen acht. Maar beschouw hen als heerlijk.

De grootste heerlijkheid, die er ooit, op de wereld was, is eenmaal onder de geringste uitwendigheid verborgen, namelijk, Jezus Christus, en toch hebben de apostelen Zijn heerlijkheid aanschouwd; alzo is het Evangelie nu het aller-heerlijkst, daar het zijn spiegel is, en niet te min is het zeer gering naar het oordeel van velen; Paulus was in de ogen der Korinthische godgeleerden een gering man. Zijn tegenwoordigheid was verachtelijk en zijn woorden gering. De mensen versmaadden hem.

Ten tweede.

Zie hierin welke oorzaak zij hebben om neer te zitten en wenende naar hun huizen te gaan. Zij die nooit ondervonden hebben, dat de Geest door de bediening des Evangelies hun in leven en kracht toegebracht werd, Klaag]. 1: 16, Ach, de Trooster, die mijn ziel zou verkwikken, is verre van mij. Indien er enige hoop of hulp is, zo is het door de Geest. En zo het door de Geest is, zo is het door de bediening des

Evangelies, waardoor de Geest toegebracht wordt. Ach, denkt menigeen in zichzelf, ik vind dit goed niet! zolang heb ik gehoord, en zo dikwijls hoor ik, maar ik kom en ik ga weer gelijk ik kwam; mijn hart is nooit geroerd, mijn ziel nooit getroffen, Mijn Geest nooit verootmoedigd, of vertroost. Daarom, wat geef ik om de predikanten, of om het Evangelie? Het is waar, het is verborgen, 2 Cor. 4: 3, maar alleen voor hen die verloren zijn, die de satan verblind heeft; mogelijk wordt het laatste geneesmiddel nu gebruikt. Gelijk het is met hen, aan wie het laatste geneesmiddel wordt toegediend, als zij dodelijk ziek zijn. Waarlijk, zo ook is het hier.

Hebr. 6: 8. De boom of grond, die doornen draagt, is verwerpelijk. De toestand is droevig, zoals die uitgedrukt wordt in Jer. 17: 6, Het volk zal het niet zien als het goede komt. Het was een droevige klacht van Saul: O, de Heere antwoordt mij niet, en van het volk Gods: wij zien geen gezicht. Maar u hebt er geen, en beweent het niet. Als de mensen onder de oude Wet de Heere in de deur hunner tent niet ontmoetten, zo was het geen wonder. Het geschiedde niet dagelijks. Maar als ze in de tabernakel waren, en zij Hem daar niet ontmoetten, was het droevig.

Zo ook hier. Zo u de Heere niet ontmoet, waar Hij woont, dan is dit vreemd. Niet alsof de heiligen niet kunnen ondervinden, dat de Heere afwezig is. Maar ik spreek tot hen, die het niet ondervinden, en daarom niet treuren; anderen zullen zich verheugen, als zij om het afwezen van de hoorn treuren.

§6. 2e **Gebruik tot wederlegging** dergenen, die denken dat er die noodzakelijkheid in de bediening niet is, om de Geest meetedelen.

Eerst denken zij dat goede boeken het werk kunnen doen, en dat ze daarom evenveel profijt te huis, als onder de bediening kunnen hebben. Maar deze maagden worden niet naar boeken, maar naar personen verwezen, hoewel er ook een goed gebruik van de boeken te maken is, doch de boeken zijn maar als een romp bij het levende Woord.

Ten tweede: Zij die de Geest door onmiddellijke openbaring willen hebben, door verheffingen der ziel tot God.

Dit is een grondstelling van het **Huis der Liefde**, verzameld uit de apocriefe bespiegelingen van Godvruchtige monniken, in Duitsland aangenomen, toen het Evangelie werd gepredikt om dit omver te stoten. Maar onderhouden werden door de bedrieglijke ondervindingen van sommigen (gelijk te Londen, enz.) die door dromen, enz. overtuigd werden. Inderdaad, wij moeten de Geest tegemoet zien. Maar Hem tegemoet te zien zonder het Woord, is onnut. Als de apostelen nog in leven waren, zouden zij deze leer omverwerpen.

Tegenwerping. Wat kan de mens doen? Zeggen velen, u moet de levendige stem van Christus verwachten. Het Woord is maar een dode letter, en zal u alleen maar een Jood naar de letter maken.

Antwoord. Als wij wezenlijk alleen maar zielen en geen lichamen hadden, dan mochten wij onze Bijbels wel ter zijde leggen. Maar aangezien het zo niet is, zo acht daarom het Woord, zoals het bedeed wordt. Daarom zegt de Heere: *Hoor en uw ziel zal leven*. Maar deze lieden zeggen: Hoor niet, enz.

§ 7. 3e Gebruik tot schrik voor allen, die de bediening van de Heere Jezus wederstreven en tegenstaan; voor zo ver de Heilige Geest in dezelve is, wederstaat u de Heilige Geest zelf, en dat niet alleen waar Hij gezaaid, maar ook waar Hij overvloedig uitgestort is, Hand. 7: 51, 52. Hoe? Wederstonden zij de Heiligen Geest? Zij wederstonden slechts mensen.

Neen! de Heiligen Geest, want Hij sprak die woorden, en de Geest had enige uitwerking op hun hart door die woorden, Zach. 7: 12. Hebr. 9: 30.

Soms openbaart de Geest Zijn gezaghebbende kracht; dan wordt Hij niet overwonnen; soms zijn het woorden zonder kracht, en dan wordt Hij door de mensen weerstreefd en overwonnen. Want dat is de mening, als er gezegd wordt dat alle mensen min of meer weerstaan, en dit is vijandschap tegen de Geest, Hand. 5: 39. Het is tegen God te strijden, hetwelk het droevigst en rampzaligst kwaad is, waardoor men aan het kwaad wordt overgegeven, om de Trooster zelf te overwinnen, gelijk Hij zei: Is het niet genoeg dat u de mensen bedroeft, moet gij ook God bedroeven? Jes. 7: 13.

§ 8. Vraag. *Maar wie wederstaat aldus?*

Antwoord.

Enigen doen het door de bediening des Geestes te doen stilzwijgen en te vervolgen, hetwelk uiterst droevig is. Toen Amos tegen Beth-El predikte, stond Amazia de Priester te Beth-El, op, Amos 7: 10, en klaagde eerst over hem tegen de koning; eerst, dat hij oproerig was en tegen de koning samenspande, en ten tweede, dat het land niet in staat was zijn woorden te verdragen; dat hij het land en het koninkrijk met zijn leer beroerde, namelijk, dat wij allen zullen sterven, als wij zijn leer niet aannemen. Daarom gelastte hij hem te vertrekken en van daar te vluchten, en daar niet meer te profeteren. Maar merk op, wat hij antwoordt: *Ik was een ossenherder, en de HEERE, riep mij.* Denk niet dat u een bijzondere geest weerstreeft, maar de Geest des Heeren, die mij geroepen heeft. En zie, omdat hij dit alleen maar zeide, wat zijn vonnis was over zijn vrouw, zijn kinderen, over zichzelf en over gans Israël.

Zijn er niet veel Amazia's in deze dagen? Gedragen zij zich niet evenzo? Werkt dezelfde geest nu niet tegen de Geest Gods? Wat zal hun einde zijn? Al is een mens nog zo vreedzaam in zijn plaats en gezegend in zijn werk, als hij Beth-El bereikt, ja, alleen maar de oordelen uitspreekt over de altaren en afgoden die daar zijn, dan moet Amos naar een ander land; dan mag hij daar niet meer profeteren. Maar wat zal het einde hiervan zijn? Zie vers 17. Het is een droevig einde, 1 Thess. 2:16. Verhinderende ons te spreken tot de heidenen, dat zij zalig mochten worden: want de toorn Gods is over hen gekomen tot het einde toe.

U weet dat de Joden vervolging tegen de apostelen aanrichtten, overal waar zij kwamen, maar de toorn Gods is over hen gekomen tot het einde toe. Zie hoe het is in de hel. Het Evangelie zelf tegen te staan, kan daar bezwaarlijk meer geschieden. Maar zij die in de hel zijn, wensen dat geen anderen het mogen aannemen, of dat het aan niemand anders gepredikt mocht worden, opdat niemand ooit de Heere zou kennen. Zo ook is het hier: Het is groter gramschap God in de hel te wederstreven, dan van God weerstreefd te worden, en dit is het eerste waartoe zij komen zullen. Ach, zij versieren de graven der profeten, en verfraaien hun tempels. Maar als zij in de dagen der profeten geleefd hadden, zo zouden zij hen weerstreefd hebben.

Tegenwerping. Maar deze zijn een soort van heetgeblakerden en nieuwelingen.

Antwoord.

Matth. 23: 30, 35. U zult Schriftgeleerden en wijzen hebben, en u zult hen doden, opdat op u kome al het bloed dat ooit vergoten werd. En bloed moeten zij hebben, deze openbare vervolgens der profeten en heiligen, maar gewisse is God de tranen en wederwaardigheden van zijn gebannen en verdrukte zieners indachtig.

2. Enige anderen door de bediening te lasteren en smadelijk te bejegenen. Want de satan zal dezelve, als hij haar met zijn tanden niet kan kwetsen, met zijn tong trachten te verdelgen. Hoe werd Paulus door een deel verwaande Corinthiërs veroordeeld,

zodat, toen ze bijna niets tegen hem hadden, zij hem echter om zijn manier van spreken en zijn gedrag veroordeelden! 2 Cor. 10: 10, Zijn brieven zijn krachtig, maar Zijn tegenwoordigheid verachtelijk. Hoe was het met Johannes, hoewel hij voor een tijd door gehele menigten werd nagegaan! Ja Christus Jezus zelf werd in een kwaad gerucht gebracht; dit was het, wat de ganse ondergang der Joden heeft te weeg gebracht, namelijk, dat ze Gods gezanten beschimpten, 2 Kron.

Toen Paulus, Sergius Paulus en Elymas de tovenaars overtuigd had, zei hij, Hand. 13: 13, O, gij kind des duivels, vol van alle bedrog, u vijand van alle gerechtigheid, waarom van alle? omdat alle genade hier door het Woord gewrocht wordt, u zult blind zijn.

Hoe zijn de gezanten en bedienaars in dit land door sommigen vertrapt en vertreden. En hoewel ze niet machtig genoeg geweest zijn, om hen met hun macht te bereiken, hebben ze echter de meesten hunner met vuilaardige beschuldigingen zodanig gevolgd, dat men verbaasd en verwonderd moet staan over de blindheid en stoutheid, niet van zedelijke mensen, maar van lidmaten en belijders der kerk, en ook over de toorn Gods over hen, dat ze namelijk altijd blootgesteld zijn om door hen veracht te worden, tot wie de gewetens der vuilaardigsten, niet kunnen nalaten soms te zeggen: Waarlijk God is met u Ja, de genade zelf werd voorgewend om het wapen te zijn, waartegen de bedienaars des Evangelies van Christus hebben moeten vechten. En inderdaad, de snoodste gevoelens zijn gewoonlijk onder de genade verborgen; het zijn de vaandels des Koning geweest, die de vijanden van het koninkrijk van Christus hebben opgestoken om te bedriegen. Want in plaatsen waar de belijdenis is, zijn geen verdiensten en werken, oude schoenen, enz. maar de genade en Christus, het meest geschikt om te bedriegen, Matth. 24: 24.

Daarom, als de predikanten de mensen overreed hebben, om het Evangelie te geloven en aan te nemen, dan zeg g en velen: wat kunnen wij doen? God moet alles doen. Indien men bewijzen en tekens van een goede staat uit het Woord vordert, zo zeggen ze, is het een manier van werken, nagenoeg gelijk aan de paapse leer in hun boeken. Als de predikanten een vurige Geest in het prediken hebben, ziende dat het volk van de waarheid afgeleid wordt, en alzo hen tegenspreken, die de schare verleiden, dan, (zeggen ze) is het drift en bitterheid. Indien zij getracht hebben de harten van Gods volk dicht bijeen te houden; dan was het: de sterke bewaart zijn hof. Wat baat het, al noemde ik ze u allen?

Vraag. *Maar waarom worden zij aldus geschandvlekt?*

Antwoord.

1. Om het prediken, dat wij gerechtvaardigd worden door het geloof, en dat het geloof vereist wordt, om Christus als een voorwaarde van het Evangelie te aanvaarden. Hier is geen brood, zeggen de mensen.

2. Om het prediken dat de heiligmaking een bewijs van de rechtvaardigmaking is. En hoewel men moet toestaan, dat de Heere nooit iemand rechtvaardigt zonder dit vergezeld te doen zijn van een werk der roeping, en dit is niet tegen Gods genade, waardoor Hij ons rechtvaardigt door het geloof.

Zo zeggen echter sommigen: het is tegen de genade, en het is werken, als ik mijn rechtvaardigmaking uit mijn geloof moet kennen. Indien het Woord een tweede rechtvaardigmaking door geloof en een eerste rechtvaardigmaking zonder geloof openbaarde; dan zou ons eerste bewijs zonder het gezicht van het geloof kunnen zijn, omdat er alsdan een woord zou zijn hetwelk openbaart dat wij zonder hetzelfde gerechtvaardigd worden. Maar het Woord openbaart, dat onze ganse rechtvaardigmaking door het geloof geschiedt. Hierom zijn de dienstknechten des

Heeren, ter wille van het prediken van het Evangelie van Christus smadelijk bejegend geworden. En hoewel zij het inhouden, hoevelen zijn er nochtans, welker hart met deze verfoeilijke dingen instemt!

3. Enigen weerstaan de Geest, door Hem inwendig te versmaden, en aldus wordt het Woord des Heeren inwendig verwerpen, Hebr. 2: 2, 3. Als wij op zó grote zaligheid geen acht geven, en wanneer wordt het Evangelie door velen meer veracht? Iedere zaak, die wij zeggen, is dierbaar, behalve het Evangelie. Het zou ons doen treuren, als ooit in dit land gezegd moest worden: u veracht de Geest Gods!

Een man van groot aanzien wordt door niets meer beledigd, dan door verachting. Zo is het ook met de Geest der genade. En het is duizend tegen één, of daar zal iets zijn, dat hen op het laatst de Heere zelf zal doen versmaden. Alzo wordt het Woord versmaad en verworpen.

§ 9. Ten eerste,

Ten dele door valse berichten van anderen, alsof zij oproerige rustverstoorders waren, mensen die onder hef verbond der werken zijn, enz. Het is de staatkunde der Jezuïeten, leugens te blazen. En hoewel ieder die niet wil geloven, zullen zich echter enigen daaraan stoeten.

Ten tweede: Ten dele door begeerlijkheid. De heerlijkheid der dingen dezer wereld is groter dan de heerlijkheid van het Evangelie. Spreekt tot hen van te leven door het geloof en de beloften, zij zullen u in hun hart uitlachen; spreek hun van een koninkrijk en van de voortreffelijkheid der heiligheid, zij zullen u verachten. Rijk en geëerd te worden is wezenlijke heerlijkheid, Luk. 16: 14. De Farizeeën beschimpten Hem, omdat ze geldgierig waren.

Ten derde: Soms, omdat de predikanten, en de bedienaars, rekeningen van onkosten zijn voor een vergadering, en al te kostbare inwoners onder hen zijn.

Ten vierde: Ten dele uit onkunde van de waarheid. Waarom was Paulus bediening dwaasheid? Ze was ene verborgenheid; alzo zijn er velen, die de gepredikte waarheden niet verstaan. Het zijn al te hoge leerstukken voor hen om te begrijpen; al is de waarheid noch zo kostelijk, zij achten ze niet, omdat zij ze niet kennen.

Ten vijfde: Ten dele omdat zij te voren reeds geweten hebben, al wat onze predikanten preken, hetwelk nu maar als verlepte bloemen en rozen is, die reeds gebloeid hebben. Kapérnaüm versmaadde datgene, waarom Sodom zich niet, en Tyrus en Bidon zich wel wilde bekeren, zij zeggen, dat zij het zelf even goed en beter dan deze kunnen doen.

Ten zesde: Ten dele omdat de predikanten hun stof zoo lang uitrekken, daar in een uur wel verhandeld kon worden, waar zij anderhalf uur mee bezig zijn. Zij verwonderen zich dat de mensen zo weinig, en toch zolang preken. Het welk verachting te kennen geeft, waardoor alle waarheid voor hen niet even kostelijk is. De mensen klagen niet over elkaar, als ze veel uren bezig zijn om hun geld toe te tellen. En toch is de waarheid kostelijker; Eutychus werd slaperig, bedankte Paulus voor zulk lang preken, en viel van boven neer.

'Ik bedank voor zulke lange predicaties, die oorzaak zijn van zulke toevallen'; dit is de zondige taal van sommigen.

Ten zevende: Omdat ze geen profijt van hen kunnen hebben; in plaats dat zij over zichzelf treuren, verachten zij de waarheid des Heeren; Micha 2: 7, *Doen Mijn woorden geen goed bij dien, die recht wandelt?*

Ten achtste: Omdat enigen minder gaven hebben dan andoren. En alzo zeg ik, wordt de bediening van de Heere en Zijn Geest veracht, Matth. 18: 10, *Zie toe, dat gij niet een van deze kleinen veracht, want de engelen aanschouwen hen.* Och, hoe gruwelijk

is het dan, de Geest zelf te verachten!

Daarom zeg ik, dat de Geest Gods weerstreefd wordt: ga dus naar huis, en treur en bedenk:

1. De tijd is reeds voortgesneld. De Geest zal niet altijd twisten. De tijd kan komen dat Hij van u zal gaan, en nooit tot u terug zal keren.
2. Het vuur zal uit hun mond uitgaan, Openb. 11: 5,
3. De bediening zal van u en uw kinderen weggenomen worden, Handelingen 13: 46.
4. De Geest zelf zal u plagen, Jesaja. 63: 10.

§ 10. **Vermaning.**

Ach, indien u daarom ooit wilt, dat de Geest aan u bedeed zal worden, zo moet u hier onder de bediening des Evangelies op Hém wachten; verzuim geen der bijzondere hulpmiddelen, boeken en overdenkingen, enz. maar weet, zo Hij ooit aan u bedeed zal worden, dat Hij hier voornamelijk te verkrijgen is; koop in deze winkel.

Vindt u geen toegeschroeide, opgedroogde harten? De Geest Gods is van de mensen geweken. En dit is er waarlijk de oorzaak van. Welke vertroosting, welken vrede, welke heerlijkheid van de Geest aller vertroosting, des vredes en der heerlijkheid kunnen de mensen dan hebben?

Tegenwerping. Maar het kan zijn, dat ik deze Geest nooit verkrijg.

Antwoord. Hoor en uw ziel zal leven, Jes. 55: 3. Want aan de verworpenen geeft de Heere nooit gehoor. Welk een vertroosting! u kunt uzelf niet helpen om tot Christus te komen; hoor Hem dan, als Hij tot u gekomen is, Rom. 11: 7, 8. Hij heeft hun oren gegeven om niet te horen. En gewoonlijk is het eerste werk des Geestes, een oor aan de ziel te geven. De Heere opent dit, om te luisteren. Het oor dat nooit te voren enige acht op iets sloeg. En dan komt er vroeg of laat iets in het hart.

§ 11. *Vraag. Hoe zal ik zó horen, dat ik de Geest ontvang?*

Antwoord.

1. Maakt dat u een diep gevoel hebt van uw gebreken, in het bijzonder en onderscheiden voordat u komt.

Als iemand ter markt komt, en niet weet wat zijn huisgezin ontbreekt, zo zal hij nooit tot hen komen, die verkopen; een arm mens heeft, als hij in een wel voorziene winkel komt, wel zin om alles te kopen wat hij ziet, als hij maar geld had. Maar als het zonder geld te krijgen is, wil hij het nog liever hebben, Matth. 11, De armen ontvangen het Evangelie.

Ik geloof dat dit de grootste oorzaak is, waarom nauwelijks enigen hier kopen. Zij weten niet hoezeer zij iedere waarheid nodig hebben; zie Jes. 50: 4. Hij heeft mij de tong der geleerden gegeven, om met de moeden een woord ter rechter tijd te spreken. De Heere zal het op zijn tijd doen, als het hart vermoeid is van zijn eigen bedrog en onwetendheid van alle vleselijke vergoedingen, zegeningen en zonden; dan moet de Heere Jezus ten laatste spreken; al is een volk vermoeider door uitwendige, dan door inwendige ellenden, zo willen zij Mozes niet horen, vanwege de benauwdheid des geestes; dit houdt menigeen terug; of hij voelt alleen uitwendige ellenden. Zijn verstand is met zorgen bezwaard: Hoe zal ik leven met schade en tegenspoed? Het huisgezin is ziek, het vee sterft, de dienstboden zijn nors en ontrouw. Zijn drank wordt in water veranderd en de bloesem is weg. Zijn vrienden bewijzen hem geen eerbied, zijn kennissen worden vreemd; zie deze dingen vallen zwaarder dan de zonden.

2. Bid eer u komt. Bij de winkeliers staan winkelknechts gereed om hun waren te

vertonen. Maar zij vragen eerst aan de meester of hij dezelve aan u wil verkopen of niet, vraag dus de Heere eerst. De predikanten zijn maar dienstknechten onder de Heere. De Geest wordt geschonken niet gelijk zij, maar gelijk de Heere die wil bedelen, Matth. 11: 25. Ik dank u, dat u deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, hoewel Christus zelf predikte. Ach, zie daarom opwaarts tot de Heere. Ach Heere! laat uw Evangelie geen verborgen zaak voor mijn ogen zijn!

Ik ben verzekerd dat u wonderlijke dingen zou zien, en meer en meer zou opgroeien, als u aldus te werk ging. Toen Christus tot de discipelen zeide, dat de Geest zou komen, gelastte Hij hun, dat zij op Hem wachten zouden, en zij volhardden in het bidden, Hand. 1:4, 14. Toen kwam de Geest Gods op hen, Hfdst. 2: 2, hoewel op hen buitengewoon en op ons hier gewoon; Ps. 51: 10, *HEERE doe mij de stem der vreugde en der blijdschap horen; dat de beenderen zich verheugen, die u verbrijzeld hebt*; om dezelfde reden klaagt de Heere, Jes. 59: 16, Waarom was er, toen Ik kwam geen voorbidder? Alsof Hij zeggen wilde dat Hij anders zou geholpen hebben; zeg daarom eer u komt en als u komt, Heere! spreek; bid gedurende de ganse week dat er enige sabbatsgenade voor u moge zijn.

3. Geef de Heere de eer Zijns Evangelies; als de men komen om te kopen, moeten zij de prijs besteden, Zach. 11: 12, en God zal u niets doen verkrijgen zonder prijs; geef alles wat u hebt, aan de Heere als u komt om te horen, laat Hem alle dingen van u nemen, alleenlijk, dat Hij zichzelf en zijn Geest niet wegneme. Waardeer de geringste waarheid boven de ganse wereld, daar zij wezenlijk beter is, anders kan de Heere u deze paarden weigeren, Hebr. 4: 2. Het woord deed zelf geen nut, dewijl het met het geloof niet gemengd was. En wat is de eigenschap daarvan? Zie 1 Petrus 2: 5, 6, U dan, die in Hem gelooft, is Hij dierbaar. Het maakt Christus dierbaar en iedere waarheid. En als de Heere zelf dierbaar is, dan wordt de Geest gezonden, Joh. 14: 17, welken de wereld niet kan ontvangen, omdat ze Hem niet kent. O, Hij is noch zoet noch dierbaar voor hen.

Drie dingen zijn hier aan God, op het horen van het Woord, toe te wijden en te geven:

1. Uw gedachten; al heeft een mens nog zo veel spijs, als hij er niet door gevoed wordt, zal hij er nooit kracht door verkrijgen: daarom, zijt gedurende de tijd des gehoors met die dingen bezig die u hoort. Zijt hierin bezig, opdat uw toenemen openbaar zij voor allen, 1 Timotheüs 4: 15. U weet niet zoveel, of er is nog veel meer te weten.
2. Uw hart; bemin het Woord; Christus liefde was zo groot, dat Hij zijn bloed stortte, opdat Hij dit Woord Zijns Evangelies voor u zou kopen. En wilt u dan de liefde uws harten niet aan hetzelfde uitlaten, als het voor u is?
3. Werk; werk hier om de Geest, gelijk om de spijs, die blijft tot in het eeuwige leven, Johannes 6: 27. Christus zal u die geven, spaar also geen moeite noch arbeid, om die te genieten. En zijt eeuwig daarmee begunstigd.

Na de tweede zaak in dit tweede gedeelte der gelijkenis, volgt de derde, namelijk de komst van Christus Zelf.

HOOFDSTUK 16

Van Christus' komst.

10 Als zij nu heengingen om te kopen, kwam de bruidegom. En die gereed waren gingen met hem in tot de bruiloft, en de deur werd gesloten.

11 Daarna kwamen ook de andere maagden, zeggende: Heere, Heere, doe ons open!

12 En hij, antwoordende, zei: Voorwaar, zeg Ik u: Ik ken u niet.

13 Zo waakt dan. Want gij weet de dag niet, noch de ure, in welke de Zoon des mensen komen zal.

§ 1. Deze komst nu van Christus, wordt verkondigd, en is belangrijk uit twee oogpunten.

1. Uit de tijd van Zijn komst: Hij kwam, toen de dwazen gingen om te kopen,
2. Uit het onderscheid in zijn ontvangst van de maagden, en zijn gedrag jegens haar toen zij gekomen waren.

Eerst: De wijzen gingen met Hem in tot de bruiloft.

Ten tweede: De dwazen werden buitengesloten, enz.

Door deze komst des Heeren, wordt, gelijk reeds dikwijls gezegd is, de komst van Christus bij de dood ten oordeel bedoeld. Maar inzonderheid en voornamelijk Zijn komst voor het oordeel, gelijk uit de ganse samenhang van dit hoofdstuk met het volgende blijkt, waarin de Heere de tweede vraag der discipelen beantwoordt, namelijk, door de aanwijzing van de tekenen en de tijd zijner komst, dat is Zijn tweede komst, welke genoemd wordt Zijn komst om de wereld te oordelen.

EERSTE LERING.

Dat er is en zeker zal zijn een tweede komst van Christus ten oordeel.

Deze waarheid hebben de profeten voorzeggd; Henoeh, Judas vers 14; Salomo, Pred. 12: 14; Rom. 14: 11 vergeleken met Jes. 45: 23. De apostelen hebben dit gepredikt, zie 2 Cor. 5: 10, en zij hadden die altijd in het oog. Het was het voornaamste gedeelte van hun bediening, als zij bij het volk aandrongen om in Christus als Koning te geloven. Waar is Hij? Hij zal komen, zeiden zij tot de ongelovige wereld. De engelen hebben dit insgelijks bekend gemaakt, Hand. 1:11, zelfs de duivelen, die in hun ketenen tot die dag bewaard worden, geloven dit. En al de heiligen hebben dit verwacht, 1 Thess. 1: 10, en daarom werden op die tijd de beloften van genade aan de zodanigen gedaan, Hebr. 9: 28. En ten laatste: de gewetens van veel goddeloze mensen hebben dit beleden; Paulus predikte het toekomend oordeel, en Felix beefde; volgens Hebr. 6: 5 gevoelden velen de kracht der toekomende eeuw, en door de oordelen over hen, is hun bekend geworden, dat Hij de Heere is.

§ 2. 1e Vraag. *Maar wanneer zal de Heere Jezus komen?*

Antwoord. In het algemeen als al de uitverkorenen onder de vleugelen van Christus vergaderd zijn. Daarom zegt Hij in Matth. 24: 22, dat die dagen verkort zullen worden om der uitverkorenen wil, dat is, een ganse verdelging van alles is dan te wachten. Maar deze zal hen niet treffen. Als zij daarom verzameld zijn, zal de Heere komen.

Daarom openbaart zich de Heere nu reeds in bijzondere oordelen; alleen enige weinige uitverkorenen behouden een gans land, zodat het niet geheel verwoest wordt, Jes. 6: 13. 1 Cor. 15: 23, 24, Eerst werd Christus levend gemaakt, dat is, naar ziel en lichaam opgewekt, dan zij die van Christus zijn in zijne toekomst en dan zal het einde zijn. Daarom wordt het onkruid verschoond, opdat als het uitgeroeid werd, de tarwe niet insgelijks uitgeroeid zou worden.

Wat nu de bepaling van de bijzondere tijd aangaat, de Heere Jezus doet dit in dit hoofdstuk niet; alleen geeft Hij er enige tekens van te kennen, waardoor wij een zeker geloof kunnen oefenen dat Zijn komst niet ver af is, gelijk ook de dood van een kwijnend mens voortekens heeft; nu zijn er twee, die nog niet vervuld zijn.

1. De vernietiging van de Antichrist, ten minste in zijn voornaamste macht en heerschappij.

2. De roeping der Joden, Romeinen 11, waarvoor weer een grote dag moest aanbreken, wanneer hun dorre beenderen zullen herleven. Want hun herstelling is een soort wederopstanding en leven uit de dood.

Enigen hebben gedacht, twee duizend jaren vóór de wet, twee duizend onder de wet en twee duizend onder Christus. En als deze zes dagen van duizend jaar weer geëindigd zouden zijn, dat dan de grote Sabbat zou komen; dit is reeds door de tweede twee duizend jaar bewezen vals te zijn.

In de eerste tijden en kerken, verkondigden inzonderheid Jakobus en Petrus, dat het einde aller dingen nabij was; aan de verstrooide Joden schrijvende, hadden zij goede redenen hun dit te zeggen of namelijk, het einde van de tempeldienst, hoewel Baronius, om het gezag der Schriftuur te verzwakken, meent dat ze alleen naar hun eigen bevattingen spraken; veel Christenen dachten toen dat het nabij was. Daarom bidt Paulus hun, dat ze zich voor deze gedachten zouden wachten, daar hij veel gevaar in dezelve zag, 2 Thess. 2:1, 2.

In de volgende eeuwen, verklaart Tertullianus de genegenheid der Christenen voor de staat der Romeinen, zodat zij die niet trachtten te verderven, maar baden pro mord einis, vreemde dat het oordeel der wereld dan zou komen om de zonde. En aldus hebben veel heiligen gedacht, als zij de goddeloosheid zagen overvloeien, dat de tijd niet ver af was, maar *het komt ons niet toe de tijden en gelegenheden te weten*, Hand. 1:7 en alleen dit moet ons geruststellen, dat Hij wel zal komen.

§ 3. 2^e Vraag. *Waar zal Hij komen om te oordelen?*

Antwoord. Wederom in deze zichtbare wereld. Want als het in de hemel zou zijn, waar niets onreins kan inkomen, dan zouden wij vroeger bij Christus komen om geoordeeld te worden, dan voor Hem verschijnen om ten oordeel te komen. Neen, daar is een tweede komst, die even als zijn eerste in deze zichtbare wereld was, ook hier zichtbaar zal zijn, Hand. 3: 21. Welken de hemelen moeten ontvangen tot de tijden der wederoprichting aller dingen. En dan zal Hij wederom van de hemel komen, om dit werk te verrichten. Op welke bijzondere plaats Hij alsdan in de wereld zal komen om te oordelen, daarover wordt door velen getwist, inzonderheid onder de schoolgeleerden.

Enigen menen dat het zal zijn op de berg Calvarië, waar hij gekruisigd werd; enigen op de Olijfberg, vanwaar Hij ten hemel voer, anderen in het dal van Josafat, Joël 3:2. Doch behalve dat dit dal niet alle mensen die er ooit waren niet kan bevatten, zo spreekt die schriftuurplaats alleen van de verschrikking Gods over de vijanden van zijn verstrooide Joden bij hun bekering; ik tracht niet wijs te zijn boven hetgeen

geschreven is; alles wat ik er duidelijk van gelezen heb is in 1 Thess. 4: 17, 18, *Dat we dan opgenomen zullen worden, de Heere te gewet in de lucht.*

Hoe hoog nu, of waar de troon des Heeren geplaatst zal worden, moet door ons niet nagevorst worden. Maar de Heere zal het zó schikken, dat alle natiën, al de doden groot en klein voor Hem zullen staan, en Hem op één plaats zullen zien, welke niet zeer laag zal zijn. Waar de mensen gezondigd hebben, daar zullen zij geoordeeld worden. En gelijk de rechters hun rondreis doen (in Engeland 2 x per jaar), zo zullen de mensen, in deze wereld gezondigd hebbende, hier ook geoordeeld worden.

§ 4. 3e Vraag. *Hoe zal Hij komen om te oordelen?*

Antwoord. Hij zal komen met grote heerlijkheid, Matth. 24: 30. Als

Eerst. Met de heerlijkheid des Vaders, Matth. 26: 27. De glans Zijner Godheid, zijn oneindige wijsheid was in de duistere lantaarn zijner mensheid verborgen. Maar dan zal Hij blijken, gelijk gezegd is in Rom. 1:4, bewezen te zijn de Zoon Gods door zijn opstanding; dan zal, als Hij komt om de wereld op te wekken, de ganse wereld zijn macht, wijsheid en grootheid zo veel te meer zien.

Ten tweede: Met al zijn krachtige engelen, Matth. 16: 27; allen zullen ze daar zijn, zodat de hemel leeg gelaten zal worden. Duizendmaal tien duizend zullen Hem dan dienen. En u weet hoe heerlijk de Heere de engelen deed blinken bij de opstanding van Christus.

Ten derde: Met de stem des archangels en de bazuin Gods, en met een geroep, 1 Thess. 4: 16, Hij zal met een geroep neder dalen, dat is, van vreugde voor de heiligen, als de dag van overwinning en triomf van God. Gelijk bij het geven der wet de bazuin werd geblazen, om ontzag en schrik te verwekken, zo ook nu.

Ten vierde: Met verbranding en vertering der wereld, 2 Petrus 3: 7. 2 Thess. 1.

Ten vijfde: Opwekkende en voor zich roepende al de doden, klein en groot, goed en kwaad, in de aarde en de zee, en dat in één ogenblik. Het zal geen langdurig werk zijn, 1 Cor. 15: 52. En alzo zal de Heere op deze dag verschijnen, en gelijk Hij te voren in vernedering kwam, zo zal Hij alsdan komen in heerlijkheid; niets zal dan enige heerlijkheid hebben dan Hij alleen, en zij die de Zijnen zijn, omdat Hij al de heerlijkheid der wereld zal dempen. Zittende op de wolken op een troon van heerlijkheid, zal Hij oordelen, dat is, onderzoek doen, overtuigen en veroordelen, alle geheimen onderzoeken, de mensen van hun euvel daden overtuigen, en hen dan veroordelen; een vonnis over de goddelozen vellen en genade betonen aan Zijn heiligen. De onderzoekingen der heiligen, en al hup plichten en daden zullen dan voor God opgelegd worden, opdat de ganse wereld bij dit oordeel, de oneindige wijsheid en liefde Gods in Zijn volk moge zien, daar Hij hen oprecht maakte en als zodanig erkennen zal.

§ 5. 4^e Vraag. *Waarom zal Hij komen?*

Antwoord. 1. Als het alleen om zijns volks wil, om hun volmaakte verlossing en verkwikking was, zo waren daartoe redenen genoeg; hierom wordt het een dag van verlossing, en een tijd van verkwikking genoemd. Nu worden zij gevangen gehouden onder ellenden, en door dezelve bedroefd onder de zonde, de duivel en de wereld, maar dan zullen zij verlost worden. Nu zullen we zien, dat het zo zal wezen.

Ten eerste, Hij is al reeds gekomen om Zijn volk van de zonde te verlossen, welke het grootste kwaad is, welke verlossing door zijn bloed geschiedde; indien Hij hen dan van het grootste kwaad, namelijk de zonde verlost heeft, dan heeft Hij hen ook verlost van de verdorvenheid, de dood en de satan, enz. Kwam Hij eens door bloed en

vernederling, dan zal Hij in heerlijkheid en grootheid komen, kwam Hij eens door vuur tot hen, dan zal Hij langs gebaande wegen tot hen komen; kwam Hij eens door de dood tot hen, dan zal Hij door het leven tot hen komen; zie Joh. 5: 22, 27, Al het oordeel is Hem gegeven, omdat Hij des mensen Zoon is. En hoewel het lang duurt, zo zal Hij Gewis komen, en Hij moet komen, inzonderheid doordat Hijzelf Zijn volk volmaakt verlost heeft en nu verhoogd is boven allen. Een mens, die zelf in de gevangenis bij zijn arme broederen is geweest, die daar nog achtergelaten zijn, heeft de prijs hunner verlossing betaald, en daar ontbreekt nu niets aan hun verlossing, dan alleen dat ze te huis gehaald worden; als niemand helpt, zal Hij het alleen doen. Zo zal het ook hiermee zijn.

Ten tweede: Ten opzichte van Gods gerechtigheid, die gezuiverd moet worden voor de ogen der ganse wereld. De mensen zondigen nu en worden niet gestraft, maar ze zijn in een bloeiende staat, en de heiligen worden bedroefd; ieder ziet dat er lijdzaamheid, goedertierenheid en lankmoedigheid geoefend wordt. Maar de toorn Gods tegen de geringste zonden, is nog niet gebleken. Daar moet daarom een dag komen om die toorn en zijn billijkheid te openbaren.

Ten derde: Ten opzichte van de wijsheid Gods. Als men al de welbestuurde republieken der wereld beschouwt, zal men niet anders bevinden, of zij hebben rechtsdagen, en zo wel kleine als grote vierschaardagen, gelijk Israël. Want tot welk een buitensporige goddeloosheid zouden de plaatsen anders vervallen! Zal dan de wijze Regeerder der wereld nooit een dag hebben om zaken te horen en te richten? Draag Hij geen zorg? Anderen zijn maar in Zijn plaats onder Hem tot op die tijd gesteld.

Of is het genoeg te zeggen, dat er een vonnis des doods is?

Antwoord. Dit is alleen Christus' oordeel over de ziel in het geheim, hetzij tot haar schade, of tot eer voor Christus. Maar het lichaam moet zowel als de ziel geoordeeld worden, tot schande voor de mensen of tot eer voor de ganse wereld.

Ten vierde: Ten opzichte van Christus oppermacht en voortreffelijkheid. De komst van Christus wordt Zijn Koninkrijk genaamd, 2 Tim. 4: 1. Waarom regeert Christus nu niet in de wereld?

Ja, maar dan regeert Hij in het midden zijner vijanden. Zijn vijanden regeren, en Hij regeert ook. Maar daar moet een tijd komen, dat er gene vijanden meer regeren, maar Christus alleen. En dit in Zijn Koninkrijk op een allerdoorluchtigste wijze. Want de dingen van Christus, worden gezegd bij ons te zijn, als zij op een bijzondere wijze zich openbaren. Gelijk de komst van zijn Geest, en Zijn liefde is, zo is ook Zijn Koninkrijk; Christus nu moet regeren, totdat al zijn vijanden onder zijn voeten zijn gesteld. Want het is niet betamelijk, dat Hij Zijn Koninkrijk zou verliezen. Heeft de Heere toegelaten dat anderen heersen en regeren, en dat Hij zelf verscholen zou wezen en zijn eer zou verliezen, en dat zó lang? Zal Hij nooit tot Zijn Koninkrijk wederkeren om zich heerlijk te maken, om al Zijn heerlijkheid te maaïen, die Hij door al zijn vijanden in de wereld verloren heeft? Was er ooit een koning die geslachten van weerspannige achter elkaar duldde, en zichzelf nooit opperheer maakte? Al zou een mens dit verdragen, zo zal de Heere het niet doen. Hij moet regeren.

En waarom regeert Christus? Het is om de vijanden, zijn en zijns volks vijanden, onder zijn voeten te vertreden. Christus gebruikt de dood, zijn vijand, om zijn vijanden te verslaan, en hen aldus in de kerker te zetten. Maar hiernamaals zal Christus hen dagvaarden en een onomstotelijk vonnis over hen vellen.

§ 6. 1e Gebruik.

Daarom zie en geloof de waarheid van dit stuk; zowel als u die hoort. Vóór de eerste komst van Christus, Hebr. 11:13, deden zij aldus: *zij zagen de beloften van verre en hebben dezelve omhelsd; zie ook u ze van verre*. Daar zijn veel mensen, die deze waarheid belijden, maar ze niet volkomen geloven. Want als zij dit deden, zouden zij nooit zó leven als zij doen. Dit lijkt naar die mensen, die weten dat de rechters binnen een half jaar hun ronde zullen doen, en daarom geen openbare zonden durven begaan. Indien u dit geloofde, zo zou u gewetenswerk van heimelijke zonden maken, die deze Rechter zal oordelen.

Anderen zijn er die het geloven, gelijk men de vertellingen gelooft die ieder mens verhaalt, maar zij zien niet dat het wezenlijk en inderdaad waar is, wat zij letterlijk geloven; om deze reden hier worden de harten der mensen in genen dele door smart, of droefheid, of blijdschap, of vrees, bij het herinneren van deze dag bewogen. Het gaat hun gelijk ons bij het verhaal van het nieuws uit Duitsland; velen horen de dingen vertellen en zijn door de ellenden niet getroffen, omdat ze die voor hun ogen niet hebben zien voorvallen. God bindt hun de droef heden niet op het hart, en daarom worden zij niet geraakt. Maar als zij die zien, worden zij er zeer door aangedaan.

Zo ook hier. Zie, het is gelijk met een mens als hij wakker is, en als hij slaapt; als hij wakker is gelooft hij de dag des oordeels, en nooit ontrust hij zich. Maar in slaap zijnde droomt hij er van, en wordt er zeer door ontroerd, omdat hij alles voor zijn ogen ziet vertonen; veel meer, zal het de mensen, als zij geen dromen, maar wezenlijke verschijningen of het gezicht daarvan hebben, ontroeren. Plaats geschilderd vuur voor een misdadiger, het ontroert hem niet, maar toon hem het wezenlijk vuur, waardoor hij verbrand moet worden, het verschrikt hem; zie 2 Petrus 3: 11, 12, 14, *Verwachtende*. En daarom zegt Petrus: hoedanigen behoorden wij te zijn Overal waar geloof is, daar zal het zo zijn, Hebr. 11: 1, Het maakt de afwezige dingen tegenwoordig, en het is een bewijs der dingen, die men niet ziet.

O, dat God u deze waarheid wilde tonen, gij jongelingen! Pred. 11: 9, zo zou ge uw tijd niet ijdel verkwisten, maar God kennen.

U ouden, wier hart aan deze wereld gehecht is; ach, weet dat God zal komen en al uw vermakelijkheden zal verbranden; zult u nooit deze dag zien en die vrezen eer hij komt? Zult u er niet om treuren?

2^e Gebruik.

Ach, draag zorg dat u andere mensen niet onbedacht oordeelt en vonnist, verdacht houdt en bestraft. In Paulus tijd, Rom. 14:13, oordeelde de ene broeder in een gemeente de ander wegens onverschillige dingen, op een onchristelijke wijze, alsof hij geen genade had, enz. U zult voor de rechterstoel van Christus gesteld worden, zegt Paulus. En hierom gaf Paulus, 1 Cor. 4:3, 4, 5, weinig acht op iemands oordeel, en gelastte hij hun niet te oordelen, enz. Wat zal het zijn, als Christus bevindt dat het een leugen is, wat u oordeelt waar te zijn.

Velen van Gods dienstknechten zijn onderhevig aan bezwarende gedachten en aanvechtingen in het verborgen, niet alleen van vijanden van buiten, maar van inwoners binnenshuis. Mensen buiten de kerk oordelen en vonnissen de leden; mensen in de kerk elkaar, inzonderheid als zij partij kiezen. De Heere zal uw harde taal, en een tweeden druk van al uw harde gedachten ten laatsten dage in het licht geven. De liefdeloosheid breekt de liefde, zij breekt de kerkelijke gemeenschap, en zij is de oorzaak van de verwijderingen in dit land.

3e Gebruik.

Wacht u vooral voor een schijnheilig hart. Als de Heere zou komen om te oordelen naar het aanschouwen van de uitwendige mens, dan zou het wel zijn met velen. Maar als de verborgenheden des harten geoordeeld zullen worden, zo zal het schrikkelijk zijn; als de dingen die gedaan zijn nooit weer herdacht werden, dan ware het wel met velen. Maar het zal anders zijn, 2 Cor. 5: 10. Paulus zocht alleen de Heere te behagen, want wij moeten allen verschijnen, enz. Burgerlijke mensen denken, als zij zich zo kunnen gedragen dat de mensen hen niet kunnen beschuldigen, dat het wel met hen is. De geveinsden evenzo; als zij een naam kunnen verkrijgen van godsvrucht, om zich In de harten der deugdzame mensen aan te bevelen, zo is het wel; als zij enige vermeerdering van plichten verkrijgen, dan is het wel; als zij zoveel genade kunnen verwerven, dat zij menen dat de Heere de gerechtigheid van Christus voor hen aanneemt, dan is het wel. Maar, zegt Paulus, wij zijn zeer begerig om Hem welbehaaglijk te zijn.

Ik houd mij verzekerd dat deze gewaande Godvruchtige mensen hierom niet denken. Wij denken dat al de geheimen der goddelozen geopenbaard zullen worden, maar voor de heiligen is er geen verdoemenis. God straft hen niet uit toorn, maar tot beproeving, zodat hun rechtvaardigheid voor een iegelijk geopenbaard zal worden, tot hun verheerlijking op die groten dag, 1 Petrus 1: 6, 7. Zie daarom dat leven te verkrijgen, hetwelk Christus zelf aanprijst. Gelijk Christus zei: *Ik heb zelfs in Israël zo groot geloof niet gevonden.* Zo ook hier. Als u een goed woord gesproken, een rede herhaald, een Sabbat doorgebracht hebt, vraag dan uw hart: is dit waardig aan de ganse wereld geopenbaard te worden, zodat hoewel het verachtelijk is, Christus zelf het nochtans zal aanprijzen? O, u zult bevinden, dat alleen voor Hem te werken, het werk zal aanprijzen, Matth. 25:40. Daar is dat geborduurd werk, en goudtapijt van heiligheid, hetwelk toegevouwen is in de heiligen, doch dat Christus ten laatsten dage voor de ganse wereld zal openen,

4e Gebruik.

O, bekeer u toch, Hand. 17:31. Paulus zegt, dat de verleden tijden, in onwetendheid zonder God doorgebracht waren, dat, de toekomstige tijd een tijd van oordeel en toorn Gods tegen alle zonde zou zijn. Ach, bekeer u dan; betreur alle verongelijkingen, Christus aangedaan. U zult eens weklagen, indien gij uw tijd nu niet waarneemt; betreur daarom de verleden tijd, en kom met de Heere overeen in de toekomstige tijd, nu zit Hij op een troon van genade in de hemel; merk hierop, zo u niet beschaamd gemaakt wilt worden.

O, zijt dan nu beschaamd over al uw zonden; wilt u in die dag niet gevonnist worden, verdoem en vonnis uzelf dan nu. De Heere verwacht niet meer.

O, verwelkom Hem als Koning in uw hart, ja, laat uw hart Zijn Koninkrijk zijn!

HOOFDSTUK 17

Van Christus' komst als Bruidegom tot de Zijnen.

§ 1. TWEEDE LERING

Dat de Heere Jezus Christus bij Zijn tweede komst als Bruidegom zal komen tot Zijn eigen volk. Gelijk van de zon gezegd wordt, ze is als een bruidegom, uitgaande uit zijn slaapkamer en is vrolijk, zo zal de Heere op deze dag ook uitgaan tot de wereld.
Psalm 19: 6.

Dit stuk zal verklaard en bewezen worden bij het behandelen der onderscheiden trappen, waarin Hij zichzelf alsdan zal openbaren als de Bruidegom van Zijn volk; niet alsof Christus nu alleen maar een Bruidegom voor Zijn volk is, maar dat Hij dan ook aldus op een voortreffelijker wijze zich zal openbaren en tevens de volmaakte voltooiing van alles zal zijn.

Eerst dan: Er zal een persoonlijke ontmoeting van zijn Bruid en Hemzelf zijn, gelijk tij de huwelijken; eer het huwelijk voltrokken wordt, komen de vrienden van de Bruidegom en de nabestaanden, en hij zendt brieven en geschenken, maar daarna komt Hijzelf; aldus zendt Christus hier zijn gezanten, 2 Cor. 11: 2, Zijn Woord en geestelijke verkwikkingen, maar als deze tijd komt, verschijnt Hijzelf in Persoon en ontmoet de gelovigen, 1 Thess. 4: 16, 17.

Hier ontmoeten wij de Heere op geestelijke wijze in Zijn inzetten, maar dan zichtbaar op de wolken; terwijl wij in deze wereld leven, is er een tijd van scheiding, 2 Cor. 5: 8, en als wij sterven is het ten aanzien van de gehele mens evenzo. Maar dan zal de gehele mens Hem ontmoeten. Deze ogen zullen Hem aanschouwen en deze armen zullen Hem omhelzen. Gij zijt als wezen hier in deze wereld alleen gelaten. Maar het zal niet altijd zo zijn, want daar is een tijd van samenkomst.

Ten tweede: Dan zullen al de mismaaktheden van Zijn volk weggenomen worden, en Hij zal zijn Bruid met volmaakte schoonheid versieren. Want dit is een gedeelte van Christus huwelijksliefde tot zijn Bruid en Zijn volk, Ef. 5: 25, verschillende van andere mannen, die hun vrouwen schoon vinden, maar niet schoon maken. Want als de Heere Zijn volk, en zij Hem met hun mismaaktheden zouden ontmoeten, zo zouden zij het ongraag en met schaamte doen Denk slechts aan dit leven. Waarom zijn de heiligen nu nog ongenegen om bij de Heere te zijn?

Omdat der Bruid nu nog zoveel mismaaktheden en vlekken aankleven. Soms wil de ziel Christus en zulk een hart ook niet hebben, hoewel Hij Zich zelf aanbiedt; *Heere, ga uit van mij, ik ben een zondig mens*, Luk. 5: 8. Maar dan zullen alle mismaaktheden weggedaan zijn; Fil. 3: 21, *Die ons vernederd lichaam zal veranderen, niet vernietigen, opdat hetzelfde gelijkvormig worde Zijn heerlijk lichaam*, hetwelk heerlijker blinkt dan de zon, Matth. 14: 43, Dan zullen de rechtvaardigen blinken, gelijk de zon. Is er een schoonheid gelijk die van Christus? 1 Joh. 3: 2, Dan zullen ze Hem gelijk wezen. Het is een oneer voor een machtig koning, zijn koningin op de bruiloftsdag met kleren te laten gaan, die gescheurd zijn, maar dan zullen ze gelijk Christus zijn. Zie, hoe het met Jozef was; al zijn schande, zijn vernedering, zijn gevangenis baande hem de weg tot heerlijkheid; hierom werd hij door des konings gebod uit de gevangenis ontslagen; nu is zijn gewaad, en gelaat, en naam, en goederen, en alles veranderd. Zo ook hier. Al uw schande, uw gevangenis in de graf ketenen der

zonde, die uw ziel binden, banen u de weg tot deze gewisse heerlijkheid. Zo was het met Jozua. De Satan stond aan zijn rechterhand om hem te beschuldigen. Hij stond alleen voor de Heere; ten laatste zei de Heere: *Doe deze vuile klederen van hem weg.* Is dit niet een brandmerk? Zo beschuldigen de Satan en het geweten hier dikwijls, maar dan zullen al uw vuile klederen weggedaan zijn.

Ten derde: Dan zal er een volledige openbaarmaking en heerlijke verklaring van de dierbaarste liefde des Heeren jegens hen zijn; voordat de grote trouwdag komt, wordt de liefde verklaard, het jawoord tussen de partijen gegeven, en mogelijk weten het enige weinigen als vrienden en sommigen van de familie. Maar de volle openbaarmaking geschiedt op de trouwdag. Zo bemint Christus nu Zijn volk en Hij zal hen dan niet alleen beminnen, maar Zijn liefde voor de ganse wereld aan hen verklaren. Hij zal zeggen: *Komt, gij gezegenden.* Hij zal dan zijn eigen liefde verklaren, Matth. 10: 32, Luk. 12: 8. Hij die er zijn eer in gesteld heeft, Christus te belijden door een heilig leven, deze zal Christus voor God en de engelen, en alsoo voor de ganse wereld belijden. Mensen die tot verheven stand gekomen zijn, willen hun arme vrienden niet kennen, inzonderheid op openbare standplaatsen. Maar de Heere Jezus wil de Zijnen wel kennen en Hij zal de liefde des Vaders insgelijks aan hen openbaren, Hand. 3:19. *Gij gezegenden des Vaders*, Joh. 17:22, 23, 24, Ik heb hun die heerlijkheid gegeven, hen verenigd, en hen vlees van mijn vlees gemaakt, opdat de wereld bekenne dat u hen liefgehad hebt, gelijk u mij liefgehad hebt. Hier bemint de Heere Zijn volk teder, maar het is zo bekend niet.

De zon beschijnt goeden en kwaden. De wereld haat en vervolgt hen als geveinsden; burgerlijk brave mensen denken dat zij, zijn gelijk zij. De wereldlingen denken dat zij evenmin bemind worden als iemand anders, hun goederen vermeederen niet. De geveinsden tonen een hatelijke afkeer van hen. En als zij hen liefhebben, zo is het omdat zij hen liefhebben; zelfs de heiligen wantrouwen hen veeltijds, of zo niet, dan oordelen zij zowel over anderen als over hen; ja, mogelijk zijn zij soms door deze zweren, die bij hen doorbreken, zó wanschapen, dat ze zich zelf niet kennen. Maar dan zal de Heere Zijn liefde openlijk aan hen, en tegelijk aan de ganse wereld verklaren. Hij zal zeggen: Dit zijn de mensen, die Ik aan Mijn boezem en op Mijn schouders gedragen heb, voor wie Ik kerken gesticht en geplant, de vijanden vernield, de wijnpers alleen getreden, die Ik boven mijn eigen leven en bloed, en eer verkoren heb. Zij zijn het, wier haren door Mij geteld zijn geworden, wier muren steeds voor Mij zijn. Geen groter ellende is er voor een heilig hart dan dit, Ps. 42: 11: Waar is uw God? Hetzij wanneer het geweten het zegt, of dat de mensen het zeggen. Ach, welk een genade zal het zijn, als men dan zal horen: Nu ben Ik gekomen om u te vertroosten.

Ten vierde: Dan zullen zij in het wezenlijk bezit en genot van al de heerlijkheid aan hen beloofd, van hun ganse erfenis en deel gesteld worden. Vóór het huwelijk wordt de belofte van het huwelijk goed gedaan. Maar als de dag gekomen is, dan geraken zij in het dadelijk en volkomen bezit, en worden tegelijk bezitters der middelen. Reeds in dit leven belooft de Heere Zijn volk een bezitting. Daar Zijn beloften van vrede, verlossing, overwinning en zegepraal over alle vijanden, gemeenschap met God en al de heiligen en engelen samen, en een onverderfelijke erfenis, doch nu zullen zij tot de genieting van al deze dingen ingaan; ja tot het bezit van al wat Christus had, aangeduid door dat woord Koninkrijk. Matth. 25, *Komt en beërft dat Koninkrijk, hetwelk u bereid is.* 1 Cor. 15: 54, Alsdan zal het woord geschieden dat geschreven is, O dood! waar is uw prikkel? enz. Jes. 25: 7, 8. Maak also staat op hetgeen Christus

gezegd heeft, dan zult u het hebben. Veel goedertierenheid bewijst de Heere nu aan Zijn volk, maar hoe groot is uw goed, dat weggelegd is! Ps. 31: 20. Dan zal het te voorschijn gebracht worden; dan zal er een einde aan al uw begeerten, gebeden en geloof zijn, om te gevoelen wat u geloofd hebt, enz. Gelijk Jozua ondervond, 23: 14, In niet één ding is God in gebreke gebleven. Hier krijgen de armen nauwelijks brood. Hier worden veel gebeden niet verhoord, enz. maar daar; (zie 2 Thess. 1:9, 10), doet God voor hen wat Hij kan en geeft hun wat Hij kan geven. Daar zijn alle schatten voor hen ontsloten.

Ten vijfde: Dan zal er voor altijd een samenwoning en samenleving met Hem zijn, zonder ooit weer van Hem gescheiden te worden. Want als iemand verloofd is en naar een maagd in een vergelegen land gaat vrijen, zo komt hij, en gaat weer weg. Maar als ze getrouwd zijn dan brengt hij haar naar zijn eigen huis, en dan zullen zij samen leven. Zo is ook de Heere in dit leven soms bij Zijn volk, soms afwezig van Zijn volk, maar dan moeten en zullen zij eeuwig bij elkaar wonen, 1 Thess. 4: 17, *En dan zullen wij altijd met de Heere wezen.* Als de Heere al het vorige, en dit niet zou doen, zo zou het een smartelijke verdeeldheid zijn. Toen de discipelen voor een tijd Christus tegenwoordigheid hadden, was hun dit zoet. Maar toen het op een scheiden aanging, was het hun bitter. Maar hier heeft geen scheiden van de Heere meer plaats. Als men in eens Konings land is, waar de vrede heerst, terwijl andere plaatsen slachthuizen en Golgotha's zijn, dan is dit goed. Maar bij de Koning zelf te zijn, en altijd met Hem te wezen, Hem te volgen overal waar Hij gaat en gemeenzaam met Hem te zijn, dit is wonderlijk.

De mannen gaan uit, omdat ze het tehuis niet aangenaam vinden, of om hun zaken buitenshuis te verrichten; al deze beweegredenen tonen onvolmaaktheid. Maar dan zal er niets in de heiligen zijn dat mishagt; Christus zaken zullen dan volbracht zijn zal niet meer te doen hebben, dan alleen Zijn Koninkrijk aan God de Vader over te geven; dat is Christus laatste werk in deze wereld. De Heere te aanschouwen in Zijn schoonheid van genade en liefde, zal wonderlijk zijn. Maar nog wonderlijker dat stofbewoners en wormen eeuwig bij Hem zullen zijn, wanneer duizenden anderen weggewezen zullen worden! Wij zeggen dat de eigenlijke schoonheid van een zaak daarin bestaat, dat ze door geen schilderij afgebeeld kan worden; die schoonheid alsdan in Christus te zien, zal overheerlijk zijn. Maar in de boezem te zijn van Hem die zo beminnelijk is, dat zal overgroot wezen!

Ten zesde: Dan zal de Heere zich over Zijn volk en Zijn volk zich in Hem verheugen. Deze bruiloftsdag is de grote dag van vreugde. Zij zien die met verlangen tegemoet, en als hij gekomen is, wordt hij verlengd; hoe meer men nu het scheiden vreest, hoe meer men dan met blijdschap aangedaan zal zijn. De ziel heeft de Heere nu in genade, maar dan in heerlijkheid, Openb. 22. Christus is begerig naar hen geweest in heerlijkheid, Joh. 17: 24. Nu zijn al hun begeerten vervuld, al zijn verstrooide verloren uitverkorenen zijn verzameld; nu verheugt Hij zich met zeer grote vreugde. En hoe langer zij verloren waren en de bijeenkomst vertraagd was, hoe groter vreugde daar nu is; zie Zef. 3: 11. Hij zal opspringen over u van vreugde, enz.

Zie, hoe het met de Heere was. Toen zij maar arm, ellendig en zondig, en enigen van hen zelfs maar kinderen waren, bij hun bekering, Luk. 10: 21, verheugde Hij Zich in de Geest, en verwonderde Zich over de Vader; hoe veel te meer dan wanneer zij op deze dag al samen heerlijk en volmaakt zullen worden. De Heere wilde, zie Jes. 40: 1, 2, dat zijn profeten naar het hart van Jeruzalem zouden spreken, toen er nog maar zeventig jaren van de gevangenis om waren.

Hoe veel te meer zal de Heere zelf dit dan op die dag doen; zie Openb. 19: 1, 6, Ze riepen Hallelujah, om de verdelging van de antichrist, en omdat Christus heerste. O, laat ons dan blijde zijn. Want al de heiligen zullen Hem met blijdschap ontmoeten, verlost zijnde uit het geweld van al hun vijanden, zij zullen met vreugde Hallelujah roepen, als zij hen verdelgd zien, en als de Heere heerst; dan zullen zij met een gejuich van blijdschap, met Hallelujah ten hemel varen.

§ 2. 1e gebruik.

Zie hieruit hoe kwalijk de zonde of de wereldsgezindheid of enige zondige begeerlijkheid, aan een begenadigd Godvruchtig mens past, Zal de Heere als een Bruidegom tot u komen, en zult u op deze dag van Hem afhoereren! Een mens kan het verdragen, als anderen, op wie hij zijn hart nooit gesteld heeft, van hem afwijken. Maar als zijn vrienden dit doen, is het een zonde tegen zijn minzaamheid, tegen zijn persoon en tegen Zijn Naam en eer. Een deugdzaame vrouw is de kroon haars heren. Zo ook hier. De begeerlijkheid is een verachtelijke zonde in een iegelijk. Maar bijzonder in Gods volk. Daarom heet het in Jer. 3: 4, 5, *Zult gij niet van nu, af tot Mij roepen, mijn Vader?* Toen Baruch grote dingen zocht, werd tot hem gezegd: Zult gij u grote dingen zoeken, als God zal komen om alles te verwoesten? Zult u hier de grote dingen nog bewaren, als de Heere alles verwoest, als uw Man alles in allen zal zijn? Jer. 11: 5. Als ene vrouw weet dat een groot vorst haar liefheeft, zo versmaadt zij alle andere mannen. Zo moet u ook vergenoegd zijn, hoewel u arm en zondig zijt, zolang als Christus u liefheeft, Coll. 3:4, 5.

2e Gebruik.

Zie hieruit tevens welk een grote zonde het is, het bewijs niet aan te nemen van de genade en de vertroosting van enige belofte van Christus, waarin Hij Zijn liefde aan zijn Bruid openbaart. Wanneer Christus als een Bruidegom tot u komt, door welke belofte het ook zij, waarin Hij zijne liefde aan u openbaart, ontvang die belofte. Sommigen willen niet dulden, dat de Christenen het bewijs van Christus liefde uit enige voorwaardelijke belofte aannemen. Maar bedenk dit: als Christus tot hen niet spreekt, als het de stem des Bruidegoms niet is, of als die niet waar is. Zo neem hen, noch enig bewijs van hen niet aan, namelijk, als Hij hen door zijn eigen Geest niet zuivert en bekwaam maakt. Maar als u de stem van de Bruidegom hoort, als gijlieden vrienden zijt, of u als vrienden gedraagt, zo zijt daarover verheugd, Joh. 3: 29.

Wat de onmiddellijke openbaring zijner liefde aangaat, verwacht die bij de ontmoeting van Hem, als u Hem van aangezicht tot aangezicht zult aanschouwen. En als Hij intussen Zijn liefde door zijn brief aan u bekend maakt. O, maak daarvan veel werk, omdat die van uw Bruidegom is. Als de dag des oordeels gekomen, en de opstanding voorbij is; als Christus onmiddellijk gezien wordt, zoek dan niet naar uw bewijs uit de Schriften. Maar als het anders is, erken dan zijde liefde, als Hij hier tot u spreekt. Het is waar, het zou een aangename zaak zijn, als. Die dag kwam. Maar gelijk Christus tot Thomas zeide, zo zeg ik tot u: *Zalig zijn ze die niet zullen gezien hebben, en nochtans zullen geloofd hebben.*

Daarom, wanneer de Heere dan ook komt, hetzij vroeg of laat, zo hoor Zijn stem en geloof Zijn woord, en zeg niet, dat u niets in uzelf ziet. Veronderstel dat ene vrouw met iemand een huwelijk sloot. Uit liefde en met toestemming, hoewel dan ook met moeite; ze viel hem lastig, doch hij vermocht zo veel op zichzelf, dat hij haar wil opvolgde en nu is zij vertroost. Denk nu, dat een ander zou komen en tot haar zeggen: Hoe weet u dat hij u bemint? Waarom? Zij zou antwoorden: Omdat hij mij zocht, zo heb ik het hem toegestaan, en in alles bewilligd. Op welke grond zou men hier kunnen

zeggen: het is geen huwelijk? Waarom? Moet men dan geen toestemming, geen liefde, geen omhelzing, enz. in aanmerking nemen? Zou een zodanige niet met recht voor een bedrieger gehouden worden? 2 Tim. 4:8.

3e Gebruik, tot verschrikking.

Wat zal er van u worden, die des Heeren goedertierenheid nu weigert, die de stem des Bruidegoms niet opmerkt, die weigert uw hart aan de Heere te verbinden? Hij zal ten die dage geen Bruidegom voor u wezen, als anderen Hem op de wolken ontmoeten. Nu ziet u de heiligen afwezig van de Heere, arm en gering, twijfelende of de Heere hen liefheeft. Maar dan zullen ze allen gezien worden, en dit alles zult gij verliezen. Joh. 3: 32, Zijn getuigenis neemt niemand aan. O gij, die nooit als weduwen treurde om Zijn gemis, nooit de noodzakelijkheid zijner liefde gevoelde, wat zal er van u op die dag worden?

4 Gebruik tot vertroosting voor allen die met de Heere verloofd zijn en Hem verkoren hebben; die zich aan Hem gegeven hebben; die nu niet verder zien, maar zich in Hem verlustigen, of althans een gestalte des harten hebben om dit te doen, hoewel de vrees hen van het bezit van Hem terughoudt.

O, Christus zal op die dag als hun Man komen. veel Christenen vrezen voor die dag, daarom beminnen zij die dag niet met aandoening, en verlangen zij niet naar die dag, doordat ze gestadig onder de gesel van vrees en twijfel over hun staat zijn. Maar waarom vreest gij, daar de Heere zal komen als een Bruidegom? Jes. 54: 4, 5. Waarom vreest gij, daar de Rechter, hoe heilig ook, uw Bruidegom is! Waarom vreest gij uw ketenen, uw schulden en zonden, daar de Rechter uw Man is? Waarom vreest gij uw beschuldigers of vijanden, daar de HEERE uw Man is? U behoorde liever naar deze dag te verlangen, en u daarover te verheugen, omdat alsdan uw volkomen verlossing van al uw zonden, van al uw droef heden komt. Waarlijk, de komst van een Man is zoet.

Ten eerste. Hoewel het volk Gods zwakheden en gebreken heeft, zo heeft er de Heere geen.

Ten tweede: Hoewel zij een weinig tijds moeten scheiden, zo is de Heere altijd met hen.

Ten derde: Hoewel zij zichzelf uit alle kwaad niet kunnen verlossen, zo zal de Heere Jezus dat echter doen. O, zij behoorden zich te verheugen, dat, terwijl hij als Rechter komt, en al de goddelozen door Zijn tegenwoordigheid gelijk was zullen smelten en voor Hem zullen verbranden, Hij echter een Man voor hen is!

§ 3. Tegenwerping 1. Als ik dit wist!

Antwoord. Ja, u weet het. Maar daar zijn enige dingen, die valse tegenwerpingen daartegen zijn.

Tegenwerping. 2. Omdat de Heere zulk een vreemdeling is, en de Heere zoveel afwezig is.

Antwoord. Is dat een goed bewijs voor een vrouw? Jes. 54:6, 7, 8. Het is nu de tijd niet om altijd bij de Heere te zijn, het is de tijd van verloving, Joh. 16:20, Ik zal weggaan en u zult wenen, de wereld zal niet wenen, en uw hart zal zich naderhand verheugen.

Tegenwerping. 3. Omdat mijn hart zo spoedig en zo dikwijls van Hem af hoereert.

Antwoord. Mogelijk wordt u geweldig aangevochten, en begint uw hart te aarzelen. Maar als gij u niet kunt overgeven, om in uw zonde te blijven liggen, zo is dit geen bewijs van een huwelijksbreuk, Ps. 73; Asaf was genoegzaam weggezonden, nochtans herstelde de Heere hem, en hij zei: de Heere is met mij. Zo ook was het met Christus. Het was niet mogelijk dat de banden des doods Hem zouden houden. Zo zal het hier ook met de arme twijfelende gelovige zijn.

Tegenwerping. 4. Omdat mijn hart Hem niet kan liefhebben.

Antwoord. Waarom zucht u dan onder de gevangenis en de slavernij uwer liefde? U kunt Hem niet liefhebben; andere dingen zijn er die u weerhouden. O, maar kan zij zeggen dat ze haar man niet liefheeft, die in de slavernij zucht om bij Hem te zijn? Overdenk hoe het met u is, als Christus Zich Soms, gelijk u denkt, van u afwendt. Want men bespeurt de liefde inzonderheid bij het scheiden.

Tegenwerping. 5. Omdat Hij zo onvriendelijk tegen mij is. Hij verhoort niet al mijn gebeden.

Antwoord. Dit is een voornamen tegenwerping; als Christus hun ganse gedeelte aan hen gaf, en daarenboven wat Hij hun eens om niet beloofde, dan menen zij, dat Hij vriendelijk jegens hen zou zijn, en anders niet.

Eerst. Hoewel Hij alle gebeden niet te gelijk verhoort, zo heeft Hij u echter dat gegeven, wat beter is dan alle gebeden, namelijk Zichzelf, als een onderpand van al het overige. En dit is beter dan tien zonen, 1 Sam. 1:8.

Ten tweede: Het zou u kwaad doen. Verheug u daarom bij het vooruitzicht van deze dag, hoe uw staat nu ook zij. Als u aan enige vrouwen haar wil geeft, zo geeft u haar uw leven, met verlies van alles. Zo ook hier. Christus zegt: Ik wil Heer in mijn huis zijn.

§ 4. **5e Gebruik tot vermaning** aan hen die buiten Christus zijn, om te arbeiden dat ze verkrijgen, dat hun zielen met de Heere Jezus verloofd en gehuwd mogen zijn. Het is een prijzenswaardige gewoonte, gegrond op de Schriftuur, dat er vóór het trouwen een tijd van ondertrouw of verloving is. De verloofde moge weten, hoewel er een langen tijd van afwezigheid is, dat als de Bruidegom echter zegt, dat hij weer zal keren om te trouwen, hij dan als een man zal komen, al waren er ook anderen in de familie die denken, dat ze iets dergelijks niet te verwachten heeft. Aldus is het hier het voornamen werk der bediening, het volk met Christus te trouwen, opdat zij aan de Heere Jezus als reine maagden voorgesteld mogen worden. 2 Cor. 11:2. Zo moogt u dan verwachten Hij als een Bruidegom zal komen, om u te troosten. Anderen kunnen geenszins zodanige komst van Christus tegemoet zien, doordat zij nu niet met Hem getrouwd zijn. Christus is nu opgevaren tot Zijn Koninkrijk, maar Hij laat het nietig stof, de verachtelijke mens horen, dat de tijd komt, wanneer Hij zal komen in heerlijkheid tot verbazing der wereld; dan zullen alle goddelozen versmelten, maar de heiligen zullen in heerlijkheid leven, en opgenomen worden in de wolken van de hemel; dan zal Christus zich oneindig in hen verheugen, en zij in Christus. Wilt gij, dat Hij aldus tot u kome, of als een wrekend rechter en een verterend vuur, om uw verachting! Indien het alzo is, zo maak dal uw ziel nu met Hem getrouwd zij.

§ 5. Tegenwerping. Helaas! wat kan ik doen? De Heere moet het doen.

Antwoord. Het is waar. Maar Hij doet het door middelen, door de bediening des Evangelies. Waartoe was het anders nodig dat de Schriftuur geschreven werd; of het Evangelie gepredikt wordt? Gebruik deze middelen, en wacht op de Heere, om door

dezelve te werken.

Vraag. *Wat behoort ik dan te doen?*

Antwoord. Zie hoe het hier is met het huwelijk, of de verloving. Daar zijn twee dingen die het trouwen uitmaken.

1. Het ernstig verzoek aan de enen kant. En,

2. Het bewilligen aan de anderen kant. Zo er daarom iets is, dat het belet, dan is het altijd aan de enen kant gelegen. De man is onwillig, hij begeert het niet; of aan de anderen kant, als hij begerig is, is zij onwillig. Maar de samenstemming van beiden voltooit de zaak; indien u daarom ooit met de Heere Jezus wilt trouwen, zo let op deze twee dingen:

Eerst. Merk duidelijk op het ernstig verzoek, dat de Heere aan u doet, om uw toestemming en bewilliging; dit zal blijken uit zijn eigen redenen, en dit is een genoegzaam getuigenis. Uit welke redenen? Uit Zijn stem in de Schriftuur. Want, is dit des Bruidegoms stem of niet? Zo niet, weg er mee. Zo het Zijn stem is; die de Heilige Geest ademt, weet dan, dat het is alsof Hij nu van de hemel tot u spreekt.

Tegenwerping. Maar Hij spreekt tot mij niet bijzonder met name. Hij spreekt tot anderen, niet tot mij.

Antwoord.

1. Als de Heere iemand tot zich roept, zo spreekt Hij hen in zijn algemene roeping niet aan bij name, en nochtans hebben zij de Heere in het woord aldus aangenomen, alsof Hij hen bij name geroepen had. Want zie, als de Heere zegt, allen die zondigen zullen sterven, zo spreekt de Heere tot allen bij name. En als het geweten ontwaakt, zo zal het dit op zichzelf toepassen. Het zal zeggen: dit vonnis is tegen mij. Zo ook, hier. Wanneer dus de Heere zegt: Allen die de Heere ontvangen, zullen voor de Heere leven; ontvang Hem dan! Als het geweten ontwaakt is, zo zal het dit op zich toepassen; evenals de drie duizend die overtuigd werden, zeiden: Wat zullen wij doen? Zij waren niet bij name geroepen, maar toen zij hoorden, dat zij die zich bekeerden, zouden leven, omdat de belofte aan allen was, ontvingen zij het woord met blijdschap. Zo behoorde het hier ook te zijn. Daarom zien wij dat als de Geest zich in het bijzonder aan iemand geeft, Hij een waarheid zo sterk aandrijft, alsof de Heere in het bijzonder tot die ziel sprak; als u het dus niet doet, zo zijt u van de Geest Gods en de kracht. Des Woords verlaten, want het is uw plicht alzo te doen.

2. Hoewel uw naam in het woord der belofte niet uitgedrukt staat, zo is toch uw naam in de zin der belofte vervat. En dit is even goed. Want hoewel de Heere van een iegelijk bij name niet begeert, dat hij de Sabbat zal houden, zo meent hij echter een iegelijk, en ook uw naam is daaronder; wanneer dus de Heere Jezus een rampzalig hart uitnodigt om Hem aan te nemen. Zo meent Hij daardoor een iegelijk, alsof Hij hen genoemd had. Met hetgeen in de Schriftuur geopenbaard en aan anderen geschreven is; bedoelt God die niet alleen, maar alle anderen in een dergelijk geval. Gelijk Jer. 3: 12. Als de Heere tot Israël sprak om zich te bekeren, bedoelde Hij eigenlijk lucht. Zo ook Jes. 2:15. Daar is geen profetie van de Heidenen dat die tot de berg des HEEREN zullen toevloeien. Wat meent de Heere daarmee? De Heere bedoelde hierdoor de Joden aan te moedigen, en daarom zegt Hij, Komt gij, huis Israëls enz. Daarom is volgens Rom. 15:4, al hetgeen te voren geschreven is tot onze lering geschreven, opdat wij hoop zouden hebben; dat is, God meent ons ook daarmee. Zodat, als u ziet dat de Heere de rampzalige Joden in zijn woord roept, zo roept de Heere ook u. En als de Heere in zijn bediening tot hen komt, zo komt Hij ook tot u.

Zodat uw naam in de zin der Schriftuur begrepen is. Dit is zeer tot eer van de Geest, en overeenstemmende met het werk des geloofs. Het is ook het zekerst en het zoetst voor u. Maar inzonderheid zeg ik, als de gezanten Gods tot u komen, zo verklaren zij in het bijzonder de dingen, die maar algemeen ter neer gesteld werden. O, bedenk daarom, dat de Heere ernstig is in zijn verzoek, opdat u Hem zou aannemen.

§ 6. 1. Het breekt het hart van de Heere Jezus, als Hij ziet dat u Hem verlaat, en dat u van Hem af hoereert. Als een mens zeer gebonden is door zijne begeerten, zal hij, als hij in zijn hoop op een huwelijk gestuit wordt, ziek worden en van droefheid gaan kwijnen, omdat hij zeer sterk naar het huwelijk verlangt, zo ook is het hier. Ezech 6: 9. Zo zien wij in Mark. 8: 12, dat de Farizeeën, die al zijn werken gezien hadden, echter een overspelig geslacht waren, die een teken verzochten. Daar wordt gezegd dat Christus hierom in de Geest zwaarlijk zuchtte; niets smartte de Heere zozeer als dit; een gedeelte van zijn wil, of de armste der Zijnen te versmaden, bedroeft Hem. Maar Hemzelf te verachten, zo veel te meer. Zo zullen wij ook in de Schriftuur geen blijdschap vinden, die deze gelijk is, toen de Heere het onbekeerde hart van een weerspannig zondaar overwonnen, had; om deze reden werd aan de hemel, de aarde en de woestijn bevolen zich hierover te verheugen, Jes. 35: 1. Als u iets zou willen uitvinden om Hem te bedroeven, zou u niets beters kunnen doen, dan Hem te versmaden.

2. De Heere is er zo begerig naar, dat Hij al uw vorige ontuchtigheden over het hoofd zal zien; als u Hem nu wilt aannemen, Jer. 3: 1, vergeleken met vers 4. De mensen willen het niet doen, maar de Heere wil het doen. Wat dunkt u? Als zoveel ijdelheden meer dan de Heere bemind worden; zal Christus eer dan toelaten dat Hij mij aanneemt? Ja, Hij zal het doen.

3. Als de Heere een arm schepsel verworpen heeft, omdat het weigert Hem aan te nemen, zo ontfermt zich nochtans zijn hart en zijn ziel verlangt menigmaal wederom naar Hem, Jes. 54: 5, 6. De HEERE heeft u geroepen als een verlaten vrouw, toen zij versmaad werd; dat is, toen de Heere bij hen verscheen, om hen te versmaden.

O, hoe wonderlijk is het, wanneer de ziel de Heere en de Heere haar versmaad heeft, en als alle schepselen weigeren haar te beminnen, dat de Heere haar echter wederom roept. Daarom kwam de Heere Zijn volk bezoeken, hetwelk klaagde, dat God hen ten enenmale verworpen had Jes. 50, alsof de ganse misslag aan Hem lag. Neen! hun zonden hebben het gedaan. Want Hij beschuldigt hen, dat toen Hij kwam, niemand Hem antwoordde, enz.

4. Al de gramschap van Christus, bijzonder zijn grootste gramschap, wordt aan ene ziel betoond, die onwillig is Hem aan te nemen.

Voor al dan als zij zegt: De Heere geeft geen acht op mij, of Hij verzoekt mij, wanneer Hij tegen mij strijdt.

Ten eerste, Is er een kwaad dat u niet opgelegd, maar tegen u bedacht is? gelijk menig een iets vreest, wat hem nog niet bekend gemaakt is, dan is dit om u te bekeren, Jer. 18:11.

Ten tweede: Zijn er enige droef heden in uw geweten, in uw uitwendige mens, zodat God alle vertroosting van u wegneemt? Hos. 2: 9, 14, 16.

Ten derde: Zijn er enige onheilen in dit leven aan anderen opgelegd, inzonderheid aan ganse kerken. Zijn haar inzettingen verbroken, haar tempelen verwoest en in mishopen veranderd, het is om uw goeden wil te verkrijgen, Jer. 3: 8.

Ten vierde: Zijn er enigen ter hel gevaren, die hier eens gebloeid hebben, zodat u zelfs de vlammen en tranen der roepende geesten vóór u gezien hebt? Indien het zo

is, weet dan dat het is om u tot de Heere te doen naderen, Ps. 73: 27, 38.

Ten vijfde: De Heere betuigt dat Hij de aller-keurigste van alle zegeningen aan hen wil geven, die Hem aannemen. En dit bewijst grote begeerte van zijn zijde, Ps. 81: 12, 13, 17, Honig uit de rotsstenen.

1. U zult Hemzelf hebben, die een oneindig vermaak in u neemt, omdat Hij u sierlijk zal maken door zijn eigen sierlijkheid en u met dezelve zal bekleden, Ps. 45: 13.

2. Alle schepselen zullen uw dienstknechten in de ganse wereld zijn, Hos. 2: 22. Als iemand trouwen zal, staan al de dienstboden in het huisgezin haar of hem ten dienste; evenzo is het hier ten aanzien der gelovigen. O, dat u de stem van de Heere Jezus en zijn ernstig verzoek aan u in deze kon horen! Tot hiertoe is alles duidelijk en klaar.

Daar ontbreekt nu niets anders voor u, dan uw toestemming aan Hem te geven. En dit is het, wat de Heere de mensen ten laste legt, namelijk, dat zij het huwelijk beletten; zie Openb. 22:17, Die wil, die kome, en neme, Spr. 1:29, 30. Zij hebben de HE ERE niet verkoren, noch des HERREN raad begeerd. En dit heeft gemaakt dat de Fleem hen afsneed. Zodat er nu niets dan uw wil tegen is. Zal de Heere het verzoeken, en zult u daarover niet verblijd zijn? Daar is geen sierlijkheid in u, waarom Hij dit zou doen; alleen in Hem is schoonheid en voortreffelijkheid; ach, zal deze liefde u niet winnen? Zal men ten laatsten dage zeggen Waarom is hun al dit kwaad overkomen? Had hij geen middelen? Waren hem geen aanbiedingen gedaan? Maar dit zal u tegemoet gevoerd worden: u wilde niet, ach, u wilde niet!

§ 7. Let alleen op deze vier waarschuwingen, wat uw toestemming aangaat.

Eerst: Draag zorg dat uw toestemming niet alleen uit vrees voor ellende ontstaat. Want dit is een gedwongen toestemming, en deze is altijd verkeerd; dit blijkt als de ellende voorbij is. Velen doen dit uit vrees voor de dood, of in tijden van wederwaardigheden; O, dan roepen zij tot de Heere, Hos, 8: 13. Ps. 78: 34, 35.

Ten tweede: Draag zorg dat het geen opvatting van uw eigen maaksel is in vredeestijd. Want dat wat u zelf maakt, kunt u ook verbreken. Maar laat het ontstaan uit het gevoel van uw eigen ongenoegzaamheid, om de toestemming te geven, en uit de erkenning der almachtige kracht des Heeren en zijner oneindige genade, om die te werken; dan kan geen macht van enig schepsel die knoop ontbinden.

Velen geven op deze wijze gehoor: Wilt u Christus hebben? Och ja, van ganser harte. En zo dwingen zij een toestemming door hun eigen werk; dit is ijdel, zie Ezech. 16: 60, 61. De Heere zal de hoer aannemen, maar niet op grond van haar verbond, dat is, wat zij in haar eigen naam oprichtte; neen! de Heere moet het werken, Jer. 3: 19. Hoe zal ik dit voor u doen. enz. Hos. 2:19. *Ik zal u Mij ondertrouwen*. Want geen schepsel kan het hart tot een ander neigen, dan de Heere alleen. Daar is een natuurlijke afkeer tussen Christus en de ziel; wij zien die in menig Christen. Vraag hem, waarom kunt u de Heere niet liefhebben, noch Hem aankleven?

Ach, ik weet niet waarom; ik kan niet; ik heb het hart niet. De waarheid is, dat u harten hebt die van Hem walgen; tenzij de Heere u overwint, zo kunt gij u inderdaad nooit aan de Heere onderwerpen.

Ten derde: Zie toe dat uw toestemming niet gemaakt zij op uw eigen voorwaarden en volgens uw eigen bepalingen. Wanneer een vrouw zegt, dat zij vergenoegd is met een man lief te hebben, maar tegelijk een openbare herberg houdt, om alle vreemdelingen te huisvesten en om allen die komen te beminnen, of als er iemand is, aan wie zij zich verbonden heeft, zo kan daar geen huwelijk plaats hebben. Daarom zijn de

voorwaarden aldus: Neem de Heere aan en geef uw toestemming om Hem alleen lief te hebben, Spr. 8:17, Ik heb lief, die Mij liefhebben, anders kan het huwelijk nooit gesloten worden, Jes. 50: 1. Zo gij uw heilloze, ongeregelde, hardnekkige wil blijft behouden, zo had u nooit de Heere en zult u Hem nooit hebben; al zijn uw zonden nog zo klein en zo geheim als mogelijk, luiheid, of verwaandheid, of wat het anders ook moge zijn, u moet met uw hart eerst van dezelve scheiden, of u kunt Christus niet hebben.

Ten vierde: Zie toe, dat het gevoel van het gebrek aan huwelijksgift, schoonheid, uw aandeel in of van uzelf, u niet in uw toestemming zal hinderen. Want de Heere eist zulke dingen van u niet; zie Matth. 22:4, Alle dingen zijn gereed in Christus, om die van Hem te ontvangen, Ef. 5:25. Het is uw zaak niet die voor Hem gereed te maken, om die tot Hem te brengen; kom maar. De Heere brengt Zijn volk tot het begrip van hun geringheid, opdat ze alzo zouden doen; weet dat het Zijn genade is, die maakt dat de Heere zich met u verenigt.

§ 8. Zult u het nu weigeren, en de Heere op deze dag uw hart niet laten bezitten? Ten eerste, Is er iets in de Heere, dat u van de toestemming zou kunnen afhouden? Welk goed is er anders dan in Hem? Welk gebrek van volmaaktheid is in Hem? Zijn liefde is beter dan het leven; indien er in de wereld iets is dat beter voor u kan zijn, of groter dingen voor u kan te weeg brengen, stuit dan uw huwelijk. Maar wie kan uw schulden betalen? Wie kan gij uit de gevangenis verlossen? Wie kan u schoonheid schenken? Wie heeft u ooit goed gedaan, dan de Heere? Daarom is er niemand die gelijk Hij is. Hij zal u kleden, u bezitten, enz.

Ten tweede: Is er iets in uzelf, dat u van de bewilliging kan terughouden? Hebt u Hem niet nodig? Moet u Hem niet volgen? U kunt, het is waar, andere schepsels hebben om u te versieren. Gelijk Israël, Ezech. 16: 37, 38, Maar de Heere zal uw boelen vergaderen. En w overgeven tot het bloed der grimmigheid en des ijvers. Ik meen als de Heere op deze dag zal komen, om anderen te omhelzen, te vertroosten en te verheerlijken, dan zult u geen vriendelijke blik van Hem hebben. Ach, de mensen versmaden nu de Heere en Zijn genade en lijdzaamheid; spreek hun van een huwelijk met de Zoon Gods, zij slaan er geen acht op, niet meer dan op een sprookje dat verteld wordt; welnu, de Heere zal ontzettende verschrikkingen over u brengen, waarin u dit zult waarderen en daarover verheugd zult zijn, eer u sterft, namelijk over één blik van Zijn liefde.

Post tenebras lucem spero.

(Na de duisternis verwacht ik het Licht.)

Na mijn ziekte, de 12e December 1639.

HOOFDSTUK 18.

**Toont aan dat Christus niet zal vertoeven, als Zijn tijd eenmaal gekomen is.
De dwaasheid van hen wier werk dan nog te doen is;
dat de gelukzalige staat der heiliger, in de
onmiddellijke gemeenschap met Christus bestaat.**

§ 1. We hebben aangetoond dat de komst van Christus belangrijk is, ten eerste, ten opzichte van de tijd; juist toen de dwazen heengingen om te kopen. Kon de Heere, die zo lijdzaam en lankmoedig is, niet een weinig langer naar haar wachten? Te meer, omdat zij zich niet tot enig zondig werk begaven, maar het middel gebruikten om die gave nu in haar vaten, die tevoren leeg waren, te verkrijgen?

Neen. Maar de Heere handelt met alle mensen, inzonderheid met hen die onder de middelen leven, gelijk Hij met deze dwaze maagden gedaan heeft.

1^e Opmerking.

Hoe lankmoedig God ook is jegens de mensen, terwijl zij door onkennis van hun geestelijke gebreken en van de zorgeloosheid huns harten, geen lust hebben om de middelen tot hun vervulling te gebruiken, zo zal Hij als zijn tijd van verdraagzaamheid verstreken is, geen ogenblik langer wachten; zelfs niet wanneer de mensen alsdan het aller-vlijtigst zijn om de middelen tot de geestelijke vervulling in het werk te stellen. Als Christus een hart heeft om te helpen, hebben velen het niet, hetzij om hun gebreken te zien of om hulp te zoeken; als de mensen harten hebben om het te doen, dan heeft Christus het niet, omdat de tijd van zijn vertoeven voorbij is. Als de mensen hot ergst en het zorgeloos zijn, zo staat de deur van Christus dikwijls voor hen open; als de mensen op hun best en waarlijk ontwaakt zijn, zo is Christus hart en deur voor hen gesloten, gelijk het hier was. Want wat zijn de beste pogingen der dwaze maagden? Welke voortreffelijkheid is in haar, waarom de Heere der heerlijkheid zou wachten totdat zij tijd hadden, na Hem zolang verwaarloosd en de kostelijke tijd verkwist te hebben?

§ 2. **Gebruik.**

Zie wel toe, dat u de ganse dag der genade niet verslaapt; inzonderheid gij,

1. Die weet dat u olie in uw vaten, gaven in uw hart en genade voor uw ziel ontbreekt; gij, die denkt: ik wil nog niet sterven, al ware het dat ik er een wereld mee kon winnen.

2. Gij, die in slaap zijnde met deze dwaze maagden, droomt dat u rijk zijt en u niets ontbreekt, en half verstoord zou zijn op hen die het u in uw aangezicht zouden zeggen, of ook in hun hart maar zouden denken, dat u geen gaven hebt, daar u waarlijk arm en leeg en naakt zijt. Draag wel zorg dat u dat antwoord niet geeft aan de tijd die naar u gewacht is en aan Christus die naar u wacht, gelijk Felix aan Paulus gaf, toen hij, van het toekennend oordeel horende, zeer bevreesd geworden zijnde, zeide, als ik gelegener tijd zal hebben, zo zal ik u tot mij roepen. De Heere heeft de kerken niet zonder bijzondere voorbeelden van Christus lijdzaamheid gelaten, die dit op hun bedden van benauwdheid voor de mensen hebben beweed: Acht mijn tijd is voorbij! Roep de tijd terug! Roep de tijd terug!

Zij hebben van God met tranen verzocht, hun de zegen te geven, en ze hebben geroepen: Hoe Heere! zult u mij niet één uur, niet één dag meer. Geven? De mensen die aan het zinken zijn, zullen alles wat zij kunnen, aangrijpen om zich te behouden, terwijl anderen hen op strand staan te bewenen. De Heere zij hen genadig! Dit kan uw

toestand zijn, dat noch uw tranen noch uw bloed, u één ogenblik tijds kunnen verwerven.

Maak dat uw vat bij de komst des Heeren, niet leeg gevonden worde. Het is thans een sterftijd in dit land, en de Heere heeft enigen weggenomen, en zij die gereed waren, zijn met Hem tot de bruiloft ingegaan. Let er op: dat geloof, die gave, die u denkt dat u nu hebt, zal mogelijk blijken maar kaf en stoppelen te zijn, als het in het vuur van des Heeren toekomst beproefd zal worden. De beste mens zal bevinden dat alles weinig genoeg is; zie dan vooral wel toe dat u het nu niet mist Denk niet, ik zal dan bidden en dan zoeken, op hoop van het te vinden, hoewel u nu zorgeloos zijt. Denk aan dit stuk Wanneer kwam Christus en sloot Hij de deur? Toen de maagden uitgingen om te kopen. Maar wee, wee uw dood hart. Enigen die hier tegenwoordig zijn zullen Christus zoeken en Hem niet vinden, maar in hun zonden sterven; voordat de pijlen in uw harten zijn, zult u niet roepen.

§ 3. 2. Opmerking.

Na een lang voorwenden van Godzaligheid is het een dwaas stuk als men denkt, bij de dood niets anders te doen te hebben dan te sterven en de Heere Jezus te verwelkomen. Toen deze maagden zouden sterven, wilden zij weggaan om te kopen. Toen zij Christus moesten ontvangen, gingen zij naar olie in haar vaten zoeken, om gereed te mogen zijn om Christus te ontvangen: maar hiervan later.

* In welk een bedroevender, staat verkeren zij, die nog naar alles zoeken!

* Zijt niet altijd zoekende en nooit vindende. Maar zoek zodanig, dat gij, als u sterft moogt zeggen: *Kom Heere! ik ben gereed.*

§ 4. *Deze komst van Christus wordt belangrijk, door de onderscheiden ontmoeting met de maagden, en Christus onderscheiden gedrag jegens haar.*

Om Zijn ontmoeting met de wijze maagden; die beschreven wordt als een ingang of toelating tot de bruiloft, het gezelschap, de gemeenschap en de vreugde des Heeren Jezus. Hetwelk verklaard wordt,

Door het voorgaande, haar gereedheid. En het gevolg van haar gemeenschap: de deur werd daarna gesloten.

LERING.

Dat het laatste doeleinde en de volkomen gelukzaligheid van alle uitverkorenen, die hier met Christus verloofd zijn, bestaat in de onmiddellijke gemeenschap met Jezus Christus alleen

Wat wordt er van deze wijze maagden?

Zij komen in een nauwer gemeenschap en gezelschap met de Bruidegom Jezus Christus. Wat wordt er van de zielen van al de uitverkorenen, als zij van het lichaam en van deze wereld scheiden? De Geest keert tot God, die Hem gaf; aldus keert de ziel tot Christus die haar gekocht heeft. Als deze wereld verbrand zal zijn, wat zal er dan van de zielen en lichamen der uitverkorenen worden, als er geen zon meer zal zijn om te schijnen, noch een koninkrijk om te regeren, noch schepsels om te vertroosten? Zij zullen van de wolken opstijgen in de bruiloftszaal des Zoons Gods, en voor eeuwig met de Heere, en met de Heere alleen wezen; dit is hun gelukzaligheid; ja, hun uiterste en enigste gelukzaligheid, het is de hemel zelf. Joh. 17: 23. Hier is onderscheid tussen de schepselen, en in een ieder ervan is iets zoets ingestort.

Maar het doel des Heeren is, Zijn volk volmaakt te doen zijn in één. Hoe is dat? Daar God in Christus al zijn goedheid aan Zijn Zoon deelachtig maakt, en dus in Hem leeft,

zo maakt Christus al zijn eigen en zijns Vaders liefde en goedheid hun deelachtig. Zo leeft Hij in hen, en zij in Hem. Zij zijn alzo volmaakt in een. Gelijk zij die dorstig zijn, een tijd lang met enige druppelen of teugen verkwikt worden, ten laatste aan de oorsprong der fontein komen, waar zij van al wat er is deelgenoten worden. 1 Thess. 5: 10, Dit is het doel van Christus' dood, dat wij samen met Hem leven zouden; niet alleen van Hem leven, maar met Hem leven, en samen met Hem leven. Hier in beginsel, hiernamaals volkomen.

§ 5. 1e Reden.

Omdat God de Vader al Zijn heerlijkheid het overvloedigst in Christus weggelegd heeft, Coll. 2:3, Schatten der wijsheid; ze schijnen in het aangezicht van Christus, 2 Cor. 4:5, 6. En ook al onze heerlijkheid, Luk. 2: 32. De heerlijkheid zijns volk Israëls, Ps. 29: 9. Al wat in zijn tempel is, verkondigt zijn eer. In de wereld flikkert die in ieder schepsel en de hemelen vertellen haar, Ps. 19:2. Maar daar zijn er maar enigen, die eigen zijn aan alle tongen en talen. Maar in deze Tempel des Heeren Jezus, wordt al des Vaders eer verkondigd, en Hij zelf spreekt die uit. Schatten zijn zodanige dingen, die deze eigenschappen hebben:

1. Kostelijke dingen.
2. Overvloed van dezelve.
3. Verborgen, niet voor allen toegankelijk.
4. Ze zijn gewis en veilig, om daar door hun eigenaars verkregen te worden, en om zich daarmee te verrijken.

Zo is het in Christus. In Hem zijn eerst:

Kostelijke dingen; al Gods kostelijkheden en al onze kostelijke dingen; ons leven, onze vrede, onze vreugde, onze sterkte, enz.

Ten tweede: Overvloed van dezelve.

Ten derde: Voor de wereld verborgen en ten dele nog onbekend aan de heiligen.

Ten vierde: daar gewis voor hun eigenaars; Christus is de Schat van al deze schatten, die oneindig zijn gelijk God zelf oneindig is.

Indien nu al onze heerlijkheid, de heerlijkheid van God in Christus is, dan moet, aangezien de beroving en scheiding van deze heerlijkheid de laatste en enigste ellende is, de samenvoeging en gemeenschap met, en de genieting van deze heerlijkheid, de laatste en grootste gelukzaligheid der uitverkorenen zijn.

Ik zou een vleselijk hart door dit bewijs kunnen overtuigen. Hebt u ooit enige vertroosting door enig schepsel gekregen? Die vertroosting is van hetzelfde niet, maar van de Heere door hetzelfde. Want de schepsels zijn maar gelijk koud water; al zijn hitte is van het vuur; daarin is nu maar weinig van de zoetheid van God, omdat de schepsels maar weinig kunnen bevatten. Het vat is zo klein. Maar in de Heere Jezus is al de goedheid Gods bijeen verzameld, welke hier in veel schepsels verspreid is; ja geen eindige, maar een oneindige goedheid en heerlijkheid. Daarom is Hij onze gelukzaligheid.

2e Reden.

Ten opzichte van de uitnemende liefde van God de Vader, en het voornemen Gods om die aan de mensen kinderen bekend te maken; dit is de natuur der liefde: als iemand zelf in een gezegenden staat is, zo zal hij arbeiden om hem die hij liefheeft in die staat te brengen. De ge gelukzaligheid van God nu, is in de gemeenschap met Zijn Zoon gelegen, Spr. 8: 30. God de Vader heeft Zijn kinderen innerlijk lief, en wilde wel dat de ganse wereld dit wist. Daarom brengt Hij hen ten laatste in dezelfde gemeenschap

met Zichzelf in Zijn Zoon, Joh. 17: 23, *Opdat de wereld bekenne, dat Gij Mij liefgehad hebt*. De Vader heeft door zijn oneindige liefde gemeenschap met Christus, en zijn gemeenschap is met de Vader; een iegelijk weet dat dit een uitnemende liefde is; intussen is de liefde tot Zijn heiligen onbekend. Zij en de goddelozen delen allen in hetzelfde en de heiligen hebben dikwijls het geringste en het slechtste deel, zodat de mensen in de uitwendige dingen geen meerder liefde tot hen dan tot anderen kunnen zien. Maar de tijd zal komen dat zij volmaakt zullen worden in eer, zo nabij de Heere als mogelijk is, opdat de wereld deze liefde kenne.

Toen Absalom zijn broeder gedood had, en voor zijn vader vluchtte, werd er gezegd, 2 Sam. 18:39, dat de ziel des konings Davids verlangde, of verteerde om tot hem uitte trekken; David had kunnen zeggen: ik wil nooit meer naar hem omzien. Zo kon de Heere ook tot ons gezegd hebben, of Hij ons beminde, zo kon Hij het nooit geopenbaard hebben als David. Maar de Heere moet Zijn liefde tonen, enz.

3e Reden.

Omdat dit het einde van al de gebeden en betrachtingen, en van al de werkingen der heiligen in deze wereld is. Veronderstel dat alle heerlijkheid in Christus is; al is een zaak nog zo goed, als men er evenwel geen begeerte noch zin in heeft, zo zal ze geen zegening zijn, maar dit is het einde van al de gebeden en plichten der heiligen, opdat Ze eindelijk bij de Heere mogen wezen, Fil. 3: 8, 9, Joh. 4: 14, Zij zullen in eeuwigheid niet dorsten; hun begeerten zijn van andere dingen afgetrokken, doch alleen hierop gesteld. Als er een hoofdkussen is, zo laat de Heere hen in deze wereld daarop slapen, doch zij zullen ten laatste bevinden dat het hard is. Zij zullen met een koninklijk hoofd en hart opstaan, en zeggen: ach hier is mijn rust niet. Het beste onthaal dat deze wereld kan geven, is altijd met smarten vermengd, zodat Gods kind moet zeggen: Ach, mocht ik bij de Heere wezen!

§ 6. *Vraag; Zal de gelukzaligheid der heiligen ook niet ten dele in de gemeenschap der heiligen bestaan?*

Antwoord.

1. Met recht, doch het is maar een gevolg van het vorige. Gelijk de scheiding van God het voornaamste van de ellende in de hel is, maar daarop volgen andere dingen, namelijk, gemeenschap met de verworpenen, en duivels. Zo ook hier. Wij hebben eerst gemeenschap met Christus; hierin bestaat het voornaamste van onze gelukzaligheid; dan is dit een vrucht daarvan en volgt daarop namelijk, de gemeenschap der heiligen, die uitnemend zoet is.

2. Het goed dat zij in de gemeenschap der heiligen zullen hebben, is niet uit henzelf, maar uit Christus in hen, zie 2 Thess. 1:10, Christus zal verheerlijkt worden in al Zijn heiligen. Dan zal Christus in Zijn heiligen en engelen zijn als het licht der zon, hetwelk in de sterren schijnt, en zij zullen niets anders doen, dan de lof van Christus vermelden.

Vraag. Maar welke zegen is hierin, aangezien het maar alleen in één zaak bestaat? Als een mens ziek of arm is, kan de genade hem verkwikken; kan hij daarvan leven? Zo denken veel vleselijke harten.

Antwoord. 1. De Heere zal dan alle vleselijke wensen of begeerten wegnemen. Want dan zullen onze lichamen geestelijke lichamen zijn. God neemt soms in dit leven onze begeerte weg, te gelijk als Hij het voedsel wegneemt. Christus vergat Zijn vermoeidheid, omdat Hij ander brood had om te eten.

2. Juist daarom is het een zegen, omdat het alles in Eén is. Er is Ten eerste, moeite in het zoeken en verkrijgen van onze vertroosting uit veel dingen. Ten tweede: Onvergenoegdheid, omdat een ding niet meer kan geven dan het heeft; hu, alle dingen, zijn in dit éne bijeen. De zoetheid van alle schepsels, van alle inzettingen, ja, veelheid van onbekende goedertierenheden, Spr. 8: 21, zullen hier in Christus Jezus eindigen.

§ 7. 1e Gebruik tot wonderbare vertroosting voor Gods heiligen.

Nu hebt u veel gebreken, veel droefheden, veel verzoeken, veel zonden, veel zorgen en bekommelingen om te bestaan. Maar de tijd zal spoedig komen, dat u alleen met de Heere in gemeenschap zult zijn, en alzo buiten het gedrang en het pijpen der wederwaardigheden, en buiten de verzoeken, de zonden, en de rampzaligheden dezer wereld, zodat gelijk Hijzelf boven al deze dingen is, u ook alzo zult zijn, Joh. 14: 1, 2, 4. De harten der discipelen waren om het verlies van Christus bedroefd. Maar Hij zegt: *Ik zal tot u komen, en u tot Mij nemen, opdat gij ook zijn moogt waar Ik ben*; soms wordt u door uitwendig verlies en vreze getroffen; soms treft u de afwezigheid van Christus. Maar hoor wat de Heere zegt: Uw hart warde niet ontroerd. Want de Heere zal u tot zich nemen, Joh. 16: 22, Christus zegt tot hen: Ik zal u wederom zien, en uw hart zal zich verblijden; wat is dit anders, dan of Hij gezegd had, Ik zal van de hemel weer tot u komen? Ik zeg u, dat de Heere zo bij u doen zal, ja dat Hij op een betere plaats is, die Hij voor u bereidt, en dat Hij betere dingen voor u doet. Hij ziet u voor het tegenwoordige, en u zult eindelijk bij Hem zijn.

De apostel bad dat hij mocht weten, wat de erfenis der heiligen was. Zo verzoek ik van de Heere voor u, dat u moogt weten wat het is, alleen gemeenschap met Christus te hebben; ach, zie uw gelukzaligheid!

§ 8. 1. Deze gemeenschap zal door aanschouwen, niet zo eigenlijk door geloof zijn, gelijk ze in deze wereld is. Velen zijn er die veel mijlen reizen naar het zogenaamde graf van Christus. Zij achten hun tijd, hoe bijgelovig ook, echter gelukkig besteed; ach, wat zal het dan zijn als men de Heere zelf ziet! Niet gelijk Hij was in zijn vernedering, maar in al Zijn heerlijkheid, glansrijker dan duizend zonnen! Nu zien wij, volgens 1 Cor. 13, als in een spiegel, waarin wij de heerlijkheid Gods in het aangezicht van Christus aanschouwen. Maar dan zullen wij kennen gelijk wij gekend zijn. Gelijk een kind Zijn Vader niet kent, dan wanneer het tot rijper jaren gekomen is. Gelijk Filippus sprak tot Nathanaël die zei: Kan uit Nazareth iets goeds zijn? Zo ook, kan er zodanige genade uit de hemel komen? Kom, en zie Hem, van wie al de profeten hebben gesproken. Dan zullen de Vader en de Geest en de heiligen en de engelen zeggen: Kom in, en zie Hem, van wie al de profeten geschreven hebben; kom en aanschouw Hem, die zijn aller-dierbaarst bloed voor u gestort, zich over u bekommerd, en nacht en dag voor u zorg gedragen heeft, die uw leven lang ten beste voor u gesproken heeft; Openb. 22: 4, Daar zult u dijn aangezicht zien.

2. Deze gemeenschap zal geestelijk en inwendig met de ziel en het geweten zijn. Veronderstel, dat de ziel bij Christus was en ze geen geestelijke gemeenschap met Hem had, wat zou het haar dan baten? Zij zou gelijk zijn aan velen, die niets hadden toen Christus hier op de wereld was; die in Zijn tegenwoordigheid aten en dronken, en echter nu buitengesloten zijn.

Ach neen! De heerlijkheid, de schoonheid en de goedheid van Christus is met geen lichamelijke ogen te aanschouwen, noch met deze onze mond te smaken of te proeven. Daarom zien de engelen, hoewel ze in de hemel persoonlijk met Christus

zijn, in het Evangelie, om de geestelijke voortreffelijkheden des Heeren te horen, te zien en te genieten. Daarom bad ook Simeon, toen hij Christus in zijn armen had, dat hij van hier mocht gaan, opdat hij dan nabij Hem zou komen in zijn geestelijke gemeenschap. Och, dit zal de ziel hebben, namelijk, inwendig licht, liefde en vrede. Het is Christus grote liefde nabij de ziel te leven. Maar ook zo met hen te leven die de Zijnen zijn, dat Hij in hen leeft, o, dit is een uitmuntende liefde; ja, het is alles overtreffende liefde dat Christus in iemand leeft, die een mesthoop was. Dit vertroostte de discipelen toen Hij wegging: "Ik zal u de Trooster zenden. O, welk een blijdschap zal dit dan wezen bij Hem te zijn, wanneer de Trooster tegelijk ook in ons zal wezen.

3. Het zal een volkomen en volmaakte gemeenschap zijn, zich meedelende tot in de uiterste uitgestrektheid en vatbaarheid van Zijn volk. Want hier hebben wij geestelijke gemeenschap, doch wij zien slechts weinig, kennen slechts weinig en ontvangen slechts weinig. Het zijn maar de eerste vruchten en proeven van hetgeen wij zullen drinken. Daar zal alles volkomen zijn, 2 Thess. 1:9. Zoveel het de Heere immer mogelijk is om de ziel daarmee te vervullen of te overladen, namelijk met ene kroon van heerlijkheid, zo zwaar als ze ooit kan dragen, zal Hij haar schenken en de overdenking hiervan verslindt soms het hart, zodat de ziel met verslagenheid neergebogen ligt voor de Heere; zeggende: O, dat de Heere zulk een verachtelijk schepsel nog verwaardigt er naar om te zien! Hoeveel te meer zal het dan verwondering wekken, als Hij al Zijn schatten zal ontsluiten; zeggende: *Kom, en verzadig uw liefde ten volle!* Daar zal Hij Zijn ganse hart uitstorten, enz.

4. Het zal een uitnemende innige gemeenschap zijn. Wij weten, hoe gemeenzaam Christus hier op aarde was met zijn arme discipelen, zodat zij op Zijn boezem leunden, bij Hem konden komen, of Hem konden spreken, enz. Och broeders, hoe veel meer zal het *dán* zijn; Joh. 20:17. Raak mij niet aan, want Ik ben nog niet opgevaren; alsof Hij had willen zeggen: dan zullen er zoete omhelzingen zijn, gelijk als van Jozef die aan Benjamins hals viel en weende. O, welke geestelijke omhelzingen zullen daar zijn! De Heere en Christus zullen zeggen: Ik ben in u dierbaar.

5. Het zal een eeuwigdurende ongestoorde gemeenschap zijn. Wij hebben hier gemeenschap met andere schepsels, maar zij zullen ons, gelijk reizigers, verlaten; wij hebben ook gemeenschap met Christus, doch deze wordt verhinderd; veel wolken komen er tussen Hem en ons. Maar dan zal ze eeuwigdurend, zonder enige verandering zijn. 1 Thess. 4:17 Wij zullen altijd met de Heere wezen. Hieruit ontstaat vertroosting; oneindig is de heerlijkheid des Heeren, wij kunnen die in een korten tijd niet zien noch genieten, wij hebben hier geen lege tijd, noch tijd genoeg om die te zien. Daarom zullen wij die in alle eeuwigheid aanschouwen en genieten.

6. Een blijde en aller-zoetste gemeenschap, Ps. 16: 11. Vervullende het hart niet onuitsprekelijke vrede, gelovende verheugt gij u, vol zijnde van heerlijkheid; veel meer dan daar u die gevoelt. En drie dingen maken die alzo.

§ 9. Ten eerste. Ze zal zijn na veel wederwaardigheden, arbeid en strijd in deze wereld. Daar is geen Godvruchtig hart of het heeft dit pak; is het niet door ellende, dan

is het door zonde; is het niet door vlees en bloed, dan door de hel. Het vreest ook mogelijk, dat het nooit in de hemel zal komen. Maar daardoor zal deze gemeenschap des te blijder zijn, evenals bij Jakob, die dacht dat hij Jozef nooit meer zou zien, zie ook, Jes. 9: 33, Die de buit verdelen, en de oogst maaien; dan zullen daar al hun twijfelingen beantwoord worden, enz.

Ten tweede: Het zal zo zijn, omdat deze gemeenschap inzonderheid zal dienen, om het zoete van al Gods liefde, voorleden, tegenwoordig en toekomend, te genieten, Ef. 4:8. Psalm 24: 6, De liefde van een vriend is zoet, maar van God veel zoeter. Het doet ons goed aan de liefde, de eer en achting van een vriend voor ons te denken, maar veel meer aan die van de Heere. Ach, deze zal gelijk de wijn het hart verheugen. Gelijk de verdoemden de toorn Gods zullen dragen, zo zullen zij integendeel, al zijn ingewanden ontsloten zien.

Ten derde: De Heere Christus zelf zal Zich over de ziel verheugen, en alle heiligen met Hem, Luk. 10: 21. De ziel zal dit zien, en al de heiligen zullen zich in deze gemeenschap verheugen. Ach, overweeg dit, en vertroost hiermee uw harten, u volk des Heeren! Ik zeg met Jozef toen hij stierf: God zal u gewis bezoeken, als ik dood ben, Gen. 50: 24. Zo zal u de Heere, als u sterft, gewis met Zijn tegenwoordigheid bezoeken, en u zult zeker bij Hem zijn. U hebt hierom gebeden, en hiernaar verlangd, en nu en dan er iets van geproefd, maar ge hebt gedacht, dat het al te goed was om in waarheid voor u te wezen. Maar indien het waar is dat Christus gezegend is, dan zult u eindelijk insgelijks zijn; u zult, hoewel u hier maar weinig van Hem vindt en in de duisternis wandelt, niet missen eeuwig en altijd bij Hem te wezen. God verbergt Zijn aangezicht voor u, en u treurt, hoewel de wereld zich verheugt: maar gij zijt gelukkig, want uw droefheid zal tot blijdschap worden.

§ 10. 2e gebruik.

Opdat we over onze vervreemding thans van Jezus Christus, en onze onkennis van Hem zouden treuren: Mag de Heere niet tot ons zeggen gelijk tot Filippus: *Ben ik zolang tijd met u geweest, en hebt Gij Mij niet gekend?* Zo ook is Christus lang bij u geweest, en zult u dan niet voor eeuwig bij Hem zijn, en kent u Hem dan nog niet?

Er zijn vijf dingen, die in de nauwe gemeenschap met Christus altijd samengevoegd zijn.

Eerst: Kennis van Hem. Helaas! hoe weinig begrip hebben wij van de Heere.

Ten tweede: Overtuiging van Zijn liefde en getrouwheid. Helaas! wij hebben te weinig verzekerdheid van Hem, Ps. 9.

Ten derde: Liefde tot zijn gemeenschap; hoe meer de ziel in dezelve is, hoe begeriger zij naar haar wordt. Maar ach, hoezeer vermoeit het ons bij Hem te zijn! Wij zijn niet meer bij Hem, dan de nood vereist, maar hiernamaals zal het anders wezen:

Ten vierde: Gelijkenis naar Hem in zijne deugden, gelijk Mozes glinsterende van de berg kwam. Een mens volgt hen, wier gemeenschap hij bemint in al hun navolgbare voortreffelijkheden na. Helaas, hoe ongelijk zijn wij nu aan Hem bij wat wij zijn zullen!

Ten vijfde: Een dagelijks belijden, en bewenen der euveldaden voor Hem; ach, dit ontlast het hart! Als iemand van zijn vriend weggegaan is, zullen de tegenspoeden hem echter weer bij hem brengen. Maar wij storten onze zielen niet alsoo voor hem uit, daarom stort Hij zijn bloed in onze zielen niet uit, om ons te genezen. Ach, wij mogen die klacht van Agur wel ontboezemen, Spr. 30: 2, dat wij onvernuftiger zijn

dan iemand! als we spreken van Christus. Treur daarom hierover. Toen God zijn aangezicht een wijle tijds voor David verborg, werd het verschrikt.

Het was de klacht van de profeet over de kwade mensen, dat Jezus in hun ogen veracht en onwaardig was, en dat zij hun aangezichten voor hem verborgen. Al doet de wereld dit, zult u dit dan ook doen? Het zou zoveel verwonderlijk niet zijn, dat Hij Zijn aangezicht voor u verborg, als dat u het voor Hem verbergt.

Toen David zich afwendde van de Heere, tot Bathséba, staat er: *Ik heb u tot een koning gezalfd, en gij uit Sauls hand gered, en uws heren vrouwen in uw schoot gegeven, en veel meer daartoe. Waarom hebt u dan het woord des HEEREN veracht? Het zwaard zal van uw huis niet wijken.*

Ach, zei hij, ik heb gezondigd tegen de HEERE. Zo zeg ik ook tot u. Als de Heere zich nooit aan u bekend gemaakt had, ware het een andere zaak. Maar de Heere heeft uw ziel verlost van de hel, uw ogen van tranen, de Heere heeft u gezalfd om deel te hebben aan Christus heerlijkheid. De Heere heeft zichzelf voor u gegeven, en gezegd. Drink mijn bloed, neem mijn leven, en nog meer wilde ik u gegeven hebben. En hebt gij u afgewend naar Bathséba en naar andere minnaressen, en u hebt de Heere veracht. Ach zeg: Ik heb gezondigd, en treur daarover, 2 Sam. 12: 9.

Hierin zijn deze twee ellenden:

1. Het verzaken van uw eigen goed, ja uw gelukzaligheid, Johan. 2: 8. Uw eigen weldadigheden.
2. Het is de Heere en zijn gemeenschap om andere dingen te versmaden; ja zelfs om schandelijke dingen. Zodat, ofschoon u Hem hiernamaals voor eeuwig zult aanschouwen, u het echter niet waardig acht Hem nu te aanschouwen.

Tegenwerping. Ik wil wel gemeenschap met de Heere hebben, doch, Hij wil niet.

Antwoord.

Eerst: Nooit heeft iemand uw gemeenschap zo zeer begeerd als de Heere, wanneer Hem die ontbrak.

Ten tweede: u hebt dezelve niet bemind, noch zijt u genoeg verheugd geweest, als u die had.

Ten derde: u hebt niet getreurd en geklaagd, als Hem die ontbrak, zal Jer. 2: 2, 5. God pleit voor dezelve.

Ten vierde: Hij klaagt het de hemelen, Jer. 2: 10, 11, 12. Heeft ooit een volk aldus met de afgoden gehandeld? Als dit uw hart ten aanzien van de vervreemding niet zal breken, dan weet ik niet wat dit wel doen zal. Het is uw zonde, niet des Heeren onwilligheid, die de gemeenschap verbreekt.

§. 11. 3e Gebruik.

Zie hieruit de uitnemend grote waarde en voortreffelijkheid van Jezus Christus. En leer hieruit hem recht waarderen. Daar is geen gelukzaligheid in het genot van al de schepselen samen. Het is waar, sommigen zijn goed, maar zij verschaffen geen gelukzaligheid; of zo die er al in is, ligt die echter verstrooid in veel dingen; intussen kan niet één ding, noch twintig zegeningen u gelukzalig maken; alzo is het maar een gebroken gelukzaligheid in verscheiden stukken; of zo er een soort van gelukzaligheid in één ervan gevonden wordt, zo is het geen duurzame gelukzaligheid; ze is maar voor een tijd, en dus zal het verlies ervan ons meer onrust baren, dan haar genot voor een tijd.

Het is gelijk hij zei: In Hem is licht en geen duisternis; gelukzaligheid en geen ellende, vrede en geen onrust, overvloed en geen gebrek, schoonheid en heerlijkheid en geen

vlek, leven en geen dood; zuivere, dierbare, oneindige liefde en geen toorn. En die is in Hem alleen, Ps. 148: Zijn Naam alleen is hoog verheven. Alle onze heerlijkheid en te gelijk de heerlijkheid Gods, ontmoeten elkaar in Hem; alle dingen in één; welk het goed er in andere dingen ook zij, het wordt aan Hem ontleend. De volheid en overvloed van alles is in de Heere, zodat wij ons niet zullen behoeven te bekommeren over onnodige dingen; wij hebben geen kaars nodig als de zon schijnt. Hierin is onze hoogste gelukzaligheid; als ieder ding zich vleugelen zal maken om van ons te vlieden, zo zal deze blijven en stand houden; als al onze vaten, waarin wij hier geschud worden, gezonken zijn, en onze ontvangst daar zeer goed geweest is, zo zinkt het strand niet, het is boven de overstromingen verheven. Daar alleen zijn wij veilig.

Evenwel ziet de wereld dit niet, omdat haar gelukzaligheid gelegen is in haar zelf en in de schepsels, en te ontwijken aan de zaligheid, die ellende te gevoelen welk nu op haar ligt, als ook omdat zij nooit deel zal hebben; nochtans zijn de heiligen hierover uitnemend verheugd geweest, dat David hen welgelukzalig achtte, die in Zijn voorhoven mochten wonen in deze wereld. Salomo was gelukzalig, omdat hij maar mocht wachten aan de poorten der wijsheid, en mitsdien gereed om aangenomen te worden, als ze geopend werden. Abraham verheugde zich Christus van verre te zien. Mozes achtte de versmading van Christus grote rijkdom. Welke achting heeft hij dan voor Christus tegenwoordigheid hier wel gehad, en welke achting in de heerlijkheid.

Denkt hier aan, u die zegt dat u in uw harten geen aandoening gevoelt om de Heere Jezus te waarderen. U verloofden met de Heerei laat Hij u inzonderheid dierbaar wezen. Want anderen kunnen wel zeggen dat hij dierbaar is, doch wellicht zegt gij: ik zal nooit in deze gemeenschap treden: Neen, neen, maar u zult, maar Hij zal u in de gemeenschap niet zichzelf opnemen. Het was een grote gunst voor Mozes, Exod. 24: 1, 2, toen anderen de Heere niet mochten naderen, dat Mozes alleen mocht naderen. Hij was op de berg alleen met God, zodat, indien de Heere anderen alleen tot Zich mocht laten komen, maar u alleen boven veel duizenden in de wereld toegelaten werd Hem te naderen, dit de Heere ten minste dierbaar voor u moet maken. Lev. 13: 46.

De melaatse moest buiten alleen wonen. De Heere kon evenzo met u gehandeld hebben, maar toen u inderdaad verachtelijk, en allerverachtelijkst waart, ja toen gij u van uzelf afscheidde, welk een goedheid was het toen van de Heere tot u te naderen, en alsof u nooit dicht genoeg bij Hem kon wezen zichzelf aan u voor altijd in heerlijkheid te openbaren.

Toen David Mefibóseth gevonden had, zei Mefibóseth: Wat is uw knecht, dat u omgezien hebt naar een doden hond, en dat ik aan s Konings tafel zoude zitten? 2 Sam. 9: 7, 8. Het was een grote gunst voor Christus zelf, dat Hij, toen Hij van de mensen verworpen werd, echter van God werd verkoren, kostelijk voor Hem was, en door Hem aangenomen werd; mogelijk meent gij, dat u de gemeenschap van sommige mensen niet waardig zijt, en dat de mensen u verachten, of dat de mensen u kunnen verachten. Maar dat de Heere u alsdan aanneemt, dat is immers veel meer, daar u niet alleen van de mensen, maar ook van God veracht werd, Jes. 54: 6.

Dat Christus u nu tot zich neemt; dat Hij u, gelijk hij aan zijns Vaders boezem ligt, omdat u om de zonde daar niet onmiddellijk kon liggen, aan zijn boezem ligt en zegt, Vader! heb deze ziel lief, gelijk u mij liefgehad hebt. Behalve dat, de Vader nam Christus omdat Hij voortreffelijkheid bezat; maar dat Christus u neemt terwijl u geen waardij bezit; dat iemand het schuim neemt en het waardeert, terwijl anderen het wegwerpen, dat is veel; dat is oneindig veel.

Het is geen wonder dat de paarden zo zeer gewaardeerd worden, maar welk een verbazend wonder, dat drek nog gewaardeerd wordt! Ach, laat daarom de Heere dierbaar voor u wezen; laat zijn gemeenschap dierbaar voor u wezen, aangezien u en

uw gemeenschap aldus voor Hem zijt.

Tegenwerping. Maar ik kan het niet geloven, waarom zou de Heere dit doen?

Antwoord. Het is moeilijk dit te geloven als wij op onze eigen verachtelijkheid zien. Maar overweeg de reden waarom de Heere dit doet. Het is niet omdat Hij iemand uit vleselijke inzichten liefheeft, gelijk wij doen. Maar

Eerst. Uit oorzaak van zijn eigen genade en heerlijkheid. De gelovige wordt oneindig door Hem bemind zonder Hem daartoe te bewegen. En gelijk Zijn genade hierom uitnemend dierbaar is en Zijn heerlijkheid Hem dierbaar is, zo zijt u dierbaar voor Hem.

Ten tweede: Christus bemint de mensen niet eerst omdat zij heilig zijn, maar opdat Hij hen heilig zou maken.

Ten derde: Hij bemint hen, omdat de Vader hen bemint.

§ 12. Leer hieruit met de Heere alleen vergenoegd te wezen, Hebr. 4: 9. Daar is een rust; benaastig u dan om in dezelve in te gaan; indien u alzo hiernamaals rust en gelukzaligheid wilt hebben, en u voor altijd verheugd in Hem en met Hem wilt zijn, O, benaastig u dan om deze gelukzaligheid nu te bezitten.

Nu zijt u in uw ergste staat; uw beste staat komt hierna. Zal dan de gelukzaligheid van uw beste staat, voor u in uw ergste staat geen gelukzaligheid zijn en u geen genoegen geven? Zal dat, wat uw ziel in de hemel zal vergenoegen, u hier niet vergenoegen? Mozes, zie Deut. 32:10, hield dit voor de gelukzaligheid van Israël, namelijk, dat God alleen hen leidde, toen ze in de wildernis waren, en een land van droogte en kuilen en ellenden, en schaduwen des doods. Zo doet Christus ook nu.

Salomo hield het voor een gedeelte van zijn dwaasheid, uitzinnigheid en ijdelheid, toen hij de Heere in zijn afvallige staat verliet, Pred. 2: 3, dat hij zijn hart overgaf aan de ijdelheid, en ook aan de wijsheid, alsof dat alleen niet voldoende ware.

De mensen zijn met de Heere alleen niet vergenoegd; Salomo, gelijk u hoort, was afgeweken, ofschoon God hem tweemaal verscheen; Asafs hart werd droevig aangevochten, Ps. 73, totdat hij in Gods heiligdommen inging, en toen zei hij: wie heb ik nevens U op aarde? Maar wat de anderen aangaat, die zijn hier ver af; hieruit komen de veelvuldige murmuringen en bezwijkingen des harten voort. Hoe komt het, dat de mensen zinken en verdrinken? Omdat ze niet in de ark of in het schip zijn, en daar alleen wachten. Zo ook is het hier, zie Ps. 16. Hun smarten worden vermenigvuldigd, enz.

§. 13. Arbeid om deze vergenoegdheid in de Geest, inzonderheid in vier gevallen, waarin het hart genegen is zich van de Heere te onttrekken.

Eerst: In geval de Heere de dierbaarste, ja alle uitwendige zegeningen van ons wegneemt. De mensen kunnen het zeer gemakkelijk uit hun gedachten stellen, als ze enig los zakgeld verliezen. Maar als ze hun juwelen verliezen, hun dierbaarste zegeningen, vrouw, man en kinderen, dan wordt, gelijk bij Jona, de ziel op God bijna vertoornd, als zijn wonderboom getroffen is; zie 1 Thess. 4: 13. *Zonder hoop*. Wederom, enigen kunnen dit uit hun gedachten stellen, totdat zij er in het geheel van scheiden; als enige van onze takken afgesneden en onze twijgen gesnoeid worden, dan kunnen wij ons nog stil houden. Maar als onze bovenste takken uitgehouwen worden en de wortel ook geraakt wordt, zodat we als verdorde uitgaande bomen overblijven, dan is dit nauwelijks te dulden. De mensen zijn wel genegen Christus te volgen, als zij iets behalve het kruis op hun rug mogen dragen; sommigen kunnen alles verdragen behalve de armoede, uit oorzaak van hun gierigheid; anderen alles behalve de oneer,

uit oorzaak van hun grootsheid; als enige of veel dingen in een storm overboord geworpen worden, kunnen de mensen dit soms inschikken, als er nog maar iets behouden wordt. Maar als in alles een schipbreuk geleden wordt, dan wel tevreden te zijn, is even moeilijk als op het water te wandelen.

Toen Israël door God gevoed en geleid werd, was alles stil. Maar toen hun brood en water ontbrak, murmureerden zij en vroegen ook, Exod. 17: 7. Is de HEERE nu in het midden van ons? En waarlijk, het zou iemands hart breken, als men zag welk hartzeer ons aangrijpt, de vrucht van grote verwaandheid en onchristelijkheid en welke kwellingen de mensen zichzelf aandoen, zodat de mensen duivels voor zichzelf en hun eigen pijnigers werden; al hoeveel zorgen, vreze, droefheden, schade en verval in hun zaken hebben zij, waardoor hun het hoofd omloopt en zij hun geheugen verliezen, hun hart bezwijkt en hun aangezicht van gedaante verandert.

De inzetten zijn troosteloos en zichzelf moedeloos. Zij verteren in hun ongerechtigheden door de uitwendige droefheden. O, overweeg of u weldra bij de Heere zult zijn of niet, dan is er oorzaak tot treuren. O, naar huis te gaan en Abraham, kaak, en Jakob in Gods koninkrijk te zien en zelf buitengesloten te worden, dit zou waarlijk te beklagen zijn. Maar als het anders met u is, O, overweeg dan dat u gelukkig genoeg zonder deze dingen in de hemel zult zijn. En al gaan daarom deze dingen verloren, zo zult u echter niet een titel van uw gelukzaligheid verliezen. Een mens, die met de gelukzaligheid zelf gezegend is en nochtans bezwijkt, moest erf zeggen: in Christus is geen gelukzaligheid, Of anders moest hij zich herstellen.

Tegenwerping. Maar ach, hoewel ik mijn goederen verloren heb, zo treft mij dit niet zozeer als mijn vrienden en hun liefde te verliezen.

Antwoord.

1. En wat was er aan gelegen als gij uw leven verloren had, en uw lichaam van uw ziel gescheiden was, als deze naar de Heere ging! Hebr. 11:37. Zij werden in stukken gezaagd. Mogelijk is uw hart van Christus afgeweken. O, keer daarom weer terug. Want dit is mogelijk Gods bedoeling; mij dunkt dit behoorde u in alle wederwaardigheden tevreden te stellen, gij zijt nagenoeg bij de Heere.

Daarom, arme zondaren! zijt niet bezwaard over uw veel verdrukkingen. De Heere doet het om uw geloof te beproeven; kunt u met Hem alleen u niet vergenoegen? Het was de spreuk van Justinus de martelaar: *Voor niets anders te zorgen.*

Ten tweede: In geval de Heere gij uitwendige vrede en zegeningen doet overvloeien, zet dan uw hart niet op deze dingen; als de ellenden soms overvloedig zijn, en men in alles schipbreuk leidt, dan is de ziel verblijd, dat ze op een rots staat om haar leven te behouden, Ps. 78:35, Als Hij hen versloeg, toen dachten zij, dat God hun Rotssteen was. Maar als de Heere de ziel met uitwendige zegeningen vervult, zo is het zeer moeilijk dezelve niet in Gods eigen vertrek en voorhof voor zichzelf te huisvesten; licht wordt de Heere dan ook vergeten en verzaakt, Jer. 2: 1. 2. 4. 5.

Maar het zij deze dingen u ontnomen worden, of bij u blijven, laat echter uw hart voor de Heere bewaard worden. Want als deze dingen voor u noodzakelijk waren, dan zou u die in de hemel ook hebben. Maar daar hebt u ze niet nodig, maar alleen de Heere. Ps. 17:15, 15. Het was Davids gebed, dat hij mocht verlost worden van de lieden, wier deel in dit leven is. Maar, ik zal uw aangezicht aanschouwen, en daarmee verzadigd worden als ik zal opwaken; dat is, enige uitwendige onrust viel hem toen zo zwaar, dat hij de slaap des doods sliep; zegt Calvijn, maar dan zou hij verzadigd worden. Het was Davids zaak om zijn geloof te bewijzen. Ps. 16:5, De HEERE is het deel mijner erve, en mijns bekens; niet zijn kroon of koninkrijk; 1 Cor. 7:30.

Paulus mengt dit onder zijn vermaningen: gebruik de wereld als niet gebruikende, bezit haar als niet bezittende, want de gedaante dezer wereld gaat voorbij. De liefde van Christus verzoet deze dingen, ja, het zoete ervan is van Christus. Hij laat daar Zijn liefde en zijn zoetheid invloeien. O, hoe zoet is de vrede die hier door komt, daar geen uitwendige kwade belastingen, en geen uitwendige goede dingen iets tot uw gelukzaligheid af - of toedoen! Omdat het dan in zichzelf alzo is, ach mocht het dan inderdaad met u ook zo zijn! Ps. 23.

Ten derde: In geval de ziel zich met de hoop en de begeerte naar de toekomstige dingen in deze wereld vertroost; want dat wat het hart soms vervult, zijn geen tegenwoordige dingen; een mens vindt hier een steun, doch hij ziet naar de toekomstige dingen, en zo gaat hij uit zijn hart in de diepte. Hij viert de teugel van zijn hart om de toekomstige dingen sterk na te jagen, en zo stelt de Heere alleen hem niet gerust; veler mensen zegen is hier maar inbeelding, en wel inzonderheid uit oorzaak van die welke toekomend is.

O, overweeg dat als het bevonden zal worden, dat het gelukzaligheid is de Heere alleen te genieten, zonder hoop of begeerte naar enig ander toekomend goed, uw ziel dan zal zeggen: Laat mij altijd deze God zien en liefhebben, en niemand meer. Het was het lieflijk verlangen van Paulus, ik heb begeerte om ontbonden te worden en met Christus te zijn. Hij begeerde deze dingen niet; neen! het lichaam niet, het leven niet; niets anders dan bij Hem te wezen. En dat niet flauw, maar ernstig, omdat hij nu uitwonende van de Heere was, 2 Cor. 5: 1. O, wat zijn de zondige begeerlijkheden der mensen? De mensen achten zich ellendig als zij niet voldaan zijn. En zij worden niet voldaan, omdat Christus alleen niet genoeg voor hen is. Maar o, weet, dat Hij welhaast de zielvergenoegende gelukzaligheid zijns volks zal zijn. En dit voeg ik er bij: het middel om de begeerten voldaan te krijgen, is, zich in Christus alleen te verlustigen, Ps. 37: 4.

Ten vierde: In alle geestelijke noden. Want dit ontroert het hart boven alle andere dingen; u zegt, dat u zulke gebreken en zonden hebt, maar ach, gedenk, dat u hierna maals aan Hem genoeg zult hebben. Hij is nu afwezig. Maar u zult bij Hem wezen. Hij verbergt nu zijn aangezicht, maar Hij zal als de Zon voor u opgaan, en nooit meer ondergaan, en Hij zal al uw noden vervullen. Daarom drong de apostel er op aan om de Schriftuur lief te hebben, hoewel die maar een weinig licht gaf, en zij in de duisternis waren, totdat deze morgenster opging; dan zal, alle duisternis vernietigd zijn. Wel klagen de heiligen: Indien wij zonen zijn, waarom Christus dan zo ongelijk? Doch zijt indachtig, dat als Hij verschijnt, wij Hem zullen gelijk zijn, 1 Joh. 3: 2. Col. 1: 3.

Tegenwerping. Maar deze dingen zijn toekomend, hoe kan ik dan nu vergenoegd wezen?

Antwoord.

1. Vleselijke harten voeden zichzelf voornamelijk met hoop, en met een valse hoop op slechte toekomstige dingen. Waarom wilt gij u nu niet met deze voeden? Romeinen 5: 2, 3, Wij roemen in de hoop en leven door de hoop.
2. Het geloof doet de afwezige dingen als tegenwoordig zijn. Hebr. 11: 13, Zij zagen de beloften van verre, en hebben die geloofd en omhelsd. Zo doet ook gij, en u omhelst de Heere hier in dezelve. Maar het genot en het bezit van die beloofde dingen is meer.
3. Hoewel hier geen volmaakte en volkomen genieting van de Heere is, toch is ze hier

ten dele, en zij geeft een onbekende zoetheid. Openb. 21:23, Zij behoeven de zon niet, want het Lam is het Licht van die tempel, Ps. 23 6.

4. Al is het, dat de Heere u hier kort houdt, zo zijt echter om zijnentwille vergenoegd, terwijl Hij u gebrek laat lijden; niet één kruis is er of de Heere zegt: verdraag het om mijnentwil; noch is er een weigering van enige genade, of een ter zijde stellen van enige bede, of Christus zegt: zijt om mijnentwil ermee tevreden, zie Ps. 44: 22. Zijt maar een weinig tevreden, vooralsnog is de heerlijkheid voor u niet gereed, noch u voor dezelve. Laat dit nu bij u de overhand hebben. Laat het u welgevallen, verdrukt, met vuisten geslagen en verzaakt te worden; stel uw hart hiermee gerust: Ik zal eenmaal bij de Heere wezen. Met Christus is tevoren evenzo gehandeld.

Wat u aangaat die nog nooit een hart gehad hebt om Christus te ontvangen, O, mocht dit te weeg brengen, dat uw hart van alle schepsels afgewend werd, en tot Hem mocht komen; Jes. 55: 2, Waarom weegt gijlieden geld uit voor hetgeen geen brood is, en uw arbeid voor hetgeen niet verzadigen kan, en voor hetgeen niet duurzaam is? Al ware het dat gij, door van uw wellusten te scheiden, al uw vertroosting, vrienden, gunst der mensen en gewin, verloor. Zo zou u die alle weer in Hem terug vinden. Maar verliest u Hem, zo zult u Hem in de schepselen niet terug vinden. Maar ach hiertoe wilt u niet komen. Denk evenwel om Ps. 81: 13 en Hebr. 5:9.

Hier is een ziel, die, gelijk Hanna om een kind bad, alleen voor u om Christus bidt. U bied ik Christus aan; ontvang Hem in s Heeren Naam; u kunt Christus door geen daad meer verhogen, dan door Hem aan te nemen. Daarom, laat ook uw hart, gelijk dat van Hanna, gerust naar huis gaan; treur niet meer, en laat het altijd uw hart opbeuren, dat gij, gelijk de ark boven alle wateren, veilig in Hem zijt.

§ 14. 5e Gebruik.

Och, wees daarom in deze wereld zo nabij de Heere Jezus Christus als u kunt; wees zoveel als u kunt met Hem alleen. Daar zal eens een zeer nauwe samenvoeging en gemeenschap tussen u en Christus zijn. En hierin alleen ligt uw gelukzaligheid. Gij zijt nog in uw loopbaan, en nog niet te huis. Maar leef alsof u nabij huis waart, jagende naar de prijs uwer roeping. Toen David niet in de tempel kon komen, was echter zijn hart zo nabij des Heeren woning als hem doenlijk was. Hij wilde zich daarheen spoeden, en achtte hen gelukkig, die er nabij konden wezen, ja zelfs de zwaluwen. Dat is de natuur der liefde. Waar ze niet gaan kán, zal ze kruipen? Ze zal zo nabij het beminde voorwerp zijn als ze kan: zo ook hier.

Toen de heiligen uit de tempel geweerd werden, toen ze geen vrije toegang tot dezelve hadden, zo wilden ze echter hun aangezicht daarheen wenden. Daniël heeft dat gedaan, hoewel hij voor die te aanschouwen gestorven is; Jona evenzo, hoewel hij mismoedig was, en dacht dat hij nooit daarin zou komen, maar van Gods aangezicht verworpen zou worden.

Hoewel Jakob en Jozef elders een eerlijke begrafenis hadden kunnen hebben, was echter hun geloof in de belofte zó sterk en hun liefde tot het land der belofte, waar zij wisten dat God wilde wonen, zo groot, dat zij begeerde dat hun beenderen daar zouden liggen, Hebr. 11: 22. Ofschoon zij daar niet konden wonen, wilden zij echter dat hun lijken daar zouden rusten.

Dit was de kracht van het vreesachtig geloof van Jozef en Nicodémus, toen zij Christus leven verloren hadden, en Christus heengegaan was, dat ze nochtans Christus dood lichaam lief hadden en het verzochten te hebben. Daarom, al hebt u de Heere verwaarloosd, zijt echter nu zo nabij de Heere als u kunt. Christus zelf, toen Hij van Zijn volk moest scheiden, wilde echter zo nabij de Zijnen wezen als Hij kon. Daarom zond Hij de Trooster.

O, zijt ook evenzo jegens Hem! Ik weet dat Zijn liefde tot ons, onze liefde tot Hem ver te boven gaat. Maar daarvoor is geen reden. Want wij zijn verachtelijk. Daar is reden genoeg dat onze liefde de Zijne behoorde te overtreffen, want Hij is het waardig. Dit is de eer der heiligen: een volk nabij Hem te zijn. Gelijk het de vloek, de schande, en de ellende der ganse wereld is, ver van Hem te zijn.

De harten der mensen zijn verder van Christus verwijderd, dan wij gewaar worden; enige sterren schijnen maar een handbreed van de maan verwijderd te zijn, terwijl ze inderdaad ver af zijn; door onze zwakheid zijn wij niet in staat hierover op zulk een afstand te oordelen. Zo is het met velen; ja, velen van Gods volk zijn ver af, of niet na genoeg bij de Heere.

En hieruit komen voort:

Ten eerste, merendeels alle wederwaardigheden. Waarom worden die anders gezonden, dan om gij uit uw dolingen te redden? Zie Ps. 23:4. David werd door de stok Gods vertroost.

Ten tweede: Hieruit komt uw slapen in uw afdwalen van God voort. Gelijk Jona, die uit de tegenwoordigheid des Heeren wegging. Toen het de Heere Hem een tijd lang alleen. Ik weet, dat er dagelijkse afdwalingen zijn. Maar in dezelve te blijven liggen, en er in te leven; hierover niet te klagen; dit bewijst, dat uw hart bezwaken, en van de Heere afwezig is, ten minste voor een tijd.

§ 15. Vraag. *Hoe moeten wij nabij de Heere zijn?*

Antwoord. In vijf bijzonderheden.

TEN EERSTE. Zijt nabij Hem in Zijn Voorzienigheid.

De Heere is aldus bij uitnemendheid nabij alle mensen, Hand. 17:27, 28. In Hem leven wij, en bewegen wij ons, gelijk de straal uit de zon voorkomt, zodat die gevoeld kan worden. Het is wonderlijk als men bedenkt, hoe de Heere bij de mensen is, niet alleen met Zijn onmiddellijke kracht, maar met zijn Persoon; nochtans zijn zij verre van de Heere en de mensen moeten naar hem zoeken; om deze reden dringt Hij daar op aan, inzonderheid om nabij God te zijn, niet alleen als zijn Schepper, maar als zijn Middelaar, door wie de zaken van het ganse geslacht in de hemel en op de aarde geschikt worden.

Och, zoek Hem daarom totdat u zo nabij Hem zijt, dat u Hem ziet en vindt. David zag dit waarlijk, en wel in een tijd van vrede, toen hij grazige weiden en volle bekers had, Ps. 23. Hij zag de Heere als zijn Herder; Johan. 10: 1. Hij was bewust van Zijn voeding, leiding herstelling en vertroosting door zijnen staf, van het aankleven van Hem in het dal der schaduwen des doods; ja zelfs in de uitwendige dingen, het toerichten van zijn tafel, de zalving van zijn hoofd, en de mededeling van overvloed. Hij zag niet alleen op de tweede oorzaken, maar Hij zag God dit alles wezenlijk doen, evenals de vleselijke mensen zien, dat de tweede oorzaken die doen; ja, hij zag de Heere zo klaar, dat Hij zich daarover verwonderde.

En waarlijk eerst dan wordt de Heere in zijn voorzienigheid gezien. Gelijk Manoach zag, dat de Engel des Heeren wonderlijk handelde, Richt. 13: 19. Ps. 139:14. Wonderlijk zijn uw werken, Vers 17. 18. Hoe kostelijk zijn uw gedachten! Hij zag des Heeren werken, en verzamelde een denkbeeld van Gods gedachten. Zo ook behoorden wij te doen. Daarom ook was Asaf hij ontwaakte, gedurig bij de Heere, Ps. 73:23. 24. 25. Het eerste dat hem voorkwam, was de Heere.

De Heere is zelfs nabij de beesten, maar zij kunnen op hun eigen daden geen acht geven, veel minder op die van de Heere. De heidenen kunnen zien, dat wij Gods geslacht zijn, en soms God als hun Schepper zien. Maar zij, die Christus belijden, moeten zien en bevinden dat Christus een Middelaar is. Mozes verzocht, dat hij de

Heere mocht zien voorbij gaan, die hij een weinig te voren had gezien. En waarlijk, de Heere gaat u niet alleen voorbij, maar Hij is bij u en roept Zijn Naam voor gij uit door de stem Zijner Voorzienigheid, door zijn lijdzaamheid, ontferming, liefde en wijsheid. En toch is dit waarlijk moeilijk te zien.

§. 16. De mensen zien Jezus Christus niet.

Ten eerste. Omdat de tweede oorzaken alles schijnen te werken. Zij zeggen: deze staat hebben mijn vrienden mij gegeven, of heeft mijn arbeid mij verkregen; dit huis heeft de timmerman voor mij gebouwd. Deze voorraad heeft mijn geld mij bezorgd. En zo verbergen de schepsels, gelijk brede bladeren, de takken der heerlijkheid Gods in Christus waarop zij groeien. Zij zijn lommerig en dicht, en niet doorschijnend, zodat de ziel de heerlijkheid Gods daarbuiten niet kan zien.

Ten tweede: Omdat de mensen zoveel bezigheden en zorgen hebben, dat zij geen lege tijd over hebben om de Heere wezenlijk te zien.

Ten derde: Omdat er een zekere kwaadaardigheid allen mensenharten natuurlijk eigen is, welke neiging alles, wat van hem gekend kan worden, verstikt Rom. 1: 28, Het heeft hun niet goed gedacht God in erkentenis te houden. Gods werken werden in hun ogen slecht en gering door hun algemeenheid.

Ten vierde: Omdat de mensen wel genoeg zonder Hem kunnen leven. Daarom zijn ze gelijk een kind dat bij een min is, en vrienden en huis vergeet, omdat het alles goeds zonder hen heeft; hierom worden de gemoederen der mensen niet met de overdenkingen van Hem gevoed, Jer. 2: 6.

Ten vijfde: Omdat de natuur nooit van een Middelaar gehoord heeft, die hun ganse leven bestuurt en vertroost, en hun alles is. Zij zien niet dat alles door de almachtige hand van Christus aan hen gegeven wordt; door Hem wie alle macht in hemel en op aarde gegeven is; die niet alleen moet heersen over Zijn vrienden totdat zij ingezameld zijn, maar ook over Zijn vijanden, totdat zij ten ondergebracht zijn. Hier aan te twijfelen, is miskennen, dat Christus gezeten is ter rechterhand Gods. Hij is eigenaar van alles. Hij is beschikker over alles, zelfs over de groei van uw lichaamsgestalte, en het ongemerkt afvallen van het geringste haar. En dat alles om niet alleen de grootste, maar zelfs de geringste bewijzen ener liefde aan u te geven.

Gij zegt, dat u waarlijk gelooft, dat alles van Christus is. Maar o, u ziet het niet; kom daarom nabij en zie de Heere, Deut. 8: 9. De kinderen Israëls waren veertig jaren bezig om te leren, dat de mens niet alleen bij brood leeft, noch alleen door klederen verwarmd wordt, en hoewel zij verbazende wonderen ondervonden, toch, heeft de HEERE hun geen ogen gegeven om te zien, Deut. 29.

Ach, tracht dan te zien, wie het is die u voedt, u leidt, u gadeslaat, u bestuurt, u onderwijst, u neerlegt en u opneemt. Laat de werken van Christus uw gemoed tot de gedachten aan Christus in de hemel opwekken, opdat Hij u in Zijn Koninkrijk der heerlijkheid gedenke, die ziende op uzelf kon vergeten. Hoe geringer en kleiner de genade is, des te meer moet gij u verwonderen, dat Hij daarin een dienstknecht voor u is; zie, dat alle zegeningen aan deze boom groeien, die geplant is in het midden van Gods Paradijs, Openb. 22:3. 4. Hoewel gij uw hoofd met Jakob op stenen van droefheden legt, zo aanschouw echter deze ladder van des Heeren Voorzienigheid over u. De algemeen zegeningen dalen soms neer, soms worden ze u ontnomen en stijgen weer opwaarts en Gods engelen, die ze u toediende met dezelve, die ze u toedienden. Maar de Heere staat aan Zijn top. Des Heeren zorgvuldigheid, Zijn liefde, is in alles. Laat dit geen droom, maar een wezenlijke zaak voor u zijn.

Het is een schrikkelijke zonde, zo onachtzaam tegenover Christus te wezen.

1. Omdat hier uit alle afhoerering van Christus ontstaat, (zie Hos. 2: 8. Richt. 2: 12), inzonderheid in een tijd van vrede.

2. Hierom is de Heere genoodzaakt uw weg met doornen te omtuinen, en u de uiterste wederwaardigheden over u te brengen, opdat u Hem zou zien, Jes. 41:17. 18, ja Soms, om het verderf te brengen, Jes. 5: 12. 13.

3. En waarlijk, het is niet alleen een grote zonde, maar ook een zeer grote schande, Jes. 1: 3. De os kent zijn bezitter. Is de Heere uw bezitter, en kent u Hem niet, als Hij tot u komt, en nabij u komt, en voor u zorgt? Het is een erger zaak, zegt Chrysostomus, met een beest vergeleken te moeten worden, dan het te wezen. Veel stromen van goedheid voorbij u te laten gaan, en nog geen acht te geven, en steeds ver van de Heere te blijven.

Ik weet, dat dit in de hemel volmaakt wordt; dan komt de erkenning van de Zoon Gods. Maar hier kunt u reeds nabij Hem zijn. Ik denk, dat, tenzij de Heere in wolk en vuurkolommen nederdaalde, sommige mensen Hem nooit zouden zien.

§. 17. TEN TWEEDE. Zijt nabij Hem in Zijn beloften.

Want Christus is evenzeer ook hierin nabij ons, Rom. 10: 8, Het woord des geloofs is nabij u. Zodat u niet behoeft op te varen om Christus van de hemel af te brengen, enz. Als de Ouders dood en weg zijn, zullen de kinderen hun laatste wil en testament onderzoeken; ze zullen dat bewaren en dicht bij zich houden.

Christus nadert tot Zijn volk:

1. In Zijn beloften, volgens Zijn gedachten over hen.

2. In het volbrengen der beloften, door de ziel onmiddellijk met zichzelf te verenigen, en haar met zichzelf te vervullen; dit kunnen wij vooral nog niet genieten.

De Heere legt dit weg in zijn belofte, die zij in plaats van de vervulling heeft. O, nader niet tot de woorden en de lettergrepen, maar tot de Heere, die daarin is; begrijp Hem daarin, hoe zijn eigenschappen zijn, Zijn heerlijkheid kan door ons niet begrepen worden. Daarom openbaart Hij zich naar onze vatbaarheid, want God openbaart zichzelf onderscheiden. Daarom kunnen wij Christus vooralsnog in de beloften niet bevatten; om deze reden openbaart Christus zich in Zijn heerlijkheid, in onderscheiden beloften; acht omhels Hem daarin. In Hebr. 11: 9, wordt niet gezegd, dat Abraham en Jakob erfgenamen van Kanaän waren, maar erfgenamen der belofte, en Sara heeft haar zoon eerst in de belofte ontvangen; doet ook alzo; omhels Christus in de baarmoeder en ingewanden der beloften.

Want wij leven hier door geloof, en daarom begint onze genieting van Christus eerst in de belofte.

Ten eerste. Tracht de Heere Jezus te naderen, en Hem door de belofte te genieten.

Ten tweede: Benaarstig u Hem in de belofte te genieten.

Ten eerste, Door de belofte of door middel van dezelve; alles wat de Heere aan de Zijnen toebrengt, geschiedt niet enkel door voorzienigheid maar ook door belofte, Ps. 25: 10. Hij was vrij, eer ook zij geroepen waren. Maar nu heeft Hij Zichzelf door een eeuwig verbond verbonden, alles voor hen te zijn en alles voor hen te doen, Gen. 17:1, zodat de heilige al hun lege kruiken tot de fontein der belofte mogen en behoren te brengen, Jes. 12:3, en uit deze borsten mogen putten en de Geest van Jezus Christus in hun harten mogen bekomen.

Nu menen enigen, dat de belofte voor hen niet is. Daarom gaan zij niet daarheen om geestelijke verversingen, of ten minste, zij laten andere dingen door de voorzienigheid komen, inzonderheid algemene zegeningen zonder te gaan tot de belofte om hun

dagelijks brood, of om te zien uit wiens ingewanden zij geteeld zijn. In Hebr. 13: 5, 6. Zendt de apostel de gelovigen naar de belofte.

Of anders, zij gebruiken het middel niet, of ze bezwijken in het gebruik er van, waardoor zij moeten komen om de Heere door zijn belofte te genieten, dat is onophoudelijk met Christus om dezelve in de gebeden te strijden, Gen. 32: 12. U hebt immers gezegd: Ik zal gewis bij u weldoen.

Hij kon gezegd hebben: Ik heb een belofte, wat behoef ik te bidden? Of hij kon gezegd hebben: Ik heb een, belofte van veilig geleide gehad, maar nu zie ik dat de Heere te voorschijn komt om die te vrijdelen. En zo had hij kunnen verloren gaan; echter bad en worstelde hij, als die zichzelf alle waarheid niet waardig oordeelde, Zie ook Neh. 1: 8. De mensen hebben zo weinig van Christus, omdat ze zo weinig van de Geest des gebeds hebben, om op de belofte Gods aan te dringen; u hebt een dor, leeg, zwak hart, omdat de belofte niet gebruikt wordt gelijk het behoort.

Ten tweede: Arbeid om hem in belofte te genieten; soms heeft de ziel een schone belofte. Zij zoekt en vindt ze niet; dan gaat het hart aan het zoeken, maar het is zeer ongelovig, of bedroefd en ontroerd omdat het niet gevoelt. Het is ook ondankbaar, en het acht zichzelf ellendig, doordat het gebrek heeft, en dus roemt het niet in de Heere en Zijn volheid, welke in de belofte de zijne is, tenzij het gevoelt, dat het goed door de belofte komt. Het is gelijk een mens, die zichzelf niet rijk acht, terwijl hij de rijkdom in zijn schatkist heeft, (een zeer veilige en zekere plaats, waar die voor hem bewaard wordt) tenzij hij er iets uitkrijgt en het in zijn zak steekt. Hij vreest, dat hij van dorst zal sterven, als zijn drinkschaal leeg is, hoewel hij bij de fontein staat, die vol is.

O, dit is schandelijk, Hebr. 11: 13. Deze hebben de belofte niet verkregen, dat is, de dingen die beloofd zijn; echter zagen zij dezelve, en geloofden en omhelsden dezelve, dat is in de belofte.

U zegt, gij zijt zondig en onderdrukt door uw kwalen, afzichtelijk, en arm.

Ik zeg, u hebt macht, en overwinning over alle zonde en ellende, en u hebt reeds de eeuwige heerlijkheid in de belofte; alleen hierin is uw wond; u meent dat u die ontbreekt, omdat u die door de belofte niet hebt, hoewel die voor u in de gezwachtelde doeken van der belofte bewaard is; door deze zondige kwaal des harten, zijt u in deze geen deelgenoot van Christus, omdat gij uw uitnemend groten rijkdom in de belofte niet begrijpt, 2 Petrus 1: 2, 2 Sam. 23: 5. God maakte een eeuwig verbond; dit was Davids ganse begeerte; dit was zoet voor Davids geest, 2 Sam. 7: 22. Wie is U gelijk, zei hij, toen hij geen vervulling der belofte zag. O, zeg u ook alzo, Hebr. 6: 18, De Heere heeft gemaakt dat wij een sterke vertroosting zouden hebben, door de belofte en door een eed, niet door dromen.

Het was de klacht van Christus: Tenzij gijlieden tekenen en wonderen ziet, zo zult gij niet geldoven. U trekt die in twijfel, gelijk Thomas, zolang u ze niet gevoelt. O, houd u dan aan de belofte; bewaar die als het dierbaarste pand. En zeg dan, wat David zegt in Ps. 25: 10. Hij zegt dit niet tot hen, die hun verbond of hun gevoel bewaren, maar die zijn verbond bewaren, als hun deel, om de Heere te verkrijgen opdat Hij het voor hen beware, en aldus zeker make.

§. 18. TEN DERDE. Streef er naar om ook nabij de Heere te zijn in al Zijn inzettingen, beide in het verborgen en in het openbaar

Want daarin is Hij tegenwoordig, Ezech. 48: 35. Ps. 26: 8. Hij beminde niet alleen Christus' tegenwoordigheid, maar ook de plaats waar Hij was; dit was een bewijs van zijn oprechtheid, Ps. 102: 15. Ze hadden het stof van Sion lief; zie alleen dan een tijd van genade tegemoet.

Eerst: Zijt afzonderlijk bij Hem in den gebede, en de overdenking en in het dagelijks rekenschapeisen van uw hart, zo dikwijls als u kunt. Daar is een tijd geweest dat het zo met u was, toen u in verdrukking waart, of bij uw eerste bekering. Maar nu zijn er twintig beletselen; nu kunt u dit niet alleen verwaarlozen. Maar u dunkt; dat u reden hebt om dit te doen. Daar zijn tranen, en gebeden, en gedachten, en sterke aansporingen tot de Heere geweest, doch nu zelfs geen zuchten meer.

Gij vrouwen, hebt kinderen te zogen en uw huishouden waar te nemen. De dienstboden hebben de slaap liever dan Christus boezem. En hoewel het geweten hierom tegen u roept, zo hoopt u echter, dat u na enigen tijd, beter zult worden, en zo wordt u een vreemdeling van Christus. De openbare inzetten dragen geen vrucht, omdat de afzonderlijke plichten verwaarloosd worden, en uw hart is gelijk de hof van de luiaard, die verwilderd is. Is dit, zo nabij de Heere te zijn, als u kunt?

Nee! als de Heere u lief heeft, zie dan binnen kort de dood van uw man, uw vrouw, of uw kind tegemoet; zie verschrikkingen tegemoet, en dan zult u het u een eer rekenen, als u maar eens weer tot de Heere moogt spreken.

Ten tweede: Zijt in alle openbare inzetten, zo nabij de Heere als u doenlijk is, en niet alleen om dezelve te hebben (waarvoor sommigen niet grotelijks zorgen, omdat ze geen heerlijkheid in dezelve zien, tenzij de verheerlijkte zielen uit de hemel kwamen om lidmaten te worden, en Mozes en Elias om hier tabernakelen te maken, en ouderlingen te worden) maar kom door dezelve tot de Heere; zie boven dezelve, naar de Heere; merk dezelve aan als leeg en zwak, tenzij de Heere die vervult en krachtig in dezelve is. David genoot God in het verborgen, echter was er meer in het openbaar. Van daar, zijn naar Ps. 63: 3, de heiligen een geslacht van zoekers, Ps. 63:9. Mijn ziel kleeft U achteraan; genade en waarheid volgen u veeltijds als u die verlaat, Ps. 23: 6, en veel meer, als u die aankleeft.

Zie Hiskia's gestalte des harten, Jes. 38: 22. Zie ook Handelingen 1. Christus beloofde de Trooster te zenden. En zei blijft te Jeruzalem; gelijk zij daar bleven in het gebed en eindelijk kwam de Heere.

Gij hebt alles om de inzetten verlaten, en nu u dezelve hebt, worden ze door u veracht. Ik beken, dat het enkel uitwendigheden zijn, nochtans is de Heere daarin, daar is een heerlijkheid, die de wijzen in Christus in de kribbe konden zien.

§. 19. TEN VIERDE: Arbeid door uw begeerten om nabij Hem te zijn, Openb. 22: 20. Raakt er dus naar om uw ganse leven op uw verandering te wachten; zie die tegemoet, 1 Thess. 1: 10.

1. Christus begeerte is, dat u bij Hem komt, als u gereed zijt, en uw werk gedaan is; ach, laat dit u insgelijks hetzelfde doen begeren.

2. Als gij uw hart voor ijdele hoop en dwaze, schandelijke begeerlijkheden niet kunt bewaren, begeer dan niet bij Hem te zijn. Want u zou gemeenschap met de wellusten hebben en Christus verzoeken.

Tegenwerping. Maar de dood is verschrikkelijk, en de scheiding door hem is bitter.

Antwoord. Verlang daarom naar Hem om te komen en om u dan tot zich te nemen, en te zien dat u niets dan Hem begeert; bestraf uw onwilligheid om bij Hem te zijn. Als Christus op aarde was, zo zou gij uw leven wagen, om bij Hem te mogen zijn; hoeveel te meer nu Hij in de hemel is.

Tegenwerping. Maar wat zal van Gods Naam worden?

Antwoord. Laat dit alleen over aan de Heere; doe uw best zolang u leeft. Maar het is bestemd, dat u alleen maar een korten tijd hier zult wezen, en laat het u welgevallen, dat de Heere zich zowel door anderen als door u wil doen eren.

Tegenwerping. Wat zal van mijn vrouw en kinderen worden?

Antwoord. Wie heeft u in uw bloed gadeslagen? Terwijl u leeft, zijn ze de Uwen, maar dán des Heeren. Tracht bij Hem te zijn; dit zal uw hart in al de wisselvalligheden dezes levens ondersteunen.

§. 20. **6e Gebruik.** U die Christus nooit ontvangen hebt, doe het nu.

Tegenwerping. Ja, ik heb het gedaan.

Neen; u hebt Hem niet zo ontvangen, dat u alles voor Hem wilt verlaten. Waarom niet? Omdat Hij alleen de gelukzaligheid wil zijn, maar voor u is Hij dit niet. Daarom, geef daarvoor nu alles; u moet van Christus of van al deze dingen scheiden. Wat verkiest u te doen? Indien gij. van Christus wilde scheiden, zo kunt u Hem in deze dingen niet vinden. Maar zo u deze dingen verlaat, zult u die allen in Hem vinden.

Tegenwerping. Maar Hij wil er geen van mij hebben?

Antwoord. 1. Hij misprijst het, dat u geld geeft voor hetgeen geen brood is.

2. Hij belooft u nu en hiernamaals, u te drinken te geven.

HOOFDSTUK 19.

**Aantonende, dat niemand Christus hiernamaals zal genieten,
dan zij die hier daartoe bereid zijn.**

VERS 10. *Die gereed, (Grieks Etoimoi) bereid waren.*

§ 1. EERSTE LERING

Zij alleen, die in dit leven voor Christus gereed en bereid zijn, zullen de eeuwige en onmiddellijke gemeenschap met Christus genieten. Zij alleen die nu voor zijn gemeenschap bekwaam gemaakt zijn, zullen aan zijn gemeenschap deel hebben.

Want van al deze maagden (hoewel veel van haar anderszins veel goede hoedanigheden bezaten) gingen echter zij alleen met de Brulde gom in, die gereed waren, welke gereedheid in deze wijze maagden niet was, noch is enige paapse bereiding, hetzij verdienstelijk, of overeenkomstig, of door de kracht der verdorvenen, of versierde natuur, maar Goddelijk en heerlijk, door Christus kracht gewrocht, uit zijn eeuwige liefde tot de vaten der eer als een voorafgaande, niet als een bewegende oorzaak van Zijn eeuwige gemeenschap; ze is de eerste trap onzer opstanding met Christus. Rom. 9: 23, vaten der barmhartigheid, tot heerlijkheid.

Hetzelfde woord, BEREID dat hier gebruikt is, betekent de twee einden, waartoe God alle mensen bestemd heeft, hetzij om vaten des toorns te wezen. En wie zijn deze? Zie Vers 22. Degenen die tot het verderf toebereid zijn. Hetzij om vaten der eer te zijn. En wie zijn deze? Bereid tot heerlijkheid, 2 Cor. 5: 5. en 8.

Hoe komen Paulus en al de heiligen dit te weten, en waarom zuchten zij, om uit het lichaam verlost te worden en de kooi te breken, om bij de Heere te wezen?

Een voorname reden is, dat zij door de hand van een goedertieren God tot die staat bewrocht, gevormd en geschikt gemaakt zijn, evenals iemand die uit het metaal en het keurig snijwerk der vaten weet, tot welk gebruik die vaten eigenlijk dienen.

§. 2. 1e Reden.

Omdat de zielen van alle mensen van natuur onbekwaam en onbereid zijn, om de gemeenschap met Christus te genieten, in Openb. 21: 27, wordt gezegd: Niets van hetgeen op aarde onrein en besmet is, zal in het nieuwe Jeruzalem inkomen; Hebr. 12: 14, zonder heiligmaking zal niemand God zien. Alle mensen nu zijn besmette en onreine vaten, onder de macht hunner zonden, walgende van het voedsel der engelen en de genade van Christus en vermoeid van de gemeenschap van Christus. Daarom moeten zij eerst bereid worden voor de Heere; dit is een rede, waarom de toebereidingen tot iedere heilige plicht noodzakelijk zijn, en wel zó noodzakelijk, dat al volbrengen de mensen een heiligen plicht, waarin zij tot Christus naderen zonder een bereid hart, Ps. 10: 17, hun betrachtingen verworpen of niet gezegend worden; immers hoewel Rehabéam de dienst Gods te Jeruzalem handhaafde richtte hij echter zijn hart niet om de HEERE te zoeken. 2 Kron. 12: 14, daarom ook treurde Hiskia, en bad om vergiffenis, wij niet gereinigd was naar de reinheid des heiligdom, 2 Kron. 30: 19.

Indien nu tot een heiligen plicht en tot de gemeenschap met Christus hier, dit nodig is, hoeveel te meer dan tot de eeuwige gemeenschap met Hem. Want de ogen kunnen de zon niet zonder krenking aanschouwen; zieke lichamen walgen van het beste voedsel; als de Heere een vleeselijk hart in de hemel zou toelaten, zoals het van nature is, en het

niet veranderde, zou het daar niet willen blijven als het kon ontkomen. Want omdat het van een zwijnachtige natuur is, zou het wel graag weer in zijn slijk willen wentelen. Daar nu de heerschappij van Christus een slavernij voor hem is, zo zou hij zijn banden en gevangenis wel willen verbreken, als hij maar wist waarheen hij uit de tegenwoordigheid des Heeren zou kunnen vluchten. Daarom is geen werk nu zo lastig als Christus, geen tijd zo droevig en verdrietig als nu onder Christus vleugelen in Zijn inzettingen te blijven. 1 Cor. 15: 50. Indien vlees en bloed het koninkrijk der hemelen niet kunnen beërven, hoeveel minder de verderfelijkeid.

3. Reden.

Ten opzichte van de overvloedige genade en wijsheid van Zijn liefde jegens Zijn volk. Want wie ziet niet, dat het een vloek is, onbereid te zijn gelijk deze dwaze maagden, die daarom buiten gesloten werden! O, daarom is het genade en goedertierenheid, bereid te worden, en inderdaad een antwoord op de gebeden, en een troost tegen alle vrees der heiligen, die dan begerig zijn bij de Heere te wezen, als zij wezenlijk bereid zijn. De bereidheid voor Christus doet de genade niet te niet, maar daar zij een vrucht van Gods genade is, wordt die daardoor bevorderd. Rom. 9: 23.

De Apostel noemt dit de eerste vrucht der heerlijkheid, *dat de heiligen tot heerlijkheid bereid zijn*. De heerlijkheid der genade is het einde, de bereidvaardigheid daartoe, is het middel of de weg tot dat einde als God het einde bestemd, zo leidt zijn wijsheid eerst tot het middel, het welk ten laatste tot dat einde leidt; indien Hij uit Zijn rijke genade het einde bestemt, zo leidt Hij hen ook uit dezelfde genade door dit einde, tot dit einde.

En hoewel u niet denkt dat het nu genade is, zo zult u op een andere dag zeggen dat het zo is, als u met deze dwaze maagden zult zeggen: *Ach, was ik gereed!* Ik weet bijna niet wat de grootste liefde is, tot de heerlijkheid zich te bereiden, of in haar bezit gesteld te worden; een beker van vergiftig schuim van metaal tot een beker van goud te maken, en dan die vol te schenken. Dat de Heere een mens aanschouwt als hij in zijn drek is, en hem dan te wassen; als een mens, is gelijk water dat op de grond wordt gestort, en als een gebroken vat, dat van geen nut is voor de Heere om er zich over te ontfermen, ... en dan bekwaam gemaakt te worden tot Zijn gebruik, dit is uitnemende overvloedige genade!

4. Reden. Ten opzichte van de eer van de Heere Jezus. Het was een gedeelte der eer van Christus, dat Johannes voor Hem heen zou gaan, Luc. 1: 17, om de Heere een toegerust volk te bereiden, gelijk het een gedeelte is van de eer eens prinses, dat zijn bruid vaardig en versierd is om hem te verwelkomen en hem te onderhouden; als hij bij haar terugkomt, bewijst zij die eer aan hem, en hij verwacht deze eer van haar; aldus verdient de Heere Jezus deze eer van al Zijn volk, om zich, in gereedheid voor Hem te bevinden.

Veronderstel dat deze maagden hoeren waren geworden, en dat zij van Hem af hoereerden, zelfs totdat Hij kwam, en dat ze daar genomen waren geworden, wat zou de wereld denken? Heeft hij de gemeenschap der hoeren lief? Als een mens van de Heere afhoereert, naar de wereld of begeerlijkheden, en daarin sterft, dan is dat de Heere Jezus te onteren; Zie Fil. 3: 1721.

Er zijn twee soorten mensen die de Godzaligheid belijden; enigen bedenken aardse dingen, anderen verwachten en bedenken een zalmaker uit de hemel. De eersten onteren Christus en zijn vijanden aan hem. En daarom weent Paulus over hen. De anderen zijn Zijne vrienden. Worden de prinses zó zeer ontzien dat alle dingen voor hen gereed gemaakt worden, is dan de Heere zulk een ontzag niet waardig, dat Zijn

volk alsdan niet gereed zou zijn? Neen, weet dit, gelijk hij zegt, Mal. 1: 14. Hij is een groot Koning.

Van de bijzonderheden, waarin deze gereedheid bestaat, heb ik in het eerste deel der gelijkenis gesproken, en nu zal ik alleen van dezelve in de volgende aanwijzingen spreken.

§. 3. 1e Gebruik. Tot schrik en verbazing des harten, voor al degenen die ten enenmale onbereid zijn, die gans geen genegenheid hebben om de Heere Jezus te ontmoeten, of gemeenschap met Hem te hebben; indien zij die bereid zijn, binnen gelaten worden, dan zullen zij, die onbereid zijn, buitengesloten worden.

Er is een getal onder ons, jongen en ouden, genoegzaam van allerlei soorten, die in de dorpen, in de bossen, en langs de velden op en neer zwerven, wier zorg en werk tot nu toe geweest is om gelijk de bijen, alleen om honig in hun eigen korven te verzamelen, alleen om vermakelijk met hun huizen, hun lot hun leeftocht mooie klederen, enz. te leven. Maar niet om hiernamaals eeuwig te leven. Veronderstel eens, dat de Heere uw adem wegnam, en u afsneed, wat zou er dan van u worden?

U zegt: Ik vertrouw op Gods genade, ik hoop, dat ik naar Christus zou gaan, hoewel ik er niet van verzekerd ben. Maar zijt u voor Christus bereid?

Ja, ik hoop, dat ik het ben.

Ach, arm schepsel! hoe kunt u dit hopen als u nooit één uur ernstig gedacht hebt?

Wat zal er van mij worden? Of hoe kan ik gereed worden?

Door uw ongereedheid en onbekwaamheid daartoe te gevoelen. Of als u enige andere gedachten had gehad, zo zou u nooit bezwaard geweest zijn met enige krachtige vrees voor de eeuwigheid en de scheiding van de Heere Jezus, die uw vrolijkheid gedempt heeft, uw hart heeft doen wegzinken, uw gedachten heeft verward, en u met schrik in uw geweten heeft doen denken: Wat zal er van mij worden?

Het heeft u niet begerig gemaakt aan anderen die vraag te doen, gelijk het gewoonlijk een van de eerste, hoewel gemene werken is, te denken dat men terstond zal sterven; men zegt dan: ik heb lang zonder God en Christus in de wereld geleefd, en binnen kort moet ik sterven, en wat zal er dan van mij worden?

Maar u hebt des nachts gerust genoeg geslapen, en des daags de zorg weggezonden en de vrees verdreven, en uw hart niet een uur er toegericht om voor de toekomstige eeuwigheid te sidderen en te beven, daar het nochtans de natuur der ware vrees is, altijd een open oog voor het gevreesde te hebben, totdat het weggenomen is.

En als het zelf met zwaarigheden vergezeld is, die weg te doen; men kan niet gerust wezen, men zal om hulp roepen, als er maar hulp te krijgen is; dit hebt u nooit gedaan. Neen, u hebt nooit zoveel als deze dwaze maagden gedaan, namelijk, geheel wakker te zijn, maar op u is een geest van sluimering gevallen. God heeft u ogen gegeven, maar u kunt niet zien; oren, en u kunt niet horen.

U zegt misschien, dat u hoopt bereid te zijn.

Helaas! u hebt niet de naam, veel minder de natuur van een maagd, noch u verdient die geen van beide; u hebt uw ongebonden gezelschap nog niet verzaakt, noch zijt u in het gezelschap der wijzen gekomen; ook begeert u het niet, of u denkt dat u het niet waard zijt. Uw lamp is uit, ja u hebt nooit enig licht gehad, nooit enige belijdenis gedaan, als iemand die voor Christus gereed is. Maar ach, arm schepsel! het moet alles nog door u gedaan worden!

Indien het zo is, bedenk dan, dat als u nu sterft, u nooit gemeenschap met Jezus Christus in de heerlijkheid zult hebben.

§. 4. Tegenwerping. Kan het wel kwaad, al had ik die niet?

Antwoord. Ik weet, dat het de ellende der mensen is, dat zij zich hierover niet bekreunen, voordat zij het gevoelen. Twee dingen zal ik maar zeggen.

1. Bedenk maar eens, wat het wezen zou, als u beroofd werd van het licht der zon; ja, alleen van het brood, dat schepsel alleen, en dat u klederen, zon, vrienden en andere zegeningen, behalve dat had? Zou het niet een wee met een getuige zijn? Zou het iemands hart niet kwetsen, als men hem hoorde roepen: Brood, brood, een weinigje brood om s Heeren wille, om mijn leven te behouden! Daar is in het zelf maar één druppel van de zoetheid van Christus. O, welk een ellende zal het zijn, te kwijnen en van honger te sterven onder de toorn in de ketenen der duisternis, en te roepen: Ach een weinigje verkwikking van Christus' tegenwoordigheid, en die dan niet te kunnen verkrijgen, maar zonder dezelve altijd in pijniging te leven; wanneer uw ziel zal roepen: Heere! zolang ben ik zonder U geplaagd, totdat mijn geest vermoeid is en mijn hart bezwijkt; Nu, nu, een weinigje genade ...

Ach, neen!

2. Hoewel u meent dat het nu geen grote zaak is van Christus gescheiden te zijn, echter wanneer de hemelen in vlamvend vuur zullen zijn, en de aarde de doden zal opleveren die in haar zijn, en Christus in oneindige heerlijkheid zal verschijnen tot verwondering der engelen, gezegend door de heiligen, gekroond door God, vertroostende zijn uitverkorenen: Komt, o komt, gij gezegenden! dan zult u denken, dat deze scheiding iets beduidt.

Ach, dat u naar huis wilde gaan en treuren, en naar de Heere wilde zien, om u een toebereid vat ter eer te maken, en te doen erkennen, dat het gerechtigheid in Hem zou zijn, als hij het nooit deed.

§. 5. **2e Gebruik. Strekt tot onderzoek** voor al de maagden; wilt u weten of de Heere u tot de eeuwige gemeenschap met Hem zal brengen? Zijt u voor Hem toebereid, bekwaam gemaakt, om met Hem te leven, of niet?

Want hier worden alleen diegenen, die toebereid zijn, aangenomen. De dwaze maagden bleven zolang liggen slapen, omdat zij weinig dachten, dat ze onbereid waren, totdat de Bruidegom kwam, en het te laat was. Het is op de huidige dag de toestand van velen, dat weinigen drommen van hun scheiding van Christus, en die zal echter geschieden als Hij komt. Maar zij hebben enige hoop en verzekerdheid. Zij verwachten dat zij de Bruidegom als Hij komt, zullen ontmoeten, en daarmee vallen zij in een zoeten slaap; een vertroostende toestand, totdat de toekomst des Heeren hen tot een nauwkeuriger onderzoek brengt dan ooit te voren; dat wat velen nu menen goud te zijn, zal bevonden worden hooi en stoppelen te zijn, en zal bij de komst van Christus tot niets verteerd worden. Daarom, onderzoek u nu.

Ik weet, dat er menige begenadigde ziel is, die gereed is, doch vreest dat zij bij de tocht over de enge brug, tussen leven en dood, het einde des tijds en het begin der eeuwigheid, zal verloren gaan. En hoewel ik niet graag iemand zou bedroeven, zo hoor echter, wat ik nu in vreze zal zeggen.

Als er de twee volgende dingen in de ziel zijn, dan is ze gereed; ontbreken er enige, dan is ze niet gereed; toets u aan dezelve.

§. 6. **1^e toets.**

Als de ziel, de bruid van Christus, beminnelijk gemaakt is in de Gogen van Christus door het bruiloftskleed, het koninklijk gewaad van zijn gerechtigheid. Want deze bruidegom, hoewel hij zijn bruid afzichtelijk vindt, maakt haar echter daar Hij zelf heerlijk en beminnelijk is, beminnelijk en heerlijk, Ef. 5: 25, 26; een koningin

bekwaam tot de gemeenschap van deze Koning der koningen, en door deze gerechtigheid wordt zij (hoewel anders zwak en verachtelijk) het voorwerp van Zijn en des Vaders oneindige en onbepaald welgevallen in de hemelse heerlijkheid; dan is zij bekwaam, Zach. 3: 15 2 Cor 5: 2. 3. Zonder deze gerechtigheid, is er niets dan schandelijke naaktheid zodat de ziel met Adam, liever de gronden der bergen zal zoeken, om haar voor Christus te verbergen, dan voor Hem verschijnen.

Gij heiligen nu, onderzoekt u. Daar was een tijd, dat de zonde geen schande voor u was, hoewel gij u in dat uitbraaksel wentelde, in hetzelfde leefde en van hetzelfde als van uw handel leefde; of als de Heere u voor zielszonde bewaarde en u reinigde, en u kon bidden, en treuren,, en weten indachtig te zijn, wat u hoorde, en enige goede genegenheden had, waart u iets in uw eigen ogen, en mogelijk dacht gij, als u toen had moeten sterven, dat u ten hemel zou varen, en dat Christus u wel moest zalig maken; wie zou Hij anders zalig maken?

Maar de Heere heeft u nu arme van geest en beschaamd gemaakt; ja, de Heere heeft u verslagen, uit oorzaak van al uw schande, heeft Hij u voor Hem doen neerliggen. De Heere heeft u een heerlijkheid, een rijzende zon in Christus gerechtigheid doen zien, welke het Evangelie aan het licht gebracht heeft, hoewel u een arm, naakt, veroordeeld en verachtelijk schepsel waart. Echter heeft de Heere u er naar doen zoeken, om alle dingen schade te achten om in Hem gevonden te worden, en hierin nu is alles wat u hebt om in te roemen, als zijnde dat, wat u beminnelijk kan maken voor het aangezicht des Vaders. En hiermee heeft de Heere uw geweten, als ook uw hart gerust gesteld. Zijt niet mismoedig, noch bevreesd om voor de Heere te staan, als de Heere u deze nacht mocht ontbieden. Want hoewel u verachtelijk in uw eigen ogen zijt, zo ziet de Heere u aan als beminnelijk.

De Apostel stelt een vraag voor, waarom de heidenen, en niet de Joden, gerechtvaardigd worden, Rom. 9:30. 31. Hij beantwoordt die in vers 32, namelijk, omdat ze die uit de werken der wet zochten. Maar indien het anders met u is, zodat in Christus uw gerechtigheid en sterkte is, dan moogt u roemen. Zodat u nu weer vrede zult hebben, tegen al de veroordeling en van het geweten, de Satan, en God zelf.

Maar, u hebt uw naaktheid gezien en gekend, gij zijt overtuigd van uw verachtelijkheid, en u hebt de stem Gods gehoord u veroordelende om uw zondig, hoewel burgerlijk leven, en gij zijt bevreesd geworden; hierop hebt gij uw leven hervormd, uw gedrag beweend, u tot enige plichten begeben, u tot Christus gewend om sterkte tegen enige verdorvenheden, en u hebt die gehad; u hebt rondom gezien, en bijna gezegd: indien de Heere mij niet zalig maakt, wie zal Hij het doen? En zo hebt u deze bladen en vellen samengenaaid, om uw schande te dekken. En nu gij u wel bevindt terwijl u vreemd zijt van deze ware gerechtigheid, zo zult u nooit de Heere in vrede aanschouwen als u zó sterft.

Of indien het zo is, dat u niet ziet dat Christus alles is, zo is de zonde niet uw schande, maar u ligt nog in dezelve, en de heiligheid is uw eer niet; hierom acht u ze niet, maar ze is voor u een gewone zaak; indien het zo ware, dan zou het uw eer wezen, gelijk Christus te zijn en voor Hem te leven; weet dit, gij zijt voor Hem niet bereid, want u ziet alleen het bruiloftskleed, en u grijpt er naar, maar de Heere helpt u niet om het aan te doen door het geloof.

§. 7. 2^e toets.

Als de ziel met de Geest van Christus vervuld is, als er niet alleen iets van de werkingen des Geestes in de ziel is, maar de ziel met de Geest vervuld is. Want dit was de wond der dwaze maagden. Zij hadden lampen, uitwendige belijdenis, en heerlijk helder licht hetwelk een werk van de Geest was. Zij hadden enige

bevochtiging van haar pit met de olie, enige lichtere flauwe veranderingen en werken van genade in haar hart. Maar zij hadden geen olie in haar vaten. Zij hadden geen overvloed en volheid van de Geest. Enige onrijpe korenaren waren er, maar ze waren niet vol. Daarom moesten zij gaan kopen, toen de Heere Jezus kwam. Maar de wijzen waren voorzien.

Het bloed en de gerechtigheid van Christus verwekt altijd overvloed van de Geest van Christus. 2 Cor. 5: 5, Het Onderpand des Geestes.

Ik spreek nu niet van de buitengewone volheid, die de profeten en de apostelen hadden, noch van die volheid die in de heerlijkheid is, alsof wij die hier moesten hebben. Maar van die, waartoe de heiligen, een iegelijk naar zijn behoefte en mate van vatbaarheid in dit leven geraken. De Geest der liefde wordt in het hart niet gedruppeld, maar uitgegoten. De Geest Gods in hen, is niet een Geest van enige lichte aandoeningen, maar van eeuwig leven, Rom. 8: 2, 3. De Geest van rouwklagen druppelt niet alleen over hen, maar is over hen uitgestort, Zach, 12: 10. De Geest der wijsheid geeft hun niet alleen licht en kennis, maar wonderbaar licht, 1 Petrus 2: 9.

Dit heb ik in het brede verklaard; nu zal ik u alleen **drie kentekenen** geven, waardoor u deze Geest kunt onderscheiden.

§. 8. **1^e kenteken.** Om deze Geest en Zijn volheid, bidden niet alleen de heiligen, maar zij volharden in hun gebeden tot Christus, totdat hun zielen met dezelve op een lieflijke wijze verzadigd worden, en alzo dus volhardt Hij dagelijks met hun harten te verzadigen. Joh. 4: 14. Het water dat Ik geven zal, zal een fontein zijn, zodat de ziel niet meer naar de genade zal, dorsten; dat is, met smachtende dorst, noch naar de wereld. De genade Gods, en de Geest Gods is zo zoet in het hart dat de ziel zegt: ach het is genoeg; mocht mijn ziel dus altijd nabij de Heere, en beminnelijk voor Hem zijn, zo ootmoedig, dankbaar, blijmoedig met Hem wandelen, dit zou mijn vurige begeerte zijn. Daarom wordt Hij Joh. 14: 16, de Trooster genaamd, die in hen woont, en door hen gekend wordt, en die de wereld niet kent. Hier nu is het gebrek der anderen. Zij hebben de Geest die hen overtuigt van nietigheid, ellendigheid, naaktheid, zij liggen zoo, en zij begeren. Maar gelijk Salomo zegt, Spr. 13: 4:4 worden van de Geest verzaakt, eer zij bevinden dat Hij een Trooster is die hun dorstende begeerten lest; door hun de zoetigheid van Zijn tegenwoordigheid en genade te doen gevoelen. Jes. 58: 11.

Daar waren velen die God baden, vastten, naderden, en daarin vermaak schepten, maar zij gevoelden niets van hetgeen zij begeerden. Daar waren enige begeerten, hun zielen waren mager, en gelijk verzengde woestijnen. Maar als het hart inderdaad verootmoedigd is, dan komt de Geest daarin en maakt het gebeente vet. Hij maakt het gelijk een gewaterde hof. O, draag dan zorg dat u niet aflat, voordat de Heere de volheid zijner genade in uw leeg hart uitstort.

2^e kenteken. Deze Geest maakt dat een mens altijd nietig, verachtelijk en leeg in zijn eigen ogen blijft. Stel u voor een mens die geen kennis, noch smaak van Gods genade heeft; terwijl

hij zich onwetend bevindt zal hij bidden en naarstig zijn in het gebruiken der middelen en vol leven zijn. Maar als hij enige kennis verkregen heeft en tamelijk wel kan redeneren, enigen smaak in de hemelse gave, en enige zoete aandoeningen der genade heeft, en alzo zijn geweten tamelijk wel tevreden gesteld wordt; als hij enig antwoord op zijn gebeden bekomen en zoete ontroeringen heeft, zo wordt hij volkomen. En als hij op deze wijze verlichting voor zijn geweten bekomen heeft, ontslaat hij zich van het gevoel en het dagelijks zuchten onder de zonde; hierdoor sterft de Geest des

gebeds, hij verliest zijn achting voor Gods inzettingen, gevoelt geen noodzakelijkheid van dezelve, of verkrijgt niets goeds, gevoelt geen leven en kracht door dezelve en daar nochtans te voren op ieder woord acht gaf en treurde, als hij bevond dat de Heere hem voorbijging, en nooit een goed woord tot hem sprak; zo is er nu deze kwelling niet meer, want hij is volkomen. Dit is de jammerlijke staat van enigen, doch zij weten het niet.

Maar hij die met de Geest vervuld is, wordt door de Heere ontledigd, en hij leeft des te langer, zodat anderen menen dat hem niet veel genade ontbreekt; nochtans acht hij zichzelf de armste, en bevindt dat hij iedere waarheid, en inzetting van God, nodig heeft. Zijn zonde, het is waar, duurt voort, ze is niet ten enenmale vernietigd, en zijn zuchten binnen in hem duren insgelijks voort tot aan zijn graf, Jes. 57: 15. Hij is arm, en toch woont de Heere in hem. Hoe kan dit samen bestaan? Zeer wel, indien ze des Heeren zijn.

3^e kenteken. De Geest komt in die volheid, waardoor Hij het hart van zonde en zelfzucht zodanig reinigt, dat de ziel zichzelf God voorstelt, als haar laatste einde en haar gelukzaligheid, zodat, het werk van Christus haar gelukzaligheid is 2. Tim. 2:20, 21. Hij, die zich van deze dingen reinigt, is een vat ter ere, en bekwaam tot gebruik des Heeren.

Het is met enige zielen, gelijk met sommige vaten met metaal. Zij worden van het vuur genomen, en zij zijn afgenomen eer hun schuim weggedaan of gesmolten is, of gesmolten zijnde nog niet gevormd is voor het gebruik, namelijk, tot ieder goed werk. Zo hebben velen uitwendig en inwendig grote onrust; dan gaat het vuur uit, of zij krijgen de onrust door het vuur, eer het schuim weggedaan is, of hun zondige natuur veranderd is; of als zij gesmolten zijn, zo zijn ze echter niet tot gebruik huns Heeren geschikt gemaakt en gevormd. Zij zijn tot hun eigen gebruik en tot gebruik hunner wellusten, zij zoeken zichzelf in alles wat zij doen, maar niet de eer des Heeren. Het is hun leven niet, Gode te leven. De beloften zijn zoet, Christus is zoet en de hemel is zoet. Maar het werk van Christus te doen, van nut voor Christus te zijn, dit is hun gelukzaligheid niet.

Ik weet dat de heiligen hierin zeer tekort schieten en ook zichzelf zoeken. Maar hun harten zijn tot dit einde echter bereid, gevormd en gericht. En door de bijstand des Geestes zuiveren zij zich zelf voor de Heere. Zodat, als de zonde begeert dat ze haar dienen, hun antwoord luidt: Neen ik ben geen schuldenaar, noch dienstknecht van u; ik heb reeds al te lang met u geleefd, nu ben ik des Heeren en voor de Heere! Ach, mocht ik die eer hebben dat ik voor Hem in het werk gesteld werd! Ik zeg tot u: de Heere heeft u hier vervuld en tot zijn gebruik bekwaam gemaakt, en u zult vertroost worden.

§. 9. Tweede LERING.

Wanneer de ziel in die mate hersteld is uit die zorgeloosheid, welke de mensen soms overkomt enigen tijd na de eerste aandoening en belijdenis, dat ze nu voor de Heere leeft in een dagelijkse verwachting van Hem en verlangen naar Hem, wanneer de Heere het dienstig zal oordelen te komen om haar tot zich te nemen.

Want al deze maagden vielen in slaap, nadat zij uitgingen om de Bruidegom met haar brandende lampen te ontmoeten. En niet alleen de dwazen, maar de wijzen sliepen ook. Nu vraag ik u: Meent gij, dat zij toen voor de Heere bereid waren?

Neen, niet voordat zij weer ontwaakten, en de wijzen haar lampen weer aangestoken hadden, en Hem verwachtten. Maar de dwazen hadden niet alleen geen licht in haar

lampen gekregen, maar de olie ontbrak daarenboven in de vaten. Zo ook is het hier. De tijd is er geweest, dat de Heere u door vrees en verschrikkingen over uw staat deed ontwaken, en gij zijt gezamenlijk geraakt in de vergaderingen der heiligen; u hebt hun gezelschap gehouden en u ontvlood de uitwendige besmettingen der wereld en de bezoedelingen van Gods aanbidding en dienst; u hebt de ongenoegzaamheid van al de plichten gezien, en het is Christus die u verwachtte, om wie u bad, en van wie u enigen vrede en vertroosting kreeg dat Hij de uwe was. Zodat u getracht hebt. Hem te ontmoeten, hopende, dat u zalig zou worden als u stierf. Maar zijt u niet wederom in een zorgeloze toestand geraakt, beide wijzen en dwazen? Zijt u geen doorbrengers en hebt u niet alles verspild en verloren, nadat gij uw gedeelte gekregen had?

Zo niet, dankt God. Zijt niet hooggevoelende, maar vreest. Want zeer weinigen zijn er, of ze vallen na de verzadiging in slaap. En nadat zij enigen vrede des gewetens gehad hebben, beginnen zij zich op die vrede te verlaten, zo al niet in enige vuile openbare zonden, dan toch in het zich veroorloven van enige mindere heimelijke zonden. En indien hun olie al niet verspild is, zo verspillen zij toch hun droefheid in treuren, hun onrust in onrust, hun begeerten door te begeren, gelijk water zichzelf verspilt als het uit een regenbak en niet uit een fontein loopt, echter was uw licht uitgegaan. De schoonheid van uw belijdenis is mogelijk verloren, die hitte en dat leven is weg 't welk anderen deed zeggen, en u veel meer deed zien: *Zijt u nu gereed?* en hoewel u ontwakingen kunt hebben, zijn zij echter zo sterk dat ze u kunnen doen opstaan, om uw lampen te ontsteken, om op de Bruidegom te wachten? Indien u blijft slapen, en uw lampen nog niet bereid hebt, dan zijt u gelijk aan al de dwaze maagden, eer het geroep geschiedde.

§. 10. **Vraag.** *Maar kan een Godzalig mens niet in een afnemende, vervallende, zorgeloze toestand sterven?*

Antwoord.

1. Hij kan in een troosteloze gestalte, zonder genoegzame vrede des gewetens sterven. Want soms kan iemands lamp het helderst schijnen, als hij de geringste vrede heeft. Maar dan moet des te meer het gebed, het navorsen en het wassen van het hart betracht worden; een Godzalig mens kan, voor zo ver mij bekend is, treurende sterven, zodat de Heere hem het gewaad des lofs in de hemel zal geven, voor de benauwden geest hier op aarde; omdat hij, hoewel hij de vertroosting van zijn staat hier verliest, echter de veiligheid van die staat niet verliest, doordat hij onder de vleugelen ener belofte sterft. Zodat hoewel hij ongestoord sterft, hij echter niet zorgeloos sterft.

2. Hij kan naar zijn gevoel in zulk een gestalte, arm en verslagen sterven. Want toe te nemen in het gevoel van ontbloting, is niet af te nemen in het wezen of de macht der heiligheid. De Heere is alsdan bezig, hem te bereiden om Zijn genade te eren, als Hij hem niet helpt om zijn wil te eren met die uitgebreidheid des harten tot dezelve, zoo als hij wel wilde, zodat deze ziel eigenlijk niet afneemt.

3. Doch ik weet niet, dat de Heere Zijn volk gewoonlijk in een verwelkende staat laat sterven, inzonderheid indien dit aan anderen van zijn onderscheiden dienstknechten blijkt. De Heere zal een geroep zenden, om zijn dienstknechten te doen ontwaken, eer Hij tot hen komt, of zij tot de bruiloft met Hem ingaan.

Ik zal enige buitengewone uitzonderingen op de algemenen regel toestaan, en Asa als een daarvan te voorschijn brengen, en de verborgenheden aan God overlaten. Maar gewoonlijk laat de Heere zijn waarde dienstknechten niet in een dwazen zorgeloze staat sterven. Toen Simsons haarlokken waren afgesneden, en hij zijn sterkte verloren had, bleef hij zolang in de gevangenis om te malen, tot zij weer gegroeid waren, eer hij stierf. En al werd Salomo weelderig, zo heeft hij nochtans /hierom zijn dwaasheid

openlijk aan al de eeuwen der wereld in de Prediker verkondigd eer hij stierf. Ef. 5: 26, 27, Christus stelt zijn gemeente voor zonder vlek of rimpel. En u moet door Christus aan de Vader aangeboden worden, en door Christus voorgesteld worden, zonder rimpel, zonder afvalligheden en zonder vermindering; als Hij u lief heeft, zal Hij u afwassen, opdat het alzo zij.

§. 2e Vraag. *Maar moeten zij in zo verre in die mate ontwaken, dat ze op de Heere wachten, en begerig zijn om bij Hem te wezen, hebbende volle vaten en brandende lampen verkregen?*

Antwoord. Ja, ten minste enigermate. Want daar zijn twee ontwakingen tot het leven der heerlijkheid in een andere wereld; door de ene wordt de ziel uit deze wereld tot de Heere in heerlijkheid opgewekt; door de andere wordt de ziel in deze wereld tot de plichten opgewekt; indien de Heere Zijn heiligen tot het eerste niet doet ontwaken, zo zijn ze, óf niet waarlijk, óf niet geheel en al en inderdaad ontwaakt. Want tot die tijd toe is de ziel niet gereed, Luk. 12: 4a vergeleken met vs. 35. Als een mens ontboden wordt om de gunst en gemeenschap van de koning te genieten, is hij daartoe niet gereed, tenzij hij aan de deur vertoeft, tot het zijn beurt is. De voorbeelden van genade, en de vaten der heerlijkheid worden altijd hierdoor in het Nieuwe Testament voorgesteld, Hebr. 9: 28. Tit. 2: 12, 13.

Zie hoe het met Simeon was, Luk. 2: 25. Hij had een belofte, dat hij Christus zou zien eer hij stierf. Daarom wachtte hij naar de vertroosting Israëls; als dus de ziel een belofte heeft dat zij Christus zal zien na de dood, zo doet het haar wachten naar die tijd. En als haar een verzegelde belofte ontbreekt, hoewel zij niet te vergeefs wacht, zo wacht zij echter op een zekeren afstand, dat de Heere haar dit zal doen geloven, opdat zij er alzo naar mocht wachten; dat is haar einde, en dit is het middel, zij weet dat het het best is bij de Heere te wezen, waar geen zonde, maar heiligheid is; ze heeft Hem lieflijk gevonden in Zijn gelaat, in Zijn woorden, in Zijn werken, in Zijn hoop en in Zijn eerste vruchten. Maar bij Hem te wezen is zeer verre het beste.

Dit is niet een zo hoge trap waartoe de heiligen *bijna* niet geraken, het is inderdaad een zodanige, waartoe de geveinsden niet geraken. Het hoofddoel der geveinsden is de ellende te ontvluchten: hierom trachten zij naar vertroosting door de plichten, om van de ellende bevrijd te mogen worden, maar niet om Christus te genieten. De Heere heeft nooit die knoop van geloof en liefde in hun zielen gelegd, die dit uitwerkt.

Want,

1. De gerustheid der heiligen is niet de beroving des levens, dat is de dood, maar de opschorting der werken van een hemels leven. Daar is in hen wel liefde voor Christus, vermaak in Hem, gelukzaligheid in voor Hem te loven en Hem te behagen. Maar dit wordt opgeschort door de zorgvuldigheden of voldoeningen der wereld en door de liefde tot gemak; daaruit zal een Christen nooit geheel en al ontwaken, of hij moet weer tot dat leven komen. Zijn hart is bij Christus in de hemel, en omdat hij daar niet kan wezen, vertoeft hij een wijle tijds. Hij ziet het tegemoet en hij wacht daarnaar; eens anders zorgeloosheid is de opschorting van het leven, van nietige plichten die uit enige vergankelijke genegenheden ontstaan, gelijk in de dwaze maagden, die alleen haar geweten gerust trachtten te stellen. Daarom gaat hun ontwaking hier vandaan niet verder dan op zijn best weer tot dat leven, indien God hen ooit doet ontwaken, tenzij de Heere hen inderdaad bekere.

2. Iedere zaak zal grotelijks strekken tot dat einde, waartoe zijn natuur neigt en genegen is. Gelijk een steen, als hij omhoog geworpen wordt, krachtig naar beneden

neigt. Sommigen zeggen dat er een element van vuur hierboven is, omdat, wat hier beneden is, opwaarts tracht te stijgen, als zijnde hier uit zijn plaats. Hij die van de aarde, is, zal derwaarts neigen, hoewel hij opgewekt wordt. De heiligen zullen zich opwaarts verheffen, omdat haar natuur hemels, liefhebbend, ziende, wachtende en verlangende is, 2 Cor. 5: 3, 4, vergeleken niet vs. 1. Gelijk de engelen wel genegen zijn hier te blij ven om hun werk te doen, doch zij verlangen echter om weer voor Gods aangezicht te zijn, omdat hun natuur hemels is, en daar hun eigenlijke plaats is.

Terwille nu van de Heere Jezus, **onderzoek** hier uzelf. Ik hoop dat enigen ontwaakt zijn. Het Woord heeft dit gedaan. Het kermen over verdrukkingen en de inwendige verzoeken hebben u doen omzien en gij zijt vermoeid van uw eigen wegen. Maar zijt u sinds die tijd niet zorgeloos geworden? Daar was een tijd dat de voeten dergenen, die de vrede boodschappen, heerlijk waren. Maar nu is hun boodschap gering; naar de sabbatdagen werd verlangd; nu verdrieten ze u en zijt u lusteloos; u slaapt met de lepel in uw mond; afzonderlijke plichten, waren in staat om u het hart te breken, u verkwikkende en vertroostende, maar nu verwaarloost u dezelve; u veracht die en de Heere in dezelve, en gij zijt daarover niet sterk aangedaan, omdat u de een of de andere uitvlucht daarvoor hebt. Uw mond was vol goede vragen; nu acht gij uzelf bekwaam om te onderwijzen, dan te leren. Uw gemeenschap was lieflijk, gelijk de roos in de lente; nu is de lieflijke reuk daarvan verdwenen. Daar was een tijd dat gij uitnemend gevoelig over de laatste zonde waart, en daar ging geen dag voorbij of de tranen biggelden voor de Heere in het verborgen langs uw wangen; nu zijt u blind en vrijpostig geworden, en u besmet uzelf in al uw wegen, en uw geloof in Christus weerhoudt u van de bekering der zonden. Daar was een tijd dat de waarheid heerlijk was, en u kon menige dag daarna, gebruik van uw aantekeningen maken, als u dat niet goed vond in het openbaar te doen. Maar nu wordt pen en inkt te huis gelaten; u werpt uw brood in een hoek, en u voedt er uw hart niet mede. Daar was een tijd, dat u een bestraffing vriendelijk opnam, toen u klein waart in uw eigen ogen. Maar als u nu meent dat een bestraffing u geldt, zo kan uw hart opgeblazen worden, ja uw oordeel is nu verdwenen.

Nu zegt u: wat baten de afzonderlijke gebeden tweemaal daags? Wat baat het bijwonen der wekelijkse prediciën, als wij zes dagen hebben om te arbeiden en één om te rusten? Eertijds waart u nauwkeuriger, maar nu wijzer, en zo blijft u liggen alsof u reeds aan het einde van uw loopbaan gekomen waart, en u strekt u niet uit naar die dingen die vóór u zijn; u hebt genade genoeg, daarom denkt u dat ge zalig zult worden. Daarom zit u stil, en gij zijt een goed man, die zijn dingen wèl waarneemt.

Ach, waar zijn nu die gemaakte verbonden, die u wilde onderhouden als u hier ooit mocht komen! Ach, waar is na die achting voor de Heere, die u had toen u veraf waart! Maar nu zijt u verwilderd door uw reis; uw vat is geborsten. De olie is weggelopen en uw lamp is uit; wilt u zó sterven?

Zo u ja zegt, dan betuig ik dat u niet gereed zijt. De vraag is dan, of u wel ooit genade gehad hebt. En daarom, dank God, de Heere vermaant u op deze dag. Maar ik vrees dat velen zich niet zullen beteren voordat Christus komt. Ik zeg, gelijk Delila tot Simson zei: *De Filistijnen over u*. Zo zeg ik tot u, de zorgeloosheid is over u, en de toorn is nu uitgegaan om u te doen ontwaken, als het Woord dit niet doet.

§. 12. 3e Gebruik tot vermaning.

Tracht gereed te zijn, ontwaak uit de slaap, en doe uw klederen aan; omgord uw lendenen, vul uw vaten, ontsteek uw lampen, opdat u waarlijk gereed moogt zijn, en de Heere u zó moge vinden, als de mensen menen dat gij zijt. Het is Christus vermaning, Luk. 12: 40, waarop Petrus vroeg, spreekt Hij deze gelijkenis alleen tot

zijne discipelen, of ook tot allen? Zie vers. 41. Hij antwoordde: Tot allen, inzonderheid tot hen, die de wil des Heeren hierin weten en die niet doen, vers 47. Zo moogt u mij vragen: Wie dringt u om zich te bereiden? Ik antwoord: Allen. Daarom zal ik twee soorten noemen:

1. Hen die nog niet bereid zijn, het zij geheel of ten dele.
2. Hen die bereid zijn, doch niet zó bereid als ze behoren te zijn om voor de Heere te staan, zo als zijzelf ten genen dage wel zouden wenschen. De wijzen zowel als de dwazen, kunnen slaperig en dus voor een tijd onbereid zijn. Maar o, ontwaak!!

Eerst. Zij, die ongereed en onbereid voor de Heere en Zijn toekomst zijn. Zijn er zodanigen? Ja, zeer velen. Enigen zijn er, die weten dat ze onbereid zijn, die zich echter niet in de weg willen stellen en zich bereiden, omdat ze nog jong genoeg zijn, of nog tijd genoeg menen te hebben om daarna hieraan te denken. Enige anderen zijn er, die roepen: *Heere, Heere!* en Christus verwachten, van wie de wijzen goede gedachten hebben, terwijl zijzelf menen, dat zij bereid zijn. Maar weet dit, dat al hun gedachten, zorgen, gebeden en pogingen, ja zelfs hun ganse leven, al te Weinig daartoe zijn. En echter hebben velen om zich hiertoe te bereiden, het geringste gedeelte van hun leven toegewijd, zo groot is de zorgeloosheid van enigen, dat ze zich vóór Christus komt, niet tot dit werk zullen toerusten.

§. 13. 1e Beweegreden.

Overweeg het beklagenswaardig einde van iemand, die onbereid sterft. Enigen, niet allen verlaten de Heere, tot verschrikking der goddeloze wereld, die zo goed zijn als mensen die uit de dood verreezen zijn, om de mensen de ijdelheid van hun zondig gedrag te verhalen; die, als ze op de verleden tijd zien, beseffen, dat deze onherroepelijk verloren, ja als een droom en schaduw voorbijgegaan is; zien ze op de tegenwoordige tijd, zo gevoelen zij dat hun zielen ontbloot en hun rekeningen niet opgemaakt zijn, en dat er een einde gekomen is aan al hun hoop en vertroosting, die zij hier gehad hebben; hun lichaam is ziek, hun geweten beeft, zo het niet scheurt; hun hart is hard. God is weggeweken. Het graf is geopend, om hun lijken te ontvangen, en de duivelen wachten naar hun zorgeloze zielen.

Dan zeggen ze: Wat voordeel heb ik nu van al mijn ijdelheid onder de zon? Zien zij op de toekomstige tijd, dan zien zij de Heere Jezus op zijn troon en hun zielen naakt voor Hem staan. Zijn genade was groot jegens hen, toen zij leefden, maar zijn aangezicht is nu voor hen een verterend vuur. Zij aanschouwen de eeuwigheid, namelijk die eeuwige ontzettende afgrond tussen hen en de Heere; nier liggen zij dan en wenschen dat zij hun tijd waargenomen hadden, belijdende dat hun tijd verloren is, terwijl zij anderen smeken dat ze door hen gewaarschuwd mogen worden, en dat zij voor hen bidden. Maar zij bedenken dat, al zouden Noach en Samuel om hunnentwil voor de Heere staan, er toch geen hoop is. Kom en zeg tot hen: Werpt de genade niet weg; werpt dat bloed niet weg, hetwelk waardig is door de gezegende engelen in vaten van goud vergaderd te worden; weent en keert weer, en de Heere zal zich tot u wenden.

Maar zij zullen u antwoorden: Wat spreekt u mij van bekeren en geloven? Is een tijd van ziekte geschikt om zich te bekeren? Maar de Heere heeft grote dingen voor u gedaan, u hebt dat wel gedacht, maar u had deze of die zonden, die ik weet dat u niet wist. Ik kende die, echter heb ik ze liefgehad; ik had wel enig flauw voornemen om dezelve te verzaken, maar de Heere heeft mij in mijn schijn overrompeld. Doch de genade is oneindig.

O, dit is mijn plaag; ik heb een einde aan mijn zonden gezien, en nu gevoel ik het

begin van mijn plaag; gelukkig zijn zij, die in de Heere sterven, en driemaal gelukkig, die zich voor de Heere bereiden.

2. Beweegreden.

Denk dat u maar een korte tijd hebt om u te bereiden, en het zal dan de tijd zijn als u er het minst om denkt, Luk. 12: 46. De pijlen des Heeren zijn nu afgeschoten; als u dacht dat u binnen kort dodelijk getroffen zou worden, zo zou gij u bereiden, maar u denkt dat de Heere Zijn komst vertraagt. Ach, bedenk, dat de Heere als u er het minst om denkt, komen zal.

3. Beweegreden.

Zo u nu onbereid zijt, zult u de volgende dag nog veel meer onbereid zijn; veronderstel dat uw tijd lang is, zo zult u ongeschikter zijn hoe langer u vertraagt; nu hebt u verhinderingen, ge zult er meer en meer hebben, hoe langer u leeft; uw hart zal dagelijks meer en meer verharderen.

§. 14: 1e Middel.

Bid de Heere, dat Hij u bereide en bekwaam make, dat Hij u zijn Christus en de volheid des Geestes geve, die u weet dat de Heere hun zal geven die er om bidden. Want de mens is evenmin als des pottenbakkers leem in staat om zichtelven voor de heerlijkheid te bereiden, of zichzelf daartoe te bestemmen en te verkiezen. Zie Ps. 10: 17. Rom. 9: 23. Het is de Heere, die tot heerlijkheid bereidt; bid daarom. Niet omdat het gebed de Heere daartoe kan bewegen, maar omdat het een middel is, door God bestemd, om zijn eeuwige voornemens der genade in de vaten der verkiezing ten uitvoer te brengen, Hand. 9: 9. 11. Paulus treurde drie dagen en hij at of dronk niet; echter was hij niet mismoedig, maar hield aan in het gebed en liet niet af, totdat de Heere Ananias zond, opdat hij de Geest mocht ontvangen, zie vers 17.

Zo zeg ik tot u: De tijd is er geweest, dat u des s morgens en des avonds niet gebeden hebt; uw slaap heeft u dit niet willen toelaten; of als het zo was, dan is het echter Zonder treuren geweest, omdat u zonder Christus leefde, Christus misleidde, en de zonde van uw natuur koesterde; of, als het zo was, dan is het alleen bij vlagen geweest en u kon uw hoofd weer opbeuren, eer God Ananias met een boodschap van vrede, of ook diezelfde boodschap zonder de Geest der genade tot u zond. Zijt u nu bereid?

Ach neen!

Begin daarom nu dit werk; zeg: "Ik ben Uw leem Heere! en ik ben een gebroken onrein vat, onbekwaam tot enig gebruik, om enige genade te houden. Als de genade komt, dan vergeet ik U, en ik word erger; als er een ziekte komt, dan ben ik loom. Zijn er inzettingen, ik veracht ze; als u mij verzaakt, verzaak ik U. Zo U tot mij nadert, weer ik U af; wordt Christus aangeboden, dan verwerp ik Hem. Zo niet, dan word ik vermetel en verander Zijn genade in ontuchtigheid; heel nu Heere! een gebroken vat. Als ik leef, zal ik blijven zondigen; als ik sterf zal ik lasteren. Zo ik de daden der zonde verzaak, dan blijven nog de begeerlijkheden der zonde over. Zo zij uitgeblust worden, dan blijft mijn besmette natuur nog ongereinigd, en de schuld roept. Nu dan, o Heere! wees mijn Borg; begin U het werk, en heb daarvan alleen de eer."

Treur dan, totdat de Heere komt; ken de waarde en roem de tegenwoordigheid van de Geest, en bid dan, Joh. 14: 16. De wereld kan Hem niet ontvangen, want zij kent Hem niet; zie Joh. 4: 10. Het is onnut offeranden te offeren, tenzij het leven weggenomen wordt door het bloedvergieten.

2e Middel.

Zijt zeer waakzaam over uw hart, opdat het niet al te zwak worde, te toegeeflijk handele met de zonden, die na het geloof en de belijdenis van uw aandeel in Jezus Christus ontstaan. Zonden van het tweede gewas. Enige zonden ontstaan vóór de belijdenis, gelijk alle soorten van onwetendheid, verharding, dartelheid en ijdelheid. Dan worden velen door dezelve verschrikt, en daarna door het Evangelie vertroost, en dan is er vrede gemaakt. Ach, maar daar zijn enige mensen van nature gelijk de velden, die nadat zij gemaaid en gewied zijn, een tweede gewas hebben; mogelijk is het, dat u nooit tot die zonde weer vervalt, waarin u eens geleefd hebt, maar tot andere zonden, fijner en geestelijker, gelijk het huis, Luk. 11: 24, dat geveegd en gereinigd was, maar zeven andere geesten, bozer dan de eerste, kunnen er ten laatste in komen. Ach, draag zorg tegen deze, want zij zullen uw einde ellendig maken; u weet, dat de woningen van de satan geen geschikte woningen voor de Geest van Christus zijn; u weet, dat de vaten niet alleen van hout, maar zelfs van goud, als ze vuil en vergiftigd zijn, ongeschikt voor prinses zijn, tenzij ze gereinigd worden. Zie door de ganse Schriftuur heen, en u zult op de aangezichten der geveinsden enige vuilheid na hun belijdenis, of te gelijk met dezelve zien groeien, gelijk het bloed en de offeranden samen gemengd waren, Matth. 7:25. 25. Luk. 13:27. 27. Het zijn niet degenen die ongerechtigheid hebben, maar die ze werken; niet die er tegen werken, en dezelve allengs verdelgen, maar die er werkers van zijn.

Zo u mij vraagt, welke deze zonden zijn, zo antwoord ik:

Dat onkruid, die verstikkende doornen, die gezaaid worden en groeien terwijl u slaapt, zodat zij gezien kunnen worden als zij opgegroeid zijn, en u in uw velden wandelt, en die in uw harten overdenkt, zal ik stukswijze noemen.

1. Grootsheden; als gij u enige voortreffelijkheid boven anderen aanmatigt, en denkt dat u iets meer dan een ander zijt.
2. Geestelijke zatheden en heimelijke walging van de inzettingen, als ge met dezelve bezwaard zijt.
3. Het verachten van bekende waarheden, die gelijk de bloemen, bij het eerste verzamelen zoet waren, het zij aangaande uw ellende, of Christus. Indien het Evangelie aan de onkundigen gepredikt ware, zij zouden de hemel met geweld ingenomen hebben. Maar nu wordt uw ziel niet bewogen, en de gezanten Gods die hetzelfde brengen, worden veracht. Gelijk Paulus door die van Galatië en Korinthe.
4. Een geest van verbittering tegen deugdzaam mensen u kunt thans geen onkuisheid dulden, en zij kwetsen u, enz. Alexander was eerst vóór Paulus, en hij wederstond hem ten laatste in zijn aangezicht.
5. Vrijmoedigheid om te zondigen in kleine dingen, gewoonlijk zonder droefheid. Deze zonde wordt geteeld door een nagebootste verzekering van Gods liefde.
6. Het zoeken van God in de inzettingen en het werken van ongerechtigheid buiten dezelve. De mensen hebben vlagen van goede genegenheden, doch leven gewoonlijk in het kwade.
7. Te denken dat u waarlijk zijt, zoals u denkt dat u wel zou willen wezen, en echter inderdaad niet zou willen wezen.

Daar zijn nog andere zonden, maar deze zijn enige der meest bijzondere, die ik nu zal melden. Draag zorg dat gij ze niet laat toenemen, of inschikkelijk met dezelve te werk gaat. Want de heiligen kunnen deze wel gevoelen, maar zij besnijden de wortels van dit onkruid, en zouden het graag ten enenmale uitrukken. Maar als u die zacht behandelt, gelijk David de jongen Absalom, en denkt: God moet alles doen, ik kan ze niet nalaten, en u daarom aan dezelve de vrije teugel viert, en

hoewel er deze zonden zijn, zo heb ik nochtans veel goede tekenen en ook beloften dat ik zalig zal worden. Zolang zij mijn ziel niet kunnen verdelgen, welke zwaarigheid is er dan dat ze in mijn ziel toenemen? Zo zult u verloren gaan, 1 Cor. 9: 26, 27. als het dus met u is.

3e. Middel.

Draag zorg dat gij u niet verlaat op die vertroosting, welke ontstaan, omdat gij u voedt met de belofte en de Persoon van Christus. Zonder te gelijk de ziel met de goeden wil en de geboden van Christus te verkwikken. Denk niet dat u bereid zijt om Christus te genieten, als zijn belofte, zijn Persoon, en Zijn liefde zoet is, die goed is, want zijn wil is bitter, en een last voor uw ziel, zelfs voor uw ganse ziel; ik weet dat hij zo voor het onherboren deel der Godvruchtige mensen is, want daar zijn zodanige mensen, 1 Joh. 1: 6. Voor de heiligen is Christus liefde zoet, en zijn belofte zoet, Daarom, ook zijn wil en zijn werk. Joh. 1: 32. 33. Het is een spijs om te eten, die u niet weet, om te doen de wil desgenen, die mij gezonden heeft, om zijn werk te volbrengen. Het is hun voedsel, de wil van Hen te doen die hen liefheeft, en die wil te vervullen.

Als iemand zich van het ene naar het andere land begeeft, en hij van de spijs waar hij heen gaat, niet leven kan, zo is hij tot zodanige reis ongeschikt, omdat hij van de spijs van dat land niet kan leven. Nu, wat is het dat het leven der heiligen in de heerlijkheid voedt? Niet alleen Christus, maar met Christus te leven, om onder de bestiering en het koninkrijk van Christus volmaakt te worden. Kunt u ten dele en van de eerste vruchten daarvan nu leven? Als u dit kunt, zo weet dat het dan voor u bereid is, en u voor hetzelfde bereid zijt. Zo niet, dan leeft u (gelijk u zegt) van de tegenwoordige zoetheid der belofte; ja, mogelijk van de herinnering der oude vertroosting. Want de wil van Christus te doen, is voor de dood, niet het leven. Het is enkel uw taak, zijn wil te doen om loon.

Het is niet het gedeelte uwer erfenis, daarom zijt u ongeschikt om bij Christus te wezen. Hand. 21: 13. Waarom maakt u mijn, hart week? Zegt Paulus, ik ben bereid voor Christus te sterven en veel meer te doen. Denk dus: was Paulus bereid om te sterven, en ben ik niet bereid om hetzelfde te doen? Mijn hart, Heere! walgt van uw geboden; doch hetgeen de wet zwaar maakt, maakt het Evangelie zoet; om uwentwil, Heere! heb ik uw wil lief! O, uw liefde is zoet, maar laat Uw wil mij ook zoet zijn.

4e. Middel.

Tracht arm van geest te zijn, opdat gij, als u de wil des Heeren niet kunt eren, echter iets uit alle zonden en zwakheden, moogt verzamelen om Gods genade te eerera. De heerlijkheid der genade is het laatste einde. Zij die er toe bereid zijn, zullen die genieten. Wie zijn ze? Als de armen zien dat zij hun leven, hun zielen, hun vertroosting, in het niet doen van zijn wil verloren hebben, hetwelk bitter voor hen is, zo zal de Heere echter de eer van Zijn genade niet verliezen, Ps. 74: 21. De armen zullen dankbaar zijn. Wat zegt Paulus nu, dat vat der genade, die vervolger en lasteraar, doch later een heilige?

Ach, zegt hij, ik ben maar de minste van hen. Maar hij was een Apostel. Maar hij zegt: ik verdien die naam niet. Maar hij is in genade aangenomen. Het is wel waar. Maar nooit zulk een toonbeeld van genade, gelijk hij meent. En daarom zegt hij. De onveranderlijke Koning. enz.

Toen Jacob de Heere gezien had, Gen. 28: 20 21, zei hij: Wanneer de HEERE mij voedsel en deksel zal geven, zal Hij mij tot een God zijn; dat is, dan zal ik Hem groot maken. Hij had gezegd dat hij te voren zo zou zijn, en hij had het in overvloed. Zeg

dan ook: als de Heere zich over mij zal ontfermen en mijn misdaden vergeven, dan zal ik alles aan Hem geven, zelfs als ik duizend harten en tongen had. Waarlijk, het is gelijk Ps. 40: 18 zegt: De HEERE denkt nu aan u. Als een knecht zijns heren middelen verspild en verloren heeft, en rekenschap moet afleggen, zo kan hij dit met gerustheid doen, als hij op de ene wijze overvloedig wint wat hij op de andere wijze verloren heeft, en dan vooral als de winst het verlies aanmerkelijk over treft; zo ook hier.

§. 15. 1. Beweegreden, voor hen die bereid zijn, doch niet zo bereid als het wel behoorde.

De Heere heeft u gewaarschuwd om u te bereiden, door enige gevoelige droefheden in uzelf, of door de dood uwer vrienden, of door heimelijke vrees van uw eigen hart, dat uw tijd niet zeer lang meer is. En mogelijk zal dit de lijkpredicatie van enigen uwer wezen. Gij zijt gelijk de honigbijen in de wereld uitgevlogen om honig te verzamelen. En de Heere heeft u beroekt, en dat in uw eigen korven: u hebt gedacht lang in uw tabernakelen te wonen, en de Heere heeft die laten vervallen en niet meer vernieuwd.

2. Beweegreden. Als u onbereid leeft, zo zal de Heere u mogelijk door verdrietelijkheden, door vrees voor de dood en verschrikking der duisternis beproeven. En al uw voorbereidselen zijn dan te gering voor uw strijd.

3. Beweegreden. De plaats der heerlijkheid voor u bereid. Hoe zal ik, zegt gij, zo onheilig als ik ben, God zien? Christus (Joh. 14: 3.) wacht daar naar u. Hij verlangt naar u.

4. Beweegreden. Gij zijt mogelijk in veel opzichten onbereid. Als:

1. Nog niet in het huis en de kerk Gods geplant, nog niet tot de gemeenschap van Christus in zijne heiligen op aarde verzameld. Ik weet dat de mensen billijke redenen hebben om het uit te stellen. Maar als zij er gene hebben, zo zou ik niet graag in hun plaats sterven. Zie Hiskia, Jes. 38: 22 Ps. 26: 8, 9. Ik heb lief de woning uws heizes; raap mijn ziel niet weg met de zondaren. Ik geloof dat enigen die dierbaar aan Christus zijn, hier verlangen. En u zegt: u kunt dit, noch enig zaligmakend goed in uzelf vinden; ik zou liever iemand over zijn gebrek horen treuren, dan in genade roemen.

2. Daar zijn veel zonden, waarover u in de dagen uwer jeugd en in uw zorgeloozen staat niet genoeg geweend hebt. In de hemel treurt men niet; O, neem nu de tijd waar want het gemis van deze genade is niet zoet.

3. Mogelijk is er een voorname plicht verwaarloosd tegenover de zielen van hen die u toevertrouwd zijn, als met uw huisgezin en uw kinderen niet te catechiseren, en niet zorgvuldig hun zielen gade te slaan.

4. Mogelijk hebt u weinig voor de kerken gebeden, (doch wel voor uw huisgezin en kinderen) hetwelk gewoonlijk het laatste werk der heiligen is; voor de kerk kan men in de hemel niet bidden. Gelijk Christus bij het einde van zijn leven als een Priester zijn bloed stortte, en voor de kerk bad, zo worden ook de heiligen tot priesters voor God en Christus gemaakt.

5. Mogelijk hebt u nog geen bevel aan uw huis gegeven, noch uw testament gemaakt, uw rekening met de mensen nog niet opgemaakt en afgesloten, en dan is er geschil als u dood zijt en ongerustheid als u sterft.

6. Mogelijk zijt u zorgeloos geworden, hebt u alles verloren en verdreven; veel rimpels zijn in uw aangezicht en hart, enz. U kunt met Paulus niet zeggen, 2 Tim. 4: 7. Ik heb de goeden strijd gestreden, enz. Maar u hebt veeleer een bestand met de zonde gemaakt; u loopt niet, maar gij zijt uitgegleden; gij zijt gevallen, en zo hebt u alles verloren.

§. 16: **2e. Middel.**

Om alzo behulpzaam tot deze bereiding te zijn, maakt dat u een hart verkrijgt, hetwelk van de wereld ontdaan en gespeend is. Salomo heeft zijn hart hierin al te ver uitgelaten, niet in de leer van Epicurus, want hij zegt Pred. 2: 3. Ik heb mijn hart geleid in wijsheid, dit kunt u mogelijk ook doen, en toch onbereid zijn. Hoe? Ik kan niet. Maar God zal het u doen bereiken door verdrukking, Ps. 39: 78. Gij zijt hier vreemdelingen met God, gelijk al uw vaders. Daar is geen eigendom, niets is lang te genieten.

3e. Middel.

Erken de Heere Jezus, Hij is de uwe, maar u erkent Hem niet; doe gelijk Simeon die in de tempel kwam, Hem daar vond, en God loofde. *Nu, zei hij, laat mij gaan in vrede.* Heeft de Heere onuitsprekelijke zuchten, uitboezemingen en treurigheden verwekt, Mogelijk denkt gij, was Christus tegenwoordig, u zou aan een antwoord niet twijfelen; blijven ze nog duren? Meent u dat Christus verhard is? Is de Heere bij u gekomen in de tempel en openbaarde Hij Zijn liefde door Zijn eigen belofte, als gewis en getrouw, en, wilt u Hem echter nog niet erkennen? Had u en hebt u nu de gemeenschap des Geestes, en wilt u Hem nog niet erkennen? Zijt u bevreesd tot Hem te gaan, als anderen in de heerlijkheid zijn, die in uw voetstappen getreden hebben?

Ach, verneder u hierover, ik weet dat er niets is wat u doet vrezen, dan uw wederspanning snood hart en uw natuur.

U vraagt, kan de Heere zulk een lief hebben?

Ja, zulk een, als hij over hetzelfde treurt, Rom. 7:24. Jes. 57: 18, 19. De Heere zal vrede scheppen. Hij heeft uw wegen gezien, en Hij zal ze genezen.

En als u Hem aldus hebt, erken Hem dan dagelijks; zwijg stil, doe niets wat gij uw vrijmoedigheid in het gebed kan doen verliezen, sluit dagelijks uw rekening met Hem af en zijt indachtig dat de belofte vast blijft, ook als het gevoel verloren is.

Tegenwerping. Maar ik kan maar weinig voor Hem doen.

Antwoord. Het is waar Jes. 64: 6. Gij zijt des Heeren leem, Zijn vat, hoewel tot weinig openbaar gebruik; doe echter op uw standplaats voor Christus Jezus, wat u kunt. Dienstboden, heren, ledematen, rijken, armen! kwijt u vlijtig voor Christus; u zult er niets bij verliezen.

HOOFDSTUK 20

VERS 10.

De deur werd gesloten.

§. 1. In deze woorden is de uitkomst van dat wat onmiddellijk volgde, neergesteld; op de gunstige ontvangst der wijze maagden door Christus, volgde: de deur werd gesloten, hetwelk betekent de uitsluiting der dwazen van de gemeenschap met Christus liefde voor de wijzen, door de deur der heerlijkheid voor hen te openen. En toen zij binnen waren, de deur voor alle anderen te sluiten.

Merkt hieruit op:

1. HOOFDLERING.

Dat de dierbare liefde van Christus voor de uitverkorenen, bijzonder hieruit blijkt: de deur der heerlijkheid voor hen te openen, en die voor anderen van groots achting en naam in de kerk Gods te sluiten. Want dit is het oogmerk der woorden, Gen. 7:16.

Het koninkrijk der hemelen voor de gehele wereld te openen en allen zalig te maken, zou grote liefde in de ogen der heiligen wezen. Maar hen zalig te maken en anderen te verdoemen, hen aan te nemen en anderen uit te sluiten, zelfs mensen van groten naam en achting, ja maagden, dit verhoogt des Heeren liefde bij uitnemendheid, Christus onderscheiden, afzonderende liefde, Matth. 11: 25.

1. Reden. Als wij de menigte der ene zijde, en het klein getal der andere in aanmerking nemen; niet alleen ten opzichte van de wereld, maar ten opzichte van anderen in de kerken, Luk. 13: 24, Velen zullen zoeken, en veel eersten zullen de laatsten zijn, Matth. 19: 30.

2. Reden. Als zij in aanmerking nemen dat er veel redenen zouden zijn, zo men op het uitwendige wilde letten, dat de Heere de een zowel als de ander behoorde te verkiezen. Welk onderscheid blijkt er toch in het uitwendige tussen deze maagden? Ik verzeker u, dat de wijzen meenden dat de dwazen even goed en mogelijk beter, dan zij zelf waren, Richt. 6: 15, zegt Gideon: Hoe zult u Israël door mij verlossen? Ik ben de kleinste in mijns vaders huis; echter zei de HEERE: *Ik zal met u zijn*. Zo kunnen de heiligen zeggen, en zo zeggen zij: Waarom Heere, zult u mij verlossen? Ik ben de kleinste en nietigste van allen.

3. Reden. Als wij de reden opmerken, waarom de Heere dit doet, en dat het niets dan de wil Gods en zijn welbehagen is; Matth. 11: 25. Want waarom zouden haar vaten gevuld worden? Zij, en niet anderen ontvingen de wil Gods. *Ik ken u niet*, enz. waarvan hierna.

4. Reden. Als wij de onlijdelijke pijn aanmerken van hen die vergaan, en buitengesloten worden. Matth. 8: 11, 12. De kinderen des Koninkrijks worden uitgeworpen, waar weinig zal zijn. Hoe hoger een mens geklommen is, des te groter is zijn val en verplettering; aldus is het ook als iemand tot grote hoop, belijdenis en genegenheid gestegen is, maar als hij dan valt en alles verliest, ziet hij dat hij zijn ganse leven niets dan spinrag gesponnen heeft! Toen de Israëlieten nabij Kanaän waren werden zij buiten gesloten. Toen weenden zij.

1. Gebruik.

Hieruit kunnen wij zien, hoe weinig reden iemand heeft alleen te roemen op uitwendige voorrechten of algemene gaven, genade en voortreffelijkheden. Ik beken dat het een grote genade des Heeren is, een mens uit zijn goddeloosheid te roepen en van de wereld af te zonderen, hem tot de gemeenschap der heiligen te brengen, en hem te geven wat hem een goede achting bij anderen doet verkrijgen. Maar roem niet hierop, alsof de Heere u daarom bijzonder begunstigde. Want de Heere Jezus kan Zijne liefde aan de Zijnen, niettegenstaande dit alles, betonen. En aan u zijn verschrikkelijkheid, en Hij kan ten laatste de deur der heerlijkheid voor u sluiten. 1 Cor. 1: 27-29. De Heere verkiest de dingen die niet zijn, en kan anderer roem bevlekken en te niet maken. Rom. 11: 17.

De Heidenen beroemden zich, dat zij ingeënt waren. Maar o, zei de apostel, ziende dat deze geest zich verhief: roemt niet, zijt niet hooggevoelend, wordt niet zorgeloos. maar vreest; algemene gaven maken de mensen altijd hoogmoedig, gelijk de zaligmakende de mensen vernederen; die deze laatste ontvangen, verachten anderen niet, maar verheerlijken God. Als God enig onderscheid gemaakt heeft, aanschouw dan Gods goedheid, vers 22, maar roem niet daarop; vergenoeg u daarom niet met de naam van te leven, omdat u enige ingekankerde hoop, enige glinsterende voortreffelijkheden hebt, want de Heere kan dit doen om aan anderen Zijn liefde te tonen, en toch uw roem bevlekken. Gelijk iemand die grote hoop op ene verhoging, veel vrienden heeft om hem aan te prijzen en voor hem te spreken; als iemand tot hem zegt, ... u zult zeker vergeefse moeite doen, zal hij meer treuren dan een ander die geen hoop of hulp tot verheffing heeft. Hij zal niet roemen op iets wat hij had, maar hij zal een zekerder en veiliger weg kiezen. Zo zeg ik ook tot u, hebt u de geringste genade en gunst, dank God daarvoor, maar roem op niets anders.

2. Gebruik.

Hieruit kunnen de heiligen leren, hoe zij hun hart door de liefde des Heeren jegens hen kunnen ontvonken. Want daar is een zo vergiftigende gesteldheid in hen, dat zij, ofschoon zij die hebben, er soms niet door kunnen aangedaan worden; Waakt op Debora, waakt op u luit en harp.

Herdenk, en bedenk niet alleen, de liefde des Heeren die u behoudt, roept, verootmoedigt, enz. maar herinner u dat ze u roept en anderen laat blijven; dat zij u levend maakt en anderen dood laat; u de deur der heerlijkheid opent en anderen buitensluit; gij uit het koninkrijk der wereld roept, op u in een zondige stad neerziet, om u te doen ontwaken en anderen. O, zo velen, zorgeloos laten; gij uit uw zondig gezelschap roept, waarvan sommigen nu gelijk brandhouten in deze wereld roken, anderen in de hel branden; gij uit een zondige, onwetende familie roept, u die de geringste, de ergste van dezelve zijt, en de overigen daar laat; zie dit is te veel!

Ja, het is groot, als u in het koninkrijk der hemelen en in de gemeenschap der heiligen voor de Heere gebracht wordt, om u lief te hebben, zijn hart op u te stellen, terwijl Hij anderen uit uw eigen gezelschap, mensen van grote hoedanigheden en bekwaamheden verzaakt, die u beter, of ten minste zo goed als uzelf oordeelt; als Hij deze vorsten tot de mistvaalt vernedert en uw hoorn verhoogt; als Hij deze cederbomen neervelt, en een struik bewaart; als Hij de grootste eer van een mens met voeten treedt, en zich over een worm ontfermt. Want zo zijt ge in uw eigen ogen.

Och, laat dit vuur uw hart ontsteken, hoewel u er te voren door aangedaan waart, inzonderheid omdat er geen reden voor in uzelf is, maar het alleen Gods welbehagen is; dit heeft Christus zelf ontvonkt, Matth. 11: 25. Het is wel waar, dat u dit niet ziet, maar u zult het eenmaal met uw ogen aanschouwen; alleen laat deze liefde, wederliefde, dankbaarheid en ootmoed in uw hart ontsteken.

Daarenboven indien de Heere tussen u en anderen onderscheid gemaakt heeft, betwijfel of veracht Zijn genade dan niet; opdat gij uw liefde - als u die niet verloren hebt, - moge herstellen. Als Zijn liefde u meer verootmoedigd en dankbaar maakt, dan staat gij, Rom. 11: 20 Jes. 65: 16. Vrees niet voor uw staat, omdat de Heere de natuurlijke ranken afsnijdt. Denk niet of u ook een van de uitverkorenen zou zijn. Maar vrees voor de minste zonde, en Christus te verongelijken, die u lief gehad heeft; hoed u inzonderheid voor grootsheid, en voor ondankbaarheid die er de wortel van is. En bedenk, dat de geringste dingen verkoren zijn, om de sterke te beschamen.

2. LERING.

Dat de deur der genade en der heerlijkheid in de toekomst des Heeren, bij de dood of het oordeel gesloten zal worden voor alle goddeloze mensen, die er leven.

Er is een tijd wanneer de deur voor de mensen geopend is ten opzichte van toedienende bedelingen, want de geheimen der verkiezing moeten wij daar laten, Jes. 55: 6. 7. Deze tijd is in dit leven. Maar als de dood komt, dan is hij voorbij. Toen de engelen zondigden, heeft de Heere de deur terstond voor hen gesloten, maar door Christus is de deur voor de mensen gedurende hun levenstijd open.

1. Reden.

Omdat er na de dood geen middel van genade of heerlijkheid overgelaten is, in de bediening des Woords en des gebeds. Want dit is de voornaamste sleutel om de deur te openen, zelfs wanneer de deuren des harten en van de hemel gesloten zijn, zie Matth. 16: 19 en 2 Cor. 6: 2. Het is nu de tijd van bidden en prediken, en alzo om geholpen te worden. Want na de dood zijn er geen predikanten. Zij rusten van hun arbeid. En de bediening der mensen is hier voor de mensen, niet voor afgestorven zielen. Lazarus kan dan geen druppel koud water geven om de tong te verkoelen, veel minder de predikanten om de harten te vertroosten of te bekeren. Weliswaar kan de Heere buitengewoon werken. Maar meent gij, dat Hij het doen zal voor iemand, die de genade gedurende zijn ganse leven veracht heeft:

2. Reden. Omdat het onmogelijk is dat ze na de dood zich door enig ander middel zouden kunnen bekeren, als er een middel werd aangeboden, daardoor hun zonde te zien en hun straf te gevoelen, omdat na de dood het oordeel des toorns voor de goddelozen komt, Hebr. 9: 27. Alle lijdzaamheid en medelijden heeft hen verlaten, en alzo is de toorn op hen, zodat zij niets kunnen doen dan die te verdragen. Gelijk onder een zware last, of in een brandend vuur, al de gedachten, genegenheden en overleggingen daardoor ingenomen zijn, en dit is alles wat men kan doen, Hebr. 10: 27. Zo ook is het ook hier.

1. Gebruik.

Tot wederlegging van een venijnig, geestdrijvend, verborgen gevoelen, hetwelk gelijk een boze geest het gemoed van enige mensen plaagt; namelijk als ze denken en besluiten, zelfs in de tijd van gezondheid, en te midden van heilzame geneesmiddelen, dat hun tijd van genade voorbij en de deur voor hen gesloten is, eer Christus bij de dood of het oordeel tot hen komt; welke gedachte, hoewel God die veeltijds ten goede keert, om een stoutmoedig hart te vernederen, hetwelk Gods dag laat voorbijgaan en in zijn zonden blijft liggen, nochtans soms het hart in alle krachtige pogingen belemmert, alle plichten afraadt, het ganse Evangelie tot een bediening des doods en een handschrift daartegen maakt. Als men besluit dat God de deur voor het hart gesloten heeft, zo sluit men God, en Christus, en al Zijn beloften buiten.

1. Sommigen denken dat ze tegen het licht gezondigd hebben, doordat ze enige godslasterlijke gedachten hebben gehad; dat ze de onvergeeflijke zonde gepleegd hebben, enz.

2. Enige anderen denken zo niet, doch horen echter dat de tijd van sommige mensen voorbij is vóór de dood. Zij menen dat het met hen evenzo is; ofschoon ze zolang gezocht hebben, blijven zij nochtans door God verzegeld tot de verharding des harten. En hoewel ze in schijn tot Christus komen, worden zij inderdaad van Hem afgehouden.

3. Anderen van de heiligen, die veel droevige wederwaardigheden en beproevingen ontmoeten, en bevinden dat de ene zwaarigheid op de andere volgt, menen met David: God heeft ons vergeten. Hij heeft zijne barmhartigheid toegesloten, en wil onzer niet meer gedenken om ons genadig te zijn. En hoewel Hij also geweest is, denken ze, wil Hij, omdat hij door hen zo misleid geworden is, nu niet meer genadig zijn. En zo bezwijken hun harten.

Ach, bedenk dat de deur van Gods genade niet gesloten wordt vóór de dood; dan is het de tijd om haar te sluiten.

Ik wil wel toestaan, dat er een tijd in dit leven is, wanneer de Heere ophoudt te twisten, en Hij de ziel verlaat; wij mogen dan wel zeggen, gelijk Christus zei: *Och of u ook bekendet! ... maar nu is het verborgen voor uw ogen.* Maar dit is een verborgenheid, waarvoor een zorgeloos verachter der genade moest beven. Daarom hebben zij die ontwaakt zijn en zich op weg begeven hebben naar Christus, zich hierover niet moeilijk te maken.

Tegenwerping. Maar ach, dat ik wist of de genadetijd voorbij was of niet.

Antwoord. Ik zal u liever enigen goeden raad geven. Want het is voor u niet dienstig deze tijden en gelegenheden te weten. Maar dit kan ik alleen zeggen, als de onvergeeflijke zonden niet bedreven zijn.

1. Deze, tijd van het sluiten der deur, is niet in dagen van gezondheid en vrede, maar in de tijd van uitnemende ent roering, als deze hen meer kwelt dan de zonde, zie Spr. 1 en als ze op hun ziekbed liggen, en in de zondvloed van Noach. 1 Petrus. 3: 20.

2. Of als het in de tijd van gezondheid is, dan is dit altijd vergezeld met haat, en de heiligen heimelijk of openlijk te weerstaan; omdat Christus hen ten enenmale verlaten heeft; wordt hun hart opgeblazen tegen de heiligen daarom benijdde Saul David, Ezau haatte Jacob. Daar waren murmureringen tegen God en tegen Mozes in de woestijn. Maar om tot de raadgeving te komen. Want God laat soms de Satan los op een arm schepsel, om het te kwellen en te verontrusten.

Eerst: Overweeg de wortel van deze kwaal. Hetzij die bestaat in grote hoogmoed, of in verachting van de rijkdom van. Gods genade.

1. Hoogmoed. Want dit zullen wij bevinden dat zulke geesten, omdat de vrede aan hen niet verzegeld, noch de sterkte tegen de zonde aan hen verleend is, evenmin als dat wat zij hebben wilden, juist hierom geen leven, middelen, of aanbiedingen van genade achten. Wat is dit alles, zeggen zij, als God mij verlaten heeft? Wat het is? Ja, dat is het in het brede aangetoond kan worden.

2. De genade te verachten: als ik zodanige zonden niet bedreven had, dan kon ik om genade denken maar zulke euveldeaden, zulke ellenden kunnen niet genezen worden. Waarlijk, het is er mede gelijk met de verachting van een geneesheer, als men denkt: Ware ik niet ziek, zo zou hij teder en behulpzaam zijn, maar nu niet, nu ik zo ziek ben. Zo ook hier enz.

Ten tweede. Overweeg, indien ook de tijd voorbij ware, zo bedenk dat u waardig zijt van God, zelfs van uw jeugd af, verlaten te worden, dat gij uw dagelijks brood niet waard zijt, veel minder des Heeren Avondmaal te proeven. Maar de Heere was onwillig de deur te sluiten. Daarom weende Hij over Jeruzalem; Ps. 81: 14, *Och dat mijn volk in mijn wegen gewandeld had!* Uw zonden tergden de Heere daartoe, indien Hij u in gerechtigheid had afgesneden. Daarom al is de tijd voorbij, zo zijt niet mismoedig, maar betoon u vernederd, zie Richt. 10: 14, 15, en doe als David, Ps. 42: 4. Mijn tranen zijn mij tot spijs, terwijl zij zeggen: Waan is uw God? Daarom zeg tot de Heere: de Satan zegt en het gevoel zegt, en de vrees zegt: Waar is uw God? *Heere, hebt medelijden!*

En zo uw hart ziek is, geef er de Heere kennis van, vers 6. Ik ben verzekerd dat velen schielijk een antwoord op deze vraag zouden ontvangen, als zij zo te werk gingen, maar zij missen op zijn minst de vertroosting der genade, en barmhartigheid, omdat zijzelf de uitdelers van des Heeren genade en tijd willen zijn,

Ten derde: Overweeg dat de tijd mogelijk nog niet voorbij is. Het is een verborgenheid, Gode alleen bekend. De deur der genade schijnt mogelijk alleen maar gesloten te wezen. Waarom zou Christus anders zeggen: Klopt? Toen de Ninevieten hoorden dat ze binnen veertig dagen zouden sterven, zie Jona 3: 9, zeiden zij: *Wie weet? God mocht zich wenden.* U zegt, het vonnis is geveld en uitgesproken, gelijk Spira zei: *ik ben er van verzekerd.*

Ik zeg hierop: wie kan zeggen, alsof God zo gezegd had, dat Hij niet zal bekeren? Zijt daarom hier over niet mismoedig en bezwijk er niet onder. Ja, het is het allerwaarschijnlijkst dat de tijd nog niet voorbij is.

1. Omdat de dingen die tot uw vrede dienen, de ontdekking van de snoodheid van uw eigen hart, de heerlijkheid van Christus, voor uw ogen niet verborgen zijn.
2. God roept u nu tot bekering. Toen de kinderen van Juda David verbannen hadden, en dachten: Hij zal ons niet aannemen. Toen liet David hun boodschappen: *Waarom brengt u de Koning niet terug? Ik ben vlees van uw vlees.* Toen werden zij allen door hoop op gunst aangemoedigd, 4 Sam. 19: 12, 14.

Ten vierde, Overweeg dat zo u wederkeert, het er zo ver af is dat de tijd van liefde voorbij is, dat ze dan waarlijk in uw ziel verschenen is.

Tegenwerping. Maar mijn zonde is groot.

Antwoord. Veronderstel dat het godslastering tegen Christus, ja het vermoorden van de Zoon Gods ware; echter werden de Israëlieten aangenomen, toen Petrus bekering ten leven predikte, en zij dat woord graag aannamen, ofschoon ze behulpzaam geweest waren om Christus te kruisigen.

Ach, maar mijn hart is hard! Hos. 10:12. *Braakt u lieden een braakland, enz. Dewijl het tijd is, zegt de Heere.*

Tegenwerping. Maar ik heb geweigerd weer te keren, en ik ben niet beschaamd geworden!

Antwoord. Echter, zie Jer. 3: 4, 5. *Zult gij niet van nu af tot Mij roepen? enz.*

Tegenwerping. Maar als ik wederkeerde tot de Heere, en Hij weigerde tot mij weer te keren?

Antwoord. Neen, Jer. 8: 4, *Zal men vallen en niet weer opstaan?* Zal de HEERE afkeren, en niet wederkeren? Wel, is Hij dan gedurig gevallen? De reden wordt gegeven. Daar is niemand die zegt, Wat heb ik gedaan? Hoe heb ik Gods genade veracht! de ooievaar weet zijne gezette tijden, enz. De Heere beware u dat gij uzelf hier niet verbrijzelt, en make dit tot een woord van Christus aanmoediging voor u.

2. Gebruik. Tot vermaning aan alle mensen om niet uit te stellen vrede met God te maken.

Want als u dood zijt, is de deur gesloten. En al riepen de engelen dat ze geopend mocht worden, zo zouden zij niet verhoord worden.

Gij die jong zijt, wees heden gewaarschuwd, dat u niet denkt dat het nog tijd genoeg is; u die oud zijt, denkt niet dat het veel te laat is, of dat het een schande voor u zou zijn nu te beginnen; u die uw hart vervuld heb met snode vertroostingen; u die opgewekt zijt geworden, maar nu zijt in slaap gevallen; u zult weldra voor God moeten staan. Hoewel gij u nooit bekeerd, nooit smart gevoeld hebt, nooit enige grote weemoedigheid gevoeld hebt, nooit het leven van Christus, noch de vrede des gewetens gekend hebt, nooit het koninkrijk en de machtige kracht van Christus ervaren hebt; wanhoop echter niet, want nog is er hoop. Maar als de dood eenmaal komt, zijt u weg; nog is het dag, en Christus breidt zijn vleugelen nog uit. Maar als de dood komt dan is zijn tijd voorbij.

Tegenwerping. Maar ik heb nog een geruime tijd voor mij.

1. Antwoord. Mogelijk niet. Want gij zijt zelf veroordeeld.

2. Zo u die te wachten hebt, zult u echter alsdan de lijdzaamheid en verdraagzaamheid Gods niet misbruiken? Zult u verachten hetgeen u tot bekering leidt, gelijk een mens die aan het zinken is, hem in het aangezicht spuwt die zijn hoofd boven water houdt; wilt u erger dan een duivel zijn?

Tegenwerping. Maar met een kleine bekering zal ik het kunnen goedmaken. Het is haast gedaan

Antwoord. Ach neen! Paulus zegt: ik heb de goeden strijd gestreden; u hebt zonden te verzaken, die u zo dierbaar als uw leven zijn; u hebt duivels en de wereld, waarmee u te worstelen hebt; ja met God zelf hebt u te worstelen; u kunt uw loop in één dag niet voleindigen.

Tegenwerping. Wat is er aan gelegen, al word ik buitengesloten?

Antwoord. Ik zeg niet meer dan alleen wat Salomo zeide, Spr. 5: 11, 12, 13. O, hoe heb ik de tucht gehaat! Dat zal in de dag der toekomst uw jammerlijke gesel zijn, als u buiten gesloten wordt. Ach, hoe droevig zal het zijn, nooit een vriendelijk gezicht, nooit een woord van Christus te hebben, maar Hem van verre te zien; dit zal hiernamaals uw vreselijk deel zijn. Waarlijk, wij mogen met Christus wel klagen, u kunt de tijden van het weer, maar Christus toekomst niet onderscheiden.

VERS 11. 12.

Daarna kwamen ook de andere maagden, zeggende: Heere! Heere doe ons open: maar Hij antwoordde en zei: Voorwaar zeg ik u, Ik ken u niet.

In deze twee verzen is neergesteld het antwoord, dat Christus aan de dwaze maagden gaf, en zijn gedrag jegens haar; dat is, Hij erkende haar niet als de Zijnen, maar zei: *Ik ken u niet*. Haar ellendige verwerping wordt verzwaard door deze bijzonderheden, die haar ellende aantonen.

1. De aantekening van de zekerheid hiervan. *Voorwaar* enz.
2. Hoewel zij naderhand tot de Heere kwamen. Daar wordt niet gezegd, met olie in haar vaten, enz.
3. Hoewel zij, toen zij kwamen, de Heere baden open te doen.
4. Hoewel zij ernstig baden: *Heere, Heere*.
5. Hoewel zij drangredenen gebruikten Heere, Heere; alsof zij zeiden, gij zijt onze Heere en Zaligmaker; wij verlangen van niemand leven dan van U.

1. LERING.

Dat na de komst van Christus ten tijde des doods of des oordeels, zij die het meest verborgen zijn, dan zeker zullen weten dat de deur gesloten is, en te gelijk hun uitsluiting en ganse scheiding van Christus' aangezicht.

Deze dwaze maagden hadden in haar leven enige hoop en verzekeringen van genade, zolang de Bruidegom nog afwezig was; alzo hebben enige mensen in deze wereld ook een zodanige hoop. Maar toen Christus kwam en de deur voor hen sloot, kenden zij hun ellendige staat.

Dit leven wordt met een slaap en droom vergeleken Ps. 90: 5, waarin de mensen de dingen onder valse gedaanten zien en begrijpen. Zo ook hier. Maar als zij ontwaken, vertonen zij zich anders; na de dood worden de mensen wakker; dan zien ze de dingen gelijk ze zijn. Van de rijke man, Luk. 16, bewijst dit.

1. Reden.

Omdat God dan een nieuw licht laat schijnen, klaar genoeg om de dingen te kennen en te zien gelijk zij zijn, en ze gelijk zichzelf en hun staat te kennen. Het is een atheïstische spreuk, als u zegt Pred. 9: 5. 7. 10, dat de doden niet weten. Daarom, wees zo vrolijk als u kunt, eet uw brood met vreugde, enz.

Neen, dan weten zij het, enz., gelijk de heiligen hun eeuwige aanneming kennen, door een aller-voortreffelijkst licht. God wandelt hier in schemering, maar dan zal dit helder licht komen, gelijk het is met een mens, die veroordeeld staat te worden; eer hij gerecht wordt, brengt de rechter volkomen bewijs te voorschijn dus, Hebr. 9: 27.

Na de dood volgt het oordeel. Daar is volkomen bewijs. Toen Adam voor God stond, overtuigde de Heere hem volkomen; als de dood komt, dan is er een einde aan der mensen rentmeesterschap, Luk. 16: 2, en als daaraan een einde gekomen is, wat komt er dan? *Kom, geef rekenschap*. Zij nu, wier rekeningen vals zijn, moeten óf de aldoorzoekende ogen Gods misleiden en verblinden, en alzo niet bevonden worden, óf zij zullen zien waar in zij ontrouw en vals geweest zijn. Wat van het algemeen oordeel gezegd is, is ook waar van dit bijzonder. Het is de dag der openbaring. God zelf zal

dan de zaken opklaren, gelijk Christus hier doet: Voorwaar, ik ken u niet.

2. Reden.

Omdat de ziel dan zal trachten te kennen, en lege tijd zal hebben om zichzelf te zien en te kennen. Gelijk deze dwaze maagden in zeker opzicht haar eigen zielen zagen gedurende haar levenstijd, maar nu zien en aanschouwen zij dit inderdaad; sommigen kennen zichzelf niet, ofschoon zij licht hebben; noch hun eigen ellende, omdat zij die niet trachten te kennen. Daarom slaan zij nu geen acht op zichzelf naar hun licht; of, indien zij het trachten te doen, zo hebben zij daarvoor geen lege tijd. Het gewoel en de menigvuldige zorgen weerhouden hen van een klare kennis van hun staat. Maar dan zullen de mensen in het land der eenzaamheid gebracht worden. Zij zullen lege tijd hebben om te zien, daar zij alsdan Gods licht hebben om te zien; dan zullen zij geen bezigheden hebben, dan alleen om te overdenken: Wie ben ik, en wat heb ik gedaan? De mensen zullen dan geen steden te bouwen en geen zaken te verrichten hebben, gelijk Felix, en hierdoor het licht uitblussen.

3. Reden.

Omdat het geweten dan ten enenmale ontwaakt is, doordat het dan een tijd van oordeel is. En als dit zo is, moeten de getuigen het doen blijken; hoewel zij lang te voren gezwegen hebben, zullen ze dan genoodzaakt worden te spreken. Het is wonderlijk te zien wat het geweten zal spreken als God het doet ontwaken. De mensen willen veeltijds het kwaad niet zien dat zij bedreven hebben. Maar het geweten zal hun doen zien, ja, het belijden, als het ontwaakt is. Drie dingen zal het geweten te weeg brengen als het ontwaakt is.

1. Het zal de mens zijn voornaamste zonden toeliep, die hij verdedigde, die hij verkleinde, die hij nooit wantrouwde. Het zal zeggen: Deze dingen hebt u gedaan.
2. Het zal in het geheugen brengen de vergeten, verachte, dode en begraven zonde, in groten getale, alsof ze allen pas gedaan waren, Joh. 4: 29. *Alles wat ik gedaan heb.*
3. Het kan en zal al deze zonden verzwaren, en dezelve in haar grootheid voorstellen, zodat de mensen hun eigen vonnis over zichzelf zullen vellen, gelijk Kaïn deed. Zodat al is het dat de ganse wereld hen overreedt, dat hun staat goed is, zij dit niet kunnen geloven, dit nu zien wij reeds in sommigen in dit leven. Maar als het leven geëindigd is, zullen deze dingen veel levendiger uitgewerkt worden. Ps. 50: 21. Ik zal u straffen; zelfs dat u dacht dat God goedkeurde, en Ik zal ze u ordentelijk, in hun getal en grootte voor ogen stellen, de zonden des gewetens, namelijk alle valsheden, bedriegerijen, verfoeilijke boze streken, enz. Ik deed dit en dat, doch ik had er deze oogmerken mede, en ik koesterde deze zonden door dezelve; dit zal het geweten de mensen doen zeggen.

4. Reden.

Omdat de Satan, in wiens bewaring de ziel alsdan gesteld is, aan de ziel verschijnt, en ze zich in zijn handen bevindt. De beste geveinsde wordt nooit uit de handen van de satan en uit zijn macht verlost. Hij zal haar óf steeds in bezit houden; óf zo niet, zo zal hij wederkeren. Hij zal nu in deze tijd van vrede niet aan de ziel verschijnen, omdat er nog hoop is. Maar na de dood, is de hoop voorbij, en daarom verschijnt hij dan. Want als de zielen der uitverkorenen door de engelen ten hemel gevoerd werden en met hen zalig zijn; dan zijn integendeel de zielen der goddelozen in de handen des duivels. 1 Petrus 3: 19, Hij predikt de geesten die nu in de gevangenis zijn. De dieven, zolang zij niet bekend zijn, of bekend, doch niet gevat zijn, vrezen de dood niet. Maar als zij gevat en in de gevangenis gezet zijn, weten ze dat ze sterven moeten; dan zien ze hun

cipier. Zo ook is het hier. En gelijk de Satan het hart van de ootmoedige, verbannene, veroordeelde en bedroefde, 2 Cor 2: 11, alzo deze zoveel meer, als ze uit Gods tegenwoordigheid geworpen wordt. Als een gevangene die door hem, die hem overwonnen heeft, gevangen is, dan komt de overwinnaar en treedt hem met voeten, inzonderheid als het een voornaam persoon is, die hij overwonnen heeft.

5. Reden.

Om de onlijdelijke en zware toorn Gods, die dan de ziel prangt. Luk, 16: 24. *Ik lijd smarten*. In dit leven worden, hoewel God bij hen verloren is, de harten der mensen door schepsels, door lijdzaamheid, en algemene goedgunstigheid vertroost. Gelijk gebrande voeten in het water verkoeld worden. Maar als, de mensen dood zijn, is er geen schepsel meer, om het hart te verlichten. Het lichaam is dood, en wat zijn deze dingen voor de ziel; als ze gevoelt dat God weg, en voor eeuwig weg is, en dat ze in de grootste pijniging gekomen is, waarin Hij het meest nodig was; dit zeg ik, gevoelt de ziel; ja dit wee gevoelt ze inderdaad.

De beesten kennen hun ellende, als zij het mes in hun hart voelen. Al misleiden de mensen zich nog zozeer met valse inbeeldingen, zo zal nochtans als zij het anders gewaar werden hun mond gestopt worden, gelijk in de dagen van Noach. De mensen willen enige hoop hebben, terwijl Gods lankmoedigheid voortduurt, maar als die uitgeput is, bezwijkt hun hoop, zowel als hun hart. Zolang de mensen in het vaartuig zijn, hopen ze in het leven te blijven, maar als dat zinkt, en ze geen plank, geen strand, maar niets anders dan golven en schreiende mensen, enz. Zien, dan moet hun hart noodwendig bezwijken.

1. Gebruik. Tot schrik voor hen die niettegenstaande de klare overtuiging van het Woord, hun verdoemenis en hun ellende nu niet willen geloven.

Soms komt het Woord zo nabij de mensen, en zelfs de zonde waarin zij leven, wordt van zo nabij aangewezen, en hun woorden en gedachten geopenbaard, alsof iemand het de predikant verwittigd had; ze denken: hij spreekt tot mij, maar zij willen niet geloven dat de zonde zó afschuwelijk en God zo heilig is, doch zij hopen het beste. Maar zo zij deze overtuigingen verachten en niet gadeslaan, moeten zij echter bedenken dat de tijd nadert en niet ver af is, waarin zij zullen weten, dat het woord des Heeren dierbaarder voor Hem dan voor hen is. Zij laten het vallen, maar de Heere zal dit niet doen, 1 Sam. 3: 19. De oude wereld wilde Noach niet geloven, daarom liet de Heere haar door de ondervinding daarvan overtuigen.

Ik weet dat de mensen misleid kunnen worden. Maar het is gelijk de apostel zei in een ander geval: Het Woord is niet gebonden; onderzoek alzo het Woord, gelijk God de geheimen van uw hart en uw geveinsdheid onderzoekt, Hij, die niet te bedriegen is; uw scepter, o Heere, is een scepter der rechtvaardigheid en die kan niet gebogen noch verwrikt worden.

En als de mens u veroordeelt, zo weet dat God groter is dan de mens, en het is zijn eer de woorden zijner dienstknechten te bevestigen, die geen waarzeggers, vleiers en onzekere voorzeggers zijn van hetgeen hun beschoren is, Jes. 44: 26, maar zij hebben hun volmacht in het Woord, deze zal door God zelf bevestigd worden; ja, dat Woord zelf zal ontwaken, hoewel het nu slaapt. Het Woord is alleen nagelaten als een Getuigenis, Matth. 24: 14, en meent u dat het zo niet zal zijn?

Als Christus leeft, zal Hij het bevestigen. Is het niet beter uw staat nu te kennen, en daarover verootmoedigd te wezen, dan die te kennen als het te laat is? Als twee personen een krakeel met elkaar hebben en de een die het meest gelijk heeft, de ander bidt om zich met hem te verenigen, zijn misslag te bekennen, en zich te onderwerpen,

daar hij het hem zal vergeven, eer hij voor hoger gerechtshoven komt waar het onderzocht zal worden, zodat hij zelfs gevangen genomen en tot zodanige boete en kosten verwezen zal worden, die u ten enenmale zullen ruïneren.

Is het dan niet ellendig voor zulk een mens zo hardnekkig te zijn, zich met ijdele hoop te voeden, en niet te luisteren, totdat hij alles verspild heeft en ten enenmale bedorven en een bedelaar geworden is? Waarlijk zo is het hier. Ik eindig, met u de toespraak van God aan de zonen van Eli te herinneren, 1 Sam. 2: 25, *Zij hoorden de stem huns vaders niet, want de HEER.E wilde ze doden.* Zo wilt u hier niet horen dat de predikanten u veroordelen, omdat God het zal doen.

2. Gebruik.

Zie de grote dwaasheid van hen, die enige valse vertroostingën verkregen hebben, en een afkeer hebben om het ergste van hun staat te vernemen, Jes. 30: 10; die tot de profeten zeggen, Profeteert ons bedriegerijen; of zo niet, zo willen zij toch tot het licht niet komen, Joh. 3: 20, of als het licht tot hen komt, zo haten zij het licht, zij doven het uit, en verstikken het, zo zij niet insgelijks de mens haten die het hun ontsteekt. Zult gij uw staat hiernamaals kennen en wilt u die nu niet zien? Welke vertroosting zal dit voor u zijn?

De struisvogel steekt, als hij gejaagd en moede wordt zijn kop in de grond of in de struiken van een kreupelbos, en denkt dan dat hij veilig is, hoewel men zijn ganse lijf kan zien. Hij denkt dat de jager en de honden hem niet zien, omdat hij hen niet ziet. Zo is het hier ook. Wat zal het u baten uw ogen voor de navorsing des Almachtigen te sluiten, u die uzelf niet kunt verbergen? Weliswaar, als er geen hoop was, mochten de mensen zichzelf vertroosten, en met de vrees voor dezelve niet sterven, totdat zij komen te sterven. Maar daar is hoop. Ach, welk een dwaasheid is het, die nu niet te zien! En waarlijk, dit is de toestand der mensen.

1. Omdat enigen denken dat het een schande is nu te beginnen zichzelf te veroordelen, nadat men reeds zulke goede gedachten van hen gehad heeft.
2. Om de onrust. De mensen willen die natuurlijk ontgaan, en hierom willen zij hun zweren uitwendig bedekken.
3. Omdat zij het onmogelijk, of zeer moeilijk oordelen, nu zalig te worden, indien men hun aantoonde dat alles wat zij reeds gedaan hebben verwerpelijk is; hierom willen zij liever die vernedering ontlopen en alles in de waagschaal stellen.
4. Omdat zij hun onschuld en vertrouwen willen verdedigen. Wat? Zeggen ze, moet ik niet geloven, noch een goede hoop koesteren?
5. Omdat zij als zij hun best gedaan hebben, niet meer kunnen doen dan wat zij nu doen; namelijk, op Gods genade te vertrouwen.

Maar dit blijkt meer bijzonder

Eerst: Als de mensen niet willen zien, noch begeren, dat de Heere hun zonden en bedriegerijen openbaart, Ps. 36:4. Dit is een gedeelte van vleierij des harten, niet toe te zien om goed te doen; een begenadigd hart heeft zich daarvan ontdaan; dit kent het, en daarom wendt het zich tot de Heere, als het zichzelf en zijn staat niet kent, dan zegt het, Heem, leer mij! De verdoemende zonde is een beminde zonde, een zonde waaraan de ziel huisvesting, ruimte en toegang verleent. Daarom wil ze die niet zien, omdat ze die niet wil nalaten. Om deze reden zegt zij ook, dat ze haar niet kan zien, omdat ze dit niet wil; ze is verliefd op haar vleierij.

En het is vreemd als men ziet, dat enigen, die door ongeoorloofde zaken in onderdrukking leven, en overdadige ondernemingen in het werk stellen, hun zonden niet kunnen zien, hoewel er heimelijk en openlijk van gesproken wordt. Het is omdat

zij het niet willen. Zij kunnen ze niet zien, omdat ze niet willen. Het is zonderling als men ziet hoe de ogendienaars hun aanzien willen verdedigen, en zij kunnen het niet zien, omdat het hart heimelijk op deze ijdelheden verliefd is. En het is natuurlijk, aangezien zij de waarheid niet liefhebben, dat zij door dwalingen misleid worden.

Twee wegen kiezen de mensen, om hun zonden zelfs voor God te verbergen.

1. Door dezelve met redenen te bedekken. Een mens die om zijne naaktheid of zweren beschaamd is, zal een deksel daarvoor zien te krijgen; hierdoor kan men weten wat eens mensen voornaamste zonde is, namelijk uit zijn pleitredenen voor dezelve. Gelijk iemand kan weten waar de eieren liggen, als de hen er op zit. En waarlijk, een kleine rede zal de ogen veeltijds verblinden; ja; al wordt God en de Schriftuur voor ogen gesteld; Biléam had graag enig licht van God gezien om te kunnen vloeken, en hij ging van altaar tot altaar, doch hij vond niets. Zo ook hier.

2. Door dezelve met plichten en leedwezen te bedekken, en ze toch te plegen. Want als de mensen hun zonden zien, dat ze groot zijn, wat doen zij dan? Zij wassen ze met tranen, zij belijden ze, zie Jes. 58: 5, 6. Zij vasten om te strijden of tegen te staan. Zij willen wel gekweld worden met vertoornde gewetens, maar deze plichten doen hun goede hoop hebben. En dan komen er deze onderscheidingen: Ik heb zonden gelijk anderen, maar ik treur over dezelve.

Maar ach, bedenk dat deze droefheden de zonden niet vernietigen, veeleer de zonden voeden. Want zij verlichten u in uw zonden, Hos. 10: 4. Gelijk een vergiftig kruid groent in de voren der velden; u spreekt woorden, zegt de Heere, enz. Zo ook hier, enz.

Ten tweede: Als de mensen gewillig waren, zo zou de Heere hun zonden doen zien. Maar ze zijn onwillig om Hem in het gebruik van alle middelen tot dat einde gade te slaan; inzonderheid deze twee.

1. Naarstig dagelijks over het hart te waken, door dikwijls op zijn eigen daden acht te slaan. Het is zonderling, welke ontdekkingen er te doen zijn door opmerkende eindigen, oogmerken en beweegredenen tot uitwerkingen; hierom tracht Christus dit sterk in te prenten.

2. Dagelijkse overdenking op een plechtige wijze, 2 Tim. 2: 7. Merkt hetgeen ik zeg. Maar de Heere geve u verstand, Het is duizend tegen één zo de mensen zich zelf en hun zielen door het verwaarlozen hiervan, niet verliezen. Hagg. 1: 5, 6. David zei: Ik heb mijn wegen overdacht, en mij bekeerd. Nu te zeggen: Laat de Heere mij onderzoeken, maar de middelen niet te gebruiken, is zijn ogen voor het boek te sluiten en te zeggen: *Heere! leer mij nu.*

3. Gebruik tot vermaning

Ach, ken daarom nu het snoodste van uw eigen hart, Fil. 2: 12. Werkt uws zelfs zaligheid met vreze. De heiligen hadden vrees tot zorgvuldig onderzoek, hoe veel te meer hebt u die nodig. Gen. 27: 11, 12. Toen Rebekka wilde dat Jacob naar Izak zou gaan, zei Jacob: misschien zal mijn vader mij betasten, zo zou ik een vloek over mij halen.

De Heere Jezus, geloof het, zal u betasten. Hij zal zien wie gij zijt, eer Hij u de hemel binnen laat. Zo u vervreemd zijt van uw zonden, van Christus en Zijn genade, zo zult u zien dat de deur voor u hiernamaals gesloten zal worden, weet alzo nu hoe het met u is; niets zal uw hart, zo doorgrieven als dit, namelijk, als het te laat is om de zonde te zien die u verdelgt: Ach, dit zal pijn baren.

Gelijk de staatkundige wedervaart, als hij ziet: daar heb ik een regel van staat verzuimd. Daar heb ik een misslag begaan; als ik de zaken anders had bestuurd, had ik

dit gehad; ach, het smart hem. En zo zal het niet zijn, als u zult zien dat uw ontwerpen en hoop verijdelde worden.

Vraag. *Hoe zal ik dit weten?*

Antwoord. Merk op wat andere Godvruchtigen en opmerkenden van u zeggen of vrezen. Want hoewel God een geveinsde niet voor allen openbaart, echter is het zelden of het geschiedt aan de een of ander. 1 Tim. 5: 25, niet door tegenspreken en niet door een volkomen getuigenis te geven.

2. Merk op wat het geweten spreekt, of het u in koelen bloede bevreesd maakt, zonder te maken dat deze vrees uitgeblust wordt door nieuwe toepassing van Christus bloed. Daar wordt gezegd: De vreze des goddelozen zal hem overkomen, Spr. 10: 24. De mensen hebben soms enige heftige vlagen en dan hebben ze goede gedachten van zich zelf, hoewel ze gewoonlijk niet bij God en Christus inwonen.

Merk op naar welke zijde de schaal overslaat, als u stil zijt. De worm die niet gedood wordt, zal eeuwig knagen, als hij nu bijt.

3. Merk op wat u ontrust heeft toen de verdrukkingen u overkwamen; dan overtuigt God veeltijds de mensen van hun, dwaasheid. Toen in Benjamins zak de drinkbeker was, zeiden zijn broeders: God heeft onze ongerechtigheid gevonden, Gen. 44: 16. Zo kunnen enige ellenden ten onrechte toegepast worden, maar dan zult u mogelijk enige andere zonden zien, om welke de Heere reeds lang een geschil met u gehad heeft.

4. Merk op wat gij zijt als u weerstreefd wordt; velen zijn goed, als de mensen en God hen vergenoegen. Maar als de bestraffing komt, of als zij weerstreefd worden, zijn om ze uitzinnig, kwaadaardig, hatelijk, versmadend, moedwillig, Pred. 10: 11. De mensen willen zich wel vrijwillig aan iets onderwerpen, maar in hun eigen oogmerken willen zij niet weerhouden worden. Neem dan in aanmerking hoe gij uw eigen oogmerken in hetgeen u doet verloochent, en dan moogt gij u inderdaad (op God beroepen.

5. Merk op uw verzoeken en verdorvenheden, en tegelijk op de tegenstand die u er tegen openbaart; als alles in rust is, is er of een stilstand voor een tijd, of anders is er vrede tussen u en de zonde en de Satan, en alzo oorlog tussen God en u.

6. Merk op uw gevoelens; Soms, zegt Salomo, wordt een dwaas niet eer gekend, Spr. 17: 28. Want zij ontstaan, ten zij enigen, uit onnozelheid, uit enige verdorvenheden,

Vraag. 2. *Hoe kunnen de heiligen gerustgesteld worden, dat zij dit kunnen weten?*

Antwoord.

1. Wacht u, dat gij uzelf niet met enige mate vergenoegt. Maar, gelijk Paulus, strek gij uit tot hetgeen dat voren is, enz. want hierin werden de dwaze maagden bedrogen; wees na alle vervullingen altijd leeg, hongerig, en voel uw gebrek; bid om meer, en stel uzelf tegen alle zonden; zeg met David, reinig mij van de verborgen afdwalingen Ps. 19:13.

2. Tref de wortel van alle zonde, namelijk, uw kwade natuur; treur dagelijks over dezelve, en over haar werkzaamheid. En hoewel enige zonden, onbekend zijn, zo zullen ze echter, als de wortel sterft, ook sterven. Jes. 57:18. Als u hierover treurt, zal God van vrede spreken.

3. Maak vooral dat uw oogmerk recht is: als u Christus aangenomen hebt en de plichten waarneemt, dat u die voor Hem én om zijnentwil doet. Want hier bezwijken de geveinsden; dit maakte dat. Paulus zich op Christus beriep, 2 Cor. 5. Wijkt van mij, u werkers der ongerechtigheid, zal Christus hiernamaals zeggen; u hebt uzelf in dit alles gezocht. Hoewel de plicht zwaar is en uw hart afkerig om er toe te komen, zo zeg echter: Om uwentwil, Heere! heb ik die lief.

2. LERING.

Het ernstig geroep en de gebeden der onherboren mensen tegen de dood of het oordeel, zijn dan te laat, genade uit de hand van Christus te verwerven.

Zo er enig middel is ten tijde van benauwdheid om hulp te verkrijgen, dan is het door het gebed; dit helpt de heiligen uit diepe putten en duistere plaatsen, Klaagl. 8: 6, uit ijzeren ovens, bittere zieltogen en onlijdelijke verdrukkingen; dit middel, hoewel zij het gebruiken, omdat hun kwelling groot is en hun eigenliefde blijft, gelijk het met deze maagden was, komt dan al te laat; ik weet dat hun gebeden verschillen.

Maar daarvan zal ik hierna spreken,

1. Reden.

Indien zij in dit leven soms te laat komen, zoveel te meer na dat leven; doch zo is het soms, Spr. 1: 28. Ps. 18: 41. Spr. 15:1, namelijk tot de Heere. De Heere oordeelt het dienstig om een proef van zijn gestrengheid na dit leven en in dit leven te geven, opdat de mensen zouden vrezen en de schrik velen zou overvallen.

2 Reden.

Omdat Christus dan op de troon des oordeels zit, en er dus geen Middelaar is om hen te helpen, gelijk bewezen is. En indien het zo is, Hoe zullen zij dan bestaan? Ps. 130:3. In dit leven wacht de genade en de lijdzaamheid verdraagt, totdat ze niet langer verdragen kan, doch dan ontlast ze zich, Ezech. 5: 13, en roept om recht. Daarom zijn de gebeden en het schreien der goddelozen van geen ander nut, dan die van een misdadiger, eer de rechter hem aan hoogverraad schuldig verklaart.

3 Reden. Omdat hun roepen alleen maar huilen is, Hos. 7: 4, slechts ontstaande uit hun eigen pijn, omdat de Geest Gods ten enenmale geweken is. En indien de Heere hen verhoorde, zouden zij wederom even erg worden als ooit te voren; indien de genade deze dieven voor de galg zou bewaren, zouden zij naderhand de genade de keel afsnijden en het hart doorsteken. Gelijk allen doen, die door dat beginsel tot hun gebeden gedreven worden. Laat hen dus nooit verwachten, dat ze dan verhoord zullen worden,

4. Gebruik

Ziet hierin de uitnemende grootheid van Christus toorn, tegen hen, die zonder Hem sterven, Ps. 18:41. Dikwijls verbergt de Heere Zijn aangezicht voor Zijn volk voor een tijd. Maar dan bidden zij, en zoeken zij zijn aangezicht opnieuw, en de Heere verhoort hen, en laat het weer over hen lichten; als Zijn Geest in hen tot Hem spreekt, zo spreekt Zijn Zoon in zijn verbond tot hen. De Heere hoort het geroep van hun wenen, zowel als hun gebeden, Ps. 6: 9. Maar als zij ernstig bidden, en de Heere hen niet verhoort, maar hun gebeden Hem vertoornen. O, dan is het smartelijk voor hen, Ps. 80: 5, 6. Klaagl. 3: 44. Dit is het waarover Christus figuurlijk klaagt, Ps. 22: 2, 3, 5, 6. Daar is geen toorn aan deze gelijk, want zou een God die zo ontfermend is, dat Hij veeltijds helpt zonder roepen, meer dan een moeder met tedere ingewanden, het geroep niet gadeslaan, alsof Hij zijn natuur veranderd had? Dit maakt de toorn en de zonde bitter voor Gods volk.

En waarlijk, dit is de reden, waarom de Heere Zijn volk genade bewijst. Maar gewoonlijk is het door middel van het gebed, opdat zij zouden zien in welke gunst zij voor zijn aangezicht boven anderen zijn, opdat, als Hij afkerig schijnt om hen te ver-

horen, het gebed dit echter moge wenden, en Jakob over God de overhand hebbe, zie Ps. 2: 8, Christus zal al de heidenen tot zijn bezitting hebben; eis van Mij.

Gelijk Ahasvéros zeide, toen hij sprak: *Wat is uw verzoek, al ware het de helft des koninkrijks*, enz. Esther 5: 3. Daarom wordt er een uitnemende gramschap betoond, als de Heere een tijd lang weigert, de gebeden te horen. Zie nu op de staat der arme zondaren, die zonder Christus sterven; dan zullen zij roepen, en ernstig roepen, en Hem echter niet bewegen. Als de toorn op deze tijd uitbarst en zwaar valt, en de Heere zegt: Roep nu, en Ik zal u verlossen, zo is het zulk een droefheid niet, hoewel bitter genoeg, een ogenblik onder de toorn te zijn.

Maar te roepen, en geweldig te roepen: Heere! Heere! en nooit verhoord te worden, ach wie kan dit verdragen? Hun pijnigingen zijn onverdraaglijk. Heeft de Heere dan geen ontferming? Hun geroep is veelvuldig en hun hart is bezweken; heeft Christus geen innerlijke ontferming? Heeft dit Lam niet meer zachtmoedigheid en zachtzinnigheid? Ja, maar zodanig is thans zijn verschrikking, dat ze voor u gesloten zijn. En zo zal het altijd zijn, hoewel u zult roepen, en veel tranen zult storten, ja meer dan de zee druppelen heeft. En als u voor Zijn aangezicht niet kunt verschijnen, doordat de deur gesloten zal zijn, zo zult u roepen, dat de rotsen en bergen op u mogen vallen, om u te verbergen voor de toorn des Lams; dan zult u roepen: Aanschouw en zie, of er ooit zulk een droefheid was als de mijne! Maar alles zal te vergeefs zijn.

Ach, zie daarom de grootheid van deze toorn zodanig, dat u daardoor de bitterheid van uw zonde ziet, die nog tussen u en Christus staat, die hoewel ze nu zoet onder uw tong is, nochtans als de dag van uw angst zal komen, Christus hart voor het verhoeren van al uw geroep zal toesluiten.

5. Gebruik tot vermaning.

Om alle mensen te overtuigen, om hun tijd van bidden nu waar te nemen Jes. 55: 1, vergeleken met vs. 6, toen de Heere riep: *Komt tot de wateren*, enz. en als zij mochten voorwenden: Hierna; dan zegt Hij, *Zoekt Hem terwijl Hij te vinden is*. Daar zal een grote kloof tussen u en Christus zijn, als u dood zijt. Daarom, als de Heere bijzonder in zijn Woord komt, roep dan tot Hem om hulp en ontferming.

Gij zult zeggen: Daar is, Gode zij dank! zo grote noodzakelijkheid niet, om bij de mensen hier op het gebed aan te dringen; wie is zo goddeloos of hij doet het? Hij is niet waard te leven, of het zonlicht te aanschouwen, of niet in de menselijke samenleving te dulden, die dit durft na te laten, maar hij behoort onder de beren en wolven en de beesten in de woestijn te leven.

Gave God dat er geen noodzakelijkheid was om op dit stuk aan te dringen! Maar waarlijk, daar dit land vervuld is met misnoegen, hetwelk de gebeden altijd verhindert, omdat de duivel er in is. En insgelijks van grote vrede en rust. Zo zijn de mensen daarom meer genegen om te slapen, en ze worden zorgelozer dan in enige andere plaats der wereld. De geest des gebeds sterft bijna uit, zelfs in hen die Gode eigen zijn. En het is bezwaarlijk voor hen, hun wierook liefelijk te doen zijn, zonder dat die met enig vuur, dat is, met enige droefheid gemengd is.

1. Sommigen zijn er, die hun ellende gans niet gewaar worden, noch zonde noch toorn. En hierdoor kunnen zij in het geheel niet bidden. Zij zijn niet in zo goede staat om te bidden, als de verdoemden die hun ellende gevoelen, en onder dezelve uitbarsten en kermen. Deze zijn van Gods aangezicht verdreven; echter hebben ze hoop, en dus behoorden zij des te meer te bidden, en onder dezelve te roepen, doch zij kunnen niet; hoewel de aarde onder hun zonden zucht, zijn, nochtans hun harten verhard, en zij kunnen het niet gevoelen. Daarom kunnen zij niet bidden. Zij stellen

zich tevreden met enige formulieren en enige flauwe gebeden s morgens en s avonds, en hopen dat die hun zullen baten; dit is al de vertroosting die zij hebben; ja, dit niet alleen, maar als enigen, die hun eigen hart beter kennen en dus langer bidden, hen daarover bestraffen, zo antwoorden zij zondig: Wat? gij zijt gelijk de Farizeeën, die menen dat zij om hun lange gebeden verhoord zullen worden.

O, de Heere geeft menigeen over aan deze geest van sluimering; hun hart is zwaar en kan zich evenmin opheffen als een steen.

2. Enigen zijn er die hun ellende gevoelen en zich tot de Heere begeven met veel, roepen en gebeden. Maar hierin gedragen zij zich gelijk Saul, toen God hem niet antwoordde; dan verzaken zij Hem, gelijk, zij, die zeiden, Mal. 3:14, Wat nuttigheid is het, dat wij treurende voor Hem gewandeld hebben? Denkende dat, zij niet zullen vinden, zo bouwen zij hun steden gelijk Kaïn deed, en op die wijze ontslaan zij zich.

3. Enigen zijn er die zich hieraan niet overgeven, omdat zij denken niets te zullen vinden, maar zij ontlasten zich door hun gebeden zelve. Zij zeggen hun gebeden op, zij herhalen hun belijdenissen, zij wenen hun tranen, en zijn te vergelijken met een hond, die zich door zijn braken ontlast. Zij zijn ontroerd en dan ontlast hen het gebed, en als zij enige verlichting hebben, dan is het met het gebed gedaan, zie Ps. 78: 35, 38.

4. Enigen die veel bezigheden hebben, wenden voor dat zij geen tijd of gelegenheid hebben. Gelijk veel dienstboden en mensen, die zeer bezig zijn in de wereldse dingen, die vroeg opstaan, zwaar werken en des avonds slaperig zijn, zodat ze geen lege tijd hebben. En als het geweten vraagt: Waarom neemt u geen tijd? Zo is dit hun verontschuldiging. O, waarom kunt u het niet van uw slaap afnemen, en uw leven liever verliezen, dan dat gij uw tijd van bidden verliest? U hoopt het hierna te doen.

5. Enigen hebben wel lege tijd, doch hun hart is doods. Zij kunnen bidden, en zijn overtuigd van hun ellende. Maar ik zeg, hun hart is doods. Jes. 64: 7. Daar is niemand, die zich opwekt; ja, ze zijn soms gelijk een mens die slaapt, terwijl het vuur rondom hem brandt, doch hij voelt het niet. Jes. 42: 25. Zij kunnen zich kwellen en misnoegd zijn als er wederwaardigheden en droefheden komen, maar zij hebben geen hart om te bidden, of hun staat ter hart nemen. O, dit is droevig en vreeslijk.

Ik smeeke u daarom, neem nu uw tijd waar; u moet en zult bidden.

1. Meent u ooit genade te zullen ontvangen, zonder die te zoeken, en er sterk om te bidden? Neen, indien God ooit iets goeds met u beoogt; indien u een uitverkoren vat zijt, zo moet u bidden; ja zelfs verheugd zijn, dat u zulk een onschatbaar voorrecht moogt hebben, en in het leven zijt om het te doen. Ik weet, dat de Heere gevonden wordt van die Hem niet zoeken. Maar Hij zal u doen zoeken, opdat Hij door u gevonden worde. Zoek daarom nu bijtijds, eer het te laat is.

2. Zeg niet: *de deur is gesloten*. Neen, ze is nog open, en dat door het bloed des Middelaars, Hebr. 10:19, 20; als u tegenwerpt dat God de zondaren niet verhoort, zie dan Zach. 13, Er is een fontein geopend tegen de zonden, en tegen de onreinheid; al uw zonden kunnen die fontein niet sluiten, omdat ze geopend is om de zonden af te wassen.

3. Zeg niet: indien ik deel aan Christus had, zo zou ik aangemoedigd worden om te bidden. Ik bid u, wat dunkt u van de Samaritaanse vrouw, toen Christus sprak: *Indien u Hem kende en van Hem begeerde, Hij zou u levende wateren gegeven hebben*. Wat deed de arme vrouw van Kanaän, toen Christus zelf tot haar zeide, dat ze een hond

was, en up het brood der kinderen geen recht had? Als u geen belofte hebt, om u te verzekeren dat de Heere zal geven, zo kan toch de heerlijke goedertierenheid en rijkdom der genade, u genoegzaam aanmoedigen om te zoeken.

4. Zeg niet: mogelijk zal ik niet verhoord worden, al bad ik nog zolang.

Ik weet, dat u verdient afgewezen te worden, en als u geroepen hebt dat de Heere u niet moet antwoorden, en als u de genade misbruikt hebt, dat die tegen u zal roepen. Waarom zou u dan twisten? De Heere is u geen stro schuldig. Denk echter om van de onrechtvaardige rechter, die een vreemde vrouw hoorde, die hem lastig viel. Dit heeft men als een zekere waarheid bevonden: het gaat allen mensen die bidden, gelijk ene vrouw in barensnood; één van beide zal geschieden, óf haar weeën zullen haar van haar last verlossen, en zij zal blijven leven, of anders zal het haar dood zijn, zo zij ophouden en verflauwen, ja dan sterft zij. Het gebed zal u van uw zonde, uw ongeloof, van al wat tussen Christus en u in de weg is, verlossen; of zo niet, u zult sterven en vergaan Zaa uw zaad des gebeds. Het zal, als het goed zaad is, vermenigvuldigen, totdat uw oogst groot en uw winst ongekend zal zijn. De zorgeloosheid Zal een geveinsde overvallen, eer hij de zegen verkrijgt en de zorgvuldigheden der wereld zullen zijn gebeden verstikken.

5. Ach, volg daarom de Heere; Hos. 6: 3, 4, en gij zult Hem kennen, en vervolgen om Hem te kennen; inzonderheid als u waarlijk gekwetst zijt, al ware Hij gelijk een leeuw voor u geweest. Is Christus zó heerlijk. Zijn tegenwoordigheid Mei groot, Zijn genade zó rijk, zijn erfenis zó volkomen, en wilt dan u niet één uur waken en bidden? Ja, wilt gij uw geringe gebeden niet aanwenden en om dezelve bidden, Mogelijk is de tijd van bidden schielijk vervlogen, opdat u die also moogt verkrijgen?

Hoor wat Christus Jezus zegt: Kom, ach kom, gij gezegende, en zit op mijn troon! Ach het zou smartelijk zijn te moeten denken: Had ik het gezocht, ik had het gehad! Ps. 24.

6. Gebruik tot dankbaarheid voor de heiligen, omdat de Heere hun harten gegeven heeft, om Hem in vindenstijd te zoeken, Ps. 32: 5, 6. Daar was een tijd dat u niet kon bid den. Maar de Heere heeft u gevonden. Hij heeft onuitsprekelijke zuchtigen doen opstijgen, en geen uwer zuchtigen zijn voor de Heers verborgen geweest.

Tegenwerping. Maar velen bidden en vinden niet; hoe zal ik weten, dat ik gevonden heb?

Antwoord. Als de Geest des gebeds, niet de gave des gebeds u aangedrongen heeft, Rom. 8: 27.

Vraag. *Hoe zal ik dat weten?*

Antwoord.

1. Het is geen ijver.

2. Noch op Christus en Zijn genade te zien.

3. Noch drangredenen, die bewijzen van deze Geest zijn. Want deze dingen hadden ook de dwaze maagden. Ik zal dit in drie trappen aantonen.

Eerst. Merk op wat het hoogste einde in het gebed is, en wat het in al uw gebeden geweest is. Het is zeker dat de gebeden van onherboren mensen, hoewel door enige algemene gaven des Geestes levendig gemaakt, altijd voor zichzelf zijn; als enige uitwendige ramp hen overkomt, bidden zij, Ps. 78. Maar het is gelijk Farao, voor zichzelf omdat de plaag over hen is; als de wereld hun enig zwarigheid oplevert, en hen verontrust, zo dienen hun gebeden, als ze vurig zijn, alleen om hen te ontlasten;

als hun beenderen gebroken zijn, dan is het alleen om vrede en vertroosting; als zij om genade bidden, is het om de vrede wil; als zij voor het tegenwoordige vrede hebben, en zij blindheid en verharding des harten gevoelen, dan denken zij dat die hen zullen verdoemen. Daarom is de zaligheid en de verlossing van ellende het hoogste einde dat zij bedoelen. Zo is het in al hun gebeden. Laat de mensen hun harten onderzoeken, en zij zullen het doelwit zien dat zij beogen, de God die zij dienen en de afgod, die zij in al hun gebeden aanbidden. En meent u dat zij verhoord zullen worden?

Nee, neen! Maar de heiligen zien niet voornamelijk op die dingen, maar hun hoogste einde is iets anders; na de eerste bekering is het meest hetzelfde, maar mettertijd bedoelen ze hoger einde; dan zeggen ze: wat helpt het, als ik vrede, zaligheid en deze broden heb, maar Christus zelf en het leven van Christus derven niet door Hem en voor Hem leven hetwelk onze hoogste bestemming is! 2 Cor. 5:15; hierin eindigen al hun gebeden. Dit zijn de gebeden van de Geest des levens, die altijd verhoord worden; zie Jak. 4: 3. *Gij bidt en u ontvangt niet, omdat u kwalijk bidt, opdat u het in uw wellusten zou doorbrengen.* Zie ook Jes. 58: 4; hoewel zij vasten en baden, was het echter tot twist en gekijf.

De heiligen doen het om hun wellusten te doden. En daarom, hoewel al hun vurige gebeden niet van de Geest zijn, zo zijn echter al de gebeden van de Geest altijd vurig, ofschoon ze stamelend en kirrend als de duiven uitgedrukt worden, omdat het hoogste einde een geweldige kracht met zich brengt; hierom volgt ook het antwoord, als men op God in alle middelen wacht, en om deze reden zijn de gebeden der heiligen eindeloos, *Appetitus finis eet infinitus*; naar Rom. 8: 23, is het leven in de hemel hun doelwit. Zij verlangen daarnaar, verblijd zijnde over die toekomst, (want al de gebeden der geveinsden zijn maar gevolgen van eigenliefde), en verheugd over alle gelegenheden, die dat beginsel opwekken. Zo ontstaan al de gebeden der heiligen uit de Geest der liefde tot God, uit het geloof in Hem, Rom. 8: 27, 28. Want de Geest des kindschaps, of de Geest der aanneming, niet die der dienstbaarheid, is in hen.

Ten tweede: Als de ziel, aldus biddende iets van de Heere ontvangt, dan is ze uitnemend dankbaar: de Geest van Christus, waar die ook is, verheerlijkt Christus, Joh. 16, en Ps. 116: 1, en dat ten tijde van vrede; zie Ps. 50: 14 15, *Offert Gode dank en betaalt uw geloften*, en roept dan in de dag der benauwdheid, *Ik zal u verhoren.* Want als de Heere aan de ziel enig goed begint te doen, haar ellende aan haar toont en de waarde van de Heere Jezus, die haar een hart geeft om te zoeken, enige hoop geeft en haar de geringste aanduiding door enig woord zijner genade geeft; ach dan smelt het hart, het behoorde alzo te wezen, en het verwondert zich als het maar denkt, ja, als het ziet, dat de Heere geantwoord heeft!

Ach, dit verslindt de ziel, doet haar alles aan de Heere geven, gelijk Hanna deed, toen zij haar kind ontving, 1 Sam. 2: 1. 2. Ezau verloor de zegen, ofschoon hij die met tranen afsmeekte. Hij had een goddeloos hart hetwelk die inderdaad niet waardeerde, en dus zou hij er nooit dankbaar voor geweest zijn. De arme Jakob verkreeg dien, hoewel hij maar een staf had om op te leunen.

Ten derde: Als de ziel geen antwoord krijgt, treurt ze en verfoeit ze zichzelf; ze rechtvaardigt God en geeft alles aan Hem; gebeden van eigen verfoeiing, zijn geen gebeden die uit eigenliefde voortkomen, Ps. 22: 3,5. Zach. 12: 10. Ps. 72: 12. Daar woont de Geest in de armen en verslagenen, en hun geroep wordt verhoord. Als de mensen bidden en gebrek hebben, en gerust zijn, zonder te wensen dat zij konden weklagen, dan is het niet van de Geest; ach, beproef u daarom of het zo met u is: gelijk tot Hiskia gezegd werd: *De HEERE heeft uw gebed verhoord en uw tranen*

gezien. En o, verwonder u over de Heere, dat hij u een hart geeft om nu te roepen.

7. Gebruik tot bestraffing der heiligen, die hoewel ze ontvangen en verhoord worden, echter denken, dat de Heere hen niet gadeslaat; die gelijk David denken, dat zijn barmhartigheid toegesloten is.

1. Gedenk de dagen vanouds, Ps. 77: 7; uw ondervindingen, dat de Heere zich over u ontfermd heeft in uw bloed, en Hij zal u nu niet verwerpen.

2. Merk op de rijkdom der genade; als u niets van hetgeen voorbij is kunt vinden, dan wat Hem van u doet walgen, dat de Heere u dan toch kan liefhebben, als gij uw verachtelijkheid beklaagt, Jes. 63: 15, 16.

3. Merk op dat de Heere u soms voorbedacht schijnt te veronachtzamen; niet dat Hij de gebeden afweert, maar Hij wil u des te beter doen bidden. Hij wil niet dat u in het geheel niet zult bidden, Richt. 16: 10, maar Hij wil u bekwaam maken, om Hem te volgen, al ware het in de duisternis. Klaag]. 3: 47, vergeleken met vers 55. In een land van kuilen. Het oog heeft niet gezien, wat de Heere voor ze weggelegd heeft.

4. Merk op dat er zoveel in de Heere is, om Hem te bewegen, om u in uw ergsten staat te helpen, als in de beste, namelijk, Zijn genade, Ps. 6: 5. U zegt: Was mijn hart niet zo verachtelijk; had ik zulke grote zonden niet bedreven, dan kon de Heere het doen; dit is alsof u zeide: De Heere betoont geen medelijden, dan alleen om Zijn genade, enz.

VERS 10.

"Ik ken u niet."

Zinrijke woorden in het Hebreeuws, die insgelijks hartstochten beteken. De voornaamste hartstochten Zijn liefde en haat. 1. Liefde, Ps. 1: 6, Joh. 10: 14, haat, Hos. 7: 2, Openb. 8: 12. Op deze plaats wordt die kennis bedoeld, die met de hartstocht van liefde verenigd is. Zodat het is, alsof Christus wilde zeggen: Ik heb u niet lief; ik schep geen vermaak in u, mijn hart is u niet genegen, welke goede woorden u Mij ook geeft, hoe uw hart zich op Mij ook gesteld heeft, of om Mij denkt; dit is de grote ellende der dwaze maagden.

1^e Hoofdlering.

Dat het een zeer hooggaande en schrikkelijke ellende is, door Jezus Christus niet bemind, niet gekend te worden. Want toen de schermen vielen, het toneel afa loepen was, de dwazen buiten gesloten werden, Christus zelf haar een ontzettend antwoord gaf, en haar Wee met woorden uitdrukte, zo vatte Hij dit hierin samen: Ik ken u niet. Ik zeg niet dat de mensen het zo gevoelen, maar het is zoo. En op het laatst zal het zo bevonden worden.

Dit zal blijken, als wij de volgende bijzonderheden overwegen.

1. Opmerking.

Als u de uitnemende grootheid en heerlijkheid van Zijn plaats en Persoon overweegt. Hij is verhoogd en gezeten ter rechterhand Gods op de troon zijns Vaders, en zijne heerschappij strekt van zee tot zee. Hij is Koning der koningen en Heere der heirscharen, der engelen, enz. Fil. 2: 9. Hij heeft een Naam die boven alle namen is. En God heeft gezworen: Voor Hem zal alle knie zich buigen. Van Hem, die zó groot is, niet bemind te worden, valt hard; als wij de liefde van arme mensen en van verachtelijke onedele geesten derven, is dit zulk een grote zaak niet. Maar de gunst der groten te verliezen, inzonderheid zo ons leven en goederen, onze vrede en eer van hen af hangt, is smartelijk; zie 2 Thess. 1:9, Van de heerlijkheid zijner sterkte.

2. Opmerking.

Als u de verschrikkelijkheid van Gods toorn in de toekomst overweegt. Als iemand buitenshuis in het veld is, en er geen storm, noch koude, noch hitte ontstaat om hem te hinderen, dan is een schuilplaats niet zo gewenst, noch het derven van dezelve zo groot. Maar als hem die overkomen, dan een schuilplaats te missen, en in het open veld aan allerlei ongemak onderhevig te zijn, dit is beklagenswaardig. Zo zeg ik tot u: Voor de mensen, die buitenshuis in het ruime veld dezer wereld, ver van huis gegaan zijn, alsof daar nooit geen ellende zou zijn, maar zij hun brood mochten eten, hun wijn met een vrolijk hart drinken, niet hun vrouwen zich verlustigen, en zonder kennis van iets na de dood, gelijk de Epicuristen zeiden, Pred. 9, is de liefde van Christus niet zoet.

Maar daar zullen stormen komen en ook brandende hitte, die nooit geblust zal worden. Daar zal koude zijn, die al uw knoppen, bloesems en schoonheid zal doen verdorren, enz. Geen liefde dan van Christus te hebben, om u daarheen als tot een schuilplaats te begeven, treft zeer zwaar; volgens Jes. 32: 2, zal Christus, voorgebeeld door Hiskia, een schaduw in een versmachtend land zijn. Hetwelk gezegd is, om de zoetheid zijner liefde, de gelukzaligheid van hen, die Hem hebben, om hun toevlucht tot Hem te nemen, aan te tonen; om tevens het wee van hen die Hem ontberen.

In Gen. 6: 8 wordt gezegd: *Noach vond genade in de ogen des HERREN*, niet in de ogen der mensen. Want voordat de vloed kwam, zagen zij niet dat het zulk een voorrecht was, om een ark te hebben. Maar toen deze kwam, en ze van de huizen naar de boenen, van de hoornen naar de bergen vluchtten, en de wateren van beneden en van boven toenamen, zagen zij niets om gunst in Gods ogen te vinden, en hun wee te ontgaan.

Mozes stierf, zich verwonderende over de gelukzaligheid der heiligen in dit opzicht, Deut. 33: 26, 27, De eeuwige God zij u een woning. Hij voorziet de stormen, Hij bewaart voor de onheilen, die boven het hoofd hangen, zodat ze de hoofden der heiligen niet kunnen treffen. En zo het al geschiedt, dan kunnen zij toch zó laag niet vallen, want onder hen zijn de eeuwige armen. Het is gelijk een kind, dat alleen staat, zo het in gevaar is om te vallen en anderen roepen: Ik bid u, zijt voorzichtig, dan antwoordt de moeder: Ik heb mijn armen daaronder.

Hierom stierf Mozes met deze woorden: O Israël! wie is u gelijk? Gelukkig zijt gij!

Wee hunner dan, die dit ontberen. Daar is niet één levend mens, of hij komt in nood, die het hart en de geest zal doen bezwijken. De krachten der hemelen zullen bewogen worden; alle dingen kunnen u verlaten, behalve Christus liefde. Maar zo die u ook begeeft, wee uwer dan!

3. Opmerking.

Zo u de kracht in aanmerking neemt, die deze beroving van liefde heeft om alle blijdschap en vrolijkheid in alle tegenwoordige dingen te dempen; dit gemis vergiftigt en steekt een angel en vergif in alle zegeningen, en maakt zelfs de vertroostingen tot pijnigingen. Alle zegeningen en voorrechten te hebben, en Christus liefde met dezelve niet te hebben, is een strik, een val, een steen des aanstoots, ene vergelding, Rom. 11: 9. De mensen slaan geen acht op de toekomende toorn. Maar denk hierom: uw zegeningen zijn weën en vervloeking. En u zult eenmaal roepen, wee mij, dat ik ooit geboren ben, of dat ik ooit zegen gehad heb! Veronderstel dat een mens versierd werd met diamanten ringen, behangen met gouden ketenen, gevoed met keurige spijs, maar veroordeeld om te sterven, dan zou immers dit alles geen waarde hebben. Farad had een verwaanden wil; Mozes zei tot hem, Exod. 9: 16, Dat God hem daarom verwekt had, opdat Hij zijne kracht aan hem zou betonen; men zou gedacht hebben, dat dit hem van zijn troon zou doen treden, en dat het hem in het stof zou vernederd hebben. Maar dit geschiedde niet, want God had zijn hart verhard. Zo zou dit voor u zijn, indien de Heere het uw niet verhard had.

Men zal dan ook zien, dat als de heiligen met valse vrees bezwaard zijn, zij alleen klagen over verlies van liefde, zodat zelfs de zoetste dingen het bitterst gemaakt worden. Ps. 78: 4, Dacht ik aan God, zo maakte ik misbaar. Maar wat dunkt u van hen die inderdaad niet bemind worden?

Het is genoeg om het vrolijkste hart en het hoogmoedigste gelaat voor het tegenwoordig te vernederen. Wat zijn mijn vrienden en mijn vijanden? Is er iemand van al mijn liefhebbers, om mij te troosten?

4. Opmerking.

Als u de zoetheid van deze liefde van Christus overweegt. Ik zal alleen maar één bijzonderheid bijbrengen, Ps. 63: 4, Hoogl. 1: 3. Als de uitverkorenen verheerlijkt en bij Christus zijn, wat zal dan het verrukkelijkst in hun ogen wezen? Wat zal hun gedachten het meest verslinden? Ach, de liefde van Christus, zijn vrije liefde! Waarom werd ik aangenomen en geliefd? Ach, verdiende ik wel dat de Heere ooit zijner ogen op mij sloeg, en zijn hart op zulk een verworpeling zette? Dit is de prijs

der heerlijkheid Zijner genade, Ef. 1. Het is het werk van de hemel. Van deze liefde nu verstoten te worden, zal uitnemend bitter voor de ziel zijn. Het woord, Matth. 7: 23, Ik heb u nooit gekend, zal een dolk voor het hart, of een zerk op de mond des grafs zijn, die altijd zal pijnigen.

5. Opmerking.

Als u de natuur van dit gebrek, of de ontkenning van Christus liefde overweegt, en wat die is.

1e Trap. Ze is voor Christus niet zoveel als een voornemen, of gedachte van vrede en goed voor hen te hebben, niet de minste letter van hun namen in het boek des levens te stellen; dit is de eerste trap en de fontein van al de anderen: Gods liefde, Jer. 29: 9.

2e Trap. Ze is niet een woord van vrede en liefde tot de mens, geen volstreckte belofte van leven aan hen, te geven; Ps. 50: 16, Zij hebben er niets mede te doen, om Gods verbond in hun mond te nemen. Deze beloften, die de harten der heiligen tegen alle zonden en alle ellenden vertroosten en ondersteunen, gaan hun niet aan.

3e Trap. Voor hen niet te lijden, niet één druppel voor hun leven te storten, Joh. 17: 9, zodat al hun zonden op hen moeten blijven, en zij die moeten dragen en verantwoorden.

4e Trap. Voor hen het geringste goed niet te doen. Zij hebben goede dingen, doch door hun zonden, zijn die niet goed voor hen. Maar zij zijn veeleer strekkende tot hun verderf.

5e Trap. Niets aan te nemen van hetgeen zij voor Hem doen; hun offeranden en gebeden zijn zonden, Mal. 1: 10, Ik heb genen lust aan u.

6e Trap. Zich over hen niet te ontfermen in de tijd van hun wederwaardigheden, maar te lachen in hun vreze, en zich te verheugen in hun verderf en eeuwige verwoesting; Christus zal dan eer van hen ontvangen, Hij die zij zolang te voren versmaad hebben.

1. Gebruik.

Dit kan ons doen zien, welke oorzaak al het volk Gods heeft om met de liefde van Christus overvloedig vergenoegd te zijn. Het hart des mensen is van natuur gelijk de woedende zee, nooit stil, als er maar de geringste wind ontstaat. De heiligen kunnen onafgestorven genegenheden hebben, en zijn zeer licht in staat, om bij lastige verzoeken, ontrust te worden. De heiligen worden vergeleken met Gods oogappel, en wij weten dat kleine dingen daarin zeer hinderen. Het is, omdat zij in verlies en droefheden, die hen overkomen, en bij het aanschouwen van de uitzinnigheid en dwaasheid van anderen, zeer genegen zijn om op de toorn des Heeren over hun zonden acht te slaan, wat anderen gewoonlijk niet doen. Ach, bedenk: is het zulk een ellende Christus liefde te verliezen, en hebt u er deel aan? Ach, zijt dan dankbaar daarvoor, en wees met dezelve vergenoegd. Toen Christus Zijn discipelen zou verlaten, zei Hij, Joh. 16: 22, gij zult droefheid hebben. Maar wat liet Hij hun na, om hen gerust te stellen?

Ik zal u wederom zien, die nu treurt om het verlies van mijn tegenwoordigheid. Wat nog meer? Beloofde Hij hun niet anders? Waarlijk dat was genoeg. Toen David op de voorspoed der goddelozen zag, en dat zij nooit het licht zouden aanschouwen, Ps. 49:16 vergeleken met vs. 19, zei hij: Maar God zal mijn ziel van het geweld des grafs verlossen, niet van verdrukkingen, en Hij zal mij opnemen. Enige lezen, want Hij heeft mij opgenomen; beide kan bestaan, en dit was genoeg voor hem.

Als een reiziger verdwaald is, en ten laatste na lang omzwerven niet ter bestemder plaatse komt, zo zal hij gemelijk genoeg zijn. Maar als hij het doel van zijn reis bereikt heeft en niet verder behoeft te gaan, zet hij zich neer en blijft daar wonen. Hij wil niet terug keren, inzonderheid als hij overweegt, hoevelen er buitenshuis en in

stormen zijns nu kan hij God danken, hij heeft een schuilplaats gevonden.

Daarom, als God nooit Zijn genade door het Evangelie aan u geopenbaard heeft, zodat u er door getrokken werd, maar in uw zonden, of in uzelf, of in de wereld verloren waart, en u met veel ellenden bezwaard waart, dan mocht u ongerust wezen.

Maar als u aan Christus' boezem ligt, als u de borsten der genade van Christus zuigt, als u niet verder kunt gaan, ofschoon u in de hemel waart, want geen andere gelukzaligheid is daar, zit dan gerust neder, en zijt hierover verheugd, als onder uw wijngaard en in uw schaduw; inzonderheid met het oog op de weeën van hen, die nog ver zijn van Zijn genade en goedertieren held in Jezus Christus, en nog onder de wolken des bloeds, zijn. Als de mensen die op de zee zeilen, niets dan baren, en grote wateren rondom zich zien, zo houden zij zich in hun schip opgesloten, al is hun kajuit klein. Noem mij iets wat goed is, waarin Christus liefde niet is; toon mij iets anders dan ellende, dood en eeuwige droefheid buiten deze liefde. O, zijt daarom stil, gerust, zachtmoedig en vergenoegd, hoewel u zo hoog als de hemel en dan weer zo laag als de hel geslingerd wordt.

Gij wordt soms gekweld door het verlies van uitwendige dingen. Het vee sterft, Rachels kinderen en man zijn er niet meer. De winsten zijn klein en het verlies groot; Jobs huisvrouw zei tot hem: Zegen God, en geef Hem de eer, met te belijden dat u een geveinsde zijt, doordat u zo gekweld wordt, en sterft.

En David zag de goddelozen bloeien. Hij dacht, dat hij zijn handen te vergeefs gewassen had, en het is goed hier een leven te leiden gelijk zij.

Ach overdenk dit: veronderstel, de Heere gaf u deze dingen, gelijk aan anderen, om strikken voor u te zijn, totdat Hij eindelijk zei: Ik ken u niet; als uw ziel uit een ziek en vermoeid lichaam, bevende voor de vierschaar van God Almachtig moest komen gelijk de zodanigen zeker eens zal overkomen, zou dat deel dan zo goed zijn?

O, wees dan vergenoegd met uw deel en zijt er dankbaar voor! Zijt er daarom in verblijd en zeg: ik heb deze ellende, maar Christus liefde daarbij om dezelve te verzoeten! Ik heb deze droefheid, maar Christus liefde om dezelve te heiligen! Ik zie stromen vuur ontstaan, maar ach, ik heb deze schuilplaats, om een toevlucht voor mij te wezen!

Gij hebt gezien wat het is, niet bemind te worden; ja welk een ellende het is; zie dan ook het tegendeel van hetzelfde, namelijk:

1. Dat de Heere gedachten des vredes over u had, toen u niets dan dood en ellende voor zijn ogen waart; hoe Hij u altijd in zijn hart droeg, sinds Hij God was.
 2. Dat de Heere tot u spreekt, dat Hij een eeuwig verbond met u maakt, en dat al de beloften de uwe zijn.
 3. Dat de Heere zijn bloed voor u stort, uw zonden en vloek draagt, de dood en de zonde vertreedt, en het handschrift der wet tegen gij uitwist, liever dan het u het geringste kwaad zou overkomen.
 4. Dat de Heere voor u werkt door alle goede dingen, door alle kwade dingen, door zijn ganse Voorzienigheid, door alle inzettingen, nacht en dag; u kunt het ten dele hier en u zult het hiernamaals volkomen bevinden.
 5. Dat de Heere al uw nietige pogingen, begeerten en gebeden aanneemt, Jes. 56.
 6. Dat de Heere zich over u ontfermt in al uw ellende; in uw slechtste tijden, u zijn grootste liefde toont, als de dood en de machten der duisternis hun grootste kwaadaardigheid in het werk stellen! Waarlijk, zó is het. O, laat u deze liefde genoeg zijn!
- Overweeg inzonderheid de betreurenswaardige staat van hen die haar ontberen, die roepen zullen om een vriendelijke blik, en die niet kunnen verwerven! Zie deze liefde en twijfelt aan dezelve niet. Hoe kon u Hem liefhebben, indien Hij u niet eerst

liefgehad had? Waardeer haar inzonderheid, zo u met dezelve verzadigd geworden zijt. Bidt om deze liefde, Ps. 90: 14. Ik zeg dit te liever, met het oog op de droevige ellenden, die de mensen in hun christelijke loop doen verflauwen, zodat ze zich bijna ontroostbaar neerleggen, omdat ze dit niet bedenken. Twijfel niet altijd, maar maak dat u eindelijk eenmaal uit het gedrang tot deze liefde komt.

2. Gebruik

Laat hen, die deze liefde ontberen, daarover treuren hoewel de Heere hun nog zoveel geeft, en voor hen doet, in vergelijking met anderen. Veronderstel, Hij treft uw lichaam niet met ziekte, uw naam met oneer, uw middelen met verlies. Zo Hij u echter niet liefheeft, dan is dit ellendig genoeg. Het was de ellende van Israël. Jer. 15: 1 vergeleken met Vs. 5. *Mijn ziel is niet voor dit volk, drijf ze weg.* En gelijk de Heere daar zegt, zo zeg ik nu.

Als de Heere aldus handelt, wie zal zich dan over u ontfermen, of u beklagen, of vragen: hoe staat het met u? Joël. 1: 8 -10. Men klaagde toen dat de vijgenboom verwoest was; hoeveel te meer gij, nu des Heeren liefde niet over u is; Klaag]. 1: 16, klaagt de Kerk, dat de Trooster, die verkwikken zou, ver af was.

Vraag. *Hoe zal ik dat weten?*

Antwoord. Als Hij nooit uw hart ontroerde door het verlies en het gemis van Zijn liefde, en de miskenning van dezelve, maar u in vrede liet voortgaan uw ganse leven lang; dat u een ontijdig geborene van Zijn liefde waart, overgegeven aan de walging van uw persoon, hoewel Hij medelijdend met u is geweest. Nu zo u om het verlies hiervan, en om de verongelijking Hem hierin aangedaan, nooit ontroerd geweest zijt, zo zijt u nog buiten Zijn liefde.

Zie hoe het is met een vader; als hij zo zeer met zijn kind ingenomen is, dat hij het niet beteugelt en kastijdt, dan laat hij het kind wel doen wat het wil, maar hij bemint het niet, anders zou hij het kastijden en tuchtigen, en het zou beven voor zijn streng gelaat. Zo ook hier, Heb. 12: 8. Indien u zonder kastijding zijt, zo zijt u bastaarden. Zo u dan hierin voortgegaan zijt, en nog nooit in uw gedachten over het streng gelaat van Christus ontroerd geweest zijt, nooit uw verongelijkingen, Christus aangedaan, beklaagd hebt. Zijt u dan bemind? Ik weet dat de Heere u een tijd lang verloren zonen kan doen blijven, maar Hij zal u terugbrengen, als Hij u bemint.

Ik heb nooit iemand gekend, die de Heere wederbracht, of dit brak zijn hart. O, dat de Heere zo lijdzaam geweest is, daar ik Hem mijn ganse leven veracht heb! Ja Hij heeft mij dikwijls willen toebrengen! Hij heeft het dikwijls getracht, doch ik was gelijk een ongewend kalf onder het juk, Jer. 31: 18. Hij kon mij afgesneden, of mij aan mijn weerspanning hart overgegeven hebben.

Velen zijn ontroerd over hun gebrek aan geheugen, hun onwetendheid. En gemis van vermogen om te bidden, of over enige zonde, en dan is God. Goedertieren jegens hen, en dit verlicht hen dan weder. Maar dit is niets, totdat u hiertoe komt, namelijk, tot de vrees. voor het eeuwig gemis van deze liefde. En dit valt zwaar. Indien dit uw staat is, dat u voor het tegenwoordige van de Heere niet bemind wordt, zo zeg mij maar één ding wat hebt u om u te vertroosten? U hebt vrienden, vrede en gezondheid, maar zij zijn allen zonder liefde. Zo zij zonder liefde zijn, dan hebt u die allen met de vloek en de toorn Gods. Veronderstel dat u sterft, en dat de Heere tot u zeide, als u riep: *Ik ken u niet.* Zou het niet droevig zijn? Lig op uw hoofdkussen, en slaap gerust, zo u kunt. Want voor zover ik weet, werd er nooit een druppel bloed voor u gestort, nooit om vrede in Christus borst voor u gedacht.

Welk een verachtelijk schepsel zijt gij, dat u nooit het verlies van Zijn liefde, noch de

versmading dezelve, tot op deze dag beklagde!

Tegenwerping. Maar daarover bekommer ik mij niet, zolang ik zonder deze wel ben. Zo hoop ik te blijven doen; ik zal niet geloven, dat ik zonder liefde ben.

Antwoord. Ja, dit is de ellende der mensen, evenals het met deze maagden was. Maar de tijd zal komen, wanneer u Hem zult zien zitten op zijn troon, glansrijker dan duizend zonnen, in de Heerlijkheid zijns Vaders, met een brandend vuur rondom Hem, en de koningen der aarde bevende in Zijn tegenwoordigheid, en Zijn heiligen aan zijn boezem Hem gelijk; dan zult u wensen dat u Zijn liefde had, en. weeklagen, Openb. 1, en over Hem rouw bedrijven.

Ach, zorgeloze wereld! zult u nog in uw zonden volharden en in uw ongeloof blijven, totdat het vuur rondom u brandt en er geen ontkomen meer is? O, dat de Heere medelijden met u had, met velen van u, die met droge ogen en vrolijke harten geleefd hebben, en nog de liefde van Jezus Christus niet hebben!

3. Gebruik.

Leer hieruit de liefde van Christus niet te versmaden of te weigeren, als ze u aangeboden en in het Evangelie voorgedragen wordt. Wij kunnen ons tevreden stellen, al ontbreekt ons de liefde van enige mensen, omdat wij zonder hen wel genoeg kunnen leven. Het verlies van hun liefde kan ons niet deren. Maar als het verlies van hun liefde het verlies van onze goederen en ons leven zou zijn, dan, als ze te verkrijgen was, zouden de mensen haar zoeken. En er naar verlangen, hoewel ze niet aangeboden werd. Maar als ze aangeboden werd, dan zou ze met blijdschap aangenomen worden. Als u zonder de liefde van Christus kon leven, zo zou gij uzelf vergenoegen, maar het verlies van dezelve is smartelijker dan duizend doden. Daarom weiger haar niet, als ze aangeboden wordt. Maar doe als Israëlieten, Hand 2:39,41. Toen zij zagen hoe zij hun handen in het bloed van Christus hadden gedoopt, en dat hen nochtans genade aangeboden werd, zo wordt er gezegd: Zij namen het woord des Heeren graag aan.

De wet is een woord van verdoemenis. Maar dit is het laatste woord niet, dat de Heere gesproken heeft; dan zou ik de tijd nu vergeefs verslijten. Het Evangelie, namelijk het ganse Evangelie is een woord van liefde en verzoening; 2 Cor. 5:19, waarin de Heere de mensen bidt, om zich te laten verzoenen dat is, Gods liefde aan te nemen, die hun daarin aangeboden wordt.

De Heere is volkomen bewust, dat de harten der mensen zo vol vijandschap zijn; dat zij nooit eerst naar de verzoening zullen trachten, hoewel zij er goede reden toe hebben, omdat zij het zijn, die verongelijkt hebben. Maar Hij staat op geen voorwaarden, maar Hij biedt de liefde het eerst aan, zonder welke Hij weet, dat ze voor altijd verloren zijn! Ach, neem haar daarom aan; ontvang haar als ze u aangeboden wordt. En verlies liever uw leven, dan dat u Zijn liefde verliest.

Tot verdere verklaring van dit stuk zal ik drie dingen aantonen:

- A. Dat Christus Zijn liefde in het Evangelie aanbiedt. En hoe.
- B. Op welke voorwaarden.
- C. Beweegredenen om die aan te nemen, en de tegenwerpingen tegen het aannemen van dezelve beantwoord.

A. Dat de Heere Zijn liefde in het Evangelie aanbiedt, en hoe Hij die aanbiedt; dit zal ik verklaren, omdat niets dan dit, de ziel kan trekken om die aan te nemen. Om dit des te beter te verstaan, moet u begrijpen, dat de liefde van Christus in het Evangelie,

onderscheiden aan de mensen geopenbaard is. Hetzij nadat zij in Christus zijn en door dezelve wedergebracht zijn, en dit is een liefde van vermaak in hen, Ps. 45: 11, 12. Of het is een liefde van welbehagen in mensen, die niet wedergebracht zijn. Gelijk het met de mannen is: eer hun genegenheden op iemand bijzonder gevallen zijn spreken zij van liefde, gelijk in 2 Thess. 12: 10. Zij hebben de liefde der waarheid niet aangenomen, omdat die waarheid op hen verliefde. Luk. 2; 14. *In de mensen een welbehagen.*

Deze liefde, zeg ik, wordt aangeboden. Deze liefde bewijst de Heere aan. U; sta daarover verbaasd, en dat, na al uw zonden en verongelijkingen, Hem, aangedaan; niets dan liefde, zelfs zijne dierbaarste liefde wordt u aangeboden. Want hoewel er lijdzaamheid en macht om u te helpen, en wijsheid om u te besturen is; hoewel er verschrikking in Hem is, nochtans zegt Hij: *Ontvang Mijn liefde*, Johan. 3: 17. Daarom wordt ze, Hebr. 2: 3, De grote zaligheid of liefde genaamd.

Deze wordt u aangeboden; hoe konden de mensen anders gezegd worden die te verwerpen of te verwaarlozen, waartegen Hij hen waarschuwt? Een mens kan even goed vragen of er een evangelie is, als of er liefde daarin aangeboden wordt. Want gelijk de wet niet anders is dan de openbaring der zonde, het handschrift des doods en des toorns tegen alle mensen, met Gods vinger geschreven. Zo is het Evangelie de openbaring der genade, het handschrift der genade en de vrede voor alle mensen, met het bloed Gods geschreven; hierom is het Evangelie datgene, wat het leven en de, onverderfelijkheid aan het licht brengt, 2 Tim. 1: 10. Niet dat er volstrekt leven voor allen is, maar het is daar voor allen, die het door het geloof aannemen. Meer bijzonder.

B. Wordt ze in het Evangelie aangeboden aan allen, waar het ook komt. En daarom persoonlijk aan ieder mens. De woorden zijn klaar, Markus 16:15, Predikt *het Evangelie allen creaturen*. En niet alleen aan hen die aan Christus behoren, en geloven zullen. Want hoewel het aan hen met zijn macht aangeboden wordt, zo wordt het echter aan diegenen aangeboden, die nooit deel aan God, noch aan de Zoon Gods zullen hebben; zie puk. 14. Hier nodigde de Heer van de maaltijd, hen die er nooit geweest waren. En Christus zelf, Joh. 1: 11, Hij is gekomen lot de Zijnen, en zij hebben Hem niet aangenomen. Hij wilde hen onder Zijn vleugelen vergaderen, en zij hebben niet gewild, Matth. 23: 37. Niet alleen tot hen die verootmoedigd zijn, hoewel geen anderen op het Evangelie acht zullen slaan, maar tot hen die onverootmoedigd zijn, Openb. 3: 18, 20, komt dit Evangelie. Daar zijn veel voorwerpen, ja, de Heere biedt Zijn liefde aan allen die de Zijnen zijn, maar ook aan mij? Ja, ook aan u. Daar is geen mens die zichzelf kan uitzonderen. Ik zou geen zwarigheid maken om tot ieder mens in 't bijzonder te gaan, en te zeggen: *de Heere bidt u, dat gij u laat verzoenen*; ja, als een mens was erger dan een ander, al waren zijn handen met het bloed der profeten geverfd geweest, en zijn ziel met de krijtende schuld van de allerschrikkelijkste zonden, die de aarde ooit gedragen, of de zon aanschouwd heeft, besmet, nochtans zal de Heere hem daartoe nodigen.

De prijs is voor hem voldaan, als hij die wil aannemen, en tegelijk de Heer wil dat hij dit zou doen. Ook besluit deze algemene aanbieding geen algemene verzoening, want het Evangelie spreekt in de aanbieding van dezelve niet volstrekt, dat Christus voor allen gestorven is, en dus ook voor u, gelijk de Arminianen beweren, maar het spreekt voorwaardelijk. Het is voor u, zo de Heere u ooit een hart geeft om die genade daarin te ontvangen. Daarom overdenk dit, niemand is er of de Heere wil, dat hij Zijn liefde ontvang.

En overweeg deze éne reden. Gij zult verdoemd worden door die te weigeren. Het is

Gods gebod en Christus' begeerte dat u die zou aannemen, Joh. 3: 19. Indien het uw plicht niet is die aan te nemen, zo is het uw zonde niet die te weigeren. Maar het is een zó grote zonde, dat alle mensen, die onder het geklank van het Evangelie verloren gaan, daarom inzonderheid verdoemd worden.

Ten tweede: Ze wordt wezenlijk aangeboden.

Ik voeg er dit bij, omdat de mensen de wezenlijkheid hiervan niet kunnen zien; omdat niet Christus, maar de predikanten, menen zij, het alleen doen, en dus de aanbieding alleen uitwendig en ambtelijk is.

Vraag. Zij menen dat de Heere zelf hierin niet welmenend is.

Antwoord.

1. Wat een predikant volgens het Evangelie doet, dat zou Christus doen, als Hij hier tegenwoordig was. Vandaar, 2 Cor. 5: 10, *Wij bidden u van Christus wege*. Gelijk de gezanten spreken hetgeen de koning zelf zou doen, en niet meer zou hij zelf spreken dan zij doen als hij tegenwoordig was. En hierom predikte Christus niet alleen het Evangelie aan zijn uitverkorenen, die Hem zouden aannemen, maar ook aan hen die Hem verwierpen. Hetgeen zijn gezegend hart en oog ook in tranen deed uitbarsten, Ach, zo zij geweten had, enz.

2. Het is Christus in hen, die spreekt, Hebr. 12: 25, *Hij die van de hemel spreekt*. Van daar, En 2: 17, Komende, heeft Hij vrede verkondigd, toen hij ten hemel gevaren was. Daarom ook, het aannemen van deze predikanten en gezanten van Christus, is Christus aan te nemen; hen te versmaden, is Christus te versmaden. En zie, gelijk de ingewanden van des Vaders liefde in Christus geopend zijn, zo zijn de ingewanden van Christus liefde in hen geopend, die Hij zendt.

Nooit hebt u een predikant gezien, die medelijden met uw staat had en u vrede aanbood, of Christus heeft dit in zijn hart ingegeven en u zult in het verwerpen van het Evangelie niet zozeer hun geest bedroeven, dan wel Christus Geest in hen. Zo ook het tegendeel in het aannemen.

3. Uw leven en zaligheid, en de zekerheid der genade van Christus hangt af van uw aannemen van hun woord. Want de mensen zullen zeggen: als Christus hier ware, zo durfde ik zijn woord geloven; ik zeg u, de Heere hangt uw leven aan het geloven van hun woord. Hetwelk zij volgens zijn bevel spreken, Joh. 17: 20, *Ik bid voor degenen, die door hun woord in Mij geloven zullen*.

Waarom niet door Mijn woord?

Antwoord. Dit kan samen wel bestaan; Mijn woord als het fundament, hun woord als het gebouw op hetzelfde; hun woord in de uitwendige bediening en het gezicht van de mens, maar waarlijk Mijn woord; Mijn woord in hun mond, en alzo hun woord als werktuigen onder de voornamen Werker. Zodat, indien er een engel, of iemand van de doden opstond, ik naar geen meerder zekerheid des levens zou zoeken om deze te geloven, dan in hun woord. Christus zal niet meer spreken, voordat Hij hemel en aarde bewogen zal hebben door zijn stem. Maar Hij eert hun woord, en zegt: Geloof het; hun woord is niet, Christus heeft u liefgehad. Maar geloof; opdat u van Christus bemind moogt worden.

4. De Heere is zo wezenlijk met hen, dat Hij de mensen hierom meer straft, dan of Hij tegenwoordig ware. Christus leefde en predikte onder de Joden. Zij kruisigden Hem en verwierpen Hem in Zijn Persoon; echter maakte dit hen niet verwerpelij, totdat zij, (zie Luc. 13: 46) de aanbiedingen der genade, hun door de dienstknechten van Christus voorgedragen, verwierpen. Toen schudden de apostelen het stof van hun voeten.

Ten derde: Ze wordt aangeboden met een sterke begeerte dat ze aangenomen moge worden, 2 Cor. 6: 1. Ps. 81: 12. Wij bidden u dat u de genade Gods niet tevergeefs ontvangt. Want u mocht zeggen, daar is een aanbieding, maar de Heere meent het niet ernstig. Nooit begeerde een mens zó sterk, de genegenheid van iemand, die schoon van gedaante en beminnelijk was, te verkrijgen, als de Heere u begeert, die noch schoon noch beminnelijk zijt. Wij plegen over iemands genegenheid tot iets te oordelen, uit hetgeen hij genegen is daarvoor af te staan, gelijk hij, die alles verkocht om die parel te kopen. Alzo is de Heere genegen om alles wat Hij heeft aan u af te staan. Het dierbaarste wat Hij heeft, is zijn kostelijk bloed, en al de vruchten en voordelen daarvan zijn Geest, om u te vertroosten. Hij zelf, om bij u te wonen. Zijn Vader, om u lief te hebben. Zijn Koninkrijk, om u te ontvangen. Zijne liefelijke beloften, om u te verzekeren en te bevestigen; alles, uitgezonderd Zijn heerlijkheid. Het is niet betamelijk dat u die ontvangen zou, maar wel dat Hij die van u ontvangt. En Hem die te geven, is beter voor u, dan haar voor uzelf te hebben. Voor u, zeg ik, die gelijk een gevleesde duivel, dood, verdoemd en voor eeuwig verloren zijt, tenzij u deze genade aanneemt, aan u is het, dat al deze barmhartigheid des Evangelies aangeboden wordt.

Ten vierde; Ze wordt om-niet aangeboden, Jes. 55: 1, 2, want dit doet velen stilstaan, en zich verwonderen. Waarom zou de Heere mij liefde toedragen, die zo verachtelijk, zo onwaardig en nergens goed toe ben dan om te zondigen! Ik ben niets dan dor gebeente! Of wat heeft de Heere mij van noodgin? Wat kan ik voor Hem doen? Wat kan ik Hem toevoegen? Waarom gaat Hij niet in de paleizen der prinsen, om hen te nodigen? Maar dat Hij zo met mij zou handelen, die erger dan Paulus vóór zijn bekering gezondigd heb, niet onwetende, want ik heb de genade van Christus gekend, doch die verworpen. En ik ben roekeloos voortgegaan; ik ben uitzinnig geweest in het navolgen van mijn troetelzonden, verzakende de Heere. Het is wel waar, ik weet geen reden, dan alleen zijn vrije liefde, omdat Hij medelijden met u heeft, en dat het alleen uit genade is. Daarom begeert Hij die vurig. Want Hij is waardig van u geëerd, aangenomen en omhelsd te worden.

Mij dunkt dat het in dit geval is, gelijk met de ellendige zeelieden, wier schip in stukken gestoten is; velen verdrinken, doch tot hen die op strand geworpen zijn, komt iemand, en biedt hun huisvesting en spijs aan, doch ze zeggen tot hem: wij zijn arme mensen, wij hebben niets om te betalen.

Het is waar, antwoordt hij, dat weet ik wel, maar ik heb medelijden met ulieden, omdat ik zie, dat u verlegen mensen zijt. Zo is het hier ook met de Heere Jezus: Ik weet dat u niets hebt om Mij te vergelden, maar Ik heb medelijden met u, ontvang Mijn genade, neem die aan, leef er van. Omdat u een verlegen ziel zijt, heeft God u een bijzondere genade betoond met u het leven te geven; nu bied Ik u nog meer aan.

Men zou denken: nu behoorden immers de mensen verblijd te zijn en deze genade aan te nemen.

B. Vraag. Op welke voorwaarden is deze aanbieding van liefde geschied?

Antwoord. Daar wordt niets vereist, dan die enkel en alleen maar aan te nemen; Joh. 1: 12. Onder de wet was het, *Doe dit alles*. Maar het Evangelie zegt zo niet, *maar ontvang Mij, die alles gedaan en geleden heeft, van ganser harte*. Gelijk het was met het verkrijgen van het land der belofte; daartoe werd niets vereist, dan derwaarts te gaan en het te bezitten. Hier is niet meer. Spr. 4: 8, Zij zal u vereren, als u haar omhelzen zult. De aanbieding van liefde is gelijk de aanbieding van een rijk

huwelijksgoed, niets verzoekende, het dankbaar aannemende, om er alzo van te leven; zie Ps. 16: 5, 6, 7, Ik loof de HEERE, die mij raad gegeven heeft, enz. Of gelijk het is met de aanbidding van een prins tegenover een verrader. Hij biedt hem het leven aan; op welke voorwaarden? Ik kon u als een vlieg tussen mijn vingers verpletteren, maar ik begeer niets; alleenlijk ontvang mijn gunst, kom en omhels mij, en leef dan onder mijn regering in mijn koninkrijk, omdat ik uw gezelschap bemin en omdat hierin mijn eer en uw veiligheid is. Evenzo doet de Heere in het Evangelie. De Heere betuigt dat Hij liever heeft dat een ziel zich bekeert, en dat zij van Zijn liefde, en onder de bestiering van Zijn liefde leeft, dan dat zij sterft. Kom onder mijn vleugelen, zegt Christus, Matth. 23, allen moogt u komen. Ik wil u beschermen, en bij mij nemen, opdat u de warmte en het leven mijner liefde zou gevoelen; dit is alles wat Hij verwacht. En wie zou op deze voorwaarden Zijn liefde niet aannemen?

C. Beweegredenen om die aan te nemen.

Waarom zou ik er meer noemen, dan die de tekst meldt? Geen wee is er gelijk dit, als men die verliest! En hoewel het nu kan zijn dat u die niet acht, terwijl het mooi weer is, en terwijl het een dag van lijdzaamheid is; als echter de diepten geopend zijn, zult u zien en zeggen: geen volk is dit gelijk, hetwelk die liefde heeft. Als u Christus op Zijn troon in verrukkelijke schoonheid zult zien, en u Hem de wijnpers alleen zult zien treden, dan zult u zien en zeggen: het ontberen van deze liefde valt bitter. Daarom, als ze aangeboden wordt, neemt ze dan verheugd, dankbaar en blijmoedig aan.

1e Tegenwerping. *Maar ik ben maar alleen, zal de Heere mij wel aannemen?*

Antwoord. Ik ben ter wille van die enen bewogen om het Evangelie te prediken. En, Jer. 3: 14, *Ik zal één uit een geslacht nemen*. Hoewel al de anderen verworpen worden, zo zal de Heere uwer indachtig wezen.

2e Tegenwerping. Maar Christus is in de hemel; hoe kan ik Hem en Zijn liefde ontvangen?

Antwoord. Een machtig prins is afwezig van een verrader. Hij zendt zijn heraut met een brief van liefde. Hij geeft hem die te lezen.

Hoe kan hij dan de liefde van de prins ontvangen, als hij afwezig is?

Antwoord. Hij ziet Zijn liefde in zijn brief, weet dat deze van hem komt, en zo verenigt hij zich met hem, door dit middel op een grote afstand. Zo ook hier. Hij die dood was, maar nu in het leven is, schrijft en zendt om u; ach, ontvang Zijn liefde in dit woord; dit is Hem aan te nemen door geloof, Hand. 2: 37, 38.

3e Tegenwerping. Maar ik ben niet verkoren noch verlost; als ik dat wist, zou ik de Heere en Zijn liefde aannemen.

Antwoord. Wat hebt u te doen met Gods geheim besluit van verkiezing? Het is uw plicht naar het Evangelie te horen, hetwelk de wil van Gods gebod is. Daar is een wil van Gods besluit, en men kan deze wil volbrengen en zondigen. Gelijk Jerobeam, door afvallig te worden volgens de profetie van de profeet; zich daaraan te onderwerpen, is geen zedelijke gehoorzaamheid, al werd men door een Goddelijke ingeschapen eigenschap daartoe bewogen, gelijk Cyrus. Maar daar is een wil van Gods gebod, en die moet u gadeslaan; gehoorzaamheid aan die wil, mist nooit haar vergelding.

U zegt, dat gij niet verlost zijt.

Antwoord. Het is waar. Maar het zou kunnen zijn dat u verlost waart, en daarom, kruisig Christus niet ten tweeden male; ontvang deze liefde, en het is zeker dat ze voor u is.

4e Tegenwerping. Maar ik ben niet genoegzaam verootmoedigd.

Antwoord. Ik weet dat geen mens Christus ontvangen kan, voordat de Heere Hem verootmoedigd en verbrijzeld heeft. Maar weet, daar wordt niet meer verootmoediging vereist, dan die u tot het aannemen van de Heere Jezus Christus brengt. Velen hebben de Geest om Christus aan te kleven en te ontvangen, gelijk verklaard is, maar ze worden weerhouden, omdat ze vrezen, dat zij niet verootmoedigd zijn. Maar mij dunkt, dat de aanbieding zelf van Christus, aan iemand, die voor altijd veroordeeld en verloren is, en anders tot in alle eeuwigheid moest blijven treuren, uw hart behoorde te breken, als het geen steen, en geen rots is, gelijk het dat van Paulus brak. Inderdaad, u moet in uw ganse leven meer en meer verootmoedigd worden. Maar dit is een gevolg, hetwelk van hen geëist wordt, die in Christus zijn.

5e Tegenwerping. Maar ik kan niet geloven. Waarom dringt u er mij toe?

Antwoord.

1. De Heere dwingt u niet om te geloven, opdat gij uit uzelf zou geloven. Maar opdat gij, uw eigen onbekwaamheid gevoelende, zou dulden, dat Hij maakt, dat u gelooft.

2. De Heere werkt het geloof door het woord der vermaning. Hetzelve is met kracht vergezeld; zie Handelingen 2, *Bekeert u*. Zij namen het woord graag aan. En wiens hart moet het niet trekken en dringen, inzonderheid als er een vonk van God in de ziel is? Daarom bid ik u, laat de Heere toe, dat Hij spreke, Hij, wiens woorden de doden kunnen levend maken, hoewel ze niet kunnen horen noch zich verroeren.

3. Velen van ulieden zeggen, dat ze niet kunnen geloven. Maar dit Evangelie belooft de kracht daartoe. De weg des HERREN is voor de oprechten sterkte, Spr. 10: 29. Wilt gij, kunt gij. Zijn genade verachten of weigeren? Neen, ze zou u dwingen.

6e Tegenwerping. Maar ik heb Hem aangenomen, en ik gevoel geen kracht van Hem.

Antwoord. Ik weet, dat velen Christus aannemen, en geen kracht van Hem gevoelen. Maar opdat de heiligen arm van geest gehouden zouden worden, zo bezitten zij alles in Christus, en echter ontvangen zij weinig van Christus. Ik zal alleen twee vragen doen:

1. Hoe waardeert en begeert u die zegening van Christus? Waardeert u niets zo dierbaar, begeert u niets vuriger, en vervolgt u de Heere in den gebede om dezelve? Ze is in Christus voor u; wat u ontbreekt, zult u hebben, Joh. 4: 10, Fil. 3: 9, 10. Alleen een vals hart verkleint deze dingen. Maar de Heere zal al uw begeerten vervullen; in de hemel zullen al uw zonden ten onder gebracht en dood gestreden zijn.

2. Hoe is uw hart gewoonlijk gesteld en aangedaan door de afwezigheid van het goede van de Heere, dat u niet gevoelt? Weent u hierom bitterlijk? Zie hoe het was met, de discipelen, die om Christus lichamelijk gemis treurden. De Heere zegt tot hen: u zou u verblijden. Zodat een vleselijk hart hier onverschillig is, ofschoon het Christus kracht verliest. Daarom, ontvang des Heeren liefde, gij arme treurende ziel; tot het steenachtigste hart, spreek ik. Maar veel meer tot de vermoeide, en tot hen die de Heere gezocht heeft; zie, de zaligheid is op deze dag in uw hart gekomen, alleen laat haar binnen; verwerp haar niet, omdat uw zonden groot zijn, uw onwaarde groot is.

De Heere kent die, echter biedt Hij ze u aan. Enigen van u hebben enigen hoop of verzekering gehad dat Christus de hun is, echter kan hij de uwe wezen.

Veronderstel, dat Hij nog nooit de uwe was geweest, zo strek dan nu uw bevende hand uit; ontvang Hem, die deze dag voor uw ogen gekruist is; Hem wiens hoofd neerhangt, wiens bloed uit zijn wonde vloeit, die smeekt dat u het aanneemt daar het voor u gestort is.

Ik denk aan een Godvruchtig man, wie door een arme vrouw appelen aangeboden werden. Hij nam ze met dankbaarheid aan, maar hij zei daarbij: dit is door Gods Geest geschied. Zoveel te meer is het met deze aanbieding; neem haar also aan.

Maar ik weet, dat deze liefde door sommigen van u veracht zal worden; sommigen, die hun ellende niet kennen, sommige die haar niet gevoelen, daar zij nog zonder Christus zijn. Enigen zijn onder verschrikkingen, doch gevangen door het ongeloof. Als ik dacht, dat de Heere geen voornemen had om u goed te doen, en ik u kende, zo zou ik uw verdoemenis aankondigen. Maar de Heere kan zich ontfermen.

Daarom zal ik heengaan en treuren, en bidden, dat de Heere uw zonden u niet toerekene; uw snode wellusten acht u beter dan Christus. Ach, treur hierover, u die Hem niet kent. Waardeer u Hem niet, draag dan dit met u, namelijk, Hand. 13:41, *Hoort gij verachters, en verwondert u, enz.*

TWEEDE LERING

Dat veel mensen Christus door schijnbaar geloof kunnen aangrijpen, terwijl Christus Jezus hen echter door zijn dierbaarste liefde aangrijpt.

Immers, hier waren maagden van wie er velen riepen: Heere! Heere! die alleen de zaligheid van Hem verwachtten, op de genade steunden, zijn voeten (als het ware) omhelsden, en die in haar levenstijd uitgingen om de Bruidegom te ontmoeten, terwijl zij liefde van Hem verwachtten, en echter betuigde Christus aan haar: *Ik ken u niet, Ik bemin u niet.*

Ik zeg, dit is door een schijnbaar geloof. Want geen mens grijpt Christus door een levend geloof aan, of hij wordt door Christus ook gegrepen, Joh. 1:12. Maar als het is door een schijnbaar geloof, hetwelk geloof in het oordeel en naar het gevoelen van anderen schijnt te zijn, en het ook naar hun eigen opvatting schijnt te wezen, gelijk dit bij deze maagden plaats had, dan worden de zodanigen door zijn dierbaarste liefde niet gegrepen; ik zeg, door zijn dierbaarste liefde; door algemene liefde moge Hij het doen, maar nooit zal Hij het door zijn dierbare en eeuwige liefde doen.

Het geloof van sommige mensen, is gelijk het werpen van een anker in de zee; soms valt het op een rots of op licht zand, het raakt de grond, doch de rots houdt het niet vast; hierom drijft het schip altijd voor de wind, of het wordt door de eb en vloed meegesleept. Zo ook is het hier.

Daarom worden de mensen door de wellusten en de verzoeking en heere en weer geslingerd, en door een sterken wind weggedreven. Zo was het ook met Saul tegenover Samuel. Hij greep Samuel, maar Samuel week van hem af, en hij zag hem niet weer, dan op de dag zijns doods. Zo ook hier. Het koninkrijk en de liefde van Christus is van u gescheurd, Joh. 2:24, Maar hij betrouwde hen Zichzelf niet toe. Luc. 13: 26, 27, Hebben wij in Uw tegenwoordigheid niet gegeten en gedronken?

Toch zal Christus zeggen: *Ik ken u niet*; dit is de toestand van velen, Job 8: 13, 14. Als een huichelaar sterft, vergaat zijn hoop; indien de Heere hem met zijn dierbaarste liefde gegrepen had, kon het zo niet zijn.

Om dit stuk te verklaren, zijn er drie zaken te ontvouwen.

Ten eerste. Hoe van iemand gezegd kan worden, dat hij Christus Jezus door een schijnbaar geloof aangrijpt.

Ten tweede: Hoe van Christus gezegd wordt dat hij dezulken aangrijpt.

Ten derde: Waarom Hij het niet doet.

Vraag. Ten eerste. Hoe van iemand gezegd kan worden, dat hij Christus door een schijnbaar geloof aangrijpt?

Antwoord. Gewoonlijk op vijfderlei wijze.

1. Als de mensen gedwongen worden hun toevlucht tot Christus te nemen, enkel door de uitersten nood en door de drang der ellende. De slagen en de bestrijdingen der Goddelijke wraak zijn op hen; dan roepen zij: *Heere! ontferm u onzer*. Mogelijk hebben zij in vreedetijd, terwijl het geweten en de Goddelijke wraak sliepen, het geloof, noch het gebed, noch Christus, noch iets anders, in acht genomen, niettegenstaande het hartbrekend jammeren en luidruchtig roepen van God. Maar zij waren vrolijk, luchthartig, ongebonden, enz.

Doch in de uiterste nood zullen zij roepen en de genade meer dan duizend werelden waarderen, Spreuk. 1: 28. Men zou denken dat hun mond dan gestopt zou zijn. Enigen menen dat deze woorden een zinspeling zijn op de ark in Noachs tijd, Hos, 8: 13, Als de arend tegen Gods volk zal komen, Ps. 78: 35, dan zullen zij roepen: *Mijn God, wij kennen u!* Neen, zegt de Heere, de vijand zal hen vervolgen; *Ik ken u niet*.

Dit is geen geloof, maar alleen eigenliefde, wanneer de mensen te voren goddeloos zijn hun hart gestadig van God verwijderen, geen dagelijkse omhelzingen van Hem genieten, als ze na Gods slaande hand erger worden, zelfs als Hij hen wil helpen. Maar als zij tot God om hulp roepen, dan is het alleen uit oorzaak van pijn, enz.

Dit is gelijk dat geroep van onze Indianen tegen de duivel, die zij aanbidden en aanhangen, omdat hij hen plaagt. Weliswaar, kan ten tijde van de uiterste nood, het geloof der heiligen, hetwelk te voren sluimerde, ontwaken. En als God hun weg met doornen omheint, kunnen ze tot hun eersten Man wederkeren, omdat het hun toen beter was dan nu. Maar als de uiterste nood dit alleen teweeg brengt, dan begint en eindigt, dan leeft en sterft het met dezelve.

Hier mogen de zodanigen vrezen, dat Christus hen dan niet gadeslaat, Ps. 66: 3, Om de grootheid uwer sterkte, zullen zich uw vijanden u onderwerpen. Een trots, weerspannig schepsel, wordt in de tijd van vrede opgeblazen tegenover God en is boven God. De Heere Jezus heeft zijn tijd wanneer Hij met hen strijdt, als geen predikanten het kunnen doen. Hij werpt hen op de grond met zijn zwaard op hun hart, zijn hand op hun keel, en zijn verschrikkingen in hun geweten, en dan geven zij zich over. Hiervan kan Christus deze lieden voor uitwendige onderdanen houden, maar niet voor bijzondere gunstelingen, die voor Hem mogen staan. Dit is de staat van duizenden, die tot Christus in de uiterste nood gewillig de toevlucht nemen.

Zo stond ook de zaak met de oude Joab. Hij kon eer gestorven zijn, 1 Kon. 2: 30, maar ten laatste verzuimde hij zijn last. Hij vluchtte naar het altaar alleen uit eigenliefde, en daar wilde hij sterven; men zou denken, dat een man, die zo nuttig geweest was, die op zijn hoge jaren naar het altaar vluchtte, te beklagen was. Neen, het altaar dat anderen beveiligde, beveiligde hem niet. De gerechtigheid moet aan hem uitgeoefend worden, die de gunst lang misbruikt. Zo ook is het hier.

2. Als de mensen in tijden van vrede tot Christus vluchten, opdat zij alzo hun zonden met groter vrede des gewetens mogen behouden, zodat de zonde, zowel als de ellende maakt, dat ze hun toevlucht tot Christus nemen; niet opdat zij de zonde zouden verdelen en vernietigen, maar opdat zij in hun zonde de vrede bewaren zouden. Want dit is de gesteldheid van alle mensen die leven; eer de zonde bedreven wordt, niet alle zonde, maar die overeenkomt met der mensen neigingen, verdorvenheden, toestanden en verzoeking, is ze zeer zoet. En als het geweten ontwaakt, dan is ze, nadat ze bedreven is, bitter. Zoet in de mond, bitter in de buik; of anders weten zij dat ze ten enigen dage bitter zal zijn; Spr. 23: 32, Ze steekt gelijk een adder. En welk voordeel is

er in, leugens te beërven? Omdat nu de mensen geen ander goed hebben om van te leven, of om vermaak in te scheppen, want God hebben zij niet, zo zegt menig hart in het verborgen: Als ik mijn zonde kan plegen en vrede hebben, en voor het tegenwoordige een gerust geweten kan omdragen, omdat God zo genadig is om die naderhand te vergeven, dan is alles wel; als men hierop dan hoort, dat hun die hun vertrouwen op Christus stellen, hun zonden voor het tegenwoordige worden vergeven, en hiernamaals zalig zullen worden, dan verlaat men zich, gelijk men zegt, alleen op de genade Gods in Christus; dan verhardt en verblindt hem dit, en maakt hem zorgeloos; op zijn geloof kan een predicaatie afstuiten; niets wekt hem op, enz.

En ware het niet om hun geloof, zo zouden zij wanhopen, maar dit weerhoudt hen; als zij enige ontroering des gemoeds hebben, denken zij, dat de duivel hen ontroert. En dus maken zij Christus en het geloof tot beschermers van de zonde en niet tot reinigers van de zonde, hetwelk het verschrikkelijkst is, veranderende de genade in ontuchtigheid, gelijk de Israëlieten de offeranden deden. Daarom willen deze onder de schaduw van Christus zondigen, omdat de schaduw goed en zoet is, Micha 3: 11. Zij hebben listige oogmerken met goede plichten, want juist daarin kan de zonde van een mens liggen; nochtans leunen zij op de Heere, enz. Matth. 3: 7, 8.

De schriftgeleerden kwamen in vrede tot de bediening van Johannes, welke was om de mensen te doen ontwaken om in de Messias te geloven. *Gij adderengebroedsels, wie heeft u aangewezen te ontvlieden de toekomenden toorn?* Daarom zegt hij: *Brengt dan vruchten voort*; alsof hij gezegd had: u wilt de zegen der warme zon wel hebben, maar u bekommert er u niet om, uw adder-natuur te laten veranderen; u wilt de oude bittere vruchten voortbrengen, enz.

Toen de wisselaars in de tempel gekomen waren, werd hun gezegd, dat ze die tot een moordenaarskuil gemaakt hadden. Als de moordenaars nagejaagd worden, vluchten zij naar hun holen, of spelonken, daar zijn ze veilig voor alle vervolgers en najagers. Zo ook hier. Maar Christus geselde hen daaruit. Zo ook, als de mensen door het geroep en de vrees des gewetens vervolgd worden, dan gaan ze naar Christus, als naar hun spelonk; niet gelijk de heiligen, om, daar te bidden en hun zondig leven te bewenen, maar om in hun zonde te volharden. Dit is goddeloos. Zal de Heere de zodanigen aannemen?

Ik geloof, dat hierdoor het hart van menig mens verhinderd wordt te breken en te treuren. Mogelijk zeggen zij: ik ben een verachtelijk zondaar, maar ik vertrouw op Christus, enz. Als zij tot Christus gaan om hun zonde te vernietigen, zo maakt hen dit des te zorgelozer in hun zonde. Want, zeggen zij, ik kan het niet helpen. En hetgeen ik niet wil doen, dat doe ik; Christus moet alles doen. Daar nochtans het geloof de ziel des te meer om de Heere doet treuren, gelijk ook Paulus deed. Maar meent niettemin, dat zij die geloofden, zeiden: Laat ons zondigen, opdat de genade des te overvloediger worde? Neen, neen!

3. Door het zien van enige heerlijkheid en het smaken van enige zoetheid in het Evangelie, als Christus zich daarin openbaar maakt en vertoont; nademaal sommige mensen Christus niet kunnen grijpen uit vrees voor ellende, noch alleen om enige zonde te behouden. Maar God laat licht en warmte indalen door de gezegende stralen van het heerlijk Evangelie des Zoons Gods, want daarin is rijke, vrije, lieflijke genade voor verdoemde, grote, snode zondaren.

Goede Heere! zegt de ziel, welk een zoete dienst, welk een Woord, welk, een God en Evangelie is dit! Daarbij laat zij het dan rusten. Dit was de gesteldheid van de steenachtige grond; die het woord hoorden, en het met vreugde ontvingen, en voor een tijd geloofden. Luk. 8: 18. Dit is de toestand van duizenden, die zeer aangedaan zijn

door de belofte en genade van Christus, en zich voor een tijd op de vrije genade verlaten. Maar het is gelijk een lieflijke geur in een kamer, die niet lang duurt; of gelijk de bloemen, die verouderen en verwelken, en dan afvallen. In de tijd der verzoeking, is de wellust, en de wereld, en de luiheid zoeter dan Christus en zijn ganse Evangelie. Het is in dit geval met de ziel, gelijk het met Maria was, die de Nardusolie alleen voor Christus voeten gebruikte, maar het ganse vertrek was met zijn lieflijken geur vervuld. Zo is het ook met het Evangelie. De lieflijke geur van hetzelfde wordt voor allen verspreid. En de apostel Paulus zegt. Wij zijn Gods een goede reuk in degenen die zalig worden. Maar Christus past het toe aan het hart van een gekwetst, arm, verootmoedigd zondaar. En hoewel de geuren verfrissen, zo kan de mens echter van de reuk niet leven.

Zodanig is de rijke genade van Christus, dát de ergste zal weten en zeggen: Hij is goed. Als de koning voorbijrijdt, zo komen er velen om hem te zien. Maar neemt hij ze alle bij zich in zijn koets? Neen, maar een iegelijk gaat weer naar zijn eigen huis, en dan vertellen en spreken zij van hetgeen zij gezien hebben. Zo ontvangt Christus alleen en grijpt niemand dan hen, die alles op zijn nodiging verlaten hebben, en van zijn gunst leven; zie Ps. 45: 19, Alle zijne klederen rieken naar mirre; echter staat de koningin, die hoort, en overdenkt, en kaars vaders huis vergeet, alleen aan zijn rechterhand.

4. Als de ziel overtuigd is, om zich met de Heere Jezus Christus te verenigen door de kracht der onmiddellijke openbaring, niet door middel van het Woord. Het Woord, dit staan zij toe, heeft zijn nuttigheid, en het is goed het gade te slaan als een licht in een duistere plaats, maar zij wachten totdat de Morgenster opgaat. Het Woord is duister en kan bedriegen, maar dit niet. Zij menen, dat Christus hen nooit grijpt, totdat dit het doet. En dit gevoelen sommigen en steunen daarop, als op een licht en vertroosting in ziekte, en geven anderen aan het Woord over. Enigen gevoelen en erkennen geen andere bewijzen dan deze; enigen houden het er voor, doch gevoelden het nooit, maar leven door zich daarover te verwonderen: het is enig heerlijk nieuws, enz.

Ik sta toe, dat de Geest de mening des Woords moet openbaren, eer het ooit iemand kan trekken om te geloven, en Hij moet krachtig en onmiddellijk het Woord toepassen. Maar dat Christus zichzelf zonder een Woord, namelijk het Woord in het Evangelie, zou openbaren, is een bedrog, inzonderheid als het bewijs uit het Woord hierin veracht wordt. Want een Godvruchtig mens heeft soms meer dan gewone openbaarmakingen van Gods gunst.

Maar Paulus spreekt niet van de anderen, Hebr. 6: 18, *opdat wij een sterke vertroosting zouden hebben*, enz. Al de erfgenamen der beloften, als erfgenamen aan wie legaten nagelaten zijn, gaan tot het testament des overleden vaders; dat vertroost hen. Daar houden zij zich aan; dat is gewis. Hij zal het legaat hebben, wiens naam daarin gevonden wordt. Maar als iemand zou zeggen: De overledene heeft mij deze en die landerijen beloofd, staat dat in het testament?

Neen. Maar sinds hij stierf, terwijl ik iets toevallig verrichtte, kwam hij tot mij; welk een zelfbedrog zou dit zijn!

Ach, dwaal niet! Maar, zeggen sommigen, ik houd mij aan het testament. Laat ons zien waar het is. Ik bemin de zodanigen en dezulken, zegt de Heere. Het is waar. Maar wie? Het zijn gelovige, verbrijzelde, arme, verootmoedigde kinderen. Zo u dan zegt: Neen, ik acht zulk een testament niet; dan acht u de Heere niet; zo is het hier, zie Ef. 2: 2. *Gebouwd op het fundament der apostelen; dat is, op het Woord, en op Christus in hetzelfde*, enz. Daarom, als u zonder het Woord bouwt, zo bouwt u zonder fundament, en u zult vallen; u houdt u aan een vertroosting, die het Woord u nooit gaf.

Christus is op geen andere wijze het Voorwerp des geloofs, dan zoals Hij geopenbaard is, Joh. 6:45. Die de Vader gezien heeft, enz. Christus is niet geopenbaard, dan in zijn gepredikt Woord des Evangelies; al uw opvattingen zonder dat, zijn afgodisch en gedrochtelijk; u ziet en begrijpt Christus niet, noch Christus u

5. Door u met Christus door valse tekenen van genade te verenigen. Daar is een soort volk, dat als het nu en dan maar enige vlagen, en enige hervormingen heeft, terstond Christus toebehoort, gelijk het hoopt. Als ze naar alle andere deugdzame mensen gelijken, en doen gelijk zij, dan is alles wel. Evenzo bedrogen en misleidden deze dwaze maagden zichzelf. Zij waren maagden, zij waren gelijk anderen. Zij hadden goede gedachten van zichzelf, en hierdoor koesterden zij hoop, op grond van enig gering werk van de Geest des Heeren Jezus. Maar zij waren intussen van het leven Gods, van Christus en van de genade vervreemd. Zij hadden behoren toe te zien om van te voren olie in haar vaten te krijgen.

Tweede vraag: *Hoe van Christus gezegd wordt, dat Hij de zulken niet grijpt, en zich van hen onttrekt?*

Antwoord. U kunt dit bevestigenderwijze weten. Wat is het voor Christus Jezus te grijpen? Merk op een ziel, die tot de Heere Christus wedergebracht wordt om te geloven. Daar zijn twee dingen, waardoor Hij Zijn volk grijpt! Als:

A. Door het eeuwig Verbond der genade, hetwelk de Heere met een arm zondaar opricht, waardoor Hij Zich verbindt voor altijd de zijne, een God voor hem te wezen; wij kunnen niet maken, dat de Heere ons grijpt, zie 2 Sam. 5: 1, 2, 3. Maar door zijn verbond verbindt Hij zichzelf aan de zielen zijns volks, Jes. 55:2, 3, hetwelk een geweldig sterk verbond is, even sterk als Gods voornemen. Want het is niet anders dan het openbaren van Gods voornemen. Dit nu openbaart de Heere gewoonlijk tweezins.

1. In het Woord, zonder dat de consciëntie het weet. Zodat een mens geen verzekering van Gods welbehagen in hem heeft. En

2. Aan het geweten. Langs deze twee wegen.

a. Door het gebed; als de ziel bij God aanhoudt om haar zijn welbehagen te openbaren, dan doet de Heere dit, Ez. 36: 37. Ik wil er daarenboven om verzocht worden, enz. Zach. 13: 9. Daarom vraagt de Heere aan het arme hart: zal niets u vergenoegen dan de Heere? Dan zal Ik uw begeerten vervullen. De Heere heeft uw geroep verhoord; alle uw zonden zullen vergeven, alle uw verdorvenheden zullen ten ondergebracht worden, enz.

b. Door de bediening des Woords; als de ziel bezig is geweest met het zoeken van de Heere, maar nu daarover treurt, dat ze de Heere niet kan vinden, dan betuigt de Heere; Ik schep de vrucht der lippen, vrede; Jes. 57: 19. Zijn verbond zal Hij hun bekend maken, enz. Ps. 25:14. Zodat de ziel voor een tijd door deze en dergelijke gezegende woorden der genade van de Heere, bevestigd en ondersteund wordt.

B. Door de eeuwige Geest des levens, die (als van Christus het Hoofd) in ieder lid komt, en in hen is en in hen zal blijven, hen nooit zal verzaken, hoewel Hij duizendmaal op een dag door hen bedroefd werd. Deze Geest drijft tot het Evangelie en geeft de eerste vruchten der heerlijkheid, enz. Jes. 59: 21. *Dit is Mijn Verbond; Mijn Geest zal nooit van u wijken*, enz.

Aldus grijpt Christus de Zijnen; hierin verschillende van Adam. Hij was het naast aan God en wordt van God gegrepen. Maar

1. Het was door het verbond der werken.
 2. Als een eerste oorzaak, die de tweede ondersteunt, bewaart en bestuurt.
- Maar deze Geest, die nooit zal verzaken, had hij niet; wanneer wij nu door het geloof tot Christus gekeerd zijn, zo grijpt Christus ons met beide deze armen.

Nu moogt u integendeel zien, waarom het is dat zij van Christus niet gegrepen worden.

1e reden. Omdat ze nooit aan Christus gegeven waren, in de roeping door het trekken des Vaders, Joh. 6: 65. Want Christus grijpt niemand dan hen. Zij worden om des Gevers wil gegrepen, hoewel zij in zichzelf van geen waarde zijn. Alle wettige huwelijken geschieden met bewilliging der ouders. Zo ook hier.

2e Reden. Omdat Hij de schandelijkheid der harten van zulke mensen kent, die liggende in hun zonde, valsheid en bedrog, Joh. 2:25. Ook wij zeggen gewoonlijk: zó een? Neen, ik ken hem te goed!

1. Gebruik tot ernstige bestraffing van hen, die zich vermoeien met enige gedachten, of Christus hen gegrepen heeft.

Als zij Jezus Christus eens gegrepen hebben, zo twijfelen zij nooit, of hun geloof Christus zodanig grijpt, als Christus het grijpt. Ach overweegt dit! Deze maagden, grepen op deze wijze Christus gedurende hun ganse leven, maar nu weten zij dat Christus haar nooit liefhad, omdat zij Hem nooit op een zaligmakende wijze grepen. Ik denk om de Schriftuurplaats, Jes. 4: 1. Zeven vrouwen zullen één man aangrijpen, en zullen zeggen: wij willen naar uw naam genoemd worden, om onze smaadheid weg te nemen. Maar wij zullen ons eigen brood eten. Zo grijpen velen Christus aan.

Heere! zeggen ze, laat ons naar Uw Naam genoemd worden, om onze smaadheid weg te nemen, ofschoon ze er zich niet over bekommeren, om deel aan Christus te hebben, maar zij willen hun eigen brood eten, dat is, naar hun eigen begeerlijkheden leven.

Het was Christus prediking tot velen die Hem zagen en volgden, Joh. 6, gelijk ook tot zijne discipelen, Tenzij gij Mijn vlees eet, zo hebt u geen leven in uzelf.

Wat beoogt een mens met het eten? Niet alleen, dat hij brood in zijn hand mag hebben, maar hij onderzoekt welke kracht het heeft. Zijn oogmerk is, dat het één met hem worde, en dat het in hetzelfde vlees verandere, en dus dat het de nauwste vereniging ontsta die er kan wezen. Alzo behoorden alle Christenen dit te overdenken en dit te bedoelen, dat de Heere op het nauwst met hen verenigd en één met hen worde; een zachtmoedig hart bidt en treurt over het gemis hiervan.

Ach, velen zijn er die belijden: Wat zou ik mij met deze en die genade bemoeien? Als ik alles gedaan heb, zo heb ik maar op Christus te zien!

Het is waar. Maar wilt u evenwel niet beproeven of u zodanig op Christus zièt, dat Hij ook wederom op u ziet? Joh. 10: 14, *Ik ken de Mijnen, en word van de Mijnen gekend*. Daar is een overgrote menigte vals geloof in de wereld, Jer. 7: 9. Toen zij riepen, des MEEREN tempel! zei Hij, zult u zweren en liegen, enz. Zo mag ik zeggen: zijt u onachtzaam in uw gedrag; misnoegd in uw families. Leeft u in heimelijk overspel, en zijn er uw ogen en gedachten vol van? Breekt gij uw beloften en verbond met God en de mensen, en vergeet u de Heere in een land van vrede, daar u voor niets anders te zorgen hebt dan dat uw ploeg voorspoedig zij, en uw naam groot moge worden? Roept gij, Christus, Christus?

Ga naar Silo, ga naar de Palts en Bohemen, en zie wat God gedaan heeft.

Maar, zegt gij, ik ben beter!

Ach, ga tot deze dwaze maagden, laat haar doodse geest u vervaard maken, als het Woord des Heeren u hier niet tot zelfonderzoek kan brengen.

Als een mens op het punt staat te verdrinken, zo is al zijne bekommering om een hand, die hem grijpt. Zo behoorde gij te doen, als alles recht zou zijn. Maar dit wilt u niet.

2. Gebruik tot onderzoek, of de Heere Jezus u ooit met Zijn dierbaarste liefde gegrepen heeft, zowel als u Hem gegrepen hebt? 2 Cor. 13: 5. In alle verbonden onder de mensen, waardoor zij zich met elkaar verbinden, zullen zij die aan weerszijden zeker maken. Christus zal u zeker aan Hem verbinden; zie toe, dat Hij insgelijks zeker, vast verbonden en verenigd met u gemaakt wordt.

1. Mij dunkt, dat de overweging van het voorbeeld der maagden, ieder daartoe behoorde te ontvonken. Want als dit alleen de gesteldheid van een onbeschoft, goddeloos rot van vleselijke protestanten was, die Christus alleen belijden met hun lippen, doch Hem verloochenen door hun leven, zo zou het voor ons verschoonlijk wezen. Maar als maagden, in deze tijden van Christus' komst te bezwijken, dit zou een heilig ontzag, zelfs in de beste verwekken, en hun met veel vrezen en beven zichzelf doen onderzoeken, gelijk de discipelen van Christus deden, toen zij hoorden niet dat vele, maar een enigen Hem zouden verraden. Want daar is deze vereniging aan weerszijden, Joh. 10: 14.

2. Maar hoewel er oorzaak is om te zoeken, zo beken ik, dat het zeer moeilijk is deze gezegenden liefdeknoop te doorgronden, omdat de vereniging tussen Christus en de ziel, zulk een verborgen geheim en geestelijk werk, inzonderheid in dit leven is; een werk waardoor de Heere Jezus in de zielen van Zijn volk ontstaat, niet in zijn volmaakte volheid, maar alleen als de morgenster, bij welker tijdverschijning er veel duisternis, is vóór de opgaande zon. Daarom zegt de apostel, Gal. 4: 9, Gij hebt God gekend, of liever gij zijt van Hem gekend, enz.

3. Intussen moet men weten, dat veel voorbeelden, die ik zou kunnen bijbrengen, dit zouden bewijzen; ook de belofte van Christus aan Zijn discipelen, doet het blijken, Joh. 14:20.

Zij waren zwak voor een tijd, en Christus verliet hen. Hij het hen een tijd lang zeer bedroefd, maar Hij zei: Ik zal weer tot u komen. Zij werden echter daardoor niets wijzer; ja, zei Hij: *in die dag zult gij bekennen, dat Ik in u en gij in Mij zijt*; een kind kan niet zeggen, hoe zijn ziel in hem kwam, noch wanneer, maar naderhand ziet en gevoelt het leven, zo dat de mens zo erg als een beest zou wezen, als hij een onsterfelijke ziel ontkende. Het is een artikel van ons geloof. Zo ook is het hiermee.

4. En voorwaar, als dit gekend wordt, is het uitnemend dienstig, omdat als een mens nooit door Christus gegrepen was, hij dan, eer hij buiten het gezicht en het bereik van Christus geworpen wordt, mogelijk, de Heere kan verkrijgen om Hem te grijpen. En als hij gegrepen is, hij in droevige twijfelingen en in alle vrees voor afval, van de Heere ondersteund en vertroost kan worden. Maar hij kan weten, dat hij even vast als de berg Sion staat, die nooit verplaatst kan worden. Want de tijden van geestelijke bestormingen zijn om het geloof te verdelgen. Ps. 22: 9, *Hij heeft het op de HEERE gewenteld, dat Hij hem nu uithelpe.*

Daarom ware het nodig dat u dit zeker maakte. De tijd kan komen, dat om te beseffen en te gevoelen, de hoop en het hart bezwijkt. Wie ondersteunt dan? Christus doet het niet; Christus wil het niet doen; Christus kan het niet doen.

Vraag. *Hoe kan deze grijpende liefde van Christus zijde gekend worden?*

Antwoord. In vijf trappen openbaart ze zich. Want in zichzelf is ze onbekend. Maar in haar openbaarmaking wordt ze van ons gezien.

1. Trap.

Als de liefde van Christus de ziel wezenlijk grijpt, overwint ze de ziel door het gevoel der liefde, en daardoor trekt ze de ziel uit de sterkten en de slavernij der zonde tot Christus. Overal waar uitnemende ware liefde van de een tot den ander is, daar is kracht; ze is van een overwinnende natuur. En hoewel Christus Zijn volk soms dreigt of verschrikt, zo is echter het einde liefde. De liefde van Christus is van een overwinnende, alles te boven komende kracht. Hij overwint door liefde. En als Hij zijn hart op iemand stelt, zo zal hij vroeg of laat dat hart als Hij kan, door liefde overwinnen, om het alle andere minnaars te doen verlaten, en Hem te doen aankleven, Jes. 31: 3. Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde. En wat volgt daarop?

Daarom heb ik u getrokken. Hoe? Met goedertierenheid. Hoogl. 1: 4. *Trek mij, en ik zal U nalopen.* Dit is het gebed van allen, die de Heere met zichzelf verlooft. Het is alsof zij zeiden: Ik heb noch sterkte, noch een hart, om te komen en te volgen; mijn ongerechtigheden verhinderen mij en mijn vreze maakt mij mismoedig. *Maar Heere! trek U mij.*

Laat een mens in Christus geloven en de aanbidding van Christus, als hij kan, aannemen. Maar hij kan het nooit doen, tenzij zijn hart, dat afkerig is van Christus en ongelovig, door de Heere Jezus getrokken wordt. En dat niet geweldig en alleen door schrik, maar door sterker koorden, namelijk door de koorden der liefde, welke de ziel krachtdadig van onwillig gewillig doet worden. De Heere openbaart de heerlijke genade en gerechtigheid van Jezus Christus en al de voordelen van Hem; daarbij biedt Hij dezelve aan en eist niets anders dan geloof om die aan te nemen.

Deze liefde, die het hart van een ander niet ontvonkt, overwint de harten van hen die des Heeren zijn, en wel met een heilige verwondering over deze genade!

"Hoe, Heere! wie ben ik? Zo verachtelijk, zo onrein en hels als ik ben, na God en de genade zolang misbruikt te hebben, nu aan mij, Christus en de genade op zulke voorwaarden te openbaren! Ach Heere, ik ben verslonden door uw goedertierenheid! Hoe kunt u zulke gedachten der liefde denken? Doch ik zie het, Rom. 1: 16, 17. Het Evangelie is de kracht Gods tot zaligheid. Want de rechtvaardiging Gods wordt in het zelf geopenbaard uit geloof tot geloof."

En merk op, het is zulk een trekking der liefde, dat zij de ziel uit alle sterkten der zonde tot Christus brengt. Want de klacht van de profeet over het volk van zijn tijd, is ook waar, van het volk van onze tijd, Jer. 8: 5, Zij houden vast aan bedrog, zij weigeren weer te keren. Zij houden het voor hun leven, en het houdt hen vast als geestelijke banden des doods. Eén van beide, of het vermaak in de zonde, of de kracht des ongeloofs in het weigeren der genade, vergezeld met bezwijkingen en droefheid des harten, of met tegenwerpingen tegen de genade door hoogmoed des harten, weerhouden hen als de Heere komt, om het te grijpen; hierop trekt de Heere Jezus Christus, uno eodem actu actu, in het brengen van de ziel tot zichzelf, uit de gevangenis der zonde; aldus in Hand. 26:18, van de duisternis tot het licht. 1 Thess. 1: 9, en de ziel zegt dan wat geschreven staat, Jer. 23: 24, enz. De Heere Jezus trekt haar niet zó tot Zichzelf, dat ze tegelijker tijd in de zonde volhardt; noch ook zó uit de zonde, dat ze zonder Christus volhardt. Maar uno, &.

Want ik bespeur in het naderen der mensen tot Christus een dubbele dwaling.

Ten eerste. Zij komen, of alleen uit ellende, ik zeg, alleen en aldus worden zij meer gedreven dan getrokken tot Christus. Zij komen liever zelf op de voeten van hun eigenliefde, dan op de voeten des geloofs. Als Christus nu wezenlijk trekt, dan doet

Hij het door liefde. O, deze ontmoet, deze trekt, deze overwint. En dan, gelijk men in oorlog zegt, is het beter met een vijand te verzoenen, dan hem met geweld te overwinnen, omdat men in het ene geval zijn macht alleen overwint, maar in het andere overwint men zijn wil. Zo kon Christus verpletteren, en hij verbrijzelt de zielen zijns volks door ellenden, anders zouden zij nooit waarlijk aangedaan zijn door van de kwetsingen hunner zielen, maar dit baant de weg door de liefde. Hij overwint de wil door liefde.

Ten tweede. Of anders, als de liefde hen ontmoet, ontvonkt en trekt overwint deze hen niet, want zij trekt hen niet uit de sterkten der zonde, maar! zij hecht zich gelijk de klimop aan de boom met een wortel van haar zelve. Sommigen heb ik gekend, die over Gods lijdzaamheid en goedheid jegens hen, versmolten en ontvonkt waren; die genoegzaam overtuigd waren, en toch naderhand als duivels werden. De reden was hiervan, dat ze nooit ten enenmale hun eigen gronden verlaten hadden. Een ziel nu, welke Christus trekt, om haar tot zichzelf te brengen, deze trekt Hij af van haar zonde, zodat zij er een afkeer van krijgt. Het gezicht van Christus genade, trekt waarlijk, zodat ze niet alleen durft en niet wil, maar ook niet kan in de zonde leven. Rom. 6: 1. Tit. 2:11, 12. De genade verschijnt aan allen. Maar ze onderwijst ons, zegt de apostel, alle goddeloosheid te verzaken.

De goddeloosheid zal smekende en zoekende naar liefde wezen, maar dit is onmogelijk; een zodanige ziel komt niet tot Christus, zonder gevoel van zonde, wensende dat de Heere alle ongerechtigheid van haar weg mocht nemen. Jer. 3:22. En omdat ze mogelijk nog enig verborgen kwaad vreest, zo is haar betrachting, dat de Heere de wortel van alle zonden moge afsnijden, en haar die bitterder dan de dood, ja dan het graf te maken. Het grootste kwaad dat bestaat is de zonde; groter dan de dood, het graf en de hel; hierom bestaat Christus grootste liefde daarin, eerst van de zonde te verlossen.

En als er nooit zonde geweest was, zou het graf noch de dood die niet houden; als Hij dus de kracht der zonde breekt, zal geen macht van de satan, der wereld, of des doods, u van Christus houden. En nooit is zij te overwinnen door de liefde dan nu. Al is een mens in nog zo veel vrees, onrust des gemoeds, en bezwijking des harten, en hij kort daarna zich grote vreugde en verzekering aanmatigt, nochtans zo de zonde niet overwonnen is, zal ze hoewel ze verholen en verborgen blijft, u echter ten laatste overwinnen; ze zou gij uit de hemel halen, zo u daar ooit waart. Gelijk een maagd naar wie een ander vraagt en gedwongen wordt haar toestemming te geven, ofschoon haar hart steeds op een ander minnaar steeds gesteld blijft, zo zal de eerste nooit haar gunst verliezen. Niet dat de heiligen wezenlijk vrij van alle zonden en zwakheden zijn, maar zij zijn bevrijd van vrede met de zonde, en niet vrij van oorlog met de zonde, dan bij de dood. Gelijk het bij twee minnaars die krakelen, genoeg is als het huwelijksverbond gebroken wordt.

2e. Trap.

De aangrijpende liefde van Christus; ze verzadigt, vervult en voedt de ziel met haar zoetheid; dan is de ziel tot Christus gekomen, en ze ziet de hoogte en de diepte van de liefde en het mededogen van Christus, Ps. 65: 5, Welgelukzalig is hij, die u verkiest, hij zal verzadigd worden. De, steenachtige grond ontving het Woord met vreugde, was ontvonkt door de genade van Christus. Gelijk iemand, die dicht bij enige riekende dingen staat. Maar geuren voeden niet: men kan wel proeven maar het proeven voedt noch voldoet niet. Zo is het ook hier.

U weet, dat we ons met onze spijs voeden, opdat we daar door versterkt zouden

worden, en ze tot voedsel, goed bloed en vlees mogen gedijen, en één met ons moge worden. Zo geeft Christus zichzelf, om onze geestelijke spijs door het geloof te zijn, met een ernstige begeerte, opdat wij een nauwe, ja een zeer nauwe vereniging met Hem, en Hij met ons zou aangaan. Het voornaamste oogmerk nu van het eten is de verzadiging. En als een mens daardoor verzadigd is, al denkt hij dat de spijs hem niet tot voedsel zal verstrekken, zo geschiedt dit nochtans; evenzo waar leven is, enz. Joh. 6: 56. Hij blijft in mij, en ik in Hem.

Als een mens geen groter genot in Christus smaakt dan in zijn wellusten, zo zal hij wederom van Christus tot dezelve vervallen. Maar als hij zich met Christus voedt en met Hem verzadigd wordt, zo zal hij nooit weer hongeren; anders zal de ziel zeggen: Het was eens beter met mij, dan nu. Salomon, hoewel hij al het goede van de schepsels gesmaakt had, nadat hij God had leren kennen, en God Hem tweemaal verschenen was, gevoelden, dat ze tekort schoten bij hetgeen hij eens ondervonden had, en ten laatste dacht hij aan zijn rust. Toen Abraham aan zijn kinderen geschenken gaf, greep hij hen allen niet aan met een bijzondere liefde, maar alleen hem, aan wie hij zijn erfenis gaf. Zo kan de Heere iemand aangrijpen en hem veel bekwaamheden geven, maar als Hij zichzelf als een erfenis en deel geeft, dan is dit bijzondere liefde. En wanneer wordt die gekend? Dan, wanneer de ziel volkomen daarmee verzadigd is, Ps. 16: 5. Daarom wist de verloren zoon niet, of hij wel aangenomen zou worden. Maar toen hij tot Zijn Vader kwam, zei hij: Maak mij een huurling, niet een zoon. En zijn vader viel hem om zijn hals, enz. Zo ook hier. Exod. 6: 3.

God heeft twee wegen om Zijn volk te verzadigen.

a. Door Zijn beloften te vervullen.

b. Door zichzelf te openbaren, en dat tot hun voldoening, als in staat om alles te doen wat Hij belooft heeft.

O, overweeg dit, u die genade gezien hebt, ofschoon ze u niet verzadigd heeft, en dit nog niet doet. U hebt ander brood om u te voeden. De Heere heeft u nooit gegrepen.

3e. Trap.

Deze grijpende liefde van Christus verzadigt de ziel in die mate, dat ze haar dwingt voor Christus te leven en te werken. Nu zegt zij: wat zal ik voor de Heere doen? en de arme ziel begint de verleden dagen van dwaasheid te beklagen. Zij verzoekt in het verborgen van de Heere, liever niet te leven, dan niet voor Hem te leven. En hoewel ze misschien dikwijls de zonde en zichzelf dient, acht zij nochtans dat leven als de dood, en beklagt ze dat voor de Heere, 2 Cor. 5: 15, 16. *Opdat degenen die leven, voor Hem zouden leven*; Joh. 6: 57. Die in mij gelooft, zal door mij leven; dat is, beide door mij, en voor mij. Nu grijpt Christus de ziel vast. Want Christus zou eer zijn leven, dan deze ziel verliezen. Zie hoe het met een ent is; zet de ent dicht in de stam en bindt haar vast, zo ze daar verwelkt en eer het leven verliest dan verkrijgt, dan zegt men: ze is niet wel geënt. Want als het wel gedaan ware, zou de levende stam zijn sap en voedsel daarin gebracht hebben. Zo ook is het hier. Enige kruiden zijn zeer kostelijk, doch dienen meer tot sieraad dan tot gebruik. Zo is ook. Christus dierbaar. Maar welk gebruik maakt u van Christus? Welk leven trekt gij uit Christus? Het geringste gewricht in eens mensens vinger, met de ziel verenigd, krijgt daaruit leven. Maar de zegelringen, hoe dicht ze ook aan de vinger zijn, ontvangen echter geen leven, er bestaat geen vereniging en daarom zijn ze geen leden; nog hebben de Heiligen leven, doch het is zwak. Maar de onherboren mensen, gelijk aan de zegeningen, kunnen nabij het leven en nabij de ware leden van Christus zijn om levend gemaakt te worden, maar ze krijgen geen leven.

Sommigen zullen zich voeden om te kunnen slapen; anderen, om te kunnen werken. Zo nemen veel Christus en bekomen enigen vrede. Maar dan veranderen zij de genade in ontuchtigheid en zo slapen zij in hun luiheid. Maar een oprecht hart, bidt alleen om sterkte, en om een hart te hebben, dat voor Christus leeft en werkt. Heeft de Heer zich ontfermd en heeft Hij vergeven, hoe zal ik dan nu, nu in mijn beroep voor Hem leven? Nu worden zijne vrienden door hem beklaagd; nu is hij vruchtbaar en treurt, als anderen zo niet zijn.

4e. Trap.

Deze grijpende liefde van Christus de ziel dus bedwongen hebbende, volgt haar altijd, en blijft bij haar, Joh. 14: 17. Want nadat Christus de ziel gegrepen heeft, zodat de ziel denkt, dat ze nooit zal wezen gelijk ze te voren was; gevoelt ze echter haar beklagenswaardig verval en verlies! Ze verliest naderhand de gunst en ook het leven. Zij leeft soms in strijd met Christus, iets wat nooit genoeg te beklagen is. Maar merk op als Christus de ziel gegrepen heeft, zal Hij haar niet verlaten, hoewel zij Hem verlaten heeft. Daarom herstelt de Heere haar door de gestadige bijstand van Zijn Geest. Hij brengt haar terug, en dat soms na twijfelingen, of er inderdaad wel ooit genade in haar was; ze betreurt, dat ze de Heere zozeer verzaakte! Ja, de Heere is haar soms tegemoet gekomen, eer ze naar Hem zocht.

Judas viel af, en de Heere zag nooit naar hem om; Petrus viel af, maar Christus zag naar hem om, en herstelde hem; al de discipelen verlieten Christus en vluchtten, nadat ze beloofd, hadden dit nooit te zullen doen. Nochtans zei Hij, Mark. 14: 28, 26, 7. Ik zal u voorgaan naar Galiléa. Mijn Geest is in u en zal in u blijven, hoewel, u Hem bedroeft. Adam viel af, en de zonde sneed hem van Gods gemeenschap af; hierdoor viel hij geheel in de dood. Maar Christus ondersteunt op andere voorwaarden. Want, hoewel Zijn volk Hem verzaakt, zo houdt Hij hen evenwel vast, en bewaart hen om ten enenmale verbroken te worden; ja, als zij gelijk water op de grond uitgestort zijn; Hij zal hij hen toch weer verzamelen. Zo handelt Hij niet met anderen, Joh. 6:66. Velen verlieten Hem, die zich nooit inderdaad aan Hem overgegeven hadden. Hij liet hen gaan. Maar Hij zei tot Zijn discipelen: *Wilt gijlieden ook weg gaan?*

Als iemand een vreemdeling in zijn huis heeft, zal hij hem laten gaan en geen navraag naar hem doen. Hij kwam bij hem voor een tijd. Maar als hij een zoon had, en deze weggegaan was, zo zou hij hem gaan zoeken, totdat hij hem vond. Zou deze zoon zich niet verwonderen over des vaders liefde, als hij deze opmerkte? Daarom verwonderen zich de Heiligen zozeer over de Heere en ze zeggen, Hoe! is de Heere nog niet weggegaan?

Ik zeg dit ten dele, om hen te verschrikken, die weggaan en nooit weer terug keren, en om de tegenwerpingen der heiligen te beantwoorden als ze zeggen: de Heere heeft zich voor mij verborgen, en ik heb Hem verlaten. Merkt echter op: Hij zal u al klagende bij Hem terugbrengen, enz.

5e. Trap.

Deze grijpende liefde van Christus, die betuigt ten klaarste en volkomen de liefde aan de ziel. De vraag is: Grijpt de Heere ook anderen dan hen, aan wie hij liefde betuigt? Neen, want hij betuigt die enigermate aan allen. Maar hier komt de klare openbaarmaking van dezelve. Toen ik dood was, heeft Hij mij levend gemaakt, en sedert dat ik de Heere en Hij mij verloren heeft, heeft Hij mij echter weten te vinden. Hieruit nu besluit de ziel, dat de Heere haar lief heeft, Gal. 2:20, *Die mij liefgehad heeft, en zich zelf voor mij heeft overgegeven.* Ps. 23: 3, 6, De HEERE verkwikt mijn ziel; immers zal de weldadigheid mij volgen.

3. Gebruik.

Gelijk, dit kan dienen om hen afkerig te maken of te verschrikken, die nooit verschrikt werden, zo kan het hen aanmoedigen die geloven om hun geloof te bewaren hen namelijk, die Christus zodanig aangrijpen, als zij door Hem gegrepen zijn. Als een vrouw met een zeker manspersoon niet getrouwd was, en ze hem evenwel noemde, of van hem sprak, of aan hem dacht, alsof hij haar man ware, zo zou dit laatdunkendheid zijn. Maar als hij zich met haar in het huwelijk heeft begeven, dan mag zij zich dat voorrecht aanmatigen haar recht tegen alle wetten en betwisters verdedigen, en haar belangen beschermen. Zo moeten zij weten, die nooit aan Christus gegeven waren, weten, dat hun geloof niets meer dan rook en ijdelheid is. Maar Job kan zeggen, zo Hij mij doodde, nochtans zal ik op Hem vertrouwen. David, zie Ps. 42: 4, had die verzoeking: *Waar is uw God?* Zodat zijn tranen zijn spijs en drank waren. Hij was hierdoor zeer onrustig en neergebogen. Maar bleef hij stil liggen?

Neen, hij beurde zich op, en berispte zichzelf: Wat buigt gij u neder? En in vers 6 en 12 zegt hij: *Hij is mijn God.* 1 Tim. 6: 12. Strijd de goeden strijd des geloofs, grijp naar het eeuwige leven, tot hetwelk u ook geroepen zijt.

Het is zeer gevaarlijk voor een Christen het geloof terzijde te stellen, en de oefening daarvan te verwerpen, alleen omdat het aangrijpen van Christus eigenlijk datgene is wat ons bewaard; dit is wel waarlijk alzo, maar niet anders dan door het geloof, hetwelk ten allen tijde niet gezien kan worden, gelijk ook het andere niet te zien is. Draag daarom zorg, dat u dit misbruik van deze leer niet maakt, want velen grijpen naar Christus, die Christus echter nooit grijpt.

Zegt men nu: Welk belang heb ik dat ik mij met Christus verenigen zal? Is het om gesteld, te worden buiten een openbaarmaking van het geloof, hetzij in de beoordeling of in de praktijk, of in de praktijk alleen? Ik heb aan hen alleen deze vragen te doen.

Ten eerste, Indien wij alleen op het aangrijpen van Christus hebben te zien, met uitsluiting van het andere, waarom hecht de Apostel dan zoveel gewicht aan het geloof, waardoor de weldaden van Christus medegedeeld worden? Hebr. 3: 14, *Wij zijn Christus deelachtig geworden, zo wij anders het beginsel dezes vasten gronds vasthouden.* En Hebr. 10: 38. De rechtvaardige zal uit het geloof leven.

Ten Tweede. Is dat zoo, waarom scherpt de Satan zijn pijlen dan zo tegen het geloof? Waarop mikte hij toen Petrus viel? Waarom wilde hij hem ziften? Om zijn geloof uit te schudden; hierom bad Christus dat het niet mocht ophouden. Toen de Satan tot Christus kwam, was de eerste zaak, die voor al zijne verzoeken de weg baande: Indien u de zoon zijt, enz. Hij ziet, dat onze gezegende gemeenschap met Christus uit twee dingen bestaat: Het geloof aan onze kant en de Geest aan Christus kant. De Satan beproeft het eerst aan de zwakste kant.

Ten Derde. Is dat zo, waarom zoekt de Heere Jezus dit zo zorgvuldig te bewaren? Beide middellijk door alle middelen en bedieningen, door woord en sacramenten, welke strekken om ons geloof te voeden. Daarom zegt Paulus, 1 Thess. 3: 2, Om u in het geloof te versterken; in vers 5 verheugde hij zich hierover; en in vers 10, Wij wensen bij u te zijn om uw geloof te volmaken. Maar ook onmiddellijk; Petrus viel, daar Christus bad, dat zijn geloof niet zou ophouden. Zijn genade zou niet ophouden, en volgens 1 Petrus 1: 5, *Bewaart Hij door het geloof tot de zaligheid.*

Tegenwerping. Maar ik kan niet geloven.

Antwoord. Vóór het geloof kunt u niets. En daarna gelooft gij. De daden des geloofs en de levendige werkingen des geloofs kunnen veeltijds, door afwijkingen der ziel van

God, of door afwijkingen Gods van de ziel, belet worden. En wanneer zij deze levendige werkingen daarvan heeft, zo is het door de kracht van Christus, waardoor ze zowel die gewerkt als bewaard worden. Maar als Christus eens macht gegeven heeft om te geloven, dan onderhoudt en vermeerderd hij die gestadig.

Daarom hebt u geen oorzaak om voor te wenden: ik kan niet. Zo dat u niet kunt zondigen en daarin leven, inzonderheid niet in ongeloof, en daarbij blijven; u kunt niet aarzelen ten verderve, maar wel geloven tot zaligheid uwer zielen. De rechtvaardige leeft uit het geloof. Wij zeggen: wij moeten leven. Het geloof zal opwekken, als geen andere gave dit kan doen. Het spijzigt het ganse leger, ondersteunt de belegerden. En is het sterkst, als de mens het zwakst is. Weliswaar, zijn er veel vermetele daden tegen een daad van geloof. Maar wacht u daarvoor; dat geloof is niet vermetel, hetwelk, hoe meer het werkt des te meer verootmoedigt en de ziel in haar eigen ogen meer verachtelijk doet zijn; omdat, gelijk het geloof altijd de volheid voor de ziel uit Christus trekt, het ook altijd met het gevoel van gebrek gepaard gaat en dan is het recht.

4. Gebruik.

O, weersta de Heere Jezus niet, wanneer hij komt om u met zijne almachtige armen aan te grijpen! Als een mens bij een schipbreuk velen ziet verdrinken en vergaan, en geen hand ziet om hen te grijpen. Maar u ten laatste een hand toegestoken wordt, zullen zij die wegwijzen?

Och neen! Ik weet wel, als de tijd van liefde komt, dat er geen kracht is om de genade Gods te overwinnen en te leur te stellen, maar daar is een kracht om haar te weerstaan, waarover de Heere klaagt, Hand. 7, en waarover hij Zijn volk, bitterlijk in hun eigen boezem doet klagen als zijn tijd komt. In Jes. 50: 2, roept de Heere uit vanwege Zijn volk, toen zij zich in de handen hunner vijanden verkocht hadden, en de schuld nog wel op de Heere wilden werpen, gelijk de mensen gewoonlijk doen. Nu geeft de Heere mij geen hart om te geloven. Maar Hij zegt: Waarom riep ik, en niemand antwoordde?

Tegenwerping. God kan zodanige zondaren nooit vergiffenis verlenen, nooit tegen zulke zonden helpen. De genade kan zich niet tot ons uitstrekken? Is Mijn hand, zegt de Heere, dan gans kort geworden?

Antwoord. Geenszins. Ik dring u niet om Christus nu te grijpen, maar alleenlijk weersta de Heere niet als zijn hand op uw hart of geweten is om u te grijpen. Is de Heere met niemand van u bezig? Zijt u allen door Christus verlaten? Daar zijn verscheiden wijzen om Christus aldus te weerstaan; alleen zal ik deze twee noemen.

Ten eerste. Als de ziel niet wil toelaten, dat de Heere Jezus haar wil verplettert of dwarsboomt; opdat Hij aldus het tegenstaan daarvan moge overheersen. Een sterken arm, een sterk mens neemt, als zijn arm gekneusd, gebroken, of gekwetst is, de werking van de tegenstand weg; alsof hij het leven zelfs daaruit wegnam, zó neemt hij de kracht van de tegenstand zelf weg; evenzo wilde Christus zich met de ziel verenigen. Daar kan geen bestendige vereniging wezen, waar een bestendige tegenstand is. Christus komt om die weg te nemen, hierom verbrijzelt en wondt Hij de ziel; uitwendig soms in naam en goederen. En inwendig in het geweten en in het hart. Hierin nu is der mensen dwaasheid gelegen, dat zij zich niet willen verootmoedigen, als zij van hun staat in het Woord horen. Zij willen niet geloven, dat het zo is, hoewel zij de ganse tijd zó klaar daarvan overtuigd worden, alsof ze met name genoemd worden; ja zij willen er niet om denken. Als het hen in de aanvang begint te ontroeren, denken zij, dat het een verzoeking van, de duivel is. En als hun middelen of achting

beginnen te dalen, zo willen zij niet arm of veracht zijn. Zij zouden liever sterven, of in kwelling en ellende leven, dan zich over te geven. Zij willen Gods wil naar hun wil gebogen hebben, niet hun wil naar die van de Heere. Zij willen zich niet als gevangenen aan Zijn genade overgeven, al doet Hij met hen wat Hij wil, terwijl Hij hen niets schuldig is. Kapérnaüm hoorde, roemde, en omhelsde Christus, doch bekeerde zich niet; dat was hetzelfde als in rook en vuur te leven. Wee u, zei Hij, daarvan Jes. 6: 7. 8, Laat u onderwijzen. Hij zegt niet: Onderwijs uzelf, maar laat u onderwijzen. Zijt overtuigd, zijt verootmoedigd om uw zonde, opdat mijn ziel van u niet afgebroken worde. Ik ben bij u om de zonde te vergeven, om die weg te nemen.

Ten Tweede: Als zij niet tot Christus willen vergaderd worden, niet tot Hem willen komen, Zijn liefde niet aannemen als Hij tot hen komt, maar die zover van zich stellen. De discipelen zeiden tot Thomas, dat de Heere opgestaan was, doch hij wilde het niet geloven voordat hij Hem zag; tenzij hij Hem voelde, tenzij hij zelfs zijn wonden voelde; Christus had medelijden met hem en verdroeg de zwakheid des geloofs. Maar, zei Hij, zijt niet langer ongelovig, maar gelovig. En daarom voegde hij er bij: Zalig zijn ze, die niet zullen gezien hebben, en nochtans zullen geloven. Om deze reden klaagde Christus over de Joden: Hij wilde hen bijeen vergaderen, maar zij wilden niet.

De tegenstand nu geschiedt hier tweezins.

1. Door de wil; als de ziel de oprechte en volkomen aanbidding der liefde ziet, maar niet getrokken wil worden om zich met haar te verenigen, omdat ze weet waar ze gaan en leven kan, en zonder haar wel genoeg kan zijn. Joh. 6: 68. Tot wie zal ik gaan? Ze heeft enige andere minnaars om haar te vergenoegen. Maar het verlies van Christus liefde, is voor het tegenwoordig zo bitter niet, als de dood voor haar is, omdat deze te hebben, geen liefde voor haar is, omdat iets anders haar leven is; dit is de vijandschap des harten. En voorwaar de wortel is erger, zo er iets erger kan zijn, u kunt een kussen vinden om er op te rusten, en intussen weigert u Christus liefde om u te helpen.
2. Door het gemoed. De ziel weet niet waar ze zich wenden zal, en het gemoed overdenkt niet, en wil niet met vaste overpeinzingen aan de genade van Christus denken, waardoor het tot Christus getrokken zou kunnen worden, maar staroogt op zijn zonden, en vrees, en krachtige en gestadige tegenwerpingen tegen de Heere. Jes. 40: 27, 28. Hebt gij niet gezien, enz.
Geliefde, het gemoed is gelijk aan de brandglazen is, houdt hen naar de zon, zo vergadert en verenigt u de stralen, zodat ze branden. Zo ook de ziel, door Christus liefde te bepeinzen.

1. Tegenwerping. Velen zeggen: ik kan niet geloven, hoewel ik een gebod daartoe zie. God wil mij niet helpen.

Antwoord. De misslag ligt daarin niet, maar hierin: u wilt dit middel niet gebruiken, om de genadige vrijheid, de rijkdom en de noodzakelijkheid zijner liefde te overpeinzen, Ps. 63: 7, 8.

2. Tegenwerping. U wilt zeggen, dat ik niet anders kan dan weerstaan.

Antwoord. Laat mij echter toe, bid ik u, dat ik u vermaan om te geloven; vergun Petrus dat hij u overtuige, Hand. 3: 19, Betert u dan, en bekeert u. De Heere eist dat alleen; mogelijk kon de Heere van uw ziel weggaan en voor altijd afscheid van u nemen; als u dat wist, zo zou u de Heere der heerlijkheid niet kruisigen noch tegenstaan; als u het wilde overdenken, zo zou u het weten.

3. Tegenwerping. Ik bevind mijn hart zeer aangedaan en getrokken, maar ik vrees voor vermetelheid; hoe zal ik weten wanneer ik mij met de Heere mag verenigen?

Antwoord.

1. Toen de koopman alles had verkocht, nam hij de parel, en versierde zich er mede. De duivel mag u dit misgunnen, maar de Heere doet het niet, en zal het niet doen.

2. Als de Heere komt om u inderdaad te trekken, zo moet u het wel aannemen; uw nood zal zó groot, de aanbieding zó oprecht, de liefde zó overvloedig zijn, dat ze gelijk honigzeem in uw hart zal druipen, eer u die zuigt, en Christus zal zó dierbaar zijn, dat u Hem niet kunt vertreden die God voor u geslagen heeft. Maria, stond te wenen, Joh. 20: 15-17; ten laatsten verscheen Christus. Hij zei: *Vrouw, wat weent gij? Wie zoekt gij?* Zij kende Hem niet; hierdoor werd haar hart niet gaande gemaakt. Maar ten laatste noemden Hij haar bij haar naam, en toen kende zij Hem en zag Hem van nabij. *Rabbouni* zei zij. En nu had zij het best begrepen. Ja, zij kon niet nalaten Hem te omhelzen. Maar Hij zei: *Raak Mij niet aan*, enz.

5. Gebruik tot vermaning, om te arbeiden dat de Heere Jezus u moge aangrijpen. Ik weet, dat het niets dan Zijn genade is die Hem daartoe bewegen, zelfs om die tegenstand uit uw hart weg te nemen. Maar hoor Zijn stem, zowel als u Zijn macht kent, en verhard uw hart niet, terwijl het heden genaamd wordt, om de middelen tot dit einde te gebruiken, Ps. 61:8.

1. Aanmerk hieruit de noodzakelijkheid, Jes. 42: 1, *Zie Mijn Knecht, die ik ondersteun*. Had Christus dit nodig? Ja, Christus zelf moest door de kracht des Heeren ondersteund worden; Ps. 40: 11, 12. Laat uw barmhartigheid en uw heil mij behoeden. En dit was niet alleen toen de zonden Hem verslonden, maar toen Hij bewaard werd, Ps. 17: 5. 6. Houdt mijn gangen; in één ogenblik zijt u verloren, als de Heere de teugels laat glippen; u wordt in sterkten met ijzeren grendelen, in onzichtbare eeuwigdurende ketenen, in de gevangenis, daar geen water is opgesloten, tenzij de arm van Christus u helpt.

2. Aanmerk hieruit het voordeel, Hand. 2: 24. 25. Het was onmogelijk, dat Christus in de pijnen des doods gehouden kon worden, uit oorzaak van zijn vorstelijke geest, die Hem verhief. Zo ook hier; Christus is bij u en zal bij u zijn, en als Hij u eenmaal gegrepen heeft, kan niemand gij uit zijne handen rukken, zelfs niet de hand des Vaders die toornig was. Hij zal nooit de Zijnen verwerpen, als zij tot Hem komen, Joh. 10: 29.

3. Aanmerk hoe weinigen dit ondervinden, Jes. 53: 1, Aan wie is de arm des HEEREN geopenbaard, en wie heeft onze prediking geloofd? Beide samen gevoegd: de arm is Christus, en de kracht van Christus door zijn geest in de harten zijner uitverkorenen. Maar door het gemis hiervan is het, dat de een ongebonden leeft, de ander in slordigheid vervalt en nooit opstaat; een ander valt heimelijk en wordt nooit gekend, hij sterft in een droom, enz. Het is te beklagen dat er zulk een droevig grijpen naar de beloften is. En dat de mensen dus aanbidden die zij niet kennen.

4. Aanmerk de ellende van het gemis hiervan.

Doch merk tevens op:

1e Middel.

Zijt zorgvuldig om de voldoening door het bloed, voor de toepassing door de geest te verkrijgen. Zo u ooit het laatste denkt te verkrijgen, zijt dan ook zorgvuldig om het eerste te verkrijgen. God is vol geest. Waarom zendt Hij die niet? Maak Daarom, dat

dit eerst gedaan wordt. Joh. 6: 53. Tenzij u mijn vlees eet en mijn bloed drinkt, enz. God kon de Geest noch het woord niet eer aan u zenden; een mens gevoelt de kracht der zonde en bid: Heere! betoom dezelve. Maar O, tracht uw rantsoen te betalen. Als een mens geketend is om schuld, en zonder de schuld of het ongelijk te voldoen los raakt, zal hij weer gevat worden. Maar als hij er voor voldaan heeft, zal hij hoewel hij door de cipier gevat en kwalijk gehandeld wordt, toch weer in vrijheid gesteld worden, doe u daarom naar, Lev. 1:3. U moogt veilig gaan om te offeren. Daar wordt gezegd, het zal aangenomen worden om te verzoenen.

2 Middel. Als de Heere zijn Geest weerhoudt, treur dan over Zijn gemis, zie Ps. 42: 4. Mijn tranen zijn mij tot spijs.

3 Middel. Als de Heere iets geeft, wees dankbaar voor het geringste; zie het, en maak er veel werk van, want van Christus is de geringste gedachte of kennis van uw ellende; Joh. 14: 17. De wereld kan die niet ontvangen, want zij kent Hem niet; namelijk, om Hem te waarderen, te beminnen, te loven, en zich also over de Heere te verwonderen. *Uw goede Geest, zegt David, geleide mij in een effen land*, Ps. 143: 10.

Vraag. *Wat moet ik doen, als ik deze dingen in mijn ziel niet vind?*

Antwoord. Treur dan.

Tegenwerping. Wat moet ik doen, als ik dit niet kan?

Antwoord. Peins dan over uw ellende.

Tegenwerping. Maar ik kan niet.

Antwoord. Hoor dan wat de Heere zal spreken.

Vraag. *Wat moet ik doen als Hij niet helpt?*

Antwoord. Gij zijt onwaardig; gij zijt zijn leem. Hij mag en zal doen wat Hij wil.

6. Gebruik tot dankbaarheid voor de Heiligen, die door de Heere Jezus aangegrepen zijn. U komt tot Hem en Hij komt tot u; Gij komt tot Hem en Hij neemt u aan; u geeft u aan Hem over en Hij geeft zich aan u; u kiest Hem als uw God en Hoofd, en Hij maakt u tot Zijn volk en leden, enz.

O, wees hiervoor dankbaar. Het is een verkiezing en bijzondere genade, aan velen geweigerd, en aan u gegeven. Ps. 73: 23-26. Gij zijt gedurig bij mij, als ik van U afval. Wat is het gebruik dat Asaf hiervan maakt? Gij zult mij leiden. En daar, wie heb ik, nevens U in de hemel? Ik kon verbroken en alle ogenblikken gelijk water op de grond uitgestort worden, doch u bewaart mij.

Tegenwerping. Maar ik bevind, naar mij dunkt, dat de Heere ten enenmale van mij geweken is, en ik vrees, dat Hij mij niet zal bijstaan.

Antwoord. Het is waar, en daarom vraagt Jeremia, Jer. 15: 18, Zoudt Gij mij ganselijk zijn als een leugenachtige, als wateren die niet bestendig zijn? Zal Uw waarheid en genade verspild worden?

Neen; eens door Hem gegrepen zijnde, zal Hij u niet verliezen.

Vraag. *Hoe zal ik dit weten?*

Antwoord. Daarvan heb ik iets gesproken, en nu zal ik er nog drie dingen bijvoegen.

Eerst: U kunt het nu weten. Daar zijn twee dingen die men in de diepste verlatingen

zelden mist.

1. De ziel verlaat de Heere niet ganselijk; dit blijkt in haar onuitsprekelijke zuchtingen, ook wanneer de Heere haar schijnt te verlaten, Ps. 22: 3. 4. Zij kleeft de Heere achteraan, Ps. 63: 9, en doet niet gelijk de Filistijnen, 2 Sam 5: 21, die hun goden verlieten, als deze hen verlieten.
2. Als dit mist, zo wordt ze arm van geest, en verachtelijk, en verfoeit zichzelf, waardig dat Heere haar nooit gade sloeg. En als de Heere haar niet acht, zo erkent ze dat God alles voor haar moet wezen.

Ten tweede: Als geen van deze beiden kunnen dienen, dan moogt u de dagen vanouds overdenken, gelijk David, Ps. 77: 6, Ps. 71:6, 9, 11. Sommigen zeiden: God heeft hem verlaten. Maar hij gedacht de vorige goedertierenheden.

Ten derde: Blijf nog enige tijd op de Heere wachten; wat de Heere nu doet, weet u niet, maar u zult het daarna weten Jos. 64: 4. Dat wat geen oog gezien heeft, heeft God bereid.

1. Gij jonge lieden! Heeft de Heere u uit uw Sodomietische zonde gerukt, toen u er naar hunkerde, toen u de Heere in de hitte uwer jeugd tegenstond? enz.
2. Gij oude lieden! hoeveel verzoeking en verdorvenheden, aarzelingen en bevlekkingen hebt u gehad? Waardoor gij, als het ware, de adem des Geestes overtreft? Doch van de buik af tot uw grijze harten toe, heeft de Heere u geleid en bewaard. O, uw voet had gewankeld, indien de Heere u niet ondersteund had!
3. Gij, die eens zondige, verachtelijke schepsels geweest zijt, de Heere heeft u niet tegenstaande dit alles, liefgehad! Wat zou het zijn, als de Heere de vertroosting van u nam en u bedroefde? Totnogtoe heeft Hij zijn goedertierenheid, en Zijn genade niet van u genomen, maar u goed gedaan door uw droef heden, terwijl anderen bij ganse scharen voorbij zijn deur gaan, van wie Hij niemand aanneemt. O, hoe grote reden hebt gij, om de genade de te verheerlijken!

DERDE LERING.

Dat de Heere Jezus bij Zijn komst bij de dood of ten oordeel, een volmaakte scheiding zal maken tussen de wijze en dwaze maagden.

Want de maagden waren allen énerlei tot op Christus' komst. En nu is de één soort door Christus aangenomen, de andere van Christus gescheiden, ja, niet eens door Christus gekend. Daar zijn, gene kerken hier op, aarde geweest, er zullen er niet zijn, of daar zullen Wijzen en dwazen, onkruid en tarwe, samen opgroeien; geen maagden en hoeren, geen openbare goddelozen, mogelijk of goddelozen en Godvruchtige; Neen, maar als ze allen maagden in uitwendige belijdenis en wandel zijn, zo zullen echter enigen wijs, en enigen dwaas voor, het oog van Christus zijn, hoewel niet voor de mens, en tussen deze zal de Heere Jezus bij zijne komst scheiding maken. Matt. 25:32, Hij zal de schapen en de bokken aan zijn rechter en linkerhand zeden. Matth. 3: 12. Hij zal zijn dorsvloer doorzuiveren, en het kaf van de tarwe scheiden. 2 Thess. 1: 9, zullende tot straf lijden het eeuwig verderf, van het aangezicht des Heeren. *De zoon der dienstmaagd moet niet samen erven met de zoon der vrije.* Daarom werpt hem uit. Deze moet het gezelschap verlaten.

Vraag. 1. *Tot welk einde zullen zij afgezonderd worden?*

Antwoord. Tot het algemeen oordeel. De uitverkorenen zullen geroepen worden om te komen en het koninkrijk te beërven; integendeel zullen de anderen met de duivel en zijn engelen in het eeuwige vuur geworpen worden, hetwelk daar is, waar de derde hemel niet is. Hier zullen zij gescheiden en nooit weer verenigd werden, hetwelk schrikkelijk is!

Vraag. 2. *Waarom zal er zulk een scheiding zijn?*

Antwoord.

1e reden. Omdat zij bij Christus' komst terstond geoordeeld en door Christus onderzocht zullen worden. Hij zal hen dan nauwkeurig en terstond terecht stellen. Waarheen sluipen dan deze dwaze maagden? Is Christus niet bij Zijn volk tegenwoordig? Regeert en oordeelt Hij niet over Zijn volk?

Ja, maar Christus oordeelt nu middellijk, door zijn dienstknechten. En aangezien Hij geen volmaakte kennis van de verborgenheden van s mensen hart geeft, zo dat zij die niet hebben, noch dat het kwaad en de geveinsdheid des harten, niet volkomen kennen, daarom worden zij nu niet gescheiden, al waren de dienstknechten Gods nog zo waakzaam, zolang zij al de geveinsdheid der mensen niet kunnen zien of begrijpen. Daarom kunnen zij niet gescheiden worden. Hij geeft hun enig licht en leven om boven hun eigen bekwaamheden te zien, doch het is niet tot volmaaktheid gebracht. Daarom is hun werk, gelijk de werktuigen zijn, onvolmaakt.

Maar, als Christus zelf onmiddellijk komt, en zij in zijn handen vallen, kan hij alle hun heimelijke euveldaden volkomen zien. Hij heeft ogen gelijk vuurvlammen, en zijzelf zullen weten en al de kerken zullen weten; ja, de ganse wereld zal weten, dat Hij een God is die de harten en nieren beproeft, 1 Sam. 16: 7. De geveinsdheid wordt door Hem ten volle gehaat. Hij geeft geen acht op iemands persoon, of hoedanigheden, of belijdenis, of vriendelijkheid, of verwantschap, welke allen ons veeltijds bewegen om diegenen aan te nemen, die Hij anders volgens zijn overtuigen zou verwerpen, maar gelijk er staat, Jes. 61: 8, Hij haat de roof in het brandoffer, en heeft het recht lief.

Daarom, hoe meer Christus bij Zijn volk tegenwoordig is, des te bekwamer zij zijn om te onderscheiden, gelijk Petrus in de eerste tijden de verborgenheden van Ananias kende; of de Heere maakt onderscheidingen voor hen; door het een of ander onverwacht middel, waaraan zijzelf weinig dachten, ontdekt hij hen uit hun eigen mond, of uit hun snode daden; uit hun vruchten zult u hen kennen; Matth. 22: 12. Toen de koning kwam, verstomde de man, die de gasten niet konden onderscheiden. Zo ook hier. De mensen hebben veel dingen van zichzelf te zeggen, terwijl zij als zij voor Christus komen, met bedwelmdheid zullen getroffen worden. Als een wijs vorst door mindere ambtenaren oordeelt, zo kunnen er enige zaken onderscheiden werden. Maar als er een koning, gelijk Salomo tegenwoordig ware, zouden de geheimen, die zij niet zien, ontdekt worden. Zo ook.

2^e Reden.

Omdat dit een gedeelte is van de vloek over de geveinsden, namelijk uit de gemeenschap der uitverkorenen geworpen te worden; verborgen zenden. scheiden ons niet alleen van Christus, maar van al onze gemeenschap met de heiligen, hetwelk, naast de scheiding van Christus, het grootst mogelijke kwaad is. Eet vertroost de harten der geveinsden, dat ze door deugdzaame mensen bemind worden en dat de deugdzaame mensen behagen in hen scheppen. En hoewel bewust van een menigte schandelijkheden, waarvoor een oprecht hart zich schaamt, zich verfoeit, en zich geen vriendelijke blik van liefde zelfs van de geringste waardig oordeelt; stellen zich de

geveinsden niettemin gerust, als zij dit voor de ogen van Gods volk kunnen bedekken, Matth. 24:40. Maar nu zullen zij zich niet. langer in de schaduw dezer wijngaarden kunnen verheugen; neen, de Heere zal hen afscheiden ten k wade, Deut. 29: 21, hetwelk nu ten dele reeds begonnen is en hiernamaals voltooid wordt; Matth. 8: 11, 12. Zij zullen Abraham, Izak en Jakob in Gods koninkrijk zien, en treuren als zijzelf buiten gesloten zullen worden.

3^e Reden.

Om de blijdschap en vertroosting der heiligen. Want het is een bijzondere blijdschap voor het hart, de gemeenschap der heiligen alleen te genieten; als wij zien dat de goddelozen naderen tot het Sacrament, ontroert en bedroeft ons dit; als wij op een plaats komen, waar wij van de oprechtheid van allen overtuigd kunnen zijn, is dit zeer zoet. Maar nu is er enige vrees, en daarom minder blijdschap. Maar als wij de heiligen samen zullen zien en zeggen: Dit zijn zij, die door Christus eeuwig bemind worden, die Hem dierbaar zijn, die met Hem, en met Hem alleen zullen zijn, dit is uitnemend zoet. Zij die samen alleen liefhebben, verheugen er zich samen in alleen te zijn. Zo ook de heiligen, zo ook Christus zelf, 1 Thess. 4: 17, Openb. 22:14, Zalig zijn ze die zijne geboden doen. Zij mogen ingaan in de stad. Want buiten zijn de honden en de leugenaars, enz.

4^e Reden.

Ten opzichte van de heerlijkheid en de eer van Christus.

Eerst. Hierdoor zal Christus wijsheid, die de verborgenheden van alle harten onderzoekt, gezien worden, en dit ten aanzien van de ganse wereld. In 1 Cor. 14: 25, wordt gezegd: als de verborgen dingen des harten geopenbaard worden, dan zullen zij neervallen en zeggen: Waarlijk, God is bij u. Openb. 2: 23, Al de gemeenten zullen weten, enz. Waarom? Zijn de gemeenten daar nu zo onwetend van?

Ja, zij geloven het in het algemeen. Maar zij zullen het zowel In het voorbeeld als in de regel hiernamaals meer volkomen zien. Wij menen dat Hij alle harten onderzoekt, maar zijn er geen geveinsden in deze en die kerken te vinden? Ja. Hij toont zelfs enigen aan. En hoe heimelijker en listiger iets geweest is, des te openlijker zal de Heere het openbaren, en dit verheerlijkt Hem des te meer.

Ten tweede: Hierdoor toont Christus zijn uitnemend grote liefde tot Zijn volk, dat Hij hen van anderen onderscheidt; Joh. 17: 23, Ik in hen, opdat de wereld bekenne, enz. Gen. 6: 8, Noach vond genade. Waarin werd dat betoond? Vers 7. Ik zal de mens en het gedierte verdelgen. Maar Noach vond genade. En in vers 14, *Maak u een ark.*

Ten derde: Hierdoor toont Hij Zijn aanneming van de oprechtheid der harten en wegen zijner dienstknechten, die mogelijk nietig en gering in hun eigen ogen, maar dierbaar in de ogen des Heeren zijn, boven al de prachtige toestel en de armhartige belijdenis der geveinsden, Mal. 3: 16. 18. Daarom wordt er Matth. 25: 24 gezegd: *Komt gij gezegenden, beërft dat koninkrijk*, enz. Wat heerlijk in de ogen der wereld is, is verachtelijk in de ogen des Heeren.

1. Gebruik

Dat niemand zich ergere over de afval der mensen die uitmunten in belijdenis van de wegen Gods, al zijn ze in de zuiverste hervormde gemeenten. Waarom zijn deze mensen, zeggen enige spotters, beter dan anderen? Enigen van hen maken een groter vertoning dan anderen, en toch vallen zij. Wat zijn deze gemeenten beter dan anderen,

waar zodanig onderzoek en beproeving niet is? En deze zijn lidmaten van uw gemeente en uw heilig volk, en uw verbondelingen; en zó ergeren zich de mensen. Ach overweeg, dat in de zuiverste gemeenten veel dwaze zijn, die Christus van de anderen zal scheiden. Als Christus alzo reeds nu hiervan een proef geeft, dat hij hen die verachtelijk voor Hem zijn, ook verachtelijk voor anderen maakt, opdat gans Israël het zou zien en vrezen, zo verwonder u daarover niet. Jes. 32: 5, 6, De dwaas zal niet meer genoemd worden weldadig, want hij zal zo spreken, zo denken, en zo te werk gaan. Luk. 12: 2, *Daar is niets bedekt, dat niet zal ontdekt worden*; veel verborgen euvelheden zijn bedekt, doch dit zal hier maar ten dele geschieden.

Christus zag dat Zijn discipelen zich over de val van Judas begonnen te ergeren. Kende Hij hem niet? Dan was hij de Zoon Gods niet; of als Hij hem kende, waarom liet hij Hem dan begaan? Hij zeide, Joh. 13: 18, Die met mij het brood eet, heeft tegen mij zijn verzenen opgeheven, opdat de Schrift vervuld worde. Het is het lot der gemeenten en van Gods volk, door de zodanigen gekweld te worden, opdat de Schrift vervuld worde; erger u alzo niet, het is in de eerste tijden altijd zo geweest, zowel als in Christus eigen omgeving. Paulus voorzegt ons van wolven, die de kudde zullen verslinden, die uit haar midden zouden opstaan; 2 Petrus 2: 1, 2. Gelijk er toen valse profeten waren, zo zullen er die ook nu zijn.

En Paulus, hoewel met onderscheid, acht zich in gevaar te zijn, ten opzichte der valse broederen. Het is een zwaar oordeel van God, dat hetgeen een mens de diepte van Christus wijsheid, heiligheid en tegenwoordigheid in zijn gemeente zou doen aanbidden, en zijn eigen hart en geest zou doen vrezen, hem in de geringste mate zou ergeren. Want gewis zijn dit waarschuwingen aan alle kerken en alle mensen, en voorbeelden voor onze deuren, zie 1 Cor. 10. Als iemand regels van enige kunst voorschrijft, geeft hij een of twee voorbeelden. Hij kon er twintig geven, maar dit is genoeg om het de wijzen te doen verstaan, Hos. 14: 10.

2e Gebruik.

Zie hieruit de vreselijke en droevige staat, van hen, die zich vrijwillig van de gemeenschap der gelovigen scheiden, en zich daarover verheugen. Ja, van de kerken van Christus. Zij voeren het Goddelijk vonnis van Christus in zichzelf reeds in dit leven uit, welk vonnis op hen toegepast zal worden op de groten dag; dan zullen zij gescheiden, en uit Gods huisgezin, de kerk der eerstgeborenen uitgeworpen worden, van welke de kerken op aarde in haar zuiverheid zijn.

Zie hoe het in het zondigen is; een mens scheidt zich af van God, en voert dat over zich uit, wat hoewel het niet gevoeld wordt, zijn grootste oordeel zal zijn; evenzo is het in het scheiden van de heiligen. Zij voeren hun eigen vonnis over zich uit; zie, 1 Joh. 2:19, Zij zijn uit ons uitgegaan, opdat het openbaar zou worden, dat ze niet allen uit ons zijn; indien zij ooit enig deel met de heiligen hadden, zouden zij nooit van hen uitgegaan zijn; niet dat iemand niet zou mogen scheiden van de ongeneeslijke verdorvenheden van een ware kerk, en niet dat iemand zich niet van de ene naar de andere kerk zou mogen verplaatsen, behoudens dat het met liefde geschiede en met de uiterste zorgvuldigheid ten goede voor die waaraan hij verbonden was.

En ook niet, dat iemand om enige bijzondere oorzaak niet genoodzaakt zou kunnen worden in Mesech te wonen, en de offerande te verlaten, om genade te vertonen. Maar ik spreek van een zodanig verlaten, waarin de mensen zich vrijwillig ten minste van al de kerken Gods, hoewel niet van Gods volk, afscheiden, uit minachting voor hun gemeenschap, en uit hoogachting voor iets anders dat zij zonder dezelve menen te hebben. Zij geven geen acht op de gemeenschap der heiligen, niet verder dan het u kan baten. En als het u niet kan baten, scheiden zij er zich van af.

Deze scheiding ontstaat gewoonlijk uit zekere voorbereidingen tot dezelve, die de ontbindingen zijn van 's mensen hart van Gods volk. Gelijk de appel, voordat hij afvalt los raakt van hetgeen hem vasthoudt.

Ik zal kort aantonen hoe dit gaat, opdat u waakzaam zou zijn.

Velen zijn nog niet gevallen, maar hun harten zijn losgemaakt van de kerken, van de gemeenschap der heiligen, en van het volk Gods, zelfs wanneer zij denken dat ze dicht bij Christus zijn. Ik zal ze niet allen opnoemen. Want bijzondere mensen hebben hun bijzondere verzoeken, doch alleen maar de meest gewone optellen; dit is een verborgen zonde, een plaag voor de mensen in deze kerken, want daar zullen scheuringen zijn.

Christus' werk is te vergaderen, en van de satan werk, altijd lijnrecht in strijd daarmee om te verstrooien. En het is een doorgaande regel, wat Christus grootste werk is, het tegendeel daarvan is het voornaamste werk van de satan; als Christus tracht te verootmoedigen, dan tracht hij te verharderen; als Christus trekt om in Hem te doen geloven, dan trekt de Satan tot ongeloof; als Christus werk is te vergaderen en te verenigen, dan is het zijne te verstrooien, te ontbinden en te verdelen; in die voet, waarmee Christus de Satan het meest vertreedt, bijt hij het meest.

1. De Heere onttrekt die eer en liefde aan een mens, waarnaar hij óf tracht, óf die hij meent dat hij van de zijde van Gods volk verdient; één van beide, zij zijn niet beminnelijk, of niet vriendelijk jegens anderen; als zij geen persoonlijke waarde hebben om liefde te verwerven, of niets hebben om liefde in ruil voor liefde te geven; of anders, om hen te beproeven, geeft de Heere Zijn volk voor een tijd over aan een zekere domheid van geest; hun liefde veroudert, of zij menen dat ze niet geëerd worden, of geen eer genoeg krijgen. En dan, als de mensen het niet doen, zal de Satan hen door hun trotsheid van geest tot schandalen voor henzelf maken. 1 Sam. 15: 35. Saul verzocht, Eer mij voor het volk. Maar Samuel kwam niet tot Saul. Wat deed Saul toen?

U leest nergens dat hij tot Samuel kwam, of weer gebruik van hem maakte. Wij zijn met Christus verenigd door het geloof, maar met de heiligen door de liefde, de onderlinge liefde, Ef. 4: 16. Neem deze onderlinge liefde weg, zodat u anderen niet liefhebt, of zij u niet lief hebben, zo zult gij, tenzij u Christus geest hebt, die in Paulus en alle gelovigen was, 2 Cor. 11: 16, heimelijk vallen.

Daarom, Hebr. 10: 24 25, Scherpt elkaar op tot liefde en goede werken; zeg tot uw medegelovige: ik bid u, Broeder! zeg mij mijn misslagen en uw vrees; ik zal voor u mijn hart openen, enz. Waarlijk, hier is de verzoeking van enigen, zo niet van de meesten, tot afval van de Heere en Zijn dienstknechten.

En dit is het gedrag der geveinsden, als enige Godvruchtigen hen niet eren. Zij verachten hen; als enige goddelozen hen eren, beminnen zij hen en hun gemeenschap zo ze niet zeer verachtelijk zijn, en zij zullen graag denken, dat zij zo oprecht zijn als de besten, omdat ze hun eigen goden maken. Zij die hen eren, zijn hun goede engelen, en omgekeerd.

2. Zij beginnen door jammerlijke ondervinding, daarmee dat zij geen geestelijk goed, of de kracht en de tegenwoordigheid van de Heiligen Geest in hun gemeenschap, of in de *inzettingen* gevoelen. Zij hebben deze laatsten, maar niet haar nut of de vertroosting. En dit maakt hen gaande, doet hen rijp worden en verrotten tot een val. Want gelijk gebrek aan liefde hun de personen doet veronachtzamen, zo doet dit hun insgelijks de inzetting verwaarlozen. Een mens denkt dan: wat ben ik beter door de zuiverheid der inzettingen? En alzo, in plaats van zijn hart te verfoeien, verfoeit hij de

waarheid. Zijn eigen wegen schijnt hij goed te keuren, en zo valt hij.

Want dit is een doorgaande regel, al heeft iemand inzetten, en hij niet weet hoe hij die zal gebruiken, of er inderdaad geestelijk gebruik van maakt als hij ze kent, maar intussen van dezelve afziet, Mal. 3: 14, Zach. 11: 8, Mijn ziel is over hen verdrietig geworden, en zij hebben een walging van Mij, niet van hun eigen harten, evenals het is met de ziel en het lichaam. Zij zijn niet onmiddellijk met elkaar verbonden, maar door geesten, welke, indien zij gedempt worden, beide uiteen doen vallen. Al heeft een mens spijs, doch die hem niet voedt; kleren doch die hem niet kunnen warmen; artsenij doch die hem niet geweest, een geplante wijngaard, doch die nooit vrucht draagt, zo zal hij ze weg doen en verachten. En dit is de tweede stap, het zwaarste oordeel van God over de mens, omdat hij de waarheid niet bemint, maar in de ongerechtigheid vermaak schept. En dit werkt inzonderheid alzo, als zij soms enige beproeving van Gods volk gehad hebben, en grote verwachtingen hadden van enig goed door hen te ontvangen, maar weinig ontvingen. Zo ook met het Woord, de sacramenten en het vasten. Van daar worden die stenen nooit brood. De hemel der beloften is als ijzer, en daar valt geen regen op hen.

Om deze reden,

1. Weigeren zij zorgeloos, soms tot de gemeenschap der heiligen te komen.
2. Als zij komen; komen zij laat.
3. Indien bijtijds, dan zonder gebed, of zonder hen te waardeeren, zij hebben geen goed gevoeld, en dan verwachten zij weinig.
4. Als het geweten tot de plichten dwingt, dunkt hun echter dat die al te verdrietig, of al te menigvuldig zijn, Ezech. 11: 21. Zij verflauwen, en sterven; geen mens zal het u zo bijzonderlijk aanzeggen, maar de Heere zegt het u nu zo.

3. De Heere bezoekt hen met veel droevige uitwendige ellenden, en bijzondere onverwachte beproevingen, die zij dachten te kunnen verdragen, doch het was hun inderdaad niet mogelijk. Hij geeft hun grote verliezen te lijden en bezoekt hen met droevig gebrek lijden; hun middelen verminderen. Zij vervallen in schulden. De levensmiddelen zijn schaars; dán bekeren zij zich heimelijk tot de gemeenschap van Gods volk, en achten hun vorig gedrag en het gevaar dat zij gelopen hebben, uitzinnigheid of onbedachtzaamheid.

Mozes verkoos verdrukking en lijden, Hebr. 11: 25, dat was zijn bedoeling, en niets anders; hierom verzaakte hij de eer, de verhoging, en het vermaak. De mensen die alzo niet doen, verkiezen de wereld en verzaken de wegen Gods. Toen de Israëlieten in de woestijn geleid waren, wilden zij terug koeren. Waarom? Zij twijfelden of God bij hen was. Waarom? Omdat hun water, brood, en het vooruitzicht van zegeningen ontbrak, Num. 16: 13. 14. Toen werden zij afgewezen, gelijk iemand die zijn vriend zeer liefheeft. Maar als hij hem op al te grote kosten jaagt en al te kostbaar door zijn gezelschap is, laat hij hem gaan. Zo doen veel mensen, zij zijn te kostelijk voor de Heere en Zijn inzetten.

4. Hierop beginnen zij weer alles in twijfel te trekken, wat te voren zonder twijfel de wegen en inzetten Gods waren. Welke volmacht zeggen zij, hebt u tot het verbond, tot zulk een inrichting der kerken, en een zó nauwkeurig onderzoek der lidmaten? Waarom hebt u geen formulier voor het gebed? Waarom geen geoorloofde plechtigheden? Dan ontbreekt hun maar één verzoeking, en zij vallen. 2 Thess. 2: 10, Zij ontvangen de waarheid niet met liefde. Waarom niet? Omdat zij door de waarheid verliezen, of zij gevoelen het geestelijk goed der waarheid niet; hierdoor zijn zij overgegeven om de leugen te geloven, waarvan het eerste beginsel is aan de waarheid

te twijfelen, niet uit tederheid van geweten, hoewel dat voorgewend wordt, maar uit vleselijke begeerlijkheid; Ezech. 11:21 spreekt van hen wier hart dat verfoeisel nawandelde, en dit is het waarin zij verhard worden; als enige deugdzame mensen door geweld of verzoeking daarin vallen. Zover vallen de mensen van de gemeenschap, en zitten ongebonden; u zult vallen, als u niet toeziet, hetgeen verschrikkelijk is. En gelijk Christus zei: Hieraan zullen zij allen bekennen, dat Gij Mijn discipelen zijt, Joh. 13: 35, zo zullen alle mensen bekennen dat u niet van Christus zijt, zo u hierin valt, zo u ongebonden zit, enz. Ik heb nagevorst en ontdekt wat in velen werkt, en als zuurdeeg gist; werp het buiten uw deur!

3. Gebruik.

Wij mogen also een billijken grond zien voor dat naarstig en nauwkeurig onderzoek en beproeving, welke de kerken hier doen of behoorden te doen, van allen die zij als haar medeleden aannemen. De Heere Jezus zal als Hij komt, een zeer strikt onderzoek en ondervraging naar de wijzen en dwazen doen, en dan zal Hij een onderscheid tussen hen maken. Mogen de mensen, noch de kerken, de Heere Jezus volgens hun licht nu niet navolgen? Als de ganse vergadering der gedoopten allen als heilig beschouwd worden, dan, gelijk Korach zeide, nemen zij al te veel op zich; Num. 16: 3. Als Christus bij Zijn komst geen ondervraging zou doen, geen scheiding zou maken, niet alleen onder het volk dat gedoopt was, maar onder de belijders, de heerlijke belijders van zijn waarheid en van Zijn Naam; indien Christus het niet gesteld had om onderscheid tussen hoeren en maagden, dwaze en wijze maagden te maken, zo veel in haar ligt, opdat also iets van de heerlijkheid van Christus in zijn kerken hier gezien mocht worden, nu zowel als. ten laatsten dage; dan mocht de poort wijd open gesteld ja haar hengsels ook weggeworpen worden.

En u mocht in de kerken van Christus, als in de herberg en het wijnhuis van Christus, wel alle, vreemdelingen nodigen om hen te ontvangen, als zij voor hetgeen zij ontbieden maar willen betalen, en slechts schatting in de stad brengen; alsof de kerk niet het huis en de tempel van Christus ware, om alleen zijn vrienden te onthalen.

Maar, geliefde, de kerk heeft de sleutels van het koninkrijk der hemelen; en wat zij bindt of ontbindt, volgens het voorbeeld, en de regel van Christus, is gebonden of ontbonden in de hemel, zij oordeelt in de plaats van Christus. 1 Cor. 5: 4. 5. 2 Cor. 2: 10. Als de kerk iemand uitwerpt, en tot hem zegt: ga naar de duivel, dan doet ook. Christus also; die de kerk tot zich neemt, neemt ook Christus tot zich; wij behoorden niemand aan te nemen, dan hen die een zichtbaar recht op Christus en op de gemeenschap der heiligen hebben. Niemand heeft recht op Christus in Zijn inzettingen, dan zij die met Christus gemeenschap zullen hebben bij Zijn komst om de wereld te oordoen. Daarom als wij met arendsogen konden zien, zodat hen konden onderscheiden, die geveinsden zijn, zo zouden wij hen nu buitensluiten, gelijk Christus eens zal doen, omdat zij geen recht hebben, doch dit kunnen wij niet doen. Daarom zal de Heere het voor zijn kerken doen; echter moeten de kerken hieruit leren, om nu voor de Heere te doen, wat zij kunnen.

Daar is een viervoudige heerlijkheid van Christus, uitblinkende in zijn afzondering van de dwazen en wijzen ten laatsten dage. Waardoor de kerken in stand blijven, als zij die navolgen.

Ten eerste. Hij toont zijn wijsheid in het ontdekken van de geheimen der duisternis en van al de listige knopen, die de mensen gebonden hebben, om hen in hun eigen ellenden te belemmeren. Zo betonen de kerken deze wijsheid, niet alleen in het ontdekken der zodanigen, van wie u kunt voelen dat ze harige, ruige Ezau's vellen aan

hebben, maar ook der zodanigen die Jacobs stem hebben en zeer listig zijn; wanneer de geheimen van hun geest ontdekt worden, dan zullen zij zeggen, zo ze niet verwaand en tegen u ingenomen zijn, God is in u; merk op de wijsheid van Christus, Openb. 2: 2.

Ten tweede: Hierin toont de Heere Jezus zijn heiligheid, die zich van hen onttrekt die dwaas, hoewel uitwendig aller-heerlijkst zijn. Want Hij wil geheiligd worden; dus wordt door de kerken hierin Christus heiligheid afgeschaduwd. Want zij zijn verplicht heilig te wezen gelijk Hij heilig is.

Ten derde: Hierdoor bewaart de Heere de gemeenschap der heiligen zuiver; dit is een bijzondere heerlijkheid in de hemel, dat de uitverkorenen en gelovigen Gods alleen samen zullen neerliggen. En dit is de laatste en grootste heerlijkheid, die ooit in deze wereld zal gezien worden, Openb. 21: 27. Een man of een vrouw, die heimelijk verachtelijk is, tegenover wie de kerk niet al de middelen gebruikt heeft om dit te ontdekken, kan een ganse kerk besmetten, en die onder de ban brengen, gelijk Achan; nog jaar en dag daarna kan dit werk droefheid baren, en een besmetting en schandaal veroorzaken, die niet licht weer zullen slijten; dan zullen de mensen wensen, dat zij hun gemeenschap zuiver bewaard hadden.

Ten vierde: Hierdoor vergunt de Heere overvloedig Zijn tegenwoordigheid aan Zijn volk in de hemel, als de bokken afgescheiden zijn. Komt nu, en wordt verzadigd met de liefde, en bezit uw koninkrijk; dus gewint de kerk hierdoor meer van Christus Jezus tegenwoordigheid in het openbaar en in het bijzonder. Toen Judas uitgegaan was, vertroostte Christus de harten zijner discipelen; als de Heere zijn bruid alleen heeft, vermaakt Hij zich met haar Jes. 4: 3. 5. Als allen in Jeruzalem heilig zijn, zo zal er ene wolk en een pilaar van rook over haar woningen zijn. Daarom behoren de kerken niet alleen alzo te doen, maar een Godvruchtig heilig hart zal dit betrachten. Het is het doel van Zijn komst dat zij onderzocht werden. Het ware beter dat de mensen nu, dan ten jongsten dage door Christus beproefd en onderzocht werden.

Tegenwerping. 1. Maar wij moeten niet zien, op hetgeen gedaan zou kunnen worden, maar op hetgeen gedaan moet worden. De kerken hebben de macht om de kwaden uit te werpen. Maar welke macht hebben ze om hen te weren die gedoopt zijn, en de naam hebben dat ze goed zijn?

Antwoord.

1. Christus sluit niet alleen de hoeren buiten, maar ook de belijders en de maagden; welk voorbeeld men nu zoveel doenlijk heeft na te volgen. Want dezelfde grond, die Christus heeft om uit te sluiten, hebben ook wij, mits wij de zodanigen kennen.

2. De apostel is stipt hierop gezet, zie 2 Tim. 3: 5, waar hij spreekt van de laatste dagen: Hebbende een gedaante van Godzaligheid; hebt een afkeer van dezelve. Hij zegt niet: Laat hen binnen en wendt u tot hen. En als zij bevonden worden kwade leden te zijn, zo snijdt hen af. En verwijderd hen van u. Maar hebt een afkeer van dezelve. Hij zegt niet: Als zij goddeloos, of niet gedoopt zijn, en niet kunnen zeggen Ik was verootmoedigd en nu geloof ik. Maar, wat meer is, als zij een gedaante hebben, onder welk gewaad van belijdenis u altijd enigen van hen zult zien zweren, Ps. 2: 3.

3. Het werd gerekend voor een gedeelte van de wijsheid en de kracht der genade in de gemeente te Eféze, Openb. 2: 2, als zij beproefd werd door hen die zeiden, dat zij apostelen waren, doch die zij bevonden leugenaars te zijn. Zij konden daar niet insluipen, maar zij werden ontdekt.

4. Het is een gedeelte der heerlijkheid van het Jeruzalem dat uit de hemel neerdaalt, dat het de onreinen uitwerpt, Openb. 21: 27. daar komt niet in iets dat verontreinigt. En moeten wij nu dit Jeruzalem niet navolgen in Zijn heerlijkheid, daar ons dit tot dit

einde gemeld is?

5. Om alle andere bewijzen voorbij te gaan, zie Ezech. 44:8, 9. De apostel geeft een ernstig bevel, Hebr. 12:15, Ziet toe, dat niet enige wortel der bitterheid opwaarts spruite. De apostel zegt niet, daar is niet aan gelegen welke wortels u in Christus' hof plant; alleen als zij opwaarts spruiten en zich tot zaad beginnen te zetten en anderen besmetten, neem dan maatregelen tegen dezelve. Maar ziet toe dat er geen wortel zij. En waarlijk hiertegen zondigen wij. Want zij zeggen ons, dat zij geloven en zich bekeren, en wij gekeven hen, wij doen verder geen nauwkeurig onderzoek. Maar het geloof zegt: Ziet toe met naarstigheid. Het is geen goed teken als men tot de hovenier moet zeggen: draag zorg om uw hof te wieden; of al doet u het niet, daar is niet aan gelegen, God ziet er niet op dat u zorgvuldig met uw zaad zijt, zolang als het zaad blijft; ja, de Heere die mij verbiedt toe te laten dat het onkruid groeit, verbiedt mijn zorgeloosheid in het willekeurig zaaien van zaad dat mij belooft.

Het is het oordeel van sommige godgeleerden, dat de eerste zonde van Adam en zijn vrouw, bestond in de slang toe te laten, dat deze ongeroepen in de hof kwam. Het verderf van een kerk, kan uit het toelaten van een kwaad lid ontstaan.

Tegenwerping. 2. Maar zij die onnozelen zijn, en zeggen dat zij geloven, zijn in de laatste trap van waarschijnlijkheid bekeerd. En wij zijn van de bekering van de beste, slechts in de hoogste trap van waarschijnlijkheid verzekerd. Daarom kunnen de beide soorten toegelaten worden?

Antwoord. Neen; Paulus kan met een Goddelijke ijver voor enigen in de Korinthische gemeente vrezen, 2 Cor. 12: 20, 21, en enigen kennen, die kinderachtig, vleselijk en zwak, en toch kinderen zijn; nochtans noemt hij hen allen heiligen, en durft zijn rederoeringen met zodanige opvattingen van waarschijnlijkheid niet bewimpelen; zie Hebr. 6: 9, Wij verzekeren ons van u betere dingen. Een mens kan een redelijke verzekerdheid hebben van al de leden der gemeente, gelijk hij ook behoort te hebben, namelijk een verzekerdheid des geloofs, voorwaardelijk doch niet volstrekt; alsof wij zeiden: ik kan niet anders, dus behoort ik niet anders van hen te zeggen, dan dat het wel is met hen.

Tegenwerping. 3. Maar de eerste kerk nam niemand aan, op voorwaarde van zulke strikte belijdenissen en brede ondervragingen; drie duizend werden er op één dag tot haar toegedaan.

Antwoord. Ik denk hier aan een Godvruchtig Godgeleerde, in het beantwoorden van een tegenwerping, ontleend aan de late bekering van de kwaaddoener aan het kruis; nadat hij met veel andere garden gegeteld had, geselde hij die op de volgende wijze: "Het is een buitengewoon geval. Daarom moet het niet als een gewoon voorbeeld bijgebracht worden. Daarom sprak hij aldus: Als de tijd eens weer mocht komen, dat Christus andermaal gekruist zou worden, en u een van de kwaaddoeners waart, die te gelijk met Hem gekruist moesten worden, en u de beste van de twee bevonden wordt; dan zou u insgelijks door Christus zalig gemaakt worden; gij, die Christus nu veracht, stel zo u wilt tot die tijd uw bekering uit."

Zo zeg ik ook hier. Daar is iets navolgenswaardigs, algemeen geldends in het voorbeeld van de apostel, in het toelaten van drie duizend op één dag, maar ook iets ongewoons, en merklijk verschillends van onze tegenwoordige staat.

Daarom zou ik zeggen, als de tijd komt, dat de Geest over alle vlees wordt uitgestort. En men weet, dat die tijd de lentetijd, de tijd der grote mate des Geestes; is als de leeraars zó vereerd worden, dat zo veel duizenden door een predicaatie bekeren; dan eist God en de rede levendigheid, wanneer de ouderlingen der kerken even scherp van

gezicht zijn als de apostelen, wanneer de bekering der mensen zeer voortreffelijk zal zijn, vooral in die plaatsen waar men in gevaar is zijn leven, om de belijdenis van de Heere Jezus te verliezen, zodat ze in hun hart aangespoord worden, om het Woord met blijdschap te ontvangen, vrijwillig de dood te ondergaan, al hun goederen te werpen voor de voeten der gemeente, uit liefde tot Gods inzettingen; als de mensen, hoewel geen christelijke opvoeding hebbende, echter door het voorbeeld en het gedrag der Christenen, de deur der kerk indringen, gelijk in die tijden gebeurde, dan zou ik, wat mij aangaat, als er driemaal honderd duizend bekeerd waren, hen even blijmoedig en openlijk ontvangen, als zij Christus ontvangen.

Maar voorwaar, daar is nu zó weinig aantrekkelijkheid, dat wij tijd genoeg hebben om op ons geld te zien, en de geveinsdheid der wereld geeft ons goede redenen om op de wacht te staan en toe te zien. Wij staan echter toe, dat Simon ook geloofde. En indien hij de ogen der apostelen voor een tijd bedriegt, laat hem inkomen, en spreek hem daarna van zijn bittere gal. En zo hij niet hardnekkig is, maar ernstig bidt, zo hoopt de liefde het beste. *Laat ons hem alzo inwachten*, Matth. 3: 7.

Tegenwerping. 4. Maar u zult mogelijk met het onkruid te wieden, ook de tarwe uittrekken, en door zulk een nauwkeurig onderzoek de Godvruchtigen afweren.

Antwoord.

1. 't Is waar; èn het gemis van tederheid en liefde van hen, die Christus lammeren en zuigelingen zijn, die nog veel onkunde en aardsgezindheid hebben, door de ijver van sommigen, niet behoorlijk geleid; èn de grootsheid in anderen, hen versmadende, die minder gaven bezitten dan zij zelf, of uit oorzaak van enige zwakheid, die zij, zo zij daarvan overtuigd waren, wel haast zouden beklagen en verbeteren; zó streng jegens hen te zijn, zal, zo de kerken daarin volharden, door Jezus Christus niet verdragen worden. Daarom moet de kerk hiertegen waken: En dan,

2. Als zij het licht volgen, zwak worden met hen die zwak zijn, en sterk met hen die sterk zijn, om allen alles te worden, ten einde hen voor Christus te gewinnen. Zie, gelijk het ontvangen van ondeugende leden hun niet ten laste zal gelegd worden om hen te beschadigen, zo ook niet het uitsluiten van enigen die goed zijn. En om er dit nog bij te voegen: De Heere kan in enige goede mensen, die zich met de kerk trachten te verenigen, juist dat zien wat hen in staat stelt om een kerk te verderven, niet een kerk op te bouwen; bijvoorbeeld in geval van enige verborgen zonde, waarvan ze niet genoegzaam bekeerd zijn, of bij enig verval van de eerste liefde, Openb. 2: 5, en de Heere kan het door dit middel, door het Woord of de rede, door het getuigen van de kerk tegen hen, herstellen. Daarom zeggen velen, als ik toen binnen gekomen was, zou ik groots en verachtelijk geweest zijn.

Tegenwerping. 5. Maar daar zijn thans veel bijzondere belijdenissen van hen die aangenomen worden, sommige buitensporige redeveringen van de juiste tijd hunner bekering, van hun openbaringen, hun kwade toepassing van de Schriftuur, die een groten nasleep hebben, en verdrietelijk en wanvoeglijk zijn.

Antwoord.

Daarom zeg ik: Daar kunnen veel zwakheden in een instelling zijn; zal ik daarom een instelling verachten of verwerpen? Dan zou ik alles kunnen verwerpen, ja mijn eigen leven en ook mijn ziel, alvorens ik geëindigd had.

Neen, beklaag en genees hen. Ik belijd dat het niet dienstig is, dat een zó heilige en plechtige vergadering als een gemeente is, lang opgehouden worde door de berichten van deze en gene zonderlinge zaak, noch door het horen naar openbaringen en ongegronde verheugingen, noch alles bijeen verzamelen, en al de bijzondere gevallen

van hun leven, waarin zij iets goeds verkregen hebben opeen hopen; noch al de schrijftuurplaatsen en predicaties, maar alleen die, welke van een bijzonder nut voor Gods volk kunnen zijn, en alleen die dingen welke strekken kunnen om een bewijs en voorbeeld te geven: Aldus werd ik verootmoedigd. Toen werd ik geroepen. Toen heb ik zó gewandeld, hoewel sinds die tijd met veel zwakheden, en deze en die bijzondere ervaringen der voorzienigheid Gods heb ik opgedaan, die verzoeken ondergaan, en zó heeft de Heere mij verlost, gezegend zij Zijn Naam! enz.

Ik heb geëindigd. Laat al Gods volk, vooral de wachters op Gods muren, steeds waakzaam en zorgvuldig zijn. Daar zijn verzoeken genoeg, om te maken dat de mensen Gods huis met zwijnen vullen en die ontvangen. De een heeft een vriend, en zijne genegenheid leidt hem; een ander is een man van middelen, en zijn geld is in de mond van zijn zak; een ander denkt, daar is er een die slecht genoeg is, maar wij zullen wel raad met hem weten.

Ach, wacht u voor deze dingen! Mij dunkt, een Godvruchtig mens behoorde zulk een gevoel te verfoeien, ten minste al ware het maar om deze reden; namelijk, dat het zo betamelijk is om te kunnen:tegenstaan.

Eerst. Een hoogmoedig mens: Zal ik mij buigen voor de kerken, zegt hij, en aan haar rekenschap geven van mijn hart en gedrag? Ik ben zo goed als zij.

Ten tweede: Afvalligen van de kerken, die als zij weg zijn, de weg voor deze opvatting banen: Gijlieden zijt al te streng, en naderhand zijn zij onwillig om hun struikelingen te belijden.

Ten derde: De vrijgeesten, die luid schreeuwen: Waarom sluit gij uw deuren zó dicht, dat zwijnen en schapen, schapen en bokken, hun kudde en herders niet inkomen? Neen, de Heere zal ze ten jongsten dage verdelen; doe dan wat u kunt, u die nu in de plaats van Christus zijt.

4. Gebruik.

Roem niet alleen op de kerkelijke voorrechten; ik ben een lidmaat der kerk en dan is alles wel; zeg niet: Wij hebben Abraham tot onze vader; roep niet, des Heeren tempel! alle Christenen in de kerk hebben goede gedachten van mij. Want Christus Jezus zal ten laatsten dage een scheiding maken, alles is geen vis wat in het net komt; dan ware het beter nooit geweten te hebben wat de gemeenschap der kerk beduidt, dan gestadig een vreemdeling van Christus te zijn. U meent dat allen hun goedkeuring aan u gegeven hebben. Zij doen het mogelijk naar de aard der liefde.

Maar mogelijk hebben enigen een heimelijke vrees en droevige gedachten van uw staat gehad, en wat hebben zij gedaan? Gelijk wij doen met hen, die wij door de mindere gerechtshoven niet kunnen doen vonnissen; wij geven hen over, om voor het hoogste gerechtshof van het koninkrijk te recht gesteld te worden, en dit is zeer schrikkelijk als hun zaak slecht is, zo ook hier. Iemand denkt dat het schande is buiten de kerk te leven; om zijn fatsoen te houden, sluit hij er zich aan; een ander wil trouwen, en dit zal hem aanleiding daartoe geven; een ander denkt om zijn winst in een stad, op het land, of in een winkel, daarom begeert hij het; een ander is in zijn geweten ongerust over het gemis van een sacrament, daarom zal hij zich tot de gemeente begeben. Daar zitten zij dan stil; ach, wacht u hiervoor.

5. Gebruik.

Zie hieruit dat er enige lidmaten der kerk de bekering missen. Hebt u ooit iemand, die reeds een lidmaat der kerk was, zich zien bekeren? Zegt iemand, dat de bitterheid des doods voorbij is, als men eens in de kerk is; sommigen zonde men kunnen raden, dat

ze maar eens nauwkeurig toezien; ik zal alleen deze regel geven: Bekeer u altijd, en zijt altijd bekeerd; breng ons weder, d Heere! Als een mens denkt: Ik werd verootmoedigd en vertroost; ik zal alles niet overgeven, en dus van het oude overschot leven; ach, wacht u voor die gesteldheid! Niet dat een Christen altijd de fondamente moet ophalen, en altijd moet twijfelen. Maar hij moet zich verzekerd maken, zich altijd bekeren, zich meer verootmoedigen, gevoeliger voor de zonde, en nader bij Christus zijn. En dan, u die zeker zijt, zorg dat u nog zekerder moogt worden. En u die het niet zijt, dat u waarlijk zeker moogt worden.

6. Gebruik.

Tot dankbaarheid vooral Godsvolk die door Christus geroepen zijt, zodat Hij een scheiding tussen u en anderen gemaakt heeft; dit is het wonder en de diamant van Gods ring van liefde, die al de heiligen omvat, dat Hij hen van anderen afzondert, Mal. 1:1, 2, 3. Was niet Ezau Jakobs broeder? Nochtans heb ik de enen lief gehad en de ander gehaat. Ps. 78:67, 68. Hij verkoos de stam van Efraïm niet, maar van Juda; daarin was Sion en David; dat de Heere u verkiest en zoveel duizenden in de wereld verlaat, s genade. Maar u te verkiezen, en velen in de stad, waar u woont, te verlaten, dit is noch meer. Zij hadden middelen, waren van beter geboorte, plaats en hoedanigheden, dan u uit uw vrienden te verkiezen. Van twee in één molen malende, en op één bed liggende, de een aan te nemen, en de ander te verlaten, is meer. Maar uit de belijders, en wel uit de heerlijken die u hogelijk waardeert, u te verkiezen, en hen te verlaten, voor u de deur te openen, en die voor hen te sluiten, dit is inderdaad wonderlijk! zo u een van deze zijt, dan heeft Hij er u dankbaar voor gemaakt.

O, dit is het merkteken en de kroon der heerlijkheid, de vrucht, van des Heeren oude liefde, dat Hij uw ogen geopend, uw hart veranderd, en u rust en vrede in Zijn Zoon gegeven heeft.

VERS 13.

"Waakt."

Aanmerking. Dat al de kerken Gods verplicht zijn zeer waakzaam te zijn, met het oog op van deze dwaze maagden.

Vraag. 1. *Waartegen zullen zij waken?*

Antwoord.

1. Tegen zorgeloosheid en flauwhartigheid.
2. Tegen verachting en verzuim van het werk der genade in haar.

Vraag. *Wanneer zullen zij waken?*

Antwoord. Bij de gezegende verschijning en heerlijke toekomst van Christus Jezus. Bij zijn eerste komst, 1 Petrus 1:10, 11, 12, onderzochten zij, en wachtten zij op Zijn komst en zij verheugden zich, dat ze die dag zagen. Zo behoorden wij nu tegen Zijn tweede komst te doen.

Gebruik. Tot vermaning aan de kerken in Nieuw-Engeland:

O, zijt waakzaam.

Ten eerste. *Tegen zorgeloosheid.*

Beweegredenen:

1. Omdat ze, gelijk u gezien hebt, de laatste zonde is, die de heiligen overrompelt; een Christen begeert en verkrijgt bij zijn eerste bekering meesterschap over veel zonden, maar enigen zijn zo zwaar, dat hij die niet kan overwinnen. En omdat hij dit niet kan, zal hij, gelijk de Israëlieten, bijna denken dat het ergste voorbij is, en menen, ik kan niet beter worden; hierdoor blijft hij zorgeloos, en sluit een verdrag met de zonde.
2. Ze is een zeer gevaarlijke zonde. In welke verzoeking is een mens niet in gevaar te vallen, en daardoor overwonnen te worden, als hij slaperig en zorgeloos is? Als een sterk man slaapt, kan een kind, een Zwakke vijand, zijn keel afsnijden, of zijn geld uit zijn zak stelen. Als hij ontwaakt, kan hij mogelijk zijn verlies herstellen, maar voor het tegenwoordige is het droevig met hem gesteld, zo ook is het hier.
3. Ze is een zeer betoverende zonde, omdat niets zo zoet is als de slaap, en hoe zoeter hoe sterker, ja hoe erger.
4. Ze is bij uitnemendheid de verzoeking van deze plaats:
 1. Om dat als de kerken zorgeloos worden, ze allen beginnen te sluimeren; anders kon één allen doen ontwaken.
 2. Omdat hier vrede is; wij hebben ons gemak, onze hoofdkussens en veren bedden; we zijn buiten het gedruis der vervolging; daardoor slapen wij en waken niet; wij zijn zorgeloos en traag; wij bidden niet; onze harten en onze gebeden sterven door deze zorgeloosheid.
 3. Door veel droevige, lastige beproevingen en zware lasten. Het valt sommigen moeilijk te leven, omdat hun lichamen zwak zijn; sommigen dragen de zorgen en verwijderingen van velen, de kwellingen van onbeschofte dienstboden, enz. en de schulden drukken de mensen neder. De droefheid maakte de ogen der discipelen bezwaard, Luk. 22: 45. Een zwaar geladen paard zal, als het met sporen bloedig gestoken wordt, zijn last te zwaar is, en zijn poten moe zijn, op de weg bezwijken, totdat het rust en voeder gegeven wordt.
 5. Daarom zijt gij gezegend, als u de verzoeking verdraagt, en een uur in deze

plaats en in deze tijd waakt. Ik zeg u, de Heere zal u doen neerzitten, u diepen en u geven Wat u eist.

Ten tweede. *Tegen verachting en verzuim.*

Beweegredenen:

1. Velen, die naar Christus zien, bedriegen hier zichzelf. Hier is, hun wond. Zij hebben enigen smaak van de bitterheid der zonden, enigen smaak van Christus en enige genegenheden. Maar het leven van Christus ontbreekt hun. Niet dat allen dezelfde mate moeten hebben. Maar overweeg wat u verklaard is. O, deze schijn, en gedaanten, en afbeeldingen, en beelden, en opschik, en schilderijen, en namen, en blanketsels, en verguldsels zijn het bederf van velen.
2. Overweeg het voorbeeld van David, die, hoewel hij een profeet was, nochtans bad: Ach, dat ik de Heere mocht aan schouwen in zijnen tempel! Paulus strekte zich meer en meer uit naar de prijs der roeping; hij maakte er werk van.
3. Christus is algenoegzaam, en heeft des Geestes over; O, jaag daarom naar meer! Als u deze gave kent en daarom bidt, zal Hij u stromen des waters geven. Jonge Christenen! ziet op uzelf, als u oud wordt; wat is er van uw goud geworden? Waarom komt nu het koper te voorschijn, in vergelijking met wat het mogelijk eertijds geweest is?

Ten derde: *Naar Christus' komst.*

Beweegredenen.

1. Zij is het beginsel der heerlijkheid. Adam zag alleen op zijn gelukzaligheid in een aards Paradijs, maar gij zijt erfgenamen van een hemels, Titus 2: 13.
2. U hebt naar niets anders te zien; als u alleen naar de dingen dezer wereld had te zien, zo zou u hier naar uw deel mogen zien, dat was een andere zaak. Maar terwijl u nu geroepen, gerechtvaardigd, geheiligd wordt, de zonde krijg voert tegen u, en er niets dan uw lichaam en uw adem tussen u en Christus is; O, zie dan alleen om naar Hem.
3. De droefheden van het land roepen daarom; wij denken dat binnen weinige jaren het land krachteloos zal worden. Daar zal gebrek aan kleding, of geen geld zijn om te kopen, of om de schulden te betalen, en dit en dat kwaad zal er op volgen. De bijzondere personen zeggen dus: wat zal ik hierna doen? enz. Het is waar, maar de heerlijkheid bij Christus' komst zal voor alles betalen.
4. Alle heiligen hebben dit reeds lang verwacht. De Corinthiërs, 1. Cor. 1: 7, de Thessalonicenzen, 1 Thess. 1: 10, en de Filippenzen, Fil. 3: 20, 21. De genade onderwijst de mensen om alzo te doen, Tit. 2: 12, 13, en de belofte der genade is alleen aan de zodanigen geschied, Hebr. 9: 28. Daarom roept in Openb. 22 de kerk uit: *Kom Heere Jezus, kom haastig!*

Ach, wacht op deze tijd, als Hij zal verlossen, vertroosten, verheerlijken, bevrijden van alle strikken en zonden; als er geen hoop voor hen was, dan alleen in dit leven, zo waren zij de ellendigste van alle mensen.

Enige jonge lieden denken, dat het nog te vroeg voor hen is.

De ouden die dicht nabij zijn, denken evenzo; velen hebben hun bezigheden, en kunnen het niet doen. Kunt u deze hoop niet met u in het veld nemen, en in de verwachting hiervan u verheugen? Moet u altijd neerslachtig zijn?

O, leer het uw kinderen; spreek daarvan, de ene broeder tot de ander. Enigen van u zijn ellendig en treurig. O, laat u vertroosten; om uwentwille zal Christus komen, en u verkwikken, en uw tranen drogen!

Zo heb ik dan deze gelijkenis afgehandeld. Daar zijn onderscheiden en veel uitleggingen door sommigen hiervan gegeven, maar ik zeg wat ik geloof; in niets verschil ik van hen, of ik heb er altijd reden van gegeven.

En waarlijk, als u er geen acht op geeft, zal de Heere al deze dingen ten genen dage als een getuige tegen u inbrengen. Maar ik geloof dat het niet zonder enige vrucht zal zijn. Geef Hem de eer Die het gegeven heeft.

